

N. Inv. 1544.

Aspectus Solis ad lunam

		Sol aqua		Luna libra		Saturnus virgo		Jupiter Sagitt		Mars Sagit		Venus Capricor		Mercurius Capr		Draco aquarius		Aspectus aliorum planetarum ad lunam					
		G	M	G	M	G	M	G	M	G	M	G	M	G	M	G	M	♄	♃	♂	☉	♀	☋
	Bri d	21	55	11	23	23	6	21	32	6	27	18	6	24	6	20	30			☆			
△	pur e	22	56	23	8		2		42	7	2	19	20	25	22		27		☆		◇	◇	△
	bla f	23	56	scorp 7	55	22	58		51	7	37	20	34	26	37		23						
◇	sub g	24	57	18	43		54	22	1	8	11	21	48	27	53		20	☆			☆	☆	◇
	ag a	25	57	sagit 0	50		50		10	8	46	23	2	29	0		17						
	dor b	26	58	12	57		46		20	9	21	24	16	aqua 0	7		13			9°			
☆	fe c	27	58	25	34		42		29	10	36	25	30	1	14		10	◇	9°				☆
	bru d	28	59	capricor 8	12		38		39	10	58	26	47	2	22		7						
	ap e	29	59	21	24		34		48	11	14	27	59	3	32		4	△			9°		
	sco f	pisces 0	59	aqua 4	36		30		56	11	52	29	14	4	42		1			☆		9°	
	la g	1	59	18	12		26	23	7	12	30	aqua 0	27	5	52	19	57		☆				9°
9°	sti a	2	59	pisces 1	48		21		14	13	8	1	41	7	2		53						
	ca b	3	59	16	1		17		22	13	45	2	55	8	35		50	0°	◇	◇			
	va c	4	59	aries 0	15		12		31	14	23	4	9	10	8		47				☆		
	let d	6	0	14	8		8		40	15	1	5	23	11	41		44		△	△		☆	
	in e	7	0	28	1		3		49	15	38	6	37	13	14		41						☆
☆	li f	8	0	taurus 13	42	21	59		56	16	16	7	51	15	0		37				◇	◇	
	co g	9	0	29	24		54	24	4	16	54	9	5	16	42		34	△					◇
◇	in a	10	0	gemini 13	10		50		11	17	30	10	19	18	24		31			0°	△	△	
	ge b	11	0	26	56		47		19	18	6	11	34	20	6		28	◇	0°				△
△	tunc c	11	59	cancer 10	23		40		27	18	42	12	46	22	7		24						
	pe d	12	59	23	50		36		35	19	18	13	58	24	9		21	☆					
	ku e	13	59	leo 6	36		31		42	19	54	15	10	26	11		18						
	ma f	14	59	19	23		27		50	20	30	16	22	28	13		16		△	△	0°	0°	0°
	thi g	15	58	virgo 1	45		23		56	21	9	17	34	29	24		13						
0°	am a	16	58	14	7		18	25	3	21	49	18	58	pisces 1	36		10						
	in b	17	58	26	13		14		10	22	28	20	23	3	18		7	9°	◇	◇			
	de c	18	57	libra 8	19		9		17	23	7	21	48	5	0		7						

CCVII
19

801

I

Petrus de Tharâbasso super quatuor Sententiarum

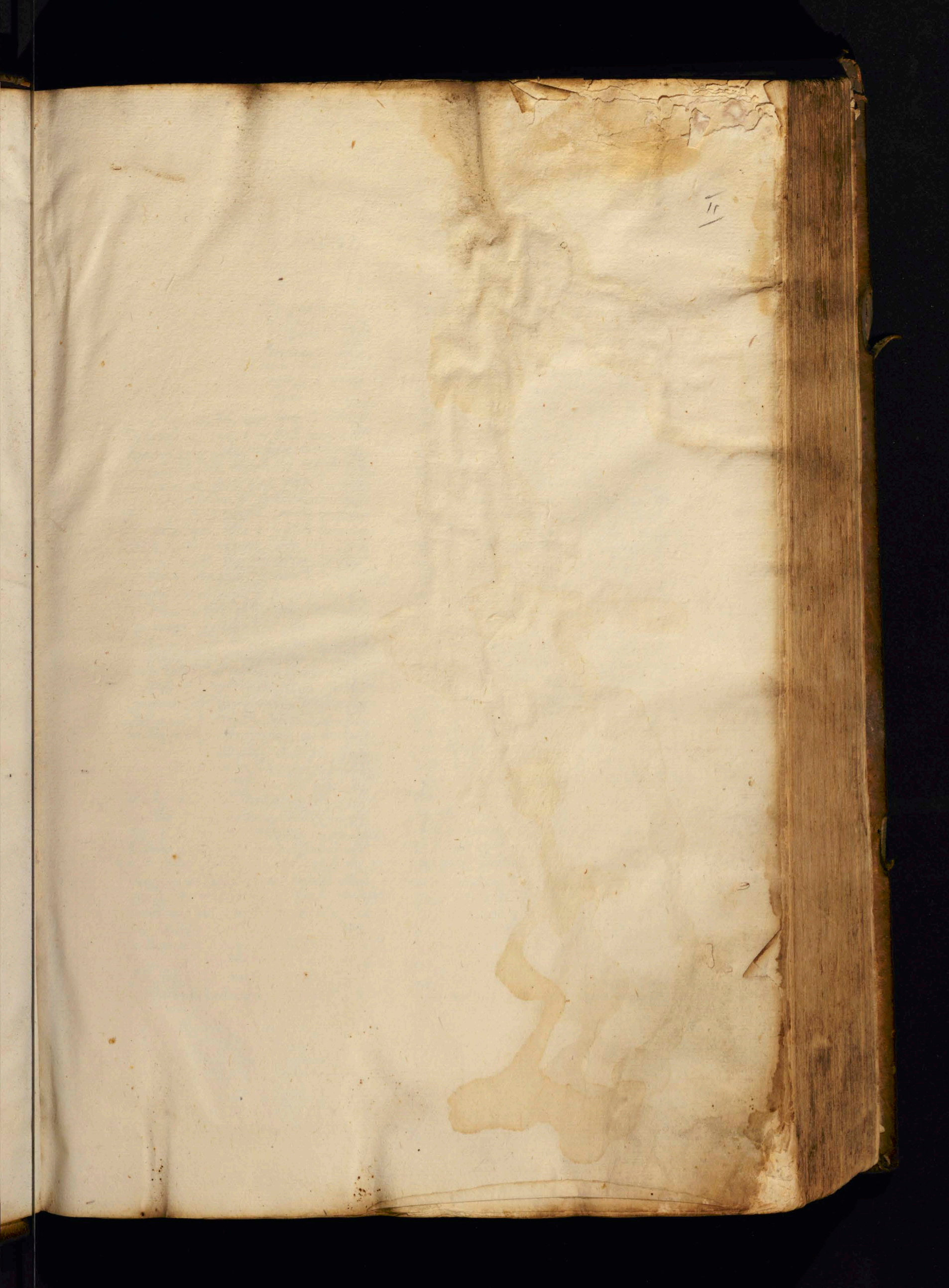

Incipit Quartus liber Sinodi

Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris

Et dictis illa die confitemini domino et invocate nomen eius ysa xij

Cum verbis istis dnus p effectus sacramentorum de quo in hoc quarto loco agitur sufficienter expositus sequendus quippe duplicia in quomodo tenebatur scilicet culpe et pene sine misericordie omnes cum peccauerint et egebant gratia dei Ro iij Sed xpus attulit habundantiam gratie contra culpam et letitiam glorie contra miseriam sicut cum ecclesia dicit dominus ait ps Hor duplor bonorum in xpo Idcirco ysaias hunc dicens Hauietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris Primo in primis habemus aquam gratie saluantis a culpa Hauietis aquas Secundo in fructu letitiam glosse trinis libationibus abominationis et dicetis in illa die Tertio vero lauacrum a culpa declarat tres condiciones Largitas habundantie aquas fortitudinem In gaudio de emptate De fontibus saluatoris Largitas quidem nam sicut tribus noe ad primam purgationem mundi fuit diluuium aquarum super terram Secundo sic tribus xpi ad mundi purgationem fuit e diluuium aquarum spiritualium H id Tertio Indicibus cunctis emanauit primi aquarum Tactus sigilli delate eius fluxit aqua ablutione peccatorum Io xix factus est cum fons patens domui dauid sordidis in lauacrum in late aptum mundicias peccatorum et mestruate quoque peccatum actualium et originalium Zach xiij Victum autem erat diluuium gratie quia in mundi mundauerat diluuium culpam Sed iij Sicce iij Chaldeum et medum et homicidium et furtum et adulterium condamnat has aquas atque hauire non potuit quia no dabatur gratia in sacramentis eorum Caute cum sic essent dissipate que omnino non valent aquas Sed gratia fuit quod dominus querit a iudeis legalia sed nunc ps eius abiectum Se ydo che delinquunt fontem aque viuentem et fodere sibi cisternas scilicet sacramenta nouelle legis quamuis hi mundaa gratia ideo monet ps hic Omnes sitientes venite ad aquas Potuit tum quia sacramentale audit cum addit in gaudio peccatum quippe asserit dnus p gaudium esse inter mundum mentis et gaudium cum dicimus visionis Ahb v Venale michi gaudium misit qui in tenebris sedes lumine veli non videas Sed gratia sacramentalis tollit tristitiam cum i petrum et restituit utrique gaudium Illius nacq i gratie sacramentalis in petri letificat timentes deum Auditui nuncio ait ps Dabis gaudium et letitiam Et xv Totum dictatem et exultationem thaumt super eum Peniptate vo gre sacramentalis audit cum addit De fontibus saluatoris aqua cum fontem mgit fuit sic gra sacramentorum euangelicorum pertinens erit h id Io iiij Et bibit ex aqua hac fiet in eo fons aq salientis in vitam eternam Quia sacramentorum quod veterum usus cessat Plenius xx iij o nouus supereminentibus veteribus sed sacramentorum nouorum. vetus semper durabit ps lxxij Erit sicut fons cuius no deficiet aque De fontibus vo saluatoris pulchre dicit quia vij sunt fontes sacramentales ex quibus aquarum spiritualium hominibus fluunt Primum michi ps xl In uno rimus de De fonte quod baptismi fluit aqua ad mundandam culpe originalis De fonte primo ad mundandam culpe mortalis De fonte secundo ad mundandam culpe venialis De fonte sacre ordinationis ad mundandum ignorantie quia maculi occlusi intelligentie obseratis quia fertur sic clausi De fonte eucharistie ad mundandum malitie quia macule affectum corrumpentis De fonte confirmationis ad mundandum infirmitatis quia macule insensibilem penitentis De fonte quinto

bap

primo

secundo

ordo

eucha

confirmacionis

ad mundacõm ꝙ tripic .q. macule cõcupi-
scapi li. anne ptem defedantis hys
quippe vu ablucionibꝫ mundat lepra
hñam qñꝫ in aqmꝫ iordanis q mlt̃
hmõi descẽsus .i. in vtute passionis
q ina sacrmtis vn Re v hc lava-
cru aque in vbo vite m quo cetꝛa
mundatur .i. exhibeat xpo no hns
maclam aut rugam aĩa hm gr
nr̃e glose vrbꝫ Eph v sic ergo
m vbis ipis pmo tangit effm gr̃
a culpa lauantis Deinde tangit effm
gle dmõia libantis et dictis illa
die et cetꝛa Qꝫ describit atbus Dug
cm effm glie m sancte erit pfta
illuiacõ m reuelatõe secretoꝝ qꝫ dies
er Alt devota gratiaꝝ actõ pena
tione malorꝝ omm qma erit cõfessio
Tertius assidua laudacõ deadprone
omm bonorꝝ qz cr nomẽ dei invocacõ
erit qñꝫ pfta illuiacõ .i. reuelatõe
secretorum Demet cm dñs q illuiabt
abscondita tenebraꝝ Tꝛo mo
Dicit cm timentibꝫ un dei sol mstie
malis. olt nec oltra occidet eis ꝓs sxo
Non occidet oltra sol tuus xo no erit
oltra nox sed dies claritas i pctm zach
oltimo Erit dies una que nota e dno
Dmq br vel accidies plenitudo fe-
riorꝝ et lucis .o. solistacõ .i. celebratum
extimacõ .o. qñ ia hymnus abijt et
recessit Erit cria devota gratiaꝝ actõ
p enasione. malorꝝ omm nz. n. mors
nec luctus nec dolor erit oltra
Tpor penulto sed p corꝝ enasione
devota gratiaꝝ actõ yb li gaudii et
letitia audiatur m ea .i. gratiaꝝ actõ et
vox laud Confitebimr cm celi mira-
bilia tua dne et em vitate tua cetꝛa
scorꝝ .i. dñe .ii. et claritas et gr̃a .iii.
actõ honor vtus et fortitudo dño nro
Apoc mo Erit cria assidua di lau-
datio. de adprone omm bonorꝝ .i. dicbiꝫ
n. ut gt amẽ .i. vobiꝫ atꝫ laudabiꝫ
Nam tota die et nocte no ta-
cebunt sa laudare no dñ ysa lxv
Hec cm erit mñi et q mihi offitiũ an-
gelorꝝ et hoim laudare dñm Tut yo
in vbis ꝑmanẽs .i. tangit yb duplicẽ
sacramtorꝝ effm .s. gr̃e m pria rõ

agit m pma parte lib nsqz ad xl̃m s
et gle m futuro Decimo agit m scda
parte nsqz ad finem libri .i. quo du cel
effm integrit septiva p oleum sana-
rtam et vim Ex quo duplex remco
sanantur velica salvati .s. gñs hnam
tam culpaz .i. qñ cria penaz .i. statꝫ
ipo samaritano redemptore hnam gis
qui e budictus in scla seculoꝝ Amẽ

Samaitanus &c liber

iste sententiaz tangz

sum q padnsi m im oz capitaꝫ di-
uidit t m m oz pncales libros .q.
librozꝫ divisio penes principale sbm
sen m az accipitur Principale nagz
subm thcolo &c speculatiuus .i. agno
ipa thcolo a deno mat deo e degno
agitur m pmo libro .s. se .i. s gdicos
siue nalis .i. pfectiuus In secundo
libro agitur de eo mgnbus cig po
veluit meffectu cationis In tercio
agit de eo m quantum cue sapia celiq
m effectu vindicate restauratois In
hoc quto libro agitur de ipo mgnbus
cig boitas celiq meffectu hnane sanc-
tois et primo de effectu sanctois
mperfecte m pti .i. p gram sacrmetale
vetꝛi ad xl̃m Scdo de effectu sanc-
tois pfecte m futuro .i. p gloriam rem
a xl̃m & usq; m finẽ De effectu
sanctois .i. mperfecte .i. p gram sacrmetale
agendo primo tractat de sacrametis
m comi de hac Scdo de sacrtas nome
legis m spali. ad ha .i. vetꝛi ad xl̃m
de Tertio pma pte pmo determinat to-
dnalit eccles vetꝛi .i. et novi sacrmet
Scdo ab illa totalitate sacramentoꝝ vetꝛi
scripte sanctiõis finit tta
Tertio pma parte .i. p pamt pte .i. he-
malem Scdo parte executiua pti
sacramtoꝝ est .i. in qua ha pte primo
determinat qd sit sacrm sacramtu est
Scdo qr institutum triplici .i. in
quibꝫ consistit sacramẽtu, duo assumit
Tertio q sit divisa sacramentoꝝ vetꝛi
et novi unum .i. iam videtur

Hic de sacramentis q̃ in
vn primo quo

sit sacramentum ¶ Tho exq̃rnbg ꝯsistit / Tertio q̃r institutu sit ¶ Quarto d̃ssifica- tione sacramentoꝝ ¶ Quinto de effectu sacra- mentoꝝ nouꝰ legis ¶ Sexto de tute sac̃r mentoꝝ veꝰ legis ¶ Septimo de effectu gratie sacramentalis ꝛc̃ ·1·

Hꝺ ista sic procedunt

Sacramentum q̃tuor modis dr̃ ſmuꝰ inuenit ſ una e diffico magis quam ponit hic ¶ Sacramentum e sacre rei signum ¶ Alta augꝰ libo de doctrina xana ſ sacramtũ e i visibilis gre/ visi- forma / et mgr̃ explanando addit / ita ut eius ſmilitudinẽ gerat / et ea ꝛistat ¶ Tertia ergo augi Sacramtũ e dr̃ i go sub tegumento rerũ visibiliu / dna vtus saluter operatr̃ ¶ Quarta e Hugo de sancto vic libro de sacramentis / Sacrm e mile elin / extrinsecus oculis suppositu / exinstitutione significans / ex similitudine ꝛpitans / ex sanctificatione aligni gram i visibile ꝛferens ¶ q̃ prima diffom opp̃ sic / hec dr̃ deus vt spus sanctꝰ / vel gratia / signum est rei sacre / nec tm e sac- mentum ¶ Item agnus paschalis ¶ Exo xij et serpens enecꝰ ¶ Nm xxi et columba ¶ Luce iij / et petra fundes aquas / aqua i Cor x signa sunt verum sacraꝝ / nec tm dm̃ esse sacramta ¶ Item ymago est crucifixi / e signum rei sacre / nec tm est sacramentum ¶ q̃ sedam diffom opponit̃ sit / ꝛo q̃ xpi in altari / et caracter in baptismo / et in- separabilitas mrionij / nõ sunt forme visibles / et tam sunt sacramenta / go ꝛr ¶ Tertio gratia / q̃dam forma e / sed forme non e forma / go ꝛr ¶ Item aut est forma exemplaris alia q̃ e pa rei / Sed primo modo / q̃ invisibilia ymagi- nes exemplia visibilium / q̃d̃ commo- dat apli Hebre xi n ex invisibilibꝰ visibilia fiunt / Sed secũdo modo / q̃ quia nulla imago est / nec est exemplar visibilis / et invisibili copulata / go sacramentũ nullo modo e q̃dam forma ¶ Ad q̃ explanatoꝝ magistri opponit̃ / Tho xvij / huic prior e mea salus ꝛr q̃ Bona vita signum est / et causa nre salutis / nec tamen est sacramentum / go ecia cũ addito

hac / dicto adhuc non est sufficiens / ¶ Item actus baptizati / signum e et causa alicuius gre q̃ ibi confertur / q̃m sit remissio venialium / et tm nõ e sacrm ¶ Item cpalis ordinatio est signum actus gre quo ibi conferat̃ / potestatis cpalis / nec tamen e sacrm / Sed tantum actus q̃ tantz differt opponitur sic / salus / ꝛr manifestari non tegi et occultari / go salutis nõ quod tegumentum ¶ Ite sacramtũ / nõ tm con- sistit in rebus / sed in vbis / go mysteri- mento verꝝ audibilium / non tm visibilium ¶ Item opatio Galatis / non sit ordinata sacramentum / go male dicit̃ sacrm p opationes salutis ¶ q̃ etiam dicit Hugonis sic oppꝰ / nisi enim / ps est sacramtũ / go male ponit̃ in diffone rob vt pbr̃ de diffico ¶ Ite simlitudo e rerũ differentiũ eadem qualitas / sed visibilis eli / et invisibilis gre / nõ est eadꝫ qualitas / go nec similitudo ¶ Ite nõ in omni sa- cramto est nisi elin / ubi in miracolo et prima / go diffmio nõ est generalis ¶ Exo sic ordinatum / abrogata actio non passiue / sed sacramtũ / a sacrando actus non passiue / sed hoc aut pt si thy- sant sanitate efficiendo tm / sanitatem significando tm / sa / sil efficiendo et signi- ficando / sic medicina dr̃ sana efficiendo tm / divina indicando tm / creando / effecta ꝛr̃ dicit effiendo et signando vt sudor et motꝰ alig q̃ungz diatorus ¶ Primo nõ sacra- mentum dr̃ salutis signati ubi passio xpi / et hmi q̃ ¶ Secundo nõ signum rei sacre / Exo nõ signum et causa rei sacre / Exo nõ / vel sacramtũ / q̃ uerbis significatis / tam vetꝰ / quam nouꝰ legis ¶ Secundo nõ / signis vetꝰ legis / Exo nõ / signis nouꝰ legis ¶ Primo modo accipitur sacramtũ large / Exo nõ / mo q̃ large / Tertio nõ stricte et ꝓpe ¶ De rõe vel sacramti stricte et ꝓpe accepti / tria sunt / q̃ tangit expresse Hugo de scõ victore / q̃ sit e nalis similitudo / exq̃ hꝫ aptitudinem signandi ¶ Talis sili- tudo est / q̃ sic aqua mundat corpa ita q̃ mundat animam / addito est addito ¶ Quod e actualis institutio / vel expressa vel occulta / ex qua hꝫ determi- ordinationis determinate ꝛr̃ hmi q̃ signati ¶ Et

¶ Quod sit sacrmtũ et ꝓprie Exo dicitur q̃

est spūalis sr̄ificatō / ex opa hoc virtute
efficiendi 1d significatum ¶ Circa efficiēta
vo hanc / sic ēta ram q̄nlz / rc. 3m
effectus / ta est cōsidāre / aut solum or-
dinem talitatis / ad ꝓpetatem tanse
in qua fundat̄ ratiō hui⁹ ordinis
aut modum et speciē hui⁹ ordinatō
¶ Qm tangit diffō ꝓma ang⁹ sic
q̄ modo explanat eam dicens / q̄ sa-
cramētum ē mr̄ibilis gre visibilis
forma / ita ut eius similitudinē gerat
et causa existat ¶ Qm tangit diffō
Hugonis / ubi addit / ex institutiōe invi-
bilem gram cōferis / Circa tangit
diffinitō aug⁹ q̄ dicit / q̄ sacramētū
est id in quo sub tegumēto re / ꝯtudit
celi⁹ ang⁹ q̄ sacrm̄ ē ēa efficiens in
strālis non principat ¶ Ad id q̄
obi⁹ q̄tra ꝓma diffōm de hac voce
deus vel s. s. / ¶ hui⁹ voces sig-
nant rei sacre / inq̄. in res est / no id q̄ in
sacra ¶ Amplius adhuc effectus ēatus
¶ Vel dm̄ / q̄ signū alt⁹ hic / q̄ ꝓt
hoc significare rem sacram / ab aptitudine
naturalis similitudinis / et ab actu insti
tuentis / ꝓ in definit in hui⁹ signis
¶ Ad id de agnio re / deo omia illa
large accipiendo non sacramēti / sz illa
diffōm sacramēta dici post / ꝑ no
ꝓprie ¶ Ad id de ymagine crucifixi
deo descripto illa magis est nomen re-
ꝑtatio q̄m diffinitio / nomen aut mr̄is
no semp̄ gultat tum mr̄itato / no-
omne q̄ lcdit pedem / est lapis / nec eq
vel dm̄ q̄ ymago crucifixi no est
signū rei sacre inq̄. in sacra / ꝑ inq̄.
res q̄dam est ¶ Ad id q̄ obiicitur
de ligam diffōm / scor. opis / et caractē
lapis / et inseparabilitate matrimonii / de
scr̄ et no dm̄. sacramēta ꝓse / si q̄ in
sint gratia aliquibus visibilibus forēs
non ꝓse ¶ Ad id forme no ē forma
de hoc ē vm̄ de forma intrinseca / q
est ꝑs rei / non de extrinseca / que est
ꝑ adiuncta ¶ Ad id q̄ opponit⁹ aut
est forma exemplaris? de forma
no q̄ne ē ꝑs rei / sed exemplaris
Nam adhuc q̄ris forme / triplex forma
reperit⁹ / forma que ē causa rei / tm
est forma mr̄is forma ydealis / scilicet

que ē ēata ab ea / ut spes sensibilis vel intel
ligibilis / ter̄ia que neq̄ est causa / neq̄
causata are / ut forma domus q̄ rei
significate forme exemplaris / ꝓmo
modo dca / ē causa / et etiam in ecclia
¶ Secundo mo et vltimo solum / q̄ osten-
dendo / dicto q̄ q̄ sacramētum / notic
legis / forma ē ꝓmo modo / sed sacra-
mentum veteris legis / vltimo ¶ Ad id
q̄ opponit⁹ q̄ invisibilia p̄cipiunt
ex̄na visibilium ¶ Ad hoc est vm̄ de
invisibilibus eternis / non temporalibus
vel simplicit⁹ / non quo ad nos ¶ Ad
id q̄ opponit⁹ ꝙ explanatōm magri
de bona vita ¶ Ad bona vita ēa ē salute
ꝓ modum unitis / no ꝓ modo sacramēti
talis instrumēti / Ulterius dca ē ama
non ab institutione ¶ Ad id de agna
benedicte de benedicta ¶ Ad q̄ns de alia
ibi remittat / vel tu vel q̄ ibi nova
gratia cōfrat / q̄nia ad remissiōm
venialis / non req⁹ motus / sed nomen motus sufficit ¶ Vel
dm̄ q̄ illa remissio fit ibi / no per
modum sacramēti / sed per modum unitis
¶ Ad id de cōsecratione epali ¶ Ad
non ē causa gre ꝙtum faciens
que exht in esse intrinsecum ¶ Ad q̄na
debet messe ꝓtas vel epalis / id est
gratia facies subiū ꝓbum ¶ Sed est
gratia gratis data ¶ Ad id q̄ oppo
ꝙ tam diffōm de sacramento ¶ ꝑ
hui⁹ tegumēta / salus non occultat
¶ Sed manifestatur / q̄nia intellectus
humanus nihil apprehendit invisibilia
nisi ꝑ ea / ubi sub speciebus visibilium ¶ Ad
illius sacramēti no tm̄ consistit in
rebus visibilibus ¶ Ad sic id q̄ dicit
visibile attribuitur largie / ꝓ sensibili
cuilibet sensui ¶ Unde ad id q̄ dicit
dicit sit ¶ Ad co q̄ nisi pleq̄ dras
sensibilium / nobis / ut / rei aut phus
¶ Ad id de cōparatione salutis ¶ Ad
ꝑ gratiat⁹ q̄ntum ē ex virtute sacra-
menti / licet non semp̄ ꝓpt indispo
subi⁹ / sic sol ꝑ illuminat q̄ritur ex pte
sui / sed non ꝑ ꝓpt impedimentū apte
rei illuminande ¶ Ad id q̄ obiici⁹ ꝙra
quartam diffōm de nili elegimo
¶ Ad dra est hi phus in rebus naturalibus

et artificialibꝫ/qm̃a in rebus ꝓnalibꝫ
ꝓ̃ no est tota rei ſubā. Unde non
ꝑdicatur in synodo thire de compoto
lr corꝫ de homine/ſed in rebꝫ artifi
cialibus/in̄ est tota ſubā ꝓpr forme
artificiales/forme sunt accidentales
/ideo ꝑdicatur in de compoto artifi
ciali. Unde bene dr/statua e ex ſa
cramenta vero/assumpt artificiali
bus poꝫ qm̃ naliꝫ/no in sacramen
to ꝓtur. Ad id de similitudine
dco ꝙ qm̃s non sit visibile et visi
bile ſilitudo ꝓportionalitatis/e tm̄ ſilitudo
imitationis vel repntationis. h. q̃da
ꝓportionalitatis/vo gra/sit se hr qm̃
ad sordes spales/sit aqua ad cōles.
Ad vltimū/ꝙ̃ nile eius dr
m̃a grauꝫ sensibilis/non solum
ad iiii or elꝫ

Ad secundum ar sic ꝓ

Dicit hic mgr̄ ꝙ sacramenta
in duobꝫ consistūt. s. in rebus et vbis
ergo ad esse. sacramti requirunt hic
duo et ſufficiunt. Item sacramenta
sunt ꝓpter hoīem/medicina enim
ꝓportionari mensuro/in homine e na
tre in et anime/go oꝫ in medicina
esse aliud ꝓ tingens ad corꝫ/a ꝙ
tingens ad aiam/go oꝫ i esse. tē
rōrem/et vem significatiua. Item
sacramenta exhibita similitudine repntant
eum ergo repntent ea que gesta sūt
circa autorem sui ſ. xpm/in expo
vo fuit vbum dei/res sensibiles
multū in sacramentis. Ergo eē res/et
vbis. Ad q̃ ex duobꝫ que no pt ꝙ̃ngi
ngn pt aliud vnū fi/ſed res et vba
no poſſ ꝙ̃ngi/go non pt exeis vnū
sacramentum fi. Item sic i sacra
mentis requirūt vba/ita et ſcā ꝙdam
ut dicit Hugo de sacra/ſi ſcā non
ponunt de integritate sacramenti/go
nec vba debent poni. Item sacra
legalia erant signa evangelicorum
ſi illa fiebant sine vbis/go et ista
post fi sine vbis. Item alig fuit
sacramenta tēpe prima et immediate
post fi sine vbis/go vba non fuit

de integritate sacramenti. Item sacramenta
sunt ad significandū et causandū/ſi vtrūq; pe
fi sine vbis/go et sacramenta. Ad
est omnibꝫ sacramentis/ꝙ consistunt i rebꝫ
sensibilibꝫ/invisibilem gratiam significantibꝫ
ſed spale e sacramentis ratione ſcīs/ꝙ
constituunt cōia in vbis ſpliti dicit/vā
est ꝓportionem ad causā suam/adiectoꝫ
et effectus recipient autore sui/igo
sunt unis vbi et rebus. Ista ꝓpor
tionem ad signū/qm̃a expssiora debent
esse signa/quanto principiora signis
/verba vo sunt expssiva ceteris signis
/qm̃a sunt signa/vba optinet principatū
ut dicit Augꝫ libro de doctrina xiana.
Tertia ꝓportionem ad virtutē sacramti
/qm̃a debent hre efficaciam ad sa
ctificandum/ſanctificatio vero creature/fit ꝓ
vbum dei et orōm. vñ thi iiii. Ad id
apponit ex duobꝫ que non ꝓsunt grātie
ſe. ꝙ̃ qm̃s non ꝓsit ex ſcīs fi
vum ſimpr imitate abstondita in
essendo/ſp tamē. h. q̃ fi vum/veritate
relatum ꝓportionem ad aliud vnū/vel
in causando vel significando/ſic pr et
nūr sunt vum principium completum gnā
tis/et plures trahentes nāle ad tra
hendo/sacramentum d dr vum/non
veritate absoluta ſed relatiua/in significando
vum/et causando. Ad id ex ſcīs. ꝙ̃ qm̃s
ad sacramenta q̃ currant vba/res/et ſcā
tamē ꝓmittit/ſcā ad sacramenti vsum
ſed verba et res/ad essentia. Ad
dm̄ ꝙ ſcā ꝙtinentur sub rebus. Ad
id de sacramentis legalibus/ꝙ̃ qm̃s
essent signa evangelicorꝫ/non tamē
ꝓprie significabant ea/qm̃a nec habent
expssionem ſilem in significando/nec effi
ciam in causando/et ideo nō habent
vba. Ad id de pena et mat/ꝙ̃
ſcē non sunt sacramenta nove legis
tm̄/ſed etiam legis nālis et legis
moſi. Ad dm̄ ꝙ q̃ qm̃s. ſi esse
simpr completum possunt esse tam
esse cōpletum/tm̄ ꝓmā requirūt
absolōem sacerdotis/et vltimū vba de pnti
et benedictionē. Ad id sacramenta sunt
ad significandū et causandum/ꝙ̃ q̃ qm̃s

An sacramenta existant in rebꝫ et vbis

ptr̃ mag⁹ ⁊ totꝰ plete posset esse sme vb
non tame ita plete/ sma p vba
hetur ex pssio maior mstr̃ fitude
set sa ficatio in tm sando &c

Hoc tenaũ ar sic pte²

Qr̃ q nulla sacrameta fuit
mstituenda/ ⁊ tr̃ dño ih̃u de veras tes
sex dnitatis est/ p p/ media set poste
ma/ p media redute/ ad qm go creatꝰ
humana sit media mr̃ creaturam
pme spualem et pe⁹ tr̃lem/ per
p⁹ reduci debuit/ non p postema
hon go p sacramenta ℂ Ite mag⁹
e veñ pfute qm methodare/ ergo hoiez
retinuit pñm tandi sme vlla tenta
media viaꝛe tr̃li/ multo magis b
soli retinẽ debuit/ pñm retandi ℂ Ite
hyplim e fi⁹ p pla q pt fi⁹ p pmissa
sed ho⁹ saluari potuit p fidem articlo⁹
et opatoñe pceptoꝝ sic ada/ go sup
flua fuit mstituto sacramentoꝝ ℂ Ite
non e vtile sed dimpuosu actui hoi
vigam saluti/ sed p mstitutoꝝ sacra-
mentoꝝ artata est via salutis homi
q̃ ita alit saluari non pt/ go mstitutio
sacramentoꝝ no fuit vtilis ℂ Ite h
qualitate morbi debet coaptari me-
dicina/ sed morbꝰ pri spuales exerto
q illu debuit patri non tr̃lis ⁊ spua-
lis medicina ℂ q ad hui⁹ sanitatem
pfa sunt nulla mfmo qm sano/
medicamenta/ go licet fides et opatio
ad salute sufficere possint an pter
tu pq pter optime adde medicame-
ta/ go sacramenta ℂ Ite mag⁹ gra
fazistu/ m mihi nome religionis sue
vm sme filiu coadunari posse hoiez
in aliq⁹ signoꝝ vel⁹ sacramentoꝝ
visibiliu tr̃ exerto vnirẽt⁹/ go cu vtile
fuit homies/ in pmu nome religio
nis vm adunari/ vtile fuit aliqua
signa religionis visibilia mstitui
go sacramenta ℂ Ite vtile fuit ut filij
ihu se mutuo agnoscent/ si ag⁹ te⁹ se
no pñt in aliqua signa sue in qnbꝫ
i vicem assimilarẽtur/ et ab alijs di-

Quae instituta sint sacramenta
et an plura aut instituenda

stinguerẽtur/ sicut/ go cum sacramenta
sint signa signa/ vtile fuit ut sacramenta
essent ℂ Item morbꝰ primi pri⁹ sanat
affectu totã et totaꝝ humanã naꝝ
s corpus et aiam/ go optimit ad sani-
tatem humanã qm/ alit medicina
que ptinget ad corꝑ et ad aiam/ talis
aut medicina nõ potuit ee pe tr̃lem
nec pe spualis/ go optimit q eet te-
nenta exterioꝝ/ sed tales medicine
sunt sacramenta/ go optimit ee sacra
ℂ Ite tanto efficatior est medicina
spualis/ quanto ad eam mstinꝰ de-
vonit affici/ ⁊ spualis in corpore
ad spualia in cordibus/ magis affici
quam ad pe⁹ spualia/ go item vtile
fuit esse medicina/ go et ℂ Exo/ acto
mstitutoñs/ tripl̃ pt esse ad sue ad
nentitatis/ ut membroꝝ principaliu/ ni
corꝑis/ sue valitatis/ n aliquoꝝ membroꝝ
officialiu/ sue cõmoditatis/ ut papillaꝝ
in capite vel mamillaꝝ in pectore
sue ℂ In mstitutoñs sacramentoꝝ
nentitas nulla fuit/ nec apte medici
nec apte infirmi/ qz alit potuit deꝰ
hoiez saluare/ et ho⁹ alit saluari
si ⁊ vtute pme ℂ Utilitas vo fuit
no apte medici/ q̃ nullo indiget/ ⁊
a parte infirmi set h̃ dñr in pme
ℂ Dona gnata rer̃ tuig ⁊ p ne
singulares/ qm explicite hic tngr
assignat. i. similitudoñs/ erudicioñs
exercitacioñs/ salutis alijs multis
ℂ Alta cõis/ rex⁹ tarq gentis sev
rei publice sme. i. ad imitand hoñm
in bñm retum/ et nome ne⁹ reli-
gionis/ et agnitõ mutua sꝛ̃gitas
vo fuit/ ex parte medici/ qz medicꝰ
qui e deꝰ et homo/ decet medicina
gratis ad dñm/ ⁊ morbꝰ bilem
gratis/ et aliud h̃ naũ. s. visibles
gre formã ℂ Et excepte mfmi qz
tum mfmus sit ho⁹ cõstans ex corꝑe
et spũ/ set spũs in corꝑe no bene re-
piat spualia nisi in cordibus/ ogrm
ei fuit dare medicamenta spualia

m rebus cōr̄ibus sint pilule dant
m nebula sūg vō medra meto nulla
sint nāitas aut otinitas aūtg ḡitas
in statu innocentie qma nulla inorbg
nec in statu gle qma pfectissima sa
nitas sed toto tpe medio tplici vicis
in statu aū legē ppē sanitatis indige
tiam ¶ In statu legis etiam ppē ōfor
aū religionis ¶ In statu gratie ppē
vtrūqz simil ¶ Ad id q̄ opponit
de dyoni ¶ Ꝺ Dyonysius loqtur de lege
redemptionis a commissione mīgri ad ma
igrem nāt angelorū sicut ab aūsione
ii hoīm ¶ Angeli naqz sunt debitū
ordinem poritatis et posteoritatis sc
homines non sunt sub deudo se
amore rebg insolubg se sed ubi tale
decordinatio fuit impetre reordinatio
¶ Ad id malg e hominē retinere et
deus est eqna potens adoptus creatō
sic retentionis et eqliso nec altum sibi
soli retinuit qz sit malg sed ḡra
est a parte eius tra q̄ e opatio qma
opatio factionis e in nō ens simp
sed opatio retentionis e in ens ḡrie
dispositum sic nullus disponēs medi
debet vel pt mitide nisi ope factionis
sic nisi ope retentionis ¶ Ad id sup
flum ꝛc ¶ Ꝺ Hoc intelligē qm id
pt fi eq omō bn p pauciora sicut salq
hominis q̄ms eque bene posset fieri
ex parte agentis sine sacramentis sic
tamē eque bene a parte suscipientis
¶ Ad id non est otile artari viam
sic a q̄ms quo ad id sit artata
simp tn est dilatata et melioratā
qa quo ad plures qm nō saluari
post ecclā sine fide patrum et qa mi
quam multes et remedio lenissimo
quam eccla quo ad adultos quibg
sunt data magis certa et lenia et
pla remedia salutis ¶ Ad id Rnor
bo spūali Ꝺ q̄ms morbg sit spūal
p certam tamē corg actingit et p
indirectum seu tām qma ortum hē
hē a sensibilibg et p efficaciā qma
p originalem ecclā corpus corruptū
est ꝛc

Ꝺ quartum arc ptē
qm̄ q esse signū nō sic sacrale
sacramēto nō em̄ est esse nāle medi
cine cōri morbum cōrem significare ꝫ
sanare go a simili nō est essentiale me
diane spūali morbum spūalem sig
nificare sed sanare ¶ Item causa non
est signū effectus sm̄ sed cōmisso ꝫ
sacramentum est causa ḡre nō go si
gnū ¶ Item si e signū ḡre ecclāli
aū go signū p nostrū aut demon
stratum aū rememoratū sed nō e
signū p nostrū qma nō sp gratia
ipm̄ psequitur nec demōstratum qz
nōn semp gratificatur nec rememoratū
qma nō semp gra p̄cedit susceptū
a baliquo sacramentum q̄ nec gratia
sacramenti hīnt nec hoc nec imagm
habit go sacramentum nō e certica
signū ¶ Item si sacramenta certica
signa sunt aū go nālia aū volun
taria seu positiua si primo modo non
sunt eadem apud omnes si secō mō
q̄ non sunt mutabilia go nullo mō
sūt certica signa ¶ Ad id q̄ sp in diffinitōe
sacramēti ponit signū go ecclāle
e sacrō cē signū ¶ Item augs dicit
lio de doctrina xana signat in nālia
et data et dr q̄ sacramenta sunt signa
data go cum illa dicō sit genus i spes
genus aut speciebus certica nisi certe
esse est sacramēto esse signū ¶ Deo
differt medicina cōris et spūalis illa
cum opatur nālit et ex nitate rei cum
opetur cta morbum et subm nāle
medicina vō spūalis opatur ꝫ lib
tatem qma opatur cta morb et sbm
voluntarium et qma motq voluntarijq
dno regrit si prognitōm mentelleti
et melioratōz in affectu io medicina
spūalis dno certica q̄ tangit sum̄ per
tinens ad mtlletū i forma visibile
ad p̄tinens ad effectū i gram ivi
sibilem sm̄ zonē sic sed zosic tale
¶ Ad id q̄ opponit de medicina cōri

v esse signum sit eccle sacramento

Xo Non est simile qm̃a illa opt[a] aqua subm̃ vale et morbum malem spualis vo ẽt subm̃ et morbū volitarium Ad id causa no ẽ sigm̃ effectus Et h' non ẽ v̄m vbi nam qui m̃ nonor ẽ effectus tm̃ ẽ sigm̃ effectus quo adhuc quado effectus nondum est tm̃ est sigm̃ causę Ad id dicit ẽ sigm̃ prognosticum Et Et in sacrameto quod p̄r est significativum quodam principale cuius vnum ẽ causa s. gr̃ā et recipit hmoi sacramentum est sigm̃ demonstrativum quitum est de se qm̃a quę s̄r Et q̄ commutatem gr̃am u mpo dimittum sit aptę subꝫ quam vo stauum cuius vo est causa et hmoi pt̃ esse sigm̃ vel prognosticum vel remembrativum vnius tm̃ sacramenti quoda mo significat causam suam efficiẽtem et quodam mo eam suam finalem / 2mo mo est sigm̃ remembrativum 2do mo prognosticum sic quilibet nūm mscpabile sigm̃ est remembrativum quilibet fidei xpi tm̃ humana natura / sigm̃ prognosticum quilibet gl̃ie xpi qui ventura in futuro Ad id aut sint signa nalia Ideo quia ad aptitudinem signi ficandi Hcant a natura tm̃ actuale ordinatum sint ab institutione dīna Unde signa sunt voluntaria non naturalia sed quia ex positione sunt auctoritate superioris nec ordinabilia sunt immutabilia sed sunt immutabilia similitudo quia vt aut Hugo de sancto victore in sacramentis ex cāone significato ex institutione / significato ex beneplacito ex indicta p̄ eam vel ex cāterem sed admixta per salvatorem tercia administrata p dispē-

Do qritum Quartum sit procedit

Videtur primo qp sacramenta nove legis gtineāt gratiam dicit em Hugo de sancto victore qp o gtinent ad sanandū hominem spualiter. s. sicq medicina egrotis gratia ad tuitionem sanitatis tribuo sicut medicine Quas est sacramentum qui q̄tinet gratiam sicut vas medicinam go 2m Item vas sacramenti eucharistie q̄tinetur in ipo go similit vas alioꝝ sacramentoꝝ q̄tinetur in ipis go gr̃a q̄tinetur in sacramentis Item mi q̄ indigz subo sustentatiue actus spuale qui cōtsle Ti go go obtinte dīna qualitas cōtelis pt̃ esse sme subo i sacro actuales multo magis qualitas spualis i gr̃a pt̃ esse sme subo i sacramentis alis Sicut qtia sic anima ẽ subꝫ corpis ita gr̃a forma animę / Et q̄ anima est forma corpis magm cāt alibi qm̃ m corpe. ergo a simili. q̄ gratia ẽ forma animę magm cātur alibi qm̃ m anima Item gratia que ẽ in sacramto aut tuit in aia aut n si sic go actus tuitiuus subi Ti no go missa ẽ utilitas tlis q̄ ẽm utilla re faciat ostem Item si codē subo sint Ti ppe dispo et hitus gr̃ā se hoc ad gr̃am vit dispo ad hitum go ni subo eodē sint Ti sed gl̃ia magm hoc fi in cātura pt̃ cōtli go nec gratia Ideo q tm aliud m aligno Unplicit pt̃ dici aut ppe sit no q̄tinetur gr̃a i sacro aut methapho re sit q̄tinetur non sp essentia sed p quadam q sequē cia Ad 3 q opponit de vase Et quas qrē appellatur sacramentū methapholce no ppt̃ q̄tinetiam p nuch signi et tuitiue non ppt̃ q̄tinetia ad essentiale Ad 3 de sacramento altaris Ideo spale est m illo sacramento i rem sua q̄ficat nec est simile dicitur / qm̃a res subā est p se subsistens. sed res alioꝝ est tendens Ad 3 de speciebus m

v. quid gratia in sacramt

sacramẽto altaris ~ ꝛ q̃ ḡnis vtriq; pos
set fi vtute dina tame ꝺ congrmit
fi ⁊ stus non qz spes visibilis i sacrd
altaris vtilitate hñt signadi fi gracia
contẽta non hñt vtilitate nec signifadi
nec causandi m illo eciã ope fit sibli
matis creature cõrlis i esto fiẽt depssio
creature spualis ꝛc

Dvi ar sic ꝓdicꝛ

1 ꝙ sacramẽta sunt causa grẽ
effectus ꝙz hñt assignatu ꝺ differã sacra-
mẽtoꝝ vetis et noue legis ꝙ sacrã
noue legis efficiunt qꝺ signant go effi-
2 ciũt gram ~ tẽ q̃nis stã sit res spual
stn signũ exterius ⁊ ꝺ cẽtia pt esse
causa stã m aiã go a simili q̃nis gã
sit res spualis stn signũ exterũ pt esse
3 causa grẽ m aiã ~ tẽ oppta nata
sunt fi cta idem ꝺ cãlitas culpe pt
messe rei cõrli ut semini pugnãt go
4 et cãlitas grẽ. ~ tem potentior e ꝺ
adam quam pm ꝺ pmus adam fi
mansisset tuffudisset m filios mstãt
⁊ amb⁹ ꝺ et hñt medite re corpali
semẽ go multo magis ꝺ adam pt
medite sacramẽto ⁊ filios suos mstãt
7 tuffundere ~ tẽ efficacior est regnãs
spualis ad bonũ qua gracia carnalis
ad mal ꝺ sed gracia carnalis medite
re cõrli tuffundit malũ culpe go multo
6 magis regnãs spualis pt tuffundi
bonũ gratie ~ tẽ ꝺ Hugo ꝺ sto
rie ꝙ sacramta infusa sibi buditoe
scificant go efficiunt sã tatẽ ~ Contra
9 d dicũ scripe ꝺ cena do / sic i vestit
bi canõ ꝙ p libru / alba p baculũ / cẽtus
per annulũ / sit dicendũ gnãz tradute
sunt sacramta / sed illa no sunt causa
q p ipsa tradunt / go nec sacramta
5 sunt cã grẽ ~ tem si sunt cã grẽ
go oz ꝙ hñt ꝺ gnãs calitatis / ꝛ non
sunt causa malis / nec formalis / qm
no sunt pces grẽ simplices / nec efficaces
nec finalis cũ hꝰ causa sit nobilior
suo effectu / et nulli cõrle sit nobilꝭ
spuale go nullo mõ sunt cã grẽ
8 ~ tẽ si sunt causa glie / aut ergo
immedta aut eq̃nota / i cã eq̃no ca / ef

fectus est mo nobiliorꝭ ⁊ calor in sole
in causa primota / eode modo / ut calor
in igne / sed gracia qua anima rõnalis
gratificatur / nec mo nobiliori / nec eodẽ
mo ꝓt esse in sacramto go sacramtũ
nullo mo est causa grẽ ~ tẽ ut dicit
phus pox de alibus / ꝙ non tangit
non agit / nec alterato sequit / si sacra-
mentũ aiam no tangit / go in ipa
gram no agit ~ tem ut dicit phus
e sic dicit gnãz li xpoxo mo q. quos-
dam effectus m cãtia p se ipm ds
agit nec animas illuminare / q̃uis ꝺa p cã
tiam / go cum gra sit lux animarũ
non p sacramẽta gram mstrãt / ⁊ p
se ipm ~ tẽ sacramẽta no mstrant
f gram m aiã ab extrinseco / nec educit
eam de põ me m actum / go nullo
mo cãnt eam ~ tẽ si cãnt gram
go aliqua vis me eis ad cõferendã
gram / que go dicta vr cum modi sit
~ Aut em mis illa cõrlis / an spualis
si pmo mo / sgra ds cõrlig no agit i
spm / qma actus semp nobilig ꝺ pa-
ciente. Si ho mo / sg virtus spualis
non ẽ ni corpe / nisi m subo / vnũ q̃ q
recipit m alio per mod recipientis / no
per modum rei recepte ~ tẽ sacra-
mta no existẽte ds illa no est / go cõtre
virtus aliqua nobilis ad tempꝰ tat
et statim deficit ꝙ n ꝺ i ꝺens ~ tẽ
illa ds non ẽ forma spalis / nec
est forma actualis nt ꝓz ꝺ differenti
p ota enim gnã / go no ẽ m gne
tenẽ ~ q aug / unde tanta mis aq in
9 corpꝰ tangat et cor abluat / go sacrum-
ta hñt vim tangendi gnm ~ tẽ sa-
cramẽta sunt medicine spuales / medica
no q multa virtutem hñt motalis ẽ go
tum medicine spuales non posse esse
virtutes aliqua virtutem hñt ~ tẽ q
2 Unde m eis illa ds uꝝ ꝙ a passiõe
xpi sguia sic ꝺ ro i similitudine pua
ictorius ade dicat glo ex latere ꝛ pfluxerunt sacramẽta per q̃ salvata est
ecclia / go hñt virtutem a passione ~ tẽ
lo xix vng mlitã ꝛ glo vigilanter
ꝺt aperuit et no voluãnt ut illis pte
riosem pandẽtur Unde manarunt

sacramenta ecclie go a passione ¶ Ite per
sanguinem xpi sic pcepto mundo ablutio
et remissio go omis mis ablutina per
catecu pcedit a sanguine xpi ¶ Quintum
passio non e sed trimsint go no ht vim
trim aligna go no pt alii p[ro]fite dare
¶ Item xpus ingentium go no remittit
ergo virtute passionis eius no remittit
¶ Item ro p resurrexit ppt multipli-
cationem nram go multiplicatio resurrectio
est causa multiplicationis inre ii q passio
¶ Item aligna sacramenta in lege et ce-
remonialia habuerunt et instituta
sunt ante passionem non go omia sacra-
menta virtute huius a passione ¶ Ito ad
primum quod dicit ille effice ad quod
dicit vel pte ad quod movet et opat
ad hoc q res sit vel g[ra]t[ia] omie q pfat
aliq admiculus ad hoc q res sit primo
modo medicus et medicina diuine sanare
sed modo eadem vas et instrm medi-
cinale ¶ Primo no. q omnes solq deus
et nulla creatura est causa gre sed no
q omnes creatura aligna pt esse causa
gre Sicut enim ingesse primo homis
sola virtus divina est causa forme gplc
tive i. anime primo modo sed tamen alia
virtus est causa anime q no sit esse
sed sola virtus divina est causa forme co
pletive i. gratie q primo modo sit tam al-
tima est causa q no secundo modo
sacramenta ecclie omnes non sunt ca gre
q no q quieti sacramenta sunt ca
gre quia p[ro]stant ad ministerium
vt gra in sit q secundo modo ad minicula
pferunt dicit de est celebris opinio quia
est dicta q pferunt ad ministerium exhi
bitum solet in ecclia est cum sacramentum q dam
signum ad q ℔ exhibita ordinatur hsecdm
insuscipiente gre infusio no virtute ipius
sacramenti aliud operante sed sola
divina virtute illi assistente cum exem
dicit est dum q sumitur exopatione
divina sit exinsione dni pheti sed
locutionem corum exteriorem in aqua iordanis
q secuti e in naaman mundatio
lepe corporis no virtute aligna ipius aq
sed virtute divina assistente ¶ Ad exem
est exopatione humana sic exordinate
dum pp litis suas pmittit sit tollatur pm
tede non virtute litis sed amore dni pte
¶ Alia e opio dicentium q sacramenta ve-
tera admiculo gre no tenue exteri q
in corpe sed mtiq in anima virtute q medi-
cina in animo disponat aliquem ad gram
impedo no virtute sua sola sed q
sunt instrm dne vie agentis p relati
ppt aliq effectum quem attingunt mediate
agunt gre p se no post attingere sed
exemplum dicit est dum e opatione
divina tam ipius instrm vel principalis
agit in spm separatum mediante instrmto
dne mystice q[uo]d se non posset agere
¶ Ultimum eorum e opatione naturali sicut
q phus li de anima calor igneus
mediante est instrm anime sed virtute
grave quod q phus non habet
dissolue et corrupere ¶ Hec opinio
ultima ut secundum duplicem rationem
e dissonantia auctoritati quam positio fi-
dei est Unde hinc aut q fideles sunt
magis ex segni cautem quam rationem
¶ Quinto vo dicit sacra hec vim
sanctificandi et hic. ¶ Alia veritas
sacramentorum q h opinio aliud no
plus hic virtus aut sanctitas ut ne-
aqua baptismi quamcumque aqua alia
nec sacramenta nove legis sunt ca gre
sed signacula ¶ Ad q tu primam opinionem
velit sustinere dicit pte sic ad obiecta
¶ Ad 1m q oppo de dna sacramentorum
hoc dum attenditur in hoc quod 1a sacra-
menta legalia non habuit gratiam semper
q contanter sicut evacuata et ppt hmoi
q contantia dicit gratiam effectum hi et
non illa ¶ Ad 2m de secunda ex sig
vocis no e causa gre in anima nisi
per quandam contantiam sicut sacra-
mentum dicit esse causa gre ¶ Ad
3m q mis culpa sit nos spualis
et ex no e simile de culpa
effectus ignobiliter ac sensibilis sed

gra nobilior ℣ Item culpa effectus
defectus est sed gra effectus positiui
nobilior ℣ Item culpa ℣ ad 8 &
ho adam ℣ Rco illa tinctio mystice
originalis nō fuit ab adam defectu
sui efficacie ℟ solida nō impediendo qz
non esset impedimentum, tuit in semine
qui anima que infundenda erat vt
mystice originalis cum ipa ℣ ad
8 efficacior est regnando vt &c ℟ qz
sit efficacior simpr nō tñ oz qz sit ef
ficacior isto mō, modus enī iste quo
sacrm̄ fuit gratiā efficacioz q̄ gra
modo quo causat originalem
culpam, eo qz effectus gre improportio
est nobilior effectu culpe, unde no
stra efficacia rei gre maior est
quam multa rei culpe ℣ hmōi etiā
est qz res sensibilis pt esse ad elpe
nō tñ causa gre qua effectus culpe
est ignobilior ipa re sensibili ℟ ef
fectus gre nobilior ℣ ad 8 Hugo
℟ sufficare accipit qñ p qñdā gene-
tanea nō p efficientia ℣ Dicit opio
aliam ℟ videri pt sic adobiecta
℣ ad 18 qz obtinetur de caritate h' ℟ Rco
solutio h' bñ attendit quo ad duas
sacramentorū agentiū nō quo ad unū
agendi ℣ ad 18 de quē esse ℟ rndet
ad quē causē efficiēs qz nō solum
dicitur agens principale ℟ etiā mste-
riale sicut solum instrumentale tunc
actio attingit formā ultimā cōpleti-
tuā sicut actio dolabri formā scdam
in se sed etiā tunc actio nō attin-
git formam ultimā sicut actio voluntas
nō attingit formā speciei intelligibilis
in anima ℣ ad 18 de causa efficacis
nobilioris est &c ℟ h' ē dm de etiā
efficiente principali nō de instrumentali
℣ ad 18 an sint equoca &c ℟
etiā sint equoca nō univoca ℣ ad
18 qz opponit qz effectus ē in causa
equivoca modo nobiliori ℟ Rco hoc mō
de causa efficiente principali nō mste-
riali non enī effectus artificiales
sunt in instrumentis artificialibus sicut in
nec modo nobiliori ℣ ad 8 de tactu
℟ Rco dupr est tactus cōrporalis et natu-
ralis ℟ primo modo sit quo tactus cor in
ad corpa ℟ secundo modo sit quo tactus cor in
as spūs sicut eq ℣ ad 8 auctor ℟
illuminare alias principaliter efficiendo ipm
est dei sed quasi instrumentaliter dispondo
etiā quemcumque creaturā ℣ ad 8 an tantū
gratiam influendo &c ℟ dicendo hic
peccavit de causa agente principali
non de instrumentali sicut qz causat
influendo vt ipam gratiam ℟ dicendo
gre non tamen ut agens principale
sed instrumentale ℣ ad 8 quam quis dicit tunc
quia tantū gratiam ℟ Rco etiā hic oppo
dupr est nā oppimo dicit qz multa
virtute cuius incipit sacramentum ℟ sola
divina virtus cōsistit ei ex omnia ordinate
℣ Alia oppmio dicit qz quam virtus spūalis
nō cōtinet actu nobilitata est in sacramento
sicut cum virtus cōtinet in se instrumento cōti-
nente quo coaptatur suo effectui cōtinendo
sicut quam virtus spūalis in se instrumento
spūali quo coaptatur effectui spūali
sed ens instrumentalis quam cōsequitur
speciem seu figuram instrumentalem quam cōsequitur
ipsum primum recipit Instrumentum qui
primo ponitur ℣ quam quis ens quod cōsequitur
tunc cum abagente influunt in aliquid
instrumentaliter sicut etiam
abinte gratia nouitate celestis influunt
aliqua virtus in celis et ab aia in corpus
℣ Sed quia hec opio ho nō ℟ ad
id qz primo opponit virtus spūalis nō
est in corpore &c ℟ hic est dm de virtute
naturali sed de spūali nō vel nō est in corpore
ut esse completum, completum in forma
in esse permanens ℟ in ordine ad

ri spes sensibilis macre ¶ Ad id q
que q illa vis statim trasit ℞
licet effectus maneat ypa tamē tñpt
nier ē mḡens qz nō erat data ri ad
hunc vsum sic mis mstrialis ¶ ad
id de forma subali vel actuali ℞
forma actualis est nō subalis i gne
qualitatis non altius p dictū tñ
secunda spō nisi qdam pō no nalis h
sup nalis ¶ Circa opinionem pmā ℞
ad pmū q aīa vim qque vocat
illam ordinatam efficace ad gne tōtō
tantia nō effectiā ¶ Ad id de medica
℞ Non ē simile qz medicina tōr lis
respicit subm̄ sō ppōnatum i tōr
humanū io pt hre vtutem i illis
sed medicina sacramētal nō sit se hē
ad ipm ¶ Ad tiā qōm ℞ sic adhr
q ministrū tōrle vim habet vegrut mo
tor artifex et eius vtus seu ayotus
et ad q timas vel applicans eig vtē
admstrū / sic vtus sacramētoz ayo
est ri acta efficiente cuius vtus qria
influit passiōis mitum est io vo
quo q timat vtus hic mstrō fides ecclie
est vtus qz sacramētoz apassione ē
tum sit ēm medicinalis ordinat ad
salutem culpe et pene tōsequtas cpa
ipa vō passio xpi est causa pma
intōria remissionis culpe et pene io
omnis vtus sacramētalis pficit a
passione ¶ Ad io passio xpi nō est ℞
qñs ipē passionis motus nō sit tñ
ens nitim est in xpō ¶ Ad id de
xpō homie ℞ Deus qñs i hō nō mstr
ficet nisi causa pma efficies tū mstri
ficat nisi mediator p modum cause
mitorie ¶ Ad i de cerne ℞ li ppe
non dicit eam intorā sed excepiatē
et eam motuā ex parte nrā ad rectā
et ita ad susceptionem mstice passi
onis ¶ Ad i de bapō et eucharistia
℞ Deus qñs ante passiōm mstituta fue
rint nō tam h̄nt efficaciā plenā
nisi mediante passione xpi.

Ad vñ dr procedit

Pri q sacra vetus legis mstifi
cabant Et cum Hugo libro

de sacramentis sacramentoz a finit aut le
gem alia sub lege alia sub gra spē
quid differentia h eōm effectum sacrifi
cationis hostie qz mstificabant ¶ Item
ex quo ℞ ego votare cepit deus hom
medicinā repando m sacramēta pparat
sed medicinam sanitatē nō constituens
inutilis est qz cum tanti medici milla
medicina sit inutilis sacrū illa cōferre
bant sanitatē ¶ Item deus i tanto ē
placeat ibi sacrificiū sic placuit sacri
ficiū abel qz ei mrū ita placeat vbi
nos placentes faciat sibi sacrificiū abel
deo placuit qz assimili sacrificiū legis
¶ Item Hugo de sacramētis q cuiq
sacramēta pora effectū sanctificationis
habere negauit nō m̄ recte sentit m̄
qz sanctificabant ¶ Item heb ℞ sine sa
guine nō sit remissio glō p agnā expia
cōnis fiebat remissio peccatoz qz mysti
ficabit ¶ Item Io dem h̄ multi ritus
deprehensa est glō io h̄ cum fecerat
expiatōm qñ dimissa est ad adulteris
qz expiatio mystificabat ¶ Con Ro n
exoribus legis re glō opa legis dicut
que tam lege instituta de cimata
sunt q magnā mstificare potuerunt
℞ si cū fide et devotōne fierent qz
nullo mō sacramēta legalia mstifica
bant ¶ Item Ro qz alioqn cessas
sent offrr glō illis hostiis qz nec
turbabatur io sepe offendant illis cū
hostiis fiebat peccatoz cōmemoratio nō
absolutio qz nō mystificabat ¶ Item
ysē i holocausta nolui gl̄ptito vtē
audit se sacrificia multa multā amas
se qz nō mystificabat ¶ Item de olg
qz ea rone p̄misit deus sacrificia offrr
q qua p̄misit dare libellū repudii
sed dato illo libelli nemo mystifi
cabat mo petri erat qz nec oblatio
sacrificiū ℞ Deus m̄ sacramēto
legali ē duo considare. s. opg opans
i. vsum sacrati et opus operatum. i.
ipm sacramētū ad mystificandū
quo ad h̄ duo / vel quo ad altiū illoz

q sacramēta vel ℞ mystificabant

triplex opinio legit[ur] Q[uo]rũ prima fuit
magri q̃ neutro mõ mstificabat sc̃z
nec opus opans pficiebat p modum
mũdi sc̃z opus operatũ p modũ sacri
sc̃i q̃ opus opans erat mstitũ i ho
mine non m mitum sc̃t opus operatum
in signũ nõ m tãm Q[uo]rũ alia fuit hmõi
de sc̃o viro q̃ utroq; mõ mstificabat sc̃t
quo ad opus opans p modũ mũdi sc̃ndo
fiebant ex caritate sc̃t in me te quo ad opus
operatum primo sacramenti sic̃ enim ita
i mediate et pse sic sacramenta nostra
in quibꝫ nec virtus data a xpo sz me te
et p actus sngõr in erat figura xpi q̃
xpi Unde ex suscepto cãt q̃ndã
de pfecto et vocãto scribit ḡo põ p modũ
signi exercentis ad intellectũ vim sacrifi
cij qua p modum tansit Q[uo]rta e opinio
tertia q̃ mstificabat mõ nõ sc̃a modo
nõ mstificabat cum quo ad opus operis
p modũ mũdi sc̃d nõ quo ad opus operati
p modũ sacrati Q[uo]inta opinio minus
restringit utilitate sacramẽtorũ legalium
q̃ e ingens ut s̃ suis obseruatoribus ꝯ
mnutilia fuit tum p se m dra sc̃t exer
citate fiant mitora sint sc̃t nisi exer
adeo pcepta mutilia sint data Q[uo]d
opinio nimis nr ampliare utilitatẽ
sacramẽtorũ legalium q̃ e ingens tamẽ
qm auctoꝛ hꝫ sc̃ripturarum dicit
legis mstica m mndando obseruãtias nõ
q̃ erant tales p qm quasi ca nomia
sacramẽtoꝝ pficiat et utroq; dispositas
sufficiẽtẽ in tãdo tollit Q[uo]rta vior
nr q̃ medium tenet. s̃ q̃ nec omnino
mutilia nec ita utilia sut sacramẽta
nove legis fuerunt Q[uo]ad 1m hug p
opinio eius sint q̃ ab aliquibꝫ tenet
sed ab alijs ḡius nõ tenet Q[uo]ad 2m de
medicina p medicine dr nõ sanc
tatẽ efficiẽtem et illo modo si subiectũ
aliquo mõ remotis ꝑtando ad sanitatẽ
m q̃m in ꝓpria figurabat cui fides cãt
medicina utilis p petõ Q[uo]ad 3m dicẽ
dum p petrum ut placeat similis q̃ ad
deorum sacrificia Q[uo]ad 4m h. i. et prima eius sut
q̃ mstificabat q̃ tenet hꝫ aliquibꝫ

sed non ita omnib[us] Q[uo]ad 5m dicendum ex
pactis p petrũ vocat ꝛb ypam ethna
ꝯ irregularitatẽ legalem cõtractam
Q[uo]ad 6m de adulta p legem dei
missione quo ad penalem nõ q̃ ad
culpam peccati ꝛc̃

Do vltimũ procedit

sic Q[uo]ra q̃ vita et cath sit gra
in virtutibꝫ et sacramẽtis q̃ sic i vno
core nõ e ni vna anima ita in vna alia
gratia vnificatus aiam ḡo tam vtiq;
sit in anima vtriq; e vita Q[uo]ẽ tñ
omni vni opponitur sed vtiq; gratia
pcto opponit ḡo vtraq; e vita Q[uo]ẽ
p gratiã sacrorũ clorum amalo p gratiã
virtutum appugnamus bono s̃ p ich fit
clongatio a termino vno et approximatio ad
finem oppo in ḡo cath e vtraq; gratia
Q[uo]ontra adultus iam mstificatus an dat
gratia in sacramẽto aut non Di non
ḡo sacramẽtum est me efficiat q̃ in eo q̃ mis
bene disponit Di sic aut cath est gra
sacrmẽtorũ aut alia si cath ḡo ide bis dat
q̃ e inpg le si alia ḡo nõ cath gra e in
virtutibus et sacramẽtis Q[uo]ẽm q̃ntũ
sunt dnse differẽtie ipa sunt dnsa
sed sacramẽta gratie et virtutũ dnctse
sut differẽtie sic nec ḡo ipe sut dnse
Q[uo]ẽ in statu miseriẽ e remissa gratia
virtutum nõ asit gratia sacramẽtorũ ḡo
non sunt cath gratia Q[uo]ẽm q̃m virtutũ
gratia simul infunditur sed nõ gratia
cum sacrorũ ḡo nõ sunt eadem gratia
Q[uo]ẽ sic vna e anima aqua fluit dnse
patentie et dnsi motꝫ ita vna e ẽtia
gratia gratum faciens in anima aqua
fluit dnsi spiritus virtutum similitudines
potentias ad bonũ et dnsi effectus sanan
tes pos amalo p̃mo effectus petit ad
gratiam virtutum Q[uo]ẽnit ad gratiã sacramẽtorũ
vtiq; ḡo gra cath est essentia et subiecto
h differẽ esse et effectu cõtracto Q[uo]ad 3m
de adulto p tali nõ datur nova gratia
qua ad ecclam sed predens augmentatur in
et in nouũ effectũ predit Q[uo]ad 4m de dif
ferẽtijs p differẽtie ille nõ sut gre h se
sed p ordinem ad dnsos effectus vñ nõ nar
rant eius essentiam sic ligatura et fugere

Do vita et cath sit gra in virtutibꝫ et sacramẽtis

non naviat lucem solis ¶ Ad id dr̃ status
mundicie ~ dr̃ gr̃a sacramento fm̃ss
h id qd est ss̃ non h zom aqua dr̃ gr̃a
sacramentalis ¶ Ad id de commixtione
~ utriq; gr̃a h id qd ē simil mfndi
si h qdam aqua sic notat ē dr̃a
qua gr̃a no est sine effu hilitato
onis po3o ad bon tis pt esse sine effu
sanatonis cum p̃ozum qualo io vtutes
sint queriom gr̃a ss̃ no sacr̃a

Littera lobb

uantie remmoialos

qrunt quae ¶ appellant
remmonie ~ dr̃ remmoie
dur fra q ss̃ se no sint
rem̃em manifestã sue vtilitatis ꝯ dr̃
qd munia ceres vel qa m honore
dee ceres que erat dea frugũ primo
sint mstitute vel qr m tẽre castio fit
duto remmome roma nato primo ĩstitute
fuit ꝯ dicit valq; max mlq ~ hoc id
mtiret templii ssi qd̃ irregularitates
introducte erant m ecclesia templi
pficabitur aqua unde hic erat qd tactu
illiq aque pmscuntis sacdos pt ad
ucspam immundq erat ~ hoc mst-
tutum fuit duplici roe sp ut no sup
biret ꝯ dr̃ qd alios mdabat sed o ut
significaret qd sacdos nom testamti
ppt ecclesia nom sacramti sc ipe imdi
cepotare debet ~ mtdum a cerli cepra
ꝯ go maiores mtutus erat qm mra
~ mdabat .i. mndos fore ondebat
etiam si m fide qd onde opus factum
ex caritate est mitorum ~ dr̃ opinio
fuit mgri que no teuctur ꝯ dr̃ mpt
dcore opato no dcopante sine meo dm
deus indebat ꝯ visio mmediata est
mtes glie ~ dr̃ videbat sme medio em-
gniatis qd ex pte gtracta ē sed no sme
medio specili creatie quo smit i quibq
consistit ¶ sacramtu q tm cegnitum
ss̃ mtendo ~ dr̃ nobis mtigitur mte
rio proferentis zc

Hint tamen int detimat
commutet deuocabq et nonus sacris

Hic actoritate sacramentop veterũ extirpt
a prno sacramtũ circumcisionis sagenis &
eo p̃ qm ad vtutem sho qditum adis-
tuctom Hic dr̃ ꝯ tio qm ad vsum ficlẽ
a ꝯquarto qm ad nctitatem ꝯ dicto
qr ꝯ in p̃ma parte primo ondit qd
valebat circumcisio filiis abrahe ꝯ ho
ingrit qd remediũ hebant alii qrit
ꝯ in 2a parte p̃ ot tm data fuerit
ꝯ ho qrunt n data ~ zo m quo mbro
in carne ꝯ in tria parte primo ostdit
qualit circumcisio fiebat ꝯ ho qr̃ mnita
est ideo autem hic qrunt duo p̃o
de remedio originalis pcti an egressio
ꝯ ho de remedio circumcisionis zc

Quarta ꝯ qrunt quor
primo an fides patrum valebat
pmulis ad remissiom pcti originalis
ꝯ zo qualis fides valebat an forãta
solid vel cta in formis ꝯ zo quo an
fides pse sine ullo motu ꝯ mo an suf
ficebat motus mtior sine signo vel
sacramto exteriori ꝯ vo si adultus erat
necia ad salutem vtus sacrificij

Hoc ꝯ sit procedituꝝ vta
est caritas quam fides ss̃ aliena
caritas magn potuit saluare altm
sic multo mg aliena fides ¶ ste alica
infidelitas magn potuit dampnare
altm go p̃ simile in circo ucc fides alic
magn potuit saluare alm ¶ ste sacrilg
est culpam turpissimi qm gregem ꝯ culpa
mg magn dampnat altm go multo
mg gr̃a omg pt saluare alterum
Contra ggm dicit qd p̃mulis remedium
originalis erat fides penitum go salua-
bantur p fidem penitum ¶ item sup
ad illud o remittit ẽ pcta qlo qd̃
prodest omnimq fides p̃pria tm̃ pmit
illi fides alicna go p alicna fidem pt
remitti petm ¶ item mg potens est
gracia quam culpa si culpa puerili
prioz potuit dampnare totam po-
teritatem filioz go multo magis gracia
putum pt saluare filioz rpõdet ~ dr̃
tit dicit aug de fide ad petrũ ꝯ do
libatur adampnatõe que fra est i ada
m̃ p fidem xpi ppz omg zatus est gma
originale pmi est ne ponig qm̃ p sone

qm fides pueri valebat ꝯ ad salutem
pcti originalis

nā nō reparī nō potuit / nisi p xpm p
ponderantem ppī ñe / vñ milles apte
ñe libarī pē nisi p gnīem ad xpm
gnēo aū illa p fidem hē si / hic tñ q
potēs qma aliude g tractum est / ro si
p se solūm cum aliquo curari pē per
fidem alienā / si uero non solū / sed radi-
to sed tñē actuali / tunc mdiget p fidē
ipam sanari / qma ut g tractū est per-
cretū vel pctum putrm carnalitm
g grue sanabat in paruulo / aut cir-
cūcisiōm instituta p fidem putrm / melius
sanari potat p fidem quoq; ī tēdēm
ad salutē puli / dīgentiā / tamē pu-
tum ei⁹ spūalium ¶ ad id q opponit
de tactate ℟ non simile qz fides ht
quo ad ipm̄ sit inmobilior tamē respi-
cit ut obiectum ipm̄ mediatorē ig⁹
mediator ht tactas ⁊ ii ¶ ad id de cupi-
ditate ℟ non ē simile qz deg ē pro-
nior ad miserandū qma ad cōdemnandū
¶ p fidē pficit saluti nō in quātū
est actus p̄sone singularis ht zōne
obiecti q̄ est causa salutis vbis ht in-
fidelitas tota⁹ ē actus p̄ nē ht obiō
q̄ sit causa dampnatōis ¶ ad id facti-
lius est culpam tollendi ℟ gratia
in q non saluat absq; p tūssificōz sed
p initium xpī q̄ illi g̃ tat sicut actus
pentis vicinus ade g̃ tat puulo q̄ quāt

Ad tertium sic procedit

fides in forīnis mortua ē / go
michil p̄dest / go nec subō pro / nec alios
¶ Item maior est efficacia fidei ad sbm
ppīum q̄m ad alienū / sed fidelis p se ht
caritate non pt saluare subm ppīum
go nec alienū ¶ Item fides pentium
non saluat puulis p modū sacramti
sed pt modum mti / fides in informis
ineffax ē ad merendum go ad saluād

¶ Contra pctm actuale pentis non
ht nocē puulo nocet aut si fides put
efficacia saluādi puulis p̄dit excepto
admisto / go non p̄dit ergo saluat ¶ tē
fides informis multa faciat miracula
pt alteri impetrare salutē corīlem go ē
deus sit p̄nior ad dandū salutē spūale

multo magis pt impetrare alteri salutē
spūalem ¶ Item nullū pt g̃stare de
fide formata pentis go si illa requirebat⁹
nullū potat constare de salute puuli
¶ ℟ fides compari pt / ad subtilē / et ad
obm / ex parte subi non habebat fides q̄ te
saluandi puulum ¶ ad ex parte obiecti
tum vtic subiecti practicabile sit et de-
mata / vtus obiecti filii et infirmitas cui
go infirmitas insit fidei ex parte subi
non ex parte obiecti / infirmitas adhuc
fidei / non tollebat fidei vtutem saluandi
puulum ¶ ad ii fides informis mortua
est ℟ q̄ppns sit mortua quo ad mtā
de g̃digno / nō tamē de g̃gruo sed q̄ppns
quo ad subm̄ ppīum non tamē quo ad
obm̄ ¶ ad iii maior ē efficacia re ℟
q̄ppns sit maior tamē pt hāc impedi-
mentum in subiecto pro / si actuale mor-
tale q̄ non ht in alieno ¶ ad iii de merito ℟
non arguitur mutuum de g̃digno ht de
g̃gruo vel ad q̄ non saluat p meritū
ppīum ht pmissū xpī ꝛc

Ad tertium sic procedit

Medicina ht p̄ceptū xpī morbi ht
originale / morbus ē habitualis nō actuale
go sufficit ad hoc quātum fides habitualis
¶ Item nō sufficit ad salutē puuli fi-
des habitualis ¶ dicendum aliquos bota ecclia
de mēte baptizaretur saluabātur go et
tunc ¶ tē sola fides saluabat go
michil p̄ter habitualē fidei meritū cruis ¶
¶ Contra hoc fides sit go michi opat⁹
go non saluabit ¶ tē ut dicit p̄hus
q̄ mis actus in motu in passio ad-
sequatur actum et a motum sal-
natio puuli nō sequebat fides pentis opa-
batur p modum mti / deg̃o nō de cōdi-
digno / ut disponens tamē nō ut effi-
ciens / mti tū aut ū consistit in solo habi-
tu ht in motu li ar / motus aut mti q̄
non ordinatur ad efficiendū ad q̄ isto
potuq; quam in alio ū p mtentōz opantis
determinatur potuq; ad istum q̄m ad alium
ideo dico q̄ ad salutē puuli requirebat⁹
nō tm̄ habitus fidei sed actus motus mtis
nec tm̄ motus indeterminatus / sed motus
determinatus p mtentōz credendo saluādi

qual' fides habebat an forte l' informis

an fides p se sufficiebat ht nō habe[illegible]

hmt pmlm ¶ ad id qp obiicitur
de pcto hituali ¶ tr qm̃s o⁹ginale
m subiecto ꝑpo sit morbꝰ hitualis ti
tam habt actualem m alto ⁊m ergo
possmt id saluari p altm qz tm̃sa
ht malo ⁊ req⁹ fidei actualis ⁊ alto
qm̃ medicina non tm̃ dz ꝓportionari
ad essentiam morbi sed etiã ad tm̃sa
¶ ad id mit sufficit fides hitualis
tr non est vmi imo req⁹ motus
exterior s. exhibitio sacramti ¶ vel dd
qp secꝰ ē no qz mit fides saluat ꝫ te
sacrmcti admitta sed tm̃t p modum
mita ¶ ad id sola fides ⁊c tr fides
appellatur non tantum hitus fidei
¶ sed etiam motus ⁊c

D quartum sic pcedit

Non erat tm̃t fides maiores vtut
quam modo / sed mo non sufficit saluare
pmlm fides sine exteriori signo ergo nt
tm̃t ¶ Item non est melior q⁹ cio exi
stentiali aiã xm̃ p tpm̃ xpi quo ad ad sa
lutem ¶ sed mit milli pmli saluat⁹
sine aligno exteriori signo go nec tm̃ta
¶ Item motus fidei mtior sine signo
exteriori eqne pt bñ si tta pmlis g̃ rop
tm̃m sic tta iam nati / go si no rep̃he
batur aliq signm̃ exteius tta pmlm
eq bene potat saluari p milli q̃ cepto
sciat tam natus qꝫ ē gtia augo / qm̃a
milli pt renasci ante qm̃ nasci ¶ hoc
dicit idem aug⁹ de sanctum qꝫ in milli
nomẽ religionis sine pm̃ sine flm̃
q̃ congregari possent homines sine aliq
signo visibili / sed p id quo ptm̃ ois de
remittit⁹ admittit homines ad societa
tem religionis go oz in de signm̃ vi
sibile ¶ Contra sola fides parcelli pmli
sufficiebat ſ. gg / non go req̃rebat⁹
aliud sacramtum vel signm̃ ¶ hoc illa
erant sacramenta vel signa diuinitus
instituta go non erant ad salutem nãia
¶ tr tta ſ. est diui⁹ x⁹ opinio qm̃a
quoꝝdam doctorum sch̃ minꝰ sufficere
bat fides sine exteriori signo / in quo est
fidei pfessio / sed pmlis sufficiebat fi
des aliena et alicui⁹ pfessio / adultis ꝑa
¶ Alia dicebant op̃ cum ad veniendum
o⁹ginalis nulla signa vel sacramenta
forent ad hoc instituta / sufficiebat

pfessio fidei directa ad salutem pmli
m solo motu mtiori sine vllo signo
exteriori et hic oppinio mior est et vior
ſ gg ¶ ad id qp oppone⁹ no mores
efficaces ⁊c tr hic no admittit ꝑt
morum efficacia fidei sed ꝑt obligatoꝝ
ad plia, sic religioso no sufficit ob
seruantia mandatoꝝ obseruantia sic ni
si p̃ m effectoꝝ p̃fessionis sine nec
tm̃ hic qm̃a mandatoꝝ obseruan
tia sit m p̃ m effectoꝝ sed qm̃a ob
ligato maioꝝ ¶ ad id no simt dctiꝝ
conditionis ¶ tr semp⁹ meliores co
ditionis simt modo p milli qm̃ tm̃t
qm̃a tta et copiosius tm̃t i remedio
tr q⁹ ad ad sint dctiores ¶ ad id dcꝫ
milo cõcepto tr qp pmlis ante
qm̃ sit natus non pt renasci ſ. legẽ
tm̃tem i ſ. p milegm̃ qre no ē tota
tm̃sa qm̃a tta cum no pt ad hiberi
signm̃ exteius sed etiã qz no dñi pfecta
distinctius ē et separatus ē a tta in sa cre
to inpsmis ſ. ap̃ete ¶ ad id dicit
tr q qm̃s sine signo nisi sibi no pos
sint homines q̃gregari in nomẽ religionis
post tm̃ in rem ad ē cm̃ q̃gregati
mo ad illud tm̃t vo erat q̃gregatio
m mito et no in nomẽ vel numo

D quintum ar sic p

reditur

Dicit gg qp adultꝰ
simplebat virtm̃ baptismi virtus sacri
ficii cum go ad salutẽ adultoꝝ sacrificii
requirebat ad ¶ Item plus potat fare
ad ꝑam salutẽ adultus q̃ham pmlis
go ad plus tenebatur go sola fides
insufficiens nisi sufficies no ē q̃ ē in
solo motu mtiori nisi se manifestet
in facto vel signo go pfessio facti
vel signi requirebatur in adulto ¶
in lege ne milla sacramenta vel sig
erant instituta m̃ p̃cepto go ad ea
homines no tenebant⁹ go sine illis
erat salus ¶ Item h̃ de ſ. vir
como nem⁹ ait qp illa sacramenta
ꝑ tpres magis ad deuotiõm ꝓpter fue
runt quam ad optinendam salutem
merita go no erat ad salutem nãia

in sufficiebat motus mtior sine signo exteriori

Dicit ad hoc alij fuerunt mtiores ad salutem

¶ Item morbo non curabili non g̃rit
medicina curabilis ergo sacrificium nō erat
g̃rua medicina originalis ¶ Ite de
hoc dt q̃ originale remittebat̃ per
circumcisiōm g̃re p̃ sacrificiū et obtulerēt
addunt q̃ p̃ oblationes q̃ quo h̃ erat
cum vnus morbi vna sit ꝑa medicina
¶ Ite ad remedium originalis ſp fuit fidei
ꝓfessio nr̃a tangit medicina debilis et
ꝑua ꝑ fessio no fidei dnpx est ꝑona
maior alia extrinsecus dicunt ergo gustans
q̃ vterq̃ erat ad sanationē originalis
nr̃a salis vero dicunt quod tūc maior
erat ad sanationē originalis nr̃a exterior
vo non cū nulla cēt nr̃a natura vel de
nata sed ex lege nata ad salutē
sufficiebat legis nr̃e vel abrenuntiatio ex
terior ꝓfessio debebe esse salutis erat
non de necessitate ¶ Professio vō illo
triplici ope erat magis curua et magis
crepsa sed ex ymaginatione significabat
ꝓpositū emundi ab impietate ꝑ oblationem
futura per xp̃m libationis ꝑ sacrificium
modus libationis .i. passionis mirabilis q̃
erat erat in fine debitis ꝓfessio fidei in
tribus articulis tenet ad credendū nr̃is
sed ex oblatio significabat dm̃ omnē bonū
creatorē sed sacrificium futuri quasi
redemptoris ex circumcisio futuri ꝑ
mundatorem q̃ de quo q̃ primus hunc
est mirabilis ¶ Ad .8. dicit ex ꝑte
sacrificii appellatur fides mediatoris
sigilli ꝑ sacrificium ¶ Ad id plus ꝑt adul
tus ex plus requirebatur ab eo in habitu
et motu interiori sed nō ex necessitate in
motu et signo exteriori ¶ Ad .9. mysti
ficans est ꝓfessio in motu exteriori ex
imo sufficiens est ad mysticandū quia
processus tpis erat ad est aptitudo vel
veritas requirat̃ ꝓfessio vel sacrificii
ad salutē ꝑ id ꝓ quo x corde creditur
ad iustiam requirebat̃ an tūc actus
fidei ad salutē p modum miti ex non
ꝑ modū sacramenti cū illud sacramentū
cēt in ꝓcepto institutū Unde circū
cisum signum ꝓtectū exterius ad hibitū
non illo tp̃e debuit sed fidei homines

ap̃ectato originali re̅ de actuali sal
uabantur ꝛc̃

Quarta cui problemma

De circumcisione quinto ꝑ
De necessitate institutionis circumcisionis
Q̃ro de fine quibus data est circumcisio
¶ De tribus de finibus q̃ ad circumcisionis nitet
tatem requirebant̃ Quarto de virtute
seu efficacia circumcisionis | Quinto de
tempe mutatione in baptismo

Hoc in articulis sic procedit

Arg̃t q̃ circumcisio non fuit insti
tuenda salutis cui remedium est fides
quam circumcisio | medicina nō quanto facilior
tanto melior ergo est melius indebito mu
tari non debuit | circumcisio instituta nō de
buit ¶ Item puero originali debet ꝓ
sensibilis ergo nō g̃rit ei medicina
¶ Item infirmo debili nō ex cui
medicina grauis ergo paruis dari non
debuit medicina circumcisionis ¶ Ite
morbo qui non conuenit medicina spali
sed originale erat quē mires et semis
circumcisio ꝑa mires ergo si non fuit con
uenies medicina originalis ¶ Ite mor
bo spuali | non conuenit medicina car
nalis puta morbo spualis est circumcisio
medicina carnalis carnalis ergo si fuit
gens ¶ Contra dira gens cruciatur
ergo morbo q̃ ꝑ delectatione gratiam
habitur | g̃re applicatur medicina
infens deum in libro genesis
¶ Item morbo crudeli g̃re appli
catur medicina crudelis g̃ morbo q̃ le
pra ergo
puta in quo ex primo corruptit natura
et inde nata corrupit ꝑsona g̃re
applicatur medicina circumcisionis ¶
¶ Item nulli q̃ an legem data nō debuit
quando circumcisio fuit signaculum
distinctiū ꝓli legem sustinentis
unde dat̃ q̃ circumcisio est signum
distinctiū ꝑsone agentibus ergo nō de
buit dari ante tempus datum legis
¶ Ite ꝓceptum ꝓcessit de ex esse
alicui legis sed ꝓceptum circumcisionis

que fuit ... institutionis ...

... debuit ... ante tempus institutionis legis

non erat legis naliz qo debuit esse
legis sept̃ qo no debuit dari an dr
com legis ¶ Itẽ pcepta poitiua ad le
gem poitiuã ptinet qo tñ pceptum
id poitiũ fuit no debuit dari usq
ad tpẽ poitiue alicui legis ¶ Contra
ctumacio data ẽ in remedium o'igi
nalis, cũ qo qcũq morbo debeat
dari remedium apũto debuit dari re
medium ctumacionis ¶ Itẽ ctumacio da
ta ẽ in signũ distinctiõis fidelium abiũ
delibus sed si inp fuit valiz hmõi
distinctio qo a primario debuit dari
signũ ctumacionis ¶ Ito ad pmũ
qõm qñ ctumacio ex duplici causa
instituta fuit scilz in remedium
aigmatis pcausalis in officium distinc
cionis gentis fidelis ab infidelibus qz
aut no fuit gẽs cui instituio
¶ Ad pmũ cum fuit hẽs signa
qñq tunc cessit remedium morbo an
feles si fides non tñ offendit ctumacio
cudens ctumacio pcessit ẽ et cudens
ostendebat a tpliat ¶ Et quo ad tz pz
qz p propagatiõm libidinosa ghitur
et quo ad pcessum qz ctumacia dina
batur / pmo a psona in nñm / deinde
a natura in psonam / et quo ad effectũ
qma p ipsã fẽ plantas gnipide iaq
catur ¶ Quo ad tũm ham fuit co
uenies et secũm gus signi / qma ppls
carnalis signo caz tñ co uenit distin
guitur ¶ Et quo ad spem qz fideles
sed susceptiue / quoms ppagabant
id signũ fidei gentẽ in membro ppaga
tiõis datur ¶ Et quo ad pmũ scie
institutiõis qz in abraham p mapt
vocandis distinctio fidelis ppli ab
infideli ¶ Ad id qñq erat remedium
qz v'm ẽ sed no valiz qma et si morbz
tollebat tñ no notificabat ¶ Ad id
de pena sensibili hic intrgit
de pena etna que ẽ motalis ad salu
tem no de temporali q utilis utilis
¶ Ad id de nocumento debili ¶ Et

est gravitas mptabilis que no debet
imponi ifirmo et e gravitas tollabilis
que pt et qz conc amittere utilitates
qma no impont ut pena v' qz ut
medicina ¶ Ad id de morbo cor qz
qñs cõis cet tñ ei pparat' erat in
uiris ¶ Ad id de morbo spiali Ito
qñs fit spialis p ccm tñ tollitur actio
¶ Ito ad tertiũ qõm lex septa tñ de
buit dari dñtz il ppl fidelit et ido
oportuit ppliñ fidelem p' adimari
et ab infidelibz segregari et distingui
hoc aut no potuit fi' nisi p aliq signũ
distinctiõis qñ ali legem oportuit dare
signũ distinctiõis ppli fidelis / gentiq
a dari debuit ut pa illa que fuit
principũ nobile signũ distinctiõis qz
in illa et ideo tpr abrahe gẽs data
est / et ad tpẽ legis ¶ Ad id qd obo
de distinctiõe ppli et qz ppliñ lege
suscepturi oportuit pmo distingui
no tunc pmo cum lex data est ¶
¶ Ad id de pcepto ppetuo qz pcep
tum ctumacionis datum ẽ no ad exerci
cõm susceptẽ legis sed ad ppatiem
susapiẽde no no debuit in lege mosi
di qz legem pcedẽ reducit tñ ad le
gem mosi qma ad illam fuit ppa
tiũ subtilla abstinatium et ẽ illa tlatio
¶ Ad id de pcepto postmo qz hoc
pceptum ad legem mosi pertinet
p reductiõm sed no directe qm non
in illa includi debuit qma data est
ad eius susapiẽde ppatiez non ad
susceptẽ execuciõm ¶ Et

Hic ar sic procedit

Ctumacio data est i remedium
aigmatis sed aigmale erat cõe oibz
hoibz go et ctumacio hic oibz
debuit dari ¶ Itẽ ctumacio data
in signũ distinctiõis fidei qz fides
de esse omibz cõis go et ctumacio
¶ Itẽ ctumadebant' p scia ut actior
inditz xm aut ego circumcisio pdest

qmodo homodo debat fieri in dies

nisi quibꝫ dimtꝫ datacē go omnibus
data erat ecia alienigenis ¶ Tē data
fuit abraham et tōti semi gen xpiana
go non solum hebreis ꝫ hysmaelitis
sed eaā hōmibꝫ p̄ gtm rū solo pplo
hebreoꝝ manſit cultꝫ fidei go eis
solis dari debuit signū circūcisionis
¶ Item gen xpiana racōm ductus circū-
cisionis viam assignat glo ut dicitur
manet gratia de gna xp̄i cui nascatur
go non est data nisi hebreis ¶ Item
multi fideles erāt fuit et saluati sine
sacramēto circūcisionis ut rob q fuit
de stirpe esau ꝫ ḡf. go eis nō fuit data
lex circumcisionis ¶ Tercio lex fuit data
in remedium scelerum et in officium di-
stinctionis sp̄ialis nō ē lex stā adhuc erat
et de quo sancta scōr erat nasciturus
maxime detebat spālis scelerū et distinc-
tio sēdm illi pplm solis data fuit lex
circūcisionis sm ceteros nō manet remedium
antiqui sceleratis et distinctio qbus nō
spālis ¶ Ima ti de pplo illo quam erat
malitie et ipse. s. ipi hebrei quam experi-
enti ut p̄sciti suspicetes legē et ritu
illius pplī sui et in linea quoꝫ ē aliq
p̄ de nāt̄ poterāt q̄ nō. i. nō pse
quam hebreus poterat q̄ ecia ad eam
venirent/ sed experienti valebat ecia
alios litꝫ ad eam nō venire ¶ Ad id q̄
opponit oi. erat q̄ ¶ q̄ms oīs gle
cet quē nō tamē optinet circūcisiōm ce
remoniem qm nō tubat solis i remedium
signalis sed alios de tanꝫ spāl illi
pplo gentibus ¶ Ad id q̄ fides ē q̄s omnibꝫ
¶ q̄ms debet fides ē q̄s omnibꝫ
nō tamē actu ē sed illi pplo hebreoꝝ
¶ Dcl q̄ms fides sit q̄s non tamen emi-
nentia et principalitas status fidei ¶ Ad
id de p̄scitas. ¶ q̄ms nō erat ei data
circūcisio p̄ et p̄se ē experienti magis
aggrabante illi pplo p̄cepit etiam illius
¶ Ad id de eo semē ¶ ū aut ap̄ꝫ
soli filii promissionis reputat in semē
illi. s. qui fuit erat h̄ edet ꝫ nō solus
hic sed fidei et p̄missionis ē

HDzm ar· sic p̄cedit

Qꝫ h· de sco vid q̄ tā sr de circū-

cisionis. ī. sexagīs masculꝫ carō
p̄putij et dies octaua go sine hac non
valebat circumcisio ¶ Item h· tā simil
et equalit in p̄cepto circūcisionis dicit
Ben xpiana go equalit sunt de rē te
circūcisionis ¶ morbꝫ p̄tis originalis
qis de viris et femis go medicina debuit
esse qis ¶ Item ū eadem causa ibi de
esse idem effectus sed eadem ta et sanctificatio
et distinctio ē viris et femis go de-
buit esse idem effectus ¶ Item femina p̄
causa fuit p̄uaricationis go remedium
datum q̄ p̄uaricationi magis cat nec
femis ¶ Item sacramta omem homi
nē debent go imbutum p̄ticipi ritu sicut
honestum nō dē ē de integritate alicui
sacramēti ¶ Item morbo vel debet me-
dicina vlis tam go morbꝫ sit vlisq
quo ad omnē pōs anime medicina non
debuit membro alicui ē spālis ¶ Ite medi-
cina dē hre nām ex morte sed remedium legis
nalis et remedium legis euangelice nō
decreuit q̄ ad mbrorū corpis go necte
medium me debet dēmēdre ¶ Ite sme
cissionē legis tpe iosue dilata circū-
cisio /vel anno iosue v· go dies octauus
non erat de integritate circūcisionis ¶ Ite
p̄scitis circūdabant post diem octauum
et p̄cedat go ē ¶ Item si circūcisio re-
quirebat diem octauum go petebat omnes
qui decedebat ante diē octauum q nō
potuit subuenī eis et qui nascebantur
in die sabbi qm in sabbo vacandū
erat ab omnibꝫ operibꝫ exterioribꝫ ꝫ h
est sīm go ē ¶ Ite de integritate circū-
cisionis ad p̄ dicit tripl. focl quo ad
efficaciā sacramti. ꝫ q̄ erat in remedium
focl quo ad significandū /ꝫ ut erat i sig
focl quo ad ablationē p̄cepti. p̄ut
erat in pactum. ¶ Primo nō/ de integ
sacramti erat sepq et membroꝝ causa
est /qm remedium datum fuit nō solū
ad tollendū morbū sed ad significandū
principale tam morbi/ et modi propaga-
tionis ¶ Ho nō ē ē/ tpe dēmuatu
significauit/ deinceps causa fuit duplex
qm fuit in stitia. ꝫ significatio spiāl
circūcisionis sicilde per xp̄m ¶ Alia littal

Circūcisi valuit circūcisio

r consolidato membro p̃ mili sint ꝯ
pena illa magis tollabilis ad 1m ꝙ
appam̃t morbꝰ qui ē ꝛ ꝙnes morbꝰ
sit cois tamē causa morbi magis resis-
tra sexum vilem ꝙ sexus ille sit p̃n-
cipale p̃incipiū p̃ quod unit̃ ipꝰ morbi
et ē p̃incipale p̃incipiū sc̃ptis pagacois
ad 1m ū ē eadē causa ꝛ nō est
omō eadē tota causa sed pt talis ad
2m sc̃nia sunt p̃ma causa eāe ꝛ ꝙnes
sunt prima origine typis sti nō mīs vbi
est prima ꝛm ordine dignitatis et p̃ma
morlem ad 3m nūerꝰ sunt ē honestum ꝛ honestū ē p̃ mīs ī honi
stum ē fetul p culpam soto debuit illo
dari sacramtū ad purgadū in honestā
tem illam ad 4m morbꝰ vlis ꝛ
ꝛ ꝙnes sit vlis p accm tamē caliter
spā ꝛ p̃tinet ad gratiam quia alie pos
infectom sunt passiua sc̃ hic eadē actiua
ad 5m de medio ꝛ ꝛ medium ordie
typice non oz ꝙ teneat mīs exmoro
sed medium ordine ne ad 6m uae at non
detinet sacrū nūa legis nālis et eadē p
lotum et typū sic sacrū legis moysi
nō ē qnia lex nālis et euangelij ē vlis
et petua sed lex moysi pticular et
tpalis ad 7m de rosue ꝛ illis q
exigabant ī deserto dispensato fuit est
simpliciter rosue qnia pt illicitū motiū
imbis ad 8m dicta h dicit ꝙ sufficiēte
distinctom locū illū posse abominib
plie ad 9m de ephelicis ꝛ typus nō
erant demutabile ecclesiastice quo ad ef
fectum sed quo ad obseruantiam obli
gatoria ante nō ligabat exteros h solis
illos qui erat de semine abrahe et de
familia eius ī patria gen xxvi unde
qnes ismael et esau tenebant circūcidi
q̃dm erant in familia p̃ncipis non
tamē orti p̃ quam sepulti sunt apud
tenebant ad 10m de simulis ꝛ figura
rum licitū erat et debitū die octauo p-
venire in articulo nūtatis alii non
sinebant p̃nuli nisi circūcisi h h
de sero vic ubi nō erat licitū die octauo
prevenire nec differre sic nisi ꝙ mīs fuat
habei unde et in sabbo circūcidebat h
decedentes ante die octauum sinebant

p fidem pentum sic an et hic nr magis
institutom et vsum ꝛ venire

Dquartum arᵗ primū

Dr ꝙ p circūcisiom nō remittebat
culpa nō tm exoppribus legis ꝛ ꝙ
ē alia opa magis legis nō mīs fuerat a
culpa nr ꝙ nec ī isto ad 1m ꝛ ē ar 3ij
ego ante dbeo baptizari q̃d abolendi
peto mundari q̃d iohannes ꝙmis circū
cisus non erat t̃n mundatus ab oī li
culpa ꝙ ꝛ ad 2m item tarentina opinio
pena p̃ria est debita culpe originali
sed p circūcisiom nō tollebat h̃ pena
ꝙ nec culpa ad 3m item quid ꝙ tollit
d nr petrum tollit ora sed nō nivem
septimū asanutus licet magr dicat falsa
ꝙ p circūcisiom vnqm tollet̃ actual
culpa ꝙ nec originali ad 4m contra dt beda
q̃ idem remedium cōferebat q̃ nobis
petit originalis ꝙ confert baptismus
ꝙ originale culpam delebat ad 5m ꝛ me
dicina erat data spā ꝙ quorū originalis
m vtilis aut ē medicina que nō pt
tollē morbꝰ ꝙ tam nō erat m vtilis ī
vtilis tollebat ipm ad 6m item nr ꝙ me-
dicinā nō cōferebat gratia ꝙ 3ij
/ sigmaculid fieri q̃d circūcisione tm
petita remittebatur et nō gratia dabat
ꝙ ꝛ ad 7m ꝛ ē sacramtū tm q̃ ē causa
eius est signum sed circūcisio nō erat
signum ī absolutoīs ꝙ nec causa
ad 8m item lex vetus dr licita ocidens
quia p hibebat culpam sed nō cōferebat
gram ꝙ circūcisio tm erat legale sac
mentum nō cōferebat gratiam ad 9m contra te
nebras nō expellitur ī p̃ncipis introi-
ductom sed circūcisio tenebras spiritale
ī culpam expellebat ꝙ lucē spiritale
ī gratiam introducebat ad 10m ꝛ ē tis
m mediatis cadē vis que corrupit
imo gratia altius sed culpa et gratia
sunt oppositi immediate q̃ si circūcisio
corrupebat culpam gratiabat gratiam
ad 11m ꝛ ē nr ꝙ impmebat circūcisem q̃
sacramenta q̃ nō erant impmit circūcisio
sed circūcisio nō tractabatur ꝙ ꝛ ad 12m ꝛ ē
circūcisio dubatur ī signum distinctiū

Se ritus seu efficientia ecclesiastica
cum in ecclesia gratia gratificat
et diuerso impedimentabat caritatem

9

go imprimebat signum aliud distinctum go
caracterem ¶ Item fit q̄s accedens ad circu-
cisionem sicut ad bap.m̄ omissus postea re-
cipiebatur circumcisionis effectum aliorū
saluari non posset go circumcisio imprimebat
in anima aliq̄ effectū manentem sic bapt̄s
go caracterem ¶ Cont̄ si confecbat gr̄am et
remittebat culpam et imprimebat caracterē
go equabatur bapt̄s in effectu sed hic
finis go non imprimebat caracterem ¶ Item
circumcisa mr̄i sua erat baptizanda go
in eodem erunt duo caracteres ordinati ad
id go due qualitates eiusd̄ spēi q̄ est
in genere ¶ Ad p̄mam q̄m q̄ circu-
cisio instituta fuit in remedium originalis
et idcirco id primo et principal̄ tollebat ex-
quenta talem et accedens culpam actua-
lem ad vsum tollebat sm̄ quosdam culpa ori-
ginalis illa tolli non potuit. ergo ad ma-
culam et reatum pene eternę alias non
quidem debitum pene satisfactorie non tolle-
bat ¶ Ad id de aliis operib̄ leḡ ꝛc Non
est simile quia hic ante legem institut
fuit in remedium culpe illa vo potuit
in quidam satisfactionē pene debite

¶ Ad id de Johannie ꝛc reatus culpe
originalis dup̄x erat. Unus pene alter
culpe. primus soluebatur p circumcisionem
vel satisfactionem mr̄is alter non ita p̄solui
potuit dicunt aliqui. Ad id
de caracteribus visionis ꝛc ꝑ pertia carac-
teria que est ipsa pena originalis imp̄m
est p̄e tollebat. sed caracteria talis n̄ sic
ad solutionem p̄tis que erat pena debita re-
quirebatur ¶ Ad id de culpa actuali ꝛc col-
lebat culpam actualem exequtus n̄ p̄ri-
palis nec tota. ad culpam et quez pena
sicut baptismus deus non sic debent q̄
tollebat tollet culpam actualem ꝑ originalē

¶ Ad p̄am q̄m ꝛc ista hic quadruplex
legitur opinio. Una dicentium q̄ circu-
tollebat culpam non confebat nec gratiam

¶ Contra hanc opponunt. Nam si dice-
ret statim p̄ circumcisionem susceptam infantem
sine culpa sicut in paradiso sine gratia

¶ Alia est dicentium q̄ tollebat culpam
et si confebatur gratia solo beneplacito
dei non p̄ virtutem circumcisionis ¶ Contra hanc
opponunt quia non tollitur culpa ii per
gratiam q̄ go tollit culpam ex q̄ sequi-

gratiam ¶ Alia est dicentium q̄ tollebat 3
culpam set ibi confecbatur gratia q̄ ad
effectū gratie p̄uenientes non ponimus ¶ Hec
exponitur quia non p̄t esse gratia sine
effectu qui est fruitio dei et digni
vita eterna sic vo effectus ponitur
est sm̄ quosdam ¶ Alia nichil oppido 4
est dicentium q̄ tollebat culpa et con-
ferebat gratiam quod.m̄ est deletiua peti
primo et p̄se p accedens vo quod.m̄ est circu
exparua boi sicut vnite consecrationis
super vinum incipit subesse vinum ec
sanguis x primo et p̄se exequta tri
et p accidens ecia corpus et deitas fuit
et dia ¶ Hic est q̄ si diat nō sacra
mentaliter non confecbat gratiam sed mysti-
candose hinc est q̄ confecbat non multa gratia
sed medicata vel baptismus quia q̄ad
medica sufficit delere culpam sic hinc est
q̄ significabat effectū gr̄e p̄uenientis non
ponit quia ille erat effectus circu p
se sic p accidens ¶ Ad id q̄ obiicitur
de glo pro loquente de gratia p̄ueniente
que non solum delet culpam ꝑ sufficit
imbilitat potentias in bono sed quod gra
illa non gradabat virtutes in anima quia
q̄ sic quia nullum est gratum sine situ
virtutum ꝑ gradabit virtutum habitus
sed non ita p̄fectos sic baptismus ¶ Ad id
sacramentū est signum circu quod est ca
ꝑ hic est vnum deco quod est ca primo et
penitentia non exequta ¶ Ad id lex
dicit alia accidens ꝑ Hic nec
quo ad ea que in lege instituta et ob-
servata sunt sed circumcisio ante legem
fuit instituta sed in lege observata ¶
Ad tertiam q̄m fuit instituta ꝑ caracter
imprimit ad distinguendum statum fidei
status a fidei in p̄o illo erat carnalis
quia p successionem quis erat successio
fidei il dicit in plo vo anno status
fidei spiritualis est non p successionem carnis
ideo id ad distinctionem imprimebat caract
caract carnalis non spiritualis sic vero
spiritualis non carnalis ¶ Ad id q̄ oppo
de tractione ꝑ causa qr sacramentū
ad nos datum dup̄x est vna pretenta
sacramenti ¶ Alia irritabilis morbi
circumcisio habebat vtrumq̄ causa ꝑ vnus

m carne alteram m anima vnde mundicebat
caracterem carnalem no spualem ¶ ad 1m
de signo distinctiuo ¶ Rr distinctiui erat
m statu carnalis m spuale ideo mpine-
bat signum carnale non spuale ¶ ad 1m
de facto ¶ Rro effectus ille mstificationis
mctis non fiebat nicte circuncisionis sed
pmo m baptizato aut ficto qui q̃ntũ
fit ꝺ̃ctũ ꝺ̃cmsq; qz remittit̃ pena
totalis que p priam no remittit̃ur

HO quintum ar sic procedit

¶ Dcm quod legitur q̃ circumcisio
data fuit m sedo etern̄/ qo magz cessare
debuit ¶ Item omne ꝺ actu nra d̃struc-
tio/ go r xpus circumcisus fuit nos r̃
cumcidi debemus/ go non cessauit circu-
cisio ¶ Item q̃ cum lege mstitu non
est/ cu lege cessare non debet/ go circu-
cio cum aut legem mstituta fuit/ cu lege
cessare no debuit ¶ Item thimsticato
qz sufficiebat semp factum manfit
ut dnt migr/ sed circumcisio signficabat
spualem circumcisionem cordis semp faciẽdã
go magis debuit ¶ Itẽ sic se hr remc-
dium ad legem moysi sic remc-
dium legis ad euangliũ sed remedium
antecedens cum lege manfit m alijs
nationibus go remedium legis cu euglio
magis debuit ¶ Itẽ vtilius magis
plures saluaretur qz quod suscepit
bnm quod aliud go cum xpc homes
saluare venit vtilius repuare debuit
¶ Q̃ adueniẽte remedio pfto ꝺz cessare
mpfm go adueniẽte bap.o debuit
cessare circumcisio ¶ Item circumcisio erat
signum distinctiuum pl hebreorum a pl̃is ge-
tilium/ sed deus vtilius plus m se q̃
lapide angulari q̃uexit ut ꝺr apostolꝰ
Ephe ij/ go circumcisionem distinguiẽte
eos tolli debuit ¶ Item frustra ponit̃
duo remedia ad effectum q̃libz bene pt
si vnum solum/ salus eq bene pt si p
bap̃m solum sit̃ q bap̃m et circumcisionem
go frustra manifesset altum ¶ Rr adue-
niẽte pfto remedio/ ꝺz cessare mpfm
ad idem ordinatum/ q̃nia sic ñ ꝺr arg
ita et grecia/ non facit p plura/ q eq
bene pt fieri p vnum/ Hic est q circumcisio
cessauit baptismo tanq̃ remedio pfecto remedio
mpfm/ expressius ē cum quo ad significa-
tionem/ tutius fuit quo ad efficaciam/ vtilius
quo ad omnes/ facilius quo ad obseruantiam
Unde aug̃ contra faustum manicheum
que obseruabat/ mea tunica erat xpc
venturi/ que cum suo aduentu impleta
est/ ablata sunt/ et alia mstituta/ vtilia
maiora/ actu facilliora actu vtiliora
meliora/ et nuo pauciora ¶ Ad 1m q̃ gen
xcon Rr sedo circumcisionis dicit ꝺr
implẽri tonc/ cu littam q̃ pt̃ diuturni-
tatem sue obseruantie. s. finale expressa
determinatõe finis/ quo ad allegoriam
pt̃ significatam eterne circumcisionis
gnalis in resurrectione/ ut tangit glo
¶ Ad 1m ꝺ expõ Rr omne actu xpi
est nra mstructio m aliquo/ cu non
oz q semp ad imitandũ/ expc cum circumci
uoluit fieri tonc̃m arg m fidei q̃
manicheos diretes cum hic carnem
fantasticam/ et legem esse malam.
¶ Item in exemplum humilitatis gtia
p̃sumptuosos/ vt doceat pctores non
erubescẽ pctis remedium ¶ Item ad
plendum legẽ q̃ iudeos/ talium pnãtes ipm
¶ Ad 2m q̃ obiicit̃/ q̃nia no cu lege erupt
Rr quia circumcisio non incepit cum
lege/ incepit tamẽ pt̃ legem/ ut ppa
torium ad ipam Unde et ipa lex ꝺr
incep̃ a Noe q̃ et sancto viro ¶ Ad 3m
de thimsticatione Rr causa diuersitatis
thimsticationis/ non est sola signficatio
semp faciẽdi ꝺz q̃nia est a se pfecta
p tnens ad cultum ꝺi Rr ad 3m q̃ circu-
cisio erat principalit̃ in remedium ꝺi ſ
non mstituta in signum spualis circumcisionis
et thimsticio vo principal̃ erat mstitutũ
semp faciendi/ ¶ Ad 4m de antecedente
Rr non similit̃ se habet qz remc
legis nalis manet cum remedio
euglio legis sicut ipa lex cum lege ꝺi
non sic lex moysi cum suis remc-
diis. q̃nia finit mpleta n̄ qz ad tempꝰ
correctionis Hebreorum ¶ Ad 5m pleb
saluaretur ꝛc Rr q̃ m̃ ē de vndicitate

rem con plēs saluantur p solam mstitucōm baptismi qma melius & et sanctius q̄ tū non tot saluātur Hic est expūsitate rebellū q̄ nō sunt ad salutem p̄destinati ¶ vel dr̄m q̄ no plēs saluaretur qma nō saluaretur nisi p̄destinati qm̄ eccl̄a nō omēs salulat

Hicca m symi qbra

He queritur q̄ appellat

symus abrahe ¶ sic dicit glo lue xvi symus abrahe est regnes pris m qma erat abraham tm̄ nō vero symg abrahe mt̄ igitur reges eterna m qua est mercēdis cultus ¶ qm̄ cult tim petrus erat de nōtate ¶ nō vnde ēgms iosue cultores lapideos ēcūtiog dicit iosue vos nō vt dicit q̄ mūt audēs sit cultores ferreos ¶ sed nec grā adhūc sacendum q̄ culpa nō remittit in p grām ¶ licet dicatur vbi grā non tamē in tali copia sic vi bapo ner̄ plenum possessō q̄ no ē grā sine vtutibg ¶ non dabat vbi tanta plenum possessō vel nō dabat primo et principalit̄ q̄ ceci cūtiog sed p gratuitam ¶ sit sub spē sangms ē totus pp̄us non primo et principalit̄ ex vi sacramti sed accidens rone q̄ tamen ¶ nō ita m̄ cūtione pz ergo p̄ grām p accidens non p se dbuit quo ad effectum q̄ est rec bōm p se vero quo ad effm̄ q̄m est rec vnali forte tm̄ sublege huius li de sacramentis tenet opinio griam q̄ non licebat dicm̄ premere aut dissi nec primi nisi quo p̄iceret ad viii dicm̄ licebatur lege illig p̄cepti vnde saluabantur in fide patrum nt primo rep

ani nūt ad sacramenta

egit de sacramētis q̄t

hit

incipit agere de sacramētis nouc legis spāliter et primo agit de hdb pambulis ad ipa sacramēta hic ho de pīs sacramētis a dō m nr̄i ad xpm ¶ in prima parte primo agit de qmbgdam pambulis ad sacramēta

ster ¶ secundo de quodam pambulo ad sacramētum baptismi spāl nūt nero ¶ in prima parte primo agit de sacramento mō et dr̄inone s 1 ¶ do de corp̄e & mstitutōne si nō fuit sto de mstitutōe matrimonij spāliter fuit tū ¶ in 3a parte primo agit de bapi iohānis ad bapm̄ xpi dicā mūt vō ¶ do & eius efficacia & grā sto de eius sufficia hic considerandū et

Hic dicit qrmr primo de sacramentis

nouc legis in grāli ¶ do de baptismo iohānis in spāli ¶ circa primū qrmr circa ¶ primo de tpe institutōnis sacramētorū nouer ¶ do deinde et distīctē et ordine vpōz ¶ do de causa mstitucionis vpōz sct mmtacōnis vtriusq

Qm sic procedit

nr̄ q̄ ad̄ adventū hui sacramenta debuer̄ mstitui et ex quo eū morbg ē dr̄ esse medicina tū go omia sacramēta nouc legis sint quādam medicine pctōz ex quo pcta sunt debuerunt esse sacramēta ¶ item principijs agrorbi maxime obstandum est go a principio morbi maxe debuerunt apponi medicamēta ¶ item dg abūtio pctō auxilij irremediabilē ponit sup plicia go cum p mor sit adimpandū quam ad condemnandū pctō hōmis irremediabili debū abūtio p̄are remedia ¶ item deus abūtio mstituit mirōmō et prīas go asmuli debuit mstituē alia ¶ item ante adūctū magis fū tpe signoz q̄ pz go cum sacramēta sint signa magis debuit mstitui autē pz ¶ item euangliū exhibet grām quam lex p̄mittebat et significabat go signa gratie pog debuit mstitui in lege q̄m in euangō ¶ sacramēta nouc legis sunt vasa gratie gretima go nō debuit mstitui ante tempa gratie ¶ item sine medico non valent mediciue nō sunt dande go ante aduentum medici

non sunt dande sacramentales medicine
¶ Item sacramenta totam virtutem habent
a passione xpi/ go ante passionem xpi
i veteri lege cet ergo instituta/ cum sint de te
¶ Hec sacramenta ordinata instituta sunt in
remedium contra defectum scilicet si sine
defectu homo mansisset. nullum fuisset
sacramentum/ in hoc q̃ hec sacramenta
in se causa et signum/ sed ut signum
tm remedium/ vel tpr incep a lapsu/
p̃ quod in lege testimonium est in oratione
Ad illa ta tpra apta sunt ad instituendum
cum sacramentorum/ quia sicut morbi statui
et infirmi debent coaptari remedia
secundum statum morbi/ sic a principio morbi
debent dari remedia leuiora et in pfectiora
in pfecto eius pfectiora/ in statu senij
plenario pfectissima/ si statum eius adhuc timeam
incipiet et quasi infanti debilitato
pfecto et quasi adolescenti pfectiora
pfecto et qui iam uiro pfectissima/ sed
morbo in quo infirmo sicut ita
principio legis nec pfectum ita principio
legis septe pfectior ita principio cessante
morbo quida pdilatorum in psonis et
uictus/ infirmo prohibitum medicine nocet
et infirmitatis/ hinc primo tpr debuit
instituti sacramenta debilia ordine/ medio sa-
cramenta pfectiora/ ultimo sacramenta
pfectissima/ utilius quippe sunt instituta
utraq̃/ quam alia tm ¶ Ad 18 dicendum
morbo est re ~ Et semp sunt medicina
non tm sunt mediana pfecta sed sufficiens p̃ statu morbi et infirmi ¶ Ad
10 principium morbi re ~ Hoc q̃mus ob-
standum sit principium morbi non tm
p̃ remedia fortiora sed debiliora quia
ab imperfectoribus ad pfectiora remedia est
ordo recte ¶ Ad 18 de angelo ~ Et ne
est simile q̃ gratia data simplici recte
a peto sed gratia medicamenti dat secu-
tatem prandi ho q̃mus ante peccatum
sit gratum simplicium angelo ne tam
debuit gratia medicamentum homo pecca-
to ¶ Ad 10 de pena et mimo ~ Et ne
est simile q̃ hic duo aliquatenus si
dabitur sit institutio legis nalis et cate-
a principio debuit institui/ alia vero
totaliter superinstituenda gratie

¶ Ad id de tpr signorum ¶ Et quo sint gra
signorum quam sint signa tm quam vo
signa et causse illorum tpr sint ante
xpm sed horum magis tpr xpi ¶ Ad id
de signis tre ~ Et signa xpe tre omnia
sunt vel futura et hic magis quidem
legi vel potius hic magis creditur

Hoc ar. sic proceditur

Unde q̃ debuit esse pauciora gra
ou sacramenta cum sint basa gratie sa
cramenta eucharistie q̃ tenet totam gratiam
quia totius xpm gratie auctorem/ ergo
alia supfluunt ¶ Item sacramenta sue
mediante q̃ morbi pcta/ sed baptismo
expellit omnes morbi pcta/ go alia sa-
cramenta supfluunt ¶ Item sacramenta
ordinata sunt pr defectum/ sed no e in
omni defectu q̃ culpe et pene/ go no
debuit esse in duo sacramenta ¶ Dce
in lege nouo/ mo dct esse de signis
et figuris quam in aliis/ sed in lege illi
non fuit nisi ta sacramenta ii dt
hug li de sacra q̃ oblationibus dicit
et sacrificia ergo et in lege nouo no
debuit plura e ¶ Item sno q̃ li
ecclastice iterat tractas de sacramentis
no ponit matrimoniu et prima inter sa-
cramenta/ go no sunt ii duo ¶ Dce
sacramenta legalia fuit figure mor
sacramentorum/ sed in sacramentis lega
libus nulla fuit confirmationi et eu-
me virtuti respondentia/ go hic duo
non sunt sacramenta ¶ Dce multi
plicato sacramentorum nisi dicet lege cui
bono primet. go cum lex nouo bono
cositatem abstulit/ no dt hic multa
sacramenta ¶ Item adhuc dicet vitate
debet respondere signum et figura/ ergo
in nouo lege nulla debet esse sacra-
q ¶ Contra non cognoscitur gra nisi
sibilis que datur in nouo lege/ nisi
p signum visibile/ nec plus et de necessi
gratie p eadem signa tota/ go in nouo
lege cum maior sit multiplicato gra
optimi esse plura signa ¶ Dce effica-
tu e/ ad mores tpe que q̃ a/ ergo
q hic plus medicinalia remedia ¶ Dce
aqua benedicta peccata venialia remittit
et spalia benedicta/ go sunt sacramenta

et sint sacramenta/ q̃ ordo/ quod dicitur

go plus se

go plura sint qm̃ vij ¶ Item sic gra
tuita in homine oppta est / ita m̃ inittia
go sic datum e m̃ sacrm̃tum i reme
dm̃ giatie ita debuit dari spiritl̃ re
medm̃ mittue / go plura qm̃ py ¶ Ite
dno q sint sacramta q pntat ecclastica
gsecratom / multa etia alia / ta p sone
quam res cosecrant / go nr̃ qp plura
sint sacramta ¶ Deo in sacrm̃etis
datur gracia sp stans / remedm̃ q tu
defectum / set admotorium bonitatis hoc capte
defectus dupx pt simu inis sacrop
ex parte remedy sic sistunt / defectus nr̃
dupx est / sc culpe et pene / defectus / cul
pe dupx tpx . s. tp lex grie culpe / q
culpam originalem principal̃ datur
baptisma ¶ q culpam actuale mortа
lem prma ¶ q culpam venale ex ma
nucto ¶ Defectus vero pene quadrupx
est secm̃ bedam / iam expto iiij or
sunt nobis mala inflicta / u gt beda
ignoantia et malicia / infirmitas et ex
hys tristatu gtripa / primus defectq
est in zone / secundq in voluntate
/ tertius in irrasibili / quarta in co
pissibili / q ignoantia datur ordo / stu
malicia eukaristia / q infirmitate q fir
macio / q tripliam matrimoiu / ex pte
adiutorij sic sistitur / nam ta illa ex
pedit nos adactus tum vtutu th̃co
logicarum . s. baptismus adactum fidei
eukaristia ad actum crucis / tertia
unctio adactum spei / salia m̃ or adac
tum iiij or vtutum / tra malitiarum . s. ordo
ad actum prudencie / confirmatio ad actu
fortitudinis / prma ad actum iustie / matri
moiu / ad actum temperancie / ex parte
gratie sumitur sic / tplex e actus gre
i dno m̃ . s. purgare / illuminare / perfice
¶ Actus purgatorius tpx / scilicet / sic
amalo culpe originalis ad q actum
datus e baptismus / set amalo culpe
actualis / ad q actum data e prma / set
amalo i medicio mo se habite . s. com
pte sine fomitis / ad q datum e mat
moiu / actus illuminatorius duplex est
. s. ad actum visionis fidei p gradum ad
q datus e ordo / set ad actum visionis
patrie p glam ad que data est unctio
extrema ¶ Actus perfectorius dup̃

ad resistendum malo ad quem data est
confirmatio / set ad p fectum / sen pfectum ad
m bono ad q data est eukaristia ¶ Horo ordo
at sacramentoꝝ ordo sic accipi potest prima pars
est secundm̃ viam gradus / et q no adquis
bonum pnatum p̃ singulas / qua dom
tice eccle ordinant duos . s. ordinem et
matrimoium / que pertinet ad bonum tice eccie
mit / illa que pertinet ad bonum p̃ prodeat
primus est sacrm̃etum i tutue / sc baps
tisma sacramtal exercitium / sc extrema
unctio / media sunt sacramenta p̃ gradum q
¶ Unqua primus e id q pertinet ad gratie
collate confirmatio / s. confirmatio / deinde
id q pertinet ad eiusdem augmentum et re
parationem . i. eukaristia / Ultimo id q pertinet
ad eius reparationem / si culpa q tangit fuit
amissi . s. prma prma / sunt sacramenta
vo que recipiunt boni tice totius eccie
totius / primus est / id q ordinat et dispo
sitat . i. ordo / secm̃ id q ordinatur et dispo
satur . i. matrimoium ¶ Ad id q obicit
de eukaristia / Ite q primus gratificat totam
gram̃ concilit / no tamen talitur ¶ Ad id
de baptismo / Deo q̃ uno baptismo ex
pellit omem culpam q̃m invenit in
subo susceptibili / no tamen p̃ expellit
culpam italem q̃a non italium nec
expellit etia omem culpe q̃m invenit
sequelam ideo non sufficit ¶ Ad id de
duplici defectu / Ite q primus non sit mul
dupx defectus in que gravissimo et
sunt plures quam vn . in spe spalissima
tu gentis non sunt vn sacramta q vn
defectus gravales q̃a no accipiunt penes
q̃a gravissima eo q̃ no sunt signa
eo q̃ sunt signa nec est sufficiens distinc
tio p̃ pria / sed tui signi pertinent in gre
gravissimo nec p̃ spem spalissimas q̃
non est nocia signi pertinens in spebus
spalissimis q̃a in forma alterius
et defectus / nec omnes spes pertinent mor
talium / sed in ma q̃ ipsius differunt
¶ Ad id de lege nona nm̃ q dem esse de
signo et signum re . Ite / e om̃ designo
impertinens q̃ e signum tui / si plus deficit
i esse de eo q̃ e signum et causa ¶ Ad id
de ordine / medr assignatur nr̃ sacramentor
sed officia prelatorum ecclie et actiones

consecrationibꝫ et hymꝫ ¶ Ad 1ᵐ dicendū
macōne et extrema vnctōne ¶ Ꝛ ꝙ oīs
sacrāmta legalia finīt signa rei
non tamē expssa et distincta et ma-
xime illoꝝ q̄ mīnue gebant illi sta-
tui vt cōfirmato in qua dat̄ ple-
nitudo spūs scī sine qua et extrema
vnctō in qua datur dispositio gl̄orie
statim adipiscēdo ¶ Ad 1ᵐ de multi-
plicatōne horōsa / Ꝛ multiplicatio
sacrificioꝝ que sunt signa tm̄ horō
sa est sed non oīa que sunt signa
ee tm̄ esse gratie q̄m̄ dfinit ¶ Ad 1ᵐ
advenīte vitate ꝛc / Ꝛ hic vim est
de signo illo q̄ pfigurat vitatē fu-
turam sed ibi dr̄ de eo q̄ gratiā et ex-
hibet p̄sentem ¶ Ad 1ᵐ q̄ oppꝫ in q̄d
q̄ dr̄ duo p̄a arguenta que q̄libet
q̄ plura sacrāmēta optinet ꝛc in
nova lege ¶ Ad 1ᵐ de aqua bndā
Ꝛ non ē sacrāmtal nō enī ibi fit
remissio venialiū p̄mo sacramti
sed pōit̄ p̄mo initā humiliatio sibi
in ēpali bndictōne ¶ Ad 1ᵐ de aqua
Ꝛ non ē simile q̄ gratia ē cōpta
cōpctōne actiua et passiua q̄ po ē
passiua tm̄ ¶ Ad 1ᵐ dyo / Ꝛ hꝫ
ḡsecratōnes que psonaꝝ sū rep̄o no
sunt sacrāmēta sed sacrāmētalia / sed
illa sola que dat̄ ptās dispensatōis
sacrāmētorum vt ordo ꝛc

Hoc mō sic p̄cedit

Pr̄o q̄ non oīa sacrāmēta
sint instituta ꝙ defectū / q̄ nīo mīd
ante omēz defectū sint instituta ¶
Item ut dr̄ dyo⁹ sacramta q̄dam p̄
tinēt ad actum rectarehitatis p̄ gratiꝫ
ut bapt / q̄dam vō adjecta p̄ sectōme
vt cōfirmatō et eukaristia / q̄o nō oīa
sunt ꝙ defectū ¶ Item nigr̄ dr̄ q̄ sa-
cramtoꝝ q̄dam sunt in remedium ut mīe
rum / q̄dam cōferunt gr̄az ut cō firma
tō et eukaristia / q̄dam̄ facultatē vtriusq̄
q̄o non oīa ꝙ defectū / ꝙ sacramta
oīa sunt medicīe / q̄o ꝙ aliq̄ morbi
¶ Sexta hic q̄r̄ an sit ꝙ defectum
culpe tm̄ / pr̄o q̄ sic / q̄r̄ oīa ordinat̄
ad significandū et cōmunicandū cōferenda
gr̄am / gratia vō oppꝫ culpe / nō pene

q̄o oīnia ordinant̄ q̄tra culpa ¶ Ite
non est pfra curatio alicui p̄ cām morbi
sanatiua / cum q̄o curatio medicinaꝝ
spūalium sit per cām / ipa sanat cām / ꝙ
omnis defectus penalis culpa est ra
q̄o sanat culpam ¶ Ꝛ ex ma vnctō or- q
dinatur ꝙ nfirmitate cōrlem / Ad ar-
gumtū / ē q̄o ꝙ penam ¶ Item vr̄ q̄ sacra C2
antiqua nō debuit imitari in vona le-
ge sua nam Horum sapientes sapiā mīal
libili et mutabili / cōsilium ē immutabile
/ q̄o et statuta ¶ Item ꝙ antiq̄ cath est
fides antiquioꝝ et moderniorū / q̄o et cath
debeāt esse fideles sacramta ¶ Ite id
sunt morbi ꝙ ome tempꝫ / q̄o videt̄
q̄ eaꝝ dent esse medicine / ꝙ prout q
naturātur q̄dicōnes mīum / mīce ē sa-
pientis medicamēta naturālia ꝙ q̄dicōs
mīum i. grīs hūani p̄ pr̄ naturate
sibi / q̄o optimē sacramēta naturāli
¶ Ite Hugo de scō vic / optimē ut ꝙ
successum temporū / spūalium gratiarū
magis ac magis signa crudelia / ad
cam declinandū formanē / ut cū effec
salutis crescēt cotnico vitatis / q̄o de-
bent fr̄i militare sacramētoꝝ ¶ Ꝛ eo
ad pmam q̄on / quod sensibilia ad sanc-
tificatiōm creature rōnalis ex ordine n.e
non instituta requirunt / ꝙ q̄o req̄rit
ex ē ppe aliam dispōnem et ordinēm
ipiq̄ nate destitute ¶ Unde cū sacrā
sint sanctificatōes visibiles / omnes ordinat
ꝙ defectū alicui creature rōnalis / scl
q̄tum defectum additōis vel ꝙ defectū
substractōis ¶ Ad 1ᵐ de matrimonio
q̄o duplex ē mysticū matrimoniū
una rōnis in officiis in padyso / alia
sacrāmētalis in remedium / post pcm
¶ Ad 1ᵐ dyoꝝ Ꝛ defectus duplex
est / q̄dam expositōne dyi / alius ex sub-
tractōe inēte rei / p̄mo dr̄ purgari
ꝙ q̄ pfici / nam p̄mū fit p̄ amotōz
ꝙ in p̄additōm ¶ Ad 1ᵐ nigr̄ Ꝛ
nigr̄ ea que purgant dicit ee reme-
dium / ea que pficiūt dicit pfice
in gratia et ē utrūq̄ ¶ Ad ham q̄on
Ꝛ sicut medicinaꝝ cōelium / q̄dam dat̄ Ꝛ
ad expulsiōm morbi ¶ Quedam vero
ad expulsiōm reliquarum / sita medicinaꝝ
spūalium / q̄dam ordinatur ad expulsiōz

an quod sacramta sit ꝙ defectū instituta

an antiqui deliberent nimis

culpe rqrecdam ad exprissiõi veligazõ/ re
ligie nõ fmit defect penales/set hm ꝑ
modũ modis/quoꝝ quidam fmt inclinates
ad culpam ꝛ gruꝑ et hiꝝ/quidam rectꝫ
tes a culpa/nit pena etna incl tpalis/q
defectus pene p nõ dicte/ordinant
aliqua sacrafitia dicte/q defectũ pene
ho nõ dte/ordinat cognitũ ponq grãm
principa Ad id dr̃ ꝛ grãm non
tñ repugnat culpe sed etiam pene/ces
nanti ad culpam Ad id non ē ꝑfecta
curatio ñ p̃gressꝰ ꝑ q̃ris culpa causa
sit mitorta ortus pene cum aligna
pena causa et disponꝫ ad culpam dñ
ad ꝑfectam sanatõm culpe q̃ sanari hꝫ
penam Ad zam quã ꝑ medicinã
valari dnp ꝑ q̃ tingẽ/dant q̃ mutat
cõsiliũ mediti/sat q̃ imitat statuꝫ
morbi aut ẽ mfim pmo nõ sacrame
talis medicine valari nõ potunt/ho nõ
cas valare optunt/dispõ q̃dam mfim
ad medicinã spualem est cognitõ morbi
et deuoꝛ ad medicinam/hic vo dispoñs
ꝙ ta tpõa tñ legem valata fmit est
/et ideo manere consilio mediti has vale
tates p̃udentis/medicinas optunt ꝙ ta
tpõa valari/ꝛ p dazetur remoꝛes/ho
ꝑfectores/ꝛo ꝑfectissime Ad id q̃ o ꝛo
de consilio ꝑ q̃ris non mutet cõsiliꝰ
tamẽ mitari ꝑt statutũ/statutũ em mu
tari q̃ugit dnp aũ valato cõsilio sta
tectis aũ ꝛoe sen tã statuẽdi excepto eiꝰ
mi statutũ reponit Ad id cath fides
ꝛc ꝑ sacramẽtoꝝ mstituꝝ et quali
tas non solis respicit ecclam fidẽ que
mutata nõ est/sed ctã statutũ fidẽ q̃
mutatꝰ ē Ad id de morbo ꝑ q̃ris
sit idem morbꝰ p ecclam nõ tamẽ
ꝙ statum aũ ꝙ efficaciã ꝛc

Contra ꝙ probleuma de

baptismo q̃unt tã Quinto de
eius ecclia. s q̃ sit/et a q̃o mstituꝫ
Tho de eiꝰ efficacia/an conferebat gra
et mꝰ imbuebat caracterem Circa de eiꝰ
sufficacia an sufficiebat tñ manuũ
impoitõe/vel oportebat susciꝑe bapti
smũ xpi ꝛc

Primar sic procedunt

to v sꝛ id erat Johannes bapti
zans glo q̃tum cath ecclia nõ dum
baptizatus ꝑ doctrina fidei/tñ ꝑfuit
baptismo Johannis ante baptismũ xpi
go cum doctrina fidei/ante baptismũ sac
mentales sit/et non sacramentum/simili
baptẽ Johannis Item/omne sacramẽtũ
e sacramẽtum alicuius legis/ꝙ baptisma
Johannis/nõ fuit sacramẽtum veteris legis
q̃ tamen tenuit fuit m Johannes/ꝙ id
ert xi lex et ypheta ꝛc/nec fuit sacra
mentũ nouꝫ lex/q non fuit mstitut
a ypõs/go non fuit sacramẽtũ Item
sacramẽta positiui sunt ꝑ ordinã ponẽtis
sed baptẽ Johannis/nec fuit ꝑ ordinem sacra
mentis antichꝛi/quia sig erat et non
causa/go nõ fuit sacramẽtũ Item sacrm
est sacre rei signũ/sed baptisma Johis
erat signũ baptis ꝙ/go sacramẽtũ Item
dicit Augꝰ accet vbum ad elem/et fit
sacramẽtũ/sed m baptismo Johannis
accedebat vbum ad elem aque/baptizabat
em m nomine xpi/ꝙ id actuum xix
Johannes baptizauit baptismo pnie
dicens i eum q̃ venturꝰ est est ut credet
in eum/go sacrm fuit/eius baptismꝰ
Item q̃ aquo fuit institutũ/dicit op
adco/ille em re fecit/cuꝰ auctꝛ ꝙ Johes
auctꝛ diuꝰ baptismi mstituit/vn Johis
i qui misit me baptizare ꝛc/go deꝰ illũ
instituit Item dicit Augꝰ/op nulli
predecessiu ꝑhiaꝛ cessum fuit baptizare
ꝙ Johannis/go baptis illum deꝰ docuit
Item baptisma e offm honorabile
/sed nullꝰ ꝑ honore assumit/nisi diuinꝰ
vocatus Hebre v/go deus Johannẽ
hunc honore dedit/go eius auctꝛ bapt
mstituit Item fuit ꝑpiꝰ baptẽ Johis
vir erat ꝛc cum/go ei credentes fuit
/adeo fuit Ch/op adeo instituitur hoc non
dependet ab homine/sed baptẽ Johannis
dependebat ab ipo/unde cessante/eo ꝙ
ficiente/go nõ erit institutꝰ adeo Item
op adeo instituit/dicit/et non homine
unde nõ dr baptismus Pauli/ꝙ baptẽ
ille uoluit dr baptismus Johannis. s Johis
ꝙ/go non fuit adeo mstitꝰ Quinta ꝙ
q̃ritur q̃re nõ potuit dici baptẽ Pauli
sic euangliũ Mathi/q̃ius euangliũ
ꝙ tradidit/sit et baptismꝰ Circa ad pmã
q̃m op sacramẽtũ ꝑt accipi dupliciter
s a q̃/p̃t dr sacre rei signũ/aut ꝑ
tinet dr signũ sacre rei/et assumendo

Quod sit baptismus Johis et an
a deo institutꝰ

a quo institutꝰ

q̃re nõ dr baptismus Pauli/sed eius Matthei

baptismus Johannis sacramentū fuit. Sed
Bap. Xpi Jesus nō hoc sic aut sacra-
mentum veteris legis Dnus dr̄ qm̄ p
et principa. / quia in lege instituti / ut
aspsio aque purificantis scdm̄ p̄ceptū
quia ad legem ablatōrū / ut circūcisio
sit sacramētū nouē legis / pt dici dup̄
aut primo et principa. / quia in evāgēlio
instituit Bapt̄ sepi aut p̄ceptū
quia ablatorū ad euangelium / sic baptis
Johannis sacramētum est evangelij
ānūt eius initiū / exterius / nō intra / sed ut
discipulos ablatoria ad formam institutā
unde redibit ad gris sacrōrū euangelicōr
ut nō completū ad gris completū / ut di-
spositio ad idem cui tūm forma ¶ Ad 3d
de catholicismo. ⁊ qr̄ ipo e simile / qr̄ sacra-
mentalia manet cum ipis sacramentis q̄to
sunt / et possibilia sunt instituta / sz̄ pōza
executiōis / sed baptismus Johannis nō sit
de Christ / ad bap. in xpi / et ideo finit si
tranſeūtum p se ¶ Ad 4d omē sacramētū
est sacrū alicui legis ⁊ bapt̄ Johis
e modum sacrū / nec sacramēta veteris legis
et nouē / dr̄nē tpis ⁊ non et quiet tūm
illis nec fuit caracteris / sciēs Xpi / expō-
sione significatōis / qm̄ tamē ablatorum
sunt ad sacramēta nouē legis / ideo ad gris
illoz reducit ¶ Ad 5d de p̄fectōe sacra-
mentoz posterioz ⁊ baptismus Johannis
in aliquo finit p̄fectōr sacramēta veteris
in significatōe / in aliquo non. ⁊ i talibus

¶ Ad 1am q̄m ergo Deo dnp̄ e institutō
dna quedam expressa p se ipm̄ quedam tacita
et occulta p ministrum dico ergo q̄ bapt̄
Johannis adeo institutus fuit / ut institutōe
expressa p se ipm̄ / sed occulta p Johannē
ministrū / sed hoc p̄ esse dnp̄ / scm̄ p mi-
strum solius institutōis / sed nō singu-
laris executōis / sic deo aliqua mīstri
fuit p moysen seruū / vel p ministrū / et mīstri
tutōis et singularis executōis / sic isti
fuit bapt̄ p Johannē / sed p̄mū institui
adeo sūa missio quam dependet / sz̄ ei strō
dependet p̄ cui institutio e institutio
simp. / sūa ad tpus / ut mīc ¶ Ad 1d q̄
adeo institut. ⁊ hoc intelligendū e
de eo q̄ institut adeo p se ipm̄ / nō adeo
p homines / vel de institutōe simp. / sion
ad tempus ¶ Ad 2d q̄ adeo institut.

ret ¶ ⁊ hoc e vīm de eo qr̄ instituit adeo
se ipm̄ / sed nō de illo qr̄ instituit adeo
p homines / maxime si hō licet nō sit
actor / est tamē minister singularis institutō
¶ Notandū go / q̄ bapt̄ ille Johannis dr̄
est baptizare Xpm / qm̄ e qm̄ finit mīst
primarie institutōis eius / alia qr̄ finit
minister singularis executōis eius de
qua qr̄ finit minister totaliq / qm̄adm̄ bapt̄
illa fiebat / qm̄ mihil fiebat minus
sed totum extinctus ¶ Ad 2d de evangelio
⁊ Non e simile de evangelio et de
baptismo / qm̄ homo minister e totaliq
evangelij / qm̄ ad vitā et qm̄ ad mer-
cēdē significatōnis / sed m bapt̄ / hō nō
est minister totaliq baptismi / qm̄ minis
est quo ad aquā / nō quo ad spiritum

Hoc ⁊ sic proceditur

1 Dr̄ q̄ bapt̄ Johannis confebat gr̄iam q̄ Chr̄s
erat Johannes baptizans baptismū pniē
in remissiōm peccatoz / go ibi remittē-
bantur pcta / go cōfebatur gratia ¶
2 Item bapt̄ Johannis posteriora finit etiā
et p̄ncipior bapt̄ xpi quam circūcisio
/ go q̄ fectōr et effectatōr / sed circūcisio cō-
febat gr̄iam / go magis baptismus Johannis
¶ 3 Item sacramētum nō instituit missi
ad tradendam gr̄iam vel significandam
sed nō optinet ministrum bapt̄ in Johis
ad significandam gr̄iam / cui p̄ sacramenta
veteris legis sufficiēt significare / go
institutō finit ad tēpus ¶ Ite Johes
baptizauit purgat mḡ Johes spūm pacis
sed purgatio spūs non fit ni p gr̄iam
/ go q̄ febat gr̄iam ¶ Ite 4t hūdi. ⁊ vir
quidam creauit in sacramentis expressio
significatōnis / sic creauit efficatia sig-
nificatōnis / sz̄ maior finit expressio sig-
nificatōnis in baptismo Johannis / qm̄
maligno veri sacramēto / go maior ef-
ficacia significatōnis ¶ 5 q̄ dicit Johannes
baptizauit in aquis / go baptizauit in
spūm aerem / nō potuit / go gr̄iam
in spūm non cōtulit ¶ Item dicit
ego baptizo vos in aqua / ille bapti-
zabit vos in spūm / go bapt̄ eius erat
excellentior tūm in toze / non minor ⁊ spūs
¶ Item super 1d. 10. ⁊ dicit Johannes

b baptizans Johannis gr̄iam febat gr̄iam

b baptizans Johannis gr̄iam febat gr̄iam et imprimebat caracterem

bap glo q̃m pdest cathecumꝰ/ante
baptiſmũ/doctrina fidei/tm ꝑfuit bap
tiſmus rohãis ante baptiſmũ xp̃i/go
non gtulit gr̃am ¶ item aug. sup rohãe
baptizantꝫ agna/sos ante baptizabmũ
spũ ſancto/go spũ gr̃ã non gtulit
¶ item nõ est idem effectꝰ ꝑ caratim
et medicine/go cum gr̃ã et remissio pcꝯ
sit effectus medicine baptizmat xp̃i
non fuit effꝰ ꝑ patrũ ad illam. v. bapti
rohãis ¶ item dicitur q̃ mꝑmebat
caracterem/cat cum ꝑato et dispõitio ad
bapm x̃i/sed m baptiſmo x̃i nõ tantũ
fiebat ablucio exteriꝰ/sed mtiorꝫ/go bapt̃
rohãis non tm debuit mꝑmere dispõr
exteriorem/sed mtiorem/sed dispoito mtior
ad gr̃am/caracter e/go rẽ ¶ tẽ gr̃ gra
zaten9/baptizauit rohannes nõ exteꝛio
ri dicte go nõ tm exterius/sed mel9/sed
nõ quo ad gr̃ã mꝑfiõm/go saltẽ quo
ad caracteꝛis mꝑssiõm ¶ item baptiſma
rohãis erat ꝓtorius ad gr̃am/sed
solum effꝰ exteꝛior dispoit ad gr̃am
go aliq̃d efficiebat mtiꝰ/sed non gram
go caracterem ¶ bap mꝰ ille erat hꝰi9 bap
go nõ mꝑmebat effm ꝓtm/ra qꝛ
cã nobilior est suo effectꝰ ¶ tẽ si ꝑ
mer caracterem/tm̃ m eis gr̃i pg nõ
baptizabantur bap mo ꝓpi/erant duo
caractes emsõ spẽi/sm̃ ad emũdi effm
coordmati/sed hꝰ e m genꝰ qma alte
rꝫ superfluerer/go rẽ ¶ teo ad pma qõm
q̃ baptiſmꝰ rohãis ꝑ tã institutꝰ
fuit/pmo ad pfigurandũ bap m x̃i/et ꝛ
fuit sacrãtiſſimũ/po ad pcudendũ et
assuefaciendꝫ homines ad baptiſmũ
xp̃i/et sic fuit quaſi sacrãm tale
baptiſmꝰ xp̃i/ſcdo ad ꝓcudendũ in
baptiſmo x̃i/p sanctificacõm aq̃e
ex tota tꝛu cor̃is xp̃i/quem baptizat
et sic fuit quaſi sacrãm etoꝝ nõue leg
ꝭ le initiuſ/ꝭ ad aliꝗd quod institutꝰ fuit
efficiebat et nõ aliquꝫ/nec pcta tolle
bat/nec gr̃am cõferebat/nec caracterẽ i
mebat/sed tm ad gr̃am baptiſmi ꝓparat
¶ ad ꝭ q̃ opponit̃ q̃ baptizabat rohãnes
in remissiõm pcꝯ ꝛ in remissiõꝫ
pcꝯ dicit̃ si ꝓpatiue/nõ effectiue/sc
ꝓparat ad baptiſmũ x̃i/in quo fiebat re
missio pcꝯ ¶ ad ꝭ de circũcisione ꝛ

q̃ius postius fuit non q̃ institutꝰ
ad p̃ maiꝰ dum sed ꝓ paudum ad a
vel dd q̃ erat circũcisione pfectꝰ a sig
ficando expssius no mꝑando efficaciꝰ
¶ ad ꝭ non optat institui baptiſmꝰ
rohãis ad gr̃am significandam ꝛ lic
non optat institui ad significandaꝫ sig
tũ optat ad dꝫ expssius significandã
¶ vel dicendꝫ q̃ non e institutꝰ ad sig
ficandam gr̃am in mediate sed sacrãm
gr̃e ſ. baptiſmũ xp̃i ¶ ad ꝭ dicit̃ ꝛ
dam integritꝰ depurgatione ꝓparat
¶ ad ꝭ Hugo ꝛ Hugo loqꝫ de
dcꝝbꝫ libꝫ sigñ sed de illis que ſti
tuebatur ꝑ remedium ¶ ad ſam q̃m
dco bapt̃ rohãis/totum effectꝰ sm̃
habebat exterius m toꝛpe/nullꝰ mtius
respũ ¶ nec non efficiebat gr̃am/nec
mꝑmebat caracterem ¶ ad ꝭ q̃ opponit̃
q̃ erat ꝓparatꝰ ad bapm x̃i ꝛ q̃ habile
ꝓpatur exteꝛiꝰ ad assũe faciendo mtiꝰ
dispõm aliq̃m mꝑmendo ¶ ad ꝭ hꝰ
ꝛ dissimilitudo illa mtelgit nõ quo
ad efficaciã salutis/sed quo ad expssiõꝫ
significatõis qz m eꝺ fili et in forma
verboꝝ genti fiebat ¶ ad ꝭ q̃ opponit̃
erat ꝓparatꝰ ad gr̃am ꝛ hic vm̃ e
de ꝓpatõe mediata nõ m mediata qma
ꝓparat ad baptiſmũ m quo cõfertur gra
habat pro ſimilitudine actus exteꝛioꝛs
non efficacia actꝰ mtioꝛis dispõis

Hoc mar sic procedit. Dicit̃ ꝭ effi
cem de spũ meo ꝛ t et glo q̃ ioh dꝫ
bapt̃ rohãne baptizati/ittii bapt̃ ꝛ
rebaptizati sunt/qma xp̃i spũs sctus
ne scribat Vnde fidem trinitatis non
habent/illi go q̃m habent nõ erant
baptizandi baptiſmo x̃i ¶ tẽ nõ plꝰ
valet baptiſmꝰ xp̃i ficto accedenti
q̃m baptiſmꝰ rohãis deuote accedẽti
sed ꝭ sufficit ad salutẽ/consecꝫ tẽ spẽ
datione/go et istud/go sufficiebat cũ
confirmatõe seu manꝰ nꝛi dicꝫ qma
dabatur spũs sancti ¶ item in sacris
q̃ datur/nõ est iterandum Sed q̃ omitt̃
supplendum/sic patet in ordinibꝫ/go

an go bapt mꝰ sufficiebat bapt tl nõ mꝑmebat manum
al' ozbat cos reiteratis sacr bapmo x̃i

m baptizatis baptismo ꝯhãnis / non
optebat ablucõm ꝺctiozem ritꝰ / ſi tñ ſpr
ꝺctam ſupleri / hoc a fiebat p mpom
manum / ſco non optebat ritꝰ baptizai
ſed tñ manus mponẽ cõfmai / q m
i ego baptizo vos hgria / ille baptizabt
vos ⁊c / ſco baptizati bapo ꝯhannis ritꝰ tñ
erant baptizandi baptiſmo ℣ ℂ Item
aug ſup ꝯhãne baptizant iudas et
eſt baptizatum / baptizant ꝯhannes
et non ẽ baptizatum / ſco pg baptiſm
ꝯhannis erat ad hoc baptizandꝰ bapo ℟
ℂ Ite caret baptiſmalis ẽ fundamtꝰ
quia ſacramẽtoꝝ / ſco nullus ſacrmtꝰ
pt ſuſcipi / niſi pg ſuſceptum bapi
ſacramẽtꝰ ℂ ℟ ꝺcta hoc fuit dupr opi-
nio ℂ Una qꝺ baptiſmus ꝯhannis
nomẽ ℟ ſuſcepti / tñ fidei trinitatis
et mpoitõe manꝰ / bapo xpi ꝺcpol
lebat / quia videt fuiſſe primo mgri
ſalꝰ mor / ꝺcp bapꝝ ꝯhannis / tñ mgm
mpmẽt caracterem / nec gram conferet
/ baptiſmo ℟ mgm ꝺcmpolleabat / ſed
tñ ad baptiſm xpi ſuſcipiẽ optebat
ℂ ad 1o ℣ero / ℟ ꝺco ꝺcmꝰ ℟ ſco pot
totam eam ſed parte cauſe / ꝺca ei mlti-
plex erat / ꝺcta qꝺa non habebat fidei
trinitatis / alia qꝺ no erant baptizati
in nomine trinitatis / alia qꝺa no habebat
impſſiõm caracteris ℂ ad 1o no plus ℣
⁊c ℟ no plus ℣ quo ad effectum
gre ſed tamẽ plus valet quo ad impſſiõz
caracteris ℂ ad 1o de ſacramentis / no itaꝝ
dis ℟ hic nullꝰ 1o qui 1o ꝺcp ſuſcipi-
ẽs eſt ſacramẽtꝰ ſed aliquo quia fiebat
in baptiſmo ꝯhannis no erat ſpe
ſacramẽtꝰ ſed alia erat qꝺ abluẽtio
quo fiebat in bapo xpi nam altera
erat forma vborꝝ et ritus aque hic
et ibi ⁊c

Utra alia in remediũ tñ
q opinioꝝ aliquoꝝ / ſacramentum /
matrimoñ / cõferat gram ℟ matrimonium
dicit esse ſacramẽtꝰ / ꝺcp cõfert gram
ad ꝺcfinacõm peti futuri / no ad purga-
cõm ꝓteriti / ſed et debite nõe fit cultꝰ
ꝺ cultus ſcia etã peta dimittit ℟ no
dimittit peta ex principali juſtitie / ſi
ex quita in cp m / motꝰ caritatis accedit
q motꝰ ad remiſſe expellit / ex pig mor-
te et paſſione ſcq baptiſmq et cum alia
ante paſſiõm inſtituta ſint / ℟ omis
cent inſtituta / tñ ex paſſione mlt plez
completa / ſunt gratie ſacramta p rõ
eſt q no pdeſt bapꝰ ſine accedere
/ ſco pcedit prima ℟ ſimpr ꝓmg eſt
plz in adulto bapti zandꝰ prima placitis
recipiunt / no pma ſacmtꝰ ſed quãm
altatio / illi ꝺ qui ſpe ne poſſunt / q
1o. iij ℟ ꝺb hoc no eſt ⁊ co
ſed optimo mgri / in q renatus ⁊c

Poſt h videꝝ
eſt poſtq̃m egit
ꝺcq̃ ꝺbꝰ ꝺam ꝓambulis
ad ſacra no ⁊c / hic mag
agit ꝺ cipiẽ ſacramtꝰ ꝺ
quibus agit p ordine / et primo ꝺ
baptiſmo uſq ad vm q ſco ꝺcto
firmacõe ꝺ vii ſcto ꝺcto cubat
tia ab viii uſq ad xm ꝺ ſcto
ꝺcta a xm ꝺ uſq ad xx mo
ℂ Tcio extrema vnctõe ꝺ xxm
ſco ⁊c ordine ꝺ xxm et xxv
ℂ Quo ⁊c matrimonio ad xxvi uſq
ad xlm ℂ In pma parte ꝺ bapo
ꝺclinat / primo qꝺam ad ipm ſalva
ctum q ſe ꝺ habꝰ / ſco qꝺ ad
ſuſcipiẽtes ꝺ m / tio qꝺ admiſtꝰ
ꝺ ꝺ ſacerdos qritꝰ ad uſum bap
tizandi ℟ vi ℂ In pma parte
primo agit ꝺ ceptu ꝺbꝰ ad baptiſmi
integritatem / ſco ꝺ ceptu ꝺbꝰ ad eiꝰ
inſtitutõm ꝺ inſtitutione ℂ In prima
parte primo oꝫ qꝺ eſt ꝺ integritate
baptiſmi. ſ. ꝺbꝰ et ritꝰ / tio qꝺ
ſit ritꝰ ꝺbꝰ / ſed quod eſt / ꝺcto nodet
et ſolvit qꝺam dubia circa forma
vborꝝ ℟ hic qꝺ ℂ In ha parte primo
agit ꝺ inſtitutione baptiſmi / quo ad
tpa / ſco quo ad mãm celebrandi
ℂ Tcio quo ad effectꝰ et tranſmiſ
ℂ Dolet etiã / in pma parte ꝺ tempe
inſtitutꝰ baptiſmo ponit / malꝰ
alienã ꝺ emſtratione / ſco ſua ſi vo
quit ℂ In ha parte primo oſtendit

m qua ut[a] baptisma sit celebrandum
celebratur/ sed de quotes sit i[n] me[n]sa
sacramentis ne[c] in tha parte de effi-
cacia vel causa institutionis agit/ sed no
ad ta[n] primo quo ad evacuationem circumci-
sionis/ 2[m]o quo ad inoculationem inter
causa/ 3tio quo ad aperitionem ianue celestis
Sed queritur 2[e]c

Tr quint[us] in or[dine] 1mo de essentia baptismi

Secundo de forma/ 3o de materia
Quarto de institutione/ circa primu[m] q[uer]it[ur]
duo Primo q[uo] sit baptismus/ 2o an
dies nocturnus sit cenuta ipsius 2[e]c

Hoc ita sit predicitur

Nunc in littera sic diffinit bap
tismu[m] Baptismus est immersio/ vel abluctio corpo-
ris exterioris/ seu sub forma verborum prescripta
Et hinc colligitur diffinitionem augustini/ qui
ait baptismus est tinctio in aqua/ verbo vivi-
ficata Quod hugo de s[an]c[t]o victore baptismus
est aqua baptizandis ablucendis divina
sanctificata/ 3o non est tinctio in aqua/ sed
aqua ipsa Circa quod est primale
circa exteriores oculos suppono/ deinde
tudine respectaus ter[m]inetur de significatus
exsanctificatione aliqua gratia invisibilis
q[uo] sensibili verborum etiam aque est sacramentum
non tinctio vel aqua Circa tertium
tinctione vel ablutione exteriori/ manet
baptismus/ quia nec dicit an[te] sacra-
mentum impositio manuum eo quod caret
3o tinctio non est baptismus Item
sacramentum est signum et causa/ est
in genere relationis/ non est 3o tinctio sed
actiua sive passiua Circa id tinctio col-
lata est nisi derivativa sacramenti bap-
est hic autem est aqua non tinctio in aqua
3o Item in aliis sacramentis ma-
sacramenti ut species panis et vini et
hinc non est usus sacramenti de sacra-
3o similiter in bapo Circa dictum
quod baptis est quidam principium sufficiens
mandatorum sacre actionis/ sed ipsa tinctio
non est prima in mandatorum 3o non est bapt[is]
Circa dictum et quod baptismus sit nobis
prima in vite spiritualis/ sigillum custodia
et illuminativa metus/ hic autem non est ipsa

exterior tinctio 3o non est bapt[is]mus
sacramento baptista est reputare s[ecundu]m id quod est
sacramentum tm[en] id quod est sacramentum et res
id quod est res et non sacramentum s[ecundu]m quid et an[te]
differunt id quod est sacramentum tm[en] s[ecundu]m illo
quippe duo centralia est reputare. s[cilicet] ma-
teriam primigeniam que est aqua abluens
vel abluta in aqua/ et formam corporalem
tuam/ que est forma verborum prescripta/ sine
verbum dei/ differunt 3o ista/ data est
per materiam et formam tanqm per principia
centralia/ et forma per ma[te]riam primigeniam/ res
artificiales ponuntur in genere/ sive/
non per formam/ ut si quis in quem/ s[cilicet] simul
artificialis forma corporea una est subsistens
vero accidens/ ideo ablutio in aqua/ habet
de baptismate proprietatem Ad id hugo
dicit quod est ma[te]ria baptismi prima
s[cilicet] ipsa ablutio/ et sic per proprietatem de bapo
per centuam/ et remota s[cilicet] aqua/ in qua
fit ablutio/ et sic per tunc per tamen differt
3o hugo data est per materiam remotam/ et mul-
taliter non centualiter Ad id sacrum
est male etiam etc Re differt entia
data per nihil remotum et non primam/ et est
proprietas per tamen non per centuam Ad id
bapo manet Re in bapo tanquam id
quod est sacramentum tm[en] s[cilicet] ablutio/ et id mani-
quidam quod est sacramentum et res/ et id manet
vel caracter/ quidam quod est res non est sacra-
mentum/ et id quod manet/ quod non sunt
gratia Ad id sacramentum est in genere
relationis Re quod est in quem sacramentum
sed non hoc id quod est res artificialis in quem
actuales in quem est artificialis/ sed non hoc
id quod est Ad id et virtuatiua Re ms
rectificativa non completa in est illi cui hoc quod
est lavare potens/ sed completa ipsi non
est aqua abluens vel ipsi abluendi sic
etiam ei quod gerit in Ad id dicunt Re
ibi differunt dicunt baptismum non per centuam
sed per effectum simplicem/ primus est re[s] sa-
cramentorum adeo unde Re principium
finis[si]morum ma[te]- s[cilicet] in qua est immediata
et lavacra sanctorum actorum que nobis tra-
duntur Quod re[s] fidei et morum unde
dicit quod formant nros actuales hitus

quod sit baptismus

ac dñoꝝ eloḡoꝝ p̄ceptiua optimitate
qua illa assp̄tio ad doctrina rē fidei et
morꝝ trig est rē p̄morꝝ celestiu vi
dicit q̄ facit it mīm ad celestis gētis
anagogē qua ē p̄ma dispō ad gtiaz
p̄morꝝ celestiu ¶ Ad id dam ꝑ sili
dam discrepant ibi bap̄m nō p̄cm
sed p̄ effectu q̄druplicē quoꝝ primo
et p̄cipaⁱ ē mūdi vita spūalis alij tres
sibi cōseqūtes quoꝝ primus i signū
p̄tinet ad voluntatē cōformitatē dei
i rūstadia ad ꝑpetuitatē meritoꝝ / trig
i illūiatio ad illustrationē illuminādi mēt
ligēdi vt sit dilectat anīa dñi totꝝ
corde tota anīa tota mēte i intellectu
ezechie mcorra sue oblimde voluntate
sue ḡdientiue vt dicit aug

Dō ꝟ sic procedit ꝛ
augo in littꝝ accedit ꝟb ad eūm
et fit sacrāmtū sno quia dñs sed quia
credit sgo et si non dicatur dñs no
credat fit sacrāmtū ¶ Itē ꝙpius sunt
baptizatus sine vlla expssione vboꝝ
lucē m sgo ad exemplar eius possumꝰ
baptizari sine vlla expssione vboꝝ
¶ Itē id ē baptisma apud grecos ephi
m expssio vocalis non ē cath sgo
nō ē de essētia baptismi ¶ Ad id aug
q̄ vbo baptisma cōsecrat go sine vbo
nō ē sacrām ad go ne sacrāmtū ¶ Itē
sacrāmta no sē m quibꝰ ḡsistunt sīz
m rebꝰ et nō vbis ubi dr nichō d
go req̄rit expssio vboꝝ ¶ Ito de
subā sacrāmti nome legis tā sūt. s. ma
teriā / forma vbi / et mīstr expntātis
formam nec vba vō sunt de subā sacrāti
nome legis sēplici zoice ¶ Trin ꝙpē ce
p̄tatiōm sīn auctoritē. s. vbi incarnati
tm ꝙpē expssiōm significādi / tm ꝙpē ē
sanctificandi ¶ Ad id aug nō q̄ dr sēt
simple tm sed quia credit ab ecclia. s. no
apsona dante ¶ Ad id dicendo ꝙpē no
est silē q̄ m bapō ꝙpi agnia significata
fuit sōdo nō significans ¶ Itē q̄ major
fuit ibi expssio tm tactꝰ q̄m vocalis
q̄ plō ē expimi sto q̄m vbo pathia
q̄ ibi apparuit ni vocē filius mpe na
spūs sancto m columba ¶ Ad id dico
est cath vocalis expssio ꝛ vocalis
expssio exigitur / no ꝙpē vtute sōmi

ctiois / sed significationis mīoris q̄m
manifestē cath significatiōe mīoris / cath
est vtus sōmi exclose / quia expssio vō bi
nis ē de subā sacrāmti m spē / ꝛ m gne

Circa ij articulū ¶ Cogitis
de forma vboꝝ duo q̄runt / primo
de subā sonue / ij o de eius mutatiōe

Dō primū sic pro
ceditur ¶ Dr q̄ ego bapto te / no
sit de forma / est em magis de veritate
baptismi actus ꝛ / q̄m actus mīstr ij
expssio actus / ꝛ / nō ē de veritē bapmi
go multo ymo ij / expssio actus mīstr
¶ Itē quidē forma tradidit ant vos
baptizantes eos m nomīe pris ꝛc sed
ibi nō ꝓpriē actus mīstr expssio / go
ille nō est de forma ¶ Itē sic ꝓceptum
baptizare, vta doce / ꝛ docete / nō ij ex
pmē actū docendi / vt dicat ego te docto
go nec baptizante actum baptizandi
¶ Item vba non debent dici ad nō ītel
ligētem / go cū plēs corpꝰ q̄m baptizat
sunt nō intelligentes / nō ij ad eos ymo
dicti / go nō ij dicti ego baptizo te ¶ Itē
q̄ta baptizant sub hac forma / baptizē
secundo ꝙpi / s m nomīe pris et filij
et spūs sti / nec rebaptizandi sunt ad
ecclia ¶ Sic baptizati / go ego baptizo te
non ē de essētia baptismi ¶ Itē sūf
ficiēt expmuntur sto actus mīstri
go non oꝝ vllū vbo expimi ¶ Itē in
verbis pē et fē pē intellī supposito
declarato go non oꝝ illud apponi ¶
dicit alex ēē in debapō / si quis pīmus puer
i misceret m nomīe pris et filij et spūs
sancti / et nō dixit ego te baptizo i nomīe
pris et filij et ſ. si amē / nō ē puer
baptizatus / go ego baptizo te ē de ītē
bap m ¶ Itē eq nōtē est intendo bap
tizandi sit immutatio trinitatis / go ita
nōtia est expssio intentionis / sic trinitatis
¶ Itē modō q̄ expssio trium ꝙsonaꝝ
non sit de nōtia formē baptismi / et
eius auctoꝝ in littꝝ si vnus ḡmone
cophendis / fide amē nec presbi nec fi
lium nec ſ. ſ. ab negres / plēm ē fidei
sacrāmētum / go nō ē nōtia expssio
trium ¶ Itē in ꝓmitiua ecclia bapti
zabant in nomīe ꝙpi ¶ Itē 21 et iij
et viij / go in nomīe solius xpi posse

an vbū vōle sit forma bap

v de te baptiso sit de for bap

v in nomē pris et ſ. et ſſ. sit de for

pstat vñ baptisma ¶ Item nichilomi
pp dr̃ in litta hñ pfecto si in nomine ñ
tatis vel in nomine pñi baptizent baptizati sunt/nõ ẽ go nitia expssio trinitatis ¶ Item equalis est ptus vni et ñi
go nidet qp eq valeat i vocato vno sicut ñi ¶ Item b in quadam epla/qnez in nomine dei et sancte cruris baptizatis assiris q reus vrum sit baptizato/ego vere hñc baptizatu puto/go nõ ẽ nitia ñi invocato expssa ¶ Itẽ forma gt in nomine pris ẽ aut vlt/nõ cat in nominibo go nidet qp sufficit vñe
eõe ñi/sic dei vel ñitatis ¶ Ch dicit fulgencio ministrum rebemptoris/i nullo modo hñetur si pris vel filii vel spũs sancti subtrahatur/go nitia est expssio ñi ¶ Item in baptismo nitia ẽ pfecto non ñi cordis/sed oris/sin corde nõ sufficẽt pfecto vno p e sine pfessione alia go licet in ore ¶ Item Zach pp dicit in litta firmissime preptum ẽ in synodo aurelian/sit qnqz sine invocatõe ñitatis nec sus fuisset/sacramentũ regnatoris nõ hñet qp omnõ vñ est/go ẽ ¶ Ad prma qõm qp in forma vbor bapt duc pticule gtinent/vna ptinens ad sanctificatoz eli/s invocatõ trinitatis/alia ptinens ad determinatõ intentois ministr/ et expssio actus p baptizandi ¶ Prima hñet vim ex institutõe divina/et ẽ eadem apud oes ecclias/et .s. omẽ tempus/ ¶ Secda hñet vim ex traditõe ecclia/nec ẽ eadẽ omnib apud omnẽs eccias/nec .s. omẽ tempus/ sed nam ñr illam duo g trahunt vñde expssio ipa actus et psone in qb transit actus/et hoc ñi tñ tẽ ẽ apud omes vñ nidet descendisse a prima traditõe/et consuetudine baptizandi aplica saltem est modus expmendi hic dñs q ẽ/apt antiq̃s grecos et latinos/cum go baptisma sit vnũ/nec rebaptizent in ecclia latinoz/baptizati in forma grecoz/et qp id/qd ẽ de suba forme/sit vnũ/et qp nõ ẽ vnũ nõ sit de suba forme/ ¶ Inde ps illa forẽ q ptinet ad sanctificatõm eli/de suba est ¶ Alia vo ps qp in ad expssiõm actus et psone tm de suba est/qm nõ ad modum expssionis/qui variq est/nõ est de suba/sed acrit ex statuto ecclie/sicut tamẽ statutum ecclie pt obligare ministrũ/sed non pt irritare sacramentũ/ideo etiam ille modus est de nitate sacramenti/sed non rei/ñ ẽ/qm nos quida dicũt qp ẽ de nitate vtriusq/ita qp alii baptizati nitẽ sit rebaptizari/sed opinio prima vior est et roibus ¶ Ad id de actu xpi et actus xpi intelligit/ ¶ In invocatõe ñitatis licet non exprimatur/et qnus actus xpi sit magis nitus/vio tamẽ eius expssio sigma in xpo/intentio agendi ẽ indifferẽs/sed in ministro pt deficere/ad cuius determinatõm exprimitur actus ministri ¶ Ad id xpus tradidit formam ẽ ñ tñ p baptizarent aplos/xpus eis iam formã tradidit/sed tempus publicandi et nppreptum tradit/ vel dd qp parte forme/que pertinet ad sanctificatõm expresse tradidit/saltem vere tacite et aplos determinata reliquit ¶ Ad id sic prep baptizare ẽ ñ qnus vtrius sit modi/tñ intentio ministri non ẽ nitabilis nitia/nec eius expssio ¶ Ad id dba non debent dici ad non intelligendez ñ hic vñ est de vobis quoz totus usus est in sacris non de hijs etiam quoz ¶ In casibo nam talia genẽ dignum ad id in quo efficax poterit ut tam dr exorizate creatura salis ¶ Ad id de gradibus ñ pñi tuant id qp ẽ de suba forme/ñ variat accitalie/in tribus dicebus baptizet petrus in nomine pris ẽ/in omissione psone baptizantis/ad ondendũ qp non ẽ differẽtia psone/sed accñs baptizatus/sed baptizans meedit baptizare/baptizatus est/addito est baptizantis ¶ Ite in nõ baptizandi/actus baptizandi/q aberis expmit in tria p na nõ in prima/et tertiatine nõ indicatiue/qr nolit expme nõ tm actum ministr/sed xpi ¶ Item/nõ expmendi psonã/que baptizat/sigma cum expmit in tertia psona/nõ i secda so qp mist sacrũ ter/p a que baptizatur est non intelligens ¶ Ad id sufficiẽt expmit ẽ ẽ/ñ non ẽ vñ qp stim q ẽ sanctificari ablutõm sed vbis magis detiat ad spem ablutionis sacramentalis ¶ Ad id de verbis psone prie ñ li ego et li am nõ sunt de suba sed de evidencia ¶ Ad id qp opponit in primum ex constitutõe alex ñ ut pz ex verbis loquit in casu in quo omittitur non solus modus latens

exprmendi actum sed ipa exprssio ¶ Ad
eprie nr est medio 2c ℞ vm est ℔ tr
exprssionis modum no est eprie nr̄ius
qm̄a exprssio tm̄tat̄ h̄etur exemplificatiue
dna tangm̄ forma ptinens ad sanctifica-
tom eli sed exprssio actus exercitii sali
tradone ecclia tangm̄ ptines ad
dcthiagoin mutentiones nr̄is ritr modo
aliq̄ exprmendi exercitone romana ad hanc
qm̄. ¶ Ho p fessio tm̄tat̄is in bapt̄o pt
pt fr̄ in or modi sant ita q̄ sit plena cor-
de et ore et tm̄t plenitudo ē sacramēti
sal̄ nec in corde nec in ore et tunc ma-
xim̄ est sacramētu/ aut plena in ore sed
non in corde/ et tunc nih plenū ē sacra-
qm̄a sit in fide ecclie non ponens aut plena
in corde/ sed non in ore sant qo omissio
illa fit exclusitate/ et tunc vacuū est
mysterium sant exercitate ppt impedimētu
supvenies mortis/ vel infirmitate et
tunc simplicit̄ non ē plenissima tn ex di-
uina pietate supplente/ pre pt putari
esse plenus/ puto tamē q̄ secuꝰ est ve
baptizat̄ sub gōtone/ si fi pt ¶ Ad 2m ambo
plenū ē sacramentum ℞ plena ē fides
sacramēti/ sed no ē re⁹ effectꝰ plenitudo
qo hic est in baptizante no in suscipiente
vel loquitur in casu necitat ¶ Ad 3m de
nomē x̄ ℞ in mgm forma hem addo
truditam in invocatōe tm̄tat̄ mutat̄
h̄ in spalem sine spali consilio spūs sc̄i
detuꝰ consilio tpe pentecostes ecclie bapti
zantis apte in nomē x̄ duplici zone et
ℭ modum significandi/ qr quidam no ℞
dubio tota tm̄tas in h̄ nomē intelligit
et pp reverentia significati nec x̄ nomen
obtusum et celebre ostenditur ¶ Cessate
no hac causa iam no licet sit baptizat̄
ut pt ut dr̄ theologi dicit sit baptismꝰ
tradi h̄ quam nr̄i patrialiū sentiant
si q̄ adhuc vere ecc̄ baptismꝰ traditꝰ
in nomē xpi ¶ Ad 4m nicolai pape
℞ loquitur in casu in quo eadē ē causa
baptizandi in nomē p̄ quod et eadē
dispensatio spūs sancti ¶ Ad 5m equalis ē
vtus ℞ q̄nus sit equalis vtus no tamē
equalis p fectō exparte rei ¶ Ad 6m
℞ si in nomē dei intelligit distincta
exprssionem trinitat̄is ē in dr̄ q̄ addito

exdenotone fit no vitiat sacramētū
si no non fiat dicit ¶ Ad 7m de nomibꝰ
℞ singulare accipitur p plaritate vel ab
q̄ nomē no solū accipitur p voce significte
sed p notitia que quedam res una est
in q̄tū una est vitas tm̄ et q̄ntū
cūq̄ correlatiuoꝝ mellis in altero

D̄ articulum 2m̄ Permu-
tatione forme

Circ predictā
mutatōe forme sit vi modis. ℣ variando
corripiendo addendo minuendo tn̄sponendo
interponendo ¶ Circa 1m̄ qo de singulis mod̄
mutationis ℣ primo q̄ variato no no-
cetat ℣ q̄m̄e dnice sunt voces aput grecos
et latinos/ qm̄a tamē est forma bapti
qo varietas vocalis no destruit formā
sed cum tm̄ sit varietas vocalis in dr̄
in nomē genitoris et geniti et flamīs
alias qm̄a eadem pe significantur/ vi-
q̄ possit in hac forma baptizari
eadem. Sicut autem q̄ vi constat de reb⁹
in vbis frustra fieret controversia/ qo
cum eadem sint res significate/ videt̄
q̄ mistil noceat dnicitas in vbis/ q
virtus data est illis vbis in nomine
patris et filii et ℔ ℣ et no aliis/ qo
nocet variato in vbis ¶ Item videt̄
q̄ corripto quidē nocetat/ nam dicto
corrupta no remanet eadē dictio/ qo
nec omissō significationis/ ℣ nec eigd̄
virtus ¶ Item integritas virtutis fundat
super integritate subie/ sed in dicto corrupto
sine apte post sine apte an/ no ma-
net integritas subie/ qo nec virtutes/ q
bath̄ pp baptm̄ collatum in nomine
patris/ et filii/ reputat vm̄ baptismum
qo corruptio no destruit formē effectū
¶ Item videtur q̄ addito nocetat/ q̄
forma dicto p̄scripta in sacramento
emanat ex nomē trinitatis/ ℣ tamen
nullo nō h̄ addē. apo. vel/ si q̄s
addidit rē qo nec formē sacramētū
¶ Item addito in subtilibus sic̄ ptibꝰ
dissimilibus mutat rei centra/ qo ad
dictio ad formā mutat centra sanctā
¶ Item arriani q̄m̄a addebant h̄ noīe
patris maius/ et filii minus/ non

an possit variari ℞ sic
variando
corripiendo
addendo

reputat ꝑ̄ baptizat/ꝯo addito impedit
bapm ſ̄ltm fr̄ſma non vitiant q̄ tuncꝫ
ꝯo addito non nocet ¶ Item ndet q̄
diminuto nō nocerat/q̄ dicit ambr⁹ q̄
ſi p̄ et filius et ſp̄us ſc̄us in corde
teneant/et tamē vnus eōꝝ exp̄mat
plenū ē mīſterium ꝯo diminuto non
nocet ¶ Item ſi ꝑtet ante nominatiōm
tm̄ p̄ſonaꝝ proferat/ſi negēs bapti-
zatus reputat/ꝯo diminuto nō impedit
¶ Q̄ q̄ impfect ē/nō pt hīc vtentem
et actionem pfatam/forma aut diminu-
ta ē impfecta/ꝯo nō hī actionem pfatam
¶ Item dr̄ q̄ tūſpoſito nocerat/q̄ ſit
dentegritate fidei ē⁹ q̄ p̄ſonaꝝ/ita ordo
ſic ꝯo omiſſio vnī impedit bapm/ita
mutato ordine ¶ Itē dr̄ primū ē de
eſſentia tocꝰ/ꝯo ordo p̄ſonaꝝ et eccliaꝝ
forme ¶ Q̄ dicit pſſ q̄ norma et vba
tūſpoſita vb̄ ſignāt/ꝯo tūſpoſitū nō nocerat
¶ Item dicitur q̄ mūpoſitio nocerat/q̄
actus baptiſmi dr̄ eſſe vnus/ſi actus
mūrupte non eſt vnus/mūrupto vō
ſit p̄ mūpoſitionē/ꝯo mūpoſitio impedit
baptiſmū vtutem ¶ Q̄ mūpoſitio nō mu-
tante verboꝝ ſubam/ꝯo nec vtutem ſ̄k
mutato ita formam/duplex pt ſi/ſcilt
ita formam intelligēs/i ita ſignifica-
tōm ſen modum ſignificandi/ſcilt ita
forma ſenſibilem tm̄/i tm̄ ita voces ¶ Q̄
forma ē oīno determinata/ideo mutato eiq̄
deſtruit forma/nō em̄ data ē⁹ nīſi
nōnullis p̄ſ̄ vpās principalib⁹ ſignatis
Ventor vō degenita/non ſignat p̄ſ̄ nō
principali/ſed actus naturales porig
¶ Q̄ha non ita determinata eſt/q̄ nīſi
ſignus baptizare pt hoc aut ꝑ mutat
pt tplic̄/ſcilt ꝑ ſubam/ſcilt ꝑ q̄ſitate
/ſcilt ꝑ oronē ſ̄ſ ſubam/ſ̄ nīſi ꝑ ſcilt ꝑ
totam ſubam/ſ̄ valando/ſcilt ꝑ ptem
ſ̄ corrupcdo/ſi ſit mutato/ꝑ tota ſba
q̄ma ponit⁹ oīno alia forma ⁊ horum
ſcilt ꝯo manet cath ſignatio et modus
ſignandi/et talis mutato nō obſ̄/q̄ia
baptizatur in q̄libet lingua/ſcilt nō
manet/et talis obſ̄/q̄ia nō mutatur
forma intelligibilis/ꝯo nō eſt baptiſmus
ſi dicatur in nomīe genitoꝝ/et geniti
et flāmis alimi ¶ Si ſit mutato ꝑ ptē
ſcilt ꝯo tanta eſt mutato/q̄ nō manet
cath ſignō/non ſ̄ſ ꝑ. medios ꝑ ī poſito

¶ Sed nec ſi actio modalium vſus et tp
non dr̄ baptiſmus/ſcilt non tanta/q̄n
mutatur ſignatio modalium vſus/ꝑ nō ꝑ
formatiōm regulatem p̄ inſtitutōm
et tm̄e eſt baptiſmus/ſi fiat exſimpli-
citate non exdetiſione ſi fiat aparteam
ſeu a parte poſt ¶ Secundo q̄ſitatem
ſit dulp⁹ mutatio/aut addendo/ſcilt di
minuendo/ſi fiat addendo/ſcilt ꝯo mu-
tatōne intendendi errorē et inutilē/ſcilt
ſit ſignificabat actus/q̄m dicebat in nōīe
p̄ris maioris/et filii minoris/aut exde-
tentōne ſen ſimplicitate/ p̄ma addito
impedit bapm/ſha nō ¶ Si fiat dimi
nendo/hoc pt ſi dup⁹/ſcilt ex voluntate
/ſcilt ex neceſſitate/in p̄mo caſu diminuto
impedit baptiſm⁹/ſ̄ſo pie creditur q̄d
ſūma ſacdos ſ̄ſplebat/ſcilt dicit talis ſi mora
in remitto ſepeliendus eſt/ſi vō ſ̄vivit
credo q̄ p̄tōne dubij/ſub q̄ dictōne rebapti-
zandus ē ¶ Item ordinē verboꝝ mutato
dup⁹ pt ſi/ſcilt tūſponendo q̄ſilla ꝑ tollit
ordinē totū/ſ̄ſcilt mūponendo aliud
p q̄ tollitur ordo in mediatio ſ̄ſ̄ Si fiat
tranſponendo/ſcilt ꝯo ex ſimplicitate/et
tm̄e non nocet/ſcilt ex malitia/et tm̄e
nocet/q̄ma non medit ſ̄ſ̄ naze formaz
eccliē ¶ Si fiat mūpoſitio/ſcilt ꝯo mo-
dica eſt mūpoſitio/ita q̄ ſ̄ vſum q̄m
non videtur actum diſcriminare et ſ̄
non nocet/ſcilt magna ita q̄ actum
euidēt diſcriminat/et tunc nocet ¶
Ad 18 q̄ oppont⁹ ꝑ variatōm ꝑ ſola
valitas vocalis non impedit/ſ̄ q̄n dī
in nomīe genitoꝝ ꝑ ibi ē ꝑ valitas
ſignificatiuus/ſ̄ porig ſignatur actꝰ p̄po
q̄m p̄ſ̄/ſ̄ p̄me ſuponatur ¶ Ad 18
de tribus ꝑ vbōꝝ ꝑ non tm̄ ē hīc
vocum ſ̄ rerū/i mīſterium/q̄m non
ſuppoſitoꝝ ¶ Ad 18 q̄ oppo⁹ q̄ corpꝰ
dei ꝑ q̄m nō manēat cath ꝑ re-
gulare in formatōm ſine inſtitutōm
tamē manet eadem ꝑ accōmodatōꝝ vſꝰ
¶ Ad 18 de integritate ſbē/q̄m⁹ ꝑ mīte-
gras ſubē nō manēat ꝑ regulare formatōꝝ
ꝑ tamē manet ꝑ accōmodatōm vſus
¶ Ad 18 q̄ oppont⁹ de additōne q̄ tanq̄
non licet addē ꝑ hoc mīt̄ ſuperius mīſſile
grāmm/ꝑ tōſonē addi pt/nō tm̄ mīterto
ſerem ſed in explicatōne/ita determinet
in forma ¶ Ad 18 de additione i ſbalibꝫ

Diminuendo
tūſpo ſuperuenit
mūpoſitio

Hic est vltim quando addit aliud ad
differentia subalis non qr additur actuali
Ad id de arcanus ꝑ alia erat addi
cio cop̃ prius non saluans sic additio
mortui ad hominez et fiebat causa mu
dandi exterem, vnde mutabat formã
intelligibilem non tm sensibilem Ad id
q opponitur de diminuto ꝑ amb
ꝺ̃gnitur in casu veritate nõ gnaliter
cel plenu est apte nisi nõ aparte
inscriptis Ad id deputo qm mort
ꝑ vbi implet sim̃ sacdos vt edit
Ad id q mystm est non hr vitate
ꝑ non hret vbiem, de se msi ds imp
plente Ad id de tuispositõe ꝑ qm
ordo psonaꝝ sit de fidei integritate non
tamẽ ordo normatiuus, sed naturalis ordis
qm ordo intelligitur in ypis nominib
quotuscꝝ ordine nominent non sit nus
Ad id ordo ꝓmm de essentia tot
de ꝑ hic vim est intento q cõstituit
ex partibꝫ p̃ pocli essentiale sed ordo cõ
stituitur per aggatum Ad id q oppo
do intpositione ꝑ sufficit vnitas actꝫ
tanta qp reputet vnus actus p vsu
licet non p̃ nam et q non disgtimat
videatur intectio msi sed vna esse

Circa tertium problema

quint duo primo de q gruetia
mesho de actu vnionis, qui fiti ea

Hoc sic procedit

Vr q baptismꝫ nõ debat fieri
in aqua, sed in alia matia, qr filii esse
tum similes debent esse fructuosus, et
baptismi effectus similes sunt, go ex
eadem matia dz constare baptꝫ qua cru
cifio, go ex matia texturi Itẽ vo vi
tose pulti estis cum illo p bap̃m et et
augo de q tumana in mysterio signi est
tumare sepulture, go debent fi matia
sicut sepultura Item in baptismo sic
Dom Sanct p̃mittit spus sancti, cignus
ante mittere est signu spus sancti vnde
in igne apparuit Act ii go dz potius
fi in igne Item aug in Ille nos bap
tizabit in spu sco et igne, go baptꝫ de
pocꝫ fi in igne qua in alia matia Itẽ
bap ꝫ ꝑ Dam est principiu mute spual
forma vo mane consistet in calido et humido
go aer conuenit maxime mute go bapꝫ

dz fi in aere Item vnde communitatis
et facilitatis institutu est vt fiat bapꝫ
in aqua, sed aer facilius et cõmis haet
go magis dz fi in aere Item baptꝫ
est vas quod sanatiue, cum gra vo sana
tiua assimulat oleu quam aqua, go magis
dz fi in oleo Item sacramentum exem
ctum fit in oleo go assimili in qb sacra
mentu nitentium debent fi debeat in
oleo Item mitur qp nõ dz fi baptꝫ
in aqua p̃ signa sacramentum bapi fluxit
de late xpi go xxx h glo ꝑ de late
eius non fluxit aqua, ꝑ Iterum talis aq
in viuo corpe non est go non dz fi bapꝫ
in aqua pura, qma sacramentu bap̃m
fluxit de late xpi Item aqua maris
cum sit salsa et amara no pura aq
et tm ibi pt fi bapꝫ, non go requiritur
pura aqua Item aqua paludum
non e ablutiua sed ablutiua, go non
conuenit quod significande, go in ea nõ pt
fi bapꝫ Item eld in suis exhumatibꝫ
qma se mutuo altabit et q tm migret, nõ
simit pura sed in modis, ꝑ phos, go
non pt baptizari in aqua pura Iterum
go nihil msi qui frenato sibit exigua
et spn̄ re go ad bap̃m requiritur aqua
ua Item principiu regnationis dee
gre primo p̃ gnationis, ꝑ principiu p̃
gnationis modi simit aqua et sic dat
spus dei, go similiter dz esse primu
regnationis Item gnitur an aquis
misit mis aligna mundatiua culpaꝝ
dei qp sic dicat carisꝫ, magis aque
mundare pcta credentiu possent msi co
tactu dmice carnis sanctitate fuissent
go q tactu dmice carnis acceperit vi
mundandi pcta Itẽ dicit beda et glo
quod nisi ch dns q tactu suo mundissime
carnis sue vnda regenerationis q tulit aquis
go re Item aqua aut hr aligna
virtꝫ qp no hr alius liquor in mundatoe
potoꝝ sanct non si non go eque posset
fi mundato maligno liquore si sit
go aque hut vim mundandi pcta sicut sola
aquam iordanis dei tetigit go si q tactu
sui in aquis dedit illi soli dedit Itẽ
illa vis est q dam bonitas vo qua
bonoꝝ distinguit augo pocl detractat

---

sque ad ggnit baptismo

an aquis misit vel aliqua mundatiua
culpaꝝ

cm. ſ. magna ſit virtus non media
ſ poſ anime ſima ſit talia ſam go ē
d magnis bonis ſam de mediocrib ant
de minimis ſſi de magnis/ q non ē gratia
gratum faciens ſnēt vtus grīa tale bonū
non ē eſt rei ſenſibilis ſi de mediocribus
q non eſt de pcedētis anime q dr bona
mediocria ſſi de minimis/ q minima ſunt talia
illa aut vis ſpūalis ē cum agat i ſpm
Item dicit augs de ſcīa vbi ē ca
eſt aqua niſi aqua ſco nullam hī vim
niſi verbo Item q̄ns in ſolo pane
fiat ſacramētū eukariſtie/ nō tu dr pani
in ēe vis aligna/ ſco nec ag̃ q̄ns bapq
non poſſit fi in alta matia ad 2am
ḡom q matia ſacrāti/ oz q liceat male
ſimilitudīe ad repntandū ſacrāti effectū
fi go q gentis repntat/ id oz pom in
matia ſacrāti/ gram go mundāte i bapti
ſmo/ gentiſſime repntat aquas et zonē
et zone vſus id ro gentē eſt bapi matia
rōe nature/ ē enī clin frigid et hmōi
et diſam in/ quo pmo ſignificatur mūti
gatio q̄ pcē/ in ho ablucio culpe/ in tō
illuminatio gratie/ tone vſus ppt vtili
tatem facilitate gentem coitate/ ſacrāti
cm baptiſm ē maxime vale in effu
et facile in obſuantia/ et rōe in nitate
ad 8 ſilm effectum dr Et ſilitudo
hic accēditur in vtute caudi/ nō i ēentia
ſit ſimilitudo ignis et ſolis/ in illuminando
et calefaciendo ad 9 de ſepulta Et ſili
baptiſmi et ſepulte attenditur/ quo ad
effectum tm/ ſic enī in ſepultura vetez
vitam mōdem/ xp̄us deposuit/ et vita
nouam in mortalem reſurgendo aſſumpſit
ita in baptiſmo vetuſtas vite deponit
et nouitas gratie aſſumitur ad 10 de
igne Et ſpūs datur in bapo dulc et
pūcis ad virtute pgaudi nō illuminādi
purgationi vō ſimili et ſua et coi mīſte
competit aqua ep ignis ad 11 aut in
Et ignis accipitur ibi methaphorice p
ardore ſiue paſſionis non pe ad 12
de vita ſpūali Et co bapq ē pncipiū
vite ſpūalis habitū ſed primo et prin
mutatiue ad q̄m mta ſpūalis q̄ſequit
ad 13 acer tonitr eſt Et q̄ns ſic
go tamē alie ḡditiones deficiunt ei nt
condito mundi et reſurrectionis et hmōi
ad 14 de obi Et olim/ hr q̄ntam
tum gratia ſanatiua que reſpicit vltimū
pcē/ tō aut tm mundatiua que reſpicit
maculam culpe ad 15 de ſacramēto
eukariſtie Et non ē ſimile q̄ in bapo
datur ḡra ḡtum maculam culpe et ēxēma
mortis q̄ reliquias vero in bapo gratia
matia mundans in matia ſanans ad
ham ḡom Et ſpes aque dedicata eſt
ut ſit bapi matia rombq p̄miſſe mūde
tō go in ſpē aque dmp̄ ſi pcēdūt chri
tanta que non tollit ſpem ſed actuta
altat/ et in omī tali pt ſi bapq ſanā
tanta q ſolūt ſpem et in altum ſpēz
altando tūs mittit/ ita q̄ nō manent
aque pcedētes/ et in tali aqua nō pē
ſi bapq ad 16 de latē xp̄i Et de latē
xp̄i non nalie ſed miraculoſe fluxit
ſanguis ḡ et aqua vel in ſignū redēp
tōis et mundatōis ad 17 de aqua
maris Et ſalſedo illa nō imitat ſpēz
aque ſed actualē altat ad 18 de pa
ludibq Et aqua paluſtris p ſe ablutiua
eſt q̄ns pactus requirit ad 19 de
extremitatibq clōz Et illa mutua actio
et paſſio clōz ſpem non imitat Et altat
ad 20am ḡom Et ēta hor/ ſdam dicit
q̄ nulla vis abſoluta data ē aquis ex
q tactu dmōis carnis/ ſed tm ordinate ad
ſf/ q̄ in aqua ad ablutōne exteriorē/ ſm
debita forma vbor mīdē mīq vis di
vina ad 21 Aliq̄m dicit q̄ ſicut duplex nis
i eſt inſtīo q̄na aliq̄m agat. ſ. dispo
ad agendū aligna/ et ā in ipo actu q̄ri
inſtinct ci autute motiua/ ita aq̄s vis
duplex indita eſt/ regnatiua/ vna i bapo
xp̄i/ q̄ra paſſiua et impleta ſalta in
baptiſmo trinōb. q̄ actiua et completa
ad 22 de aquis rordanis Et q̄ns illas
ſolas ſ. mīni xp̄e tetigit tūs q̄ns aq̄
omīs aque ē eadem ſ ſpeciē p. t. m illo
do ſ ſpem omīo tetigit et toti ſpeciei
vim cōtulit ad 23 illa vis ē bonū
q̄dam Et pdicti de bonis magnis/
non pdicatōm ſed p reductōm talem
de primo regnē gūitatis nō ci illa
vis hī eſſe bonū cōpletū ſed m q̄pletum
ad 24 augs Et hic dicit p tanto
qma nō m eſt ſiue vbo vis aq̄ ſuffigēs
regnatiua q̄ns m ſit aligna ad 25

depane ꝛc. Non est simile qz bapꝰ ē maior in efficacia vnde et maior vtilis qꝫ instrumentalis materie bapi collata est

Articulum

Dctm in missionis sic

proditur dicitur qꝫ no sit nec i missio in aqua/ quia apli baptizabat vna die multa milia vt pz act. ij. et in sic tꝫ potuit qs baptizare in mergendo ꝫ aspergendo go in missio no ē nec. Item lauacra cum oblata aqua in vtero baptizantur romanꝫ/ in vtero vero in mergi no ponit go ꝛc. Item aliqꝫ puer in parte lauari baptizari licet tamen pe oz. In mergi go ꝛc. sꝫ tria baptisma sꝫ fit in signum sepulture aspersio vo sepultura no signat ꝫ in missio qua p sepultura toto qms claudetur in ria go in mersio ē vtilis. Item toto homo peccat misericors ē g totus oz mitti ꝫ si tribi aqua in baptismo. Item videt qꝫ non debeat fi tria in mersio qz diuersa deco secutione ꝺ. mꝫ qꝺam consilio ppe vitandi scismatis scandalis vel hereticꝫ dignatis vsum tenemꝰ simplꝫ baptismatis in mersionem go simplꝫ oz sꝫ in missio. Item bapꝰ si augo ē trinꝰ in magna go plenitudines plꝫ baptismata si vtero det esse bapꝰ go et trinꝰ vnus. Item vnus trinꝰ trina forma debita debet vnum et integrum bapm tribuit go sꝫ sint in mersio tria. Item qꝫ pelagius papa deco secutorie ꝺ. mꝫ euangelium precepit nos amoneat in nomine patris tria in missione sui baptismatis cuilibet tribue go recipitur in missio tria. Item de co secutione ꝺ. mꝫ ec tamen una columba aperto si quis ꝓsbr vel epus no tuam in missionis omne misterꝫ celebret sed semel tm mgit in baptismate deponatur go tria in missio repetitur. Item auctoritas ostenditur hic qꝫ tria in mersio fi oz qma reprehensibilis sunt cympanꝰ go qꝫ tm semel in mergebat go ꝛc. Item qꝛ qua ptem corpis optimat in mergi. Videtur qꝫ caput qma in solo capite viget oms sensus go tm bapꝰ sit medicina sensibꝫ et vilis oz apponi in capite. Item sedm iura ciuilia no dr homo sepultꝰ nisi vbi caput hominis ē sepultum go assimilatur videtur qꝫ no sit baptizatus nisi capt sit baptizatum. Item bapꝰ hominis solius ē qꝛ go ꝓ vim rationalem discernitur homo a bruto

an necessario ꝛc missio

an tria

qua ptem mergi oz ett

cruꝰ organum et opacio in solo capite apparet dicitur qꝫ bapꝰ in capite si debeat bapꝰ sit ꝓpe ablutionem animꝫ/ ana vero equaliter est in qualibet parte go sufficit bap in fieri in quacuꝫ parte. Item baptismo renouatum est vsꝫ go no dz si inde emunata parte corpis sed i toto corpe. Ad primam qonem qꝫ ꝺr sacramentum bapi quam sunt de essentia sacramenti et hec debent esse eadem aput omes/ gratuitum ē baptismꝰ/ quam sunt debent esse que sunt positꝰ sacramentalia/ et hec no sunt eadem apud omes/ sꝫ tria tenentur p̄ncipaliter et consuetudine. Unde in hijs consuetudo firmanda ē/ de hijs vo ē modꝰ mergendi/ et mis i trinitatem. Unde in hijs consuetudo certe cum sꝫ suauda ē/ in casibꝰ specialis occurrat/ vel necessitatis/ vel necessitas que i pedit. Ad io baptismꝰ sit in signum sepulture ꝛc qꝫ aqua sꝰfunditur ē ubi similitudo aliqua sepulture licꝫ no vtrꝫ expressa. Ad io toto homo infectꝰ ē ꝛc. Item qms totꝰ sit infectꝰ tm pi missionem seu aspersionem ꝓpter principalis mundationem totꝰ. Non enim mundat bapꝰ corporaliter sed spualiter. Unde no g tactu mundis sed ꝺctis qꝛ tangit animam q ē nobilior parte corpis tota. Ad 2am qonem ꝛc qms ꝰ consuetudine diuisam ecclie vel semel tm/ vel trio sit in mergendo tm ꝓbabilior ē consuetudo qꝛ minuit forma signat fidem trinitatꝭ/ et homi sepulture sꝰfert tamen significando no ē de sibi sacramenti/ qꝛ de sibi sacramenti est res significata et gtenta/ no illa que est significata no gtenta/ sicut corpis go que dnt semel tm in mergendo intelligitur ubi erat consuetudo talis/ auctoritatis q dnt ꝛ in mergendo/ melius ubi erat consuetudo ꝛ. Ad 3am qonem ꝛc cum in capite solo vigeat omis sensus non in alia parte corpis/ baptizato capite intelligit ꝛ celebrent opinionem ꝰ bapꝰ tizatus/ non sic baptismata alia ꝓpter alia. Ad 4m ꝛ qꝫ opponit ꝛ aqua bapꝰ est equaliter in qualibet parte ꝛ. Item ē ꝰ ecclesiam/ sed no ꝰ potestatem. Ad 5m ꝛ bapꝰ ē remedium totꝰ ꝛ. Ad 6m ꝛ qꝫ nec toto homo oz aspergi ꝛ salte

capit qm̃ in toto hẽ est vitas virũ
sup̃r in capite quedam nõ vitas illaꝫ
virũ ꝙ quas homo nõ dirget remedio.
scilz aliũ ꝛc

Circa quartũ probleuã

qrunt̃ dico ℂ primo de tẽpe mstitutionis baptismi/ꝙo de tempe cessatõ legaliũ

Dm sic proceditur

Dr̃ ꝙ fuit mstituꝫ añ passiõm qm̃ in suo bapo dñs vim agnõ regnã tuam contulit go extinc fuit mstituꝫ ℂ Item ro m̃ xpi qs renatꝰ fuit ꝛc go extinc homicꝫ baptizari optnt go ꝛc ℂ Item Io m legit̃ ꝙ discipli xpi baptizabant sed nõ bapo iohãis cum nõ cesset eius discipla go bapo xpi ℂ Itẽ non sunt querenda remedia vetera ꝙ dns qm̃ dam̃ nova sed m passione oblata sunt vetã ꝛ go añ delta sunt nova ℂ ꝙ dicit augo et glo ꝛ io ꝛx ꝙ delatõ xpi sacramenta cessãt emanant go añ non erant ℂ Item nõ fuit mstituta sue vtute vtutem võ hñt a passiõe go non fuit mstituta ante passiõ ℂ Itẽ omẽ esse est a forma ꝙ forma data est ꝓ ꝙ passiõm ꝙ vlt̃ go bapꝰ añ nõ fuit ℂ ℟ sic dnlr̃ est mstituꝫ legꝫ quedam ꝓuata/qua m se ipa lex ꝺicitur quedam publica que palꝫ ꝓmulgat̃ ista dnlr̃ fuit bapt mstitutꝫ quam ꝓuata hñt passiõm/qua bapi sacram̃ ꝺatum ẽ quedam publica post passiõm qua ẽ omnibꝰ publicatum et m̃ porro ꝓma cat. q. m consilio/ꝙa m ꝓcepto ℂ nõ ꝺ ꝙ opponꝫ ꝙ m baptismo data est mis ꝛc ℟ ꝙ ꝺata ẽ ℟ lex bapi mãdat̃ m sanctificatõe aque et cẽriter m apparitõe trinitatis ℂ nõ ꝺ ꝙo nõ ℟ obligatꝰ eñ illa mutãr ꝓpter fut̃ publicatiõs nõ extinc mstituꝫ eñ in secreto non obligat sed publicatio ℂ nõ ꝺ de discipulis ℟ bapꝰ extr mstituꝫ cãt m cõsilium nõ dnm̃ ꝓcept ℂ nõ ꝺ de veteꝫ remedijs ℟ an passiõm fuit mstituta nova remedia ꝓ ꝓ vata non m publico ℂ nõ ꝺ ꝙ appo m̃ grum ꝙ delatꝰ xpi fluxerunt sacramenta ℟ illa emanatõ mutãr

m signo non m effectu ℂ nõ ꝺ vtutẽ hñt a passione ℟ ante passiõ̃ qm̃ hñt vtutem aliqñ non tamẽ cõplẽtam ℂ nõ ꝺ de forma ℟ ut ditit m̃ forma hꝰ idem erat mstituta et aplis tradita m̃ puato sed nõ hꝰ pu to

Do sic proc̃

Dr̃ ꝙ ante passiõm ꝛ legalia cessant/qm̃a dns dicit ꝙ lex et ꝓphẽ usq ad iohannem go extinc legalia cessant et silentiũ ꝓphar̃ ℂ Item iohannes Triso ꝙ ditit ꝙ iohannes est finis legꝭ et silentium ꝓphar̃ go m rpe legalia finita sunt ℂ Item adhuc manete vitate dz vmbra cessare go m aduentu xpi statim legalia cessant ℂ ꝙ inditur ꝓ ꝙ m passione cessant tunc em dns ait cõsummatu ro ꝛx go tunc primo legalia ritata sunt ℂ Itẽ mgr̃ dicit m litra ꝙ m̃ morte xpi legalia finita sunt ℂ Itẽ ro rerum ꝙ ditit ℟ aliter ꝙ post passiõm xpi legalia nõ tm̃ sunt mortua ꝙ mortifera go extinc anno cessant ℂ ꝙ in̄ ꝙ pter passiõm nam ꝓ ea paulꝰ dn obligat legalia ꝙ circudo thimotheũ ℂ ꝛc xpi et m̃ pleudo votum nazareor̃ ℂ nõ ꝛc xpi go nõ ꝺ cessant ℂ Item nõ ẽ dnũ pcctatꝭ auferre antiqm̃ remedium ꝓ qm̃ hñatur nouũ ℟ nõ mutãr hic nisi qñ qno diuulgetur go nisi ad diuulgatiõ̃ euangliũ nõ cessant legalia ℂ Itẽ augꝰ ditit ℟ aliter m ꝙ magꝭ lex cum hoc erat intenda ad tempꝰ nisi ad certã diuulgatiõm extinc võ qm̃ legẽ ꝙ nõ obsꝫuare uoluit erit matr̃ sepulturi violator go non cessant legalia usq ꝓ post exan̄ m̃ diuulgatũ ℂ Itẽ videt ꝙ nõ ꝺ cessant omnia qm̃a senatus ꝓhibꝭ ꝛ ꝛx ꝓcepit abstinẽ a sanguine et suffocato go ita ẽ faciendũ ℂ Itẽ ꝓceptum noui testi nõ relaxatur ad hoc ẽ obsꝫuandũ go ꝺ ℂ Itẽ illa vocat a plẽ nõ ꝓ hic mq̃ nõ go non est salus sn̄ obsꝫuantia horũ ℟ ℂ sicut ditit hugo de s. victꝭ tpa distinguenda videntur/ꝓmũ qñ sola cõmixtio sustinebatur ad institutiõm/nouũ tm̃ cum solus bapꝰ celebratur ad salutẽ ꝛtmꝰ

cpe m qno sit circ̃cet et circ̃cisio ꝯ fmi-
tetur et baptism9 ñ cõfirmaretur/op
tmt circ̃ nt sacrã fmꝫ dñi cenenciat
dimittent/ꝙt bona sua tpe fmisse or-
dñtur/set que mapicda erant hõ sme
gratuite m auctoritate assumẽt/ꝑmñ
tempꝰ dmant nsqꝫ ad institucõ bapi
Nouissimi mcepit a tempe dmilgatiõ
ꝑ totum mundꝫ euangliũ ¶ Hodie tpe
fidꝰ ꝯcisio et bapꝰ/sed differt
Nam circ̃cisio vsqꝫ ad passiõ debuit
inscripi/qꝫ ad hẽ erat vmbra/sed tñ nam
mapiebat mfmari/a tempe passionis
vsqꝫ ad dmilgatiõ euangliũ/potat
qdam obsmari obrem circ̃ciam legis/in ea
spe non ponendo/sed non tenebant ea
obsmare/qma iam mo erat mortua
ex tempore vo dmilgati euangliũ
nec obsmari debebat nec licebat/qma
mortifera erat ¶ Ad 18 q̃ opponitur
de iohanne ¶ ꝑ tanto dr fmis legis
qma extunc lex defice ꝑ euangliũ
dilmilgatiõ cepit non qma vsqꝫ ad
passiõ defecit ¶ Ad 19 de vemente
vitare rõ ¶ ad vltm vitatis dnr
z m rem et m mam fectatiõm ¶ Ad
de paulo ¶ paulꝰ hic obsmanit no
mcis spe ponendo qmia iam qno ad
o tute cessabant sed legi cenentiam ex
hibendo et scandalis vndiq̃ mitando ¶
Ad 20 de remediis antiquoꝝ ¶ non
fuit omo ablata circ̃cisio nsqꝫ ad dil
mlgatiõm euangliũ ad hoc em obsmari
potat sed non poterat ꝑ derat ¶ Ad 21
aug ¶ q̃ illo obsmari adhuc sme
peto posset non tamẽ poterat obsmari
¶ Ad 22 de sangne et sffocato ¶
id madatum no fuit impotum fidelibꝰ
simp̃r sed ad tempꝰ ppt̃ patrem vndiq̃
ad fidem comissoꝝ et cenentiam legis
Vnde ꝑ tpe illo fuit vtrm et ꝑhibi
modo aut noꝝ ꝛc

Littera non qma dicit

¶ Hic go pt̃ si bapꝰ/si no erat
¶ sub mtligi solum/qz editum/ꝙ go
si hereticus dicit/no sanctificatur elim ¶
hoc referetur/ad fidem ecclie/no ꝑsone
¶ Circa ad solle pmitate ptinet/ꝙ medio
est de nitate ¶ Ro mteuco intellr vbo
vel m nomẽ dñi go sme mocatõe trĩ-
tatis/ꝑt̃ et bapꝰ ¶ hoc intellr/in sili-
tudine et dispõe/quo in ecclia pmittit fie
bat/alias nouissi vmꝫ negret/ꝙ ita in fide
litas baptizantis noceret bapo ¶ hoc
mtelligitur/qñ negat no tñ corde/sz omittit
in forma vbor exprime/vel totum hꝫ intellr
in eo/qm̃ nec credit/nec intendit baptizare
nec baptismo nec cõuasio ꝙ luce tñ in
bapo dñi aptum e celum ¶ et bapꝰ apit
qno ad anctõm impedimti ptinebat/ꝙ
¶ Ces passio apprit qno ad actiones impe-
dimenti obis/sed hys duobꝰ modis aperit
anma ꝙ rem/sed duobꝰ alys ꝙ manifestatõm/nam resurrectio aperit quo ad
statum/assensio quo ad locum ondendi

Dicit dicens

est/dicit de bapo qñ tum ad vsum sacrm

¶ Hic agit de eo qñtum ad ef
fectum m̃ suscipientibꝰ/ꝑmo de suscipientibꝰ vsum sacramtũ ¶ Ro de suscipientibus rem sacramti/ꝙ no sacramt
tum et etiam alis ¶ Tertio de suscipientibꝰ
primo remset pcta sacramtõ Dolet
qri de illis ¶ Quarto de pmis q̃ spaliter
semp sunt vtuq̃ suscipiũt/set rem
et sacramtũ Dolet etiã qri si ꝑ ¶ In
prima parte determinat de duabꝰ dif
ferentiis suscipientiũ sacramtõ ¶ Ro
determinat auctoritate quidam que ui-
dr face m ꝙm ¶ videtur ¶ In ha pte
primo de baptismo flamis/et ꝙrimus
ponit vnam/sunt et alii/ro ꝛc
monet q̃ quidam opinat flamẽ/ꝙ sit
¶ in tria pte primo ꝛt m tamẽ imperfectus
accedentibꝰ/qz bapꝰ efficiat ¶ Dolet qri
¶ Ro qz m eis significet ¶ si no qri
¶ in vltima parte ꝑmo ponit qñ
dolet qri ¶ Ro solutiõm quida putat

Hic quinto tu primo de duplicitate suscipientiu

¶ Hic de duplicitate baptismatis/ro de
duplicitate effectuũ ¶ Circa primũ quin-
tum primo de primis ¶ Ro dicit
ro de alia imperfectis ꝛc

Hd iii sic ptē

Hī q̄ pmili m bapō no recipiāt mſtificāc̄ dt bñ⁹ dc li. dr. Deus ē cā salutis / liberū arbitrīum tm capax / sed pmili non hñt vsum li. arbitrī / go nō ſuit cā pacis salutis ¶ Item deus eā sep patuo est mſtificare / si homo sit eā patue ſuſcipe / sed libm arbitrīum pte voli / nō magr̄ patrīm est posteḡ aut go non magr̄ ſuſcipit ¶ tē sacrāmētum est corp̄ ifle effectū signū ē et causa / go cum pmilis nō sit sig⁹ eis nō est causa ¶ q̄ magr̄ cōsonat pietī diuine n̄ go dico pmlis posſt mūdari saltē q̄m māclām / si posſt p alterū macilari go mūdari magr̄ ¶ tē potest⁹ est regnāc̄o hī adē q̄m gr̄ām pmi / si gr̄ā p̄mi pē macilat pmil / go mūdo magis regnāc̄o hī / pt ēmu mūdare ¶ tē omīb⁹ q̄m ſmē fidē accedit ad bap-tiſmū recipit ſacrāmētū et rēſ et p mūlos & hō⁹ go tē ¶ Item videt⁹ q̄ pmilis in baptiſmo nō dent⁹ vtutes / dt cū hīc aug⁹ / pmilos et ſi non dmn fides q̄ i tēdentiū volim-tate conſiſtit / tam tñ ſacrāmētū fidē fideles facit / go nō hñt fidē vtutē ¶ Item pmilus baptizat⁹ ad adul-tam etatem veniens non tenet⁹ actualos fidei / go nō pt exire l'actū credēdi / go non hñt habitum fidei ¶ tē non est mōr mō maior pfectis vi-tuis q̄m ſrē nec mag⁹ ligata est in pmilo voluntas q̄m ad go cū nō ſit ſuſceptibilis frē m⁹ q̄ nec vtutē ¶ Item vtus est vltīm de potētia mire ſi po⁹ pmili baptizati nō est in ſuo vltimo / q̄ma alia dispōne indiget ut possit exire in actū ſ. mſtificatōne go nō hñt vtutem ¶ q̄ bap⁹ facit statum euolare pmilos moriēte / go dat eis pēnas vtutis ¶ Item ſrē ſe hñt anīa ad suas pōs ſic gr̄ā ad vtutes / sed pmilo gr̄at⁹ ſmīl anīa cum ſuis potētijs q̄tūs non possit exire in actum ca⁹ / go et gr̄ā tm vtutibus ¶ Item m dormiēte et fīnoſo ſmīl hītus vtutū q̄tūs non possint tē exire in actum / go ſi-poſſ esse m pmilo ¶ p̄ ad pmā q̄m q̄ dr̄ impliē est mſtificatō / q̄dam actu pa alīde q̄tracta i originali / q̄ actuali pa ppa i actuali / vtrīq; deū hī transūnt effectuā / vtrīq; etiā requīt exptē hominis dispōnem ppatuā / sed differt / nam mūdatio culpe originalis q̄ p alīm q̄tracta est / pē hīc dispōnem ſufficiētem p alterū / mūdatio culpe ppe requīt dispōm p ſe ipm / sī id aut⁹ q̄m tractat tē ſmē tē / nō mſtificabit tē ſmē tē ¶ Dispō vō pmili in tēb⁹ consiſtit / quoꝝ vnū ſe hīt littera dispo-nens p a ſ. passio p saltē ut causa ppinqua ſ. fides ecclie saltē ut causa mediata ſ. ſacramētū ¶ Id q̄ oppone⁹ de autē b⁹ p̄ b⁹ loq̄t⁹ de mſtificatōe adultoꝝ / nō pmilorū ¶ Id non magr̄ patet q̄ tē / ſ. flīm est / nūm ſufficiat pmilo ppatio p alienā opationem / ſed in adulto exigit⁹ p ppriam ¶ Id q̄ ſacrāmētū nō ſignat pmilo / tē ſacrīm tē ſemp ſignat q̄m est & ſe / licet non ſignet tm libet / ppe dispōni ſuam ¶ Ad ſam q̄m q̄ hīt hīc quidam dicūt / q̄ pmil' in bapō dant⁹ vtutes n̄ ſua vacuē ſ. gratia / ſed non n̄ ſua ſpē vel ēnēcia / q̄ pō e ligare ſmit ſon nō mſtinit gr̄ā ad ſſi-licatōm pōz / pō q̄ ſmt ſolute ad vſū ſuū ¶ Sz q̄ ligatio pōe / nō impedit hītum / ſed vſum / ut p̄z in dormiēte et fīnoſo ¶ Alīi dūt / q̄ dant⁹ ſpē i complecta non cōplecta ſ. tanq̄m q̄dam dispōes / nō tanq̄m hītus p̄fecti ¶ q̄ dona dr̄ pfecta ſmt / nō imp̄fecta ¶ Alīi dūt q̄ hīt et verius / cū nichil d̄ q̄ dant⁹ in minue / ſmē in hītu pfecto / ſz nō in vſu / ad vſum naq̄ requīt⁹ nō tanq̄m

an pmili in bap^mo ſuſcipiunt mſtificatōz

an pmilis in bap^mo dant⁹ vtutes

ꝑ ſto habit ſed potentie ſe cum habitus
triplex ſ natus ſ acqm̃ſitus ſ infuſus
/ innato et acqm̃ſitus / nõ pt eſſe ꝑfectõ
aute ꝑfectõ potentie ſ ſed infuſo pt
/ qma chis ꝑfectõ non dependet ꝑ ſi
adatore Q ad 1d aug ꝑ ſ cognitiõ
dcr ſu fidei non dr habitu Q ad 1d de
primo ad aduſtam etate venete ꝑ
infide aliq eſt formale / ꝙ ē quis certa
ſ lux q̃dam diuina / aliud male / ꝙ ſe
hꝫ ad fidem ũ dr ſpoſſe cognitõ arti-
culoꝝ dr ſtincta / primi ni ē agnita
et ē ipa vtus fidei / ſm ē ad ꝫtma
qma ad cognitiõm ſe naleꝫ dr̃o reſtitue
ſ lux ſub qua rec cognoſcatur / et
ſpeb rei ꝑ qm̃ cognoſcat / primi nõ pt
hꝫ niſi ꝑ infuſionem ſm vo pt hꝫ
ꝑ acqm̃ſitõm Q ad 1d de ſacd ꝑ ſto ſic
primo ſuſceptibilis ē vtutis ꝑ infuſiõ-
nem ꝑ acqm̃ſitõm ita ſtic ꝺn ſalo-
mõi dormienti ſapia infuſa fuit ni
ꝑ vim Q ad 3d põ primi li nõ ē in
ſuo vltimo ꝑ ni vltimo ē q̃ditum
eſt ex parte poe licet in pdmictum
ſit ex parte organi vel medii de
ficientis ꝛc ꝛc

D ſ articulũ dcficto

Sic proceditur / 1o q̃ fictõ nõ
impedit effectũ baptiſmi / milla enim di-
ſpoſitio impedit maiꝫ effectũ gratie
q̃m culpa / ſed culpa nõ pt impedire
q̃ ꝑ gratiam baptiſmi tollit̃ ois culpa
ꝙ hmõi quelibet alia diſpoſitio
Q item ſicut vtus agentis / ſ at vtẽ
ſuſcipientis / milla eſt efficax reſiſtẽ
ſicut ſi q̃s calor ignis ſ at vtẽ
tatem lignoꝝ / ſed in ſacramentoꝝ ſu
ſceptione / vtus dei agentis / ſ pat ꝑ
ſuſcipientis / ꝙ nõ pt ibi eſſe efficax
reſiſtencia Q item ponit ſufficienti
calet vo ſigno / ponit effectũ cae et
alig et ſignati ſigni / ſed bapꝫ eſt
ſufficiẽs cauſa ſalutis ſeu gre / et vim
ſignãdi / ꝙ ꝛẽ Q item ſ augo fictõ
dicat intio mo / qui non habet / ſalto nõ
qui indeuote accedit / ſalto nõ q̃ alie
celebrat miſſam / quam axpõ inſtituit

ē ſalto nõ qui ſacramentũ ſuſcipe
attempnit / ꝑ fictõ duobꝫ vltimis modꝫ
non ſuſcipit ſacramentũ / fictõ vo duobꝫ
primis modis rem ſacramenti recip̃ cum
ſacramento / nam infideli fidei habi dat
et indeuote de nouo / nõ enim oz qm̃ miſſa
ſit qui baptizatur / ꝙ fictõ ſuſcipit
ſacramentũ et rem ſacramenti Q ſapiẽ
ſ ſpus ſancti diſciplinę effugiet
fictum / ꝙ fictus non ſuſcipit ſpm̃
ſctm̃ Q item fictio eſt ſilacio / ſilacio
vni opponitur / ꝙ vim vri effectum
excludit Q item ars vltꝫ qm̃ edidit
ꝛẽ ſi fictꝫ nõ credit / ꝙ q̃ris baptizat
ſalvus nõ erit Q item vir ꝙ fictõe
recedente bapꝫ effectũ nõ ſ ebit / ꝙa
cum mortua nõ remiſcetur / ꝙ cũ illa
bapt̃ ſuſceptõ / fruit opus mortuũ nõ
ꝛẽ verſat / ꝙ nomen̄ pdit Q ite ad
pductõm effectus requirit̃ paſſa ꝛẽ
q̃ritte / ſ ca ſ bapꝫ ceſſat nec vedibt
ꝙ nec effectus eius Q item in eo q̃
indignus recipit ecclaiſtiam / recte ſſ
indigne ſacramẽta recipit / nõ ꝑcipit
ꝙ a ſimuli ꝛẽ in eo qm̃ indignus
baptiſmũ ſuſcipit Q ite bapꝫ pcta
dimiſſa dimittit fictõe cui totaliter tollit
ꝙ ad culpam et pena ſic alia cui nõ
ſi ſit ꝙ fictõ de ſua malicia lucrũ
reportabit / ſi nõ ꝙ deus verax dimit
dubie ſed vtriq̃ eſt m̃ dens ꝙ bapt̃
effectus recedente fictõe non adit Q q
ceſſante cã ceſſat effectus / cui q̃r bapꝫ
fictõ nõ ꝑfruit / ſola fictõ fruit / ꝙ ea
ſublata / ille effectus ceſſabit Q item
fictõ q̃ſo a ſua fictõne eſt ſalvus / ſed
nõ ē ſalvus huiꝰ temꝑ / fruit vtute
et effectu baptiſmi / ꝙ in tali ſit
locum effectus bapt̃ / ſed nõ ſuſcipi di
gna nõ ē ſtabile / ꝙ ſuſceptũ Q eſt
augo dr hinc ſeq̃ tmit bapꝫ valet̃ capit
q̃m fictõ alteri confeſſione recepit / ꝙ
ꝛẽ Q ꝛẽ ad pmũ q̃m ꝙ duplex eſt
fictõ / fictꝫ enim dr q̃m aliud pretendit
ex ꝛẽ / aliud intendit nec ꝙ hoc aut

an fictio impediat effectũ recipiẽtis

an recedente fictõe imprimꝫ ſ ſcat effectus

ad intendendū
sunt fidē
mdūcte
et ḡtempta

pt esse onplicit hoc qno ad suscep
cōm seu collatiōm baptismi qz p̄cedt
se velle suscipere vel consec bap m et
tamē nīl ht vē. Sed tm̄ sillogistice sit m
rotosa mutatiōne vel qno ad dispom
quia p̄tendit se dispositam exti9 cum
sit mdispōitus mlt9 prima fictō m
pedit bapi sacm̄tum sha rem sacra
qua actu actuoz sunt m patricte
dispōitō, hec aut m dispōitō seu ḡra
dispo, triplicat pt esse aut m zonabli
sic dicit fictus qui nō credit sacm
tocupisca, sic dicit fictus, qui dē
uote accedit i m ypōito peccadi vel
m irrasibili. Sic dicit fictus qui con
tempnit. Quarta modus fictōis, totū
ht in eo qui primo nō fictus accedit
Ad id nulla dispōitio dē, sc nō
est vm, qz ims em̄ culpa magr resistat
gratie suscepte, quia ipam expellit
tam fictio magr opponit grē suscipi de
qz culpam p̄cedente tantūm sibi op
positam expellit, sed nō similr fictom
sic etiam lux supuenies, tenebras ex
pellit, sed non opacitatē aeris. Unde
tenebre illuminatom nō impedit, sic oppa
citas. Ad id vtus agentis simpat
dē. sc hoc vm est, in agente naturali
et dē subm̄ nāle, sed non in agente vo
luntario et dē subm̄ voluntarium. Et hic
Ad id pōita causa dē. sc quinto
sit causa sufficiens, et vm signum, sc
gratie pcitus, quātum est de se, qz tamē
impeditur dē subm̄ voluntarium, pt impedi
gratia subi alit dispōe. Ad id defecto
sc fictōis, qua quis alit celebrat mīsteri
impedit vtm sacm̄, alia vō ficto tripr
rem sacramēti requiritur enim fides et
deuotio, vel voluntas abstinendi a peto
et reuerentia sacramēti, et fides vel for
mata vel salte informis. Ad id qz
opponit infidelis dicitur ibi fides, et de
uotio deuotio, sc fides formata et
deuotio formata ibi dicitur, sed i for
mis requiritur. Ad id qui contempnit
dē, sc contempto dicit ibi irreuerentia
sacramēti, non requisito sufficiendi
Ad iam dom, sc dispōe, cessus

mitor baptismi, qui mis qui de sacramēto
et rebus, vel caracte, salte qui de rebus non sacrīm
vel gratia, primis non opponitur culpe, sunt
fictōi, sz secundo, ideo cum fictōne caract
insuscipit, sed non gratia, caracte nō qm
est de se, est dispōitio imediata ad gram
sicut organicum corpis, ad aīam nō tm̄ sz
sed impedit pt dispōm gram sibi in
eodem subo quietam, sed illa manente
nō infudit gratia, illa recedente statim
gratia infundit, sic diffamatus aeris
impeditur, ne possit lumē solis suscipe
propter priuam lubis ob scire, que resoluta
statim recepit lumē a sole, et qz sacramēto
recepit, resipit culpam precedente nō se
quente, hinc dz, qd plenam facit gratia infusa
et infusa remissionē totius culpe et pene
precedentis, facit etiā remissionē totius
culpe sequentis, sz actus, qz nō pt vna
sine altera tolli, vnde culpam venale
si quam venit, sequa homo nō pe
riret, vel in gali vel in spali, non
tollit, non ait facit remissiōz total
pene, qz remissio culpe et pene sacris
magis fit in eo vtute sacramēti prie
quam baptismi. Ad id mortua nō
reuiuiscit, sz ipa suscepta bap m
non reuiuiscit, sz caracter, sz in anīa ma
nit, nam suscepta est opus hominis, sed
caracter opus dei. Ad id de ecclesia
sz ibi est causa prima quieta, sed secta
recte, hic non causa prima, i sacramēto
exteriors. Ad id de eucharistia, sc nō
est simile, quia ibi nulla dispositio
requirit ad effectū illius sacramēti, qz
effectus poca cōsequat, sicut in bapo
Ad id de petro medio tpr cōmissō
sc gratia baptismalis illam culpam
delet non totam penam ibi debitam
qz et ipam culpam magis delet vtute
tocius quam baptismatis nec obstat
qd opponit de vena diminuta qz deq
nō creditur diminuare venā quo ad
remissiōm culpe et pene etne sz pene
tpalis vel satisfactorie dē

Dz m ar sic procedit

Dr qd iam instituti ad baptismū
nō tenentur ad sz xpc non est opus valetudi
medico, go nec medicina. Item sicut
penitentia est ad actualis remedium

Nec iam institutis tenentur ad bapm

sit baptismus ad originale sed mediate
ab actuali non mediget prima go nec ma-
datus ab originali mediget baptismo
Item libatus a naufragio non mediget
tabula baptismus id prima est tabula
post naufragium et prima habet recom̄m
go talis non mediget nec baptismo nec
prima Item bap9 flamus supplet vicem
baptismi aque go baptizatus bapt̄so
flamus non mediget baptismo aque Sed
i thi i mysto non e lex posita go in
lex baptismi Et dicit augo q̄ illius sol
q̄ dest bap9 flamus in quib9 sacrame
excludit veritatis articul̄ no tempus
religiosus go cessante articulo mitho9
debent tales susapere sacrm̄ Item
bap9 est m precepto ad precepta vo dna
tenetur non solum pectores Et etiā
mysti go et ad bapm Item zohnes
bapta q̄ms sanctor / dicit tu ego ate
debeo baptizari zo mi et cornelio q̄ms
mysto dicat angl9 q̄ re q̄ hic dicit
t quid te oporteat fieri go ia mystos oz
baptizare Item medet q̄ bapi susceptor
talibo mihil prosit qua baptm̄ et ablu-
tiones ih̄ e effectus p dmstrate tpm fi
bedem sed tunc sio iam mysticato illo
gratiam tofebat vel dicit glo to m sup illud
signaculū ablutiones dicit go nec bap9
Item sacramentū eiusdem rei signum̄
est tm9 est causa sed bap9 m iam mysti-
ficato non e causa ablutionis / q̄ nec p-
cedit nec subsequitur ergo nec signum / go nichil
operatur in illo Item medicina corpalis
vtilitatē affert infirmo no sano go et
spūalis similiter Et esse signum et causa
eiusdem non est sacramento nomine legis go di-
quo susceptore sp dicit sat et aliud sig-
nificat Item equalis vtus melio9 dispo-
sito meliorem effectū ponit / sic melius
disposit̄us est mysticatus quā no mysti
ficatus ad digna susceptionem bapi go
bap9 m rpō meliorem effectum ponit
Et ad primam quōm sp in bapo e duo
considerare s vtilitatē remedij quē respicit
nram indigentiam et obligationem precepti
que respicit institutionem dnam bap9 et
tradito e no tm̄ ppter vtilitatē p̄ualem
in pōnalis indigentie sed etiā ppter vtili-
tatem publicam dispensationis et officium

medicine esse dico go q̄ prima mysticatio
q̄ms cesset indigentia remedij remanet
tm̄ obligatio precepti Unde ad hec tenet
ad bapm Ad id ar ix Sicco bap9
non tm̄ est est medicina sed remedium
sed etiam signum distinctum p̄ di Del
id mittit sepficta et ideo da q̄ualescetra
non de nupficta quā et morbo q̄ms
et si curaretur amorbo culpe no tamē
amalo seqle et pene Ad id de prima
dicit No est simile q̄ prima tm̄ est in
remedium sed bap9 etiā in signum vel
dicendo q̄ iam mysticato p prima gratiā
mitho9 mediget prima in confessione
et satisfactione Ad id de naufragio dicit
bap9 non tm̄ est tabula sed signum
Ad id de bapo flamus dicit bap9
flamus supplet vicem bapi aqua talio
si m effectu remissionis pene tm̄9
nec m tantitis impressione Ad id mysto
non e lex posita dicit hic mittit de
lege precipiente vel de iubente Ad
iam g̃m dicit e enim lex e sacramento
nove legis nisi sit signum et cause hec
duo no equalis tributus q̄ra
semp precedit cā tam tocl tpr nec nā
signum ni alii precedit signatū alm alio
q̄ comitatur / dicit sequitur q̄ q̄ra sit
signum q̄ia ut dicit tullius priu-
stica de mo structura / et remendatiua
ergo semp e causa vel o sceptis / signum
vel sine vel o sceptis / sine precedentis
unde sacramentū olim rei e signum et
est causa / sed non econtra / dico go q̄
sacramentū bapi iam in ea mysticato
est signum remissionis culpe p̄ter
et effectus qui in illo consecutur ea
no / non nisi effectus qui in illo q̄ft
Ad id de circumcisione q̄ms id est
effectus in remissione pcti no tamē
omo id in collatione gre / imo multo
copiosior in baptismo Ad id sacra
cuius rei signum e cuius est ca
rum e sed no gratiam Nam plus
se extendit sacramentū significato q̄ cau-
salitas Ad id de medicina
no e omo simile q̄ medicine corpales
effectus tota v est in purgando malos
humores unde in idem purgato

am id mysticē fuit baptm

non pficit sed effectus spūalis medicine
est etiam m qūandis bonos hmōres spūa
les i bonos actus et bonos mores

Quinta ꝑ problema dedit

sitate baptismatis qūtur ta ꝓpo
si pt supplēi bap9 aqne m pmulis ꝙo
si pt m adultis ꝙo Et completde explicit
baptismatis

Hic sm sic proceditur

pmuli qm sine bapo moiuntur
m fide ecclie mlo affirmatiue aut augo
go omes tales damnāt Cte augo
de fide ad pe Et qz pmuli q vel vtis
matrum morūt vel vtus nati sine
bapo de hr seculo exeunt cito supplicio
pficientur go omes pmuli sn bapo
damnāt Cq adultum a susceptōe
bapi excusat nūitas si no pt hre co-
pidam baptismi go multo magis pmuli
tuq etas e mr minor et q dicto mtha 9
Cte sicut adultus saluat m fide
ꝓpa sic pmulus ecclie m fide hr m cōi
nūitate adulto suffitit fides ꝓpa ad
salutem sine sacramto go et pmulo
fides eccie Cte mores vtutis e fides
modo qm antiq9 sed tmr potat saltē
fides pentim sine sacramto go et mic
pt scitte m articulo nūitatis Item
bap9 sanguis supplet vice bapi aque
sed pmulq qm occiditur abhetico vel
pagano ꝓpter ꝙpm baptizatur bapo
sanguis go saluat Cte bap9 tq
implicite pt suppleri sicut p pmlegm
grē sicut p legem quem sprimo no
pt deus vtem bapi et pmulissime
hatum sui gressit supplē pnt sibi
placet Ho no distinguēdo q̄ma
sup̄plē est bap9 supplētus bap m
accidit flatus sine 9 troms alte
sanguis ꝑ pm no pt saluari pmulq
qz no hr vsum li ar ꝑ p hr esse
qma hr corp9 susceptibile martirij
saluari mlxime si occiditur a iudeo
vel tyrāno q̄ssit pt fidem Unde
dr apoc lauāt stolas suas i sanguine
agni adicit Cad 8 augo Cte logat
dicens in quibq no est bap9 nec a
p eccie vicem supleat Et hm vo sup
plicū vocat hic penam damni hō
sensus Cad 8 qp oppone m grām

nūitatis exclusa Cte mre hi cūnis bap
tizari et ꝓpt ꝓceptum et ꝓpt remedium
nūitas excusat a ꝓcepto sed no supplet
remedium e aut aliud a 8 q supplet
m adulto non aut m pmulo et ꝙo adulto
m tali articulo saluat sed pmulq non
Cad 8 8 deside rē Cte Non est omo
mule Nam adulto aligd sufficit fi
des ppa sed pmulo mlgm sufficit alterā
sine sacra Cad 8 non maiores vtutes
e rē Cte non est maior vtus fidei sed
maior est obligatio a parte ntra ꝓpt
sacramentum sī additum Cad 8 de bapo
sanguis Cte m tam illo pic putari pt
pt qp pmulo saluari pt ꝑ bap nī
sanguinis sine baptismo aque

Hic ꝑ. ar. sic proceditur

Qt dubio9 de valentino qp gratia
regnatoris qm poscebat no amisit licet
morte ꝓuenīt bap m no accepit go
sn sacramto bapi potuit saltari Cte
aligd quis quid sit maius fides a aqua
non dubito qm videam fides Si go
qp mlto e salutare ꝓ mlto magis
qp manus est go pt hi salutare ꝑ fidē
sine aqua Cte homo pt totaliter
ad demū conti sine bapi susceptōne
m articulo nūitatis Et vo contingit
deo suscipere go pt oms saluari sn bapo
aq Cte sit prima data e m remedium
actualis vta bap9 m remedium or e
sed no pt oms saluari ab actuali mor
tali nisi p pnam go nec ab originali
nisi p bap m Cte bap9 est sacrm
est ꝑ nūitatis Unde ꝙo m nisi
oms renatus fuit et go sine eo no
est salus a tm Cte bap9 dr sup
ppe de bapo aque Si quis est ablutio ex
tior et nitior set metapho te de bapo
flāmis set sanguis m quibq e ablutio
nitior Cad hoc go qp sine bapo ppe vel
metapho te Deo adultis no e salus
sed sine bapo dicto ppe pt esse salus
Illud tm etiam est m remedium
et e m ꝓceptum affirmatiue sicut q9
alii pt supplēi ꝓceptum vo no ligat
nisi qm hetur optimtas loci et tpis
sic go 8 qp sine bapo pt esse salus
qm i 8 excludit articulū nūitatis no ꝓcepti

an in ꝑmul' possit supplēi bapt̄mo aque

an in adulto supplēi possit

religiosus ¶ Ad id decima dr non
est simile qr ad primam obligem̃ de
mere nali sed ad bap̃m de mere mysti
tuto ¶ Preterea quid pt hui sp qr dr
stit m actu ultimo principar sed bap̃s no
pt ¶ Ad id bap̃s e sacramentum necessi
tr hic vñ est m hiis bñ optimates

Hoc modo sit procedit 2

Quanq̃ lic̃ m̃ distinct ix qm̃
baptismatis gradatim a stendens et ultimo
potiens ponit bap̃m aque/go ille est
melior ¶ Item remedium facilius et
efficatius/et plibꝫ consentus id e melius
sed tale est bap̃s aque/go melior ssq̃tia
dicit ad amplius in gro ¶ Nam vinū dr
id tollens taurū 2c qr bap̃s sanguis
primores nos reddit/cui̇ aqua bapti tr
go melior est ¶ Item cipianus in epla
ad magnes/dicit e bapa in grā maius
in prate sublimius in honore profici
go simplr melius ¶ Item p baptis in
aque solum acquirit amica et e cois
cui̇ sp bap̃s sanctus etiā ancola et
e ppius p fidē/go melior ¶ Q baptis9
flam̃is dicat valorem vtriq/go magis
prualet vtroq ¶ Ite q̃to illud quo fit
bap̃s melius e tenuius bap̃s melior/dr me
lius e flamen q̃m aqua/vel sagitis
go bap̃s melior ¶ Ite cōparatio horum
trium baptismatis accipienda est. h effectus
cor̄/effectus aut dup̃r est/in liba re
malo/et in adeptione boni ¶ Effectus li
bationis malo explex est ¶ Del malo
culpe/et quo ad hoc bap̃s flam̃is me
est quam p ipm̃ sit delectio culpe/ut
semel tm̃ sed plures ¶ Del malo pene
sit bap̃s aque melior/quia sine ylla
pena/libat a tota pena debita ¶ Del
malo sequele pene seu temptationis
et sit bap̃s sanctissimus melior/in quo
anima tota r libatur ab omni temptatione
¶ Effectus collationis boni tp̃r est/vel
boni q e principium inchoi/sit bap̃s
aque melior/quia infundit gram̃ in
stitu ¶ Del boni q e mitius/sit bap̃s
flam̃is melior/quia hec gram̃ in pfu
¶ Del boni q e primum/sit bap̃s sanctus
melior/sic go pz q ista ta baptismata
sunt se ut excedentia et excessa ¶ Ad

qm̃s bap̃s sit melius an aque vl sanguis
vel flam̃is

id bap̃s flam̃is dat valorem vtriq
¶ Dr non est vñ/sed ipm flam̃e ¶ Ad
id q̃to melius est 2c Dr q̃libz hora
baptis matu p flam̃e cōfitur/dr dr̃ismode
nam in baptismo flus operatur ¶ Inm
aqua/in bapo sanguis tu sanguine In
bapo flam̃is p fricc̃m motu q tronis
het amb tria dr̃isio est dr̃isio bapi
primitantis solum/et est dr̃isio voti
in significationes s acceptiōm latam
ypam/et methaphoricam sil ¶ Patu
lucro assignat ix bapta/q̃ma accip
dignitatem bapi non solum primitantis
sed significantis sp̃m ad significandum/potui
m or q̃ne signat m or q̃ne hui dr̃i m
bapo evan to ¶ Nam diluuiū zone
aq̃e/signat olim sacrare rubrū zone
nubis/signat spm ¶ Aqua lustracionis
zone mueris confert ex virtute passe
bap̃s dr̃i/signat virtute passionis ¶ Bap̃s tres
zone/forme verbo signat fidem invo
cationis trinitatis ¶ Alia vo dr effectum
primitivis ponit m or/quo bap̃s
flam̃is primicat a culpa ¶ Baptismꝰ
aq̃e etiā a tota pena debita/bap̃s
ignis ignaro ¶ Ite n petit sequela
i apn sillam̃ mitate 2c et ignorantia/bap̃s
sanctus a pena nociua/bap̃s no quo cr
baptizato est a crohame/sunt quasi
medium inf dr

Quinta ars problemma

De dr̃isitate effectuū q̃mit ta
¶ Primo quo ad delectionē culpe/2o
quo ad remissionē pene ¶ Tercio quo ad
remissionem gratie 2c

Quinta ars sit procedit

In q̃ in bapo adultis no fiat
remissio culpe ¶ Dicit enim aug9 tres
sunt actiones prime vna e que nom
homicid primit donec in bapo fiat ab
olitio omnis em̃ qui iam sue voluntat
arbitri gstituto est nisi permittat em̃ ve
teres vite nouam michole no pt ab
hac prima soli primi tm̃ baptizant
¶ Innocentes sunt go nichil precedit in adulto
prima baptm̃ sed prima pretm̃ delet go
nichil in baptismo adulti fit delecto

cum in adulto p bap̃m fiat remissio
culpe

petor. ¶ Item q̄rē n̄ q̄ritē p̄mam
glo. dicturq; d̄ bap̄te p̄mis̄it lauita
p̄mē ut p̄ius se agna ꝑpe afflictōms
p̄fundēt et pḡ ea se sacia to lauarent ḡo
petr. delecto ꝑ p̄uam semp̄ ꝫ p̄dere
bap̄m adultor. ¶ Ite q̄m cū petro accē
go non recipit rem sacramta nisi q̄m
accepit sm̄e petō go peta no remittit
m bapo ¶ q̄ ro vo sm̄e p̄ma glo gra
dei no in bapo non req̄rit ḡremitti
nec̄ planctum nec̄ aliud h̄ q̄ ꝫ omia
gratis ḡdonat ḡo no ꝑexigit̄ p̄ma
seu remissio petor. ¶ Item bapt̄ q̄
est ianua sacrom ꝑ sacramta vō peta
remittit. ¶ Item vr. q̄ m bapo non
fiat remissio oim petor. ꝓut ꝑ ꝓ
q̄ms pt̄ dicē mud̄ est cor. meum
p̄ma sm̄e a peto et. i. ro. i. ¶ Di. dicit q̄
cē ꝫ m baptismo remittent̄ omia
baptizato posset hoc dicē statim pḡ
bap̄m go no omia remittit. ¶ Ite
m ipa suscep ne bapt̄ pt̄ peccare veia
id aut̄ non pt̄ similit̄ si et de ceteris
go sp̄ m bapo fit remissio oim petor.
¶ Item aut̄ accē q̄ms q̄tus de vena-
libus alterno si sit go iam remissa ē
si non go q̄ms ad venalia ficto accē
go non recapit remissiō venaliū
¶ Item gratia et statu viror. ꝑfor.
q̄ patr̄ sciam petiꝰ venale go nullo
magis mapiendum go baptisma sanc-
pientium ¶ Item omnor. morbor.
omne sm̄e medicine tam in spūali ba
quam in corpib; go prima medicinam
non sit sanatus a m̄ morbor. spūalium
go ꝑ bapm̄ no fit remissio oim petor.
¶ q̄ augo q̄ macedoni ē p̄ris q̄ aliud
petor. q̄ no baptisatus obsta ecclia
dimittat. go re ¶ Item augo in lecta
aprimulo recens nato nsor. ad decrepit
senem sic nulli a bapo p̄hibet̄ ita
nulli est q̄i non obsit peto moriēt.
sed primi tis originali adulti vo cēa
omnibo q̄ie male vnedo addiderit in
enormitas vite impediat go re ¶ Ite
sic tangit glo sue in baptizatis acc
statim aperit̄ celum. q̄ide tales si
moriāt statim euolare ꝺebent. go ubi
fit remissio oim petor. ¶ Ite q̄co xpm

cū in bap^mo fit remissio oim petor.

nec̄ vnus recidiuus fit glo. in bapo oia
peta delecta sunt go re ¶ Item q̄ri pt̄ q̄
maia est pt̄ q̄ mma est sed m bapo
fit remissio oim mortalium go mma ue
magis venalium ¶ ꝫ ad p̄uam q̄m
q̄ accedentium ad bapa q̄ndo sit p̄mli
q̄ndam adulti nisi ficandi ¶ In p̄mis
non req̄rit̄ p̄ma q̄ma non sm̄e nisi
aboīnale m sedis no req̄rit̄ de nouo
q̄ia iam m eis delectum ē p̄ctm actuale
et ꝫ m gris q̄ q̄ p̄ma req̄rit̄ sed
triplex est p̄ma q̄dam p̄ma sacramtū
m actu exteriori ¶ Secundū p̄ma vtus
formata m actu q̄tionis sufficienti
¶ Secundam p̄ma vtus in formis i dolē
attritionis ulterius q̄ma vtus no req̄r.
nec̄ ha sed tertia req̄rit̄ q̄ ē dispo
ad ꝫ ut m bapo fit remissio petor.
p̄ hanc eius q̄m dē sit insufficiens
ad salutē no fit remissio et de hac nullus
q̄rit̄ cuius actus et q̄ri cum hac ac
et q̄ms accedat cum peto no tu est
ficto nam ficto dr no q̄rit̄ actus
nec̄ cum peto sed q̄ri cum peccandi actuali
vel habituali p̄ueto ¶ Ad ſam q̄dem
ꝫ sic m gratiis gratuitis nalis ꝑ me
ductom formē omnis gria forma ex
pellitur et etia dispo ad formā gre q̄
sit m regnatione spūali ꝑ bapm̄ cēa
gria forma tollit̄ u. tulpa ozis li
et mortalis et etia q̄ m ē destruite
bap̄ omis dispo ad formam gratie
u. tulpi venalis licet q̄ndq; ad horā
expellat resistentia actuali q̄m sit actu
vena^r p̄sit reducitur nam statim
pḡea cessante illo motu ipa tulpa dele
nam si re vo mortalis sola attritio pce
dens bapm̄ sufficit ut delet̄ ¶ Idem
q̄ re venalis nulla req̄rit̄ cum
cum sit baptisma p̄ncipium into spūal
ꝑ rpm̄ q̄m̄ repugnans nigrū vite
sm̄e gre sm̄e glie tollitur ¶ Ad id q̄ms
pt̄ dicē mud̄ ē cor meum ꝫ q̄ms
non possit dici ut precipuus pt̄ tem
alii bñi ad sozam vel q̄ms possit
esse non tu pt̄ dici sm̄e pt̄ ꝑ sup̄cor.
¶ Ad id de illo q̄i suscipiendo p̄tat
venalia ꝫ q̄ q̄dam dicunt q̄ p̄m
venale ꝑter contemptum sc̄ q̄ardiā

sacramentum mortale efficitur. Sin vero qp petit h'os qp qm ad id ficte accedit non committit. Verum tamen est qp status actu cessante per gram in bapo mfusa macula hmoi pot deleri. Ad id aut. arct. q tactus &c. Ad qm non fit gtia de venialibus non tamen ppt hoc dz dici fieri. q venia. quia veniale non impedit qui accedat dignus et dispositus ad rem sacramenti suscipiendam. Ad 18 de vitis ppfid. Ad qp veniale p bapm delentur non contingit rone status sed virtute sacramenti. Ad 2 de medicinis corporalibus &c. Ad qd est m corporalibus medicinis et spualibus / quia differunt e virtus medicinalis corporalium sed vnum e in quo tradicatur virtus omnium medicinalium spualium. s. gra vel dr. qp dmus sunt medicine q tra omnes morbos primo et esse tam bene pt q tra omnium morborum humanorum una medicina principaliter alia exquisita.

Hoc ar hic proceditur

Cessante ad dz cessare effectus / q3 pena effectus est culpe / go ni in bapo tolleret omnis culpa dz cessare omnis pena etiam q tractat. Item in bapo restituit in noticia go si pena remanet prius est innocentes in infra. Vide auct. libro de tribus ruditatibus baptizatos es mundatos es restitutum et peneitentem. Item p mor e deg ad mundandum qui ad dimittendum sed pt mittit deos ab ipis gentes tedemptat ad multas penas go multo magis pt mittit xpi os spualiter ab ipis gentibus absolue dz absentes. Item hec consideratio phi li. thop si oppositum e ra oppositi oppositum est ra oppositi si go nocentia culpe e ra mortis innocentia p gram restituta dz esse ra in mortalitatis. Item bapm virtutem he a passione xpi si passio xpi sufficit pro tota pena go bapm tollit omnem pena. Sed magis ordinatur bapm ad originale qui q actuale / sed non tollit omnem pena aboriginali q tractat go in illo manet ocm actuali debitum. Item vitiorum sunt pene satisfactorie qui in nate si go no tollit has multo magis debet tollere alias. Vide si bapm debet omnem penam cuiusp peto debitum go aliqp malis remanet. Sed tamen vide tamen ut ait. Dum baptismus fit principium vite spualis. s. ta gratie quam glie id tollit qp retardet vel excludat anita / e aut triplicit &c pena quidam omnes que erga / que oia excludit anita / ideo hanc tollit / quidam tpalis assumpta / quam homo meruit / p retardat anita / ideo etiam hanc tollit / quidam vo tpalis q tracta qui homo mansendo ghit fiet anita no retardat moientem nec excludit / ideo hanc bapm non tollit / q ma non opponit effectum eius. Ad 18 qp opponit cessante causa &c. Hic intellige de causa efficiente et q spualiter ut sol secta illuminationis / non de effectiue tm et no quidem spualiter. i. saber est causa tutelli talis vo ra pene culpa est. Ad 18 de innocente. Innocente vir semper puer q virum ni nisi est krimo cente ut nunc puer p culpa pctia non e in instanti. Ad 18 ad qm. de restitutione quo ad immunitate celi non pene. Ad 18 p mor e deg &c. Sed vm est quantum e de se ta impedi ens e ex parte mia nos em abadam thq q dictum ne et ideo penas nales ex pono vero gram pe que no attingit q dam nales vel dr qp pene hoc nales admiaz restituuntur. Ad 10 qp opponit si oppositum e causa oppositi &c. Hic vm est in causis pse sufficientibus sed culpa non est pse sufficiens mortalitatis nisi tm ordia mistica sed tm e causa meritoria et similiter que mitto e causa meritoria in mortalitis. Ad 10 bapm virtute he a passione xpi &c qm s hat virtutem a passione hoc tamen ad debitatos effectus si qp expeditivo ad omnes. Ad 18 qp opponit magis ordinatur bapm q originale &c. Sed qm s magis ordinetur quia culpa non tm quia penam in natura quia ne est non pe nec impedit admissu vite. Ad 10 b vitiorum sunt pene satisfactorie. Sed qm s vitiorum sint quo ad quid. Quo admitto qp pla hinc de obligatio non tenet. Sed vitiorum simp. Vide quia mo

an bapm tollat oz pene

ipē pene satisfactorie sint vtiles non
tamē carē debitum ¶ ad 1d de malo
impītō ꝛc mala cōz qm̄ baptizat
non remanet ipīta qr non primit
m̄ scipīs pena ifficta p attritōm
m̄ capite tlo xp̄o pena sufficta per
passionem ꝛc

Hō z m ar sit p̄cedt

q̄ equalis sit effus bapi
m̄ oīb adultis q̄ra Dicat q̄ magis
lio de minto bapo baptizati m̄ altezo
magis non dr̄ sed si maiore effectum
recipet tm̄c dicetur go ꝛc ¶ ītē bapi
nichil non ficte accedēte p ficte mocētē
restituit pfecta vō i nocentia m oīb
equalis est go ꝛc ¶ item xp̄s equalit
passus est po oīb bapi iō q̄ q̄t fuat
vtilit passiōis x̄ effect go m oīb
equalit efficit ¶ q̄ ꝗ ht p̄ō v dcit
q̄ magis h̄ q̄am vtilem go tm̄ i eccl
sit vtilis accedentiū ad bap̄m dcī eccliē
ebūt ¶ item dam dr̄ q̄ p̄tor
venia similit oīb p bapm dat gra
iō h̄ p̄portōm fidei et p̄parōnis oīb go
non equalit ¶ item nō oīb q̄m accedt
eque dignē ē q̄ vō ē magis digo
plus dari go ꝛc ¶ ītē videtur q̄ nec m
pīulis sit equalis effus bapi tm̄ em
in natura sit dispō ad gr̄am m melior
nā melior est dispō melioꝛe vō dispom
sequit melior hītus go h̄ q̄ pīulī hīt
meliora nāla plus recipit m bapo de
gratia ¶ item rōnale m̄ plus dū eq
melius q̄ uti m̄ postoꝛo q̄m ei q̄ m̄
bene go tm̄ pīuloꝛo q̄dam sint alis
meliores fruitri vnde q̄ rōnabīr sit alis
plus alis m̄ m bapo dū ¶ q̄ abequali
ta m est q̄ fata mā equalis ē effus
sed sacramenti equalis est et pario a
parte pīuloꝛo equalis go ꝛc ¶ item
pīulī oīmformit se ihū ad talem
ozqualem et penam dampni illi de
bitam go vī q̄ oīmformit se dcat hec
ad gr̄am et gl̄am ¶ ꝛc ad p̄ma q̄m
q̄ quadruplex ē effus bapi m adultis
m̄ impōsio caractis h̄t est oīb
equalis / alē mpōsio q̄d hīt differis
h̄ dispōm et deuotōm suscipientis / alē
restituō mocētie h̄t p̄us tm̄ aq̄no

p̄t esse m equalis sed pones terīm adq̄
semp ē equalis q̄ia licet ab equali i p̄m
tate tame ad equalem p̄itate restituī alē
repōsio p̄mtis sen concupie et q̄m ad
hītum meliis est ¶ ad 3d alē alto non
magis baptizatur ꝛc vīm est q̄r caract
equalit imp̄imit no tm̄e q̄r q̄ oīs effus
bapi equaliter p̄cipetur ¶ ad 4d de mo
teria ꝛc hic effus equalis ē h̄ no effus
gratie ¶ ad 1d p̄mis equalit est passio
p̄o oīb ꝛc hic est vīm q̄ro ad
sufficiētiam sed non q̄ro ad efficientia
ad efficiciam em dispositio a parte mi
requit̄ur ¶ ad 2am q̄d m ꝛc q̄libi
est dep̄mtegre gre q̄e plus p̄t dari
vni pīulo gre q̄am alti sed q̄ritum
est de lege comuni non datur ni eccle
est 1d q̄ mediante datur gra apte di
tib / sacramēto tm̄ ¶ equalis tm̄
ad gr̄am vel dispō apte suscipientes
¶ nam gr̄atis m̄ suscipiēte attend
non h̄ nā tem capacitate sz h̄ conat
et p̄cōm voluntatem ¶ ad 1d q̄ opo
m̄ nata ē dispō ad gr̄am ꝛc bonitas
hītus non sequit̄ur dispōm remota
sed oppugnā ¶ dispō vō ad gr̄am re
mota ē m natura h̄ oppugnā voluntē
¶ ad 2d rōnabile est plus dari ꝛc
ꝛc vīm est m dante q̄li mouet ad
dandū ex mito ems cui dat h̄ dcī ex
sola gratia mouet ad dandum

Littera ostendit ecclīa ¶ h

etam ꝓbri recipit vō sacrum
ꝛc sequit de effu vltimo salutis / nō
de p̄mo / s̄ insuficiadis ¶ Nisi em̄ pe
niteat vobis h̄ vō p̄i glo bapti h̄
non recipit gemitu neq̄ planctu ¶ ꝛc
d glo mittit̄ de gemitu exteriori / sed
de p̄ma mīori attritōne saltem / z non
contritōne ¶ m̄ recipiant etiā vō q̄
petant causa ip̄ē q̄am ambo dif
fendo ꝛc non ꝓpt more eccliē / etio
implicat h̄ go p̄mēnt m gehenna
¶ ꝛc em̄ supplicū / oratē penam dapi
non h̄ / non grauatur em̄ orat etiā
h̄ in mām facit martir mīma pro
martire q̄m orat / go simlit q̄ p̄ pīulo
baptizato / em̄ non indigeat ꝛc q̄a
m̄ a p̄dictis non sepentire non ti

cum equal' sit effectus bap̄mi in omnibus
adultis

an in p̄uul' sit equalis cum effectu

p̄ro eis oro ꝫ ꝑ ꝑ fundit̄ur / nec tamen
simile est De martire q̄a p̄mlius
totum q̄ hꝫ hꝫ exḡiā Sed idem mar-
tir ex mito ꝛc

Ost hec stiend est postquaz De bapo h sect pz

compagem ad susceptiē-
tes ¶ Hic agit de eo p
cui pactum ad ministros ꝛc Et primo audit
q̄ xp̄c equalem ptatem bapi homis et
nullo mistro De dc̄o subdit rōm
q̄a ptatem mīstr̄i tm eis q̄ tulit xp̄c
mīstrum / tertio mgnit2 q̄ne sit ptas
maior / quam eis dare potuit ꝫ noluit
sint q̄ritur q̄ sit illa ptas

Hic q̄nit2 tria Primo

de ptate bapi Secundo de effectu illi9
protestatus ē s. q̄ impsso caractis Tertio
de condicione baptizandorum Circa p̄m
q̄nit2 tria Primo quam ptatem ꝛc
p̄t q̄ homo / baptizando habuit Secundo
quam mīstr̄i habuerit / Tertio q̄n̄ dcōrie
potuit sed noluit ꝛc

Ad hm sic proceditur

Arg 1 ꝛc n̄ ante scriptis / q̄ filius
hominis / ptatem / hꝫ m tria dimittēdi
pcta ꝛc / Sed xp̄us ꝫ q̄ homo hꝫ bapi
ptatem mīstr̄is Cte ꝫ q̄ hō vere deꝰ
ē et mediator n̄ patuit supra li 3o
iij° d. xxv. redemptō vō et mediato
non fit sine pcōz dimissione / q̄re
fit m bapo mīstri non exteriori tantū
go ꝛc Item nō mg̃ ē esse dim et
etiā et hmōi mo magis q̄ am pcta
dimittē seu mg̃ baptizare ꝫ p̄ m
q̄ritur est et dictum xp̄o hom go
multo magis ꝫ Item ꝛc i ſ̄ super
quem vidit spm̄ scm̄ descendentem hic
est q̄ baptizat et loq̄nt de bapo mīstri
non deexcellō q̄ quem cra alius go
cum spūs ſ̄ xp̄us mg̃r m homo ē ma-
luit in quantum homo ptatem baptismi
mīstris habuit Item arg nō ē ad
uanie sub celo ꝛc go p̄tute et invocatōe
hui9 hominis salus conferit Unde et m
hoc nomine fiebat in p̄mitiua eccl̄ia
bap9 ses hic nomen est xp̄i ꝫ q̄ hō
go in virtute xp̄i sed q̄ homo offertur
salus go et mīstr̄i bap9 Cte aplus

quā ptatez ꝛc tm q̄ ipse in baptismo habuit

Ad dare mo dicat q̄ p̄mo in domo dei
est sicut dom̄s monses sicut famulus
go in ecclia non tm̄ hꝫ ptatem famuli
sed dm̄ go nō tm̄ ptatem mīstr̄i exteriꝰ
sed baptismi mīstr̄is Cq̄ augo sic hꝫ
exm̄ q̄ dicat / q̄ quedam dēus per
creaturam fecit / quedam ip̄e p̄ se fecit
vt illuminare sol / animas / go hoc xp̄o non
dedit / go nec ptatem baptizandi mīstr̄i
Item non hui9 est credere q̄ dare
sed potestatem tradi xp̄o dicam nō dot
go nec recadi / go nec baptizandi
mīstr̄i Ce p̄mus finit homo et dc̄o
secundo hoc dupliciter finit ptatem bapi
quam divinam / aliquam humanam / sic equi-
quidam deo erat secundum naturam
et finit ptatem equalis auctoritatis ma-
ior vō hominū / ideo hmōi ptatem
mīstr̄i excellētis / que excellētia i m̄ oꝛ
attenditur Primo m hoc / q̄ mīstr̄io
passionis eius / bapo efficaciā tribuit
Secundo m hoc / q̄ sine sacro effectum
solo vbo mīstr̄i dare potuit / Tertio
m hoc / q̄ ad nomen eius i veneratōm
bap9 aqua tpr collatus fuit Quarto
m hoc / q̄ ipse bapm mīstr̄is instituit Ad id
qd arg ꝛc nt ante scriptis ꝛc Ce nō erat
mīstr̄is p̄ dare q̄ magnum filius hois
habet ptatem dimittēdi pcta ꝫ q̄ ipse
filius hominis hanc habet et p hoc q̄ est
deus Ad 1o xp̄us ꝫ q̄ homo vere
tor est Cte nō vsu ptatis sed mīri
humilitatis Ad 1o non m9 ē esse
dm̄ Cte esse dm̄ p̄ nam non m9
est q̄n̄ pcta dimittē etiam p mos
auctoritatis sed esse deum p̄ q̄dā om̄
omnis m9 ē Dicit aut̄ arg xp̄o hominē
esse deum Ad 2o ꝛc Cte illi
homini vtriq̄ attribuitur et spūs ma-
nentem hic et m9 baptizare ꝫ rone
dictum q̄a p̄ m ꝫ nīl hominem
ho vō p̄ nam dīnam ꝫ virtutem Ad
3o aut arg o Cte q̄nis illius nomine
invocatione salus hoīb̄ datur nō tamē
ab ipō nomine sed a re nominata m̄ q̄n̄
q̄ est deus p mos auctoritatis / q̄ quī
homo p modum mīri Ad 4m dicit
non sc Cte et ꝫ q̄ deus dr de
natura secundum quod homo per
gratiam ꝛc

Hꝺ ar sic procedit

ministr sacramentꝝ data ē ad
ministrand aliqua vtus/non cōdis go spūa
lis/go ad effectum spūalem no corpale
tm/go ad emundaco mīozem no tm qz
tiozem ¶ Item sic scribitur sacramenta
ta et ministri sacramentoꝝ sed sacramenta
per scriptorem accipunt vim spūale i spū
ministrāt opandi go et mīsp ¶ Itē inter
creaturas dignior ē creatura rōnalis qz
aliqua forma accidentalis sed gra q ē pdā
accidentalis opatur mtiq ad pcti remissiōz
go magis homo vel anima hr ptatem
mtiq coopandi ¶ Item h dicit vi c
12ar ecce ad ministros ecclie ptinet pgare
illuminare pfide sed non tollitur h go spūa
¶ Itē omnis actꝰ actꝰ forme gt finiti
illam ut actꝰ caliditatis ca do et albedis
albo go actꝰ gre q venit huic graīe/sq
emundatio mīor sit pspm sctm/z mīsp
ecce non posset dare vel mfrmde spm
sanctum ut dctm est supra li 9. dist
pmj go zc ¶ Item dicit dt q maiq
est ministrare mpm qm cāre celum et
cla sed multo hr ptatem coopandi m
cando go multo minq ministrando ¶
¶ Item omnis actꝰ ē p gratiam agentis
trinq patente solis inde deq gratiam
animē qm solus illabitur anabi mīs
go solus deq agit m aiam ¶ Et hre
ptatem ad aliq effm/dr ad/mjoz modꝰ
vel principalr agendo/vel principale
agentem ad mnādo/vel ministraliter
coopando/vel mediāte dispoñendo ¶ primo
modo/nulla cātura hr ptatem agendi
in ope alterius creatōris vel recātionis/nec
ho/ngia deq no indiget auxilio/vel
consilio creature/ir 1ª 8 ysa/vel qm
ad imit spm dni zc ¶ Tertio mō cātꝰ
cooperatur in aliquibꝰ dicit na in p
ducendo effectus nales/sacramēta multi
plicando/rnjo modo similr cooperatur
etiam sit gratus toz ad susceptiōm
animē dispoñendo/et mysticus sacra
dispoñendo alioq mediante sacramēto
¶ Ad 18 de vtute spūali/ dicit vtus
coz spūalis ministri ē no auctoris qm
ministrant sacramēta dr dispoñendo ad
quem non vpam efficiendi ¶ Ad
2d de scripturā/ dicit vtutē scripturē
vm spūalem ro/tñ sed bna prin
ministrum metalem alterā vm administrationē

qm scriptē zc ministrē gratiā

sme actiōd mediante instrumēto ¶ Ad 18
de creatura rōnali/ dicit qm sit dignior no
tu hr actum informandi cum non sit per
gratia vel peta remotte vel opāi mysti
cando dr informando no efficiendo ¶ Ad
3d de dyoli/ dicit purgare illuminare pfide
dnm ministri sibi subiectum dr dispoñendo
exhibendo plus opis opati non opantis
tm/ non ad gram efficiendo ¶ Ad 19 omis
actꝰ actꝰ forme/ dicit simplex ē actꝰ
forme una prima qz hr in subo qđo
ipm pfide hr subo no venit/ alia
habita. s opatio qm hr in subiecto alicui
hr subo venit actꝰ vel gra qua ministr
tat ē eni actꝰ prima non sua vel subd
gratie non tollit zc

Hꝺ 2m ar sic procedit

super 3d 2c 1/ dicit ē hm baptizat
quit glo/ aqua/ sq ptatem mundandi
a peccatis per hominē dare potuit/ sed
non dedit sicut aut ē ptas humi ministri
aut cooperationis sp̄ dedit/ go sua est
quam dare potuit/ licet dedit ¶ Item sup
3d 1 corp dicit sicut ē apls dicit
glo qz potuit dare auctorem baptismi deq
contulit ministrum go multo magis
ptatem cooperationis ¶ Itē plus ē expelle
de morte qm eius sanare/ sed dedit
hominē vtutē expellendi demones
go multo magis corp sanandi go peta
¶ Item dedit tāturis cōlubis vtutem
sanandi corpa go a simili m qz potuit
dare cāturis spūalibꝰ ut auabis vel
angelis vtutē sanandi spūs q omne
agens sibi ē cmune patiēte/ sed nichil
pt esse cmune anime nisi deus/ spūs sanc
illabit animē si vnde/ go nichil pot
in animā agere ¶ Item omne agens
spūs est et nobilius patiente/ anima
go nichil est spūs qz ptz dicit qđ
augo rite humana solus deus
maior ē/ go zc ¶ Itē peto go remissio
no fit nisi p tactum noue gre si no
potuit dari tactus esse cātte gratie
go nec cooperari in petro remissione
¶ Tertia hr gratiā in vtus cāndi
aliqua cātura potuit dare alie cātue
qr q sit qm plus pt deus sanare
quam homo patiēte/ plus n pt
p anime/ nichil exeunt qđ deq cauit

qm ptdē zc ministē gratiā

an vtus cāndi aquā cāturā potuit dari alie cāture

cōrella mtlligentia mediante qo deus po
tuit vtilem cāuoi mtlligē qz C Ite
nobilioz est pars rei forma qm ma
deq dcit cātiue vim coopatiua m pdic
tione forme qo multo magis dare po
tuit m pductione mē qo m cātione
C Item quanto maior est resistentia
tanto maioz ē difficultas macōne
sed fortius magis resistit qz non ens
ēp mtfit pt agere ergo pductio
exnīlio facta est cātiue multo magis
potuit eiusdē dare pductio de no ente
C Q cātio est opus infinite potestatis
prez infinitā distantiam extremoz
sed infinita potentia non pt dari cēu
re finite/qo ptas creandi non potuit
dari cātiue C Item cātori ipse ip
cātor debetur lacta sed hic ipse non
fuit qitabilis cātiue qo nec creandi
vtus C Item mtfit agit msi ens
est in actu milla cātura est pura actus
qo milla pt agere hz se tota qo no
pt pduce totum effectum C Ad p mam
qōm ipse esp ptas bapti/multū distin
guit cōsuenit/vna qdē auctoritatis/vt
eadem cāre/sed a coopatoris/ut ho in
fonte creanda coopator est/fortia excellē
tie/ut vnus alteri melius baptizaret
/qrta invocatois/ut in nomine petri
vel pauli bapti fiat/quinta institutois
/vt homo/sic iohannes baptista/bapti
smum instituerat/tradita mysteria exhor
tit homo sacramenta extius ministraret
sp̄s s̄c quos dare non potuit/sic dedit
sexta tū sustendit termios cātiue ut ipa
in effectu tenta habeā principalis/sic
vltima/s. ob dedit/etiam/s. excel
lentie/dare potuit/sed noluit/nec spes
salutis in homine ponetur/quarta
irrationalis/similit dare noluit/nec bapti
diuidetur/qz bapti abillo denominatum
in cuius nomine celebratur/quinta
similit dare noluit/sic baptismi sui
auctitas minuetur/sam. s. coopatoris
s. opiam mgri/dare potuit/s. opimoz
aliozū dare non potuit C Q cordando
vo utrumq; dici posset/qd ptatem instrale
coopandi aliqua dispositiue ad
gratiā sic sunt sacramēta/sanā dare po
sed noluit/nisi forte xpo/sed ptatem
mysterii tale coopandi in gratia ipsa
non/eo qd gratia elevat supra eam natu
re facultate/nisq; ad quādam participa
nature mate/ideo eius ponere illi soli
convenit C Ad id augo qz eo .i. qz illud
mtlligi de ptate excellentie vel invoca
tionis non coopationis nisi forte modo
qui dicto est C Ad id .i. coop .i. qz
ptatem auctis attribuit large p ptate
excellentie vel i cōtractionis de mysti
cis/unde pos s. ysso loquitur
de ptate sub auctis qua auctis C Ad
id de demone qz non ē magis imo
min q expelle de nocte actore cui straz
eius aspu C Ad id de cātibus terrib,
qz non ē simile qm cōtrahunt in ma
gnitudine hinc ymaginari et patiendi alte
ritatem spūalia vero non C Ad tam
qōm qz si omnes nigri/ptate co
landi/deo tamē principante/deq
cāture agente potuit/hoc eis ptas
haria tandi/qmis no ps imponat manū
ex qua agat/tamē ps imponit agenti
cui virtute agat/nec hoc dignitate
adorabilem/sed ptas prima/nec etia
ptas hoc candi requirit infinitatem
/qua distantia extremoz nulla
a parte no entis recipit qntitatem
sed a parte entis solum/tota aut
vtq requiritur/qntq ē motq/et tanq
est motq qntum ē spatium distantie
mt tumoris/sion eius/ad no ē fig sp
/si a primoz vo gen distantia non
entis simp. ad ens/infinita est ex
parte no entis/qz no pt excogitari
maior/sed finita ex parte entis/sic
in oīa distātia finiti ab infinito
git/nam distantia dei ad creaturā
/infinita est a parte dei/mtfit eam
a creatum pt magis distare qua
deq finita no est a parte cātiue qz
ma cātura distat adeo plus quam
alia/unde de augo/q angelus
factus/est ipe demū/ma ipe n le
/qua qo infinita ē distantia no
entis ad ens/ideo qnūs potentia

potentia ḡuandi et patiendi, ⁊ ⁊ture ḡtare
potezimꝰ sion tamē potentia ⁊ndi qnia
ꝑter infinitam distanciā ⁊tremorum
infinita est ds. Unde non tradit
in ⁊itia finitam. ¶ Ad id plus pt dq
facere ⁊ ⁊ hic intellī. & intellectu
recto non faltaretur tali ⁊ finit intellī
phorum ⁊tonū trezim alti gnam do
attribuentium non em intellex ezimit
q est creare ꝟ totam ens ꝟ totā ens
zonem sed secundꝫ partem. ¶ Ad id
deformia ⁊ qms sit nobilior / tamē
sit potentiam in ma dequa contrait
et non denono ⁊tur / ma no no sit
ipse aliam potentiam. Unde si fieret
caretur. ¶ Ad id de ꝛsistentia ⁊ qꝫ
ms in pontrone qne sit ecirio sit re
sistentia exparte forme / tamē ad
mtorii exparte mte qne sit a dꝫ
in potentia. Unde non ē tota elon
gatio ab esse sicut no ente ze

Circa ꝫ ar deptate tra

ctatis q̄mit ta ¶ primo de eo
essentia. ¶ Secundo de eius subō / et
in sepabilitate ab ipo. ¶ Tertio de eius
utilitate et causa

Ad primū sic proceditur

Dr qd caracter mthil sit / in ani
cmim ut dr phūs / studio etiā no sit
nisi ta ꝫ potentie / passiones / et hitꝰ
sed caracter non ē potentia qnia non
est in omibꝰ animatis / nec passiō qz
ꝫ ipm mthil pati videm / ḡo nec
gaudium nec dolorem nec spem nec
timorem / nec hitus qnia ꝫ ipm mthil
agim ꝫ / hitus aut ē qne qms agit cū
volunt. ¶ Item omne qd est est maligno
gne entis / sed caracter in nullo genere
entis est / ut videt / ḡo non ē ꝫ ⁊ est
in aliquo gne unde ⁊tur qd maxime
in genere qualitatis. ¶ Sed contra re
non ē in prima spē qualitatis / qz
non ē dispō terni sit indelebilis / nec
hitus tm no sit ad aliqd agendū
nec in sia / tm no sit nātis pō nec in
potentia / qnia hēt non mouet amatā
nec ē in tia qnia non ē passiō nec pas
sibilis qualitas / qnia nec ꝫ illud ad

quid sit caracter

patim nec aliam passiōm inest sensui
nec ē in qrtu spē / qnia nō ē forma
corlis nec tuto aliud cōstans signa
go mistul est. ¶ Item caracter dia ꝫ et
xpō opponit. ann go ie non sit aliud
quam culpa iste non vid esse ad qm
gracia ꝫ q̄ auferꝫ li de bap. pav. caracter
dmitꝫ est omis ertatis / ḡo ad xiana
veritatē tendens a deviore libātur ag
scitur non implatur go ni bapō caracter
p̄manens mīp̄mit id in oib caracter
quod multi lupi mīp̄mit / sym mitet
mtus cum ptanē ad ovile dm non
ptmere mozꝫ suozꝫ fructibꝰ cognoscit.
go in sacramentis ecie caracter imprimit
¶ Item p sacramenta fit distinctio fide
lium ab infidelibꝰ go imprimit aliud
signū distinctiū go caracter. ¶ Item
quid quod sit caracter dispositiō ei gdā
ex vobis dicitur li de ecclia ca
retur sic caracter ē signum sacri / quorum fidē
et sacre ordiōis / traditum a sacerdotio ecclia ca
accedenti ꝫ q̄ omne signum spem aliqua
ingit sensibꝰ / aliud faciens i co
gnitionē venire / caracter nō milla spē
ingit sensibus. ¶ Item si ē signum / ali
go nāle aut voluntarium / si nāle / ḡo ē est
a natura / si voluntariū / ḡo mutabile
¶ Item multi huit fidem sine caracte
et econtra / ḡo nec nō ē signum christi
fideli vel non ē signum dni. ¶ Itē esse
signum alicui significat / sed caracter no sigt
fidem alicui / qnia nec deo / qui no indigz
nec homi qui no videt nec angelo
qui nta pē videre fidem sic tractem
nec alicui alteri / cui milla alia res
sit signo ꝓpta / go no ē signum fidei
¶ Item ee signum facit ordinatoris
non quemit omn caracteri sed ordinis
tm pars aut diffinis. Sz omne qne
go male pomitꝫ nit pars diffinitoꝝ
¶ Item solus caracter ordinis dicitur a
li epō imprimi / go pars illa diffinitis
tio inuenit omi. ¶ Item quātum qne
sit eius principalis utilitas videt
qd dispositi ad gram ꝓ sacrm noue leꝫ

que sit ultima et principalis utilitas

¶ q ℂ q deus & agens omnipotes ⁊ sit
/tale vo agens non requirit medium
nec vllam dispom me ℂ te sicut
se hꝫ gla ad gram sit gra ad hoc
sed gla sequit gram sine media dispõe
go et gra nam ℂ ad pma q̃ dom q
cum aliqua sacramenta ecie sint ⁊ sti-
tuta/non solum in remedi pe/sed
ni signa distinctiua ⁊ pfi del⁹ ⁊ in
illis non solum gram in remedi
darẽ/sed etiam signa aliqua distin
guens ⁊ caracterem imprimẽs/q̃ ailt sit
caract iste/et m q̃o q̃ue diue sint
opiones/quia cum dnt/q̃ e relo
quam tm/quia ordinatur omnia ad
hoc nt sit dei templum/sic cosecratio
ecie/non est aliud q̃m quam ordi
nari templum/vel actio/sed quia ad hoc
non est mobꝫ/terminatur cum hꝫ relo
sup a⁹ eius absolutum/unde cum
q̃ relo dr/aliud e exercepto eo q̃ relo
dicat⁹ nisi primum/sicut dicit aliq
li dcs/sed dnt aligni q̃ pe relo
/est forma quedam absoluta/ni q̃ue
qualitatis/sed m quia spe, dne sint
opiones/quam cum dicerunt q̃ ni
hilla/non cum phis ibi sufficiet
cuiat omes spes qualitatis ℂ unde
addit fortasse et a⁹ apparebunt pe
hos q̃ri dri sint qualitates modi
simplices/sed quia no dum apparuerẽt
illi/et qualitatis nisus reducitur q
ad aliqua spem illaq̃/ideo melius
dnt/alii q̃ caract reducit⁹ ad unam
unam spem qualitat⁹/ ℂ sed adq̃
reduci dicunt iiii or sint opiones
h iiii or spes qualitatis/quodam cum
reducunt cani ad q̃tam/dicentes
q̃ e quedam intelligibilis no sensi
bilis figura/que datur exequadam
diuisione trium q̃ qualitatis virtutis
vel non mos/unde hebre. i. q̃li
tum sit figura subiecta alia linea/hꝫ
caract ℂ alii dnt q̃ reducit⁹ ad
tertiam spem/dnt cum q̃ e quedam pas
sibilis qualitas/que passione cogitoris
nigrit sensum no tria/sed auditus
ℂ alii dnt q̃ reducit⁹ ad quam spem
/est cum quam spualis po/ducta ad ro
tundos actus spuales/sic potentia
corporalis rotales/et sic hitus nisus
reducunt⁹ ad caudem spem cui hitus
in natis/ita hꝫ potentia ad caudꝫ
cum potentia nali ℂ dicunt alii
quam q̃ reducit⁹ ad p⁹a/e cui q̃dam
hitus vnpfectus/disponens i pfectum
hitum gre/sicut diafanitas ad lucem
ℂ harum opiõ pma no multum
videtur probalis/nam figura spuali
q̃libz vtus tinata/donec consilii
dei pe/similit nec ꝑpria nalis/quedꝫ
forma intelligibilis passionis nigrit
intellectum/nec tamen qualitas pas
sibilis dicit⁹ ℂ tertiam opionem q̃
volt sustinue pe dre/q̃ sic potẽ
tia nalis principium est actuum nobilium
/sic caract est potentia quedam
spualis/que e principium actuum
quorundam spualium ℂ ad ea que
opponit⁹ in q̃stionem ℂ hꝫ q̃ caract
in q̃ne qualitatis est/et q̃ tm ecie
sub spe sua reducit⁹ cum potentia
nisiua ad caudꝫ spem qualitatis
cum nali potentia/sic hitus ⁊ hisus
ad caudꝫ spem cum in nato ℂ ad
opom si q̃is velit sustinue dicẽ
pe/q̃ hitus uno modo pte attri
buit/et sic dicit⁹ q̃tm disponi
ad modum largum et sic completiue
utriusz/et hoc modo caract ad hitum
reducit⁹/est enim quidam habitualis
⁊ indelebilis ⁊ dispo ad gram
ℂ ad ea q̃ opponit⁹ in q̃ntum hꝫ
non omne habitus pfectus sufficiens
est ad agendum sed tantum aliquo addito
sic habitus linee ni oculo no sufficit
sine luce exteriori nec habitus cogni
tionis nalis in intellectu sine habitu
fidei ℂ ad id q̃ opponit⁹ iterum
q̃ utrumq̃ de caracte dia⁹/hꝫ caract
dia⁹ et caract xpi pot hic loqui
mur de caracte non dicit sanctus q̃ia q̃
ni cum habitibus q̃ habuit⁹ se/caract
eni dyabali defectus aliud est

vel manula subiacens voluntati qm̃ aia
facit m se qm̃a dna q̃ nichil pt̃ i aia
m p̃mere sed tarare xpi formã e non
subiacens voluntati qm̃ ro. i p̃mit
anime ¶ Ad 2am qm̃ ℔ tarare
est signũ sacrmẽtale ẽ go signũ et
causa q̃rcie ¶ Dico q̃ aut describit
tarare ℔ vtiq̃ q̃ signũ e affig-
tarone sm̃ aĝ ab actua sfiatone de
scripo aut illa datur q̃ p tam for
malem q̃m ℔ signũ sctũ et p tam
finalem q̃m ℔ corois fidei et sacre
ordinis ẽ aut dffmitꝰ vra vn-
tate aggatois non essẽcie q̃ da
pars ei⁹ ptinet ad tarare bap mi
et confirmatois qdam ad tarare or-
dinis et datur p causam efficiẽt
p modum mistri no q̃aq̃ sed pmd
et principalem. s. ierarchid h. ritum
solleinpnissm dapi ¶ Ad 1d q̃ oppꝰ
dcigne ℔ signũ dẽone sili ℔ se
sed in q̃ tmy q̃ mgitur signo ecclie
m quo imprimitur ¶ Ad 1d dñ nale
ẽ ℔ signa sacrmẽtalia sapitudiẽ
significandi hnt ex nali similitudine
actum vel dtmatum ex voluntaria
institone pio tamẽ humana q̃ sna
idco sunt variabilia ¶ Ad 3d dcide
℔ tarare ℔ ẽ signũ vni q̃ntũh
est de se sed q̃ alii cuenit q̃mgit
et subꝰ q̃ voluntarii est q̃ria dispõe
¶ Ad 3d ẽ signat ℔ mgnitrm
ecclie signo q̃ mgit signat homẽ
maxime pastori ecclie sm q̃ntũd h se
acipitur q̃ stat angelo mãi custodi
ipi h set custodi ecclie h visionẽ re
ptinam vel matutinam sicc et sile
re fidei et tarare q̃ma fides subiacet
voluntati sed tarare non sic fe tras
fidem pt celare et celare ¶ Ad 4d
ordinone ℔ dffmitꝰ illa non
est vna p essentia sed p aggatoẽm
unde singule ptes eius non q̃mit
vni sed simul tarare ¶ Ad 5d
de ierarchia anomie accipiẽdo ie etc
p̃sbr pt intelligi sic intellr nomie
epi h glo. 1. thi. iii ¶ Ad 6am

qm̃ ℔ tarare officium dnp ẽ
sic ecclie sigo q̃ sacrmẽtaliũ q̃ si-
gnificat m̃ q̃ntũ e eius similitudo
quam et tarare mgnitm est vtus quam
significatiua m̃ q̃ntũ q̃ est hꝰ deo eq
qm̃ similitudo est amam configuracõ
et hꝰ similes adinvicem dissimiles
m̃ q̃ntũ causa ẽ hꝰ ad q̃ntũ q̃tũ
facientẽ pfacẽ et pfectem aliq̃m q̃ntũ-
cum m̃ anima m̃ p̃mere ¶ Ad 1d agẽs
infinitum non accipit ẽ ℔ q̃ntus
m̃ agendo m̃ subm̃ nale non tarat
agendo tñ m̃ subm̃ voluntarie re-
quit non ex sm̃ indigentia q̃ non
pt̃ alit agẽ sed subiẽ q̃ma no est
ydoneũ alit eius actõm accipere
¶ Ad 2d de gla ℔ non ẽ sm̃ le
q̃ma m̃ q̃ non ẽ dispoꝰ q̃ad agẽ
sed m̃ natura ẽ dispõtio contraria
ad gratiam ẽ

Hoc tarare sit protecta

Dr̃ q̃ tarare sit m̃ essentia
anime nr̃i m̃ subo q̃ma dispõtio
et habitus sunt m̃ eodẽ subo tarare
no est dispõtio ad gratiam q̃ad no
est m̃ scientia anime non m̃ potentia
go et tarare ¶ Item tarare est ad
distinguẽdũ membra ecclie membra no
ecclie est aliquis h subam spualem anime
go tarare distinguit ipam subam
anime go ẽ m̃ ea in subo ppo ¶ Ite
si m̃ est mediante pt̃ anime go una
alia p aliqua si una q̃ntũr q̃ne sit
illa vlet ẽ assignare si plures ergo
idem actus m̃ est plurib⁹ subis m̃ mete
¶ Item si quis dam tarare est potẽtia
quedam pt̃ no m̃ ẽ essentia no alia
pot̃ go ẽ ¶ Sq̃ tarare to figurat aliq̃
deo to figurato no anime ad dem fit
potentia q̃ magnis mete ℔ go ẽ
¶ Item tarare h dr̃ ois lin̄ to patu
linee no anie m̃ potentia cognitiua
est ¶ Item tarare ad q̃ magnis co-
figuratõm ptinet q̃ magnitudo no h
aliq̃ magnitudo to sistit ni potentia
cognitiua ¶ Item ñdtur q̃ tarare

m̃ quo ẽ caracter sed in spũto
an inseparabiliter inest subiecto

non ꝓcedo nisi amne qꝫ emsd̄ agens
in eod̄ patiēte simul est effectus ab
eod̄ no agente et in eod̄ subō volun-
tario caracte et gracia imꝑtitur ḡo no
grā delebilis est et caracter ¶ Iste caracter
est exparte sicut fides quia signū e
cognoscibile fidei ḡo cū actibꝰ habitur e fides
¶ Item caracter bestie delebilis e ꝛ
Rōdetur ¶ Ad ꝓmū q̄ similiter videt
qꝫ caracter xp̄i ¶ q̄ augēto sacramento
semel imposito augm̄ eo q̄ntū cadit
ḡo p sacramentum ad ꝓximū recip
anima indelebile ¶ Item dicit q̄ntū
maxime culpa et error opponit
sed hic non delent caracterem qꝫ habitꝰ
manet in petente et in hērico ḡo ꝛ
¶ Item sacramenta alia sunt nō
iterabilia ḡo imꝑtit aliud ꝓximi
qꝫ non dicit iterare ¶ Item queritur an
xp̄us habuit caracterem videtur qꝫ sit cum
fuit baptizatus et fuit summus pontifex ¶ Item videtur
est qꝫ ꝓmeat ad dignitatem gracie
ḡo nec caracter ¶ Ad ipm est actor sa-
cramentorum ḡo nullū sacramentum
ꝓ se in ordine agit ¶ Ite ipse e figura
bel caracter Hebre. i. caracteris vero
non est caracterem alterum sustrahe
go ꝛ ¶ Ad ꝓmam q̄m qꝫ ca-
racter signum est et causa gre/dicta
go mediantibꝰ potentijs gra animę
in esse cogitivo/et anima adgratum su
scipiendam disponit/sic videtur
q̄d qꝫ caracter est in potentia nō sēbꝫ
ꝓximo et in mediato/in scientia dei
anime nisi in subō ꝓximo ¶ Cuius
vō potentia sit dubium est/qꝫ tñ
signum assimilans ordinēs/et disponens
ad illam/ꝑt dici q̄ e primo et prin
cipaliter in mente/in qua e maxima
similitudo et capacitas ordinis/sc. vō
mens hīt immediate/magis in parte
intellectiva/et consequenter in affectiva
¶ Cognita affectio dicitur cognitione
sic primo et principaliter caracter est cog-
nitus/cognitus tamen respicit affec-
tiua/et est dispō nō ꝓpinqua etiam
mediata sed quasi remota et media-
ta ad hitus affectiue ¶ Ad ꝛd dispo-
et hitus simul in eodem subō ꝛ hic
vim est dēdispositione emsdem q̄mit que
vsus firmata sit hitus non de alia nō
ea que simul incogitiua bene dispōnit
ad actū nisi tunc ¶ Ad ꝛd de membro eccie
ꝛ ꝛ Non tm̄ h subiam imo potius
h ventem et quicquid sit anima medio ecclie
¶ Ad ꝛd a in una ꝛ ꝛ in una potentia
ꝓmo et ꝓncipaliter/s. in intellectiua mediate
tñ exigunt respirit alias sit caritas ipsius
sit in voluntate imꝑmat tamē ois vtutes
Ad ꝛd potentia in est essentie ꝛ hic in
est de potentia nali sed dispō ꝛ additaq
ipsa/s. vel acquisita non ¶ Ad iam qꝫ
ꝛ caracter e indelebilis nō delebilis/tamq
no ꝑ simul tamē exparte tantū volum
tatis/s. dei/talem effectū imꝑmentis tñ
exparte subi/non em e ꝓmo et ꝓncipaliter
in affectiua que maxime stabilis est/ꝛ
ꝛ in intellectiua tamē exparte finis ma-
nente/qꝫ non datur ad actum aliquis
vtutis vel scie/vnde non est hīt q̄m
aliq̄ vitiū vel ignorantia/sed ad actum
distruendi membra ecclie/sicut dicit
tandi grām dispositiue ¶ Ad ꝛd eiusd̄
agentis ꝛ ꝛ hic ꝓm est agente
et patiēte et effectu nali non voluntario
¶ Ad ꝛd de fide ꝛ Non e simile
quia fides est exparte ꝙ subiam caracter
nō non nisi ꝙ ultimū nisi decimū ¶ Ad ꝛd
de caracte bestie ꝛ Non e simile quia
illius voluntate anime e imꝑmit sed
caracterem xp̄i ipse xp̄s imꝑmit
¶ Ad iam q̄m ꝛ sic xp̄us quia
a principio acceptandus hīt sine vllo
signo vel causa exteriori vel interiori/ita
et ꝓtem omn̄ sacramentorum ¶ Ad ꝛd
ꝓnus fuit baptizatus ꝛ baptizatus
fuit ad ꝓficiendum baptizandos nō ad recipie
dam ꝓficiendi exhauꝑ/ordinatq̄ eccie
fuit non ordine sacramentali/ꝙ ordina
tiui ¶ Ad ꝛd michi ei subtrahendum
e ꝛ ꝛ caracter non ꝓmouet ad dignī
tatem gre simpliciter sed gratie sacra
mentalis quam xp̄ianus non habuit
ꝛ

an ꝛ. fuit caracterem

Hoz m articulum sic predicat
dicit q̃ sacramenta legis veteris imprimebant
caracterem / sed caracter imprimit ad distinguendum
dum / per illa vo sacramenta fiebat distinctio
fidelium ab infidelibus go re ¶ Item caracter
configurat mentem hominis deo / ita nisi
gerabant antiqui deo configurari sic nos go
re ¶ Item ubi est maior virtus agentis
maior requritur / ergo a parte suscipientis
sed in sacramentis veteribus maior erat virtus
agentis ad gram conferendam / ergo sacramenta
go maior requirebatur / ergo a
parte suscipientis quia caracter ¶ Item
in sacramentis non stabilibus caracter imprimit
ubi vo erant quedam sacramenta non stabilia
nisi circumcisio et consecratio pontificis
go ibi caracter imprimebatur ¶ Quia plus ille
et status sacerdotum carnalis erat non
spiritualis go non conferebat eis spiritale sig-
num distinguendo ¶ Item in sacramentis
veteris non conferebatur gratia go primus
in primentur dispositio ad gram ¶ Item in
quo imprimatur in omnibus sacramentis nove
legis / nam per omnia deo configurantur
et distinguuntur ab infidelibus go in omnibus
hoc imprimi signum distinctionis ¶ Item
in omnibus confert gra go multo magis
potest conferri dispo ad gram quia minus est
¶ Item similis causa similis hoc effectus
similis a causa / olim sacrificatio dicitur
sacramentis go re ¶ Item in omni sacra-
to ad quo est sacramentum tm / aliud quia sa-
cramentum et res aliud quia res tm ¶ Ad
quo est res et sacramentum est caracter / sac-
mentis caracterem imprimentibus go vi-
quia caracter imprimitur passio fit in omnibus sacra-
mentis ¶ Quia caracter non imprimitur
in sacramentis quia non tantum / quia est nobi-
libus / plura vo ex sacramentis nominatur
go re ¶ Item in rebus solis solet dici
fieri impressio caracteris / sed papa confirmando
et ordines / dicit go / quia spiritualiter in istis fit
ad primam quam / quia caracter est signum spirituale
indelebile / distinguens populum fidelem
ab infideli ¶ Quia primum est signum / et
seruatur in alio signo visibili / ergo
habent habent eum signandi / ideo non con-
feruntur in utrisque ¶ Quia in quia spiritale
deo non constituitur in sacramentis caracter
veteris testamenti ¶ Quia terminus indelebile

sacerdos non conficitur in sacramentis / que opor-
tuit / sicut prima et hmõi ¶ Quia primum quia
distinguendo / distinguit in fidem / ideo confert
triplex caracter in tribus sacramentis / in
triplicem statum fidei / prima status fidei
in ecclia militante triplex est / et in hoc
triplex institutio sicut in creatis / prima
ordinis totius creatus ab ad creatu / pa spiritual
militum a pluribus ¶ Tertia spiritualissima
ducum ab tribus / prima respicit statum
fidei confirmande in populo seu suscipiende
et hoc fit per caracterem fidei baptismi ¶ Alia
respicit statum fidei defendende quia
ad inimicos / et hoc fit per caracterem confirma-
tionis ¶ Tertia respicit statum fidei multiplicande
in alios et docende / et hoc fit per caracterem
ordinis ¶ Ad id quod sacramenta vetera fiebat
distinctio / et quia illa fiebat distinctio in
statu carnali ad hoc non spirituali et ad hoc
non imprimi ¶ Ad id caracter configurat
re et tunc homines tunc sicut modo
indigent deo configurari non tamen quo
erat configurandi ita quidem sic patet quia
quo deus configuratur est homo ¶ Ad id
ubi maior virtus re / et caracter non imprimit
propter insufficientiam sacramenti agentis ad
gram conferendam / imo magis propter virtutis
eius habundantiam quia non tm confert
gratiam sed disponit ad quam gratiam efficit
et subinde deo assimilat et distinguit

¶ Ad id et sacramentis non stabilibus et no
hic deo tanta sed potest ratio distinctionis
si statum fidei perfectum non spiritualem et spirituale
non carnalem status vet veteris legis carnalis
erat et talis ¶ Ad iam quod et non in
omnibus sacramentis novae legis imprimitur
caracter / sed in illis que distinguit et con-
stituit in aliquo spirituali statu fidei / quia sunt
ita in deum est ¶ Ad id quod omnia sacra-
menta novae legis configurant mire et distinguunt
et vnit est sed non in statu spirituali fidei

¶ Ad id de gratia et non sequitur quod et quia
unum sed in illis que coordinata sunt in
eodem quae non est si homo potest gratiare
hominem ideo potest gratiare posse ¶ Ad id et
similis causa et non est similis causa
finalis nec etiam efficacis nisi talis / sed
virtus sacramentalis nam virtus sacramentorum
est adoptandi non a natura sed abinstituente
gratia quia ineffabilis sacramentis ineffabilis
virtutes imposuit pro voluntate sua ¶ Ad

quae est ratio quia caracter
an caract' imprimit in omnibus sacramentis nove legis
quia solum in illis bap confirmatio ordo

d in omi sacramto est aliud q̄ ē res ⁊c
t̄ non oīs q̄ ē sacramtum et res est
caracť sed id solum q̄ omne mḡ primo
ut signū distinctū in statu hōis

Circa tertium p̄ponit̄ q̄st⁹
tia ¶ primo an possit tradi bap⁹ q̄
amalis ¶ Qo an detur melior baptismus
ab omīs ¶ tertio an possit dari aliq̄ hūmōi
ordinem sine homine sine angelis

Ad primum sic p̄ceditur q̄st⁹
q̄ sacramētum bapi non possit tradi
a malis ministris sic em ad bapm requirit⁹
matria et forma sita et mīst sed ma mde
bita uel forma mdebita euacuat bapm
ergo mīster mdebitus sed homo malus
est mīst⁹ mdebitus ergo aut angi
ptos oz esse tantū mdeos mīstros
¶ Item membra mortuū nō mīstrat
mīstrat alius membris ergo nec mīster
malus malis ¶ Item pe duobus duis
seruire ost⁹ vi go nemo pt sil de mīst⁹
diabali et mīster xpi sed malus est mīst⁹
diaboli go ⁊c ¶ p ebrios mm hominē
et q̄p malum ut dicit glo angi bap
datur ¶ Item baptizare saltem pt mdeus
paganus et hereticus in articulo necessitatis
go et q̄libz malus ¶ Item mdetur
q̄ non conferat effectum sacramti q̄a dr
dist⁹ xxxiij ab immundo oīs immundabit⁹
go mīster immundus nichil pt mundare
¶ Item mīst mediator est inter deum
et ppl⁹ sed malus mediator magis
irritat q̄m placat ergo id tm⁹ is
q̄m displicet ad mtendendū mittit⁹ inuti
amur q̄ ad dctā oratur ergo malus
mīst⁹ gram in sacramto non donat
¶ Item augi⁹ li ar nulla ret
pt dare id q̄ non hī ergo malus mīst⁹
non pt dare gram ¶ q̄ dicit augi⁹
q̄ p camalem lapidem trusit aqua ad
dulcedinem ergo simlit p malum mīstrū
gratia ad suscipientes sacra ⁊c ¶ de
salus nra sicut deperdet abalienata
go nec salus sacramētorū a mīstro ad
malicia ¶ Item medicus infirmus in
firmitate certa nichilo q̄ pt alteri medicinā
ergo simlit q̄ ingerit in medicina spāle
¶ Item vi q̄p qui suscipit sacramtū
a malo mīst⁹ peccat mortaliter q̄ sentit
cū peccanti ergo peccat ¶ Item qui sicut
baptizaretur alicui heretico peccaret ergo simlit

a quocūq; malo ¶ Item sicut qui susciperet
sacramētum ab excōicato uel suspenso pec
caret sed malus suspensus est a sua ministratione
ministratione q̄ma no dz ea mīstrare ¶ Item
qui suscipit a sacerdote malo nolente baptizare
sine prio peccat go mdetur q̄p qui similiter
qui a bono malo ¶ Item licet suscipe dominū mīs
sum a bono domino p manū mali hoīs go
sacramētum p manū mali mīstri ¶ Item
augi⁹ q̄ nocet t malus mīster ut bonus
est dom⁹ go mle nocet suscipe sacramtū
a malo mīstro ¶ Item nullus peccet mortaliter baptizando q̄ma peccaret
mortaliter celebrando go similiter baptizando
¶ Item omne contemptū et irreuerentia
sacramētorū p̄tm mortale est ¶ p̄ude
leui xxij ois desūpe mea q̄m accessit ad sacra in quo est in mundicia mole
sed talis irreuerenter tractat sacramēta
¶ Item dicit augi⁹ mystos oz esse
tantū mdeos mīstros q̄ si nolunt
esse mīsti cum deo computant⁹ go peccant sic mīstrando ¶ Item deo vel ro
manis peccat alius actum remittere q̄
contemptui sacramēta go scandalizat
go mortaliter peccat ¶ q̄ maior reputatio
patio mīstri pientis q̄m in mīstrante
sed insapientis in peto no peccat sed
imputatur a peto go magis mīstrans
in peto ¶ Item tenetur confessus baptizare
go si baptizando peccat ille qui ens est ¶ p
quinq; q̄ malus in articulo nō tenet baptizare go non peccat ¶ Ad
primum q̄m q̄ dam sunt de substantia sacramēti q̄dam de integritate q̄ sunt de
substantia omissa sacramēta euacuat q̄ne
sunt de integritate nō bonitas mīstri
de integritate est nō de substantia nam ea q̄ne
de substantia sunt oz esse tota bonitas nō
mīst⁹ nisi ecclesia est ideo si desit nō mi
cit sacramētum ¶ Ad id debita aliq̄
de nō sunt simile hīnt debitū et unde
q̄ma debitum mē et forme e debitū
necessitate sed debitum boni mīstri est
debitum honestatis ¶ Ad id de membro
mortuo e de q̄ns membro mortuo
alius nō influat influentia nō sensum
vel motum transmittendo sed
tū influe influentia extra secta sed tum
porrigendo uel hoc sit frebrid sanat
mortuum non influit mundo mundo

an possit tradi baptismus a mal'

an malus efficaciter sacramenta

an q̄ suscipit sacramentum a malo sanctificat peccat mortaliter

an malus baptizando peccet mortaliter

flmr tñ sacramta extrinsecus ministrando ℂ
ad 2m dicendum pt 2o ℣ hic intelligit
de primo principali pt tamē quis primus
diabolus in aliquo actu primo deo vel cē
ministr di ℂ ad 3tium qm ℣ quedam
sunt opa / que vtutem habent a parte operis
vel opa / mitto / quedam a parte di ministri
tractis / vt opa sacramentoz / in quibus non
malitia ministri / in his vbi / in his cum
minister non est agens principale / sed minister
instrumentale / et ideo non oz̄ q̄ habeat aptitudinem
manu quam imprimit / sic q̄ tingit vel agente
principali / nam p malum ministrum / pt
bonus dominus dare bonum denariū / sic bap
bona et vtilis suscipienti vel est cā data
p malum seruum / sic et p bonum ℂ ad 3m
est 2m ℣ pte loquendo malus
minister non mutat / sed deus p ultimum
vel non mutat effectum / sed misterio
sicut sepius in multis / p aquam mundat
ℂ ad 4m de malo mediatore ℣ hic mittit
de mediatore si. miam mittit ista p viam
sacramti / sicut in nuptiis / pte mediator
est principale agens / non solum instrumentale
unde recipitur virtus / a parte ipsius agentis
ℂ ad 4m augo ℣ multo pt hoc q̄ nō
habet / vt agens principale / sed no agens
ministrale per modum ministri pt ℂ ad 5m
qm ℣ malus minister / aliquis excisus
ab ecclia / vel simplr / vel ad tempus / a
quo si fit petat suscipiens fructū sacrī
a illo / nisi in articulo necessitatis / quo
recipe posset ecclā a quoquo hereticos / si no
non petat in hoc / nisi forte pactus
quando eius peto vel q̄sentiendo / si h'
ipse faceret ei / vel faciat eius in peto
ℂ ad 6m consentit peto eius ℣ non
consentit opi illi ex ea pte qua peccm
sed qua ministrum est nititur ea celebrare
an peccet baptizando vel non / qua nescit
si' penitet de peto vel non ℂ ad 7m de
hoc ℣ non ē simile qr primus ē ab
ecclia unde no ē ei q̄rendus ℂ ad 8m de
suspenso ℣ non ē simile / qm excogitata
et suspensus p sententiam suspensus ē quo
ad se et quo ad alios sed pcor q̄nis sit
suspensus quo ad se sed non quo ad alios
ℂ ad 9m de symoniaco ℂ ℣ q̄nis alius
liceat agere circa p baptismo faciendo

non tamē licet dare pecuniam p baptismo
nec p se qm in tali casu subtrahit sa
crum ut palio qm non q̄ unt faciendo
mala ut veniant bona ℣ 3o ℂ ad 1m
q̄m ℣ malus minister sanct baptizat
cum sollempnitate ut mīst ecclie / sanct
simp℞ in articulo necessitatis / sic vetula
baptizaret in primo casu / peccat mortal℞
si peccatum sibi cognitum nec peniteat / quo
modo non ℂ ad 2m maior requiritur ex pte
recipiente ℣ q̄nis maior requisita
ad insipiendū sacramtū essem non tu
ad recipiendū sacramtū ℂ ad 3m de pte
debilitate ℣ non ē pt̄er qm pt
penitere de peccato ℂ ad 4m de articulo
necessitatis ℣ in illo casu non peccat si
quando indigne se constituit ministrū
ecclesie ℣

Hoc sic procedit. Melioris
agentis melior est actio / ergo melioris
baptismatis / bap℞ melior ℂ ℣ multi
plicata causa multiplicat effectū sed
in sancto nuo baptizante multiplicat℞
ed gre qm gratia sacramentum de nouo
ergo multiplicat effectū ℂ item magis
illuminato magis pt illuminare illuminatio
corpali ergo simile contingit in illuminatione
spirali ℂ item magis dicto melius
pt docere ergo magis sancto pt melius
significare ℂ ite sancti baptizando aliquos
legunt optimisse hinc quos baptizabat
similitudinem rotem ut silr̄ constantino ergo
trina magis ordinetur baptizatur ad
sanctitatem spiritualem m℞ q̄ illa magis
past℞ abtinere ℂ q̄ dicit dicto hic / q̄ no
est melior bap℞ / q̄m̄ p nimiorem dat℞
ergo rē ℂ item non ē melior cla qnc
p bonum ministr dat℞ ergo multo mag melius
ite sacramentum ℂ item malitia minist℞
baptismi effectū non minuit ergo nec
bonitas auget ℂ ℣ in bapo / quedam
sunt subā / quedam non / ut sanctificatio
metalia / in subalibus / non plus valet
aqua benedicta ministri / q̄m̄ malis / qr deo
ibi operatur ut actor / homo ut minist℞
in sacramentalibus sit in ordinibus et hic / simile
pt valere et sic est hoc p auctoritatem
non p se. 2 q. m ad aliquos effectus

an melior sit bapt̄ma a bonis

actitales bapo/non q[uo]d essentiales ¶ Ad 3 m dicendum q[uo]d ministri melioris agentis re[quiritur] ad hoc vt[rum] sit de bonitate actionis p[er] modum mite no[n] p[er]modum sacramenti. Nam p[er] unam bonitatem recipit opus ab agente. p[er] alia[m] non. ¶ Ad 4 dicendum q[uo]d multiplicata causa re[quiritur] ad effectum bapt[izandi] causa non multiplicatur. q[uo]d ibi ministri operatur bonitas ministri sed quo ad aliquid alium effectum illi q[uo]d ministrum vel ex parte animae vel ex parte corporis p[er] p[ro] actiones apparet. ¶ Ad 5 dicendum q[uo]d magister dicto. ¶ Non est simile q[uo]d in illis equibus homo dat actor sed in sacramentis minister solum. ¶ Ad 6 dicendum q[uo]d silvestro. ¶ Quod ad ultimum actitales bapo p[er] valere bonitas ministri sed non quo ad essentialem

Hoc modo sic proceditur

Dicit q[uo]d homo non huius ordinem non possit baptizare/quia actum recipit effectum nullo p[er] extrema nisi habitum recipiendi sacramentum ptatem/sed laicus non habet cum quia no[n] est particeps sacerdotii principaliter. ideo non p[er] baptizare/quia actus recipiendi habitus ¶ Item quia confessio et absolutio sit sacramentum requiritur in laico no[n] p[er] confessiones audire et absolvere. ideo nec baptizare ¶ Item ad solos plures pertinet in ecclesiam introducere vel excludere. p[er] baptismum. ideo sit introductio in ecclesiam. ideo ¶ Item ex hoc constat bapa solum sacerdotibus esse traditum nec eius ministris ipsis diaconibus esse permissum. ideo multo magis laicis/quia baptismus est sacramentum regenerationis/non est fieri actibus et habitibus quia fiat baptismus in aqua/ideo non debuit fieri et ministrio qui fiat ab alio homine. ¶ Item iohannes in discipuli baptizabant sed tamen plures eorum non omnes accepissent non omnes ordinati erant. ideo no[n] ordinati p[er] baptizare ¶ Item quod ille non baptizati non p[er] alios baptizare quia non ordinati non possunt alios ordinare. ideo nec non baptizare alios baptizare ¶ Item magis est sacramentum suscipere quam confere/sed non baptizati no[n] possunt alios sacramentum recipere/ideo multo magis confere ¶ Item si non baptizatus p[er] baptizare quia tunc posset baptizare alium posset baptizare seipsum sed hoc falsum est. quia nullus recipit se ipsum nisi sit sicut

dicit augustinus. ideo primus baptizatus a nullo reputatur baptizatus. ut dicit zacharias pp[a] super. c. de. vij. c. ij. ¶ Ad 1 dicendum q[uo]d non baptizatus p[er] baptizare ¶ Ad oppositum dicit m[agis]t[er] sententiarum quod dominus pontifex non homines mundat qui baptizat sed spm[u]s sc[ilicet] qui[n]mus purgat sic qui baptizat. ideo re[quiritur] ¶ Item quinto. an unus possit simul baptizare videtur quod sic. Nam apli baptizabant una die multa milia hominum q[uo]d non possunt nisi simul baptizando ¶ Item ab uno celebrante post simul plures hostie consecrari et ab uno ordinante plures simul ordinari. ideo plures p[er] ab uno baptizante bapti[zari] ¶ Item tanto ultimo dominus tradendo formam dixit spaliter baptizantes eos. ideo ii plures sil baptizare ¶ Ad 1 alex[ander] dicit q[uo]d mihi dixerit ego te baptizo nisi ego prius baptizatus. ideo no[n] liceret uni sil baptizare ¶ Item eadem auctore m[agis]t[er] q[uo]d plures non possunt simul uni baptizare/ideo a simili nec unus plures ¶ Item quinto an angelus homini possit baptizare videtur q[uo]d sic/quia bapo q[uo]d non actus recipiendi habitus est. s[ecundum] p[ro]pheticos actus vo recipientes quidem angelis facere ¶ Item q[uo]d p[er] minister minister p[er] et superior ut q[uo]d potest diaconus pasbyter ideo q[uo]d p[er] homo habet angelus ¶ Item angelus p[er] etiam consecrare ut patet in dedicatione ecclie sancti michaelis ideo similiter p[er] baptizare ¶ Ad 1 dicendum q[uo]d non est dictum homines/nunquid baptizat aut vltra ideo nisi quidam angelis ¶ Item no[n] est de ecclia militanti. ideo no[n] admittendi ei officia militantis ecclie ¶ Ad hoc dicitur de diabolo an in spe hominis apparens ecclie posset baptizare/videtur q[uo]d sic q[uo]d posset. ideo illa diu[er]e et magnam in[n]igere. ideo baptizare ¶ Ad 1 nihil licet p[er] facere velimentes. bapo no[n] sit bonum est ¶ Item non p[er] hoc intentio sufficiendi nec faciendi/ideo fallit q[uo]d facit error ¶ Item in corpo in[fra]/quia gravius xpi ad beliali. ideo non p[er] in eodem actu nec officio corporis et beliali guerre ¶ Ad 1 dicendum q[uo]d bapo sacramentum est maxime utilitatis. s[ecundum] tam in paulus/quia alii non

dicendum
an possit dari bapt[izatus] a no[n] habente ordinem
/sine episcopo/sine angelo
ordinatione
an no[n] bapt[izatus] possit alios bapt[izare]

an unus possit simul plures
bapt[izare]
an autem unus possit bapt[izare]
an gratia in spe [illegible] appareat
possit baptizare

poss̄ saluari/qm̄ in adultis/qm̄ alr̄ hita-
ems optūtate/non poss̄ saluari/isi ē qno
est fīd artato t̄ mādatū bapt̄/qi omis
aqua sufficiat ad bapm̄/nec ēt ministrum
baptysm̄/qm̄ omis homo possit dare bapm̄
(mthomis tū ppt reuerentiā sacramēti/nisi
actuī erat nūtatis articulū/Dz si baptiz̄
in aqua sciūtata prius/similr Dz si' amisto
ordinato ¶ ad 3m̄ dr̄ qd qn̄ actu bapt̄ sic et alicui
alterius ptatis/qm̄ent alit' sup̄ior vel eccl̄
fici auctōte Dr qm̄ent solēnit̄ ꝓbris/vel
exēptis p̄missione/sic qm̄ent etiā alijs
maxīme in casu nūtatis ¶ ad 4d dr̄ actu
rezarchie ℞ exercere actum rezarchicum
q̄ exoffitio anūtē illi ꝓ ū habent offm̄
rezarchie sed exēptis p̄missione ꝓt ¶ ad
4d de confessione ℞ non ē simile qm̄a
non ē tanta nūtatis sūe in pūlis sūe
in adultis ut bapt̄ ¶ ad 5d ad ꝓlos ptatos
ptinet rē ℞ vñ est exoffitio ꝑ ad alios
ꝓt ptinere ex p̄missione sic excōicatos ꝑ
absolūtio a papa in articulo nūtatis q̄ pōt
simplici sacerdoti ¶ ad 6d ysid̄ loq̄t ꝑ
de traditione ptatis exoffitio vel ex
p̄missione ¶ ad 7am qm̄ ℞ sic aqua
sūe sanctificatōne ꝓt esse sūe materia bapt̄
sed hita optūtate Dz primus sanctificari/sic
homo non baptizatus/ꝓt esse minister bapt̄
sed tū q̄uenienter q̄ est baptizatus/sit
minister eius ¶ ad 8d dr̄ omandus ℞ non
est simile qm̄a sacramentum 1d dignitatis
est non tante nūtatis/sed maioribus
ministris vsus eius a ꝓlatis ℞ ¶ ad 9d
m̄ q̄ dr̄ recipe quantū cōplexe ℞ sicut
non ꝓt salua sanctā recipe nisi baptizati
ita nec a' confirmē ¶ ad 10d qm̄a 2one ꝓt
alium rē ℞ non ē simulis 2o qr requirit
distinctos genitor̄ et geniti in gnatōe
spūali sicut in carnali ¶ ad 11m̄ qd
℞ ꝓlatus ministro/aut instrūcam
non est de nūtate sacrm̄ nisi/qm̄ ples
baptizant/qñ intendit totum facere/et q̄n
vnus ples/intendat eius baptizare/ē
tamē de q̄ genitate ꝓt maiore distinctōe
sed non Dz sīc/sūe alia nūtate ¶ ad
12d alēx ℞ ple hoc p̄ē et 2o geminat
sm̄ singulare/et 3io qn̄ dicit baptizamus

te vel baptizo vos ſignatur sufficienter
forma eccl̄ie/placeat aut ꝓmus ꝓt no ge-
minat suū singulare/nō em̄ sensus est
baptizemus te ego ſ et ego/ſ ego bapti-
zo te/et iste/vel ille baptizat te ℞ Unde
ſ quosdam forma ē non ſignat/qz aliud
ēt̄ cum additur/ſ si' qm̄ Debet ego
baptizo te forma ſignificetur/ꝓpter tū mos
q̄ tunc baptizatum sit/qm̄a modus exꝑ-
riendi actum illum non est de substā-
tia formę/set pillam additam forma no
vitiatur tum non sit additus corrūpens
sed saluans ¶ ad 13m̄ dr̄ qd tam qm̄ de angelo
bono/non competit baptizare/nec consecrā-
tionem vel huius exoffitio/ꝓt tū ex spāli
mandato competit/te qm̄a nūq̄ oportuit
aliquem officium/insi' licet scīat nā-
datum ꝑdere si sciatur esse bonus angelus
non est pḡ eum rebaptizandus/licet secun-
secundum ¶ ad 14d dr̄ actibus rezarchicis
℞ angelo q̄mit actus rezarchie sūe
non humane/ꝑ celestes non ecclīastice
nōīe exoffitio dicto post tū q̄ potēt de spāli
mandato ¶ ad 15d de ministro nūtiore ℞
dicit nullū q̄n sunt missi omnes ordi-
nata q̄ missarum vnus nūtiat' ministro
alterius ℞ sic non ē in ꝓpto officium vero
baptizandi non ē commissum angelis tū
qm̄a nō homines ē mutua ordo et
quietio sūe carnalis sūe spūalis tū
q̄ angelus non ē nobis tunc commissus
ut possimus dicere cor̄ p̄ū volumus cor̄pa
in baptizando ¶ ad 16d de consecratōe
ecclie ℞ angelus utrūq̄ ꝓt de spāli
mandato neutrum exoffitio ¶ ad obiecta
qm̄ ℞ 1ma ꝓpter potās baptizandi
non ꝓt competere/licet exoffitio/nec ex
spāli mandato/non em̄ nisi ē officium
salutis ℞ primum/sed nullo modo
ꝓt baptizare/set si' baptizaret nihilo
ēt rebaptizandus ¶ ad 17d q̄ opponēs
ꝓt dicte verba rē ℞ q̄mus hic posse
fieri non tamē ꝓt intentionem baptizādi
hic ꝓtenta et si' intentionem haberet non
tamē hic ꝓtatem ministri ex officium

Littera nequit ꝓtatem bapti

¶ tra/go non ꝓt baptizare ¶
℞ cognitum de ꝓtate baptismi

D. VI.

Ymo quibꝰ licet fugit de bapo qñtus

ntiõis /vel dexcellencie /seu ita
tationis /ne ſ'mus in hoc /spem ponẽt
Q ꝟ bẽ vgmi /dñs ſpes mea ſalus
& mea nullꝰ fugit de ſpe ſalutis /nõ de
ſpe ſuffragij /cum dño velut miſtro
Q ꝟ multum pt esse nocꝫm homis
cetra aliqd in tractatu /qm tractꝰ
ex nichilo /est /sed opatio homis circa
aliqd & non potuit esse nocꝫm
nisi cando grãm /sed in disponendo aliq
ad ſuſcipiendam ꝛc

D. VI.

ſacramẽtum /et qñtum ad
ad ſuſcipientes /et qñtum
ad miſtros /Hic agit dcor
quo ad ſollempne ecclie ritum /et po
quo ad ea que requirunt ex pacto mi
ſtri /ſo ex parte ſuſcipientis Det ecc
tio ex parte ſacramẽti qr & /ſmarto
ex parte ſacramẽti alius /porro quarti
/in prima parte /primo agit de dignitate
miſtri /ſo de ordinabilitate eius /de illꝰ
/in prima parte ot quibꝰ q̃ genat bap
tizare /ſo quibꝰ non q̃ genat Q ꝛc
mulꝰ /in ha parte primo determinat
nitatem de illis /ho excludit errores
ſunt tres /in ha parte /primo ostendit
q̃ triplex ꝑ quic baptm ſuſcipit in
morbo /non diſiungit baptm /Hoc
& /ſo q̃ eius mirabilis et ꝑsonal
in mẽbio /requiritur /ad baptm /Ibi et
primo determinat veritatem /ſ̃q̃ ſolent quida
obiõm /ſi vidꝫ in tria parte /ſ̃q̃ agit
de quibꝰdam /que ſunt de ſuba bapti
Q ni ꝛc /ſo de quibꝰdam q̃ accidũt
baptiſmo ꝛc /in prima parte primo
determinat de defectu ex parte forme
obiꝫ quer Q ho ex parte actꝰ ablu
tionis /tertio ex parte materie
ad quã de illo /in 2a parte /primo agit de ter
tione offerentium primos ad bapm
ibi & Secundo de tpe baptizandi /ag
cendo est /porro de administratorem
ſacramẽti talium /primo agit de mira
culatione et responsione patrinoꝝ /ſo
de exorciſmo et cathechiſmo primoꝝ
illa aut interroga ꝛc

Hic dicitur bapti quecũt
tria /primo de his que requirũt
ex parte baptizantis Secundo de his que
requirunt ex parte eius qui baptizatur
/tertio de his que requirunt ex parte collec
tantis baptismi Q Circa primum quereb tria
tria /primo si requiratur fides /ſecundo si requi
ratur intentio /tertio si requiratur rectitudo intentionis

Hd primũ sic pcedit

dicit q̃ fides requiritur in baptizante
ad baptiſmi ſacramẽtum /augo arguit
in hoc dictum ad clementinum /et sit ſacra
mentum ex dicta /ſed quia dicitur /ergo non sit
ſacramentum nisi q̃ det /arguit Q ſecũdo
non est ecclia /ergo baptismus hereticorum non
est baptismus ecclie Q Item opponit Donatis
tarum /augo sic aut in parte donatistarum
filius ecclie aut non si sic ergo ipsi sunt membra
ecclie si non ergo ſunt rebaptizandi /ſi
hetici non ſunt docendo ecclie ergo non
conferunt baptm ecclie Q Item ex parte
quod agnam ſanctitatem pt quis percipere
est ergo cum hereticus sit in mundo non
pt agnam baptismi ſanctitatem Q Item dicit
augo quod dona quod non habet hetica
mus dandi baptiſmum ergo nec posset
dare /ſ̃q̃ dicit augo q̃ omnis de baptismo
hereticorum et ecclie /et ecclie catholice /nisi
de baptizato ab hereticis rebaptizato
a catholicis /ergo conferunt vim baptismi
Q Item malitia in moribus aptis
ministri non vitiat baptm ergo nec
in fide Q Item videtur q̃ fides bap
tizantis requiratur ad bapti effectum
quia St augo quia extra ecclesiam
baptizantes /non ſumit ſacramentum
baptismi ad ſalutem /ſed ad pernicies
/ſed quia baptizantes ab hereticis baptizare
que ecclesiam ergo ꝛc Q Item St idem
q̃ quia baptizantes in hereſi vel ſchiſmate
integrum ſacramentum ſumit /non tenetur
ſacramenti ergo ꝛc Q Item augo St

an requiratur fides in baptizante ad ſacramentum

an requiratur ad baptismi effectum

sup̄er xpiānē qp sp̄nē s. nō ꝛc
mittit pcta msi pcolūnibe mēbra
sed hētici non sūt colūnibe mēbra
go ꝛc ¶ Item mediante mēbro p aso
actꝛ. non tñ sit sp̄us vitalis arbor
membro m dō go cum hētici sint
membra p̄cisa eis mediantib⁹ non
pt trāsire sp̄us s. malign ¶ Cte sedm
typ̄am hāc nemo pt dare qp non
sit hēticus go hētici dant sp̄m sanc̄m ipsi
hūe cum ¶ Item vnc⁹ ē hui⁹ est
effectus sed vnū est baptisma ecc̄e
et hēticoꝝ h augo qd m⁹ effectus
¶ Item bap⁹ mīlla attingit effica-
tiam a fide mīstri / qm̄a sic effec-
melior q̄nto baptizans fidelior
go non pōt efficaciam eiꝰ infidelis
¶ Item aliena malicia nō dēt nocē
hi nocenti ꝓ si bap⁹ hēticus nō aff
gram cum malicia nocet p̄mo
nocenti / go cum hic nō dēbat esse
coīt gram ¶ Ad p̄ma q̄onē qp
hēticus baptizans / ant̄ p̄ natā formā
ecc̄lie / in hīs que sunt substātia bapi
q̄ non / si non fiat non conferet
bapm̄ ꝓ fiat cōfert bapm̄ ꝓp qm̄s
non sit ꝛnēdꝫ aut mīst⁹ ecc̄e simp̄r
/ est tenue in hic ¶ Ad id augo ar
cōdt vbum ad clm̄ ꝛc ¶ Ad 2 nō mtel-
ligit̄ur de vtilitate dicēs sed ecc̄e
mīlitanti ¶ Ad id hēsis nō est ecc̄e
¶ vm̄ est sed tenue aliud cōe p̄t esse
hēsi et ecc̄e s. sacramēto⁹ formā
et mītās qm̄a nō fiūt vtilit̄ apte
mīst⁹ homis sed dī actoris ¶ Ad
id de donatistis ¶ in parte dōti
grant⁹ filii ecc̄e sed nō p̄ id qd dicit
ꝓm̄m ē sed p̄ id qd hī cōe tm̄ ecc̄ia
sicut cm̄ vocāb⁹ q̄emit filios p̄tūs
libāꝝ et p̄tūs aualiāꝝ sic xp̄ūs
p̄ mīstm̄ malorꝝ et bonorꝝ ¶ Ad id
cyp̄am ¶ sc̄ificare p̄t q̄nis sit in
modo q̄m̄a nō sc̄ificat ante ¶ solo
mīstro ¶ Ad id augo ¶ mīs addi
duplē ē qd dam q̄ne qp competit oībꝰ
qd dam sp̄ale qp competit p̄latis ecc̄e
p̄m̄ ꝛcēmet h non hūe p̄ pasiꝝ

abscēdā ¶ Ad ham q̄onē ¶ q̄nis p̄ctis
hēdici mīstrantis non possit impedire
effectū baptismi / p̄tm̄ tamē sacrificet
pt sacū cm̄ accedit scienē et libenē ad
bapm̄ hēdici sacū non / si sic peccat qz
cōtempnit ecc̄liam / vnde nō recipit ef
fectū baptismi si non recipit ꝓ bap
tismo baptizatꝰ abhēdico et q̄m ignō-
rans baptizatur a bono / et articulo nīa pt
ecc̄ia ¶ q̄m scienē a ipo recipit sa-
cramētum et rem sacramēti ¶ Ad id
augo ¶ extra ecc̄iam dnm baptizā
q̄m sunt extra ecc̄iam / et nō q̄ bap
tizantur apposito extra ecc̄iam nisi
scienē et libenē ab illis baptizantur
¶ Ad id q̄m baptizant in hēsi ꝛc
¶ augo meliꝰ q̄ q̄m baptizat in
hēsi vel sacrificate est non tamē ille
q̄m baptizat ¶ Ad id augo sp̄s sc̄ꝰ
¶ sp̄ūs sanctꝰ dī remittere peccata
solūm ꝓ membra colūnibe remissio
illa que fit ꝓ nos nō tēssionis vīmti
non illa que ꝓ nos sacrati / Vel itel
ligit̄ur ꝓ colūnibe mēbra ut tam coēz
non ꝓpām q̄m̄a sit remissio in fide
ecc̄e nō p̄sone baptizantis ¶ Ad id de
membro p̄ciso ¶ q̄nis sit p̄cisum
semp̄r tm̄ in q̄m̄ hī at formā ecc̄lie
q̄ntum sit aliquid cum tore ¶ Ad id
cyp̄ani / ¶ ipi nō dant ante nec
in petitione / h tm̄ misterio ꝛc

Ad 3 ar sic procedit²

Arᵗ q̄ intentio nō ꝛequiritur / q̄m̄a
sit requisita in dante sic nō in suscipiente
sed non semp̄ ꝛequiritur a parte su-
scipientis / ut patet in pueris go nec
semp̄ a parte dantis ¶ Item ultē o
ministri ē recta go si ꝛequiritur ad
bapm̄ rectm̄ / est h̄ omnē an sic bapti-
zans go semp̄ est rebaptizandum
¶ Item ad baptismum sufficit fidēs
ecc̄e sū fide mīst⁹ go et intentio ¶ Ite
dicit augo q̄ si ebriosus baptizat
baptizat ē sed ebriosus cum habeat
ligatum vsum rationis nō h⁹ intentiōm

an requisita intentio in baptizante

go rē ¶ Item dicit augo q̄ si totū
rosulariter fīm ē implorandū ē dñi
oraculū an sit baptizatus go cum
defuit intentio / intentio non ē de
substā ¶ Item in agente mīstrāliter
non requritur intentio sz in agente
principali / mīst' vo est agens instrā
le. go rē ¶ Item hēticus no intendit
facere q̄ facit ecclīa / quia non intendit
crīsticare go cum michilo baptizet
intentō faciendi q̄ facit ecclīa no ē
de substātia baptīmi ¶ Q̄ dicit mgr
h' / q̄ in h' sacramēto sic malus / sic
forma h̄ unda ē ita intentio ~~subiecta~~
h̄ unda go ē mātia ¶ Item sz illud
luce xp̄i si oculus q̄ in mte
dis tm̄ facit / go cum michil mte-
dit michil facit go intentō tog.
¶ sz ad esse sacramēti requirit tria
ad minq̄ sunt mātia . si in eis / sc.
forma verborū / et intentio quibus
hīr et applicatio ad effectū materiale
et dnīse dr̄ non ponunt unū effec-
tum nisi aliquo mō quigat in
unū / quod vo dnīsorū que depē-
dent absolutate h̄ unda / sic fit mīsi
p intentōm ozo mātē ea ad unū /
¶ Ad id q̄ opponit de intentōe
recipientis ¶ sz no est simile quia
suscipiens non agit / sz patiens
no sit a' requisitū intētio ad patien-
tem sic ad agentem / in patiente
voluntatem / no in nolentem / quia
no est / quia patiens i voluntariū
aduītus voluntariū ¶ Ad id de neg-
tudine intentionis / sz sufficit intē o
qualis faciendi q̄ facit ecclīa / obstā
expssa non requritur spalis ¶ Si
millo no intendit facere q̄ facit
ecclīa / si ē etiam de intentōe mīst' re
baptizandi est si no ē etiam et bap9
ad hoc est baptizatus / dr augus
et ē verum q̄ licet talis no sit bap
tizatus / habet veritatem cōsequtam crīsalem
fidem q̄m h̄t / si a' pmlg no hīs
b'fim li ar' arbor / est q̄ deus
dīna mīa sua ei salutē largiat
¶ Ad id q̄ obiicitur de fide ecclie

sz non ē simile q̄ fides ecclie trāsit
in tā vlis / sed nec ipo mīst' in tā
p titulū ¶ Ad id de ebriosō / sz
differt ebrius et ebrius / q̄nia
ebriosus dr q̄ suetudinē habendi
ebrietatis dr actum talis go a' hītōm
ligatū vsum rōnis et tunc no intendit
nec baptizatum / aut non et tunc bap
tizat ¶ Ad id q̄ augo si totū totū
similiter rē / sz augo loquitur q̄n
totum fīm rē rosulariter ecclīa / sed
nescit verum nisi a' q̄ nescitur vtr
fuit intentio rosandi solum / vel ecclīa
tum h' faciendi q̄ facit ecclīa ¶ Ad
id de nūstro / sz h' phīm in vm
ecclīa / q̄nx est mīstrum q̄ dum
in actum in scribit in h' no requirit
intentio / q̄ dam actus in fīm in h'
requiritur agit cum h' nupni voli-
tatis ¶ Ad id de hēticus / sz q̄nis
non habet intentōm spalem ecclīe
in baptizandi / hīt tamē qualem in bap
tizando rē

HOc sic procēditur
sic / se hīt intentio ad bapm
sic recta intentio ad rectū bapm sz
ad bapm requritur intentio go ad
rectum bapm rēa intentio ¶ Item
in q̄ notet in ope aliquo nullū
finem intēdē q̄nā mala / go si p̄m
iciat bapm multo magis h ¶ Item
dicit ambro q̄ q̄ p̄m intendit tm̄
facit et alibi dicit q̄ affectus opi
nionē imponit ergo no rēt pt tradi
bap9 sine rēa intentione ¶ Item
lucē xp̄i o si oculq̄ nequā fuit tot
or9 tenebrosissimi fuit cū go cum
bap9 non potuit esse tenebrosus
vel no est bap9 vel cat rēa intē o
baptizantis ¶ q̄ malitia mīst'
non impedit bapm intētio mala
est malitia mīstri ergo rē ¶ Item
hēticus no hīt rectam intentōm q̄
no pt ee rēa intētio sine fide et cū
baptizat go rēa intentio no est nec

cum requirit intentio recta

ad bapm ¶ Item intendo homines no pt
depreciare opa hūana dicūt bapa bo
opa dicūt esse / ga non pt dep̄iare
bapm ¶ Ite intendo e voluntas arta
in finem ffinis aut opis dnp̄r sonus
est finis int̄. s. timi opis / alt finis
extra s. utilitas toseqs exopere sic mar-
tirio volente fact̄ dicūt p̄ma finis
est dom̄s constituendi / ga instituendi sm
hoc dupl̄r e tractand intendens i bapa
prima baptizandi sba p baptizatum sti
ficandi / 2a e de subā et p̄fessione opis
non ex opantis unde prima requiritur
intentio 2a ad bapm requirit intentio
dei in ordine ad p̄m finē / no ad sdm
¶ ad 1m dicit notet in opere ze ex dict
me dicit notat opanti tamē pt magr
notare alii si opa tale sit ad cuius effica
ciam requirit intentio ¶ ad 1m dicit
ex dict de intell̄e de efficacitate principali
non de instrūali p modum nr̄i sc̄i
ad hoc ze. ex dict i scdo ¶ ad
hoc exp̄o opante opa vo sacramentoz
non sunt de tuto opantem sed absolu
te ze

Circa q̄ problemata

quinq̄ tal ¶ primo si apte
disponens bapm existens natiuitas
extra utero est matia / 2o si nec e fides
/ 3o si nec est intentio et voluntas

Ad primū sic pro

ceditur 1 dr̄ q̄ puer i vtero
possit baptizari / et cū capo 9 ro. v
sic p vnū delictum de q̄ delictum
adhuc tenet sit ad primi nondum natum et
gratia ex ¶ Item prior e deo adm 2
handum q̄m ad redemptionē / ex
dicta redemptione tulit morbū pec
originalis ad primū no dum natum
ga multo magis ex eius mitatione de
bet inferre medicina ¶ Item gra bapal 3
et culpa originalis sunt a posita / ta
men nata sunt fieri de q̄ sit susceptibile fa
ga primo in utero sit susceptibilis
culpe originalis / videtur q̄ sit suscep
gratie baptismalis ¶ Item sit prima

[illegible] a pte subiecti [illegible] ga utero sit matia

est remedium adulto ita bapa primo
sed prima nulli statim primo ¶ Ite 1
incedente mate / possit ministrari primo
in utero nec vite corporis / ga mater aspnali
q̄ posset ei ministrari nec inter spūalis
¶ Item si legem similem si mr dicta
mam mittit puer in utero tam exi
stens liber nascitur ga cum clemencia
sit lex divina civili et sanctorum libertas
spūalis corporali si mr ab mittit
pec libatur / primo in utero civis existens
liber nascitur / q̄ augo primo q̄ diu
ad matrem vtrū pertinet / baptizari no
pt / ga ze ¶ Item idem / sicut q̄m non
vixerit non pt mori / ita q̄m natus
no fuit non pt renasci / ga no bapr
¶ Item bapa primo in utero no pt
attingere / ga nec in eum agere ¶ Ite
videtur q̄ non possit in utero sanctificari
sicut cum augo / regnatio quia effectus 2
singuli templum dei / non in renatorum
est / q̄ nisi homines nati / ce no posset
ga cum sanctificato sanctat templū dei
/ nullo pt in utero sanctificari ¶ Ite q̄m 1
diu quis sit quietam et tam morbi
non pt sanari q̄ primo in utero
sit de quietam tam morbi / q̄ a pte
originale sanari ¶ Ieremias in utero sanctificatus 9
est Ie 1o Johannes spū sancto
existens matris repletus est Luce 1o
ga quietavit primū in utero sanctificari /
¶ Item b̄ dicit debita omnia / nec
cum nascens laudibus honorac tur / si
sic nascitur / ga in utero sanctificatus fuit
¶ Item videtur q̄ sanctificati in utero
¶ Ero / no sunt baptizandi / nam p p 1
mulegium quod exeuntur q̄ms amice
dei / ga p p̄mulegium sanctificatos in utero
exeuntur alleg dois sanctatoms / q̄ne
fit in bapo ¶ Item no hnt morbum 2
non egret remedio / ga sanctificato in utero
non egret bapo ¶ Item maior e quā 3
sanctatoms in utero q̄m in bapo / sed minaz
facit sanctatoi bapi / q̄m sanctatonem ederet
ga multo magis in matre facit sanc
tacioni in utero / q̄m post ipam sanctificat 2 1

[illegible] q̄nto in utero possit sanctificari

an sanctificari in utero sunt baptizandi

Item tra sanatos adeo tollit multid
requiratur offertorij medicine corporalis
go ng tr sanatos spualit req2 offm
medicine spualis Item scificato i a
ant sufficit ad salute an non. si no
go scificatus decedens dampnaet
si sit go amplior scificato no requrit
gtra iohannes in vto scificatus et
se debe a xpo baptizari ant in go pg
scificatum michilo requritur bapg te
nulla scitas absolut ab obsuantia
dni mandati go nec a susceptore bapi
Item pg bapm flaminis michilo
de suscipi bapg aque in pg mercurialis
ter x sed scificato no e aliud qz qdi
bapg flaminis go pg eam nichilis e ad
hoc bapg aque ad pma questionem
p tpx est status in homine pg ante
usum rationis primus in vto sg est vterid
in statu infantie tertius in adulta etate
in primo notandum est deo ignoto ecclie et sibi
ipi in so manifesto est ecclie et deo
in primo statu sola dna operante
p privilegium gratie per venas cordis in so
p misterium ecclie sacramentum et ipm per
opari in tercio potentiam ppam sacramento
bapg ecclie sacramentum est ad virtutem
principaliter in vto non per se exhibet operationem
no per primo in vto baptizari
ad 1m to tr similitudo est quo ad
ad gratie xpi sufficientiam non quoad
ad efficientiam non enim gratia suscipit in
omnes sicut culpa sed in quolibet statu sibi
exigentiam dnice ordinationis
ad 2m primo est deus et tr vna est quidem
de esse sed non sic quia ita susceptibilis
in vtero remedij sicut motus
sacramenta nobis gnicta est
semel iterandum sacramentum
ad 3m data sunt ei et idem tr hic vna est
sed non sp sic in tpe determinato sicut
veritas et visio et ostium tabule sacramenti
veritas ulla in est sola usque ad ix
dies ex tunc pdo et veritas et visio
ad 4m de prima tr non est similis
ratio in adulto sp est possibilitas
ad ppatum primo sed non in primo ad
ppatum baptismi vel de quo in hanc quidam adulti in aliquo statu in
susceptibiles primo et finaliter et hmoi
ad 1m de tertio nitet tr non est simile
quia fetus cum nunc quando est quo ad
tempus non quo ad aiam ad 1m de primo te
tr non est simile quia fetus ps mori
non vivere sed nunc est quando
pendet anime sed non sic aiam Ite
ad 2am quo tr duplex est negatio
quam sic legem quem igne fit mistio
mris ecclie quam sic privilegium gratie
que fit sola dna virtute deo enim
non illigauit sacramentis potentiam
suam quin aliter possit mistificare primo modo non potest pnulg renasci
in vto sed modo potest sa regnato fit per
baptm sua per scificatoem in vto primogenitum ad 2m augo tr loquitur de ordinatione dei non privilegiata per
dicit quia efficiunt singuli templum
dei ad 3m de tertio morbi tr quinto
quo ad eam originale quo ad tempus
non fit separatio a peccato et tm quo
ad subm primi istius morbi quo ad
aiam ad 4m tertiam quo de veritas
baptizandi non solum est propter indigentiam remedij sed propter obligationem pre-
ceptis quae respicit non tm mundationem
aboriginali sed etiam distinctionem ab alijs
ecclie per impressionem caracteris et hijs duabus
utilitatibus quinto auget prima veritas
baptismi esset in scificato sic tamen
remanet in eo unde de baptizari
quia nullus baptizari sine precepto est
matutinus non obligat nisi pleno et tpe
unde si aliquis adultum ecclesiam sine baptismate fidem moriatur salvatur
quia non habebat opus baptizari propter remedium sine propter preceptum ad 1m de pri
vilegio tr tenor privilegij non se
extendit nisi usque ad scificatoem a peccato
non usque ad caracterem impressionem et hijs
unde non omnes absolvit animae ordi
ad 2m de non fuisset morbum re
tr non indiget ut remedio sine
signo ad 3m de scificatore baptismi tr non est simile quia scificatus
baptismi nisi mittit caracterem debilem

Rnde ꝓsert remediū et sigmi ssti
ficatio vo m vtero non ¶ ad id dsa
natus corpa ℞ ℔ non exigitur bapg
ut m tall n nocitura ℔ ñ sigmi ad
id aū sufficit ℞ ℔ sufficit p tempe
cratis illud / sed vlt p qnolz tpe non
sufficit

Hoc ax sit procedit

aiat vlt / qui credit ℞ go exi-
gitur fides m eo qm baptizandus est
¶ Item aiat vlt eccles dicte ℞ glo
g grauis ordo ñ em anima primo fide
recipiat non e dandg bapg go fides
exigitur ¶ Item bapg e sacrmtū
fidei sic eukaristia caritatis sed ad susceptiōm eukaristie exigitur caritas go
ad susceptiōm baptismi fides ¶ ℔
qm fictg accidit nolli recipit effectū
baptismi ℔ qui non credit fictg acce-
dit ut dicit augg go bapi effectū
non recipit ¶ ℔ caract bapi sigo
est cōformis fidei ℔ dyo m sed nō est
dandg signū fidei non huic fidem q
signū est illi go nec caract baptismi
¶ sicut dicit sed g fides in alijs
baptismi grigmt et mittit / nō huic
etiam datur et huic augetur go nō ntrio
exigitur ¶ Item nō solum adultus
℔ pmilis bapg datur pmili aut de
se non huit fidem go fides nō exigit
¶ ℔ tu rqrit an requiratur fides nō
baptizandis dd q m pmilis q ipse
non possunt credē nō req fides ppria
sed sufficit aliena m adultis sed
req rem fides ppa no qdem ad susceptiōm sacramti caracter ℔ ad susceptiōm
rei sacramti i grē ℔ e em duplex
finis baptis ¶ Ad id q opponit
p pte p ma q fides requiratur ℔ ea
illa argmta q adducunt q requiritur
m adulto ad susceptiōm rei sacramti
℔ non ad susceptiōm sacramti ¶ Ad id
dicit q ¶ ℔ fides pmili m baptismo
datur sed adultis auget vel ecclā fōzat a
si erat m fōrmis ¶ Ad dd q fides
n fōrmis exigitur sed fōrmata
ibi datur adultis ¶ Ad id de pmil

℔ m bapō p milorū non exigit fides
ppria sed sufficit fides ecclesie ꝛc

Hoc ax sit procedit

ar q non requiritur voluntas
nec intentio susceptiētis baptm sacrm
ad remissiōm culpe originalis / actus
voluntatis non requiritur ad remissio
nē petī originalis p susceptiōm bapi
sit go ad baptm suscipiendi actg vo
luntatis non requiritur ¶ Item q quattg idolatre
coacte timore mortis sacrificat ydolo
mctallorum q ydolatria reputatur
go et qui coactus baptm suscipit bap
tizatus dz reputari ¶ Item ℔ in
canonica ex m c de bapō c ma-
iores qui coacti baptm susceperint
mctallo q ad eccliā ibi nata reuerti
tenent go voluntas suscipiētis non requiritur
¶ ℔ m de sponsatione carnali mulier
ad virum consensus requiritur go in
desponsatione spūali m e ad dm ¶ Item
lex euangelica lex est perfecte libtatis
caco i go requit consensū libm ca
suscipientis ¶ Item dicit innocen q
m ex m c de bapō ca maiores
q si qnis dmo remotis m nigata
tion e baptizatus go voluntas req
¶ ℔ suscipiētium baptm tres sit
differentie quidam em magm lucrum
essum conse ñ pmili et perpetuo sno si
et natue stulti et m hns voluntas
nō requiritur ¶ Rndā aligi hucusq
℔ tunc non habent et m hns volun-
tas antecedens ℔ non actualis requ
quidam huit tunc cum baptizant
et m hns aliqua voluntas requit
aliqua nō cum ibi em gdam corp
mchoetur nō dehonestatur sufficit

an requirat fides in baptizando

an sit una voluntas et intendo in bapti

volūtas ḡdūnata nec ꝛeq̄rit absolu
ta cūm go qm̄s ad bapm̄ cogit̄r
a coact̄o ē motu p vī ꝙ vōlent
attēnitur et tūc nō recipit sacr̄m
nec rem aū ḡdūnata ꝙ p metum
inducta et tūc recipit sacr̄m ꝫ nō re
¶ Ad id despontate ꝫ nō ē simo
smile ꝙ ad illam despōsatōm homo
non tenet̄r et ergo ḡdiū actor effici
tō consensꝰ ē liber tō nō tā lib ꝙ ssꝰ ꝛeq̄
¶ Ad id de lege evangliē ꝫ eam
delūm ler pfecte libtatis est actine ꝙ
pfecte libertos facit nō a passime ꝙ
pfecte libertos suscipiat a pfecte libero
cōmm cōsessum ꝛeq̄rat nam et si ille
debat ad eam suscipiendam acogi tñ
ad remel susceptam obseruandā ꝛ
compelli il̄ hēt̄r ex ui ꝛ bapō ꝛ
maiores ¶ Ad id mmoꝛ ꝫ loḡt
deco qm̄ cogit̄r ad bapm̄ q̄ coacte
suscepte. s pōm non tāme mducte
s per metum ꝛ

Circa tertium pro

blema tā q̄rit ¶ primo
de ritādne bapi ¶ 2o de utilitate
catheclismi ¶ 3o de virtute
grōtissimi ꝛc

Hoc primus sit processus

Hoc sctmus sacramentum et dignus
est eukaristia quam bapꝰ sed eukaristia
suc̄ i iuria pt̄ itari go et bapꝰ ¶ Ite
gra principalior est effectus bapi ꝙ
caracter sed gra amittit̄ ꝫ caracter nō
delet̄r go ppt̄ effectū principalioꝛ
recuperandū potꝰ ꝛ itari qm̄ ppt̄ mꝰ
principale indebile nō itat̄r ¶ Ite
melior et efficatōr ē medicina quia plu
ries post sibi venire qm̄ qm̄ semel
tm̄ go melior est bapt̄smꝰ si posset
pluries baptizari itari ¶ Item m fide
antecedente originale non remittit̄
go cum bapꝰ sit ꝙd medicina oḡis
peti aū iste nichō detinuabit aut
bapꝰ m ipō itat̄r ¶ ꝫ eph iiio
vna fides vnus bapa go nō ꝛ bapa
et multiplicari ¶ Item si morbꝰ nō
non itat̄r non ꝛ itari medicina
sed morbꝰ prius ḡ quem ē baptismꝰ
f oḡinale non itat̄r go nec bapꝰ
ꝛ itari ¶ Juxta hoc q̄ritur an bonū
sit bapm̄ differri nsq ad adultā etatē
et ꝛndet̄r ꝙ sic q̄nia medicina debet
differri nsq in tempꝰ q̄lo magis possit
p desse sed tūc magis pt̄ p desse q̄ntū
pluria purgada in simc hoīe go nsq
tūc ꝛ differri ¶ Ite eccl̄siasticus ꝛ
itari cēte antigna ad bapm̄ nsq ad
eta tra differri ut hic hēt̄r go ridet
ꝙ ita debet fi ¶ Item omnis ꝛ acto
mā ē inservand̄ sed expōs nsq ad adul
tam etatem distulit baptizari go filios
nos debemꝰ facere ¶ Item carus est
homī ꝙ sp̄ū acquirit ꝙ ꝙ ab ado actus
go tardor cēt bapi gratia adulto ꝙ
minutale accedenti quam pmulo ab
alio suscipienti ¶ q non est bonum
medicina differri morbi periculosi ꝛ bapꝰ
nec medicina ē morbi periculosi ¶ Ite
nest iste qui differt si decet hēbt
tpe suscipiendi go differendo q mittit
se periculo et discrimen ¶ Item sic q̄rit
an pmuli non hentes vsum li ar
debeant baptizari medꝰ ꝙ nō qm̄a
legatꝰ nō ꝛ et tale fuit maduti
ꝙ mādat dns m evangliō ꝛentes
baptizare cēt volt go nō sunt bap
tizandi pmuli ¶ Item m bapō fit
obligatio ad ꝙ naudi ea quę fit ex
fidei sed obligatio requirit consensum
et vsum li ar go ꝛc ¶ Item m to
scere scripture non legitur ās pmulū
baptizatus go m ꝙ nō debeat bapi
¶ ꝫ ꝛ dno volt ta ꝛeza et ꝙ
mi duces appbant. i apli mfates
ad bapm̄ recipi go sunt baptizandi
¶ Item bapꝰ fuit necessit cūm circi
sed pmuli crucidebant q̄nis cēt re
medium multo dni ꝙ go multo magis
sunt baptizandi ¶ Item mphabꝰ ꝛ
est morbꝰ m pmulis q̄m ꝙ alius
go multo magis ꝛ eos subuenire
¶ Ite clementior et pfectior est lex evā
legibꝰ alius sed in omnibus alius

an bapm̄ possit reiterari

an bapm̄ fuit bapm̄ differri ad etatē adultā

an pmuli non hentes vsum li ar fuant bapti

pmulis hñcmt remedia salutis qo mistio
nacf in lege evangelij ℣ ad pma
qonis qp sacramentum bapt̄ mutilate mit
dr italie ⁊ causa duplex est vna ois
qp et quibꝫ dam alijs sacramentis impssio
caracteris/qui manet indelebiliter in anima
id qp ē rec̄ et sacramentum bapt̄ s̄ caracter
℣ alia ē ppa q̄ est hēr triplex/qnaz
vna sumitur ex qdone mbri/cui appo
qnā originale non ītatur ℣ alia ex re
signi/qna morti x̄i/que senecl tui fra
est assimilata/alia ex rone cause/qz
p ipm vlis purgato pficitur/que si
ītari posset/hominꝫ mīe titiu semp
petendi daretur ℣ ad id de cubatistria
℣ qnis sit pfectus in gr̄a nō
efficacio non n̄ cui rp̄mt caracterem nec
facit purgatorem vlem ℣ ad id gratia
principalior est ℣ gr̄a p̄ modum
alim pē reparet s̄z p pnam vn no
oz ppt h̄ baptm̄ ītari ℣ ad id melior
et efficacior est medicina de ℣ hit
vsū est rotis pbus sed alie qdones
reformant patte que dē sumit ℣ ad
id de ficto ℣ fictione accidente bapt̄
mco effm q̄ segmt̄ o tute caracterē
manentis vnde no est mīe qp itēta
℣ ad qm qnis ℣ vtilius ē bapt̄
in puula etate suscipi/qm̄ usq; ad etate
adultam differri/ita ppt periculum mortis
et damnationis sequm ppt hoīs as
sueta/ms ℣ quasi obligationis in
fans que sunt religionis dame ℣ ad
id de medicina ℣ qnis tunc qno ad
d ad magis p̄dest tu no semp̄ plo
pest et sētiꝫ est eam suscipere ℣ ad
id de consuetudine cui ℣ tollit
tudo illa licet sumit abusio qn̄ insi
deles accedebant ad bapt̄m obtenendi
sacramenti sed tam non sit ē tñ p
babilior est consuetudo sue dilatatōe
baptizandi ℣ ad id omnes ℣ accd rē
℣ qnis omnes ℣ accd nos ad aliud
instruat no tamē admittandi sēp
q̄ aliqm ad credendū in h̄ cui non
est nobis tacito imitadi qm̄a xp̄s
baps̄ vtutem q tulit nos a baptismo
suscepm̄a io ille mito in p̄fecta etate
vel vtute etatis baptm̄ suscep nos in

mpfcta ℣ ad id cat⁹ est rē ℣ q̄ia
baptalis non acquitur sed sumto dato
℣ item q̄nis q̄no ad hit ēt melius
non tū sumpt⁹ ℣ ad tiam qm̄ ℣ q̄nis
quidam hētia dicūt pmulos no debē
baptizari/cētia tamē q̄tarū ob hmat
plici zonē/qm̄a morbo cois est/tam
pmulis quam adultis/et medicina co
tinens ℣ ad id allegato ℣ qnis
id mandati s̄ formam mādati adimul
tos spāliē pticat tamē mthiforno
ex d cinsch mādato Joh m n̄ qnis
renato fiūt rē nisi ut⁹ cui ad pmulos
secuns intencōm mandati se extendi
℣ ad id de obligatōne ℣ obligato
ad ea q̄ sunt voluntarie requirit
ppm consensum sed obligato ad ea
que necessitatis sunt pt si aliter
℣ ad id de serie septime ℣ q̄nis
non inveniat⁹ expsse pt tm in bap
tizatōne cornelij tm̄ tota domo sed
intelligi ℣ rē x̄.

Hoc ordine sic procedit

Dicitur q̄ catheciznus non
debet bapt̄m p̄cedere/qm̄a quare p̄dest
mstrm̄/qd bapt̄ p q̄nē sit spūalis
gr̄atia debet p̄cedere cathecizm̄ p
quem instructio ℣ item alt vn Jo
dom⁹ solebat dare canib⁹ i sta
dorcham hominib⁹ in mēdis qd non
debet cathecizm̄ tēdi non baptizatis
℣ q̄ alt dlt dicēte ollies gentes
rē ibi et glo q̄ primus ordo. p̄m enī
quisq; docendꝫ est et p̄ea sacramēto
fidei imbuendus qd cathecizm̄ tēdi
non baptizatis debet p̄cedē baptm̄
℣ item qui non vult ficta accedit
et qui ficta accep rem sacramenti
non recipit qd primus ē q̄nis de fide
instruendꝫ qui baptizandꝫ ℣ item
videtur q̄ pmulꝫ cathecizandꝫ non
sit q̄m̄a frustra fit instructio ei qui
non est disciplinē p̄ceptibilis qd frus
tra fit cathecizm̄ pmulo ℣ tē ibi
fit p̄fessio fidei et obligatio sed pmulꝫ
non pt p se p̄fiteri neq; p alterum
pt p̄fitendo obligari qd frustra fit
cathecizmus pmulis ℣ tē ppt adultos
apta q̄ sunt instituꝫ cathecizmus
qd tā cessante cum baptizet pmulꝫ

cui cathecizm̄ det p̄cedē bapt̄

cui pmulꝫ sit cathecizandꝫ

dz cessare effectus ¶ Item ulla institutio
nulli p̄dest q̄nia nec p̄nlo nec pat-
no nec sacerdoti nec alii q̄nia nec
non intelligunt vel no̅ indiget go fi-
lio fit ¶ q̄tra vm̄ et ido est bapa
p̄nulos et adultos go vnus et ido
dz esse vtilis eius motiuū ¶ Ite m̄
q̄ q̄ patrini no̅ sint interrogandi/ aut
eni respondent in p̄sona sua aīa in
p̄sona p̄nuli sed in p̄sona p̄nuli
go fidē dnt videndū credere enim
q̄m non dicit si in ppa p̄sona go no
respondent ad interrogata q̄nia deside
eorum non q̄ritur ¶ Item dz q̄eri
Rideat lingua p membro suo/ non
tamē membro alterius corpis/ p̄nulus
uero ad hoc est dicere diaboli go
patrinus q̄m dicit corpe & male ¶ Re-
spondet p illo ¶ Item si q̄ritur ab
eis an effet futurus castus/ tertie respo
derent enim futurū go sibi tenet Re-
spondent cum credituri ¶ sic adultus
adultus salvat̄ p fidem ppam q̄
sic adultus salvatur p fidē ppam ita
p̄nulus p aliena/ go sic nec e adultus
p̄fessio fidei ppa sit in p̄nulo aliena
¶ Item sic dicit aug patrini ad dicēd
p̄nulum obligant̄ go hmōi p̄fessio
p̄fessio vtilis est p̄nulo ¶ Ite q̄ta-
cu p̄nulus p dos obligetur videtur
q̄ sit/ multo rōnabilius e p alium pos-
se obligari ad bonū q̄ ad malum
& p̄nuli p parentes carnales post
obligari ad malum bonū ¶ Ite p̄nuli
p parentes obligant̄ ad aliqua religio
ppria voluntaria/ go multo magis
obligāt̄ post ad religionē Romanorū
nāta ¶ Item sic de p̄b̄ Donete et red
dit glo q̄ votum emittit̄ in bapo go
omnes qui baptizantur obligant̄ p vo
tum ¶ q̄ p̄nulus non tenetur nisi velit
in religione cui p̄r eum dnorit go
nec tenet Romana religio cui patrinus
eum obligant ¶ Item p̄r carnalis
non p̄t p̄hendi nisi velit obligare
effractē matrimonio carnali go nec patrinus
filium spualem matrimonio fidei Rome
spuali ¶ & ad p̄mam q̄onē q̄ q̄mi
bapi salus/ p vltem fidei sit/ vnto

an patrini sint interrogandi

an p̄nulus p patrinos obliget

requirit̄ abaptizando/ ea q̄ requirit̄ de ne-
cessitate fidei/ hec enim sunt tria. s. fidei
susceptio/ fidei p̄fessio/ fidei obseruatio/ et
ido ffh ta/ catheticismus mereto est q̄ no
fit instructio de articulis q̄ ribus distincta
ad fidei susceptionē/ fit & risio ad
fidei p̄fessionē ¶ ffit etiam risio ad
obseruationē/ q̄ adultus petit baptis
mū et p̄sc credē p̄t/ requirit̄ hec abra
de nāti. te et p̄sc ipm/ q̄ vo p̄nulus nec
potest actuale hīt/ nec p̄sc actu credere
p̄t/ requirit̄ hīt habitū de congruitate
p vitam/ q̄m vitans/ videt/ de fidei
sacramento in priti ſ. aug/ de obseruatia
fidei/ vt tutis in futuro ſ. dicendo/ de
ido despectione/ non e simile despectio de
carnali q̄am nulla p̄cedit cognitio
q̄nia sit p̄ viam nate et despuali
q̄ne incipit a cognitione ¶ ad ido ay e
vm & cognitus de mūdis q̄m
fidei resistunt non debēs q̄m fidei
se subdere pati sunt ¶ Ad ſam go
& catheticismus non sit ad instructio
p̄nulos p tempe illo/ ſz ad fidei susce-
tionem et p̄fessionem et sponsionem/ q̄m
facit p̄nuli abus/ non in p̄sona
ppa/ sed p vicariū ¶ Ad id de instructione
non ideo sit ut p̄nulus tunc instruat
sed ut p alium fidem suscipe et p̄fiti
et monstretur spondere ¶ Ad id de
fessione & ipe p̄nulus obligatur p̄fessione
patrini q̄m is p̄se no̅ possit p̄fiteri
¶ Ad id cessante ca ce & no sunt
hic tota causa sed ut monstret̄ 9 fm 9
ordo sacramenti et p q̄ sunt vtuitem
¶ Ad id illa instructio nichil p̄dest
ce & q̄m is non p̄sit ad cognitionē
p̄dest tn̄ ad q̄dam bapi susceptionē
¶ Ad tiam q̄onē & patrini re-
spondent non in p̄sona p̄pa q̄ia p̄
p̄nuli vel de sacramenti susceptione
& p̄ria & augm/ vel de fidei obseruatione p̄futuro & dnoti ¶ Ad id
si in p̄sona p̄nuli respondet sicut
dicunt ¶ & non e tm̄ ea no

dr tante defectuo assendo ℞ qm̃ in pa
ems primicedo ℭ Ad id dcm̃gwa ℞
q̃ns non dm̃m sit medio ctrc actu est
thi in prima actu spacone ℭ Ad id
dcta sticate ℞ Non est simile qr maior
ntātis et vtilitatis est fidē obsna
cia quam castitatis ℭ ad qtam gz
℞ quedam sunt ntātis/et ad hꝰ pt
homo p alem̃ obligari/qdam voluitat
et hꝰ vq; cōsensus ꝑpis/bligta
go primlq; p patnos nato q̃ali
/non spali/tu rone ntātis rei
adquam obligatur/tu rone bnficij
q̃ recepit pillas ℭ Ad id de religiōe
et matimonio ℞ non e sile qr hꝰ
sunt voluntatis non ntātis

Hic tertium cir sit procedit/ dicta

q̃ exorcismus mitꝫ ꝑsit/et cm
cyprianus q̃ dna' ptas no mimitta
m hns q̃ne fiat dñ bapm̃ suas
cm̃ mch/ dnabolꝰ nequitia p manē
posse nsoꝫ ad agnam salutarē/m
bapo aut omez nequam amittē
go p mchīlo admiratur ℭ Item si
dnabq; a primlo p bapm̃ expellitur
aut go hꝰ cōm̃ aut hꝰ efficacia ℭ Ri
p mo mō go corde abeo expellitur
go erat demoniatus si ho go aliud
de culpa nol pena debita tollit
ℭ Item statim p bapa pcedq; est
sufficiet go p michīlo aut exorcizat
ℭ Item si dubit primlq; exorcizat
ante bapm̃ ita dam̃patur sicut
sme exorcismo go exorcismo illu
co opatur ℭ Item an tm̃ signat
ca q̃ne facienda sunt in bapo aut
etiam aut aliq; tangat/si tm̃ sufficit
q; ea q̃ne fiunt in bapo sufficient
in ipo signante/si tangat q; go ꝺ
ve sacramentum no tm̃ sacrum̃
tale ℭ Item si hꝰ aliq; effectꝰ
q̃ntā dnabolum aut go cordem

ad quod ꝑtꝫ exorcismus

quo ad corq; aut spualem hꝰ cordez
q; quo ad expulsiōm̃ et tuptoria
cordem sufficit aqua bndta et in
stos angelus. si spualem. a' spm̃
q; ipm̃ nec culpa originalis nec
pena mimittꝫ cum sit mima sm̃
gnis go nullꝰ effectum spuale
in primlo opatur ℭ q; augꝰ ad o
de symbolo dt q̃ primlq; exorcizat
ut dna' ptas abeo pellat' ergo
p dict ℭ Item no frustra dt ecia
exi abeo spus in mde et go dnaq;
p exorcismum expellitur ℭ Item
q̃q; dt sacdos p exorcismum m̃
manū credentiq; imponit qt aliud
quam demonia eiciat go rē ℭ
ℭ Item fideles sunt exorcismi ecce
exorcismus salomonis ꝺ illi pes
tilent demones go nihīlag; est
ℭ ℞ pt primum homes dnaq; ptatez
in homez accep et in ea q̃ne venit
in vsum hois/id qz nulla e q̃ne
ꝺ ad bestial qt quid in vsum xpi sā
ctificatur et dedicatur sme rez sme
pa sus exorcizatur nec ptas dna li
abeo pellatur ℭ Nec aut sit efficacia
illiq; admictus opmicedis dmense
sunt ℭ Nudam cm̃ dixerunt qꝺ vtq;
etq; e tm̃ in signando et q̃ne in bapo
si debent sed alitas ḡꝺ plus ei attri
buere nit ℭ Alij dixerunt qꝺ cando
aliud manū sed hoc qdam vit ꝓbitq;
dixerut qꝺ ibi aliud datur qo effectus
culpe originalis remittit' ita qꝺ si mo
reretur ante bapm̃ modos tenebras
patetur ℭ ℞ q; ctra hꝰ est qm̃a culpa
illa est pena indimissibilis est ℭ Alij
dixerunt qꝺ gratia data ad gm̃
bapi hmōi ibi cōfert' ℞ q; ctra
hꝰ est qm̃a tunc exorcismis sacrum̃
esset qꝺ signum et tal gra ℭ Alij di
xerunt melq; qꝺ hꝰ effectum in corde
et anīa vl ad confessio hꝰ phibens
remouendo/ qꝺ ptas dnabolꝰ ibi mi
nuit' ne ita possit in puꝰ abuꝺ

et a salute impedire sic aĝ potat
¶ Ad id q̄ opponit de cypriano ꝙ
loquitur de ptate q̄m ad effectū ciue
et pene nō quo ad effectū impedimēti
a salute ¶ Ad id aū p̄ ecclām et
ꝑ efficaciā nō tā culpe aūt pene
sed impedimēta a salute ¶ Ad id ſm
ficienter p̄ baptm pellendo ē
q̄ns in baptismo ſufficiēt pellata
methilog ꝓpter baptm ſuſcepti ſe
cūtatem / et ꝓ baptiſmi ſollēp
nitate exoriſmus q̄ndā ꝓmittēt
¶ Ad id ſi credit ita damnā
dus ē ꝙ ad hoc non ſit exoraſmus
nſi ſme bapō ſaluari poſſit puls
ſed ne a salute in bapō q̄ ſtēp data ſa
cile impediri poſſit ¶ Ad id ſi hīt
effectū tāe tūe ſignat et ꝙ
ficat fienda in baptiſmo et hīt effectū
aliquem non mō ſtendo bonū aliq̄d
ſed mō tinendo malum vnde non
eſt ſacramentum ¶ Ad id ſi hīt effectū
q̄ admonē ꝙ ꝙ effectus ille ꝓmo
eſt rei corporis et exercitii re v. a. me
deo cui ſit nec dānaq̄ ꝓ ꝓmiſſū tollit
occultat et ſic a baptiſmo impediat
¶ Ad id q̄ obiicit de aqua benedicta
ꝙ aqua benedicta valet ad mundicias
demonū abigendū / ſed exoraſmus
q̄ mundicias ab infantibus ¶ Notandum
vō q̄ ſacramentaliū q̄dā fiunt i bapō
in ordine / fiunt ante baptm / q̄dā ſignant
in ordine / ſpūaliter fienda in bapō / nam
exſufflatio / et inſufflatio / ſignt ſpūa
malignū expulſionē / et bonū introdu
ctōm ¶ Caliū tūc q̄ quam et ſapiam
a futuro peccato putredine conſeruatōm
¶ Salinū q̄ tactū / eta aures et nares
ſe ſuū ſpūaliū captum ¶ Unctio olei
in pectore et int ſcapulas / ſignis dūe
ce denotans ſubiectōm ¶ Alia uero
tria fiunt pq̄ baptm - ſ. cōſignatio i vtiſte
q̄ ſignat ꝙ q̄ram in mte / et q̄ fortita
tem ſcilicet impō / q̄ ſignat fidei et
morū claritatē ¶ Veſtis candida / q̄ ſi
gnat innocētie reſtitutōm

¶ Circa q̄m ſoris ecclīa
baptizat ꝙ ꝓnulli hēticorum
ſaluat ꝓ intellige de illis q̄ ſunt
foris / et accipiūt foris / nō de ꝓnul
q̄m accipiūt ab hīs q̄m ſunt foris
ꝓpter errorem ꝓprium nō remanet ſcīs
q̄nd ſacramentū ꝓficiare ꝓt ꝙ / go malo miſt
q̄nq̄ / non celebrat / nec baptizat / non
ſolum hēticus ſed in hēticorum ſa
mēſt cui ſacrificat / miſſio ſolo / ſz deo
adūcte / ſz ꝓ in negatiū / ꝙ bapō eſt
in meſſio / go tria in meſſio / ſc fides bapō
ſed non ſola in meſſio bapō ē / mi
naliter loquendo / ſed in meſſio trīa
forma et mitēcōne debita / q̄ne vna
eſt / illa q̄na efficiūt templū dei
¶ ꝙ ſacrificato de vīgnis in vtēo / fecat
eam templum dei ſed intelligitur
hoc de ſacrificatōne cui ꝓ ſacramēto
nō de ſpāli ꝓ priuilegio / ſi totum ludit
ludit ¶ ꝙ niſi ſit fit de mitēco
¶ ſed q̄ns de ſit mitēco ſacrificandi
ſed tm cū ludo / ad ce mitēco baptizādi
et de hoc ipō ludum exercendi an
bapm ſit cathecizm ¶ ꝙ go dz ꝓ
agit de chīs ſed nigri ſegmt ordīe
mitēcōnis / nō exercitois / cathecizm ꝙ
cm et exoraſmus ꝙ fiunt ꝓpter bapti
ſmū ꝛc

Dubitatio

Quot de ſacramēto confirmatōis

Poſt ſacramentū bapti
agit de ſacramēto cō
firmatōis ¶ Primo quo
ad eius nitegitatē ¶ Sc quo ad vtilitē
virtutē nō ¶ Tc quo ad vſū rōnis
hoc ſacramētum ꝛc

Circa ꝓmū q̄runt tria ¶ Primo
de ſacrificatōe ¶ Sc de ꝓmia dispō ad recipiēdū
ſacramentū ¶ Tio de vtilitate ¶ Qto de vſu
¶ Circa ꝓmū q̄runt tria ¶ Primo de
dei ſtitutōe ¶ Sc de mīa ¶ Tcio de for

Hꝺ ꝓmuz sic procedit

Dicꝯ qꝺ confirmacꝺ no sit sacramꝯtum qꝛ omne sacramꝯtū ē signū ꝺiuina mstitucōe traditū/ sꝺ ad legē cōfirmatꝺ esse mstituta adeo/ go nō est sacrāmtū ¶ Item 1ꝺ eq vsus ē in plurib⁹ sacrāmtis. non ē spāle sacrāmtum/ sꝺ hmōi/ go ꝛc ¶ Cte omne sacramꝯtum nouꝫ leg⁹ fuit in vet⁹ ꝓfiguratū. cōfirmatꝺ vꝺ ꝓfigata non fuit/ go ꝛc ¶ q ꝺicit rabanus. sicut vtrūq; magnū esse sacrāmtū. s confirmatōm et bapm/ go ꝺ sacrāmt ¶ Item ē inuisibilis gre vsibilis forma/ ita ut eius gerat ymaginē et cā existat/ go est sacrāmtum ¶ Cte videt q sit sacrāmtū nātalis/ Dicit em ga bamus omes fideles p manus inpōez epozo attingere debent spūm scm/ nt plenū xam inocentiam/ sꝺ id qno plenū xam inocentiā/ est ad salutem nām/ go ꝛc ¶ Item Hugo de sancto vic. q ꝓdest q p bapm a lapsu erigis/ nisi cā ad confirmacōm ad standum cōfirmeris/ sꝺ hoc est ad salutem nām ¶ ꝺeo omino piculosum eet si qms de hac vita sine confirmacōne migret/ go est ad salutez nām ¶ q remissio oim pcoz et oīm ois oīm ꝺ tuitum ꝺatur in bapo hoc a sic fit ad salutē/ go cōfirmatꝺ nō ē ad salutē nām ¶ Item nulla gra ꝓfuit qnto aliq; ez temptacōm resiste/ go non ē nām cōfirmacōne sacrāmtū ¶ Cte pm bapm ti saluant⁹ si ante confirmacōm moriant/ ito confirmatꝺ non ē nām ad salutem

¶ Sꝺ ad pmam qōm/ q ꝺ de zelic sacrāmto legis ē/ q⁹ signū et causa gratie unde cum confirmatꝺ sit signū/ et cā gre/ ipa est sacrāmtum/ cum em corde credatur ad mstitiam/ oze fit confessio ad salutem 2ꝺ ꝛ. sꝺ hm sunt actꝰ ꝺmsi multes ꝺmsas difficultates/ ez ad ultimū ꝺari spalem gram sꝺ gre statum/ ideo ad pmū gre actum/ mstitutū ē sacrāmtū bapi/ ad. p. sacrāmtū confirmacōis/ ergo no fuit mstitutū ¶ Ꝺ ꝛndaz ꝺicendū q arpo ex⁹sse/ cum ē ꝺare ꝺ uitem sacrāmtis ¶ Alii q ab apl⁹/ qui pmo legunt⁹ confirmasse act. viii ¶ Alii q ab ecclia que pmo legitur ipis retu solle pnez

v q⁹ſtiuꝰ ſit ſacramtū
q⁹ ſit ſacramtū nām

mstituisse et ꝓcepisse ¶ Hec opiniones nō sunt/ omnes in parte/ nam xpc mstituit inspiracōne et ānūcte/ apl⁹ traditōne/ ecia ꝺetinatione et approbatione/ hmōi exigit pactu ciozē duplex est/ tacita/ et expssa/ set hec duplex expssione fit/ vel ꝓcepti/ xpūs go i/ stituit in medo et mspiratiōe/ apl⁹ faciendo sect. ꝓcipiendo ¶ Ad 1ꝺ omne sacrāmtū est mstitutū adeo ꝛc ꝯ cōfirmatꝺ est mstituta adeo mspiratiōne occulta/ sub apl⁹ traditōne manifesta/ hoīes nam⁹ ꝺ uitem ꝓse sacrāmto ꝺare nō pt/ ꝫ ꝺeo ¶ Ad 2ꝺ de vnctōe hmōi ꝯ q⁹ma materia pt sit esse qꝺ in plib⁹ sacrāmtis tame forma est ꝓa ¶ Ad 3ꝺ de ꝓfirmatōe ꝯ q⁹ma effectus hmōi sacrāmti/ magis ptinet ad pfectōm salutis/ qm ad nātalitatē ideo non fuit ꝓfigurat⁹ in vet⁹ lege sbi em ꝓfigurabant⁹ ea que sunt nām⁹ non que pfectōm ¶ Ad 4ꝺ ꝯ ad 88ꝺ op ꝓfigurata fuit in unctōne ꝺauid in regem p. ꝯ p. ¶ Ad 5am qm ꝯ ꝯ dup⁹ē nātas salutis/ quam ptinens ad esse/ qꝺa ad bñ esse/ p mo mō alimentum nām ad salutē corp⁹/ 2o mō medicina/ p mo mō bapm et ama sunt nāta ad salutē/ bapm ḥntibꝰ originale/ pma ḥntibꝰ mortale actuale/ 2o mōdo cōfirmatꝺ est nātia/ nam sine ea ho pt saluari/ tm nātia est pma cōfirmatꝺ est nātia purgatꝺ/ ideo dicit methodius pp de consecratōe ꝺ viii/ spes ē in bapo regnām⁹ ad vitam/ ꝓ bapm cōfirmamur ad pugna/ sed q⁹ms tiſſituris sufficiant regulationis officia/ victus tame/ nātis cōfirmatōnis auxilia ¶ Ad 6ꝺ rabanus ꝯ legunt⁹ de plenitudine copie/ ea i bapo ꝺo solis datur plenitudo sufficiencie ¶ Ad 7ꝺ hmōi ꝯ legunt⁹ in ꝺctempnete sacrāmtū/ q⁹ms cum sacrāmtū non sit nātalitis ꝺctpbꝫ hꝫ sacrāmta damnabilis est ¶ Ad 8ꝺ qꝺ piculosum ꝛc ꝯ legunt⁹ in ꝺctempnete sacrāmtū vel ꝺ q⁹ms sit piculosꝰ ꝓpt vehemētia temptacōis qua ꝺna q temptat in morte nō tñ ē nām ꝛc

Hꝺ hoc sic ꝓcedit

Dicꝯ qꝺ sacrāmtū ipsum nō hꝫ māz qma materia hꝫ sacrāmta nulla legitime adonꝫ mstituta/ sacrōrum nō essentia adonꝫ mstituta ē/ go ꝺ ceremonia sua māz non hꝫ ¶ Item apl⁹ tradiderunt nobis sufficiens ritum sacrōz/ ꝫ ipi manum

que ſit mā gſi/ mutabl

mpositione ſme vlla mā cōfirmabant vt
p3 act viij go rē ¶ Item cōfirmatio dat
ſpūs ad robur ſi videmus q ſpūs ſ. dat
eſt ad robur aplis act ij ſme matia ſac
mētali go nō requiritur mā ſacramentalis ad
hmōi effm ¶ q. h. hn. male clm dr diffi
cile ſatis ti ergo o eſſentiale cuilz ſacrō
¶ Item ſi cpūs cſignatis limitibꝰ omittet
non reputaretur cōfirmatō go hīt ē de cēn
ſacramēt ſed non rō fōr go nō matia ¶ Ite
videtur q eſma non ſit mā cōpetens ſ q
ſignatum ſimplr eſt ā gratia go cum
ſigno deleat confirmati ſignatō ſimilr
ſigno debet eſſe ſimplr ¶ Item ſacrūm
mā. h. hmōi eſt male clm nō go elatum
¶ Item mā ſacramēti debet eſſe cbis oleū
eo et balſamus nō e qne qma balſamo
valde eſt rarus ¶ Item oleum confirmā
tionis nō de oliua ſed et de alia alterius
rei go oleum ſit matia confirmationis
vr q oleum qcq ſufficit ¶ Ite vnus
magis facit audacem quam oleum nt
patet in eſdē iiij go magis q venit cō
firmatoi qma oleum ¶ Item ſibi extreme
vnctionis mā oleum eſt q go no bñ
ſanio eſt ſimulr mixtum ¶ Ite videt
q non rōnabiliter matia ſacrificata q non
maioris vtilitatis ſeu ſanitatis eſt q forma
qui hab 9 in hab vō non de nitidate
requiritur matia ſacrificata go nec i cōfir
matiōe ¶ Item attendit vbi ad clm
ait aug et ſit ſacrāmētum go ſi ante
confirmatōm crisma vbo cr ſanctificet hoc
eſt p ſe q dam ſacramētum ¶ Ite p form
ſacramēti ſanctificat eius matiā go nō det
p nutti ſanctificatō a crem ſanctificatō rite q
idem non ſit iterādi ¶ Q cōis vsus eccle
eſt crisma q fit ad cōfirmatōis vsum go
confeſſio et ſanctificatō precedens nr ē ad ſacrum
¶ Item dyo q lio de rebus dedicat cō
ſecratōis crismatis ritum go a primitiua
eccla ſanctificatō me cōfirmatōis hr ortum
go e nr ¶ Ad pmam qōm q in
ſacramēto nr dicit aug ſub tegumēto rei q
visibilium diuina virtꝰ ſalutē ſecretius
operatur vnde dupliciter rōne matia ſac
requiritur et ut tegumentum. 2m rōnem ſignifi
cti, mysterium. 3m rōnem conſe. Dico go
q matia nr eſt in hoc ſacrāmēto ſic matia
de creat ppt ſanctificatiōm et ppt ſalutiferam
¶ Ad 1o ma hoc ſacramētū ꝯ legit
adomio inſtituta ꝑ ſacramētū ſ. ſed
p inſpiratiōm non p expreſſiōm de adomio
inſtitutum. Nam nec ꝑ aduentum ſpūs
ad robur non fuit expreſſe inſtitutū tum
eius effectus ſit dictus ſpūs ſ. ad robur ideo
et q fuit a pō aplis inſpirata, ab ipīs
vero tradita. Vnde dicit dyo 9 i pncio
et tenet q de q dam pfectiua opō qm
antes nri ſ. apli tanquam pfectiua hoc
ritum normant ¶ Ad 2o ad dicendū aplis ꝑ
ipi quod esse ritum hoc tradiderunt
ſed tū qma p manus impoſitionē corpum
in ſigno viſibili dabatur ſpūs ſanctus
illo ſigno viſibili ſpi loco matie, et
ſpali mandato et miraculo dispēſatiue
vſi ſunt ¶ Ad 3m ſpūs ſ. ꝑ ſpūs
ſigno viſibili in q̄o dabatur ſpūs ſcs
miraculoſe (tanqm primi dantes confir
mati ſunt) et nō cotinuī lego ꝑ ſacrum
ideo mā cōis ibi non hīt vſum rē
¶ Ad 4am qōm ꝑ in mā ſacramēti
effectus eius ſignatur, ſacramētū vō ꝑ ad
implicē effm ſeu actum datur, q nec
p̄bitus eſt nitor fidei in firma credu
litate rōnis ſignati, nec oleo, ſed
odor fame, vt confeſſione oris, ſignat
in balſamo, ſic matia cōfirmatiōis, ſ. p
oleo et balſamo ¶ Ad 5m ſignatum
ſimplr rē ꝑ q̄nis grā cōfirmatus
ſit ſimplr in eſſentia ſe tamē i effectu
ſuppr ut dictū e ¶ Ad 6m huius ꝑ
eccla accipit large p quacūq matia
viſibili ſme ſimplici ſme composita
¶ Ad 7m de nitidate me ꝑ nla dr
eſſe cōis. ſ. que ab omnibus facile haberi
poſſit in ſacramētis nitidatis ſed in
ſacramētis degnitatis et pfectionis
non oportet ¶ Ad 8m de olea ꝑ
ſic patuit coiter in ſeptima mtlr
mſ addatur declarato ppt
antonomaſiam i oleum de coiter
in ſeptima q̄ ſit de oliua vide et de
norma ¶ Ad 9m de vino ꝑ in
mandatis conſiſtit et obnubilatae fidei
cō in matia eius matris corrupteret oleum
qm nimis ¶ Ad 10m de crisma vnctōe
ꝑ exemplis de modo q̄ms ſit
nitens nitor fidei et gratie nō tamē
odor fame, cō in ſacramēto, exemplū
i in extremis vnctōe potest olim

v eſſma ſit mā gſmal

sme balsamo ¶ Ad tertiam qõm ꝺ qdam
sunt sacramenta nrītatis et m oīm hīs
ē requirat sīficatō nīc ad sollemptatē
(non tamē ad nrītatem ut m bapō qđa
uero sunt pfectiōis et ideo m hīs requirt
sīficatō ad sollemptatem et nrītatem
ꝺ requiratur amꝑ implē sīficatō unde
aīī vsum (alia m vsu sic implex vtutꝫ
collatio fit alit mstrō ꝑa ante motū
quādo figura mplet ei datur altera
m motu qñ annuente vtute opatiua
ei conferetur ¶ Ad 8 ꝺ bapō ꝺ q
m baptismo sīficatō non ita requirt
sicut m cōfirmatōe qm nō bapꝫ sit maior
sīficatus sed qm maioris nrītatis
¶ Ad 8 accedit ꝓbis rē hinc mtlligt
non requiri ꝙ vbo sed ꝺ illo i quo
consistit forma sacramti ¶ Ad 9 ꝓ forīm
sacramti sīficatur ma eius ꝺ vtrꝫ
sīficatō nīt ē sicut etiā admo i bapō
ita est sīficatō aque m gtactu et tīs
ꝙcea fit m actu baptismi via ꝑ ꝑas
datur me sacrati vtutis incꝑta ꝑ
secundam vtutis completa rē

Dzm ar-sic procedit

Dr ꝙ sacramētum cōfirmatōis
non sicut ablam formā forma vbor
xpi nē enī nullam tradidit formam
aplī etiā nulla forma nisi legitur
go nō legitur ꝙ nullam hīt forma ¶ Itē
forma vborꝫ instituta ē ad sīficandū
clim sed iam sīficatum ē ante vsum
go non ē nec forma vborum i vsu
seu collatōne sacramti ¶ Itē nichil
est mstabilius vbo go sacramēto cōfir
matōis non gnient verbis ¶ Itē sacra
mētum gfirmatōis nō cōficit cīpꝫ vbis
ap onis quidam em dicit gsigno te
signo crucis et cōfirmo te crīsmate salutis
alii vero dnt cōfirmate sīficatiuis go nō
hīt formam determinatam / q mgr dicit
q. i ꝙ dno sunt m quibꝫ q sistunt
sacramta. s. res et vba go m hīs sacrīs
ē a ꝺ vbi ¶ Item ni ꝙ hī forma vborꝫ
non gnicmat signa sufficit se vel aliud
signo crucis signare sed go nō opt
exprimē vbo ¶ Item (aug accedit vbo
ad elm et fit sacramtū go requirtur
verbis ¶ Item bapꝫ confert magꝭ
m signa passionis et crucis qm cōfirmatꝰ
sed m forma bapi non gmemorat signū
crucis go non debet consecrari i sacrīs
cōfirmatōis ¶ Item matia et forma
diuisa sunt principia rei go ni forma
non dē matiā includi ¶ Item salus
vel sīficatō rei est sacramti res sa-
cramti non ē dē sacramēti cēn go nō
dē poni m forma ¶ Item omne forē
omnis ē actꝰ go male exprimit i cōfir
mplex actus ¶ Item sola invocatō
trinitatis ē forma sīficatiua i sacramtis
go sī sint totum residuū excepto eo
ꝙ dicit m nomīe ꝑa et fi et s. s
Amen ¶ Ad ꝑmam qm / ꝙ adesse
huic sacramēto sicut et aliorꝫ requirt
ꝙa / et vbis hac vo forma ꝺ borum
ꝙ m ad 18 ꝙ desuper est. i ꝙ no addi
vocatiōm trinitatis / aplī usi ꝓbabiliter
ꝺi possunt / qm is non non i vemat
septimi / non em omes ritum ꝙ s. sa-
cramētis exercebant scripserunt / si vlla
vbo tenus ordinamīt / tm i cōfo xi
cetā cum vero disponam / unde et
dicit dns ꝙ cōsummatiuas invocatiōes
quibꝫ p ficiunt sacra ta / no ē septiua
nichꝫ tactibꝫ negi misterii corꝑ alii ipis
opatiuas vtutes exercēdo ad cōe admīc
¶ Ad 18 ꝙ opponitur ꝓr illa tradit
rē ¶ Xo nō tradidit mspirando et ꝺ
aplis discipulis suis ex pmisso ¶ Ad
19 de forma vborꝫ instituta ad sīficandū
ꝺ implē requiritur i bi sīficatō ut
dctm est vna qna datur vtutis i q pleta
aīī vsum sacramti alia qna datur vtꝫ
completa m ipo usu ¶ Ad 19 vbum ē
mstabile ꝺ vbi requirat nō actꝰ
sonī tm sed vtutis manentis na
m vbo fit ꝺ aliꝫ / ad ē sonus tm siens
aliud vtus manens ¶ Ad 19 de mutatōe
vborum ꝺ quedam sunt de suba cōe
ut i vocatō trinitatis qm nō ꝺz fieri
variatio quedam de bene esse in qm bꝫ
non nocet variatio maxime cū eadem
res sīficetur p id ꝙ dē salutis et sī
ficatōis ¶ Ad 20 am qm ꝺ ꝙ forma dat esse rei et posse / nichil m
forma tangit totum esse / et posse

q

b

a

ꝙ sit cōe vbor hꝫ sacramtō gsigno &c

v h signo te signo crucis · gsigno te cōfirmo te crismate salutis
in nōe patris et filii et spūs scti amen

sacramēti straḡtur ḡo ꝑ primo/ finis
ad quem ē confirmatio ꝙ ad andate con
fessiom fidei/ maxime ꝙ q̄o ad articulū
magis crubescibile: ꝙ passiom/ tū dicit
Respo te rc/ ho actus vtūq̄ sacramēti
confirmo te C eo einsd̄ mam rōmate
salutis C quarto dicit stipcans/ i nomie
patris C Ad id ꝙ suffecit sigre sēd ꝙ
q̄m sufficiat ad effm/ no tamē ade
quidem effus C Ad id ꝙ bapo ꝙ
q̄m sufficiat ad effm bapi magr ex
primat figuram passionis/ tū sacrame
ti dicit ad cuius confessiom extorze
quit tūc ad credulitatē mitorem/ sic bapi
no h̄ ex primit crucis/ in bapo non C Ad
id ꝙ matia ꝙ ꝙ q̄m matia no includa
in forma ꝙ esse/ metuēdi tū genus pōt
ꝙ nimotescat quia forma principium est
i notescendi materiam C Ad id ꝙ aliq̄ ē
res sacramēti non ponit in forma
debitis salutis tamē ad significandū
idem nisi quo exigit suba sacramēti
sēd id ad q̄d ordinatur efficacia sac ti
C Ad id vltimū forme rc C ꝙ duo actꝰ
coordinati sēd non oino, dimidiū bū
vltimū forme cōfinato debet fidē in corde
et confessiom in signo vel in ore actus
simit coordinati C Ad id ultimo tūc
est sola forma scripturalis rc ꝙ ꝙ dr
similiter illa no tm̄ pōnit ꝙ ptinet ad
ē sacramēti sēd etiam ꝙ ptinet ad pos
se fieri ad efficiendum fieri ad significandū
portinet rc

Circa ꝙ problema q̄ quintum duo C primo de
caractis impssione C secundo de gre
collatione rc

Ad primū sic proceditur

1. Dr ꝙ in confirmatōe caract non
imprimat/ quia confirmato dat ad pu
gnam spiale/ sēd in illa etiam sit cois oib
non ē distinctio fidelium/ ḡo non pmitte
ibi signum distinctum C Item caractꝰ
est quedam spialis ptas/ sēd ptas passiua
fluxa ꝙ susceptionis sacramentoꝝ/ sufficiet
traditiue in bapo/ ptas ad actum dispē
sationis sacroꝝ in ordine/ ḡo milla sacra

1 in confirmatōe C q̄ caract configurat
nos deo/ configurari aī debemꝰ nō tm̄
in bonitate vel sapia/ sēd etiā in fo/ ḡo
debent esse ta sacramenta q̄ significantia
ḡo ta caractem in primentia C Item
videtur q̄ idem sit caract confirmatiōis
et bapi/ quia ad einsd̄ fidei confessiōē
datur confirmato/ sicut cuiq̄ credulitatē
datur bapi/ quia einsd̄ vō signatꝰ idem dr
esse signum/ ḡo etiam caract sit signum
fidei/ id caract ē confirmatiōis et bapi
C Item p vtrūq̄ sacramēti sit distinctio
fidelium/ sēd ad aliud distinctio sufficit
idem signum/ ḡo rc C q̄ dimidium caracti
dimidium facit plm̄ et imediati effectus
caract vō esse sacramēti plus ē imediati
effectus ḡo rc C Item nō videt caract confir
matiōis possit p̄cedere caractem bapi/ q̄
caract dispō ē ad rem sacramēti/ sēd
aliquis pōt esse rem sacramēti confirmato
sine re sacramēti bapi/ quia audacter confir
mat/ quia q̄d/ ḡo et dispom sine dispone
C Item sicut bapi valet p̄cedit confir
matiōem/ ita vnus ordo altius/ si caract
ordinis sequeretur/ ꝙ susceperit sine caractꝰ
p̄cedentis/ ordinatus erit sacramēti salten
non ē in eod ordine recordinandus/ ḡo
et caract confirmatiōis sine caractꝰ
3 baptismi/ q̄ bapi ē fundamētū et
radix oim sacramentoꝝ ḡo ea p̄ter
misso milite pōt susceptū sacramentum
C ad primam q̄onem/ q̄ caract ē signum
distinctum p statum fidei in actia mi
litanti C Est enim triplex distinctio exer
citu fidelium/ scīe militantiū C Una
totius exercitus ab exercitu dico/ que fit per
caractem baptismi C Alia militum
sororū a fidelibus mysteriorū/ que ab militibus
fit p caractem confirmatiōis C Altera
ducum/ abbatū/ que fit p caractem
ordinis/ primus impnit ad fidei su
scriptiōm/ sēd ad eius confessiōm/ seu de
fensiōm/ sēd ad doctrinam fidei su
tradiciōne/ sibi erit triplex distinctio
mtpliti separatiōe pli/ vel significatiui
est/ nam in separatiōe et electione eoꝝ
ab exigens/ significatur caract bapal
in separatiōe bellatoꝝ ab imbellibus

an caract impnit in gñali

an d̄ st caract gñalis et bapi

an caract gñalis possit p̄cedi caractē bapi

caract̃ confirmacõis ſm confirmatõe lẽm-
tarium ab alijs caract̃ ordinis ¶ Ad id
pugnatõis eſt oĩm ℞ pugna gtia
ad neſarios ſalutis ꝑpe tolis eſt oĩbꝫ
ſed contra aduſarios tolis fidei ſpalis
m fortoribus ¶ Ad id de ſpuali ptãte
℞ duplex eſt ptas actiua ſpualis q̃
datur in ſacrametis q̃dam ſ ad fidez
de fondendam q̃ne datur in confirmatõne
ad ad multiplicandã vel ad credm q̃ ordie
¶ Ad ham q̃m ℞ caract̃ ſigm̃ ẽ
et cauſa ſm q̃ ſm ſignat̃ diſtinctiuũ
q̃ m cauſa diſponit ad rem ſacrami
q̃ go ſigm̃ dr ꝓportionari ſ gnato et
cauſa effectiũ ſm confirmatõne vo ad fit
diſtinctio et alius effectꝰ gre/q̃m i bapo
to alig caract̃ m p̃mit/q̃m m baptiſmo
¶ Ad id q̃ opponit ad emiſſ fidei con-
feſſionem ℞ q̃ms cadi ſuccedi fi-
des tamẽ alicui ẽ actꝰ fidem ſuſcipere
et fidem confiteri vel predicare ¶ Ad id
de diſtinctõne fidelium ℞ diſtinctio
fidelium no ẽ ꝑ effectum fidei ſ ꝑ ſtatũ
ſtatꝰ ame fidelium diuſus ẽ ecclia
eadem ¶ Ad tiam q̃m ¶ ℞ q̃ i omi
gne ꝓtencia ꝓdic actum ad q̃ eſt/ca-
ract̃ vo bapi ſc hĩ ut potencia ad ptiti
patiõm alicui ſacramẽtoꝝ ¶ Deo multa
ſacramenta ꝓ̃ ſuſtipi an baptiſmũ
Sid nulli caracter ante caracter ipi q
tum ſit p̃cipium vite ſpualis et oĩm
operatiõm vitam conſequentium ¶ Ad id
de re ſacramti ℞ q̃ntũ ab poſſit hre
rem confirmatõis ꝟ q̃ ẽ ſine bapo ꝓ-
cedente non tm ꝟ rem q̃a ẽ res ſui
ſacramti ¶ Ad id de caracte ordinis
℞ non ẽ ſimile q̃ caract̃ baptiſmi
ſe hĩ ad ad ſacrameta ii po paſſiua
ad actum q̃a ii mediantibus et diſpo
nãlis re vel illoꝝ ſuſcipiẽtiũ ſ ordo
ad aliud ſe hĩ ii po actiua maior q̃a
iorem et re vel q̃ntũ ꝓ actiui ordo no po
ad actum ẽ nisi tm ordo actus ad actum
vel potencie actiue ad actuandũ q̃ ſtat

Hdem ar ſic ꝓ

n̄ de gra gtiam facientis n confirma
tione non differt/confirmato cui eſt remiſ
ſum q̃ penam ſ puſillanimitatis/ no
gra culpam/gratia vo ordinat̃ q̃ diſpaz

non contra penam/go confirmato no confert
gratiã ¶ Item ad id q̃ ꝓ ſi cum peto mor-
tali non oz dari gratiã gratum facientem
ſed audax confeſſio fidei et nominis ꝺamn
ꝓ ſi in peto mortali/go ꝛc ¶ q̃ ſacra
none legis eſt ſigm̃ et cauſa gre gtiã
facientis/go dat gratiã ¶ Item dr raba q̃
qma ꝑ impoſitiõm manꝰ ſũmi poteſtis
datur paciꝰ/ſed paciꝰ no dr dari
niſi ꝑ gre gtiam addictis effectiũ/go ꝛc
¶ Item mdetur q̃ ſit eadem gra cui gra
baptiſmi/qma ſub ime gre ſ ẽ ecclia
ame ſimplex et monibilis/dno vo
accidentia eiuſdem ſpei no poſſe eidem ſubeſſe
ſimpr in eſſe/go nec dare gre gtiam
facientes ¶ Item in bapo datur gra
cum plenitudine virtutum in confirmatõe
cum plenitudine donoꝝ eadem no ẽ gra
virtutum et donoꝝ go bapi et confirmatis
¶ Item eadem ẽ debilis virtus et fortis
go et eadem gratia bapi et confirmatis
¶ Item maior ẽ diſtinctio virtutis q̃m
gre ſed ad eandem virtutem pertinet credere
credere et ꝛc confiteri go multo magis
ad eandem gratiam go eadem ẽ gra baptiſmi
que ẽ ad credendũ et confirmato que ẽ ad
confitendũ ¶ q̃ dnus ſalꝰ tãꝰ dixit ſuc
effectis/go dixit ſacramentoꝝ dñe
gratie ¶ Item ſi ẽ eadem aut go nullo
aut ſpe an plurium que/ſi nullo q̃ ad
q̃ ſtatim rami no ꝑ tm dari ¶ Si ſpe
q̃ dno actualia eiuſdem ſpei no poſſe ee
eidem ¶ Si gre q̃ ſimiliter gre omnia ſa-
cramentoꝝ poſſe eadem in gre gra dici
¶ Item midet̃ q̃ gra confirmatis ſit
maior gra baptiſmi et ꝑfecto eius/qma
maiores gratie eſt fidem audacter confiteri
q̃m ſimꝑ credere/go maior ẽ gra confir
matõis qmaa baptiſmi ¶ Item ſignum
ꝓordinatur ſignato/ſed ſignum confirmatis
ſ ma melius et ꝓfectius/go et ſignati
ſ et gratia ¶ Item maior effectus ma-
iorem ptatem requirit/ptas vo minſt
confirmatõis maior requiritur/go et maior
effectus ¶ Item in ꝑfectõibus bo coordinate
ſe ha/maior eſt quam ꝓma/go ꝑfectio
confirmatõis maior eſt ꝑfectione bap. mi

vo gfium gſcat gram

an gra gſtium ſt eadẽ ord gre bap mi

an gra gſtium ſt eadẽ gre bap mi

¶ q̄ m baptismo fit remissio oīm pen̄arū
et culparū / m confirmatōe non ego maior
est gr̄a baptī gr̄a confirmatōis ¶ Ite
baptizm̄ baptizato statim aplt celum cō-
firmato non go maior est effect⁹ bapt̄ī
¶ Sic / dnplr̄ m sacrām̄tis fit scissio
ona oīm dctō ab hīs q̄ repugnat
sc̄itati / alt̄a deputato ḡ aliqs actus
vel efficta sc̄itatis / p̄ma fit m oīb⁹
sacrām̄tis nove legis instituti / sc̄da
spalit̄ m p̄m̄tib⁹ caracterē ¶ Ad vtrūq;
n gr̄a gr̄tum faciens rec̄ / q̄ pilla polit
ab hīs q̄ sc̄itati repugnat ḡ emū-
datur / et pillam solūm ad efficta vel
actus sc̄itatis q̄lis ydonea reddit⁹
p̄pter p̄mam ḡ oīm m oīb⁹ sacra-
nove legis gr̄acia nr̄a indulget p̄pt̄ hanc
spalem m sacrām̄tis caracterē i p̄m̄tib⁹
in confirmatōe ḡ dnplici dr̄e gr̄a gr̄
tum faciens dat̄r / q̄ gr̄a gr̄tum faciens
dicit⁹ dup.r / aut oīa facit gratum
de non grato et hoc dat̄r m sacrām̄to
n̄cessitatis sic m baptismo et p̄ma sāu de
grato magis gr̄tum / et h̄ dat̄r i sacra-
mentis alt̄is ¶ Ad id confirmatō e nonc
dum ḡ peccatum ¶ dup.r e ḡdam pēa
que est est effect⁹ culpe tm̄ sic pena vel
ḡdam que est p causa sic pena spūal
q̄ haut oz dari q̄m sicut q̄ culpam
q̄na p̄dem hoc sanari morbi cecitas
et cā ¶ Ad id de puero mortuo ¶ q̄m
vis possit audire fidei confessio i puero
fidei non tamē bene et mitorē ¶ Ad
q̄m q̄d ¶ dna gr̄a e gr̄tum fa-
ciens p essentiā m eodē subō / q̄ differen
tes effect⁹ / gratia vō sacrāta g̃erunt e
gratie cecitā rōne effect⁹ / si ḡ gr̄a no
unct effect⁹ gratie / q̄nia dnsi sic effect⁹
bapt̄ī et confirmatōis / p̄t dnsi dici q̄
dnsi sunt gr̄e si no nom̄ et cecitā
gr̄e / tm̄e distinguūdū est / sunt em̄ una
et eadē q̄ cecitam lucis de nocte / ultimo
notā q̄na sicut nom̄ / et illa p̄hat
augetur et roborat⁹ / m p̄ncipio vo
moto dnsi / sic q̄ auget / et q̄ auget
in p̄no augm̄to differunt m complēto
idem sunt / p̄ncipium et complem̄tum
sen tm̄ influxionis gr̄e hoc et illius
est fuisse p̄xīmum non h̄ item / q̄ non
est mutato successiva / sed subita

similit̄ vadim̄ liquefaciens et indurat̄
idem sunt p cecitam differunt h̄ cecitas
¶ Ad id sibm̄ gr̄e simp.r e ¶ eadē
est gratia secundū se / sed differūt sedm̄
effect⁹ sicut sibm̄ gr̄e simp.r est i sci-
entia multiplex m opōbus / sc̄m̄ia ad
nalis ¶ Ad id de dono ¶ similit̄
eadē est gratia v̄tutum et donoz̄ h̄ se
sed non p comparatōm ad effect⁹ i ad hoc
q̄ gr̄at func v̄tutum sunc donoz̄ ¶ Ad
id eadem est v̄tus debilis ꝛc ¶ gr̄a
gratum baptism̄ confirmatōis no tm̄
differunt ut debile forte sed penes
effect⁹ q̄m̄ sunt credē et fidem au-
dacē confiti cū m̄ periculo mortis q̄m
actus cum h̄ant diversas difficultates
requirunt diuīos effect⁹ gr̄e sic diuīse
difficultates m opabilibus requirunt
diuīsos habitus v̄tutum ¶ Ad id de di-
stinctōne v̄tutum ¶ gr̄a confirmatōis
non datur ad simplicem confessiōm
que est n̄cessitatis et requir̄t m oīb⁹
sed ad confessiōm audacem et m periculo
mortis ¶ Ad q̄nq; ad confessiōm no
sufficit habitus v̄tutis sine addito dono
fortitudinis ¶ Ad 3am questiōz ¶
gratia confirmatōis sic h̄t ex additione
sup̄ gr̄am baptism̄ / sicut bene esse
addit sup̄er esse / pot̄ go sic copatio
gratie confirmatōis ad gr̄am baptis-
mum cū q̄ p̄sumptōe / sunt cū p̄cessione /
p̄mo mō melior est gr̄a confirmatōis
q̄ plus valent ambo effect⁹ simul q̄m
vnus / et plus gratia augm̄tata
q̄m simp.r gratia / ho mō gr̄a baptī
est copiosior / sed gratia confirmatōis
dignior / q̄na illa datur ad effectum
magis nūm / hec ad magis dignū /
¶ Ad argūmenta gr̄a q̄ maior fit gr̄a
confirmatōis ¶ q̄ concedit h̄ q̄ fit
comparatiue m p̄sumptōe ¶ Ad ar-
gūmenta oppōsita ¶ q̄ concedit h̄
h̄ q̄ fit comparatiue cū p̄cessione

Circa 3m problema

q̄runt tria ¶ p̄mo q̄m̄ possit
conferre hoc sacrām̄tum ¶ Secundo
possit conferri ¶ Tertio si quo ritu
debeat conferri ꝛc

cxxv

Ad primū sic proceditur

Videtur q̄ simplex sacerdos possit confirmare. Q̄r q̄ pt̄ q̄ maius est pt̄ et q̄ minus. Sed malus ē corp̄is xpi tanq̄m effector. Ergo cum sacerdos simplex possit primū minus forte q̄ ¶ Item maius est effector videri tanq̄m in loco dicatur quam in forma. Ergo cum primū possit sacerdos in bapo̅ multo forte q̄ ¶ Item si solus epūs pt̄ confirmare aut ergo ratione ordinis aut ratione iurisdictionis. Si ratione ordinis, q̄ nulla ordinis sacerdotalis, cum eius pars sit maxima. Si ratione iurisdictionis ergo cuius confirmare pt̄ confirmare q̄ plus est ¶ Q̄ sola apls in primitiua ecclia licitū erat confirmare patet de et philippo diacono⁹ ascendentes baptizatos non confirmant. Ergo pari q̄ apli ad confirmandū venientes ergo non licet confirmare nisi solum apl̄orum successoribus. i. epis ¶ Item hic dicit q̄ in bona q̄ sacramenta a solis pontificibus dant ergo pt̄ ¶ Item videtur q̄ simplex sacerdos et de mandato domini pape non possit quia de mandato eius non posset ordinem sacrum conferre ergo nec confirmare ¶ Item sicut confirmatio est primum sacerdotis ita confirmare est primum episcopi sed creare de mandato domini pape quilibet non episcopus ordinare ¶ Q̄ deus permittit in omnibus presbyteris confirmare ergo in illo casu potuit hoc facere ¶ Item ex expressione pape ad q̄ quidam non sunt episcopi ornati clericis ergo multo magis posset confirmare laicos ¶ Hec ad primū quorum singula sic in operibus artificialibus opera naturalia sunt parata naturaliter et sufficienter et sufficienter in operibus sacramentalibus opera que non ponit ex quam excellentia virtus statuit omnia q̄ petunt ministri inferiores. i. presbyteri opera vero que ponit per virtutem vel excellentiam ecclesiastici nostris superioribus. i. pontificibus. Italia vero sunt. q̄ficiacio

et ordo. Propter que distinguit fideles in statu. Et ideo reservantur pontificibus alia vero non sic distinguunt. Et monachi in statu suo profitentur. Ut cultus christianus. Quia non. Cum omnia sacramentorum susceptione detur. Ad perficiendum ergo oportuit ministros inferiores. Presbyteros quedam ¶ Ut hi quedam vero sunt necessitatis primi ut baptismus. Et ideo in casu necessitatis cuilibet conceditur. Quedam vero non. Ideo non cuilibet conceditur ¶ Ad id quod primo patet quod maius est et. Et quod maius est consecrare in virtute. Et. Non est verum quia illa est maior sacramentalis et tm. i. signum non causa. Quare illa vero que fit in forte sacramentum est. i. signum et causa gratie ¶ Ad id aut̄ ratione ordinis. Et. Et insufficiens est. Dimitto. Quod ordo accipitur pro ordo enim medium. Ratione dignitatis et consecrationis pontificalis ¶ Ad illam quam. Et quidam dixerunt. Quod papa non potest committere presbytero confirmationis sacramentum. Et quod et hoc referunt ad dictum sacramentum similiter non ad sacramentum. Sicut si dicat. Simplex hostia pro eucharistia. Sed quod non est ut hoc similarum inducit. Circa ministrationem sacrorum. Quod dicunt alii quod papa potest committere cuilibet ut conferat sacramentum quod accipe non alium. Ut dignatum dignato ritu. Non presbyteratum. Sed quia non apparet. Quod sufficiens quare non possit committere conferre cuilibet non baptizato baptizat set non mittat. Quia fere nunc omnes sacramentum. Quod dicunt alii quod papa potest committere simplici presbytero. Sed non ministrare. Papa dat licentiam et roborat presbyteros ut confirmationis sacramentum set et non presbyteros potest committere confirmare ordine alicui sacrum. Quem hic. Sed non presbyteros. Non potest committere. Quia fere omnem. Quod papa potest excedit potestatem presbyteri. Non quod ordinem

am simplex sacerdos possit confirmare

am simplex sacerdos possit de mandato pape

ad corpus & om confectio ad corpo xpi
nistrum. Unde talis exparte illa habet
plenitudine ptatis que ptinet ad illum
bonem pt̄ omitte. ℭ Ad id de ordina-
cione & sim est na pp posse nr̄i ordi
est ptas ecclia legittima omitte non
solum collacōm mōro ordinū imo ecc
sacramentoz sacroz. ℭ Ad id de defectu
ℭ & non e simile, quia in pte illa
ptatis plenitudo no attenditur & ex
parte ordinis ad corpo ministrum

Hoc ar sic procedit

Arg. q̄ h̄ sacramtū no dr̄ cōferri
puis quia sacramentum hoc datur ad
confitendū coram p̄secutoribus fidei. h̄ aūt
no competit puis. ℭ Item ibi datur
spūs s. ad robur. hic aūt no g̃uenit
puis. ℭ Item arg. q̄ nec omnibus adultis
id cui q̄ omnibus dat̄ non expedit cōfer
statim nec dr̄ stringit go dari omnibus
confirmato non g̃uenit. ℭ Ite h̄ sacrm
dat̄ pugnaturis militia spūali
& militibus pugnare no g̃uenit. ℭ Ite
h̄ sacramtū datur ad confessionem noīs
xpi go sinistra dicitur militis. ℭ Ite
nolentes subire h̄ militē a pugna go p
metibilo dicitur nolentibus seu potius
imminente periculo mortis. ℭ Ite dicat hugo
q̄ quid periculosum cet si dicat vita
huic sacramento h̄ nugire q̄ tugeat go
tum omnibus periculosum h̄ minuere
dr̄ dari omnibus. ℭ Ite q̄ morbus infir
mitatis datur sed hic est oibus q̄ baptizatis go
sacramtū confirmatōis. ℭ Ite rob. vir.
militia e vita hominis go ꝛc go rob.
ad militiā nr̄am e omnibus. ℭ Ite confirmatio
dat spm̄ scm̄ ad robur et statur plenā
ętatem in christo militia & h̄ conuenit
omnibus go ꝛc. ℭ Ho dnr̄ e pugna
sine malitia corporis et spūalis ętatis
confirmatōis. sicut̄ distinguit e in
militia spūali & militia omnibus laicis
no militia corporis go et sacramtū con
firmatōis q̄uenit omnibus. ℭ Ad id de
confessione fidei et de robore & q̄ dicit
confitē fidem aut robustum ꝛc militia

spūali non conuenit puero in statu illo
conuenit tamē eis p̄ statu futuro ratio
ad cōfectus sacramēti in statu isto id
quod in futuro, quia dum est q̄ non
post hoc obicē sit cois, et ideo magis
conuenit in statu illo. ℭ Ad id q̄ omnibus
datur ꝛc & q̄uis id q̄ omnibus data
non distinguant pōe, pt tamē distinguē
tatum fidei in ipis. ℭ Ad id de milibus
& eis optimo competit militia spūali
ita pz in bonis sacris & no corporalis
ℭ Ad id de minutis & confessio no tri
fit obo, sed signo seu facto. ℭ Ad id
de noīa christi. ℭ & q̄uis subtraut
ppria cui p̄gnit ad primū militantem
deo genter attribuit militie sanctę signo

Dubitatur ar sic procedit

Arg. q̄ non dr̄ si vnctio cum in fronte
quia confirmatio nobilius est sacrat
quam baptismo go dr̄ si vnctio ni magis
nel eque nobili parti go mutile. ℭ
ℭ Item illa vnctio fit ad p̄standā
audaciā in confessione go in ministro con
fessionis faciendi in ore magis
debet fi. ℭ q̄ dicitur et pelleus, miser
et erubescentia confessoris sicut aut magis
apparent in fronte. ℭ Ite ris maduit
signis suos signati in fronte. a poe
xn quo adnotat signum crucis de
mari in frontibus eorum. et ezc ix
sig thau sup frontes virorum ꝛc
ℭ Item videt q̄ debeat ritari quia
sicut ritat̄ confirmatio datur ad robur fidei
sicut eucharistia ad robur caritatis
sed eucharistia ritatur go et confirmatio
ℭ Ite ritato morbo dr̄ ritari medela
medicata. sed spūalis infirmitas q̄
quā datur e ritabilis imo sp manet
go ꝛc. ℭ q̄ in confirmato imprimit
caracter go ritus no dr̄ ritari. ℭ Ite q̄
dicat hic magr̄ in littera exposse go
ꝛc. ℭ Ho ad primam quōm q̄ dicit
hic sacramta q̄ d. q̄ tunc cessant

sed q̄uis

an pueris possit dari sacramtum confirmationis. vide l'adulterium

an eis q̄ vnctio dicat fieri in fronte
an q̄ prima dicat ritari

expte sacrāmti nisi ſ matia ſmatis
et forma vbozſ dno etiam expte nisi
r dignitas pōtificalis / et nitēno debita
ſcientia ud expte ſnſapiēs ſ loq ſa
sapiens nali q timens / ſpons / q nō em
fit adſigtandus id q cōfitur in sacra to
nde qma in cōfirmatōe cōfitur au
dacia confessionis / cq opp̄m in timore
vel in erubescētia pnō et enidentius
in fronte manifestat / ideo fit vnctō
frontis ¶ Hoc dictum q̄ q vnctō ſmatis
treplic fit / in ēbis sacramētis / q nor
uersitas exſtīe accipit / q in bapō fit
in vtre / ad sigtandum fidei ſistrepōm
/ qma vtre est locus cellule rōnis / i cō
firmatōe in fronte / ad sigtanda audā
tiam cōfōnis / cq impedimētū ſ timor
et vēcundia / magis manifestāt in pal
lore vel rubore frontis ex ꝑp magnitate
cellule ſ imaginabilis / cq ordine vel cultu
membq ad significanda ꝓtātem q sctūs
dnām torq ¶ Ad id dicendū ꝙ ſ q̄nis
vtre sit sublimior tñ frons manifestior
id magis q̄rit sacramēto cuidēs cō
fōnis ¶ Ad id dicendū ꝙ q̄ non dat
cōfirmatio ad actum cōfitendi simpr̄ ſed
ad eg stantia actq. i ad audtiam cōfōnis
ideo dz dari non in instō q fōnis ſ in
in quo manifestat audtia q fitedi ¶ Ad
ham q̄m ꝙ sacramētū q̄dam in pmūt
effectu indelebile et hoc non dicit ītari
ut bapq cōfmatō ordo / q̄dam nō hīt post
ītari ¶ Ad id dicendū ꝙ ꝙ q
cōfmatō non ītatur / non ē eo q ꝙ ītum
ad robur ſ q̄ in pmūt essem indelebile
q non facit eukaristia ¶ Ad id dicendū
ꝙ q̄nis morbus ītetur vel malat tñ
ta morbi i originale nō reddit nec ſ
mitas sed q culpa originali cātur

Littera / pro scandalo con
cessum ¶ q / q ē devitare vite
rion dz dimitti / ppt scandalum ¶ ꝙ q̄nis
sit / devitare vite / quo ad pcepta dīscipli
rion tenē quo ad pcepta moris / nel na
talia vō bene possit relaxari a superiori
ppt scandalum q̄nis ab inferiori sua culpa
nō erat ſ nel admitti / spē ſ ad robur
q ꝑp panis cor hominis cōfirmat / non
ē aut idem effectus dnōq sacramētorū ꝙ
Triplex est robur gre / vel ad tollerantiam
mali / vel ad q stantiam boni / pm̄ datur
i cōfmatōe / ſ̄m in eukaristia / plen xām
q̄ in bapō fuit plen xām ¶ ꝙ q̄nis ſpt
plen quo ad esse ſpiale / non tamē quo
ad posse ¶ Item obijcitur / q̄ nec etiam
ſmt xp̄iani / nam ot gratiā amittēs
q̄ nō est xp̄ianus nisi cōfmatōe expti
fuit ſmatus ~ ꝙ xām vocat / x̄ mīste
non xp̄i seruū / tamen ꝙ

D. pm. ost sacramēt bapi eint de sacrāto bapi et cōfirmatōnib

¶ Hic agit de sacramēto eu
karistie / ꝓmo quo ad ēē usq ad xi q.
Qo quo ad eius ſ̄ ab xi q. usq ad
xiim ¶ In pma ꝑte p agit de sacramēto
eukaristie / quo ad esse eius in se dīcit
ſo quo ad esse eius in subō inſipidte
q. xp̄i / ēo quo ad esse eius in ſpēcie
q tñcto. q. xp̄i in pma parte / ꝓmo agit
de sacramēto h̄ q dignitate. ¶ 2 ſo de
institutōne h̄ eius / 3o de mīegritate
/ nūc quid ibi ſ dignitate ot ~ ꝓmo
ab effectu / ſo a figura / eius figure
¶ In 2a parte ēt institutōm / ꝓmo ot
qna hora / et in qla forma / et h̄ sac
mētum instituit hic ēt / ſo qr ecclia
in celebrando horam illam / nō tñ ot
id ēt ſ̄m tria parte ſ ꝓmo ex in quibq
hor sacramēto cōſuit assignat / tñ ꝙ
ſo assignata hic mē recoligit / et expla
nat ꝙ mt q. ꝛc

Hic q̄runtur tria

¶ ꝓmo
de sacramēto hmōi institutōe / ſo
de q fectōne / seu celebratōne / 3o de forma
¶ Circa ꝓmū q̄runt̄ m. 02 ¶ ꝓmo an
sit sacramētum / ſo an sit vnū / 3o an
sit hēns ꝑfigurātum / qto an fuerit
institutum ꝛc

Ad primum sic proceditur

Qz hic ſmilitudinē nālem tñ co
q ē sacramētum ¶ Qz spēs panis nō hīt
nālem ſmilitudinē ad corq xp̄i / ex panis
est hō genēn / corq xp̄i organicū / ꝙ nō ē

an eukaristia sit sacramentū

sacramentum tm̃ ¶ Item sacramentū nonꝫ
legis effect qꝫ figurat sed spes exterior nō
effingit corpus xp̃i vm̃ go non est eiꝰ sa
cramentum ¶ Item sacramentum debz esse
signū visibile sed corpꝰ xp̃i sub specie
non est visibile go non ē sacramentum
¶ Item sacramentum ē institutū ad sig
nandū corꝰ aut xp̃i vm̃ non ē institutū
ad significandū corꝰ mysticum go nō ē eiꝰ
sacramentū ¶ Item res cuiꝰlz sacramēti
gratia ē quia sacra ē ē inuisibilis qꝫ
visibilis forma ut dr̃ augo sed res nō
est hic qui nec corꝰ mysticū eccl̃esie
ergo nō ē sacramentū ¶ Item res sacramēti
est eiꝰ effectus sed corꝰ mysticū nō ē effectꝰ
eukaristie go non ē sacramentū ¶ ꝺ ꝯ
pla i quit ut hic tm̃ sacramentū nō sit
nobis treatus ad penam ꝛē ¶ Item signa
a re posita sunt sacramenta eukaristia
vero signum ē a re po in memoriam sue pas
sionis institutū go ē sacramentum ℔ eu
karistia sacramentum ē/ et nō ꝙ in alijs
sacramentis. ℔ significando/ et causando similitudē
et modo speciali ℔ gratificando scilicet corꝰ
christi/ qꝫ excellentissimū ē oīm sacra
mentoꝝ ¶ Ad id qꝫ opponit de spe panis
℔ spes panis non hꝫ similitudinem
naleꝫ cum corpꝰ xp̃i ꝙ h̄ se/ sit cum ē actus
simplex hꝫ vnde eiꝰ tm̃ est spes/ cū vnitē
et ꝙlitē retinet similitudinē naleꝫ
hꝫ cum xp̃i corꝰ ēa in essendo qꝫ sicut
ꝙlitates exteriꝰs permanentes membres
qm̃ in efficiendo/ hmā sit repetit corporaliꝫ
sit corpꝰ xp̃i spualiꝫ ¶ Ad id nō efficit
qꝫ figurat ℔ qm̃ non efficiat id
simplex tm̃ facit id esse in loco ysto ¶ Ad
id de visibilitate sacramēti ℔ cum
sacramentū ē visibile ꝙ aliqua sui pte
℔ ꝙ id qꝫ ē sacramentum tm̃/ ℔ nō ꝙ
omes ¶ Ad id dm̃ qꝫ corpꝰ xp̃i sub spe
visibili est p actus non esse sic homo
sub veste sua ¶ Ad id corꝰ xp̃i nō ē insti
tutum ad significandū ℔ ꝙ ē/ naleꝫ sim
non ē institutū ad significandū/ ℔ ꝙ ē
sacramentale ¶ Ad id corꝰ xp̃i mysticū
non ē gratia ℔ non significat corꝰ
mysticum ꝙ id qꝫ est ¶ Et ꝙ mica
vere presens et caritate et ꝙ mō in
suo significato gerit ymaginē formaliter
sed non realiter ¶ Ad id corꝰ mysticū
non est effectus eukaristie ¶ ℔ ꝙ id qꝫ e

realiter qꝫ fidelium non est effectus sacra
ℓ ꝙ ꝑsone fidelium ¶ Et magnitū vnie
e ꝙ formaliter / vnius vno est effectus eiꝰ

Hoc sit pce

Dt̃ gg ꝓficiant in nobis q̃ue tua
sacramenta qꝫ tractat/ go non ē tm̃ sacrꝫ
¶ Item sacramentum est signū ergo cum
multiplicato sensorio multiplicet̃ mysꝫ
pla signa sint pla sacramenta ¶ Item vni
tas dei est a forma sua sed hmoi sacrꝫ
duplex est forma go ꝛē ¶ Item quę nec
quę nec species qmut pla sunt simpꝫ
species panis et vini quę sunt actus tuꝫ
corꝰ xp̃i et sanguis nec quę nec
spes qmut go sunt pla simpliciter
¶ Item plures voces qmus idem significent
plura sunt nomina ut ensis et gladiꝰ
go species hꝫ sacramenti etiā si idem significāt
tamē sunt pla sacramenta ¶ Item qmus
vetus sacrꝫ ordinat̃ ad vnum vnum sacrꝫ
futurum tm̃ erunt pla sacrificia go a simi
qmus species ordinetur ad vnum significatum
tamē pla sunt sacrificia ¶ ꝙ hmoi vnum
et idem qtenus vnde et id significat
vnde et eiusdē effectus/ go sunt vnum et
idem sacramentum ¶ Item ordines
omes qmus simi sint magis reducunt̃ tamē ad vnum sacramentū/ go multo
magis species panis et vini ¶ Item ꝛē ꝙ
sacramentum ē sacramentū veritatis/ ergo
magne dz esse vnum ℔ vnum mō
seu simp. ꝛ ebris modis diꝰpnō mō
vnum mgm sibile/ qꝫ nō dr̃ nr̃ actu
ut pō/ ñ priuato/ alio nō vnum qtum
itate/ qꝫ ē vnum actu/ pla pō/ sic linea
ℓ eo mō vnum p̃ticipie/ sic domꝰ una
vel calciamentū unum/ vel hꝰ/ et ꝙ mo
dr̃ vnum in omnib illꝭ ad quoꝝ ꝛē ꝛē
missa ꝛequirit̃/ unde qꝫ sacramentū/
mysteriū qdam dne operatus ē/ ad
qꝫ mysteria ꝛequirit̃/ io ꝛēto mō pr̃ dicti
vnum sacramentū ¶ Ad id gg ℔ qm̃
maliter sequendo plura sunt/ tamē
formal̃ vnum p̃ relationem ad vnum qꝫoꝝ
qm̃ sunt principe ℓ respectione specie
¶ Ad id multiplicato sensorio ꝛē ℔
qꝫ sunt plura ℔ actui eius mgm sunt
ptes sacramenti/ et io effectus sunt

v. eukaristia ℔ vnum sacramentū

plura simp᷑ sint in vnū h ꝙ qualis
est vnitas sacramēti ¶ Ad id ꝑles vtes
ꝙins idem sigent sint plā norma ꝛ
non est simile qm̄a non sint instituta
ad sigandū id sint sed ꝑ se ꝙ ꝛ sec⁹ nō
simul ⁊ res publica ¶ Ad id dicēdū
sacdotes ꝛ non ordinabant ad vnā
operacōm sicut ista ꝛc

Hoc ni sic procreditur

signor⁹ ē sigtare nō significari
go cum sacramēta sint signa/ nō debet
significare ¶ Item forme non ē forma
nec mutacōms mutuo h phm̄ v phi
go nec signi signū ¶ Ite vet⁹ lex fuit
lex imp̄fectōms go sacramēta p̄fectōms
non hnerunt ⁊ in lege vet⁹ plurietia
go non hnerunt signa ¶ Q lex vet⁹
fuit vmbra legis none/ go et sacra tē
legis vet⁹ sacramēt⁹ nonū⁹ ¶ Item
signa p̄supponunt ad p̄cognoscenda signata
sed h̄ sacramēta difficillimū ē ad cognos-
cendum/ go eius materia debuerunt
p̄cedere signa ¶ ⁊ sacramēta nō le
galiter se hnt ad nectem le/ qdam erāt
fuit in ipā h rem/ ⁊ non oīa eod
mō/ vt mat̄ m. pma et ordo sacdā i sig
non m re/ vt bap9 et eukaristia qdam
nec m re nec in signo/ sic q fmato/ ex
trema vncto/ sec⁹ dō est qm̄a pma de
actu ꝑfectis/ mat̄ m actum n e/ ordo
et traditōm spualem ad cultum dei
hoc aut tā in oīa lege requirunt/ bap9
nō et eukaristia sunt nīe p̄n vite spuali
bap9 grādo ad vitam/ eukaristia cō
fortando vitā set ideo ante tempus hō vite
manifestasse non debuit cē in sua spē
sed in figuratiue/ sec⁹ fmato nō et extrema
vncto sunt sacramēta p̄fectōms sum per-
tinens ad p̄fectum gre ꝑ cōfmato/ solum
ad p̄fectum glē ꝑ extrema vncto/ ideo
tempe [illegible] lege nō debuit esse nec
in se/ nec in signa ¶ Ad 1d signorum
est sigtare non sigtari ꝛ hoc mtlli
genduꝫ ē re⁹ eius/ sed re⁹ diuisa
aligna possunt esse/ et signata/ et signātia
¶ Ad 1d forme non ē forma tē ꝛ nō
est simile/ qm̄ in absolutis et relatiuis
quamuis cum qualitatis nō sit qualitas
tamē relatōms bene refert pē ei hoc pōt

an sit finitum ꝑfectum

¶ Ad 1d lex vetus fuit imp̄fectōms ꝛ
quia sacramentum eukaristie sit p̄fectōms
maxime quo ad continentiam nō tamē quo
ad effectum

Hoc quantum ad sic p̄dicit²

Ad 1² qꝫ h̄ sacramēta instituta nō de
buit qꝫ signa rōnalis nichil ꝛ institue
ꝑtinet rōnī m h̄ aut sacramēto ꝑt mista
gira rōnī go nō debuit assumi
¶ Item alimentum corle qꝫ h̄ raz est
non nutrit nam sed p̄mit go assimila
alimētū spuale qꝫ extra rōnī e spūm
rōnalem non nutrit sed p̄mit go tale
alimētū tradi a pio pre filius non
debuit ¶ Item nō p̄dest cibus corlis
qui nō pt corlit masticari go nichil
p̄dest cibus spualis qui nō pt spualit
masticari ¶ Item adueniente re debet
cessare signū go aduemente ꝛ passione
non debuit institui aliud eius signum
go nec eukaristie sacramentum ¶ Ite ex
eisdem cōstituit et mittit go effectus
quē papalis ꝑ qm̄ q stituitur sufficie
bat ut p eam mitteret⁹ q sic vita
corpalis nō q̄natur sine alimēto
certū sit nec vita spualis sine spuali
go sicut autem sint sacramēta vni ꝛ
quo mīstrat⁹ vita spualis ita sint
vni autem in quo mīstrat⁹ alimētū
spualis ¶ Item bustici passionis
frequentissime erat remedium go debuit
institui et frequentari aliqd signum eius
remedialis ¶ Ite primū⁹ opuit deū
esse homib⁹ ꝛ ꝑt incarnatōm qui
ante sed nō prima spuali tm. qꝫ sic
erat p̄ius ad id go erat corla sed nō nāli
sub spē ꝑpa go sacramēta alia sub spē
aliena ¶ Item mdet qꝫ a primo ꝑti
tu qꝫ h̄ sacramentum viatici appellat
a principio fuit filij dei in via go de
buit eis dari viaticum ¶ Ite alimēto
indigent nō solum adulti ꝛ pmli
go cum sacramentum h̄ sit alimentū
debuit dari etiam pmlis. ꝛ antiquis
¶ Item xp⁹ est caput oīm mīstro
rum go a principio fuit ntia mio
nuo ad 1d caput go a primo debuit
esse sacramētū p̄cipuū ¶ Ite tpe quo
homines sunt debilio⁹ cē magꝫ indiget

an sit finitum mīstratum
an a primo mīstrari debuit

robre go tm dctm ad robm debmt
dari a pncipio qm homes debiliores
erant C hebre. o pfectum est solidu
tibs go non qnecebat eis dai tempe
pfectonis C tre h sacramtum q tnlet
gre plenitudiez unde eukaristia dr
i bona grā go no debmt instituj
ante tempa plenitudinis gre C tre
indctur ch pta passiom x debmt sti
tui e em signum remcoratiu x passio
go pta passiom debmt tradi C tre
non dr tradi ii baptzatis go pta bapi
instructiom debmt instituj go tr assu
siom C Item verbg dcm nona dcit
q tmari go vltimo sacramtoz re
trez s. agno paschalin debmt pmu
nonoz q tmlari. i bapa no go eu ka
rista tm sed bapa debmt instituj
C h i d nolunt dns arcus mcrte grdai
go in rcessu suo deus sunt id tradi
C Item futurbe et vnibre rē sntc
dit vitas go sacrificio vet. s. agno pa
schali rē sntedit instituto hom sac
ficiu C ho ad pma gom / qp sit p phm
dnp x e opus vite corlis. s. tuaze et
aliuto vtiscqz unde ptinet ad q̄natoz
spēi altiu ad cōsnatom i diuidm sta
portonalit dnplex quecebat / esse opa
vite spūalis sic instituto e dnplex
tramctum effectum hmq̄ opis dnplex
bapa cm ht offm gnandi filias de
eukaristia intrcndi set hmt e qp mgr
rite et pfecte spūalis xpe / hec duo sac
p scipm psona et tpe esse instituit
C ad id homo rōnabilis rē C he
dnp x e ins romb una mfior q respic
ne q suctudines / alta stor que q sistit
legis etnias sacramtu hic qnis sit
q nditum dcm mfior no tm in
ditum sroris q mdicat h rom po
et sapie et bantatis dei C ad d mu
tctum qp e q nam rē hec eukaristia
mtctum est hoim h metem. i.
h ptem srorem dcm no h mfiorē
C q nditu no cōis sroris no est
sed mfioris tm C ad id no pde ribq
qm no pt masticari rē sz in ma
sticatoe duo sunt vnm e dmissio pmi
ma / alti saporis dinditatoe tertio
modo panis celestis non pt nec de

an pro passum instituj debuit

masticari i corde sistuj sz sm modo
i p fidem eius sapor abalnt tribz
discerni et p sit pdc C ad id adiecte
pitate rē sz hic intelligendum est
de signura mtris sine non pnis vel
ptite C ad id excepa mtrē rē sz
hmt hic vm sit in tribo mali qm a
tus sumtat i nos unde oz qp nobisse
in ma quemat non tmc in tribo
spūali qm nos vtnar in se tūsmu
tat C ad ham qom C sz in sacrato
dnplici re e cosedere sm a q tenta
et figurata s. pmtate corpis mistici
pter vtraq vo / cui e adiectum sa
crutui non debmt q ma ipe e res
q tenta et figurata / et qr vmtas corpis
mistici ad ipm spūalit p fidem et
cuitatem e figurata / res tm q tenta
time no erat / vmtas matr corlis
qm spūalis qm h sucessiz qm
erat sucessio fidei / sit de auctoo
C ad id de viatico C sz dnplex e
viaticum qdam sustetans in via
qdam pducens ad patam pmi
rentis sp hi sumut. s. debim alicp
i fine misp̄ationis vel dcctne ex
trioris vel cōsolatoms spūalis sm ne
qr non erat tpe p remedi in patia
tale no e viaticum eukaristie ideo
ante tempa remedi in patam dari
non debuit C ad id de alimento sz
pmili mdugct alimcto sic et pfecti
sed altius modi Nam pmili latte
p fecti vo solido cibo C ideo lac fuge
cis datum fuit mirs pfectis solidq
cibq nitatis C ad id xpus x pns
capnt mstoze sz qnis sit capnt
qm tri alii copulabant ei membra
precedenta x adiectum p caritatem
s. alii sapia. qr cetia p ne coformitate
dnt multo maior e bmo poss ante
C ad id tpe quo homes debiliores
sunt rē sz qnis magis rē roboze
nditur non tm magis sunt ydo
nei ad ea quibq robur pstatur sic
ad cibos solidos C ad 2am qom sz
tpe mstructonis h sacramtu sunt
hoies in cetia nnisteplia cone cetia
pter corlis pncie subtractom non

Straten in Hun. verg. x' Alun. no gren tam p. Strata

tm̃ fiunt ḡcns ut sit hẽtur in cõlio p
scientiã et sacramẽtali sicc̃ ut decet in
otrag; sed cum discipulis suis ꝑpetuo
maneret in alta illaꝝ in sacramentali
quis ingr; admittit in cõlio pg indi-
cium sibi ꝛõ ꝑt̃ veteꝝ sacrificiꝝ tm̃iatom
q̃m passione christi erat sno ei simil
gens fuit vmbrã et vitatẽ ꝛreuelãt nec
vitate non dum hita vmbrã cessare
ꝑt passionis ꝛepñtatom ideo
ea imminẽte instituit. est ut magꝭ
hoc signo nisiꝑt corꝑa cordiba premẽ
tram passiõm Quarta ꝑt̃ materon
leg medicatom sit vltimo recessu editum
apli deligẽcius zelument Ad id sicñ
est ꝛemediatiꝰ zẽ ꝑ q̃nis ante passiõ
batum fuit tñ ad celebrandã nõ zẽ sed
pg ea Ad id ꝑ & bapo ꝑ & bapg
ante instituꝫ erat institucõe priuata licꝫ
non publica Ꝑ non oꝛ cõe omiꝫ oꝛ-
dinem institutionis sacramentoꝝ et ꝓcep
tom me Ad id verbꝫ debeut nota ti-
mare zẽ ꝑ & eukaristia q̃nq; no sit
ꝑmu ꝛeceptiõe est tamẽ ꝑmi dign̄
et mẽtẽde et ideo instituꝫ est statꝰ
pg fidei veteꝝ sacramẽti zẽ

Circa ꝙ problema

Scripsit mꝰ oꝛ Primo de ordine
quo xpus consecrat Ego de ordine q̃
ecclia consecrat Leo de ordine quo a fidelib⁹
sum oꝛ Quarto de his q̃ ille oꝛ-
dinẽ opposuit

De primum sic ꝓcedit

Arꝰ q̃ ꝑ̃ consecrat q̃am vba
ꝑ tulit q̃ dicit xp̃s bis & dr̃ buius
fregit discipulis suis dedit accipi-
te & illa alia buiusmõi fuit q̃ secuti
ego ꝑmus cõsecrãt q̃m vba illa dixit
Item sic vbis bapa cõsecrauit
ego videtur similiꝫ q̃ eukaristiam sic
vbis q̃ seruare debuit Item simꝰ
et dicit ꝓcedit cõsecratiõm ꝙ aut fregit
ac dedit q̃am vba q̃m vba dixit ego
ꝙ cõsecrauit Ꝙ si ꝑmus q̃ secuti alii
ego eisdem vbis aut alijs aliꝫ missis
si eisdẽ ego euangelista in ordinate
et insufficienter narrauit si alijs ego
illis vel pauꝰ vtendo dedit quibꝰ ꝙq
fuit si missis ego sic vbis deberet

consecr Item sic vbis non consecrat
ego hic vba ab ipo ꝑm q̃rendi nõ ac
ceperunt Ꝙ & & hi in oꝛ sunt omnes
Ista è q̃ dom̃ ꝑ se sic me vbo cõfecit
set ꝙ sibi cõstituit nobis formam
cõficiendi dedit sic ꝙ me vbo baptizatꝰ
fuit set ꝙ nobis forma bapi tradidit
et hanc omniꝰ docuit in mysteriis in q
in quodam libro suo same dicit ꝙ ꝑ
ueritate ista cõfecit et ꝙ ea formam
exꝑssit Subqua ꝓsilio ꝛesidẽtes
Deo g̃ ayt xxe vi euãgel. dr̃ budiꝰ
-budictio ꝙ aliquibꝰ verbis fit sin
nõ. vo non ꝛeffert sed opinioꝛ tacꝫ
Alii dicunt q̃ vbis alius gerit
sed hoc nõ videtur q̃ns forma. hoc tñ
forma dom̃ica dom̃ facit esse rei ad
sacrãm̃tum sm̃ fuit q̃m nr̃m sit
Alii dnt q̃ hec vba illa ꝑ silentio
g seruando ꝙ ea aptate formam cõ
secrandi dando ꝑtulit Oꝛ q̃ hoc est
q̃ma sup flua est itaꝛi q̃ eq bene
ꝑ actum dom̃ ꝑ fi Alii dicunt
verius q̃ illis vobis semꝫ tm̃ dicꝰ
q̃ seruant ꝓ & et nobis formam q̃ se
quendi dedit Ad id q̃ obꝰ ꝑmus
budixit q̃m dixit & no è vmsimo
dicendo budixit et fregit et dedit
Unde ꝑ principiũ dicens imptat q̃o
mutuam rei ꝑ illoꝝ tm̃ actus Ad
id de bapo & Non è simile q̃ tñ
bapm̃ non ꝑtẽ instituit q̃ma ei esse
mali no formali hic aut eukaristia
tota ꝑ instituit Ad id ꝑmus fregit
ꝛc no è vꝛi imo sic. vel sic debeut
vba intelligi Benedixit Dicens

De sic ꝓcedit Dmie ꝛactio nm̃ è

mysterium q̃ hora q̃m q̃fecit nos
cõficiẽ debẽ mysteriuꝫ Item non
licet ecclie mutare traditoꝛes & q̃
illa hora q̃fice debet ecclia Ite sapiꝰ
fuit mgr̃ q̃ubꝫ discipulis q̃ magꝭ
sequendi est cuius exm̃ in q̃ficiendo
Item spalit ꝓceptum ꝓcep hoc sa
cramẽtum fr̃ in sui memoriã celebrandum sed
expressior est memoria i veritate cõsti-
tuenda fuit et ꝓs non solu sed

Quo ordine q̃ sacrmtũ q̃fecit &c

Quo ordine celeb q̃fecit et quo ꝓs ac
co quo &c

go rē ¶ ō vsus et tradicō totius ecclē q̄
tum observat/ecclā nec p̄ sp̄m s̄ ordi-
nes suas tradidit/go ita ꝑ debet rē
¶ Item primus mirandū est de dāna q̄
de corē go primus decubo spūali sumdō
quam tēpli ¶ ꝑ/ista sacrāmēta q̄ q̄da
xp̄us tradidit tangūt sūbalia vt māūm
et formam/q̄dam tangūt actūalia
vt horā vel tēpa/ecclē sūbalia/eccle
mutatōm fidē non licet/sed ecclē actū
talia ex tensa lz/q̄ essā altā cāē/alē
debēt esse effectus/ Unde q̄dā xp̄s
in xxx āno baptizato sūt ꝑ-
sūo tamē nobis usq̄ tūc expectādi
formam dedit/q̄na ipe bap in ut
ipm̄ sūscipiavet suscep/hos alit'ut ab
ipo sūscipiamur/similit q̄dā xp̄us
pa teriam celebravit/sic tu nob tūc
formam celebrandi p̄scripsit/q̄na ꝺ ipe
p̄me institutōm/ꝑt vet̄a pascha finaliū
magis debat/ꝺ vo ꝑt reverentiam
magis celebratōm q̄lemit ¶ ꝺ ꝺ oīz
ē actō dē ¶ ꝑ/instō mea ē ois xp̄i
actio ad ꝺ nō tamē sp̄ admittandō
¶ Ad id non licet ecclē traditōēs xp̄i
imitare ¶ ꝑ nō q̄q xp̄us fecit tradi-
tiones ꝛ sūt sed que faciēdā mādat
¶ Ad id sapientior fuit mgr̄ ¶ ꝑ q̄
nus sapior fuit nō tamē exemplum
eius in h̄ nobis magis sequēdū ē q̄
tp̄ꝰ id admittendō nō ad celebrandū
pactum elegit ¶ Ad id de memo-
ratione ¶ ꝑ q̄nis gmoratō cōt q̄o
ad ꝺ expssiōr in sō exteriori nō tā
melior vl denotione mīorē etc

De tercium sic p̄ce ditur

¶ Corp xi cū igneme
admandicandū victim exspectate si
q̄s aūt esurit dom̄ mādūcet/ go
postq̄m dom̄ manducauit h̄ gratie q̄
de mandicatōne sacrāmētali q̄ fiebat
in ecclā legebatur ap9 ¶ Ite apli
mandicauit p̄ q̄ndā go mīrē q̄ sūr
cor exemplo si possit ¶ Ite de obsecra-
ꝺ. i. ꝺ q̄ sacrāmentum altaris nō
ī communi hominū celebretur excepto
vno die āni sacro q̄o cena dom̄
celebratur go ecclē p̄ cena sumere
cor9 xp̄i ¶ ō de sacra· ꝺ n̄ placuit

spūs s̄ nē in honorē tanti sacrāmēti
p̄mus mos fuit ꝺ victum cor9 q̄n
alīq cibo mīscet ¶ Item h̄ sacrāmēt
tamē maxima sobietate et reverētia
et devotōne ēt s̄mūdum nō ē quē
tanta devotō et reverētia et sobietas
p̄ q̄ibm̄ sīe ante go ꝺz sumi oēs
tibm̄ ¶ Item videtur q̄ nec p̄
sumptōm eius licitat statū comede
q̄nul ꝺr̄ de q̄ sēē ō n̄ si mane
sūmta porrō oritur usq̄ ad sexta
mīst' remanet q̄n eam q̄ sumpsēt
et s̄ in tertia nec quarta hoā sūscē
ꝑt remanet usq̄ ad nēsam go rē
¶ Item nō mīr reverētia exhibēdi
est sacrāmēto tam sumpto q̄ sūmēdo
go sit non ꝺz q̄ missa altī cibo ita
nec alius cibo ei ¶ h̄ hic nō obstat
q̄ alis ecclē q̄ suetudo go hic nō est
de vīrtūte obsēuandū ¶ Item ille
spēs tm̄ sūt modice valētudīs di-
gerūt̄ et resolūt̄ in humorēs ex
tunc vō subtīs cor9 ꝑ nō ē certo
non mīstū dm̄ exspectāē ꝺz ¶ ꝑ
ad p̄mam q̄m/q̄ q̄nalīē corpus
xp̄i ꝺz sumi tūc a recumbīs/q̄nalī-
tamē utilitate mgr̄is imminente
q̄ēē etiam post alios cibos sūmi
sēd vō sūmēdi ante cibum duplex
est cena apte cibi. s̄ eius reverētia
alīus apte cibantis. s̄ eiq ad cibi
vtilitatē ꝓpīcio digna ¶ Ad id ap̄li
¶ ꝑ nō voluerit nec q̄ dom̄ nō
mandicauit p̄ q̄ eā cor9 xp̄i
sēd amīcitē et sūr̄ familīte mādicādi
in ecclā relīquit/ que sūr̄ humīdā
erat nō tm̄ exemplo sacrāmēto sēd
ex cibis alīs q̄ nos sēmū defectat
et in ecclīa mādicabat ¶ Ad id
de capīs ¶ ꝑ non est sīmile nō
eni ībi tempa q̄ueūt mīstrēdi
et vsui q̄na alta ē condīto rei
in suo s̄ et in suo fīne esse fre-
quēter ¶ Ad id de cena ¶ ꝑ q̄nis
consuetudo illa aliquo tpe obser-
nata fuit/ tu mīe cor9tabiliter
consuetudo ꝺ via illam abrogauit
¶ Ad q̄m dom̄ ¶ ꝑ p̄ sumptōm

Secundo a fidelibus sumi debeat in pa
communibus

an stando pa sumpsit licuit comedē

eukaristie quem q̄ d̄ acubo alig̃ dm abstinere/ sed non ꝙ multū din/ q̄ cito fit illaꝛ spēs ꝯ simpto et altaꝛib ¶ Ad d̄ dctm ꝫ loq̄t de hac estate pro tpe illo quo raro celebrant missē non de facilitate ¶ Ad d̄ de cena q̄ ſſ sacerdotē exhibet cenā q̄ ꝙ ad simpdā spēm seu altaꝛis expectat nec est simile de p̄d et ante q̄ sacrū fit effectū in ipa simptōe Vnde aūt simptōm magis ꝓhibeaꝫ ꝓhibeaꝫ ni de notōe actuali p̄cū vo sufficit m de notōne habituali ꝛc

Dquartus sic proceꝛ

ppt sobrietatē ꝙ sacramēta aliquis sumat/ sed modicū cibū et potū modico sobrietate m nullo impedit/ ḡo nō ſuꝑfluū sacramēta ¶ Itē potꝰ liq̄ idē nō solvit ḡo p̄d illū sumi p̄t ¶ Itē cōsuetudinē nō solū nō ꝙ p̄fert me dicinam vel electuaꝛiū sumi p̄t ¶ ppt sacramēta cenā aliquis sumi d̄z cena vo hic p̄ cibū alimēti vel medicamēti simptōz impedit ḡo cē ¶ Itē tota unda p̄ se nō nutrit tū aqua mixta nutrit in stomacho vo ays liquoꝛ misceꝛ ḡo cibus simptō q̄ simptōm alimēti eukaristie impedit ¶ Ad ſ̄ ſacramentū det sumi aliquis/ ita obscuꝛa cam sacramēta/ q̄m ꝓp̄ sobrietatē sumit et licet simptō hui⁹modi cibi alimenti nō impediat sobrietatē tū reuerentiam tollat/ dco ꝙ nullū talē sumi d̄z sed cenā ieiunū dnīcē/ q̄dam nē a p̄ceptō ecclie aliquis legis gr̄e ieiunū d̄z nisi concedit/ cetꝝ si placet ꝙ ea mane cōsumat ieiunus sit/ q̄dam ieiunū cēte/ quo q̄s ieiunare dicat/ cetꝝ ꝙ q̄n sol m̄ ascendit/ d̄c ꝙ no ḡo ieiunus intellig̃ cū d̄z q̄ d̄z sumi aliquis/ no d̄c ꝙ ſa et m diebus ieiunis/ et m alijs missa celebatur ¶ Ad ſ̄ d̄ sobrietate ſ̄ q̄m non impedit sobrietatē tū impedit reuerentiā ¶ ꝙ cator legē cū ob cautelā p̄cauēs d̄cauere no ꝓsit gr̄aliq̄ re cipulam ponit ¶ Ad ſ̄ d̄ potu aquarū ſ̄ q̄m non solitū ieiunū cēte q̄ no ꝯsuetū assumi in refectiōm cum solūt ieiunus nē ¶ Ad ſ̄ d̄ cibo naturaliter medicinali ſ̄ ppt reuerentiā sacra

ieiunū nō solum acubo sed ecā amedicamento regrediꝫ imo magis ḡ̃to magis ipm̄ medicamūb sto̅ma· tū mittat et aliq̄ando vomitū ꝓuocat

Circa 3m dr. de forma

q̄rtus q̄atuoꝛ ¶ Primo de forma ḡsecratōis panis ¶ Do de forma ḡsecratōis vini ¶ Tercio de virtute vtriusq̄ ¶ Quarto de compactōne vni ad altēm ꝛc

Dprimum sic proceꝛ

forma cui⁹ ḡsecratōis panis hic est/ accipite et manducate ex hoc omes hoc est enim corp̄ meum/ hic attestatur a tuba ꝙ m̄ littā/ dicens ḡsecratis quibus fit d̄b/ attendere d̄ba/ accipite et comite ex hoc omes/ hoc est enim corp̄ meum/ ḡo h̄ forma sufficit de subā forme ꝙ/ accipite et manducate/ p̄tinet ad sacramētū disp̄satōni vel vsum/ nō ḡo est de forma ḡsecratōis ¶ Item magr assignans hic forma/ no ponit hanc hoc est enim corp̄ meum/ ḡo illa duo d̄ba nō sumit de forma ¶ Item id ꝙ nomē hoc demōstratiū est/ ḡo aut determinat corp̄ ꝛ/ aut a ſſ ictō/ ḡo ab ūtio p̄ lacrimis/ et ibi corp̄/ ḡo iam fra est consecratio/ q̄ falsū ſſ ad/ ḡo lḡ tuco est fla/ ḡo h̄mo vitatis fluis est/ q̄ et ꝙ ¶ Item cū de mitt p̄ns/ cū sit tūc ſſ si p̄ns ḡ/ mēbris q̄ tpe pleni p̄mis sit p̄ns et corp̄ xp̄i ¶ Si fatearis ḡ/ ḡ fatū est no d̄m est/ ḡo p̄uoq̄ sequ falsa et lo tuco ¶ Item tūc ſſ ponens d̄bo p̄ntis tpis/ no ſſ vim ampliandi/ ſi ꝓmitt p̄ntibꝰ/ ḡo p̄nonle ſ̄ ſupponit p̄ re p̄ntis/ cui ḡo p̄panie et sit panis est corp̄/ cui ꝓtore et sit corp̄ iam est ibi ſ̄ vtrūq̄ est fatū/ ḡo lo tuco fla ¶ Item cui facit demōstratiō ad ſēnsum/ cui ad intellectū si ad sensum/ ḡo subā panis est sub illis ſpēbus est corp̄/ ſ̄ subā illa nō est nisi panis/ ḡo panis est corp̄ Ibi cui est fatū ¶ Si ad intellectū/ nihil sit ſſ ſ̄ fatū significatum ḡ̃ per hoc verba vocatur ſi tm̄ mutō hō in cō/ ḡo vtute hui⁹ vbi/ nō fit tm̄mutō panis in corp̄ ꝓ ¶ Item vox ſubtilis et ꝓtractum sunt nīa possibilia ſſ

dicit de reuerentia sacramēti debeat

que sit forma ḡsecrationis panis

copulant / per hoc vbm est subiectum et
pdicatum sicut si dicetur albus est mig-
ro homo possibile animal et pdicatum
i corpo in compossibilibus simt ergo ibi pot-
hoc vbum est ad copulandum ¶ Item
virtute huius forme sit hec unitatis
panis in corpo / ergo ibi male ponitur
vba substantiu / imo debet pon vbi
practicum seu opatiu ¶ Item hec gnalis
cum quillo evangelista ponit / nec
vba predicatiu secundatiu in talibus ogalis
ergo non simt de subo / ergo non debuerit
poni cum subalibus ¶ Item non lig
addere ad vba legis Deute mi / ne ad
detis q quidem &c ergo multo mg ad vba evan-
gelii maxime &c pceptam formam sac-
mti corpo ¶ Item signatum debz vnde
significo / ergo cum caro sit hogenea i vnq
natile / in toto et in ptibus / sit panis /
non cuius corpo / inclusa / debuit dici tas
unica / quam corpo meum ¶ Ite i sac
alis / misse legunt in prona pa / ego ibi
baptizo te &c vel confirmo / sed i nugo
&c / ergo in isto simulis si debuit / ergo no
debuit dici / corpo meum / hic corpo xpi
¶ Ite forma e principium distinctiuum
sacramentu vo abalis sacramentis i duobq
distinctum si in hoc / quod e speciale mes
riale sm institutoris / quo ad rem sig
nificandi / set in hoc / q gerit ipm ecclie
quo ad rem tandi / ideo in forma / vtraq
pticatem oportuit designari / ppter primu
ergo / pferuntur vba in psona xpi / non
in psona ministri / sit in alijs sacramtis
propter quod ponitur ibi vbum nisi patiu
sed substantiu / q designat primam
causam xpi / Unde melius dr / hoc est
corpo meum / q hoc sit corpo meum / q
ibi e esse sme immutatiue / vel motiue
deo / propter tactum &c sme quiet subiecti
dicunt eni vba forme / significare tus
immutatum · q in tuo / tum sit subita
&c sme qui sbo / non q desinit esse
forma vo esse / e bo tus immutatois / trib
extrema / sunt due sube / ideo in forma
q nemo significant due sube / que sint
extrema tus immutatois · s panis / et corpo
¶ cum tuo tus immutatois / qm e &c / et
qnia hb agno s panis / non manet
ibi / m esse subali / sed in esse actuali
hb ad quem s corpus manet i suo
esse nali / ideo separatu tm agno s
panis / ponit solum p nome sufficiens
esse sensibile su actuale / rei / non ali
q nome signas nam ipius spes / apte
vo tm ad quem s corpis / ponit no p
signu nam spes s corpa / et p nomen
signans illa / sub qb spes nalis s men
et id fit nisi ex sola vba / gens ponit
de suba forme / si hoc e corpo meum
¶ ad id q opponit de his duobq
vbis accipite et madatate p igit
sacramto bifit mo cosecto / et vsus
illq vero sub vba / p tmet ad vsum
mo cosecte / non ad eog gsectom ¶ ad
id de qmatone pronomis &c et
hoc dmse fuit opinionis / s alij dicad
ita dixerut / q p nome id / nulla de
matom fiat / q accipit vnite / non
significatme / sit vba in pa altio recitatiu
non p se pmutatiu ¶ Sed dsp fit
vba tioti accedunt ad eln / ergo no fiet
sacramtu ¶ Item xpus pcepit ca
significatiue / ergo restat id esse dubium ¶
Alij dicut / q fit ibi dematio / sed ad
intellectu no assumu / sub qb intellectu
significatum / p hoc e corpo meo / sz dspo
ho / sine tuspatione fit esse va / sic dicit
petra erat xpus i corpo &c / go p hoc
formam / no fiet tuspatio panis i corpo
eni ¶ Alij dicut q sit ibi dematio
qi ad sensum / sub qb intellectu / ho e
corpo meu i q sub hac spe eg tetum
unde glo q sub hac spe ni e corpus
meu / sit si visu angelo / apparente i hu
mana spe / sed ea ho e angelo ¶ Sed
q / ex hoc / no habet tuspatio panis i
corpo / et sic eu pane / possit ibi &c corpo
gtineri ¶ Unde &c tame pt q / q no hab
ex esse / existenti habet / q pncia &c si plibq
locis non pot &c / in &c / scribo in ipsis
plibq locis / tus immutat in ipm / go
pnome denotat ibi / corpo gtentu
Alij ut recitando de suo vic li dicun
dicut q ibi e de mixto mixta sen du
plex / pti ad sensu / ad intellectu sub qb se
su &c / in q ho tus immutatis e corpo meo
sic de cibo / q credo dicem / si e corpo
meum i ib in q cibo tus immutatis
e / est corpo meu / th a locutio ad hmc
vior est / et magis ppa / si d te ipa vel
i poz ut vbozo / in ipo placitus tuo
panis fieret corpo / hic aut p te vbozo

m ipo q plemento et tius | pans fit corp
p dñm ¶ Est em dup hꝫ locutionis
mstrus | ꝫ e corp mem | qdam humana
ad sistand tm | qdam diuina | ad efficaciã
sle aut | q plemetum sit fitatis mis | de pred
ad plemtũ ecclie | sic q plemetu effi
ciat | vn tñsmutatõ fit | in vltio | stanti
plate ozõib | qp instans | e ꝺ tps me
surabꝫ ozõm | et mesã tmi ppiq ozõis
qd no cd nãlit e por cato | io trãsit o
que fit vtute cõplete ozõis | posteor
est ea nãlis | qm sit tpe | vnde bene
re cmis | pt assignari p mod | vel pti
cialitatis il dicat | ꝫ e corp men
in q hꝫ e tñsmutãdꝫ q tentu subsistat
spe | vel fmtudinis | ut dicat | hꝫ e corp
men i id in qte trãsmutand | sit a de
mãtõ in vtroq | sesu | no ptpe in quo
pferat | sed pquo pferat | i pincipia
tñsmutãdis | sic tu duo | hꝫ e dñm
dñm time | de mãtõ no stat re | non
in tpe in quo pferat | sz pquo ¶ Ad 8 go
q dpont ad demostrat corp xpi | ad
2m tpe demostrat corp e pticulit
et diuise | ad vo exeũti | et qꝫ in diuise
vel ut q tentiꝫ ipiq corpis | hꝫ o primo
triam | vel ut trãsmutãdꝫ in id hꝫ q
tam | net tamẽ corp e ibi | tpe placitꝫ
p tempe illo ¶ Ad 9 p tpe q plete ozõis
¶ Ad 10 ant demostrat pnõ re hꝫ
demãtõ q fnturo est in tpe | q no
demãtõ pfert | sed pnõ in tpe | pq pro
fertur ¶ Ad 10 tiuꝫ | supponit pro
pñtibꝫ re hꝫ nullatẽ de pnãa de
tps pro quo pferat | non in quo ¶ Ad
11 ant fit de mãtõ ad sesum hꝫ vel
zonale ad sensum hꝫ o primo triam | sic
tamẽ demãtur | suba pans | hꝫ q te
tum sub illa spe | forma demostratiꝫ
pñs in tpe p quo pferat | no in quo
vel pti in quo vel ptim in quo ad
sesum ptinet ad intellectũ hꝫ o primo
q tam | nec tamẽ demãtur in sesum
solum | hꝫ si in q tertiꝫ et ut trãsmu | tãtõis ¶ Ad 12 q op ponat sbm
et pdicatum | mt in compossibilia hꝫ
no e vni | forma vtrobiꝫ | supponit se
corp xpi | sed in subo hꝫ de sacramẽto
pto hꝫ esse reale ¶ Ad 13 vtente
forme fit trãslatio hꝫ q̃ns vtente
forme fiat trãslatio | forme melio ex
pmit no ipso | tamen q̃ sacramentum

et q tentum et tẽ tñsmutatoris | no p eiq
fi hꝫ esse cõpletũ ¶ Ad 8 de hac cõ
iunctione em hꝫ non e de suba forme
sed apponit ad demostrãdũ ozõnẽ q sectois
ad nos me offerte | q til no e de mãte
sacrãti | vnde ne ppa q̃ritio | precepta me
frient omitti no debet | ubi nsq antiqne
et cãlibꝫ hoc hꝫ ¶ Ad 9 p hꝫ addẽ
ad vba dñi hꝫ in illo textu legis petrus
aũ none | addi licet | sed in vsu pt fi
addicio aligna ptinens ad decorẽ tl or
natum ¶ Ad 10 cato e hõ genita ex
qꝫ no det p oma | vnde sicut sutor
sed in q̃ntũ id sutorat | sutorat a totum
corp q ozta mal no ptem | dñi no dz
qd cato | sed mela q dicit corp ¶ Ad
11 de mistro | qꝫ no e sile | tu q sile
ad spar | fit in concordiam sui ipsi
tutoris | tamẽ | qma in hoc sq tramite
missꝫ e tm ubi pferus | no ad efficiãs
sed solq deq sic q milia actum sui ex
pmit | sed tantũ vbaliter dicit

Hoc ait sic procedit

forma q sectois sanctus hꝫ
est accipite et bibite ex eo omes | hꝫ e ca
lix sanguis mei | nom et eternũ te
stamti | mysterium fidei | qm p vobis et
multis effundetur | in remissiõ
pecatoꝝ | ro ista videtur esse de suba
forme ¶ q sit simplex e q secreto et
to medite non e de suba forme sectõ
nis panis | ro similr accipite et bi
bite non e de forma q sectois vini
¶ Item sic pns e corp sub specie
panis | ita sanguis sub spe vini | ro
sic ibi dr | mãducate et hoc omnes
ita hꝫ debet dici | bibite ex hoc omes
set non ergo ¶ Ille mille evangelista
ponit hꝫ vba | hꝫ e calix sanguis mei
ro non e forma sua a ro tradita ad
q sectã ¶ Ille no e calix de suba
sacramti | go no debet poni in q calibꝫ
go non in forma ¶ Ille qui dicit
sit q iste | hic e sanguis meq noui
testamti | p vobis et p multis effusq
in remissiõm peccatoꝝ | go nec no q sequit
vel nos no q sequimur | vel dimisse sumit
forme q sequi ¶ Ille in forma bapti
no hꝫ voces q̃ns ido sequentes multe
nt si dicat in nomine genitoris et go
non in forma enũciative ¶ Ille in sct
quus legit forma esse | go si con
secratur in altera forma quam

quae est forma consecrationis sanguinis

quam quę p̄dcta est / non est ḡsecrum
go si illa ē forma esse / nec ꝑ̄ cōsecut
nec posset ḡsecrari in formis ꝙs ponit
simplex evangliste vel paulꝰ / Tertio
¶ Hec hmōi nō dr forma / adhuc tradi-
tam valare / go nō licuit esse vba sapti
eterni testantis / ministriū fidei / et hmōi
apponę ¶ Item qui iugulat mittat qui
addit aufert / sed nō licuit mittę go nec
addę ¶ Hec sanguis xpi pro nobis effu-
sus est / go nō ḡcuit dici p̄ multis
¶ Item magis ordinat baptꝰ ad remissiōz
p̄cātoz quia eukaristia / ergo go forma
baptismi / nō fuat recte / de p̄cātoz remis-
sione / nullo modo fr debuit in forma
eukaristie poni nec etiam sit in panis
ḡsecratione ¶ Hec vba forma / quam ponit
que sunt de substantia / quam nō nō / fr ad
ornatum vel ostendēdū sacramēti vsū
vel dignitatē et efficatia / illa sola
vba ad substam p̄tinet / que significat vēz
corpus xpi / sub specie panis / alia
vo ꝑ actū p̄te et concomite ad vsum p̄-
tinent / quedam vo ad efficaciā / sicut ē
stamen et hmōi ¶ Ad 2m de illis duobꝰ
obis / fr non p̄tinet ad essentiā / sed
ad vsum matꝰ ḡsecte ¶ Ad 3m de p̄dicta
fr quōd sit p̄bis / nō sub spē vini / tū ꝑ
tam erat p̄bis etiā sub spē panis / nō
hoc dicit nō ex hoc / sed ex eo / ad notādā
p̄ticulā antecedentem / sub alto signo ¶ Ad
4m dicendū quod evangliste ponūt / fr nō
intendebant p̄scriptam formā vbōz de-
mādare / sed rem narrant / unde ponit
quibus sufficiebat causa formā intelli-
gibilem / sed nō sensibilem / hec aut
forma ni qua extra romana ḡsecratur
quia non proferunt esse tradidit ¶
¶ Ad 5m de calice / fr calix accipit
ibi / vel methonomice p̄ contento suo / et
sic ē de suba sacramēti / vel metha-
phorice / p passionis signo / et sic ē eadē
de suba sacramēti / melius vo nominat
sanguis / sub nomine calicis / qr datur
ibi / q̄ p̄ speciē potabilē / nō sub spē pa-
¶ Ad 6m de regulis / fr cōfirmāt hanc
quam apostolus accepit / et ē eadem
forma intelligibilis / licet non sensibil
¶ Ad 7m de bapō / fr nō est simile
qr ibi forma magis ē exp̄ssa et gros-
diter determinata / ideo q̄ ē sacramēti p̄ncip
ecclesie
fr p̄cto q̄ ḡli forma / tradita a

apostolis vel evangelistis sit forma
ecclesia q̄ p̄ ipā si placet esse ḡsecri
posset / sed tamē non debet p̄ cōsuetu-
dinem et traditionē esse ¶ Ad 1m de
nō / fr cta subalia hmōi nil debet
mutare / sed cta accidentalia / fr / salua fidei
unitate ecclesie et reverentia et devotione ¶ Ad
2m de additione / fr additio hic ē acci-
dentalibꝰ est non in substantialibꝰ / unde
fiat mutatio in substantialem nō subsis-

Ad tertium ax

sic procedit̄ / et dam̄ q̄ sola
virtute spūs s̄c̄i fit transmutatio panis in corꝰ
xpi non go vbum aliqua alia cata
¶ Item semp nobilius ē agens patiēte
vbum a sacerdote / nō ē nobilius corꝰ
xpi go nō pt in id agere ¶ Hec mā-
billior et ideo minus mirabilior est
mutatio que fit in transubstatione q̄m in cātōe
sed in cātione nulla vtus salta pt eo-
dem go nec in consecratione ¶ Sacra-
mentum et finis debet esse simile vbum
autem sacramēti et transubstato subita
nō posse ee simile go vbum id non
ē illud factum ¶ Item si vtus in est
vbo aut go successiua aut simplex
si successiua go successive operatur
si simplex go nō pt esse in tempore
suo hoc vo vbum q̄ dicitur ¶ Hec
si fit vtute efficiendi / aut q̄ ē aut
quando non est / si q̄ est go in suc-
cessione / si q̄ non est tūc q̄ nō est
agit ¶ Item aut agitur vtute illa totā
o. mita q̄ non pteā aut alicui pti
ta q̄ non toti aut totī et pteā / fr
primo nō / aut go in totū fit succes-
sive successive ē / si pti alicui / go
illa vba ad sacramētū operat / si vtute
go successive operat / sic pt hoc esse
pto partem ¶ Hec si aliam fr vtute
go deg aliam vtute nobile p̄ducit
que tamē statim desinit esse / go
videtur inde ens ¶ Item vba illa nō
fiunt vim nisi placitam a sacerdote
anima sacerdotis magis ē capax divi-
nitatis q̄m vba go magis debet pos
dici a ee in sacerdote q̄m in vbis ¶
ambrosius et hō q̄ finis / creatura
mutat / go hoc vtutem in transmuta-
tione ¶ Hec q̄ omnes mysticē
sacerdotes visibiles / subeat in deo

Omnis virtute fit resolutio ḡstrua

sm̃ et sanguinem vbi sm̃ sacrta ptatem g
mutat vo rẽ ¶ Item opibꝫ nẽ vbiqꝫ
deꝰ opatur mediante nã virtute aligm
dat rẽ go similit̃ m opibꝫ gre vbiqꝫ
opatur mediante tãtuꝫ virte aligam
dat creature ¶ Ste medicia nullig virtꝰ
m vtilis ẽ sacrmẽtũ nõ medicina est
¶ Sꝫ tr h̃ dupl̃ est oratio vocalis
dicẽtium | qnã milla dotꝫ in me vbo
sed virtus divina coassistit ei | faciens
transmutatiõ applcta ecclie | qp alvotꝫ
aligna m̃ce dicit̃ | ptanto dicit̃
dz nullig | qz deꝰ ordinat nisi alit
non fiet | et vt sit fiat s̃ applcta
oratione ¶ Alia mditrũ sector dicẽ
cium | qp vtꝫ spialis dmitꝫ in prmit
sacrmẽto | tanqm̃ instrõ | a principali
agente | qne etiam | qp no ẽ m verbo
nisi sit in mistro ad opꝰ dsiderat
ro hoc hr̃ ce complemtũ | & stati defi
nit ee sit nec spes visibilꝫ hr̃ ce
spes complectu m̃ acre | no cũ vtꝫ
tella vbo fit | aut cõsumat | ii dꝰ vbo
nt mistro actu ntente | sic | spes fidꝫ
a lvsante | h̃ aut vtꝫ tum fit imperfi
tion dz | qp attingat totũ effectũ sicut
agens principale | sed attingit tm tm
agno | no vii qne | i decisiõz panis | no
substãtia corpis | et sic vtꝫ ne instrũ
m̃ est m ordinatõe corpis | no m
fusione anime | et h̃ dr̃ esse tanqa
gnatiõs corpis hominis | ita vbꝰ pe
dicta tñsbãtiatis ca | vel qualitatib
tã mistl̃ quarẽnis | hec aut vtꝫ fidꝫ
ordinẽ complete | qnia nũqꝫ qnando
complctum | tunc hr̃ virtute suam
complcta oratione | pmo dicimus fidꝫ
h̃ vtꝫ | q fiant tñsbãtiatiõz m mistanti
bo qp ẽ mesura vltig terminũ ¶ Ad
d Dam̃ | sc vod exclusiua addita
principali dycali excludit agens
instrãle | no cui ei solus scriptor libꝫ
scripsit vo calamus excluditur ¶ Ad
d sp nobilig &c ¶ Sc hic ẽ vim de
agente principali | no de instrumẽto
cui vbis agit m torq ẽ sed i genie
¶ Ad d Scdm̃ | sc vmrabilior
est remissio apte tm̃ m̃ dz qp fit qp
agat pq ¶ Dz ex parte tm̃ agens ma
bilior est virtute qnia milla ꝓportiõ

deo ĩata virtꝰ ubi cooperari non pt sic
mensurate ¶ Ad d Sc quarte &c sco
sc dr̃ qnq̃ faciens i h̃ sm̃ complemtũ
sacrmẽ cum sco ptes eius p̃ceptes
oms no sint mysteria ¶ Sc vallis dispo
ad complemtũ eius solemne vo agit
m virte precedenti sic vltima gratia
tamen in virte p̃cedenti gratia
¶ Ad d aut est vtꝫ sanctissima
sco m eius tẽpo ordine cui ipa qnis
sit vorꝫ sit sanctissima tũ h̃ apparet
intellectũ qꝫ significat simplr̃ est etia
ni vltimo complemẽto ordinis ptinꝫ
virte tunc virtus datur. Ad d aũ
quando &c sc qui non ẽ in statu salutis
sco tunc ẽ in statu tuto i no simpr̃
sco p qnd ¶ Ad d ant tota &c sc
tota. Alter ppe no pti qnia datur
vltimus p̃ticipatiõ qui complemto no h̃ sc
sco h̃ ordine ad p̃cedentia i no h̃ id
qd ẽ qz m qm̃ tr̃ ¶ Ad d Sc tertie no
dicit. Sc vbm est m gens vino valde
quenit nisi id qp ẽ ppt alium ppt se
no p̃sto esse desmat ¶ Ad d Sc sacerdote
sc qm aliqꝫ ordines plubꝫ mysteriis p̃
ficiuntur m quolibet illoꝝ ẽ vtꝫ aliꝫ
unde m sacerdote et m vbo ẽ virtus sic
m nauim et m talamo h̃ qnia sacrdos
applicatur ẽ principali agenti io virtus
eius simpr̃ augmentatur ẽ et p mane
ries ad plures effectus qnia vo libꝫ
applicatur xpi h̃ h̃ dupl̃ est ee ta
qnia ad tria effectus tria ẽ transiẽ
simile est sic manus m operando xpi
quatuor ẽ agenti sed talium operi

Dquartus ar sic procedit

dr̃ qp vna forma non optatur sine alia
nam sic se hr̃ res ad rem effectum
sic forma ad formam | sed torꝫ vinum est
sine sanguine nec econtra | ergo nec sanguis
sine quantitate sanguis | nec econtra ¶
Tertia forma sacramẽti vnum ẽ duo sig
se habet in rone vnius p̃ticipiũ sanguis
et due forme in rone duo h̃ tres
formę | sed in una p̃dicta forma ptes
se coexpectat usq; ad complementum
totius forme | ergo et hic ¶ Tertia ratio
tã in mensiones primi et normatorum
se coexpectant in agendo ergo et h̃ due

an caro existat sine sanguine vel econ

forme ſt corſpectat ¶ hoſtia adorat
aute vim conſecrõis/ vo conſecrato hoſtie
precat vim conſecratõis ¶ Itẽ ſi forma
panis corſpectacti vo plenitu forme
altrius hit eẽt falſa hꝫ ẽ curo meꝰ
ſco vbium vitatis no pt eſſe falſum
¶ Itẽ b m gradam epla lon mdco
quis ſacres ꝓdentibꝰ ꝓpe ſcpcium
tarditas poſſit/ vo non ſt corſpectat
¶ Itẽm mdt ꝙ hꝫ vba ſnie alijs
que dantur in collone non poſſunt
g ſecrare quia in ſacramtis ſcpit
mdco hꝫandi forma eẽt/ nõ aũt ſna
retur eẽt forma ¶ Itẽm pla no hñt
ꝺ tutem platam in ꝑſona ꝓpa ſt xpi
go niſi ꝺdictum in pãcento bndixit
fregit non conſecrauit vo aſſumle niſi
alia omia ꝓmiſerit ¶ Itẽ ſi ꝓdta
no rarzuit vo ſic tam̃ ſm̃ ſacerdo
ni ac lo neitatis omittit ita illa ali
quo casu neatat omitti poſt ꝙ ſtim
eſt ¶ g omia ꝑ cedenia nõ ſunt de
ſuba forme/ go mchil ad ꝺ ſecratoz
opantur ¶ Itẽ ambro g dicit hꝫ con
ſecrato quibꝰ fit vbis attende accipite
de vo alijs omiſſ fiet conſecratõ ¶ Itẽ
videtur ꝙ vno ſacꝺote ꝺficiente abalo
non debeat ſupleri/ quia ſacramtũ
vnitatis ẽ vo hoc ꝺz coplere/ niſi al
quo myſtro ¶ g ſacramtũ nõ ꝺz coma
nẽ mpfectũ go ꝺz coplere ꝙ alterum
¶ ſt ad primam qõm ſꝙ quelibz ſor
ma/ ſit ꝺbite ꝓlata/ g pleta ſignatorum
ꝓpriam manꝫ ſt mata vnitis/ vnde
et ꝓpriam operatõm ꝙ ſe/ vnde q hꝫ ꝙ
complet ſuam operatõm/ nec ſe mittuo
corpꝰ ſpectant ¶ ad id ꝺ dr ſt corꝰ
eſt ſemp cum ſanguine ſt ego ꝓpter
realem ꝺformitatem/ no ꝓprie ſacra
mento et ſe ad hoc ordinatũ/ quia ſub
vna ſacramtali ſpe ſignatum et tribꝰ
ſubalta ut potꝰ ſub vna repꝛſentat
corꝰ in paſſione mortuum ſubalta ſan
guis effuſꝰ et dimiſſus/ extra corpus
ipm̃ ¶ ad id ꝺ ſecundus ſt non eſt
go ubi nominato ꝑſonarꝫ trium vna
ſolã ſigna ſunt ptes vnꝰ corꝰ ſa
cramẽti/ ſed forme non ſunt ptes
vnꝰ forme vno duo forme ꝑ ſe ptes
tm vnꝰ ſacramti ¶ ad id ꝺ dr tribꝰ

in miſtionibꝰ ſt non ẽ ſmile quia ibi
nominat ꝑſonarꝫ trium vna ſola forma
eſt et no miatio cuiuſli cuius eſt ps alijs
vnꝰ forme integre non ſit ſed vna
vna ẽtitas ps ẽ alterius ¶ ad ſecm ꝙz
ſt ſme ꝺb̃ ante ꝓ vba que ſunt de
ſuba forme ꝓlata ꝓficiſtis/ ſed qm̃ hoc
facit grauiter peccaret/ mutando eccie
inſtitutõm ¶ ad id de forma eccie
ſt forman̄ recte eſt ꝓmaze cõmunitatibꝰ
ſed illa o ta non ſunt eccialia vni
ad dnũ ſ dm̃ſa tpa addita ſunt
non diuent ſm̃ ꝑſona xpi ſ ꝺcpſtiõz
dicent tm̃ ſ ꝓfectis mtcrom ¶ ad
de cath̃ecismũ ſt nõ ẽ ſmile quia
daps maiores eſt neitatis qm̃ ei
ſtia ¶ ad etiam dom̃ ſt ſ ſimil
dos ꝺz ſmple ſi vo neſtre ſup ꝺ
ſerit/ ſacerdote ꝺz mchoari ſ in not
trin̄ mchq ẽ hoſtiam conſecratam
reſnare/ et ſr aliam miſſam ata
ꝑte paſtin̄ ſacerdote mchoare ſ oppo
tũ eſt ſacramtũ ſt ſmile ꝺmo
niſt eẽte in quantum ſunt vnꝰ vi
tatis vnis ſunt et maxime ꝙ ꝑ
ſupplent officiũ vnꝰ ¶

Littera aurora ſacra

Canoz ſ illa oblatio panis
et vini/ no ſunt ſacramtũ Canoz
ſt non ſunt in ẽe/ ſed ſunt in certiori
ſpe ſacrandi et edite ¶ hic no ſunt
de forma ſt non ſunt de ſuba ſpe
ſed ꝑtinet ad vſum ſacramti/ hic
eſt ſanguis meꝰ ¶ forma eccie
ſt h̃ eſt calix ſanguis mi ſt cal
eſt forma intelligibilis/ ſ no cal
ſenſibilis/ nam ambro ꝙ tangit for
mam totam ab euangliſta ſcti
xxvi cetera ꝛomona tenet forma
traditam a petro apoſ ex ſ ihc hoc
ſ in vtrꝫ forma ẽ vtus ꝙ fit ꝺ
ſpe reliquiã laus ¶ forma eccie
ſt nouꝫ et etni teſtamti/ ſ ne eſt
de ſuba forme/ ut ꝑ ꝑhat auctz
ambro/ ſpes viſibilis ſacramti eſt
¶ ipa ſpes cum ſit a reb̃ actus
no ꝙ ſtat ex gratia ꝓmiſſionis ſ
attribuit ſpei ꝙ ẽ panis/ forma tenet
vigorem panis eſt

AT sicut ℂ. ix. Due sunt res illig sat. ℂgit de esse sa
cramti ipius de se hic
agit & esse eius m sñ scripcie & pmo
de modi manducadi corp xpi & dcmat
uitatem sℂ Dco refellit quozdã errozẽ
hoc ꝺba & hic explanat quazdã aut
toritatũ dubiaz & haut matiam ite
cõm sℂ hos duos &c

HIc ꝙrunt duo primo
xpi qualit℃ Do de manducatõe
m sacrta spalit℃ ℂ Circa pmũ qnt
my oz sprio utrũ m hoc sacramento
xpus ve manducet℃ ℂ Do de modo
quo manducat℃ & tio qua utilitate
sacramẽtalit℃ manducat℃ & qto aqmlo
manducatur &c

AD pmum sic procedit℃
Omne qd ne manducat℃ manducante tirs mutat℃ sed xpc omo est tirs
mutabilis qma ylificatꝰ go no ꝺ
manducat℃ ℂ Item omne qd ve manducatur in ventre cadit & in secessum
emittit℃ sic de domo cibꝰ xpi no
ad xpm no ꝙuenit go &c ℂ Ite apostol
hetitus & multo ꝫ audẽ manducat dei
uũ sui go multo fidelius ꝫ manducabit
xpm ℂ Item in sacramẽtis ha hria
tus metꝰ ꝫ ce irrenabile est & in
humanũ ℂ ꝙ rohains vi cap mirabile
est cibꝰ & sed frustra est cibꝰ qui
non expomit ad manducandũ ne sint
in vsum go & cap ve manducatur ℂ
Ite viaticũ no pt℃ nisi in vsu vie sup
tum corp a sacerdote mattinum & go in vsu
nic sumẽdꝰ ℂ Ite in sacramẽto ista
ꝙplꝫ gerit manducatꝰ qma carnalis
qma spet ipa scientibꝰ attribuit & altera
sacramẽtalis qma corp & pm sub spe
ꝙtinet sumit & tria spualis qma ipm
corp mistꝝ cum eo sumitur qua in
manducatõe cõli consueta tria sunt
pmũ in ecc mastricato sponsi in vetere
sponsio & trini in nocte vnio hoc fuit
ꝙuenit spei fetꝰ & trium mo suo
ꝙuenit corpi xpi vo trium tm ꝙuenit

tam

ℂ in hac secunda &c ve manducat

emus mistꝝ corpis nam p sacramẽtu
hoc sit unio tm xpo capite & corpe mistico
ita ꝙ xpc manducans vnit℃ eis non carne
ipa sed illi ℂ Ad id omne ꝙ manducat
ve & ipe hoc vnit℃ est in manducatõe car
nali & cibꝰ p minima dimidit℃ et digi
tur ut tantũdem assumptũ in corpus
trinsmittet sed xpus sub sacramẽto non
dimidit℃ de cibo licet in stomachũ di
gitur sed solum vtuat℃ sibi assumptam
manducatem & unitꝰ non unitum
ℂ Ad id aut xpo & id intlligit℃
de cibo et manducatõe carnali sic vo
xpus hic non manducat sed intlligit
de cibo qui hoc ꝙ pnto ad impnto
impnto vo mutat in hoc sacramẽto
ꝙuenit ℂ Ad id hetiti & obo hetiti
precedit sñ cuius eius pnom intlligit
de manducatõe carnali no de sacra
mẽto sed a
lio similiter sine detrimento sinistre
intẽte vtilitate hmi ℂ Ad id de huma
nitate & manducatõe hominem
sub spa manducatõe sñ carnali est
uisibile et in humanũ sed manducare sub spe consueta panis et vini
non &c

AD hoc sic procedit℃
Videtur ꝙ non sit missi vnꝰ modꝰ
manducadi xpm sicut se hꝫ cibꝰ
oralis ad manducatum oralem ita
spualis ad spualem sed cibꝰ spualis
oralis ad manducatum oralem ita spual
ad spualem sed cibꝰ non mittitur
in corpa sed nec spualis in spuã
ℂ Item ubi vnꝰ ꝫpt alium introbiꝝ c
tum vnit non eum simile dne ꝫ tenes
qma teneo eum et qma teneo eum
sicut sed sub sacramẽto manducat ꝙpt
spualit go no ꝫ supplex modꝰ ma
nducadi sacramẽtalis et spualis ℂ Ite
in bapo hplex ꝫ differentia susceptionis
ut dcm ꝫ supra ad ꝺ iiii sed unda em susceptus
rem et sacramẽtum sed unda sacramẽ
tal sed quadam rem tm go a simili hplex
est modꝰ susceptois & sacramẽti
ℂ ꝙ aug ꝺ sermone dñi hoc sit ꝙplexum
modum sacramẽtalem et spualem

ad ꝺ sunt multi manducant &c

go dr̃ip x̃ē modꝯ mandūcādi ¶ Ite
mandūcatio xp̃i r̃ef̃tm ad mādūcatiõz
rei ſacrāmti hiꝰ ſed dr̃iplex ē res
go dr̃iplex ē modꝯ mādūcādi ¶ Ite
q̃ñtm̃ q̃nd appellatm̃ ſp̃ñalit̃ man-
ducare xp̃m ꝺ̄ hīc aūct̃ q̃ ſp̃ñaꝝ
maūdūcit/q̃m̃ in vnitate xp̃i et ecc̃ie
q̃ñ ſacrāmētum ſumit nr̃anct/ergo
hoc ſufficit ad xp̃m ſp̃ñaꝝ mādūcād
¶ Item aūct̃ q̃m̃ credit in eum ma-
ducat eum/go hoc ſufficit ad ſp̃ñaꝝ
mādūcād ¶ q̃ ſi credē ē ſp̃ñalit̃ ma-
ducare/ſ̄ ſp̃ñaꝝ mādūcāe ſufficiat
ad ſalutē/go r̃eſpm̃dit ſacrāmētū ¶ Ite
ſi credē ē ſp̃ñaꝝ mādūcāe/go ant̃q̃
maducauit ſp̃ñaꝝ xp̃i ſacrāmētū
fidei non dr̃m ecc̃ie inſtitutū ¶ Item
ſp̃ñaꝝ mandūcāe/ē vnire in corpore
q̃z caritas ē magis vltima
q̃m̃ fides/go poſt dilectionē q̃m̃ credē-
do/q̃uigit ſp̃ñaꝝ ſp̃ñaꝝ mādūcāe
xp̃m ¶ ad p̃mam q̃ñ/ſ̄ modi
mandūcādi xp̃i/triplex poſſ̄ diſtīgui
/vel ex parte mādūcantis/vel ex parte
rei q̃ manducat/vel ex pte modi ma-
ducandi/p̃mo mō ſic mādūcās ei
aut accipit ad ſacrāmētū bene diſpo-
ſitꝰ/et ſic dr̃ mādūcāe ſp̃ñalit̃
ſant non/ſic ſacrificat̃/ex pte rei
ſit/aut ei ſūl mādūcat rem ſignificatā
et gr̃am/et ſic mādūcat ſacrāmētaliꝝ
ſaut etiam rem ſignatam/ſ̄ nō gr̃a-
tam/et ſic ſp̃ñaꝝ ¶ ex pte modi ſic
ſumit ei ſimilit̃/ſolo ore corpis/et
ſic mādūcat ſacrāmētaliꝝ tm̃ a carne
nec cordis/et ſic manducat ſp̃ñaꝝ
¶ Ad 2ᵘᵐ dr̃ibo cōſi ſ̄ nō ſ̄ſequit
q̃ma ribq cōſilis/non r̃eq̃rit diſpoſi-
apte corpiꝰ adhoc vt manducet̃
corpaꝝ ſed vtilit̃/ſed ribq ſp̃ñalit̃
r̃eq̃rit diſpoñ ad h̄ vt poſſit mādūcāq
ſp̃ñalit̃ ¶ ad nedū q̃ dr̃ q̃ mādū-
catio ſp̃ñalis/dr̃ dr̃ip̃ſ̄/vno mō
h̄ q̃ opponit mādūcatōm ſacrāmēti
et ſic coplectit̃ etiā ſacrāmētale et ſic
ſalto mō ſtringit h̄ q̃ opponit̃ ſacra-
mali et ſacrāmētali ¶ Ad 3ᵘᵐ ibi

vnū ꝑt alīū ꝛc h̄ mēbꝝ vbi q̃ncta
ſunt illa duo ſed nō vt ſeparata/ſicut
ſi teneat̃ eq̃q ꝑſe/et frenū ꝑſe/hiꝰ
duo duo modi mādūcādi allegrādo
ſeparantur/et ſit diſtīgūm ¶ Ad 4ᵘᵐ
de bapt̃ ſ̄ diſſentia ē magis ex parte
ſuſcipiēntis/q̃m̃ modoꝝ ſuſcipiēdi
formaliū ¶ Ad 5ᵘᵐ q̃m̃ ſ̄ ſp̃ñaꝝ
mādūcāe ē xp̃o et ecc̃ie incorpari
ſ̄ aut dr̃ip̃ē vel ꝑ votū ſacrāmti rece-
dendo/vel ꝑ votū ſacrāmti rece-
do et ꝑficiendo/p̃mo nō actu ꝑfi-
ſp̃ñalit̃ mādūcāe cōmis/ſ̄ho modo
ad magis ꝑfectū p̃mus modꝯ ſp̃ñalit̃
mandūcādi/ꝑt alīū ꝑuenit̃ ſine
ſacrāmēto/ſed nō ¶ Ad 6ᵘᵐ/ſp̃ñaꝝ
mādūcāe ſufficit ꝛc ſ̄ q̃manus
ſp̃ñalis mandūcatio ſufficiat/per-
mādū mīti ad ſalutē/nō tm̃ ſ̄ſufficit
ſacrāmētū/q̃ma melior eſt iſtemo-
dus mādūcādi ſp̃ñalit̃/q̃m̃ alīt̃
q̃ma cōplectit̃ vtriq; ¶ Ad 7ᵘᵐ ad 1ᵘᵐ ꝛc
antiq̃mꝰ ſ̄ xp̃i mādūcauit ſp̃ñaꝝ
p̃mo nō/ſed nō ſic ſ̄ rudē nō ma-
ducauit xp̃i ſacrāmētū ¶ Ad 8ᵘᵐ
de caritate ſ̄ m fide q̃ma ſit ſp̃ña-
lis mādūcatio/ch ipa ſit fides
formata nitēs veritas caritas
rude melius attēdit ei q̃ntū
caritati/q̃ma fides ꝛone ſui vnit
intellectui/ꝛone formē affectui
caritas ꝛone eſſendi ſolum

Determinat̃ ſic ꝑ
ceditur

dr̃ q̃ ſacrāmē-
talis ſumptio ſit m vtilis ꝛo
ei cui nō ꝑdeſt q̃ntūm̃/ſed
ꝛpōns ē q̃m vtiliſ̄at/go r vtil
eſt mandūcatio ꝛpōnis
¶ Ite toto ſimēto mādūcatiōis
ſacrāmētalis ē m mādūcatiōe
ſp̃ñaꝝ ſ̄ me ꝛpōnem ſacrāmētale
eſt de impōſſibilis go ſ̄ſe non

ē vtilis ¶ Item augo n̄ qmd pas
dentē et ventrē tactē et madnicatō
ge sufficiat sola madnicatō spūalis
¶ Item pūli baptizati no madn
cant sacramēta et tn̄ salvant go
no ē madnicatō n̄ sacramētalis
¶ 9. 20. vi msinia dicamus tan
ti. ho zē ¶ Ite dt mioē. iij q
madnicate sūt carnes agni et arta sta
te. augelo ptegam hic at ē tactē
vtile et n̄cīm ¶ Ite ecīa statuit sēl
us augo coīcandū hic at non fecisset
msi ocē vtile et n̄cīm ¶ Ad sic ad sa
lutem n̄te cōlis ita ad salutē n̄te
spūalis ad ē n̄cīm duplē vel sme
qno vg ē salus vel cui qno melius
ptingat salus primo no tm̄ n̄cīm
non ē de n̄cītate salutis sed statu
qno statuit ecīa ho no ē de n̄cīte
salutis sicut et ḡlis sacramētū sed
magis ad ¶ Ad cui ome sacramētū
signū sit et causa gre nisi sit impe
dimētum a parte suscipientis studi
tum sit maxime circa sacramēta
p̄tem. mdetur hec ples vtilitatis
sic cū xp̄s sumat fructū ligni vite
apoc pmo sit xp̄s sumat fructū spūa
les hō sacramēta qui post collugi
o sibi hys ¶ Inflammat mollit rat
ficientiat roborat auget hostia
spē purgat resurrectionem dat et vnit
q sumat q fidem munit. sumtēq
remittit sēl cū qno sola effectus m
ipō madnicate absolute qno sola in
comparate ad xp̄m ¶ In sē dup. r
qno sola vē bonī qno ad cē duē vita
qno ad sentire resīe qno ad opari
roborare ad bonū qno sola vō rē mala
li qnia sustinet q casum casum
ex pā in mitate munit ¶ q i pul
mōn demonis remittit ad bonū
q cupiē carnalis purgat petim̄ ve
malē ¶ Cū q patiē ad xp̄m qnia
xp̄i passionē sigrat et hūlit q firmat
fidem auget spē inflammat caritatē
p̄fit vnionē ¶ Ad 8. 20. vi ¶
logmit de tactu xp̄i. intellexū cor
q̄ putabant eam madnicāsse pi
sibile non sacramētale ¶ Ad illud

totq fructq mundnicatoris ¶
q̄ mo totq fructq sit ibi no tamē tota
virtq na p̄ sacramētali madnica
tōni nisi vis qna effitit spūalez
madnicatōm n̄ bene dispoito ¶ Ad
8 augo ¶ supplens est ut q
panis dentē et ventrē mundnicatōē ut legi
tur madnicatōē spūalē per
modū mūdi ¶ Ad 8 de p̄mo ¶ q̄ mo
sic eo sit salus p̄ē tn̄ ad salutem

D quartum ar
sic procedit

vi q malis
non sumant cor9 xp̄i qnia dr sap. 1.
in malivola anam ire go et xp̄s no in
tat in cor9 peccatis go peccat non sumat
corp̄s sacramētaliter ¶ Item no est
cibus vetus sed nouus h augo no go
descendit in ventrē peccatis nec i ter
tium constat go nec in ip̄m ¶ Item
stultus est qui se sine vtilitate
p̄mittit lutum pitis cum go sap.
sit peccatis sumentis videt q xp̄us
in eum tanq̄m in vilissimum lutū non
p̄mittat se pitis ¶ Item si madnicat
a peccatibus aut hoc est ex remissione
mistice aut vere si mistice ¶ q peccat
est indignus sed me q no est vtilitas
sed damp̄m illig go multo min̄ ma
dnicat debeis ¶ q peccat in sapo si
scrip. id q est res et sacramētū et contat
tem go et in eucharistia ¶ Ite no mg
nobile est esse ex sub spē ppa cum sub
sacramētali sed sub spē ffi ria p̄mittit
se g ecclesie a peccatibus go misto magis
sub spē sacramēti tali ¶ Ite nidū
q non madnicat sacramētal a bmōi
delibus quia in forma q secundū mōs
dr q est mistīm fidē go no s̄ mtm
msi a fidelibus ¶ Item sacramētum
est signū go qui no sunt de signato nec
in fidelis sed sunt de sacramētalit
¶ q plus est q fiat qui sumat sed hoc etiam
q fiat go sunt ¶ Ite infidelis pt ca
racterem bapi suscipe go et eucharistiā
¶ Ad primam q̄m q sic a pte bapi

an male sumant cor9 xp̄i
an madnicet sacramēta ab infidelibus

ficto nō opponit ei q̄ ē sacrāmētum
tm. i. ablutiō nec ei q̄ ē sacrāmentum
et res. i. caracter sed ei q̄ ē res tm. i. re-
missiō pec. ideo ficta ī sup ablutiō
et caracterē sed nō remissibilis ita ī
malitia maḋnitatis corp̄ xp̄i nō re-
pugnat spēs caracteris exteriōris nec corp̄is
sed vnitatis corporis mistici sic malus
īstrp sacrāmentum et rem ī eo q̄
gentam sed nō rem figuratam Ad
id sap. i. ꝛc loqm̄ de sapiā. p. esse
spūalis ī figuratiuis nō sacramentalē
ī impetrāis Ad id nō enī cibus
uentris ꝛc sicut cibus ventris ꝛc stoma-
chi suscipitur et membrorū finaliter
q̄m membra nutrit sita corp̄is ē cibus
est ventris suscipiendi sed nisi fi-
naliter q̄m nō nutrit octauo ꝛc
Ad id deluto ꝛc nō ē simile
deluto corpis q̄ mḡnat alterū sed de spi-
tuali q̄ nō mḡnat ī ppium subm
et p̄ vtilitatē aliorū nisi dū q̄ fide
tantū sed non illig Ad id aut hō
ē expressione mistice ꝛc expres-
sionē nīe ē q̄m ī hō et et ī membri
p̄ mḡnitatem et ait Ad
q̄m ꝛc maḋnitatē ē actus tristicie
a iucunditate ī maḋnitatē eiꝰ q̄ ē
an ī fidelis maḋnet ecclēm sacramēt
ipō dnī x̄p̄ est si cui dicat nisi ex
maḋnitate dō q̄ sic si nisi maḋ-
tantis sed ī sanguis aut cui nulla
ſ ꝛc ī tionē ī mitedi id tanq̄m ad sa-
cramētum ecclē et tunc nō ī sacra-
mēta q̄nia ī nt rem nō nt
signa aut ꝛc q̄ nis nō credit ī x̄m
esse et tunc ī sacra. si hēticus
Ad id ē mīstērium fidei dī q̄nia
q̄ simplic̄ credi non q̄nia nō p̄ sit
actū nō credentibus maḋnitati Ad
id sacramentum ē signū ꝛc nō
solum ꝛc rem figuratam sed etiam
rem gentam

Circa h̄ problema q²

quatuor Primo si attendat ali
peto mortali peccat mortaliter Sed o
si q̄s dat q̄ tristo sed non to fissō
peccat Ceo si q̄s dat q̄nam pēm mor-
le p̄hibet ab actu fidei Quarto si peccat
faciendo q̄m sciebat aut sacramentum
exerit ī peto mortali ꝛc

Primo ar sic pceditur

Et dicit li. 2. tractat. 4. tri
mit q̄nā bonorū summā nequitiā ma-
ximā et dicit q̄ maximus bonus
nemo malē vtitur sed sacramentum
corpis dnī est maximū bonum ē go
eo nemo malo vtitur Ite non
mḡ dignus est xp̄o ī esse suo ali
q̄m sacramentali sed bene faciebat
nec peccabant petentes ad ipm̄ si
esse sum̄ nale attendendo q̄ bene
faciunt sacramēta. attendendo Ite
sapiēs facit ī finē attendendo ad
medium et ad medium si ī hoc
sacrā. to ē medium et medium petitō
go sapiēs facit petitō q̄m attendit
ad hoc sacramētū Ite nullus pec
cat faciendo ad q̄ tenetur si petitō
tenet. ī pascha cōmitte go hoc peccat
q̄tūdo Ite nullus ē ctus an sit
ī peto mortali vel nō si go mortali
peccat quilibet qui attendit ī mortali
attendit exponit se et discrimī attē-
dendo Ad q. 1. corp xi qui maḋu-
cat et bibit iudicium ꝛc sed dicit
maḋucat qui attendit tm̄ peccato
Item ibidem plācet scripm̄ hō
ꝛc go si nō placat peccat omittendo
Ite peccat qui spirit corp̄ xp̄i
ī luto go cum pedes sit luto mi-
lior multo magis peccat sputando
ī peto Ite peccat mistice attē-
dendo tm̄ remorsū cōscie go multo
magis peccat tm̄ peto Ite peccat
qui ī digne corp̄ dm̄ tangendo q̄
placatur exo ozo ii Et vi q̄ pcis
sus ē q̄nā tetigit ī digne accedat
dom̄ ī go multo magis peccat

cum attendens ī peto mortali peccat mortaliter

mo etiã mdigne aspiendo p̃ phatur
exemplo bethsamitaꝝ qm̃ p̃cussit sñt
indigne aspiendo archam dñm ꝯ milto
magis p̃cauit ⁊ dignꝰ sumẽdo ¶ Ri qt
credens ad sacrum tm̃n q̃ tãs ñ habe
q̃ tãm pcũ mõlis ñ no si aũt hñt ñt
go q̃ sumpsit q̃ tã exẽtudine suffrgeti
nt qm̃a fit se formitatis a pbabili
nt q̃ mõse delectato ẽ et tñet fms
se mõrlem cõfessum ñ ut exẽmi nt hõ
scrupulosꝰ q̃ tñet delem delectare
ne fñt mortale p̃tm̃ m̃ p̃mo tam
p̃cat mõlit lib. m ho si no ẽ
tã m̃ p̃mo q̃tẽpmit ⁊ m ho dñm̃
se expolit m tõ no si no hñt ñt
hñt ẽ q̃ pmisit se et dñmssit ꝑ se
sufficiẽtã diligẽtissẽ q̃ tãm exãiando
et p̃tos q̃ stendo an pbabl cõsciaz
sua pbabl exãiando et cõ sitedo ñt
negligẽtis m̃ p tam no p̃cat ⁊ vos
sionꝫ p̃toꝝ etiam si q̃a lebet actꝰ
et metus m ho no p̃cat qdo ⁊ tñ
remissiõm p̃toꝝ no accepit nec met
m tõ no p̃cat mõlẽ et de metu
maxime si negligẽ ¶ Sit magna ¶
⁊ no q̃ qm̃s accedendo cñ mõli
p̃cat ẽ idigtas qm̃ ẽ m ho tamsa
q̃ q̃ptõm ad sacrmentũ exigit q̃ est
sacrmentũ qm̃ ad rem q̃ tenẽtã mici
qm̃ ẽ tus scꝰ qm̃ ad rem sigrata
tm̃ q̃ ẽ scitas cm̃ obicẽ ponit
¶ Ad 2o ad hꝫ ⁊ bonis sp malos
dcqnũ bqnt ang̃ ngñ q̃ngit
male uti forma nt hñtu elicẽte
ssum ⁊ malũ nt ñlis obõ vnde
q̃ngit smilr dd de sacrmẽto hꝫ
¶ Ad 3m no m̃ digmus est xp̃c
⁊ q̃m̃s non sit digñor m cẽ sacra
mẽtali h̃ q̃m ẽ tñ sp effitiẽtiam
m accedẽtibꝰ ¶ Dcꝫ q̃ q̃m̃s no sit
maior digñtas ẽ tñ maior digñtas
no p̃tm̃ q̃ tẽpmetis mag ¶ Ad 4m de
mino ⁊ sapiẽs facit mfinus
si accedit cñ ꝓpõne debita admc
dictam aliq̃n mspiciẽ ¶ Ad 5m ⁊
pascha ⁊ talis mos q̃ facit ad q̃
tenẽt no p̃cat ¶ q̃ malo mõ fat
vnde et cõtrarie ẽ omittẽdo p̃cat
sed tamẽ magis cõtrarie q̃ cõtrarie

m p̃cõ ¶ Malum ẽ dse ⁊ omittẽ
gñtem malum ẽ exspecto ecclie dñ
ctam p̃cq debẽt ecclcatem frequẽtare
qm̃ m p̃cõ gñtare, nec tamẽ ideo plexꝰ
est q̃a p̃ penitẽ ¶ Ad 1m mlq tẽ
est ⁊ ⁊ non requirꝰ ad cultũ p̃culd
diuinũ debitudo scie sed pbabilis gñtie
que p̃ hñt ⁊ hñt ⁊ p tñor signa ⁊ p
cum qnis deuote vbt di ambit ¶ Se
cum qnis se pmptũ ad bene opand
i venit, tñ tñ qnis abstinẽs a p̃cõ
p̃stum hꝫ ¶ Celato cum deptitis dcꝫ
¶ Ad 6tum de visu et aspectu ⁊
differt m visu qm̃ fit a remotis et m
tactu qm̃ fit p̃ mediacẽm p̃toꝝ q̃pe
videndo deꝝ xp̃m no p̃cat. vnde vere
bethsamitaꝝ p̃cm̃ fuit p̃ pbitionem
legis exercendã q̃ad ꝰ tangendo pcõ
verum p̃cat ¶ Ad 7m q̃ si tangit cñ tñre
et retinẽdã p̃ aliq̃m cam̃ mediam
ut q̃a eligit tacẽtem hostiã m terra
non p̃cat alias p̃cat ẽ

Hoc ar sic procedit

sicut p̃ q̃tam recõciliat q̃s de
uta p confessionem et absolutionem ecclie sic
uon dat accedẽ ad sacramta vsq̃ fit
ecclie reconciliato go q̃m̃ p̃ sit q̃ tutus
usi sit confessꝰ non dz accedere adeu
haristiam ¶ Ite h. de s. vir dei
li. de poenit. dist. et sol̃ audiẽt dicto
si an sacerdotis absolutionem emolus ad
celebrationem corpis xp̃i accedat p certo
indicium bibat et bibit etiã si ei
iam an militi p̃emptat etiã vehemẽter
deleat et mgemiscat go re ¶ q̃ no tẽ
qnis confiteri vñi semel in anno cum
pascha go an non p̃cat confessionꝫ
omittẽdo ¶ Ite q̃ actꝰ bñ dispoitꝰ
et dignus no p̃cat. ⁊ qm̃ accedit sñ
p̃cõ et cum hñt di accedat dignus
et bene dispoitꝰ ¶ Ite aliq̃n sacerdos
qm̃ iam missã amt celebrare occurrit
p̃cm̃ mõle dcꝫ non ẽ confessus
nec hñt cm̃ confitẽtem go si p̃cat an
confessionꝫ celebrando tenẽt dimittere
missam et ire ad cõfitẽdũ hoc an est
verum go re ¶ Item sacdos m die festo
doleris de p̃cõ commisso no sine sacdote
ꝑplo exspectare missã amt ⁊ celebrare
⁊ an non si no go scandalizat te
aut no scandalizare go tenẽt celebrare
si sit go no p̃cat celebrando vel plexꝰ
est ¶ Ite p̃cor q̃tus an confessionem

an q̃tus ⁊ ñ ⁊ confessꝰ accedens p̃cat

quando vult contrarie can hic topram re-
fessoris et tñ peccat sine confessione
gitando/qma ad sacramtū eccie req
reconciliato/cetā h̄ mdiū eē/ant
nō hīt can go impinet aligna nēcitas
celebrandi vel cōtrandi mīst qma tmg
standalum pūs vel iam incepit mi-
strum sacramti/vel amsit loqlam
tt tñ nō peccat cum posito cōfitedi
quando pbūt can nott/et tñ peccat
¶ Ad 16 ēp opponē 2mo tñ nō ē
accēdē sine reconciliatōe sine articulo
nēcitatis alicq sed hīc ē articulo ¶ Ad
hūc tñ mittē sine articulo alicuius
nēcitatis ¶ Ad 18 nō tenetur cōfiti
tñ nō tenet confiteri misi semel
regnlr̄ saltē pt tem plures
ex incidenti ¶ Ad 18 qui accedt bene
dispositus tñ nō requīt bona dispo
nōn h̄ mdiū dei solum sz etiā mīst
¶ Ad 18 de sacerdote 1o tñ nō sz cum
posito pceā qui etiā accipiet op timeat
confiteri pūs sacra ē ¶ Ad 18 nō
si sine scandalo pt vitare commode vel
vitarū poterit vel alias op pz de-
bitis officiis pz nō scandalū debet
aliqū cum stimli pro celebrāe pt

Hoc sacramentum sic
procreatur

qnlz sine morsu
est membr̄ corpis mystici/membra om
nes sustentari dr alimto ipius corpis
qd dignus ē qnlz tali gratie corpus
dñi ¶ Item gra et remissio pecc
facit dignū eē sacramentis ergo qui
h̄ hīt dignus accedit ¶ Pollutio
nocturna cum in sompnis/nō peccat
homo/aut peccm nō est/aut venale
est/et tñ op ipam abstinē oz ¶ Ite
qui excoicatus nō mīst/aut suspēsus
vel mdūs ad sacramentum accedet
peccaret/qa ad est impedimetum/qui
peccm ¶ Ite qui magni lutosa stra
cor̄ qui gtractat peccaret/qa impedit
et in mundicia cōrīs ¶ Ite in sanita
tis dimittat cor̄ et non pt qz
tamē requīt ad digne sumiendū
i cor̄ xi qd cogit etas i sanita
impedit ¶ Item sinos nō ē h̄ sacrm
dailis qa etiā infirmitas cōrīs h̄ impedit
¶ Ite i cor̄ xi qui maducat de
glo mdūs ē qui alr celebrat mi
strum qd ex mstitutō ē vel qui nō
devota mente accedit vel in voluntate
accedēdi peccandi est manens sed

Si aliquid adsit qd peccm mortale impediat
ab accessu ad hoc sacramtū

mdendo peccm mortale non est qa etiam
veniale peccm in digne facit et a sac
mento h̄ qui cum materia digne tatem
excludi ad q tenetur dnp i au qui mdi
gnitatem sui au qui detinet sacrati
ma causa excludendi qui non ē in peccm
ha causa pt esse ad quam peccm ut cecus
vel morbo vel ad hoc peccm vo i digne
facit tbo mod/aut in hitu aut in actu
aut in qo ¶ Primo mo indigne facit
mdendo. s. qui homo accedit nō gto
dep̄to peccto vel non confesso ¶ Sco mo
forme sacrati i minato qui mo volun
tas peccandi de futuro h̄ glo i ¶ Ter
tio qui deficiente vo sacrati et exclusio pt
si tripliciter/vel qui deficiente quarto
sacramti/sic excludit pollutio mdicia
cordis vel vei q tenetur sic excludit de fec
mdicij et tōms in pms et amictibo vel
vei sig te i vmitatis corpis mystici sic
excludit vnitat mdeti vel suspensio
vel excoicatio vel mīste ¶ Ad 18
qui opponē quilz qui est sine morsu
de et pt quia semp̄ sit membr̄ alicui
alimento sacra li pt tamē de i pdcmto
ad 1o vt qui qui op no expectat spūs au
¶ Ad 18 gra et remissio de pt non
tm excludūtur quibus a participatōe cuius
ecclie qui mdignitate sua mo etiā qui
deficiente sacrati ¶ Ad 18 de pollutōe
pt ad peccm requīt libertas voluntatis
que nō est libera/nisi pcedat libera mdita
tionis/qui nō pt esse libera in statu dr
mnetis/eo qui mditio ē a potestate alia
quibus que in sompno aligno modo
tollant et destruat/ita nō pt esse peccm
in sompnis/pt tñ de peccto effectus vel
signa ¶ Pollutio vo genite pt multi
alii cum genitis ex illusione diabolica
aligna exsp̄ualitate nō ē/set utroq tam
peccm nō est nec pcti effectus vel sig
aliquado vo ap̄cedenti cogitatōe/alias
accepta/ubi go dubium est vtrum orta
hat expecto morsu/et homo actione
abstinē ex nēcitate/ubi nō hīt/abstinen
est ex honestate/nō tamē peccat morsū
qui gustat/ubi vo non expectato spū
ritu in arbitrio hominis ē abstinē vel nō
abstinē ¶ Ad 18 excoicato pt quia
tali non sit misgnus tanq̄ pt obiam
ecclesie debet hmōi abstinere ¶ Ad

ꝺ ꝺe mam luxuꝛia ℟ talig ſi fuer ſcuſ
pecuaet qma ꝺeſempnet alias non ¶ ad
ꝺ ſe infantibꝫ ℟ ſi ſmit in etate apta
ad ꝺiuinanꝺ et ꝛeuend coꝛꝑ ꝺnim
vel ꝑpe etatem aꝺultam ſ xe anno vel
xij et tunc ſi appaꝛeat in eis ſigna ꝛe
uenꝛe et diſcuſſis poſſunt ſimle alias
non ¶ ad ꝺ ſm ꝺ ℟ ſm ꝺ ꝙ vo
aiꝫ hꝫ ꝺilucꝺa nitꝛalia et ſmt pt gꝛaze
au no aut go eſt ꝑfectus ſm ꝺ ꝛc ꝺ
aut adtempꝰ nſi qꝫ exemſmte and
mꝙdit mſꝛenes et tuꝛ ſi alte peꝛicuat
et ꝑſumtue ꝙ ſe acipe ſine ꝑiculo ꝺ
ꝛiſiones au vomitꝰ aliꝫ hꝫ ℟ ei ꝺaꝛi
alte non ¶ ad ꝺ ꝙ ꝛꝛ xꝛ ꝺcylꝰ ℟
i ꝺeuoto acꝛipit ubi no ꝑnatiue ſi ꝺic
qꝫ hꝫ ꝑtem ꝺegno no ꝫ ꝙtus

Dquaꝛtuꝫ ar ſic ꝑcꝛ

ꝺ ocitus qꝫ ꝺuꝛet ſuꝑcꝛ mꝛiaꝛ
infirmo mꝺe moꝛtuo peꝛꝛaꝛet ꝺoꝛlie
go ſacꝺos qꝫ ꝺat ſuꝑcꝛ eukaꝛiſtiam
moꝛtuo peꝛat moꝛtue ¶ ſtem no ℟
ꝛeꝺꝺi h aliqꝫ ꝙlabus ꝑꝓ ſmoſo ne
ſe vel alꝫ occꝺat go non ℟ moꝛtuo
ſe occiſuo ꝺaꝛi eukaꝛiſtia ¶ ſtꝛe qꝫ
ſuꝑcꝛ in lituꝫ eukaꝛiſtia ꝑꝛet ꝺamp
nabiliꝫ peꝛꝛaꝛet go multo magꝭ qꝫ
in os ꝑꝛꝺis ¶ ſtem ſacꝛa tꝛa ꝺaꝛe
in ꝺiuꝰ ℟ nꝛitatem nute eſt go non
eſt ꝑꝓ ſcandalum ſcitꝰ ¶ ſtꝛe ad
vꝛ nolite ſtm ꝺaꝛe canib go nec ſa
cꝛamtu ſcſſm peꝛꝛi ꝺebet ꝺaꝛi ¶ ſtꝛe
ſꝛponꝺo eukaꝛiſtiam no ꝙ ſecuꝛitꝰ eꝛꝛat
ꝑiculum ꝛ mꝛ go ℟ hic face ¶ ꝙ
talig non ꝓhibeat ſacꝺos ꝺm ꝑm
gnes tꝛe ad me ſam ꝺm madntale ſ
ceattoꝛem moꝛiat timꝫ go ꝛc ¶ ſtꝛe
ꝺo ꝺeꝛit eukaꝛiſtiam mitt go exꝰ ei
ꝺand eſt peꝛꝛi ¶ ſtꝛe no ℟ ſacꝺos a
face vnde nitat petꝛm altiꝫ ꝑꝺuc
go no ℟ eukaꝛiſtia peꝛꝛi in publico
petenti ꝺnegaꝛe ¶ nꝛe hic qꝛitur an
ſuſpectis ꝺ tꝛinꝛe ſit ꝺand ¶ ſtꝛe qꝛꝛ
veꝛum ꝛoculatoꝛibꝫ et hꝫ ſic ꝺand ſ
peꝛꝛi peteꝛis eukaꝛiſtiam a ſacꝺote ſaut
e occulto ſaut manifeſto ſi occulto an
go petit in occulto et tunc no ℟ ei ꝺe
hic tm exceꝓm qma in occulto ſt eꝛ
ꝛepelle ℟ ecia cum mouꝰ ne petat
in publico ſi vo petit in publico no

an peꝛat ſacꝺos ꝺand ſcꝛiptꝰ illi qui
ſcit eſſe in peꝛꝛi mꝛtio
an ſuſpect ꝺ tꝛinꝛe ſit ꝺand
an ꝛoculatoꝛibꝫ ſit ꝺand

℟ ei ℟ negaꝛe qma ꝛe hꝫ mꝰ peꝛꝛi
nec hꝫ ꝺiſpenſatoꝛ ꝙ cum excepꝓoꝛ qma
poſſit ei in publico abneꝛe ¶ ℟ veꝛ
ꝺ peꝛꝛi manifeſto ℟ ei tam in occulto
qma in publico peteꝛuti negꝛe ¶ ad ꝺ
ꝙ oppoꝛꝛ ꝺ nitꝛito ℟ non ē ſimile
ꝺ medicina coꝛꝑli qꝛ moꝛbꝰ ille ctig
pt ſciri et nomiatim illꝫ medicine
lab mſmo non pt ꝛta tꝛaꝛ ſi ei ſmp
ſeꝛit et nullu ꝑiculi ē ſme ꝺetuꝛ ei
ſcꝺo in ſto peꝛꝛi occulto ꝑiclm ē ſta
ꝺali ſi negetur ei ¶ ad ꝺ ſm ꝺ ſmoſo
℟ non eſt ſimile qꝛ no ſit vſꝰ comꝰ
qm poſſit tanꝺ ꝑiculi ſꝛe iſte ¶ ad ꝺ
ꝺ lito ℟ no eſt ſimile qꝛ luctꝰ coꝛꝑle
ꝙmuat niſi ſubm ꝑꝓm ¶ ad ꝺ ꝺe
mꝺigmꝰ ꝛc ℟ no ꝺat ſcꝺ ꝛeꝺꝺit ¶
ad ꝺ ad vꝛ ℟ non ꝺat ſcꝺ in
neceſſitate ꝙpiſſꝰ ꝛeꝺꝺit ¶ ad ꝺ ꝺ ho
ſtia no ꝙſecꝛata ℟ nullo mo ꝺ hic
ſi qma nꝛ ꝺeꝛit nmoꝛ mꝰ eſt in
ꝺ celebꝛatoꝛe imſſaꝝ ꝛc ꝺ hoc ſta
aut abſtinencia remedia qne ſue vmꝰ
ꝑiculis gꝛauioꝛa milla ei ꝺ ſi ſtꝛeto
tꝛi ſacꝛamto vitatis nec ꝺ ei ꝺaꝛi ꝛc
caſu ydolatꝛie cum omis qui ſacꝛa ē
ſmte adoꝛet h augm ¶ ad ꝺ ꝺ ſuſpte
℟ ep xꝛ ē ſuſpcio ſqꝺam violeta
que ꝑfto ꝛeputat ut ſi ꝛ ꝺematuꝛ
ſuſpecto tꝛi ſuſpecta muꝺ cum muꝺa
ſolꝰ in eoꝝ lecto et ꝑt hac ſic ꝑꝓ
petꝛi negꝛeuꝺa ē tolꝰ ꝙꝺam ꝑba
nt ſi mꝛemat ſolꝰ tꝛi ſola ſeqꝛens
tpe et loco ſuſpecto ꝑꝓ hac non ꝺ
qꝺam ſeꝛus nt ſi appaꝛeant alique
ſigna no tamē omꝰ ꝛta nec ꝑꝓ hac
negari ꝺ ¶ ad ꝺ ꝺ hyſtꝛionis no
℟ cuꝑmus ſequens ꝺ hmꝺ ſolmit
puto mgmit ꝙ nec ſme maleſtati
hec ecꝛiſtie ꝺ ſtꝛipline ꝺat niſi ꝺeꝝ
et honoꝛ ecꝛie ꝑꝛs talꝰ ꝙꝛat

Titeꝛit ut ꝙꝺ ꝑab ꝛc

tem ꝙ ſ go non ē ꝛncia man
ꝺucato ſacꝛamtalis ℟ ſubmtelli
gendꝫ tm ſ ꝙ et ſcꝛit nos ſnictꝛꝑs ſ ꝙ go
ſcꝛit nos ꝛeꝺꝺ ſim vm ℟ ſ ſmp ꝛe
uelꝰ ē ſ ꝙꝺ ꝛ ꝛeꝺ ſ ſigꝛatu ſ nullus accip
ſacꝛamtum et non ꝛem ſ gtia ecꝛie
non accip ꝺm ꝛeꝺ xꝛi ℟ intelligit

hic de re sigtata et non gtenta no dre
gtenta et non sigtata p ficiant m nob
tna sacramēta sz go plura sūt sacra ta
te plura sunt mālib sed mīi sōlūt
gma ordinant ordīa ocne sunt ibi
ad vnū gtētum et ad tm effectū vt
tm complete refectionis. Dubi

Pont item alqui dubit
de esse sacramēti
hmoi in se et in hiis pcte
hic agit de esse chis i spe
gtmente et primo ponit quoz dā erro
rem et errotis fōtem. Qo auctōr
p eis mōnetā solidū q ercab. Eo
cauētes cuga solliciti mdūte explana-
tōm altūde Quarto veritatis cōfir-
macōm hec et hīs simlia re

Hic querunt iiior
primo de esse xpi sb facra to
Secundo de modo essendi Eo dmo
to quo sēdi Quarto de ōtute p qm est
ibi Circa primū quattuor quo
am corpz xpi vel gtmcatur sub facra to
Qo am sit ibi sicut in loco

Hoc primū sic procedit
Videtur qd corpz xpi no gtmcat
sub sacrmēto gma dicit hōs decretalis
qm dñm venire ad hoīm sūm sanan
dum petit aut xr qd mmo in illū credidit
tyrie no putauit esse posse salutem
dare nisi prius eet corpe go priuam
cōrlem salutē xr sub sacrmēto panis
decretat hoi qm q̄nat Cte mirabile
pt esse quin primus no erubescat sū mouear
sed corpz xpi celo no mouet go no
pt esse sub hostia sub qua p̄ no cat
Item mirabile pt esse et tm sic
sube tm sub cōrlis locatus cui est go
non pt extra ipm esse go cū locz sit
sit in celo non pt simul esse ex cōsq̄
go re Cte no pt mag gtia sub
minori nisi p primā suaz vel go de sa-
cōm eccl gtenta vel q plicōm sed sola
michl quenit corpi xpi go no pot esse
sub tam pua hostia Cōtra 1 corz xpi
panis quē frangim9 no ne gratio
corpis et sanguis xpi est re hoīs no
est vis Qo ibi est corz xpi nt sig
tui non nt gtētum go re Cte ego vobiscum sum re saluatgo primi
cerli aut spūalis tūs spūalis tūs silis
est tum etat pr et spūs sanctus set ipe
a principio mūdi usq ad finem et post
finem stli si cerli aut go visibilis aut
invisibilis no primo mo go hostia ne
alter nio qm ibi hoc sacrmēto go re
Item cotidie peantib nra ē pro
peto oblatio cotidiana cum go xr sit
hostia p peto semel oblata cotidie est
utilis sed no in re go in sacrmēto
Item videt qd no sit ibi substātia
ma est enim ibi ut cibus spūalis sed com
no ibi spūalis mystal facit substātia
go no est ibi ut qm Cte corpus
xpi no est ibi mlt rone tribus tactus
sube panis nisi panis sed panis tribuat
in substām corpis et no in substātiam
gma no hic nullam similitudinem tui sub
sed tui sube corpis go no e ibi substā
sed sube corpis Cte gentio et passi
bilius videtur separi sublimi a nīs
actualibus qm eq go go tui actualis pars
sunt i septa a sube ipius milis dicit
nidetur qd sube corpis xpi sit i septa
a nīs actualibus Item impossibile
e maiore substātia gtm sub mion
qll excedat go corpz xpi non pt gtm
in sua substātia sub ia spe qll excedat
sed no excedit go no gtinet ibi sub
sua substātia Item si gtinetur ibi
in sua substātia go no posset mutare
in os hominis nt hetica opponit sed
hoc e falsum go no gtinet sub substā
sua Sz corpz xpi est ibi primo desinitiue
go substā Item impossibile e
fiue substātie corpis gma corpis de sua zone
mutat tunc diuisio go corpz xpi e
ibi tm qm substātia go ppa qz hic in
celo et sic hec oppositum aut alia et
sic sequit vel nullo corpz ne mutari diuisa
substāti. re qd e impossibile Cte actus accī
dentis non sunt subalia pter tamē
do bene ee sube corpis vel xpi e ibi i nullo
bene esse go tui simis actibus Cte
qntis sube panis no diffinitur iuxta
est tamē ibi corpz actualem go similit
corpz qntis sube panis no truncat
in substātia corpis Ue ad primam
quem qd ut hic qstionem hetici dixerunt

an corz go vel gtmcat sub sacrmēto

an corz xpi sit in sacrmēto sub spē substātie

ſcp̃ m hoc ſacramẽto/ corpus xp̃i ẽ. ut tres ſi
gnificata tm̃/ non q̃tenta/ et ſic ꝺ̃ hꝫ
corꝫ meum/ ſic ꝺ̃ petra erat xp̃us. 1 corꝫ
x. ℂ Ecta ꝺ̃ catholica/ teneat/ q̃ ibi̇ eſt
corꝫ x̃pi/ ut res ſignata et q̃tenta/ cum eꝫ
p ſacramẽta q̃ rigeminm/ ꝺ̃ et mmq̃ ſit
q̃ nigi. hꝫ. dnte/ q̃m ſi. ceũlem pñtiam
ut ẽt p̃ſta q̃ntitas/ oꝑmit ee vnꝫ ſacra-
mẽtum/ in quo q̃ rigemur in eſſentiali p
ſentia/ nõ tm̃ efficacia/ ſit in alijs ℂ Ad
id ꝺ̃ hꝫ. x. non pñmꝫ corꝫlem pñ
tiam x̃pi ſub ſacramẽto ꝓpter impõm alit
ſaluari/ ſic regulꝫ poſſebat/ x. ꝓpter eigmaz
et dignitatẽ ſacramẽti ℂ Ad id michil
pt̃ eſſe/ vbi pmꝫ non erat. ee x. vñ
ẽſt p ſe/ ſed p actus. ſ. tñs mutatõne
alicꝫ in ipm̃/ pot ℂ Ad id michil pot
ee extra tm̃ ee x. imp̃o ẽ ee corꝫs
xp̃i. ſ. nale q̃d ẽ in celo/ et ſacramẽ. x.
q̃d ẽ in ſacramẽto/ et vtrꝫq; mo ſit tm̃i
miſſo. x. p̃mo eſſe/ ẽ vnꝫ in celo
tm̃ꝫ hꝫ. diuerſo ſitꝫ diuſis altaribus
ℂ Ad id no pt̃ q̃tmꝫ malꝫ ze hꝫ vnte-
ligẽ de hijs/ q̃ re q̃tmetur localiter ℂ Ad
ſam q̃ꝺ. x. quidam dixerũt/ q̃ corꝫ
x̃pi/ eſt in altari/ ſm̃e q̃ntitate. hꝫ. ſub q̃z
ſolum/ q̃ ẽ ibi̇ ut tribꝫ ſpalis/ et ut
ẽ tñs mutatõis ſubꝺ panis ℂ Alij
ꝺ̃ vñs ee q̃ x./ q̃ ibi̇ ẽ corꝫ x̃pi
q̃tus/ ſed non m̃o q̃ntitatiuo/ q̃ ſcꝫet
ſit ibi̇ corꝫ q̃ tus hꝫ tꝫ q̃ patit ad
ſpem vñi q̃ntꝫ/ ſic enim q̃ntus ſit ibi̇
clarum/ nõ tm̃ vnꝫ clãritate ſua illmãdo
mẽdum/ ita q̃ntus ſit q̃ntꝫ/ nõ tm̃ vtute
q̃ntitate ocupando locum/ ſic p̃ facẽ dcꝫ
ſit. ignis ſit hic nõ extendo q̃ ſuos
actus ℂ Ad id corꝫ x̃pi ẽ ibi̇ ut a.
tribꝫ ſpalis x. q̃ntus ſit ibi̇ ut ſpalꝫ
tribꝫ/ nõ tm̃ tm̃/ ut tribꝫ/ h. hꝫ. q̃ plectum
eſſe ſuũ ℂ Ad id panis tranſeat i/ ſubꝫ l.
ze x. ſit q̃ntus panis nõ tranſeatur
in aiam/ tm̃ ibi̇ ẽ aiam/ p̃ualem q̃to
ntitatem/ ita q̃ntus nõ tranſeatur in acta
q̃ corꝫis x̃pi/ ibi̇ tm̃ ſimit actũa
p̃ualem q̃ntitatem ℂ Ad id dicunt q
ee pꝫ ſus videtur ze x. q̃ntus ſeparꝫ
ſubam actuatã dentibus et poſſibilꝫ
ſit hoc vñs/ q̃m ego/ tm̃ hoc vtute diuina
virtꝫ ee pꝫ ſo eſt/ et hoc ſacramẽti hꝫ
exigentiam/ dentꝫ eſt ſeparatiua

hic q̃re intendo

a ſuba/ ſz ego ſigna actiua manent
x̃pi ſignificatum/ ſuba q̃ tenetur ibi̇ p̃t
tãlitatem/ ſignificatum vero magis q̃ulent
q̃ actiua ſint eſſe tãlitati. vnde q̃ ſba
ſit ibi̇ m̃ ſto corꝫpto ee p̃fecte eſſe
ℂ Ad id mpg ſe ẽ maxie q̃ntitate
ze x. hoc mtelligit de eſſe q̃ntitatꝫ
i q̃ntitate ſit ut vna alia. ſm̃e ſic
non poſſet mtiare m̃ de homine x. tm̃
non ſit ibi̇ p̃ſna q̃ntitate/ pars
ego occupat locum/ niſi q̃ntum ꝛpa
ſuperficies pañs/ ſicut aiam tm̃ locꝫ oc
cupat p actus/ q̃ntum corꝫ eius p̃ſe

Hoc ſacramẽtum

q̃ꝺ corꝫ x̃pi ſit ibi ſubſpe p̃ris
ut in loco/ ame eũ corꝫ vel ẽ locatus
ut cuperem/ vel in loco ut cetera/ ſed
ego corꝫ x̃pi ſubſpe/ non ſit locatus/ ẽ
ego in loco ℂ Ite magr ẽ abſolutꝫ ſpo
aloco q̃m corꝫ x̃pi/ ſed ſpus mignit
ẽ q̃ ſit in loco aligno/ ego in loco mo
corꝫ x̃pi ℂ Item ptẽlare hꝫ hic ee
et mic vbiq; et ſemp̃ ſed corꝫ x̃pi
in celo ſit ptẽlare eſt/ ego hic et in ill
ego eſt in loco ℂ Item ame corꝫ
q̃ q̃tmetur ſuperficie alicꝫ corꝫis q̃ta
q̃ nec excedit nec excedit eſt in loco
q̃ma locꝫ eſt ſuperficies corꝫis rem
dubietas ſed corꝫ x̃pi ꝓ ſic eſt ſubſpe
ego ut in loco ℂ hꝫ ſi ẽ in ſpe ut in loco
cauit ni loco q̃ntum/ ſant in ꝓpꝫ ſi ut
in loco coi/ ego aſpe excedit illꝫ ſi ut
in ꝓpo/ ego ſpei ꝺ̃ ſignificat ℂ Item ſi ẽ
in ſpecie ultimꝫ loco/ an tranſeptime/ ali
ſi diffinitie/ ſi tranſeptime ego q̃ ſignificat
ſpei/ ego ẽ votum/ ſimile ſpei/ ſi diſ
finitie/ ego ita ẽ ibi̇ q̃ nõ alibi/ nõ ego
ee in celo cum hoc/ ee in altari alibi
ℂ Item ſi ẽ in ſpe/ ut in loco/ ego tm̃
deſinit ibi̇ eſſe imitat locum/ ego tm̃
ſpes copiatur/ ſeꝑ locatus monet
ℂ Ite videt q̃ ſupꝫ ꝺ̃ corꝫ vno pꝫ ſit
ſimile eſſe in pluribꝫ locis q̃ q̃ma zonie
in pluribꝫ cum vnie ñq; ſed nõ pot ee
ñq; q̃ hꝫ ẽ ꝑmum ℟ ego nec in pluribꝫ
locis ℂ Ite dugo corꝫ in q̃no ꝑpetuo
ueſtiretur et vnꝫ tm̃ loco eſſe ℟ ego nõ
pot eſſe in pluribꝫ ℂ Ite q̃ntus ſpus
imꝫ/ ꝺ̃ pelluciꝺ̃ aloco q̃ alius corꝫ

in corꝫ ꝺ̃ ſt ibi/ ut in loco
in corꝫ ꝺ̃ ſt ſimil' in pluribꝫ loc

tame no pot ſimil eſſe in plibꝫ locis qꝫ
multo magis corꝑ alibi ¶ Item ſi ei plib⁹
locis aut quia glificatum erit qꝫ vnitꝫ
ſi quia glificatum tꝫ omne corꝑ glificat
pot eſſe in plibꝫ locis qꝫ ſtin ē tam
multiplicꝫ ſit tm ſeptim ſi qꝫ vnitꝫ qꝫ ſme
qſcatione pt eſſe ſmul in plibꝫ locis
qꝫ ſtin ē ¶ q ubiqꝫ ē ponē tꝫ alicui
inffectibꝫ ē ponē ipm ſed tꝫ ſuffi-
cientes ē ponē ipm ſcm ſacramentale ſcm maz
debita et forꝫ vbꝫ et miſtm ē ponē
in plibꝫ locis ſmil et ſemel qꝫ et ipm
¶ Ite dr multiplicꝫ nꝫ qꝫ corꝑ p h be
ſacramentale in plibꝫ locis exiſtit ¶ Ite
pnte creatura ḡnerat pntm eſſe i vno
loco puto cātori qui poſſit poſſe eē oib⁹
locis qꝫ cātus vnite cmis ſit qꝫ media
qnerat medꝫ modꝫ ſ poſſe eſſe i plib⁹
locis ¶ Item ſacramtm hꝫ tꝫ ditatem
eſt ad refectionē ſpualem fidelium ſꝫ hoc
ſolꝫ diſi in diſſ locis ſmil et ſemel
poſt modice refectōe qꝫ michil mit-
tatum ē inſufficiens vel oꝫ ipm i plib⁹
locis eſſe ¶ Ite ad pmam qām ſcꝫ corꝑ
ē comparatiue ad ſpēm et ad locum ſpei
ad ſpem no comparatur met ad locū ſꝫ ut
ad ſignum ſignati qtentiuꝫ ſed qd locū
ſpei ſcꝫ patur ſm ad locum ſam pactus
non p ſe ſcꝫ nō h ſe ſed ſre mediate ē locꝫ
ſicut anima ſcꝫ patur ad corꝑ et ad loc
corꝑis ſed ad corꝑ ut ad pſtibile non
ut tm loc cui qꝫ locatū oꝫ alicui ſcꝫ patū
eſſe alicui ad locum vo corꝑis pactus
mediante corꝑe locꝫ vo conſignatꝫ
locato pse no p actus ſre locꝫ hoc
qꝫ ſignatꝫ eius corꝑis non alicui ſed
loco ſpei qꝫ ſignatus ſpei no corꝑi ꝫ
ſcꝫ aut no ſit in ſpe ut in loco hinc
patet locatū ei qꝫ patur ad locum ſed in
qntitate po et pse et ſuba no replet
vel occupat locum niſi mediante qnte
corꝑ vo ē ſcꝫ patur ad ſpem in qntum
eſt qdam ſuba po et pse et ſuba pri-
mus in ſubam corꝑis qnta ē ſquitra3
uo no ē ibi niſi h pactus ꝑpt nāle
ḡmutabiam ſue ſubſtm no ē ḡo in ſpe
ut in loco meo qꝫ meo gio ei ḡo locat
eſt in loco qꝫ ſba locati ē in loco me-
diante qnte qꝫ po qput ad locū et pse
qntas vel corꝑis ꝫ eſt ſubſtē mediante
ſuba ¶ Ad ſo de corꝑ ucte locus
ſc ſꝫ hoc intelligit ꝫ de eſſe corꝑis
ne corꝑis non ſpualiſ h gnat ē corꝑis
qꝫ no ſpualis ¶ Ad 3 de ſpn ſꝫ ipius
ſit magis abſolutꝫ tm in nobꝫ ē ibi ē pse
h eſſe ſmi nale vbo eſt ubiqꝫ ē qntat
in loco diffinitiue ſed corꝑ xpi alitꝫ ē
patiens et h eſſe ſacramentale ¶ Ad
4 de vbi ſc ſꝫ corꝑ xpi hꝫ eſſe hic et
nunc no tame hꝫ nāle in loco pse ſꝫ per
pactus ¶ Ad 4 one corꝑ tꝫ ḡnat
filius ſcꝫ hoc intelligit qntat
ꝑ applicatum qntue ſꝫ hꝫ ſufficiens ſpēi
ſufficiēs corꝑis ē non applicat ¶ Ad
ham qām ſc ut aut vinocꝫ in ſſe
filius di ꝑ nām qntam hꝫ tꝫ plicem
modum exiſtendi in rebꝫ ē enim ſubſtiꝫ
per ſe ſcꝫ ministrꝫ ꝑ ſm ſm natu
aſſumpta ꝑ vnionē filii corꝑ eiꝫ ſic
tꝫ plicem modꝫ ſubſtiꝫ ē enim in celo loco
in vbo ꝑ in altari ſacramentali
ſſ qntus eſſe eius nale in celo in vno
tm eſt loco ſſ ꝑ ſc no ē in loco ſꝫ
eſſe ſacramentale eſt in plibꝫ locis ſꝫ
enim corꝑ ē ꝑ ſm modum ſi qꝫ multa
modona tranſmittat poſſ ꝑ ſe ſm
modum ſe ¶ Dic no pt eſſe nisi vno
loco ſit ner aliꝫ ſcꝫ ſꝫ a corꝑ
h qꝫ in ipo multa modona tranſmittat
poſſ ¶ Dic pt eſſe in locis plibꝫ ſcꝫ
hoc milli alii nature qnerit io in ſti
qnerit eſſe in plibꝫ locis ¶ Ad 5
qua rone in plibꝫ ſc ſꝫ no ē vm
qꝫ no pt ee nā eiꝫ et miſt in locis
omnibꝫ pt vo eſſe in plibꝫ ¶ Ad 6
aliꝫ ſꝫ ho decorē ꝫ h ē eiꝫ ſm
nāle no ſacramentale ¶ Ad 7 de ſpn
ſꝫ no ē argumtū ner aſſimili ne ra-
mori Nam eſſe in plibꝫ locis ſmul
no qnerit corꝑi ꝫ pse ſꝫ p actus
in qntum ſic tale in plibꝫ locis exi-
ſtentis tranſmittat in ipm h ad 8 in
angelo ¶ Ad 8 ad qnerit ei qꝫ glificat
ſc ſꝫ nichil ſmo ſed qꝫ ē tꝫ qn ſolus
plnlid ſibat in plibꝫ locis exiſtendi
in ſe ipſum

Circa h problema qritur

duo ¶ primo an totꝫ xpc ſit in
qnalibet parte hoſtie ho an mouetur
motu hoſtie ꝛc

Dpnium sic ꝓc

Si ꝙ ē vna pars corpis ibi totum
go ubi ē vna pars corpis ibi qz go pa
non est apte distincta go ī ē corpa
me distinctōne membroꝝ ℂ Ite hostia
tum sit q tima si sibilis ē in partes i
finitas ℂ Di go xr est corp in qualz
parte hostie ipe ē ibi ill infinites ℂ Ite
esse x sub hostia ē exigentia tōe q scdm
sed intentio q scdm tis ferm ad totum no
ad ptes singulas go ē in tota hostia
non in singulis ptibz ℂ Ite no minor
maior vtilitas pane cum in singulis
ptibus qsti minor totum go minor
ꝙ hic pane sit vanū ℂ Ite qz mi-
nus magꝝ relucreat in qualz pte speculi
fracti ubi no ē ymago in qualz pte
speculi integri sed minor speculo integro
go a simili videtur qd qlis tota ꝙpe
sit in qualibz pte hostie fracte no tam
sit in qualz pte hostie integre si tota
℣ ℂ Ad hanc rōnē q qd ū ē pars corpis ibi
est totum go est in qualz pte ℂ Item
p fractōm ē xpus totus in ptibz singlis
go cum p fractōm non intelligat esse
ū pa non erat penes eam in ptibus
singulis ℂ Ite ibi ē zoile panis q in
tonsi sed qlibz pa panis ē panis go
ē sub qualz pte ℂ Di dicat qd hic ē
exempli sicut in speculo fracto ℂ q ibi
in singulis sphericis sit nona spēi
ab obō creatio sed hic milla sit ino
natio go rē ℂ Item constat qz aliqs
de xpō est in qualibet parte hostie saltē
go totum saltē possit pars go qlibet
te hostie p ptes qd manifeste falsū ē
go ē toto in qualz ℂ Ite xpus sub hostia
aū ē ubiq ptotum saltē in quolibz saltē alia
ubi non go illa pars domina non ē
in ē pt ꝙ ubi cima go toto in qualz
℣ Ite in nocq-iiij q vetor salua fide
maiestatis qd ubi ē prima q secunda
totum in singulis ptibz qlibet in
go rē ℂ Ite q ꝓcedendum ē si omnis qd
xr est in tota hostia integra et toto
in singulis ptibz dimissis sic appareat
in ymago singulis ptibz speculi fracti
sed vtrū sit toto in singulis hostie
ptibus hostie assumpte subtracto ē quod
non sint qd ipe ē in singulis potentia
non actu sint ipe ptes potentia sunt
non actu sed p fractōm potentia adhuc
ducit ad actum sic proiecta ē in singlis
ptibus luce potentia no actu illuminat
medij pe si p impossibile in actu tenebre

℣ Alia dicit vnus qd sit tota anima
est in qualibz parte corpis ita totus
xpus in qualibet parte hostie si cum
cet ibi sp ptem tunc in una pte cet
manꝝ in alia pes qd finis est ℂ Ad
id si ubi ē vna pars rē te quantum
ad sibi ptem in toto ubi ē vna pa
est et alia sed non quantum ad sibi
ptem in suo toto tunc cum ptes di
minuūtur in suo toto si non p ꝓpagōm
ad spem cum in qualibet parte hostie
et corpis sit eadē rō qd ꝓpagōis si sibi
bilis et spūalis ℂ Ad id de di
minutione in infinitum te unitas
et pluralitas sequunt rei esse actuale
qualē cum ptes in suo toto sunt in
pōa non in actu esse in ptibz singlis
non ē esse in ptibz sed in uno sic
est esse anime in singulis ptibz corpis
est esse in uno ℂ Ad id de intentione
te miterio fertur ad panē ita go pars
sit in qualz parte sic in toto qlibet
equalis fertur ad ptem sic ad totum

℣ Ad id no minor vtilitas
rē te imo qz exhibit gsecut iuti singlis
ptibz fractōnis sit toto ℂ q et si
no cet maior vtilitas ē tñ maior
tñ rei vnitas ℂ Ad id de speculo
te non ē simile quia ibi sit quod none
spēi in singulis ptibz dimisso hoc no

Ad hanc articlm
sit protract xr elevata

hostia adoratur go mota ea monetur
℣ Ite ab extra ad instans desertur
go mutat totum go mo ℂ Item
si mota hostia no moueret immē
go ab hostia separatur ℂ Ite qn ad
moueret movetur omne qd in ipo ē
go xpus no mota hostia q mutata
hostia vel fracta vel passa ad me xr
patur go nec mota move ℂ Item
qui manet in eodē loco mutat qd q
si in celo go non moueret ℂ Item

an tota xr sit in qlz pte hostie

an moueā xr mota hostie

si moneat mota hostia / go q̃ mescete
q̃mescit / go si moneat et nõ monetur
¶ Item si moneat mota hostia go ea
ꝑsa ꝓtinet ¶ Item si mo² go tñ mo²
ma hostia sursum alta deorsum et
simil mo² motibꝫ oppositis q̃ mudet²
in pgle ℞ monil ad ea duobꝰ
modꝭ aut ꝑ se sit et / mota hostia non
moneat² / q̃ma nõ ē sub hostia ꝑ se sed
ꝑactus sant ꝑ actus et hoc simpliciter
/ dem cum dr̃ mom̃ ꝑ actus / q̃ per
actus simit in loco cuius q̃ monetur
/ ut anima corp̃ moto quedam ꝑ q̃ma
ꝑ se simit in loco / sed moto alio moneat²
ut nauta in nam / ꝑ mo nõ ꝓpriꝰ
mota hastia mo² ꝑ actus sno ꝑ
¶ Ad 2m non patet dr̃ ℞ non
est simile q̃ma mmtato et ꝑ ssio
aliud ī no nascet m ipo absolute
sed motus lõcalis ꝑ actus mittit
¶ Ad 3m manet in celo ℞ h esse
sui nale m celo non moneat² sed
h esse sacramentale m altari ¶ Ad 3m
go monetur et nõ mo² ℞ ꝑ se
ꝓdicari duo ota de eo q̃ est i pgle
sed mult ꝑ se alteri ꝑ actus / vel ꝓpter
actus non ut pz m anima q̃
simil moneat² ꝑ actus moto corp̃
et tamen ꝑ se non moneat² / moneat
etiam moto digito et tamen q̃ est
in pede ¶ Ad 4m go ista hostia
videtur ℞ non ē simile q̃ nõ h ꝑ
distinctionem prim̃ m ipa hostia sed
in situ toto unde ꝑ totam hostiã
non mmtat facit ¶ Ad 5m simil
moneat² motibꝫ oppositis ℞ sit
mom̃ aliud motibꝫ oppositis actus
non ꝑ se / non ē in genere / sic mota
via mrum sursum alta deorsum
in cui recta linea anima sic sursum
et deorsum monetur ꝛc̃

Circa 2m ꝑbleuma

q̃ierit² Dno ꝑmo

de cognitione ꝑ phensoris ¶ Do de
cognitione beatoꝝ ꝛc̃ et recta

Dñmus sic predicꝫ

Dr² q̃ ꝑt sub spe / aboculo glificato non pgsit videri / plus cum pe
melleus q̃ralis ssq̃ cꝛa̅ glificata sed
existentia corpis xp̃i sub spe ē supra
intellectũ go mag supra sensum q̃ li
ficatum ¶ Item semp maior q̃ntitas
m̃q̃nali distantia simit sub maiore
angulo videtur tq̃ basis est trianguli
visa angulo q̃ minor tradit̃ opticalium
m̃ triangulo pupille / sed spes et corpis
a bq̃nali distantia videt² go bene
videnti² emisq̃ q̃litates et ita oculo
glificato ¶ Recipit² aut corq̃ mudete
maioris et ita maior / angulo subtiori
q̃ tnet² ¶ Item corq̃ nõ ē mdtum
mone visu msi ꝑ medium motu ℞
corq̃ glificatu non mouet medium
q̃ma nec tangit ipm̃ go nõ moneat
visum ¶ q̃ milli velatũ impedit
visum) visum glificatu / go nec vela
me spes impedit / q̃n oculo glificato
sub illis videat ꝓpm̃ ¶ Ite ꝑ h
q̃ latet ī ssm nrm̃ inditum tum
recipit² ¶ Et inditum q̃ phesoris non
recipit² go non latet eius sensum
¶ Ite ut ī est mdet² a oculo ꝑ
go cum omne oculo glificato eq̃li
ne sit similit² mdi ꝑ aq̃ libet
oculo glificato ¶ Ite mich mdet²
ab angelo ℞ dup̃ ē visio co-
phensoris / q̃dam spualis actus intellectualis
et hat visione videre posse ℞ pntiaz
m altari q̃dam corlis oculo corli
hat no posse / nã oculo nõ videt
msi ꝓ receptionem spei sensibilis
m mutatis visum / recepto illa
nõ fit msi ꝑ delationem medii ab
oculo mmutati / medio aboculo
no q̃nigente ipm̃ / no ꝑt mutari
/ eli go corq̃ xp̃i nõ ℞ ū ē ssq̃
no q̃nigit medium sz aerem / non
ī mutat ipm̃ / go nec ipo mediante
oculo / no no ꝑt mdi sub specie
illa aboculo alieno ¶ Ad 1m illm
velamẽ ꝛc̃ ℞ velamẽ nõ impedit

um ꝓt sub spe / posset ab oculo glificato
videri

qñ possit vid' sed modus existendi
quo ē obñ ita ibi q̄ mediñ nō mutat
sic ētiā angelꝰ licet non velatꝰ nō pt
videri ℂ Ad id ph' q̄ latz sēm trāsm
rē ꝑ vidētē ffg de suo sēlato pse
tam ꝑpo qñ cōmūi 1 de colore et qñ
titate non decipit' sed indiuiduū eius p
accīle decipi pt no tamē quo defectu
ffg sed mētalꝭ opinātis ℂ Ad 1o vi'
abi oculo ꝑpo ꝑ ii ibi est no videt'
forte ase ipso mō cōrli sed tm spūali
ℂ vel posset di' q̄ no ē simle de oculo
xpi q̄m ē mari ipam spēz et de oculo
alieno qui est extra ℂ Ad 1o de agnō
ꝑ dicto q̄ vidi' pt abangelo q̄ visio
angeli 1 elligibilis est nō corpalis

Do ꝑ articlm sic proceditur

Vr' q̄ abintellū viatorꝭ non possit apphendi q̄ oīs
nrā cognitio tangit ꝑ sensū ꝑ corpo
xpi sub spē alterꝭ nō pt tale 1 sen
sil' go nec m mētū nrm ℂ Ite mlto
pt mētligē q̄ ē supra vel d' nom ꝑ
existentia corpis x̄ sub spē est sup
vel d' nom go rē ℂ Q̄ q̄ nō pt 1telligi
non pt enūciari ꝑ existētia xpi ꝑ
spē pt enūciari aliatore go et 1elligi
ℂ Ite q̄ mlto mō pt mētligi non
pt credi ꝑ q̄ mlto tenet' ad mpg le
tam go teneam' existētiam corpis x̄
sub spē credē nō ē m pg le 1o ttēdi go
nec mētligē ℂ Item tn' q̄ alii videat'
m oculo tōli aliqñ enī apparet ī pmi
racul' spēs pūs vel tactus sic q̄ tūlgit
tempore bi ḡg nt narratur m vita
enie go timē q̄ tūlgit xp̄m m pria spē
mdi ℂ Ite ibi nō est n' vol spēs panis
vel spēs corpis · ꝑ time nō apparet m
specie panis go apparet pria spē corpis
ℂ Q 1o dmissiones multo miores sūt
dmissionib' corpis x̄ go nō ni 1 rē
sb ꝑtis dmissionib' go nec sb spē corpis
xpi ℂ Ite 1o q̄ apparet ē ibi ntā loco
tm sēpto rē aut non go nō ē spēs
corpis xpi ℂ Ad pmā q̄ nom q̄ma
mētalis m nobis dnī x̄ est · s' mīor
et s'nor existentia corpis xpi sb spē
est supra viam mīoem mētalē dīs
sē nō pt mētligi non ē oīo sē viam
sūperem que scd' ecglās et illūiatōz
fideri set scd' h' aliquatenꝰ q̄matore
pt mētligi ꝑ nō cōphendi ℂ Ad 1o
oīs ñ cōgnitio rē ꝑ q̄ mg corp x̄
non cadat sub sensu tn spēs que ipm
sīgnat et contingit cadit sub sensu
sīl' uox que sīgnat unitatem 1tellectualē
ℂ Ad 1o nulla pt mētligē rē ꝑ
q̄ sup mētalē vel nom h' vtutē
eius viam non pt mētligi ℂ q̄ est
supra mētalē h' viam mīorē pt
mētligi mētalē fideli ℂ Ad 3am
q̄m ꝑ m figurā ia' latet spēcies
sacramti sub q̄na q̄tm' corp xp̄i
et ipa spēs tm sūmit' q̄ bīda acūtibꝰ
tactilꝭ vel q̄ prīa q̄ nō sūmit q̄ac
cidentia vel lineamēta corpis xpi sūn
q̄ms ibi expssigni signo nō dicit'
xp̄us non tamē videt' m spē q̄a
ℂ Ad 1o de miraculo rē ꝑ primū
tulit 1o fit spēs tactus extīg tm q̄a
apparat xet et nō est mūsibile h' se
ipm corp xp̄i ℂ Ad 1o non est ibi
mīsi spēs panis rē ꝑ non ē ym
nam q̄ms vtute sacramti nō sit
ibi ad ē tū ibi ad vtute mīoēm

Circa vltimū problēa

q̄rit' duo ℂ primo an vtute
sacramti sit xp̄s sub vtraq; spē
ℂ Q̄o an vtq; ia' possit q̄ tangi et q̄
mariam q̄ nectere rē

Do ꝑnūm sic proceditꝰ

xc ē sub spē ꝑnis tūsbacōis
non fit tūsblico panis li m corp
non m sanguinem go non ē sub spē
panis mīsi ℂ Ite ratiē sacramti nt
tibq nō nt potq non ē go ibi mīsi
ems corp non sanguis ℂ Ite effectꝰ
sacramti q̄nēnt forme nīforma
q̄ sēnatōis panis nō fit mīsio san
guis nec eq̄ non ē ibi sanguis sb
spē panis ℂ Ite qđ ē iam fēm nō ēt
fi' si go iam est ibi sanguis xpi nō
op' tēt itm cōsēnatōm sanguis fi
ℂ Q̄ quoq; nō sēpant' h' ēt ita est
nū et alibi fi corp xp̄i et sanguis

an x̄t sub spē pīsset ad nīm mētū vel tactū
an vtute ꝑmiti sit x̄t in vtq; spē
an vtute sacramti aliqñ corpaliꝭ

cius pg cōsumcōem no posit separi
ri esse go in vnō et altō ¶ Itē mis-
qm est vog ꝛ sine aīa go nec sme
sanguine ¶ Itē dnp̄s ē res hīs
sacrāntā qdam significata · et gntā
quedam · sig ta tm · sz res sig ta · tm
equalis est tota substrucz spē sz
vog mīstrm go ꝛcq signata et
gtenta similit ¶ Ite vtute tūs mm
tacōm sacramētalis ca'd si dnp̄s
pt mtligi vel po et pse / sic fit id
q ē tē tūs mtacōis / vel p actūs sic
fit id q via q comitat tm tūs mm
tacōib / sle m gnatōe nāli, po
et pse gnatur sbā / p actūs eaq sbā
q comitat / pmo no · s̄ p gnstom id
spē panis / no ē nisi vog / q subapa-
nis no nisi m vog gutur / ho modo
s̄ p q comitatā nālem sic ē ibi san-
guis et aīa dnitas et ota actūalis
corpis ē ¶ Ad id de vtute tūs actōis
Ite vtute tūs actōis ad ce sb illa spē
dnp̄s q trugit vel pmo et pse vel
accidens et q comitatā ¶ Ad id no
est sub spē panis nisi ut cibq Ite
vm po et pse q̄z p actūs ē ibi quis
q tibum hmc q comitat ¶ Ad id
effus sacrāntā gucit forme Ite h'
mlligit de effu sacrāntā po et
pse et no p accidens nam effus acta-
dentales vlgn oz hzē sili tudīne aut
q entiam cū sua tā nisi p actūs q
vnū oppo tū est tā alta q p actūs alū
sed no pse nt calor frigor po vel eq
¶ Ad id q iam est non oz si Ite
put iam ē non fit / sed alēd mō, no
dmn ē sub spē sacrāntā ꝛ ppōnata
est ibi / sed sub alta

Q Secundo ar sit prote

Eque facile ē gnotē p filios
hostiaꝝ sic ma omīb aut vtq tm
eque facile est ago si multa sic
si vnū pt m ētam q mam go
vtq tūs actōis pt mgtaq matiaz
¶ Itē vnus sacdos pt multis qnta
dis to fice go posset toti mūdo aut
zonc go posset ēptiatē toti mūdo
sufficēter / nihil q fice ¶ Itē virtq
q sēcrandi aut est limitata aut no

si sic go pt tot hostias et no plēs cōse
crare / si non go pt qūtitās qntas q
baptizans q̄mūs incedit cōsecrāe totū
mare non tamē cōsecrat in q nide venit
in vsum · q tmgedo vog baptizatum / go
a simili q siccus hz incederet multū cō
sicē non tm conficet nisi q aptum na
tum est venire in vsum ¶ Itē vtute
sacrāntī nichil oz si q vadat i sacrāntī
q tomptum / seo si sacdos sanus posset
simul cōsecrē totum panē qui ē in foro
et totum vinū ptētur in sacrāntī co
municiam et cōceptum / go hic no pt
si p vtutem sacrāntī ¶ Item no est
vi simile q̄a popul debat ptatem
traditam q̄tam milq sapiens dictaret
dandam / sed tantam ptatem q ficēdi
si simil totum panē qui est in foro
imilq sapiens dictaret dandā go
cē ¶ Itē ptās q̄secrandi ēptālz mā
cet frustra / cum migm / cerivet tactū
/ popul aut michil facit frustra go et
¶ Ite h hmōi de si vic / sacramētum
vere tum reputat / si q mstrucōz cele
bratur / oz aut cum matia debita
et ordine · esse intentōm mstrucōm
q̄ne mēcem / cū go mstrucēd sacrāntī
sit in vsum et alimentum fidelium
q̄cordandū hmc mstruēdi pt sacdos
q fice mām q̄ntā dp requirit ad sūm
fidelem / dmittendo hanc mtecōm no
pt / q̄a de ē intenēd faciēdi ep fac
cōia / q̄uid in casu ubi toto populo
qui ē in foro cet mittus vsui fidelium
q fieri posset sil totum / alias no esset
q sectmi / nō pt defectum aptē vtutis
que no posset supra tantā matiaz
sed a parte intentōis ¶ Ad id quis
dtus cui eq facile est ꝛc Ite vtus
sacrāntā no pt in mām pse absolu
te sed cum mtecōe determinate ¶ Ad vnd
sacdos pt q̄fice multos Ite q tendo q
vnus sacdos vnico vbo posset toti mūdo
cōsicē dmn no facet quod facit cū
debita mtecōe ¶ Ad id an ē limi
tata ꝛc Ite no ē limitata ad tantam
matiā q̄ntitatē sed ad determinatū finē
et mtecōm ¶ Ad id ad ba po ¶ Ite no

an vtq ea possit q̄tuncūq maz gutte

est eius simile q̃ma ibi cōsecrō nr̃ cō-
sistit in vsu eius hic vo distinguit cō-
secrato me ab vsu consecrē ℂ Ad 1d dicat
dicte stulto. ℟. no q̃ sitit in vsu illo q̃ius
aliqui grauiter opponitur hic aut no q̃ritur
ex insufficientia vtentis sed ex defectu debite
intentionis ℂ Ad 1d no ē verisimile rē
ℂ ℟. non dicit rē ptātem nisi h̃ dē
matōm debite intentionis ℂ Ad 1d sin-
istra cēt rē ℟. ptās q̃ secūdi q̃ntā q̃
materiam absolute cēt frustra ℟ ptās
q̃ secundi q̃ntā q̃ nisi ad finem institu-
tionis sacrāmtl no ē frustra rē

Littera non ē hoc corpus
q̃ videtis q̃ go ad ℟. i. no p̃ modū
hūnt essendi. i. non subhat esse vno tm̃
loco ℟ cōr esse ℂ q̃ 1d ad 1d cor q̃ multe
altaribꝫ est ℟. lor de corpe illo. p̃ cē q̃
visibile sed non. p̃. esse sacrāmētale q̃ p̃ cē
actūtale ℂ Duobꝫ q̃ntā duobꝫ cōtrariis
q̃ q̃ go sūt partes sacrāmti ergo no ē vnū
q̃ dicit ambo q̃ q̃ vnū sacrāmtū sīp cō
est ℂ Item q̃rit tertio vtrū modi ptes vtriꝰ
integles vel subiectiue ℂ Item videt
q̃ cum hec sint valde diuisa et distantia
q̃ ex his no possit fieri vnū ℂ Item ex duobꝫ
naturis fit vna ypostasis sed no sit ex
his go male assignat similitudinē ℟.
cum de esse sacrāmti sit ro signi cor ro
cause sed integritatē eius pertinet vtriꝰq
significatio vo p̃ime q̃ sistit in signo exhi-
bitiuo in cor rē ℂ Ad 1d ome sīm̃ p̃
sacrāmentum est ℟. simp̃ dr̃ effi-
cacia non in essentia ℂ Ad 1d ex modi
ptes sūt ℟. partes sūt exigitiue rē
q̃rūt. n. ad completum esse sacrāmti
p̃n reducūt ad ydeam primi integrāli
ℂ Ad 1d oia de sūt duo sa ℂ ℟. q̃ duo
duo sa sint in se/ eōrū ydeia sūt in re-
latione ad vnū significatum et ratum/ vn̄
q̃stituūt p̃mū sacrāmentū/ q̃ magr̃ dicit
ad 1d q̃m quid ℂ Ad 1d ad ypo-
stasi ℟. similitudo est q̃ ad duo
duo p̃maneūtia/ q̃stituūt vnū sacrām̃
sic deus ñe/ in xpō manētes/ vnū suppo
situm/ non est ad similitudo q̃ ad mod̃
vel ydeam vnitatis/ cor q̃ p̃ visibile
et palpabile q̃ cor q̃ glificatū no est
ambōrū palpabile ℟. palpabile
est ambobus ex voluntate/ no ex natura
de pane fit ℟ tacto ℂ q̃ de quo fit ad
ipsum ē eius materia/ ma vo cum sit p̃s
ecclie/ manet in ecclia ℟. panis est
materia ecclie/ sed no sancti/ q̃ h̃ mate-
riam tui mutatis formis vo tui mutatis
nil/ nam p̃ supponit et relinquit/ quia
p̃ q̃ panis ē/ esse cor q̃ ℂ q̃ nigrum vinū
est/ q̃ panis sit cor ℟. locutio est
impia. i. sb q̃na spē panis dicere cor q̃
et hoc vbum ē/ dicit ibi p̃ns cōfuse
i. erat no distincte/ q̃ erat panis
q̃ go ad 1d manet vtrobiq̃ ℟. ipse
loquitur. i. sb q̃ spē panis erat/ homo
fit sanguis/ q̃ dicit ad esse/ go ad
manet cōe vtrobiq̃ ℟. impia ē locu-
vinū fit sanguis. i. de vino ita q̃ labe
non attingit mīe/ p̃ q̃ sme/ na rē cor
ronis/ ma ē/ sed cor rē ē/ thus ē aq̃
stinc tū de albedo. fit nigro/ albū nō
idem subm̃ est ronis/ si albedo/ t̃ aq̃
dum manet/ thus non rē

Dixi autem de sacramento eukarī e
quo ad esse hic agit
quo ad sūm agens. ℂ mo de forme sa-
cramti. de hac tho de q̃ segnētibꝫ q̃ritur
d. xv. ℟ to de ptāte cōsecrās d. xvij
in penia pte agit ℂ mo de forme
quo ad modū q̃rionis. ℂ o quo ad
materiam sub alia ant spē ℂ tertio
q̃rionis. ℂ mo ponit vnam vam
ℂ o duplicē sūam q̃am/ q̃ videl
vē/ sm̃ p̃ma parte/ p̃mo ondit q̃ inde
sit sentētia/ ℂ secundo qualibꝫ locis di
sit q̃ ℟. ibi in sēa pte p̃mo ponit
opinionē/ vnā q̃am/ q̃dam vo/ tho aḡ
alia vocālia materiam ℂ tertio determinat
de his/ que p̃tinet ad esse sacrāmti
sub alia/ tho de eo q̃d p̃tinet ad bñ
esse aque no/ sm̃ p̃ a pte p̃ oīdit
quare p̃ sūt ibi alia spē ℂ o q̃
subgemina. sed quare sm̃ ha parte
p̃mo determinat qualit̃ debeāt q̃ficere
aque no/ ℂ o qualit̃ q̃fectum de-
spensare/ enkaustia vero

Hic queritur vtrū p̃ncipa
ℂ mo de modo q̃rionis

Secundo de materia ¶ Circa modū
comunionis quinto ¶ Sexto ¶ primo an
panis remaneat pter cōsecrationem ¶ Tertio
an admittat alterius / Quarto an committat
in corpus xpi ¶ Quarto an hec commixtio
fit subita vel successiua ¶ Quinto an sit
maior et manifestior cetera mysteriorum
¶ Sexto / quibus vobis pateat quod dicit

Quinto sic proceditur

Dicit Ambro quod in sacramento
isto / multum fit sibi per signis maiores et
receptione quadam / fallimur de octauo videri
esse quod non est / sed ibi videtur esse panis
post consecrationem / Et nisi similitudine
panis corpus xpi / et mysticum repraesentare
/ sed species panis / cum sit simplex / non
repraesentat ex diuersis compositum / Ergo et
ibi vinum panem ¶ Item posito casu
quam pasctoria scindit in polia / et
postea est eligenda / ad primum illa / quod sola
panis manebat / cum corpore xpi / pasctoria
scinditur / quia non scindit nisi pane / Ergo
dicitur / quod est in tam pro loco / Ergo ipsa est
postea eligenda ¶ Item Iacob quod
cum secundo erat hominibus panem comedere
et vinum bibere / congregauit illos dimittere
et fecit eis corpus et sanguinem suum / sed
ea que congregauit / manet actu / Ergo et
¶ Quinto / si subalbus panis ibi remanet / Ergo
quod sumunt hoc sacramentum / non est verum
Ergo in die natalis / quod celebrat una
missa / propter non posset celebrare
alteram ¶ Item hoc probatur primum
est demonstratum ad sensum / demittat
subalbum immediate sub actibus pos-
tam / sed si demittat / alias quod corpus
propter falsa est / Ergo non demittat alteram
Ergo non est ibi alter ¶ Item corpus xpi est
subiectus actibus / et postea non erat / Ergo
aut mutatione sui / aut alterius / non sui
quia sic oppositis motibus ad loca oppo-
nuntur / cum in locis oppositis celebret
Ergo mutatione alterius / sed non nisi subalbi
panis / Ergo ipsa mutatur et non manet
¶ Item videtur quod maneat forma
panis / quinus panis tuscat / quia opus
subalbis / non per se nisi forma subalbi
mutet non / operatio formae subalbis est
Ergo cum species mutant / sibi remanet
forma subalbis ¶ Item dicitur quod non mutatur

an subalbi panis remaneat post consecrationem

an forma panis remaneat post consecrationem

in corpus xpi manet / sed forma primi
non mutatur in corpus xpi / quia nec aliquis
eius / cum forma / non transeat in mate-
riam / cum forma illius sit
anima / Ergo manet ¶ Item panis est quod
artificiale / sed formae artificialium sunt
accidentia / Ergo forma panis est accidens / sed
accidentia manent / Ergo et ¶ Item sensus
phos / formis corporalibus peruisit quod
huiusmodi species mentialiter in materia / secun-
quas materia dum sapit formatur / dum
sas sum pars est susceptibilis / Ergo cum
manente / pari manet positum / et
ille dimensiones manebunt / manebit
eadem forma panis ¶ Quod remotis accidentibus
et forma subalbi / nichil remanet in eo
subiectum / scilicet materia / que una est in oibus
sed quia minima est et eo non tam mutata
Ergo nisi in tam mutatur / Ergo nichil ibi tam
mutatur tum ¶ Item species accidentes / sit
sacramentum corporis xpi / cum / Ergo dicit desit
immediate in ipsum / sed si forma panis
manebit / immediatus dicit in ipsum
Ergo negatur non est ¶ Ad primum dicitur
quod ubique est idem aliquid mutatur / vel non erit
primus / ita est eo modo immutatus / hoc
sacramento corpus xpi est / vel non est quod
Ergo aliquis est ibi immutatum / sanguis Ergo ipsum
corpus / sanguis Ad / non Ergo / quia et ipsum
nulla fit mutatio / cum maneat filius
se ipsum in eodem loco / Ergo ad Ad / non ibi
Ad in panis / Ergo panis mutatur / vel non
hoc actualiter illa cum maneant / et nichil
Ergo hoc subalbum / Ergo subalbi panis mutatur / et
non manet / propter quod sectionem ¶ Ad
Ambro et nichil sit hic sicut magorum
positionis / quia actiua que videntur
ibi esse / sunt / quinus subalbi que non videntur
esse / sed passiua / ibi non sit sum magorum
vero positionis / non est extra viam / Ad
quod esse videtur / sine per se / sine per accidens
¶ Ad / Ad de naturali similitudine et
species quinus sit actus / tam retinet mo-
dum et virtutem subiectum / sed non retinet virtu-
alis / similitudine repraesentandi ¶ Ad
Ad de panis ibi mysticis / et ad hoc
positum / plura in scientia secundum
hoc segmentum / aut quod est in sacramento
corporis non sit / aut quod in celo non sit / et quibus

altaubg ee non possit ſee ſic ſimilr i dmis
locis fidelee ſubo zefite nec celeſtes tam
tre ſtribg ſil refice posit ¶ Ad id dam
te gnigate illa mtlr quo ad ſpes ſed
comiſ quo ad ſubam ¶ Ad ham q̃ dm
te ſola actūtia panis manet ſ̃ no forma
ſubal ſ̃ qnia nulla eet utilitas emb ma
nentis nec m ſiſtendo nec m efficiendo
tam p ſe non ſiſtereſt nec opetiuꝫ forme
dianūb actūtib ſ̃ que ꝛtinet ſ̃ mta
go totum ꝙpositū ſ̃ ee ma et forma actu
exiſtens ſ̃ in totum ꝺ̃ poſitmꝰ ſ̃ corꝝ xpi
m actu exiſtentꝫ ¶ Ad id de opacone
ſubē te ſba no opatur ſ̃ n mediantib
actūtibg tam mſtrmntis ſ̃ remanet
anie actūtia ſ̃ hūtia mod et nigotem
ſubi et cte ſ̃ et id p ſe ſme forma ſtalu
pūt mtre ſic ſcentes ſi retinet vtute
manus monetis ſ̃ p ſe pōſet ſecare ¶
Ad id forma panis no mutat ſ̃ ſalaz
te q̃ms vnꝰ vna ſit forma vltima
ꝙpletiua tꝝ multe ſut forme ꝙ ales
ꝺſponetes Unde q̃ms anima ſit vol
tria forma hūana corpis ſ̃ in q̃ non
tranſit panis ſ̃ ſit tame forma aliam
tōtalem ꝙpleciuam ſeu mixtiuam ſ̃ et in
hanc tm̃ſit forma panis ¶ Ad id ꝺ
forma actūtis artificialiū te artificia
quida ſunt ſ̃ que tota ꝑ ꝺnigr abarte
rei acta prima et immediata ſ̃ ne dnig
dam vo ꝑ ꝺnigr abarte ſ̃ men te na
ut forme ecp ſ̃ que p artificiale q̃ nre
tum tñantum ſ̃ et in hīs ars ē causa
pma ſ̃ ſed natura ca p̃ria forme ꝑ po
nio ꝑ ducte ſ̃ actūtales ſunt ſ̃ ſpo nio
q̃ nūtiales ſ̃ tal uo ē forma panis ¶ Ad
id de dnīsionib ſ̃ quib ꝺ tiatis
te hoc mtligē ſ̃ ſm̃ phm de dnīsionib
quib ꝺ tiatis ſ̃ que manet ſubtus
tmo trſmutatis ſ̃ et p̃cedunt nalit
formam ſubalem ſ̃ non de dnīsionib
ſignatis ſ̃ que ſequunt formam ſubale

Dnī ar ſit ꝑce

ee id q̃ ſic mutat te de illo
mchil maneat ſ̃ ipm ad nichilatum
ſed depane ꝙ gſecrōm nichil manu
go ad nichilat ¶ Item ꝙ gſecratꝰ
panis aute eſt aliq̃ ſ̃ aute nichil

ſi nichil go ad nichilatū eſt ſi ad
anit go corꝝ xpi ſ̃ ant alius ſ̃ di corꝝ
go hec ē na panis eſt corꝝ xpi ſ̃ ſi
ad q̃ qms ſit ro ſ̃ nec ē vertire ¶
Item qm̃ ꝺ hoc ē corꝝ xpi hoc
pars corꝑis ſ̃ vel m corpe xpi ſ̃ vel
alius a corpe xpi ſ̃ ſed panis neutꝝ
horꝝ eſt ſ̃ go no eſt go tm̃ primꝰ
ee ſ̃ de eſſe ad non eſſe de dicto ē
go ad nichilatū eſt ¶ Item ꝺnc q̃
eſt ad alitubi eſt ſ̃ go tm̃ panis ꝙ
gſecratiōi mſq̃m ſit ſ̃ nichil eſt
¶ Item ſi vna ꝺ̃ ctrias ſit fla ſ̃ relig
ert va ſ̃ ſed hec eſt fla ꝙ gſecratꝰ
panis ē alius ſ̃ go hec eſt va panis
no ē a ſ̃ go ei nīs eq̃ipolleūs ¶ ſimiliꝫ
eſt va ſ̃ ſi panis ē nichil ¶ q̃ vtꝝ
ꝺma non eſt principiū tendendi ad
non eſſe ſ̃ ſed ad ee ſ̃ vtꝝ ānit ꝺma
optima eſt hmōi commissionis ſ̃ go
p hanc nichil tendit ad no eſſe
¶ Item qꝝ mutat m nichilo ad no
ad nichilat ſ̃ ſed panis ē mutatꝰ in
melig ſ̃ go ee ¶ Item hoc ſacramtꝰ
eſt maxime ꝑ ſcōms ſ̃ de ſecꝝ anit
p ſcōm repugnat ſ̃ go no ē ca deficiendi
¶ Item nobilior eſt causa gſtructiua
quam de ſtructiua ſ̃ ſed forma hmōi
ſacramti ſ̃ formis a ꝙ ſacramentoꝝ
nobilior ē ſ̃ go cum ille ſmit gſtructiue
non de ſtructiue ſ̃ multo magis ſit gſtruc
tiua ē non de ſtructiua ¶ Te ſ̃ panis
fuit non ad nichilari q̃ ſtet
tm̃ excepte ee trſmutatōis ſ̃ qm̃a
vtute ꝺ̃ina fit trſmutatꝰ ſ̃ que
non ē causa deficiendi ſ̃ tm̃ excepte tm̃i
m quem ſit trſmutatꝰ ſ̃ qm̃a q̃ i melig
mutat non ad nichilat ſ̃ tm̃ excepte
fis ſ̃ ad q̃ ſacramentum ordinatū ē ſ̃ tm̃
nulla detreſcit utilitas ¶ Item panis
ad nichilat ſ̃ tm̃ ex parte rei q̃ tm̃e
in q̃ n trſiret panis q̃a ſ̃ nīqm̃
mutet eſſe ſub ſacramto ¶ Ad id
q̃ q̃ ſic mutat ee te ſic mutari
ret nichil maneat de illo ſ̃ dupliciter
pt intelligi ſ̃ aut ſ̃ q̃ ſi ꝙ ꝺ̃ destruit
tur ſ̃ aut ſ̃ q̃ ꝺ̃ ſine ꝙ no mutet

v panis ꝙ gſecratꝰ ad nichilatum

q̄ nichil manet. de illo ſ̄ḡ nō q̄ am
d̄ ſ. ip̄m corp9 xp̄i in q̄ com̄iſſ
eſt panis. ¶ Ad 8 p̄ḡ q̄ ſeparacōm
panis/ aut ē aliq̄d rē. ꝓ nō ē d̄m̄ſio
hm̄ offices/ q̄z cū addi/ nec aliud ex ea
ſ̄ſam̄ poſt tr̄iſm̄utacōm ig̃ nō acrē
ignis vlor/ eſt aliq̄d/ nec tm̄ nutſ
ſed ad ē exco. ¶ Ad 8 q̄ntū q̄ rē
corp9 ꝓ rē ꝓ q̄ nō panis/ nō ſit q̄
illoz/ tamē aliud exco com̄iſme/ nō
mālit/ ſtm̄ eſt corp9 xp̄i/ et io nō eſt
ad nichilato. ¶ Ad 8 d̄m̄ q̄ ad ē/ ali
ubi eſt rē/ ꝓ q̄nō panis. ſ. hic nō
ſit alibi/ ſ̄ tamē m̄ q̄ panis q̄ nō
eſt alibi eſt. ¶ Ad 8 hic eſt fal/ panis
eſt aliud/ ꝓ q̄nō panis non fit
aliq̄d p̄ſe/ tm̄ id m̄ q̄ panis ēḡ nō
ē q̄ddā eſſe ē ad/ et eſſe nichil
nō ēḡ pollet/ ti q̄nt ꝓ non eſſe ad
p̄mat̄. vtrūm q̄

Ad tertium articulū

Sic p̄ceditur/ ḡ nō ſit omnīs ē mutatio
q̄ddam nulla eſt/ ſed hic nulla fit
mutatio/ q̄ patet. Aſſumpti p̄ ſingulas
ſp̄es/ q̄. nec q̄nō et corp9 p̄d/ nec augm̄
tum/ nec d̄minutō/ nec alteratio/ nec
tr̄iſlatio/ ḡo nulla fit vbi com̄iſio. ¶ Ite
in om̄i mutatōne/ ad t̄ōe ſbm̄ manet
ſubuntroq̄ tmō/ hic nō nichil manet
ḡo rē. ¶ Item mutatio eſt actus q̄ d̄
ḡo requirit ſbm̄ in q̄nō ſit/ ſ̄ h̄ nichil
ē ſbm̄/ in q̄nō eſſe poſſit/ q̄nia nec
in corp̄e/ tm̄ id nō mutet̄/ nec i panē
tm̄ panis in tota tr̄iſm̄utacōe nō
manēt/ nec aliq̄d i p̄mis. ¶ Ite vbiq̄
eſt mutatio/ a ſ̄ ſic hic d̄ſſibile nūc/ et
p̄mis/ ſed ſic panis/ nō ſic hic nūc et p̄ius
et nūc nullo mō ſic hic/ ḡo nō ē mu-
tatio. ¶ Item q̄ contrar̄ in aliud/ eſt
in p̄ō ad id/ ſed nichil eſt in potentia
actum existens/ ḡo nō det̄ q̄ panis
non conmutar̄ in corp9. ¶ Q. id ꝓ nec in
ſe manet/ nec ad nichilat̄ ḡz q̄ ad
g̃n̄ratē/ panis nec in ſe manebit nec ad
nichilatū/ ḡo in ā d̄ q̄ntum/ nō in i corp9
rē. ¶ Item nō p̄ hic eſſe ignis de nō-
uo/ ſ̄ nec p̄ius de loco alio ad aliud
tr̄iſlacōm/ nec p aliq̄d p̄ius exūtis
hic in ignē tr̄iſm̄utacōm/ nec p nouā

ignis ēdonem/ nec p ignis multiplicatoz

¶ Om̄ile m̄ḡtur de corp̄e xp̄i/ ſed hoc
eſt per ip̄m tr̄iſlacōm locabilem/ q̄. nō
ad loca oppoſita tr̄iſtur/ nec p nouā creacōm
ſ̄qma m̄ḡm corp9 xp̄i. de alia materia q̄z
de creatne vt̄ignis formatum/ nec p multipli-
cacōm q̄z in̄ſolitum corp9 d̄m̄etri vnie-
ḡo p aliq̄d hic primus exūtis/ in ip̄m tr̄i-
m̄utacōm/ ḡo panis in corp9 tr̄iſm̄utet̄

¶ Item. Sicut cruc̄ifixi/ q̄ h̄ nō xp̄i
creatura m̄utat/ ḡo panis tr̄iſm̄utet̄

¶ Ite. Diffinit opacū vt̄utis cōtē et finite
ſubſtantie vēlitis m̄itāte et infinite
ſp̄a vt̄us cōta/ in ſuis tr̄iſm̄utacōnibus
p̄ſupponit m̄ḡnitudinis vō m̄itāte non
p̄ſupponit manū/ ſed illa fal/ h̄ nec ē
q̄ omnīs tr̄iſm̄utacō/ q̄nc fit vt̄utis cō-
ta p̄ncipa. a ḡente/ q̄ natūam non
attingit/ ſed p̄ſupponit et relinquit
ſalū cū p̄tingit mutacō/ nō ſ̄ d̄ſſi-
tudinē rei ex̄trinſecam tm̄/ nt p̄z in
motu celoz locali/ aliq̄s/ nō ad ac-
tudinē intrinſecā nt p̄z in alteracōne
et augmento et d̄minutōe ſalū vō
cōia nō ſeq̄ ad formā ſ̄bilem. Vt p̄z
in q̄uque et corp̄e p̄ncipe/ q̄a vō ſp̄ ma-
net cadē in q̄libet tr̄iſm̄utacōe/ ēḡ
nec/ p̄ mām tr̄iſm̄utare/ q̄z h̄ſt ꝓplicat̄
vel de nichilo q̄ando/ ſ̄ic in nichilū
corp̄ p̄dō/ ſ̄ic in aliam mām altius
corp̄s tr̄iſm̄utādo/ nec p̄ mi/ nec nec
ſtem̄ h̄at tr̄iſm̄utōne/ q̄. rp̄ſens
h̄ē q̄ntroq̄ tmō/ ſed tm̄ existit h̄
ſtet h̄mt ē/ ſp̄ m tbq̄ d̄ſſert/ h̄ec tr̄iſ
m̄utatio/ a q̄libz nāli/ nā in q̄libz
a tr̄iſm̄utōne/ tē agno/ ſ̄ aliq̄s actu
exūs. ¶ Nec ē forma/ nō mā/ tbq̄ vō
ad q̄rem/ ad in p̄ō aliq̄no nō exūs
vnde ſemp̄ fit in p̄ō aliq̄na/ mutatio
ſ̄ etiam ibi. ſbm̄/ a ſ̄ t̄ōe/ manēs
ſubuntroq̄ tmō/ ſ̄ hic totū q̄ poterat ex
materia et forma/ ē tq̄ tr̄iſm̄utacōnis
agno/ tē ad q̄rē/ totum q̄ poterat actu
existens/ in q̄nō nulla fit mutatio
ſbm̄ vero t̄ōe/ nō p̄ aliq̄d eſſe/ q̄z
materia/ q̄rē in alijs h̄t ſ̄ſtitum

v panis tr̄iſm̄utet̄ in corp9 x̄p̄i

hic ē trāsmutacōnis ḡ/ Unde hec mutacio non est m gñe aliqua mutacōis ñ sit quia ad aliqđ reduci pōsset/ maiore hē simlitudinē/ cum mutacōe q̄ fit in mēbro ¶ Ad 1m omis cōmissio est mutacō/ hec gñalissio hēt mutacōem tam ñalis/ sed sup ñalis ¶ Ad 1m eciam cū mutacōe manet ā cōe subiō Sed hoc hēt locum m mutacōe ñali/ que fundatur sup magn/ non m sp̄ñali/ qua tūs mutat ipam mag ¶ Ad 1m mūco ē actiūs ¶ Item hac trāsmutacōne/ subā panis/ se hēt quoda modo/ ut ñlata/ et ñ ts/ sit mg̃ rep sōnis/ sz ut ts rep̄ rei/ tēte factre in ipā q̄ppe facto passio/ fundat sed ipa/ nō/ manet in re sua ¶ Ad 1m vīg ē mutō re ¶ hoc hēt locum m mutacōe ñali/ nō qua manz ā dem/ sz hoc sp̄ñalis est ¶ Ad 1m omne q̄ quātitas re ¶ hic hēt locū ñ fit cōmissio ñalis q̄ quātitas ē vi potē ñali ¶ Ad 1m sed nisi cōmissio sp̄ñalis est non ē ibi ñ in potentia obediēte ptō solūm re

Ad quartum arg sic p

editur Successio nō opatōe est/ pp̄ē aliqđ resistentiam patientis ad agens/ sed h' nulla est resistentia panis ad vtute dīnam/ go cōmissio panis nō ē successiua/ sed subita ¶ Item quīto vtg motoris ē maior tanto velocius movet/ cū go vtus p̄mi motoris/ sp̄portōnat sic maior qualit ā/ sp̄portōna velocitatis movetur go de tempo omi tpi sit sp̄portionale/ si alia vtus/ movet in tempe aliquito/ vtus p̄mi motoris movetur nō tempe/ go subito/ cum go h' cōmissio fiat vtute dīnā/ subito fit ¶ Item omis mutō sbāl/ subito fit/ qr forā sbāl/ sup̄ē ē/ sup̄ē vō ī sm̄ fit vel corrūpitur/ qr sit totum/ cū go cōmissio panis in corpus sit sbāl/ subito sit ¶ Item si non fieret subito go primo fieret cōmissio vni

ptō/ deīn alteri q̄ mdetur m poste tum omes ptes quib̄ sint ne ¶ q̄ cōmissio hēt fit ā tute vtute/ vba no sunt ētutem ī dmo st/ go ei hēant esse m successione/ cōmissio fit successiue ¶ Item/ mipa le est ad sle ēpane corpus xpi/ go nō ē vna mutas/ i quo ē vltimo p̄mis/ et in quo primo corpus sed m̄ libet mutatio duo sūt ē tempus medium/ go ibi ē successio ¶ Item m omi mutatione/ est aliq̄ se hēre mis et p̄ius/ go successio ¶ Item omissionis/ est fieri/ et fieri et finiri ē esse/ sz fieri et finiri ē non sunt Omnis/ quia q̄ fit/ non dum finit est et q̄ iam finit est non fit/ go in omi mutōne est primū et postmū go successio ¶ Item alie dicūtur panis et incohoata corpis/ sunt m̄ each mutatōi/ alie no si fit/ go cum dicitur panis fit mis vltimo esse/ et sit esse primales/ scīpe no corpis mis primo esse/ simle est ibi esse panis et corpis/ q̄ ē i p̄ma le sunt in each/ go cum mutō quelibet duo mutatōa sūt tempus medium ibi est successio ¶ Item vltimū de fore panis/ cum sit p̄ma les/ ē mutatōi sunt go in each cum cōe/ et sic est forma panis et forma corpis q̄ ē imp̄ma le sunt nō in each/ et sic intredit tempus medium ¶ Sz/ et q̄ aliqua mutatō fiat successiua est triplex/ scīl distāt tūp̄ secūm oppōm/ scīl resistentia medii/ vel defectus in vtute motoris ¶ Prīma ad illuminationem aeris/ nō ē dispō gia in aere prior in medio resistentia nec defectus in vtute solari/ statim cum applicatur agens patienti/ sit illuminatio/ sm̄ hanc vō mutatōem/ non est resistentia a parte panis/ quia tota ma subditur dīne voluntati

arg. a trāsmutatō panis in corpus xpi sit subita vel successiua

sicut acer solis nec ē aliqd medium
ꝙ fiat tūs mutatō nec vllo defectu
a parte motoris ꝙ vtrūs ē infinitū
id ꝑs ꝙ hꝫ commissio subsistit ēnō
sunt ssilia in mutatōe hō subsistit
hic tūs idem est mutari et mutat
esse hꝫ mutari hōt fit prius naturā
Unde hic simle est de sicco primo
et madefacto corpis ꝙnia de sicco pa
nis ē mīt primo nō esse et incepto
corpis nec primo ēe idem a ē mīstā
ꝙ mesurat primū nō ēe panis et
primū esse corpis vtrum vō in eod
instanti sit ibi voltm esse panis et
primū ēe corpis Dubiū ē tria hic vid
o primoꝝ dnse legunt quidam enī
dnt ꝙ med⁹ instans .ſi. ze ſ. zonū
in dr sentit ē vtrumq; sed ī dr stans
mesurat voltm esse panis ſ. ꝙ
est finis ꝑtis ꝑtis et p̄m ēe corr
ſ. ꝙ ē inuitū ꝑtis futuri nec est
in hens oppta simle in ēe eid
in eod tpe nō naturā Q. ꝙ ꝙ oppositio
realis vegnt in instanti mesurādo
realem ꝙ non est intelligibile ꝙ
in eod instanti ſtēz rem eid realiter
insint duo o. tra Q. Alii dicut ꝙ
in duobꝰ instantibꝰ quoꝝ vnū ē
ēs ꝑtis mesurātes ēe corpis sub
sacramto et q̄ns in tpe bono gra
ꝙ ē mesura motꝰ vnīꝰ sit ideus
esse duo instantia q̄ scripta non
est tamē in deus in duobꝰ tpib⁹
dnīb⁹ que sic mensure duoꝝ motuū
Q. ꝙ tua hōt oppositū nam ut cū
tpe ꝙ ē mesura motꝰ primi mobilis
dnt tpa ꝑticularia alia ut p̄m
diſgtiniat ch ꝙ ē motus ꝑticu
rui infiōꝝ mensuratur Q. ꝙ hic
me duos motꝰ diros milla veꝝ
retur ges media ꝙ ē ꝙ phus di
phi Q. Alii dnt ꝙ in duobꝰ ī sta
tibꝰ que nō sunt instantia temporis
ꝙ ē mesura motꝰ primi mobilis
sed ꝑtis largē accepti que ergo
mesurāt motꝰ et mutatō ap

que non deficiunt annoti pri mobilis
nec motꝰ et mutatōes que sunt dangel
et in hoc tpe sit dctō nō ē inconuīs esse
duo instantia in mediata ſ. quia
duo simplicia nō posse esse q̄tigua
nec q̄tinua ſ. ꝑtim et itim mutatō
hec sequitur platōm vbo ꝙ que vedung
ad motum primi mobilis Q. Alii dnt
ꝙ aliq ſ. voltm esse panis ē in tpe
nō in instanti set altū ſ. primi ēe tot
in instanti in instans vō tpe q̄tinua vi
mediato Unde toto tpe ꝙ platōis vbo ꝙ
est ibi panis ꝙ voltima ꝑs ꝑ esse
di id tpe ꝙ mesurat platōne vltie
syllabe voltimo vō instanti vltimi
tpis non ē ibi panis sed corr sicut
toto tpe motꝰ alteratōis ab albedine
in nigredine ē ibi albedo sed in instanti
que nō est ēs illiꝰ tpis ē ibi nigredo
ꝙ q̄ns tpe sit ēt in infinitū diui
sibile in potētia est tamē voltimū
tempꝰ dare aliquē nullū tpe cēt
ꝑtīs ſ. q̄ns linea sit in infinitū
diuisibilis in potētia ē tū voltima
ptem linee dare actu ē etiā dare
voltim instans ꝙ ē ēs illiꝰ temporis
in quo instanti panis fit ꝑm nō esse
non ē ante dare penultimū instans
sic nec penultimū p̄mum in linea
in quo panis posse voltimo esse Q. ad
id ꝙ opponit̄ quīsio fit vltre vbo
ſ. q̄ns comīsio fiat vltre vbo
tū illa vtꝰ nō est valis sed sacra
mētalis Unde in tlo significatōis
sne in primū illi oīm et copatiuꝝ
Q. ad id nō est pōle ꝙ simle
esse pane ſ. nō ē vtrūq; simle
ſ. voltim esse panis ē in tpe nec
est dare voltim instans in quo voltio
sit panis ſ. in quo pō nō sit ꝑm
vō esse corpis ē in eod instanti Q.
ad id in oīm mūdo nec est aliē se
se habere nec et primū ſ. vnū
est sed differenter na in mutatōe

v in eod ꝑti sit vltim ēe panis et p̄m esse cor

ſucceſſiua mic et primꝰ vtriq; ẽ ꝑs
mẽſure ymmõnis vꝝ ꝯ ſed i mutãc
ſubita mꝰ ẽ meſura ymmõnis primꝰ
nec ẽ meſura ẽtis ꝓcedentis ℭ Ad
id ſi ꝓcedt cẽ rẽ ℞ i mutationib; ſuc-
ceſſiuis ſi non ẽ ſimil cmn ſcõ eſſe
ℏ i mutationib; ſubitis ſimul ẽ vtrq
ſic ſit ẽ illimitat acerꝰ et illimitatꝰ
eſſe ℭ Ad id aũ dr ſcõ pamꝰ rẽ ℞
m cod inſtanti ẽ dr ſcõ pamꝰ et ſcõa-
cio cor ℞ ℏ dr ſcõ pamꝰ nõ eſt mic
vltimꝰ eſſe ℏ mic po nõ ẽ ẽ in
mutãc ſubita ſimil ẽ dr mic ẽ dr
ſcribi ℭ Ad id vltim ẽ forme pat
ẽ m inſtanti ℞ q̃mis ẽ pamꝰ ſit
ꝑmanẽs ꝟ ſe / tñ ꝑnt accipit i motu
ad nõ eſſe tradit nr ſucceſſiue Vnde
q̃mis ẽ pamꝰ ꝑ ſit ẽ m inſtanti
non tamẽ vltimꝰ eſſe

HOquitum ſit ꝓcr

quito aliq̃d difficilꝰ eſt aditel
ligentiꝰ et credẽ / tanto ẽ magꝭ mira-
bile ℭ Sed difficilꝭ ẽ credẽ q̃ſiꝫ
Hant / q̃m mũdi ẽtionẽ / q̃ ſolꝰ credẽ
creatorem / q̃m nolũt credẽ coũſionẽ / ꝯ
eſt magꝭ mirabile ℭ Ad id ſi eſt
maior reſiſtẽcia vbi ẽ maior difficultas
ℏ m hac cõmiſſione maior ẽ reſiſtẽ
q̃ tot mũdi ꝯ m totũ ꝯ maior eſt
difficultas ꝯ ẽ magꝭ mirabile ℭ Eſt
mirabilꝭ ẽ ad id ẽ m locꝰ plebꝰ
q̃m m loco vno ꝑ ẽtionẽ nõ fit ne ali-
qua res ſit m loco vno ꝑ q̃ſionẽ nt
vna m plebꝰ ꝯ q̃ſio ẽ mabilior
q̃m ẽtio ℭ ℌ ad libꝰ ꝯ poſſibilitate
q̃ſionis pbat hic ꝑ poſſibilẽ ẽ ad-
uẽſidis creationis mũdi / et gnãcois
xpi dr ꝯgime / ꝯ vbiq; illaꝰ mutationꝫ
ẽ hac maior et mirabilior ℭ Item
quito ẽxema ſunt magꝭ diſtantia
tanto mũtio difficilior et mabilior
ℏ ẽxema ẽtionis ſ. cris et nõ ẽs et
et ẽxema ncreationis ſ. deꝰ et homo
ſunt magꝭ diſtantia ꝯ vbiq; illaꝰ
mutationꝫ eſt difficilior et mabilior

ℭ Item difficilior ẽ opacio mgnã
non ꝓ opari mſi ſola vtꝰ dimina
q̃ m qua ẽtia ꝓ cooperari vtus ẽtia
ſed m opacõe creationis et i ẽtena
cõis vtꝰ ẽtia cooperi potuit ny hac
uõ opõne vtus ẽtia cooperatur ꝯ vtꝰ
illaꝝ opacõm eſt mabilior et dif-
ficilior ℭ ℞ / difficultate m tuo tꝫ
eſt conſiderare explicit / nec expte tm
agno / vel expte tm ad q̃ / vel expte
diſtantie tm ad / vide / primo mo
creato mabi or ẽ / q̃m aliqua mũto
/ ho mo / q̃ſio ẽ mabi or / q̃m ẽtio
/ tio nõ incarnato mabi or ẽ d q̃
mutõne / q̃m ipa eſt mabile ſi tm
/ ẽtio cm ẽ / dr nõ ente ſimꝑ / con-
uerſio eſt entis actu / m ens actu
primꝰ exiſtens / incarnatio ẽ primo in-
ente dr ſtatiꝫ ℭ Ad id difficilius
eſt credẽ coniõm rẽ ℞ Difficultas
credẽdi non tm q̃ tm git / ex difficul-
tate rei credite / ſed ex diſpoſitione ẽdis
ꝑ vſum et q̃ ſic tuduc q̃ram ℭ
Ad id de maiori reſiſtẽcia ℞ vtuti
diminuẽ plus reſiſtit q̃ q̃ ens q̃
non ens ℭ Ad id mirabilꝭ ẽ cẽ
aliquid i plibꝰ locis rẽ ℞ hz q̃
adhic ſit magꝭ mirabile ex ꝑte tm
ad quem non tamẽ ſimꝑ

HOſextum ait ꝓdit

Dic q̃ hoc ſit vã ꝯ q̃ fuit de
erat pamꝰ / eſt cor q̃ ꝯ. Dicat u
ambroꝰ q̃ erat pamꝰ an q̃ſecratꝰ
ſam ẽ cor q̃ ꝯ q̃ q̃ſcõm / ꝯ ẽnt
pẽ dicꝰ ℭ Ite q̃m tota aliqua ro
q̃titatiꝫ m totũ q̃tm / tamẽ pẽ d
q̃ erat aqua ẽ nim / ꝯ multo magꝭ
hic / q̃m tot pamꝰ q̃titꝫ m totũ cor q̃
ꝯ ℭ ℌ hoc nosce q̃ / reſt ad ſuppoꝫ
ſco mutãdi idem ſuppoitum / q̃ fuit
pamꝰ / et mic ẽ cor q̃ / ꝯ q̃ erat / vel
fuit pamꝰ / non ẽ cor q̃ ℭ Ite nõ tm
q̃ hoc ſit vã pamꝰ fit cor q̃ ꝯ / q̃
ẽ q̃ q̃titꝫ m alibi / ſit ad / ſit pamꝰ
q̃titꝫ m cor q̃ ꝯ / ꝯ ſit ad ℭ Ite
Ambroꝰ dr hic / q̃ vinũ ꝑ q̃ſecratꝰ
fit ſanguis / ꝯ ẽt ℭ ℌ omẽ fieri

(9)

(9)

(9)

dan ẽ tuſtia ſit maior et mabilior ẽtis mutãdi

Quabo ubi ẽ tuſtiã ꝑſſit huiuſmodi ꝯpoſiõ
ab an ẽ ſit vã / ꝯ d / hoc erit pamꝰ / ſit cor q̃ ꝯ
an ℌ ſit vã / pamꝰ fit cor q̃ ꝯ

tinuat ad sctm esse/sed hic magis
e ra/panis e sacta corp xpi/go ut
hec/panis fit corp xpi ¶ Item ma
g hec sta de pane fit corp xpi/et
dr magis/fit aliq/et sctm/ꝑ hic
est falsa/corp xpi e sctm de pane
go dr similit/corp xpi fit de pane
¶ Item hec ppo de aliq accipit
malit/ut xpus natus de virgine/alii
effectue ut q cepto est de spu sancto
sed multo ligr magis/corp xpi fit de
pane/go et concl ¶ q Ambros de
accessit q sacrat/de pane fit ce corp
go ce ¶ Item ma g hec fit ra/panis
p esse corp xpi/na mota et multa
e acta existentia in potetia/cum go
panis mutet in corp xpi/panis e
ppo ad corp xpi/go panis pot ee corp
e ¶ Item Ambros quomo pot q
panis e/esse corp xpi/q sacrato ene
fit xpi simile go et ¶ q possibili
potia/multa sequtur ineptia/sed panem
esse corp xpi/e ineptus/go panis no
pot ee corp xpi ¶ hic h immutatus
in hc differt ab omnib aliis/q hic
e ponit duos tempos/aquo/et adque
i/sine sibi cui/ro omes ppones que
excipit ordinem ti ad tmin solum
ut panis/quitur/vel mutat/vel tu sit
in corp xpi/simit q credendum/ie vero
que excipit y deputatiue mutet ut nec
sibi/no sit q credendum/sed cum sint
impe/simit exponendum/ut panis fit
corp xpi/vel q erat panis/e corp xpi/
vel panis/pt ee corp x/hic no que
aliqui important tempus nec cui/alii
tempus tmi aquo/seu ordine solu/simit
distinguendum/sit cu dr/de pane fit corp
x/nam hec ppo de/aliqui de materia
ut cultelli dr/vino/alii ordine/ut de
mane fit mdes ¶ Ulterius go ad
p mam q omn/q hec fla e simpr/q erat
vel fuit panis/e corp xpi/et notum
contra sic/no solum ordo tmo sed
¶ Ad Ambros/et impe lo/et dr sic
intelligi/q erat panis. i. sub gna
specie erat panis ¶ Ad dagna
et ng e simile/gna ubi manet
omnie subm/hic non ¶ Ad pmz

qmn/et qui dr/hoc fit id/ipse imitat
subm accidens manens/patientis i pteri
pt ts aquo tisiens Unde hec est p se
vera/superficies fit alba/hec vo p actus
nigrum fit albus/Unde cum panis
non maneat hic subm/no e homo nec
et p se/quia materia hic similitudine tm
quam sibi tui sumitur ¶ Ad panis
quitum et hec p accidens pollet illi/quis
fit corp/quia ubi no ordo solis/et subm
¶ Ad Ambros et impe loquitur
et dr exponi/unum sit scriptus i de vio
ordinatie/non malit ¶ Ad tertiam quin
et cum dr/de panis fit corp xpi/ppo
dnpe est/si eum accipiatur ppo de milli
sta esse ordinat nec g nisi nic/va est
¶ Ad id/ex ista fit aliqd et factum
est et hoc e verum/loquendo milit/no or
dinat Unde quotus ex mane fiat mi
dies/non ideo ex mane e midies ¶ Ad
id/aut accipi malit aut effectue et
nento mo/et ordinat/vel et quisque
sic ex dr de mane fit midies ¶ Ad
quartum quin et tum eiusdem sit pote
et actus/et panis/unquam fit corp xpi
¶ Ad id mutato de actus existens in
potetia et hoc totum est in motu et
mutatione tali que saluat sibi/no
in finali/que subm unius totius tui simi
tat ¶ Ad id Ambros et impe
loquitur et dr sic exponi q panis
est et. i. sub gna speci panis e/quos
poet esse corp xpi et

Circa 8 problema

quitur et primo utrum panis
et unus sit genus mali hoc sacramenti
¶ Ho qualis panis ¶ Circo quod vi
¶ Primo sit agna dr apponi ¶ Quinto
si sibi tuque spe dr ppo dari ¶ Sexto
qualiter xps dedit discipulis suis

Hoc primo sic proceditur

Primum sacramentum simplicis est
nec dr Ambros go dr hec materia
simplex go unum ¶ Item no plus
unius est in pluribus spe quia multi
tantum hic substituitur totus xpus est

Ho ch sit vel / de pane fit corp xpi
Ho ch sit vel / panis post esse corp xpi

Ho panis et unum sit quia unum
huic sacramento

go non debnt mstitui ñ subalta tm
¶ Cte claz q patnt vitas m lege
mosi qñ n. et m lege gre qñ mo-
si tm go signa none lex sint ad
mag manifestandã ẽtate po q debnt
h sacrmẽtum mstitui m matia sa-
crifitor lex mosi. s. m carnib ag
paschalis qñ lex no. i m pane et
vino ¶ Cte hñtum simbolo sacrifico
transitus et nigror ẽ nalis sibitudo
et manifestior significato go cum matia
sacrmti hq debeat gñetti m ẽ torq
et rpm mãlit reputare et figrare et
h et omia melius ficnt p carnẽ qñ
p panem magis debnt mstitui i car-
ne qñ m pane ¶ Cte sacrmẽtu hq me
dicina est mfmoz et cib pmiorz go
nigre debnt mstitui m aqua qz i vino
et po q m lacte qñ m pane ¶ Dnm
qz cõsuetudo cnit hoibus panẽ cõede
et aqm et vinũ bibe / q migrant illis
dnitabẽ / et fiunt ei torq ẽ sanguinem
suum / go ptin ẽ h q dentissimẽ ¶ Qd
mstitutu ẽ h sacrm m mtẽtu spãale
go q̃ne mstitui debnt m pane q̃ et
vino m quib cõsuetu mtellectum hma
nũ q fistit p tripne ¶ Ad ma sacra ti
qz competẽ et sigracõm et vsui / et
h vtriq mod exigit dnx matia
hq sacra ti / vsus cui hq sacrmti
est refectio / q̃le ad sm mteritatẽ cib
et potum requrit ¶ Sigracio vñ dnx
est / cona. s. q reputat pitum. s.
passiõm xpi / et q̃lia m passione san-
guis sepatus fuit accẽ / ideo sepatim
vtriq q̃ m sacrmẽto hr sigrari oportuit
alia sigracio respuerit finem effectu
et sic cum ordinẽ ad salutẽ corpis
et aiãe / qz utriq i sepatim sigrat
¶ Ad 3 Ambro q. s. dnx simplx dicit
Sacrmẽtũ quio ad effectum gre non
quio ad indmsibilitatẽ primũ i tegtio
¶ Ad 4 no plus vtilitis ẽ rẽ ex q̃
illis vtris sit equalis utrobiq no tñ
sigracõm expssio ¶ Ad 5 de lege
vigorosi. s. q̃nus in lege mosi fuit
vitas claror / tamẽ statuta legis
illiq cessatura erant io sacrmẽt

pretio nũ q̃ m signis legis cessantiẽ
mstitui non debnt / sed po q lege i mu-
tabilis. s. lex n. e. m pane vo q̃ eminus
quam m alia matia mstitutu est / pt
q̃dam vsum refectionis / qm pan nis
et vinũ refecte ẽ hoim no bitutorũ
magis consueta et mins fastidiosa
¶ Item pt̃ pretatem / q̃m sacrificiis
a parte mãe qz planus q̃ficit de pecudibus
grauis et vilis de auibus ¶ Ad pte pa
tionis. qz panis m formate mimi no
tortulavi patnr et expte effectus qm a
lijs animalibus quos hoiles refutant
¶ Ad 2 de simbolo. s. q̃nis carnis
mag crnis carnẽ p q̃rect h de nãle
ngũ tamẽ h esse sacrmẽtale ¶ Ad
3 s. medicinale est mfmoz sp̃ialis
non cõicãt tib ẽ eaã gñdiu p̃sidẽ
tib pmiorz p humilitatẽ

Hos articlos sic procedit

Ad actor legis no distinxit nec nos
debem q distinguere / h xr sacrmẽtũ
mstitutiõe non distinxit / de quo pane
conficit hq xxvi / go nec nos de-
bemus distinguẽ ¶ Cte de similibus
simile modicum sed similis. s. signandi
ẽ m quolz pane go q̃libet panis pt
esse matia hui sacrmẽti filij vinee
¶ Cte q̃nia dnus q̃ instituit baptm
in aqua simpx sine detinatõe baptq
mdi ẽnter pt fi m om spẽ aque
go a simili q̃ instituit simpx sine
determinatõe h sacrmẽtum fi m pane
videtur q pt fi ẽ m q̃libet spẽ
panis ¶ Item figura in nalib; atte-
stat spẽi. s. q̃dam gramina ut fur et
spelta sunt in figura filia tritico
go in pane de hñs q̃ficiẽ pt
¶ Cte mx i vemtiã panis de pb t-
tico go si non pt̃ q̃fici nisi de solo
pane tritici vix invemt panis requo
pt sit cõficiẽ ¶ Item si sacdos i vemt
hostiam non ẽ tritcam q̃nis. s. fatẽ
. ait cui pseqtur aũ no. si no. go
sacrmẽtũ vnitatis remanẽb mpfm
si sit. go h de hostia no tritca celebrãde
¶ Augo s. super Iohannẽ. pcto ubi dicit
et omia sunt mop multa grauia sem q
milia. s. xr oppat / nisi fermento

v in pane tritico st̃ q̃

exqno mox cepi cate desolo hoc qzmo
tozo dñi q fuit go no pt tonsuri i alto
pane ¶ Item midetur go q fuit d mf
metato non m azimo / non qm debeq
q fuit n sit xt q fecit / sed xpt q fecit
m fmctato q fecit et lima xm sc
hoc pasche zohis xvi dnte diez
festum pasche zc tmnt aut nubi
adhuc vtedantur fmctatu / go et
nos similr dcm q co fuit ¶ Ite zohis
xviio ipi non mtr ezit m ptorm
ne non h tammazet / sz mdncazet
pascha / go trit lima xiiii cat go
tum do q phoc celebrassz pascha
ipa celebrdmt. lima xiii / go dcm
matato ¶ Ite liic xx y dit q mu
lieres viso momento ingrz ce pa
nut azomata / sed hoc no ligm set
eis pa die azmoz / qnc cat celeb
rima / go hoc fmt die alta / mdet
aut q fmt die precdenti / qma septs
dies dicit magnus dies zohis
xix go cat prima dies azimoz
qne sola dicebat celebrima / go et
do q fecit duobq diebus ant sabbm
confecit xiii go de fmctato ¶ Ite
nitds dz pude rubre / sz agnus
typicus imolatur lima xm / go et
agnus vetq imolatq e lima xiiii
go q fecit lima xiii die s. p dcti
go de fmctata ¶ Ite sic albi et
rubeum sit actu vini / ita fmctatu
et azimu sit actu panis / go sicut
ante vini mr album et nigz / ita
ante panis int fmctatu et azimu
nulla e m cosuetuda dni ¶ Item
legalia cessante / go cum celebrato
pasche m azimis legalis vetus cet
exo xu no e nobis celebrandu in
azimis pascha ¶ q dnm q fecit
prima die azmoz qui xxvi qui
pascha imolabant / sz tmc i domib
nrozo no i ueniebat fmctatu exo
xu / go de azimo q fecit ¶ Ite xpus
no vent solue sed myle aut o cas
si solusset / mde actu q audeis
fmsset / sed lex precebat m azimis

pascha celebrare exo xu go xt sic fec
go cum pto paschalis agni questionm
q fecit q fecit de azimo go et nos simlr
debem q facr ¶ Ite nra q magr q uult
sacramto magis e apponeda sz azimis
magis quemr qma signat pritate
go magr dz apponi ¶ Ite si tritm de
toto sman dr / qr no pt q fieri in dr pat
tritico / tid qma dns q pmit se tuti filio
dei xpo tui qz edidit celebrasse in
pane tritico et instituisse ii sic celebrare
tui qz usq ecce ab apls q pmitto fuit
rmit traditus sit celebrac in si solo
frumto ¶ Ratio vo hui est qz magis
quemr hmc sacramto panis tritici
qz m natura sue spe digor / et qma
m effectu refectionis utilior / et qma
m coi usu homm visitatior ¶ Ad 18
nisi actor legis ze dz distinxit sto
qrms no vbo vel qrms no distinxit
vbo exp esse distinxit tamen ex usuali
restrictione qr cum dr panis i septma
absolute mellis dr tritici vtus aut hoc nia
sit et cu dr oleum mellis de oliua
¶ Ad 19 de sibi ze dz no e simlis
ratio ut dictu est ¶ Ad 20 de aqua
basi dz non e simle qr aqua aq
e eiusdm spei sed no omis panis ¶
Ad 21 de figura dz quidam
dicunt i pane de farre ce de spelta
q fieri posse qma e eiusdm spei cu tritico
pane dz diffedt diffentibus actu dr
indetur cum magr apponit qma
gnaliter e aliud spe ex similibus ex
tritico no seruato mgm gnaliter fac
tum ago / unde no videtur de eiusdm
spei ¶ Sed ns instat e to sufficiedo
qr qdam sunt actu m sepabilia q no
mutacia gnatoni ut nigredo corpis
¶ Ad 22 de pmixtione dz aut tota
est mixtio qz tollitur totum ad spem
alicuius vel cmani qui vtq cmi
e possibilis nec media qui e equalis
et tunc m eo no pt q fieri an manz
spes panis tritici / sit qui tritici vtus
ppondat et tunc pot qui ol ita fit ex
accretibo s. ex sapore precipue pt rogsti

an in azimo vl fmctato q fuit d

qua attricia maxima parte q̄ fecerunt
ad cognoscendū q̄ q̄ ē ¶ Ad 1m hostia
de hostia indebita ꝑ sacerdos ante an
q̄ secretū dicit adnitit q̄ hostia indebita sit
sit ante post q̄ secretum anteq̄m sumpsit
aut post quam iam sumpsit. in po can
am hostiam ia remota subtilis acta
none reiecipiet et celebrabit in hostia
sed illam hostiam pq altam vel ipe sumet
vel clericis sumendā tradat vel re
uenē reseruabit in theca cām no celebrabit
item quia ieiunus non est ¶ Ad tertiam
quem ꝑ Dicit ostiensis in epla de azi
mo. fermentatū et azimi nō mutant spēm
panis. cum sint accidentia Unde in trans
substiatiōe pt de possessione melius q̄ficit azimo
q̄ de fermentato azimo q̄ficit sed q̄ magis quet
sacramēto sacerdotio quod tota ecclia q̄fi
cebat in azimo sed modo tpe lateris
pe appt hereticos obstinatos qui dicebat
legalia debere huiusmodi cum euāgelio
et in azimo q̄ficendo ppt precepta legis
ecclia mutauit ad tpe q̄ficendi in fermē
tato cessante vsu cām ecclie orientalis
ad retinendum antiquum vsum ecclie
occidentalis retinuit ¶ Ad 2m dicendum
iiij ꝑ pascha. in 2o modis accipit
aliquo pasco paschali qui ante xxcim
qui nichil erat agendi pascha. alio p
oza i molaceum vii xliij. et erat pascha
et azima post biduum alia prima dies
azimoꝝ celebrima 1oh̄ pii ante die
festum paschē. alia panes azimi 2oh̄
p viii. sed maduraret pascha xc go
go coferit lima xiiij. qui molabat
pascha Unde q̄ficit de azimo ¶ Ad
3m de mulieb ꝑ quia in sabbato no
licet ad opari nec etiā cōgrue cibos in
anis cū sollenitatib⁹ no ita obstinaba
¶ Ad 4m de sabbato ꝑ magnū dies
sabbi dicitur ꝑ dup̄ festum q̄tuor
azimoꝝ et sabbati no ideo q̄ cet pa
nes azimoꝝ ¶ Ad 5m de vno albo cō
ꝑ in matoꝝ pane tosti pt sed no
ppē cētē ossium q̄ntū ¶ Ad 6m de lega
libus ꝑ ut de azimis ante non
accipit in lege nisi tanq̄m rito legali
sed tanq̄m deus sacramēto vtuno
sic quis dicendi posset p mīm te aliqua
non p legis obstinatiā

Deinde articulus sic procreditur

Arti 2 q̄ de 2o vino
quam debite pq sit q̄fici q̄re vinū est
matia hui⁹ sacrām̄ti sic aliqua bap
sed in omni aqua pt baptizari go cōm
vino q̄fici ¶ Item in aliquibus locis
sunt non sunt vites nec vini de uite
go si non pq sett q̄fici in alio liquore
non posset pt ibi missa celebrari
q̄ sit xp̄us q̄ pat se grano frumenti
co. xp̄i. ita q̄ patur se mici co xp̄o go
sicut non pt q̄fici in pane nisi sic de
tritico co q̄ dominus q̄pauit se grano
frumēti ita non pt cōficiri ni in nimo
de uite co q̄ q̄pauit se mici ¶ Item
dom⁹ q̄ferit de vino mixto ut pz ad
xx vi. non bibam amodo de hac gemi
mine mixto co go de illo solo pt et de
conficiri ¶ Itē inde q̄ pq sit conficiri
materia q̄ma h ysich. acetū e spēs
vini ¶ Sed de quo vino mixto pt hic
sacramētum q̄fici go et de acetō ¶ Itē
si spēs vini pq ꝑ secretum accidere
non ideo desinet xp̄s esse sub illa spē
go videtur q̄ ab initio sub illa spē
possit q̄fici ¶ Item quarto in q̄ dicit
q̄ vinū hinc sanctificato q̄ petit q̄ tor
bidens dilatat et exilarat ꝑ hic
non facit acetum go ic ¶ Itē de
ꝑ q̄ vinum nichil q̄ differt acetū animo
sicut mortuū a vivo Unde ne est
regressus ꝑ vinum ab acetō in vinū
go cum ad mortuū non sit emissio
spēi cum vino sic acetū non est
emissio spēi cum vino ¶ Itē videt
q̄ pq sit q̄fici de aqua sic de aqua
non fit p̄ranu spem vini ita nec
mixtū ¶ Sed de mixto pt confici de
.u. decretum de cōsecra. d. iij. q̄
si nichil fuit botrus in calice p mat
go et de aqua ¶ Itē aqua non dic
acetum ꝑ sic in matoꝝ amatio go
acetositatis non subalit ¶ q̄ q̄ fit

an in vino vel
aq in aceto
an in aqua

non ē go cum agsta sit m mia q̄ñs
fit mūs nō ē vīn ¶ Item empō ſ ſpēs
cēlīs ſunt ſpectates nales ſed vīm ē
agste non ſunt cēlīs nales ſpectates
qm vīm ē nāle calid agr̄ sta ſ
grēdm go nō ſunt empō ſpēs ſ
ad pmam gōm / q̄ sic panis ⁊ vīm
est sola et ppa matīa q̄ seruatōis tor
ita vīm ⁊ vīm ē ppria m̄ q̄ sctōis
sanḡnis xp̄i / tū q̄ dō ⁊ vīm
q̄ fect / tum qm vsualit loq̄r dō
ſ solum vīm dr̄ simp̄r sine
addītōne / tm q̄ magis est i vsu
et cōsuetudine hūane refectōnis
/ tum q̄ ſ ſpectates suas magis
q̄nit significatōi sacramti hō
¶ Ad 2 dr̄ bapō ⁊ nō ē simile
qm bapō sacramtū nēcitatis est
sed nō eukaristia ¶ Del dō q̄ nō
ſ vīm aqua sit bapō sed m oīs
aqua cēlō solum silr nō m vīn
vino sed m vino bitis ¶ Ad 3 dr̄
tris ū non recipit vīm ⁊ q̄m
non recipat dēms ubi deportari
tū pē ¶ Ad 4am gōm ⁊ accētū
ſ plūm differt a vino / sic mortuum
a vivo / unde non ē negandum a baptō
m vīm / sic nec amortuū m vīm
Dico go / q̄ sic homo mortuus nō
est homo / ita nec accētum p fectum
est vīm / q̄ pbatur p diuīsitatem
nālium ſpectatum / qm vīm est
nāle calidum / accētū vō frigid nō
pē go q̄ sici m accēto iam pfecto ⁊ in
vino q̄ alterat ad acedīm pē ¶ Ad
5 n̄ ſp ⁊ vīm accip largē p
omī liquore qui ex vua nascitur
¶ Ad 6 dō q̄ q̄m ſpēs vīm fit
accētum nō manet ubi sanḡnis
xp̄i sic nec tor q̄ q̄m ſpēs panis
cōtō p̄mit ¶ Ad 7am gōm ⁊ cū
mēbr recipiat ſpem nisi in termino
sic gnōm / q̄ de eius / agsta nō nō
sit m tuto gnōm / q̄ de eius i ma-
turitas / mīstū vō sic / q̄ at eiq̄ dul-
cedo / quę ē signū digestionis / qm
est signū maturationis / quę ē species
digestionis ¶ Ad q̄ m m̄to p̄fficī

sed nō q nemē augm̄ sit de sctatis / mi-
nēcitas finit / magsta nō nō pē ¶ Ad
8 dm̄ō ⁊ nō ē simile q̄r m̄ḡtū
p matūtōm iam p venit ad ſpēm vīm
sed agsta non ¶ Ad 9 dr̄ de maturitate
⁊ maturum et i magnō nō tm̄ dif
differētias actuales mō dītas quib
differt q pletum et m q pletum i eadē
specie et cetera ꝛc

Hō quartus articulus

sic p̄ceditur. Dicit tm̄ panis
q̄ calidō dr̄m nō pē esse vīm solū
nec aqua sola nisi vtrūq̄ mīscet
go ꝛē ¶ Cte aut dō q̄ apponit aqua
aut non / si non · go nō dr̄ apponi
si sit go nālis sicut et vīm dr̄ appō
¶ Item sustinēt aqua mistiō go
et signū cāe de mēdōtate hō sacra-
est ſ unio ꝛc mistiō / go et si-
gnū / go aque appōtio ¶ Cte matīa
matīa q̄ seruatōis panis nō pē eē
forma sine aqua / ſ nec matīa cō-
seruatōis vīni / vīm sine aqua ¶ q
mēbr q̄ tūs nitat ante q̄ seruatōi
est de iuba sacramti dr̄ aqua tūs
nitat aliqm̄ q̄ seruatur / go ꝛē ¶ Ad
omē 10 q̄ est de iuba hō sacramti
q̄ ad matīam cīnō attendentia ma-
nent / sed aque attendentia nō manet
go ꝛē ¶ Cte q̄ri aqm̄ nō apponē
et tamē q̄ fiēt / go nō ē de iuba sa-
cramti ¶ Cte nūdet q̄ nec tra dr̄
addi / qm̄ mā hō sacra ti ē panis
et vīm / sed ad ſpēm panis mēbr
addendum est ſ nec ad ſpēm vīni
¶ Cte mīū et aqua sine alt q̄ ſpēi
di go vtrūq̄ ē matīa hō sacramē
tālē et mā hō sacra ti ¶ Cte salūs
q̄ri facē delate ꝛ ꝛō ꝛxp finit
signū hō sacramti aqua vō sacra ti
bapi go nūdet q̄ sic m bapō vīm
nō apponē ⁊ ita nec hic aqua dr̄
apponi ¶ Item mobilēne mēbr sic
dēm nō finit aqua geñ ꝛem go
nec m mā dr̄ apponi ¶ q vsus

an aqua debat administrari
an debat addi

cette hic ut apponat. quo debet apponi
Item viii quod sufficit aqua artificialis
ut rosarum apponi videtur quia sic quia
de pane quia fecto ex farina et aqua rosacea
posset confici quo similiter deumo et minuta
est aqua rosacea Item nota quod dz paulo
vel multum de aqua apponi videt quia multum
quia figuratio fit sensibiles qualitates
est. quo timi ppter figurationem apponatur
tm apponi dz quia possit sentiri Contra hoc dz
quia aqua in vinum mutet. quo tm ponit
dz quia tota. possit abinvicem quia
ad primam quam quia quidam silet de tenuitate
hui sacra tis quidam debere esse illa
sme de esse sme quibus non cet ad
figm vel causa sme debuit esse
que quia fecerunt ad expressionem figurandi
rum quo sme panis et vini non cet
tacto quia pleta figm ex his ad duobus
quia pleta fit quinus aque apposite
expressionem quia fecerat ideo sme aqua posse
quia fieri sed non dz tm ppter explus satis
dictum tm ppter usum et statutum cette
tm ppter factam expressionem figuratis
Ad 1 tiphanus ff non pt. i. non
dcet Ad 2 dicit do quia apposuit ff do
apposuit non tamen tanquam de substantia to
nicitate sed de quantitate Ad 1 de
figuratio ff quinus figuratum aque et figuratio
ipa sit de integritate sacramenti non tm
nio quia expsso iste figuratus Ad 1
de materia quia sacrationis ff non e simile
quia farina sme aqua non e panis ff
vinum sme aqua est vinum Ad 2 am
quam ff aqua non e de substantia hui
nicitate dz de bene esse unde appo
dz mchildo quia tm quia fieri quia non apponit
Ad 1 quia apponit ad spem panis
ze ff non e simile quia 1 quia apponit
diminuit patio de zone figurationis
quia auget ff aqua addita primo
addit expssionem figurationis figurationis
Ad 1 vinum et aqua sunt alterius

spei ff loquitur de materia proxima
que ptinet ad esse sacramenti sup quia
e tm ma. loquitur de remota. quia ptinet
ad bene esse. sic aqua e ma sacramenti
sed non proxima imo remota quia tm
mutata plus multum speni sic-
dum quia ptes proxime sunt arcte ptes
remote multe Ad 1 de aqua quia
fluxit de latere ff alie sme sicut
bapti magna aliter aliter cultalistice
i sol sme nam bapta figuratio ei quod ad
figm. si nam extorsem dz cultalistia
quo ad rem figuratam et quo tenuitatem
no quo ad nam seu figm Ad
1 de melchisedech ff mobilione
melchisedech passa e malta
proxima et immediata no remota
Ad 2am quam ff no dz apposita
aqua artificialis sed nalis si tm
appo. quia fecerit esse sic etia si tollitur
aque appo admittat. Ad 1 de aqua
rosacea ff sedm quosdam i pane
confecto ex aqua rosacea no quia fiet.
quia ptes eius esse sunt sacramenta
et aqua Dz quia ads in hui panis
quia fieretur quia aqua ipa no requi
sunt manet ipa spes. imo i nam
aliam ita etia antequam fiat pa3
tis immutat. Ad quartum quo ff
tm aqua non sit hui sacramenti nisi
proxima sed remota tm quia apponi ut
tur in primum facile et tollitur quantitas
ipsum vinum vinum appetentibus naturalibus
no tis immutet. Ad 1 de figuratione
ff figurationis illius quia est no
pse et ni mediate si mediante
vino cum vnit. unde oz ut tm
ponat. quia unat. no cum figurat
rem quia misticum pse. sed ut xpi de te
passionis eius omnium ze

Quintum articulus

Sic proceditur. Dz quia debet detur
plus subtrahi specie hui sacramenti

an aqua rosacea
an multa ad panem

an plus quam de substantia ff

dicatur q̄ p̄ multā effūdet cū gōi-
forma q̄ sēcundūm sāḡnis potiꝰ fiat
Ymo ꝺ multitudine q̄m ni forma cōrp⁹
ni² q̄ multitudim̄ po⁹ ḡtare ꝺebat
sāḡnis q̄m cōrp⁹ ℭ Ite m tribo ſn̄ potu
non ē p̄ſēta refectiō go tū i sacra-
mō si fiat refectio p̄ſēta fidelib⁹ no debet
dari cibꝰ sine potu ℭ Ite Joh. vi
ii mādūcaūtis carnē fi. ho. et bi-
ḉ⁹ sāḡuinē ꝛc go ita est intēta supiꝰ
sāḡnis sic supiꝰ cōrp⁹ ℭ Ite ī cōr
ḡoꝛp instituta p̄ paulū tradit² sb̄tz
spēc go m² similit debē sī ēssēntia
substātiꝰ ℭ q̄ unde q̄ preciosū ē ista
sacrāmēta cauēdū ē sēd tradi ꝑpl⁹ sb̄
spē sāḡnis est preciosū ꝑpt̄ effusiōz
go non ē facēdum ℭ Ite no est
dāda occāsio errōris simplicib⁹
sēd si sb̄ tracq̄ spē tradet² putarēt
no dē ℭ Dubitat q̄ totū ꝓpm. h̄ go
non ē factum ℭ Ite m sacrāmētis
est vacū signm̄ et dō tollē sic tio
ptuet ad sapiam sēd cālicis adḡm
q̄ go gra q̄ ꝺ omib⁹ mētia ꝺ ſtō
sit sapia effīcacia vō equale est
sub tracq̄ spē ℔ mīsti significia fidēo
omib⁹ tradit sub alta spē in qua
p̄dt tradi cum reuēcia et cautela
maioꝛib⁹ sanguiēb⁹ vō tm. i. p̄sbīis
dcī mīstris similiꝰ sub tracq̄ spēcie
ℭ Ad 1ᵐ ꝺ forma Ite q̄nūz i forma
magis exp̄mat² multitudo no tam
magis p̄dt multitudīm q̄ corp⁹ h̄ uti-
litatē et mūd⁹ quēnit bi ℔ extiocz
speciē et ideo no traditur sub spēcie
vini sēd tm̄ panis ℭ Ad 2ᵐ ꝺ cibo sī
potu ꝛc ℭ Ite sub tracq̄ spē ē cibus
et potus h̄ rem et significatū q̄z mz
no h̄ spēm significatam ℭ Ad 3ᵐ mīsi
mandū ꝛc Ite sub tracq̄ spē corp⁹
mandūcat² et sāḡnis bibitur. i. ꝛc
li non in signo expsso ℭ Ad 4ᵐ ꝺ
ecclā ḡtōz Ite q̄nūs illi būfacīat tū
latem melioꝛ ratione p̄dicta ꝛc

Ad sextum articulum sit ꝓcēditur

Dr² q̄ xc ḡ-
scipulis corp⁹ sm̄ dedit passibile et
mōrle Sic em. ꝺ t mgr̄ ℭ Ite eḋem
corp⁹ dedit idem vō no ꝑt sic ē pas-
sibile et impassibile go passibile dedit
ℭ Ite i. cōrp xp̄i ꝺt glo q̄ dīscīs
tale corp⁹ dedit qualē tenet hūīc ergo
passibile ℭ q̄ aut p̄mū tūsfigūatiꝰ ē
dicit glo ꝺo⁹ id corp⁹ q̄ h̄ erat p̄mū
passibile dīscīs impassibile ē ℭ Ite
si erat passibile go pati potuit ibiꝺ
go si fuisset refutatum q̄d p̄dicebat²
a iudeis ibiꝺ patiēbat et mūdabat²
et sanguis effluēbat ℭ Item hug. ꝺ
sancto vic ꝺt q̄ ꝺo⁹ intēta assūp-
sit ꝺo tēm impassibilitas go tradidit
corp⁹ suū in passile ℭ Ite iiiᵐ q̄ ipē
scipm̄ in sacrāmēto sumpsit. nā si
id tenet tm̄ ꝺe sanguīe actis dicit
glo ℭ sup. po sacꝺos. deinde filij
nitigebātur cōtra xc in tēta prius
sanguīem sm̄ accepit. deinde ꝺīscīs
dedit bibite ex eo nō bibē dedit ℭ Ite
ne ꝺaret ex̄m baptizandi ꝓ ipē bap-
sūscepit go asimili ne ꝺaret ex̄m
celebrandi q̄ difficilioꝰ est ꝓ ḡtuit
ℭ Ite Hebr. v. pm̄ ḡtuit cū cla-
et lacrymi. et ipē ḡtuit ei ꝺ go sacra
mētum h̄ tū aplis sumpsit q̄ mū
mūdūcāt² et id q̄ mūdūcat² ōz esse
cēnūlem ꝺrām go nō mūducerent
se ipm ℭ Ite si mūducat². aut sacra-
mētaliē tm̄. aut spūaliē. si p̄mo mo
go nō mīgoꝛi q̄m apli. si ℔ o go
aliq̄ effectū maioꝛis glē vel vmōis
ibi p̄cep. sēd vtrūq̄ fīm̄ est go nullo
mō sūpsim̄ ni sacra to sumpsit ℭ
Ad pam q̄m sēp corp⁹ xp̄i. aī vesp.
ecctōm erat nō nīpassile. h̄ passile
tale vō qualē hūīt tale dedit. sēd
nō tali mō unde et mō tale ē corp⁹
sub sacrāmēto qualē ē m celo. h̄ nō
tali modo unde dedit passile q̄m

q̄ngle corp⁹ dedit ꝺ aplis an passile
aut impassile

An ꝓcepit mūducarent

quidem sed no mapassibile sria nit
est subspebns sqñis sit qñtum non
tamen primo qñti Unde tñ ois
actio exilis cra sit pgtactum sit non
pt gtingi sit nec pati passione dico
extrinsecus illata abextrinseco sz tamtñ
passione intrinseca Unde in passe in
sacramto doluisset quid et mortuꝰ
fm sz sed no pturbetur nec volvarcet
sz tñ devolute in ere illato mocrete in
sacramto Ad 2d disciplis dcitur in
passe le sz intelligedꝫ e i no i passili
Ad 2d hic sz hugo dicit qꝫ dñs
in cena assumpsit dotem in passibilis
tate dotem subtilitatis iam
bulando sup aquas dotem agilitatis in
trfiguratõe dotem clitatis sz qz tenez
dum no ei assumpsit dote qz dos qlitas
ipi ẽ qlificati corpis in po le e
ut idem sit affici qualibꝫ oppositis mirabi
et glie sed assumpsit vsu fidei vel effectu
Ad 2d qo patetur sz qñus simpr
ecet pas le no tñ erat ibi no ppassibi
Ad 2am qm sz sz si quis dicat no
sumpsit pcm cena sacrat corpis et
sanguis sui sz simp tez spez no qsecu
tum panis et vini Qm ad mz
vinis qꝫ sumpsit sacramtũ corpis et
sanguis sui no ppter indigentiam sz gra
exempli Dñs sumpsit mo sacramentali
tñ no spiali Ad 3d de ecclia dicit
sz finis hoc optatur in maducatõe eccle
no tam sacramentali qz sit e ibi spiali
tas ptactus s mediante spe sit per
actus maducat id qo qz pse maducat
oz differre eccia r amaducate sed
no id qz p actus sic id qz pse moniet
oz differe eccia r amoriente in roz
ab anima no tñ id qz p actus in animaz
ase Ad 4d aut sacrata r ze sz sa
cramta r tñ nec tñ mo indigniores
qz qz ab aplis maducabat ppter spiã
erat ptim ex exp indigetia quia xpꝰ
non erat ze

Ultera salubrez m
vestigare non p q dispntdo
investigatur sz loqmr de investiga
tione temaria que investigat ut com
prehendat non demodesta sup suba pris sit
alii tor q ppr fisti buditimt talis
q credunt q tra no manet ad ad nebiz
sz no e credendũ Unde isti mppe
loqmr fm placitum matiaz q tra
aut qo mam primas sant sb forma
altera s eli alicq si matia prima
qo ert repire mam sine forma si
sub forma eli q qo uel manet ad
tor q qm ppr subillis spebus vel e
ibi moto lotalis ipa matia eri sora
tis recedẽte ad alii lotu repitur in
tel q non ebi motq lo cultis sz
rapitur i ruptim trisatem fristice
angelor q angli non sint mist
os sectdm sz mistrant assistendo
non cotrecdo q ptes tor xpi q ꝑ
q socrat alicui manet tmm tpo ipe
sz q sociadnm hoc intelligitur i quitendũ
in ipm ꝑpm vocat sentidũ fas no
est q qm q socrat dz simile qꝫ q so
crat go sz p miraculũ appareat in spe
cierus m cibilo q dz simile q id fal
lomr de hostia que in consecratõe
fit esse sz de illa qma semel p tra aza
rites obtulit esse non sz sz in hoc
sacra to sistitur ze sub spe sacra ta
Unde sb ea spe si appareat no dz sm
seo et reservari Ad 3d qm os secret
ze sz om est in spe qma os secrat
Deus in spe trismutata non

Dxij.

Hautez queitur
Egit de cõsecõne Cuius
Circa hoc agit de cõsequentibꝫ
ad cõsecrationem primo quo
ad spem significatã secũdo
quo ad rem significatã Post hoc pa
primo agit de subsistentia speciem
Secundo de q fractione panis solet
et tertio de significatõe primi fracti q
quis aut ptes sm sua patte ponit
ma de opinionibꝰ quaꝝ sola decima
va ẽ Prima ẽ qꝫ post aliqua fractõ
ẽ ibi nec aliqd fractũ et solet sua
qꝫ aliqua fractõ ẽ ibi sz methel fractũ
alia no sectia qꝫ ad fractũ et tam

manet integrum · alij tradunt q̃ta
p aliqd franget̃ licet manet integrũ
ꝫ qm̃a tot̃ ℔m ha parte p̃mo q̃rit
an in hoc sacrã to ꝓp̃ immolat̃
q̃q H̃ so qm̃ utilitate instituc̃ois
set̃ p̃mo agit de utilitate · p̃ institu-
tionis ſho de utilitate frequentatiois
Si vero quĩtus ꝛc

Hic querit̃ primo

Primo de subsistentia ac
cidentiũ / Scdo de passiõe corp̃is / Tcio
de operatione sensibili / Quarto de ef
fectu spiali / Quinto p̃mi grad⁹
duo / Primo ostẽdã p miracul̃ posse
esse hmoi subõ / Scdo posito q̃ sit hmoi
omia accidẽtia p̃ntis / sint ibi hmoi
subrecte ꝛc

Hoc primus sic procedit

Deus nõ pt facere hmoi ac
cidẽs ẽt non esse / qm̃ tm̃ accidens ẽt
sit m esse / non pt facere accidens hmoi
esse / et nõ in subõ / Tertio / nõ pt diffinitor deꝰ
adiffinito separare / Cubm̃ vero tradit
in diffone accidentis / qm̃a actus est
q̃ ad est et ab ẽ / p̃ter sbã corp̃is com
qm̃ nõ pt actus a subõ separare / Tertio
Deus nõ pt facere / nt actus sit sine sbo
qm̃ nõ pt facere / nt diffinitio sbe & esse
p̃dicet̃r de accidẽte / & de tẽpe ꝗ
finitiua subõ ẽ p̃se / se subsistẽs / qm̃ Deꝰ
non pt facere n̄ actus Obsistat p̃se
Q̃ dicit basilius / q̃ plus pt̃ Deus
facere q̃m melius intelligere / sed intellec
mathematicorũ / bene intelligit actus
sine sbã / abstrahẽtium ẽm nt dicit
phus / nõ ẽ medicum / qm̃ multo magis
Deus pt hoc facere Tertio / licet / non ẽt
impossibile ap̃ dm̃ oẽ dbe / qm̃ Deus pt
facere q̃mlibet hominem pt dici Tertio
p̃ nam / nõ pt accidens separari a sba sit
hoc sbã ab accidẽte / sed Deus separat
subam appo accidẽte / nt solem ab illumi
natione / qm̃ similr pt separare accidens
a sba Contra / omnis causa p̃ma a nt
secũdis / plus ẽ influens i effectũ
q̃m causa hmoi / cui qm̃ subam sba sit
sit / sed hmoi accidens / et deꝰ est p̃ma
causa / ẽ · u · ctã sbe et actus / pleg̃ si sint

Deus / nõ esse actus q̃m sine sba / cum sit
subtracta operatione causę pt / manebit
opatio causę pt subtracta sua / multo fo
pt actus manere / p̃ influentiam ei⁹ p̃me
Unde bñ pt esse accidẽtia / sine subo / dicit
dicit Ad 2 dcm nõ pt facere id sit
esse / sit nece / nõ dt esse absolutũ acci-
dentis / si tm̃ nõ exprimi / qm̃ hoc ad tam
primam exordine / h̃ quam tenuerũt
ei in esse / ee nãq̃ / sed dr̃ analogũ sbe
et accidẽtis / sed non in esse / subtracto nõ
ordine ad tantam p̃mam / michilomi
pt quam̃ ordo actus ad tantam p̃mam
h̃ q̃ ens esse non ẽ in esse / sed ad ad
esse Ad 3 dcm diffinitor / sit / includit
actus ad subm / dnp̃ ẽ / sit aptitudo
et. h̃ actum / p̃ma mixtionis est de diffe
rentiis actus · s · q̃ aptum natum est
in esse alti / h̃a non dr̃ p̃ma copula
actus ad sbam / nõ pt tolli ab eo
sed ha sic / Unde q̃mo actu nõ in sit
sed tamẽ aptum natum est mee esse
in aqua actu calida / ex tali actu nõ sit
frigiditas / apta nata ẽ tali in esse Ad
id dcm nõ pt facere sine actus sit sine
subã / sit pse subsistẽs / dnp̃ pt intelli
gant h̃ aptitudinẽ sit tradit in diffone
sbe / sant h̃ actum sit nõ / qm̃a pt̃
diffonis intelligunt h̃ aptitudinem
non h̃ actum / sit tonale morle de
Homine / ex in hoc pz in omia q̃ne
sba ẽ et tamẽ q̃libet in est in corpe
p̃se subsistẽ quemit ei aptitudine / sic
non actu ꝛc

Hoc articulũ sic

Procedit̃r / Ubi q̃ nõ manebit
h̃ accidẽtia sine subo / in sacramento
eũ mutis / nõ dr̃ esse aliqua falsa
sed sit nidenter esse accidentia i sbo
go sunt Contra sit michil ẽ albũm
nisi ẽ albedo / go tm̃ hoc sit albedo
aliqs ẽ albũm / go albedo ẽ ibi in dño
subo / go similr alia accidẽtia Contra
accidẽtia non minuũtur nisi p̃ subiũ
cui go ibi sint actus minuti ibi
sunt accidẽtia / nõ sine subo Contra
forma separata amatia Sed phos intelli
gibilis est · nõ sensibilis / sed forme
que in hoc sacramento apparent sensibles

an actus p̃ miracul̃ possit ꝫ sit subto

nõ omnes actus p̃mi / sunt sit subto / ei q̃ sacto

ſunt mſibiles/ꝯo ſunt in nia ¶ Item
quito aliꝰ magis appmgnt ad dnam
ſimplicitate/tanto ē nobilius/⁊ ſi ſt
hic forme/ſine matia/⁊ nulla q̃ patꝫ
qꝑm hꝫant in ſe nec ei alteri alia
ſimpliciores ſunt angelis/ꝯo nobiliꝰ
¶ Item m pḡ le ē eſſe raro vel deſit
ſme ma/cui ꝛc diffrōt vtriſq; ſit ma
Nam raꝝ ē in quo ē in pauca/⁊
ſim in qo multa/ꝯo rum ubi ſit deſitas
ibi ē matia/⁊ ḡ non ē ibi alia ſba q̃
corḡ ꝑ/ſed accidentia illa ꝛō ſunt in
corē xpi/nt in ſubō/ꝯo ſint ibi ſn ſbō
¶ Ite ſpēs remanet/nt dnat tangm
ſigna in corḡ ꝛ ꝑſcris/ſecꝫ ſi cet ibi
aliud in quo ceſſet ſic in ſbō/no dnet
in corḡ xpi/⁊ in cōtrom ſm ſubō
ꝯo ſunt ibi ſmo ſubō ¶ Ite ſubm dcḡ
accidis/quoꝫ modoꝫ dicit/vel ſbm
pmū q̃ ē ſuba/vel ſubm pdm/⁊ ē
accidēs/id/quo mediante meſt ſubitto
ſic color meſt corpi/mediante ſ̄ figie
dco ꝯo q̃ dta actꝰ ſunt ibi ſme ſbō
ꝯo ſpiam aḡm dicunt q̃ ſunt i forma
ſubalꝰ pane ⁊ manet/ſm eſt/q̃a
nec forma p̃ panis manet/nec ſi maneret
ſubm actiꝰ cum eſſe poſſet/q̃ vo alij
dicunt/q̃ ſunt in aere circūſo/vtm
ſm eſt/cum dnicies et colorē ſ̄ho/no
ſit actꝰ apta eſſe in acuꝰ eſt/ꝯo
ibi omia actꝰ ſme ſbō ꝯo/ſed corp
dam ſunt ibi ſme ſbō primo/ſed corp
titus/q̃ne m̃ mediante hēt ſbē/qda
uero/ſunt ibi ſn ſubō ꝯo/ſed no ſn ſbō
primo/nt qualitas et cta actꝰ/q̃ mſt
ſubē mediante quātitas om/nata
ſe tenet exparte rei/q̃ē hꝫ eſſe no in
alio/qualitas uero exparte forme/q̃
ſacramēto ſunt ſme ſubō ⁊ vna qo
ad ſ̄ſtractōm/q̃ma ſpēs ſme ſbā exiſte
tes/exp̄ſſius inducit/mtellem fidel
hꝫ tradentes m corḡ xpi q̃titatꝫ ſb̄ ſpē
alba vel q̃q; ad ſalutatem/q̃ma hat
ſacramētū tribꝰ ō ſpialis Unde no
dcet/nt cum hat/ſit ibi/tib ab roꝛ
¶ Ad 3 do ſta/ſt no ē ſ̄lla/q̃
q; nūq; ſſ9/tm ibi eſt/no tm q; indicat
primo/niſi ſit directa p fide ¶ Ad 4
in mtio/l ē alb ꝛc ſ̄ cta actꝰ ibi
denominant q̃titi tis/ſpa vel denorat

ſcripamēram q̃ma ſit actus/hē tamē
ibi mod ſbē Unde et q̃titas ē/et
q̃n ¶ Ad 2o dicendū ꝙ ſ̄ q̃ma
actualia a pn̄o/no mediante in ꝙ ſbm
pt tamē cōſeruari q̃ma mediante
dna ſtute ſme ſubō/ſunt q̃ma
cera ꝛō figetur/niſi p ſigillū/q̃ ſma
tamē eius figurata pḡ ſeparatōm a
ſigillo ¶ Ad 3o q̃ma forma ꝛ ꝑ
plus intelligit de formis q̃ne ſepate
ſunt a matia/et q̃ dicōnib ſ̄ mo
ne/ſed forme ipſe q̃ma ſunt ſepate
a matia ꝑ actū exiſtendi/ſ̄ no in actu di
cionib et mo ne ¶ Ad 4o dicendū
ꝙ ſepatē formate ꝑ matiam ſ̄ hi
non eſt ꝑ aptitudinē ſ̄ ꝑ actū ꝑ ſeparē
angeli ꝑ vtrumq; Unde maioꝛ eſt
¶ Ad 5o dicendū et dicendo ꝙ q̃ma
matia ponat in diffōne raritatis et
deſitatis no tam ē de ceſſitu vtriſq;
non enī ē denſitas matia multa exiſtēs
ſub dimſionib pnis/aut raritas pau
ta ſub magnis/ſed ꝑfectas quida q̃n
titatis ex ꝙ ma ſic ſe hꝫ ad hoc
ꝑfectam dcḡ pt fatē ſme ma exiſtē.

Circa ꝙ problema

quinq; duo ¶ Primo an poſſit
ſpecies frangi ¶ Do an poſſint corpi
vel altari ꝛc

Dimiſſis ꝙ cedā

formā ſme matia ſm ē/ꝯo
mdificata/ꝯo no pt frangi ¶ Item
ſigna dr quoniā ſignato/ſed m̃ ſacto
ſ̄ corē ꝑ ꝑi crucifixū/milla fit fractio
ꝯo nec in ſigno ¶ Ite fractio ꝙntato
quedam ē/ſed nullo actus ē/ibi nullū
eſt ſubm ſuſcepte actualitatis/ꝯo milla
fractio ¶ Item in ſacramēto omitatis
no dr ſi dimiſio/cuiuſcūq; ſacramēti
eſt omitatis/ꝯo ꝛc ¶ Q ad primū o
bndixit et fregit ꝛc/ꝯo ibi fuit fractio
non ſ̄ ꝛc/ꝯo m̃ ſpē ¶ Ite retinet ſpēs
ille nīi panis/panis vo fragibilis
ē/ꝯo ſpēs ille ¶ Ad 2m/fractio omis eſt
quedam dimiſio/ſ̄ dimiſio vo paſſio q̃ti
et nec ē q̃titas ſ̄ ſacramēto vo eſt aliqꝺ
q̃titatis ꝙ modo q̃titi/ſi ſpēs/ad q̃titā
ſed no ꝙ modo q̃titi corḡ ꝛc/ad 3m ꝙ
fractio ſme dimiſio/ſi tm ſpēs/no in
ꝛc ¶ Ad 3m dicendū ſme ma

an poſſit ſpēs ille frangi

℞ q̄m̄ sit ibi forma ſme q̄a/ no th
ſme no me/ cr̄ retinat ꝺmiſſiones p
ſtinas/ et modum rōſiſtēdi pſe ¶ ad 8
ꝺe ſigno ℞ ſentia ſtum ad ſignatuſe
m̄ recipitando/ no m̄ cēndo/ non om̄ mac
relli/ q̄m̄ aſſeri ſmit m̄ ītulo ꝓpter ante
tabernam. ii. ūum fr̄atum vꝺit ℞
erā m̄ vino frato ¶ ad 8 fr̄atus at
tendens eſt ℞ fundit̄ m̄ q̄ntitate
ñ in ſbō ſit rēta ḡtūcia ¶ ad 8 ꝺ ſa
cramēto vnitatis ℞ ſacramēta nr̄ eſt
ſacramētum ūnitatis ex̄pte rei q̄ tenē
et ſignate et exilla pūcte non ſit dimſio
ſed ex̄pte ſignī rēp

Circa ℈ articulum

ſit p̄ceꝺitur ꝓꝺicēꝺum q̄ artī
illa non p̄ſmit corp̄i/ ſꝺm̄a ēſſm̄ h
et m̄ rationabili ēcntia q̄ſiſtens/ ut 8 ē
ꝺctor libī vꝺ p̄z/ ſꝺ nr̄ ſmit forme
ſme matīa/ cō no poſſ̄ eſſentia vaigri
cō nec corrūpi ¶ tē ītꝺ pſe ſbſiſtēs
ſme matīa eſt incorp̄tibilis ut p̄z ꝑ
angelo et anīa q̄m̄a m̄a eſt p̄mū
ſbm̄ corp̄ionis cō enim ſpēs panis
et vini fit hīc ſubſistēs pſe ſme
matīa ipa eſt incorp̄tibilis ¶ tē
ſi corp̄mit/ aū cō h̄ corp̄ cēt nātis
aū miraculoſa/ ſi nātis/ 8 ſit ꝑ mi
nō q̄ātum inſt̄ q̄ꝺitum hīta nec corp
pitur ſi miraculoſa ¶ 8 anīa ōtus
non ē p̄incipiū corp̄ionis/ cō milla
nō corp̄mit ¶ 8 q̄ndiu ſmit ibi ac
cꝺentia ſſibilia/ ſentiri poſſ̄/ cō q̄
iam nō poſſ̄ ſentiri/ eſſe deſīcmit
cō corp̄ter ſtit ¶ tē 8 anī manēt
ſpēs manet corp̄ xp̄i ſub ſacrāmēto
ſi corp̄ xp̄i aliū deſmit ēe ſub ſacr̄ to
cō et ſpēs eſſe deſmit ¶ tē videt
8 nō poſſ̄ p̄mſcī alteri ligꝺori/ ſram
ſit ꝓbat ꝓpō p̄mo de q̄ntō. et cor. ac
cꝺens non pt̄ cōmſcī ſbē. ſed q̄nlz
ligꝺor aliq ſubā q̄am eſt/ ſpēs vini
m̄ calice accꝺens 8 q̄am eſt/ cō nō pt̄
alteri ligꝺori p̄mſcī ¶ tē m̄ nr̄
de libro de q̄ntō. et cor. mixtō ē mix
tibilem altatōꝝ unō/ ſed actū ut de
bocth q̄ m̄ q̄ntatis nē ſmit/ p̄mi poſſ̄
altari uō nō ſmit poſſ̄/ cō nec p̄mſcī
¶ tē cōmuni 8 mſcētur fit ſr̄fides
ma ſz m̄ p̄ma ſr̄fies
fiat ex ſpē vini et ligꝺore alio q̄ma
ſit una et eadē ſr̄fies ꝑtim eſſet

ſme ſibō/ ꝑtim m̄ ſubō cō m̄ p̄ma ſo
eſt 8 miſcētur alteri lōgnori ¶ tē
maiores eſt ūtus 8 ſcētio eucharīſtie
quam aqle bndē ſed aqua q̄ne mi
ſcētur a 8 bndē bndā effīcit cō ſi
milē ligꝺor q̄m̄ ad mīſcēt vino cō
ſcrato 8 ſcētiōne cō ſme p̄bat̄ vbꝝ
aſſuba m̄ corp̄ xp̄i q̄ntit̄ ꝑ ē m̄ pole
¶ tem corp̄ xp̄i non eſt ſubſtēs
ñ 8 ꝺni ſunt ſme ſubō ſed ſi aliquis
ligꝺor ſbtilis p̄mſcētur ſpēs illō tē
q̄ntcatur xp̄ō tēmo oz 8 ꝺiffluat
ad tēmos ꝺmſionū ſub q̄ntib̄ erat
corp̄ xp̄i cō deſmit ibi eſſe corp̄ xp̄i
cō et ſpēs deſmit eſſe cō corp̄ p̄mit
et nō p̄mſcēt ¶ tem ſic albi et
nigri ꝺſſe ſut colores ita magnī
et p̄mū q̄ntitas ſꝺ 8 color nō pt̄
mītari ꝺ albedine m̄ nḡdine cō nec
cath q̄ntitas a p̄mitate m̄ magnitudīe
ſi cō ꝑ additōm q̄ntitas ſpēi augēt
tam non ē cath q̄ntitas cō nec cath
ſpēs cō corp̄mit cō nō p̄mſcēta
¶ ītē 8 p̄ma li de ge eſt corp̄ea que
ſunt ꝺmſibilia m̄ minima ſunt bene
mſibilia ſꝺ ſpēs vini bene ē minima
ꝺmſibilis cō bene p̄mſibilis ¶ tē
ad ſſm̄ mḡnitis ſpēm vini alteri
ligꝺori ſi additum p̄mſcēri cō ita
ſit ¶ ſe ad p̄mam cōm/ ep m̄ ma 8 oz
te/ ſe eſſe 8 ens eſſe ſpēi/ et accꝺ et paſ
ſio. vnde ſic m̄ ſpōbus p̄nus et vini
ꝺonauet eſſe ſubſistens/ ſicle illi eſſe
ep prius h̄ebat ſba panis/ ita et actꝰ
mūbilis et paſſio ſmūlis. vnde tollī
poſſ̄/ et corp̄i ei⁹ actōnib̄ et paſſio
nib̄/ q̄nḇ tolleret̄ ſba exiſtente ibi
¶ p̄mus aūt corp̄i poſſunt ꝺſpe
ꝺono nō/ manēte ſba ibi paltādum
aliqua vel ꝺminutōm nīſi fines
nē ſbē/ alio mō/ nō manēte/ nt paltādo
nec addītōm vel ꝺminutōm mḡno
trunſeunte fines nē ſbē/ ſꝺma nt 8 t
p̄ma li de ḡnua/ vnḡ trāſq̄ nā ḡſta
cionis terminꝰ eſt/ et ratio magnitudinis
et quātit̄/ q̄ trāſeundo nō manet
na eadem ¶ aliqñ ītit̄ m̄ q̄litatib̄
ſacrāmēti hā/ ſit altatio/ ita ep ad hūc
manet eſſe ꝺmſionū/ cō forme ſubē
p̄mis exiſti/ et tūc zōne hꝰ altatōis
nō deſmit ibi eſſe corp̄ xp̄i ſaltē

m illē ſpēs poſſit corrūpi ul altāri
ſꝺ vini
an poſſint p̄mſcī alteri ligꝺori

nō altārō ad tēm̄ p̄uenit / et tunc cē
illō solut / et desīt ibi esse corp̄ xp̄i
¶ Similit ex parte q̄ūtitatis / si fiat
dīuisio in partes tante q̄ūtitatis / q̄ne
sufficiat ad speciē panis vel vini &c
quidem ad diuisiones / q̄na ptes q̄
rum q̄ erant in p̄ō sunt actu / sed esse
consonū Subē hēdenti manet vnde
manet sibillis speciēbus corp̄ xp̄i ¶ Si
aūt q̄ūtitas p̄ius / ad hoc nō sufficiat
vtrumq; q̄rta esse desīt ibi ¶ Ad
2d de forma m̄ variabili & forma m̄
variabilis q̄na nō est p se sēm variatis
tame p variatōm totius q̄positi tollit
et variatur per actūs fit cō ipa fōr
tenet modm̄ q̄positi tollit et variata
Vnde similit pe corp̄i ¶ Ad 3d q̄uis
res p se subsistens sme matīa &c &
q̄uīus subsistant sme matīa nō tñ
sme nō in e Nam ipe dīuisionis
cē cōcorp̄ actūtum retinet modm
in e et sic sunt corp̄a cōmis principiū
sic matīa esset ¶ Ad 4o aūt corp̄aliter
nalis &c & p sic manēat ma tōtū
sed q sit manētes corp̄etuy naturale
est cō q q̄nis non sunt q̄positum &c
tinet tamē modm̄ q̄positi ipiq sicut
q ctus p̄ius in sēm hat materiū
est. sed q hīto vsu vtatur naturale
est ¶ Ad 5am q̄m & tinu species
retinēant modm̄ sui sibi sic potat
sp̄ei vini ¶ Aut q̄ additur res eq̄
q̄nis aut alius / si alius / aut q̄ addit
est equale aūt maius aut minus
si maius nō tñ q̄ūtitate Sed vnite
transmutat vīnū sp̄ei in se / si esse
tūs mutat / vtriq; in nam triam et
sic desīt ibi esse spēs vini et q̄sce
tatur in nam sp̄ei ¶ Ad 6o vlḡ & tñs
illis ad quas liquor liquor additus
penetrant cum nō sunt ibi actū sue
subō desīt esse corp̄ xp̄i Sed
liquor additus est emptōr q̄nis aut q
equalis aut maior aut minor / si maior
tinet ad omēs dīuisiones sp̄ei pueit
et cum q tinuitate totāl solut et sit
iam alius liquor nūo q̄o ad actū
esse incipit et corp̄us tristi ibi esse

desīt / si equalis similit q̄tinuit si
minor tunc q̄uoscq; ad omēs dīuiso
nes sp̄ei non pueniit sub ptib; q̄ ill
ad q̄as p̄uenit corp̄ & esse desīt
tum ibi tam nō sunt actūtia sme sbō
et q tinuitas sp̄ei q̄ne erat sme sbō solūta
sit sub ptib; vō ad q̄as nō p̄uenit
manet xp̄us ¶ Vnito tamē q fīno
e minq localit excellens q additum
ppt dnōm toto ligneo ipō tangūm
altārīto vtrūq; fit ¶ Ad 1d ph̄t
& actus nō p̄mīscē sbē m̄ q̄ē altē
sube p̄ mīscēri pt si sit tale q̄ccidēs
q̄ retineat modm̄ sbē ¶ Ad 1d actūtia
primi posse & actūtia hīc retinet mpā
sube et ex pte illa altāris p̄sunt ¶ Ad
2d de sūfitie mia & sic vna sūfities
pt esse in mia parte alba / in alta nīḡ
cō q hīc sit mia actu tñ ē plēs po
et tñs partes vta sūfities sīḡ q̄nis
sit mia / tñ sēdm mia ptem sui pt
esse subsistens sme sbō & alia subsi
stens in subō ¶ Ad 2d de aqua dū
dicta & maiores dentes ē q̄secratō
eukaristic in ipa matīa sed nō maīa
q̄na q̄secratio aque actūtat ē sed
q̄secratō eukaristic sbam̄ mutat vbi
q addit sp̄ei nō · nō em̄ q tinuit
nec subam̄ panis nec corp̄ dīctum
sed tñ speciē panis ¶ Ad 3d 4d 5d color
non pt mutari de q̄ctus est q̄na
color nō p̄t esse sēm tūs mutatōnis
cum sit p̄ subiectū

Circa tertium principale

q̄rit̄ Quo ¶
primo de opatōne extūseca sensibi
¶ Qo de opatōne mtūseca nāli

Ad primum sic p̄cedit

Videtur q̄ nō p̄ sint mutāe
sensum / q̄na differt apphensio
sensibilis / ab ymaginabili et intelli
gibili / in hoc q̄ ille nō. nō apphendit
nisi ad p̄sentiam formē in matīa / q̄
cum spēs sit forma sme matīa / nō
mutat sensum ¶ Ite spēs hīc ordi
natōm p̄mo ad subm / deīn ad medium
postremo ad organū / cum q̄ sublato
priori tollatur posterius / et spēs hīc

an ē spēs possit separari in ysse

existens non hꝫ compositum ad sbm ꝙ
nec ad meum nec ad oēm. ¶ Ite fꝛ
ma sine ñ est mille ꝛbilis no sbi bil
ꝙ no ñ mittat ssm. ¶ Ad ffm sensꝰ ē
insceptum speꝛm sine matia ꝙ mittet
ꝙ hmoi spes sine matia ñalit ñ mittet
ssm. ¶ Item qnus maing elevata
pmiracm in aere ma elo se cet ibi
tmle ñalit moꝛi et ꝛnctoꝛ ꝙ ad sm
qnus ꝑ mām spes elevetur hic
ad cē nām ale metallorum. tu ñalit
ñ mittat ssm. ¶ Item h phs li
de sensu et sensato / color ē motus
nsꝰ h actum lucida / seu ꝙ ibi sit
ñalit color / hꝫ motū ꝛsum. ¶ Itez
ꝛcitur ꝙ non possit ñalit agꝛe ꝛa d
extrinsecum. Nam sic dr pmo de gnō
et coꝛ / illa agunt et patiunt adin
uicem qꝛie ꝙtunt in matia tū alicui
coꝛe / sed spes saꝛtaginis no ꝙtunt
in mām ciliq alicui coꝛe / quia no hꝫ mām
ꝙ no agit in aliq coꝛ ꝙ extrinsecum.
¶ Item qnit actio et passio reqꝛit
ꝙtactum ñalem qm ē pmutua actio
et passio non mathematicū nt
ꝑ pmo de gnō et coꝛ / sed dnās spes
sepate cum sint mathematice non
hnt ꝛnib tactum ꝙ si ꝓbetur a
spē in matiali coꝛe extrinsecum in
tme passionis cet in ñale ꝙ ffm cet
¶ ꝙ dnē ꝙ hꝫ esse hꝫ agꝛe / tū ꝙ spes
hat esse / hꝫ et agꝛe. ¶ Ite subā no
agit in si mediantibus actibus tū ꝙ
actiua remaneat et retineat vtute
de post ad hꝫ agꝛe in ad extrinseca
¶ Ite hꝫ ꝛdetur ad sm qꝛ spes
excellit coꝛ ꝙ aliud / ꝙ agit in ipm
¶ Ꝛ ad pmam ꝙm / qꝛ agꝛe ꝑpe est
rei ꝑse subsistentis. Quid nec ma
ner forma ꝑpe agit / Ꝛ ꝙ positum / tū
zone forme / no cōe me / in hoc vero
sc actiuo / cū nus sola forma maneat
cum retulit nām totus ꝙpositi / qꝛ
manet ꝑse / hac miaꝛlin / Ꝛ qꝛ sit
manchus agit / ñale ē / nec mathe / sin
nam de opationibus mathematicis est /
pos agnbꝫ cēdimt / alii nāq dat
ptas / ꝙsona datur nisi si recto dꝛ
ꝙ nidi / et tnut lib restituēdo pe
sit mā cylosa / tū actus ē ñalis / alii
datur ptas sup nam / nt si ꝙgnō dꝛ

ptas vicendi manente ꝙgnitate / ꝑtis
potentia et actꝰ ē mā cuiꝰ ꝙ scim ꝙ
hic sit pō ñalis actuum th ꝑ mathm
dico ꝙ coꝛ subsistē ē mathe sm / Ꝛ
agꝛe ñale / agit cum alis sba media
tibꝰ actibꝰ / sic hic no remanēt actiua
quie retinet modum sbē. Unde sicut
si securis ꝑse maderet ligna / ꝑtim
quib ꝑse non cet miraclm / sed
maderet ñale / sic ita hic. ¶ Ad id dꝛ pncia
forme in matia Ꝛ qꝛ nus no sit h ma
spes hꝫ th existentis in matia mod
¶ Ad id dr et pliter ꝙ patione Ꝛ ꝙpa
tum ad ꝙ bm miaꝛlin ē Ꝛ ꝙpatum
ad modum etoꝛgamē no. ¶ Ad id dr
forma sine matia Ꝛ hꝫ metallꝰ
de forma quie ē sine mā et nō sen
gentibus me. ¶ Ad h ap ꝙm Ꝛ actio
nibus / forme sublales no sunt in medio
et ꝛxnū ꝓncipiū actuum / sed agunt
mediantibꝰ qualitatibꝰ actiuis / q qua
litates vicem agendi hnt no solū
creatura ꝑpa Ꝛ ama forme sublis
cui virtute agunt / sic securis vtute
manus / et ideo pactones cauē pt ꝑtis
forma sublis / et ideo qnō tnit est
altatiuus / cum ꝙ qualitates h ma
neant in tota virtute qꝛ hēbant qn
erant in sba ad h ꝙ posset cē ꝓncipiū
actiuus et passiuus / qnōmꝫ et qua
et receptiuus. ¶ Ad id de ostenciā
in mā Ꝛ qꝛ nus non sunt in matia
hꝫ th no ꝙ et vtute existentiū
in mā. ¶ Ad id de qtactu Ꝛ qꝛ nis
actiua hic separata sunt h cē hꝫ
tū medo existi / ar si cent in matia
et ideo retinet ꝙtiedi et agendi et
patiendi ñalem medo no mathematice
¶ Ad id de passo Ꝛ passum fit
simile pncipi agenti nō instō ꝙ qua
tes vo actiue nisi ria sunt cbē ideo
ꝙ fit ꝑ qualitates has assimilatur
ꝛpi subē in mā existi cuius virtute
recepta agunt et qꝛmus ꝑ a vtute
medo agat vltra spem suam tū
vtute altiꝰ cuiꝰ est instrumentū

pt̃ sit tenim vtute mtlligentie monet
ponit aiam ſſibilem vnde actiua hic
gnant ſbam vtute ſe in tq vtute agit

Ad ꝟ articlm sic proceditᵗ

Dicit aliꝫ ꝙ
tibꝫ ste nō tenent ꝓcedē/ ꝛ mendo
go nō mutuat cor ꝫ ¶ Item ut dr phs
ho de grō casꝫ ingnitur et ſnīa ſed
nō ſnīa exactū ꝫ go nec mutuū
¶ tē dē ꝙ mutuat ſolūt ſolūt tm ꝙ
ſed ſnīa ꝓpter ꝙ nō ſolūt in ipīa
qnā qui celebrauit vna missa in
natali dñi/ ad hanc pt̃ dam celebrat
go non mutuat ¶ tē omē ꝙ mutuat
q̄ uertitur in mutuum ſed actus non
pt̃ q̄rī in ſbam go rē ¶ q i corp
xl ſup id alius q̄ꝫ eſt tē dicit
glosa ꝙ aliq̄ mebati ſunt exp̃ſſi
ſpetum/ go mutuat ¶ tē ñ auſt
ſonē vel ſitim niſi ꝙ mutuat/ ꝛ ſpes
ſitim et ſonē auferat/ ñ ſenſi li
expūito q̄ ſtat pt̃/ go rē ¶ ꝛ q̄ꝫ
antiquoꝝ q̄dam dixerunt ñ ꝓbitin q
ꝙ nō mutuat/ ñ pmiratiū/ tu dr
dicitur/ ꝙ mutuat/ ſic ꝫ ad ſenſum
ſed tā modꝫ mitendi diffeus ꝙ ꝓ
¶ Rndā oēs dñt/ ꝙ mutuat pt̃
ſmē ꝛlla ſbā addita ¶ Alii vo dñt
ꝙ mutuat/ ꝙ aliq̄ ſbam additam
¶ Qnia ꝙ nō/ dicitur m duas
¶ Qnia dicit/ ꝙ mutuat pt̃ ſe/ ſmē ſui
tūſmutatōe i ſbam/ q̄ꝛ reſtituendo
et ſonendo/ ſic odꝛ vini vel electuariū
ꝙ nō mōto fit ipi ſubē q̄ mutua
m ſe ꝓpa multiplicato ꝫ ꝙ nō nigī
de mutuato et emgniato q̄ hēca
ho li o ꝛ ꝺ xxx ¶ Alii dñt ꝙ mu
tuat/ ſui in ſubam tūſmutatōne
q̄ins em ſunt actiua/ hnt tū vigo
rem et nūm ſbē ¶ Unde q̄ins ap̃ o
ſup nō/ niſi actiua ſit/ q̄ mutuat
tū m ſmē m eo ſ ꝫ hnotes/ in q̄os
fieret ipīg ſubē q̄ſtio/ tū hoc nō e
notū mūltis/ q̄ tot dependet
ex miraculo q̄ſtionis ꝓcedēte ¶ Ad

an ꝙ ꝓpriet ꝙ mutuat

ꝙ nō ſuꝫ ē/ q̄dam em dñt
ꝙ vendit/ ꝙ ſba/ ſubeiſq̄ ſpēbus ¶ ꝛ
dtra/ q̄ ꝙ totū eſt tū ſmutatū i altū
non redit/ niſi ꝓpriū item tū ſmutā
cor ꝙ ꝓpriū aut nō tūſmutat i pact
¶ Alii dicunt ꝙ ſba dnonor tota
ſuet tamē materia nīda augetꝫ/ q̄nta
q̄m hoc additur/ tūc pactum q̄ſtionis
diminuit ¶ Hanc ny or ꝙ opio ꝙ
ſba mūtatur ꝓbabilior ¶ Ad id aut
bro ꝙ ꝛ̄ intelligit de tibo q tenet
non de tibo q tinēte ¶ Ad id ꝓ ꝛ̄
mutuetum in ꝓncipio eſt dissmile
in fine ſmile/ ſit go actiua ista
q̄ns in ꝓncipio ſit actū i ſe/ ſba
ſmut/ et ꝛ mutuat exciſꝫ ꝙ ꝙns in
fine mutuati ꝛ nō exciſꝫ i ꝓncipio
¶ Ad id dicendū ſ non e bn
ſed de mutuato q̄ſito ¶ Ad id
actiūs non pt̃ comiti in ſbam ſ
hoc e vnl q̄m dco/ ꝙ e actiuus
et retinet modꝫ actiuis/ ſed ſpes ñ
ntt modum ſbe

Circa q̄ntum proble
ma q̄nuat dno ¶ ꝓmio

de effectu eukaristie i remissione
petoꝝ ¶ ſo de effectu eius i augmento
virtutum ꝛ̄

Ad ꝓmū sit pchs

Videt ꝙ ꝑ ſacramētū hic
remittat ꝓta mortalia ſ dr em
ogf· ſit abolitio ſceleꝝ· ſit fortis do
fragilni ꝛ̄ go ablnt mortalia
¶ Item· 2oſ· vi· panis nite dr
q̄a dat vitam/ modo go anſeꝛ
morte ¶ tē cum ſit ſacrm tum
none leg dignissimū conſt grauī
gratum facietē ſed q̄ntā ma q̄
gratū facietes pt̃ tolle omeꝫ mor
tuſpam go rē ¶ Item expſſus
repetitat passiom q̄m dapꝫ go ſi
bap ꝙ vtute passionis pt̃ remitte
oriem culpam multo magꝫ eukaristia

an ꝙ ꝓpriet effect remissom petoꝝ ſ ino ad alia

q nō pficit msi spūa maledictionis spūa vō maledicit qui mortē
ciam ad altaꝛ reportat nisi h dō
go nō pficit i mortem ¶ Itē aliter
tōlle non pficit mortuo morte cor-
poali go licet aliter spūale pficit
mortuo morte spūali ¶ Itē q atte
pit indignus indignū sibi manducat
et bibit i toto pi qm vō ē i mōrtl
indignus accepit go ꝛē ¶ Itē m
q nec p sacrāmentum hoc remittat
venalia ḡma non est id effectus
dm sacꝝ ctuꝝ sed remittē venalia
effectu extrema vnctionis ni q
eukaristie ¶ Itē qa tōle remittat
nisi cadem tōle remittat omia
go ptq missam qms dicē se missu
hēt petm q eq illud i Joh i si
dyxim ¶ Item accedens aut accedt
gttus de venalibꝫ an nō si sic go
deleta omia simt si nō go fictq ac
credit quo ad venalia go nullū b
remittit ¶ q nnocq in q eukaristia
sibat amalo et cōsumat in bono de
venalibꝫ et cruciet mōrtalia ¶ Itē sac-
ficium ē cotidianū et alimentum go
cotidiana refectō et spūalis go pur-
gat petā cotidiana et repat to ti-
dianū defectus ¶ Itē sacramentū
est vnionis sed nō de nouo fidē
go augmentū de go tollit i pdicta
augmtū caritatis go venalia ‖ Sed ad
primū q sit alimentum nāle se h
admittam nāleꝫ sit spūale ad spūale
alimentum nō nāle p de nitēti nō
mortuo similit alimentū spūale vn
dicto q nō defect petā mortalia nisi
forte oblitat ¶ Ad id q ꝛ ablu-
tōm intelligit asequela nō annulla
sit alimentum tōle nō sanat volūq
sed tollit debilitatē tō sequtem ¶ Ad
id de pane nite ꝛ panis mte di
gma vitā cōsumit nō denuo p stat
¶ Ad id de gratia ꝛ dat gratā
gratum faciētem qua qs dicit q

gratio fiat magis gruitus nō qua dicit
gruitus ¶ Ad id de passione ꝛ nisi
gradu reputat expssius dicit bap sed
non m tanto qma bap q deponit vetes
homez et admit nouum ¶ Ad ham
gom ꝛ effectus m mediato hō sacra
est vnio corpis mistici nō denuo
faciēda sed augmētanda nō em dissibia
sed iam sibi magis augmentum vero
venialia impedit augmentū
pedmt feruorē et augmētu caritatis
vnde de gruit p actus tollit venalia
tangūt dispōnes impedientes a forma
introducēda ¶ Ad id nō est id effectus
ꝛ hic vm est de effectu principali et pse
sacrāmti qm est altiꝰ pse ¶ Ad id
qua rōne nisi ꝛ Non segmt qr ve
missio venale fit p nouū motū nō
p nouū habitum sed vnde pt remissio
mortis fit sine remissione alterius hō p
magis dispositus ad vnū remissio
qm altius ¶ Ad id de doctrina ꝛ
venalia etiā sine q tritione spūali di-
mitti possūt p sacrāmtū virtutem ¶ Et
qms q tenet de uno venali sine alijs

Dō sic pro cedit

dm sic pro sacra-
mentoꝝ dm si simt effectus augmē-
tum virtutum ē effectus eukaristie
nō sūt dm ē q vn nō go eukaꝛ
stie ¶ Itē si ubi virtutes augentur go
imperfecto frequēt celebrando cito pt fi
perfecto ¶ Item si omes virtutes hui aug-
gent non go ē spāl hoc sacramētū
caritatis ¶ Et h dicūt eukaristia hoc
virtute perficiam michil ad perfectū misi
p augmētū virtutis go ꝛē ¶ Itē dicit
tollēda in canone q notat ex hac altaꝛis
participatione supplimus omē benedictionē ce-
lesti et gratia repleam go ꝛē ¶ Item
cum maria descendebat nos cxo xpi
go, cum eukaristia gratia ¶ Itē q an
venialia possit effectu hō sacramēti
impedire videtur q nisi qma solum
mortale facit indignū spūali medica-
tione go ꝛē ¶ Itē petm venale nō
facit sic cum sola vero ficto impedit

an p hoc sacramentū remittat venialia

an p hoc sacramentū augeant virtutes

an p remissa possit effectus hui sacramenti impediri

effectu sacramentorum go re ¶ 1 corp xpi
ybet seipm̃ homo go qui no ybat non
accedit sic est accedendu go no priv effectu
ybacois vo h̃ sine morti peto precepto omit
titur go rec ¶ te augmentu gre gungt
sine peto morti impediri/effectus vo hoc
sacramti e augmentum gre go re ¶ te
q̃o an frequentia sui coticidie mdt q̃ sit
qnia eukaristia e panis cotidianus/ait
xp̃i go cotidie sumendu ¶ te dt h̃ am
broq̃ debeo semp accipe qm̃ sepe peco
¶ q̃ dt crisoq̃ et q̃ sr̃ 10 h̃ deb xp̃i
qm̃cotidie fit pro te nostis legalibus
qz nemo curabit/ideo sepe offerat qz
hat hostia/cruenta qnq̃ no d̃z sepius
itari ¶ tem frequentia pit q̃ tempt̃m
h̃ sacramentum semp in maxia re
uerentia e hndm ¶ sr̃ ad pma q̃on
q̃ effectus principalis alicui sacrati d̃z
summi ex similitudine ad mam eiq̃/non cui
nutria sit alimentum/effectus eius e simil
effectui alimenti/sic go q̃ alimenti corpalis
fit repatio sbe de pdicte intendendo/et aug
dicu q̃ntitatis augendo/sic d̃ tute h̃q
spualis alimenti fit repatio de effectum spuali
limm in virtutibus et hnitb/et augmentu virtut
ut dicit hic mgr̃ ¶ ad pmu q̃ obicit
sr̃ in q̃ntitate datur augmentu zelotes
ad resistendu malo h̃ augmentu virtutum
ad bnfaciendu in anq̃ eciã sacramentis
fit augmentu ad sicut in rebus no omnibus
sed paditorum q̃ntitatis sr̃ regulus augetur hic
vo fit sic in omnibus primum imprimendo
¶ ad h sr̃ q̃ impfte debito no accre
dendo q̃ sacramentu hic pte sed pfectus ¶ ad
tem sr̃ q̃ augmentu virtutum fit hic per
in corpe regens in regnũ et q̃nia hq̃ i cor
pore tantus maxime facit io spualis
dr sacramentum capitatis ¶ ad ham q̃z
sr̃ omnis pfectio acquirenda impedita pre
motum dispositio ppe effectus vo hoc sacti
est primo spualis nisi defectu/unde
sic per defectum corporalis magistratus
impeditur effectus alimenti corporalis/sic
defectum diminutionis et remotionis actual
effectus hq̃ alimenti spualis ¶ ad 2 polis
mor se facit indignum re sr̃ hi sacrum
effectum hr aliq̃ in omni spuali maritate
sed no semp primario ale ¶ ad 2 dr
mali sr̃ tm sola culpa impedit effectus

sacramentorum plene et perfectum nisi cum
tarditate dispositionis sufficientis ¶ ad 3m
quod sr̃ tribus modis potest quis accedenti
requiri debitam preparationem in suscipiente
primarius et principalis qui vocatur assidua
sr̃ hmõi primitate disponit cotidianus frequ
qui vero varius/sr̃ e quando in primitiva
ecclia quotidianis/sed hodie temporibus omnes de
vncta/sed post modum in tribus festivitatibus
in quibus solet primo sacramentum effectus
s in pascha et pent et natali/unde
dr solum semel in anno s in pascha
quia festum in quo predicit/preparatio magna
¶ ad 3m de pane cotidiano sr̃ cotidianum q̃
est quo ad spuale sumptionem/sed no quo
ad sacramentale in quo dispositus ¶ ad
3m ambro q̃ debitum in mittat manum
veniam a parte suscipientis/non ponit
obligationem ¶ ad 4m de hostys sr̃ hostie
legis nisi sufficientes ostendebat ex hoc
q̃ vitabant in re/sed hic vitatur solum
in repetitione ¶ ad 4m de redemptis
sr̃ q̃ frequentia q̃ptum poterit/melius
est semper sed/cum frequentare

Littera mortuos vi
vificat

qui mandatur/q̃
non delet mortalia sr̃ intelligi de
morte corporis/non culpe/hoc in altaris
nisi ad finem/q̃ hic non obligatur
sr̃ in certa q̃ntitate obligabatur
et no similit/in tres partes fit per
alium modum dimisso tribus/po in duas
quarto magis in maiorem recepta/sicut at
vinos/alia que dicuntur in duas
quo ad partem recepta/signat mortuos
in purgatorio/quo ad ptem missa/ualitee
crede in celo/p quibus sacramentum offerta
in gratiarum actionem/non in expiatorem
Cotidie immolatur in sacramento/q in
die paschales/non celebratur missa
sr̃ q̃nis in die non consecret/q̃ passes
annus/dies reputat̃ in sentur

Dolet ciuis. D. xiij
Quieri potest de
ypostasi sacra.

in consequentibus confectorum
Hic agit de potate consecutis/et primo de
terminat/quis possit confiteri Quo re
capitulat/breuit/q̃ludendo tractatum

an signum sit gratia

cuitat[is] ne. Ecclesi[astic]i [sim]p[li]a parte
p[rim]o agit de vita mi[ni]st[ro]r[um] de
illi[us] vo/ tio de ordine et ministerio
hig agit/ iii[a] pa parte p[rim]o ostendit q
hec[is] est no credere h[oc] sacramentum
ecclesi[astic]i [et] o deinuat mendent/ q[ui] fa-
cnat hereticu[m] esse aut/ ꝛc

Hic quemadmodum sex

p[rim]o de ordine q[ui] faciendis
Secundo de merito eiusdem/ tertio de virtu
q[ui] faciendi Quarto de septate conferendi
et dispensandi Quinto de virtu q[ui] faciendi
Sexto de debite suscipiendis ꝛc

Hoc primum sic procedi

tur Videtur q[uo]d solis epis[copis] possit
q[ui] facere/ quia m quali re publica pri-
cipi debet actus nobilissimus/ sed summus
actus ecclesie me videtur est/ ergo
debetur epo qui h dignus est me ecclesie
suscipis Item maius e q[ui] facere
corp[us] dni/ quam consecrare certum videtur
dicere omnes/ vel confirmare/ sed ille res eccl[esi]e
ministrantur solis epis/ ergo multo magis hic
Item solis apls dns dixit ꝛc
hic facite in meam memoratiam ergo
memit solis aplis et successoribus epis
Item h dignus fieri est epi tm sed
eucharistia ut ipe dicit e plenitudo fidei
virtutem ergo tm meruit epus Item sacerdotibus
qui ordinantur datur potestas ministrandi
ab epo/ ergo ꝛc Item cuius officium est hic
q[uo]d sacerdotes exerent officium q[ui] faciendi ergo
ꝛc Item videt[ur] ecclia q[uo]d homis laicus
posset q[ui] facere/ dicit n[ost]r[u]s dns tres quos
scis/ sacerdos est/ et omnibus fidelibus dixit
est vos estis genus electum ꝛc. Ergo
ergo omnis homis laicus pt q[ui] facere Item
q[uo]d ius sacerdotibus solum offert quod petat
potestas baptizandi ut hic supra. Ergo cui-
cu[m]q laicus baptizare pt in necessitate/ ergo m[u]l-
to q[uo]d filiu[m] dei possit celebrare consecrare Item
nitas dei fundet vinbre/ sed immolatio
agni typici debat singulis in domo
pria Ego xp[u]s ergo videt q[uo]d similiter immola
agni ut Item magis dignus e bono
laico et malo pbro quare videtur posse ad
dignitate pervenire Item magis optatur
spus sanctus pulsum in quo e quam
pulsum in quo non est ergo magis

q[uo]d bonus laicus quam malus pbr Item q[uo]d
nullu[m] testamento non prohibet sed solum
sol[us] sacerdotibus q[uo]d petebat offere sacrificia
legalia q[uo]d fuit mundi[ci]a ergo multo ma-
gis in nova lege sol[us] sacerdotibus quest
offic[ium] sacrificii evangelici/ q[uo]d dignu[m] est
Item hoc sacrificium offertur ad recon-
ciliandum nos deo/ sed ecclesiae vo offi-
est mediatoris laicus ergo non hic offertur
mediatoris nisi dem et ppi/ sed sacerdos
go ꝛc Sed ad p[rim]a q[uo]m q[uo]d ecclia statuit
veraritia ordinata ad exemplar celestis
celestis celesti no veram a non omnia offi-
q[uo]d petunt singulis sed distincta sunt sic
in veram ecclia statuit/ sic em in veram
celesti maiores angeli/ minores purgent
et illuminant/ et ptingit per medios/ sic sa-
cres mist[er]ia in ecclia i epi/ ppm mediatis
bus pbris et corp[us] mistici Sacramentorum
em quedam sunt ad actus quos omnibus nocios
sunt quibus non est salus nec adultus nec
primus ut bapt[is]m/ no permittit omnibus in
casu necessitatis Ordinis no ad actus
cos/ no tamen ita necios ut ad gratiam
sacramenta/ et ideo corp[us] dispensare reservat
solis pbris/ quedam vo ad actus nec necios
nec quos omnibus/ sed spales/ ut confirmatio
et ordo/ et ideo reservata corpus dispensa
solis epis/ tanquam ministris maioris Ad
2m quia habet respublica ꝛc Sed actus iste
summus est quia ordinatus ad gremium sacramen-
tis sed no quantum ad essentiam Videtur
q[uo]d maius e consecrare et alii potestate conficiendi
dicere quam alium tm Ad 3m dicendum q[uo]d maius est consecrare
quam consecratum Sed quamvis sit maius non tm
spale Ad 4m dicendum Sed no omnia q
ors dei sunt quantu[m] ad potestate sol[us] corp[us] sanctificati
ut epis/ sed illa que ipsi soli exercuti sunt
se legunt Ad 5m dicendum q[uo]d ordo est
simplex est vel in statu spali collocando
sit primus ad epm vel in statu coniugali remanendo
sit primus hic sacramentum non enim
imprimit signum ad distinctum Ad 6m
quam Sed sic in corpore humano/ distincta
sunt officia membrorum/ nec omnia quantum
singulis/ sic in corpore mistico sunt quia
deum est sacramenta quedam ad actus spales
nec simpr nocios et in alia gradum soli
epis Quedam ad actus necessarios nocios
et illa quemadmodum sacris primis Quedam

an quilz sacerdos possit q[ui] facere

an laicus laicus possit q[ui] facere

ad actus qcs/ et sup̄r ritios/ et illa q̄ mut
o mūb̄ in casu necitatis rūtatis n bap̄
seq̄ p̄ter casum hui⁹/ q̄mut sal p̄ bīs ℂ ad
1m ℂ Tris⁹ ℞ q̄libet fidelis d̄r sacdos
abactu offendi sacrificū p̄uatum spūale
non publicum sacramentale ℂ ad 1m ad
bap⁹ ℞ non ē simile sīgnū apte basi
est maior nūtas/ et mior dignitas ℂ
ad 2m ad ultimū ℞ agnus ille figura
erat īmolatōis x̄ nīe p̄o et p̄mit
non m sacrificio ℂ Vel dm q̄ no⁹
q̄ figura ℞ rūdeat nūtati m oīb⁹
trāsitōis/ sed m subā rei ℂ ad 3m
de dignitate ℞ onp̄ē dignitas p̄uata
q̄ē est mīa apt̄ d̄m et publica q̄
est officij apud ecclam p̄ma dīgor est
homis laicus q̄m malus sacdos/ ha eq⁹
q̄ficere vo p̄mict ad dignitatē offic⁹
non mīa ℂ ad 2m de spū scō ℞ actus
quidam sanit spē sancti x̄ se et 2os op⁹
magis m bono laico q̄mda vo mīstēd
creatūe homis/ no q̄ p̄tas mīstēd est
m sacdote malo q̄ no ē m bono laico

Ds articlis sic procedit

Videt⁹ q̄ sacdos malus non p̄sit q̄ficē q̄ ens rōnis
sua dicit⁹ q̄ bona grā/ sed q̄m malus est
no p̄t gratis bonum dare go nec cōficit
ℂ Itē potestas est dyas/ q̄ no⁹ mebrū
suo sed dyas/ no p̄t cōficē go nec sac-
dos malus q̄m ē mebrum ecclie ℂ Itē
spūs s̄ operat⁹ q̄ sacramētōrum mīstēd/ sed
no ē m malo sacdote go nec m eo q̄ficit⁹
operat⁹ ℂ Item bñdictō maledictō nec p̄
tingit⁹ magis est maledictō q̄ bñdictō
go non h̄t virtutem bñficēdi bñdicendi
go nec cōficiēdi ℂ Ad oppos⁹ dr hic i mīstēd
corp⁹is et sanguis dñi/ nichil abono malo
nichil a malo mūdū p̄ficit sacdote/ go ꝛc
ℂ Item si bonitas ministri requīt⁹ ad
non p̄sit servi/ q̄m sic bonus no p̄sit
servus/ q̄ficiat vel non/ hoc aut ē in dubio
go ꝛc ℂ Item videt⁹ q̄ p̄lg valeat mis-
sa bon⁹ sacdotis q̄m mali/ q̄z dicit p̄sbr
in top⁹ q̄ p̄la bona pauc⁹ibus magis
sunt eligenda/ in missa vo bon⁹ sacerdot⁹
sunt plura bona go ipa ē melior et
magis eligenda ℂ Item dicit canon q̄
milg audiat missam sacdotis q̄m sit
manifesta grubna hec hic quit non
dicit si eius missa esset eq bona sic

an malus sacdos possit q̄ficere
an melius effect⁹ bonus q̄ malus

alicuius sancti viri go ꝛc ℂ Sed melior
est mīssio bon⁹ viri q̄m mali/ in missa
vero multiplex est mīssio go ꝛc ℂ Ad p̄mum
excellentie licet potuit dari mīstēriū
tamē ē data sic⁹ dictum in pmo hoc po-
uit/ go no ē inconueniens sacramētū mīstrabile
a bono q̄m a malo ℂ Item ubīq; dat⁹
deus/ et non homo operatur/ ibi fit p̄bolica
op⁹ q̄ p̄cipue nel melius/ hic aut dat⁹ et no⁹
homo operatur/ go ꝛc ℞ ad p̄mum q̄m
q̄ mīstēs sacramētōrum operat⁹ ex dignitate
alterius/ dignitate manifesta et nota no⁹
p̄t hui⁹ p̄ signa bonitatis/ operat⁹ go p̄ si-
gna officij vel p̄fectis vnde p̄fectus mi-
strorū ecclie nititur mīstēriū ecclie/ sed bonitas
de p̄ueritate ℂ Ad 2m malus no p̄t
dare gratiam ℞ q̄m⁹ no p̄sit dare/
auctē tñ p̄t mīstēriū sic malus ministro
quam ecclia dare p̄t mīstēriū no auctē
ℂ Ad 3m de dya b⁹ ℞ sacdos malus
licet quo ad nitum vite sit inebrians
tñ quo ad officium sacdotale nichil est
ebrū ℂ Ad 4m/ spūs s̄ non ē in malo
sacdote ℞ q̄m⁹ non sit in eo sanct⁹
est tñ p̄ q̄ ad alīq effectū no erit ē eo
ut in templo vel hosticulo suo ē tamē
ut mīstēriū vel mīstēd ℂ Ad 5m debitū de
℞ benedictō maledictō q̄m⁹ sit ei male
dictō p̄ effectū tñ semp̄r benedictō ē sup̄r
sic bonus cui⁹ infimo malus est ℂ Ad
6am q̄m ℞ in missa q̄dam sit de
bita misse s̄ ea in membris constituto q̄ficēdi
q̄dam debere esse/ ut oronēs et hmōi
quo ad ea que subalia sunt eq bona
est missa sacdotis mali sic bon⁹/ q̄m
adaliata non ℂ Ad 7m p̄la bona ꝛc
℞ q̄ credo q̄ melius ē audire missā bon⁹
sacdotis q̄m mali ut tamē q̄ no debat
differētia a parte sacramēti sed eorum
q̄ tēstant sacramētum ℂ Ad 8m de ob-
rubmalo ℞ hic dr in attestatiōm cer-
tus celebratis no misse que celebrat⁹
ℂ Ad 9m de mīssione ℞ mīssio
melior est sed no sacrificium

Dcrcticum ar sic p̄cr

Videt⁹ q̄ hēretici non p̄sint q̄ficē
Dicit em̄ augꝰ q̄ ex ecclam no eligo
vi sacrificij/ hereticī vo ex ecclam sunt
go non vere q̄ficiunt sacrificium ℂ Ite
Dicit Ambros⁹ q̄ q̄m mīstēriū sue

facit / sed hereticus nichil facit nisi
qz credit q̄ hoc sacramentum nichil sit go
nichil facit ¶ Item xpūs supor cap.
malum dicit de hereticis celebrantibus
hoc sacrificium / q̄ ipi comedunt panē
palustrū sed hoc panis non pt pollini
go nec pt abeis q̄ fiti ¶ Q̄ dicit augo
q̄ m hereticis sit bapt ita et ordinatio
manet mteriq̄ / go cum hmō ordinē
possunt q̄ fiti ¶ Item q̄na xp̄ūs e
qm̄ baptizat / io ꝑ augo bapt̄ veteris
est q̄ affert hereticus / go assumpti q̄na
prius e qm̄ assecutū / cum e sacrificiū
q̄ assecutū hereticus ¶ Nota hic qd
quo faciat hereticus. Et em̄ h augo
q̄ hereticus e / qm̄ alium commodi tem
palis / et maxime glie principatū q̄
sm̄ gratia / nouas ac falsas opiones
vel figmit vel segmit ¶ Ite dicit
idē q̄ ex dictis manifestis platis
meritum / meritur hereticus quo / go
sufficit error in vo ¶ Item solus hesi
archa principatū sm̄ gratia / nouas
et falsas opiones fingmit fomentet / go sunt
hetici ¶ Item i corpe q̄ audio sa-
pientes esse glo qm̄ in ecclesia primū aliqd
sapuit pua q̄ dogmata sua emēdare
nolunt defendere pertinaciter / hetici sunt
go no sufficit dicere / sed requirit
defendere ¶ ff hesy dimisio mtpr
sqma go pma admittit fidelium est
ff fidem / io dimisso actu fide spalit
hesy appellatur / sqma no multo adhuc
denominata sumpt. / sed a pfecto habitu
fio no q̄nq̄ desinat agere fides / si qm
pertinaciter demat ppe hereticus vocatur
unde ad rōm hetici duo q̄runtur mtpr
errorem rōne / q̄ est hesy in articulum
pertinacia mvoluntate / q̄ e hesy q̄ple
nitermitalem go ppe dicunt hetici
Cum go aliquibus cui hereticus possit
q̄ficē ff ea septis que hic permit-
tuntur ubi d̄ / q̄ aut q̄ fit
in forma ecclē / qū non ssi sit verum
est sacrificium / q̄ms e et complicibus
sms sit noxium / si non tunc no e sac-
ficiū ¶ Ad id augo ff ex ecclam
intelligendum / i. extra ecclesie formā
¶ Ad id aurioq ff licet no intendat

aliud facere m̄ sibi intendat aliud
facere m̄ sibi intendit tenere m̄ quali / qui
intendit facere q̄ facit certū sit / qui dat
bursam in qua sunt denarii intendit
dare quicq̄ e ibi / q̄nis debet michi il
esse ibidem ¶ Ad 1 ad 10 ff panem
corp dicat pollutū no m̄ se ꝑ eis idē
sanctis ¶ Ad 2 ad ff augo ff non
dissunt sed dissedit hereticum vsq̄ pot
quedam hesi accidentalia s. mala labedi
in hesim ut frequē / qui omnes est vel
ordine analitice quo ad maiores / vel
sinthice quo ad maiores / et quedam pont
accidentalia s. fias et nouas opiones
in his que sunt fidei grauiter quo
ad hesiarchias maiores / vel sequi go
ad minores hereticos ¶ Ad 3 ad 1 ido ff
hesim accipi large non q̄ vel ido
dinatam p̄ laicum / vocat qui q̄s ita sentit
et defendit ¶ Ad 4 ad 2 & hesiarcha
ff q̄nis / q̄ papa nec dat hesiarchis
est tenē ad hoc q̄ q̄cunq̄ inimicus
hereticis s. fias opiones sequi ¶ Ad
3 ad 2 & pha ff q̄ mām p̄ nos ingredi
sunt ne dicit augo ut theologus
secundū mām illi lib. de utilitate
credendi intelligit defectus et mani-
festos opiones fidei in materia fidei
¶ Ad 4 ad 3 de defectione ff defectio
requiritur ad rōm pleta rōm hesy q̄ sit
etiam ante defectum aliqm appellato
hetici

Quarto articulo

Sic proceditur videtur q̄ excitati
vel suspensi ilio possint confiteri
quia p̄ mebra debitum actus no pt
ad nebrum alimenti d̄uare / tles
vero presi sunt go te ¶ Item tibi / dicit
interdicta e officiu excepto go no possit
excepti ¶ Item cū sint presi no sunt
ministri ecclē go no post esse ministri
sacramenti ecclastici ¶ Item sil dic
sacerdotibus cum ordinat. potas ligandi
et absoluendi et potas conficiendi
sed prima p̄ suspensionē et excitatē

Cum sacer. sit cum

cū excitatus nil suspensi differt

tollit go ha ¶ q̄ q̄tingit hmõi fuit t
absolui sicut tamē ptātem nonā eis q̄ fe
go cetmebat ptātem cōfiādi ¶ tē si ex
dicati missa nō cēt sacrāmētum go nō
efficit irregularis celebrādo q̄p filiū est
¶ Item nidet q̄p degradati et depositi
non post celebrare q̄z qui pt dare ās
pt ecām aufle cpūs ordinādo dedit
ptātē confiādi go ordinādo pt eam
aufle ¶ Item h̄ mira similia similes ex
auctoritatē non cetinet ordinē mīsterie
go et h̄ mira ecclāstica eccl'ius exantio
tatē nō cetinet ordinē eccl'iasticū ¶ tē tres
tradunt ptāti sclāre sed si cetinet ordinē
nō tradunt ei q̄nā filiū hnt ordinē p̄mīssi
legūm quo mitteret in eos manū imit
ecclāstici go tē ¶ h̄ ptās ad fiādi annexa
est curatis non pt auferi go tē ¶ Item
si q̄tingat eos regulāri ecclām nō debet
ordinari go retinebit ordinebit ordiet
sacdotio ¶ Ad p̄ma q̄stiōm q̄p ordo p̄s est
potentia q̄dam mixta et q̄dam scī ad
to p̄ exercitati in spēi nō fuit post q̄ fuit
potentia mixta quia in spēi si fuit ab exe
cutione post tamē pōt fieri q̄z nō tacerit
ordine ¶ Ad 2 de medio p̄ris ¶ Ad p̄
sus est talis q̄ no ad exercitiū officii sed
nō q̄ no ad p̄tatem ordinis ¶ Ad 3 de
executore ad p̄ p̄ medium esse tacent
executive mixte sed non fi ¶ Ad 4
p̄ si est tē ad p̄ si fuit q̄ ad exercitiū
mixta nō fit ¶ Ad 5 de p̄tate ligandi
tē ad non est similis q̄a p̄tas ligandi
et soluendi ad altiū est q̄si p̄ma fixa
a beig p̄tate pt subtrahi et ordinādi p̄tas
annexa est tacteti ¶ Ad 6am q̄z ad
emp̄ est p̄tas ministroz esse q̄di mittere
virtus in relatōe ad altiū q̄dam ordinis
sed p depositionē et degradationē tota tollit
de secunda distinctiōe q̄z est cum tō si
dāre in hitu et sit nō tollit sic nec ta
tactus verbi vsus sit h̄ q̄nō tollitur
p degradationē et deponi unde tales h̄
os non pnt cōficere ad h̄ q̄p primo q̄z
theologoz nō tollit q̄z sit tacteti ordi
nis finaliter ¶ Ad 7 q̄p obitit q̄si
pt dare tē ad hic est vim et dantē p̄
cipali ad nō de data tē misiali ¶ Ad

ultiō dicendū ad nō est similis q̄p mi
litia sclāris non impmit imāiā tacteti
sic eccl'iasticū ¶ Ad 2m dicendū ad nō
cio illa eccl'iastica querit eis non ex ordine
sed ex mandato tē

De quinto articulo

Sic p̄ceditur Videtur q̄p sine aliq
certe non possit q̄sti q̄nia qui confitit
extra formam ecclē nō q̄fitit ad vestes
altaris et h̄moi sumit de forma ecclē go
sine his non pt q̄sti ¶ tē q̄ lex licet
omittit nō sit inte dum sacerdos q̄p facit
ecclām go non q̄fitit ¶ Item rebus sclāri
q̄ tractus celebrati q̄ statuta p̄incipū vel
cepetur go similit in dicendo in rebus
spūalibus go qui celebrat q̄ tria statuta
summoz pontificū michil agit ¶ Ter
tio q̄sitendi ad significatoz p̄tinet significa
re sic ecclīa et essentia ē de essentia sacramenti
go tē ¶ q̄ ea quo simit de essentia sacramenti sunt
sub eadē specie omnes ¶ Sed ritus q̄sitendi
nō ē idem apud omnes ¶ tē in baptis
omittat ea quae simit de solleptmitate
sacramenti nō ē irritum sacramentū go sili
ter hoc sacramento ¶ Ad 1m h̄ sacramento
sic manus sacramentis q̄dam sunt signa
subalia q̄dam actualia subalia sunt
iiij or ut p̄ris et vini et forma verbo p
ordo ministri et materia subalia omnia actualia
sunt p̄tinentia ad decorem et solleptmitate
sacramenti unde et in illis nō est id
modo ad omnes eccl'ias simpliciter go q̄si ad
de subalibus admittat irritum ē sacra
mentum si vel aliqd de actualibus solli
nō ē irritum h̄ sunt peccat q̄ scienter
omittit ¶ Ad 3 de forma ecclē tē h̄
id mistice de forma celi ad apparet edifica
nō actualis ¶ Ad 4 de materia h̄ sic
ficit materia faciedi q̄p facit ecclām h̄ sic
h̄ non in actualibus ¶ Ad 5 de defectibus
h̄ similit in q̄tractibus q̄dam sunt de nitri
et h̄ omissa mutat q̄tractū q̄a vel de sol
lemnitate et h̄ nō mutant ¶ Ad 6 de
significatē h̄ significato rei p̄incipalis h̄ q̄
sacramēti de essentia ē hic ad p̄ materiam
hetur alie vel significates q̄dicōm ministri
vel cōsecratoz sacramenti non sunt de
essentia tē

an degradatio vel depositio q̄sumat

an sit ritus eccl'ie q̄sitendi q̄ sacerdos

D sextum arguit

sit p̄ credit̄ur. ꝙ ꝙ brutꝰ non
pꝑ sit sūbie cor9 ẽ sq̄ma ita de mgr
his sp̄ sacramēta ℔ nō sūnt̄ abrutis
¶ tē q̄nis non audiat̄ abruto/ nā
tamē ei⁹ sigill̄m p̄ripit̄ur/ sit assimili
q̄nis sūmant spēm/ non tamē sūmē
cor9 xp̄i ¶ Item maioris ē dignitat̄
sacrū ēt̄m hoc q̄m bap9/ sed licet brutꝰ
tm̄ accipiat ablūcōm exteriorem i forma
debitam/ hoc̄ tamē suscipit nō sacra
mētū/ qđ multo magis q̄mlꝫ suscipiat
spēz sacrāmēti hꝫ/ nō tn̄ rem ¶ Item
nullū ad sacrūm ēt̄m abrutis pt̄ sūm
qđ non ē. ¶ q̄ q̄cūq̄ sūt spēz gnis
tem/ sūt rem gnis tm̄/ sz brutꝰ sūt
spēz gnis ēt̄n̄/ qđ ē. ¶ tē plin detestat
deꝰ rubigam/ q̄m nām/ sed nō refugit
crispam pectoris/ qđ multꝰ nng naz brutꝰ
animalis. ¶ tē pcm9 ē esse brutalem
vicio/ q̄m brutꝰ naturā/ sed ex i sab
non refugit homicz brutalem/ qđ multꝰ
nng ad brutum. ¶ sz tra hoc ē sup
opinio/ qđam enī dic̄t/ sp̄ sic brutꝰ ad
dit vocem/ sed nō p̄cipit sigillatoz/ ita
sūt sacrāmēta spēz/ sed nō cor9 ẽ/ eo q̄
in brutꝰ est ssg/ nō ordinatꝰ ad rem
¶ Alij dic̄t/ sp̄ brutꝰ sūt spēz et re
q tentam sb spē/ nō tamē sūt spiales
nec sacramētales/ sed corpales tm̄ ¶ zz spēm
non sūt ~~nec~~ spēm/ sed ~~nec~~ rem ¶ Sed
op mior p̄ma ¶ sz̄ndendꝫ ad obiecta sūt
¶ ad 1m q̄ oppoit/ sq̄nq̄ sūt spēz ē
sz hic rem ē. et ea/ q̄m sūt spēz nt spēs
est/ nō nt res ¶ ad 2d de culpa/ sz q̄
brutum/ nō sūt h̄/ nō q tangit/ q̄ma deꝰ
detestat̄ eius nām/ sz q̄ma nō hab
aptitudinē nātalem ad sūm dum ¶ ad 3m
de brutꝰ sz q̄nis sit peꝰ q̄ sym q̄nis
sm q̄ē mores/ nō tamē sm p̄. sm
q̄ē nat̄ē ¶ Decm opm alia q̄ nidet
nior sz̄ndendꝫ ē sic ¶ ad 1m mgr
sz nō sūt ~~nec~~ sacrāmēti/ sz nt rem
¶ ad 2d de loco sz non est simile/ q̄
signatꝰ vacuꝰ nō q tangit sibi eq/ sit sig
cūtum spēi ¶ ad 3d de tactu sz nō
est simile/ q̄ tactꝰ nō sb exteriore
ablūcōe/ sicut ꝓpnō sub specie ¶ ad

Ad brutꝰ posset simul cor9 &

d de alijs sacramentis sz nō ē simile
q̄ma in nullo alioꝝ sacrāmētoꝝ ē cō
signatum et q tum/ sm̄ in ystoꝝ

Littera pte mystica

Scitur de p̄cepto nō fit p̄ dep̄catōm
aliq̄m/ sed p̄ oīm indigentia sz fit p̄
votat cam/ eo q̄ impetrima est magnoꝝ
bonoꝝ nobis // Unde melius cor9 et sa
gnine/ q̄ omia spūs melioꝝ ē quolibet
cor9 sz cor9 et sanguinem notat totum
xp̄m // Alii q̄ exp̄itati sūt/ q̄ in ab
solūcōe p̄cepti q fitendi dis nō requirit
sz p̄tem exequendis dimittꝰ nō sūt
q̄ma nō debent exequi/ sed hoc p̄tez
ordinis // offerimꝰ q̄ exa ēt̄e/ q̄ eo in
non sit ēt̄e missa/ non q̄ sit sz lic
non sit missa ēt̄e sūpr/ est tamē in sz
si forma ēt̄e sit nat // Celestis missa ad
conservand/ q̄ angelꝰ non cōsecrat sz erat
ad consecrandū in pte i q̄ secret nō
attime ut cōsecraret sz rubeꝰ sz p̄ q̄
hic metꝰ in celum p̄fectus sz hic
i horꝝ signa. s ēt̄e umbra/ in altare
ēt̄e triumphantis ꝛc

In Dixim

Post h̄ de p̄ma pte
quaz egit Abbas

in quo datur gnā et decē
firmande in qua tꝝ beatus et
de eucharistia/ in qua cōsumat̄ ꝛ sit
agit de p̄ma/ p quam ~~re~~missa ~~re~~patr
et primo agit de p̄ma/ sz esse sūm nr̄m
ad xviij. q ¶ Sz de p̄cepto missarū
p̄mam ~~sexagesimam~~ xviij et xx
¶ Tertio de effectu remissionis a pte
spūalium q xx xxi xxij // In p
ma pte/ primo agit de p̄ma in spiali
q̄ hac/ et xxo/ sz de ritu peficie
in spali q xvj et xvij/ in prima
parte primo inedit excludē errorē
dicentium/ q̄ prima ē simplicis q
xvj/ in p̄ma pte primo ponit p̄me
notificatōm/ sz eius ostensione/ et deinde
errorem dicentium q̄ prima nō ē stabilis
hūs ob̄ q damnatio. sb dat auctoritatē
p cuius inductaz determinatꝫ hanc
hūs alijs q̄ plebi/ q̄ to subdit̄ inten
tionem/ q̄ nec prima/ in prima

nota

parte vo̅ tria̅do p̅mam / p̅mo ondit
eius vtilitate / 2o auctore / 3o apma / 4o
2o descp̅o̅m / p̅ma apmendo / 2
3a tria parte / primo p̅mit declaro̅m
auctoritatum / 2o hijs alijs / 3o ijsdem
1o ant̅ / ivrisp̅o̅r̅ est / tercio auctorib⁹ / 4o
3 m amic̅ / p̅ma / 2o to ambiosijs / 3 al
p ambros

Hic quer̅it̅ octo / p̅mo

Ch̅ sit p̅ria / 2o ho an sit vtus / 3o
trib⁹ modi vtus / 4o quarto vr̅ qua sit
2 / 1o vsu & origine eius / et 2o̅me ad
alias vtutes / 3o exto de ma / 4o vijo de
vtilitate / viijo de effectu &c

De p̅mis sit p̅cedr̅

Q⁹ ep̅ p̅ma non sit sacr̅m̅entum
p̅ma m̅ omn̅ sacr̅am̅to nome legis
est aligna res visibilis / q est signu
et causa q̅ / 2o̅ et p̅ma mihil est
go no̅ e sacr̅m̅etu̅ nome legis / 2
ne 3t mgr̅i sup e d⁹ i / sacramenta
nome legis co̅stituit vn zeby et 2 zeby et
vobis / fuit aue milla e vtr et decimatu
forma vberi / go no̅ e sac̅m̅etum / 3
onia sacramenta nome legis q̅ferut
ministres / p̅ma vo̅ adeo m̅ mutue vt̅ de
hoib⁹ / 4o &c / 4 trem sacr̅a sm̅t
ex institucõe / p̅ma vo̅ no̅ / de ie nala
go &c / 2 te sacramenta co̅stituit i actu
dantis et recipie̅tis suscipientis / p̅ma
vo̅ m̅ actu p̅cipie̅tis / p̅mo penitentis / go
&c / 3 mbatur tue vij sacramenta
nome legis / go &c / 4 te sacramenta
sm̅t medicine diuinitus institute
spualiu̅ morboz / sed p̅ corpa me
dicina hi⁹ morboz / p̅ma e / go &c
2 te videt q̅ male diffiniat̅ sm̅
p̅ma hi⁹ · p̅ma mgr̅ aurea q̅ est gratu
mala plangẽ / et plangẽda ita non
co̅mittẽ / 2 te q̅ penitẽ e aut̅ peccata
flenda / et flenda ita no̅ co̅mittẽ / 3 te
mgr̅i / p̅ma e gra̅ vel vtus / q̅ amissa
mala cum emendatõe p̅posito plan-
gẽdi q et odiẽdi / et plangẽda ita no̅
co̅mittẽ nolim⁹ / 4 videt go ex hijs
omnib⁹ q̅ dicone sm̅t hic duo actꝰ
p̅cta flenda / et flenda non co̅mittẽ

an p̅mo sit sac̅m̅etum
quid diffinitur

5 trem videt phus viij li⁰ top / tex-
tat q̅m̅ diffinit 1o q̅ e m̅gete / 2o
q̅ e m motu / p̅ma vo̅ 3t re̅ i m̅iete
nam et dicit̅ penitens
go male diffinit̅ p̅ h̅ motu / 4 te
sm̅ sexta et planctu q̅ti̅ngit esse
nam p̅mam / go male diffinit̅ p̅ h̅
/ 5 trem / h̅ duo fle̅ / et flenda non
co̅mittẽ sm̅t referunt ad 1o̅ tp̅s / ad
ad duo sa̅ / si ad 1o̅ / go ad alia sic
flunt / p̅ma nulla q̅ h̅ tpe peccata
deflet et flenda amittẽ co̅mittit si ad
diuersa tpe p̅cta deflet / go q̅ reflectimur
dis &c magn̅ re̅ penitent / 6 trez
fle̅ et plangere videt̅ esse actꝰ
beatitudinis / no̅ go sm̅t actꝰ
p̅me / 7 te ad p̅mam q̅ com̅ sic pa-
tet exp̅ditis / sac̅m̅etum videt̅
esse 1o / q̅ ex dicta institutõe / sub
aligna re visibili sanctificat / 2 cur
dup⁹ p̅ma sm̅t dicit hic myrr̅ q̅da
nitide q̅ h̅ gte de mre nali / q̅da ex flor
q̅ fit ad arbitriu̅ / homis / p̅ma non
est sacr̅am̅etu̅ q̅ e / sed ea sac̅m̅etu̅
est / sed sic q̅ti̅ngit in medicinis
corpalib⁹ / q̅ma q̅dam q̅ sistunt i sola
passione / vel recepcõe curati / nec
est secũd volũ / del hui⁹ / q̅da vo̅
m actõe / cuius / nec est ex ritu co̅ / sa
sita in sacr̅am̅etis / q̅dam q̅ sistunt
in sola passione eius q̅ sanctificat
nec regrimit actu eius / nisi p actus
suos tm̅ venerat̅ p̅hibetis / si / q̅
spectãe ad suscipientẽ / nec bapt̅ / et
confirmatꝰ / et hui⁹ / q̅dam vo̅ q̅ sistunt
in actu p̅ti̅ q̅ sanctificat / sic q̅ illis
regrimit ecclie / nec p̅ma et matri-
monium sm̅ p̅hos q̅ / q̅ne sine actu
vivo operant̅ / est ma exterior / q̅ signat
et cauſat / et talia sm̅t q̅ q̅ sacra-
nona lege instituta / sm̅ ab vero
tpe actus videt̅ esse / p ma sensibi
et talia sm̅t duo sacramenta p̅ma
et matrimoniu̅ / in nona lege applicata

Ad 2d qp opponit de materia sensibili. Et malum sensibilis accipitur large p omne re sensibile sive sit exterior sicut sit actio humana.

Ad 2d dicit. In prima si qp est sacramentum simul resecat ybi. Sed quippe simul ni confonic et absolutoe sed illo restituitur tanta obo p delicto grma no dicit aliq in a obo sit ficta.

Ad 2d de mistris. Et prima pnt est sacramentu cum sit bo et finis. Non enim prima p se suscepta sit sacramentu de ratione talis et sic ante baptismu possit sed omitta.

Ad 2d de nute naturali. Et q[uo]d prima interior de re nali sicut exterior. Si arbitrium homis non.

Ad 2d prima tota[m] q[uo]d sistit in actione recipiet. Et no e vim de prima q[uo]d e sacramentum pp illa em quo adornet sui ptes sit data actum ministri hoc in re nel in voluntate.

Ad 2d iam qom. Et difficultatem dantur p eam. Ut homo calefactibile sedam p ratione. Et res e sol lucens. Et finito prime data est p rationem no per essentia. Assumit aut p duplicez actu. Forme q[uo]d e re. Et peti. Et. s. prima mala plangere saltem re. Et futuri. s. plangendi non omittere. Prima e in re. Et q[uo]d nel in voluntate.

Ad 2d phia. Et lo. Et difficultatem possent ea. Non p rationem.

Ad 2d de fletu. Et mittere large de proprio fletu. Et exteriori sine interiori.

Ad 2d aut post. Et ad 2d tpe et. Et ad 2d tpe vel. Et in eod. Ad tpe post omis prima peccata deflere actu. Et hy fletus q[uo]d mittere voluntate vel habitu.

Ad 2d de luctu. Et luge p peccatis suis. Et prime. Et pro malis alieni. Sine. Et p bonis eterni beatitudinis luctus.

Et h articlm sic pro

creditur. Et q[uo]d prima no sit virtus. Et q[uo]d prima est de lor. Ergo

non est virtus. Item omnis virtus debito et difficili est. Sed prima est de malo. Go.

Te hmi sit prima otentem sit omnes. Prima no e in motibus.

Item prima est repatina virtus non go est virtus.

Item virtus est disposito pfti ad optimi. Prima re de spicio imperfti sicut et verecundia no go est virtus.

Q[uo]d no memini actuado nisi virtutis. Actu vo prime nemini go ipa est virtus.

Item ira mutuo se expellunt go cum prima expellat virtu ipa est virtus.

Te nidi q[uo]d sit virtus. Qualis non spalis. Et tui uni uni opponit ut aut phis. Sed prima non opponit uni vicio spali sed omi. Go no est ipa virtus spalis sed his.

Item omnis virtus spalis. Et obm spale prima vo aptatur in materia omni virtuosi et virtuti go no e virtus spalis.

Item cum q[uo]d virtus est gaudere de aligno bono et dolere de malo oppsito go cum quilibet virtus gaudeat de bono suo quilibet dolet de malo oppsito go quilibet virtus est prima.

Item auctor prima est quidam res optima que omes de tuis reuocat ad pfti go ipa e vlis anime pfti go vlis vita.

Q[uo]d sic. Fletus et gemit. Et obiecta uta et passiones. Sed passio prime distinguit abalis passionib go fletus prime distinguit abalis fletibus.

Te omis fletus qui pfecit liberu arbitrium a dactu rectitudinem detinuit e virtus spalis prima pfecit a dactum detestatoem peti in specie veme qui de actu dicitur go re.

Et ad prima q[uo]m q[uo]d in prima se ht homo no pt recipies iq[uo]m mente exteriori prima recipit rema pte mistus. Et sic prima est e satisfactio sibi ante se alio no hit defectus in primum vicians prima minoris.

minutu

v prima st virtus

aut st virtus spalis

nitendit emundare petrum q̄ fecit
set hoc no explicite attri/g tria que
sunt m pcto sam ad hoc emendam
g̃rit hitus motes/g̃ mat̃z vel
hitum vitij/set actꝰ cui⁹/h̃ actum
petisset in dcqua fit emẽda seu req
pe satõ. s. dolor annexus ō delectatiõ
que sunt m pcto/p mo mo/vtꝰ est
sio no/actꝰ tritꝰ vtꝰ/tio no/pal
sio ¶ ad 1d q̄ opponit. prima e dolor
re R̃ prima cõtrite accipit⁹ put est
hitus/et put est dolor ¶ ad 2d omis
vtus est de bono ℞ h̃ mtr̃ vtum
tamq̃ actu/no etiã q̃ re mã
actꝰ/nam vtutes aliq̃e ut temp̃a
g̃ sistunt m vethendo amalo/et actꝰ
vethendi bonus e/q̃ntus m no sit bõa
¶ ad 3d q̃m hoc mala re ℞ h̃ mtr̃
de vtutibꝰ q̄ no hoc hñt impfõz ceter
alem s. mistica et tamen
non de illis que hñt et ut fides pe
mtr̃ia m multis/tñ pt dici q̄
est vtus prie/sed non vsus/qe no
de m in pampe libãli libalitas ¶
ad 4d primo est reputatiua et retã R̃
sic fides pt dici viue omi vtutum
h viam p̃me vnionis et tamen e vtꝰ
sic prima repatiꝰ omi in ma regule
et tñ e vtꝰ est em repatiꝰ vtutũ nõ
efficiendo p se sed tahiꝰ prima disso
m eod genꝰ remouet em phibens i
petm̃ et sit g̃ structꝰ m genꝰ tale effectꝰ
tis paradens ¶ ad 5d vtus e dispo
p fectꝰ ℞ prima est dñp̃ x dispõ p fi
ct̃ fectoꝰ sufficiẽ respicit em defectu
p tñ no p̃tem nisi m suo g̃ficiẽte
¶ ad 6am q̄m. ℞ hitꝰ cogit̃
pactus et actus p obiecta/hitus go
qualis e/q̃m hñt actꝰ qualem et obm̃
spale q̃m spale/sprima no hñt actum
spale. s. emidare delictus/set tm obtin
spalem. s. petm̃ m q̃ntum q̄ m e de
offensa/tunc dr̃m est/q̄ vtus spale
non qual/q̃ntus q̃dam dixerit q̄ tota
pars mistice qualis pala q̄ si sit
indeluado angelo tñ ha respondo
dicẽdum ¶ ad 7d prima no opponit

omi vitio ℞ q̃ntus opponit omi vitio
non tam sub spali ratõe cui⁹ libet vitij
sed sub vna ordinẽ q̄ m q̃ntum e of
fensa dei ¶ ad 8d obiecto spali
℞ q̃ntus negotiet⁹ circa mam omi vi
tiorũ et vtutum tñ sub vna spali
ratõe nam mãm vitiorũ respicit q̄ m
est m offense dñe mãtz vtutum m
q̄ m sunt matia regulationis dñe
sicut circa magnificentia negotiat⁹ circa
matias omi vtutũ m q̄ m m eis opat⁹
ad magnificũ ¶ ad 9d dolenti de malo
opposito re ℞ dole de vitio sibi q̃rio
m q̄ m sibi q̃ntum et vtutes ipsius ꝺ
fectum tamẽ est vtus sed m q̃ntũ
est offensa dei sic est ppe penitentie
¶ ad 10d de prima ℞ hoc h̃ prima
omes defectꝰ remotꝰ formaliter sed
dispositiue m q̄ m est prima vtus quia
mediante retenta retinent

Deinde ad articulum

sic proceditur. 1o q̄ prima sit vtus
theologica no moralis. q̃ mis ei vtus
que hñt deum p obm est vtus theolo
gica/sed prima que nos ad mtendit
reguliae/sit deum p obm/ergo re ¶ Item
cui⁹ vtutis est actꝰ circa materiã dei optat
eiusdem est de offensa dolere/ergo
eius prima sit tristitia/sm q̄ e prie
tristis est passa ¶ Item eiusd̃ rõis
idem e effectus/ergo cum effectus fidei sit
rorãis primitiuꝰ ¶ et xv. et similiter
prie/fides est prima ¶ Item prie est
de peto satisfacere in spe venie/ergo actꝰ
iste est spei/ergo spes e prima ¶ Item om̃is
vtus moralis consistit in medio circa
mãm passam/prima vo non/q̄ refugit
omne petitum/ergo no est vtus moralis
¶ Item phs distinguit species vtutis
cardinalis et moralium sufficiet
tri ergo no immittet ibi primam prima
non est vtus moralis ¶ Sed prima hñt
passiones secundum annexam illa autem
vtus theologica hñt passiones annexas
ergo re ¶ Item omne prie e offensa
dei non ergo deus ergo non e vtus theo
logica ¶ Item videt⁹ q̄ sit pars mistice
dicit n. augꝰ q̄ mistica e quam

an prima sit vtus theolca
an sit pars mistice

dolentis vindicta semp presens in se
q̄ dolet q̄ misisse vindicta vo pax
mistice ē h tollim ¶ Ce ysid thic in
dicit q̄ misq̄ de se sentit (hñ p dignū
pñam sua prava fra q̄ dempnat
indictū vo dimittam ptinet ḡ pma
go ps mistice est ¶ Item sc̄d ps
sacrificate sacrificii mistē glo q̄d
misti q̄ nt homo sins petis poci q
q̄ alienus vrasc̄at sc̄q̄ pmittens
p pñam dco offerat go pma ad
mistiam ptinet ¶ Sc̄ mistia equalitas
qdam ē hi pma vo equale reddi no pt
go no est mistē pax ¶ Ce mistia
respicit primū sed pma respicit
dñm dicens tibi soli peccaui go no
est ps mistice ¶ Item mistia ē hois
ad alterū pma vo ad se ipm go ꝛē
¶ Sc̄ ad hmam q̄m sc̄d ē tres i hac
tplē se hñt ad dñm q̄dam em hñt
dñm p obō ꝛē fine / nt tres theologice
q̄dam p fine premio non tm pobd
nt aliq̄e morales q̄ respiciunt dñm
sicut lata / et pma q̄dam p fine vltio
sed no p fine premio nec pobs nisi ꝛe
morales / que respiciunt vel se vel pro
ximū vt tenēn / tm obm sunt passiōs
delectatiōm / finis primo primas respō
finis vltimo vide dnm / dico go q̄
virtutes theo.ce dm̄ ppe que hñt dm̄
p fine et obs / pma vo hñt dm̄ ppe pro
fine primo q̄ deo intendit ꝛeguillare
no tm p obiecto / sed offensam dei / io no
est vta theo.ca / sed ad vtutē cardinale ē
reductibilis ¶ Ad 1d pma ꝛeguliat
deo ¶ p hc no tangit ordo primē
ad sm obm sed ad primē nam go dicit
pma est petri fle tagite ordo ad obm
¶ Ad 1d Ad amicicia ¶ dle dosse
sa dei dnp̄ ē vel m q̄m adeo sequit sic
ptinet ad caritatem vel m q̄m pena
gremit merent p q̄ ꝛ exp̄iari sit
ad pñam ¶ Ad 1d de fide rectis
ē pficacō ¶ q̄nus hic sit fidei
vt dicentis tm primē ē nt monetis
¶ Ad 1d de spe ¶ q̄nus milies p̄tes
grem̄t ad actū nim pfectū actq tm i
dicit vtutis elicetis esse no vtute q̄z
q̄e vel m pat actum vel vestit illud

debitus ꝛgstantijs ¶ Ad 1m de vtute
morali ¶ no similit poteria medm
m oīb vtutib moalib / nā q̄eda
respicit materiam q̄ne no dlr ē vtutis
cor̄pua nt tpantia passioē delectatiōs
fortitudo tristabiles et ideo m hmōi
alīq̄ retinet a resecant / q̄dam vero
resecant nam omno vtuti ḡnā nt
mistia indicatiua ī mīras et ideo tota
resecant sed m mō resecandi medmm
h̄ant similr pma respicit offensā
que ē materiam dlr vtutis opt̄a et lo
pant medm ctra vpam sed ctra mod
resecandi h̄mōi mām ¶ Ad 1d de phis
¶ ¶ sufficiēt q̄ inscierunt ptes vtuti
cardinalis h̄ miterom suam ¶ h q̄ p
tinet ad bonū hmām / ¶ no put ad
bonū dñi p̄fect em mīdelgantem
m timilitate h̄ māna pīti no dīna
et celesti ¶ Ad 2am q̄m ¶ mistia
simp̄r respicit eq̄alitatem / tam mistia
q̄mitatiua m q̄tib / q̄m ecia vindi-
catiua m delictis / facere em intendit
m vtraq̄ / sit q̄m q̄nus hmōi de alieno
tm de suo restituat / set sic fiat ade
quatio ū nō no pt simp̄r esse eq̄litas
nt m debito sibi q̄no est ad penitz
serm ad dñm ibi non ē mistia simp̄r
sed q̄ndoq̄ mistum pcm / go ꝛe mistie
m q̄ib h̄natur equalitas simp̄r sit
partes mistie / subiective ꝛe vo m q̄ib
non h̄natur mistia simp̄r sit. q̄ ptes
potetiales / scilīm ho debitor fiat homo
deo dnp̄r sic ho homi. s. voc accepti
nt m q̄tib / vel m zone commissi nt
m delictis / homo vo ad hominē possit
esse equalis reg pcatō / hois ad dm
non / ideo m vtutib q̄ne facit re
g pcatom ad horem / est mistia simp̄r
m hmōi q̄ne ad dīm mistia q̄eda
sic go religio ad mistiam reducitur
vt ps pōl̄ magf q̄m subiectiua / q̄
facit reg pcatom deo ni debito bñficij
accepti / ita pma q̄ facit reg pcatō
deo m debito peti q̄missi ¶ Ad 1d
q̄ obiect̄ de equitate ¶ q̄nus non
sit equalitas simp̄r ē tam q̄dam per
q̄tom ad possibilitatē solūtis non
cui mistia regit semper equale sip̄r
sed secūm possibilitatem solventis

Q Ad 1d ms̄ia respicit p̄m̄ & p̄m̄
cipaliter respicit p̄m̄ mchilomg tñ h
alias partes sñt respicit dm̄ nam religio
h tullius ꝫ ethorica pars iustic̄ Q Ad
1d ms̄ia d adalbñ & p̄ma respicit
ordine hoīs adalbñ non tm̄ hoiez sed
deum &c̄

De quarto articulo

Sit p̄cedat⁹ Q dic̄tur q̄ p̄ma sit ꝫ
rōnabili q̄ p̄ma indecē quodda d̄ h 1d
t corp xp̄i si posmꝫ pōz indecēmꝫ &c̄
indecē vō ec rōnis d̄ go &c̄ Q tē amꝫ
est ordinare cmis d̄ vecordiāc recordata
q̄do rōnis sit ordinare cmis d̄ vecordiāc
sed h̄ est penit̄ male fact̄ s emēdare
go &c̄ Q tem̄ indecē q̄ sit in concupiscibili
q̄ ad gaudem vim p̄tinet grauc dolo
et dolē de malo sed p̄mi p̄tinet ad concupi
scibilem go &c̄ Q tem̄ obiecta nata sunt
fieri ab eodem auctore boni et odiū seu dece
stario mali sunt obiecta go tu p̄mi sit
in concupiscibili sili⁹ et ꝑ go &c̄ Q tē mesta
q̄ in irascibili q̄ p̄ma ꝑ augꝰ d q̄ &c̄
dolentis vindicta &c̄ vindicare nō actus
est irascibilis go &c̄ Q tem̄ ira qua quis
irascit̄ p̄cis alienis e in irascibili
go sili⁹ ira qua irascitur ꝑpis Q tē
indecē in q̄ in tyndaresi sili⁹ id male
q̄ custodite spm̄ meū go tyndaresius
q̄ e gemē p̄ p̄cis sed hic e actꝰ p̄me
go &c̄ Q tem̄ vtus tm̄ē detestari pec
catum magis oz pam in eo cui semꝫ
hoc q̄uenit q̄ tñ non ſt go magis
in tyndaresi Q tem̄ in q̄ sit in q̄nabz vi
q̄ vnic̄ q̄ i ait ibi ſt sed p̄ma p̄cm
excellit a q̄nabz vi anne go d̄ i q̄nabz
Q tem̄ omēs defectus o potentiāc
repat go in q̄ sit in q̄nabz tri Q tē
in q̄ in innocētib⁹ p̄ma esse nō possit
q̄ma p̄mitt̄ d q̄missa mala plangere
sed hoc nō conuenit innocētib⁹ go &c̄ Q tē
p̄mitt̄ ꝑ augꝰ d pena tenē sed innocēb⁹
nulla q̄uenit pena go nec p̄ma Q tē
p̄ma reducit̄ ad mansuram ordinatam
sed innocētib⁹ non hoc loco infra indica
tiua go nec p̄ma Q ad oz vocis simul
p̄nūciat̄ go innocēti p̄ma cū ans
infundit̄ Q tem̄ q̄ magis sunt cōtra
ria mchilomg hoc habitui sanabili
tatis si enim infirmāc grauiet go sili⁹
inducit̄ in infernū spualē Q tē indecē

an p̄ma sit in pena venali vel ad vi
~~an in crepestrepali~~
~~an in wispabili~~
~~an in fundatili~~
~~an in quarto vi~~
an sit in innocentibus
an possit esse p̄ma in eis

q̄ in his possit esse p̄ma/q̄ma p̄ma d
pars mstie mstici vō p̄petua d ecī
mortalis sap 1 go &c̄ Q tem̄ q̄ms
pati decēd nō possit penit̄ tolliture
abeis pena h 1d phūs pena p̄mpru
non pibit in finem go similit̄ dd &c̄
p̄ma Q tem̄ q̄dam sanctus in vitis p̄m
q̄ abraham p̄tendebat q̄ma pla bona
nō fecit go sic potest p̄mittere dcomissa
ita de q̄missis Q bonī in celo conformes
ewnt totaliter in xpo in quo vō
nō potuit esse p̄ma go &c̄ Q tē p̄mitt̄
est finis q̄ magni p̄ rōnem ad actum
sed in bonis non p̄t esse actus p̄tinens
plangendi go nec p̄ma Q tem̄ videt
q̄ posset esse p̄ma in demonib⁹ et dic
q̄ma in eis est timor Tac ꝰ p̄ma vō
timore capitur ut h̄etur sic go p̄t
in eis capi p̄ma Q tem̄ sap vi h
cent mtrē se p̄mam agentes go p̄ma
p̄t esse in damnatis go in demonib⁹
similit̄ Q tem̄ facilius e moni 1d
q̄ e h̄ vām q̄ q̄ tm̄ sed rēnti a pcto
h vām e in p̄tm̄ q̄ nam tyo p̄ma est
facilius go tum p q̄ sunt h̄ militem mag
poste p̄ma Q tem̄ p̄hūs in q̄ eth
dt q̄ plenitudine replent mali et
hic maxima pena eis go sunt suscep
tibiles p̄me Q q̄ dam dicit q̄ am li
m susceptibles sunt p̄me q̄ q̄ e hom
mortui hic e angelis ruinis &c̄ Q tē
dicit q̄ma hoies tacne mduti sunt
ideo finaliter p̄ma sed in demonib⁹
non e finabilitas tacnis go nec su
sceptibilitas p̄me Q ꝑ ad p̄mam
q̄m q̄ cum p̄ma sit vtus et vitie
differentia abentis oz eam ponere
in eo q̄ habentis differentia go vō
in rōnali p essentiā vel in rōnali
p p̄tia p̄tem in illa vō p̄ oz pon
hitus eq̄ p̄ e est actꝰ cuius li cuiusc
actus vō p̄me p̄tus est emēdare of
fensam deo illatam go in p̄ cuius sit
iste actus q̄ p̄ma est p̄ma hic aut
actꝰ non e partis sensitive q̄ non
apprehendit offensam dei vnde nō m
q̄ p̄ma sit nec in concupi li cū q̄dam
dicunt nec in irascibili ut dict a
sed in parte pa rōnali q̄ actꝰ vō iste
emendandi cum sit mstice nō p̄tinet
ad cognitiuam partem sed mag

an sit p̄ma in demonibus et hominē

ag assentiam vnde vi2 p non sit m
eorũ ꝙ quam dicerem sed m voluntate
in qua iustitia est / tm sit voluntas
reddendi vnicuiq; qd suũ est / pena
malꝙ & actore sui tene spectes volũ
tatem vero respicit quitas culpe sic ei
ꝙd natur nobis data vsum in ch̃o
peccatore / sic etiã in solchis emende
Ad 1d mutare rone ei est ꝑ eoĩ
sua ẽ dictare sed voluntatis exerci
tũ mutare id d iudicium non ẽ passo
sed dispositio ad p̃am Ad 1d tm
e ordinare ee ꝑ ordinat dictando
rones ẽ sed voluntatis movendo Ad
1d tm est grande & bono ꝑ quilibet
vis sic gaudet & bono sua ita dolet
de malo oppo to m qm oppo m ꝑ p̃me
est dolẽ de malo in qm est offensa
dei Ad 1d oppo ta eta 1d ꝑ q̃lis
gaudium & bono et dolor de malo sit
o ta m tñ non tñ q̃libet dolor tm
gaudio nam dolor de malo in qm est
malum o tm vtuti spali e illi ꝙ ꝑ
spalis / sed m qm est offensa di pena
digna p̃me ẽ Ad 1d de vindicta ꝑ
diffmcd illa data est p̃ mam no pter
centiam / non em respicit p̃ma ꝙe vin
dictam sed emendam Ad 1d de ira pz eiũ
ꝑ non ẽ simle no em sit reflectibilis
irascibilis m se ad miserandã vindictã
& sic abi Ad 1d de synderesi ꝑ genitꝙ
synderesis m vli est non in ꝑticulari
et malis non voluntarij aut p̃me in
ꝑticulari est et voluntarij 10 p̃ma non
est ponenda m synderesi simile de pec
cato ch̃o os est Ad 1d qd oppone
r in omi vi operatiõ ꝑ p̃ma no ex
pellit omẽ actũ formar et ꝑfe ꝑ q̃dã
effectiue et ꝑ accidens qm̃a tollit illud
qd ꝓhibet expulsiõm i obstinatiõm
voluntatis non em tollit quie peccatũ
q ꝑmoh oppois pactu p̃mũ q ẽ d ꝑ
h sui subiũ sed ꝑ actum h qm & ꝑ
operans qui est h tutis h sui subiũ i
venit eius libiũ arbitrium m actu &
fomes et m formal illum et sit quasi
effectiue ꝑ actus vel dispositiue ꝙ ꝑ
qd non oz ñ sit m eodem subo ꝑmo
tum suo effectu q ẽ expellit oe peccũ
Ad 1d aug ꝑ revocat oms effectus
defectus. q effectiue pactus seu ꝑmale

non prima Ad quam qdm ꝑ tm
hũg sit medij nie potẽ et actum / no ꝙ
esse suie potencia tangẽ pori ꝙ tamẽ
suie actu tangẽ posset tñ em p̃ma
sit hitus ad existendum offensam i hijs
in quib no ꝙ esse offensa esse no ꝙ
in illis no ni quib ꝫ non sit esse tñ
ꝙ ut in nocuab in illis est / sed qd dñi
nocentes simt no ꝙ exire in actum
ꝙ desertum nie / sic magnificentia i pyype
Ad 1d p̃ma est gmissa mala fle
re ꝑ q̃lis in eo actu iste non sit cũ
esse ꝙ no tamẽ ab eodẽ titulo hitus qm̃a
ille cum peto & quo penite nete fuit no
manet q̃lis tm actu ille ab hitu pe
nitẽcie q ẽ in nocere exire mignũ ꝙ sit
in forte quo aduenialia no tamẽ sic
siva est qm̃a p̃ficit pauci in qua est
Ad 1d de nomie p̃me ꝑ q̃lis in
nocentibus nulla dat pena tñ ꝙ dic
Ad 1d de justa vindicativa innocẽ
tibus dum manet innocentes esse
non ꝙsit tñ ꝙ esse qd posse si nocentes
dissent tamẽ illa justitia a justitia
p̃me / p̃mo qr si illam infligit pena
alteri in nullo audire si primaz vo sus2
a sepo voluntate illa etiam respicit
offensa grauiter hic vo offensa dei sp r
Ad tertiam qdm ꝑ virtutes cardinales
put sunt gratuite no put sunt politi
te / put ordinat ad consulitate vna
non trenam manebit in ꝙta / no
h actum nie q respice obiũ ꝓximi / sed
h actum qui respicit finẽ tñ p̃ma
in scis manebit in p̃ria no qm̃ traductũ
dolendi sed qm̃ ad actum gratis agẽdi
de remissione pcti Ad 1d de xo ꝑ
no est simile / qm̃a in xo culpa nulla
fuit nec esse potuit sibi nec alteri
qm̃a in xpo culpa ꝙ gratie susceptor
sed in sanctis fuit vel esse potuit
Ad 1d finestra est hitus &c ꝑ exibit
in actum alium p̃me no in actu vie
Ad 1d de abraham ꝑ p̃mam voluit
large vel scitatem qui vellet plura
bona fecisse no ꝓpter dolere debo qm̃
fecit Ad qrtum qdm ꝑ p̃ma sup
accipitur. s. ꝑ q̃ pcti gmissi dete
stato et hic est in de nomie et sup
detestant eius pctm qm̃ fecerit ꝓpter fecis

quam inde sustinet no ꝑt dr offensez
set ꝑpe-ſ ꝑtz dr estand ꝑpe ꝑm ꝑtm in
spe vene/set hit non ē in eis/sicut no est
in angelis/qnia ntrag ꝑtm respicit/qz
in eis inqñ fuit erat si fuisset remitti
non potuit/qms sit ſ hitum in bonis
in quib ꝑtm remissibile vel fuit vel ē
potuit/nec ē onio simile de angelis/et
libatis in statu gle/qnia qms similes sit
ſ statum ꝑtem/no tn ſ statum ꝑfectum
p̃ma vo respicit statum ꝑfectum no ꝑtez

Ad 1d qp obpo. dctm̃oz no ē ꝑt timor
ille non est spontaneꝰ sed coactꝰ in qm
fuit p̃mam passiõz no ꝑtez Ad 2d qp
ꝑ ꝑt p̃ma illa passio est no ꝑtes Ad
3d facilius ē qp ſ nñ ze ꝑt qms ꝑfectꝰ sit
facilius tamē ꝑfectius pē esse difficilius
ꝑfectius aliam dispõm acuitalem impedientez

Ad 4d de penitudine ꝑt penitudo hꝫ
passiõ est non virtus ze

Ad quintum ar sic ꝑcz

Videtur qp p̃ma non corrumpatur tacte
qz qp est de substãa no hꝫ tam m ſbc
go p̃ma p̃ma no hꝫ tam in subꝫ/go prima
penitẽtie tum sit ꝑtes mfuſa Te plus
ꝑficitur homo ad p̃mam esse gloꝛie
qñ timore gehenne/unde dñs dixit
matt iiij p̃mam agite appugnabit eñ
ecqñ celoꝛ go magꝭ fit qñ spe qñ
timore Item si corrumpitur timoꝛ aut go
mudano sine humano aut humili aut in
ciali aut tasto non mudano qz ie p̃ma
fugit non humili qnia no ē ſ tm p̃ma
gradus aut sunt tum gnato et corrupto
tum accepto nec mundali nec tasto qnia
isti no impedmt p̃mam gradiens no ꝑ
ſ aliq introducit caritate/sed hic non
fit mꝑtoꝛe in ꝑ p̃mam/go nichil at p̃ma
Item ctra timoꝛ sm expellit ꝑfectã
sed non nisi mediante p̃ma go mediate
p̃mam Item ut qp p̃ma sic p̃ma ꝑ
tutꝫ dñt iij agite p̃ma dicit glo/pa
otus est ꝑ p̃mam p̃ma ꝑfectꝰ hoc/go
ipa est p̃ma ꝑfectus Item p̃ma ē sm
dametum Heb xi zmyus zacchetes ē
go p̃cedit totum edificiũ Te p̃ma ē
transa mstificatiõis in qua omis ꝑfectꝰ
finaliter/ea vo nalie p̃cedit effectꝰ
go p̃ma p̃cedit omez ꝑfectꝰ Te ſ
matn/p̃ms est ꝑ quo zcedit ad ultimo

aqrio eo qp p̃sentiꝫ ad tm̃m adqꝛ
go in motꝫ comissionis ad deꝫ ꝑ
est p̃ma que zenotat annuale vtutib
ans que ordinat in bonũ Q ſ fides
p̃cedit timoꝛē timoꝛ p̃mam go fides
p̃mam Item fides est habitus vim
ficans abactꝰ in̄ſ/nñ ē p̃ma actꝰ
qp fides p̃ms actꝰ habitꝰ ſ ꝑt ad
p̃mam dom̃ qp dirigo p̃ne dnp ꝑ
est/efficiens in deo/et dispones ꝑfectꝰ
qnia non mstificat deꝰ adultũ sine
sua ꝑfectione/qnia vo dispõ aptꝰ
ma voluntala/sic no ꝑt accipi vnꝰ
mo qd dispõdi dcmatꝰ ut ſ/sed
ut in plibꝰ/sicut os humores moa
les ꝑ phim̃ ho ethi: ut in plibus ſ'
mstꝛandi non ſ/ꝑma vo est zcussio
hominꝭ in p̃fo exitus addcm̃/sed
oz p̃cedꝰ aliqd ultimans ad cognitiõ
ꝑti et dei/set hec est fides in formis
salus no retrahens ab amoꝛe ꝑti
et hꝫ ē timoꝛ pene/que sequitur p̃m
a ꝑ no melius in amoꝛe dei/set hec
est spes in formis/sic go ptimoꝛe i
choatur motꝰ recedendi a ꝑcto ad fm
deo ei attribuit p̃ne q tepido/no quꝫ
set p̃mum intm̃/sed imꝑfectũ conceptꝰ
occultum ſ non manifestũ/passiuꝫ
magis qm̃ actiũ Ad 1d de mfusione ē no hꝫ tam̃ efficiẽa
in subiecto sed dispõnia Ad 2d de
spẽcie ſ spes non ē p̃mus motꝰ
sed timoꝛ qnia qms ylia qntum
est de se magis apte sit zenotare ad
fm aliquid non tamē existente in
ꝑcto qm̃ non ꝑcipit gustu/ysa Ad
3d quo timoꝛe ē ſ/ꝑfectꝰ tanqm̃
multo extrinseco non intrinseco nec tñ
simt simles qnia tamen sa eius est ſ
non in esse sic ant cripiens est in
concepto no hꝫ ē/ens quietum ſ/ut habeat
et nulle sit timoꝛ simil tm̃ p̃mã go
ad gradum Ad 3am dom̃ ſ/ quia
omes formate simt mfudnt Unde
in eis no est portas ꝫ tempꝰ/ſ in
ꝫ ordinem ne/in comparãe ad actum
est in eis portas/p̃ma em̃ ē zcussio
ad dem̃ sm motu no zcussionis ꝑcept
cognito/segnt spes de possibilitate
ꝓmedii/q segnt motꝰ in vltimũ
ultimo q quo q segnitur appꝛiatꝰ
ad termꝫ ad quem· hic ē ſ in mstificatõe

an p̃ma gratia timore
an p̃ma ſt p̃ma infuſa

pcior est motꝰ fides/ dehmit motꝰ spei/ de
hmit motꝰ timores/ dehmit motꝰ pme
as dnm redemtis/ et vtutes aiaꝝ q̃ vitio
ducentis/ sed qm̃ fides et spes no hnit rõz
pfectã vtutis ñ/ sꝫ q̃ hmit informitate ca
ritate/ ideo prima pcedit nã dicit vtutes
h esse q̃ plectim vtutis/ sꝫ de nitꝫ rendꝫ
in via reformatõis ymaginis/ sꝫ ppmã
fit remotio phibentis/ in via ꝙ de for
matõis fides por est ¶ Ad 8 fides pcedit
de fides informis pcedit no fides vtꝫ
ad 8 fides est hitꝰ vim formis de hic
nitꝫ ritꝰ pnt vme sonat in actum
h q̃ est opacꝰ nisi in pmã q̃ de hitꝰ

Dseptimum arti

Sit pcedit/ dr q̃ de quolꝫ pcato
possit agi prima qꝫ arg̃t ꝙ de q̃ pec
tamẽ in spm̃ scm̃ non remittet ei de ꝙ
de eo non pt agi prima ¶ Item augꝰ
ad hebreos loq̃ns de pcto in spm̃ scm̃/ de
q̃ tanta labes hmõi pcti/ ut de pcando
hmiliatem subire non possimꝰ ꝙ de
¶ Item finali/ impma pcm̃ de/ desista
ꝙ agi non pt prima go de ¶ Ite hebr
ꝙ° ne q̃ms pphamis ut esau de et
addit q̃ non inuenit pnie locꝰ de
ꝙ non dequolibet pcto pt agi prima
¶ q̃ dicit tris° de volt hiꝰ de q̃ etiã
si ad sum̃i q̃ms poeniat maloꝝ de q̃
reuertendi libenter suscipit/ ꝙ de quolꝫ
pcto pt agi prima ¶ Item mior differt
pcm̃ hominis et angeli/ q̃ma pcm̃ hois
remediabile est/ angeli/ ꝙ irremedia
bile ꝙ de quolꝫ pcto hominis pt agi
prima ¶ Item videtur q̃ de quolꝫ pcto
oz esse ꝑpetua prima/ dicit em hic augꝰ
semp̃ doleat de de dolore gaudeat/ infi
em prima finitur nichꝫ velinitur de
prima venia ꝙ de ¶ Item infinite of
fense de pena infinita/ ꝙ ad ems
ordinã emendatõm regnet prima pcta
¶ Item nullꝰ pt esse homo de q̃ despe
rat remissa/ ꝙ semp̃ oz agere prima p
quam reuniatur si non est remissa ¶
Item prima consistit in detestatõe pcti
pcti de in cautela futuri/ sed ad hoc
tenetur de penitere ꝙ de q̃ q̃ quolꝫ
nes detinet pctis pcta prima/ ꝙ ia
expleta post confessõe quis a prima ¶ Ite
prima reducit ad gram̃ primitatem/ innocẽti
ꝙ de pmissio non de nitꝫ prima ¶ de
ad prima q̃m/ q̃ hoc est ois ꝑ gnitꝰ

tatis et separati a carne/ q̃ma ille est sus cep
tibilis pme/ hic non h̃ dam̃as/ hinc est
q̃ de alio pecco q̃m̃ sp̃o a spu m̃ carne exi
stente/ dum in carne est/ pt agere prima
q̃ separatim a carne non pessimꝰ tame
pcta q̃dam de quibꝰ difficilius agitur
prima q̃ne. s. no q̃mittitꝰ ex fragilitate
carnis vel ignorantia ob nubilate oꝝ
p carnem/ sed carnalitia/ sicut peccant
ꝑ separati/ ideo m̃ hoc difficilius agit
prima/ q̃am m alijs ¶ Ad 10 arg̃t ꝙ
de non remittet nisi q̃ndo/ i. vir remitti
¶ Ad 10 arg̃ de non pt. i. vir pt ¶
Ad 10 de finali de prima in prima de fi
nalis m prima dnp de de vno no pot
nisi m̃ poenitendi/ sic est pcm̃ m spm̃ scm̃
et de illo pt homo penite alio modo finali
me prima. Sed dicit q̃ditam pectati
cum̃ finalis et sic no pt de eo esse prima
q̃ma michil est aliud q̃m̃ priato pme
¶ Ad 10 hebre ꝙ de pme lotum
10 esau non inuenit q̃ma no q̃mittit no
cm̃ poeniteat mitꝫde spiali: s. carnali
ut recipiat et ꝓmogenita ¶ Ad 2am q̃ꝫ
de dicꝰ est prima. s. exterior haut non
oz esse ꝑpetuam set mior et hic dup
dcꝰ h̃. Hitum/ set hic oz esse ꝑpetua/ dcꝰ
h̃ actum/ hic non oz ¶ Ad 10 hꝰ de do
leat de legnitur de dolore spirituali no
actuali/ de de dolore corali qui est pcti
de detestato/ non de dolore sensibili/ qui
est passio ¶ Ad 10 de offensa infinita
de sicut sunt offensa infinita nõ in
tatõne/ sed ponderẽ seu tractu sic prima
ꝑ gram̃ sit infinita ¶ Ad 10 nichꝫ
pt esse certus de non exigitur certitudo
sic/ sed sufficit certitudo q̃ certitudꝫ pba
bilis q̃ dicitur qñ homo facit pba
biliter q̃ erat a parte sui dolendo de
fitendo satisfaciendo cauendo ¶ Ad 8 de
testatõne de de ad intentionem mioꝝ
primam spiritualem q̃ma vellet nõ pec
casse et volt de certo non peccare de
tenetur q̃ms/ sed non ad exteriorem de

Dseptimum ar
ticulum sic proceditur q̃

homo nõ pꝫsit tradi aiã prima/ nichil
destruitur/ nisi a forcior/ sed vera
prima/ ovm pcto fortior/ ꝙ ergo nullo
pecato destruit pt ¶ Item sacrum

Arg de quolꝫ pcto possit agi prima
Arg de quolꝫ pcto et esse prima ꝑpetua

Arg de pmissis/ possit tradi a vera prima

ē pcto fñtuo resistē qm̄ ꝑtita destruit
sed nā pma o nia ꝑtita pcta destruit
go multo magis fñtuus resistit ℚ Ter
augo mams est pma q̄ sequens culpa
cōsignat sed vā pma nō ē in mams go
non signatur p sequētem culpam ℚ Ite
h ꝺ ꝺ ona pma est splenda itm nō q̄mittē
go q̄ splenda itm q̄mittit magn̄ vere
pentit ℚ q̄ maior est gra baptalis q̄m
pma sed illa pt̄ p pcm̄ amittī go et h̄
multo fortius fortius ℚ Item pma nā
nō cōfirmat hoiem in gra go ad hoc pt̄
pcraze ℚ Item m̄ q̄ non possit itari
pma hēb vj mpḡ le dicit ap9 eos
q̄ semel illūata sunt et ꝓlapsi resurg
reno nari ad priam go nō pt̄ itari pma
ℚ Item pma origenes in quarto sup cri
nibus semel tm̄ q̄ traditur p̄me loans
go de pctis mortalib nō pt̄ itari pma
ℚ Item pma tabula post naufragiū
non ē tabilis ſ baptḡ go a simili de secūda
ℚ Item ꝺ ꝺ facilius venie medicinā t
bunt delinq̄di sed dicq̄ nō dz tbuc m
cinā delinq̄di go nec venie facilitate
ℚ Item a passione q̄e non est itabilis h̄ baptḡ quod non itatur h̄ similiter
pma h̄ a passione utute go ce ſ pma
lorem pmam mam exhibet deo quā
homo papiat sed ꝓpit hanc multo
cius remittē ant xviij q̄nes pcabt
in nie ce go multo magis pt̄ a multores
remittit ℚ Item ejecti xviij ſ̄ hoza
ingemuit pctor ce ℚ Item hit de pcate
in ecā multis auctoritatib et exemplis
e vole ſ hḡ go ce ſ h ad pmā q̄
tum esse ututis ſ simpl̄ sit et totum
fiat in instanti de eius essentia mich
pt̄ esse quos non possit totum ce i pti
unde de esse vā pme nō q̄ trimato
futuri tpis dz potius pars q tunc
in futuro pt̄ go aliquis cadet i futu
ram pmā et exponta illam pmaz sepcti
non q̄ tomittatur ℚ ad id mich de filium
ce h q̄nis quelibet vtq sit forte q̄
initio de se q̄ tq est in subo voluntalo
pt̄ expelli sibi ip̄is volūtate non
utute vicij ꝓnaliter ℚ ad id facilq
est pcto futuro resistē ce h q̄nis
sit facilius tu q̄a subiti est volun
tatis pt̄ convictum sufficienteq ap

ponere ad destruendū pctm̄ p̄ticulare
et eius consentire pcto futuro ℚ ad
id maḡ est ce h mams dr nō q̄
careat fine p̄mio remissionis pctoꝝ
sed q̄a caret fine ultimo salutis
eterne ℚ ad id de differente h fleda
itm non q̄mittē dup̄r pt̄ mitigi vel
mitti vel m̄ pcto p̄tio nō ē dubiū
esse ut̄ pme so nō de ce eius ℚ ad
ham q̄m h triplex est q̄e nichiloꝝ
pme est eni q̄dam pma p̄nata q̄
fit in secreto poculis pctis q̄ medicq
publica q̄e fit in manifesto pma
festis q̄dam sollempnis q̄e fit i capite
ieiunij extra ecām paligubi hor-
rendis prima h pt̄ itari sed ecā
sed non ita frequenter dz itari h̄ nisi
h̄ nisi antigna nō dz itari h̄ secūm
consuetudinē aligna ecām itari
ℚ ad id hēb vj h logit de pma
tum bapo nō de alia ℚ ad id on
gens h logitur de pma sollempni
ℚ ad id de pma tabula h nō est
simile q̄e naufragiū p̄mi nō itat
sicut p̄m ℚ ad id ꝺ ꝺ h q̄nis deo
pctm̄ facile m̄ diligat q̄o ad culpā
non tamē q̄o ad penam facilius
aut venie q̄o ad penam la ē q̄e
metetim̄ parit delinq̄di ℚ ad id de
passione ſ h non est simile q̄ bapḡ
tollit dependet a multo passionis xpi
sed pma ptim a multo ꝓpo q̄ ista ro
est tota causa salutis non itatur bapḡ
q̄ tollit pma dz simit a e q̄a q̄ ona est
q̄e data q̄a q̄ tollit dependet a multo
passionis salta q̄a imprimit caracterē
stria q̄a ē q̄ pctm̄ nō utabile q̄ stria
q̄a ē spūalis gr̄atio

Ad vltimum articulum

sit preditum vltm̄ q̄ pma tollat
totum reatum q̄a potentis ē bonū
q̄m malū sed malum h Homo partū
unū pctī et culpam et reatum meruit
go actus unus p̄me utrūq tollit
ℚ Item maior ē falsa q tuus q̄m delec-
tatq̄ pctī q̄a plḡ diligit alt augeḡ
h ꝺ ꝺ bonū mich̄ texorts tuū

an pma possit etiā

an pma tollat totū reatū et culpā

caritas dom̃i q̃m aspiritas mūdi
mūdia et argenti go tm̃i dg no
plus exigebt in pena q̃nā sit q̃mis
sum in culpa dolor q̃tionis tollit
omes reatum prave delectationis
¶ Item mag valet ad remissiõ
pene debite satisfactõ ppa ꝺ alie
tm̃ go tm̃i in bapõ optatur ad pene
remissiõm satisfactõ taliena tm̃
in pmā etia ppa plus valet adre
missiõm totiꝰ pene pmā q̃m bapꝰ
go ze ¶ q̃ penitentia sacerdote ꝺz
in viri pmā/go adhuc ē debitor
pene ¶ Item utilior est pena
satisfactoria q̃m petiõ pt eō q̃m
non pꝺsit totum esse in pniti
gentia go multorũ ꝺz tolli
q̃dam pmā. q̃m ha si ha nō tollit
go nec pma ¶ Item videt q̃ pma
non restituat omes vtutes/ꝺ post
pmam remanet hitus vicij/sicꝰ ꝺ
inclinans ad opa penitentia/q̃dā ꝺ sit
in eodem esse nũ possunt go non
est ibi hitus vtutis ille nichõ oppo
nitꝰ ¶ Item dignitate amissa pma
non restituit go nō repat q̃dam
vtutem ¶ Item sic pma cū alijs
vtutibꝰ infundit go non pp ipam
repantur ¶ Item si oēs repatat
go est omibꝰ vtutibꝰ nobilior sicut
ea effectu sed hic est finis go zē ¶ Ite
signum q̃dat hitus q̃ pmi ꝺ delectatõ
in ope sed pꝺ q̃tionis statim nō ꝺn
hanto opatiꝰ opa vtutum cū de
lectatõe go nō dum hē hitus vtutis
¶ q̃ pma restituit gratiã go cū gra
non sit sine q̃nibꝰ sine virtutibꝰ
restituit omem vtutem ¶ Ite dicit
aliqꝰ q̃ pmā est q̃dam vō optul
q̃ē omis defectꝰ removet ad pfam
go omes vtutes amissas restituit
¶ Item q̃ritur vtrũ hitꝰ effectus ꝺ ent
ei in q̃m est vitus vel in q̃m ꝺ sacra
mẽtum ¶ ℞ ad pmam q̃m q̃ sic
q̃m homiez ita et q̃m ꝺm offendit
dnp̃r peccat q̃ma q̃ equalitatẽ ami
citie mq̃m effectꝰ ꝺbitum nō impedit

et gratia equalitatem mūdie in q̃ritum
vel rem vel honorem vel obsequium
subtrahit go ꝺz utrumq̃ restituere
et q̃ma restituta amicitia non statim
restituitur res ablata nō pꝺ remissiõ
culpe remanet reatus pene satisfac
torie ¶ Ad id q̃ opponit bonũ est
efficaciꝰ ze ℞ q̃ christus bonũ sit pa
cificus tamẽ difficilius est reparare q̃ds
destructũ est q̃m fuit destruere ¶ Ad
id de dolore q̃tionis ℞ pena q̃ ẽ
pma non q̃nq̃ manet delectatõ q̃ne
finit in pctõ solum sed i mente ¶ Ad
id de bapõ ℞ nõ est tanta efficacia
in passionis xpi in pma sit
in bapõ eo q̃ est lauacrum scdm̃ q̃ metapho
et pma pnũ q̃nionis spiritalis ¶ Ad 3az
gom ℞ gratia et vtutes infunditur
in nobis ex pma influentia sit simi
li aque ex irradiatione solari pmo
tanse effectis p se p ptm̃ ꝺ sit
p nubem phibetur lucida influentia
et q̃ma p pmam tollitur nubes
ita id q̃ si p medium tale effectis
pactis q̃le removet phibens
recipiatur in nobis p pmam q̃mis
vtus est et gratia ℞ cum ℞ nō stetit
statim ¶ Ad 4 de spiritu mei ℞ hitus
virtutis utrosp̃ pte dicuntur hitibus
vtutũ acquisitis nō insensate nō smit
aut omo omnibꝰ speciebꝰ vtutꝰ ¶ Ad 5
de dignitate ℞ contra vtutis i hitꝰ
q̃ntũcie restituitur sed nō eius actus
in status ¶ Ad 6 similiter insinuit
℞ q̃m similitꝰ cū pꝺ causa ob
staculi removet sic similiter nubes
tollitur et aer illuminatur ℞ pꝺ nata
nubes tollitur ¶ Ad 8 de nobilitate
℞ q̃m causa efficacis pse nobilior
sit effectu nō tamen efficacius pactis
si remotes phibens ut pz in pꝺto
exemplo illuminatoris nō cum ventꝰ
pellens nubem est nobilior effectu
illuminatoris sed sol ¶ Ad 8 de delec
tatione ℞ id ꝺ libꝰ nitidi de hitibꝰ
acquisitis quoꝺ actus assimilationis

an prima restituat omnes virtutes

fruales sunt phitum qm̃ p̃ passionē/ sq̃
quatur non d̃ emsus qm̃ subito mmidit
Q Adolimus ℟ effectus ista ptmet adpe-
nitenciā vtutem et p̃mam scā rumentum
q̃ alia Agm̃ p̃ma sacrm̃ctum opat̃ in-
strumentalit̃ sic ꝺta sacramenta Sed p̃ma
vtus q̃ effectiue p actūs s̃ remouendo phibet
no cim remouet ꝺta formalit̃ nisi ꝺtm
in p̃mo tm̃ sicut quelibet vtus informata
gratia oppositum suū sed effectiue s̃ actus
in q̃m̃ remouet voluntat̃ obstaculū et in
q̃m̃ meritū ꝺta q̃ opato ad ꝺtm cōsone
vna ꝑs q̃ meruit expiare et dfinere

Litera nonitas nom

tas perdita remittit̃ q̃ mmoria
perdita no reparat̃ ℟ p̃mitas status illius
est recuperabilis sed non dignitas Cū enim
dicim̃ ꝺpositū q̃ go ibi est notū q̃ repto est
melioris bōm animi deliberatōne formata
℟ in upto non tm̃ est meritū faciendi ℟ ob-
ligandi se ad faciendū q̃ no e in ꝺposito p̃mo
sed q̃d p̃ma d̃ gratia cum sit virtus q̃ ꝺta
essentialit̃ a virtute differat ℟ gra ꝺtit
a mmli effectu mstificatōis q̃ ꝺligat q̃
q̃ gaudent Q homo p̃mam agere no ꝺtat
simil gaudere et ꝺligere ℟ licet vtrūq̃ no
sit simulatu tm̃ vnū m actu altm̃ in habi
tu ad simm̃ malorū q̃ go e simm̃ in mal
scientē bonis ℟ simm̃ malum melius hic
id quo melius e penis non quo melius esse
possit

Dixquinta

Et sicut predictis

remouit errorem

dicentium q̃ p̃ma no e stabilis
sit remouet errorē dicentiū
q̃ est stabilis et p̃mo remouet errorē
dicentiū q̃ p̃ma de uno ꝺto sine altero
valet et qñ agitur no errorē dicentium
q̃ hī tunc no valeat tunc valet qñ homo
de ꝺto alio q̃stituit quibusdam hīs ꝺto ponit
articulos quib̃ vitas roborat̃ ℟ falsarie
sm̃ p̃ma ꝑte p̃mo dicunt auctem̃ ypē
quē esse dicunt Q ho articulos scorū alias
quos ℟ sm̃ p̃ma ꝑte p̃mo ponit dubitatōz
no cim solutōm sed de his ℟ dubiis
que ex solutōne oriunt explanatōm actuse
℟ in ꝫa parte p̃mo ponit obones eozm̃

exauctoritis et cone alias no solum admittz
hys videri ꝑt ℟ in ꝫa parte dicendo
q̃ satisfactio sua in pto mortali no
valet ad mitum nisi quibusdam no valz
ad omnimodam pene ꝑdonū et alio mō ꝺto
confirmat utrūq̃ et his ℟ in tertia parte
dicto q̃ no pt omitti p̃ma sine satis arbi-
trio no studit que sit p̃ma via exprimere

Hic questiunc̃ iiij or

Primo de satisfactōne in speciali
Secundo de partibus eius in speciali de
ꝺpositis bonis factis in pto mortali
Tertio de ꝺpositis bonis factis in tali te
Quarto de ꝺpositis bonis factis in tali te
Circa p̃mū q̃runt̃ tria ℟ primo
quis sit satisfactus Q no homo possit
satisfacere ℟ tertio qualit̃ det satisfieri

Ad p̃mū sic pcē

Q̃ q̃ satisfactio non sit virtus hic
actus virtutis Nam actus virtutis est
gratuitus satisfactio no debita est Q tē
actus virtutis est motus mitior satisfactio
no semp in motu existere ꝙsistit Q tē
satisfactōm homo aliq̃ facere p̃ncipiē
to peccatum actus no virtutis est voluntas q
℟ satisfactio est opus p̃mie p̃ma aut
est vera Q tē vera vere tollunt̃ sed
sed semp satisfactio vitiū vel eius effectū
tollitur q̃ go ipa e virtus vel opus virtutis
Q tem videtur q̃ opus sit mstie ꝙ
nulla virtus respuit debitum nisi mstia
satisfactio no respuit debitum Q tem
ad equand̃ rep exteriorē no sufficiē et cruēde
dum̃ et recompensatōm non sit ei per-
missum sit aut fiat satisfactio Q tem
satisfactio est ps p̃mie p̃ma no admittz
ꝑtmet go ze Q q̃ satisfactio ad reconciliatōz
fit reconciliatio ad tractatē ꝑtmet go ze
Q tem satisfactio q̃sistit in destruendo eas
petoz ut dicat aug̃ satisfare est mgnit
tas petoz exercere et eaz suggestionib̃
aditum non indulgē causse petoz sunt
passiones anime quib̃ ad pctm̃ mutam̃
rigiditia no q̃sistit ita passiones sed
ita operacones hic dicat phūs li ethi go
ze Q tem ad satisfactōz ꝑtmet multitudo
petoz exercitio talis talis no ꝑtmet
ad cautelam que est ps prudentie Q tē
videt̃ go aug̃ male diffinisse satisfactōz
dicens satisfactio est petoz causas exercē
et eaz suggestionib̃ aditum no indulge

quid sit satisfactio an vtq̃ actus virtutis
an satisfactio sit opus iustitie
an ethi diffinit̃ p aug̃ satisfactio

nam causa p̄cipue actualiū fomes est
qm̄ in vita ista abscindi non p̄t ☞ Ite cū
p̄cā sordēs est qm̄ p̄cm̄ sed homo p̄ se
non p̄t p̄cm̄ excūde ḡ nullo modo tollit
eius ☞ Item satisfactio respicit p̄cā p̄te-
ta ḡ non dr̄ poni in diffone eius ad qđ
respondet fratres sed ea q̄ sillogizat obiectum non inducūt ☞ Item inducitur
q̄ aliquis sel male diffamat liber cui ho
deus dicens satisfac̄ est deo honorē de-
bitum reddē/ nam lata reddit deo honorē
debitum ḡ ipsa est satisfactio ☞ Ite mo-
tens et angelus tenentur deo honorē
debitum reddē ḡ tenetur satisfacere q̄
fm̄ est ☞ Item nō solum dr̄ satisfacere
deo mō et p̄mo leso ḡ misericors
est destructiu ☞ ℞ ad p̄mam q̄m q̄
actus actꝰ actꝰ virtutis dr̄ esse dmp̄r
sumo mō malie/ et sic omis actꝰ q̄m
malitia non sit implicitā vel deterius
debite substantie/ actꝰ virtutis dr̄ p̄ q̄dā
tali actu p̄t vti virtus in finē sm̄/ ut
loqm̄ ambulare et hm̄oi/ alio mō fortr̄
q̄ suo nomine formā et rōm virtutis im̄pli-
citum hē/ sic fortitudo sustinere aduersa/ fortr̄
aut aliq̄s virtutis moralis est rō medii
Unde omis actꝰ q̄m̄ nomie suo rōm
medii importat formā/ se actꝰ virtutis/ set
quia equalitas/ rōm medii hē/ set satis-
factio equalitatē q̄dam importat/ vel equi-
penitie vel proportionis/ ideo satisfactio formā
actꝰ virtutis est ☞ Ad 3m̄ de debito p̄t q̄libet
opꝰ sit in se debitū tamen rōne gratuiti
actꝰ ex parte voluntatis operantis ☞ Ad
4m̄ actꝰ virtutis est motꝰ nitidꝰ p̄t p̄n̄-
palis actꝰ virtutis in q̄ virtus in motu
electionis nitidos consistit sed principale
actus eius in q̄ dr̄ esse virtus determinata
q̄sistit aliq̄s in motu exteriori p quē specu-
ficatur et sit est in satisfactione ☞ Ad
5m̄ de voluntario p̄t actus virtus no requirit
voluntatem in eo q̄m̄ patitur sed in eo
q̄m̄ facit tm̄ est actꝰ et unde satisfactio
imposita audire homi in vito no est
actꝰ virtutis in ipo sed in medico ☞ Ad
6m̄ quā q̄m̄ p̄t medicina misericordia actꝰ
p̄cti accipitur. s. adequationem unde et
satisfactio in adequatione q̄dam consistat
forma/ est actus iustitie sic misericordie actꝰ

seruus p̄cm̄ est dmp̄i/ vel sic ad aliū nt
q̄si aliq̄d reddit alteri p q̄ ei debet/ vel altius
ad altiū sicut q̄si iudex facit misericordiam
nō dnos ☞ In actu primo misericordia cōsistit
q̄ stituit in ipo facto misericordiam/ in actu
ho cōstituitur in passo iustitia/ satisfactio
vero exprimit equalitatē in facto p̄cti
p̄tulit adactum iustitie/ q̄m̄ est sm̄ ad
aliū ☞ Sm̄ vō ad aliū p̄t homo facere
misericordiam dmp̄r/ vel in actionibus/ vel passio
nibus/ vel in rebus exterioribus/ sic sit in muneribus
alteri dmp̄r/ vel ipsum p aliqua actiones
vel passiones recipiendo vel res eius subtra-
hendo factus adequationis ni vel bus exterioribus
est reddē ppe/ sed actus adequationis in
actionibus et passionibus est satisfactio/ hanc
ad adequationē/ facit ps misericordia indicatiua
que ponit equalitatē in passo/ sic sit
idem actiuus et passiuus misericordia/ unde
unde satisfactio ad p̄tem vindicativam
p̄tulit ☞ Ad 8m̄ de reconciliatione ☞ finis
est eius ultimꝰ q̄ est reconciliatio amicitie
sed p̄ius q̄ reconciliatio hī equalitatē misericordie
unde quia actus illi virtuti intellectuali dr̄
attribuit finis est finis eius p̄mus illi vō
aug est finis ultimꝰ totalem impetrati
vō satisfactio est amicitia existente sed
aliter tate impunite/ quia ad finē misericordie
in nichilate ordinatur. i. ad equalitatem
misericordie exequitur vō ad finem caritatis
i. adequalitatē amicitie ☞ Ad 9m̄ de passio
nibus ☞ q̄ finis misericordia sit principaliter cir
spatium/ tm̄ exequitur est etiā circa passiones
mediū/ sm̄ sit operationes circa unde colligit
nichil ne alteri lesionem misericordia et q̄ipiam
vic ad altius tñ ordinat et sit satisfactio
p̄t p̄cti ipsa cessante ☞ Ad 10m̄ de circu-
stantia ☞ q̄libet virtus moralis p̄tinet
actum prudentie eo q̄ ipsi formaliter
complet in eis rōnē virtutis tum secun-
dum determinationem medii attribuatur in
omnibus moralibus virtutibus ☞ Ad 11am q̄ꝰ
ſ misericordia no solum intendit ad ſ misericordia
p̄cedentē in equalitatē auferendo/ punitio tm̄
pena p̄tam/ sed etiā ut in futuro equalitatē tristoriat/ tamen tm̄ pena futurum

Unde si p̄mus li. dicit n/ pene medie

an diffe satisfactio q̄d auferit p̄t fieri

sunt vnde satisfactio q̃ie ē actꝰ mistice pe
nam ĩfligẽtis/est medicina curatiua ptis
pcita ꝯpensãdo/et pficuus astutus ta
cendo/et id patrimi dimittit abau sel
uo. sc honorem debitum mgri nõ ꝯne bñ
ficij accepti/sed ptis gnissi/patrimoniũ vo
dimittit ab alio/qmꝺ p tale morbi
abstersiõm fit pficuus a filiotura mfimte
Q dm go qmia li. ar ē subiũ volũ
tatiuum/post abscissiõm talis ptis/mansꝰ
pt infirmitate spiale q̃ debuit mcurie
et id augẽs dupliciter actiuum in dimittendo
ponit. s. causas absciẽdi/et suggestiones
repellẽdi/causã id tractat mtrisecãs primo
uidiceꝫ primas. s. libidinem/excaecatiuã malo
rũ exꝯ fuetudine delectabilis/et ptis delig̃as
s. difficultate ad bonũ/et hꝰ ꝯtiones vero
tractat optimates extirpandas tpr̃/et loco/et
hmõi. Q ad 1ũ dicendũ q̃ augẽs nitidũ
decoris dicimus sordes aliq̃ est tã remota
et cois q̃ie ui nitidi illa nõ tollit. sz mi
nuit. Q ad 2ũ causa ptis est fortior q̃
petũ q̃ hoc vltimũ est de causa sufficiẽti
qualis est libũ arbitriũ non de insufficiẽti Q
Homo satisfaciendo p auxiliũ
gratie tollit talẽ pcem cui auxilio cl̃pa
ablata ē g̃tendo Q ad 3ũ satisfactio respicit
respicit ptium q̃ sus pnã et satisfactio
pmo respiciat ptium talẽ exigẽti etiã
respicit futuꝝ inqꝝ ē medicina pfuas
Q ad 4ũ q̃tam q̃ q̃ dnp̃ē debitum
q̃ debetur deo tãdẽ ꝯne bñficij abs
tracti saltẽ ꝯne ptis. m emm q̃ missi
satisfactio mtendit reddẽ honorẽ debitũ
ꝯne ptis q̃ missi/sed lata ꝯne bñficij
accepti/id dimittẽdo angel̃ intelligit debitũ
debito pmo modo/non secundo/et reddẽ accepte
non pfectiue solum/sed p restitutiue Q ad 5ũ
de latria q̃ lata respicit debitum accepti
bñficij/sed satisfactio debitum ptis q̃ missi
Q ad 6ũ de miserete q̃ non tenet hꝰ
modi/et angelus ex debito ptis q̃ missi
sed accepti bñficij Q ad 7ũ de primo q̃
satisfactio primo et pfectiue respicit deum q̃
respicit ptem q̃ ad ausiõm q̃ exigẽti
et pactus pt respicere etiã pximũ q̃

p conversiõm ad aliud bonũ q̃ mutabile
inordinatum leditur pximus et q̃ pximo
leso leditur deus id non fit satisfactio
deo nisi fiat pximo similiter ꝛc̃

Ad primum ar. sic proceditur

dicitur q̃ homo nõ possit deo satisfacere/satisfactio cũ dz exigi offense
offensa vo dr̃ est infinita/q̃ia offensa
recipit q̃titatẽ drãm a deo inqꝝ q̃ mittit
go non pt homo de ea satisfacere Q tertio
q̃ia totum q̃ hr̃ homo/et dmissio nõ pt
de dampno dato duo satisfacere/pr̃e mitti
pt ꝯpensare/tertium go totum/q̃ habet
homo sit dm̃ hꝰ pr̃ homo duo satisfacere Q item ꝛc̃ tertio totum q̃ hr̃ nõ sufficit
ad primũ debitum soluendũ nõ pt poste
debito satisfacere/sed totum q̃ hr̃ homo
non sufficit ad debitum ꝯtionis p̃ solu
endum/go debito ptis nõ pt satisfacere Q item homo totum tpr̃ sui
mitis dei expendẽdo tum go tpr̃ amissũ
nõ possit recuperari nõ pt de eo homo
satisfacere Q item q̃nq̃ est ptum mor̃ le
q̃m oi. ꝛc̃ deo polymiali millo pmo
homo potuit satisfacere go nec pximo li
Q item dicit ḡg̃ factꝰ est dignus
malo etno q̃m in se permittit boni q̃
potuit esse eternũ/sed pmq̃ nõ pt satisfa
lemaiori debito go p solum tmqꝝ rei
temporalis non pt fi satisfactio de ptis
Q item potestor est angelis homie/sed
angelus non pt satisfacere de peccato
suo go nec homo de suo Q deus
non exigit ab homie in pgle/exigit
alie satisfactiõm ab homie p ptis Q ter
mino index nõ plus exigit in emenda
q̃m q̃ inissimi est in culpa/sed totum
q̃ q̃missimi ē in culpa/creat in ptate
hominis/go et totum q̃ deus exigit
in emenda Q item q̃nto in̄ peccatũ
est misericordior/tanto ei facilius pt
fi satisfactio/sed deo fit homie minor
go ꝛc̃ Q item videtur q̃ hõ possit

misericordior

an homo possit satisfacere deo
an homo possit satisfacere de uno peccato sine alio

satisfacē de vno pcto sm̄e alio sm̄a
eorum q̄ nō hūt q̄ueriom̄ adūer-
cem vnde pt auferri sm̄e altero
go vni pt tolli sm̄e altero
item vna infinitas cōrlis pt tolli sm̄e
alter go assumpli vna infinitas pria
lis tē vni vni tollī ceteris cete-
siastice pt tolli sm̄e alio go et ceteris
dimic tē dg ē mitior dior hoic
sed homo satfactor recipit vnig de-
biti sm̄e alio go magis deus tē
satfacē p augē est tas pcto p cetide
et cor̄o suggestiombs admittim non
nisi lige sed h fi pt de vno peccato
suic go et satfieri dg satfactō
tuvat pcm curatō pcti nō sit sm̄e
gratia gra vō nō tō patit pcm
tollī nisi le pcm go nō pt satfactō
fi de vno pcto sm̄e alio tē dg
nō dimidiat vena go nō recip satis-
factom de vno pcto sm̄e alio pt
ad pmam qom sch̄ sit homo facē alio
dnp.r pt intelligi sant p se salut paliq
i. xpi tg infinitum infinitū pmittib
admitorio sūa et satisfacē dm
go cp homo cum admitorio alterius
i. x̄pi tg infiniti infinitis peniteb
collatum satfacē pt se ipse nō pt
hoc exigitur ab ipo / cū em impli fiat
hō deo debitor s. zonē bñficij accepti
exigno tenet ad gratiā actōm set rone
pcti commissi exigno tenet ad satisfac-
tom sm̄ infinitū hoc debitor exigitur
ab eo eadē equale eq̄litate equalitate
qua hoc ē impg le sed equalitate ppor-
tōis p q patom ad possibilitatē sua
via h ptm li. octi / in hns honorib
q̄m sunt ad deos et pentes / nō tenet
homo ad equalem / sed ad possibile
dg ad satisfactō dr equare x satis-
facto cp iste fecit cū alieno admitorio
i. cū infinito xpi / equat offense / q̄tus
nō pse equare ti dc ad 3m cp equi
dr equalitate ppor tōis / nō equantis
ad 3m de p nō x nō est simile / de
h nō homīe / et dr / cp totū pculum q
hr scrum homis / ita ē dom cp nō
est scrum vnde nō pt inde fatere
voluntate sua / sed id quod hr hmoi
dei / ita est dm / cp cria hmoi pt libertate
arbitrij sibi datum dg ad 3o de debito
x totum cp hmoi deo debitum est / debito
honestatis / sed nō debito nūitatis / po le
est cui cp homo deo impedit totū et deo
dens q̄stitui homī mēsura ad cp te
h abstinentia precepto dereliq̄o il pt sol-
uere alius debitū s. ecopib̄ si erogā-
tomis dg ad 3o de tpe x tempo totū
non est debitum deo debito nūitatis
ideo m tpe futuro pt homo solue debi-
tum amissi ptiū temporis dg ad
3o de pcto oīgnali x cētus peccatum
mor le sit gravi q̄ reatu tum oīgnale
est gravi q̄ dampno / q̄ m uno sit toti
natura / ideo de eo nō pt satfacē p pnata
sed publica equalem totī nē dg ad
3um x cētus mitū homis pse non
sufficiat satfacē p debito eterno / tū pōt
tum mito ppi dei tum gra x debite
cuq; id q̄ erat ibi i finitū remittī a
satfacē pē dg ad 4um ad angelo x cē
mis de se sit potentor homine nō tam
hr admitorem satfacies / q̄ hr homo q̄
mitum mediatorem dg ad 5um q̄ appōta
m̄ dem deo nō exigit ab homine tm po le
re x cētus sit homī m pg le satfacē
p se tenie possibile est cū admitorio
gratie p q̄ram gratiatur homī mitū
x̄pi p ipm si q̄mdo fit remissio culpe
et pene eterne et remanet debitū pene
temporalis dg ad 6um nisi multe x
quietus culpe nō tantū mēs matur
ex parte agentis x excepte cuius m q̄ fit
illud aut nō est m homis p̄tate dg ad
7um q̄ctō m q̄ peccatum est mitior re-
x hit ē visi m offensis pib̄ nō mes-
fensis mpibus dg ad 8am q̄m x
p̄cta excepte comissois dissimt excepte
ausiones hmoi sm̄a ab uno auferūt
excepte ausiones / magis hīt rom offese
q̄m exparte comissiones / sm̄a pcti nō
est nisi ait an q̄ / appetitu malo rep

sco debito meliorꝑ satisfactõ vo tollit offẽ
sam/go tollit accessiõm/go cum nupo le sit
aiam que simpr est ex parte actꝰ ab
uno simplicꝫ deo/ex parte non ex q tol
lat omez offensam/go omne pctm/non
cum tollatur offensa/nisi precessurõm amicic
amicicia vo no pt restitui quẽadm mar
alicꝫ gen amicic/unde id est/at si ho
de vndecapa alapa alterꝫ satisfacte volens
simul daret alterꝫ ¶ Ad id corp que non
sunt querabiles ꝑ quis non habuit pcta
queriõm in essentia sunt cum effectu expte
ansonio/unde qui offendit in uno/fit om
nes. Iac. ij. ¶ Ad id dempsim te et se
cundo excepis/sce debito ꝑ no est sile
qm hic ꝑ pecuniã sunt tolli/no per
uiuꝫ/sicut oia pcta per gratiã ¶ Ad id
aug ꝑ cum unꝰ pctm sibi ponit ꝑ hoc
ad aliud non ꝑtinet tabscindit pctm aliud
qui in alio remanet ꝛc

Hoc tercium articulus

Sit ꝓcedit̃ qꝫ satisfactõ non possit fi
nisi p opa penalia/qm pentẽ ꝑ quis
est penam tenere/go no fit prima n̄ per
opera penalia ¶ Item petꝰ in qꝫ in petꝰ
est debitor pene sed satisfaciendo reddit debit
ꝓ peto go reddit penam ¶ Item prima ꝑ aug
de quam voluerit vnusqꝫ se ꝓnens in se q
delet qui fisse vnusqꝫ vo fit ꝓ quadꝫ recõ
pensatiõm semꝑ per opa penalia nulla
fit deo recõpensatio qm̄a non delectatur
in penis nec go nec satisfactõ ¶ Ite quãto
opa exercitii caritate fuit tanto mag penalia
sunt go quãto exercitii caritate fuit tanto
mag essent satisfactoria hic ante finem esse
ꝓbatur ꝑ illud luce. vij. remittit ei pcta
multa quoniam dilexit multũ ¶ Ite satisfacte
ꝑ amicꝰ honorẽ deo debitum reddẽ etiã
fit ꝑ opa non penalia go ꝛc ¶ Ite qui
cotidiãs curabitur cum go quam pcta ut
accidia ira et hmõi penalia sunt ex opera
ꝑ que purgant esse delectabilia ¶ Item
si penalia ꝑ se ex esse satisfactoria/go magꝭ
penalia elicit magꝭ erit satisfactoria cla prima
hominis amari quã magna quã magis horis
libalis ¶ Item videtur qꝫ possit fi satisfa
per opa certũ tẽpus totaliꝫ pcta qm̄a
deus vn ꝑ ꝓha regi pcta tua elis ei
dime go ꝑ manens in infidelitate potuit
redimere pcta go satisfacit ¶ Item si no
ꝑ fi satisfit nisi per opa in tẽpore pcta
cum nullꝰ fiat an sit in tẽpore ex ꝑ
utile eadẽ opa satisfactoria in merita ¶ Ite
misericordiã est deus homie/sed honio di
recipit solutiõm debiti ab inimico go multo
magis deꝰ ¶ Item auctor et si fides
desit pena satisfacit et relevat go sine
fide ꝑt fi satisfactõ go sine caritate
¶ Ad i. cor. xiiio. si distribuero in cibos
pauperꝫ ẽt go cla pcta ex tra caritatem
non valet go multo magis alia opa satis
factoria cum ipa sit propria in operibus
satisfactoriis ¶ Ite non ex da imperiali
peccatum qui satisfecit de culpa qui fi go
sine caritate ꝑt fi satisfactõ ꝑt go cha
racter in anima sine caritate ¶ Ite nihil
q possit fi satisfactõ p opa in caritate emicta
et inchoata/sed ꝓbat ꝓcta/qm̄a exeunte
colle qui penitet finit in principio
actus tota actus informat go expio
mortalis bolle priusq in caritate incho
antis informata tota eius prius ¶ Item
ꝑ solum primo quicunque fit satisfactõ ꝑ pec
mortalia q finit quicunque et ipse solvit dam
totum go satisfacit ¶ Item deus non recom
pat beneficia tam sit summe liberalis go
tum pena etiam h mer q mutantur in
temporale non recompat hoc beneficium go sol
vendo penã illa tpaleꝫ debitam et ab
solutam ¶ Opa ꝑ mortalia non sunt placita
go nec meritoria go nec regratiatoria ¶ Ite
solo manente reatu no libat soluente
hꝫ vo opa que ꝑficiunt in mortali ma
neta et recepta go non est satisfactoria ¶ Vi
detur qꝫ statim sequente primam/fiat
satisfactoria opa/in mortali sta/qm̄a hmõi
q dñi xxxvo si attenuato ꝑ tuꝫ de
gro qꝫ stricte bone conversatois/ex ei com
putari extra quo peccauit/go redeunt
talia opa in quantitatem dei ¶ Ite sic
effectus bapi impeditur ꝑ fictionem/sta effectꝰ
satisfactionis ꝑ ecclesiã pctis/sic recedente
fictione reddit bapi efficacia/go recedẽte
peto/redit similiter efficacia satisfactois
¶ Item si non recognoscit go eccl stam
da go cui preceptum est ut tradat ultra
mare item tenetur ire ¶ Qꝫ caritas no
informat nisi motum qui ab eo procedit
go multo ꝑ informat hmõi opa ¶ Ite

an satisfactio possit fi sine operibus penalibus
an possit fi go caritatem tota facta

an possit fi ꝑ opa emicta et inchoata
an stante ꝑ sequente primo fiat satisfactoria opa
in mortali facta

fuit mortua qo non remmsit ℔ ad
priam qm q̄ satfacto respicit tra-
rem culpe pte/et p̄ priacm future
et quo adutriq; q̄uenit ut fiat pe
opa penalia/quo ad p̄mū q̄ id qđ dpe
debetur ℈ pena ℔ satisfacto vđ ℈ solu
debite emēde p offensa/quo ad scđm
qua pene ℔ p̄hīt moderate qđam
sunt vnde p̄uant et rectū mit a culpa
futura ℭ Ad 18 dicendū pē sacōne ℔
ūno popa penalia fit recompensatio q̄
licet deo nichil possit auferri preter cul
q̄m in se ℈ aliē ei honore debitum
q̄ qo q̄ soluat alias modicū sūt pe-
nam q̄ius aliē deus non delectatur
in pena ut est pena delectatur tm̄ ratio
ii est mīta ℭ Ad 19 de caritate ℔ sit
difficultas ex parte opis non ex parte
voluntatis ideo ℈ plantis auget mīt
ta penalitas illa q̄ iuget satisfactoz
que consistit in q̄ue opis non voluñ-
tate operantis ℭ Ad 19 dubio ℔ aliē
intelligit non deq̄ honore debito ℈
honore debito zone pcti q̄uissi ℭ Ad
19 de cardia et ira et invidia ℔ q̄ius
passio aliqua sit annexa tm̄ in actu
voluntatis in amore p̄ati hom̄ et mor-
dinato radicate ℭ Ad 19 de amore ℔
penalitas que venit ex gđe opis amor
initium satfacms nō q̄ue ex bona voluntate
operantis sic q̄ingit in cla amari ℭ Ad
2dm qđm ℔ satfco ē amoto offense
et restituto amicitie/sic aūt nō p̄t fi-
ūe dei gratia et caritate/ideo nō p̄t fi-
satisfactio p opa exercitate fit ℭ Ad 19
dm ℔ lo2 de redemptōe a pena ēpali
et i mūcte eidem nō etna ℭ Ad 19 ad
tum p̄sumptōne q̄ctōis ℭ Ad 19 de mē
titudine ℔ q̄ius non excusat ētitudo
sīe sufficit retitudo probabilis q̄ctūre
ℭ Ad 19 de simle ℔ non ē simile
de debito rei extorti et de debito satis
factōis p offensa. nam adsoluto p̄
debiti sufficit restitutio rei ℈ equalita-
tem mīticie ad ℈ nō mio exigit restitu
tio amicitie ℭ Ad 19 ambro q ℔
lo2 de fide etiā infidelitate q̄sīe nō de fide
dente q̄nia debita oblita p q̄ctōm et co
fessionem et satisfactionem tūaliq; remittūr

℈ Ad tiam qđm ℔ non p̄t esse opus bonū
et meritoriū sine adeptōne mte/sīe remis-
sionis pene sine intentōne bona/meritū
nō bona ad esse opis mīs' duplex nō p̄t/vel
℈ q̄timatum actuale vel ℈ habituale/hic
vero neutra est vnde nec ē opus mīto-
rium nec satisfactorium ℭ Ad 19 dicendū
℔ hic intelligitur ut est meritū q̄timata
℈ habitum hic id ē mīt̄ rupta ℭ Ad 19 ad
p̄ma q̄ dignia ℔ q̄ius licet q̄dignia q̄n
in merita sunt ppē debitem gre annexe ℈
nō q̄n impletur ℭ Ad 19 de cōsolatōe
bñ facto ℔ deq; nō recusat q̄m ē de se
sed homo ℭ Ad q̄tum qđm ℔ caritas
non p̄t vim facere in actum vel a se elici-
tum/vel a se imperatum/opa nō sūt imo-
la caritate nec sunt elicita nec imperata/p̄t
nō vim facere abea ℭ Ad 19 ūm xxvo
℔ intelligit atpe quo peccavit excellēs
non melissime ℭ Ad 19 de capo ℔ nō
est simle q̄nia in bapō imprimit caracter
in satfactōe non ℭ Ad 19 de ritu cōne ℔
q̄ius nō sit absolutus a pena q̄ digna
satisfactoria/absolutus tm̄ ē abea q̄ne sit
absonne ni mīta ℭ

Circa ℈ problema

q̄rit̄ circa ℭ primo q̄ sint ptes
satfactōis ℭ Quo de singlis q̄ro ℭ Tio
de restitutōe an sit pars satisfactōis

Deinde sic proceditur

Secundo aut
satisfacte ē tam sacre p̄cedē/go ℈
mūy tam sacre debite assignē ptes satisfac
tōis. tres aut sunt ex illis petrorum
de q̄mbz. 1' Joh'. iij'. unde q̄ ē in mundo
re go cum q̄tuplē variis opponatur
remissio/q̄tuplē oratio clara/triplex
mūne oro/q̄ debite assignat' hec tres
ptes satfactōis ℭ tem thobie xij boa
est oratio tam remissio/et ela go debe
ponit' hec tres ptes satfactōis ℭ ℔
amus emenda vel fit debitis alīc vel
corpis vel passionis go vel pecūie vel
℞ rem. q̄ vel ℈ elam ℭ q̄ aut proxīj
℟ h' q̄ue de modo q̄ro q̄ remissio sanctā
postea corpis oratione postea mētis

ℭ Et sunt ptes satisfactionis

go elā ſeſſimit ¶ Item hic xj dute elāz
re go ſola elā ſuffirit ¶ Item multa da
mſi pegnatōnes diſcipline et hmōi cō-
ſueuerunt i mngr pfatōne go ſmit
et alie partes ſatſfcōis ¶ Ꝛ ſcē cōfiteꝰ
mālis/quedam ſmut partes integles p̄
et pncipales/ut partes domꝰ ſmut fun-
damentū pietas et tertum/ſedam nō dcm
te uce eque nec eque pncipales ut ligna
et lapides/ſit ſatſfactōis tres ſmut ptes
puncipales. ſ. ozō/iemunio/elā ¶ Concedā uo
ſmut ſiarre que ad has rednt/ut mgr
lio pegnatōes diſcipline/et omnia opa ca-
nem affligeria rediuit ad iemunio/ſola
uezo opa mle ad elām ¶ mā vō opera
ſpualia ad ozāmſſalis uidetur go elā re-
mio et ozō/ſmt ptes ſubiectiue/et mone
tali rōne/ſi eēnt ptes integles nō eēt
p ſecta ſacdos in iſta tera ſemp eēnt
qz non uidetur vm/ſqna m quibdam
alem tm ſuffirit ſz ozō/nec iemunio
¶ Hanc vō primā pmaz ſuffictia nul
tipliter pē dicipi ¶ Uno nio reō dicit
actio ē motꝰ ſatſfcōis/ſz p remiam re-
uocamur a cōtcupiā rarnis/pelam ad-
cupia oculoꝝ/z ozōm a ſuperbia vite ¶ Ad
mūd ex parte tuā ad qz/ſqna p̄miam bu
ordinatiue liamo in ſe rpōſ/p elām ad p̄cm
z ozōm ad deum ¶ Ad tertō nō ex pte mē
degna ſit ſatſfcō/ſqna p elām ſit ſatſfcō
dbōm exteriōr ſubē/z remiam debi
corpis/z ozōm/debitus q̄me ¶ Ad quarte
modō ex parte modoꝝ ſatſfactōis/ſit cūl
mpetio relaxatōis offenſe ſant p pnā
tōm iemundo ſant ſi redemptōm elā
mundo ſant p ſuplicatōm ad mundo ¶ Ad 8
am rōm Ꝛ loqmr p quōdam apparz
nō p ꝓpetatem et io non loqmr de elā
qna clemoſina dicit ſanat utrūq; ad
id luce xp̄i Ꝛ ſi gr̄a vnam loqmr de
mūdicia reliqua paſſionis adnexis
nō de mūdicia anime ¶ Uel melius dr
eſt qd loqmr de elā ordinata que magit
dſe rō

Ad articulum ſic pceꝛ

Qr̄ qz elā nō ſit ſatſfcōria qz ſatiſ
factō ē opus mſtice elā nō opa mle
go rē ¶ Item elā eſt opus ſuper ezo-
gatōnis in articulo uētitatis opera

clemoſina ſit ſatſfactoria

ria ad qne non teneminr ſacdos non
pt̄ m̄ mgr nobis go nec elām ¶ Item
quitur de quo debeat fi elā vel deſſe
fluo ſolum vel de nēcio et utrūq; deli-
cte acquiſito ſolum vel illicite ¶ Tē
uidetur qz iemio nō ſit ſatſfcōm qz
ſit ap̄ qz de iemio loqueus i tſti vi
exercitio cōdis ad modicū vtilis eſt ſi
vero eēt ſatiſfactōla p̄ pctis inflictū eēt
utilis go rē ¶ Item ſacdos dr ſi p̄ pnā
tām actoris non miſtri go aie nō cōpiſ
¶ Item p iemio affligitur ergo q ſonere
debet et tuba mimit et mors attēmata
hic aūt eſt malū go non ē ſatſfcōm ie-
mio ¶ Item uidetur qz oz nō ſit ſa-
tiſfactōla qpatur em̄ mgnēnto ſuam
etēs xp̄i niſi ſit moriēntes p dilectam
mgnēnti ſacdos nō dr ſi penalia ¶ Ad
dam ozō ē aſſēſus mtellectꝰ m dm
go eſt opus q templatiue nō actiue ſz
gz vacat ē oratie amatōs in q pncipue
gemitꝰ non bba qpōſita/reſonare go ozō
metalis ſolum non uocalis qne dſuet
in mgr eſt ſatſfcōria ¶ Ad qr̄ qz hoꝝ
tm opm ſit magis ſatſfcōrium ꝛ ad
pnam gom qz elā dimr pē ſi ſanit de
tanc ſublenandi nēcitate p̄rimi/ſit ē
apz mle ſanit mtēcōne recipe ſanādi p
debito offense dme/ſic eſt opus mſtice
et ſit ē ſatſfcōria ppē/vnde pmo mo
ppe pūnet ad mitiū nite eēne/ſecūdo
ad mitiū dimiſſionis pene ¶ Ad 8
dicendū Ꝛ nichil impedit vnū et idē
opz extrinſ eſſe mlte quāz ventrium
qnis forma r ſit vnīg vtiq; eni vtq;
vna actu alterū aliqn adiuuē ſimul
et tūc opz id vnū vtutis eſt ne impar
altius ut eliciens ¶ Ad 8 de oplbz
ſr̄e cogatōis Ꝛ finis ſi ſe nō ſmt
debita tamē p actūs ſoluc culpe poſſūt
ſi debita et in mgr ¶ Ad 8 de quo
dr ſi elā Ꝛ tam̄ q̄ritur an dr fieri
elā ſeppo tm̄ an etiam de alieno dr
qz elā dr ſi ſeppo alienū ubi dimr
pē eſſe vel quo ad dim et diſpſatōz
et de hoc nō dr ſi elā niſi in articulo
uētitatis ¶ de quo ad dim tm̄ et de hr
pē ſi adiſpſatōre in pbibeat de excepto

an remiam ſit ſatiſfactoria
an ozō ſit ſatiſfactoria

articulo vñitatis in quo dr etia si' domio
phibente ¶ Cmni no' q̃ritur an possit
si' delicte acquisito ℔ delicte acq̃-
sito si' pt delicte acq̃situm aut e' acq̃-
situm trisactõe differentia aut' non si'
non nt in rapina no' dr si' cla' ses
restituco si sic aut go competit repetico
nt in usura nec dr si' hi cla' aut
non competit nt in mctio et tunc
cla' mde si' pt sed non obsõ publica
vtilitas ppter detestacõm crimis ¶ Cmm
vo' ergo q̃ritur an de sigillo an de
iudicio debeat si' cla' dr q̃ aliq' est
sigillu' ne et psone ad sigillu' ne
tu' nctiũ psone si' conspectionis sue
vniendi aliud nctiũ vtriq; Sepcimo
dr si' clemosina despa, sño pt si' de-
non dee ¶ Ad ham qõm dicit mo
℔ in carne duo simt, sna' q̃ne dr sustẽ-
tare et seruare vitium q; dr domare seruitutẽ
go q; natũ frat et domat vitiũ bo; q;
est et satisfcõem, aliud non ¶ Ad 18
1' tñi vi ℔ admodicum vtile dt
corpis exercitionem q̃ratime rõ pcedit
non absolute ¶ Ad to demstrmito
q̃lis in pñcõe ministr seputi non
pñatur actor tñi in pñcõe ministr
h; licti q; magis ppe fuit ordinatꝰ
pmittit actor pro q̃ mistiũ Ad
8 caro dr fom ℔ caro dr se uerisi
vitiũ septim ieiunio; go q̃ hic fit
est ham q̃ no psumit natura sic
cum licio malum ¶ Ad tiam qõm
℔ oio dnp' si' pcant p impetratõe
bonorũ sanct' p aliorũ male ospma
est ps q̃ tẽplacõnis sua ppe pt satisfor
¶ Ad 1d ℔ inq̃ddo ℔ q̃ tuetur; oro
sanus sit spiritu tu' penalis est carni
¶ Ad 1d ℔ cõtẽplacõe ℔ oio debois
adipiscendis ad cõtẽplacõm pnnet ses
penalis amittendis ad satisfcõm ¶ Ad 1d
tñ non intendit excludere oiõm mortale
q̃ne q̃rita est mortali sed illa q̃ nõ
est solum q̃ne mortali ¶ Ad vltima
qõm ℔ p satisfactõ, fit impetratio
gr̃e remissio pene, purgato religiat
tulpe ¶ Ad pmm pluis pt valere
cla' ppt multiplicitatẽ mittendorum
ad septimũ tertium adtertiũ oratio ꝛc

Ad 2m articlm

Sit p̃ceditur q; restituco sit pars
satisfactõis q̃nia illi q̃ nõ vult restitu-
ere consequit in nigi maior p̃na
go videtur q; restituco sit pe ipsi' pñe
¶ Item non pt si' satisfacto sufficiens
deo n̄ fiat restituco q̃nia dicit aug'
non dimittit' pctũ nisi' restituatur
ablatum ¶ Item gra gratis tribuit
cum go petiõ tribuitur p satisfactõm
tanq̃m a gram et ablatio mala cũcte
p restitucõm ipa restituco est q̃dam sat-
factio ¶ Item dr satisfi deo et ppinquo
restituco vo' est pe satisfactõis q̃ne fit p-
ximo go restituco satisfco impone' si arbitri
sacdotis restituco nõ non e' m; cui arbitro
go ꝛc ¶ Item a restitucõm etia tenet'
homo sine pcto ut filiꝰ q; usurarꝰ a satis-
factõm nõ no tenet' go ꝛc ¶ Te restituco
sufficiẽ pt si' m pcto satisfco vo' no pt
go ꝛc ¶ Item videt' q; non sp sit ultima
rei ablate restituco alicui cui fama
auferꝰ vel virginitas vel mta nel me-
brum q; ipse nullum restituit pe go
cum nulli tenear' ad nisi le' no exigat'
ipse restituco ¶ Item qui impedit aliq'
a baptismo busticio vel a sepultura obtinẽ-
di non pt restituẽ go non tenetur ¶
Item qui impedit lucru alterius vel vi-
neam seu cultum' seminatum secundo
vel pecuniam retinuit vltra tmꝰ q̃sti-
tui retinendo a principio dit lucr' fuisse
et tenuit' non tenet' restituẽ ñ videt'
go ꝛc ¶ q; m' q; plus ccat ad restituẽdũ
teneat' nam zacheꝰ nobis pponit' re-
stituendus exemplum luce xpo ipe a
se abtulit q̃adruplũ restituere ¶ Te
h; legem ams reddebat' in q̃adruplũ
et bos in q̃tuplũ ex̄o ppon go tum
p̃ceptum ad finem moꝛale ñ m' adhic
obtinet ¶ Item inditur q; solus ille
q̃ damnum facit tenet' restituere
q̃nia nõ plus exigitur in restitucõe
q̃m illatum est in dampno sed si'
non ipe solus sed alii tenentur plus

an restituo sit pe satisfcõe
an sit se mortale restituo ablati
an pleg' q̃ damnum fuit tenet' restitu

cet in restitutione go re(C)tem ipe id
aliqn no pt restituc sine periculo pe si se
manifestet go no tenet restitue in tali
casu (C) fautores et consentientes pi peti
plectendi simit go n tqz tenet restitue
(C) tem nditur qd non sp sit dampnificato
restitue non cuit pe ei restitui nisi cog
scatur go cum aliqn satisfactur restitue
non dz sp ei restituere (C) tem aliqn
in remotis ptibus agit ut ademptu sine
maiore dampno prcuriri possit non
vel forte mortuus est go tenet no te
ei restitue (C) q p restitutionem integrum
equalitas iustitie equalitas iuo est nt
cui sta est ablatu fiat recompensatio
(C) ad primam qom qd patet satisfactis
aliud ce dupr qt pe vel qd de illud
qd ad debitam satisfactionem exigitur sit est
pars satisfactionis satisfactio restituto vel pe
in quo qsistit satisfactio sit no e ps si fini
dampnum et quasi pambulo (C) fit et
inequalitas iustitie ad primum tpliciter aqui
in rebus emptis tertio rem detinendo
aliqn in actionibus et passionibus ei i
iurando aliqn in utroqz similit ut ei
nt ei p vim res auferendo h hr tplex
fit emenda nam in primo casu sufficit
restituto sic qn solvitur debitum in
ho sufficit satisfactio in tertio vero requrit
(C) ad id de illo qui non valet restituere
sp in mgnit ei maior pena no p emenda
pditi sed p cautela futuri (C) ad id de
satisfactione que fit deo (sp) hic q tuplex
quia restitutio est pambula ad satisfactionem
sic cessante apto no est ps satisfactionis
(C) ad id hec q dicis teneatur sp per
restitutionem evitare dampnum passi sed
no culpa mpenitis (C) ad id satisfactio
dz fieri deo et primo (sp) restituto pme
non est ps satisfactionis que fit primo
que e reconciliato amicitie imo pam
bula ad hec (C) ad iam qom rpc res
que ablata est ant pt restitui a non
si non pt no tenetur qm restitue
qm iustitia no sp exigit equale
sed pt tenet ti de dampno dato
ad arbitrium boni viri satisfacere sp no

an sp set vsurarum depositorum

pt restitui tenet (C) unde augg qd dn
res ablata est no restituuntur si restitui
pt no agitur prima sed simulatur
(C) ad id de fama (sp) fama alicui
pt auferri nec i qte eius dna ud actor ad
vel de mutando et tunc no tenet qm
ad restitutionem bone fame aut in qte
fla dna imponendo tunc tenet q nitum
in se est laborare ad restitutionem fame
(C) ad id de virginitate et hic (sp) qm
virginitas p vim capitur i illata vel
puelle vel penitus eius tenet qm
satisfacere de dampno et in ria si pos
sibilitate sua et arbitrium bonor qm
sine vi et cum voluntate eius non
(C) ad id de beneficio (sp) talis aut qte
impedit qz forte malignus erat et timet
no te in agno aut in mste tali qm
non teneat restituere nonis adeptum
beneficium tenet tamen regaliari illi si
arbitrium boni viri (C) ad id de usura
et ago sensato et lucro (sp) tal no
tenetur ad totum lucrum pretium rei
multis casibus pt impedire sed tenet
ad necesse. i ad rationabilem estima
tionem dampni dati (C) ad id qd oppo
in gen (sp) de zacheo sed erogato edit
no notitias (C) ad id ero xxcv (sp) resti
tutio moralis est sed vere restituto cum
augmento p cepimus e medicinale no male
(C) ad iam qom (sp) no solum facien
tes sed eam consentientes tenet si distin
guendus eta consentientes aut go consilio
corpo non dat ullo mo eam aut patro
cinium ullum spoliatoribus / et tunc si tenet
a p stant et tunc tenetur hic ad q tigit
in plurib tacitis aut consilium sine quo
no erat factum / danda spoliatori aut
mutando ipm / aut recipiendo et instituendo
aut dissimulando cum ejus tenetur
quis et pot set impedire ut princeps
tyr / a delatoribus non aliis factum
incitando / a despoliis participando sic intel
quinta illi bona misi portio illa que
obligant ad restitutionem que sunt hic
(C) ussio consilii q sic patroc cinii
(C) participans multis non obstantibus

non maiestus ¶ Qui huic talibus aliq
tenetur in solido ut qui fruit tunica
tocius alterius p parte qui huiusmodi
ut principales uno tamen soluente tot
liberantur omnes ¶ Ad id no plus exigut
re & quis quicq tenet tamen uno
soluente omnes liberant et ideo no plus
exigitur ¶ Ad id de periculo pe & qui
periculi timeta & si restituendo detulerit
se vel p nuntium non-nec venerit
manifesta ¶ Ad quartam quam & restituere
debere ei cui primus fruit qz necessario
defuncto et hec eius una pars existente
& una sufficeret ipi restituere vel eius he
redibus scitur eni dampnum datu est, si
negat de consilio eccie pauperibus parua
eius dari & et sit ei restitui intelligit
quia negotium eius nisi utilius quidem qui
ei pauperes q heredes substituit ¶ Ad
id opponit qui alius no cognoscit
& qui cognoscit ei & restitui alteri pri
mis maxime eiusdem loci ¶ Ad id de que
te in remotis & si res magni valoris
& & nisi adeunte adiuncti reliquam vel
eius si commode pt si ex pensis prius non
eius mitti alicui sufficiat eius primus
vel pauperibus si res modica est & qui sibi
ecclie pauperibus erogare

Circa tm articulum

quinti dno ¶ Primo si ea q fiunt
in mortis fiunt nitoria alterius boni ¶ Et
si fiunt nitoria diminuendis alterius mali

Ad primum sic proceditur

Vi q fiunt
nitoria quia et auctas qui nullius boni
irremunerati et nullius nulli in primum
go omni bono debet nitens aliqua ¶ Item
si nichil nichil go p nichilo fiunt hec
bona ¶ Item ysa & si audiens me
bona tire tenentes & & hic no permittuntur
cristiani in talibus quia no fiunt talia
opa prima go videtur q opa sed ex
tantum fiunt nitoria ¶ Item malus p
fronius est benefacere amico
cum go peteret & medo deo benefaciat inimico
magis meritis nitens ¶ Et & medo qui
nistius ¶ Quinto peteret pro e digni
patre quo ex sectione go nullus nichil nitens

¶ Item i tuo xpi mei michi p dest go
nichil mentitur ¶ Item videtur q saltem ad
venientem caritate fiat nitoria & potentior
est gratia qui culpa sed culpa mortificat
una go gratia vivificat tota mortua
¶ Item magis gaudia sunt in quibus bona
ad gratiam qui naturalia sed natura primum
vivificatur go magis bona in quibus facta &
facilius & in natura vivificare q mundi
mota qui resuscitare quod mortuum est
si go gratia resuscitat opa mortificata
multo magis vivificabit eadem que magni sunt
una ¶ Si no pt vivificari q no pt plus
nite quia nigri illa magni sunt vel et post
ficari ¶ Ite n pt vivificari nisi q hic
potestatem ad vitam sed hmo opa nulla
hnt potestatem ad vitam go & & ad pa
donum nitorum aliqui de super vel de
condigno vel de congruo hmo hns opa
bona exeru cruciatum tra mich bot me
rentes ¶ Ho nio nichil aliqd ¶ Ad 2
gratia go p me ptis & q studuit de
nuto q gratia non q digni ¶ Ad 1 dem
inico & nunti de pe alieni si qui odit
et sunc bn facit p frem & alieni q odiet
mig pe dicitur unico sunc bn facit no
est p frem, deo amat peccatores diligit &
mis non diligatur a deis ¶ Ad 3 ad vltz
peteret no est dignus & remoneat mitti
q digni non q gratia ¶ Ad 1 prima Terz
x m & nichil p & mittit ad primum et 2
p est th as nulla alia ¶ Ad 2am q
& alie de opus vivo s forma / alie
opa eius s effective / set hec sup / anteq
efficat anita / aut quia efficit nitam
sp primo nio vivens de s sbm opans
insceptibile est vite et mortis / prima de
pt esse subm vtriusq / quia homo sq
opa eius / no / quia no pt esse id effectu
vel causa vtriusq / hinc e go q subm
mortuum / pt vivificari / sed no opa mor
tui ¶ Ad 3 de gratia & q nis gratia
sit potentior tamen mortificare opa viua
no est po & hmo potentie unde facilius
est ¶ Ad 4 de homis in gne & sicut
opa de grie bonoz no vivificantur sic
nec opa nalia sed po & mitius q gratia
informat quia nichil eius pa non
transeunt sic opa sicut opa ¶ Ad 5
facilius e in natura & & q nis &

Am cui quis fiunt in mortis / sed nitoria alterius boni
am pulte secunde tantis / fiunt nitoria

sic vñ in mta nali q̃nia dep̃ nato tñ ad hi-
tum non est regressus ꝑ nñ no tamẽ
in vita nrali q̃nia a p̃nacõne ad hitum
est regressus ꝑ volimꝰ ꝛc

Ad h articlm sic procꝛ

Vñ q̃ bona opa in mortali frta
valeant ad diminucõm pene q̃nia dicit
augo ſſ q̃ confo ꝑ et martyo valet ad
tollerabilius ⁊ instrmẽdum mdicꝰ fructꝰ
go ꝛc ¶ tem ſi talis decedat sine cõm
nacõne h̃ frta talia opa in futuro cõm
nabunt ſed non in adeptõne alcuius bõi
go nec in remissõne alcuius mali ¶ tñ dcꝰ
nato mali ſp vitat penam go mstõnia
gis opato bõi ¶ q̃ ſi talia opa mehꝰ
diminucõm pene ant go quo ad actꝰ tꝛ
pene ant quo ad durõnez ſi quo ad at
bitratem ⁊ acbitas finita ẽ go tot posset
bona fi q̃ tolletur tota Si quo ad mita-
cõm ⁊ durato pene eterne ſp ẽ infinita
¶ tem pena eterna insepabilis ẽ tocꝰ
tulpe go ꝑ que non fit diminucꝰ tlpe
no fit diminucꝰ pene eterne ¶ tñ mlta
q̃ ꝑ flagella pcta minata ſunta q̃
nali pmo / non mbrabit dcꝰ bis idipm
go in ꝑmit bis ish ¶ tñ dcꝰ scit ꝑ pe
nñs suas ꝓcorꝰ et ſpplicorꝰ sic go q̃nta
pena debetur aũ go ꝑ flagella pcta a
diminut de illa aut gõ no ſi no go
pmetur vltra gdum ſi sic go ꝛc ¶ tñ
talia flagella bonis illata ſunt in eis
ſatisfactoria et ꝑgatoria go et in nalis
¶ q̃ passionib non mẽmur go hmõ
flagella ecta in bonis non ſunt mitoria
go multo mg in mal ¶ tem pena
tpalis in ꝑportõnalis est pene eterne sic
pmetꝰ q̃nqe go addita no auget vel
minuit ipam ¶ ꝑ ad pam gonis q̃ di
minuto dnp̃ ꝑ mlligi ſaut debite sic
non diminuit penam / bona frã i mor
ſaut debite sic diminuit / q̃nia loco illoꝰ
vel exorꝰ dimissione aliqua aliqua mala
fierẽt ¶ Ad ea q̃ opponũt in ctrm
ꝑ q̃ lindunt de diminucõe pene de
bite no debite ¶ Ad ſam q̃m ꝑ pcta
flagella aut omo ſunt a causa extrinseca
sic non. ſunt mitoria ſaut a q̃no modo
tradunt ſp̃ voluntate patientis / volun-
tas q̃ ista aut est tacite i fozmata
et tunc ſunt mitoria item bonis

ſanie non et tunc non ſunt mitoria nec
satisfactoria nec in malis ¶ Ad id no indicab
deus et tota ꝑ h̃ melli de mdico ſuf
ficiẽti vel dr q̃ pena tpalis no q̃nta-
cẽne ad faciendũ augmentum pene ſuf
ficiẽtis pmicto limꝰ ¶ Ad id dr q̃ ꝑ
pena tpalis nulli q̃ est gñitatis tñ
cẽne Inde addita no auget ipam
pcor etiam vltiõq̃ debitor est nam
et ſi statum mortis mste abillo i ſtati
penam cẽnam ſn ſtruct go mlto magꝭ
tollatꝰ admittam mste mẽmi omem
tpalem penam mpor nali mortem
ſn ſtruct cum finitiva eterna ¶ Ad id
cmissꝰ tñ ꝛc ꝑ h̃ vm est in eodem
ſuscptibili ſed non in dmõ na ſicut
dicit gꝛ ſub eod vgne et ait tiltilat
et palea finiat ſit ſub eod flagello id ꝛ
purgatur / pcor non ꝛc

Circa qrtum articlm

quẽrunt dno ¶ Primo si opera
bona mortificatur p culpam ſequitur
¶ Qo ſi mortificata remittit̃ postea
per pnam ꝛc

Ad dnm sic procꝛ

Videtur q̃ non est non pt mor
tificari ista opa tam nobi ſunt go mor
tificari non pñt ¶ tñ pena no dr
extrinsẽ culpa ſed ſi modica culpa omna
opa bona destruit pena tlpam excedit
go tñ ¶ tem opa h̃it in anĩb actũ mite
h̃ilẽ ꝑ p̃ſunt alius go no ſunt mor
¶ tñ potior est gra q̃m culpa ſed gra
non pt vmificare opa mortua go nec
culpa pt mortificare opa viua ¶ q̃ ex
p̃ vim omo mste cmõs no recordabunt
tur mortificate ſunt ¶ tem mta opis
dependet exnita opis operantis / go nobis
ex morte ſſ ẽ opa vita dnr dnp̃
ſed q̃nia ſunt anĩata / ẽ q̃nia effinitꝰ in
tam ſed p̃na mite / ab omnib factis i tẽ
tolli non pt ſſa vo tuto / et ſi tolli pñt
quo ad ſubm ꝑ mu / no tamẽ pq̃ pator
ad alios quib pficit opato bona / mor
tificari go opi dimitt̃a / no ſmpliciter
in ſe / ſed quo ad utilitatẽ ip̃ius operantis
¶ Ad id quod non est no pt mortificari
ꝑ q̃nis non ſunt in essentia non ſunt
tam in effectu aliquo ¶ Ad id pena

an q̃ fuit in mor ſed mitoria dimitt̃ mali
in ꝑ flagella pcta / minuunt futa

an opa tñ mortificat̃ ꝑ culpa / scꝛpte

non dz ee tcdē culpam ꝑ pena no ex
tcdit culpam qma ꝑ culpa mīnuit dmis
mētur qnis ꝑdere ꝑcta bnficia ad
q̄ opponit in alne effectū mte hūt ꝑ
quo adoptantes mortua dīr non osino
ad id dgratia ꝑ q̄nis gnā sit po
tentor tamē mortificare facilius ē qm̄
vinificare ee

D articulum sic p cedit

Qi dt hn. & sco mūdē
nemo dz in spe correctōis peccāe q̄
p semel amittēt amplius no recupdē
go non recuperant bona p prīm amissa
Item q̄ moritur no solū cadit amīta
sed etiam a potētia vmēdi go mortificata
non possūt vinificari Item q̄ totāl
est corruptum ut brutū non pt ēsurge
sed opa bona quo ad subām corrupta
fūnt statim qma ꝑfecta sunt go ad for
mam tractatūs corp pmunt qui homo pec
cat go imḡm̄ resurgunt q̄ augo pma
est q̄dam res optima q̄ omīs defectus
renouat ad pfectū go ee Item augo dt
q̄ pma o mā ablata restituunt go ressꝰ
sic ꝑfecta actualia transeunt actu/rema
nent reatu/sic bona opa transeunt
actu/et remanet ilico/et si q̄ manet
dr mūt mortificari aut vinificari/na
q̄dm q̄ncta sunt radici meūdi vimūt
q̄ abilla sepantur moriūt/q̄ renā
nunt vinificantur Ad id hug ꝑ
lo de bonis amissis non de mortificatis
Ad id de potentia vmēdi ꝑ h hūt
locum in vita nali non morali qma
a pnacone ad hūm voluntariū ē ressꝰ
licet no ad nalem Ad id de bruto ꝑ
bonū opus ꝑ pctm̄ non tōlit est corp tm
qma in aḡno effectu suo et in acceptone
diuina ee

Littera non ꝑcedit

Sūma mūdi/q̄ ioh̄ ex q̄to reiūcit
ee ꝑ sūma sacdotis/est sūma de lem
leni culpa q̄ leni xx iiij legitur/quod
iste blasphemauit ꝑ q̄nis blasphe
mia ex ꝛta malicia/sit ꝑctm̄ gne/tam
ex ignorantia/sit in eo q̄ demūtrat
no est ita grauis/sed lēnis cōparone
alioꝝ malorū cmi q̄/que consistit
in facto Ad tollabilius iudicium

an bō opa mortificata ꝑ culpā vmi in sui
ꝑ gnam

sustinend/q̄ sit michil diminūt de
culpa/ita michil diminuta de pena ꝑ
non diminuta pena debita/sed debenda
/adhapi pnitatem/ q̄ annos v no adiuet
nt rēs gat/ergo filia ist ꝑ redūc pt
ad gram pfime pnitatis/sed no ad statū
equalis dignitatis/qma dignior est in gne
status innocentie/statu pnitentie/quat ꝑ
culpabilit Ergo q̄ ego no pfect oniē
ꝑ lacrimas p voluntate sua ꝑ ꝑ adibū
hoc culpabilit/no dicit actum culpe/sed
dispom ad culpam ee D. xvj

In persōne cuius cessat de pena m̄ortali/hic

agit de partib̄ cōtr̄ ꝑ xvij/in pa
parte pmo agit de hīs q̄ pmē
q̄nā intellib̄/ Ho de hīs q̄ tib̄
q̄nā subiectiue/pdis/in pma pcessꝰ et
q̄o ex ptib̄ sūs intellib̄ sit ma pma
/ho q̄o sta/et sic/in ha parte pmo
distinguit tripliciter pmē dictum/pdis
/ho agit de una illaꝝ/ de pma de
malum/que ad pnentialib̄ ee

Circa quē vj

de ptib̄ pmē Ho de pmo
cessatis/de hīs q̄ remanet est
ze/de hīs q̄ remanet est Ho de pmē
cezē impedimētis Quarto de pma
ante bapm Quinto de pma mortalium
p̄ bapm Vlt/ de pma de malum ee

D pmus sic ꝓceditur

Videtur q̄
pma no hat partes/nullū em̄ simꝑ
hīt ptes/omne sacramētum simꝑ est
ut dt ambro q̄/ergo ee Item medicina
dz ꝓportionari morbo/morbi aut ptis
q̄ que est pma simꝑ/ergo est ee
Item q̄nis bapm̄ sit magis multiꝑ
m effectū/no tamē dicit hīe partes
/ergo licet pma hīt partes Item ad ptes no
tm debetur pena minor/ꝑ exterior/go
pma hīt partes Item maiori dili
gentia indiget curari morbi spūalis
q̄m corporalis/sed ista sit ꝑ multos/go
et hīt Item videtur q̄ no sint hīe
tres partes sacramti pmē/q̄ sacra
ministris tollitur/q̄ tres no conferē
/go no est pars sacramti Item

an pma hēat ptes/2m̄ esse cui ꝑ ꝑtis
an q̄to/q̄ssio/satisfactio sit ee ptes

p sacramentum pmè ptm remittit/ sed aute
fessionem remissa est/ go/ nō è ps sacti
pmè/ go cē ¶ Item in sacramēto pmè 6
gratia effectiue/ in satisfone vō nulla
uoluntas grā cōferm/ go non è ps sacrā ti
pmè. ¶ Item nō è ps fructus rei et ps 7
sed hic sunt digni fructu pmè ant in
non go partes ¶ Item videtur q non 8
sunt ptes integrales/ qm dicit magr nt
dicit hic mgr/ si tres diuīs peccatorū
cordis oris/ et opis/ hic aut non sūt ptes
integrales peccati/ go nec illa tria sunt
ptes integrales pmè ¶ Item p mā dicit 9
illaq pdicatur/ totum aut integrale
non predicatur de suis ptibus ¶ Cē ptes X
integrales aliqd totum debent esse sil
hic aut tā non finit sil go cē ¶ Item XI
videtur q nō sint ptes subiectiue tā
in una parte subiectiua finali pfectum
esse pmè tacq volūs/ in alijs vō status
status nō signatur pfectum esse pmè/ go
non sunt partes eius subiectiue pma
una mūs decisis pedis mūs/ sic hās
tres ptes cē ¶ Item videtur q sit ptes
pmè virtutis/ non tm sacramēti/ qz ad
pfectum virtutis moralis sī plus requi-
ritq maior et exterior/ pmd vō è virtus
moralis ¶ Item q tm confessio et satisfo
sunt actq alicuius virtutis non alterius ti
pmè/ go videtur q sint ptes pmè virtutis
¶ q actus non est ps hitis/ maxime 1
actus exterior/ cum non sit in eodē subō
sic/ go tria cum sint actq/ non sunt
ptes pmè virtutis ¶ Cē ad primam qz 2
q in alijs sacramentis/ est aliqua materia
exterior/ ut in bapō aqua sm sacramēto
uerō hoc/ nī è actus hominis/ homo vō
consistit ex partibus/ quarū una mouetur al-
teri/ et io in actibus humanis/ e gradus ia
precis a mio q pfecto/ nisi qz ad magis pfectū
qm̄a go malus tradit a pfectione/ sed bonus
pfectū requirit/ sic q̄ mālus sit excep-
tuabilis defectu in actu uno/ tamē bonus
oppm/ pficitur explēdis actibus/ hinc
est/ q q̄ plus complementum potest/ posse
esse in actu cordis solius/ et cordis

et oris simul/ et tanti sit/ tq ad pfectū
esse pmè sacramēti/ exigitur hō tūc
aggdatus/ ideo dicit hic tria/ ptes pmè
sci integles. sī esse eius pfectū/ nō secūm
esse eius simpr ¶ Ad id ambrosij 1
simpr esse sacramēti/ in effectu gre
uel in essentia sm ¶ Ad id de morbo 2
simplici Cē medicina proxima/ sc̄ gra
proportionatur morbo in simplici/ sed
medicina remota in extremitatibus/ nō oz
¶ Ad id de bapō Cē non e simile/ qz 3
consistit in materia exteriori/ sed pma
in actu hominis ¶ Ad illam quōd 4
in sacramēto pmè/ fit emenda voluntaria
et primam instē primam iudicij
voluntarie suscepti/ sed subeuntis
sponte iudicium requiritur q̄stio/ q̄ q̄d
citatus/ requirere rei a iudice sponta-
nea confessio/ subsequitur eūdē a iudice
ut ipse potuerit/ id ad pfectū esse pmè
sacramēti/ requirit. Hec tā/ excludit ptes
vel in re/ vel saltem in proposito ¶ Ad id 4
de ministris Cē nō oz q̄ sacramentū
ministretur ab alio. sī totum/ q̄ est in
sacramēto ipō/ sed sī aliqd eius/ in alijs
cum sacramētis materia est exterior quam
ministri sanctificat/ et ad usum applicat
in hoc vō sacramēto/ mā d actū hois
set io in sacramēti ipius materia adhibet
amictus/ sic aut non ¶ Ad id de crocē 5
Cē q̄ms dimittatur petrus/ante cōsum
in actu/ nō tamē ante cōsum in proposito
¶ Ad 3m de satisfone Cē similiter gre 6
collationem precedit/ ut tanta gratia/ sat
facto in proposito/ licet non in actu/ vel
ds q̄ sufficit/ ut in aliqua pte satisfi
cōpatur gra/ licet non in toto ¶ Ad id A
de fructibus Cē et partes dici possunt
et fructus/ ptes p q̄ pacem ad sacrā ti
pmè/ fructus p q̄ pacem ad virtute pmè
¶ Ad 3am q̄m Cē cum h tā requirat
ad completum esse pmè/ vel in re/ vel
in proposito/ sunt ptes pmè/ no subiectiue
q̄d integles/ nō quātitatiue q̄ sunt
aliqua eius rōnis/ ut ptes totius homo
generici/ sed essentiales/ q̄ue sunt semp
de ratione totius. nisi materia et forma

an 2a tā sūt ptes integrales
an sunt ptes subiectiue

ex hns cm ꝓsint esse ſ̄ ꝑ spem sacra
8 mē ¶ ad 1d de ꝯbus differens ꝓtor
ſ̄ hēt assignatō et distincto/sit ꝑ gdā
9 aptacōm/nion ſ̄ ꝑtatem ¶ ad 1d pma
ꝓbatur dcgnaz illoz ſ̄ q̄uote actꝰ
pma ꝑ uirtute/et pactu ⁊tutis/et ꝓ
passione amyca/et ꝓsacrito/pma q̄ne
est actus ⁊tutis ꝓbatur de singulis
x horz tm/sed non ꝑ pma sacramtum ¶
ad 1d ꝓs mteglos simit sint ꝛc ſ̄
hēt ē om m toto/q hē esse ꝑ maiꝰis
non m eo q hīt esse sufficiēs Non
cm xp hoze dei/simit simile ꝛc ¶ ad
q̄tum q̄m ſ̄ actꝰ ꝛsti q̄scit ⁊tutis
fictum Vnde non q̄ponit ipm clignie
cia sint poza q̄posito/hstituit d̄ sacrā
nt ꝓs potestales cims/ideo no debet
poni ꝓs pma ⁊tutis/sed sacramenti
¶ ad 1d phī ſ̄ actus exterior ꝛcgnit
ad ꝑfcom ⁊tutis moralis ꝑ q̄ne ē m
opando no ꝑ mam q̄ne ē m essendo/ꝑ
aut ꝛcgnitur ad ꝑfcom m ordo/id no est
pars illius ¶ ad 1d hīt td simit actus
⁊tutis ſ̄ q̄ms sint actꝰ ⁊tutis pma
non tamen partes ꝛc

Ad ſ̄ articulum sic pro

Nō ꝙ cōstantie ꝓtm no aggrauāt
Nam actucia rei non augent ꝓtm ſ̄ be
tota ad ꝓtm ē exptc ausioms/cōstātie
uero ois simit ex parte q̄sioms/ꝙ no
auget ꝓtm ¶ Item ꝓnatores non simit ire
di nec remitti/malicia ad ꝓtm ꝑ ꝓnatos est
ꝙ non mreditur aut remittit ꝑ causa
tias ¶ ꝙ vnūq̄q ex egrīnibus gratiarum
cash augetur sed ex mdebitis cōstātiꝝ
opis opus mali efficit ꝙ et auget
¶ Itē oratores m ordo ex circūstantijs
trahunt acrimōnia ad aggrauand ꝓtm
uel allenuand ꝙ aggrauat et allemat
ꝓtm ¶ Item uidetur ꝙ circūstātie no
ꝓssunt ēhere m alterꝰ spem ꝓtm q̄ma
actucia non nascunt spem/cōstantie uo
simit actucia ¶ Itē actꝰ recipit spem ad
obiectū ſ̄ cōstantie no mutat obiectū
¶ Item cōstantie no variant ꝙ spem actꝰ
⁊tutis ꝙ assimili non variant ꝙ spem
actum ꝓtm ¶ Contra dnsitas tac bene

an circūstantie aggrauent ꝓtm
an circūstantie trahat in alterꝰ spem ꝓtm

uidet esse ꝙ spem circūstantie no
subite cadant ꝓtm ¶ Item v simit spes
ꝓtm grue ꝙ ꝙ q̄ notant ꝙ ꝑsum ¶ ꝙ
ppe dante mmis audent studiose hec no
non differunt ꝙ ꝙ cōstantias ꝙ cōstātie
mutant spem ¶ ſ̄ ad pma q̄m ꝙ ꝙ
augt v ꝛc tm m hns q̄ne no sit mole
magna/idem ē mains esse ꝙ pcm ꝙ mai ꝙ
mel ꝙ ſ̄ m bonis q tingit sita ecōtra
m mal/idem ē maiꝰ esse ꝙ pcm ꝙ malū
ad cōstitit m defectu debite armonie et
ꝓportionis actꝰ m finem ꝙ dnost/ꝑ
tm hoc armonia ex circūstantijs debitaꝝ
appone tollit/ꝑ cuiꝰ defectū cuiꝰ pti
unde ꝑ defectū alicuiꝰ circūstātie tollit
tatem gratie/et ꝑ defectū plm augetur
¶ Ad 1d de actibꝰ ſ̄ hoc ē om
m hns q̄ne augentur ꝑ additōm ut
cuiꝰ/nō q̄ne ꝑ intensōm ut charitas/nec
exhalatate subiecti albedo augetur ¶ Ad
1d tota ꝛo ꝓti ꝛc ſ̄ q̄ms tota ꝛatio
moralis sit exptc ausionis/tm simila
ſ̄ pra ꝛo necessitꝰ et maiꝰ et miꝰ ꝛficiꝰ
ꝙ ois ſ̄ntes mos cōsionis ¶ Ad 1d
de pnatorib ſ̄ no simit mitti ꝑ ſ̄
ꝙ ꝙ ad ꝑfcom ad suos fines ¶ Ad ham
q̄m ſ̄ pnatores differunt ꝙm
grauī finem/cōstātie ꝙ q̄ tollunt
bonū aliquod ꝙ differens spem mutat
q̄ non mutant spem ꝙ augt vel
minuit gratitatē Vnde accipe mlti
uel ꝓmi de alieno/nō mutat spem/accipe
ad sacramtū uel no sacrati mutat spem
et hīt simit accipiens ferat ad hec mē
cam simit non ¶ Ad 1d de actibꝰ ſ̄
talis circūstātia iam non est accidens
ꝓti sed causa ¶ Ad 1d ſ̄ q̄ms actꝰ
spem nē ꝙ ꝙ subam recipiat ad obiectū
tamē spem mores recip exordine ad
finē uel exordinis defectū ¶ Ad 1d de
cōstantijs ⁊tutis ſ̄ imo aliq̄ q̄ne
simit variant spem ⁊tutis et simile
aligne q̄ne spem vitij na iste q̄ntat
tm ⁊tutis uel vitij variant spem ꝛc
hec posse auge mfinitū ille no q̄ ⁊tu
stant solū no et hec no auget gratitate

in infinitum ꝛc

Hdzm articulus sic

procedit̃ ⁊ ꝙ ludi puerorum impediant quia id̃ m quo q̃sisse pt vtq; priam non impedit sed m ludis tolsit ecia quedam que extrapelia nuncupant hyphm li' etchi' istis go non impedit priaz ℂ tẽ oz laboribꝫ recreationes mitpone ego ⁊ aliqñ ludere ℂ Item .y. ⁊ bi litdam etiam oz ſtam ꝛc go aliqñ q̃ngit ludẽ ℂ q̃ pmites ⁊ augẽ semp dz edere go nullqñ ludere ℂ Item priaz q̃sistit impedit malã q̃ impa ludi aut impedit ſtm go et priam ℂ Item videtur q̃ spectacla no pedit quia spectacla omia ad aliqꝫ vtilitatem instituta sunt go no ꝛeprehendit priz ℂ ⁊ in spectando non est pena ⁊ tristicia maior aut tristicia ꝛ in militis strenuis nec tristitia impedit priam ℂ tẽ alia sunt grauiora pcta q̃m spectacula et ludi go magis debent ⁊ ab aug̃ prohiberi ℂ q̃ spectacula thatrorꝫ ⁊ tristi adultes et no pueros facit hic aut pe iniciam impedit go ꝛc ℂ Item videtur q̃ negotiatio et militia priam non impedit ℂ Item sic quia impator militasse legitur ut ſchastianꝰ et legio thebea go non ꝛ pena ℂ q̃ i' thi' nemo militans deo ꝛc go talia militia dei impedit go priam ℂ Item talium priam hic gg̃ ſtam vocat go imporatur priam ℂ ⁊ ad priam dom q̃ ludere ta sunt grauia, quam ecclesie ut ecclesie nec theatrorꝫ ⁊ hui abominabile videri ℂ Alia sunt decorum ut cantꝰ et arteꝝ et hmoi ⁊ et hui sunt laudandi ⁊ alia sunt q̃ indifferentes qs pfq; li' etchi' vocat libales ⁊ hm extranea possunt dici bi vel male fi ⁊ et his ecia priores abstinere dz nec precepta sed alii uti pt ⁊ hoc pt̃ solo ad obiecta ℂ ad ſtam dom ⁊ sunt quedam spectacula inhonesta a quibꝫ omino est abstinendum ⁊ quedam vero honesta

quibꝫ uti licet ⁊ quam non tenia et abhinc tranch magis ant dissuadentur cuiosi tates in his sensibꝫ q̃m intelligentibꝫ q̃ magis distrahunt mentem ℂ ad id omia spectacla ad aliqua vtilitate ⁊ q̃m instituta sunt ad aliqua recreationem corpis tamen impedunt mentis debitum regimen ℂ ad id de scripta ⁊ anima non ita distrahit ecia intelligi sic ecia sensibilia ℂ ad id q̃ntum magis phibentur hic ⁊ q̃ma magis opponunt dolori in quo maxime prima consistit ℂ ad 3am dom ⁊ negotiatio et militia aliquando pcta sunt exteri sunt pcta tunc non impedunt alii uno pcto sunt et tunc impedunt sed tamen sufficit dimittere vnum armaturam aliqui nullo modo pcta sunt exteri sunt pcta tunc omia dimittenda sunt ⁊ hic ⁊ soluto ad obiecta ꝛc

Hd quartus articulus

sic proceditur ℂ dicitur ℣o xi sunt prima creatura dei in tapo vo regnare gentium neq; planetarum nec aliud hiis sed omia gratis donat go no ꝛexigitur priz aute bapm ℂ Item bapm sufficit deli omen culpam et penam go no requirit aliud admixtum ℂ Item bapm ē prima tabula et primum sacramentum prima vo ꝛa go no dz precedere bapm ℂ q̃m attendit fictq; no sufficit bapm effectus omnes aute impetites fictq; attendit go ꝛc ℂ Item act. vi. ageute priam et baptizetur ꝛc glo dicitur de bapte primit laneta prime go priaz dz precedere bapm ℂ Item videtur q̃ regnitex cria confo de peccatis ante bapm ait in q̃ ⁊ scribat ad eum ꝛc glo idem tenet ex in dabatur baptizandis confitedi peccata sua et promittedi meliora go requitur confo ad baptizandum ℂ Item ait. i. baptizabat confitentes peccata sua glo confitentes peccata sua baptizabant debent eam nomitate meliorꝫ ante promitte qm nolunt bapm attingere et addit melius alias no valet bapm go ꝛc ℂ Item act xix multi credentium venebant annunciantes actus suos go requeba confo ad fidem nemetrium ℂ confessio sit in spe absolutionis sed non sunt absolucendi go absens non ⁊ confo regnit ℂ Item i corp vi quid adhuc dehinc que foris sunt meditare confo et ordinat

dñ ludi impedunt priaz
dñ spectacula impedunt priaz
dñ negotium & militia impedunt

dñ prima p̃rogat dñ baptismum
dñ requiritur confessio dñ baptismum

cordiam sacdotis go no dz ab eis recipi
confessionem. Item requiritur nr. qz requisitum
eciam prima de originalibus peccatis quia prima
est petitio detestacois primi vo originale de
testando est go de eo est penitendum. Item
de qua deq homines primum habet homo primo
se dz primo go de originali. Item deq
offensa dz si' satisfcm originale non offensa
dei est. Ad qd prima q'rimet penam sequi originali
non debetur pena damni' tm go
ze. Item prima vel' de peccato alieno sed
de quo originale vo debetur pena damni
grauiores pecuniam go ze. Ad ptam quem ep prima dupliciter
accipitur vel rite est deus vel ritus est
sacramentum sue sacramentum. Dic sequitur
non precedit bapm sic enim de quodammodo
nihil peteret dispensanda officio ministrorum
sunt aut de deus per dnm. accipi nel ut
est deus formata sic non recipitur ep
sit deute bapi. Nigra culpa baptalis ac
tualis adulto remittit vel de pena in sex
mis. Quedam peccati detestacois qui mis non
amo sufficiens tenu quoad effectum cessat
requisitum rite causa remotes phibens
quia voluntas semel fixa in peccato semper
manet in eo fixa actu vel habitu pac
tualem detestacois ancillae abeo solu
tas ante fixa in peccato non est subito suscepte
gratie. Ad id Ro xi. Si amboz lacrymarum
de gemitu et planctu satisfactum sit certe
non actoribus nitiores. Ad id bapm sufficere
ze. Si sufficit qm est dicendum no
inveniat dispositum susceptibile status
lux solis sufficit illuminare domus domum
no fenestra sit apta. Ad id de prima
tabula de sacramentum sed ut dicit in
formis disponens ad susceptum gre
Ad iii arm. Si dicit de est precedit
causo. Dna natalis quae sit dicit requ
ablauandis salta natalis quae sit homo
et sit dicit. Quedam sacramentalia sit
homo ut dicit natalis in spe absolutionis
quam non quae sit homo debet sapienti
filiam per regnum filium amice prima
requisitum ex debito sic a nullo no recipit
nec posset nec ani misi assistente accedente
fide requisitum ex debito quoad effectum
per hoc per solutio ad obiecta. Quarto

quam. Si prima non est ni de peccato per no
et voluntate originale non est nisi per mi
nec et voluntate voluntate mi per
malum no de eo recipi prima mi adultum
tum id complendum requisitum dispositio
sic et multi mali. Ad id prima de detes
tacois peccati. Si prima vo de detestacois peccati
non tamen multi sed peccati a se commissi
nam de peccato alieno habitum detestacois
ria tui prima. Ad id dequo deq primet
homines ze. Si sic intelligendum de pena
sensus non de pena damni. Ad id
de qualibet offensa. Si no de vni sed
de offensa pria a se commissa ze.

Quintum articulus

Sit procedatur nr. ep no sit prima
de mor. bapm quia de ap hebe
ri' voluntate petentibus nobis non
relinquitur hostia p peccato. Item maior
est gratia baptalis gra prime peccati go
ep dimittit gra bapi no pt diminuta
gra prime. Item hebe bi m pa le
de eod qm semel illuminati sumit remissa
renuari ad primum go no est prima
pa bapi illinatorum. Item bap q fit
filii christi de mortis pria sed xpc i passe
cta semel de mortuis ep amplius no
pt mori q tollit go baptizato ultra
non pt mori spualit. Item i. Job
ii qui' nato est ex deo no peccat. Ex
quo dr. q filius nat illum go pa bapm
non peccatum mor. go non req prima
q bap non q firmat in gra nec
tollit flexibilitate. li. az go ad hoc
q tingit peccare go nec est peccatum. Et
multi sancti baptizati peccasse legunt
et penituisse go ze. Item videtur
ep ecia de petis p ignorantiam gratis
requisitum prima. Dicit enim amboz. Et
id Ro. h. an ignoras ze. Omnis mi
nquit peccas q ma ignoras. Ex quo go
quam q est petitum tenuto de eo magis
requisitum prima go ze. Item pecca qda
sunt quae fiunt ex infirmitate qdam
ex ignorantia qdam ex certa malicia

go ignoratia vlo excusat tota ap̃ta
go nec a pna ¶ tem paulꝰ peccauit
exignoratia nt ipe dicit. 1. tim. 1. et cū
egit pnam go depcis ignorantie req
pna ¶ ba mitica aut aligꝰ amade
non possum go nec mala ni cognita
odire nel detestari go de eis no reqr
pna ¶ tem m voluntatem ſ phm li
ethi. dnr. de vno no qꝫ fit p ignoꝝ
ciam aliꝰ mo quod pmi depcis aut
voluntarijs debetur pna go ꝛc ¶ te
nditur qꝫ non debat esse ꝛc cui debit
ſi. 1. 1. corp m meth m constrigimur
go ꝛc glo qma pe late qꝫ nostro xpo
petro fatemur pe impedire mstificatoꝝ
sed non impediret nisi pnam exigeret
go exigit pnam ¶ tem petro maderis
infuriam non excusatum ph nt sine
pna mstificare possit go nullo mo petro
nocens mobilium pti ¶ tem si non
est obligatus tenet penitere de negligentia
nemo sua non ex aliena repetere go
adhuc tenetur ¶ recordari oblitoꝝ
non est m hominis potare sine recordatoꝝ
no no pe penite nullꝰ aut tenet ad impo se
go depcis oblitis non tenemur penitere
¶ tem si homo facit qꝫ m se ꝛc dicit
qꝫ de est m se sed aliqn facit ho
qꝫ m se est. nec tn pe petro recole go
time omnitate addo sine petri recor-
datione go sine pna ¶ ad pmam
qom qꝫ m bapo qua datum ad pgatoꝝ
petroꝝ sno aute ad confirmatoꝝ q petra
futura unde pq bapm hamo ad hoc
pe prazelet qma petri baptizare non
pe. pndit cum mea de remediis pne
¶ ad id de hostia ſ. legitur de hostia
quietum ad effectū passionis m bapo
¶ ad id de semel illuminatis ſ. legitur
de renouatoꝝ p pnam bapalem no ergo
¶ ad id maior est illi baptismali
rei ¶ est qꝫ vinciat apto non e expe
de bilitate sed exnegligia sibi qtmgit
aute cum vincē fortiorem et vinci
ad debiliorē qma non adhibet tanta
diligentiam ¶ ad id de similitudine
baptismi ſ. similitudo e qm ad
mstificatoꝝ non qm ad meritate

an dcat esse pna de oblit

nis id. 2ds ſ. mittit pe no petat
s. m qm ex deo est natꝰ sed methusa
m qm homo peccare pe ¶ ad iam
gom ſ. petrum p ignorantia q miserit
dnr. est aut p ignorantia sti pbabi
lis ut finit gtubitꝰ iacob cū sua et tis
excusatur a toto unde et a pna ſ.
p ignorantia inuincibilis aut go mitis in lis
et no excusatur a petro nec a pna sal
m gnali sant scripti et time aut e tale
qꝫ tenet sine aut ins. id mist sacdos
ea que ptinet ad officiū non excusat
aut non tenetur et ſ excusatur ¶ ad
id ambro ſ. ambro. lo. de gnitate
pituli non peti ¶ ad id de pcis ex
ignorantia ꝛc ſ. h mitꝫ b e ignoꝝ
inpbabilis ¶ ad id de paulo ſ. qꝫ a
erat m pbalis qma lex et pphe et
miracula ppter ei indicabant ¶ ad
iam gom ſ. an homo petra qm misit
est oblitus totaliter time sufficit pna
gnalis aut non totaliter et time ex labo-
rare nec p ea que nonit recordet ea qꝫ
oblitus est et si recordatus teneꝫ pro
penitere si non sufficit pna in gnali
¶ ad id de furia ſ. no est simile
qma talis no pe penite nec i gnali
nec m spali ¶ ad i. tim. m ſ. petrus
fatetur p negligiam impedit mstificatoꝝ
alie non ¶ ad id de negligia ſ. no
repertat vi lucrū qm do dampnū ex
pntendo m spali dente cla nihil / tocti q
ricti q absoluetur qm̃ pntendo i gnali

Ad sextum ar

titulus sit pceditur vi
qꝫ depcis venalibus no sit pna qz
fassum est si p multa qꝫ p venialia
pe ¶ sed venialia curantur p eukaristiam
ut dicit e. s. c. s. xxi go no p pnam
¶ tem dicit qꝫ nitave no possumus
no e pna. venialia ad no possimus
vitare qd ꝛc ¶ tem multa venie
sine p que remittunt venialia

an depcis venialibus sit pna

ut bñdictõ epalis aqua bñdicta et
hꝯ go ab eis. de eis non ē pmã
Q. q̃ de pctis actualibꝫ est pmã ve-
nialiã võ sunt actualia pctata
Q. tem dt hic augꝰ qꝺ qꝺam est
pmã venialis go zē Q. Amplius
in2 q̃ de venialibꝫ nctia sit pmã
qua sit te2 homo ad glam ita te2
remoue impedimenta ecce gle hic
ante sunt venialia go tenet2 homo
remoue ea sed non pt̃ mst̃ p pmã
go zē Q. tom multi offense debet
cuedã sed venale qꝺam offensa
dī est Q. tē maior in2 esse minima
offensa dī qm̃ maxima homis q̃
hic nõ remittit2 sine pmã go nec
illa Q. tem de omnibꝫ dcgmbꝫ dcg
meditabit hoiẽ dī se ipm̃ ho pmã
meditare go de venialibꝫ Q. tenet
hic dñs venialia multa ita / possunt
ita expiare sic vnã mõrle go ita de
eis multa. cõ pmã sic de mõrli-
Q. q̃ venale manet cum gra. go pt
homo decedẽ cum venale et cum
gra pꝺ morte võ nõ dī pmã et tu
venale illud remittet2 go pt remitti
sine pmã Q. tem de ad fro nõ tenet2
homo petere qꝺ faciens non tenet2
orare sed venale faciẽs nõ tenet2
orare alioqñ nõ orando peccaret mor-
go zē Q. Amplius in2 q̃ venale possit
fi mõrle quia de aliqꝺ mihi dcꝺ ve-
nale est q̃ nõ fiat mõrle dum plãg
go venale pt̃ fi mõrle Q. te peciale
est dispcõ ad mõrle dispõ võ ptu
formata sit hitus go zē Q. te libido
venalis nõ ē in mixtũ mõr libidie
pctũ mõrtis go time pt̃ caueãt q̃ fiat
mõrle Q. si venale sit mortale
aut go dum ē in fi / aut q̃n iam finꝫ
est / si dum est in fi / q̃ tũc ꝺ venale
/ mihi aut pt̃ sunt esse venale et
mõrle si pꝺ q̃m sun est Q. tũc ra
tion est / go nõ pt̃ fi mõrle Q. tem
circumstantia non assignat pcm in mix-
tum go multa circumstantia de venali
pt̃ fit mõrle Q. Ad pmã dom
q̃ pma est remediũ institutũ ad re-
pcandũ pcm / tm debetur pena sen-

pena vero sensibilis non tm debetur
mõrli sed etiã venali / et io pmã ē re
medium valens ad vtrũq Q. Ad 2d dicta
ristia. ꝺ emõ esse principale et pse
esse diuisum sacramẽtoꝝ / hoc ita est Q.
vnꝰ po et pse alterius. q̃ ergo ita et pactus
non Q. Ad 3d nõ possumꝰ mitade et pos-
sumꝰ in singulari licet nõ in vli Q. Ad
4d de remedijs alijs ꝺ remedia illa nõ re-
mittũt venalia pse Q. tri pmã Q. Ad 5am
go in ꝺ pmã ꝺ mendicita ad tollẽdã
offensam et regulariter amicitia / p mortale
tollitur amicitia / p venale võ nõ. de
mõr dñs semp̃ est nctia pmã Q. De vena
libꝰ võ hoc mst̃ pactũ hñt zone duby
quando tꝺmt esse mõrtia sant zone
statuti / qñ homo qui tenet2 tõsti semel
in anno / non hꝺ mst̃ venalia / a zone pcti
qui venalis delectato ad ꝺ pncta est / q̃
insi homo abea se quitat trahit mundile
Q. ens ꝺ de glõ ꝺ impedimẽtũ hic alij
pt̃ remoui qm̃ p priam gne pt̃ remoui
p penam purgatoriam Q. Ad 6m multi
offense ꝺ venale non est offensa pte
qua nõ tollit totam sed largie q̃ dispõit
ad tollendam vel dñs q̃ alij pt̃ fi emolũ
in pena purgatoria Q. Ad 7m de magna
offensa homis ze ꝺ venale ppe non
est offensa dī q̃ius sit mitorium aliqua pe-
ne sit filius mẽtis vel alicui pre discipliã
licet non mẽtat eius offensam vel dñs q̃
offensa homis non fit sine offensa dei et
io pactus reg. in pmã Q. Ad 8d de multi
plicatõe ꝺ hic dum est p oratorem non
p tam Q. Ad 9am gom ꝺ 8d mio actꝰ
qui ē venalis nõ pt̃ fi mõrtis / ꝺ spe
pt̃ Q. Ad 10d augꝰ ꝺ h̃ 8m illũ q̃ facit
ī eccliã simplicite emisch in spe nõ p tem
pus emsch in mio Q. Ad 11d de dispõe ꝺ
hic intelligit2 de dispone emsch quia Q. Ad
12d de libidine ꝺ q̃ms in gne nõ ꝓbiles
sint nõ tam in gne mortis / q̃ vna est
supra dem. alia infra sic ctã motꝰ tãꝫ
et tripliciter ī gne mores in pportionales
sunt q̃ plꝰ diligit ī infinitũ ciuitas dñi
q̃ tripliciter denarii. diligit enim talis
plus dñm q̃ denariũ ī tres multiplici
Q. Ad 13d venale multiplicatum obmut2 ꝺ
hic dñs p oratorem nõ p transam q̃ assue-
tudo venaliũ facit tãꝺ in mõrle sicut
assuetꝰ orandi in pcm mortale ze

De septimum

an de venialibꝫ mutuo sit pcm
an venale possit fi mõrle

actualiter sit pt̃. ℣ dicitur q venale post
remitti sine mortali q sit. 1o Joh. viii q sine
peto e dt glo q omis illi erant in peccato
mortali. ℣ Nam venalia eis remittebat̃ per
Aquinatem/go venalia sine mortalibus possunt
remitti ℣ item venali debetur pena tpalis
hanc ant pt̃ homo solue sufficiente i mor-
tali soluta ideo pena sufficiete pctm remit-
titur go re ℣ item mortale pctm no pt̃ remitti
sine venali go multo melꝰ ego ℣ Sufficien-
tius tollit pctm venale cum mortale q
manet ctra ei gra go id q tollit venale
tollit etiam mortale ℣ item multo no remittit̃
offensa nec magna nec modica go manebit
in peto mortali non remittit̃ venale ℣ Te
inducitur q in remissione venalis no requi-
situs voluntatis a bello/qr voluntas peti
venalis q patit̃ se cum gra/go tal petio
remissionis mortalium/go magis venalium
℣ item in martiribus remittit̃ sine actuali
aucr sione voluntatis ut pz si q tmigrat ad
dormiendo p xpo occidi go no requiritur ad eiq
remissionem ℣ te non posse omnino vitare ve-
nialia go non requiritur voluntas contradi-
ca ℣ q manente re no pt̃ tolli effectus/vo-
luntas ant peccandi peti causa est go re
℣ item no tollit venale in prima nisi p
primam go requiritur peti venalis displicen
et voluntas oppositi caueti ℣ item inde-
quod requiritur etiã nona gra/qr petm
venale obstruitas quam mentis e/et ei
q q venale mentem obscurat mortale
obtenebrat obstructas vo no tollit̃ in pluribus
℣ item venale consistit in eo q mag diligit̃
deo qz si hoc non moritas eius no pt̃
tolli nisi caritate augmentata go re ℣ Te
venale tulit actu et remanet reatu go ma-
net a ta eius macula/macula vo no tollit̃
nisi p gram sic nec deformitas in pfectis
go re ℣ q proportionale est venale mortali
sed ad tollendu omne venale mortale sufficit
minima gra go ad tollendu venale nulla
requiritur ℣ item venale no opponit̃ gre go p ipsam non tollitur nulli gra
gratis expellant ℣ item inde ip no possit
remitti sine q tronc a ta/qr dt augu q
si fiat gutta aque in vasio vino fiat ve-
nale in illo misto go statim remittit̃
solo fervore caritatis sine q tronc a ta
℣ te p benedictionem episcopalem et aquam benedictam
et multa alia sua remitti venialia go
sine confessione ℣ te minima q tio sufficit

tollere omnia mortalia go multa requiritur ad tol
lenda venialia ℣ Ad gratias agendas fiunt genuflexiones
go ad tollendam culpam delectationis venal
regnit̃ dolor illi agendus ℣ item benedictio
episcopalis et aqua benedicta et hoc equaliter se habet
ad omnia venialia go vel nullum tollitur vel
simul tollitur o. a/sed non tollitur omnia go nullum
℣ Ad primum quod dicit̃ q pt̃ aliter se habet mor-
talia ad mortale/aliter venialia ad venialia/aliter
mortalia ad venialia/ℏ mortalia quippe ad
totum quorumcumque sine ex parte auersionis/ex
parte oppositi eius gratia/ℏ non habent ex
parte conuersionis/et id unum mortale no pt̃
remitti sine aliis venialibus no nisi quorumcumque
nec ex parte auersionis/quia no auertuntur nec
ex parte conuersionis/sic in hoc gratum unum ve-
niale pt̃ remitti sine aliis/mortalia vo ad
venialia se habet ut habitus ad dispositum/sub
lato quod habitus pt̃ remanere dispositus/ℏ no
ego. id pt̃ tolli mortale sine venali/sed
no venale sine mortali/quia mortale
opponit̃ caritati. venialia fluori eius/sublato
vo fluori tollitur postmodum non ego/sic no
pt̃ restitui fluor caritatis/sine caritatis re-
stitutione/pt tamen fieri ego ℣ Ad id Joh.
vm ℣ Aug. q. peta venialia vocat ibi
quosdam defectus legales sic mortales
℣ Ad id de pena tpali. ℣ pena quidem
nisi tollit offensam ant culpa nisi accepte
abeo mgr q missa est culpa ℣ Ad id de
mortali. ℣ non est simile quia venale petm
ratione cuius remissionem i. caritatem no
tollit. sed mortale sic ℣ Ad iam quod ℣
petm q libz remissione nitebat̃ duo/quo ad
duo/quo ad culpam/et quo ad reatum
pene/nec pt̃ esse sua remissio sine q
quia quia q dum homo habet culpam/debitor
pene est/culpa ant in deordinatione
voluntatis consistit unde no pt̃ remitti
nisi p reordinationem emissa voluntatis
voluntas ant in deordinate manens
reordinari no pt̃/alioquin o ta esset sine
na i. voluntate fixa manente affectu
peti venalis alicuius detestati/illo ita
tolli no pt̃ ℣ Ad id voluntas venalis
peti q patit̃ se cum gra ℣ quis q gratia
se cui gratis no tamen cum remissione
emissa quia ad remissionem requirit̃ no solum
gratia sed subditi dispositio ℣ Ad id de martiribus
℣ remissio illa non fit p nullam voluntatem
tollere satisfactionis sed p pene aggrauationem
solam sicut in purgatorio ℣ Ad id

Nota venale possit remitti sine ullo
actu ipsius venialis/requirit̃ actus abhorrendi
actus ipsius venialis requirit̃ minima gratia
venale possit remitti sine gratia actuali

p etiam in tali est spiritualis ansio q̄ sufficit
quando actualis hr non pē ad dep
linitate nitendi ꝑ q̄ non possunt vi
tare venalia fortuita in vr̄ sed in scripturis
io non cognitum pro in nitendi ea q̄ ex
req̄ ansio nolūtatis aptius ad tria
gom ꝑ venale no oppon̄ spiritui caritatis
sic mortale sed solum spiritui sīc motui
quia non auffert adeo ponendo actum sīc
ꝑ solum impedit motum animi in sīc
cuius/io non cognitum nomis spiritus ad
eius expulsiōm Sed sufficit nomodo
tus: opera vb caritatis pē motu cta dei/et
non cta aliud/io pē bn venale remitti
sine alte Ad id venale obscurat ꝑ
no obscurat aliud de luce spiritali tollendo
sed eius claritatem i diffusiom splendoris
exteriors in suis motibus impediendo sīc
nubes obscurat solem Ad id de dilectōe
i mori ꝑ no nimirit dilectōm in spiritu
sed in actu tantum Ad id de macula
ꝑ venale dr maculare no ipe ad de
decore animē tollendo sed q̄dā decoris fūl
gorem exteriorem impediendo sīc facierem pul
cram/a alīq̄ maculat qui limorem vel muscū
inspicit alī qui pulcrem faciat Ad
q̄rtum gom ꝑ cum pcm voluntarium no
dimittat sine reordinatōne voluntatis
ad pcm omne voluntatis remissiōz req
voluntatis aptū ansiosē/sed hoc dupl
pt esse/q̄dam ut sunt voluntaria omo ut
voluntaria mortalia/et in his requirit ansio
voluntatis aberis in spāli/q̄dam vo ut ve
nialia/et in his sufficit in gnāli et q̄
implicite solum/cum pfugit voluntatē
sine actuali cogitatōe pcm/fiat hm q̄
ansio detestatio implicita/licet no explī
cita possunt plures remitti
venalia Ad id de quinta aque ꝑ gre
do q̄ pfectum motū caritatis tū in eo
sit implicita pcī detestō. qz si cogitaret
et deb detestatiue illud pt remitti venale
culpa Ad id de benedictōne cpāli re ꝑ
hr spāle dicut remittē no q̄nia re
mittant pse ꝑ q̄nia sunt exercitium
fructus p quē fit remissio Ad id de
mortali ꝑ licet excepte ansionis sit ipor
tō nalitas/tamē exparte remissionis est
ipsorum aliqua et idem qz nus ad pcī venal
remissiōz no requirat nouā gram tū req
aliquis nouus motus voluntatis

Littera sit sicut tribus
modis dm offendim/q̄ no sufficit

g̃ttio cordis de pcto in corde/sine confessiōe
oris ꝑ dm est hoc p gñalem adaptatōm
non p proprietatem/sīc mīs ista/una ecta tō fitida
est q̄ no tenetur quis tō fiteri omis circūsta
rias ꝑ tō fitida e. si q̄ filius/no ꝑ proprie
sine no sanctes canonū q̄ pauce i mīgnī
ꝑ sanctes canonū ꝑ hoc melius/no quo
ad pnā gñalitate canonibus taxata/ꝑ qlī
tatem/no q̄ miles vel negotiator q̄ tō
no ptinebat militibus militia dese hūt
iū ꝑ/q̄ mīterium in casu/in q̄ militia
vel negotiatio exercetur/non pt/alias non
q̄ militia de se/nisi homo velit sollē pue
priam agē De hoc n. st leo ppa/q̄ tamen
est omīo ecclastice regulis/pq̄ p maiz redie
ad militia celarem/sine si tollerā guerra
nos q̄ ꝑ sola venalia homo no pt dispō
ꝑ oppne dm̄ no p tam/ꝑ p utrum
disponendo ad oppsitōm/eo q̄ facit male
tō sitūdinē/q̄ aut p venalibus sit factio
Q̄ cuius q̄ venalia multiplicē sine re
mittis/aliqm q̄ dicte sacīs ut p pmaz
p bapm/p eucaristiam/p extrema vnctōz
ꝑ relaxationes q̄ sunt dicte clamū esse
et p gñalem confōm/aliquo p modum
unū p mīm dimissiōm in miriarum
cōfusiōm aliorū/pacium flagellorū/et pale
būdictōm/aquē būdictam/et hiis

Dxvi

Hic oritur gō/egit de
ptibus pnie q̄ nictum et absolute
Hic dicit sepatim et q̄ patuit et determinat
hic tpliciter gom tra confōm Primo an
ad remissiōm pcī sufficiat q̄ tō/sed an
sufficiat q̄ fiat soli deo ia hr. tō an valeat
confō sta lauto. mit pnsqm/m penna
parte primo pmit diuīte opiōm/sed
dotet eccliē viorem/q̄ go ꝑ hoc/in
ha parte p primo pmit q̄nq̄ dā opiniōz
flatiū/sed adūq̄ opiōm vanā/q̄ aut
sacdotibus/in tria parte primo pmit tria
q̄ones determinatōm/mit pnsqm/sed arc
tō tatum. que mdent dicē/q̄ no oportet
tō fiteri sacdotibus determinatōm cum ꝑ
primo ostendit q̄ tō fessio sacdotibus est
facienda/sed o. ad q̄nd de mīa hoc q̄ ꝑ

Hic querimr tria
primo de tritione/sed de confessiōe

certo de mistificatõe m pñ ¶ Circa pmi
quecunt vj ¶ pmo q̃ sit gtio ¶ o de
quib debet esse ſſ certo quita dz esse ¶ certo
quãtum dz dmaze ¶ Cito an sit mot
nistantaneꝰ vel ſucceſſiuꝰ ſſ certo quis
sit effectus eius ꝛc̃

De pmio sic proceditꝫ

Dz ffmt q̃ gtio a nullꝰ ꝺ ſ gtio ē ꝺolor
volitale aſſumptꝰ p petrꝫ ſtm̃ poitꝫ
cõſitendi et ſatisfaciendi ſ go gtio eſt ꝺolor
¶ tem ni vera gtione ſ no tm ē ꝺolor ſ
pndor et etiam timor pene ſ go dz diffmri
p pndorem et timorem ſic p ꝺolorem ¶ te
ꝺolor ut ait augꝰ eſt dſſensꝰ ab hijs reb
que nobis nolentib accidunt ſ pter vera
volitale accidunt ſ go de hijs no eſt ꝺolor
¶ tem ꝺolor ē paſſio ex nrali pcipi
co vo qm gretur malum no eſt pns ſ go
nec ꝺolor ¶ tem aut vlt malꝫ fuiſſe
aut non ſ vlt go no ꝺolet mꝺe ſed gaudz
ſi no go vlt mpꝰ le electo aut no eſt
de mpꝰ li go nec ꝺolus vel actꝰ eius ſ q
ꝺolus et actꝰ tuꝰ pprie gſiſt m recta
electõe ¶ tem gtio ad eo m mittitur
non go volitale aſſumitur go ꝛc̃ ¶ te
aligñ m articulo mortis ſine medio
confitẽdi aut ſatisfaciendi q̃s gtitur
go vo m gfitendi aut ſatisfaciendi non
ſemp requritur ¶ tem ante mſtitutꝰ cõ
feſſionis erat gtio go po m cõfitendi
non eſt eſſentiale gtiõm ¶ tem nſi ꝺolꝰ q
ꝺeſſebit ſic ſ gtio eſt q̃ pmitꝫ ſ et hmilitas
mictis ſtm lacrimis veniens ſ ex recorda
tione pcti ſ et timore iudicij ¶ q̃ pmitꝫ
idem eſt q̃ gtio ſ go male diffmitur
gtio p q̃ pmitꝫ ¶ tem hmilitas
mentis actꝰ eſt altius ꝺuctꝰ q̃m pmo
ſ hmilitatis · go male diffmit p pꝫ
¶ te na gtio q̃ tangit alu ſine lacrimis
go male ponit lacrimas m eius diffi
nitõe ¶ tm recordatio pcti ē recordatio
rei delectabilis go po q̃ parit delectatiõ
q̃m gtiõm ¶ tem timor iudicij ¶
timor eſt hmilis ſ timor aut hmilis no
manet cum q̃ go non tm gtione
¶ te m q̃ no ſit actꝰ alicuius ꝺuctꝰ ſ q
ꝺ ē effectꝰ gtiõis et gratie ſ expellẽ
pcti ſ go gtio ē actꝰ q̃ non ꝺuctꝰ
¶ te gtio oppoꝫ omi vitio nulla vera

ꝺuctus oppoꝫ omi vitio ni caritas go ti
non ſit actꝰ caritatis no ē actꝰ alicuius
ꝺuctus ¶ te q̃ gtio eſt ꝺolor · ꝺolor vo paſ
ſio eſt no actus go no eſt actus nec q̃ re
nec ꝺuctus ¶ q̃ gtio mitoria ē ſ mutuꝫ
aut ē mitorum niſi actus ꝺuctus ¶ te
ſicut actus ꝺuctus eſt ſine bono ſ ita declinat
animal q̃ gtio no cõſiſtit m actu declina
tionis animal ¶ tem nidum ſ q̃ ſit vo
q̃ ſubm q̃ gtio q̃m differt actꝰ acꝰ
tione ſicut m forme a formato ſ forme
ſunt vo eſt q̃ ſubam cum formato ſ ut
fides m formis cui formata ſ go ꝛc̃ ¶ te
motꝰ omis mo venieꝺi ad etiam q
m principio fuit m formis alis m ſic
gratia ad veniendi formatꝰ go a ſimili
motꝰ omis actꝰ no ſ m formis pcea
gratã aduenite formatur ¶ te p formã
ad veniendi ſubm no tollitur · q̃ pnacꝰ
go p gratiam actum ſic venientem actꝰ
no tollitur ſ formatꝰ ¶ te actꝰ tm
ſit dispo ad gratiam ipa aduenite non
deſtruit · an go ſit q̃ gtio an ſine q̃ gtiõe
miſtificatꝰ aut ſimlr m alijs mſtanti
mens dmꝰ motibꝰ monetꝰ ſed duo ſta
ultima ſunt i po lia · go primꝰ ē vitꝰ
¶ dmſi ſunt motꝰ q̃ ſunt admꝰ p
motoribꝰ ſed actꝰ gtio eſt agnitia gratis
data q̃ gtio agnia gratiam ſequente ex eo
ſunt dmſi motꝰ ¶ te actꝰ no oppoꝫ
peto q̃ gtio no oppoꝫ id q̃ aut ad oppoꝫ
et non oppoꝫ ad eſt impoſſe go ꝛc̃
¶ ad pmam qõm q̃ ſit m nãlibꝰ
durum dz q̃ no tedet tactuſſor aut
ſtrangi dicitur · q̃ aliud fortius
agens ſ m partes magnas dmutꝫ
gtẽ vo ſ q̃ totaliter m minus ptes ꝛc̃
dicitur et q̃ ad mutilatum ſ ita nectia ꝛc̃
cor hois dmo dz ſpandim dmcſſi
onem quaſi manu tangenti ſ ſi non
redit ¶ ꝺ obmat r' dmm i aſſertu
pcti morate ſ ſtrangi vo ſ q̃ ſi appo to reſi
ſtere incipit ſ q̃ mis no dmm totaliter
q̃ntatur ſ q̃ no ſ q̃ aſſimis pcti ſ ecõm
ſmi ptem m eo totaꝫ deſtruit ſ et ſic
fit q̃ voluntas pſtẽ ab effectu pcti reſilit
unde talis reſilitio q̃ gtio notatur ſ et q̃
talis reſilitio ſ ꝺolor q̃ndam eſt ſ no per
ꝺolorem tangẽm per q̃ q essentialit

Quod ſit gtio ꝺo magnꝰ et 2m̃ gſiſtꝰ
an ſit actꝰ vitꝰ

an ſit no gtio et actus

diffinit/ et quia no omis dolor ne pote
dolor malis/ volintatiq e/ unde nec mi-
torius/ no volintarie assumpto ex loco
diffre ponentes in quie malis addit
set quia dolor volintatiq/ posset ee de
bono alieno/ et sic ee malus no mitoriq
io materia specificans eq de pec/ loco
diffre ultime sr addit/ sic go gttio
sit est vtutis actus diffinit/ sed ut est
ps sacramti/ ort q aliqs in q pacde ad
alias ptes addatur/ et ideo sr addit/ cum
appto tm sitendi/ et satisfaciendi Ad 1d
de pudore et hq fe timore et pudor et
gaudium quibus hominent actum
q trois no tame q sitiunt ceu eius
qz pcm pse i' in q offensa no respi-
cit Ad 1d ad quid fe qd dt noler-
tibus impetat q tom tristam intpe quo
dolemus non quo illa actio nit Ad
1d dolor est passio de malo pti fe qz
nus no sit tam malu pns p ceu et
rem e tame p memoriam et si spem de
1d qz sic memoria intellectiua e pcm
et pudor quis sensibilis sit tm pu-
dor ita dolor intellectualis e tm pu-
dicum qm pudor quis dolor sensibilis
sit tm pudi Ad 1d dolor e passio
fe dolor esuncte actu aut p displicentia
et dissensu voluntatis fit e actq antt
pi mutatione sequente in pte sensibili
sic est passio Ad 1d de hypo li fe
de mpo li pt esse voluntas sapientis
gdrohata i' nolleitas si fi posse licet
non voluntas non absolute Ad
2d q tio adeo in mittit fe quo ad fortu
adeo in puttit quo ad gram quo ad sbaz
actus alii ar Ad 1d de articulo mortis
fe in articulo 1d sufficit ppo in q situd
implicitu quis no fit explicitu qz
sufficit q tio quie e actq vtutis quis
non habet illa que e ps sacramti Ad
1d aute confom institutu fe ps illa diffe
fois q venit q trioni pnt e ps sacrii ti
non put e actus vtutis Ad 1am
qom fe q tio desebi pt duplicit
sant q'm ad esse/ sic datur diffinitio
magistral/ que dca e sant q'm ad bi
esse sic datur diffinitio ysidori/ de sebit
em motum q trionis/ p q pacem ad
utrumq tum motq s agtio/ et adq
fert p effectum/ et p motum/ q tio na est

motq a pcto in deum/ p q pacem ad tmin
aq quies dicit/ q p mutio/ h tria dilectoz in
comunione ss q pacem ad tm/ ad quem
dicitur humilitas metis q mobed eam
in ascione/ quo ad effectu dr esse cum
lacrimis Notandum dupliciter e/ cum con-
sideratio offense/ altu timor pene/ q uq
intelligitur in recordatione pti/ secundo
in timore nondu Ad 1d de q pnitie
fe quis q tio et compunctio id fiunt subi
diffinit tame cone Nam q tio dr q pacem
ad pcm Quod ibi determinatur Et q pnitio
ad subm s cor q ibi dolore pmigitur
Ad 1d de humilitate fe humilitas ibi acci
non ppe Sed large put oppo superbie
large accepte que est motus omis pti
ecti p Ad 1d de lacrimis fe effectus
i' de bene esse q trois est no de esse
Ad 1d de re delectabili fe pcm in
q'm pcm s q dam non e delectabile
sed detestabile sit a consideatum q tioe
Ad 1d de timore fe timor pomt
ibi ut motum non est ut ceuse q trois
Ad tiam quom fe q tio pnt fieri
accipit s actualis detestatio peccati
q mssi/ actq est vtutis p me nunc te
gre vo sit me te Nam gra merces
li ar m actu q trionis/ quo est ad gratiz
pacio/ p mo p se i pnm informat sm
hanc/ pom sitiu vtutes mente/ tio
motum i pmo po e/ o ordine ne non
tps Ad 1d 1d e effectus fe quis
expulsio culpe fit effectus gre et pnie
vtutis/ non tamen eodq modo q gre
est q forma vtutis q effectiue pat
cleeris s removendo prohibens Ad 1d
q tio oppo omi vitio fe quis oppo
natur omi vitio/ no tamen in eode
spali sed vlis m in q tum quodlibet
vitium est offensa dei hic autem qui
ornia vtutes s pmia oppomit omi vitio
non solum celitas quia caritas oppo
omi vitio in q'm separato adeo/ pmia
in q'm offensa quam di et mehlitas
Ad 1d dolor est passio fe dolor intel
lectualis e actq voluntatis/ et i illo
consistit essentia fe tm is/ dolor vo
sensibilis est passio q sequens actum
illi quo utitur voluntas q pmatia
modo Ad quartam quom fe certa

dolor nō sensibilis est passio q̄ sequit̄ actum
illum q̄ nunc̄ voluntas. q. p̄ natiā vñ-
dē. ¶ Ad q̄tum gom̄ ꝑ ē cta. h̄ q̄dam dic̄t
q̄ sicut fides in formis fit formata/ita
attricio fit q̄tio. ¶ Alii dicunt q̄ q̄nus fides
informari pōt/nō tamē motu/q̄ statim
transit. ideo attritio nō fit q̄tio/sed attritus fit
redit q̄tio. ¶ Tenendo op̄m̄ p̄mam/pt dici
ad id q̄ opponit̄ de duob̄ motorib̄ q̄
q̄tio dr̄ tm̄ gra mot̄/h̄ a. pt esse dup-
aut p q̄ committit̄ q̄ma gra motū/anima
existenti assotiatur. et illum informat q̄
nus nō elicitat aū p̄ actū. ita q̄ motu p̄
q̄ritū elicitat̄ p̄mo nō attritio fit q̄tio q̄
actus ie simp̄ manet in anima aduenīte
gra informata sicut color aduenīte lūce
sed nō impolle est sic go pz q̄ attrō et q̄
tricio non simul admotib̄ motorib̄ sic dā
et abeūd. ¶ Ad id de oppone cum peccato
ꝑ id h̄ id non pt̄ oppōi et nō opponi pt̄
alie sed h̄ dupl̄ pt̄ duplex actus ēt ꝑ sic
subam non opponit̄ pcto/sed h̄ formaz
quasi p̄ accidēs tenendo go opinionē sed az
pt̄ dici ad p̄mū q̄ nō est simile in habit̄
qui manet et in habit̄ qui transeunt.
¶ Ad id de mō venedi ad ecclām ꝑ nō
est omo simile/q̄ma motus ille q̄ ponit̄
est vnde sed vnam p̄tem pt̄ elici aqua
sed aliam non. ¶ Ad id de forme adnecta
ꝑ alie sed actꝰ formari alit̄ subm̄ nat
subm̄ p̄ susceptionē forme formatur sed
actus p̄ edictionē sui a forma nō subiectū
manens ideo de informi pt̄ fi formatum
q̄ma id pt̄ esse h̄ dupl̄ tpe informitate
et forme subm̄ sed actꝰ non pt̄ de informi
formatꝰ fi. ¶ Ad id attritio est dispositio
ad gr̄am. ꝑ dispō remota non prima
et immutata sic timor similis ad caritatē
et lō tollit. ¶ Ad q̄nus motꝰ corporalis
qui suscep̄ n̄ est statim tūscat motꝰ ri
anime q̄ri simplex. et aliq̄n din manet pt̄
vnde videtur q̄ gra sup̄ueniēte informati
pōsit ī dici p̄ primo. tm̄ n̄ q̄ nō non
opponat̄ p̄ adventum q̄ nō tollit̄ ꝛc

D ꝑ articulū

Sic ꝓcedit̄ videt̄ q̄ nō dolor
actualis mor̄ li q̄tio requirat̄/q̄ma q̄ra
dans transit/ quedam nō ꝓta doleūdo q
mittim̄t/sit in media/et ētia/go nō dolor

sed gaudio sanari debeat. ¶ Ite q̄dam
ꝓcedit̄ sine voluntate et cum detestatōe
voluntatis nūc cum quis occidere vel dolū
q̄pellitur go de his detestatio nō requirit
¶ Item ꝓtr̄ q̄ nec crimen contra finit
in voluntaria sunt q̄ ꝑ. de q̄b̄ volun-
tarium differunt cum principium est in ipō
sequit̄ similia/go de his dolor requiri-
tur q̄ non requirit. ¶ Item de ꝓtr̄is oblit̄
dolere homo nō pt̄ go de his q̄tricio nō
requiritur. ¶ q̄ millium ꝓtr̄m mortale
sine prima dimittit̄/prima sine q̄tritione
nō h̄etur/go re. ¶ Item q̄tio assignā-
tur de quatuor que ad institutionē ꝑ
requirunt̄ que sunt q̄tio motꝰ li. ab-
solute detestō. q̄ de mutatio go sine ea
ꝓtr̄m nō remittit̄. ¶ Item ut ꝑ de ꝓtr̄is
omnib̄ simul q̄tio requirat̄/q̄nia sicut
fugo his de pluribus/pentetem oz simul
dolere de omn̄ crimine go re. ¶ Item simil
fit cum ꝓdicta remissio ꝑ remissio ꝓtr̄
q̄tionis fit go oz sil̄ de omnib̄ esse q̄tio
¶ Item confessio dimidiata non sufficit
go nec q̄tio. ¶ q̄ anima simp̄ ꝑ nō pt̄
sil̄ plura apprehendē/go nec deplibus
sil̄ dolere. ¶ Item sicut q̄tio sic et con-
fessio requirit̄ ꝑ impolle. est pla simul
confiti go confiteri de plib̄ simul. ¶ Ite
videtur q̄ non requiritur. q̄tio spalis
de singulis ꝓtr̄is. q̄ma simul fit in cōb̄
mistālti de singulis mistificatō simul
ad de omnib̄ nō pt̄ sine in cōb̄ mistālti
spalis q̄tio go ad mistificationē nō requirit̄
spalis q̄tio. ¶ Item si requirit̄ spalis
aut go sufficies de quolibet alio nō
si sufficies go ad prima q̄ tum ante alia
fit mistificatō si non go p̄ q̄tionē sufficit
tm̄ etiam fit mistificatō. ¶ Item confessio
infidelis ad fidem pt̄ si sine distincta
q̄tione sui⁹ erroꝛ et articuloꝛ oppo
sitoꝛ go a similī q̄ infidelis ꝓtr̄is fidelis
pt̄ fieri sine distincta cognitione ꝓtr̄ q̄
sui⁹ et bonoꝛ oppositoꝛ. ¶ Ite q̄tio
est de ꝓtr̄ in q̄ est offensa dei go in
ea que mali et nō spali singulorū. ¶ q̄
lauabo p̄ singulas noctes ꝛc. sic arg
mittit̄ ꝑ glo. de ablutione singulorū
ꝓtr̄ p̄ q̄tionē. sic glo. p̄ singula ꝓta

arg de aia mortali reparat̄ q̄tio

arg de anima simul reparat̄ q̄tio l de ossi⁹ separ⁹

arg reparat̄ spalis de similib⁹

gstram go ꝛeqr̃itur spalis gtio de singlis
¶ Item ꝛeqritur singulor confessio
spalis go et gtio ¶ ℞ ad pmam qz
qꝫ m omi pcto mrtli est actualis aꝑsio
uolimtatis ado ad pctum idqz
tm gra curetur gnis qz qꝫ p oem
remissione pcti mrtlis sit actualis
auꝑsio a pcto m dem hic aut aliqn
appellatur gtio dnia cui uolimtat
manentis m pcto no tollit nisi p uolimtat
fractam omoda que appellatur gtio
¶ Ad 1d dr̃i nda ℞ dolor e m pcto
illis tanqm matia sed actꝰ uolimtatis
elicetis dolore sic est pcti essentia
¶ Ad 1d de tritione ℞ talia qnis sint
m uolimtalia simpr tamen sint uolun-
taria si quid uolimtate qritiua non
absoluta ¶ Ad 1d de ignoantia ℞ dr̃
est ignoantia quedam que tollit oem
uolimtatem nt m fundo et dormiente
et talis exrisat atoto quodam q non
omnd tollit et talis exrisat atoto qnis
exrisi atento ¶ Ad 1d oblitus ℞ qꝫ
ho totaliter e oblitus sufficit gtio gnali
qm m pte recolit et tenaci ad recordm
et dolendm m spali qꝫ si non pe sufficit
gtio gnalis ¶ Ad 2dam qm ℞ dr̃
est gtio, qdam spalis, qdam gnalis
prima e dispo remota ad gram qꝫ qꝫ
dm homo de uno pcto smie ado gtio
non dimittit mstificato, sra e dispo
m mediata ad gram, p hoc pz soluto
hoc cm requritur de omnib smnl
eodm mstanti sed alta non ¶ Ad 3tia
qm ℞ deꝰ no requit ab homine
m pe le nec pe le an go pt hoc gtio
spalis smie an smie post, et tmc ꝛeqr
an no et tmc dico qꝫ sufficit gnalis
Nam m moꝛiento pt homo q nequit
m moꝛiento no pe gtio de singulis
sed pgea si tempꝰ hꝫ de ceꝛo gtio qz
¶ Ad 1o sml fit mstificato ꝛe ℞
qm smꝫ sic fiat mstificato tm succe-
sit pacto ad mstificatom ¶ Ad 1o
an sufficiens ꝛe ℞ dico qꝫ requr
sufficiens, nec tm 1o pmo pctm ꝛe-
mittit smie alias qz no e sufficiens
de uno usqꝫ ad alterum gtio de omnib
gnalis sufficiens. dico ad instificatom
qm sit ad pfectom ¶ Ad 1d de mistica
℞ no est simile qma distincta ꝛe gtio
erroꝛum et articuloꝝ dependet examinatu
non sic distincta gtio pctoꝝ ¶ Ad 1d
de offensa ℞ qm no gressionis sit gre
tm mog adtendi differens de ꝛe

De tertius articulus

Sic pceditum ꝛgitur qꝫ dolor gr̃e
nis de esse non tam intellectualis
sed sensibilis Dt. n. augo sciat se cul-
pabile Ergo qui deflent dampna
tos et sortem amici et dolore pectati
no dt m latinis go talis gtio dolendo est
sufficies ¶ Ite qꝫ omnis dans ꝛe qm
dolorem pcti latinis no declarat sed
ubi e minima Dnito non e gtio sufficies
go ꝛe ¶ Item magis dolens e de tmpo
rali qm tpali go missa plus dolens
de tpali qm spali spm li. sufficient
dolet go ꝛequritur dolor sensibilis sic
de dampno tpali ¶ Item gra gnis
tenant go pctm m quo finit delecto
sensibilis requit dolorem sensibile
¶ Item sacramtm est res sensibilis go
constat exptis sensibilib go gtio
9 ez esse sensibilis ¶ Dolor sensibilis
non semp e m homine pfecte sed aut
non requit in pose ¶ Item u moꝛbi
est ibi sufficit apponi medicam moꝛbi
aut m actu uolitatis e go ꝛe ¶ Ite
pe qui sanat gtionis corde go sufficit
gtio cordis ¶ Item videt qꝫ requit
maxim dolor Jonne ui lictis
omittenti ꝛe qlo, ez pmittentem qnis
ez sic, nichil e dolentius morte omit-
tenti go ꝛequritur dolor maximus
¶ Item tanto e amor gnior tanto
est dolor sepacionis ez anima magis
ez diligit q mgi deo qꝫ tot pro go
magis ez dolenda de eius sepacione
¶ Item quanto aliquid bonum magis
dilligitur tanto de eius amissione

an gloria pe dolor dst esse finalis e mag
an dst esse maxim

e maior dolor

est maior dolor quia ꝑ amꝰ li de cui di
cit dolor in amore fundat⁹ vnde nūq
art ut til vinat dolor q̄m hoc erat amor go
cum dg sit summe diligend⁹ de eius amissi
one ē summe dolend⁹ ¶ Q̄uinq dolor ti
qui sufficit ad salutē go non requirit maior
¶ Item omis dolor qui ē sbē corrpt⁹ ē
in modātus sed si requiretur maior vel
equalis dolor sic ē dolor mortis cui sbē
corrpt⁹ go rē ¶ Item vltimū q̄ non
requirit maior dolor de vno pcto q̄m
de alio Nam dg laudat paulū de hoc q̄
minima pcta sicut magna plangebat ꝛ
no oz magis dolere de maiori q̄m de minori
pcto ¶ Item motꝰ gtionis subitus ē
non aut pt vnq et eiusdem motꝰ esse
simlr intentꝰ et remissio ꝙ rē ¶ Item
in offensa omia preparatus q̄nit esse
vbi offense respicit gtio pcm go rē ¶ Ho
mo dz male magis malū facticiū
qui mig go magis dz dolē de facto ¶ Ite
maior pcto maior debetur pena ceteris
go et mitior ¶ Item gtio est dolor tō
zoualis aut est magis dolē de maiori
dolo malo sic et magis gaudē de maiori
bono go rē ¶ Ad pmam dom q̄ sicut
dr crisog vnq q̄ pcō quas causas
nascit ē cessio assolui / cum go pcō
sufficiēter ꝑ actū vt ⁊ possit nasci suf
ficiēs ꝑ solum gtionē vt ⁊ apte ma
neat cum dr q̄a pt dissolui / dg cui non
requirit ab homine nisi q̄ ē in eius pte
cum go hꝫ dolorem voluntatiū ꝑ pti
displiciētiam ꝑ sit sit in homine pte
rite no dolorem sensibilem non sem
ideo deus non requirit dolorem sensibilē
de gtionis nētate sed deus ꝑ fectione
¶ Ad id aug ꝑ adlubium id culpa
non figitat ibi culpam sed dispom ad
culpam ¶ Ad id hꝫ ꝑ illa inimicitas
non extat excessim q̄m sit culpabilis
sed q̄ta ē dispō ad culpam et resoluēd
ē minus i valde ¶ Ad id magis dolend⁹
est rē ꝑ dolend⁹ ē dolore intellectuali
sed non oportet q̄ semp dolore magis
sensibili q̄a materia no sensitiua
ex damnis sensibilib⁹ que apprehendit
ꝑ ex sampnis spualib⁹ ¶ Ad id q̄a
q̄ns iurant ꝑ dolor sensibilis de
lectom sen li q̄ns est fictate nate
non mbris nisi ꝑ actus in q̄ cadit

dolor

dz dicat ꝑ maior dolor de uno q̄ de

vtrumq; sub voluntate ¶ Ad id sat
est res sensibilis ꝑ hoc mittit de eo
q̄ ē sacramētum cui no res ¶ Ad 2a
q̄m ꝑ in gtione simplex est dolor
vnus in voluntate q̄ no ē a⁹ q̄m pti
di splicentia et in hoc q̄ sistit ecclia co
tritionis alt in sensu te q̄ in tm ex po
dolore ref hoc electom punit eo tas excitat
dolorem illum Vel ꝑ nētate ne exemptu
virili sexo q̄m sequit mlieres q̄m
go dolor dz esse maximus in rite ꝑ quod
ad oz dolor q̄a q̄to alius magis dz
placē tato eius oppositum magis dz displicē
no tñ oz De sic maximus in spē timq
dolores sic q̄ntꝰ amor caritatis est maximꝰ
in rite sed non in sua spē Ecclia vt
dolor non oz ¶ Quod sit maximus tamē
q̄a virtus mlieres vnde manet ex
apprehensione obiecti oportet q̄m ex tribu
lacōia sexuum virili tū ecia qz non
requiritur ad gtionē de nētē te dr
fectione ¶ Ad id mimq dolor sufficit
tm q̄a ꝑ q̄ns sufficiat ymmo
in rite dolores spuales iste tū maximꝰ
est respectu dolor ¶ Ad id de dolore
corrpcōis ꝑ dolor iste spualis non
est corrpt⁹ sibi sed dolor sensibilis
cui cui in parte anime in corrptibili

¶ Ad 3am q̄m ꝑ q̄ dolor
gtionis quedam spualis q̄m ē in ec
dispō ad mysteriū q̄m est de omnib⁹
pctis in q̄ offend sunt offensa di
hic dolore dolb q̄ns magis de maiori
pcto hitual⁹ non actualit / a q̄ dolor
spualis et hoc dupl⁹ quedā spualis
sit dz esse maior de pcto maiori eo
q̄ hoc maiore tom dolendi alit sen
sibilis ꝑ ecia deus est vt sit maior q̄na ma
iori offense maior pena ecia sensibilis
decretur sed tamē non ē nēce q̄ sit ma
ior quando sine ea pt esse tū gtio
¶ Ad id 3o q̄ supposito q̄ sufficient
doleat de maioribus tamen dr paulus
q̄ equaliter ecia similr dolebit de mi
noribus ¶ Ad id motꝰ gtionis est subitꝰ
ꝑ q̄ns in motu gtionis gtionis de
pctis pluribus in equalib⁹ non fit maꝫ
et mig secundū actū est tū ꝑ hitum
¶ Ad id de offensa ꝑ q̄ns vna
sit id offense q̄e in oib⁹ mor

ptis. ſ. anexio adgg cū non equalit
ptrahatur aſſimilis

Q Dqliatiz ſic pdit

Dr qp pa re miſſiōm ptis no rēbz
de eo eſſe htritio/ gnia ſit ptō ptō rēbz
dolor rta et pudr/ ſed nt dr hugo
mithil hꝫ qp re debeat trū ptis de
miſſū eſt/ go ſmm lite mithil qp dolat
Item rō vm Diligētib deum ola
do pantz m bonū glē etanū ptā mor
talia go poſtqm hamo addi dilectōm
reg ſiliato eſt poīnz e ei de ptō gaudēs
tm qm de dolio qm dolendum Cte
dolor eſt qz malo pūti ſed pa remiſſez
malum e ptitum go re Cte rō qp
de ſe malum eſt et fugiendū no e aſſu
mendum niſi quatenꝰ e nexū Cod
dolor e hui go cum ptō ptis remiſſoz
ſme eo pſit eſſe ſatis tam no eſt
dolendum Cq autē ꝺ dolor finit
mithil de rema relinquat/ go ſemp
ert dolendum Item ecti de pricipatu
ptōrum noli eſſe ſme metu go thet
ſme dolore Item videtur qp pa haut
vitanz m hys qui ſunt in purgatorio
ſit gtrio Nam amor tantatis offēse
di diſplicētia tanſit hic amor i cels
e go re Item ann bene diſpoſitꝰ
magr dolet de culpa qm de pena ipi
vo dolentz de pena Item dolor ille
ſatiſfactorꝰ q eſt dolor aut ex ni gtrois
hꝫ qp ſit ſatfactoꝝ go re Cq ſi pſet
ibi eſſe gtrio/ go et culpe mortalis re
miſſio Cte ſic de hugo de ſco vic
deo quādo abſolut homicz a vinculo
ptis/ ligat enim a vinculo pene de
ſtatōis eius/ ſed detestatio pene du
eſt q redeam in hitu ad haut qp hanc
tm ict ecta ptō pcham ptis remiſſoz
quam in actu ad hat non Cod 1ō
de pendere te non e odio ſimile qm
erubescentia reſpicit ptim vel turpitu
dinis et macule que ſtatī tollit dolor
vo zonē tampni qm non ita cito
tollit vel loqntur de erubescentia
exteriori q ſic no req ita nec dolor
exterior Cod 2ō vo viri te qm
de malis p venat bona p gram no
tamē p eam imo gratiā 2ō de malis
non e grandens ſed dolens Cod 3ō
dolor e de malo pūti te malū dmp

ar ſſ d dolend de ptō gnāſſb

ar pa haud nita in purgatorio ſit gtrio

est ptis vel m re vel m effectu ſme m
apphensione et ſit ſufficit/ dolet cui
homo m recordmacde ptitoꝝ m mūdo
q qnis possus e dqn Cod 1ō dolor e
de ſe malus te qnis dolor ſmp no
ſit bonus tū dolor de ptō bonis est
Cod ham qdm te in q trone tria ſt
actus dolor forma tve actum elicitis
et effectus mīa ſatisfactis in his
no est dolor/ in scīmpyatis no e gra
/ in hys qui ſunt in purgatorio no est
mitum/ ie m hys thris grīb ppe no
est q trio/ ſed m solis vimentib Cod
1ō de caritate te qnis displicat eis
ptis et doleat ie tū dolor no e q trio
qz no in statu meriti Cod 2ō de dō
loze pene te ſimiliter Cod 3m te
dolor ie no est ſatisfactorius p mod mi
mitis ſed p mod cuiusdam retributoris
seu soluentis pene pene re

Q Dqnitum articulis

ſic p cedit Dr qp motꝰ q trois
sit ſuccessiuꝰ q gnia omīe motꝰ de gne
ſuccessiuoꝝ e/ go et motꝰ q trionis
Item omīs motꝰ collatiuꝰ q non
est ſmpr ſed q poīnz go hꝫ ptēm
et partē go e ſuccessiuus motꝰ a
q trionis collatiuꝰ q est qz tō ſt offē
sam culpe cui dr nulla/ go e ſuccessiuꝰ q
Item forma q hꝫ gram disponit
m ſubiectō mouet ꝑ motū ſuccessiuꝰ q
forma vo q trionis ſ. gra hꝫ gram
dispoīcem in ſubo ſ. culpam go re
Item q trio oritur expetu rectorīa
tione/ rectordatō vo ptis est cui tpe
go cū ſuccessione Item de ois
ptis apphensio ſimul ee no pt/ go
nec q trio/ go qz qp sit ſuccessiua q
q trio est motꝰ nigtō q hens ante
tm sit ſmpr / sil tota in instanti
mo z/ go q trio e in instanti Item
in e milla distantia inter tmos non
no pt esse motꝰ ſuccessiuꝰ q/ ſed duo
tm q trionis ſ. ptēm et deꝰ in omīa
ptēs sunt/ go motꝰ q trionis non
pt ee ſuccessiuꝰ q te illinatō tot
p mes tactum a principio mobilis tū
sit subito/ go magr illinatō ſynalis
que ratur a principio in mobili cui
sit subito ſ. deo Cte resurrectio ſpia

ar gbrio sit motꝰ instantaneꝰ vel ſuccē
ſiuus

xvnj

ſ cccm q̃ſme ſit compoſita elt tam in
inſtantj. ℞ Corp xpo in monſto ſitu
oculj tẽ go multo magꝭ reſurrecto pa
ſ aiam. q̃ ſumplices ſunt ¶ Tẽ ſi
cp mota g̃tionis non pgſit nitedi q̃
g̃tio eſt ꝺmſio mima ſed mimo no
pt ee vn̄ q̃ go g̃tio non pt mteyſi ¶
¶ Item quelz g̃tio cum hoat pom ſit mfi
mtam penam eternam q̃ mfinita eſt
mfinitu no pt augi go ee ¶ Tẽ q̃
g̃tio eſt ome in p mixta ſuo ctio ſ
pcto go mdetur q̃ ſit in ſm̃ termio
et complemento ſ q̃ tm̄ cauſe poſſ
mtendi et ipm̄ ſed eſſe g̃tionis. ſ mo
tus li ar. et gratia poſt mtendi go
et ipa ¶ Item ſi g̃tionis q̃ntitatez ſit
remiſſio pene maior nel mior ſz agn
ſit mior agnꝺo mior remiſſio go g̃tio
agn eſt maior agn mior ¶ Item exter
g̃tio cauſat abſtinori et e ſignm̃ illi
¶ Sed q̃ merit horez extq̃ magꝭ nel mig
q̃ go et mel ¶ Ad pmam q̃z ſit
deſpa vimſicatꝺe in eſſe ꝛale q̃ mgit
log̃ tripliciter ſ q̃m ad ꝑfectom q̃ ſit
ſntia ſne et q̃m ad ſolme meritꝺ meꝛ
q̃ ſit ſubito et q̃m ad trinsatz ei
in ſubiecto q̃ ne ſntia ſntia ſit
de vimſicatꝺe ha in eſſe moꝛali q̃ntif
logm tripl. vel q̃m ad ꝑfectom q̃ eſt
ſntia et hꝫ conſiſtit in ſingulo
p̃cto zelotypie vel q̃m ad ſolẽ meꝛi
dzetom q̃ ſubita eſt conſiſtit em
g̃tione guall et gratie mſiõe vel
q̃m ad trinsatom ei in ſubiecto ſic
ita mom hꝫ q et ẽ ſntia ¶ Ad
de motu ℞ moto ꝑte dicta e cõis
q̃ e actꝰ mpfi et ſntia q̃ eſt
moto giter ꝺtus ſ ſpualis q̃ eſt
actꝰ pfi ut mitꝛe diligꝺ et hmoꝺi
¶ Ad ꝺ de motu collatiuo ℞ ſupꝑ
pt mtelligi moto foel p diſtinctiom ab
bono relicto in ꝺ ee hꝫ ẽ ſntia ꝺ ſſio
vel q̃ com vna ad alia ſit non
q̃m tractat de conſonãcia muſica ſil ap
ꝺ heubit exma ꝺ quib moꝺat ¶ Ad
ꝺ de forma ℞ q̃ns ſit ſit vn̄ in
forma et ſubiecto et actione nili non
tamẽ in voluntato q̃ma forma vo
lis non reſiſtit mſi g̃tionis ſubm reſiſtit
ſubm vꝺ ſubm eſſe et facile eſt ſe rẽ
quo velit ¶ Ad ꝺ de recordatione ℞
recordato ꝑtis p̃tinet ad recordatiom ꝑ
tom q̃ ne ſntia eſt non ad eſſis

ecclam ¶ Ad ꝺ de apprehenſione diſpoſ
pctorum ℞ q̃ tm̄ ſpalis de diuſis pctis
non pt eſſe ſm̃l ſed ſpalis pt q̃ reſpiciat
multa ut vnu nõ multa ut multa
¶ Ad ſam q̃m ℞ ſic intedi pt moto
taritatis q̃ns ſit ſm̃l p̃ ita et moto
g̃tionis ℞ aute intẽſio dup̃r pt intelligi
vel quo ad forma ſit non intendit in
ſubo vel p ſubam ſic pt intendi exẽplꝫ
li ar ex multis tamẽ q̃ aute intenſio
accendatur penes rcteſſmum a pcto nõ
q̃ rem ſed q̃ affectum ¶ Ad ꝺ g̃tio
eſt ꝺmſio m mima ℞ mima dup̃
aut q̃ rem ſit quelibz g̃tio ẽ mima
q̃ma totalit petim ꝺeſtruit q̃ q̃ affectoz
ſic non Nam millim̃ petit voluntas
ita vehemẽt ꝺeteſtatur q̃ amplius
poſſit ¶ Ad ꝺ ꝺ poſſe mfinito ℞
poſſe ꝺ ſit q̃ad ex ꝺnte ꝺna q̃ns
ad agnte non ex ſe ¶ Ad ꝺ dem per
mixtionem ℞ q̃ns ſic mp mixta eſſe
ſit tamẽ ſecm̃ ei⁹ zelotypias vel
in p̃mixta eſt culpe q̃ actum tamẽ
p̃mixta ſecm̃ apprehenſiom ẽ

De ſextum articulꝫ

ſic p̃ceditur ſolus ꝺeus petit
remittit nõ go g̃tio cum g̃tionis ra
non ſit ſolus ꝺeꝰ ſed ecclia li ar ¶ Tẽ
g̃tio eſt actꝰ ventum vtus ſequitur
culpe remiſſioz et q̃ꝺ mfuſioz nãlit
go nõ effici cam ¶ Item adremiſſioz
pcti confeſſio et abſolutꝺ requirit nõ
go g̃tio remittit ſ ſ ſi ꝺ ꝑ ſacꝛi
ꝺos ſpi q̃ ꝺ g̃tio cordis eſt ſacꝛifi
cium magno pcta ſolvit ¶ Tẽ culpa
ꝑ priam remittit ſed non ꝑ extrioꝛem
go p̃mteꝛem go ꝑ g̃tionem ¶ Tẽ mdet
q̃ non poſſit totum reatum pene tolle
q̃ma nulla ita g̃tiõe ꝑfecta q̃n optat
cum toſiti et priam in mitem exꝑiete
go nõ ſit totalis pene remiſſio i
g̃tione ¶ Item ꝑ q̃le q̃ns pectat ꝺz
puniri Dap ꝺ vij cum go nõ ſolo
torde pectatur nec ẽ etiam alia ꝛubra
puniri ¶ Item peng debita pcto mõꝛali
eſt mfinita g̃tio nõ finita go mgm
pt debꝫ totam penam pcto debitam
¶ Et latrem ꝑ g̃tionem tota ſatiſfõ ꝺi
miſſa eſt ſtute xxxij go pcto pt
g̃tionem ꝺimitti tota pena pectati

dens motus gtionis posset intendi

q̃ns ſit effectꝰ gtionis an pcti remissio
an posset totus reatus pene tolli

dcbitum. Q. latum. p gtm. Item deus no dimidiat venia. sz aug go videtur qp semp remittit tota penam. Item nigroris ponderis est apud deum effectus mitior qm exterior. sz go p effectum prime exterioris pt dimitti tota pena. multo magis p effectum prime mitiorem. Ad primu go. dr qd gtio est ps sacramti prime et actus prime vitutis et virtq no effectus eius e remissio culpe p aliquez mod. Nam ut est ps sacramti. sic est zom. metalis ut est actq vitutis sic est zom. q. trahe remorsus phibens. s. obstare voluntatis. Nam in eo qui iustificat precedit nalis infusio gre sequit. quis prime veritis sequunt actq amicicie. qb sequit remissio culpe posting. non tpe. Ad 2m solus deus pncm remittit. et solus deus pncm remittit. p tactus principale. et tamen et gra et vitus operatur p agentem modum. ideq remissionem. Ad 3m vitus sequit culpe remissionem. sic quinus ex parte suscipientis prior sit culpe remissio tamen ex pte agentis por est vitutis infusio. Ad 4m confessio requiritur. pt reg. in peto non in re. Ad 5m quia quis pt gtionis intentio pt attritu sup. vel ex parte caritatis displicentia pter in voluntate culpe vel ex pte doloris sensibilis que in sensitiua existit. et virtq no pt tm intendi gtio qp tota qp tota pena remittit. nichil omino tamen confessio. et prime qn mitte explet. requiritur etia tm sic no pt remitti. Sed pt preceptum. Ad 6m confessus pt qp pta qtaq gtionis confessio sit nalis hic gtmgit pt obligatoriu precepti no naturaliter requirit. confessio n. nalis et sufficiens no solum pt reconciliationem in iudicio dei sed etia in iudicio ecce. Ad 7m p que quis peccat re pt gravem est non naturalis. nam p membra no peccat nisi instrumentaliter. Sed p tot. i. voluntate principali. Ad 8m de pena mfinita pt gtio penam mfinitam non tollit de se sed

vtute dina p gratiam coagente re

Circa h articulu de confessione. vi quint. Primo quid sit confessio. Secundo an sit actus a deo ad salutem nalem. Tertio an sit faciendus. Quarto digno. Quinto quando. Sexto quotiens. Septimo qualis sit esse

Ad primu articulum

Sic proceditur. Autq videtur confessio sic. Confessio est pt quidam morbus latens. spe venie. aperitur. Sed no omnis pena latens aperitur. Non ergo omnis latens culpa debet confiteri. videtur. sic go inconfessio confunditur. 2 videtur. Item no solum fit confessio spe venie. sed etiam timore pene. go utriusq debuit poni. Item 3 qui sub sigillo claditur. non aperitur. Petrus autem confitetur sub sigillo confessionis claditur. go non aperitur. Item 4 quia non sit actus alicuius vitutis. quia omnis actus gentis e deitie nalis. confessio vo extra sacramentum venit. Et si esset actus vitutis. videret mnocetie. sed non quiescit go re. Item e pars tatalis. non go e actus vitutis. Item confessio est actus mitis. go e alicuius vitutis actus. Item vitus pncm elicit actum. consimilis sic. go tertius et satisfactionis go e actus vitutis. Item pt ad pnam quotiescq confitetur. pt fit sane in foro. go fit coram de sacerdote in foro pnie coram de minario. sz in foro gtionis. go coram iudice. sed in pnia pcti latens no aperitur. sed manifesta aperitur elicit. sed in ultima no aperitur in spe venie. sed in media no pcti latentis. spe venie aperitur. Quod confirmatur sacramentalis que est pars pnie dicente describit et p m. que est pcti. et partium qui est aperire. et p hoc qui e spes venie. Ad 1m de pcto apto pt quidquid sit aptum patris. ut filio confessio. vel alii. quia ut homini. non tm ut deo. Ad 2m de timore licet sit motiu ad confessionem

quod sit gfessio
an sit actus actus vitutis

xcvij

non tamē finis ¶ Ad 2d de sigillo ēst
appitue di vitiro/et claudatur alijs ¶ Ad
ham qōm ēst cōfō ꝓd/ de se no dr aff
vtutis/sed cōfessō ſtā nt dz/et quid/et
tui dz. actum vtutū nomat ¶ Ad 3
de mre nāli ēst omīs actus dēsidit
a mre nāli/vel m spē/vel m grāe/vel ꝓpe-
diate vel m mētē/sed tamē dēmatō
dē vpm ſr pē/aliqua de mre ſcpto/ſic
etiam actꝰ mres positiui/dēmat aīe
nāli m gre. sed tamē dēmatō ſpalēs
a mre positiuo recipiūt/sit cōfiti ꝓtā
ſua sacdoti prim ēst de mre nātali
ꝓim de mre ſcpto ¶ Confiti nacꝰ vi tē
tibus/et qui/et quo dēmate mres scpti
tā dēmi qm̄ potiam ¶ Ad 4 de mre-
cente ēst ad hoc ꝙ actꝰ alicꝰ vtutis ali-
cui qiat/requirit ꝙ hēat no tm̄ fictim
vtutis/sed mo ētā ꝙ vsetur vtꝰ ſmce-
tens dz fictum vtutis ꝓmic hēat ſmon
tm̄ mataam ¶ Ad 5 de ꝓpte sacramti
ēst quedam ſunt sacramēta m quib⁹
est nr̄ cctiōz vt aqua m bapō/qdā
m quib⁹ nr̄ dē actꝰ hoīm vt m ꝓma
et m hijs mīhil impedit idem ēsse
actum vtutis et ꝓtem sacramēta

Ad articulum sit pro

Vr̄ ꝙ non tenear ad cōfōz hr
qmlz dz relaxe et non ꝓdē timen ꝓpo
xim sm̄ sed auctō dz dilīgē se ꝙ ꝓxim/ go magrō dz relaxe ēme ꝙm ¶ Item rhonestiora sunt m ho nesta
anne ꝙ cōz vbꝰ ēst ista ꝙ sm̄ mhone-
statem ꝙcultāda sunt nō ꝓalanda/ go
multo magis ista ¶ Item turpia nō sūt
togitāda nec facienda/go nec dicenda ¶ Ad
petrum et magdal. et alij plēs legunt
iustificari sine cōfōne/go non ē nēcia
ad iustificatiōm ¶ Item in cōfōne fit sm̄ssi
tenter culpe remissio/et grē mfusio
hēt aut sufficiunt ad salutē/go cōfessō
non ē nēcia ¶ Item confō fit ad taxatiē
pnam̄ p culpā/sed homo posset sibi ꝑ
ſpicacit taxare/go nō dz alii ꝙfiti
¶ Ad 6 li de confō. si opā necessitas
expectās dz nec velit de tegas go ad sa
natiōm ſpualem volnis detecti ē nēcia
go confō ¶ Item ordinata ē m dīm in
dm̄ ſpuale/ſcdz/sed ordo monis secu
tus requirit altiam ꝑsonam rei examinis

go multo magis mdicij ſpualis dz no
pē abalīs dēpctis finis cognitari in ꝓtā
sua confitentis go rē ¶ Amplig queri
quo mre tenem̄ confiti/mdet ꝙ mre
nāli. qr sr. 1s qstiō iij ¶ Adam vō es dt
glo vbi sunt incēpantis et ad cōfōm
monētis go etiā tempe legis nīlis tene
bant hoīes ꝓtā vocalitē confiteri
¶ Item q ctō et satisfctō sunt de mre nāli
go et confō quē media est. Na medij
dz sape mīj exīmoz ¶ Ctē aut de mre
nāli aut depositiuo. si depositiuo cōfi-
tens pontifex q sup ms positū dēt
confiti. et pē etiam dispēsare cū alijs
ꝙ nō teneatur cōfiti. sed hic ē falsum
go ē de mre nāli ¶ Ad 7 h ysop ms nāle
est idem apud grās et m omī statu
sed confō non ē go nō ē de mre nāli
¶ Item cōfō sacrm est. sacrū ꝺo sunt
signa data non nālia h aug li. 2 de doct
xāna go rē ¶ Amp q nī ꝙ teneātur
ad cōfōm m lege vet̄i ꝓi xx viij o
qm̄ absqdit ꝓtā sua ꝺo dr get/hmi
aut cōfessō fuit et ea reliqrit miam
cōsequtur rē go tenebāt confiti ¶ Ctē
cōsue. vi. filii nri cōfitē petri tm̄ rē
go tenebant confiti ¶ Item plg ē cōfiti
facto qm̄ ōbo tenebant vel ſ dnisa
gnia petro dnisa gnia sacrificio offre
go tenebant cōfiti sed go nacꝰ ōbo.
¶ Item cmissione hirci e cmissarij lemit
ꝙ vii sacdos debebat omia pcta filioz
isrl cōfiti sed non potuit mſi et sciret
nec stare potuit mſi ꝑ conformi illozuꝫ
si ſtem̄ go debebant sacdoti confitēri
¶ Ad q cōfō fit ꝓpē absolōm petro ꝓ ex nō
tranſgressore sibi condempnabat nō ab-
soluebat ¶ Item nō dr potuit ſ absolō
gma clauis non erant date go ymmo
fiet confō ¶ Amp q mdet ꝙ nec ē legis
nona tenear. qr xpc omia sacramēta
instituit sed non instituit cōfōm ne ꝓcep
¶ Item xpc ipe mulier adultaz cōfi-
tēm sine confōne absoluit/m sed vō suo
ex nobis dēbit go sine cōfōne possum̄
et debem̄ absolui ¶ Ctē ꝙ homo et
nō deus instituit recipit dispēsacōm
et abrogacōm/cum go cōfō adeo instituta
non sit dispēsacōni et abrogacōm recip
¶ Ad 8 hoc confiti dicebat aut m tpe
erabat ad eum oīs vegis rē go tūc ipe

an confessio sit ad salutē necia

Cum nisi teneam̄ cōfiteri m mā
an tenebant ad cōfessiōz in lege vet̄i
an teneam̄ in lege nona

dcis et factis suis p̄ cursoz dñi sñi
Xpi ih pḡea dorm̄it C Ite dō p̄mus
mstituit q̄t iiij agite p̄nam q̄d et
ptes nr̄es fac̄es p̄me C Ite ptate rem̄t
feudi p̄ctā debit ro. p̄po quoz re
mssiōis. h' at mortal' cēt in cōfessio
pctoz illis q̄ri clames sūt facte da
cēt q̄d consom cis si' nolūt C Ite ad
fmam q̄d sp anīe p̄cti sūt oz hic
sme actualis est xp̄i passio remedm
eius aut ōtus in sacram̄tis cēte
im pssa est. Oppē non possūt aptō
actuali sme oī sanari sme sacrā
mētoz C Inscripc̄ vel in re/q̄t hoc a
optimas sūscripcōi/vel in ꝓposito q̄d
actualis nūtatis excludit/sacrame
cēt non contepto religionis/confessio
nō sacrum̄tum̄ c̄ institutum q̄ mor̄tm
pcti axor lic̄/id tenem̄ q̄ fili C Ad 4d
hmōi p̄mi ℞ sic tmen p̄mi nō
debem̄ p̄ce/in ci/q̄i/volt et pt p̄dcesse
sita nec hrm̄ C Ad 3d ad mhonestis oz
℞ non est sūmt palaūa ad ostentacoz
cruis/sed medica ad sanacom/similit
mhonesta anīe C Ad 3d ad cogitacōe
turpiū ℞ sic non sūmt cogitanda
ad delectacom sed ad detestacom/tant
Juda C Ad 3d ad petrū et magdalena
℞ nor̄ dñs erat cōfo mstitutiua/ℛ p̄cti
vel alius q̄ multa sc̄a sūmt q̄ nō sūmt
scripta C Ad 3d ad trōne ℞ gtiō ho
remittit p̄cūs in cui ꝓto implicito vel
explicito cōfitēdi C Ad 3d ad pa tacitōe
℞ nūq̄ ē ordinatum mdicāt' alicui
q̄m ascipō C Ad 4am q̄m ℞ dup̄
est cōfo q̄dam m̄alis q̄ fit de defet
tu ē nāli q̄dam vocalis q̄ fit hoi
℟ non C Ad 3d q̄n iiij ℞ ꝓ cōfitēt
dum erat de ie nāli. licz 4am nō C Ad
3d ad trōne et satisfōne ℞ hic duo
q̄ut sūmt ptes sacrām̄ti non sūt de ie
nāli. s. p̄cti respiciūt ordinē ad altū
℟ p̄ sūmt acta p̄me ōtuis cōfessio
ad totalē est ps sacr̄ cum fiat ad altū
C Ad 3d aut de ie nāli ℞ ℟ nicom
est. s. ms dñi C Ad 4am q̄m ℞
dup̄ ℟ est cōfo q̄dam m̄alis et distincta
q̄dam spalis et distincta sad p̄ma te
nebant in lege a 3o in. s. ꝓ declinacom
sacrificioꝝ ad 4am non C Ad 3d p̄ xviij
℞ loḡm de confōne q̄ fit do et hoi
vel de transone id m̄alis non spalis C
Ad 3d de bono sme xvi. ℞ cōfo ista

mdicāl' erat non sacra mētal' q̄t recipiebat
ad condempnacōm non ad absolucoz C Ad
3d de sacrificijs ℞ cōfo ista erat m̄ q̄dē
non m̄ spē C Ad 3d de hmōi ℞ cōfo
ista erat p̄cūs totius q̄dē vis m̄ vi non
p̄p singlāz m̄ p̄ncu rē C Ad q̄tum̄ oz
℞ m̄ omn̄ mō bene ordinato oz altiꝰ
esse rem̄. altiꝰ indicem ℞ in p̄ma vero
q̄dam indiō est/ideo decet libi esse aliꝰ
rem̄/aliꝰ mdicē mdm aut q̄ rem̄ p-
cedit/sunt ℟ pbōnes i iniūriū/sa ℟ cōfes
ḡtas sponte strās/tim̄ go mdm p̄me
sit spontanei/seq̄ p̄cē ex cōsomb̄ rei
non exans p̄acūlis/mdō vō vō dz ee
mdex principalis/in q̄i pt absolucre
et q̄dem̄ naze/set ideo indiō id. soli deo
principalie cōpetit/q̄i solus pt p̄cta
relaxare sp̄ē dō/q̄nia deus erat t̄mt
et non homo/sufficiebat. ip̄e dō q̄ēta
deus ci metalis cōfo ipsoz ad suscreptoz
nē/ex t̄mt. erta vocalem cōfessiōm
q̄e fit homī teq̄nt ab homīe/set q̄t
ip̄e in forma hymana nobis tū dō q̄ p̄ns
esse nō pt/vocalis cōstituit hoies/q̄ibꝫ
debem̄ confōm fie/m hoc ℟ q̄ ois
ptatem suam indicare ligandi et solue
di debet confōm eis tagm̄ nūtibꝫ debē
ti insinuant/ip̄e go mstituit confōm
tacite/sed aplī p̄mulgāt expresse C Ad
3d ad ep̄os mstituit ℞ mō tenēte p̄sbym
et ep̄os p̄ aplos C Ad 3d de adulatiua
℞ dō vel se sme clame media potest
absolui hos a nō/vnde nō sūt exēm
nobis similē faci/si mīserit ad per-
catoꝛes nos hūdi C Ad 3d de abrogatōe
℞ cum sit de ie dīno q̄no ad actiuū
de ie politio q̄no ad ordinacōm tpres
p̄mi non vere/ꝓ dispesacom nec abro-
gacōm sed secundū sic ē

Hoc m sic procedit a

Vi q̄ sufficiat confiteri laico/q̄ma
non obligam̄ ad confitendū in exēplū
dīna ℟ instituco dīna nō facit me-
cum/de sacerdote/ja. v. cōfitem̄ alteri
p̄cā p̄ā go nō est nēcē confiteri sacerdoti
C Ite q̄ma dap̄ē sacrām̄ nūtatis nō
p̄ confiteri laico/go similē cōfo cum sit
sacrām̄ nēcitatis C Ite cōfo ordinatum ad
tollendā do p̄cti sed discreti laici melig

an sufficiat laico q̄fiti

strict taxare qm̃ sacdos mdspect go est
ei magis constitutum ¶ q̃ in vet lege mdm
lepre p̃ quam ligtabat̃ p̃cm̃ p̃tinebat ad
solos sacdotes licite exiti go in nova mdm
p̃cm̃ p̃tinet adeos solos ¶ Item si sacdotes
tm̃ habent̃ claues go soli sint
p̃tates ligandi et soluendi · go eis sol̃ debz
confiteri ¶ Cumq̃ videtur q̃ non sit licite
confiteri sacdoti p̃po · q̃nia sic solis sacdotib̃
p̃tas absoluendi data est ita et confitendi
sed q̃nq̃ sacdos p̃t q̃ licite go et absoluere
¶ Item 10 ad q̃ declinate tenem̃ no est
in nra electione ¶ Sz arguo sic q̃m q̃ filii
volt q̃rere sacdotem, licitem ligare et soluere
go liz sibi confessorem h̃ eligere go ita ¶ Ite
q̃ p̃ tribulate instituti est q̃ tribulate mul-
tare non h̃z ut ait b' li p̃cepto et de q̃
spalatione ¶ Sz si semp licite est confiteri p̃po
sacdoti instituto cofessus q̃ tribulate mul-
tavit · q̃m ei p̃ sacdos iniunxit multa
confiteri · s' p̃cm̃ licite solicitanz vel co-
fitente de mortali ad sibi illatu p̃ secretum
vel p̃cm̃ confessum reuelaret go in tribz
casibz confiteri p̃po sacdoti non est licite ¶ Si
q̃m sint q̃m no sint p̃pos sacdotes ut
pla · go vel non tenetur q̃ fili vel no est
licite p̃po sacdoti confiteri ¶ q̃ multa debet
altius subditu ligare, vel q̃ mra soluere
go nec h̃z confessm eius audire ¶ Item
decretalis de ẽx̃ de int pe et re omis
vtriusq̃ sexq̃ fidelis omnia p̃cta sua solli-
salite in anno confiteat̃ p̃po sacdoti go ita ¶
Item q̃ mra confessio no coram suo mdice
facta no valet in foro cois go nec in foro
p̃sti ¶ Cumq̃ m̃ q̃ ex p̃uilegio vel man-
dato sup̃iorꝭ no p̃t̃ sit alqm̃ confiteri alii
q̃m̃ p̃po sacdoti · q̃ m̃ p̃mittit alteri mus
non h̃z alii p̃ mlm scire h' aule ei p̃ce-
dit̃ p̃ sacdotis go ita ¶ Ite pl̃ ex
ore p̃cipitur diligel agnosce volt p̃cipe
tm̃ 3o a p q̃d impeditur mandati dñi
no p̃t p̃ p̃mlm mdulgeri go ita ¶ Ite
non debent esse duo q̃ eternis pl̃es mdi-
ces p̃ sic nec pl̃es duo ¶ Si go alii
p̃t̃ sint absolue alienos subditos iam
essent duo pl̃es mdices p̃i go no p̃t sic
¶ Ite an p̃cm̃ ita confiti sacdoti suo ante
ngi si sic go iste non tenet̃ sup̃fluum
absolui · q̃ primo confessore si non

an non sit q̃ p̃cedat
an ex mdato sup̃ioꝭ possit q̃s q̃ p̃cedat
alii q̃ sacdoti

go sacdos tenetur trahe eucaristiam ei q̃
nequit q̃riam ¶ Item an sacdos p̃t̃ p̃
phibere ne confitet̃ alii q̃m̃ h̃ aut non
si' p̃t go in tali casu non p̃t confiti extra
limites p̃uilegiorum confessores audiendi
si ñ, go videtur exempto appo sacdote
¶ q̃ p̃uilegia sit int̃pretanda sunt ut
aliud valeant non ut p̃eant ¶ Deo si sac-
dotes possent phibe confiti extra limites vel si
non licuerit eis confiti nisi deliberata
appz sacdotum pateat p̃uilia go h' non
est dubium ¶ Item q̃ne q̃ peccauit aliorꝭ
excessiu vel dignitate vel ordine p̃ alii
cuiusq̃ ordinis q̃ mittit h̃z audire confessi-
onem q̃m sunt in sua dyocesi cognit
epo et p̃ce omni q̃m sunt in extra excessiu
go alii p̃ committe ¶ Ite ad p̃mam go
q̃ peccato q̃dam excludunt a sacramento
ecce ut mortalia q̃dam non ut venialia
venialia go non requirunt absolui sacdo-
talem de ciuitate sed oz ea vo sit expma
reconciliari h̃z tñ sacramenta ecce q̃ns per
minores sacdotꝭ ecce 10 et dicta Jac
in glo minora cocq̃alibz maiores lepre
in mundicia sacdoti pandamo ¶ Ad i
q̃ opponit̃ de institutione dicta Jac
p̃ supponit q̃ ill' est faciendo confessio q̃mib̃
data est p̃tas ligandi et soluendi a pos
sacdotibus ¶ Ad 2m dicta Jac no
est simile q̃nia p̃tas baptizandi maior e
q̃nia non p̃t q̃z alter subueniri ut pz
in pl̃ibz ¶ Ad alle q̃m̃ p̃ contra votale
p̃t̃ s̃ p̃ peritum constituti in articulo mortis
in articulo · tamen ille q̃ndo dicit q̃ te-
netur dicere q̃ fili / an q̃ non q̃ peto vinus
et sit mendacium est de eo sic de io q̃m
non h̃z copiam confessoris ¶ Ad 3m de excu-
catione Jac no solum ordinat̃ ad excusatio-
nem ad excusationem aliq̃m utute claming
¶ Ad ham q̃m Jac ad effectum aliquez
duo requirunt̃ · s· p̃ actua m̃ agente
et materia debita m̃ suscipiente / hic e q̃d
ad effectum ligandi et soluendi / requiritur
certa p̃tas claues q̃ datur in ordinatione
et materia debita · i· subdito q̃m̃ h̃etur
ex iurisdictione Unde dico q̃ no sufficit
confiteri cuilz sacdoti h̃z oz p̃po confiteri
sed p̃pus sacdos dimissꝰ e / nec ex iurisdictione
ordinata sic parochialis sacdos vel epe
cuius vel papa nec ex iurisdictione delegata

sicut iste cui committit predicem audiendi ãs
hoꝛ tẽm vel etiam legatꝰ ꝺñi ꝑe Ad
id de ꝓbate confitendi ℟ non est simile
quia illi ẽ matia debita quibꝫ homo
pauꝫ tenetur Ad alti non est matia
debita quibꝫ homo · ℟ subditus Ad id
augo ℟ ℏ intelligitur licentia petita et
obtenta vel si omo ignaꝫ ẽ nec sibi
copia habendi nec ꝑe velit dare licentiaꝫ
sufficit petita licet nõ obtenta Ad id
ℏ ℟ in talibꝫ casibꝫ abeps vel cui
sacꝛe petenda ẽ alti cõfitendi licentia
que si negatur sufficit petita liz non
obtenta vel si non hꝫ alti cui cõfitear
nisi in ℏ tm si quosdam non habere
copiam sacdotis Ad id de ꝓbatis ℟
q tenetur electis animꝝ sibi cõfoꝛes eligere
eo quod sibi frequẽ sacramenta tractãt
que non debent tractari nisi mundi illi id
quos elegerunt in ℏ tm sibi soꝛes eis sibi
quos non simp. sic medicus abalto
medico curetur non in gꝛi medico ℏ gꝛi
infirmꝰ Ad 3am q̃m ℟ ad audiendꝫ
confessiõ alicui et ab soluendꝫ requisite
ꝓbi ordinis et ꝓbi iurisdictionis no
ꝑe q̃ mitti ꝓbi talis vel non habui or-
dinem vel non a no habite iurisdictiõis
ꝑe aliꝫ q̃ mitti habui ordinẽ ab habente
iurisdictiõm tm vel iurisdictiõm sibi et ordini
Ad id de iurisdictiõ ℟ ms ꝙd aut
singuli cõfitentur ꝑpõs sacdotibꝫ non
est introductum in fauoꝛẽ ipsoꝝ sacdo-
tum sed in utilitatem ecclie non sine
coꝛp̃is dꝫ q̃ mitti ꝑe alti qñ ecclie ut
expedieris Ad id ꝓ xpõ ℟ dñs
est rectus pectoris exitoꝛ s vite emendatoꝛ
sic ꝙ ꝓ mo non oꝛ q̃ credatur sibi
sed in ℏo oꝛ unde in foꝛo ꝺecessoꝛ nõ
creditur cõfessi ꝑ se fuit sed ꝙ se in foꝛo
cõi ꝓbi creditur utiq; unde oꝛ debet
subito dicti se ꝙfessum esse etabsolutum
qua decessit eius non ꝑe fuit ecclie
nisi ꝑ ipm Ad id de ꝓbis iudicys ℟
ℏ tm est ℏ equum et equalem ℏ iurisdictiõ
modum Ad id aut tenet cõfitẽ ꝛe
℟ milꝫ tenet cõfiteri ꝓbi que no fuit
qui aũ absolutꝰ est a ꝓmariis ep̃o vel
ꝑe iam no fuit ista ꝓbi ꝙ no tenet
ea cõfiteri tenet tm si sacdos exigit
ꝓbi si gra ℏt que no sic confessꝰ ei
fuit ꝑ statutum ecclie vel saltẽ ꝓba-
bile fuit eam cõfiteri se ꝙfessum

scee et sacdos ꝺꝫ ei ecclie et eukaristie
dare sufficit cui ei eius ꝙsciam dare
scire isto modo cum aliam cõtritionem
de ꝓbis occultis non ꝓsit hre Ad id
de ꝓhibitõe sacdotis ℟ cum par ꝑ pare
aut maꝛ maiorem non habet mym
non ꝑ ꝓhibẽ nec subditi teneãt tm
hoc obedire ꝛe

Hd quartum articulum

Sic ꝓceditur Oꝛ. ꝙ tenemur cõfiteri
venialia ℟ cui gld ℟ id Jac. v
cõfitemini alt̃ uicissim ꝛe ꝓba nigrit quae
ex humana ignoꝛantia vel infirmitate
venerunt dicit et ꝓbat cõfiteri go debet
confiteri venialia Item augo si ꝛepisti
fluctuare confiteri motum nec plangere
ruinam go simꝰ qui non confitetur
venialia Item qñ tenet confiteri
sel in anno go iste etiam qui hꝫ sola
venialia Item qui offendit deum
ꝺꝫ emendare si uigilauit dicitur ꝺi go
cum veniale sit ꝺam offensa ꝺi hꝫ
ꝺꝫ confiteri venialia ℣ non excludunt
aueꝛsio celoꝝ nec aptitudo sacramentoꝝ
go non facit indigẽ offeꝛꝺ etiam
Item quoꝝ offensa ꝺo ẽ in ꝓhibitõe
coꝛp̃is emenda non est in ꝓcepto sed offensa
venialis non est in ꝓhibitõe go nec
emenda in ꝓcepto go nec cõfiteri
ꝑe determinatum emẽde Amplius
ꝺicitur ℣ tenem. ꝙ fiteri omnes peccati
circumstancias Nam augo simpl. ℣ ꝺ
p. c go emiatis multis ꝓbꝫ cõfitẽtias
dicit omnes ista valeãt ꝙ fiteri
est et defleuda go dem ꝙ fiteri ea circũ-
stancias Item non est prudens oratoꝛ
in foꝛo ꝙ decoꝛo qui omittit circũ-
stancias go nec in foꝛo pñcie Item
confeꝛ fit adtaxandam ꝓmaꝛ ꝑ ꝓti
quitatẽ sed quitas ꝓti non ꝓbꝫ notes-
cẽ sine circumstantiaꝝ go ꝛe
℣ sicut non ꝑ ꝙ scire ꝓti quitas
sine circumstanciis aggꝛauantibꝫ uta nec
sine allemantibꝫ ℟ Ad milꝫ tenet a
ꝙ fateri allemantes go nec aggꝛauantes
Item nõ ꝓprium ꝙ confiteri nisi ꝓba
Jac. v go non tenem. confiteri ꝓbꝫ
ea stantia sunt coꝛp̃is actualia Ita
stantie sunt in mirabiles go no ꝺ
facili ꝓsit apprehendi sub memoria

in teneam. ꝙfiteri venialia
an teneam. ꝙfiteri omnes circumstancias

xcvij

go nec sub confōne ¶ Amplius videtur
q̄ non tenem⁹ cōfiteri peta cordis solum⁹ q̄
dicit augo · vbi petm oritur ibi morat⁹
go petm q̄ oritur in solo corde ꝙ mori
in solo corde ¶ Item tri⁹ go ſ̄ꝛ ds ant⁹ o
Si offers munꝰ tuū ad cōpitatē offensiōis
reconciliare · vbi offendisti vbi
reconciliare · go q̄m offendit dnm in corde
sufficit q̄ ibi reconcilietur in corde ¶ Ite nec
obstitum est supra · c ⁊ dicit ⁊ primo
dctō est q̄ petm cordis, confessio q̄ petm oris
et factio q̄ tertium operis go nō oꝛ cōfiteri
de petō cordis ¶ q̄ petā cordis mortalia ita
sepant a gratiā sacramentoꝝ sic peccata
oris go ita mergerent reconciliatiōne ¶ Ite
Reprobet petō mortali ꝙ agi penitētia
punia go reconcilietur non solum q̄ctō sed
confessō et satisfactō ¶ Amplius nisi q̄ nō oꝛ
confiteri petā manifesta q̄nta et ꝙ q̄ evi-
dentia petā faciunt⁹ clamore nō indi-
get accusatoris go non oꝛ se accusare
de petō manifestis ¶ Item ꝺ nra q̄m
dctō est dubitare non ꝺz Sed satis⁹ et
manifestus ē christus go se ¶ Item augo
q̄sō ē porta nram mortis latens in spe
venie aperiri go confessō nō ꝺz ee dēmā-
festis ¶ Item de eisdem ꝺz esse confessio
et q̄rto go et tertium satisfactō, sed de eis ē
q̄rto et satisfactō go se ¶ Item facilius
est q̄ sit manifesta q̄m occulta go mag
excusatur homo a confōne illoꝝ ¶ Ite
ad primū q̄m gō ꝓ venialia non sit ſ̄
patie nec regno eē triumphantis nec
regno militantis / cum go ꝓ pā regno
non claudatur / non indiget de nitidate
officio clauiū / ꝓ q̄ regnū aperitur / nō
go nec est confiteri venialia ꝑse loq̄do
de actibus / tū ꝑt esse nitidi vel zonā glori
q̄ circumdet esse mortalia / vel zonā sta-
tuti q̄ homo q̄m tenet⁹ cōfiteri semel
no ht nisi venialia ¶ ds q̄d ad v ·
ſ̄ꝛ prīpe actū ee de mortalibus sed
q̄tor de venialibus ¶ ds augo ſ̄ꝛ
tō silē ē non ꝓceptum ¶ ds ad oppo-
sa ſ̄ꝛ venale nō dicit⁹ offensa ꝑpe
q̄a non tollit vel minuit gratiā ſ̄ꝛ
q̄d q̄a metuit pena aliq̄m ¶ ds
de nō hūte ñ venialia ſ̄ꝛ q̄dam dnt

q̄ in illo casu tenet⁹ confiteri venialia
ꝓ actus alī q̄ non ſ̄ solūm sunt sic sacri
q̄ non ſ̄ nisi venialia p̄mo videt⁹
se cui⁹ ¶ Ad p̄am q̄m ſ̄ꝛ cōstan-
tiaꝝ q̄dam sunt trahētes in aliud q̄ls
vel spem petī ut cohire cum multis
q̄migata et has tenet⁹ confiteri homo
q̄ tenet⁹ sunt venie petī / q̄dam pō
sunt aggrauantes in cash spē et haꝝ
q̄dam sunt aggrauantes nō nō calit
sic stia vel ingratitudo et has nō
tenet⁹ q̄m confiteri q̄ sunt q̄ venialia
petā / q̄dam aggrauantes nōbilē et has
ꝺ ingrm Simile · altissio ꝺz cōfiteri
non ut sufficiat illi q̄m certum maceras
calicem sunt sed ego accepi alicui
tū ſ̄ ita deceo pḡ set dispatari si actō
posset vnā decimā ¶ Nec sufficit illi
q̄m gladio voluant proximū sed ego
p̄cussi proximū ꝺ alios nō q̄mb⁹ ſ̄ nō
tenem⁹ aggrauantes non oꝛ q̄ sufficiat
immoꝺ q̄litatē petī in spē licet nō
p̄cise q̄a non p̄t ſ̄ nec oꝛ ꝺ totā
q̄litatē petī primam taxare ¶ ad 18
augo ſ̄ꝛ scripture p̄ma est hic nō
de nitidate ¶ ad 18 de oratore ſ̄ꝛ nō
est simile · q̄a iste intendit mentē
a se flectere ꝺz cōfitens non ¶ ad 18
de q̄litate ſ̄ꝛ non oꝛ sed tota q̄litas
p̄cise sed sufficit sive in spē de q̄-
litate notabili ¶ ad 18 de callositati-
bus ſ̄ꝛ non est simile q̄a ca⁹
confessō non facit absolutōm petrati
sed aggrauantiū ꝓ actus illi ne scan-
dalizaretur confessor homō ē aliquas
tales confiteri oꝛ si q̄s cecidat tan
nes in cel ex dispensatione et consa
¶ ad 18 ad 2 ſ̄ꝛ circumstantiae tra-
hentes in spem petrā q̄stituūt idco
nomē petī tenentur aggrauantes
etiam notabiles ps petī sunt idē ꝺ
aliquos tenemur eas confiteri ¶ ad
18 de admirabilitate ſ̄ꝛ circumstātie
semꝑ aggrauantes multe sunt in cō⁹
petō sed nō sic ille que ꝺ mutationē
spem vel notabile aggrauant ¶ ad 2az
q̄m ſ̄ꝛ non solūm de petīs operis

dn tenemur confiteri petā cordis solum
an oꝛ confiteri petā manifesta

scd etiam depetis mor[z] tordis tenem[r] consiliū quia ita h' sit ista indiget offico clamū ecce Ad 1d quinto [z] qr̄ius in corde petri & non michi q extra ad sepeliendum & effri Ad 1 Crisog [z] lib[z] de regnificatōne que fit homi non dd quia homo videt soli ea que patent sed deus iudex cor Ad 1d de gestione [z] 1d dicit p quādam ad aptacōm non p risionē Ad qētā quin [z] non sufficit ad cē notum iudici; sed nisi sit notum i forma iudicij. et io qnus peta manifesta nō sint sacerdoti q̄ tū no in forma iudicij oz ea confiti Ad 1d ggi [z] loquit in foro q tenetur ubi iudicat solum de opē. no in foro pue ubi iudicat etiā de mēdē Ad 1d quri etq est cē [z] qnus sit certus nt p̄ peccata / no tū nt iudex Ad 1d aliqd [z] morbi pti dicit latens quo ad eam morbi et essentiā que ē in corde qnus etiā patent aliqn in effectu extiori cē

Hd q̄situm articuliz

sit p̄ceditur q̄ statum hūa optimi tate teneat[r] confiti peta cyorlia q̄ p̄cepta affirmativa obligant p loco et tpe loci et tpus ē confitendi optimū cuius hēt petrus et optimates cōfessores go tuc tenet homo confiti Item his morbis periculosis stulte facit differendo requirē consiliū a medico Sed hic facit qui differt confiti mortale petrus go stulte agit. go peccat Item tenetur statim recōsiliari deo et sacerdoti vtriq; no q̄ sic mdo ecce go tenet[r] statim subiicere se mdo ecce Item hō hēt mō optimates faciendi ad q̄ tenet[r] nescit si detecto hēb go no cōfitenda de cē mē se quittit Item aut aū statutū ecce tenebant homines confiti statu hūa optimi tate aut non sit go q̄ p̄ceptum diuīn no potuit dilacōm dare si no go mīa non tenebant[r] hūa simili optimitate nec za nec illis ta go nūq̄m tenebantur usq; admortē in morte no pua no est in ingenda sed immotesceda go nūq̄m tenebatur in hac vita p̄mam suscipe et satisfacere Q̄ p̄cep tum ecce de confitendo semel in anno de v de pen. et re t p̄ / suffigit go p̄cep tum ecce in plebe Item si ho tenet[r] statim go ex timet semp est in mora. go peccat de metu pene Item in q̄ctōe est p̄tm deletum. go sine periculo mortis pt confiri confo Item si non licet go etiā detrahit filios suos Nam plimi differunt confiti usq; ad ēll secdm q̄ualez conjunctionē ecce Item nūq̄ aliqn tenet[r] homo conform statu itare, confo si fit aqui in mortali: [z] confo in mortali non valet go non oz eam itare Item tenet[r] itare sacrom statu in mortali ergo conform Item confo oz q̄ritate peti notificare petri no sequenti assignat[r] ex dimissione et absolutōne precedentiū go oz ista itare Item confo in mortali e opa mortui go imām pōt vivificari nec valet go oz itare eam Ad 1d dicit hic magr c. volē q̄ conform sed statui no oz itare go cē Item sacrm sit eaud mām no oz itare go nec confo sit cōd peto Item p eodem peto in cōd foro non oz quis his indutari go nec bis absolui go non oz bis confiteri [z] cē p̄mo quin duc sunt o placē Nam quidam dicit q̄ petor tenet confiti statim sua suffricti optimitate nec de talis exa sat eum quia medit artare tpe ppt negligam homi non ampliare Item dicunt q̄ cū p̄ceptum affirmatiū sit non obligat nisi loco et tempe cetā no in hoc p̄cepto potint tempa definire cum sit p̄ceptum disciplinē non nē Unde regulariter non tenet[r] homo confiti nisi sel in anno. quia semel in anno s. in pascha nātitatem ihū celebrare in ecclia cū maior tenet[r] ad. vnus est zone sciāt si di volt celebrare ut celebrine / alio zone periculi ut si ē in periculo mortis / alio de zone [z] scie si dicat sibi confessa q̄ statim teneat[r] / quarto ad zone dubij. si no spat copiam confessoris sibi aliq; anno io tenet[r] ut si hēt casum. sequo solo ipa pt absolucre et hēt mō copia primarij diu ppe Ad 1d de preceptis affirmatiuis [z] obligant ploco et tpe no [z] sēp sed tempe nātitatis non em tenet[r] quis honorate penitem quāp occurrit tempe optimatis [z] nātitatis Ad

an statu hūa optimitatis teneam[r] confiti peti mortalem

an tē hō affligz statz itare

xcvii

ꝺ ꝺe morbo ꝑ ſcetis eſt m morbo cōtꝛa
cm alīꝫ ſnctuarii non pt̄ et m ſpūali
cm ſuccurꝛitur p gſtōm ¶ ad 2ꝺ tenet
ſtatim 2cogiliari 2ꝛ ꝑ 2cogiliacō et
ſatiſfō dnp p eſt qꝺam debita de 2ꝛ
nali que fit m g ttione ad hanc teneꝛ
ſtatim qꝺam debita ꝙ arbitꝛiū eſſe
ad hanc non ¶ ad 3ꝺ de diſcemē ꝑ
ex quo credit ſe ꝓbabiliꝛ futuꝛū no gmit
tit ſe diſcꝛm ꝙ nūs ctꝛuꝺnia neſciat
¶ ad 4ꝺ de ſacꝛilego ꝑ no tenebat ſtatim
niſi m ꝓdcis caſibus ¶ ad 5am q̄m
ꝑ confō ē m vēnedm et m ꝓceptum
m q̄m eſt in 2tꝛectū no p ꝺe mōꝛti
ſ2cepti cum abſolut ꝙ homo apetꝛo
ſic eꝺm ſitte bapm ſuſtꝛipietis ſpūſanctis
et ꝙ non tenetuꝛ tm ꝓ ſuis confeſſ 2ꝛ
ſe nec bona fide ſtatim ꝛtaꝛe tenet tm ꝙ
mꝛ taꝺbus aū ꝓ ꝺe ſcetū confeſſoꝛe
aut ꝓ ꝺe ſcetū confitetis aū ꝓ ꝺe ſcetū
confeſſoꝛis dnp ꝺe aut q̄ma ꝺe fuit ꝙ
clams pōt eo ꝙ non pt̄ de illo peto ab
ſolui aut q̄ma clams ſtiē ꝙ neſciat
diſcꝛe ꝓptꝛ ꝺe fectum q ſi tis dnp aut
q̄ma diſſimulauit confeſſ aū q̄ma tꝛi
tempſit ſeu neglexꝛit et oblitus ē ſatiſfꝛ
Nam ſi ſciꝛet et eam implere vellet no
o ptꝛeꝛet ꝓ id tꝛo petꝛi ulti cōſtit ¶ ad
confō m mōꝛti non p ꝺe ꝑ q̄ꝛis no
ꝙ ſit ꝓ modum 2cuſatꝛis abſolutus tm
ap2epto ¶ ad 6m de ſatiſfōne ꝑ no te
ꝛtaꝛe ſatiſfōm i portam ſibi ꝙ arbitꝛiū
iudicis ſed aliam ſtiē ſcis eam ē de
ſatiſfōne q̄ꝛe multū eſſꝛiū ſum ſtꝛi mōꝛti
confō vꝝ ſit ſ multe ſcietaꝫ iudicis
¶ ad 7m de ꝛeſtitudne ꝑ non oꝛ q̄
confeſſoꝛ ſtiat tota q̄titate pene ꝙ ſolui
m ſpecie vel m ꝓtib ſuis ꝛeq̄libus

H Deſextum articulū

ſic ꝓceditur ꝛ ꝙ poſſit confō ꝺi
miuaꝛi q̄ma q̄nto ſit plusbꝫ confō
tanto magis hꝫ de cruce ſcetꝛitia q̄ talo
melioꝛ ¶ item ſufficies pena petꝛi
pot m pom ꝛta admiſſis ſic ab vno ꝙ
hic vꝝ ſit confō q̄ ſufficat confiteꝛi
admiſſis ¶ item pt̄ eſſe q̄ ꝙ confeꝛi
q̄nis 2coꝛdatuꝛ petꝛi alīꝫ nec hꝫ cuiꝰ
confeſſoꝛem q̄ ſufficit confiteꝛi ſuis
¶ item aḡ vnus non pt̄ abſolui de
omnibus ꝙ oꝛ confiteꝛi omnes ꝙ dimitt

an poſſit gſteſſio diminuꝛi

conſoꝛm ypoth eſt augꝫ ypotſis no
impedit ſatiſfōm ꝙ talis confō no miſꝛi
ſcꝛdit ¶ item deus non diminuiat vcta
ꝙ meꝛit dimittit ꝙ conſoꝛi diminuiat
¶ amp̄ q̄ inꝺetuꝛ q̄ homo ꝙ ſit confeſſꝛ
ꝙ manuh vel ſeptēm confō cui fit ꝓ
ꝓt mal̄ feſtacōm pt̄ ant̄ ſi manifeſtacō
ꝙ vtꝛum q̄ modum ita bene ſit ꝙ vbi
ꝙ ꝙ ꝙ ꝛe ¶ item quidam no intelli
gunt̄ aſſus ſacꝺotibꝫ ꝙ oꝛ eos confeſſi
ꝙ manuh vel ꝙ ſeptuaꝛam ¶ ſe oꝛ
confiteꝛi ꝓpo ſacꝺoti cui ꝙ ei abſenti
non ꝙ ſit ſi confō i mēta ꝙ vbi ꝓpi
oꝛ q̄ fiat ꝙ explam vel ꝙ mittū ¶ ꝛeſpon
ꝺeꝛi cuꝛa q̄ qui ꝓſcipit ꝓcauant ꝙ
ſe ꝛpm ꝺz confiteꝛi ꝙ non ē ꝙ mittū ꝑ
vel ꝙ explam ¶ item oꝛe ꝓpo ꝺz fieꝛi
confō fiꝺi vꝝ ꝙ ꝙ ꝙ et ꝓtoꝛum ¶ ꝑ
ad 1am q̄m q̄ ſic m ſanatōe moꝛboꝝ
cōtm oꝛ q̄ vnus medicus no ſolum
ſpem moꝛbi omꝝ ſed totum hitudme
mſmi ſtiat ne medicina q̄m volꝝ ad
hꝫbeꝛe vni moꝛbo alīꝫ fiat ꝺꝛia ita
m ſanatōe moꝛboꝝ ſp̄ualiū ꝙ ſi oꝛ
q̄ fiat vni confō omꝝ q̄ne hꝫtuꝛ i mpo
ꝛta ſi vō aliq̄m exteꝺꝛent amemoꝛia
non id ꝛeputaꝛi ꝺz confō ꝺimiꝺiata
¶ ad 2ꝺ de ꝛeꝛubeſcentia ꝑ maioꝛ eſt
multiplicitate ſed non intēnōe ¶ ad
3ꝺ de pena imponeꝺa ꝑ pena vni ꝓ
ꝺeꝑꝺet exaggiatōne actꝰ no ꝓ
admiſſis ꝺiuiſis ſingulis ꝓtis ꝺiſſimi
pena m mꝛi ¶ ad 4ꝺ de recoꝛꝺatōne
ꝑ non oꝛ q̄ ſingula confeſſa itm id
ſiteant m ſpāli ſed m gnāli ſuffiꝛit
cui q̄ ſtatuꝫ ḡtitas ꝓti q̄ ſit exſe
m ſpāli m gnāli vꝝ hꝫtatis q̄m hꝫt
ex alioꝝ q̄ patōne ¶ ad 5ꝺ de io q̄ no
oꝛ abſolui ꝑ mchō q̄ oꝛ confiteꝛi ꝓta
omia confiti ei ut tota q̄titate culpe
cognoſcat et de q̄ꝫbꝫ no ꝓt abſolui
ꝙ ad aliam tꝛanſmittat ¶ ad 6m q̄ꝫ
ꝑ q̄ꝛis m q̄m eſt quidam acto ꝺeꝛi
mōꝛtus poſſet confō ꝙ mūtaū vel ꝙ
explam ſi tm̄ē m q̄ꝛtum eſt ꝓt ſacꝛd
hꝫt ꝺematam mām ſ actum q̄ ꝓti
conſuemit conſcia hōnus manifeſtaꝛi
Unde ſme ntātate ꝛio liz alīꝫ confiteꝛi
In ntātate vō ꝓt ꝺefectus eius ꝓue
actum equalentꝫ ſnpli ¶ ad 7m de
manifeſtacōe ꝑ q̄nis confō ꝓt manifeſtacōi ſit cauſa ꝺematꝛ ē mo ꝙ

an poſſit ꝙ gſteſſio ꝙ mutuū vel cambii

manifestandi sciat baptizatum. Ad 3m de eo qui non intelligit. Ex cum materia huius sacramenti sit actus hominis et deo absque non exigit nisi qd pertineat ad materiale quod non pertineat ad alios actus sufficit. Ad 4m de absentia. Ex tenet iudicatus et deo qui non habet copiam sacerdotis. Ex enim vel est fatui laici. Ex quosdam vel soli deo secundum alios. Et

Circa 3m principale

de mysteriis ecclesie in pticulari. Et primo de sacramentis. Et primo de sacramento baptismi. Et circa hoc quatuor quia circa quodlibet sacramentum in communi. Primo de sacramento baptismi. Secundo de confirmatione. Tertio de eucharistia. Quarto de ordine. Circa primum quinque. Primo de ipso baptismo. Secundo de effectibus eius. Tertio de necessitate eius. Quarto de ministro eius. Quinto de subiecto eius. Circa primum sic procedit

1. Videtur quod baptismus non sit sacramentum. Quia sacramentum videtur esse remissio peccati et consummatio bonorum operum. Sed baptismus est effectus iustitie. Remissio vero peccati et effectus gratie non iustificatio. Ergo iustificatio non est peccati remissio. Item in peccati remissione fit non tantum iustificatio. Ex omnis veritatis infusio. Ergo non ex dicit sola iustificatio. Item consummatio bonorum operum per sacramentum fit. iustificatio vero per gratiam. Ergo iustificatio non est bonorum operum consummatio. Item iustificatio iustificatur. Consummatio bonorum operum per gratiam. Ergo iustificatio est bonorum operum consummatio. Item iustificatio impii est opus iustitie quod magis ex dicit iustificatio. Ex est iustificatio motus ab impietate ad iustitiam. Iustitia vero divinus quidem accipitur. Nam divinum est speciale divinum. Scilicet equalitas quedam in operationibus ad proximum. Alio modo est naturale divinum. Scilicet equalitas in obediendo et studio quedam. Scilicet equalitas quedam ordinabilis inter homines in pecuniis et obedientiis. Similiter in iustitia divina eadem specie unum modo potest in equalitatis ad proximum. Alio modo quodcumque potest. Tertio modo privatio rectitudinis. Scilicet quedam obligatio virtutis anime. Quodcumque modo videatur hic iustificatio. Scilicet motus ad terminum unum qui est in iustitia ad alterum qui est iustitia. Sed hic duo possunt in eundem diffodere primum potuerit ad tertium agendo. Secundum vero potuerit ad tertium ad quidem. Scilicet consummatio

Quid sit iustificatio

bonorum operum. Ad 1m de gratia. Ex iustificatio effectus gratie est potius. Ex iustificatio gratia. Vel iustificatio divinitus in me. Et gratia fluunt omnes virtutes. Sicut potest albedo inesse. Virtutes autem iustificatio potest facere sicut albedo facit album quia vel originaliter. Ad 2m de actibus. Ex nomine iustificationis intelligitur omnis virtus in quantum est anime quedam rectitudo. Ad 3m de consummatione operum. Ex consummatio ista intelligitur in habitu non in actu. Quia sic fit virtutis infusio sed non sic exercitium in actum. Immo successive in operibus satisfactionis. Ad 4m consummatio est potius. Ex habet esse in consummatione in actu non in habitu solum. Ad 1m de ima. Ex quia dominus tempore gratie octo attributa optima gratiae aliter non nisi esset opus perfectum cum opus magis appetatur omni attributo. Et quia in eo id magis manifestatur. Unde cum in iustificatione impii magis appareat divina misericordia magis me albiat quia tamen rebus denominatio aptatur adaptionibus rationis effectibus quia simpliciter existentes quia secundum quid. Inscriptionis quia scientia agentis. Et quia gratia iustificans magis nisi quale est omnes virtutes quia non nisi speciale in iustificatione vel aliis virtutibus infundit et

Ad 3m articulum sic proceditur

1. Videtur quod nulla peccati requiritur alicui iustificationi quia se habendo ad deum. Et per unum in actu peccatum recedit ex toto nulla peccati requiritur. Item maior est facilitas in deo quia requirit in homine. Ex ipse vult dimittere offensam et impedit gratiam nimio citius in actu peccati. Ergo multo magis ipse hoc facit. Item deus dominatus est maximus. Sed maior est in deo gratiam remittendi quam se habenti. Ergo si dat deus. Ex augustinus quia creavit te sine te. Non iustificabit te sine te. Ergo requiritur peccati cum quia dat iustificari. Item limine non potest infundi nisi oculum aperiatur similiter nec gratia nisi consentiendo. Amplius

An ad iustificationem impii requiratur peccati

nr̄ q̄ homo nō possit ad gr̄iam se ꝑparare/ q̄
ꝑcor mih̄ ꝑ se̅ acceptabile deo mih̄ nō
ꝑfuit ad gr̄iam nisi acceptabile sit deo ¶ Te
augo dicit q̄ facis mpat mstificatō; volūtate cōmutate nō ꝑtinte/ p̄dispēsata nō
gr̄uita/ q̄ non ꝓdest ꝑfuit nō voluntatis ¶
deus requit ad hoc ꝑfectum i. ꝑ vm̄
ꝑfate cordis viuē ꝛc non amt requit i pḡle
¶ Item uī q̄ facti ꝛc q̄ mi se ē/ nō mtio
mfundat gr̄ia/ q̄nō mstificatō fit ad
gr̄atis nō uī. ē. non q̄ ex mīte ¶ Tertio
dicto q̄ tū q̄ ꝑfecto fīlijs forma i ꝑmit
p voluntate/ sed deus ad nos q̄ patrē
nt fīlius ad fratrē ¶ q̄ deg nō ꝑt ne-
gare se/ q̄ nēce hī cōfugiū ad se ꝑce
¶ ꝑ ad ꝑmam q̄m/ q̄ q̄ris de se ꝑsst
deg sue ulla ꝑfate mstificate/ requiritur
tū ꝑfectō ex parte mea q̄nia sit requisit
ꝑfectio nē in nāli mutatōe ad recep
cōm forme/ ita in voluntaria nō exigit
agentis sic q̄ tingit in mutatōe nāli
sed suscipientis ¶ Ad 10 ꝑ paulo ꝑ
ni ipse ꝓcessit ꝑfectō mstificatōz nē ꝑce
ꝛc saltem ta/ nam lic in na ꝓcedat
dispositō ꝑce nō tū sp ita sit i tollīte
q̄ subito et libē sit tota mom̄ ꝑ
¶ Ad 10 de mīte ꝑ si deg mittis
pap si bnficia q̄ozo sunt rapaces
nō a ita ipse facit ¶ Ad 10 mdice est
ꝛc ꝑ vm̄ est remittēti p̄z/ sed nō remit-
tenti tunc ¶ Ad 11 am̄ dom̄ ꝑ nām
q̄ ꝑfatur oz ꝓtrahant aqua mō ad
agens et ad formam sit voluntate oz
ꝓtrahi ad deum q̄ sit ꝑ affectū bōi
et ad gr̄iam ꝓ detestatōm mali et hī ē
fīe q̄ in se est et se ad gr̄iam ꝑare
¶ Ad 12 deo pe accepta li ¶ ꝑ opa accep
tabile ꝑ dñi dmp̄ sl̄ smp̄ ꝑ q̄ ē
mītorū/ tunc h q̄ h q̄ ē et gr̄ie bonorū
ꝓmo mō ꝓtōz nō ꝑt fīe aliud ꝺ accep
tabile ꝑ ho nī ꝑt ¶ Ad 13 augo ꝑ
voluntas bene opans ꝓsequa ē gr̄ē
non ꝓnia/ sed voluntas se ad bonū ꝑmus
ꝑit q̄nō ꝑfectum faciētez/ ꝑ soq̄ gratis
datam ¶ Ad 14 am̄ q̄m ꝑ triplex
est nūtas ꝑ coactōnis q̄ in dm̄ non
cadit et in mutabilitatis ꝓpria sui et
sic nūtas est sanctū q̄ ipse ē hī gr̄az
dari ¶ Ad 15 mstificatō fit gratis ꝑ
nūtas in mutabilitatis non excludit

gr̄am ¶ Ad coactōnis ¶ Ad 16 de fīlio
ꝑ nūtas i mutabilis ¶ Non opponit
vō ti/ vm̄ voluntate gr̄ium se ꝑfanti i
fundit/ et tū nūtō nūtate ꝓpria i mutabilis

De tertium ar

Sic ꝓcedit/ ꝓdetur q̄ gr̄ē i ḡnio
ad mstificatōm non requirat̄ q̄ h aug
magis est mstificare mpm̄ q̄m talē actū
et terram/ in tōne vō multū medio
requit̄ q̄ nec in mstificatōne ¶ Item
ꝓbor est deus amice q̄m gr̄ā q̄ nō
mstificat medīte gr̄ā ¶ Item fīlialis
est desine q̄m q̄ struere ¶ q̄ culpa sola
vō te humana ꝑ construi q̄ multo
magis destrui ¶ ꝺ tollīs tēbri non
expellitur nisi ꝑ lucē cōlem q̄ nec
spīalis nisi ꝑ spīalem ¶ Item pḡ ꝑ
ota in mediata simt culpa et gr̄atia
q̄ nūl non expellitur ñ ꝑ introductōz
alterī ¶ Item ꝑ mstificatōm fit ala
formosa et deo grata/ sed formositas
non h̄etur ñ ꝑ formam q̄ nec gr̄ia
sitas ñ ꝑ gr̄am q̄ ꝛc ¶ Amp̄ mī
q̄ non sit nūtas motꝰ li ar in dm̄
q̄nia dicit deg roh̄. vi Nemo venit
ad me ñ pat̄ meꝰ traxerit eum et ego
vō dicit motum violentū nō velle tale
¶ Item deg salomon dormienti similit
sapiam ꝑ m ꝑ vi q̄ non requirit
motꝰ li ar ad mfusōm sapie/ q̄ nec
ad mfusōm gr̄e ¶ Item in suscitatōe
mortui cōtus non requirit̄ motꝰ aqueꝰ
cunq̄ qui suscitat̄ q̄ nec similit in
mstificatōe mortui spīalis ¶ Item
nt et augo Deitas deg in nobis sīt
nobis opatur/ q̄ mstiam q̄ mstificat
cōm ¶ Ultra dicit bn̄ li de li ar q̄
motꝰ salutis non fit sine duobus ꝑ
sine deo efficiente et li ar cōsentiente
q̄ non requiritur q̄ motꝰ li ar ¶ Te
si suscepto filius cōt in voluntate acq̄
magn illuminat̄ sine consensu vō tīs
sed suscepto gr̄ē ē in vo te hōis q̄ ꝛc
¶ Amp̄ nitetur q̄ non requirit̄ gr̄ā
quia filiū vij remittit̄ oi ꝑcta ꝛc et
gr̄ā ardor caritatis in ea ꝑcta rubiginē
cōsumpsit q̄ ꝓviam amoris/ non debēs
dolorē de ꝑcto mstificata fruit ¶ Te
conversio ad deum ꝑ amorē potentior
est q̄m conversio ad creaturā q̄ q̄ conversio

an hō ꝑsit se ad gr̄iam ꝑparare

an fact̄ sp̄ in se ē nō meꝰ mfusibilis gr̄a

an gr̄ā mstificā requirat̄ ad mstificandū

an sit motus motꝰ li ar vī deꝰ

an requirat̄ gr̄ā

ad creaturā sufficit culpam mḋmtere
ayalto mag remissio ad dm sufficit
eam destruere ℭ Item potentior est
amor dolore go mag pt mstificare
ℭ q ffg ni nosp dog nrē tricatibg
non pascat. sed delectoz morbis ḡrīs
medicamibg medetur tum go m ons
pctō fit alīqua delectatō oz m eis
medicina esse alīq afflictōm ℭ Itē
non pt quis q̄sentie m̄ gram ī disse
ciat culpa. Dissensg nō are digne
iuleti ē q̄sista vlon ē sine dolore qp
gre mfisio tum nō sit sine tristicia
ni gram non est sine dissensu a pcto
go nec sine q̄ritione ℭ Amplg mḋt
qp q̄tum non deleat ponit. s. remis
sio culpe. q̄ effectus nō ymitatur sue
causē. gre vo mfisio causa ē remis
sionis culpe ℭ Item nō ē aliud penia
tōmo expulsio q̄m ḡritus nichilitō
go non est aliud culpe remissio q̄m
gre mfisio ℭ Item sit fit ibi remis
sio culpe ita pene go similr debet
poni ḡritum. s. pene dimissio ℭ ḡ
q̄ms m nālibg gno vmg sit receptō
altius. tū q̄mant go similr i mozalibg
ℭ Item gre mfisio a q̄ fit sīc culpe
remissione go non ē ch cum ip̄a
℣ Ad primum gonū qp sit m ymita
tōmbg nālibg actus actuoz nō sunt
nisi m patiēte disposito ḡ phūs li
de anīa sic et m mozalibg ℭ In
anīs quippe ymitatōne exparte agentis
fit aliarūq formē expulsio et altiog
introductō m patiēte non requirit
dupl dispositō vna ad expulsionem
alterius forme alia ad introductōm altiog
ḡ hīc m ymitatōne mstificatōnis
nrī q̄ruunt m̄ duo exparte
agentis. s. gre mfisio et culpe expul
sio ad duo exparte suscipientis motus
li. ar. m dm et q̄tio de peccato
℣ Ad primū go de gra ℣ culpa
mfinitate q̄dam hīt excedere m q̄tomsū
ē. io ad eius delectōm nō sufficit
mra opō ses requirit forma infusa
a deute infinita. s. deo. s. non sicut
ad expulsionem tenebre corporis m aere
requiritur dupl lux effectiua i sole
et formalis m aere ita ad expulsionem
tenebre spūalis dupl pulcra lucis
requiritur. s. effluentis m deo et
m formantis m gratia ℭ Ad 1m aūgm
℣ gra non potest medius mstificatōis
cōponi ℣ informans sic forma nālis
se hīt m ratione. tū non ē simile
qm ratio sit de non ente. ℣ mstifo
de ente hic disponito io m creatōe mlla
fit expulsio forme p forma dirigen
te m mstificatōne ℭ Ad 2m de pulcra
te ℣ q̄m sit pulcior anīme ut motor ℣
non ut forma ℭ Ad 3m io de destructōe
facilior ℣ pctm destruere nō ē deste
simpr. sed q̄struere sit destruere mobile
vel duplq̄ p m cōtrubg facilius ē deste
ere q̄m q̄struere m̄ spūalibg ergo ut
℣ m vinculo matrimonij ℭ Ad 4m
gonē ℣ Dupl est esse homīs. s. primū
qp ē nāle resultans ex gnatōne anīe
cum core et sic qp ē mozale seu spūale
resultans ex gnatōne gre dei tū alia
si hīc ens h̄ esse vtriusq esse sit ymita.
Dupl est homo ymitato a no esse
m esse gdam. s. a non esse nāli pmis
sionē anīe. gdam autem esse mozali
p mfisionē gre sic q̄ pp ymitatōne
tegmēti dispōto nālis ad susceptōz
forme pfectiuē m esse nāli sic m sta
regnitur dispō mozalis ad susceptōz
forme pfectiuē m esse mozali sic
gre hō vo ymitato voluntatis ē no
nālis. gra voluntas primū ē i mozā
libg ī voluntas a libā est. Unde ad
alius suscipiendū non pt sufficiet
dispom aliude nisi ipa velit. Ut
requiritur consensg voluntatis i hō
ymitatōe qz voluntas et li. ar. idem
io motus iste motg li. ar. appellat
qui pōt mstificatōne nā et causa
℣ Sed simil tpe sit completa organi
zatō corporis m tum anīe mfusione.
hīc aut motg quo li. ar consecutit
deo ut principali motori attribuit
fidei formate qz hīt aliud q̄tōms
et aliud affectōms m se. sic fides for
mata q̄plectit q̄tum dei tū amoz
et li. ar. rem cum voluntate fidei
nisi formate attribuit. no dicitur cui
sit ea por ℣ informatiue tū. n. sit
dispositio ad gratiam pozem h̄ subam
gratū. n. cui formata. Ututo ℣ cui gra

nsformetur et sicce postior erit cis h̄ com
to implenti et forme sit corp̄ h̄ subam
primꝰ est anima ꝙz corp̄ vivū postius
¶ ad 3d rōh̄. vi. ꝑ sit et ibi augo
tractꝰ iste sit ꝑ mductōm nō ꝑ coactōm
sit tūhilitur oīns ostenso mdi rapmo q̄
puo ostenso pomo aut desiderū causa
de desiabili ¶ ad 4d et sapia ꝑ nō
est simile qm̄a sapia ia de qua ibi lō-
matꝰ reppuit melletū qm̄ affectū gra
cgo vnde sapia in intellectu q̄ cogi pt
gra in affectu qm̄ nō pt cogi vnde
non requirꝫ ad sapiam voluntaia dispo
sitiue ad gram ¶ ad 5d de suscitatōne
mortui ꝑ non e simile qm̄a mta
ne forma est nālis vnde nō requirꝫ
consensus sufficiētis ¶ ad 6ta gratie
forme voluntaia vel dō q̄ non de fide
qm̄a cōrtis suscitato fit p miraculū
et ideo non requiritur cooperatio resur-
gentis ꝑ spūalis non ¶ ad 7d de vir-
tutibus ꝑ quis mfundant sine li. ar
o ante mal tū sme ea cooperante sed
cōsciente ¶ ad 7am gom ꝑ alid sit
suscitato mortuis alīs peccatis in
suscitato cui innocētis fit p mutatiōm
forme vnīg̃ q̄no nō sine expul-
sione forme alterīg̃ fieri ita nō requirꝫ
dispō msi ad formē susceptōm si li. ar
in dem ꝙz mstificato peccatis fit
p mutatiōm forme vnīg̃ et expul-
sionē fieri ita nō requirꝫ non solum motꝰ
li. ar disponens ad gram susceptōm
sed etiam q̄dā a. dispensans a peccato
disponēs ad culpe expulsionē ¶ ad
8d dicē dn ꝑ illa cōmunio nullī
quo ad reliquias culpe non gra ad
culpam vel dō q̄ semper tantatis ꝑ
hī seq̄ gomm̄ grij ¶ ad 9d potentior
est remissio 2ꝫ ꝑ remissio 1a sola ad
creaturam sme actione adeo non
facit culpam sic nec sola remissio
ad dem sme actione aptā dispot
ad gram ¶ ad 10d potentior e amor
dolore ꝑ quis sit potentior in
peccatore esse nō pt sine detestatōne
grij et dolore ¶ ad q̄tam q̄m ꝑ
culpe remissio non tollatur voluit
gratie mfusionē vt ꝙz innocētib

sed p actūs a parte subiecti si pec
catorib̄g et ideo non dz gratiari sine gre
mfusione ¶ ad 1d de causa rei ꝑ
om est sed in causa et effectu ppor
tionatus q̄m se se vbi q̄ sequit
sic pcia solis et illuminato aeris ꝑ
non sit se lux remissio culpe est infu-
sio gratie ut dictū est ¶ ad 2d de
natione ꝑ gratia et culpa nō se ha
bent oīno ut lux et ptus et placet de cta
ta illi opposita non eni quoq̄ peto
p̄natur gratia sed tm̄ po peccato
¶ ad 3d de pena ꝑ sit pena q̄sequ
culpam ita remissio pene remissiq̄
culpe go vn̄ nō q̄mat ci rō

Hd quartus articulus

sit proditur 1o q̄ remissio culpe
p̄cedat mfusionē gratie q̄ ꝑ Augo
p̄mgato p̄cedit illuminatiōm go remis
sio culpe gratie mfusionē ¶ tē auctor
cognitus vicij virtutis operatur iustitiā
¶ tem in oīn motu regressq̄ ad ūno
aqno p̄cedit accessum ad terīm ad
quem vel tpe ut in motu succes
sivo vel nā ut in mutatōe subitā
culpe aut remissio fuit recessu
ad ūno aqno gre mfusio accessum
ad terīm ad quem go rō ¶ q̄ prior
est remissa effectu gratia nō remittit
culpam ¶ tem nālit ē p̄or lucis
introducto in aere q̄m expulsio
tenebre nisi remissa effectu, go simili
p̄or est in mente introducto gre
q̄m expulsio culpe ¶ tem cuilibet
p̄sentā totus in aliam mutatus iustitie
tollit go p̄or ē eius infusus ¶ Ad
plius dicē q̄ motꝰ li. ar p̄or
dat gre mfusionem q̄z motꝰ li. ar.
ē dispō ad gratiam dispō nō nālit
p̄cedit formam ¶ tem gra nō
datur nisi gsentienti go p̄cedit gsēs
¶ tem dicit Augo q̄ fides impetrat
mstificatōm go motꝰ fidei q̄ē motꝰ
li. ar. p̄cedit gratiā ¶ q̄ motꝰ ie
ē intolligere go gratia informatꝰ go
gratia p̄cedit ¶ ad obiectū ꝑ Augo

an remissio culpe p̄cedit infusiōm gre
an motus li ar p̄or dicit gre infusiōm

est pdistincta grē nō pmia go seq
motū cētis gr̄ām nō p̄cedit ¶ Ad
plus m² q̄ q̄tio p̄cedit motū li
ar· m dñi ¶ tem m motu locali
qm̄a p̄mō est declinare amalo
q̄ fiē bonū go q̄tio deprēd p̄cedt
motū li· ar· m dm ¶ tem i mo
tu locali p̄cedit illud p̄ remouet
phibens ipm̄ motum go simlit
m moali / cum go q̄tio remouet
culpam que phibeat mom mdm
ipa p̄cedit motum li· ar· m dñi.
¶ tem por ē timor caritate qm̄a
timor introducit caritatē ḡ alius
go por ē motus q̄tionis q̄ ē ac
more q̄ motu li· ar· go p amore
mou² m dēum ¶ q̄tio motus
li· ar· est motū fidei motū q̄tio
est motū prīe fides aut p̄cedit
p̄ma go rē ¶ tē grē infusio
p̄cedit remissionē culpe go motū
li· ar· qui disponit ad gr̄am p̄cedt
q̄tionē ¶ Ad p̄ q m² q̄ culpe re
missio p̄cedit q̄tionē / qm̄a gratia
ad nocendū nāliter p̄z m formatā cū
q̄ actum et nāliter p̄z expellit p̄ter
q̄ informet motum q̄tionis ¶ tē
si q̄ntitio p̄cedit cum q̄tio sit motū
intorio go mstificato nō fit sine
merito nō ¶ tem gr̄a m primo iusta
ti m quo ē non agit / nō go q̄tio
elicit q̄stat aut q̄ m eodē instanti
culpam expellit go culpe expulsio
p̄cedit ¶ tē q̄tio ē actus virtutis
· actus virtutis nō egeritur ñ a pō
purgata go p̄cedit purgatio pōe
¶ p̄ma est causa remissionis
culpe non ḡ p̄tem sm̄ que ē sat
factio / nec que ē confō go ḡ pte
que est q̄tio go q̄tio p̄cedit re
missionē culpe ¶ tē si q̄tio non
p̄cedit go adultus mstificat² sine
q̄tione ¶ tem displicentia pene
p̄cedit mfusionē gr̄e · mfusio gr̄e

remissionē culpe go a primo displi-
centia culpe. 1· q̄tio p̄cedit remis-
sionē culpe ¶ tē ad p̄mam q̄m
q̄ admstificatorem requirit ḡ mo
· ſ· motū li· ar· q̄tio et mfusio
gr̄e et remissio culpe sil̄ simul
tempe sic nātitas motus et forme
introducto nō til̄ sil̄ ñ Nam pri-
tas et posteritas secundū ordinē ḡ
ad ordinem tē et tali aliquo modo
recipiunt² q̄ principiū et tē idem· hic
nō ordo caritatis nec hic esset videt²
Nam talis por est motū fidei in dēm
q̄m motū quo deprēd q̄titur qm̄a
este ē tā hmōi non ego. p̄ter nō
motū por ē q̄m gratia infundat² q̄
transactio p̄atoria est· ut gr̄a detur
gr̄a nō p̄z mfundi² q̄m culpa re
mittat²; qm̄a p gr̄am culpa remitt²
por cui ē dispositū que p̄parat
ma q̄m forma completa in instā-
tione cui forme por est nāliter
exigere agentis fortia que expel-
lit ista que expellit² tū mpl̄ p̄cdt
expelli non p̄t sit nāliter apte di-
sponi; p̄z a parte insipientis
est dispositio ad forme expellentis
introductionē q̄m ad expellēdū ex
pulsionē mthōm q tū q̄nc sit
corp ozō simp.r p̄t ḡ alius ordiet
omn p̄z alio et postmō sicut
idem tē cmsq m dmsq grādg
transact se p̄t hre m zone transe
et transati et sit m zone priores
et posteriores sic ambulato transa
est officietis sanitatis et sanitas
finis ambulationis et nātitas me
est causa nālis forme, forma
vō causa formalis nātitatis me
/ hic etiā nō dr̄ p̄t· q̄ motū li-
ar· et q̄tio simul pora, alius duob
m gr̄e causē nālis, alia nō duo
sil̄ gr̄e mfusio et culpe expulsio

an q̄tio p̄cedat motū libri ar
an culpe remissio p̄cedat q̄tionē

sunt hñs poza in grē causē formal
Item apte dispōnz poz ē gtio
que removet phibens in grē causē
mālis ſ moth li ar in grē causē
formalis Similē apte formatū
poz est culpe remissio in grē causē
mālis ſ grē infusio poz ē in grē
tā sōtis qz nālit pz expellit grām
q̄ informat subām Ad primū ergo
de grā et culpa Ex apte agētis prior
est infusio grē apte suscipiētis poz
est remissio culpe Nam nālit poz
ē grē tāto q̄m culpe p cam expulsio
et expulsio culpe q̄m subit forma
Ad ea que opponit in ōrio ſ
argumenta que pbant q poz sit culpe
remissio q̄m hēlaudit de portitate
causē mālis ſ ex parte suscipientis
omis em dispōnes mīles ad nām
reduct argumenta que pbant grām
q̄m q̄laudit de portitate ex parte agētis
Ad 2am q̄m motq li ar q̄d
est q̄ssdare ſ subām h 2bām et h ē
sūm q̄ plenitudinē po mō nālit ē poz
q̄m gratia q̄ma ad gradū pfectū q̄ho
mō gratia poz q̄ma ipm pficit et fort
sicut corp h 2bām pz est q̄m aīa hēt
secundū esse q̄ pfectū ſq aīati poz ē aīa
corē Ad 1m motq iste ē mitor q ex
pte loq̄do motq iste cum nō sit actus
elicitus pz tm informatq nō mēt
esse pte mitor q h q̄dē vel dr q̄ est
mitorū dicit esse q pfectū. dico q̄ q
gratia poz ſ esse q pfectum. i ni grē
causē formalis Ad motq ie poz ē
h 2bām in grē causē mālis Ad 1dum q
ex loquit de motu vo tus h ē sūm q
q pfectum nō h 2bām Ad tertiam q̄z
ex. Et sic in q̄one patet q̄sio
q̄m auersio q̄ compōnit cū q̄sio sic
in cuius destructōe primū ē q̄ oppo
q̄sionis i cōditio ad dem p motū
li ar eo q̄ opponit cōmissionis i do
loz q̄tōnis expedit q̄ cū est primū
ē in q̄ponē vltimū ē in resolōne Ad
2m primū ē declinare a malo ex
q̄nus sit primi in exequtōe tñ sic

pz

formē ē in intentōne ordo a ordē eoz
q̄m in ſtruct ē ordo intentōis ſ sēm
apprehensionē extiorem non exequtōis
Ad 3d de motu locali ex nō ē simile
quia ibi recessus dispōnit ad accessū
sed in motibz aīme accessus primo dispō
ad recessum Nam voluntas adeo cīta
in hārēt nō separatur nisi p vocē ad hēn
di alterū Ad 4d de timore ex Hoc est
vēū de timōre nō de initiali Ad q̄rtū
q̄m ex quidam dicit q̄ gtio sequit
culpe remissiōz ſi p̄cedit remissiōz pene
Sz q̄ pena ē immediata effectus cōpe
go nisi cadit in medium Alii dicit
q̄ gtio p̄cedit remissiōnē etiā culpe
sed sequit infusiōz grē Sed q̄ in
me. te q̄ sequit remissio culpe infusiōz
gratie ex gtio non p̄cedit remissiōz
culpe Alii dicunt q̄ gtio. i actus
p̄cedit vtrūq Sed q̄ actus p̄cedit
gratiā Sed nūt q̄rimus de ea q̄ gratia
in ipa substātia de Tertii dicit q̄ gtio
ordr ē dicit vno mō gtio. i cū gratia
tio et hic nālit p̄cedit remissiōz culpe
sicut et gratia Sz non infusiōz grē
nisi h ē mīle: alio mō ppe. i exercitio
et hic sequit ea infusiōz grē q̄ remis
siōz culpe ē enim motq p̄ne formate
Ad 1m q̄ opponit primū informat
subām q̄m actum ex hic ē vm ſ q̄
dicit informe actum q̄ assēs elicit ſ
non ſ q̄ dr informe actum ſ q̄ssimi
q̄m in subiecto primo Ad 1m gtio
ē motq mitorū ze chorus mitorum
ppe dr q̄ grā non tm informat ſ
elicit hinc a non elicit pz tm ſ erat
Nam sicut informat pōm ita actum
q̄ in ipa ī vēnit q̄m tm primū habet
esse q̄ esse formatq et pse q̄m tm grā
ſ 1m q̄ ē p̄cedit gratiā h ſ ē formatū
non Ad 1m grā in primo instanti quo
ē non agit ze ex dupx ē actus forme
rmus actus primq quo subām p ficit
et hinc in primo instanti agit alter
secundo q̄ri ē opatō et hinc nō statim
agit Ad 1m q̄ tertio ē actus dēbitus
dr gtio. i cum grā tio nō ē actus
debitus nisi p reputatiōm quādam ſ po
sacramēti q tertio vo. i ex grā 2o actq ē

sotuitis et pars sacramti ¶ Ad 2grm̃ita
in ḡrium patet ꝙ ꝑcedmit em̃ de
gcione dcti ꝑmo mo nono sed̃

Ad quintum articulum

sic ꝓcditur ¶ Qr̃ qñ mstificatio nõ
fiat msi in instanti ¶ Qz sit cessatio qr
milla motio ē in instanti ¶ Sed ī mstifi
catõne ē motio li ar go non pot ē in
stanti ¶ Item sic intellectus ē sumpt
ta ecclam li ar go non pt̃ simul fieri
in dñsa go non pt̃ fieri mom in dñ
et in ꝑtm ¶ Item ymo q̃ le sit ds fi
et cē go nec mstificari et mstificatum
esse go mstificatio ē successiua ¶ Ite sꝓe
q̃ hic suscepit mag et mg nõ mdicit
subito in subiõ sed ḡra suscepit magis
et mg go non mdicat subito ꝙ efficatoꝛ
est ꝑtus dña d tnte ne ¶ Qz impõnes
nate nt grad ygnis vel aeris fiat subito
go multomag mudo dña ¶ Ite illuiõ
cõrlis in aere fit subito go nubiõmag
spialis in nube ¶ Item m̃ qñ nõ ē cõd
instanti fiat culpe remissio et gratie
infusio qm̃a gra nõ dat msi digno
sed nulla ē dignus in go est culpa go
non datur msi aculpa ꝑ nñ ꝓmrgato
¶ Item si gratia adueniẽs expellit
culpam qñ ꝑmñ sit qñ agat ꝙ fiat
simul in anima gratia et culpa nõ simt
in eodem instanti in anima go dd est
mstans quo vltimo fuit culpa et dd
quo ꝑmo incest gra go ē tpe medii
nec ea go remissio culpe tpe ꝓcedit
gram ¶ q̃ nt ꝑmi et posterius tpis
tacit tpe vel nec tempis medii Et
go ꝑmi tpe remitti culpa q̃ msi
detur gratia erit aliq̃ tempꝰ vel nec
in quo nec in erit culpa nec gratia
¶ Item in quoc nali in cas instanti
fit introductio vni forme et expulsio
altius go similr̃ ḡtuit ī quoc ꝑmã
¶ Ite ad ꝑmam qõm q̃ mstificatio de
pt̃ accipi sic gra vel nt dicat motum
ad mstiam cum tñs ens sit aliq̃
fit successiue non q̃ ꝓcedat successiua
q̃dam vel ut dicat solum tñm ꝑ mu
tationem sine motu sic fit in mstati eo q̃
fit autem mstita et simplicit̃ ī metꝰ
et fit in subõ simplicit̃ sine et ipa

forma vltiꝰ tñ qne expellit̃ sz culpa qñ
que introducit̃ sz gra omõ simul est ¶ Ad
2d de motu ꝙ motus dupl̃r dr̃ Nam vnꝰ
est motus dicto ꝓpe qui sz ē actꝰ imperfti
expectatus ad ꝑfectiõm sm̃ alicui in fieri
et hic est successiuꝰ sic motꝰ ad albedinẽ
alius ē motꝰ dtus qui ē actꝰ ꝑfti
qui nõ expectat aliud imperfectiõ Qz tali
consequitur tota ꝑfectio sine spẽ ut dctꝰ
talis motꝰ subito fit et si qñ successiue
tempe fit actꝰ Nam melioratio fit ẽ
in aliquo instanti talis autẽ ē motꝰ li ar
¶ Ad 3d de intellectu ꝙ motꝰ intellectꝰ
in omõ dñsa et ut dñsa simt equalit
esse non pt̃ Qz in vno in ordine ad 2d
pt̃ ut in subm in ordine ad predicatum
et in principiũ in ordine ad q tinsiõm silr̃
motus li ar ad dñsa equa esse sil
non pt̃ sed motꝰ ad diuersa ita q̃ vnus
in ordine ad alium pt̃ Vnde solii pt̃ acci
q̃dam in dñi motu li ar ar et alteria
ꝓcedi motu ḡtionis vel q̃ q̃ q̃dus id
simplr̃ agens simul motibꝰ omõ dispate
non possit motibꝰ tñ coordinatꝰ quoꝝ
est causa altius pt̃ Vnde libri ar sil
pt̃ motũ in dñi et aptꝰ qm̃a ꝑ mutꝰ
motꝰ ē ita sed̃ ¶ Ad 4d de fi et esse ꝙ
in ꝓmutationibꝰ que q̃q̃mit ex motu
et tuo motꝰ non pt̃ sil fi et esse aliud
Sed in mutationibꝰ simplicib̃ q̃q̃ simul
in tuo motꝰ pt̃ ¶ Ad illud de mitede
que ꝙ tripl̃r ē mꝰ formaliꝰ qr q̃dam
recipit q̃dꝰ et mg penes recessum
agrio et penes accessum ad tam̃ suã
ut albedo et hec successiue introdugt̃
et pq̃ qñ mdicte simt intendũtur et
remittũt̃ Quedam nõ que nõ recipiũt
magis et mg illo ullo mõ Vt forme
substales et hic nec successiue recipiũtur
nec recepte intendũtur vel remittũtur
q̃dam simt medie que nõ recipiũt
magis et mg p recessum agrio ut
lux sed p accessum ad tam̃ suam et
hec sunt sic substales forme subito re
cipiũt̃ Qz recepte sic actu nõ sꝰ
intendũtur talis vo ē gra que nullo
mõ gro ꝓmisceri̊ id introducit̃ ¶ Dic
Qz tñ p accessum ad tam̃ suam rad
recepta ꝑ intendi ¶ Ad 5am q̃m
ꝙ tñ ꝓmutationes tendentes ad nõ
esse ē ꝓmo non esse, tñ mutꝰ tendẽt

an mstificatio fiat in instanti

an in eod ¶ fiat dupl̃r mutatio et gra
mutatio

ad esse ē primo esse / tm̄ go expulsio ē-
pe sit tō miraculo tendentis ad non
ē introductō grē sit tō miraculo tendent
adeē culpa quando expellit tm̄ p̄mo
non ē et grā q̄ introducit tm̄ primo
ē hīt aīe sīl̄ simt in eodē in mstruti
q̄ expulsio culpe et introductō gratie
sīl̄ simt in eod̄ m̄ instanti ¶ ad primū obz
p̄ sic albedo nigrū ē in non albo q̄a
sua p̄tia q̄ facit albū nō q̄ p̄ducat
p̄mū albū ita grā nō q̄ mst̄ducio
¶ ad 5 de expulsione p̄ q̄ agit per
modum effectus p̄mū ē miraculo q̄
agent sed q̄ agit per modū mfōrmātis
simile ē miraculo sed p̄z ī ¶ ad vltīm
p̄ non ē dare in hīs q̄ tenuit ad
non esse vltīm tp̄e in q̄no vltio h̄ccur
rit ¶ ad p̄mū instans in q̄no nō simt
unde nō ē tp̄e in q̄no vltimo sit culpa
Sed p̄mū instans in q̄no po non est
et in eodem primo est gratia ꝛc

Ad sextum articulū

Sit p̄ceditur dicit aliq̄s q̄ maior
est mstificare mp̄m q̄m creare celi
et terram sed creare finit miraculo sīl
go et mstificare ¶ item omne actō ī gra
est maior resistentia mg̃ ē difficilis et mg̃
miraculosa Sed in imutatōe aque ī vinū
maior ē resistēn q̄m in imutatōe aeris ī
in mstrum go hīc ē magis miraculosa
¶ item maior est suscitatio a mortuo ad
quam actiua sed ista est semp̄ ē miraculosa
go et hīt ¶ item maior ē resurrectio p̄
animaz q̄m p̄a eorum sed erit miraculosa
go et hīc ¶ q̄ mstificato requīt ꝓcessum
miraculum nō go ꝛc ¶ item miraculosū
h̄ aug ē opus arduum et mſolitum sīlpem
et facultatem existens admirantis mstī-
ficatio nō est h̄ sp̄e ¶ item miracula tam
fuit mstificato q̄m frequēter go ē ¶ ad
ad rōm miraculi tā q̄ tenuit / primū ē mſi
effectus sit sup̄ facultatē ne cāte / alterū
ut sit h̄ pōm obedientie solūm in matia
non h̄ ordinem naturalem aut ꝓcessum ¶ ad
q̄ fiat d̄ cursum solitum / hoc p̄ aliqua
defecit et in cāthe et in aīme ī fusione
et in mstificatōe mp̄i / unde pe non
hīt rōm miraculi ¶ ad 3 dicit q̄ ꝑ maior
est q̄m ad 1 q̄ fit q̄ melio est Sed
nō quo ad modum faciendi ¶ ad 4 dicit

sistentia ꝑ q̄m sit resistentia formal
dm̄ ad 3m̄m non tamē est m aliquo
ope d̄ resistentia effectiua quo ad 2 d̄
resistit agenti agendo in ipm̄ ꝑz q̄ oē
agens nāle patitur ¶ ad 18 de mortuis
ꝑ nō ē simile q̄ia non ē iam in eo ordo
naturalis ad vitam cōlem sic ē in puero
ad vitam spūalem ¶ ad 19 de resurrec-
tione eorum ꝑ nō ē simile / q̄ ibi multa
precedit actiua ꝓcessus sic hīt ꝛc

Littera Quot votum

optandum indicatur / q̄ go mihi
addit ꝓca confessio in actu ꝑ hīt mittit
q̄dam ad remissiōz culpe ¶ Sed non totius
pene tam̄ confessus votum non habet
¶ q̄ go emittit votum in q̄dōne ꝑ vot
accipit large .i. ꝓpositum / vel promissum
ꝓpter in se firmat excōmunicationem / q̄
nullo pt aut dz excōmunicatus ꝑ
excommunicatōz vitat separatōm a sacramē
excellentia nō ꝓ sman ecclīa stricta ī duo
genera m̄ / hīc silēpliciter omnib̄ sacerdotib̄
negant absolui ꝑ q̄ aliq̄s non pt̄ habere
sacerdotis supplicatō ꝑ hīc dz sēper pt̄
loqui in actu vel in ꝓposito / vel explicito
vel saltē implicito / sīc venialē ꝓ confessum
¶ ante remissum est ꝑ pt intelligi
de confessione in ꝓposito / vel de venia quo
ad relaxatōem / vel remissio / vel sortio ē fatua
¶ dz nullo pt iste absolui ꝑ nō potest
¶ Sed iste solet / q̄ in se ē confessus / hīnis
nō obtendat / q̄ ē in mstruo ecclē / si absolu-
tionem recipiendo / ꝓpōs sibi se velle iudei
instrum̄ d̄ nisi bonum / non ē malum / go ꝛc
velle h̄ / d̄ velle malum ꝑ q̄ d̄ se nō
sit malum / tm̄ ex fine sit malum / si quis
eni velit mori bonus ꝓpter exemplum non
est hīc malum ꝑ ꝓpōsita / velit ꝓpter laudē

Hic queri solet vtrū depma

sermōis ecclē quis / hīt agit
deplorare mīstrorum / primaz ī nuge-
rum sed po agit deplorare et
ostendere clamū ad hēc / ¶ Ho de tribus
ꝓbis ꝙ ꝓpter ī prima parte primo
monuit / q̄ nec sit plus ecclē ligandi et sol-
uendi ¶ Ho monuit / quas ꝓcones ꝓcedā
ligat et solūt ¶ Sed q̄ntū tangit / tō
ī suos nos ligandi et soluendi dis-
gruit / non ānt sacerdotibus ¶ tertio assidet

An mstificare impiū sit miraculosū

quod ē ī dño agnio solus deo absolvit hō
quitur ſm pmā partē pmo dom ꝑport
de ptate et vsu clamii in gnāli ꝙ o
ot que sit ptās clamii clanes ille
tēd quis vsus eaꝝ ipsius Ad 2a
parte pmo tangit ſtinam quozdam
flām hō quitur ſo alioz vām kalū
vō ſtrio excludit ceteros qui pass icidē
cta eam nec tñ ideo Ad tīa parte pō
ot qualit sacdos solvit et ligat quo
ad culpam non aut ſo qualit quo
ad duplicem penam. ſ pmālem et ī
diciariam ligavit quoq ſo qualit dns
gfirmat ligantis et solventis ſmam
ſcemus hoc Duns 2c

Hic queruntr tria

primo de ptate clamii Ho de
vsu clamii in foro pmo ſo de vsu cla-
mii in foro gtencioso Circa primū
queruntr tria Ap mo an ecclie date sint
clanes regni celoꝝ Ho an date sit
ad aprendum tm vel eaam ad claudēdū
ſo quę sint ille clanes et demo eaꝝ

Deinde sic ꝙ
cedit tristra

Circa hoc quęritr tria Ap mo an clanes
ad aprendum domꝰ ecclie Hostium ſp ē
apertum ſed hostium regni celoꝝ apassio
xpi semp est apertum · apo · v · vidi ho-
stium apertum in celo ſo ergo frustra date sūt
clanes ecclie ad aprendū regnū celoꝝ
Item ysa xxij Debo clauē 2c
glo Nemo pt claudē ꝙ xpc ī passione
reſanit ergo milla hī ptates claudēdi
regnū celoꝝ Item solus xpc claudit
et aperit regnū Apo · iij · ergo milla alia
hī clanes regni celoꝝ Item quę aperit
celum claudit infimus et ego ſed ecclia
non dr hīe clanes infernoꝝ ergo nec celoꝝ
Contra magis ē introducti in glaz qm
in gram ergo cum solus deus hēat cla-
nes introducendi ad gram multo magis
xpc solū hī clanes introducendi ad glaz
Dicendum ē petro et in petro rectis apis
et eoꝝ successoribꝰ ſcdm glo ecclie ꝙ
dabo clanes 2c ergo ecclia in plate ſmis pc
hī clanes regni celoꝝ Ad plate hmt
clanes introducendi in regnū ecclie mili-
tantis ſ et no ecclesiis in regno ecclie

triumphantis misi ꝑ regnū militātis ergo hmt
clanes regni celoꝝ Item rex frenatis hīt
clanes domus sue aut palacij nō ꝑ soli
retinet sed ſmis suis quittit ergo similit
rex celestis Queꝝta hīc quitur quis sit cla-
uis regalis clanes cū tm sint spūales
vt magr et ꝙ anna sint ꝙ aia vid utrūq
ꝑtinet li' etiā nō sint nisi pōe passiones
et habitus clanes vō non sunt habitus qm
nō melioꝝ pōm ad actum nec sūt pas-
siones qm nō affluunt sbō ꝑpetuo ergo st
poe Item pō ꝙ ꝑtinet ꝙ meth est pri-
cipium trāsmutationis vel a ꝙ ꝙ ad est
sed clanes ordinant ad agenda in alterū
ergo sunt poe Ad pō nisi sint anime a ñ
clanes non ergo 2c Item poe a me diffi-
cile aphias sunt cmiate quazo milla
est clanis ergo 2c Item magr dr ꝙ vna
clanis est ſtia discernendi alia pō iudi-
candi ergo non sunt ī eadē spē potentie
Dico vna ē in spē habitus alia in spē poe
Ad pmam dom ꝙ clanes hīt aptpri-
mitur methaphorice non pe ꝑfectudez
clamii malii clanes aut males sunt
instrū ꝙdam ad aprendum et claudēdū
hostium Hanc singlitudinē clanes
ecclie dnr ꝙdam ptas ꝙ data ad aprendū
vel claudendum honibꝰ regnū celoꝝ
Clausura vō elicit tripc ē ꝙdam
vlis sed non ꝑpetua ſ clausura facta
cum humano ꝑ ptem pozum putum
que durauit vsq ad xpm alia vlis
et ꝑpetua ſ clausura facta ꝑ vltiaz
sentiaz que adie mdni durabit usq
ne dm ſc regna ajt ꝑpo v. et clausa
est ianua ſtia ꝑ ti res ſed nō ꝑpetua
qna quis medio tempe ꝙ claudit regnū
celoꝝ ꝑ ꝑpam culpam et penā illi debi-
tam Ad pmam Clanes soli xpo
homi dari debuit et date sunt ergo
ad ham mili Ad 2dam ad ētiam ecclie date
sunt ſm qd aut ptas aprendi regnū
celoꝝ tripc est Ad 3dam auctis qne
est ī solo deo qui aperit ꝑ gre infusiōz
ꝙdam excellentie in ꝑpo qui aperit
ꝑ martirium passionis alia mistiū implent
ecclie qui aperit ꝑ mistiū sacramētoꝝ
in quib ē virtus passionis qua cū
milla ꝙ aperre valet ad eo dimissū est

an ecclie date sint clanes regni celoꝝ

Quod sit clanis rea

hoc mistium esse mistris ¶ Ad id de hostio
apto ¶ Et xpus in passione remouit clau-
strum primum gradem Sed tu quilibet
ad hoc ei opponere pt clausurum pcu-
¶ Ad id usa ex[pressi]o Et logmt declausura
obstat non potuit ¶ Ad id apo iij logmtus
de clausione et aperione p ptatem ex relig
gie non misth ¶ Ad id de misio Et cetera
Et causa claues celi et mseri ¶ Qz denomi-
nant a fine principali et digniori ¶ Ad id
de gla Et solus deus ad gram et glam
introducit p multos agentis pncipalis sed
tu ministri sacramentoꝝ ad structuram medi-
ante modum agentis q' mistralis ¶ Ad
tertiam gom Et sic principium actum nalium
est quam potentia nalis et principium
actum voluntariorum potentia rationalis. s. volun-
tas sic principium actum sit facultate nre
et voluntatis existentium qz qp sit potentia
aliqua sit nra et voluntate talis ante
est ptas claustri ¶ Unde ypa pgo quam
est spualis sit nam adeo data et mis-
sa non mutata nec acquisita ¶ Ad
id qd opponit in contrarium Et argumen-
ta Duo p tenuit de potestas Christus
non duas sc ad actus humanos non
duos ¶ Ad id de scia Et non nocet
ubi christum cognoscendi sed potentia
discernendi Et

Ad secundum articulum

Sit procedatur pr' qp ptas claustri
non sit ad claudendum sed solum ad aperiendum
quia tunc usus malus e ipm quoniam
malum e ¶ Sed claudi regni celorum
est malum go non est usus rei bone
¶ Item a pte collata est ptas claustri
sed non e eius intento ut claudat
regni celorum go non e ad claudendum
¶ Item effectus claustri e multo pfectior
xpi sed multi passiones non e ad clau-
dendum eis sed ad aperiendum go re
¶ Item homo pt e xpi facile claudere
regni celorum go ad hoc no oportet
dare alicui ptatem ¶ Item apire e
remouere impedimentum medi go claudere
est ponere impedimentum : impedimentum
no solum ptm est / nulla no potestas
divina ordinat ad ptum go re ¶ Et ptas
claustri est ptas rationalis go qz adoppi

an ptas claustri sit et ad claudendum et ad aperiendum

go ad claudendum et aperiendum ¶ Item
ayt pro 1 datur clavis ad solvendum
et ligandum id autem est ibi solvere qp aperire
et ligare qp claudere go re ¶ Item vltio-
ror est clavis spualis tm li / sed clavis
tm pt in utroq go multo magis
spualis ¶ Campe[n]sis dicit qp ptas claustri
sit eam ad constitutionem ymaginem ex ptate clavis
est ministrum et dispensatio sacramentoꝝ /
constituendi videt pertinet ad ministrum et dispen-
satio sacramentoꝝ go re ¶ Item tota po-
testas ordinis sacerdotalis qz pertinet ad clavis
go et ptas constituendi ¶ Item constitutio
fit ad aperiendum hominibus regni celorum
go pertinet ad ptatem clavis ¶ Sed no per-
tinet nec ad scientiam discludendi nec ad ptatem
mortandi ut hns vo constituit ne et
hic nigri ptas clavis go re ¶ Item
ptate constituendi nec ligandi nec solvendi
go non pertinet ad ptatem clavis ¶ Et
ptas clavis respicit subditum / sed
ptas constituendi no go re ¶ Et ad pa
gom / qp sicut clavis malus e ad aperien-
dum et claudendum / sic et spualis / sic in Et
differt qma clavis malis primo et
principaliter e ad claudendum ¶ Sed ario et
hic ad aperiendum / clavis spualis ergo
principaliter est ad aperiendum / Sed ario vo ad clau-
dendum / ista vo clausio triplicem sit / uno
modo qno ad culpam non absolvendo
aboca / alio modo qno ad poenam ligando
tali porta ¶ Et o tno / qno ad poenam
dampni p[ro]priam extremis ¶ Ad id
claudi regni malum e ¶ Et malitia
pene non culpe e malum h qp bonum tu
est simpr / Nam clausio sit talis or-
dinatum ad pfectum aperiendum ¶ Ad id
non e expi intento ut claudat re
Et qm non sit principalis intento
cum velit claudi nt plenius aperiat
¶ Ad id de passione Et passio est
ad aperiendum principaliter p actus tui ppaz
insignis magistratum regni celorum
eo qp gtemplum passionis removit
¶ Ad id homo pt e claudere Et vm
est declaratura culpe sed clavis claudit
claturam pene ¶ Ad id de impedi to
Et actui dmi e remotio impedimenti
non solum apponitur actui ponendi

an ptas claustri sit vel ad ingrediendum

m pdonicetum sed etiam non reuocedi
vel dr q mp dnicetum regi non
tm est culpa · sed etiam debitum pene
¶ ad ham qom ꝯ cum sic sit
sic p multa q eque bene pe h̄ p̄mis
pe dici q vna et eadem res e tazate
dnos et ptas q ſtrendi et ptas cla-
mm̄ que q petit exoꝛdme sed differt
vbe Nam tazate dicit h̄ q e pti
distinguedi h̄ tm ante ptas
dſtrendi m q̄ ordinatur ad ſtra
cede confitendu ptas clams mq̄ m
ordinatur ¶ ad 1d ad a. tributa
dispensanda et q̄ns sint actus dif
fentes non tamē adnexis potestib⁹
q̄ma ordinatur ad nocē sic cast est
etiā e m sole potentia lucendi illumi-
di lic facultas in dnandi ¶ ad p̄mū
ſ. q̄ fecto e actus ad dispensatoꝝ
Unde ad aliquem ptinet confice ad q̄
non ptinet dispensare nec homo tu
cadi est ptas ſcundū rem ad vtrumq;
actum licet diffentis ratione ¶ ad 1d
tata ptas ordinē ordinis q̄ tnetur
m clamb ꝯ non e vm Nam cla
mo nomat ptatem sacdotale solum
m compatoe ad altu ¶ ad 1d cōfecto
fit ad apiendū ꝯ non de q̄ fit ad
apiendū ptinet ad ptatem clamd ℟
1d q̄ apitur vel clauditur regnū
celoꝝ m mediate ꝛc

Hoc m articulū sic

sic pceditur ꝛ. q̄ sit tm vna
clams q̄ma m cōtribus vna clams
ſufficit ad vnū hostm claudendū
vel apiendum go multo magis m
spualib⁹ q̄ potentioꝛa sunt ¶ item
clams ptas e q̄dam forma aīe ordis
vel officij vna e ptas go vna est
clams ordinis sacdotalis ¶ ꝛc in
q̄ sic tres q̄ ad vnū cp̄ q̄ actū tria
requnt ſcire posse et velle go sic
ſtra et pō clames sunt ita et vo tas
¶ item tota tinitas sit ligat et solvit
go sic attributum filij et attributum
spūi clams dicit ita attributū spūi
ſc bomtas ℟ di ¶ q̄ ayt ꝛc vi
dicit glo p dicit q̄ due sunt clames

reḡni celoꝝ non go plures neq; pau-
coꝛes ¶ item dno sunt vsus q̄m reg
renit ad offm ligandi et soluendi ſ. dis
nere ligandos et soluendos et ligare
et soluere nt hic dr go et dne clames
¶ item amplio m q̄ ſtra no sit cla
ms q̄ma nt dicit ph̄s li. etſ ſtra
an p̄z an medil p se ad vtute go nec
ad ingressum regni celoꝝ ¶ item cla
ues dantur m ordine ſtra non dat
¶ item m q̄ ptas ligandi et soluendi
non sit clams q̄ma habet ptatem sine
platu q̄ns no dum sunt p̄bri clames
no dantur m ordine p̄bri ¶ ꝛc nulla
p̄bri hic clames q̄m th̄ no possit ligare
nec soluere nt q̄m non hnt subditos
go ptas hic non e clams ¶ q̄ dicit
glo q̄ clams dr ſtra discernendi et p̄
q̄ma dignos recipe dz et indignos
excludē go vtrumq; e clams sic etiā
hic dicit magr ¶ item q̄ nitū e ad
claudendū et apiendū regnū clams dr
¶ z vtriq; nitū e ad h̄ go ꝛc ¶ ꝛc
quodam sermone de apl̄is dr q̄ petro
atteꝛ clauem potestis paulo clauē
ſtra go vtriq; est clams ¶ ad p̄mū
q̄dm ꝯ q̄ sic m sole pō ligneā dr
et indurandi ona e m radice et due
m effibus sit vna e tm clams i radice
sed due in effibus clams cum dicit
ptas indicandi in foro ecclie no cor̄m
ht hic tangit magr ptas pō indicandi
ex duobus integratur ex potate discer-
nendi m rac examinatōis et diffiniendi
m rac determinatōis p sniam q̄ de impug-
toꝝ vel absolutoꝝ ona ptas
appellata hic ſtra ona appellat potestas
¶ ad 1d m cōtribus ℟ ſufficit vna
clams ℟ non e simile q̄ma aditus
cōtribus pe patet git dignis et indignis
sed aditus spualis non pōt dr pōt
ptas discernendi ¶ ad 1d vltmo ordis
ꝛc ℟ vna e m radice sed due
effibus ¶ ad 2d de vote ℟ non
est sile q̄ vo tas no ptinet ad regulare
ptatis indicare ſ. solum ad ſum
ptatis voluntas recta absolute e
sed clams adeo ¶ ad 1d de attributo

v tri due sunt clames scire et plus

an sciri sit clams
m ptas ligandi et soluendi sit clams

xdm

ꝛc ꝑ qm̃ tota tm̃tas vbi opetm̃
rion tñ attꝫbuit m̃ sp̃ꝰ. s. ita m̃ñ
est ad offm̃ clam̃ sic attꝫbuit m̃ pr̃
et filij/ est n̄. ꝺ bene esse em̃ nꝺ ꝺcc
Ad ham gom̃ ꝑ scꝫ ꝺnp̃ actiꝰ
vno mo hñtus cognoꝰ salto modo
auctitas dispenꝺi/ sic ꝺotem posset
dari/ vel hñtus ꝺotem/ vel auctas ꝺot
di. ꝺrendi/ primo mo non ē clamis
q̃m̃ mgr̃ hoc sentire videt/ ꝙ nego
est clamis Ad id ꝺ stric aut parum
aut michil ꝛc ꝑ lo. ꝺ scꝫ spectula-
tiua q̃ ē hñtus q̃ cognoꝰ nō ꝺ scꝫ
practica maxime p̃t hic actꝰ Ad
id non datur in ordine ꝑ auctas ꝺisp̃
nꝺi semper ꝺatur. licet non hñtus
scientie Ad zam gom̃ ꝺ ptate ꝑ
ptas ligandi et soluendi complecta ex
duobꝰ integr̃tur ex ptate ordinis/ et ex
ptate mꝺicinis/ mꝺico n. ꝺat m̃ꝫ
tiua q̃ ptas/ clamis ē cotalis/ sa-
cꝫtꝰ clam̃ Ad id ꝺ non ordinatis
ꝑ hñt ptatem mꝺicinis/ nō ordinis
Ad id ꝺ nō hñtibꝰ sꝺditos ꝑ q̃m̃
hꝫant ptatem ordinis/ q̃ clamis est
non tñ posse ca vti/ q̃ ꝺficit eis ma-
q̃a m̃ stat ptas mꝺicinis

Circa problema

q̃runt ta Primo q̃ ē vsꝰ
clamis Ꝙ q̃s est rꝰ pene tpal
ꝺebite Ꝙ si sacꝺos ꝑ vti ptate clamis
pro sua voluntate ꝛc

ꝺ p̃mis sic proc

Dicit ꝺns ꝺiscipulis hoc. ꝙ
quoꝝ remiseritis pcta remittunt eis
ꝙ poss pcta remitte Item possunt ad
ꝺemi aperire/ ꝙ poss impedimentum
mentis ꝺ remone/ ꝙ pcm Item sa-
cramtl nunc legis/ est ꝺ ordinat
ꝺ morbum actualis culpe ꝙ ipm
hñt curare Item maior ē ptas clam-
nis q̃ ꝺatur sacꝺoti in sua q̃ scꝫatis
q̃ ptas q̃ ꝺatur aque baptismalis
sanctificatone ꝺ ꝙ plus aque ꝺ cor
abluere ꝺ aug multo magis virtus
clamium Item supra ꝛc ꝺ remis

ꝺt aug ꝺ conse amorte libat. ꝺ conse in
cipit padisum ꝙ libat anilpa mor-
Ad hoc dicit xix/ q̃m̃ p̃t ꝺmittere pcta 1
mi solus ꝺs/ et hoc ꝙ hoc hic
ex multis auctibus/ ꝙ ptas clamis
mch operatur ad remissiõ culpe Ad 2
ꝺ hoc hoc ꝙ dicit non aut sacꝺotibꝰ
q̃ in ab soluendis pcta ꝺs operatur
sacꝺos euangliꝫ/ q̃ olim sacꝺos
legalis in lepsis mundandis/ ꝑ iste
tm̃ ostendebat inꝺitia/ nullo mo
efficiebat/ ꝙ ꝛc Item vtq̃ fimta
non pt̃ infinitu/ culpa vꝺ mor tis 3
et pena eterna est quodam mo
infinita/ vtus vꝺ clamis finita ꝙ
ꝛc Amplius/ q̃ macula m̃ q̃m
remittat̃ q̃ plenitudo innocentie
redi non pt̃ ꝺfectus a ꝺbite pur-
tudinis macula est Item macla
est p̃ no bonoꝝ nalium sꝺ bonum nale
pmatum recipe non pt̃ Item
macla reatus pene q̃sequit̃ ꝑ
pena no statim tollit̃ ꝙ nec macla
Ad q̃ta macle culpe opponꝫ 9
ꝺ m̃ vꝺ q̃oꝝ p̃ a. expellit̃ Item
eph vi non hñtem maculam ꝛc
ꝙ p xpm ab ecta macula tollit̃
Amplius nꝺetur q̃ macula
ista michil sit/ q̃m̃ pti essentia pno
est. sꝺ p̃uacꝺ mch est/ ꝙ macla
pti michil est Item augꝰ pti
mch est. et mch fimt homies cri
peccant ꝙ macula pti michil est ꝑ
si macula pti ꝺ aliud et omne q̃ ē
adeo ē ꝙ et pti macula q̃ si pti
macula michil est ꝙ pmchus ꝺsp-
natur homo Item pti macula
est ꝺispo q̃a mediante ablgne
mfin̄ patitur aiam ꝙ no ꝺ michil
Item p̃uacꝺ pena est. s ꝙ pti
p̃uacꝺ ē solum t̃ specialit̃ pena est
ꝑ ad p̃mam gom̃ q̃ ꝛa hic ꝺ-
uersimode legunt̃ opiones sꝺ na
taught mgr̃. s. q̃ vtq̃ clamis ꝛ remissiõ
culpe et pene michil operatur efficiꝺo
sꝺ tm̃ ostendendo sꝺ q̃a hoc est

q̃ꝰ ē vsꝰ clamis

an macla aliqꝰ remittat̃

an macla sit aliqd

quia ℔ hoc sacramentū nome leg non
efficit qd ſignificat ſalia ē dicendū
aliud dñs clamū opat ad remissiōz
culpe non m actu absoluendis ſz ipo
penitentis. ſ. in vpā gtionē Ad 2 q rem
qd qz dñs ſigz est qñ ē m actu qd qñ
ē m habitu. ſolum ergo si tm posset
m actu multo magis oparet ad remis
siōm culpe Alia ē dicendū qd actu
opatur ad remissiōm culpe qñ ſ. ſcō
alterū licet non ſufficiēs habitus accedat
Sed ſupplicado tm unde et forma
absolutōis ſupplicatōm gtinet Ad
3 q qz magis valet homo habitū qd nuli
pbri supplicado ergo et absolutō extrema
est dicendū qd valet non aliqd pfectū
pducē sine cōcurrente influxu
sic litta sine pēe ut dicūt est ſupflua
e ōi li d'. i Ad 4 q qz ℔ hō melius
uis ē m ſua sacerdos Alia ē dicendū
qd qz ministrāt ad gratiā et mysti
ficatōm dispositio non ipam gratiam
vel mystificatōm immediate efficiendo
sic ecca ad miraculōm orāt lis peti m
bapo valet absolutō aque sicut admi
nistrātes actualis culpe absolutō sacer
dotalis qnia sacramentum hoc ht p-
in actum ministr unde dicit qd attrō
ad confessōm accedenti ē tute absolutō
nis sacerdotalis qui ministrāt ad ipam
disponentis actum gratia mystificatus
qd tm ro dat augmentū gre sed io
non nitendū apari admistificatōm
qnia remedium est adultoz in quibus
est mortis prederis pacio Ad id aut
qd cognoscitur de remissione primo modo
dictis non p modum mysterii Ad
id dō. i ℔ id operatur et plus Na
iste ostenderet signo hic sto Ad id
de infinito ℔ non pt age infinitis
nec agens primū ſe. ſz ut mysterium
primū alis agentis infinita dic pz
Ad 2am qōm ℔ matula peti
m anima non est aliud qd dissimili
tudo dei ad cui q ſimilitudinē ſic

est gra dei qd ſ. infinitum. do dicitur
go dissimilis do non ut p ſimilitudinē
tollit sic macula peti non mysi p gratiā
di Ad id de innocentia ℔ pulc-
tudo innocentie dno q tinet vtūq ceū le
ſ. ſimilitudez di, alterū actū le ſ. gra
matōm ſimilitudis primū redditur
ſz non ℔ Ad id de homis naliba
℔ non pnatur aliq bonū forme
absolutū sed bonū ordinis ad gratiam
q aut redditur licet pio id mio Ad
3 macula ℔ maculam qsequit primo
et in me te vocatq pene eterne et iste status
cum macula remittit sacro et media-
tribus culpe religio reatus pene tpalis
et iste remanet manet ſic et religio
Ad 4am qōm ℔ sic aia pauperis
a homis quntabilibus ad eterna exeuntis
muntabilium silūne et mundi dissimi
litudine. ℔ cum qdam rem spectuli
sic p quōsiom a bestiis ad tpalia exeunte
et ibi p silūne, et ℔ ē macula pueris
et mundi qdam silūne tpalium sic animas
tūsformat in animalium et ℔ ē macula
homis vn tri ℔ silli do no ē macula
in se Sed in tali subo. ſ. in qd vestit
a silūne nobiliori dnā vn rosa macule
℔ ℔ a puoue qnus i se sit res aligna
sic cū speciem rei aq auctē facie ſpem
ponit et ille ad qua ea mittit ſpez rectā
sit anima Ad id peti cū pio ē ℔
Dm ē formalis et completa Ad id
augo ℔ vm ē forme et completo Ad id
de qd ē add ē ℔ in qm. a silli do add est
qz no in qm ē macula qz qd sit macula
ſit extrinsece admixta in qm sic ē dissa
nā ad actum aligm ne ad finē ut sanā
sit adebito fine. ſ. a summo bono. i a de
silli do no est filius vicy ℔ qdam cazaet
cen nota Ad id qd opponit in qnum
di peti ecōtra ē de ℔ qnis peti for
sit mysti, tū actu peti ē ad pqō ho dispa
Ad id dicit ℔ dispō passiua no
qz ſz qd sit ad qz debilitas vbis ſufficit
ad pticeps Ad id pnatō ē pena ℔
sit vm ē de pnatōe volūtaria ſz peti pue
a voluntate cessatum et

ad ſi. aa. m

xcviij

D secundū articlū

sit ꝓcedit(ur) ꝙ ꝙ nō absolu
uat a pena tpali/ post absolōm sac
tal remanet debitum pene tpalis/ go nō
absolut abca ¶ tem ligat ad pena
tpalem/ go abca non absolut ¶ tē nō
pt ꝓ iudicare dnūc msiaē go de pena
adeo taxata meh pt relaxare ¶ tem
si relaxat alīqm partē cum tota pena
finita sit tot pg sunt esse sacdotes vel
sil vel ptes absolūtes cum qb fiet
absolutio relaxatō totiꝰ pene go re
mittet ptm sine satfone ¶ tē sacdos
meh pt s ipā de pena debita remit
tē go net alī ss q dicit mgr op sac
dotes de pena tpali satfōia diuīs
relaxant go zc ¶ tem si sacdos nl
dimittit de culpa net de pena go ctg
absolutō meh pfitur ¶ tē. ij. corꝰ vi
c ego si q donant ꝓpr nos m p xpi
ct si xt donasset go net platus pt mte
xpi alicui ꝓmitenti donari ¶ hec
hic dixerunt quidam q sacdos ab sol
uendo remittit penam eternam ¶ Sꝫ
qtua cum culpa m qtōne dimissa fuit
go fuit tempꝰ aliꝗs m quo fuit ab
eterne pene debitor/ sine culpa ¶ Alij
dixerūt op q mutat ꝓgatoriū m tpales
sed q non hē ptātem purgandi/ qma
non hē ptātem ligandi et soluendi
nisi sē tranꝫ cyt xvj ¶ Alij dicunt
quia op remittit ꝓpē pene satfone
debite. s. ꝓpter cōm/ qua ꝓnitens s remitti
meruit/ sic suffragia eccie ꝓsunt defunctis
si pcs fiant. s. op q s pcē meruerūt/ sic
aut remissio/ sic vtute clauīs de tes
auro eccie/ op sub hac clauīs/ qui thaurꝰ
meritorum ex bus s ex uito filii/ et ma
tris ecclie totius eccie/ unde dicit augꝰ
op non pē ꝓnitens curari n sustinet
cum vnitas eccie ¶ tem ex uito sē
erogatois vivoꝝ ꝓfectꝰ m eccia/ ut mar
tirum et mnoꝝ et hmōi ¶ tē ex
sē humiliatuti uito x passiones q amic
xum est vtuti sacrificioꝝ/ cru ꝓlati
huc misium ¶ Ad id de debito re
manete ¶ sc reniam quidꝫ si dimi
mitū ¶ Ad id de ligatone sc abuna
parte absolūt a dalam ligat ¶ Ad id de
mstica dna sc millum fit ei ꝓiudiciū
q reppensatur alīde ex thezauro mie
¶ Ad id de aliqnotis sc non sequntur
qma non remittit nisi s ꝓportiōm qma
pentens s dimitti meruit remittit vel
dom q non est m gens si dicatur dimitti
totum imultiplicata confone et absolu
tone qma confo et gtricō sine pena nō
est ¶ Ad id non pt s dimitte meruit
vel dom q non ē m gens si dicatur
sc non ē simile qz ptās clauīs as altīs
est non adscripta zc

D tertiuꝫ articulum

sit ꝓcedit(ur) Dicit ꝙ q mēsura
tpis ad agendam pnām/ nō satis apte
ꝓsumit canones ꝓnō sc time/ sc mag
arbitō sacdotis mtelligentis sc relinq
statuūt/ go sacdos p arbitō suo pt pnaz
taxare et relaxare ¶ tem pme sunt
arbitrie go p arbitō sacdotis imponende
¶ tem dispensator de re sua dispēsatōi
g missa pt dari cum volet ut pz ex m
in villicō ung tatis luc xvj- sed sacdos
dispensatōm ptās clauīs q missa est
et in mitō pine go zc ¶ tem xc sine
pnīa multos absolūit ut matheī luc
bij et adultam Io viij go sacdotes ex o
eius similit pssunt aliqm sē sl sacdos
non pē i q ministrum est/ sed nō e mistr
ptātis sine satfone remittē/ go zc ¶ tē
gd sas pnias dns/ que non sed auctos
sccz prim p qualitate cim m imponit
go non licet p arbitrō imponē ¶ tē
dispare s aug ntia e ad vsum ligadi
et soluendi Sed non est ntia/ si pro
voluntate sua pgset ligare et soluere
¶ sc sacdos ns absolutone optatur
vt ministr/ non mortuꝰ sit sectaris/ sc
vivꝰ fiat sit s nus/ ad tatam vo opacō
ministē tā rec zunt/ s prim tā ministi di
spō s m ꝓpter nīs/ m vtus motoris
nam sectaris nisi sit actuta nō secabt
vel si non habeat mām portionata/ sa
lignearn/ vel si non moueat ab aliquo
simile m absoloire sacdotis debet gtue
recto vsus ptātis sine/ et ꝓpter sinsapiet
set vtus di motoris/ quoꝝ si vnꝰ desit
sinistratur effectus ¶ Ad id gd sc
non relinquit rationes mesurā pine

an sacdos de pena tpali aliquid remittat

an sacdos p voluntē sua possit penas tpales

arbitrio sacerdotis simp.r / sed sacerdotis
intelligentis. 1. Distte vtentis ¶ ad 2.
primo sunt arbitrarie ꝑt hic intelligit
p arbitrio. et ista vult modande. i. p
rouabile indicis non prohibito ¶ Ad
3o de dispensatione ꝑt quibus hic vim
sit indispensatore hñte animarum
qualem et libram non time in hñte
limitatam vel dm q talis pt dare
tm velit ꝙ voluntate sed non gt ¶ Ad
4o dicendo ꝑt in hijs que prelatis sunt
xpm imitari non presumo ut dicit
sed in hijs que sancte sunt constitu
xpus cum absoluebat sine officio clauiu
p clauis excellentie et iudebat multoꝝ
dispensationes animarum ꝛc

Circa 3m articulum

tria quirit ¶ primo an excommunicato
debeat fi ¶ Secundo quis possit excommunicare
¶ 3o quis possit excommunicari ꝛo

De primum sic proceditur

1. q. nullus debeat abstinere excommunicare ꝙ excommunicato quidam maledicto
esse. 2o dns phibet apls maledicere
go excommunicare ¶ Item ut in canone iude
dr michael cum diabolo uoluit maledicere
go multomagis homo homines dr maledicere
¶ Item nullus in manu hostis ti despicatus
dr tradi. go cum nullus in mia sit despi
dus nullus fathane dr tradi ¶ Item a quo
excommunicatur nisi q ē aut in nisi. si nisi tus
go no dr abstinere circa. si ini nisi. go cū
sit in fidelis no dr a participatione mediatoꝝ
spualiū. 1. Sacramentoꝝ arti ¶ Item quo
suffragioꝝ eccie nulli pt auferri nisi
a nullo nisi pt hic. go nullus abstinere
pt separari go nec excommunicari ¶ Item no dr
pena excedere culpam. go p temporali dam
no vel in mia no dr quis excommunicari
¶ Item vindicare se vel recede malū
p malo non dr platus go pro mia sibi
vel eccie fidei non dr excommunicare sed i. quo
do aliquis mandat cuiusdam fornicatore
excommunicari go ꝛc ¶ Item dns precipit coꝛ
rigi filiam suam. et ecclesiastica publicam in
hijs (Matt. xviii.) go dr excommunicari ¶ Item
licet quis gladio malū principi seculari
ad iudicium vel sententiam sibi et seculoꝝ
et legum go similiter principi ecclastico

licet uti pariis similibus gladio spuali ¶
Amplius nullus qui excommunicatus non
tenebit dicit aug i nisi vinculo disciplī
nisticia. go non ligant ¶ Item Belasius
papa tm ē illata sibi debeat ecclesiam
et vacua ē si ista est. tanto cō cum ē
non dr. quo uehemēs apud deum et creatoꝛ
grauare pē magna sint go cē ¶ Item qui
ipē ligandi et soluendi pcedē se putat. q
suam propria voluntate. non pcedentes
moribus excommunicat go cum sit putatiua pcedē
non ligat ¶ Item dicit canon qui sunt pa
stores. sine ista sine ista tenenda
est et excommunicanda go ligat ¶ Item nullus est
permissum subditis iudicare de sententijs
suoꝛ prelatoꝛ go debent obedire ¶ Ad
primum sicut in medicina corpis dupl est
modus sanandi. quo utitur sanatis medicus
scz aliqui p medicamenta suauia. alii
p mordacia. ita in medicina spuali
modus quidam suauis est p exhortationem
et ministrationem sacramentoꝛ. alius uero
mordax p increpationem et subtractionem
sacramentoꝛ et aliorum. dr uti modus
spualis pinfirmoꝛ quicunque et morboꝛ
valet ꝛc ¶ Ad 2. De maledicendo ꝑt dicit
est maledictio quidam cum finis ē malus
que fit timore vindicte. hic non dr fieri
quidam cui finis est bonum correctionis
illius cum maledictio vel bonum alterius. hic
pt fieri ¶ Ad 3. De archangelo ꝑt quod
est similis. qr dyabolus ē incorrigibilis. his ho
nus ¶ Ad 4o De hoste ꝑt non datur
instructus ab eo sed flagellandus vel
corrigatur ¶ Ad 5. aut nisi tus ē qui
excommunicatur ꝛc ꝑt cui excommunicatio q timet
exclusionem a sacramentis et quibusdam fidelium
et excludi non debeat i mutuo et di
cunis no facit i nisticia peti mortis
dr qui excommunicatur dr de nisi tus excommu
nicatis indigeat medicina sacramentoꝛ
non tui nisi tus isto ad illam dr ad
mitti. quia non p deffectum sed nocumentum ei
lam sacramentales medicine no psunt
nisi dispositis sicut nec corales ¶ Ad 6o
De suffragijs ꝑt dupliciter ē loqui eccie
quidam melioꝛ p excommunicatum. quidam exterioꝛ
p vitare eccie asticam. pma ratio pt omnis
tus isto nec tradi i nisi tus ho non potest
abstinere non sit sepha p excommunicatum

an stat. quis excommunicari a sacerdote

an excommunicatus ministre lata teneat

xviii

non aprima ¶ Ad de dampno tpali est
ppm extimo notrm̃ctum et ē pcm̃ ppl
pm̃ non excludit̃ quis a sacrm̃tis
Oz ppe secundo ; nec tamē sp ppe secundo
quia alem̃ oꝝ pene est metipiendum
et ad grauiores puenedum exg̃ ctra
vo grauissima est Vnde ctra p pcto
mortali hon frutum Oz milligt sed pro
eme mitigi te. i. pg tmacia g trip r
gringit · aut quando non venit qz ad
mdm vocatꝰ / aut veniens antequm de
bat discedit : aut stans sine no obedit
¶ ad id secundꝰ ꝓ no reddunt mal
pmalo sed bonm pene iuste pomalo
culpe ¶ ad ham qom ꝓ excoicatois
sua dr̃ iusta trip r aut ex parte ec
grantis quado malo zelo exḡrat / ex
parte excoicati qñ sine iusta ca exḡrat /
aut ex pte excoicatois qñ sedo mitis
non seruatur · in omibꝫ hijs casibus se
tencia excois tenenda est et timenda ex
ceptis tribus casibꝫ Vnde ē excepte ex
coicantis qñ no hr ptatem exḡrandi
qñ post excoicatom abeo legitime nr
positam excoicatur / trig ē excepte excoi
catois qua manifesto excoi m sua
expm̃untur ut si dicet excoico te / qua
credis m ppm ¶ ad id amigo ꝓ / cuꝫpit
cu stra cumpit iusta vmicula ne mordeat
non ut non teneant ¶ ad id Relaxꝫ
ꝓ lo2 & sua lata m aliquo casu p doz
tasm̃ vel quo addanꝫ ym̃ no quo adhe
reatur ¶ ad id gꝫ ꝓ puat / i pnacde
dignm̃ fuit sen ostendit ꝛc

Ad sextus articulus

Sic pceditur ꝙ q̃ gnlibꝫ sacdos
possit excoicare subditos sm̃ qua quibꝫ
hr claues actus vo clauiū est excoicare
go ꝛc ¶ Item quinto est solue et
ligare m foro pnie qñ m foro mdi go qui
pt pm̃ multo magꝭ pt ꝙ ¶ Item sexto
est actus coactiue coꝛ & qñ solue et
ligare qua primus actꝰ transit i capm
sextumq in membra go qui pt pm̃
pt ꝙ ¶ q sacdos prelatus hō hr mi
dictum q teutonicum in subditos · no u tora
co q nemo possit actus vo excoicandi
ad mdictum q teutonicum p̃met go ꝛc
¶ Item maiores penas in fligere ma
iozi ē mdictum · hō maior excoicatio vo
maxima pena ē ¶ Quinto m̃ p quos
pbr subditos suos possit ab excoicatoe

absolucre ; pt eos absolue a vinculo pcti
q̃ d magꝭ go multo fortius a vinculo
sue ¶ Item ta excoicatois est pctm mor
tale remota no causa remouet effus
go qui pt absolue a pcto pt ab excoicatoe
¶ Amplius m̃ q qui non est pbr no
possit excoicare nec absolue no. u. hr
ptatem clauiū go nec actum ¶ Item
non possunt sine hoc actus in foro pme
go tum pla requirunt in foro mdi milles
mo post ibi ¶ officiales archiepi
legati dicti excoicant et tamē aliqui
non sunt sacdotes ¶ Quinto milles
q sacerdos suspensus et excoicatus
methodum q possit excoicare et absolue
qua retinet ordinem et mdictum / plq
no non requiruntur ad utrumq actum go
re ¶ Item ad hoc post q fuit q magꝭ
est go magꝭ absolue et excoicare
q ligatq non pt alium solue vel ligare
tales vo ligati sunt ¶ ad primū
ꝓ in foro pme causa agitur inter
dm et hominem in foro mdi ut homi
et homicz · id absolutio vel ligatio hoīs
in q̃ patrone addm pertinet ad forum
pme · ista que ē hominis in q̃ patrone
ad homicz sic exercitatꝰ que seperat
a q̃one hois vel absolꝰ que exercitiat
pertinet ad forum mdi · et ppe hoc illi
soli de iure communi possit excoicare
qui hnt ptatem in foro mdiali vel
archidiaconali vel delegatam ¶ Alii
no ut missionarii sacdotes non missi in
talibꝫ b confessis nec annue vel acon
suetudine vel abbatisse ¶ Ad id arg
claues est et actus ē actui talis non
essentialis ¶ Ad id manus est ze ꝓ
q̃ntis sit magꝭ no tñ tanta sollemp
nitas requirit qui ibi milli sit p̃ indicꝰ
hic si pt de facili ¶ Ad id de actu
consistedi ꝓ q̃ntus sit dignior non
tamē est eiusdem q̃ntus tum actu li
gandi et soluendi Vnde no sequit
q̃ qui pt illum maiorem q possit
istum minorem ¶ Ad ham qom ꝓ
excoicatꝰ ē excommunicato quam maior qui
excludit a cordone fidelium et participatoe
sacramentoꝝ / quam minor qui subtrahit
a participatom et excludentiū solum par
ticipatoe sacramentoꝝ / a prima excoicatoe
non pt absolue nisi qui excoicat vel
par ei vel maior ab alta pt absolue

an quilz sacdos possit excoicare suum subditum

an qui no ē subd possit excoicare

an quilz suos subditos possit absoluere

an excoicatꝰ possit excoicare

ornis rc qm pt absolue apto ptiparabis
ſ sacdos ffns ¶ Ad 10 dcm ꝙ pt qnis
ynicuiꝫ pcti sit maiꝰ semꝑ tñ vnicuiꝫ
sum excois quo ad quid manet est iqꝫ
ligat non solum quo ad dcm sed etiã
quo ad certam et sepat non tñ adeo
sed abeãa ¶ Ad 10 de causa ¶ pt pre
tatum est causa excois pt qm fit et
gratio non est causa effectiue nis actꝰ fit
De efficiente causa quitꝫitur qꝫ zeno
causa zenonet effectis non tñ desti
sed de nali et in meritata ¶ Ad zam
qom pt absolue et ligare in foro co
tento so actus est ptatis mꝝdotis
et 10 omn hmõi mꝝdotom ordinariam
vel delegatam pt gnerare sed in foro
penitãe actus e ptatis ordinis rpte
et ideo no pt hic nisi sacdos pt. ri ee
nicolaus mr Hannes et horsley qm no
est sacdos sed no mr Henry et horsley
¶ Ad 10 de ptate clamn ze pt actus
exercitandi de ritualeꝫ e clam qui dat
in ordine non ecclaiis ¶ Ad 10 de
foro primo pt non e simile qma ad hos
actus in foro primo requiritur ptas ordi
nis quam qm non sunt sacdotes non
hnt licet non hꝫant no hꝫant ptatem
mꝝdotis ¶ Ad 10 de ptam qom pt ab ex
communicatum et ab pluribus requiritur ptas
mꝝdotis libera exercitatus no et sup
sus non hnt libam sed ligatam qma et
si hꝫat ptatem non tamen exequitur
10 non pt ligare et solue ¶ Ad 10 qꝫ
apparet retinet ptatem ze pt qnis hꝫat
ptatem mꝝdotis non tamen exequitꝫ
ia nasp sicut ab homine datur sic tollit
vel ligatur ¶ Ad 10 de consequendo pt non
est simile qma consicit de actu ptatis ab
solute qne fundatur in caractere ordinis
sed ligare et solue requirit cum hꝰ ptatem
relatam ad aliam si mꝝdotis ze

Dz m articulis sic procedit

pcedit qꝫ frior
ab mistor possit exercitari Nam anglus
est homo frior sꝫ pt Sal 1 augelinus
aliud euangliu predicante exercitat qꝫ
frior ab mistori pt exercitari ¶ Te ispor
friorem in foro confois pt ligare et
solue sic confessor pt 1 pm qꝫ et i foro
tansato ¶ Qꝫ excitato de actu mꝝdotis
mistor vd in friorem no hꝫ mꝝdotem

¶ Amplius mr qꝫ non solum singlaris
sed vnitas possit exercitari pt pt in
malicia aliqua concordare et colligare qꝫ
pt quemre tota in tansa exois sꝫ igtur
mata qꝫ et in effectu ¶ Item tota ciuitas
vel regnum vnum pt ad mandatum interdicti qꝫ et
excommunicari ſ dicit xiij dicit glo aug
qꝫ populus et multitudo no dz excitari
¶ Amplius mr qꝫ sol excitatus no pt
amplius excitari qꝫ 1 corp v dicit
apls qꝫ apls qꝫ as regis de hijs q sunt
mortale qꝫ qm sol est excitatus sons
cium e certum non pt alia indicari
¶ Item qm primatis est visum no pt
amplius predari qꝫ similit qm primatis
est christo fidelium no pt amplius
et predari ¶ Item qm extra e no pt
eici sed excitato e excito ex certum qꝫ re
¶ Item ubi e tansa similis pt esse
effectus similis dz in excitato pt
emergere cum similis cum dz excitari
¶ Amplius dz qꝫ ptinpantes cum ex
citato non debent excitati reputari
qma quilibet cum petere no dicit
in peto non ligat titulo b qꝫ nec
quilibet cum excitato ¶ Item excitato
an se hꝫ ad mortem morbi qui tarjosi
an no si sic qꝫ tñ sit in tiam et opta
pm si non qꝫ non etiam in ham ¶
excitato est potus extra coronam qꝫ qm
ei quat aqua venedit ¶ Amplius
videtur qꝫ semp sit petum mortale exci
tato quare qma no i p peto mortis
dz qm a sacramentis arceri p ptinpare
aut item arcet qma a sacramentis
¶ Item si inter ptali ptinpare si
non et si stant posset homines ptinpa
tes maiori excitatione spar vel quali
excitari dz nullo dz excitari nisi
p peto mortis ¶ Item innocens in dt
ge. i. schus qne merito. cui si e sacris
est communibus qꝫ ppt metum mortis
no dz homo excitato quare qma
p nullo metu dz qm mortale petum
incere qꝫ tali ptinpato semp e petum
mortale ¶ Item qm excitato strictis
quat contempnit preceptum ecce qꝫ peccat
mortaliter ¶ Qꝫ qm excitatus sibi qꝫ
phibetur ne cibum capiat ch's qui
nichil videtur phiberi qꝫ quando

an sup ab mistor possit excitari

an vnitas possit excitari
an semel excitatꝰ possit iterum excitari
an ppter peccatum excitato quat excitatus incipere
an sit petum mortale excitato quare

et non statuit ꝺ̄ phibitum esse ¶ Item
panci sunt qui sic abstinent diuꝝ aut e
tanta multitudine qꝺ empnate ¶ Ad
primꝫ excitato requit ptatem iudicis
in foro iudicij homo ad hominꝫ iudicio
vꝺ qꝺ statuit sup̄iorem simlꝫ vꝺ sup̄ior e
ipso nec maiori nec equali ℞ solum
inferiori sibi nulla pt̄ superiorem vel eqūlez
sed solum inferiorem absoluere ¶ Ad 2ꝺ
appmꝫ dcaugld ℟ apꝰ lagnꝫ non
simpr̄ sed exp̄ssone ſ ſ gnim peccatt
quo facto peccaret set inf̄ior est ¶ Ad 3ꝺ
de foro confoꝝ ℟ inf̄ior superiorem qꝺ
ad venalia pt̄ ligare et solue qꝝ non
requit talis absolui nudicem quo ad
mortalia vꝺ non pt̄ nisi expssionꝫ ꝺ
missione ſ foro tam cap̄ vꝺ pt̄ cad
cum dimissoꝝ qm̄a foro pnie chois
ad deum qm quo petm qꝺstituit hominem
inferiorem sed forum cap̄ hominis ad hoiem
in quo petm non dcrit homini a sua
superioritate ¶ Ad 4am gom ℟ nꝺ ꝺ sup
excitato nisi p nobili set qm̄a difficile est
in pcto mortali totum vnis sittate qui ite
cui actus sit smglaris p̄ solo non ꝺ pni
ii sitas exigitur sed actibꝰ et circumstantijs
¶ Ad 5ꝺ de tanta ℟ q̄ius pꝺ le
sit tum zato qtumgit adca vꝺ qꝺ sup̄
accidit inra aptam ¶ Ad 6ꝺ de mirato
℟ non ē simle qm̄a non ē tanta pena ꝑ
hec nꝺ petm qnie fidelium nec sup
fragys esse sicut excitato vnde et petm
principis pt̄ cota tta pdici ꝺ nꝺ ex
citat ¶ Ad 7am gom ℟ in excitatoꝝ
duo simul separa abecta et elongata ab
ea sme detento ex quo ad primꝫ excitatꝰ
sed non pt̄ excitari sic nec ad ius
adeo amplius auti ꝺ quo ad ꝺ pt̄ ¶ Ad
8ꝺ 1o corp vꝺ ℟ apꝰ lagnt̄ dcm ꝺ
qm̄ fores sunt ornꝺ et simpr̄ vnt pa
ratam et vndi sed excitatꝰ cui hcat fidꝰ
et sacramtis esse nꝺ ē simpr̄ ex sed
vt vnt ¶ Ad 9ꝺ de pnactue ℟ qꝺ
pnatꝰ sedꝝ se nꝺ possit vtudi pcc tui
sedꝝ tam sua vel illig effectui q̄ scep
tem ¶ Ad 10ꝺ qui ex ē 2ꝺ ℟ qm̄s
talis extra non possit eici tui pt̄ diuꝝ
expelli et ex ꝺuctꝰ retini ¶ Ad 11ꝺ qꝺ
qꝺ non ℟ excitatꝰ an ē excommunicatꝰ
cum ptinacibus et tunc qui ptinat
ei meret eaꝝ excoicationꝫ sicut simpr̄
an nꝺ ptinans ptinat ei in tunc
et tunc qui ptinat ei meret eam
excoicationꝫ sicut nꝺ sed in alijs et tunc
meret modum qui sepat a participatꝺ
sacramentoꝝ non a gone fidelium ¶ Ad
12ꝺ de pcedꝺ ℟ non ē sile qꝝ petm nꝺ
pnat a gone fidelium sic excitatio
¶ Ad 13ꝺ de morbo ℟ maior excitatꝰ
morbꝰ ē gravosus qm̄a excludit actꝰ
unione fidelium vnde qui gritat tali
pcctat et ideo pnitm in separone a sa
cramtis ¶ Ad 14m nꝺ est qm̄a non
excludit agone fidelium et hinc est
qꝺ excitatꝰ nꝺ transit in etam p̄m
cum nꝺ suscipiat in ham qm̄a nꝺ transit
in ham excitatꝰ cuiscꝺ speꝰ ¶ Ad 15m de libro
¶ Ad qrtum gom ℟ participans sim
excitato in gibꝰ non in time sed participat ei scienti in deus et in sacramtis
et tunc pcctat mortalit sed in humanis
licet loqla et hinꝰ tunc aliꝰ sic hic hoc
in qrtum pti cctes sme probabili cam sa
morietꝰ et tunc pcctat mortlit sed
non et pcctat venialit sqnda tunc
tunc in distincte dr qꝺ pcctat mortlit
qꝺ dnm nn ¶ Ad 16ꝺ de sacramtis et
℟ etiam sme pcto aliqꝺ quis a sa
cramtis arcet vꝺ et qꝺ tangit in modꝺ
¶ Ad 17ꝺ de excoicatis ꝺ participantibꝰ
℟ quis participare simpr̄ non sit petm
mortale semp tamen pcmatꝰ participare
petm mortale est ¶ Ad 18m ꝺ humoꝝ
℟ lꝰ in participatorie dnoꝝ vꝺ ꝺ
qꝺ nec etiam venale metu mortis
ꝺ q mitti ¶ Ad vltim ꝺ precepto
esse ℟ preceptum esse pumpa respicit
exclusionꝫ admissis ꝺ hinc etiam ad
humanam et ideo magis dicꝺ stat
ꝺ intentionꝫ precipientis qui excitato qritat
in dnm qm̄ qui in humanam re

Litera hesie vtriqꝫ

non hꝫ ꝺ sed cognitiue. Hetico
non item ꝺ aut ecclies ꝺ rius notat
excoicationꝫ non ipsam pnam sed multiq
pnatis inra excit. ꝺ tm q ē actꝰ eius
est potentia aliqua ad actum illi ℟

nitt̃ gnīt̃ deptate per modum auctis
non p̃ apostolum missi vel instit̃ non
ñ p̃ sp̃m vel p̃ sanctos ꝯ etiã ñ sancti
malos ꝯ ministros constituti grue p̃ hoz
delictorũ ye venia tãd̃ qñ̃ gñit̃ initium
ministr̃ hñt q̃ quę sit matrix illa sanc-
ta ꝑ̃ dñi p̃ quã tãtur in anima sua
p̃ modũ p̃dictum p̃ passionẽ abono
in cõmutabili salta per modum p̃is
p̃ cõfessiõm ad bonũ cõmutabile sit hñt
tangit ingr̃ssũ p̃cepta denda ꝯ lutum
mundatiõ et cõmissa cõquassat ꝛc

Postquam ostensum est quis gnit deptate

et qñ clauis hñt ꝛc agit
de collatione p̃latis et primo
premissa de collatione clauis
scientie. Secundo pertinaciã de collat
clauis p̃. cum q̃ tam tangit. Tertio
de qualitate illoz q̃mbus vtĩq; confert
qualem. ad ꝛm̃a pars primo tangit
quoz dam opinionem. cum q̃ ho
doz suam tam. alias aut. Secundo ponit
in q̃rimm et solvit premisse. no. in 2a
parte primo ponit rem suam et cõ
confirmatiõm. alias aut. Tertio mendat
monet et solvit quandam q̃restatez
hinc tam auctoritiss

Hic duo quęruntur

Primo de hijs q̃ hñt p̃latem cla-
uium. Tertio de hijs circa quos p̃tendum
est p̃tate clauium. Circa primũ q̃rit
tria. Primo an soli sacerdotes nove
legis hñt p̃latem clauium. Secundo vtrum
omnes sacerdotes hñt. Tertio an sit collata
pt̃as auferri ꝛc

Ad primum sic procedit

Et q̃ sacerdotes in veteri lege habue-
rint p̃latem clauium. q̃ma clauis est scia
discernendi. et potestas vsurandi. vt dñs
est. de pe. di. Sed vt̃ hñt vsum scie
sic habuit clauis. Item habuit
p̃latem in pplo fidelium q̃m tunc erat
sanctior. ergo tempalem. aut spualem. si
tpalem. ergo non distinguebat p̃tas sac-
dotum et p̃nãpium. sed hoc est falsum. ergo
spualem. ergo habuit p̃latem clauium

Item clauis consequit̃ ordinem vt̃ vo
habebant ordinem sacerdotij. ergo ptas clauium
ordinatur ad aptum regi celesti. sed vo
non potuit aperire alicui regnum celorum
Item ptas clauium est ad remissiõm peccatoz
vt vo multam habuit potestatem remis-
sionis peccatoz. quia multarius q̃ multa
bant. non ob hoc ferebatur gratia. Sed
videtur. q̃ in nouo testo. non soli sac
dotes habent clauis. Nam hostiarij habent
potestatem et officium indignos excludendi
et dignos admittendi. sed hoc ad officium
clauium. Item cui ordinat̃ clauis ei
traditur. sed vsum est et hoc falsum
go m̃. q̃ dicit̃ est pt̃as clauium. Sed
excitare et absolue ad claues pertinet
multi vo. non sacerdotes. ergo potestatem
excitandi et absoluendi. vt electi. archi
officiales go ꝛc. Item abbatissa habet
mundum et cohercionem suarum monia-
lium. go habet potestatem clauium. Sed contra
est auctoritas. q̃ sicut claues. ita et alia in solis sacerdotibus
sit claues. go non in alijs. Sed contra
aplis et eoz successoribus claues sunt
date. go solis pbris. Sed ad primam
quam q̃ officium et vsus potestatis sacer-
dotum legalium. cum tã erant priores
in aperiendo et claudendo hominibus. sed q̃
erant ante vel mundi. vel in mundi legalis
tpalium. in oblatione sacrificioz et sac-
rificioz legalium. sed in mutatione pontificum
seu magis irregularitate legalium. tpalitas
ad figuram erat. ergo sed duplicitem
sunt ptem. sed ꝛc regnum celoz. sacrificia
erant figure. sacerdoz erat sacrificioz. vir-
tutes figure regnum celoz. excludentes. ptas vo sacerdotum
euangelicoz. ꝛc relaxandi vel aperiendo
hominibus. regnum celorum. sed in mutatione
sacerdoz spualium. in remissione peccatoz
non. sed pz q̃ ptas celoz erat figura
ptatis horum. non go pape et vt claues
habent. Ad figuram clauium. Ad
3m clauis est scia discernendi ꝛc. sed hoc
intelligitur ꝛc vo dignitatis vel indignitatis
quo ad regnum celoz. sacerdotes vo legis
les habent scientiam discernendi et pruden
dicendi de dignitate vel indignitate

an sacerdotes veteris legis habuerint ptatem clauium

an soli sacerdotes in nouo testo habeant ptatem clauium

templu mitte

mgrecredi ~~templu~~ Cad 1d deptate sup̃
ppl̃ñ ℟ hebitu ptatem sp̃ualem/tame
ordinatam ad tpalia nõ ad regnũ celoꝝ
Cad 1d dordine ℟ claues q̃ecgnit
ordinem nõ qnedꝫ/sed qm̃ deputatur
ad mi⁹trium a prelato regni celoꝝ Cad
ham dom̃ ℟ dnice est forꝫ ecc̃e/sc̃z
pnatum et publicã/pnatum pmittit pu
blicam iudicij q tacito si m̃ primo agitat
Cauther homicz et demn̄/si alio agitat
causa me homicz et homicz/q̃ qo pmũ
digniꝰ est et sp̃ualius/nõ solũ sacerdotib̃
competit/qm̃ sm̃t. q̃ arbitri et mediа-
tores me homicz et demn̄ Cquo nõ mq
dicnũ et mio sp̃uale/nõ ecc̃a aĩs q̃pe-
tit/qm̃ sm̃t mediatores homi ad vitã
ad primi qo mdicinã/ordinatur ptas
claues primo et p̃incip̃r/q̃ 2o respic
m mediate regnũ celoꝝ/sed ꝯ vo hanc
et q̃ qnit/qm̃a respicit m mediate
omitate ecc̃e/exq̃rit vo regnũ celoꝝ
m q̃m̃ p̃mitate ~~regnũ~~ celoꝝ ecc̃e per
ueniũt ad regnũ celoꝝ vnde est q̃ dicit
ad regnũ apiendum Soli qo sacerdotes
sunt sm̃pliciter claues quo ad primã le
officium clauiũ Cad 1d de hostiarijs
℟ ptas hostiarij nõ ẽ ad claudendũ
vel apiendũ regnũ celoꝝ Dz mle tñ
ptas ẽmꝰ etiam non est 1 diffinendo
vel iudicando/sed mere q̃rendo iudiciũ
sacerdotis Cad 1d de clauib̃ ℟ ng
dedit ei claues m signũ clauiũ sp̃ualiũ
Sed m signũ custodie tr̃ñ sb clauib̃
alĩ q tenetꝰ/ut pz m vbo epi/q̃ eis
m traditione clauiũ dictũ/a tripe cla-
ues/istas/addit̃ur 2o m̃ dehis/q̃ne
sub clauib̃ melius mne Cad 1d de
archid et offic et hi ℟ excõicare
et ab solue a vinculo excõis/spectat
ad officiũ clauiũ hanc/m foro q̃ vti
me homicz et homicz/nõ ad officiũ
principale/q̃ vtit̃ur ine homicm
et demn̄ Nam ad id primet absolo
pcorꝫ Cad 1d de abbatissis ℟ nõ
hñt claues/nec illam ptate sp̃ualez
ad apiendum vel claudendũ regnũ
celorum Sed actiũ silem actiũ clauiũ
s̃m correctionẽ tpalium/et disciplina mo
nialiũ sanctimoniall̃/et periculum rebelliũ
cõis viroꝝ miter cas ꝛc

D secundo articlo

Sic procedit̃ur vr̃ q̃ sacerdotes
mali non habeãt claues/cõma m collone
clauiũ Dñi est apls Johannis xxx
et dñi ordinadis/accipite sp̃m sc̃m
quoꝝ rem̃ pitis pcta ꝛc Sed illis sol
dat̃ur ptas/q̃m remittedi accipiunt
sp̃m sc̃m Citem dr aug q̃ sp̃r sc̃s
remittit peta vel pcepin vel pro-
hibit̃ vera medra Sed/sed nõ per
malos sacerdotes Citem rex sapis
claues thesauri sui nõ q̃mittit im
mediate suis/sed xp̃us claues eccl̃ie
non q̃mittit sacerdotib̃ malis Cite
ligatus vinculo excõis humane
non pt̃ alteri asumi vinculo ab
solui vel ligare/sed simplic nc ligato
vinculo excõis Quid/q̃ne maior
est. s. petri Cq̃ malicia mi⁹t nõ
impedit effectum sacri/sed nõ impedit
ptatem claui ñ mi⁹trare sacrũ
Citem bõ mitas mi⁹tri micta est
sed mq̃m posset de absolucõe alic
dubitando hñt Camplius videtur
q̃ nõ omnes sacerdotes habeãt claues
nam sacerdotes q̃i nõ hñt curam alic
nemein possit ligare vel absolucre
sed nõ hñt ptatem ligandi et solvendi
Citem fenestra ẽ potencia q̃ nichil
exit m actum/sed ptas claui ñ
peligrosi/nullam iurisdiccõm habitus
nichil exit m actum/sed fenestra
ecc̃e/q̃ omnib̃ sacerdotib̃ q̃m ordinata
a deo dat̃/accipite sp̃m sc̃m quoꝝ
rem̃ pitis ꝛc sed omnib̃ dat̃ ptas
claui Camplius ni⁹ q̃ pc nõ
hñt claues/q̃a ptas claui cũ
caractꝛe ordinis dat̃ur/pc nõ non
hñt caractꝛem Citem solo mipio
volũtis potest aperire vel claudere
regnũ ecc̃e/sed nõ indigebat clauc
ad hoc faciendum Cq̃ ap̃q ille

o ob sacerdotes non le habeant ptate claud
o aliqui et aliqui
an pc habeãt claues

qui hꝫ clauem dom̃ꝫ dꝰ ꝛc̃ go ꝛc
limit ptātem clamiū ℭ Ad p̄mū
qm̃ / ep sic m bapo dnp.ꝫ cō ſcetiū
dom̃ ꝙ̄ē .ſ. vm̃ dom̃ ꝙ̄ē gr̄ē gratis
date. i. cazate / qui non oppōit culpe
pe / set id tm̃ culpa recipit̃ et retinet̃
mittet / et aliud dom̃ ꝙ̄ē ẽtiū fa
cientiꝫ .ſ. p quod fit remissio pcōꝝ
set id oppōit culpe mortali / et ideo
tm̃ culpa nec recipit̃ / nec retinet̃
ita m ordine datur ptas clamiū
tanqm̃ dom̃ gratie gratis date / et
ideo / qz non oppōit culpe / seu culpa
pē accepi et retinī / datur etiā gra
gratum faciens / ad bonū vsum
clamiū / set istud culpe opponit / nec
tm̃ culpa recapitur aliꝫ retinet̃
set qz̄ datur ad vsum clamiū simpl̄
sed ad vsum honestum / sic hꝫ hō vsq
hetur / hꝫ nō ꝫ dolens ℭ Ad id q̄
xx hꝫ dom̃ detinat / ea que recepit
non solum ad vsum simplicem
sed ad vsum vtilem / hoc n̄ est de
epi et epi alicui ordīe cōferūt
nt nō tm̃ excōicatur offm̃ hꝫ ꝫ dolēs
excōicat ℭ Ad id aug̃ hꝫ lo
de remissione ꝫ dicit / q̄ requirit nō
tm̃ ptātem ministri / sed bonitatē
ℭ Ad id de regē hꝫ nō ē simile
qz thaurꝫ regis tenet / possit inuitꝰ
dissipare / regis inimicis / sed hꝫ nō
pē si det thaurꝫ regis etern̄i ℭ Ad
id de vinculo excōīs hꝫ nō est
simile / qz ea excōicando / subtrahit
excōicato ptātis q̄ tulit / deq̄ nō
nō / ipe n̄ nō extollit hominē / hꝫ
honio seipm̃ ℭ Ad ſiam q̄d hꝫ
sic dr̄ aut ad actum aliq̄ / nō sol
una ptās / sed multi ꝛ requiruꝫ
quaꝫ una sola dispositē nō pē
quis exire in actum / sic ad nīdū
pō nidentis / et illuminatō medi / de
fectis / sic ꝙ̄ ad vsum ptātis cla
mū / non sufficit ptās ordinis / sed

ptāte mediatis / dico ꝙ̄ ep ꝙ̄ sacdotes
huit ptātē clamiū. quē est ptās ordinis
nō tm̃ ꝙ̄ hnt vsum ei⁹ / ep defit
eis ptās mediatis / q̄ne mīstrat matīe
ℭ Ad id non past ligare et soluere
ꝛc hꝫ non ſequit̃ / nisi mitigat
dep̄o completa / q̄nia posse dr̄ quis
apō ꝓpīa et completa ℭ Ex hac ptāte
ecia dpō remota ℭ Ad id ſm̃ta ē
potestā ꝛc hꝫ hoc mitigat̃ dep̄o com
pleta / q̄ ꝙ̄ tm̃t omia ad vsum mētia
talis cm̃ si mīp̄ excat in actum fu
stra est ℭ Ad 3am qm̃ hꝫ alit̄ est
bñ agima in pma li⁹ agente / alit̄ iacete
mīstrāte / in nobis ē ptās clamiū hꝫ
mīstrāte agentibꝰ ℭ Ex hoc ꝙ̄ mīst
in pma li⁹ agente set hō dupl̄ clam
in q̄m̄ deq̄ tigit ad salute mām ꝙ
mittentem q̄m̄ homo p mītū ſufficī
enter / set ꝙ hō / dr̄ hoc clame auctis / in
q̄ntiꝫ deq̄ clame excellentie / q̄m̄ hō
hoc vō clame mīstrī tui / ꝙ hꝫ ꝙ hꝫ
ad obiecta ꝛc

Ad 3m articlm sic

Pretium / ptās clamiū aut ē ordi
nem caracte / aut fundat in ipō caracte
sed caracte nō pt tolli / go nec ptās clamiū
ℭ Item q̄q excōicatur nec ſuſpē
dat̄ nec depmit̄ si recōciliat̄ cōs
q̄ntiꝫ nō tm̃ ptās clamiū eis dat̄
go videtur q̄ eis nō finaliter ablata
ℭ Item clames dant̄ in ordīe et
nō dꝫ alit̄ go nō q̄m̄ ab ordīe ſepant̄
ℭ Q excōicati vel depositi nō possit̄ li
gare aut soluere q̄q̄m̄ / go non hꝫ hoc
ptātem ligandi et soluendi ℭ Item
q̄q̄ ab homine pē dari pē ecia an sic
Q ptās clamiū a dep̄o datur go nō
pē auferri ℭ Item q̄ quis de auctorita
seu delegatur auctās ecie tollitur
ptās vō clamiū ad auctem ptinet
ecie go ipa tollitur ℭ Ad sic pō in
dendi pē considari dupl̄ / aut q̄o
ad radicē po⁹ q̄ne fundat̄ in anima

an simul collata ptās clamiū
possit auferri

et m al actore sepata manet sanit sed
o suum que exit apotencia mediante
organo et medio illimatur et tolli vel
impedivi p̄ sit ptas clauiū dnplicit
p̄ consideri sanit secundo medietem
seu certitudinem ptatis et sic fundat ratia
nec tolli p̄ sanit h̄ vsum et c multas
extinseas indigebit et h̄ mō tolli vel im
pedivi p̄ tollit aut simpr̄ nec i deposit
et degradandas suspendit aut ad tempo
vel impeditur m exc̄cōis vel suspēsis
Ad 10 non potest ligare et h̄ non
hic ptatem pōli q̄letum aqua qms
ditum potest simpr̄ sed m q̄letam Ad
3 dicendo h̄ h̄ intendit de eo q̄ dat
abhominē ut abactore non ut ministro
tm̄ Ad 2 de eo qui de auctoratum
si autē esset intendit ms exc̄cōis
ptatis non potestas &c

Circa secundū quēritur

Primo an quilibz qui h̄t claues
quemlibz misorem possit absoluē Secundo an
mior possit a quo tm̄ absoluē sed ore
Tertio qualit̄ equalis tenet̄ corrigere
equalem &c

Deinde sic procedit

Potestas simit spualia cōlibus
Sed heus cōlis que p̄ in nām dam
p̄ in omnem silem ne ignus mq̄libz
ligni adomm sed multo fortius heretq
spualis si go hus clauem p̄tutē cla
ius p̄ in alīq scipo in ordine i fore
pare vere p̄ in omnem Item claus
corpalis qne aprit vel claudit seram
eandem similit claudit et aprit eandem
seram cōsilem go multo fortius claus
spualis Tē p̄fectus e sacdos nouo
sacdoio legali go eū sacdos eccls testi
posset ptate sua in q̄libz lepsum cōlez
vt p̄z leni xiij multo magis sacdos
nouū testamū p̄ vti in q̄libz lepsiz
spualem si mq̄libet p̄ cctatore Item
claus sacdotis descendit a xp̄o claue
sed ista erat maxime rev omī go et h̄
milli licet sit una ligare vel solue
alicui subditum go no p̄ quilz sacdos
vtz claue sua in quemlibz Item in
solo summo pontifice est plenitudo

ptatis go ipe solus h̄t ptatem vltior
super omēs Item ordinatio dz esse
modi spuale q̄ tpale sed modi tpale
non p̄ exti in rōne subditi go nec
spuale Ad vsum clauiū dnp̄r
ptas est nōia sz ptas ordinis et hec
est equalis in omnibz sacdotibz et rev
omī et ptas iurisdictionis hic no equa
lis est rev omī et in hac u. nec sit
ordo in rebus dz esse platum alīq sup
mum in quo resideat ptas et subditi
platos medios et subditis platos ptic
lares vltimos Nam dnm dicat mūdo
dz h̄ aug. angelos angelis homines homi
demones demonibz p̄ce dz vo sint
placidissimos sdo dz esse supremos medios
et vltimos quia sacdos quilz q̄libz
hat ptatem ordinis plenariam h̄z tñ
ptatem iurisdictionis limitata ib non
p̄ ptate sua vti in q̄libet homine sed
in eo in q̄ h̄t ptatem iurisdictionis a lege
ordinata vel delegata Ad 3 de ve
cōli h̄t non e simile quia ad operatiū
ex ne nitidate que non elegit unde
sic nā apparet s matiaz vta hic sapie
ordinacio Ad 10 de clauē h̄t non est
simile quia quelz sera similis e eque
ppa matia clauis illig dz no similiū
quilz peior rev claus spualis Ad
10 de sedatorio vel h̄t non e simile
h̄t ptas illa erat solum ad vnū templū
et ad vnū templum et io no erat tanta
distinctio ptatis nōia h̄ nō ad plm et
templum toto tpe diffusum Ad 3
de clauē xp̄i h̄t quia descendit ab
ista tñ est sibilla quia ja cat clarus
excellentie hic mīstr &c

Ad secundū articulū

Sic p̄cedit mr̄ misorem et dez
misior nō p̄ ee mediator go eū q̄ absolut
lex mediatoris obtinet misior sacer
non p̄ ee absolutor Item misior no
h̄t impium h̄ sacerdotem go no p̄ illū
absolute Item no p̄ sacer quia mittit
misiorē ptatem se ligandi vel solue di
in foro q̄tencioso go nec in foro predicti
Item ecclesia militans imitatur
triumphantē sz in triumphanti sanc
gelica misior non p̄ peccata sacerdotes
go nec in militanti h̄ sicut misior

an quilibet eius claues est sacerdos misiorē possit
absolui

an misior mi alicui nō possit absolui
sacerdotem

ita sit or dr̃atus est infinitate go simili-
mo iget absolue. sed non pt absolmase
go dz quod abmsore ¶ Item licet hi xpiā
cpis et aīe Sn̄p̄oribꝫ nr̃is mr̃ibꝫ
platis exemptis confessos t̃ eligē nr̃ cf̃
o. de. pe. et. re. t. vlt̃ go illi post cor
absolue sc̃t dr̃ differt iudiciū m foro pn̄e
et m foro gtentioso. qr̃ pn̄a ē mr̃ horiez
et deum. p vo mr̃ hominē et hominem
apud deum quidez homo p̄ptm̄ sit m
sior qma m quo nō dr̃ungimur aut ꝑ
pes sim9. ap hominē vo non pt sibi
rē tatem suam. hinc est q minor sioriez
re tomissore cui pt absolui m foro pn̄e
ctam aīmortalibꝫ et venialibꝫ nō sine
cōmissione m foro vo gtentioso nō pt sioriez
m sior ligare et soluere ¶ Ad id de media
tore dr̃ absolut sior ē nō mediator nr̃
deum et hominē m qm̄ sior sed m qm̄
homo potor sicut medicꝰ alteri medicu
sanare pt non ut medicum sed ut mf̃
mū ¶ Ad id de mansione dr̃. Non ht mpm
sr̃ alium m qm̄ sior sed mq̄m m sior
ipe. n. ut homo potor subiciat se illi ut
siori eius aīe fungenti ¶ Ad id de
tomissione platis dr̃ non ē simile qr
m foro gtentioso p̄ptm̄ nō sit homo i
sior sed m foro pn̄e non ē simile ¶ Ad
id de secta triumphante dr̃ qma sior
m secta triumphanti nō patit defectum
alicp qno fiat m sior sic m secta militan-

Hdz m articulum

sic p̄cipitur nr̃ q̄ non q̄libꝫ tenear̃
corripe fr̃em peccantē q̄ dicit ꝺ̄s fac-
dotes studeant id euangelizatum impleze
si peccauit mte fr̃ mus zē go p̄ceptum
id mr̃ datum solis sacerdotibꝰ ¶ Ite ad
curam hominis ptinet ipm corripere
sed soli plati de cepto tenet̃ curam
alioz gere go soli tenent̃ ad̃s corripe
¶ Itē si q̄libet tenet̃ religiosi
ad corripiendos scl̃ares tenent̃ cōtidie
de claustro exire. hic aut ē sim̄ q̄ pret
religionis obseruantia go zē ¶ Itē si
ꝑceptum ē fr̃em peccantē corripe go
tum q̄ assidue occurrunt corripiendi
oz assidue a̅ys p̄missis negotijs
correctoni vacare ¶ Q̄ aut xviij si pec-
cauit inte q̄ta peccauit q̄ fr̃ez suū
peccare videt et tacet sic q̄ peccanti
nō ꝓuidet ¶ Sed q̄libꝫ tenet̃ ꝓuide-
ze go de corripere ¶ Amplius videt

qualit̃ equal' tenet̃ corrigi equalit
in peccato peccante tenet̃ corrigi
in subdito prelatum
an admonitio dr̃ secreta semendoz
an testes debant adhiberi

q̄ potor debeat corrigē qma multi pec-
absolunt a precepto go teneat̃ alteꝝ peccantē
corrigē ¶ Item potor dr̃ clam correm
dare et bñficia dando go multo magis
spūalem q̄ne magis est vtile ¶ Item
potor nō peccat alteꝝ ad bonū monendo
go de nullo corripiendo ¶ Q̄ q̄ri facit
q̄ malo videat scripm q̄ demonstrat
vt dr̃ apl̃s 20 ij ꝺ̄s potor corripiendo
alteꝝ eadē agit q̄ne malū reprehendit
go zē ¶ Item amplius q̄ subditꝰ non
dz corripe platum. Nam dyonisius epc̃s
ad demophilū monachū arguit eū
qma sacdotē se sriorem corripiebat
go non dz hoc fr̃e ¶ Ite ḡi m passo le
amouēdi sunt subditi ne ꝓpositos
suos vltra temne videret si q̄d mali
reprehensibile vidit go non dz eos
arguere ¶ Item Aug̃ij m facere ci
vestiti glo. qua si pax go sr̃ no cet
pax ci peccanti reprehendē non licuisse
¶ Q̄ euangliū dr̃ si peccauit fr̃ tuꝰ
vade corripe platus aut sr̃ est q̄ p̄ximꝰ
est ¶ Amplius nr̃ q̄ no peccanti
amonēdo aute de mitia dz. q̄ religio-
si se in capitulo accusant sine p̄cedēti
amonitione nr̃ dr̃ reprehendent̃ go no
dz q̄ amonēdo p̄cedit de mitia dom
¶ Item petrꝰ dr̃ mutuant quadragi
amigdē amonet vt habeat̃ ꝺ̄s vo go
similit̃ possumꝰ sic. Nam spūs dr̃
dulcis li de mitato ex fide seruo col
ligim̄ q̄ in scripturis sentiē debam
¶ Item plato peccanti dr̃ veritatem
de crimine mali vel altius teneor dicere
go ex dño p̄cepto non teneor pri a-
monē adoḡi no posset platus idem in
peccare ¶ Item ad accusatoz pt̃ pedi
mine amonitōe cum tanto q̄nto sit
go multo magis ad denūciandū ¶ Q̄
dicit nuncq̄ nisi ex visu de actu t̃
qualit̃ ē q̄ q̄ sic accusatoz dz pre-
dere legitima in scripto sic denūciatoz
caritatiua amonitō go zē ¶ Amplio
videt̃ q̄ testes non debent adhiberi
sant cum correctio finia mitigit dēc
mine manifesto aut de occulto go no
debent audiri nec crimē sr̃e pdatur
¶ Item correctio dz fieri de peccato sec
facto ad id nego q̄ frm esse nō posse

testes induci cum ptitum sit ¶ Ite dr
augo in regula sua qp aliqm aliqs de-
monstrentur p quos vincendo e si negra
uit primo ppo to dz ostendi go pz debz
denitiari ¶ q ait poim Si te non
audierit adhibe tertiu vnu vel duos
testes go aute denunciatoz testes debent
adhiberi ¶ Ad pmam qom qp iq libz
re pu ca est ordo duplr s ordo vnq
ad boem zelatorem ut obediendo ei in his
que ptinet ad bonu ecclie cole qp dz mit
dere et ordo vni deuiq ad altu diuinado
illum adaqrendum bonu primu sit
a in re pu sta tpali dz hic ff in tpalib
ita in spuali re pu ca in spualibz h
a duplr dz si s in puncto ad bonu
ad qp ptinet mutua excitatio vbi vel
exemplu et in retrahendo animab adqp
ptinet mutua correctio unde quilibet
tenetur exceptis dm sit in peccante
corripe correctione vbi plati no curiet
caam correctionis flagelli si qp precepti
affinatiu non obligat nisi plato et
tpe qui nde liz separatur correctio nec
e alijs q facerat vel sic deat exoffitio
¶ Ad id 3o q ff loqnt de correctione
que e non tm vbozinu sed flagello zmm
que qpetit exoffitio onis eni ex zelo
tiu ¶ Ad id dcaura ff tnra sumpr
ad platos ptinet sed tnra quo ad alios
offitus ad qlibet ¶ Ad id de religiosis
ff non obligant nisi plato et tpe quado
aptitudo accurrit illi nec tenetur pas
sim ad corrigendu homies declaudo
suo exire qna no tenet suo piculo adqp
quodo querere ¶ Ad vltu ff tm sit
preceptum affinatiu tili no obligat nisi
plato et tpe ¶ Ad iam qom ff pecto
leus aliu corrige aut corrigat ut
platus tu mgbit exoffitio et te peccat
indigne vtendo offitio sue pena sit pu
sue occultum aut ut plato et sic
non peccat nisi forte in casu i qno
teneb obligaret corrigendo ¶ Ad id
corrige te net ff qnus teneat tu dige
ff fac do pe petare ¶ Ad id de cla
coru ff non est simile qz durio
elemosyne coris no e filis abs sua
salizare cera si aperire debuit nec
requirit tanta q do neritatez i secrete

¶ Ad id de monitone ff in casu in
quo peccaret corripiendo peccat etiam
mondo ¶ Ad zam qom ff sic plato
p officiu platoris non eximit qn
debeat exim pendere ea que sunt fruc
tualis sed ea subdit dz ei i pede
no sol ea que debent zone pluiales
sed etiam ea q debent zone frumen
sed tu sicut in eo ita dz q uelit fa
litas ne frangat unitas h aug
ita subdit ap eum dz impendere
caritate ne lecat zenentie exhibitoz
¶ Ad id de ihon ff zelle corripie
bat im ste sacdotem zce argentez
et non tm correctoz bonoz sed malo
id mito reprehendit ¶ Ad id gg ff
nit pz exemplo suo reprehendit tem
tatem iudicij no zelum modeste cor-
rectionis ¶ Ad id Gal iij ff plus
finit qp frenu correctio s resistencia
in primo qz no dz sic subditus
plato i qu iniuriz pacis sed ¶ Ad
qtam qdqi ff peccat exposito duo
mala incurit p mu e lesio consue
tudem fame pz maioz e qui sed
id maioz subornedi est qz ho vbi
go pe subtrahi constitue fine dap
faine faciendi est ubi no pe se-
ina q tempnenda est ¶ Unde id primo
dz in secreto mihi et fie sed hic
non sufficit dz patulis ostendi
si non sufficit dz ecie publice
denunciari ¶ Ad id de religiosis
qui accusant se sine precedenti no
nicie ff hic relatum in pcedentibz
que non sedmit sic magis no aut
in grumbo ¶ Ad id de pcepto ff
sic debat enim id corrigendo et sedit
auctte spus sancti ¶ Ad id de plato
ff timeny ne inim vel alicui id ego
plato nitegat aut e omo occultu
aut non sed nitit venire i ma
nifestum ni sedo cum plato principi
tenetoz uitate dice ni primo casu
sed quosdi tenetoz charitme ¶ Unde
in iudo h ade no no tenetoz sed ma
nulla tenetur se p de aut i famade
nec platus de occultis ht iudicare
adqd plato sapienti peta cogita
onis tenetoz dice qp absurdu de vi

Ad id de accusatione ꝓ nō ſimile
quia accusatꝰ nō fit ad correctꝯ ꝓ
ſed ad bonū rei pu. ſi demittat
fit ad correctū Ad quintū q̄z
ꝓ. de lenioribꝫ medicinis ad ma
iorē penā ꝓcedendū ē et vltio
ad grauiſſimas Vnde pō dz ſi
puata amonitō et ſi nō ꝓ dyt teſtiū
ad hibitō et ut ipſi moneāt et ut
ſint teſtes amonitionis ſi iſte nō ſuffit
dz ſi publica denūciatō ⁊c ſi non
corrigit dz ſequi excōicatio Quia
uero deſtibus oſtenditur dz o ſtudi ſcēte
ſi aut ꝓlato nō ut mōiri ad cōdemp
nandū ſed ut pateat q̄ vult ꝓ deſſe
non abēe ad exigendū hūt tñ aliꝰ
dz nomē teſtiū q̄ heudit Ad
id de q̄ro pōo mitigatiū ꝓ pē dici
q̄ mitigē de q̄ulto q̄ tū ceſſet ita
tame fīt diſpam ut fiat mai feſtiū
ſed ad correctionē Ad id de peccato ſed
ꝓ tunc debent mōiri teſtes q̄n nō
ſufficat ſecreta correctō hic aūt ſi
non pē niſi ꝓtin vdt vñ ē delict
teſtes mōiri Ad id de ꝓpoſito ꝓ
ponto pē aliud de mitigat duplicē
dēc mōi et ē denūciare et oſt dicere
cēte vel ēt mōia ſic dz ei ꝓmo de
mitigari in hac aūt denūciatōne et
ꝓcedendū ēt a. ii. tamē ē notū ulys
et tūc dz ſtatim ꝓlato de mitigari
niſi correctꝰ et in eā correctōe ad
edificēt aut metuit venire mino
tiabam et tunc dz ſimiliter denūciat
ut ſta dulo occurrat a ē ad hoc oc
cultum et tunc aūt ſpatium correctō
nec timet ꝑiculū cadendi in ſimile
et tunc dz denūciatō ut ſepe poſt a
monitionē differi Vnde tunc ſpat
correctō nec tamē ꝑiculū aliud enim
vel altius timet et tunc pōt nō ſepe pg
amonitionē differi aūt timet ꝑiculū
et tunc dz denūciatō in p̄nato ſi
ſi ꝛō q̄a non pē pbari tū ſit oc
cultum et hic ſmō ſit ꝑiculū ecclē
ut in hēſi ſme ꝑſone alicne ut in
furto vel homicidio ſme eccā ꝓ
ſpe ut in fornicatione ⁊c

Littera Rezum alteram
ſtam diſtinctiōis q̄ dames ſunt

inſeparabiles ab ordine ſſt ſtia ꝓpe nō eſt
clamis ſed amictus diſtinctiōis Sacerdotes Q̄ polius aaron ſim̄
ſacrdōs erat ſſt Monſes ſacdos dr nō
offert ordinis ſed ptate ē cōmiſſa adeo
q̄ aaron cōſecrauit ſſpheuit dicens
Q̄ hoc expreſſa mitratione dr nō ergo
ſpūs ſi nō mittet ſſt ꝑōnis mitrati mala
tam lacrimē ſint nā Vnde aſpri ſed ſint
Vtrum miſſo ſit mitrandꝰ Q̄ multi ē ordo
irrepſibilis ſſt loquit de irremiſſibilib
non de remiſſibilib non tñ ſine ꝓfeſſione
in ꝓtatem ꝓfeſſionis Q̄ aliqꝰ prima oia
ablata reſtituat ſſt hoc mitigat de
mitis non de oſſitis ⁊c **D. xxi.**

Sciendum tamē eſt
ēnt de pēnitētia

Septimus ē ſimi et de ꝓpitiatē
miſtrorū primum in quo agit
hic agit de effectu remiſſionis
a parte ſuſcipientium et primo agit de
quo remiſſionis meritū Q̄ hac Secō
de quo remiſſionis velatiū D. xxi. ſecō
de remiſſorio vel reditu dimiſſorū D.
xxvi In prima ꝓcedēs primo agit de quo
ſine effectū remiſſionis a pud deum
Secō ap ecclām ſolū etiā ꝓ pa
parte primo agit de remiſſione illorū
qui primam in ſine agē inceperunt
Secō de illis qui ante finē recipiūt
ſed nō ꝓſequūt Q̄ nō q̄ntum ad
de illis q̄ in mēta ſſt nō q̄ digna ꝓfectui
Q̄ nō de illo ſſm ſua ꝓpria de remiſſione
a pud ecclām agitur Primo quo ad
ſatiſfactionis ꝓpoſitū Solet Secō quo
ad abſolutionē ſecundū eſt Tertio quo ad
abſolutionis ꝓtatem non dz Quarto
quo ad abſolutionis ſuſceptorū Q̄ al
quēritur ⁊c

Hi querunt. ſa. Ego

de pnē in ꝓpria explicatione Secō
de pnē ſi inexpleta remanet ſupplenda
in ꝓgatorio Tertio de pnē p indulgētias
relaxatiōnē Circa primū q̄rūt tria
Primo de pnitentijs in fine ap poſſi
bile pēnē Secō de q̄ſ absolutione
et reconciliatione Tertio de ſatiſfactione
operis

xx

Hd pmaz sic procē

Dicat augo hr/si nis agē pmaz (1)
quando iam peccare non potes/prius te
dimisserit/iam tu illa/sed omne q̄ de
penitet/pcta dimittit/go m tali tpe sta
tu/non pt homo de penit. Circa augo (2)
xiemo expectet q̄n iam peccare no pōt
bitet/quia libtatem/non necitatē/sto
m tali casu/tacta libertate/go no pt de
penit. Item nulli de penitet nisi (3)
tum ppono ēfiteri et satisfacere
/sed talis non hr hmōi ppositum/qz pos
tum non dr̄ de hijs q̄e homo stic sibi
mpo lia/go non de penitet. Circa ecti (4)
xcm vino et gamis confitebis/sed non
dz confessio nisi m vita/go similr no
valet nisi m sanitate. Circa mich iij (7)
clamabit et non exaudiam ḡlo/sera pmaz agr̄is
go seram pmam deus non exaudit/sed
multa magis sera e illa q̄e m morte
incipit fieri/go ze. Circa q̄e ḡdm mane (9)
ptas pcandi/manet m homie ptas pe
tendi/et sera ymer e dg adhibend
q̄n ad cohibendum pnaus. Sed q̄n dim ma
net vsus li dz manet ptas pcandi
/go et pitendi. Item latro n finchite
penituit luc xxiij/et tamē statim
venam tpis inuenit. Item ex dictis in
q̄acūq hora ingemuit peccator de go
eram hora mortis. Amplius videt (2) (6)
q̄ ipa sit melior/q̄nia a lege sacrificii
vespertini erat meliq̄/q̄n matutini q̄
aut p̄s Eleuatio manuum mearū sac
ficii vespertini/sed p id sig pmā in
fine/go ipa melior est. Item melior (1)
est pma/q̄ne peccō mortificari no pt
q̄n q̄ne pt. Sicut dr Dam̄/q̄ hyp
sanctus hodie or est/eo q̄ sedis no q
natur sordibus/sed pma in morte no
pt mori p scip dem culpam/go me
lior est. Item vnus e tra homi et dif (8)
ficile/sed tm pmit penit homi est/et ma
gis difficile/go magis virtuosum q̄
augo q̄ silit. Omnis homo sanus est
apt pmam/q̄ silis aut est deze me
liori/go ze. Circa melio peccō dimitte
q̄n habet. Sed q̄n penitet in sanitate
peccā dimittit/q̄n in morte apponit
dimittendum/go ille melio facit. Circa

ad pmam q̄m/q̄. deus nulli negat
mam/facienti q̄ in se est absq̄ sus
pendam/sed facienti nō q̄ in se est
dno recipiunt in pdone/q̄ si nihil
et integrat pnam. s. debet depilit
et positum declarandis #finitis offeh
tu/go q̄dm manet vsus rōnis in
homie/ponit hr dno fre/pcē admaz
q̄n in se est ppare/cum ho nihil
desit nisi dei se pmti/pt consequi
riam/pt go dam et penitendam
pmam age. Circa augo pt peccā (1)
dimitte vel dimitti/dimp. dimi
tel q̄n ad effectum/vel ad effectum
sacramento/q̄n penitz in morte/peccā
dimittit et hr sufficit ad vam pmaz
go no/dimittit abeūs. Circa d de (2)
libtate pt augo loquit de liber
tate arbitrii/quo ad actus exteriores
non multos/primos nipat/sed alios
elicit/et liz non habeat tam mobi
m sua ptate/hr tamē recipit. Circa (3)
ad de posito confitendi pt q̄ns no
habet ppositum absolutū/hr tn ydo
nale. s. si posset/vel explicitū/vel
implicitum/et hoc sufficit m articulo
mortalis. Circa ad ecti xcm pt (4)
confiteri in vita p̄ceptum e/confiteri
in sanitate consilium. Circa ad mich (7)
vii pt pmam seram vocat q̄ sit pq
mortem/no q̄ne in morte/vel q̄ fit
solo timore pene/non amore mitis
tis. ii. sera pma est va/ut dicit q
Circa ham q̄m pt sit simplicit (6)
melior e virginitas q̄ migio/aliqd
tm q̄ingm melius est aliq virginitate
ita simp melior est pma tepestiua
q̄n sexotina/pma plq hr de voluntate
sed tamē aliqua sexotina ut sacrius
pt esse melior/aliqua tepestiua. Circa
ad de sacrificio vespertino pt p sacrificii
vespertini/mitigatur pma nisi q̄ fiue
p feliciana/non fr mithoana. Circa (1)
ad de mortificatde pt hoc no e de
virtute ipius pnie/sed exercitu pnitentie
dm no to melior e vel q̄nis sit me
lior quo ad hoc no tamē simp. Circa (8)
ad de bono ce difficili pt difficultas

an peccō possit in fine penit
an pma in fine sit melior

exegñe opis/ augeat mitum/ sion qñe gligt
ex dispositõe opantis ꝛc

Hd secūm articulū

sic̄ procedit/ vr q̄ nō oīs sac̄
dos ꝑ se/ sit in fine pñtēte absolvere
/qm̄a ad absolōm̄ req̄r aliqua ꝓtās nisi
dr̄ōm̄s/ hoc nō hē q̄ntū ad subditū
alicuī/ go non pt̄ absolue ip̄m ¶ Ite
qui sit absolut/ dr venire si cadit
ad sacdotē ꝑ se/ go non ē sufficiēs
absolut ¶ Item m articulo nr̄itatis
sic̄ licet alieno sacdoti confitꝛ ꝛc ita et
laico/ go similr̄ m pma dr̄ est ¶ Sed
m tali casu laicus non pt̄ absolue
go nec sacdos alienus ¶ Item dicit
hic anitas/ q̄ ꝑbr̄ pt̄ consulto epo nō
pt̄ ꝑmittere req̄siliare/ go multo mg̃
sacdos alienus/ ꝑ se consulto pr̄ h̄ sc̄e
¶ Sq̄ m nr̄itate tpis/ pt̄ q̄nis vti re
alicna i uito dñio/ go magis i spiali
que maior est ¶ Item dicit hic anitas
q̄ si ꝑbr̄ pñam abnegauit molestiꝫ
rens amigo ēt/ go q̄ntūcūz sacdos dr̄
talib⁹ pñe dare satisfactionem ¶ Amp⁹
nūdetur/ q̄ dr tali m migē pñaz nō
ꝑ se notescē tñ/ ꝑ se pma michil valet i fine
nr̄itis notificare/ ñ dctur ei/ go similr̄
michil vz tñ/ pñaz se notescē nisi i pōse
eadem ¶ Item michil valet sc̄e illud
quod homo nō pt̄ facē/ go cū talis
non possit pñaz agere/ non valet ei pe
nitētia se notescē ¶ Ite i notescētia
pñe tenorem nr̄itis/ hm tñ casū ucro
q̄ solandꝰ ē petor nō tenēdꝰ ¶ Q̄ dicit
hic anitas q̄ noicnitibꝫ pñia i notē
stenda ē non imponēda go ꝛc ¶ Item
milli dr i pomi impossibile tñ nō non
posset satisfacere go satisfactio nō dr i poi
ei ¶ Et ad pmam q̄nē/ q̄ ad absolūtiꝫ
diuꝝ ꝛequirit̄ ꝓtās/ q̄dam ordinis
que equalis dr̄ omnib⁹ sacdotibus
rec̄ omn̄ psonar⁹ et petor⁹/ q̄dam nr̄ie
dr̄ōm̄s/ q̄ue limitatꝫ ē per ecc̄iam sta
tuti/ q̄ go nr̄itas legē non fit/ set q̄
caritate instituit/ q̄ caritatē multiplicē
non dr̄/ sic̄ m articulo mortis/ homib⁹
sacdotibus m omnes homines/ ꝛ de cib⁹
petis/ et eciā sententiis/ ꝑmittit absolui
ꝑ se ire ¶ Ad 10 de multiplicē ꝛc

q̄ nō hat sup̄ nr̄ie dr̄ōm̄ i alic⁹
subditum/ hē tñ m casu isto/ ecc̄d in expe
rtm̄ iuris ¶ Ad 2d q̄ dr venire ꝛc dr
venire p absolōne s. sta notificandꝫ nō
req̄rendā ad exp̄ciatorem/ dr similr̄ ve
nire p recipiendo mandato ecc̄e/ Non
pt̄ absolutione ¶ Ad 3d de papa ꝛc nō
ē similē q̄a nō ē tante nr̄itatis pñia
sic̄ papa/ q̄ nulla ꝓtās req̄rit̄ i ipso
illo/ sic̄ m ministro sui/ go ꝛc ¶ Ad 4d
de epo consulendo ꝛc dr̄ q̄ tñ vñ est
remissiū casu articulo nr̄itatis dr̄ m nr̄i
q̄a nō pt̄ consuli sine pecc̄o pticulo
non dr̄ ¶ Ad 5m q̄m homo
m statu tali/ nō pt̄ agere pñam actē
exteriorem/ sed m⁹ore tñ/ nō go ꝛc est
dr̄ si/ q̄ pticit ad pmotōm̄ pñe interioꝝ
s. sine exequtione pñe exteriorꝫ/ hoc
pñia nō ē supponenda/ q̄a nō pt̄ set
eam explere ¶ Sed mmotescēda/ ut possit
dolere de pecc̄o/ mmotescēda nō ē pma
consolationis p̄stendendo be mg̃ta tñ nisi
di pecc̄a remittētis/ mag⁹ q̄n pma
tñ vrs ordinēdo sciu. tñi mystic̄ pñcip⁹
¶ Ad 6d de nr̄itate nō ꝛc go ē similē
in medicina cōrli et spiali/ q̄ medicina
cōrlis ꝓtātem cōrlem operatur/ sp̄ñ
nō p̄ gratiam/ spiales/ q̄le fit p baptis
mum et ordinē ¶ Ad 7d non pt̄ set
scire ecc̄e ꝛc q̄nis non possit facere
actum pñe exteriorꝫ pt̄ tenue cōtra
lentem s. actum pñe meliorꝫ ¶ Ad
8d de fuga ꝛc pt̄ pcle mmotescēdā
m zonē q̄a pena est/ q̄ dat exoꝛē
dr̄ m zonē q̄a sacdotē/ spem

Hd tertium ar ticulum

procedit̄ vr
q̄ nullo possit p alterū satisfieri q̄
dicit ap⁹ h̄ cor⁹ vi. one nos ma
nifestari oꝛ ante tribunal x̄pi ut re
ferat vnusquisq̄ ꝓpria corporis ꝛc go
non aliena ¶ Item petor⁹ p satisfactionē
hēnt ordinatur ad dñm. nullo ilo or
dinatur p se q̄ ē m alterū. sed m ꝓpō
go nō sufficit satisfactio fra alterū
¶ Item tres sunt ptes pñie dr̄ nō pt

v al sacdos possit ri fine q̄ absolui
an dicat sacdoti fine iniūge penam

an unus pt̄ alterū possit satisfacere

homo qñ amit ꝯsilij̃ pro alio go nec
satisfacit. Item qñ quis suscipit sat
factionem alterius. ꝛc. decedens aũ puniꝛ
pro pctis illius aut non si non go aũ
satisfactionem debitam soluat si sit. go ꝛ
petis bis puniꝛ. Item milꝫ pt
meri alii qñ meatur ẽ go nec satis
facere alteri. qñ sit facte prescripto go
una satisfactio sufficit p diuersis pctis q
sñt. Ad hoc dicit aliquis q si talis
in fine pniteñs moꝛiꝛ amicoꝝ oꝝ
et elemosinis largitionibus poꝛꝛ pñe aq
subtrahitur est go pt quis satisfacit pro
alio. Item plus pt tribꝰ ap deum
qñ apud homines sed tantus humana
pt alterius debitum soluꝛ go multo magis
diuina. Item gal vi alt alterius
honera portare ꝛc go vna pt eius
pñe alteri portare. Amplꝰ inducit
q satisfactio non tollitur sed exigebat
culpe ꝛma sc. - apa - p oriꝫ q̃n gli
fuerint se ꝛc go p mensura delectationis
sñt mensurat pene. Item secundꝫ
canones p homicidio iniungit lustra pnia
septennis p fornicatione biennio pnia de
cetis. non go si qualitate culpe p mag
petit homicidium in laico qñ for
tio in sacerdote. Item qualitas culpe
infinita ẽ go si illa infinita pt pinaꝫ
aget. q culpe pt debetur pena go
qualitati culpe qualitas pene. Item
dicit obiecto. p mensura pene erit et
plagarum go ꝛc. Ad pma qoꝝ
q inp pt est effectus satisfactionis
vna solo debiti pcedentis p cedentium sale
ceteris ꝛatꝝ pcto p sequentium go ad
hunc effectum si non pt vna facere
pro alio q̃ma p remissionem vna cadat
alia q non donat. sequitur ad pmum di
stinguendum est q aut ẽ impotens
p se satisfacere et tenet alius pt satisfacere
p consilium cohortari aut ẽ potens et tenet
oꝝ q̃ pt inducat apud deum satisfaciat
p seipso pt tñ una pena alterius. ap hoc
nõ pt quis satisfacere tenam p alterum.
go et q̃ma di offensa principaliter sistit
in affectu. sed offensa hominis refertur

Ad ꝛd. ii. corp vi pt ppa hois
dicit. r. dicit aut ne quis premet fra
aut intentatione quę facit alius pcc
Ad iii. de ordine pt non pt quis
p se q̃ ẽ in alterꝰ ordinare formaliter
sed q̃ effective vel dispositiue pt
s puniꝛ altius. Ad iiii. de pcto
pñie pt sic in articulo nicitatis pt
quis satisfacit pro alio ita et cõtra. Ci
pt homi non pt. Ad v aut puniꝛ
ꝛ pt oꝝ solum debitum vel p pñam
unde q non omnis est soluta per
alterum. oꝝ q soluat p scipsum
et tanto minꝰ restat soluendum per
altꝝ nec misericordia deus in ipsum
q restituit pt ei in satisfactione
precedente ppoꝝ. Ad vi. de uno pt quod
est simile. de uno vite eterne et
remissionis pene quia una etia
coid est. si debitum pene ppũ est
unum etia vite cõsistit pa pie ni
tendo operis. sed unius remissionis
pene attenditur penes genus operis
penalis. Ad vii. quia homi pt pena
satisfactoria indicit. et pt emendam
culpe prius. et sic malum culpe ma
ioꝝ detegitur pena. et ppt cautelam culpe
futuꝝ. et t alii mouet culpe primaꝝ
impo pena. ut in uniuerse fornicatore
q̃ in senes. quia senex magis pertet
tum inuenis indiget fortiori rethete
Ad viii. apo xxviij pt glosatoꝝ
mptat sibilum clamoris et delicie
dictorum cohortationis. vii tangit tota
ꝛa culpe. Ad ix. de sacerdote no ꝛo
maioꝝ dimittit. prius sacerdoti qma
magis peccauit. Oꝝ qma magis utꝝ
est ne a pcto ꝛettahatur ppt offensam
et scandalum. Ad x. de remissione pc
pt q̃ quis debitum culpe sit ifinitum
cui pena finita. fit finitum. vn dr
si obmale q erat mortale no q fiat
venie venialis. sed qma filius pena
ꝛ tpalis quis multo maioꝝ debet

Circa secundum

ci ꝛc
problemma tu quęrunt. Ppo
an plenterꝫ et repleta pniteñcia
mota totaliter absoluto. Ppo an

an satisfactio tanꝛ 2m quosdam culpe

ꝑfectꝰ resid̃m in purgatoꝛio ſſ eo
dego dñbus pene purgatorie ꝛc

Hd̃ punc̃ ſic ꝓcedit

Vr̃ q̃ qm̃ cꝫplet priam̃ a ſacte
mlitam ſit absolut9 q̃ ſacdos ar-
bit̃ è mḋ pñtent̃ et deum, go ſit
penitens ꝙ ſtate cui⁹ taxac̃m ita
deus ¶ tem q̃ facit ſacdos clauē
non ꝫuante deꝫ confirmat, go cū di-
ſtēte iniūgit priam̃ deꝫ confirmat go
illa cꝫpleta penitens è ap̃ deum ab-
ſolut9 ¶ tam penitens ẽdit p illā
absoluꝫ et libent̃ ſſet maiorē ſi ꝫdet
ſe teneꝫ go ſacdos cum deciꝫ go ꝫtā
dcapit penitẽs ¶ tem ignorantia
ſ ruinibꝰ excusat a toto ꝙ ignorantia
hui⁹ penitẽtis è inſuperabilis q̃ ꝑſe
ſcire quanta priā debet iniūcta non
potuit go excusatur a toto go non
tenet̃ ad id q̃ ſit ignorat ¶ tertia
fale digna⁹ fructꝰ punc̃ agr in ſta-
tu digne ſentꝰ punc̃, no ad ſcē
go non è absolut9 ¶ te dt ꝙ mgr̃
q̃ ſi non ſuffiꝫt dolor mitior tm̃
pena m mitta addet deus penam go
rē ¶ amplius m̃ quod q̃ maior
q̃digna iniūgit̃r/non tenet̃r
ad illam Nam ſi cꝫpleta tm̃digna
euolat nulla pacte⁹ penaꝫ go no
tenet̃r ad ampliorē p̃sentiam ¶ te
nom dei no ſeqꝫt nom̃ ſacdotis
errantis errat a m iniūcta maiorē
q̃digna, go no ligat̃ homo ad eam
ſcḋ deum ¶ tem non tenebat̃r ſic
fruct9 punc̃ m̃ſi dignus go ille pacte
no tenet̃r ad amplius ¶ q̃ ſacdos
hꝫ p̃tatem ligandi go q̃ ligat ligat9
est. go tenet̃ pñtens ad tota⁹ priaꝫ
m̃ mctam ¶ tem tenet̃r ſtate ui-
rco ſacdotis ꝫq̃ñitate rulpe/go et
de q̃ñitate punc̃ ¶ ſc ad priā q̃ꝫ
q̃ priā q̃digna pcḋ ny oꝛ modis
ſitit/ſalt̃ ꝙ taxac̃m ſolus in ſtē
ſic, ꝫq̃ ſꝫ punit ꝛcē q̃digna/ſalt̃ ꝙ
taxac̃m mḋ/ſc hant exigit ſꝫ
hꝫ pe esse dnꝫ/ſalt̃ mḋ mctate

ꝙ scipam/ſc hac mḋ m mino exigit
pena tax̃ata pq̃ q̃digniam/q̃
mḋ mediante pna/ſc hac dnꝫ
est/q̃ pna mitior a ecia absolute
exteriori ꝙ uno mḋ pena taxata/pq̃
gtonem remaneus/dr̃ q̃digna/et
de h̃ q̃digno vtute clauiū aliq̃d re-
mittit̃r/ſic mḋ pena que remanet
ꝑtem pq̃ remiſſoꝛ v. te clauiū ſtē
q̃digna d/ſc hant oꝛ ſoliū/ſc dnat
est aūt ap̃ deum q̃ m̃ v te clauiū
remittat/ꝑnitis uero vel malicia
seu indiſcto mīſtr/no mittat effm
facē/ſm illam totam oꝛ ſoliū ¶ q̃
id dcarbito ſꝫ q̃m̃s ſit arbit̃ hꝫ tm̃
ꝑtatem limitatā nec dr̃ arbit̃ nis
homiē, et deum q̃ hanc ꝑtatē ſē
vtiꝫ q̃ ſed q̃ ſꝫ homiē m q̃ pacte
ad deum ¶ ad id dclaue no⁹ excute
ſꝫ q̃m̃s non exiet h̃ indicij cōtate
qua h̃ ſigna punc̃ apparebia diſcte
in mḋ erat tamē ſcandū ꝛcē
ſic inde⁹ qm̃ ꝑſlat ꝑbones q̃ dp̃
nat nimo certē ¶ ad id dcet ꝑtōe
ſꝫ non dcipit q̃m̃ mco è h̃ ipa dcip̃
¶ ad id dignorantia ſꝫ q̃m̃s ex-
tet ſet adbito ꝑcḋ q̃hendi no tamē
adbito ram q̃tti ¶ ad ham q̃m̃
ſꝫ dnꝫ è foꝛo ꝑtōis. ſ dr̃ et ctte
q̃ingit aut ꝑcḋ remt ꝛcē absoluti
in uno/et non in alio Nam alii
absolut9 è in foꝛo dr̃/q̃m̃ nomit
pondꝰ punc̃ miloris, nec tm̃ è absolut9
in foꝛo ctte, aliq̃ cq̃ ſcat go tm̃
in mitta est maior q̃digna in foꝛo
ctte/tenet̃r ad eam totam/in foꝛo
dr̃ no tenet̃/nisi ad q̃digniam/no q̃
dm̃ è in foꝛo ctte debitoꝛ è penc q̃no
usq̃ totam cḋ plenit/ſi ſi tm̃ ſit ad
foꝛum dr̃ patte q̃digna/nulla pe-
nam ſuſtinebit/q̃ hꝫ patet ꝫ no
ad arg̃m̃ta ꝛcē

Hd ſcandū articlū

Sic ꝓcedit̃ q̃ qm̃ dcredit
h tcm̃/in p̃gatorio non

dn̄ penitēs cꝫplēta priā/ſit t⁹ absolut9
dn̄ tenet̃ q̃ ad priā q̃ maior q̃digne

dn̄ dcredēs dn̄ cꝫpletā priā
ꝑfect in p̃gatorio

sufficiebat aliq̃ penam/ q̃ deꝰ cum sit
iustꝰ non exigit ab homine vltra
q̃m̃ possit ℣z qui dixerit/ amplioꝛem
penitam facẽ non pt̃/ go ap̃ dictum est
absolutꝰ ita q̃ amplioꝛẽ penaꝫ deꝰ
ab eo non exigit ℂ Itẽ pena p̃gatoꝛia
excedit omnem penã hui⁹ mũdi/ nit dicit
lia ℣z pena adq̃m tenet̃ pẽitens/ no
est tanta quate sufficit multe pene hui⁹
mũdi/ go si pmitta⁹ i p̃gatoꝛio pmitt⁹
plus debito/ go in iniria fit ei ℂ Itẽ
nullꝰ ẽ aliq̃s ptus tam grauis q̃ p pcãs
fuit sufficietes non pꝺ sit hic totaliter
expiare/ dum nõ patiẽt sustinẽtiã
sed mors ẽ maxima penaꝝ/ go si penitẽs
cum patiẽt sustinet/ pẽam tãle expiatꝰ
℣ Item pena eꝛa temporalis erat culpe
q̃m̃ssa proꝑtionata/ sed maioꝛ ea exeret
proꝑtionẽ/ go ẽ iniusta ℣ Si iniusta q̃ra
exigit vit pena vel ades vel ab hoc
primatꝰ deꝰ nõ ẽ pnitens sufficiẽs
penã ab homine/ q̃m̃ decedit an expleta
pniam/ go pmittit ado ℂ Itẽ multi ex
sua negligẽa ℣z comodum reportant
℣z si requirer̃ non ꝯpmitt⁹ talis
in futuro/ reptabit q̃ multi de negligẽa pe-
nitẽtie dilabẽt/ go ꝛc ℂ Item aug⁹
ꝑ purgandꝰ ẽ igne purgatoꝛij/ q̃m
in aliu⁹ distulit fructu⁹ commissoꝝ
go ꝛc ℂ Amplius nõ q̃ nõ sit ma-
ioꝛ qualibet pena tpalis/ q̃ q̃nto aliq̃s
est magis passiuꝰ/ tanto ex applica-
tione agentis magis patitur/ ꝛ q̃nto
magis passiuꝰ ẽ q̃m̃ aiã separata
go magis patitur ℂ Item ptus vera
talibus remissima pena debetur/ ꝛ
pena purgatoꝝ ordinat⁹ principa-
ad remissionẽ venialiu go ꝺz esse
remissima ℂ Item timoꝛ est pcã pas-
sio q̃dã aie a subã/ q̃ q̃ nõ habuit
go omnaliq̃ passiones hui⁹ vite
abiciant a subã nõ ia nõ aliq̃ subtilla
grauãtis ℂ Itẽ vltima pena q̃ flagi-
tatiuus purgandꝰ te purgabit
quia pgta purgatoziũ non erit

ꝺz ignis p̃gatoꝝ aiam/ sit ad pena tpalẽ

sed constat q̃ ẽ multo ꝛmoꝛ q̃ma
pena purgatoꝛij ꝺicitur go oz q̃
futura sit maioꝛ arbitrate ℂ Item
reatus culpe remisse p mortẽ non
mentitur go nec pena ℣z mentit
go cum pena debita satisfactoꝛia
ecclie grauissima nec ista erit ℂ Si
aliq̃s in quodam ꝑ nitet/ q̃ ignis
ille ꝛmoꝛ erit q̃ quisq̃ in hac sclo
penaꝫ nitet aut sentiet a cogitat
q̃m̃ pt̃/ go ꝛc ℂ Item sap̃ vi fo-
ꝛtoꝝ fortoꝛ instat cruciatꝰ spiꝝ
nõ separatus fortoꝛ ẽ q̃ nitto go fo-
ꝛtiꝫ cruciatiꝫ ℂ Item maioꝛ est
pena passionis q̃ q̃ passionis go
maioꝛ ẽ pena q̃m̃ anima in ferẽ
p̃ separãi patit⁹ q̃m̃ pena q̃ hic
sustinet corpꝰ q̃ pati ꝯ go ℂ Ille ad ꝑ
gonis/ q̃ p̃ satisfactionẽ/ reducit⁹ ꝛequa-
litas in iuria/ ad equalitatẽ iustic
vel cum equalitas q̃titatẽ excedat
sic ꝑ iniuriam/ culpe debet⁹
pena/ ita tante culpe/ tanta pena
go oz solũmodo nõ tãm pena/ ꝑ tanta
ꝑsona vꝺ deus plus q̃rit emẽdã
q̃m̃ pena/ nõ plus ponderat in
pma q̃titate ꝺ timeꝝ/ q̃m̃ accipit
ex bona voluntate sustinẽtis
q̃ q̃titatẽ molis/ q̃m̃ accipit ex
sua arbitate/ vnde in ꝺno iudi-
plus ponꝺat in valoꝛe vna⁹ mo-
dica pnã voluntaꝝ/ q̃m̃ multa
in futuro/ que nõ ita fit volũ/ ꝛa
sic plus valet modicum auri
q̃ multũ plumbi/ sic go nitto
pene pnã/ que maioꝛ est in arbitate
sue correct purgatoria ℣ q̃ maioꝛ
est in valoꝛe/ ut fiat req pensatio
ℂ Ad ꝛo dicẽdũ ℣ nõ exigit
deꝰ ab homine/ q̃ nõ satisfaciat q̃m̃
nõ potuit ℣z q̃ debitũ satisfa-
nõ soluit/ q̃m̃ potuit ℂ Ad ꝛo

pena debita/ non ē tanta ℟ q̄nis pena purgatorij q̄rceat pena satisfactoria debita m̄ q̄ntitate mole/ no tamē m̄ q̄ntitate vtutis ¶ Ad 3 de morte ℟ pena mortis nalis tm̄ sit debita/ nalit p̄ peccō originali/ non satisfacit p̄ peccō actuali/ sz̄ pēa mortis illate p̄ deō/ possit satisfacere ¶ Ad 4 de oratione ℟ porro illa attendenda non tm̄ h̄ q̄ntitatem molis/ sz̄ virtutis similit/ sicut aut sz̄ purgatoria minor ē q̄ntitate vtutis/ q̄nis sit maior q̄ntitate molis ℟ unde ad hoc remaneret debita/ p̄ porro ¶ Ad 5 q̄m q̄z ℟ m̄ purgatorio sup̄r ē pena vna dampni/ de carcere visionis dei/ de sale/ sz̄ de afflictōe ignis/ et q̄m ad vtrumq̄/ minima pena purgatorij ē maior maxima mlidi q̄m ad penam dampni/ q̄ q̄nto aliq̄d minus desiderat/ tanto eius absentia molestius tolleratur/ et q̄ affectus quo desiderat finium dei/ p̄ habere vitam aliquam sanctis/ ē mtuſior q̄m aliqs affectui tpalis in vita ista/ maxime cum tam tpe hūi aduenit/ de afflictō de carcere ē maior q̄m ad penam sz̄/ q̄ cū dolor sit no effectus/ pa lesio/ sz̄ lesionis sz̄ tanto magis dolet aia/ q̄nto magis sentit lesiū aliq̄t/ ro abigere m̄ ipm agente/ maxime affligit ¶ Ad 6 de magn passuo ℟ no sufficit ad affligendū sola passio nisi assit sz̄ passionis sensus ideo q̄nis mag patiat/ magis tm̄ sentit ¶ Ad 7 de vncnabb ℟ finitas pene/ illig m̄ q̄ia non est ex q̄ntitate peccī sz̄ ex dispone pacientis ¶ Ad 8 de passione abutente ℟ hic cōm ē si equaliter sentiat/ q̄z no equaliter sentit ¶ Ad 9 de flagellatōne ℟ m̄ illis q̄ma purgati erunt p̄ dolores precedentes immig cēt purgandū q̄m in illis q̄ ad purgatoriū tm̄ mittunt ¶ Ō pena ista licet breuior tm̄ magnis cēt acceptabilis· q̄ma cum actuali penitentia

mitiori licet ad exteriori ¶ Ad 10 de acceptu ℟ pena mediū inp̄r q̄ningit vel excepte cōe· vel excepte dispōis subi· p̄mo mō non mitendum ubi pena q̄z sc̄do modo

Ad tertium sic

Proceditur· et q̄ pena purgatorij sit voluntaria· q̄ omnis satisfactio sit voluntaria· sine quo no pōt adipisci finē recti sed illi q̄ sunt in purgatorio sunt q̄ no possunt peccare adhuc in peccatum· ergo nolunt illa ¶ Ite dicit augo q̄ rectitudo hoc habet q̄ velit q̄ deus velit· sed ipi habent rectitudinem· ergo omnia deus velut eos punire similit ipi hoc nolunt ¶ Item omnis ne punitus vult penam sibi inflictam· cum sua sponte peccauit· ipi vo sunt ne penitentes ergo &c ¶ Item q̄ q̄ voluntarie sustinet penam adeo mflictam patitur impatiens est· ipi vo patientes sunt ergo &c ¶ q̄ ipi volunt a pena nolunt· no ergo voluntarie sustinet eam ¶ Ite pena voluntaria cui gratia tollata ē mitti· et mittenda/ ergo non est voluntaria ¶ Amplius videtur q̄ eorum pena illa no habeant rectitudinem deficiat· q̄ma status iste similior est statui damnatorum q̄ statui glie· ergo plus possit hic de pena q̄ post hanc de glia ¶ Item non augetur in eis post mortem spes aut fides ergo nec rectitudo fiducie beatitudinis ¶ Item rectitudo libationis in proximo fiducie consolōm pstat et minuit afflictionem patet in martibus ergo ia non est cor gravissima pena ¶ Q̄ anima in purgatorio videt q̄ no deficit de glia sua aut ipsorum q̄ damnati deficiunt de ea ergo sibi q̄ no de damnata ¶ Ite anima separata videt se et ea que sunt in se· ergo videt quam dū in se ergo sibi q̄ saluabit ¶ Sed ad primū dōm q̄ voluntarium dr̄ dupl̄r· vel auolitate abrogata sibi mala ped ē voluntaria imo volita· vel auolitate q̄ donata· sic ppō et hoc mō pena potest ee voluntaria hoc aut q̄ingit tripliciter vel auolite assumite sic pena satisfactorie· vel auolitate acceptate sic pena martirij vel auolitate sustinete Dic pena purgatorij est voluntaria sic q̄ritas

ad primū pgatorij sic ratio

ad primū pgatorij dicendū sicut ptm̄ &c

alicui bono viro adeo ꝑ missa qñ volun-
tarie susticet/ et uicissim volt libari abeo
¶ ad id nolimꝰ ab ea liberi ꝑ mortalo
voluntaria è ꝯdonata non absolute ¶ ad
id de pena voluntaria cum ghia ꝑ hic vñ
est de pena assumpta vel acceptata non
alit tolleta sol ¶ dec 88 q hꝫ lo aĩ statu
nẽudi non cẽ ¶ ad ham qm ꝑ illi q
sunt in purgatorio statum medium hnt it
nũdi et dñi et mꝫ statum uigiloꝝ et
comprehensoꝝ vnde et studiose medium
Nam in dõ è studio sine expectatõe et
timore/ in nũdo cum expectatõe studi et
timore pdendi/ in ꝑgatorio cum expectatõe
studi sine timore pdendi vnde qñs nõ
hꝫ qñam sunt tñ securi de habenda
¶ ad id de similitudine status ꝑ ipse
status ie similior è statui damnatoꝝ
hꝫ quo ad penam in pte no similior est
statui glie sꝫ quo ad gtiam ¶ ad id no auget
fides et spes ꝑ ia studio no datur tolla-
lie de gratia hꝫ de statu qz sanct se non
ex reprisse filiam damnatoꝝ in ceritu
suo ¶ ad id de solitie ꝑ qñ studio hñdi
tribulatur tñ to gmõ de dampno dilatois
q stat ꝛc

Circa tertiũ proponit

quezmt tria ¶ primo vtrum
indulgẽtie alicui valeant et quib ¶ se
qualit valeant et quando ꝯ aquib
sꝫ poss et pro qua causa ꝛc

Ad primũ arguit

Videtur qꝫ indulgẽtie no valeant
qz platus no pt uti ꝯ arbitrio suo ꝑtate
clauiũ go no pt pro sua voluntate pena
pctoꝝ pctoꝝ relaxare go non valt rela
xatio sine indulgẽtia ꝯ pena et quest pro
bat ut in tate relaxandi ¶ item sic deus
non pt negare mam ita nec misericordiam
go et pẽm pena debita punire go non
pt pena ista ab hoc relaxari ¶ tẽ nisi oc
non pt absolueze a reo qz sic reus obligat
sed deus remittendo penam eternam et hoc
obligat ad pena satisfactoriam ut dr hu
de sancto vir go homo no pt remittere
illam ¶ tez solus xpc hꝫ clauez ex
cellẽtie i remissione pctoꝝ go soli pt ad mi
nistratõe sacrio seu pcta seu pctoꝝ
penam remittere ¶ ꝑ tertiũ ergo

si quis donam ꝑ nos m ꝑ ꝛ glie ac
si ꝑ donasset sed ꝑ potat vel indul-
gẽciam pctoꝝ q donaret ut pz in hac epla
tera Joh. vñ go sim̃ placuis cẽt
¶ item cela vlis no scripsit cela nec
grale facit hꝫ indulgẽcias go valet
¶ q brie qꝫ instituit indulgẽcias q
finit tẽpe. sic instituisset ant si mth
valent go valent ¶ amplio videt
qꝫ etiã valent in pcto mortali exisẽti-
bus qua vir sanctꝰ pt alit mereri
pina gratiã go pt ei mereri remissiõm
mortalis culpe go multo magis pene
indulgẽtie ub sunt ex se hñdi ratio
nẽ utroq cẽt go post etiã existẽti in
mortali valet ¶ q non pt fieri remissio
pene manẽte culpa sed semp indul-
gẽcias non fit remissio culpe mor-
go nec pene ¶ amplius videt qꝫ nõ
valeant religiosis qz no hnt ꝑ ini
go ad indulgẽcia meti post dare ¶ q
milꝫ p bono ꝛ dampnũ se portare
hꝫ onꝰ et tuget si religio impediret pti
cipatiõm indulgẽtie ¶ amplio videt
qꝫ non pssit facieti qꝫ milꝫ hꝫ pter
absolutiõi vel ligandi se go nec sibi
faciendi indulgẽtia ¶ q non è peior ꝑ
dõus qm̃ alij go cum pficiant ans
post ei pdẽt ¶ set ad pmam qm̃ qꝫ
dupx est sonus spũale s. dr et cẽt
dicit quida qꝫ indulgẽtie valent i foro
cẽt tñ no in foro dei ꝑ indulgẽcias
eius absolutiõi quas a pctis taxatis nul
aure vel audite sed non a penis taxatis
ades ¶ hanc oplm̃ è qz sedes hꝫ no
est vñs qꝫ euangliũ dr qꝫ qz solius ꝛ
act xvi et etiã cẽt dando indulgẽcias
pot nos qꝫ pssit quia a penis satisfactoriis
absoluẽdo ad gñoꝝ purgatoriã trãs-
mittit ¶ alij vlis dicunt et hic te
nedum est qꝫ indulgẽtie valẽt etiã in
foro dr qm̃ in etiã thezaurꝰ è mitoꝝ
etiã totiq cẽt qꝫ pctoꝝ in etiã qꝫ ꝛ et
quo plati cẽt qui hꝫ claues thesaur
pctoꝝ hꝫ cẽt pt accipe et dispensare
¶ nyoꝝ tñ ꝛcurrunt ad hoc ut valeat
indulgẽtie duo exigũt dubia et duo ex
parte suscipiẽtis ex parte dantis vñi
ptinẽs ad clauem sciẽ ita tñ ionalis

an indulgẽtie ass valeat

an valeat in pcto mortis gen
an valeat ꝛlaxatis
an pssint facienti indulgẽcias

ſ vrsitas ecclāsticā altiꝰ ꝑmiens ad clauē
poꝰ ſ auctas exparte ſuſcipientis duo v
ꝑmiens ad remotionē ecclē ꝓhibentis ſ
gtio altiꝰ ad collōm ecclē disponētis ſ fidi
deuoto rem esse ꝫ fructū ꝫ indulgentie
destinato ¶ ad 2 uel pē ꝓ suo arbitrio ꝛē
ꝑ uo uetum ꝓ suo arbitrio sed ꝓ rationabili
quado dat indulgētias ¶ ad 10 dr̄ista
ꝑ uo negat' iniuncta sed ꝙ de cē destinato
priuato recipiendr̄ de publico ¶ ad 3 d
ab culpe ꝑ uo gratis absoluit sed aliude
soluit ¶ ad 4 dr̄ta excellentie ꝑ
alius ē effectu sacr̄i alius indulgētie
qm sacramēti libat pena aīam pur
gando et hīt uo pē mīster ecclē siē pse
suę sacramēto, sed indulgētia penā tollit
soluendo aliude et qī recompēsando ¶ ad
4am q̄m ꝑ manēte offensa uo pē dī
indulgentia qm nec ecclē ē susceptibil
indulgētie nec ꝓlatus pē minꝰ thesau
rꝰ ecclē cui ecclām dispensare ¶ ad 5
dr̄icto ꝑ non pē quis mereri primā
gram nisi mīto gḡrm sacerdo ub deperi
sit ꝓmittū q dignū non ch̄ianis ponit
mereri petꝰ ꝓ ꝑma piam gram, ubi
tam ꝑd sacerdē in tali statu ¶ 6 Utrū
q̄m ꝑ ta religiosꝰ q̄ ſtrahēdo celebrē
indulgētie dm̄m uo sit in statu mendi
et sacerdē mittū p quo indulgentie dāt
¶ ad 7 dr̄ta ꝑ q̄nis religiosus no
liceat q̄m pē tam hīe ad mīstrū
uel ecclām ad alle dandū aliud ꝓ indul
gentie et tunc uz ꝫ ¶ ad q̄tam q̄z ꝑ
ꝓlatus uo pē indulgētiam dare ꝓmo
et principaliꝰ sed indulgētia data a nō
pē eam sub eadē forma uti pē ¶ ad
8 non pē se absoluē ꝛē ꝑ q̄nis non
possit se ꝺ ire absoluē, nō ire tū pē
q pē exptate q hīt alīd ꝙmittē potesta
tem se absoluendi ꝛē

Ad secundū articulū

Sic ꝓcedit' ꝺ ꝙ epūs uo possit
indulgētias facē q thesaurꝰ ecclē qui
est toti ecclē non pē go dissim n per
illum qui pē toti ecclē ¶ item nullo
pē remittē pēas in mire destinatas
n q pē sup̄ius ꝑ solus ꝑ pē siē
go ꝛē ¶ nisi primitus epūs indul
gētias siē dḡe go possē eas facere
¶ ad 9 m ꝙ epūs malo nō possit
indulgētias dare q cui' foris no

nsſinit non pē nsſinere ꝑ sortē indul
gentiaꝝ tali non nsſinit go ꝛē ¶ item
mag ē dare indulgētiam q̄m recipe sed
talis non pē recipe ge multo mg dare
¶ ꝺ petrꝰ no tollit ꝓtātem clauiū go
nec ꝓtās esse ¶ 2 plius ndetur
q ꝓlatus q̄m uo ē sacerdos no ꝓsit indul
gētias dare q remissio petꝰ ad sacerdotē
ꝓtinet indulgentia uero ad remissionē
petꝰ ꝓtinet ¶ tē plenior sit i remissio
pene q̄m in foro pniali ꝑ ista no pē fieri
in sacerdos q̄nis sit mor go nullo magis
non pē hanc facē nisi sacerdos ¶ 3 dr̄i
non cōfirmati et legati indulgētias faciut
sī cōsuetudine dr̄ē go ꝛē ¶ 4 plius
ndetur q quilī ꝓlatus suus subditis
ꝓsit indulgētias facē. Nam thāuꝝ
siue rei pn̄ē dispēsare hīt go pē dare
indulgētias siē ¶ item pē grēde ꝓtī
pacem boīꝝ q̄ gḡatorius siue go a sibi
pē cor̄ iniūcta satisfactoria iniūgere go indul
gentiam facē ¶ q solis epīs et cor̄ sucꝝ
ꝓmissum ē aliude et cōsuetudine ecclāsti
ca indulgētias dare go dr̄i non possunt
¶ 5 mp̄ m ꝙ ꝓ subsidio tpali uo liceat
indulgētias facē, quia dare spūale ꝓ tpali
simonia ē, indulgētia uo q̄ spūale est
go ꝛē ¶ tē nisi deris dispēsatoꝝ ē q̄m dat
inclusa pro rebus spūalia uo inclusa
sunt tpalib go ꝛē ¶ tē spūlia sōcta
sunt magis ntia q̄ tpalia, tū go pro
spūalib non fiant indulgentie, nisi alio
mo dent si ꝓ tpalib ¶ 6 sicut ꝑ sunt
indulgētie ꝓ fabrica ecclāꝝ vel pontiū
et ꝓstructurā tē sancte go ꝛē ¶ ꝺ ad
primū quod indulgētias facē q̄rit de
thāuro ecclē siē thāurum istius hīt
solus ꝑ ꝓtātem plenariam omnes alī
limitatam. Nam soli ꝑ hīt plenitu
dinem ꝓtātis alī uo ꝛē ꝛē sit in
ꝑcem sollicitudinis, ꝑ go solus hīt ꝓtā
tem ubiq̄ gñaliē alī uo misi secundū
concessiōꝝ, quia uo epī cōsortes sunt
pontificalī officij uri et soli abbo siet
uocantē, uo solis ēmto q̄ cessit ē
indulgētias facē ¶ ad 2 dr̄ thāuro
qī ꝑ q̄nis sit thesaurꝰ q̄m non
hīt plenariam ꝓtātem, n qui pre
toti ecclē, mchoms alī sit simplē
nam exceꝝ q̄cessione ¶ ad 3 de epis
relatis ꝛē ꝑ hīc pene non sunt

an epūs possit facē indulgētias
an malo spūi possit facē indulgēs

an ꝓlatus q̄ uo ꝺ sacerdos possit indul. facē
an ꝺ ꝓlatus suus subditis possit
an ꝑ sedem tpali liceat indulgentias dare

XX

nētie sed arbitrē ℭ ꝑ nō ḡdor ḡ redit ꝑ
posse eas relaxare ℭ ad ham ḡm ꝑ idul-
genta nō facit ꝓlatus ꝺ ꝯpo inito sed ꝺ
thezauro ecc̄e petiū nō aiust ei ꝑtim mi-
tium. sed non thezauri ꝺspēsatōm. vnde
nec ho ḡ plat⁹ poē licet sit malo idulge-
cias facē ℭ ad 2m ꝺ ſonte ꝑ q̄m non
mſluat ei ad ꝑtam salutē mſlint ei admi-
ſtriū salutis dare ℭ ad 3m ꝺ ꝺcerpiendo
ꝑ nam ē dare q̄ recipe maioritate anētis
sed non vtilitatis petiū nō tollit vtilitatē
non autem ℭ ad 4m ḡm ꝑ ꝺ
idulgētias magis q petit exp̄itate mdi-
tionis q̄ ordinis et nō pē q petē ecta nō fa-
cōtibus sicut et ptās indictionis ℭ ad
ꝺ remissione petōz ꝑ remissio petōz
in foro pnāli p modū tuidam pnūgatōꝝ
ptinet ad ptātem ordinis ꝑ remissio pe-
ne pmodū tuidam q̄ntitatiuus sic fit
in idulgētia ptinet ad ptātem mdictiuā
ℭ ad 5m plenior fit remissio ꝺ ꝑ q̄m
fiat plenior tamē p aliū modū ℭ ad 6m
ḡm ꝑ illi soli posse idulgētias dare
quibꝰ ꝺspensauit thezauri ecc̄e a ꝑsule
eccīe q̄ missa est. s. epi ℭ ad 7m
ꝺ thezauro sue rei pu tel ꝑ subillo
thezauro non q tuet⁹ initiū ꝺ ecclīe
idulgētie ꝓpria ꝺnitē hnt ℭ ad 8m
ꝺ ꝺceptiuatōe ꝑ sensus est. nam ꝓcipa
fit p mutuā caritatem, sed idulgētia
requit auctem. vnde ecciam q̄libet
bona sua pē alii q̄tare ꝺz nō idul-
gētiam debitoꝝ suoꝝ dare ℭ ad 9m
ḡm ꝑ tpalia ad spūalia filialiē or-
dinant nō ego q̄ sunt melioꝝ ē hīs
que sunt ad finē. io p tpalibꝰ nō q̄m se
habuda spūalia vnde p aligna vtilitē
spūali consequte dant idulgētie nō p
subsidio tpali principali ℭ ad 10m ꝺ si-
monia ꝑ non datur spūale ꝓ tpali si
nalitē sed q̄ idictiue ℭ ad 11m ꝺ ꝺspē-
satore ꝑ non fit spūalia p tpalibus
sed p spūalibꝰ ℭ ad 12m q̄ p spūalibus
nō ordinant idulgētie ꝑ mo ḡm
Nam p̄dicatiōibꝰ tuicem datur idul-
gētia tissimarum alii ꝛc

Ad tertium articulum
sit ꝓditum ꝺ q̄ non valeat
tm̄ q̄ntum sonat q̄ remissio

eni idulgēn valeat tm̄ q̄ntū sonat

ista fit ecclīe clauiū sed ecclīe clauiū ꝺ
tinatiuū ē q̄ntum ꝛenutti possit ecclīe
anim̄ q̄ quia idulgētie sunt ꝓ libā
litatē dantis nō valent q̄m sonant ℭ
Item si tm̄ valent q̄ ubi fit remissio ꝺ
tota parte petōz p tribꝰ denarijs habet
remissiōz hanno omn̄ petōz q̄ videtur
ab suo ℭ Item si tm̄ valent q̄m sonat
q tm̄ valent moranti rome q̄m ꝛe-
uent ꝺ vltra mare. q̄ indē ministri
ℭ Item dimittē emendam ꝺbitā sculi
tā estimatiōē sen reqꝛ pēdentie imposi
est. q̄ milliq̄ essitarie ē aptus ꝺcima
ℭ Ista etiā nō decipit filios suos
q̄ valent eius idulgētie q̄m sonant
ℭ Item p̄dicatō ecc̄e non ꝛz ē medie
quia ꝺ non indiget nō mendato
Job xo q̄ sicut etiā p̄dicat ecclīas
idulgētias ita valent ℭ tē q̄ pmittit
tenet solue q̄ tm̄ etiā pmittit ita
remissiōz tenet solue ℭ Amplius m̄
q̄ nolcant solimi in vita ista nō mit-
gatorio q̄ aḡt q̄ voli. ꝺ q̄ q̄ solim̄ ſe
tram ꝛē sed illi q̄ sunt in purgatorio
nō sūt sb tram q̄ etiā nō pē eos ab-
solue ℭ tē si p̄sentit eis valle q̄ tu
magr idulgeat magr debent eis si
ꝛz non fiūt q̄ ꝛē ℭ Item nō pē aliq̄s
dare idulgētiā alieno subdito. i. ꝛ-
confessio alicui sed illi q̄m sē in purgatorio
nō sūt subditi mīdictōm ecclīe q̄ ꝛē
ꝺ ecclīe suffragia pmit eis q̄ iudex
q̄ sibi idulgētie ꝓsunt p ꝺcē ℭ tē
q̄ueri sunt cum ecclīa spūs sco et caritate
q̄ tm̄ bono⁹ coīb⁹ p caritatē fiat
possunt eis q̄tari bona ecclīe ℭ tē
p̄mam q̄m dixi. dixerunt
tā idulgētias nā q̄ ꝺ q̄libet m̄or
-s. deuotōm mēbram suscipiētis et dati
exteriores q̄ritatē ē ꝛē ecclīa cōsidare
tam q̄ nomē dantē et idulgētie
ctam q̄ritatē. dixerunt q̄ q̄nā
q̄ idulgētia valet q̄ mensura deuo-
tōnis suscipiētis. s. q̄ meruit ꝺ valere
et nō q̄m sonat ℭ ꝺz q̄ q̄ma tunc ecclīa
suis dato exteriori valet ei idulgētia
ℭ Alii dicunt q̄ ꝺz q̄ mensura ver
dicte nō q̄m sonat ℭ Deo q̄ q̄ tm̄ ecclīa
pōt q̄mitte q̄dam q̄ idulgentia ℭ Alii
dicunt q̄ q̄ mensura accessū ad tam

eni valeat solū in q̄ vita nō ꝑgatorio

indulgencie vz vnde quidam qñ dñr
p fabrica ecce q magr subvenit p ficul
tatem suam plg hñt de indulgencia
¶ Sz qtra qmd hic nõ pdicat hom bg
vnde videtur ecia cos decipe nr suffre
pt dicendu q pia fraus & hma sicut
medacio officioso non de vnis vtilita
ner pia fraude ¶ Alij dicut i dispsi
to q valet q'm sonat vnde tanta
valent multis q'm pmõ dant et de
ppinquo q'm azemotis vemẽt sz h'm
m zonale ¶ Concordando has dpiones
dr nr q indulgẽcie valent ad tmiti
zemissionẽ pene non vite eterne n
ex gnti remittẽ nõ penam tota vel pte
homi adremissiõz bñ dispõ pt plato
de thezauro ecce vñ puto q tm va
lent indulgẽcie dese q'm valerit sonat
valent n' xl dies indulgẽcie multz
fitti tñ quãtum valent cidez xl dies
pme vel ãns indulgẽcie q'm v mis
ãnis pme fre scanilis decimaz vel
tarcidz stam sue a sacdote sue amze
sue amstica dma anni vo isti nõ
sunt animabz ner purgatorij sz nidi
gma in mũdo est hmõi distincto decep
tio ait in telo vel in purgatorio q
nõ actus actuor nõ sunt nisi pacte
dispoito is non valent indulgẽcie
omibz equalit sz h q st maig vel
mig dispoit p mitiõ zemissionis pene
non adeptionis mite vnde sit xl
dies pme tamen plus valent om
pfecti cum omi maiori feruore et
labore qñ alii q tñ merita dico
q xl dies indulgẽcie plg valet illi
qui se adeam magis dispoint maio
feruore et labore seu affectu de sen
dati q'itate valet go omnibz suscipi
xl dies indulgẽcie dati tñ q'tum
valent eisdz xl dies pme in pti
cio tamẽ equalit omnibz. sit ner xl
dies pme equaliz valent omnibus ¶
Ad id de vi clamu zc pt cuius vtus
sacri sit vna et decimata et eius effec
semp sit vniformis et limitatq non
tñ similiz p tas mistri dispẽsatoribz
¶ Ad id de tria parte zc pt nõ sit ze
missio p tribus dñacionib. sed p vtilitate
sequẽte hmõi tribulacõm. q' decima magr
finctum zespicit q'm dictum ¶ Ad

decimo etcetero pt h q p quibz magr
se disponit plg valent ei omnibz tñ valet
q'm videnti in gle sonare vnde tamẽ
vehemẽs azemotis magis sit dispositus
ad initium zemissionis pene q plg la
borant plg valet excedẽti pribz ¶ Ad id
de estimatõe pt ecia nõ respicit datiõ
sed pot fructum vti pot respicit magr
vtilitate et fidi devotõz quã dati q'tita
tem ¶ Ad iam qom pt alit i pedit
alicui suffragiũ alit indulgẽcia nã
suffragiũ p tilitatez indulgẽcia p ancte
cta tñm illius q'm sunt in purgatorio
sit cociu tilitatem sed nõ sit si illos
auctem ideo pt eis q tale suffragia
et bona sua ideo tñ indulgẽcias facte nõ
p modum suffragij nõ indulgẽcie nõ
vi pt platus his q'm sunt in purgatorio
indulgẽciam dare dicte q nec de foro
suo sunt nec illa pgmbz indulgẽcia
datur post facte sed indirecte sz p suffz
gnti mistium vnicuiq q'm ad hoc
sunt de foro ecce ¶ Ad iii aut q pzic
ecia nõ eos a pena absolvit sz quãm
p eis de q' thesauro solvit sit alicui sibi
debitore debitor eci debito absolvendo
alicui amico debitorus p eo solvendo sz
ista solomi nõ pt fatõ msi prelatus
ecce qui solus est thesaurus de quo sz si
solued vivẽtes aut qui sunt de foro
suo ecce vez mõ absolvit pt3o pz pt
ad obiecta zc

Littera non p̃summ

pt magr dz p̃sumi bonũ sz malũ
pt loqnt de p̃sumptõe tioris nõ ass
tõmis ꝓtare nõ potes q q'm dñm anima
est in corõe pt peccare pt lo de peccis
exterioribz non de interioribz q dz nocte
assistẽs p̃n. q' tunc movebant et non
exaudiam pt lo h de mutatõe que
fit exteriore msti ibi de ista q fit tiõre
parte tantũ arbitrij q'tat libertate q nõ
adeo tum est libertas pt q'tus i sit
flexibilitas nõ tñ facilitas flectendi
¶ Terminare pt ex mia zc q ch e remu
nabilis et gdemunerabilis pt no sequit
q põ dei agere nihil ponit in re
ipsa vnde actiua m pt passiua q no
est in re actiua secundũ remissi p nob

non eñ sequit̃ deꝯ pē mortē vnificāē
ḡo mortuꝰ pē vnificare ¶ Oppiā/ fiut
venialia ¶ q̃ quā pēoꝝ nō primitat ꝑ
non fiut venialia ḡre/ sed quada simli
expiacōnis/ p satfrom tpalem/ trestmoria
fidei/ suaq̃ ꝛeḡrunt plēs testes ꝑ
tali casu/ cum milli fiat p̃ludiū facit
pē sufficē vnus fidedigꝰ/ ꝛ. ꝛ. pē
hī exēplū ētudmis ¶ z p̃ simplois/ non
dz ꝓbī ¶ q̃ pē/ solue ab prochialꝰ suos
cpō m̃ consilio ꝑ loꝝ dep u te pniteñ
qm̃a pniteñtū abcpō i mēta suē eo nō
pē relaxare nisi ex titulo nēitatꝭ/ puella
tū q̃ stuprō ¶ et si forte olim dispēsauit
alii ſ̄ potuit/ hodie non pē cē

¶ Solet etiam queri

¶ Segñt de mō seu effectu remissois mōrtis

¶ Hic agit de mō seu effectu remissionis venialiū

¶ Primo ꝛ. ¶ Ho ꝛ. prima parte primo ostēdit/ q̃ quedam pēta i futuro remittit/ ho q̃ quedam q̃ quedam tardius ibi purgatur/ in 10 a/ ſto que sint ista q̃ purgari dicit. ¶ Hic at ſ̄ quarto ostēdo ad hoc purgatoꝝ intelligit/ qꝛ etiā quo ad culpam ¶ z sotes/ in ha parte primo ostēdit q̃ sint constituēda post hīc/ ho que nō st constituenda. et ſ̄ sexto qua ſcūtate sint constituēda ratificat ſ̄ quarto cui sit ḡstituēda. q̃ nō ſ̄ dictum est ꝛe

¶ Hic queritur iuxta pō

de purgatorio ¶ Circa dcm̃ q̃ ibi purgatur/ ſ̄ tertio de confessōne q̃ualis/ ſ̄ quarto de sigillo cōfessionis ¶ Circa primū queritur duo ¶ Primo vtrū purgatoriū sit et ꝛ ¶ Secundo ꝓ q̃ sit ibi purgatoꝝ ꝛe

¶ Hō primus sic proceditꝰ

1 Videt q̃ purgatoriū nō sit. Dicit enī augℓs/ ad ꝛ. iiij. libꝝ m̃ domō mortui qui mandū mortuntur/ nūo iam dicit sine nō recesserunt/ ꝓ hīs qui i dño moriūt/ nō manet aliquis locꝰ penalis purgatoriꝰ/ sed nec illis qui m̃ dño non moriūt/ ḡo q̃ habet vitam nō ē aliꝗs locꝰ penalis purgatoriꝰ ¶ Ite sic se hīt vitiꝰ mitigabꝰ ad simplicitē/ sic culpabꝰ

2 ad pñiū/ sed decedentes mitigatꝰ/ stat cadunt ad supplicū/ ḡo decedētes culpe statim ad pñiū ¶ Item deꝰ promor
3 est ad remuneñdū bona q̃m ad puniēdū mala/ sed pccōres ꝓpt aliqua bona q̃ fecerunt non retardant a pena/ ḡo mlto fortius mstri ꝓpt aliqua mala q̃ fecerut a premio non retardant ¶ Ite q̃ qual
4 q̃nq̃ ḡre/ talis m̃ iustꝰ pñtabit/ ḡo si exit non purgatꝰ/ nō purgabit̃ nec ad iudm̃/ sed nec post/ ḡo non ē locꝰ purgatorius alibꝰ ¶ Q̃ aliqui hmōi decedūt decedunt sine culpa ꝓpt q̃dꝰ hītam/ et tamē cum debito pene ꝓpt satfrom in expletam/ aut ḡo illa pena solūt/ et ita ꝛeḡrat q̃ habet vitā locꝰ purgatoꝝ q̃/ aut non/ et sic patet ꝛa
5 nisticia ¶ Item ap̃ dicit. 1. cor iij q̃ qui edificat ligna feñ stipulam salvus ē/ sic tamē q̃ p ignē/ ſ̄ nō ptē
6 gnēm imdiate nec insecum/ ḡo purgatoꝝ ¶ Amplius nisi detur q̃ locꝰ purgatorius sit m̃ infno/ nati plus dolore ꝛ finitoꝝ oranus ut libent de mam miserm̃/ ḡo sunt m̃ manu mstri ¶ Ite
7 ḡg m̃ li dial dicit/ q̃ ibi ḡgs i secm̃ et purgatoꝝ/ sic mgr subcōgit ignē aiaꝝ rutilat et palea frniat/ sic subcōgit ꝛe pctōr ꝛtialit̃/ et decty purgat ḡo locꝰ purgatoꝝ q̃ ē m̃ mstro ¶ Ite locꝰ pars
8 aiē in carnatoꝝ ꝛpt ē aut nobilior loco purgatorij/ q̃nia ḡ nobilitatē locatꝝ nobilitas locatꝝ distinguit/ ḡo erat eo nobilior/ sed iste erat imꝑ
9 ḡo multo magℓs ¶ Q̃ dt hīc Hugo de scō vic hbabile est q̃ m̃ hīs locis punit̃ puniūt alīe/ m̃ quibꝰ culpa q̃nisserūt Vnde et gñalius ep̃t capuan̄/ paschalis̃ cardinale i bullicis inuenit. ſ̄ ep̃ narrat ḡg li: dial/ nō ḡo purgatoꝝ ē m̃ mstro ¶ Item
10 pena eterna ē tpalis/ non ſ̄ eius q̃ntū/ ḡo nec ꝛa ꝓpt̃ institū. ḡo nec mstroꝝ locꝰ ¶ Ite ad pmam q̃onē/ q̃ ḡ aut ꝛfinitoꝝ ꝛa sunt q̃ ſ̄ dm̃ eos sunt valde mali/ q̃ nibꝰ nō ꝑ ē ꝛe suffragia ſ̄ dam valde boni q̃ibꝰ illo sunt recta/ ſ̄ dam nō valde mali q̃ ſ̄ mali sunt mali q̃ venialiter/ nō damnabiliter/ et hīs ꝛestat pena purgatoria

ꝛo ꝑgatoꝝ ſt et vbi

an locꝰ ꝑgatoꝝ ſt in mstro

sant eni ꝙ dicẽ/ꝙ non saluant/et ita
ds damnatiꝰ tm ꝓtia sñi ꝙ sal-
uatur sine ulla pena/et ita aliqñs
corrupiat/saluat/ sine sufficiat e
mendasant ꝙ nec saluabit/ nec dꝫ
nantur/et ita stat ꝫ ds medio/ꝙ fides
non recipit sant ꝙ saluabꝰ me te
pena purgatoria ¶ ad 3 apo xiij
ffe lo de laborib⁹ in operando/ no ꝑ
ficiendo ¶ ad 4 de migritate ff sicut
migritas stati ducit ad supplicium
ita caritas ꝙm est dꝫ se statim ducit
ad ꝑmiu sti p actus ni ꝑpediat effus
citatis/et nõ migritatis/ do ꝙ iniquitas
nõ ꝙ patitur sensum aliqd bonũ vere
mitoꝝ/caritas nõ ꝙ patit sensꝰ ad
mal' nec de mitoꝝ sñi venale ¶ ad
4 dꝫ ꝓmor ẽ deo ad communicandũ bona
ff viij est ꝙm est dꝫ se/sed impedimtũ
ꝙ tangit ex una parte/ nam bona sen
ti nõ eli/nõ sequit ve bona sed mala
fiã cum caritate nec mala sunt ¶ ad
5 ꝙ ggs ff 4 migritur dequalitate
ꝓximante/nõ dequage/in misto vo semp
ꝓdnãtur caritas/in pctore migritas
¶ ad 6 am gom ff loco ꝓmgatois
animab⁹ inp. assignat/ sciat ꝫ lege
gem/sic loco/ ꝓmgatoꝝ ꝙ ẽ in loco v o
s in pce inferni. et alibi nm patrũ
sanit ꝫ dispensatoꝝ spalem/sic purgat
anime alii in locis dnis/in quibus
pectamit/sanit ꝓpter aliqñ sua[illegible]
ꝫ suffragia do. quib⁹ appareat ꝑ locas
illis/sanit ꝓpter aliqñ vniuersitatis edifica
cam ꝙm/hoc aut non ẽ ꝫ lege ghem
ꝙ ꝫ ghem legem/sic ꝓmittit aliqñ
ꝓdnus ꝓtis/non aut sic ꝓpter ꝓmuri
in dnis locis ¶ ad 7 thigo ꝓpter ꝫ
nitentiam ꝫ dispensatoꝝ/non ꝫ lege ꝙ
¶ ad 8 de pena etna et tali ff
quisitas ista pene attingit nõ ex dis
positõe mstri agentis/sed subi pacien
sic subitos solet/ymus pl̃s epistolat
mi ꝙ/ut dicit ggs ꝛc

Ad secundum sic ꝓcꝫ

Videt ꝙ anime igne corpeo non
purgentur/ff omne agens ẽ nobilius
patiente/sed anima equalis ẽ nobilior
omi corpe/go nullu corꝫ pt agere
in ipam ¶ item omis actus ꝓpriꝰ

est ff sed ignis corpeꝫ non pt agꝫ in
porea/ ergo ¶ augr sic dicit/ quoꝝ
voluntas sunt sic/go nõ pt in ipm agẽ
3 ¶ item si agit/aut actu spiritualiter
corti/si spiali go actꝰ ẽ dignior agente
et effectus nobilior ẽ ca/et actꝰ cti est
ultra speꝫ suam/si corpli ꝙ aia non
est susceptibilis corpliũ impssionũ ut
4 calor⁹ frigor⁹ et hmoi ¶ ce/aia aia
is igne nõ lederet/aut nõ vẽ/si vere
go aliqd pillum igne ei auferꝫ debo
no suo go pillum nõ purgat/ff cor
rum ꝓpter ff nõ vẽ. go anima separata
ita veritꝫ et natura illius ignis exuit/et
5 pulit/ accipit ¶ item si patit ab
igne aut in unitat abillo. ꝓcꝫ sicut
corꝫ ꝙ calefit/aut plum ꝑ spẽz di ꝑ
rem. ꝙ anima non ẽ susceptibilis sen
sibiliũ qualitatiũ/si ꝑ spẽz a a ẽ intelli
gibilis et ita cum sit forma intellectiũ
ꝑfectus/nõ affligit/sed delectat/aut
sensibilis. et ita anima susceptiua est
sine organo corpeo/spẽz sensibiliuꝫ
ꝙ illi est/ni go ꝙ ab igne corporeo
nõ patit ¶ ꝙ ignis a ẽ actiꝰ/et ita
non ẽ unus in dnis subis/ nec subiectũ
ꝓpium affligit/a ẽ suba/a go suba spũ la
et sic attingit ee subm spiale ꝓcꝫ alaz
et angel/a corpea/go affligunt ignis
corpeo ¶ item scip xvi/ ꝙ qui peccat
quis/ꝑ hoc et torꝫtur/sed anime pecca
uit ꝑ corpa/go debet puniri ꝑ corpa
¶ ce si bee ignis spialis suba/aut
go nobilior anima/a ita/si nõ go pi zoe
m eam nõ ageret/si sic go anima ẽ li
aligna spẽz creata spialis que nõ ẽ aliq
nobilior est ¶ amip ꝙ ni ꝙ anie ꝑ pur
gatoꝝ ꝓmittat mstio demonũ/ꝙ ma
dicit mstr i. c xlvij ꝙ/ ꝙ illos ꝛebuit
tortores in pena quos ꝛeduxerunt ꝛectores
in culpa/ ergo demones ¶ te m hac vita
purgatoꝝ mstr ꝑ tab in stio demonũ
infelicitas vite ꝓz in tob/go videt ꝙ sibi
m fiat ¶ te ꝙ nouicia penalis accꝫt
sed nõ ꝓfessos/ illi. ii. nõ appetit ꝓmere
arãs/go ꝓmalos ¶ te dicit et a stat
ad obitꝫ scoꝝ/ut ꝓz in bono martino
ff nõ ut dicat ꝛelin nec in mstri vitꝫ
em/ ẽ ꝛpo le/go in purgatoꝝ ¶ te
ꝙdam anima aliqs hꝫ ꝓpurgandi tadiu

ad anie igne corpeo ꝓgent

ad 2 in ꝓpriꝰ ꝓmant mstri dem

hꝫ aliud

xxxi

ſtraliud m ſe de ope dyabli/go tamdiu
m ſte ſubiacꝫ ei⁹ p̄cta. Q Ministri ē ut
qui de a⁹ triumphamit/pḡ triumphiz
ei ſubiciat. Q Anima q̄e ē m p̄gatorio
dr vnde de dyabo triumphamit/go ministri
est ut ei ſubiciat pḡ vitaz. Q Ite ſi de
nones p̄ſcarent/vtilitate pene talis/ſcdo
non p̄uirent/go cū ſtrat vtilitatē pene p̄ur
gatorie a⁹ds pena p̄urgatoria no p̄uirit
Q Sꝫ ad p̄ma q̄ones/q̄ dicunt q̄ p̄urgat
animas ē loc⁹ dnp̄r foc⁹ q̄ ad id q̄
primo afflixit/sit ē corpeḡ/vel q̄ ad id
q̄ primo et imediate. Dic ē ni corpeḡ
p̄dicto mō dr ignis nē. Ho mō fili
tudinarie/sic dr⁹ leo/pius/et leo pietas
ſtringit. tangit ḡff q̄n ſt/m eo ardet
Cum ardorem sim nidet/sic n. ignis corpeḡ
agit m alam sni similitudinem m p̄mendo
ſcna apprehensa anima afflig⁹ tissime
/multo magis q̄n afflig⁹ in corpe/ex
ignis agentis ni corpḡ apprehensione/sic a
ignis corpeḡ dnp̄r pt̄ considari/sa⁹ ut ē
mstriū dr⁹/sic ope pōt ni corpḡ/no tamen
sicut put ē mstriū dñe mistice/q̄uter
ignis ic corpḡ agat m spem. h. dnsas
opinio⁹ hēt⁹ mf. c. q. xliij/sic
agit m alam/mp̄ricdo illi spez sue
nichil nolit/et nō ē/q̄ anima afflig⁹ur
q̄ nichil/q̄a spe informat/et pilla
a suis opacō. h. nullis imponitur/et retar
datur Q Ad 1⁰ de agente p̄ hāt vnē
agente principali/no instrumentali/q̄uis
eni indeg sit ro⁹ nobilio⁹/no tñ ipm pa
tibulum Q Ad 2⁰ dr tactu p̄ dnp̄r
est q̄ tactꝫ/vnus h. vltima q̄ntitatis mol
et hoc ē cor⁹ alius h. vltima q̄ntitatis
virtutib⁹ v. tē. et hoc ē spūs/et hoc no qua
tangit corpḡ/q̄ mouet ipm Q Ad 3⁰ de
accone p̄ acto q̄ agit/corlis est/h. acto
q̄n agit. v. effectus q̄ relinq⁹t/spūalis
agit. ti. no p̄ſe/ſed ut instrum agentis
spūalis/sic acto qua color illuminatꝫ/agit
in nisu/corpalē est/ſed acto q̄ agit. i
mmutatꝫ p̄ spēi receptionem/spūalis ē
hoc aūt q̄ trahit ppt̄ nām recipientis
et no rei recepte p̄ vnū q̄z recapit⁹
in altero p̄ modū recipientis/et no rei recepte
4 Q Ad 4⁰ aū nē leditur p̄ nē leditur
no tñ aliq̄d de bono subtili ei auferetur
/sed de bono opationū a quibꝫ ad rem p̄p

retardatur. Vnde non incipit aliq̄d de
mō ca. sed a bāquo impedit⁹ Q Ad 5⁰ de mō
in mutatoris p̄ transmittat⁹ h. rem/ita
q̄ ab igne calefiat/p̄ h. apprehensiue/et h.
me te spē mtōi. li. no sensi. sia tōn
spēs mtōgibilis dnp̄r pt̄ q̄ sidar aūt
aūt ē forma q̄dam mtelligibilis et sic
mtellectū q̄uenit nec ē ēntitat aū ut p̄
ceri nocue/sic q̄ ēntitat Q Ad 6am q̄m
p̄ dnp̄r ē mīstrū/vel extrinsecum tacta
epḡ aliud/vel mtinsecū in ipō opō/sic
nidita in p̄mittōe ter hoīb. aliū mīstrat
apprehensor rei exhibendo/aliū administrat
recipiendo/primo mō. Demones vel ipi bāti
dam⁹ posse esse mīstri pene p̄urgatorij
deducto ad loca penalia/ſecdo mō/pōt⁹ deg
agit p̄ignē illum/q̄ motꝫ v. tē tactu/no
posset m ipam agere Q Ad 7⁰ q̄ngit. p̄
ibi lo⁹ de reprobis q̄ subdunt⁹ oīs ēt culpa
et ō tota ns pena/non demptis Q Ad 8⁰
de pēis m hac vita p̄ no ē ſymile q̄
ad hoc diuitat pugna mt⁹ homiez et de
mon et ho⁹ pati pt̄ a demone q̄ hēt ico
opationū exercitij/ſed pḡ hanc vitā no sic
Q Ad 9⁰ de inditis penalib⁹ p̄ hic
est vnū m p̄ncipiū qđ dicebat⁹ opus
non sit m futuro Q Ad 10⁰ de opib⁹ viuo
p̄ non tenē opib⁹ trinq⁹ q̄ subiciat⁹ inste
quis alteri Sed opis p̄ōmittē p̄

Circa sextum articulum

q̄nitur duo Q Primo q̄ peta signet⁹
p̄ lignū ferū et stipulam Q Secdo an i p̄ur
gatorio remittant⁹ quo ad culpā vel quo
quo ad penam ꝛc

Deinde sic proceditur

Vr⁹ q̄ p̄ta/signant⁹ peta mōrtalia
non venialia Dicit. ii. sic. io. ysa. v. vt
q̄ thitis i ignitate tē glo. io/q̄ hetici
edificant lignū ferū stipulam Q Sed cō
tra. Cum q̄ edificent blasphemū glo
lignū ferū et stipulam/q̄ punit⁹ i eternam
pena ignis ergo ista sunt peta venialia
Q Sed aūq̄ dr hic/q̄ no ob edificat
li. sc. et sti. Cum go dicit q̄ edificent de hac/p̄ hāc no significat venialia
Q Ad 1. rō p̄ ibi fabrū er/sit tū q. pigmez
Sed hoc no p̄ mīstri de mōrtalib⁹/sed de
venialib⁹ Q Simpliciter videtur q̄ nec

xpre peta signant⁹ p lignū ferū et stipulā
an mortalia vel venialia

an nulla ex his superedificent⁹

mortalia nec venialia sr̃ edificet/quia
q̃ sr̃ edificata/fundato & nitit̃ milliz
ad pañ fundato fidi & intit̃a/go mille
petiñ sr̃ edificatur ¶Item sr̃ id ẽph
iij sr̃ edificati dt glo q̃ fundat ẽ spiale
edificij in summo d̃ xp̃o/go sr̃ id mth mah
sr̃ edificat ¶Te q̃ sr̃ edificatur manet
cum fundamto/et eo destructo destruit
¶Id mortale non manet cũ fundo/eo
male etiã manet destructo fundamto/
in medio/go recutr sr̃ edificat ¶Ad ap̃m
et alios/quida sr̃ edificant auro argẽt
et lapides pciosos/dicta nõ li sr̃ et
sti ¶Cum to p̃a tã mttgnt̃ bona
q̃ hñt aliq̃ tã mttgnt̃ mala ¶Et ad
pmã q̃m/q̃ li sr̃ et sti/norant m ap
tam facilẽ/et facile q̃ susceptibilez
quo ad pmam ꝓpetatez/q̃ centri suscepti
mortalia ¶Ad quo ad hãm venialia/vo
aliq̃ acceptã p mortalibz pse/aliq̃
p venialibz pse/alia p venialibz q̃ ad
meritã ¶Sunt mortalibz/p mo nõ pu
nitiõ pse pena eterna in medio/go
nõ/pse pena tpalis/vel in mundo/vel
in pgatorio ¶Tertio mo/q̃ntus pse debẽ
eis pena tpalis/tamẽ p actus/debet
eis pena eterna in medio/vouẽ auferi
hñt tã/et eis oppta aã/dñs inducẽ
mttgnt̃ Nam hñ de s vir
per lig sc et stipl̃am/mittẽ q̃nt petã
nite sr̃ ligniũ s mordmata affixo cor
tonis/p ferũ passionis/p stipl̃am sa
miliariẽtat̃ ambroñ p hec tã/mttẽ
gnt̃ petã dorme/ita q̃ p ligniũ felitas
dorme/p ferũ sr̃ficia inutilitas
p stipl̃am/nimia curiositas p aurum
vo et argẽtum et lapides pciosos/ꝑ hmõi
mttgnt̃ pfect dorme Nam p aurum
mttgnt̃ intellectꝰ mtatis/p argentũ
eloquiũ mtatis/p lapides pciosos opa
mtatis/p aug vo et glo i tole in
auro dilect̃ dñs argẽtum dilectõ prudẽ
tiã/p lapides pciosos opa bona
¶Ad glo
ysa ho sr̃ accep li sc et sti p mortalib
in doctrina ¶Ad id Nũ xvij sr̃ accep
li sc et sti p mortalib/sil vel p ven
q̃ mortalib sunt admixta ¶Ad id aug
sr̃ q̃nus pñs venialia faciat nõ tamen
facit edificant op nõ actu nullat/sed
statim per pniaz destruit ¶Ad sext

q̃m sr̃ hñ ẽpo sr̃/trip̃r venit accipi
nisceptatis/sed pse/sic dr̃ elevata ẽ mag
t sr̃ co/sed unipse i nitit̃/sic dr̃ i ps
sr̃ fluvia babi &c/sed impiissime i post
sic accipit̃ Ezech̃ ultimo sr̃ timos a ps
i pq h glo ꝓmo nõ sr̃ fundamentum
fidi/dnr sr̃ edificari opa bona/ argẽt
aurũ/ho mo/petiñ ve lia/ẽto mo/mortalia
¶Ad id Ad vltimũ fundatõ sr̃ hic
mttgnt̃ de eo q̃ pse sr̃ edificat/de fun
damto spuali edificij sr̃ fundamtũ
dnr accipit̃/vel lacte ipse in quo pa
ps edificij po/sic fundamtũ i et est
vel prima ps edificij ¶Sic fides &c
dicit̃ fundamtũ/et ita accipit̃ ꝓpo
¶Ad vltimũ id q̃ id q̃ pse sr̃ edificat̃
mittit̃ cũ fundatõ/et id destructo destruit̃
¶Ad hoc mo petiñ sme mortalia sive ve lia
non sr̃ edificatur &c

Ad secundum articulum

sit p̃ceditur/dicit̃ q̃ venialis culpa
p purgatoriũ nõ delet̃ur/q̃ sr̃ id
co v est petiñ ad mortẽ dt glo/q̃ ni
hat mita nõ corrigit̃/ferventia de id
pq morte pena sp̃at̃/go nulla culpa
pq hanc vitã &c remittit̃ ¶Te culpa
actual nõ remittit̃ nisi p q̃tionez
sc in fluto q̃rto non ei/go milla culpa
ubi delet potit ¶Te dt Dñs q̃
hominib moris/hoc e casq angelis/sed
angelis pq casum/nulla culpa committi
go nec hominib pq morte ¶Te modica
pena tũ qua/in fine delet omnez culpa
vel id/go multo forcia q̃ pena mortis
cum tristicia ¶Te facilius e in culpa
cadẽ q̃m a culpa resurgẽ nõ possunt
homines pq hanc vitã cadẽ in aliq̃m
culpam/go tẽ surgẽ a aliqua culpa
¶Ad ggs et aug dicit hic/q̃ petiñ
mora nõ dimittit̃ in futuro ¶Et le
nia/aut go mttgnt̃/quo ad culpa
aut quo ad penam/si quo ad penam
¶Ad id quia pena dimittit̃ in futuro
si quo ad culpam/go alia culpe remit
tunt̃ in futuro ¶Te q̃ tigit aliq̃
nigriũ decedẽ cũ culpa vel/vel aute
mortẽ morte/vel in ipa hora mortis
q̃ tracta/aut go purgabit̃/et sic aqa

p venial culpa/p pgatoriũ delen

culpa ubi debit⁹ sal⁹ cum culpa venali
salubriter sal⁹ p sola culpa ve⁹ li⁹ damnab⁹
quor⁹ vtrq⁹ est impe⁹ le ¶ Amplius videt⁹
q⁹ ecia in mferno remittit⁹ venal⁹ culpa
quia omne culpa est remissa qui sustinet⁹
punita si omis culpa venalis p modicu⁹
pena mferni sustinet⁹ punitur go statim p⁹
talem penam remittit⁹ ¶ Te ve⁹ le nullo⁹
sit mortale go nullu⁹ punit⁹ pena mortis
debita go nullam pena eterna go finit⁹
m mferno eius pena go et finit⁹ culpa
¶ Te venali non debetur pena eterna
sed tpalis qz mpporc⁹ e pene pcti mortis
go si punit⁹ pena etna punit⁹ sup dicto⁹
pena tp⁹ non debita ¶ In mferno nulla
est redemptio go nulla remissio ¶ Item
omnis pena mferni e eterna go venale
vel nulla pena infim punit⁹ vel punit⁹
pena eterna ¶ Item remissio culpe no
fit sine gra ibi no ad est gratia go nulli
remittit⁹ culpa ¶ Et cui pena qz dup⁹
legit⁹ oppositio pena dutu qz in sepulcr⁹
nunc atq⁹ in sanctis remittit⁹ cui⁹ culpa
venalis qz incurrat q⁹ dam no exceptione
et fragilitate carnis sola vo pena remittit⁹
pg morte ¶ Alia e pena qz et no re
sp in futuro remittit⁹ pena siu mortis
sine venali debita ¶ Sed no remittit⁹
ibi msi venial⁹ culpa se cui tp⁹ gemis
pcti qz dampnu⁹ in voluntariu tli vli
qz in pti vi si oia le go remitti pt⁹ tam
sine actione qm sine passione voluntat⁹
sed omo voluntariu tta in vli qz pti vi
si pt⁹ mortale no no pt⁹ remitti sine
actione et passione voluntatis ¶ Tertiu
ptim voluntariu pti voluntariu unde
pti e culpa peim pena qz voluntariu est
in pti vi in voluntariu in vli nt ve
le no remitti pt⁹ vel actione volitis pti
vel passione in futo sed dilectio⁹ tis
illa qz tm⁹ ta si pena pnis qz gemitus
et mitum audiendi ¶ Ad 1. Joh. v.
Et hi textu pctate glo nititur huic e non
de mortalibus non de venalibus sic et
textu ¶ Ad 2 de tione dicit hic nititur
de morti qdez vlis qz de vli in pti tis
¶ Ad 3 dam pt⁹ hic nititur quo
ad remedium pene non quo ad re pigor
p modum pene satisfactionis ¶ Ad 4 dicendu

pt⁹ modica pena voluntaria no sal⁹ sufficit
sed mors pena est talis non voluntaria
¶ Ad 1 de casu pt⁹ hoc vm e de resur
rectione que fit tonatu ppo Sed ista re
surrectio fit ope dei non tonatu ppo
¶ Ad 2 dam dom pt⁹ quis ve⁹ li⁹ pse
sed qz sui debeat⁹ pena tpalis tis p
actus 2one admitti mortalis debetur
ei pena eterna que tamen quis pp eos
sit pene debite mortis qz ad infinitate
mppor⁹ talis tis est quo ad debitate
¶ Ad 3 de sufficienti punitione pt⁹ magis
sufficiet pe petri esse punitum manete
adhuc culpa ¶ Ad 4 vel le non fit mor
tale pt⁹ no punit⁹ pena mortis debita
sed pena debita tis tli p actus ¶ Ad 5
de pena tpali pt⁹ quis pse debetur
ei pena tempalis tis p actus debetur
illi eterna pe

Circa tertium articulu

tertiu⁹ duo ¶ Primo an p confessionem
qualem delent⁹ venalia et mortalia
oblita ¶ Secundo an licet confiteri pp rea
peccata fla⁹ vel ala aliena &c

Dicit⁹ sit pcedit⁹

sor⁹ qd p confessionem qualem no de
leant⁹ venalia qnia huius confessionis
non est⁹ tis fiat frequenter non sacrosanct⁹
pz in pma et completorio et in missa
go non hic vtute delendi pta ¶ Te per
confessionem qualem qua 2one delet⁹ mu
eadem omia go frequenter pt⁹ esse tenet⁹ sine
omni peto eciam venali ¶ Te p gtem
qualem non sp delent⁹ venalia qnia
aligna sunt in quib⁹ manet voluntas
hitu alte finata go multotiens p confessionem
qualem ¶ Q confessio et absolutio qualis no
fit in certa forma verba go delet pta sic
confessa ¶ Simpliciter videtur sp no delet
pta mortalia debita Nam si sufficeret
delere ea go no esset nitte ampliare constitu
hic reducta ad memoriam pt⁹ hic e falsum
go non delet ea ¶ Item si delet ea
go pari confessionem qualem pte hoc sic se
cet sine peto mortali pt⁹ cum sine so
licitu petitu dempto non fuit confessio
hic ut memoria ¶ Te multo de illa
negligentia debet lucrum reportare

do et lis risio aliqua venial aliqua dimitta

do p confessionem qualem delentur venialia et mor
lia delentur p eam peta mortalia debita

Sed si confessus qualis delet peta mortalia
oblita/negligetes/reportant lucrū de
sua negligetia Ctē no delet peta per
ignorantia q̄ nussa fuit peta p̄ hoc illū
go multo mīg oblita Q̄ q̄ui confitet
vē q̄ q̄ sit sue fictōis q̄ fitet/go effām
sacūi q̄ segnicie Ct ad p̄ma q̄z/q̄ peta
venialia/non exponit dr vrē cautū
/q̄ no auctuit deo/sed m dr vrē/q̄ dispo
nit ad aūsionē/fit ē q̄ non recognitis
adcoz delectōm qbē nonē infusio/nec
spalis pēna q̄ nec sufficit ad cōem
delectōm/qualē q̄ tō et confessō Ctē ud
aut q̄ confessō qualis dubiū mouit est
/qdam sacramētal/q̄ fit sacdoti i pūcto
de gūbo singlōz/non desingul gūm
set in hac fit remissio/tam p̄ tute q̄ tō
q̄ū p̄ tute clauiū/qdam vō no sacra
mētalis/que fit in pn̄a tō/set in hac p̄ te
q̄ tōnis/et ordinis sacdotalis/fit re
missio Cad 1m q̄ non ē sacramētū
fit qdam confessō qualis sacmētū delet
1a delet ex ni clauiū/qdam no/et ipa
delet p̄ tute qualis cōtōnis Cad 2m
q̄ precepte ē homo sumpto fit q̄ credo
q̄ propter pē homo ē sine pēto/no
tamē sin nec ē tutus malis/vnde no
pē illud asserē Cad 3m de spirituali vo
luntate fit 1o non delet/eo q̄ nē no
q̄ructure sub q̄uali te illa Cad 4m
fit deg requit ab homine 1o q̄ pē/no
amplius/cui go peta oblita confitereī
spalit/non sit m̄ peato homis/si q̄a
tū/deg p̄mo no requit ab homine fi
scundo/vnde hoc confessō qualis cum
q̄tione q̄uali/delet peta oblita Cad
5m de utilitate confessōis fit q̄nis i arti
ulatis/sufficiat confessō q̄ual/tū re
quirat spalis illo cessante/vn eo no q̄
requirat ad nīcoram/cessat utilitas/q̄
cessat m pō Cad 6m p confessōm q̄ualez
pē homo fuit re fit non ē vtilis/qm a
non delet nisi cum q̄tione vna/nec
homo pē scire/an sit ule q̄rita Cad
7m de neglia fit no ē lucrū/sed dampnū
nam si spaliter confitetur/cuncta peta
pēta absoluūtur Cad 8m de peta p
ignorāciā q̄nissa fit no ē sit simile
/qm no similit pē vinci oblimo
sicut potuit ignorancia/alioq̄n si vinci
non potuit ignorancia peta totaliter q̄nsā

Ad secundū articulū

Sit p̄ceditur/1o q̄ aliquis possit
confiteri peta que no fecit/qm dicit
ff/q̄ bona q̄z mētis ē ibi culpa ab esse
vbi culpa non ē/go et confiteri Ctem
confiteri et satisfacere/et se reprehensibilem
iudicare/sed a to/q̄ non ē petm/ac si est
petm laudabile ē/go et confiteri Ctem
aliqn dubitat homo de veri/an sit
mortale/go dr 1o tanqm mortale confiteri
ne se exponat dn̄o/go dr confiteri
petm q̄ non ē Cto dicit aug9 q̄ milla
dr confiteri petm q̄ no fecit/qz ad facilitat
causa mitis vel remedio efficaciter q̄ mitigat
go 2o Campl9 m̄ q̄ homo debeat
aliū confiteri peta aliena/dicit enim pha
petrus/cui pribz mrīs 2o/go licet con
fiteri aliena peta Ctē/petm alienū
/aliqs assignat petm ppm̄ trahendo
in alienum spēz/ut si q̄s cognomit ppaz
filiam/go cum tales cautelas oporteat confiteri/licet confiteri petm alienum
Ctem pē aliquis falsitate de alieno
peto/go confiteri alienum petm Cto pōs di
ci et confiteor in mortali mortis .g. lo
peta mea/no aliena/go no st confitenda
aliena peta Ctē confessō fit p absolōnē
obtenēda/milla nō ssit reportat absolutōz
de petis alienis/go no dr ea confiteri Ct
ad p̄mā q̄m/q̄ peta que quis no fecit
dupr sunt/aut que non fecit p veni
/fecit tū p̄ sua estimatōz/aut q̄ neutro
mō fecit/primo mō peta/que no fecit
quis pē confiteri/2o mō non/nam
primo mō facit q̄ vtilitatē vei/tū p̄ vtilitate
confitē/2o mō/facit/q̄ vtilitatē Cad
2m q̄ fit fit ipē integrit de agnitōe du
bitationis non asserimus Cad 3m
de q̄tōne et satisfactōne fit deco q̄
no ē petm mortē/cum timet ne sit petm
se reprehensibile iudicale bonū ē et confiteri
similē/fit non deco q̄ no ē/nec timet
petm ē/vel secus ē de confessōne cuius
confessō instituta est ad mitigandā alterī

am possit ad q̄stōm al quis no fit
an q̄d debeat q̄fiti peta aliena

xcvi

uitate/nō sic gtcio vel satisfactō ¶ Ad 2d de subitatōe ꝺ ſt talis non ꝺz cōfiti
pāse tanqm̄ de mortali ℣ ꝺz ꝺz confiteſ
fem̄/et mōrtuū sacdoti relinq̄re ¶ Ad 3am
qōm̄ ſt aut sine alio ꝑcto/pt petiu cō-
fitentis sufficiēt notificare cōfessori/aū
non ſſi pt/nō ē cōfitend ſſi non pt sine
p ꝑ i mouet ad petitū illi/et tūc nō ē
confitend ſſed sine hoc cōstantia sufficit
petiu dicē/aut non/et tūc ꝺz confiti
¶ Ad 4d de petitis petiu ſt nō ē similis
qm̄ 1a cōfō ficebat deo/nō hoīi/et in
gnali non in spali ¶ Ad 5d de peccato
futuro ꝺz nō ē licitū alteram speiē ſt. vi. lo casu
licet/si non possit sufficiēt expmi sem̄
sine expssione psone/et si ēt hoc illi pōt
multū periculū imouet/nē ꝓpi cōfitenti
¶ Ad 6d defectione ſt non ē simile
qm̄ satisfaciēdo imat pximi/ſz confi-
tendo lederet cō

Circa quartū articulū

q̄rit ad duo ¶mo an sacdos ali
casu tenet cōsonū celare ¶ Ho si de
licentia confitēdis pt reuelare cō

Ad pmū articulum

sic pceditur/ꝺ 1o q̄ nō ſſ debet
homo celare consonū/qz ꝺt bo/q̄ pceptū
institutū ē ad caritatē militare nō ꝺz/cela-
re cōsonū pceptū caritate instituta ē/go m tenū
m̄ qno militat ad caritatē celari nō ꝺz
ſſi go qnus confitentis damp̄nū/q̄ alii
ꝓpont fiāt/celari nō ꝺz ¶ Ad 2m ad celandū
consonū tz qnus exp̄sse cepto cētē/go p̄cepto
cētē dio absolutā/go qđ cētra papā
sit qđcūq̄ sit tale ēnē/ꝑ dē debet ¶
Ad 3m aliū q̄libet exq̄rere ab oīb qui non
dixerunt/et cogi ad mandū dicē ueritatē
/go si non dixit tenet/exq̄rere crit
ante ꝑmiū ¶ Ad 4m nō ē ꝑdito cūis
/qui reuelat ei/qui vult ꝑdē et non
obesse/go nūdū q̄ confessor nō erit pro
ditor si tali reuelet ¶ Ad 5m hīt aūctā
q̄ multo mō reuelare ꝺz/ꝑ ḡnē scādalo
go cē ¶ Ad 6m nūdū cētrā/q̄ si aliq̄
sciat/id/nō pt sit reuelare q̄ sub sigillo
confessōis q̄nūcet ꝺz celari ꝺz illud
sub sigillo q̄nūcet/go cē ¶ Ad 7m si quis
scit aliq̄d/michilo q̄ id q̄ ī secreto reuelq̄
tenet celare/go a simili q̄ scit dē et id
ni confessōe reuelq̄ tenet celare ¶ Ad 8m
tenet scādalum et otrum scandali ni-
tare/sed si reuelat aut otrum scādali
go cē ¶ Ad 9m fragilitatē et dolū nulli ꝺz pate-
rinari/sed patrinaret si ꝑ confessiōnē
testificandi sit ēnē alias nota-
tā laudēt/go hoc nō ꝺz si ¶ Ad 10m ad
ꝑmā hōm/q̄ ī sacrāmtis id q̄ gitur
extūs/signū ē/cui q̄ gitur mītis
¶ Nōc cū deū tegat petā hoīs cōfi
tentis mīti/et sacrdos ꝺz tegē extūs
sciā go petiū iōm cō missum ē/et tūc
ꝺz aliq̄d tegē/sciat cētra q̄ mittendū/et
tūc an est petiū ī moribus/et tē nō
ꝺz id reuelare ¶ Ad ultimū cultatōm
q̄ gt pē sine reuelatōe cōsonū facere
sciat ī fide/et tūc ꝺxerunt antiqui
q̄ pē id reuelare/sed nō vsus ēst hēsis
ēnē/q̄ nec consō celat/ſz q̄ ditū
q̄ nō ꝺz ¶ ꝺz platum ꝺz ꝓmūnire
ī gnāli ut reuocat/qz nō inuenit
cui ista exceptus alīus ¶ Ad 1m
ſt q̄nus aliq̄n nōcat militare
q̄ caritatē priuate pe/tī nō q̄ tra caritē
rei pu cē ¶ Ad 2m ad dicendū cētē ſt
sic consō alīus ꝺicūd ē/ista celatō
cōsonū/vñ ad q̄rū nō pt homo cogi
sine licentiā ¶ Ad 3m ad dicendū cē
ſt non mirāmto ſt non ligat ad per-
exq̄rendū/nec mirantū/mīs ad illa
que scit ut homo/non ut deus ¶ Ad
4m ad dicendū ore ſt q̄nus nō cēt ꝓdītor
ciuis/tū reuelatōr consonus/q̄ ē aliud
genus petii ¶ Ad 5am qōm ſt cē
ḡ quida dicunt/q̄ cōfessor ꝺz celare
id cui/q̄ alii scit. sine an consonū
sine post/an vō dicunt q̄ ꝺz celare
id q̄ ante sciūt/nō q̄ pōt ¶ Ad
dictū vīus/q̄ co mō q̄ sit ꝑ consonū
ſt ꝺz celare/alio mō si sit/pt et ꝺz
dicē ueritū si q̄ pellit ad/alii nō debz
ꝓpt mīracōm scandali ¶ Ad illud

an sacdos in aū cās q̄cūq̄ celare ḡfessōm
an qđ sit aliq̄d (q̄ in ḡfessiōne q̄cūq̄ celare

de sigillo ꝑ. co mō qno scit p confōm
dicē non ꝙ. sed alīd nō pē qz mag
iste non tradit sub sigillo ¶ Ad id de
secreto ꝑ. non est simle qz qz recepit m
secreto p̄mittit relaze vnde obligatur
ex sua p̄missione ꝙ. cōfessor nō p̄mittit
relaze ¶ Ad id de scandalo ꝑ. s̄m̄ nēcē
non ꝙ. drē ꝙ. m nēcē pt qz vitas
instituē inte et doctrie iō vita scandalū

Hō scandū articulū

sic predit qz non pt sūor nō p̄sor
sed sup̄or non posset daze licenciam rene
landi confōm dict/ go ner ns̄or ¶ Itez
qz p̄bens qz introductū est p̄a singlaꝛ
non ꝙ. i mutaē/ ꝑ. cōfessiones relaze pro
bono qz introductū est/ go p̄a singlaꝛ
nō pt h̄ in mutaze go nec faciendi q̄dem
licenciā daze ¶ Item p̄hot dicet otio
malis sacdōtib; subtextu licēcie h̄mōi
confōnes reuelandi/ hoc aut malū est
go non ꝙ. licet de licencia confitentis
eius confōm reuelare ¶ Qz relatū cōfōnis
introducta ē in fauorē cōfitētis/ cuilibet
aut licet iuri p̄se introducto renūciare
¶ Tē ipē pse ꝓpm pt renūciare/ go et p
alterum ¶ Tē sicēter abnūciōib; ad
sūores ꝙ. absolucdōb; remitte/ go ꝙ. con
fessiones cere de ipō licencia sūoribus
reuelare ¶ Ad 1m qz sacdōs scit p confōm
pol/ nullo nō ꝙ. dre/ si pē ipē qui cōfite
ri etiam palīm mādi intimare/ qz facit
dando licenciā ut dicat/ et tunc ꝙ. ꝑ dre
/ mō qz ꝙ. dre scandalum vitare/ qz pt
quo nūqz tenebat confōm relaze/ et p̄ter
sacrāmū/ qm̄a q̄ de contra sacrāmū
est cōfōm relaze/ et p̄t scandalū vitari
p̄m tollita p̄ licenciā confitēte/ si s̄m̄ mō
manet/ io vbi scandalum timet nō ꝙ. uti
tali licencia ¶ Ad 2m de sūori ꝑ. nūor
nō dat licēciā reuelandi cōfōr si facta
sit cōfōr sciat/ non tm̄ nr̄ de/ sed ut hō
et sta posset dre ¶ Ad 3m de uno cōi ꝑ.
non licenciat de confōne reuelanda ꝙ.
de dicendo eō qz scit iam nō ut deū tm̄ sed
ut homo ¶ Ad 4m de octāue ꝑ. nō sūa
cto in remota qz nō ꝙ. ēdi cuilz dicēdi
se licenciat fore nisi probet ꝛc

Literaliqz fortitan vñ

Ad q̄ cta ca que tenet fidei non du
bitato ꝑ. non pot subtilius an

purgatorū sit ꝙ. ed verum de igne qz
esse purgatoriū apli ꝓbum nititur
sit ¶ Alīi tria an tardius libant ¶ Qz
vnumq; h̄ apportoz sin̄ relatis pena i port
nec grauiorē nec leuiorē/ go nūdē qz equalit
libant/ per inequales penas ꝑ. ꝓpter
ista/ non tm̄ in arbitrate/ sed in diuīde
alte dituris/ in equa fraccōe utilia sint/ q
utilia non sint nōie qz erat venales ꝑ.
scaltatis est qz dicat/ non vtilitatis ꝙ.
ad ē fauore vel odio q̄ nō hz cuiq; facdōte
ꝓpm simpliciter p̄ suo arbitrio dereliquere ꝑ.
hic integritur/ vel de certis licēn petita et
obtenta vel petita licet non obtenta/ qm̄
ita ē ignoratio qz nullo mō sufficit cer
tem dirigere/ sed pot iudicii in erroꝛē

Quum multis dxxij auctibꝫ/ cgit de

dimissione petoꝛo mortaliū
set petoꝛo venaliū/ hic agit
de reditu dimissoꝛ/ et p̄mo mouit an
redant peta se nec dimissa p̄ priaz/ ꝙ
qz in prima fit res et qz saltra metū. ubi ꝓ
ꝑ dicta ſ in prima parte/ primo ponit opiō
ne pot nūq; iam dictam/ go
adꝛ subdit sūam vtē ꝙ. qz absolūm
ſ in 3a parte primo ponit opiōz Ricardi
qz prima exterioꝛ/ et saltramēti ¶ Ibi ꝙ. ho
opiōi Ricardi/ qz prima exterioꝛ et mioꝛ
sunt vnū sacramentum/ q̄ndā cauti dicūt

Hic querunt duo ꝓmo

de redditu petoꝛo ¶ Ho de satisfo prie
¶ Circa p̄mū mouet qz primo ¶ Qd
an peccata dimissa redeant quo ad rul
pam ¶ Ho an redeant quo ad penam
¶ Tertio vtrum om̄ia redeant ¶ Quto ꝓ qz
redeant ꝛc

Hō ꝓmum articulum

sic proceditur ꝙ. videtur qz peccata re
deant quo ad culpā/ qz aut xxviij
sit et pat me h̄ glo. ſ nō dimissum
ānē/ reuocabit qz nobis dimissi per
priaz gratiam h̄/ ꝙ. culpe dimisse
erant ꝓ priam/ go redeunt ¶ Tē qz opti
erat/ reuocato opitulo/ apparet vt prius
go cum mitas debita opiat/ ꝑ. iniuste
mota restitute appetunt nt ꝓ ¶ Tē sic

dñs de Lucy gsitent possit reuocari

an peccata dimissa redeant qz ad culpa

xcem/qnq̄ amittit se ipsas amicicia sua
omis mīste quas optato est/no recorda
bunt/go pna deptis ptis obliuiom
tradetur/go peta tedeunt ¶tez p gnz
scd̄m poza multa redeunt/go assimili p
culpam scd̄m/poza demita redeunt
¶te gratia ē causa i mediata delecōis
culpe ℞z remota causa i mediata tollit
tollit effectus/go sublata gra/delecio
culpaz tollit/go ipe manet ¶ℏ/sp omo
redactu ē in nichilum/redire non pt ℞z
culpa dimissa redacta ē omo in nichilū
go non redit ¶tem dmse sunt actuale
h dmsa gra petoz/go actq vmq gnis
non pt redire macula aīe petorum
p delcōis ¶tem magis p mīs ē ad pcām
petoz/qm̄ ipse/sed m petoz petm sequens
non facit redire p cedentia/go multo mg
in iusto ¶st ca hr due legunt opiones
quidam em dicerunt/qp redeunt dimissa
peta p eqpollentia/quia ita maculatq
est/sicut erat/non qp macule pozes redeāt
sed macla pta scdas/ita elongasse a iaz
omis adeo. sit vnnistas p cedentium/℞z q
hec est/quia vnī petī formaliter/tnt
eque grue est/sicut octim homicidia
pmū cōmissa/qp ē absurd ¶Alij dic
gnt/qp redeunt p aggnationē petī sequē
non qp petm sequens/sit eque grue sic
oīa pcedentia/sed gravius ex cōparatione
p cedentium ¶ad id ayt xviij lōb. de ze
uocatione/quo ad aggnationē culpe sequē
¶ad id. i. pe iiij ℣ℏ no dicunt oppe
ri peta ipe p tractatz. i. celari/sed metha
p ce. i. delere ¶ad id etc xviij ℣ℏ lo
de zelo zelatione instātiq̄ p cedentiuz/quo ad
vitā vite eterne/non quo ad vitā dimis
sionis pene ¶ad id de mitis redeuntib
℣ℏ non ē simile/qp prior ē deq admittend
qm̄ ad redimendum ¶ad id de ita i mē
te ℣ℏ h integrē de tā efficiēte et q̄nate
tione de efficiente/tm/sic impssio sigilli
agna/est causa efficiens et cā p quā sigil
impssio/in cera aut ē cā efficiens sed non
cā p quam/similiter grā ē/tā efficiens de
lectōis culpaz p cedentiū/ꝑ no q̄ quam

℞ secundo articulus

sic p cedit/ar xviij tradidit eum
tortoribus donec redderet vniuersū debitum
go totum debitum pene redit p cedentium

℞ peta dimissa non redeant q ad penā

¶tem qm̄ contra contempnit consiti/aut
de peccatis illis punctur nō mīs/nolunt no
sistit/go pena eterna redit/si no/go petm
nisi mō transibit ¶tem oppositoz sunt
opposite cae/si go pna sunt causa dimi
tatōis pene eterne in tpalem/nō q̄ in
pna sit causa oppite q̄ mitatis ¶alia
misericor ē deo homie/sed homo pt
debitum pdonat/no repetit p nīm
debitum dimissū/go nec deus ¶tez
seruus iura civilia obligatus sol exacta
amplius non reuniscat/go multo mg
h. diuina/qp clemētior est lex diuina
quam humana ¶tez .20. xi/sine pna
sunt dona et vocatō dī. i. irrevocabilia
h glo/go non revocat p semel dimittit
donant ¶tem reatus in me te g sequit
culpam/sed culpa non redit/go nec reatus
¶ℏ/pene pena/aut totalit est di
missa/et sit non redit/nec p aggnationē
petī sequentis/an no totalit/et sic pe
dimissa nīqm̄ redit/sed pars no di
missa/redit p actūs/quo ad pene
intensitatē solite annexi/non duc vsq
quo ad arbitratē/unde sic venale ci
vili etnali punctur ℞z pena mīz
mipotentia/sed mortale semel dimis
sum/quo pna non est expleta/ppt
recidiuū/eterna punctur ¶ad id ayt
xviij ℣ℏ vnnisum debitum/integrita
p quitatē discretā/ſ. extensiue. i. p
omib petis pnārs/aut glo/no ultra
p quitatē gtima/ſ. intensiue ¶ad id
de geto ℣ℏ id qp solutum est et dimis
sum no redit. lo. qp no ē dimissiz
ex solui et qm̄ non pt solui in puta
ex qp in inferno sed reditus iste infi
nitatis pene p accidens ē non per se
¶ad id de q̄nitatōne ℣ℏ pna no
fuit tota causa sed diua mia deq aut
p mor ē ad mīsandū qm̄ ad redemptionē

℞ tertium articulus

sic procedit/videtur qp reatus
etiam o. a brigmalia/qz dicit h. rabanus
/qp no solum peta/que homo post bapm
cgit. imputabunt ei ad pendm ℞z cra
origmalia/que ei in bapo sunt dimissa
¶tem catenata ꝓsōnb/est ppa pena
origmalis ℞z ppt redit/go ꝑ doctrinā
pcedentium origmale redeat ¶ad redemte

℞ peta dimissa non redeant sed redeunt
an origmale

morbo/oz redire mediata Sed mediata
originalis. s. bapo/non pt redire/go nec
aliq redit Cumplus nidum q venia
lia redeant qz ait v. Dicet reddis no-
nissimu quadrate. glo/cca q p numis
petis pnaris/go venialia redeunt Sz
venialia quntate mt debita ait v.
Dimitte nobis debita nra &c Oz omn
sum debitum redit ait xviii/go et veiale
Cq p veniale sequens/non obstante
dimissa venialia/go mlcomq p
mortale/quia medem hnt substancie
venialia dimissa/et colligat idem cum
morali/qz cum venali Camplius nt
q o. morlia redeant/quia hitus et
pus sunt opposita in me ta/Oz gra
oppont petis precedentibo. vt hitus
p natoni/go cum remoto hitu redeat
pnaco/remota gra redeunt o. preta
precedencia Item Jacob ij qui offendit
in uno facta e omn reus/go p omnz
offensam sequentem/redit reato omn
Cq omi opm non redut actu Oz
expellit go petu sequens analtie no re
dutit petu pristinitatis dimissu Sz
ad pmum quin qz peto redito/dup
pt nitgi/vel m se sit missu petu
dimissum redit/vel in effu aliquo
sic tt omia redemit/in effu aggna-
cionis petu sequetis Ad quin go pma
de originalibo pt dnr redire dup
et quo ad aggnacoem culpe/et quo ad
similitudine pene/in gre/no in spe
Ad id/zabarl pt nitgit de creditio
ad effectum aggnacionis culpe/vel quo
ad similitudine pene Ad id de atrocia
pt Dup e atrocia visionis dr/qd
sue zelator su constet/h debita originali
q dam cu zelator su/qma pt culpa sua
atrocat/h e debita actuali morta/multo
grauior precedenti Ad id de venialibo
pt venialia dimitt redire/dup
sant quo ad aggnatoz sequtis culpe
sant quo ad solem pene/no solute Ad
id de venali sequti pt id e simile
qma ve. le no tollit gram/non no fac
nigrum/sic morle Ad 3am qz pt
de moralibo pt o. redemit non in se
sed in effu aggnacoms pti sequtis
p ingratitudinez Ad id de habitu

et pmotoe pt gra oppont petis omib
exceptis causis in qua queiit/no excep
commissis in qua differt/on opponit
eis rone gris/no spei/de eius ad salucat
in qualibet spe vnde expulsio gratie
excludit introductom actus culpe/no
omie Ad id Jacob ij pt illud nitgi
de reatu pene dampni/non sensus &c

Hoquartum articulus

sic pceditur/dr qp p ingratitudine no
debent dri redire pcta Nam exhibitis
p credentibo/aggrauat ingratitudo sequens
licet tame gratuita redire beneficia/go assi
net pcta Cter magis beneficii est ho sor
nato innocentie qm indulgentia culpe
sed no gratuita redire innocentia/go nec
culpa/Cq p ingratitudine redit hmtus
dimissa ex offensa dni tpalis/go multo
magis p ingratitudine redit spualis pz di
missa pter septem offensas dni spi
Camplius dr qp p ingratitudine redit
toto reatus precedens/pz tanta e culpa
ingratitudinis quanta precesserit beneficia/et
tanta sunt beneficia/quanta sunt pcta di
missa Cter p ingratitudinem d tpalis
dni redit equalis que pz fuit fortuita
fortune/go tm maior. sic ingratitudo exha
dni spualis p pia redit equalis huic
culpe Cq no e tanta deformitas in
pcto vno venialis quanta fuit i omib
precedentib. go nec tanto reatus Cam
plius dr qp ingratitudo non sit spalis
petu. qz qp invenit in omi peto non
est spale petu ingratitudo invenit ch
peto go &c Cter omne spale petu oppo
alicui spali vtuti spali. ingratitudo bo
opponit qre no alicui vtuti spali qo
&c Cq quo qp invenit spalis &
deformitatis i petu spale petu pz ingratu
dine invenit spalis &o deformitatis go
e spale petu Cter ad pma qoz qp ira
licet mgli tangit dup ter opinio. Na
quam dixerunt qp redeunt simp Calij
ut dixerunt in illos/qp redire dni per
ingratitudine/redire aut simp dixerit
quida in omi peto morli/q dan vero
tm. vt in oz tribus q notant hanc
vez sibq. Ires edit apostata sit spir

an ad venialia
an ad morlia

an p ingratitudinez dicunt redire
an p ad redire tanta reata stare
an ingratitudo sit spalis petu

qz sati/ penituisse pitz. pstinia tulpa redt
Tricudi a qp m oriñ casu redemit per
mgitudines Qz in hinc iiij or qdam spali
zatõie Nam alia pcta sol̃ simit q ipz
remittetem. licit iij or vo spar q renle
qz a postasia q fundamtal totius remissiõ
. fidei/odium frim q applenetium
caritate/ ada duo q sacrm p qd sit remis
sio vmi. s. dolor depma q iam sn̄ scpt
altim. s. contptu cdonis q suscipi
Cad 1d de bupays Rr q nus debus
tis aggnet pcm sequens/ no tñ
effectus re e in tad grie cui ca sua/ vn
non dnr effectus redire. in 1o effectu
sicut pcta Nam redit bñficiop bonis
cet Eo redit pctop malis Cad 1d
de mnocdia simle Rr q nus mnocdia
pcedens/ aggnat pcm sequens/ no tñ
redire ditit/ qz non redit aliqs sibi sile
Qz oppitum Cad 3am qom Rr qdam
dixerunt qp redit tot̃ reatus pctop pre
cedentiñ. sed qma hoc est impole/ dt pc
catum vnius formaliter/ cpm pollatur pec
cato cetum homicidop pcedentiñ dnr
alij vnus/ qp non redit reatus pcedens/ sed
similis/ imulto mor tñ/ qz reatus tulpe
sequentis/ aggrauat ex patõe tulpar pre
cedentiñ Cad 1d tenta e tulpa i gra
titudinis re Rr signando secqualitate
pcedñs vñ est sed no de equalitate
absoluta Cad 1d de ñ mutue Rr non
est simile qr seruitz tpalis q tulgit ex
sue tulpa sed spialis no et ro redit i
pe si p mstrm sed non hmg Cad 3am
qom Rr dent dñs ñtutis debet gratp
acto. gratp no acto sup̃r pe no solñ
ra solo peto omissionis tñ ro qz sit aliud
q dante/ et sic e spale petin ra cui peto
q missionis/ n ro qp sit ad q dante/ et
e petin gratale. i. tñm ro qñtus de petin
Cad 1d inuent in ai peto Rr iueit ad
vnu no n oim peto cum alid no iueit
ecia pse Cad 2d de spali vtute Rr qd
qp oponit mstre nam mstria redit debitu

Circa secundu quer̃it

iij or Cdmo qz ni pma sit sacrm
q3o qz res Cad tertio an sit vnu sacrm
Cad quarto an sit mstitutu et quando
etc

Ad primu sic proceditur

Cad arm nr aut hugo e mle cñ
extñ secus oclis suppnit Qz pma extior
nr est elin male/ ergo no e sacrm Cte
sacrm est causa gre Qz pma extior
nr e causa gre/ patur cñ a prima retur
in qua datur gra/ go re Cte sacrm
tale signm significatur duob mite/ sed pma
extior nullo dbo significatur/ ergo no est
sacrm Cad sacrm̃tu est signm/ sola
extior pma ipa est signm/ ergo et sacra
mtu Rr dlpr est pma s. nitior
et extior (nitior zcs est/ et sacramtu
extior sacrm tñ/ in quibusdam zc
sacrm̃tis/ sacrm e extior nñ tñ bapo
in quibusdam nr sola opatio homis
nt in pma/ sic qd extior opatio homis
in pmis/ sacrm̃ e tm Cad 2m qd sacrm
sacrr hnigi extus duo q mutuitur vim
tanqm male. s. actus constitutis/ altim
tanqm formale. s. actus cfessois Cad
1d hugo Rr male elin/ accipit aqua
p qualibet re sensibili sue sit subia sue
accidens Cad 1d sacrm e ca grie e Rr
pma extior s. cotio et absolutio sacrdtis
tansa e gratie/ quam s. uoua infudit de
si homo accedit actu/ vel data augt
Cad 1d de sanctificatõe Rr 1d locus hr
in sacrm̃tis in quibus e matia extior
non tñ homis opatio ce

Ad secundu articlu

Sit procedit̃ ut qd nitior pma
non sit res hmoi sacrm̃/ qz res no e ca
signi/ sed ego/ Rr pma nitior e ca extiois
no ego/ ergo non e res ei Cte extior
pma/ signat nitiore nalit/ no aut ex
institutõe/ res aut sacrm̃ti/ sigt per
sacrm̃ ex institutõe/ ergo no est res eig
Cñ bapg nitior/ est res bapmi extiois
go assimili p nia nitior/ e res pme
extiois Cample lig nr/ qp petop re
missio no e res hmoi sacrm̃/ qz res hr
similitudinẽ cñ signo/ sed petop rcissio
no hr similitudinẽ cñ cfessõe/ aut sat
factõne/ go no e res cop Cte res
sacrm̃/ sequit sacrm̃/ sit effectus cum
Rr remissio petop semp precedit
pmaz extiorem/ go non est res eig

quod in primis sit sacramentum

quod non intimus primus sit res in sacramento

ad primum dicendum

¶ Ꝯ prīa īstituta est ad remediū morbi
prī actualis / ꝺ vō ad qꝺ sacramētū est
īstitutū ꝺr̄ rēs ei⁹ / qꝺ curatō prī ac-
tualis est res sacr̄ prīe ¶ Ꝑ ad primū
qōm q̄ māior prīa ⁊ōrp̄ ⁊ est / q̄ nec
pront ⁊actū quidā pfe / et sit ⁊actū
hūtus / et ē causa prīe exteriꝰ / sicut
alij actus ⁊ūtutē / interiores / sunt causa
exteriꝰ / vel pnt cogitatē prīe exteriꝰ
ex̄ positō / et sic ē pars sacr̄ / valens
ad remissiōm prī / et sit ē res prīe exteriꝰ
/ et signū remissionis prīoꝝ ¶ ad 1ū
res non ē causa signi ⁊ Ꝑ q̄nis ita
sit / in sacramētis q̄ re cōstituit / in in
exteriori / tm̄ in sacramētis q̄ re cōsistit
in actu hoīis / q̄tūcūq; alī̄ / q̄ actū
hoīis interiꝰ / ē causa exteriꝰs ¶ ad
2ū ꝺ designatiōne ⁊Ꝑ q̄nis exteriꝰ prīa
sufficeret nāli interiorem / ut ⁊actus
⁊ūtutis pfe / non tamē excludit m pfe
positum recipiēdi / et sacrificandi ad ar-
bitrium hoīis ¶ ad 3am q̄m ⁊Ꝑ
res sacr̄ pt ⁊ūtutē / q̄ā efficit sacr̄m
et hoc ⁊ōrp̄ ⁊ / vel q̄m efficit actu ꝺ-
spensatum / vel q̄m efficit m̄ posito
īsceptum / sic patz in bapō / q̄nia
q̄ remissio prīoꝝ actualiū / ⁊Ꝑ ꝓmp-
ponit / ut tam sit / sacr̄m prīe / vel
in actu vel m̄ posito / ꝺ multo rēs hō
sacr̄ dicit ¶ ad 1ū ꝺ dissimilitudinē
⁊Ꝑ ipa prīa exiōr / ex parte constituēt⁹
q̄m̄ prīa extinctā abluit / et ex parte
abolita q̄m̄ ea remittit / hoc similitudiē
cum remissione prīoꝝ ¶ ad 4ū ꝺ ef-
fectu ⁊Ꝑ remissio prīoꝝ sc̄m̄p sequit⁹
priam exteriorem / ꝑ consequēs / et ablo⁹
vel in actu / sit m̄ eo q̄m̄ accedit actus
vel in ꝓposito / sit m̄ eo q̄m̄ accedit con-
tritio sufficiēs ⁊c

ꝺ tertio articulo

Sic ꝓceditur sacrm̄ est signū / ergo
m̄ prīa plura sunt signa / plura
sunt etiā sacramēta ¶ item nō actus
confitētis et confessoris exactis vēris
sīb⁹ꝝ subꝝ non sit aliud vnū ¶ Ꝑ
sic dicit augꝰ tp̄s ⁊Ꝑ est prīa / ꝑ ante
bapm̄ et ꝑ bapm̄ ꝺ nocturnalibꝰ et
cottidianis vocalibꝰ ergo trip̄s ⁊Ꝑ
sacramētum prīe / Item gemi-

¶ tem exhis q̄ nō sunt sīb⁹ mīs
vnū q̄stituūtur / ergo prēs prīe nō sunt
sīb⁹ / ergo ex eis nichil vnū pt q̄stitui
¶ q̄tra non sunt misi vn̄ sacramēta
ergo prīa nō q̄stituit pla sacrā ꝛ vnū
¶ item ex dnīs ordinibꝰ q̄stituitur
vnū ordinis sacramētū / ergo a simili
exq̄sitione confusiōne sacr̄tiōne pt cōsti-
tui vnū prīe sacramētū ⁊Ꝑ vnū
aliq̄ tri⁹ ⁊ꝺr̄ vel vnitate ꝺmissi-
bilitatis / m̄ qua non ē multitudo pati
nec actu nec potentia / ut actū pritū
vel vnitate q̄tinuitatis / m̄ qua ē multi-
tudo primū m̄ potētia / non m̄ actu
ut linea vel vnitate pt̄ōnis m̄ qua
est multa ꝺ actu / tū ordinata ad vnū
ut corꝝ organica / sīc ⁊ist vnitas
⁊ōrp̄ ⁊ ē vel ab vnitate fōrme ut tm̄
nālibꝰ vel ab ona pfectōne finis nec
m̄ artificialibꝰ / ꝑ mō mō ꝺr̄ alī vnū
sic mō ꝺmus / vel cīvitas / vel cantus
ona / sīc ⁊ist vltimo mō / ꝺr̄ ⁊Ꝑ sacrm̄ vnū
/ qnia totum ꝺ ibi q̄stitui ordinatur
ad vnū signādū et ⁊fficiendū / rc̄ vt dr̄
se hr̄ m̄ potētia / ita ꝑ nichil cōzpez
fectē signat / ꝺ vel tangat / sed ad ꝑfec
tē ad 1ū sacrm̄ ē signū ⁊Ꝑ vnū est
sufficiens et ꝑfectū / plura aut ista que
sunt m̄ sacramēto / non sunt pcta ad
et sufficientia pfe ¶ ad 3ū ꝺ ceteris
actibꝰ ⁊Ꝑ q̄nis nō possint ee vnū
simp̄r ab vnitate fōrme / tū ꝑ q̄nd
ab vnitate finis possunt / sic dctā
plurū ⁊ēh entiū nāle ¶ ad 4ū ꝺ ter-
tiā prīa ⁊Ꝑ prīa ista triplex nō
dimdit priāz sacramētū / nam prīa
ante bapm̄ nō ē sacrm̄ / prīa vero
post bapm̄ ꝺ nocturnalibꝰ et vernalibꝰ
nō ⁊ist nisi penes materiaz ¶ ad 5ū
ꝺ ceteris q̄ nō sīb⁹ sunt ⁊Ꝑ hic est
vnū ꝑ q̄ sīmq̄ pres non q̄stituūt aliq̄
vnū m̄ hijs q̄ nō sunt vnū ab vni-
tate fōrme nō q̄ ab vnitate finis tū

ꝺ quarto articulo

Sic ꝓceditur nālis lex dictat
priam / ergo abi ē nō abinstituēdo
¶ item statim ꝑ ꝓtm̄ prīa / ergo
ante omēz legem septimi / ergo alege

alq̄ prīa ⁊ist ꝛ vnū sacrm̄

alq̄ prīa ⁊ist īstituta ex lege mō
mō septa

xxxij

nale ¶ Item pma non pol' esse sacrm̃
sed dtus non est abmsterialiter go nec
pma ¶ Item si d' mstituta aut go i veteri
lege aut in nova sed in veteri ḡtra i veteres
leges sacrm̃is que in ea mstituta sūt
non fiebat remissio peccatoꝝ ¶ In nova
autē lege nō legitur mstituisse pmaz qz
si dicet' q̄ qñ dicit agite pmaz aut
iiij tunc pmam mstituit cuiꝰ ratione
Iohannes ymstituit qm̃ primus h' predicat
¶ Xp̃us sacrm̃ta q̄ mstituit pma
ipe suscepit ut bap'm et cirkūcisionem
priam ne nō susceperit go nec i'stituit
go nisi q̄ non sit mstituta ¶ Unde sa-
crm̃itum dr mstitutōe significatus
ut dicit hugo de sco vic' pma vel
sacrm̃ est et sacrm̃entum nunc legis
tum efficiat id q̄d figurat go d' mstituta in nova lege ¶ Item sacrm̃
pprie consistit in rōne pcepti et ab
solute pcepti precedentis ¶ Hec in nova
lege mstituta sunt go et pme sacrm̃
¶ Est ēt pmaꝝ est cōsiderare tria/ scz
actum pme nitore/ et actū exteriorē aliq̄
/ et determinatū medium ut utroq; quo ad
pme pma d' alege nō/ sine mstitutōe
quo ad h' d' alege mōi/ si/ que precedebat
p petō aliqua sacrificia exteriora seruare
quō ad tm̃ est mstituta in nova
lege/ que pcipit confessiōm et satisfactiōm
ad arbitrium hominis ponit faciendā et
fiūt ad hoc a' in ultimo hr̄ q̄ sit sacrm̃
signū et causa remissionis peccatoꝝ
¶ Ad 2d dicendū dicit lex
nalis dictat actum pme nitoris/ sed
non modum. s' tm̃ pcipit constituit hoi
et satisfaciendi ad arbitrium hominis ¶ Ad
3d statim pz pctm̃ sunt pma ps hic
om̃ est de pma d' tute/ no de pma sa
crm̃ento i' accipiat' sacrm̃/ sic' non pric
¶ Ad 4d non solum est sacrm̃entum
ps ultimuꝝ est sed nō p 4d ra put
dicit actum tm̃ sit p tm̃ct adiūctez
put gerit mōd determinatum sit pmct
ad sacrm̃tū ¶ Ad 5d in qua lege i'sti
tutum est ps d' mstituit pmaz in
nova lege pse ip'm ⁊ p̄ q̄ ad 5d

q̄ formale est in pma/ qui petit remis-
sionem peccatoꝝ dicit q̄ tenet xcvi. et 10h xxi
p apl'm q̄ m̃ ad 1d q̄ male d' exparte mtis
⁊ q̄ p rationem̃ pceptum cōsonus pri-
mum et ipe q̄nō petit abolicionē est
opus non in se ipm̃ qm̃ no indiget
sed in alium ut pz in mulie adultera
Iohannes om̃s d' ꝛc

Littera originalia

Non d' u. unū dr̄ugie ps unū
est in essentia/ multiplex in effectu
in q̄m̃ corrumpit duas substās uites aīme
scz omne pcedens in una mortali
q̄ non statim corrumpit in p̄fundum
ps' mox. i' tito/ nisi' penitet/ sz petit
per quod pma non dilutū/ suo po-
tere ad a' trahit ut dicit ḡg ita
verus fuit ut ante fuit/ q̄ petit omne
sequens/ nō d' ita grave/ sic omnia pce-
denta pmō ps' ita fuit rec' i' ec-
cles non tm̃/ sed reseruat hoc ad vitam/
pene dampn'/ non ssa/ ¶ d'dam a'
dicunt/ sed d' a' opinio et cōis ꝛe

D. xxxiij.

Peter missa, Legit decapo

An quo datur gratia/ et
de cōfirmatione in qua
m̃ q̄ roborat/ et de unba-
ristia in qua augmentat̃/ et de pma
in qua reparatur/ sed hic agit de extrema
unctione in qua p̄fert̃/ et qui ministrat̃
et primo agit de hui' sacri instituende
2o de eius ādministratione gerunt alii
In pma parte primo agit de parte hui'
materia/ 2o de actore/ hoc sacrm̃ In
ha parte primo ponit quorūdā opinio
nem/ 2o aliorū vanā/ quida dicit

Hic duo queruntur

Primo de ipo sacramento extreme
unctionis ¶ 2o de eius ādministratione
¶ circa primū q̄runt̃ 10 ¶ primo
de ipo sacramento secūdo de eius
de eius institutione ¶ tertio de eius
effectu ¶ quarto de materia ¶ quinto
de forma verborum ꝛe

Ad primū articulū

sit p̄ obiectū/ q̄ extrema vncō non sit sacrām/ q̄ sic oliū q̄ sacra fimū per epm̄ offrit̄ ad infirmos/ sicā ad cathecuminos/ sed vncō olei ad cathecuminos/ non ē sacrām/ ergo assumi net vncō olei ad infimos. Ctē tam̄ lex nona sit p̄figurata in veti/ go et sacrā no legis/ in sacris veteris le/ sed vncō extrema non fuit ibi p̄figurata/ q̄nia nulla tūc vncō fiebat ibi/ go non est sacrām̄tū nove le. Ctem sacrām omne cum sit medicina spūalis/ ordinatur ad sanitatē spūalem non cōrālem/ extrema ūo vncō ordinat̄ ad sanitatē cōrālem ſ id̄ Jacob. infirmat̄ quib⁹ in nobis cē go no est sacrām̄tum. Cq in ipa fit remissio pcōz Jacob. v./ go est spūalis medicina/ ergo sacrām̄tū. Camplius in/ q̄ ipa vncō non olemyi/ sit sacrām/ Nam nūmat̄ hoc sacrām/ extreme vncōnis/ go est vncō. Ctem sacdos simp̄r confert hoc sacrām̄tum/ no aūt confert ipsum olemn sacrām/ sed vncōnem/ non q̄ pe olemn consecraze/ go ipa vncō ē sacrām. Ctem p̄ aug̃ bap̄ q̄ est vncō laq̄ et mgr̄ dicit q̄ bap̄ q̄ est ablucō aīe forma cuius p̄scripta/ go in̄ a parte hat̄ simile/ q̄ ipa vncō ē sacrām. Cq sacrām est male ellū/ ut dicit hugo de sancto vic. ipa vo vncō non ē male ellū sed olemn/ go vncō non ē sacrām̄tum. Camplius mdt̄ q̄ no sit vim sacrām̄tū/ q̄ ipa vncō est sacrām̄tū. Cz plures sunt vncōes go plura sacrām̄ta. Ctem vnitas rei est a forma sua/ cz forma cuius hmoi sacrām̄ta plices vtūr ad q̄libz vncōnem/ go no ē vnū sacrām. Ctez sacrām vnū ab vno mīstro p̄ficitur/ sed id̄ pt̄ p̄fici a plibus/ dicit/ n idicat pcuōe esse. Jacob. v./ go non ē vnū sacrām. Cq plitas in nūsionib⁹/ no plificat sacrām̄tum bapt̄/ go nec plitas vncōnū/ sacrām̄tum extreme vncōnis. Ctē ad vnum qōm/ q̄ in spūalibus medicinis q̄dam sunt tanq̄m principalia q̄ s̄ pse ordinat̄ ad aliq̄d cōsequendū alia q̄ ordinant̄ ad hoc/ dicūr sacrām̄ta q̄dam/ vo sunt actus sonales q̄ ordinant̄ per aliud medium/ sic catheciſm⁹ et exorcismus p̄ bap̄. m

et hoc sunt sacrām̄talia/ oēnia no vncō pse ordinatur ad aliq̄d esse spūalis sanacionis non p̄ad/ sed sacrām̄tum ē non sacrām̄tale. Cad 1d/ de oleo ad cathecuminos. Et non est simile/ q̄nia vncō ista lion ordinatur pse ad peccat̄ remissionem/ sed p̄ aliud. s̄ mediante bapt̄/ vncō dicit̄ p̄ se ordinatur/ non ellm ē annexa alteri sacrām̄to sic cathecismus bapt̄. Cad 2d/ de p̄figuracōe. Et lex nona fuit p̄figurata. est in veteri/ q̄m adhuc q̄dā gratie gr̄ā/ licet sint p̄fectius in nova lege/ sed non q̄ in ad ea q̄ sunt gr̄e spūalis in nova lege/ tūa no sunt audite fidei p̄fessio/ et pōnitencie/ et p̄ fracta admissum regni purgatōr/ ideo dno sacrām̄ta p̄ q̄ hec dno sunt. s̄ confirmacōis/ et extreme vncōnis/ non fuit p̄figurata in legalibus sacrām̄tis/ cū ipsius p̄figurata fore ei posset/ in adeptō p̄cij legalium factis/ sic in vncōnibus dr. Cad 3d/ de sanitate cōrali. Est principaliter ordinata ad sanitatē spūalem/ ex qua p̄tu ad cōralem. Cad 4am q̄m. Et sacrām̄ de adp̄ pt̄ p̄dicari dupl̄r/ vel p̄ rem/ sic oleum pt̄ dici sacrām/ vel p̄ ten̄/ sic vncō est sacrām̄tū. Cad 1dum. Et dissimilitudo data est p̄ compa malem/ vel ellm accidentaliter p̄ qualibet/ ze ssen li. Cad tertiam q̄m. Et alique dr vnū ēplicit/ vel vnitate indivisibilitatis sic punctus/ vel vnitate q̄ntitatis ut linea/ vel vnitate p̄fectionis formē/ sic albedo vnus/ sicut dom⁹/ hoc ultimo modo. Et licet sacrām̄tū dr vnū/ q̄ in plura q̄nē sunt in vno sacrām̄to adhuc aīe ad vnū ad signandū/ vel quia sacrām̄ eni signū consat signū. go vna actō/ sufficit ad p̄fectam significationem/ et vnitas sacrām̄ti consistit in vna ut pt̄ in cōfirmacōe/ q̄n signo p̄ficiā pt̄ esse/ et in vna et in multis actionibus simul sacrām̄ pt̄ p̄fici in vna vel in plibus ut bap̄. in vna/ vel in plibus p̄ficit̄ quidē signo p̄fecta/ nō pt̄ cē nisi in plibus tūc plures actōes sunt de p̄fecto sacrām̄to ut in missione sic in eucharistia q̄ secundū sit sub dupl̄i specie/ co

o q̄nia vncō sit sacrām̄tū
alia sit sacrām̄tū/ vel apud vncōnē
q̄n sit vnū sacrām̄tū

xxxiij

p m alia tm̃ non consistit ꝓtia cessare
Ad 1d de plib vnctionib ꝑ quelibet
unctō ptrahit nō ē ppr̃ sacr̃m/ sed pars
sacr̃mti/ imo unctō illis exceptis alt bus
ꝓfata Ad 1d de ritu forme ꝑ ritus
sacr̃ē unitas finis non forme Ad 3d
denūstres ꝑ ptale actꝰ p sunglā unc
ri ꝓfint sacramtal/ quo tamē defracte
alius debēt supplē/ non itez rē

Ad secundū articulum

Sit ꝓcedituꝝ sor̃ q rē hēt sacrm
ḡstituī/ ḡ ad legis latorem ptinet fmi
dare leges ponē/ fundare uō nonē
leges sacramta sint/ ḡ xp̃c ea posuit
Item dignora sunt sacramta nonē
legis sacramtis vetꝰ lē/ sed ista omnia
adeo sunt instituta/ ḡ nullo mꝰ ista
Item q ad hoc instituta sint/ p homēz
destrui posse/ sed nullū sacr̃m p hoiem
destrui pt/ ḡ nec p homēz instituī
ept Item sacramta omnia dantē scripturā
dr̃ habē/ sed solus deꝰ habet dantē dare
p ḡ ipē solus pt sacramta instituere
Item arg vi dr̃ q apli mutebant
oles mr̃es et sanabant/ et dicit glo
q tunc sacrō hoc utebant/ ꝑ unguō
dutepant/ ḡ ipē hoc sacr̃m instituit Ad
mgr̃ dicit hic/ q h sacramtū ab apl̃is
est instituū/ ḡ non accipiō tē omne sa
crm q xp̃s instituit/ ipē m se suscepit
ut pz in bapō et eucharistia/ sed exulaz
unctōm non suscepit/ ḡ non instituit
Item scis quē xp̃s instituit
evangliū expssam mentiōm fec̃ de ḡma
vō unctōe multā/ ḡ rē Ad dnm̃ est
institutū alicui⁹ legis vel statuti vel sa
crilegii/ quam expssa et minuta ꝓ se ipm
Hac dnt quidam/ q xp̃s omnia sacra
instituit/ quibus no legatā/ quia multa
fecit que scripta non sunt/ ne dr̃ io vel
a me ta p instrm̃ Hac dnt alii q
xp̃c sacramtū hoc instituit et sacrm
confirmatoꝝ/ sacra nālia maiora et diffi
ciliora ad credendū et magis cētia
p se ipm instituit/ sic baptm eucharistiaz
et ptem ordinis in collatione claui
Qz alia spūi sancto/ qui est omnis legis
latoꝝ tum ea/ ꝑ apl̃os instituenda rēs

an a xo vel ab apl̃is sit ḡ sacrm instituta

uamit Ad 1d quod oppōit de legislatōe
ꝑ primapalia sacramta p se posuit/ alia
p nūstros/ s p senatum apl̃oꝝ Ad 2d
de sacramtis vetꝰ legis ꝑ sic illa deꝰ
sic illa deꝰ nō p se m mediate/ sed p ministri
um sen instituit/ ita p apl̃os dignioꝝ
m opere Ad 3d de destructōne ꝑ que
abhominē actore instituit ꝑ homiez de
stitui posse/ qz non que abhominē nt
instituī tm̃ Ad 4d ad 1m ꝑ illa unctō
erat in miraculū non m sacr̃m/ finit
tamē q dam/ s finiard/ vel exm instituto ꝑ
hmōi sacramti tacta vel exp̃ssi/ q
volt sistere op mioz aliam pt Rnde
ad primū obm̃ sic s Rndo/ q instituit xr̃
quia apl̃is instituēdis mandauit/ sicut
mandatum eis p milgauit Ad 2d
de susceptōne ꝑ non omnia susceptit
que instituit/ sed maiora et difficiliora
ad credendum Ad 3d de evangliō ꝑo
evangliū non omnia exp̃mit q xp̃s
fecit/ sed maiora rē

Ad tertium articulum

Sit ꝓcēditur Dicit hic mgr̃/ q hmōi
sacramtū ē olim de olimis/ p ēpm̃ osēdū
Q sacramtū hoc ē vltim̃ sacrm̃/ ḡ
cum samaritanus oleo infudit vulnī
luē ꝑ/ ui⁹ q debēt in vino celebrari
Item sacramtū hoc ē in pculo mortis
constitutoꝝ/ in pculo nō magis ē debet
esse patum remedium/ ḡ debēt ee hmōi
Sacramti hmōi in gre/ que ꝑ parata
moveret/ ut aquisition olim Item
hoc sacramtū ē via ad uncōem ꝓcimā
statim/ ḡ maxime debēt apponi bal
samū Item dnm̃ scificato nō dr̃
ētā idem sacrm̃/ ḡ cum in usu ipō
fiat scificato ꝓ formam vbōz/ nō debet
fi alia scificato ante usum Item sac
dos simp ꝑ pt scificare eucharistiam et
bapm̃ que maiora sunt/ ḡ multo magis
olim Ad 1m in m sacris/ ad hibet⁹/ et ꝓpt⁹
finem effectus sacri/ et ꝓpt⁹ salitatem/ effectus
ꝓpr̃ios hmōi sacri/ est sanitas q dam
spūalis/ et ideo ad eam scificandā/ gent⁹
ponit⁹ oleum/ sec̃ gma oleum de olimis
simp⁹ dr̃ olim/ alia vō ꝓ similitudinē dicit
quidam eum ipō/ nō q grec̃ po⁹ oleum

an unctō hmōi sacrm̃ sit oleum de olimis

olima ꝛp̄ ſ ad ſanctatē nō ip̄am effic̄ dam
ſ oz ꝙ ſit ſtificatiuum / q̄nia a ſtificatōne
dtutem accipit / ſtificato nō ℔ admitt
fit p̄ ſolium epūs / in q̄no maior pleni
tudo ſacerdotalis miſtiꝛ ꝛeſidz / ad ꝯſecrād
et ſtificand ¶ ad 2d de tmo ꝑ ſ ma
ℓ ſit p̄us ant lentatus / nō ans tatus
ſ nō magis q̄ꝛit olim q̄ꝛ vim ¶ ad 3d
de pticulo q̄ dic̄ detur exp̄ſtēdū ꝑticu
cōſtū / nō tñ ſm̄t m̄ ꝑticō ſm̄t ſp̄m ſi
¶ ad 4d de mōꝛp̄tōne ꝑ balſamū
non p̄ſeꝛt oleo m̄ ſacramēto / ꝑt ſtifi
cationē m̄ꝛp̄tōnis / ſed odoꝛē bone
fame exſtentib⁹ nō de mundo / nō ē vtcla
forma / ſed ꝯſtricta ¶ ad 5d de duplici
conſecratōe ꝑ m̄ ſacris ē ataꝛe maz
et vſum / et ſic dnꝰ ē mis m̄ miſtio ꝛeſp
ſona q̄ fit / alia p̄ q̄ operat̄ / ſ ita dnꝰ
ſtificato m̄ ſacris ¶ vnta m̄e / ſalteza
o⁹ / q̄nia nō ſacra / q̄ne p̄ſe ꝛr inſti
tuit / exp̄d vim attēpnit quo admiz
ſ nō oz ibi ſtificaꝛi nām / in alys
uō oz ¶ ad 6d de ꝑbꝛō ꝑ m illō dnoh
matiq̄ non nūcyot ſtificaꝛe / q̄ xp̄c
ſe ip̄m vnis ois q̄tulit / m ℔ a mdiꝛ

H de quartum articulū

Sic p̄ꝛcēditur / vꝛ q̄ hoc ſacrm
milla ℔ eat forma / q̄ forma ſacramēti
abeūs ꝯſtitutōne ꝯſtitutoꝛe tradi oz
inſtitutoꝛ nō h̄m ſacramēti / nullam
formā ois tradidit ¶ tem ea q̄ ſunt
de eſſentia ſacri / ſunt cadē ap oīs
/ ſed forma dboꝛ m hoc ſacrō / nō ſm̄t
cadē apud oēs / q̄nia q̄dam ecc̄ vtunt
forma deꝑcatiua / q̄dam indicatiua q̄
ꝛē ¶ tem vnq̄ et eiusdē vna tm̄ ē
forma / ſed forma dboꝛ nō ē vna in
hoc ſacrō / ſc̄o nec nō ē ſacri / nec ſacrm
non ē vnus ¶ tem forma dboꝛ ꝛeq̄
ad ſtificatōm m̄e / ſed matia h̄m ſacri
ante vſū iq̄ ē ſtificata / q̄ nō ꝛeq̄
forma ſed dboꝛ ¶ q̄ vn ē ℔
d. i / ſacra conſtituit m̄ duob. ſ
m̄ rebus et m̄ vbis / q̄ m oīs ſacramēto
vba ſunt nūcia ¶ tē tacto d. oziꝛo
fidei allenabit miſtiꝛ 2o / q̄ ꝛeq̄ꝛit
forma dboꝛ ¶ nec h̄ q̄ꝛit / q̄ fit
melioꝛ forma ꝛel deꝑcatiua q̄ꝛam
h̄ꝛ miſtituit. ſ p̄ſtaꝛi oꝛtoꝛi dimittat

tibi deus q̄ q̄t peccaſti ꝑ vīſum vel per
tactum vel h̄ q̄ ſanct indicatiua / q̄ ad hoc
inſtituit. ſ. ego hos oculos / olo ſti-
ficato in nomīe pa - et fi - et ſpūſ ſcī
¶ ℔ ſic ad eſſe cuiꝰ / ꝛequīt in et forma
ita ad eſſe ſacri ꝛequīt in ablī / et forma
obi / attedit. n. obnm ad eum et ſit ſa-
crm / ſcē. n. in de ſe indeterminata eſt ad
plures effectus / ſed determinat ꝑ forma-
ta in ſacrō ad plura ſignanda / ꝛel et
ſtificanda q̄ꝛ ſe h̄ꝛ / ſed ꝑ forma dboꝛ
determinat / ſic ant dnꝰ p̄ē forma ꝛei
q̄dam ſpūalis ꝛei / q̄dam attritalis h̄ta
dnꝰ ē hmō ſacre forma / q̄dam ſpūalis
i. deꝑcatiua q̄ limit ap̄ / ſacr do-
ſert et q̄dam attritalis. ſ. indicatiua / ſma
do ſert ad ca̅litatē ſacri / ſa ad ſuſcēm
et determinatū miſtiꝛ / intēcionis ¶ ad
4d de inſtitutōne ꝑ tradita fuit iacobo
m̄ q̄dā q̄dō dixit ozare ſ. cū lig
no m̄ ſpāli ¶ ad 5d de eſſentia ꝑ
forma q̄ē eſſentialis i. deꝑcatiua
apūt oēs cadē eſt / ꝑ 1a oīs vtit ad
alia ud nō vtit ecc̄ia ꝛomana et
multe alie ¶ ad 6d de vnitate forē
ꝑ ma ē forma ꝛei ſpūalis ſpūalis / ſed
metho q̄ ꝑt ꝛē aliam / forma attritale
ſme vna ſme plēs ¶ ad 7d de ſtificāde
nō ꝑ dnꝰ p̄ē eſt ſtificatō nūcia eſt
ſ nō tñ m̄e ante vſum / ſed ecc̄ia ꝛei
ip̄o vſu / ſic miſtiꝛ nūdiget vtute dn
vna q̄a aptat̄ tē vſui / alia q̄a
mō ad p̄uidendū tēm effectū ¶ ad
vltimā bonū ꝑ forma. n. deꝑcatiua
eſt melioꝛ et dignitate ſacri / alia
nō debū eſſe. 2o nō eſt / q̄a mdet
hit ſacrm̄ valē / q̄ p̄ alīs ſuffragij
dat̄ eīs ad effectū q̄ homo ꝛepa ꝛpa
conſequi poſſet niſi miſtiꝛ impe-
diret ꝛē

H de quītum ar. c ꝑce

Hat 2o. tangit duplex effectus
h̄mō ſacri. ſ. alleniare in fine / et re-
miſſio p̄ccā / q̄o h̄ duplicē effectū
¶ dō h̄mō ſacri oz ē h̄mō effectus
ſ hoc ante oīm ſacrm̄ eſt ¶ tē ſan-
tas cōꝛlis et ſpūalis nō ſm̄t cōꝛ

que ſit forꝰ ſ̄ſ ſacrm̄ti
q ſit melior aq̄ deꝑcatiua vel indicatiua

an dnꝰ ſit effectus h̄mō ſacrm̄ti

xxiii

ꝑ spem/ꝯo non ſunt ab eab causa ſ
ſpoñ Amplius ꝙ ſanitas cōrlis no
ſit effectus hui⁹ ſacr̃/ꝙma medicina
ſpīalis ordinat² sol ad ſanitatē ſpīalē
ſacr̃m vd ꝙ habet/medicina ſpīalis ē
Item indigne ſuſcipiēte ſacr̃m/semp
hꝫ effectū ſuū/ſed non semp efficit ſa
nitatem cōrlem eam indigne ſuſcipi
entibus/ꝯo vpa non ē effectus eius Am
plius videtur ꝙ remiſſio venialiū per
tactū ꝑ/non ſit effectus hui⁹ ſacr̃/ꝙma
ad ꝙ ſufficiat remediū vnū/non oꝫ ꝙd
apponiat² aliud Ꝛ ꝓma ē contritio
infirmo ſufficit ad remiſſionē petoꝝ/ꝯo
non exigitur aliud remediū Item pe petoꝝ
remiſſio non fit ſuccᵉ ne/ex̃ma vel
vnctio fit ſuccᵉ ne/ꝯo ro Item remiſſio
petoꝝ indigē/ tam infirmi ꝙꝫ ſani
tate tū datur niſi infirmus hꝫ ſacr̃m/ꝯo
rē Amplius in² ꝙ imprimat² caracte
ꝙma in aliis ſacr̃is que ſunt i vnctōe
caracter imprimit²/ꝯo ſimiliē in isto Item
tm alius ꝙ ſit ſacr̃m tm/aliud ꝙ ſit
res et ſacr̃m/hꝫ aut ē caracter/ꝯo rē
Item caracter ē ſigni⁹ diſtinctiū cor
que ſunt in ecclia militanti/ꝯo nō dat²
exemptibꝰ de ecclia militanti Item in
hꝫ ſacr̃m ſunt in cetis tm ſunt/ſ in ſa
cramēt⁹ tm. ſ. vnctō exterior ad res et
ſacr̃m. ſ. quam vnctō ſpīalis. i. alacritas
mentis interior ad res tm/ſ effectus
ſacr̃. rs. i. ſanitas corp⁹ ꝑ forma pri
ab infirmitate ſpīali/que ꝙritur per
venialia/ꝑ quā anima infirma reddebat²
ad exemptū in actum ꝙd̃ vel gle/ſalta
ria. q. effectus et ſignū i⁹. ſ ſanitas
cōrlis Ad id vnc ſacr̃ debz eſſe
effectus ſe vnus est effectꝰ ꝓmus
et principalis. ſ ſecᵃrij ꝓpter ſunt ee ples
Ad id de ſanitate cōrli ſe et ſpī li
ſe quos nō ſit ecclia in ſpe/tam hui⁹
ordinē/ſc̃o ſcilicet ſpīalis fregment²
ē causa ſanitatis cōrlis/et io ꝓpter
hoc viam cēsi Ad id de medicina
ſe ſpīali ſe medicina ſpīalis ordinat²
ad ſanitatē ſpīalem primo et principa
liter ꝙ ſecᵃrio ꝓpter ordinari ad corpales

Ad id de digne ſuſcipientibꝰ ſe ſa
cramēt⁹ ſuſcipientib⁹ indigne ſemp con
ſequitur effectum principalem Ꝛ ſe
cundarium nō ſemp/ſed ſolum quate ꝙ
expedit effectū principali/ſm quē ſanitas
cōrlis expedit ſanitati ſpīali/te ſacr̃m
hꝫ tale vtrunq⁹ in ſuſcipientib⁹ digne
Ad id de prima et contritōe ſe ꝙm⁹
id remediū ꝑ ſit ſufficē/tamē ꝓpter
ſtatum infirmi/qui nō ꝑt tm ꝑ vnū
id remedio vti/requiritur ad Ad id
de ſuccᵉſſione ſe ſacr̃m ſuſcipiendo ef
ficit vnde ꝓbm timet qui ꝓficiat⁹ cum
ſuſcipiat²/ꝓficit² eius effectus/in vltima
vero nō vnctōe ꝓficit² ſigd/ꝙ ꝓfecto
rerum ex omnibus actibus q ſtituꝫ
conſtitit in vltima/que actus in ꝺo be
om̃ ꝓcedentiū Ad id ꝺ ſanus ſe
ꝙm⁹ indigeant/tū hꝫ ad remediū
patuit. ſ. priam Ꝙ hꝫ ſacr̃m dat²
ad remiſſionē ꝓfatoꝝ venialiū/ꝙma
homo fit dignus merē in gratiā
hꝫ ante vsum ad ex̃mū exercitium mi
ſi ꝑt/ꝓpt̃ contrahenda offensas Ad id
de caracte ſe caract imprimit² ad di
ſtinctionē ſtatuū fidi in exercitu eccē
militantis/hinc ē ꝙ imprimit² ꝓma
nentib⁹ in eccla militante/ſed tm ſemel
ad triumphātes nō Ad id de alijs
ſe ro impressionis caractis nō ē vnctō
ſed status ſuſcipientis Ad id de hꝫ
que in ſacramēto requirunt² ſe ſalla
ꝙ ſecundus est/nam aliud ꝑ ee res
et ſacramentum/ſm̃ caracterē ꝛc

Circa 3m ꝑblema

quint⁹ inq⁹. Ꝙmo agno
scebat hoc ſacr̃m confiri Secundo quib⁹
Tertio in qua parte corpis Quar
to quotiens ꝛc

Ad ꝓmum articulum

ſic ꝓcedit⁹/ſoi² ꝙ ꝓpt̃ ſit ꝙdā
ab alio qm̃ a ꝑbro/ꝙ hui⁹ ſacramēti
efficacia in ecclia conſiſtit/ſed efficu
cor ē oro bom̃ ſancti/qui mali ꝑbr̃
ſco magis ſed ab alio ſancto ꝙ a malo

an ſanitas corpal⁹ ſit effectꝰ hui⁹ ſacr̃
an remiſſio venialiū ſit effectꝰ eius
an in hoc ſacr̃to requiratur caract

an a ſolo ꝑſbro ſacr̃ ſuſcipiat

amalo pbro confir. Item de sancta
geneuefa legitur/ qp oleo mfinos ungebat et sanabant/ go etiã amicis
sanctis h' sacrm pẽ tradi. Qte pos
baptizare qp maiꝰ ẽ omib laicis/ go milꝰ
magis ẽ vngi m articulo mortis
Q remissio petoꝝ facienda/ no competit
laicis/ ubi adit sit remissio petoꝝ. Qm
plus dubitatur qp deat confir apo
epis/ qma maior epi cõsecrant viã
cõfirmacõis/ io epi soli confirmat
go assimili/ qz soli consecrat materz
extreme vnccõis/ ipi soli debent
i' ungi. Item ad nobilitorẽ artis ẽ
pinet uti mstrio qui ipm facit/ sic
tiane regi/ qma naue facit. go anti
olus epus faciat mstrꝝ hq facit
ipe soli dz eo uti. Qte in nabis
emsis agentis ẽ manꝰ ppare et forma
indute. go in ꝑsimili debẽ poni
gratuitis/ cum go solus epe thmg
sacri pparet manꝰ ipe soli dz idutꝰ
formam. Qte q3 ad. 2o indutat pbros
ecce et go a pbris dz tradi. Qc ca
h' sacrm ẽ tã considare. s. maiꝰ con
secratam/ que no q3 petit tractat a laicis
et statum mfirmi debilis/ q non
pẽ adire epm/ et effectu phti lez
remissiez petoꝝ/ et ideo sacramtu
hoc nec concedit laycis/ nec
p mittit plis epis/ nec alio clitis/ ꝙ
pbris/ qui sunt officiã clauiũ/ remis
sione petoꝝ. Qad 1d de ozõe. Sc ozo
q3 ẽ priata/ q3 publica/ que sit
. qz in ꝓbꝫ ecce ꝓma plus valet
in bono laico ꝙa plus in malo ꝓ
bito/ qma q3 petit ei ex officio/ licet
no existat vnctꝰ. Qad 2d de sancta
geneuefa. Sc dicit ista no erat
sacramẽtalis/ sed miraculosa. Qad
3d de bapo. Sc no ẽ simile. qz qnis
sit maiꝰ (tñ ẽ maioris vtilitatis. Qad
1d de cõfirmacõe. Sc ista non ẽ 2o. ꝙ
qma ibi confertur spus s. ad robur
et plenitudinẽ gratie/ io resp natu-

mistrio in quibꝰ ẽ maior plenitudo
potis. Qad 2d de mstrio. Sc scdus est
i' mstrio malis/ in quo milla ꝑtis
abscisionis supra natã infligit additum
in mstrio vo sacramẽtali/ vtꝰ ꝙ addit
no maiꝰ ẽ/ mstrium facit/ quia eo uti. Q
ad 3d de introductõe forme. Sc qui
facit manꝰ sacri/ ipe in cuius mitio
incipit forma seu fitacõis. Sz alia ẽ
forma et ꝓpacõ/ que fit ꝓpca putatez

Ad secundum

sic proceditur. Videt qp hoc sacrm
debeat cõferri pueris/ qui saluant. in remis
sione petoꝝ venialiũ. Hic tñ videt
no tñ mfinis/ sed sani. Qte si debet
dari cõstitutis in periculo mortis/ go
dz dari cunctis ad bellum/ vel naufra
gantes. Qte sic bapꝰ ẽ sacrm itrũ
cium/ ita h' executiuũ/ go sic 1o data
omnib mentibus/ ita 1d dz dari oib
executibus sine infirmis/ sine sanis
aut nec illis/ qui mox sunt occidendi.
Qte si no detur nisi infirmis/ go
no dz dari senibꝰ morientibus
sine vlla actuali infirmitate. Qm
plus vr qp dz dari annis infirmis
qua duat apꝰ 7 ac. 2o. Infirmat
quis nec distinguat qualis infirmte
go dz dari in qualibz. Qte me
dicina cozis magis dz dari infir
bꝰ quibꝰ spatium quo desperatis go
succurri potuit. Qm plus videt
qp deat dari frenetico et amentibꝰ
qz hec infirmitates inducunt periculũ
mortis. sacrm no hic dz dari dz
mstitutis in periculo mortis. Qte
bapꝰ qui dignior est dari infirmis
infirmis go multo magis extrema
vnctõ. Q amplius vr qp debeat
eciã dari puero. Dat cum periculose
infirmis/ puerili vo infirmitatis
eisdẽ infirmitatibꝰ sic adulti

an detur gratia sanis
an annexa infirmis
an frenetico
an puero

an a sol apis

xxcvij

go debet uti eisdem remedijs spualib⁹
Item m pulis remanet eadem
infirmitas spualis ctracta expectol li
bit aut sacrm dat ad sanatiom infirm
spualis Q Dubium este bit q dat ost
adultis infirmis/precedib⁹ ipm sacrm
mortis pculo q̄stitutis/go ita dz fi
Q Ad 1m dic q est effectus hmoi sacrm
sanitas spualis alt sanitas corlis/que
ecia signat spualem/q̄ no no q̄libz sanitas
spualis/ē effectꝰ hmoi sacrm Ecs vltima
et pfra/q̄ disponit in nice ad actu gle
net in qualibet nāli Dubrent
ctus dna/sed in extrema defectē au
xilio humano sidei sacrm bit ppe veritē
effectum/no dz dari/nisi adultis/infirmis
in pculo mortis constituti Q Ad 2m de
sanitate spuali dic q̄ pus sanitate ndz
treant/non tamē simit in statu go eis dat
Q Ad 3m de armatis ad bellum dic pculū
3m venit non ex defectu illi⁹ uel virtutis
humane dz exitꝰ fortune Q Ad 4m
debapo dic sic bapo non ē nisi illoꝝ intra
cium q̄ in corlī ablucōm tāq̄m signo sbia
pg̃sumt sctā nec extrema uncto/nisi illoꝝ
q̄ sanatiom corlī subiti pg̃sumt q̄ mo
non nāliē/tū dubitꝰ s̄ infirmoꝝ Q Ad
5m de sembus dic de fetus ne de pnitate
loco infirmitatis in eis Q Ad 6m de infirmo
dic cum sit vltimū este remediū no debz
dari nisi in vltima nāli constitutis Q
Ad 7m dic dic pus no distinguit q̄ moi
spē infirmitatis q̄ incipit esse statū periculo
in quo dz dari sacrm et treme obstacls
in oim go infirmitate dari pt hō in
quoz statu Q Ad 8m de medicina corlis
dic non ē simile q̄ma medicina corlis
nāliē operatur et cum vtute ne spuale
nō sic nāliē diuina vtute Q Ad 9m de
frenecticis dic aut peccarunt in sana mente
q̄ stituti aut non/si primo casu dz dari
si ecs/si 2o non/q̄ dic q̄ dic q̄ possit req̄
q̄dam deuotō intōr que ē fatuī/et sacrm
eucg non sumit ca pacēs finis Q Ad 10m
de pculo mortis dic no sufficit solum
pticulū a parte corpis/nisi assit dispō
a parte mortis Q Ad 11m debapo dic net
bapo dz dari talibz nisi pus hūerint
voluntatē suscipiendi Q Ad 12m de pnit

dic pnitli q̄nis habeant infirmitatē corlez
non tamē spualez q̄ tam expectis venia
q̄ q̄ principaliꝰ datur licet sacrm/no no
competit eis hic sacrm sp effectū eius pci
no ridigent/sed etiam debita disponi
ad id̄. s. de 2o corz hic no pos Q Ad 13m
de infirmitate dic q̄nis habeant ecclie infir
mitates corlez/no tamē spuales Q Ad
14m de infirmitate excoicali q tracta dic
dic sacrm/id datur primaꝰ q tra infir
mitatē q tractat exactuali no excoicā
nali sq̄nia datur/q̄ infirmitate p̄ dic
non nature ꝛc

Ad tertium articulum

Sic p̄cedit⁹ dicit q̄ alia nūbra
preter instra sensuū i vngi debeant
q̄ma sacrm datur pter sanitatē aie
anima no ē in qualibet pte corpis/go
qualz dz i vngi Q Item institutum
est ecia q tra nioꝝbum corlem/sic nuzbi
corlis q̄lz occupat totum corpus/ita det totu
in vngi Q Item in bapo ppe vlez aie
nū datum totum corpus in vngit/go silr
videtur q̄ in hoc sacrō totum corpus q
debeat i vngi Q Sic de corde excerit
cogitationes male dicit xv° go pctm
maxime dz in vngi Q Ite ecia lumbos
et renes maxime inget spualis infirmi
tas/go partes ille maxime debent
in vngi Q Item unctiōes no sunt istius
sensuum/go non debent in vngi Q Item
ecia nati no q̄m peccarunt prius/go loca
oculoꝝ no debent in vngi Q Ad pus
este hic sola organa sensuum in quibus
vel loca in his q̄ organa carent
ni vngi/go oz i fi Q Ad sic medicina
corlis/quemadmodum prius dictum corpus apponit
oz ecia partem illam in qua principue
inget ea morbi/ita spualis causa ecia
morbi peccati de malis/maxime inget
in spualitate/ea mortalium in mente
no organa sensuū dicit oleo spuali me
dicine i vngi no ānūbra/sed dic cum sit
medicina spualis p quādam similitudinem
medicine corlis Q Ad 3m de anima dic
q̄nis v oz sit tota sub ecōm/no tn sub
tota et oparom/p oparōes no i creta

an sola ambra sensuū debant ungi

infirmitas spūalis/ et ideo oportuit mysteriū
i virgine ¶ Ad 1d de morbo dicit q̄ hec
morbus quidem datur pena/ in q̄ntū ē
effectus morbi spūalis/ ie nō licet sit in
tota āma que ē vbiq; p̄ceūm/ hēt tamē
causam in corpe ārmitatem ¶ Ad 2d de
baptismo dr̄ q̄ non ē similis/ q̄ materia ori
ginalis in āma auctio totius corīs vīt
q̄hibetur Sed p̄ peccm̄ veniale p̄ mysteriū
sacrm̄ spūalē ¶ Ad 3d de corde dr̄/ q̄a
in nobis sunt p̄ncipia p̄ncipiata q̄ agendi
q̄a peccm̄ in actu consistit/ p̄ncipia vero
hui⁹ tria sunt in nobis/ p̄mum dirigens
scz vis cognitiua/ secundum impans scz vis appetitiua
tertiū exequens scz motiua/ omnia
autē ista cogunt assensu intellectus/ ideo
sensus sunt in nobis p̄ncipia peccandi
id in hoc sacro mysterio dicit sensum tangi
p̄ne radices peccandi in unguentis
odoriferis p̄ visum/ saures p̄ auditum
nares p̄ odoramentum/ labia p̄ gustum
et manus p̄ tactum/ quia maxime
uiget i manibus una pars exterioribus corīs
pedes vō p̄ motiua/ genua vō p̄ appetitiua/ cor vō p̄ vim
peccandi principalem/ quia motus cordis procedit
imaginatio/ et p̄ncipalem actualem
sita non fit in vncto ētia ipsum ¶ Ad
4d de humbris dr̄ non fit in vncto i
omnibus membris propter que peccatū/ sed in
primis tactibus potius magis exercitatis
¶ Ad 5d de infirmitatis dr̄ q̄ hec
mysteria/ licet tamē potentiales ad hoc
peccandum/ non debent tota in virgine magne
propter ¶ Ad 6d de certis dr̄ q̄ hec
non peccauit actu videndi/ nec peccare
te potuit contra pia videndi ꝛc

Hoc quartum articulum

sic proceditur Videt quod sacrm̄ extreme
debeat dari/ quia dare sacrm̄ pertinet
ens reputatur/ nulli autē a sacro deficit
infirmis ¶ Item dignior ē vncto
homo qui baptizato sacrato/ sed ei non
datur/ go multo magis dr̄ ¶ Item alia
sacra que cōsistunt in vnctione/ non
dantur/ go nec dr̄ id dari ¶ Item in
morbo/ vna tm dr̄ adhibi medicina
go saltem in casu infirmitate magna
plicis dr̄ in virgine ¶ Item sacrm̄ extreme
vncto dicit/ sed si plicis datur non ē extrema

go non dr̄ dari ¶ Item dato morbo quem
medicina curat/ go cum morbus preualeat
plicis datur dr̄ extrema vncto dari
¶ Item visus est hic h̄ sacrm̄ plicis dare
go ibi dr̄ fieri ¶ Preterea in casu longa
firmitate/ p̄t bene esse plicis in mortis
articulo/ et tamē quadā in singulis nitibus
go plicis hic dari ¶ Et sacrm̄/ q̄da
hui⁹ effectum p̄ncipalem/ ut que caracterem
imprimit et hoc non debet dari/ q̄da
vō non/ ut que caracterem non imprimit
et hoc dari possunt ¶ Sacrm̄ vō hic in
medra effectum p̄ncipalem imprimit/ sed vō
in instoptabili/ ideo matrimonia plicis non
dr̄ conferri/ sed bene p̄t plicis i virgi
quia vō medicina hic magis respicit
statum infirmitatis/ q̄ speciem/ ideo morbus
in firmitate longa/ si plicis occurrit status
periculosus/ plicis p̄t in vncto sacrm̄ ¶ Ad 1m
dicendum dr̄ q̄ sit in mira q̄ q̄ non
est dari/ dari/ datum/ datus/ vel non est
q̄ semel collatum/ effectum p̄ncipalem retinuit
alia vō danda sunt ¶ Ad 2d de vncto
vasorum dr̄ q̄ ius scz sit dignior apte
subiecti susceptibilis/ ista tamē ē dignior
ex parte me et ministri consentientis/ licet
est ibi similis dignitas causae i vnctionis
sic in hoc ¶ Ad 3d de aliis sacramentis
dr̄ q̄ hoc p̄t vncto/ sed p̄ter
caracterem impressionem/ qui in hoc sacrm̄
nullū imprimit ¶ Ad 4d de morbo vō
dr̄ medicina q̄ potius respicit tam
morbi q̄m mutat/ quamdiu ergo spē
infirmitatis/ q̄m ipsam spem ¶ Ad 5d
de nomine dr̄ q̄ extreme dr̄ p̄t statum
infirmi/ q̄ma datur q̄ posito i ꝺcto mō
non q̄ma i tanda non sit ꝛc

Littera p̄ter premissa

q̄ h̄ sacrm̄ extremū q̄ datur go
dr̄ vltimo ordinari dr̄ non ordinat
sed ordine tpis Dr̄ n̄ q̄ma primo
sunt sacra ordinata ad bonū p̄one
et m̄ illa. h̄ vltimo ponit ꝺcm de
que ordinatur ad bonū totius ecclē
s̄ ordo et mirabilis rapita regum/ q̄tra
reges non unguit in capite/ s̄ i humo
vel in brachio dr̄ in vncto regum/ regere
vel fiebat in capite/ sed in nono fit
in brachio/ ut dicit unus ex d

desacra vnctõne . c. vnico ff. vel legit[ur] de vnctõe que fiebat in legẽ vet[eri] nel lr̃ ff consuetudinẽ spalem aliqñ tñz

Ri qñ contempñ vel negligã / q̃ negligẽcia in his que sunt de necẽ te salutis nõ est damnabilis ff̃ contempt̃ inducit piculum culpe Ded negligã piculum pene damnãi / quia diuq̃ truct[ur] purgatorio / nõ pẽ confici ñ depane q̃ scauto q̃ panis non aut q̃ sẽtur ff̃ nitit̃ gitur depane q̃ sẽtuto tñt qñ confic[ur] nõ aũ qm̃a rpẽ panis est ipsum sacrãmtum rẽ

De xxiiii

Nunc adconsideratõz / Hec est

pars illius partis / in qua agit spã[r] de sacris nõne legis / cgit em̃ de v. sacrẽ / que ptinẽt ad statum pẽ / hit agit de duob[us] vltimis que ptinẽt ad statum eccl̃ie / et primo de ordine qui ptinet ad ghoim spiualez deinde de matrimonio / qd ptinet ad carnalem ad ppo vj / in hac q̃ parte primo agit de ordinũ distinctõe q̃ hac ij̃o de ordinũ collone q̃ ppo v ff̃ prima parte / primo agit de dispõibꝫ / que ordinẽt ad ordines / tio de cripis ordinibꝫ hostiarij / tio de officijs et dignitatibus que ordines consequunt[ur] sunt ii et alia / in prima parte primo agit de dispõe / que requir[unt] ad ẽe dine ff̃ septẽ sacramẽta gra tales q̃ / tio de dispõe que ad parte cor[is] ff̃ prima tonsura coronã / in ha parte primo agit de ordinũ / de mꝰ ordinibꝫ ordinibꝫ / et quilz ordo hẽt fieri spale cap[itu]m / hostiarij / tio de libris maioribꝫ et quilz ordo hẽt fieri cap[itu]m / quitus ordo vel pt pars ra in vij ptes diuidi ff̃ officia vil ordinũ / in tra pte primo agit de officio et dignitate epali / et alia / secundo de gradibus dignitat[is] epalis ordo epor / tio de gradibꝫ dam officijs minoribꝫ / quor[um] dñ re

Hic querunt[ur] q̃tuor

primo de dispõe antecedente ordinẽ / ijo de ordine / eo de effectu ordinis / et quarto de quinq̃dam officijs que ordinẽ q̃cquirũt / circa p̃mũ q̃rũt tria / primo an to ustina sit q̃ cuna dispõit ad ordines / ijo an ipa sit ordo / tcio an tpalia abremũcabo sit ei annexa

Ad p̃mũ arguit̃ sic

proceditur / n[o] q̃ non sit tonsura dispõ / q̃ attadi in corpa legẽ diuina reprehendit[ur] / Unde Ie xlix / pistalbo sẽ omes / qm̃ attonsi sunt i coma / q̃ nõ est faciendum / ter capilli dati sunt in ornatũ ne / q̃ grauẽ nam̃ p̃ficiat / non abicit / q̃ nõ dictat capillor̃ abiectiõm / cõtra hoc est q̃ tota[r] debent remoueri / q̃ nazareni / a q̃uor̃ ritu tonsura p̃ nitrodicta est / ut dr mgr̃ / tota[r] radebant[ur] / hui[us] / q̃ clia tota[r] debet radi / item capillor̃ dispõsitio sigñt abiector̃ capillor̃ superfluor̃ / sed clia / q̃ superflua debent abiici / q̃ omes capillos debet deponi / sed tonsura ẽ signũ regni / sine dei regnãt est / q̃ decet ut signũ tonse habeãt in capite / illi q̃ spã[r] deputat[ur] huic dei / item q̃ms mẽte debeant cherc deo in me. / tu ff̃ patrem mfiorem tonse debeat tpalia ãministrare / q̃ in signũ hui[us] gẽne dimidiari q̃ ps corpis sit cor̃ / ff̃ no mfior / amplius iudicat[ur] q̃ sit dispositiõ ad susceptorũ ordinũ nitt / quia ntio primi est dispar alacritis / quam mẽ ministror̃ eccl̃ie q̃putãt / ff̃ per tonsura q̃s distinct ad alacritas / per ordinẽ q̃putatur mẽ ministror̃ eccl̃ie / q̃ primũ ẽ tondi quam ordinari nitio

item sicut dicit hic mgr̃ / eccl̃ia ordinati sunt clici / q̃ non pẽ q̃s ẽ esse ordinatꝰ nisi primũ sit clicus / item ysidor̃ statuit vt ẽ nrulis q̃rimonijs primũ faciat mat[ri]m / sit clicatꝰ et sacerdotiũ primũ faat pbrũ / q̃ sine clicatu nõ pt ordo primus esse / contra magr̃ nitiẽ ordinatim ad ordines / dispõ q̃ ẽ in aĩa q̃ que est in cor̃e / q̃ gra q̃ tonsura / ff̃ sine gratia pẽ suscipi ordo / q̃ multo magis sine tonsura / ter ceritus ordinat[us] ordo post ad sequẽtes / q̃ tonsura ad alia q̃ ordines / sed sine post ordine pt suscipi

an tonsura sit ẽ dispo ad ordines an sit necessaria ad suscipiendũ ordinẽ

an aliq̃ annexa dicat esse

positor go multo magis sine tonsura ordo
¶ Ite ad pmam q̃ conscp̃ in omi tñsitu
a statu in statum/ q̃ cũ mtponit aligna
di spõe media/ sic mtrusitu a statu laicor̃
ad statum mistror̃ di/ q̃ cũ mtpõ pma
tonsura/ per q̃m illi q̃ tonsurat̃ a statu
laicor̃ sepant̃/ et ad statum mistror̃ ꝑmitt̃
qma vo a statu laicor̃ sepant̃/ io q̃ enter
in signũ fit capillor̃ depõit̃ depositõ/ q̃ vo
in mistros dñi cui p̃mure regnare ē/ vo eli
gunt̃/ io q̃ cũ fit aliquor̃ capillor̃ in
modũ corone ꝛeputato ꝓ stantes ꝛ cleric̃
sine ordine a statu/ quidam sr̃a rum
sepantur ¶ Sed ad officiũ dñi mistror̃
nõn eligunt̃/ io tonsurat̃/ no tñnarit̃
¶ Ad 1m dr̃ plix ꝙ ab eccl̃ia que fiebat
in cultũ ydoli/ ꝛephenditur lege divina
/ hic cui fit in cultum dei ¶ Ad 2m dr̃
gratia ꝙ gr̃a p̃ficit p̃tinẽt adornatũ
ipius nr̃e anime/ non corpis ¶ Ad 3m dr̃
nazarenus ꝙ similitudo attendit̃ in q̃ic
facti/ sed non in spe. Nam illor̃ depõit̃
significabat cor̃ totalem sepacõm a gibus
offtijs seculi/ sed non electõm in hmõi
dei ¶ Ad 4m dr̃ septimus ꝙ tonsura clicor̃
non fit solum in signũ depõis sr̃lior̃
sed magis in signũ dignitatis spũaliũ
dñor̃ ¶ Ad 5m q̃m q̃ tonsura cli
cor̃ fit/ ordo vo in anima imꝑmit̃/ dñs
ad esse ordinis/ tonsura no ꝑexigitur/ sed
ad bene esse/ ē q̃ dispo q̃ p̃fectionis/ non
nr̃itatis ¶ Ad 6m p̃mum ē distinct̃ ꝙ
duplex est signũ distinctiũ ordinatorum
extrinsecum tonsura/ mitre/ tactꝰ/ anuli ordina
ti/ qui ordinantur distinguunt̃ signo ꝛelati
q̃ms no exteriori/ et ē ista distinctio p̃sup̃
q̃ innuit̃ me mistros dñi nr̃i no esse
¶ Ad 7m dr̃ de cli'catu ꝙ cli'catus distinct̃
duplr̃ q̃ti/ sit ē signũ ad ordinẽ et sic
omes clici sunt ordinati/ et stricte sic ē
dispo ad ordinẽ et sit ꝑ ce ab ordinato
q̃m non ē clicus sit ꝑ esse ab subdyaco
q̃m no ē acolitus ¶ Ad 8m ꝓ ista dr̃ ꝙ sic
attenditur q̃ m adesse ꝑsũm ordinis/ no
q̃ m ad esse simplr̃

Ad secundum articulum

Sic ꝓceditur. Videt̃ q̃ ꝑma tonsura
sit ordo/ cũ ma sit ordo cõstituta a solo epõ/ sita
ꝑ ꝑ tonsura q̃ti/ legims ab abbate p̃sit cõferri
in cõfessõ suo Levit̃ 8 q̃m videmus/ ergo
m̃ q̃ sit ordo ¶ Hẽt actibus cõtẽt cõtinẽtibus

actibus ꝛtinẽt spũales/ go signo cõsti
tutus ꝑ tonsura ꝑ Rabz aliq spũale p̃tigit
matus/ go ibi m p̃mit̃ tactꝰ tactꝰ go ē ordo
¶ Item p̃terea q̃ statim q̃ sit mit̃ q̃uis i ordi
dignitatis sr̃ aliqs fideles ꝙ hic hẽt sr̃
ni ecclã per sacrũ ordinis/ go est ordo
¶ Cõ milla ordo dicit̃ sine celebratõne
misse/ tonsura no fit ꝑ missã/ go no
est ordo ¶ Item in collone cuiꝰlz ordis
aligna spũalis ꝓtas et offtiũ conferẽtium
in tonsura sit mllum/ go no est ordo
¶ Next hic q̃ dit̃ an psalmista status
sit ordo videtur q̃ sic. Dicit enim ysidꝰ
li vi etymo. gra. cleric̃ ministrati sunt
ordines/ qui in ecclã dei dispmit̃/ hoc p̃dꝰ
et nomia sunt hic. Hostiarius. psalmista
lector exorcista acolitꝰ subdyacon mi
dyaconus pbr epc̃/ go psalmistatꝰ ē
gradus ecclãstici mist̃ii/ go ē ordo ¶ Ite
ad ih facit xpc̃ q̃ plectens ibi u. ysidꝰ
cuiat officia singlor̃ ordinũ/ dicens q̃
ad psalmistã ꝓtinet officiũ cantandi go rõ
go ē ordo ¶ Ite non mlg nobile i ecclã
cantare est p̃mor̃ q̃m legere dns ꝑphas
vel hostia clerum go dr̃ esse ordo ad hoc
officiũ deputatꝰ sicut adicta ¶ Ad xxiij
q. 1 cõsilium colectanee. ꝑmissa. i. cator̃
cinũ ordinat̃ pr̃ absq; licentia epi sola
missione pbri officiũ cantandi suscipere go
non ē ordo cum pꝙ sit cõsr̃ apbrõ ¶ Ite
lxxxvij d. c. 1 no. dicit ꝙ clarissimus
papa si q̃ms epiꝰ esse mẽtur sic ꝓmi
hostiarius deni lector/ pꝙca exorcista
deni acolitꝰ/ deinde subdyacon q. deni
dyacon q/ pꝙca pbr. go ꝑmissatꝰ non
ē ordo ¶ Sr̃ ad ꝓmum in q̃ntꝰ ordine
cum sit sacrũ/ ē go signũ in aquo actu
exteriori/ et ecclã tñ esse/ in collone alq
ptatis minoris/ in tonsura vo ꝑ se signũ
est tñ/ quo ordinandi/ ad ordinandos
distinguunt̃/ non go tamen/ q̃ma missa
spũalis ꝓtas i ꝓmit̃/ ideo no est sacrũ
sed sacramentale signũ ¶ Ad 1m dr̃ de collõe
a solo epo ꝙ h̃ q̃ tangit no q̃ fit ordo
sed q̃ma ē electꝰ et ꝓpatꝰ ad ordinez
¶ Ad 2m dr̃ de actibus ecclẽ ꝙ alius spũale
ꝙ nõ actibus ecclẽ cõtinẽtibus dnr̃ vel tangẽ
signatum sol' vel tangũ tactum/ p modo
modo spũalia ꝙ nõ cõtinent actibus q̃ pmit

an ꝑma tonsura sit ordo

an psalmistatus sit ordo

xxxiiij

de sacrm̃ tribꝰ / secundo mo attribꝰ qm̃ sunt de sacrm̃entis / d̃ aũt signatiũ non tenet conferre / sed confert signate / modone ¶ ad 2o dr̃ q̃ dignitatis nõ quelz dignitatis in ecc̃a est ordo / sed illa in qua spãlis ptas conferꝛ in ordine ad sacrm̃ elikãsic conferens vel dispẽsans ¶ ad 3am dom̃ q̃ ordo accipit multip̃ Nam a q̃ d̃ nomẽ dignitat / ut ei cpat dicit ordo saltim q̃ nomẽ officij / ut cũ psalmista dr̃ ordo / sacrũ nomẽ spãlis potestatis · ut cum dr̃ Aaron̄ dr̃ ordo / sic ultimo mo attribꝰ q̃ ordo dicit sacrm̃ hoc aũt mo psalmista non est ordo q̃ officiũ q̃dam annexum ordini lectoris Nam lector legendo / exercitat mysteriũ / sic tangendo devotorũ affectus / primũ non pt̃ gentes fi p̃ milites nec sed p̃ una p̃m / 2do requirit spãlem ptatem / sed pt̃ fi p̃ ministrandum · 3o nõ requirit spãlem ptatez / exercitando cum mysterio / requirit distributa plationez ¶ ad 4m exercitando affinis / non ¶ ad auctos ysydo / ꝑ ordinem accipit largissime / sic p̃ officio / sic p̃ ptate / sic p̃ dignitate ¶ ad 1m de dignitate officij / ꝑ quis sit eqne dignus offin̄ / tamen nõ requirit spãlem ptatem sicut ista / cum exercitia ad devotorũ possit fieri p̃ milites hec

Octauus articulus

sit proceditur q̃ clici non possint hre ꝓprium · Dicit em̃ 10 q̃ adiciporiam̃ q̃ qui dom̃ possidet ꝛc ꝓpria dr̃ 2o q̃ pars hereditatis mee / mihi est hre pt · go tm̃ quilz clicus cum tonsoratur / hic dicitat multi clicus habet partẽ alicui deũ hre pt ¶ tem admaiorẽ pfectũ tenet clici nomi testa q̃m vetus / dedilli non debebant hre sortem ꝓpriam aut hereditate sic ecc̃e clicus · ut habetur · xvii · q̃ · 1 · go multo fortius clica nomi testamẽti ¶ tre hug̃ de sacrm̃ aliam tam̃ non dr̃ hre clicus nisi decimas / et ea que ad decimas spectant / tm̃ statutum est de decimis et oblationibus sustinari go ze ¶ tre aug̃ ad heli decor vite clicor̄ · xcvi · q̃ · 1 · t · nolo ut aquis · t · j q̃ volunt hre ꝓprium et de ꝓpio vive vel hic nicia put ei ut decimam meã · non habit / sed nec clicus est · go clicus non licet hre ꝓprium ¶ sac dotes veteris legis habuit pecora et edes et suburbia · ut habetur xcvi · q · go ex exemplo non astringunt clica nouc legis q̃ ꝓprium hre possint ¶ tem aug̃ dicit xvi · q · 1 · Certe ego sum̃ iqm̃ statutum nullum ordinare clicum / nisi mecum velle tractare / et mea ꝓspectu dr̃ et multa multo cõsilium qui valent hre ꝓprium / quibꝰ nõ sufficit deꝰ et ecc̃a mancabit / si nolit / nõ illi ante clicatum / go licet hre clicis ꝓprium ¶ tre ꝓsper / illi qui tam̃ misimi sunt ut possessionibꝰ suis retinuare non possint · ea que accepti erant dispensatoꝛi ecc̃le quint / mihi hinibꝰ consenda / sine pctis possident sua / go licet clicis hre sua ¶ tem dr̃ cõsilium agath̃ xvi · q · 1 · epis de rebus ꝓpriis vel acquisitis si volunt hoc ibꝰ suis relinquat / go possunt hre ꝓpria ¶ tem nõ hic quit̃ an ecc̃a teneat ad omnibꝰ clicis ad dispendium / et q̃ sic · quia qui altaris seruit de altari vivere debꝛ ꝙ 18 · q · cor̄ ex / nescitis q̃ hꝰ qui altari seruit ꝛc ecc̃a ad altari seruit ¶ tez dicunt infra · ut ex iii de prebendis · c · cũ de caplis / q̃ tamen ꝓ ordinatoꝛes vel ecc̃e ꝛc̃ ꝓvidere dr̃ ordinate ut nec ꝓ eos iniuria consequat̃ ¶ tem dicunt infra ut ex iii de pben · t · 1 · q̃ epus vel clicos non faciat vel si fecit ecc̃e unde vive pos sint / go ecc̃a tenetur clicis ad dispendium ¶ q̃ clica ꝓ modus ordinibꝰ non tenetur ad officia ecc̃e / go nec ecc̃a tenet eis ad dispendiũ ¶ tez ꝓsper clici q̃ d̃ bonis ꝓcurum ꝓfectari possunt / si q̃ pauper est attingit indecenter mendicare et bibunt ¶ ad ꝓmam q̃m clicor̄ q̃dam ꝓfectus gem lutum / et hoc non licet hre ꝓprium / q̃d non · et hoc licet hre in usu / nõ tamen in affectu / dent · n · dño cultui ea q̃ possident sibi ecc̃e / nec tenet̃ animo abire ¶ ad 1m 10 ꝙ hre ex dñi ꝓcata · qui posse deo ꝓmittit̃ nõ ꝓmittit̃ ¶ ad 2m de lictis veteꝛ testi ꝓ non debebant hre sortem ꝓpriam ab aris tribꝰ eo q̃ ꝓpter cultum dei debebat morari nec ods · s · tamen singulis tribꝰ ꝗ tribebant ꝓpas passiones cum illis ¶ ad 3m hug̃ ꝓ loquit̃ de debito ꝓfessionis non utilitatis ¶ ad 4m aug̃ q̃ ꝓ quod a principio usq̃ sonuit tm̃ ꝓ modo rem tenet ¶ ad 5m quod q̃ clicus aut est promotus ad sacros ordines aut

an tpalem abrenuntiet̃ sit ãngca ordinãdus / vel clicus dicant hre ꝓpria

non ſſi ſit aũ hr aliũde vnde vnc pgsit
ſrſſrit / et tẽ cẽa nõ te[n]r ei · qma nõ mdzgz
ſant non hr et tmr tenet[ur] · qma cẽtr obli
gatus est / non valens redire ad actꝰ ſrẽ
et qma indiget ſi nõ aũ dſp mt eccle
nec hr aãs vnde ſustentet[ur] et time cẽtia
tenet[ur] ei · q̃ dim dſp mt ſaũ non · et time
cẽtã non tenet[ur] ei / nſi ex hongstate ph̃z
alĩ pauperima nõ q̃re dr hr iñ lq̃mĩ
ſic ſunt intelligenda rẽ

Tertia ſcandi pblauua

Tria q̃runt · Primo an ordo ſit i cẽtã
et q̃ ſit · Secõ an ſit ſacrũ · Tcio de diſtic
cõne ordinũ et q̃ncione rẽ

Hde primo articulum

Sic p̃cedit̃ / Videt̃ q̃ in cẽtia
non ſit ordo · q̃ in cẽtia dr ee vnitas
epi[sc]ꝑ viij ſolliciti ſ̃uare vnitatem ſpũs / nõ
go dr ſpitas / non go ordo · Item ſic mons
apl[ic]ꝰ ꝑ hi · ij · vnuſqmq̃ dr reputare
alterũ / ſe ſriorem / go milꝰ dr reputare
ſe maiore in ordine · Item q̃ in eo
quo nõ dr ſſum q̃ꝫ / pos ſmm̃ / go ordo
non dr esse mt bonus / ſed nec mt malus
go nõ q̃m dr ee in cẽtã · Item in angelis
e ordo ꝑ manifestam excellõtiã naliũ
et g̃tuitꝰ · Sed cõtra fideles nã ſunt
equales / in equalitas aũt g̃re nota esse
non pt / go non dr in cẽtã ordo esse · Sed
que adeo ſunt ordinata ſunt · xp̃o xiij
go cum cẽtia ſacta officia adeo ſint / oz q̃
hr aut ordinẽ · Item vulgꝰ e multitudo
ſine ordine ibi est confuſio / in cẽtã non
dr esse confuſio / go xp̃o inconuenit ordo · In xta
hit q̃nt[us] q̃nõ ſit ordo · dicit hugo de ſ̃
vict · ordo est ſignaculũ q̃dam in quo ſpiale
ptas traditur / ordinato / et officiũ · Sed aut
ſignaculũ / ſtat p ſigno exteriori · aũ pro
miori / ſi pro exteriori · ergo ~~effectus~~ cum ſit
ordo aũt manet / ſi pro miori · q̃ id est
effectus ſacri ordinis / non go ordo · Tertio
ordo e rõ / go ſundat[ur] in virtꝰ q̃ e mo / go
ita e ordo in ſubditis / ſic in platis / go male
diffinit[ur] ꝑ ptatem · Item offm aut ys 89
li · de offi · dñs 9 actus cuiuslibet pe / hiſtri
cuta patẽt ſactum aut q̃ruñ nõ ſint
mali / go nõ ſunt offm / go nec ordinem
Item alĩ hetur ordo ſme exequtõne
go ſme officio / go offm nõ e ordini esse
tale / go non dr p officiũ diffiniri · Sed
ad p̃mam q̃onẽ / q̃ dr q̃ nõ solum e eius
m ſe / ſed cauſa entiũ ſortiẽ vo bonitatẽ
ſuã q̃ntat · put q̃runt creaturꝰ q̃ntat
non tamen [illegible] / ſed et caritatẽ
hmĩ e q̃ ſic ordo dicit rõnẽ aliq̃s cari
tꝰ · ꝰ mſio / tam in cõrib⁹ q̃ñ in ſpualib⁹
tam cẽtã in hoñib⁹ ſ̃ſtr e in cẽtã tñ
in tpalib⁹ q̃ñ in ſpualib⁹ quoſdam ſriores
cõſtituit · quoſdam inſriores / ſriorib⁹ cõd
ptatem mſio / dit / que ptas in ſpualib⁹
ordo appellatur · Ad 1m de vnitate ꝑ
vnitas dr esse alioꝝ / ſed non officiorum
Ad 2m phi · n ꝑ vnuſqmq̃ alĩm
ſriorem reputare dr in mito / ſed non
in officio · Ad 3m q̃ꝫ lq̃mt de ptate
in mito / no offitꝰ · Ad 4m de angelis ꝑ
non e ſimile · qma ordo angelorũ attribuit
penes dna g̃tiam ſacientia / ſed ordo ho
ꝓuenit gratis data · ſ ꝑuẽ dram ptatis
Ad 5am q̃m ꝑ hugo de ſ̃ dicit
ibi ſacrũ ordinis / pactum exteriꝰ q̃ ap
ꝓbat ſignaculũ / et p effectũ miori / q̃re
applicat ptatem / et officiũ / ſed ptas dicit
ipe hmĩs miꝰ / officiũ vo executo eius
Ad 6m / ſignaculum exterius transit ꝑ
m ſe / ꝑ manet in effectu · Ad 7m de ſcdo
ꝑ ordo non dicit ibi zelum ipsum / ſed
ptatem ordinatã · Ad 8m q̃ ſ 89 ꝑ
offm dr q̃ q̃ actus ꝑ q̃ patẽtiz
ad finez ad q̃ est / nõ ad ſubm in quo e
Ad 9m de executõne ꝑ q̃ tñ e debite
ſacrificia ſemp cũ ptate cõferunt ex
q̃nõ ſed dñi hẽnt ris q̃ tñ git exmala
dispoñe ſuſcipientis rẽ

Hde ſcando articulo

Sit proc[ed]ꝰ / videt̃ q̃ ordo non ſit ſacrũ
/ qma ordo e rõ q̃dam · ~~et~~ est ordo ait
augꝰ li · de ci dr / pũ dicit̃ q̃ vera
ſna ebrietas lotꝝ dicit̃ / ſacrũ nõ est
mle elim / go rẽ · Item ordo e nõ tñ
in hoñib⁹ ſ̃ in angelis / in angelis vero
multũ e ſacrũ · Tertio ſacrũ e ſpiale
medicina / ordo vo confert dr ſanis et
ptis non infirmis / go nõ e ſacrũ
Sed ꝓ q̃ q̃ vnuſq̃q̃ tale vocũ magis
tale dr alia ſacra ꝑ ptates ordinis cõ
ſtituũt / go vocũ magis e ſacrũ · Item
ordo e ſignũ ſacre rei / et cauſa qma
ſignaculi e in quo cõſtituit ſpialis ptas
go e ſacrũ · Ad ultimũ in q̃ non ſit
ſacrũ ꝑ mm none legit / q̃ ta in lege

ar in oclud ſit ordo
quod ſit ordo

ar ordo ſit ſacramẽtũ
in ſit ſacramẽtũ nouæ legis

xxxiiij

nec qz in lege mosi fuit sacdotium go ordo ¶ Item vnita ē ecclā a pmo instō nz ad vltim go qz vnus fit ordo in futurum ecclā sutor ¶ Item in vet lege ficbat cō servato sacdotum et pōtificat sic fit in ecclā go similiē cāt ibi ordinis sacrm ¶ Extra hebr vij. trāslato sacdo qz go rē go ordo iste fuit debilis/ go non fuit sacrificiū ¶ Item ordinatq in vet lē. mth. ix. in nona dicat ordinavi ¶ Qz sacrm ordinis videtur non dz go iste ordo non erat sacrm ¶ Cumplius in qz ordo no fit vnus sacrm nec plures. si enim homo ē alb/ go plures homines plas alba/ go assimili si ordo ē sacrm go plos ordines plura sacra sunt ¶ Sed ecclia sacrm no sunt in signa exteriora et signa melioza ¶ Sed plura sunt ibi signa et signa go plura sacra p ecclām ¶ Item magis dicit sacdotiū ad ynaconatu qm a sacdotio alicd/ go cū duo sacdotia differunt uno vt qz ynaconatq et pbiterat differant spē/ go. tum dm se spēs no q̄stituit aliud unum/ no erunt vna sacrm sed diversa ¶ Qz maior ē vnio ecclē in parte superiori sicut sunt in archa noe que cōsecrata ē in cubito uno ¶ Sed vt sed sacrm partis inferioris. s. bap q vna ē/ go eadē matq sacrm partis superioris. ordo ¶ Item vnitas sacrām talis attē in qpactōne ad finē vnū/ omnes aut ordines qpantur ad vnū actum scilicet mi. s. consecrationis vna corpis go sunt vnū sacrm ¶ Et ad prima qonē/ qz ordo dupr actū in hac mā/ scz ritq in quo consistit potas spūalis/ et sic ē sacrm tm/ scz potas ipa que confertur ¶ Sic ē sacrm et res ad 1d de libr. Et ordo/ no dicit ff hō ad diuinū cultū/ sed potas vel rutus in quo q̄stitur ¶ Ad 1d de anglis Et no actū vnitate ordo in anglis et in homib/ qz potas corp non datur in a to signo sen li/ sic potas hom ¶ Ad 1d de benedictiōia Et ordo media est/ no ipm in quo ē/ sed ppt altius se cui collatum non in remediū p/ sed ecclē unde datur ad tollendū defectum ignis e in ecclā/ pog qm in p ¶ Ad ham qon Et sic sacrificia antiqtus dicebant animis qz ordo defuncti in os abordine none le/ non dicebant sic signa ecclie sunt vbra et corpis sacrm no ordinis/ non sunt in ecclē

an ordo sit vnus sacramentum

scdm vitatem sed secdm figuram ¶ Ad 1d in omi lege fuit sacdotiū Et id sacdotium erat figura nec sacerdotij non sacdotium vnū ¶ Ad 1d vnita est ecclā tē Et qm vnita sit ecclā/ tamen non sis ē ecclē status/ sacra vō respiunt ecclē statum ¶ Ad 1d de sacramentis caractis Et tota ista q̄stiō exterior erat/ no multū signū no causa Nam nec gratia conferebat nec caractēm in p̄mebat ¶ Qz am q̄stio Et vnū aliud nihil dicit tp. a' vnitate indivisibilitatis sic plures/ sa q̄ tunicate lucā sunt p̄fectis et sic dnp xp̄au ap fectōne vnā forme sic corp beatū sali a p̄fectōne finis sic dom. q̄libet vltimo modo sacrm ordinis/ vnū ē/ cp dnūs ordinibus sp̄alibus q̄stitutum/ qm omnis ordinat ad vnū actum vltimū/ q̄fectionis Et oibus sic ¶ Ad 1d de homie et aīali Et no ē sic qm ho ē pars subiectiua alis sed ordo q̄ntū no ē p̄s subiectiua sacrī ordinis sed p̄ le/ tota tū aū vle tm tū parti ad est p ecclām et ē totem tota vna si multiplicatur pmū multiplicat totum uno p̄ le tm tū pti ad ē si cōm. sed no sed totum ē totū uno vni pti tm. s. sibi et id no multiplicatur m̄ multiplicat pmū ¶ Ad 1d de plalitate signoz ꝛc Et qm̄ plura sint in se tamē ad vnū vltimū signat ordinatur qno ꝛcapiūt vnitatē p lig cui hoz non ē p̄se completum ¶ Qz ex oibus resultat vna p̄fta ad significandū ferunt spē. tū ea que sunt diuisa spē q̄stituit vnū vnitate finis q̄tus no vnitate forme ꝛc

Hoc autem ecclesiastice

sic p̄cditur. Qr qp plures sic ordines qm. vis/ qz ecclāstica ierarchia ordinata est sed exemplar angelice/ sed in angelica sunt ix ordines/ go et in ecclāstica tē q̄nto aliud magis recedit ab vnitate tanto magis multiplicat ad/ go cum ordo ecclāstice ierarchie magis recedat a bīte s. ab ordine diuine ierarchie magis multiplicatur ¶ Item ordines distinguūt in ecclā sed dona gratie gratis data non gratum facientis/ dona vō gra

plures

Quot sint ordines ecclie

grat̃ sunt ix̃e · ut hẽant · 1 · totꝰ pōt · aũ
dabus per spm̃ sermo sapiẽ ꝛc̃ go ordines
pontifices ecc̃iast̃ici sunt ix̃e ℂ ex̃ hinc̃ datur q̃ sunt
pontifices q̃ma in p̃ma mutua ecc̃ia no fuit
nisi tres ordines · s̃ acolythie · exorcistie · et lectorie
et diaconi ℂ ideo go plures sunt in ecc̃ia
nostra / aũ ubi sunt diuisiones ordinũ
aut hoc superfluitas ℂ tres ordines distinguũt
ab actibus ordinũ · sed actꝰ ordinũ no sunt
nisi tres · s̃ purgare illuminare et perficere
go no sunt nisi tres ordines ℂ item
sed ab ordinũ aut ẽ totus ordo in partes
subiectiuas / aut totus integralis in partes
integrales · sed in partes subiectiuas go pa-
tet manifestum ordines sequuntur ordinẽ pdi-
catum go tot erunt ordines quot sacrũ
si in partes integrales / go ordo do nullo
modo ordine pdicabit ℂ amplius nisi
q̃ non sit bona diuisio ordinis in sacros
et no sacros / q̃ma q̃libz ordo sacrũ
ẽ / go tres sacra ℂ item q̃libz ordo deputat
ad aliq̃ officiũ sacrum / go q̃libz ordo sacer
est ℂ item canones tres ordines tantũ
sacros appellant · s̃ pbiteratum diaconat̃
et subdiaconat̃ · non go omes ordines
sacri sunt ℂ item tres soli ordines sacis
officijs astricti sunt / nam alij ministri
inde pōt sunt go soli tres sacri sunt
ℂ amplius in̄ q̃ centralit̃ sunt q̃nq̃ ex̃i
q̃ma maior ẽ q̃nq̃ordo omnis inferiores
ad primum / q̃libz aplz ad ordinez / s̃ nullꝰ
ordo pt̃ institui sine hoc ordine go milites
pt̃ institui ordo prior sine inferiori ℂ item
in hijs quo ordinant̃ur s̃ primũ et postq̃
sublato priori tollitur posterius et no ecꝰ go
ut remoto alio remot̃ homo no ego go
remoto ordine priori remot̃ posterior et no
ego ℂ item sic ordinat̃ species minoris sic
species ordinis s̃ primus et posterius s̃ nisi
posterior non pt̃ esse sine priori go nec ordo
posterior sine priori ℂ item in toto potestati-
uo no hent̃ pars prior sine inferiori
nam no hent̃ rationale sine sensitiuo
nec sensitiuũ sine vegetatiuo / ordo aut
ẽ q̃dam totum pōle go no pt̃ hre ordo
prior sine inferiori ℂ ꝗa quibꝰ omnibus no
includit̃ in alio omne pt̃ esse sine alio
sed offm̃ vniꝰ ordinis no includitur

in hijs · duobz ordo in sacris et duobz sacris
ꝑy ordines sunt ꝗnq̃

pontifices

Ph

m alio go omne pt̃ esse sine alio ℂ item
sacrum iura nih · de sollicitudo rectus
p saltum p̃mota non dz in eod ordine
suscepto ꝛordinari / sed in ordine pt̃ inferio
go ordo prior pt̃ esse sine inferiori suscipi
ℂ ad p̃mam q̃on / q̃ pontifices ordinat̃ tota ad sacrum altaris p̃ncip̃
ordo cui ministrꝰ ecc̃ie cum sunt mediatores
xpi et ecc̃ie / ordinant̃ ad faciendũ vnioz
ecc̃ie cum xpo / hoc aut fit maxime per
sacrum eukaristie / in quo per altaris sunt
unde de sacrum vnionis hoc aut vnio
dnr̃i actu fit · q̃ma oz fit approximatioz
xpi ad nos per sacrũ q̃ secundũ / et approxi-
mationis nri ad ipm̃ / p digna eius ꝯsecra-
tionem fin̄ p̃mo actu dicunt̃ tres pontifices
ordines · q̃ma q̃libz diaconus maior sacer
accipit apls / et offert / diaconus diaconꝰ
accipit a subdiacono et offert p̃bꝰ / p̃bꝰ
accipit a diacono et offert ep̃s / q̃ sacrũ do
cum ho actu de sunt / ut oz inferiores
ordines / disponunt̃ eum ad approximationẽ
digna / aut p remotionẽ phibentiũ / aut
p tollendũ dispositiones contrarias / removendo
phibens dnr̃i est / aut malũ hominis
q̃ fit p hostiarium / aut malum demonis
q̃ fit per exorcistam / sic de dispositionibus
dnr̃i est / aut illuminando intellectum
q̃ fit p lectorem / aut inflammando affectum
q̃ fit p acolythum / sic de ceteris de
nominibus deportantibus ℂ ad id q̃ anglis
dicit q̃ in ecc̃ia ꝛomana disponat̃ur
ad exemplar anglice / in hijs in quibz
cum ea quelt / non tm̃ in hijs in quibz
differat / differre aut in modo illuminationis
et purgationis / et perfectionis / q̃ma hijs actꝰ
in angelis / fiunt sine sacramentalibus
signis / in hominibz no p̃ signa sacramentalia
in ordines angelorũ / instituunt̃ penes
modũ suauẽ suauẽ illuminationis / adeo or-
dines no ecc̃ie penes q̃ritatem ad sacrũ
in id / quo ecc̃ia principalius deo ꝯiungit̃
ℂ ad id q̃ dicit aliud magis recte dicit̃ q̃
hoc vnum est de multiplicatione pentacostes
essentialiũ ℂ sed no bene dicit̃ / na q̃libz
aliꝰ simplicius tanto potentius / ordines
no penes potestates distinguunt̃ / sed deo
plurimos sunt in angelis q̃ in hominibz

ad id de domis gñ

¶ Ad 1d de dome grē gratiē date ꝓ
q̄ nos ordines distinguimꝰ si dona grē
grate date / non tamē secundꝫ dona ista
illa eni ordinat' ad miricla facienda q̄
si dona alia si ꝓfates sacra mēbra
¶ Ad 1d de octa ꝓmissa ꝓ q̄ pauciores
essent fideles ro maior multiplicand' mīs
sint nūi ¶ multiplicato cultu diuino
ꝙ ministros cultꝰ multiꝑ ¶ Ad 1d de
ebus actibus ꝓ si illos no distinguiꝰ
ordines eni sint grē oīb; ¶ secundꝫ
acta potatū sacrāmtaliū ¶ Ad 1d de side
ꝓ triplex ē totum si hoc si toti vle
q̄ ade si eēm et vtute cuiꝰ sue pti
et totum integle q̄ no ade si eēm
nec si vtutem cuiꝰ sue pti et totū
pōle cuiꝰ sue pti si eēm no si totū
vtutem suo tui pti sēori / Dnūs or
dines in spāles ordi es no ē dnūs
totius olis nec totus integlis sed
totius pōlis ¶ Ad sām q̄m ꝓ dix
est acta octa sūt ꝓtates/ymus ꝛc
ta pit/salius ꝛc membroꝝ/ymg i con
fitendo cor q̄ os sanguiem xpi/ ¶ q̄
in dispondo ecte mēbra ad finis ma
dntatōm sp̄mus ē nobilior et sacrdr
q̄m secundꝫ/so eccl ordines q̄m mio
rū mediatus de fin ut/dnūs sac spāli
q̄dam ꝓrogatiua/alij no non sacre/no
adfectu sūtat gnalis ¶ hō spāl
sūtatis/ꝓ hō pz ꝓ ad obiecta ¶ Ad
3am q̄m ꝓ sic distinguim acta
sic et ptates/et sic ptates sic ordines
finiū ro acta ordinū ono sunt distincti
nec vnus in alterū recto includit/q̄ mo
ad illum aliquatenꝰ ordinat' / similit
se hui ptates ordinū/et ordines/hui
est q̄ ordo sūor pē suscipi sue ministroꝝ
no tm eius q̄ga exequto huī ¶ Ad
4d de bapo ꝓ maior ē quexis ordo
inicē. i. ꝓmajor et similior q̄am
ordinis ad bapm no tamē maior
i. magis necē q̄ bap q̄ ē fundamentum
oīm sacroꝝ sic q̄nexio lapidis i pite
maior est ꝓmo vno vltra ꝓ

¶ Ad corp ad fundamentū maior ē homo
in bapo nato q̄ fetus ꝓ passus fuscep
tus baptismū sacroꝝ. Vnde sue ea no
ꝑt subscripi multum sacrm sacre in sacro
q̄ finatōne q̄ quidem de congruo requiꝰ
¶ Sed non de necio ¶ Ad 1d de sublato
posse ꝛc ꝓ hic vm est q̄n ꝓmi i posteri
includi sic actal in homie / no a q̄n pz
non includit in posteri ¶ Ad 1d demis
ꝓ non ē simle q̄nta mle maior includit
in maiori ut ps cuius ¶ maior ordo no
includit in maiori ¶ Ad 1d de toto po-
testatiuo ꝓ hic vm ē in toto potestatiuo
in q̄no ptas mīsor includit in sūori
non in illo in hoc distincte sunt cum
suus potestatiuꝰ ꝛc

Circa tertium proponit

q̄mus ta ¶ ꝓmo si gratia
in ordinatōne consecrum ¶ Sco si caracter
in singulis ordinibus imꝑimit ¶ Tco in
quo actu ordinatōis caracter ipmat

Primus articulus

sic proceditur. Vid q̄ gra in ordie
non cōsecratiu/ q̄ ordo q̄ de secrum
ignoe ordinat/ gra no ignw. e no oppo
¶ Item nulla cā ꝑ supponit effectū
q̄ ordo in ordinando requit gram/ go
non efficit caim ¶ Item ordines sēdm
gratis datas distinguim ergo in eis
gra gratum faciens non constituꝰ q̄
sacra. no. cē. efficiuꝰ q̄ figurant
Sed sacrū figurant gram/ go efficiuꝰ
eam ¶ Item. S. d. i. dix magist
q̄ sacrm ē nūl visibilis gre. visibilis
forma. vtant eius similitudo gat et
causa existat. go alicui sacrm causat
gram ¶ Amplius requiꝰ in q̄ non
reqmatur gra q̄ma ꝓ ordine q̄stituit
q̄ns dispensator sacroꝝ/ sacrū od
dispēsare ꝓsumit abomis et annalis
/ go ad hec non requit gra ¶ Preā.
sed ppe q̄ illi non repellebat ipse
peccatores ut pz. sup. ergo inconvm

a gra effect in ordinando
an in ordd requiꝰ gra

q

2

ministio sacramentali ¶ Item sacramenta
sunt medicine q̃ pena medicine no
nuq̃ suscipiede sunt a ministrantes
q̃ a sanis q̃ sacra nuq̃ a peccatoribus qm
amittis ¶ q̃ Item papa honoriꝰ deseid
aarun qui hmõi macham nõ offendat
patres roz̃am dominũ / nec attendat ad
ministri eccie q̃ h glo. per agnam
omne vicium intelligitur / q̃ nulli
hmõi ad vicium q̃ dño ministrãe ¶ Ite
dicit hit nigr̃ q̃ in ordinandis requr̃
bona vita et doctrina q̃ requr̃ gra
¶ Amplius in q̃ quid sufficit sola
gra sine q̃ dmacte / dicit. u. crisog
. non omne sacdos sanctꝰ e. s. omis
sanctꝰ / sacdos e / q̃ sacdote sufficiet
facit scitas / q̃ gruitia ¶ Item gratꝰ
q̃ mis alteri ꝓficior tanto gdu alteri
sco quito quis sanctior / tanto dꝰ ꝓficior
q̃ tanto gradu alteri q̃ sola scitas
quãtũe sãt in ordine sufficiet ¶ q̃ sci
tas pt amitti / ordo no pt / q̃ scitas
no facit ordinem ¶ ad ꝓma q̃m
q̃ cum dr̃ pfta sint opa. cuiusdam
ptas aligna / dicit ea pprie q̃ gruc
pt excepti actum rligiꝰ ptatis / ni pedi-
mentum sit a parte eius / gra aliter
gratũ facientis nisi e / no solum ad
digne suscipiendũ sacra ¶ sed etiam
ad digne ministrandũ / et io in sacris
ordinib⁹ ꝓpr̃ alioꝝ sacroꝝ digniam
dispensatam confitur gra / ꝓpt quã ipꝰ
ad digna suscepcõm perficit gratꝰ
¶ ad 3 de tertio ꝙ ordinis sacra
dicitur nõ in remedium pene / h etiã
ad pfectionẽ virtutis / nõ tñ requirit
aut sit p dispensacõm sacroꝝ et doctr
sacre. q̃ si digne / no pt sine gra
/ io gra confitur in ordine ¶ ad 4
milla ca re ꝙ da e gra q̃ dicitur
in ordine s. q̃s ad dispensacõm sacroꝝ
aloꝝ salũ / q̃ne pficitur / plus ad
digna suscepcõm / sacri hmõi ¶ ad
4 ordines distinguit re ꝙ q̃m
distinguntur s. dona ptatum

3

spualiu / tñm excepto rligiꝰ sine gra
gratum faciente / ꝙ no pt ¶ ad 5am
gom ꝙ sic non e ydoneꝰ ministrare
regi terreno qui no h gram / e origo mali
sic non e ydoneus ministrãe regi celesti
qui no h gram cum sit inimicus eius
angelus se ad ministrandũ regi / pt ar
ritatẽ offendit enim / sic angelus se
domino ministrando et eo ad suscipiendũ
dini ministri / requr̃ gra in ministro
¶ ad 1 de dispensatione ꝙ q̃nis sanctꝰ
sacra dispensari possint / de pt facti
ce / no tñ possunt digne s. de pt m
¶ ad 2 de ministro pti ꝙ no e sic
qm ad ministri erat rectꝰ in rebus
non sacris sed virtus e spualis in rebus
sacris ¶ ad 3 de medicinis ꝙ q̃nis
sacra sunt medicine spuales no tñ
psumit nisi debito mo dispositus sic
nec recte ¶ ad 3am gom ꝙ gra
donũ pte q̃ e / et spualis / et occultum
credo vo effectus spualis et ad utilitatem
rei publice principaliter / et io sola gratia
ordinem no constituit q̃ requr̃ sacrum
¶ ad 4 cr̃sog ꝙ lo. de sacerdote
h nomiã ministrantium / no h significat
nomiã nãz ministrando aliqui lacrymari
patet / qm sigo / sic si dicat oma
ledit pedes est lapis. sacdos. u. de
q. sacta dalis q̃ q̃petit ai sco viro
/ lith no q̃uenit ei effectus sacdotis
¶ ad 5 de altitudine ꝙ altior ꝓ-
quare dñs modo q̃ngit h dns pos
gradus altitudinis nre sco mag
ꝓmeruit deo h gradum bonitatis
non tñ h gradum ptatis et io q̃ dr̃
melior est sed non ptate superior

Decimus articulus

Sic ꝓceditur q̃ in moribus
ordinibus no nrãmit caracter / qm a
caracte e ptas q̃dam spualis ¶ sed
ptas ordinis q̃ꝰ non est spualis
tum detur ad actus corporales

in quo fuerat ordo sacerdotalis et scitas

in moribus ordinis nisi ma rectꝰ

xxxiij

go non mpmt caracter ¶ Item caracter est signum indelebile sed post mortem ordines licet ad actus secularis sic ad matrimonium redire go no mpmt caracter ¶ Item ultimus usus ecclie est et primus ecclie usus potestatis ordinis mortem precedentis est potestas go no mpmt caracter spualem ¶ Q ordo sit signaculum quoddam ut hec ymago in quo spualis potestas et officium traditur ordinato go in quolibet ordine spualis potestas traditur sic a non est a quo caracter ordinis go caracter mpimitur ¶ Item nullus ordo iteratur go aut non iteratur ibi sacerdotium ad est mpssio caracteris go in quolibet ordine caracter mpmt ¶ Amplius in quo plures et idem caracter in omnibus ordinibus mpmt quia unus sacer omnis est effectus sacerdotii ordinis unius est go unus est effectus eius go unus caracter ¶ Item caracteres singulorum ordinum aut differunt solo nudo alio specie si nudo go plures qualitates omnibus speciei sunt in uno subo si differunt spe go no constituunt unum sacerdotium ¶ Item ordinati per unum caracterem sufficienter distinguunt aut ordinatus go refluxerunt plures caracteres quos suscepit quilibet in singulis ordinibus potestates go et susceptis mpmt caracteres ¶ Item signis exterioribus evidentibus nutura sed diversa sunt exteriora signa singulorum ordinum go et interiora ¶ Ex ecclia primam quam quidam dicunt quod in solo supremo ordine sacerdotii caracter imprimit quia omnis alius ut dyspo ad illum adipiscendum adipiscitur ¶ Sed quia hoc est quod ecclia aliis ordinibus potestas quedam spualis tradit illa ut aut caracter est aut sit caracter fundatur ¶ Nam dicunt quod in tribus sacris ordinibus solis caracter mpmitur quia post illos non licet redire ad actus sacerdotii ¶ Sed quia quia sic nec isti nec alii omnes alii ordines utuntur go ecclia illis caracter mpmit ¶ Alii dicunt vivus quod in singulis caracter mpmitur et potestas spualis conferitur ¶ Quod id de potestate spuali sic sicut dictus sacer spiritalis est quod habet subditum corpus sit potestas ordinis tunc spualis est quod sic actum corpus Nam ille actus non ordinatur ad corpus finaliter sed ad spm ¶ Ad id de creditu ad selm et quod constitutus in minoribus ordinibus ad selm redeat caracter tu tu non delectur nisi recidentes non reordinabitur ¶ Ad id quod usus corporalis est et sicut usus exterior mutus corporalis est et tamen percipit auditum spualiter ita usus ordinis ordinatus est usus sit tamen potestas spualem licet primum sit corporalis ¶ Ad illam quod et sic ordines omnes in certum distinguunt ¶ Et in fine primum sit sit caracteres ordinum in fine omnium et ad ultimum caracterem perfectum ordinantem quod in certum distinguunt ¶ Ad id unum sacri et et omnes sacri omnes est effectus plenus et principalis ¶ Sed multi alii posse esse ad illum ordinati sic per primum plenius cum est effectus certorum alius consonus ad satisfactionis ¶ Ad id differunt nullo et sicut ordines et corporales caracteres specie differunt et tu unum sacrum constituunt quia omnitas sacri consistit in unitate finis non forme ¶ Ad id de sufficiat distinctio et quilibet per caracterem sufficiet distinguient omnes ordinati a non ordinatis non tu ordinati ab ordinatis optime aut esse plures ordines distinctos specie dignitate sacri ad quod ordinatur ad quod multe #acones requirunt et

Hic incipit tractatus

sit procedatur in ordinatorum ubique actus papae si consuerunt pontificalibus quidem quia unctio manuum depositio crucis alia mystica traditio vestium sacerdotalium et alia quia obscura expressio sunt go in quo horum actum caracter imprimit ¶ Videtur quod non in benedicendo quia id ego caracter imprimit ordini est spale benedictionis quod quis est plenius ¶ Item caracter dicit similitudinem cum eo in quo imprimitur sicut signat cui signo non autem hoc similitudinem cum benedicendo ¶ Amplius videtur quod nec in unctione quia si aliqua passio esset quilibet dicit in esse sacerdotio ad quod caracteris vocationis quia est omnibus sacris unctio vocationis non est quis go et ¶ Item posita causa potest effectus go cum in episcopatu sit spualis effectus unctionis ubi sicut spualis caracteris impressio go posset conferri in sine benedictionis sit sacerdotium sine benedictionis quod nisi negant ¶ Amplius videtur quod nec minus imponere quod in solis duobus

ordinibꝫ ſ̄cꝝ fit mañ̄ impoſito
go m eis tñ fiet caractis impſſio q̄ ſim
eſt ¶ Tez ſ̄dꝫ nisi ꝓpm d̄o ꝓbr et
ꝫ ſuetudine ecc̄e 2o mane ꝓbr aſſiſtentes
dent impone manus ꝓbro ordinādo
ꝓ vō no impmit caractez go ꝛc ¶ Am-
plius nōtetur q̄ nec ministri cōlis tradi-
tione q̄ma talis traditio ſ̄epe fit ab actibꝰ
diacon̄o / archidiaconis à no ordinat go
m actu eoꝝ no fit caractēr ordinis ꝛo
ſ̄cio impſſio ¶ Item m ꝑmissa cām no
erant hꝫ mīstri / et tñ ſ̄debat tñc caractis
impſſio go ꝛc ¶ Amplius vl q̄ nec
m indumēto vestiū ſacerd̄ōr q̄ m hm ordi-
nibꝫ non fit hmōi concessio vestiū
/ et tñ fit ibi caractis impſſio go ꝛc ¶ Ite
m ꝑmissa cām et aptē ꝓbō no ſmit
hmōi vestiū distinctio et tñ fit caractis
impſſio go ꝛc ¶ Amplius nl q̄ nec
m vbali expſſione q̄ ꝓpria ſola ii ac-
tendant ad eām no fit ſ̄cm̄ ho nec ca-
ractis impſſio ¶ Item vba ꝑmissa impōnēdo
ataꝑe claues et hꝫ ordinator vō ꝛeſſec-
tibus mīstrorꝫ non fit caractēr ꝫ tñ mi-
ſtrum ex̄tiſcrim go ꝛc ¶ Ad pmam
goīm q̄ m sacerd̄ōr nova collone ſ̄ dā
que ibi ſunt ſ̄ſcripciones ꝑtinēt ꝛc ꝛeſpō-
ſ̄ ꝑ bñdictiōm / ꝓtectiōm / manuū ꝓpōm
/ et vestiū gressiōr ſ̄ ꝑmissi vō actuum
caract impmit ſ̄ ꝑ mīstr̄ ēdictōm ſ̄ca
caract eām m ordine ꝛcōr ē et ſignificāt go
q̄ hāt ad pſ̄ignō exāis m̄ q̄no cōſecrat
ꝫ aūt ꝓfitſime m̄ esse ad q̄ magſ
trum / illo ſit ſ̄cludunt / ꝫ dicit ē tra-
ditio mīstr̄ apti ad offm ordinis ſ̄cdm
ſit potatus ordinis ſ̄cdo / et expſſio vbor
m q̄bꝰ fit offm xp̄i q̄ declarat ſ̄ꝑm
eſt ibi loco m̄ / ſ̄cdo loco ſ̄ꝑme / ad
m ꝫo actu ꝓtat ſ̄ caractis impſſio
nis m alijs ſ̄cmā vō m q̄ſib ordinib
q̄ſe ſit ꝓtas et q̄ſi caractēr ſ̄cdo
m q̄ſis actibꝰ fit caractis impſſio
¶ Nam m q̄ibꝰ ſ̄ꝑmis fit d̄icta impōne
manū. q̄ne ē ordinatiō. ordinatoꝝ / et
eſt ordinatiō cōſecratiōis et mīstrationis
ſacerd̄ōr ſm ſub ordinatio nō talitis cōſe
crati tradito ſm acolitus cēi ſen candelabꝝ
ſm exorcistus libri exorcismoꝝ ſm lec
toribus libri ſm hostiarius clauis tñ ſm
quilis vbor ſ̄mus ſ̄cmā nō nō ē dcēi
ſ̄illatim expſſe m q̄no actu fiat caract
tis impſſio nō m̄ſi ſel collatum ꝛte

ꝫ m ordinibꝫ repeti / ſed q̄ omiſſum
eſt ſ̄ꝑpli extra. ꝛ. ſ̄ ſactum. no itaq̄
/ vel ¶ Ad 2 ab hiis verbis / vnctōe
vestiū ſacraꝝ mīstrōe ſ̄ꝑ in hꝫis actib
non fit caractis impſſio ¶ Ad 3 ꝛ
impone manū ſ̄ꝑ m q̄ibꝰ ex̄mis
ordinibꝫ expſſio ſ̄cd no m alijs q̄ma
dant ad nobiliꝰ mīſtr̄i vnde hñt
nobiliꝫ ex̄amē m alijs ub loco manū
impōnis ſimꝫ / cōlis mīſtr̄i ꝑtinet ma
nū tradito ¶ Ad 4 ꝛ ſ̄ꝑbris ſ̄ꝑ ſolꝫ
ordinator manus impōnit / ordinatez
facēdam / alij vō ad honorem ecc̄e et ornā
diam ſ̄cipiendaꝝ ¶ Ad 5 ꝛ ſ̄ tradito
mīſtr̄i ſ̄ꝑ m tradito q̄m facit ordina
tor fit caractis impſſio nō tradito q̄m
facit archid̄ fit ꝓtatis collatex ꝓpſſio
¶ Ad 6 ꝛ ꝛ ſ̄mitiua ecc̄a ſ̄ꝑ ſicut
iſti ordines / inferes no erant tñc
explicite ſed implicite / q̄ ꝓtas cōmis
erat m q̄ibꝰ ſ̄ꝑmis ordinib ſic
mīſtr̄i cōſ implicite erant / mīſtri
illoꝝ ſ̄ m manū impone ¶ Ad 8
ꝛ ad vbali expſſione ſ̄ꝑ ꝫ ſola verba
no fit m eis impſſio caractis ꝫ tñ
traditione mīſtr̄i ¶ Ad 8 ꝛ ſ̄ forma
mīſtratiua ſ̄ꝑ mīſtr̄i referēdo ad actū
exteriorem non ad mīticrim ꝛc

Pars quartus ꝓbleꝝ

Quēt duo ¶ Primo de dignite
epali ſ̄ Secō de distinctōe vestiū ſit
de talium et pontificaliū ꝛc

Ad ꝓmū sic proceꝝ

Dr q̄ ſ̄ſii ſacerdotales ordine nō
ſit aliquis ꝓtas m ecc̄ia q̄ma ut dr
hic ordo ſacerdotalis ab aaron ſumpſit
exordium ſ̄ ad m verū lege nullꝰ erat
ſ̄ aaron / go nec m nova ſ̄ ſacerdos
¶ Item ꝓtatis ordinat̄ ꝫ actus ſ̄ actu
ſacerdotali ſ̄ q̄ſcumq̄ ſ̄dictum ꝛgꝝ
nullꝰ ē ſ̄ꝑior go nec ꝓtate ¶ Ite ſa-
dos m officio gerit figurā xp̄i q̄m ſ̄
p nobis m cruce obtulit go nullus
dr esse eo ſ̄ꝑior ſic nec xp̄o ¶ Sꝫ ſic
dicat dico q̄ ꝓtas dr̄ijcdm̄ ſe extendit
ad illinandū tñ / ꝓtas ꝓbr ad illinandū
et purgandū / ꝓtas epi ad illinandū
purgandū ꝛc ꝑ q̄ſcnq̄ ſ̄potestas

in ſ̄ſ̄ ſacerdotale ordinē ſit alia
ꝓtas hꝫ ꝛtiū

xxviii

a tacto maior quito se ad plura extendit
co ptas epi est maior. Item in officijs
spalib⁹ excyit ordo n a ns cr̃ds officij
omnis ꝓnaz qm̃ sit corp⁹ rapid⁹ et pceps
go multo magis hic dz si in spualibus
officijs que sunt ordinatoria. Amp⁹
in qo epus sit ords. Dicit em̃ sit y sido⁹
q ordo epo⁹ de⁹ patus e go e ordo. Te
epatus e signaculum quoddam in quo spi
ptas et officium fortiu⁹ ordinato go e ordo
Item sup̃ e ptas in ecclia s ordines
et mdictones / dignitas epalis no e ptas
mdictones. Nam ea que sunt mdictois
post ans mfiorq ordinis quitti go est
ptas ordinis. Item non e alius ordo
in ecclia qm̃ gdus quidam ecclia stico ptatis
go e ordo. Cui⁹ omnis ordo non dependet
a precedenti qn̄ possit cumsi illo ꝓmisso
dz epatus sic dependz a pbro / go no est
pse ordo. Item ordines maiores no
cumsunt nisi in sabbato epata vel q sit
in die dnica sol⁹ go non e ordo. Et
ad primam q̃m sup̃ e acta sacdotalis
omnis principalis ecc̃a capitis s q scdre
dnm̃ corpus / et quo ad hmdi actum no
dependz a ptate fiiori / nisi divina sanc̃i
onis ecc̃a membroq⁹ pare s pace fideles
ad dignas sanc̃as ꝓceptoꝝ non paratos
reniteta sit faciut mdictes ordines / et ꝓpria
s ligando et soluendo set quo ad hec ptas
eius dependet a ptate fiiori / ex n ordina-
tum regnū multitudinis descendere
ab omo dei rectore p multos medios quales
reales ad plures / mediatos et ptim
dares ad dcm̃ deū xxiiij. Q olim idem
pbr qui et epc / et angli siquidem i structi
in ecclia prius stud⁹ fierent / si consilio pbroꝝ
erat gubernabant / pq qm̃ vero eos quos
omnis q sacro baptizandi suos putabat no
xpi / in toto orbe dictum e per unū de
pbris supponet⁹ et crismatis frontia tollet⁹
et si epc noverit se magis consuetudine
qm̃ de pceptis dei te pbris esse
maiores. Ad id dicit aaron. Et aaron
et sacdos fuit in offendo et pontifex spa
ciabitur se niel in sancta / et h⁹ ordo sac-
dotalis ab ipo sumpsit exordiu⁹ in quo
erat sacdos / non in q⁹ erat pontifex.
Ad id dicit tolle causam tollis effectum. Et go

ad illum actum nulla ptas e ptas fiior
pt em̃ in omem̃ manu ado determinatam illo
impedire valente / sed quo ad actum sedendi
alligna e ptas fiior. Ad id de scriptura et
et xpi quid sunt exemplar omnis officiorū
ecclia stico⁹ / vide omnes q ordo in aliqo
figuram et git / si sacdos cui git figna-
ctus in q in pse obtulit / pontificatus
in q in ads in sacris ad offendi q sustinet
unde reputat ipius scamis maiore per-
fectionis gradum / et ideo fiior est. Ad
tam quam et ordo sup̃ pt accipi pot
p gradum ptatis / ecc̃e consecratoris dignita
corpis / sic sacdos no e fiior ordo / vel et
gradus ptatis ecc̃e quia plures et actum
sacrare sine officio / sic pontificatus
est ordo / primo modo est sacm̃ / secundo modo
non / sed magis sacramentale. Ad id q sicut
et accipit ordinē secundo modo no primo. Ad
dissimilem sacrā et id mutantur de ptate
spuali ordinata ad sacrum altaris no
dignatur. Item ptas placitus spualis
est / nec tu quis placet ordo est. Ad id
de sup̃ri ptate et ptas ecc̃e non tm
e meditatiuus aut ordinis ꝓpe accepti sed
etiam dignitatis seu ordinis accepti
constituit iter. Ad id de gradu ptatis
et ordo qui e sacrum est gradus ptatis
non tm quia sic / sed ordinate ad sacrum altaris

Ad secundum articulum

Sic procedit⁹ maior castitas requirit
in ministris noui testamenti qui veteris ergo
cum illi ministrando semp debuit hic
formalia linea exo xxviij. Ad nihil
magis ipsi. Item dignum e sacdotali
nomine veteri. Et illi habuit mitras sine
tiaras. Ex xxviij. Ad go multo magis
isti debent hic. Item ordo sacdotalis
ꝓpinquior e diacono q et subdiacono
qui ordo epoꝝ / go pq et veteribus
ergo si tunica et dalmatica. Te super
humerale et rosale et lamina aurea
erant valde nobilia ornamenta / go debent
fieri ab episcopis nouo testamenti / magis quam
ad antiquos exo ꝓ xxviij. Te archiepatus
non est ordo fiior epatui / go no debent
veteri pallio plus quam episcopis. Te papa
est sum⁹ pastoꝝ ecclasticoꝝ go magis
debet veteri baculo pastorali. Et ornatu
exterior vestimentoꝝ in ministris significat ui

tractus

sacramentum

et diaconi

pallium

ad 10

ad ornatum q⁹ quis veteri et

minorem mor quem hre debent/et ido
qma maior requirit pfcd mor ⁊ suppmis
qm̃ m medys et infimis qm̃ m infimis
et ideo et maior adhibetur ornatꝰ vestiū
Cestimata ⁊ mistaꝝ mfioꝝ ja ta
simt ⁊ alba tunicla totum gꝝ
que signat mundiciā amictꝰ malorꝝ
opm et amictꝰ m humeris q signat
fortitudinē bonorꝝ opm et cingit in
rentibꝰ qm̃ gtinctaꝰ corpm m̃ hys
m subdyacono duo sr addimt ⁊ ma
nipulus qm̃ est q. sudabolum ad ꝑt
gendum lippitudinē oculoꝝ ⁊ omes
necessaria tē q̃m̃ misterium qr̃ mistrat
tā sacrm altaris et tunica stricta ⁊
qua erant antiquis tutuabula ad
sigñdam dotrinam aplicam ⁊ lectōes
apl̃i textum/hys sr addimt duo m
dyacono ⁊ stola amictu humero in
dextrum tendens ad signandū fortitu
dinē m tollantia aduersoꝝ et dalmatica
larga ad sigñandā largitatē m dispē
sacōne sacrorꝝ hys ⁊ super addr̃ pla
neta totumdā in pbris ad sigñdum car
tatem que ē suprema oim vtutū stola
nō sr vtrinq humeꝝ pomt ad sigñi
dum arma mystica adversus et sinistr
m sinistracōne ad nos ꝓsperoꝝ hys
plura sr addunt m ecclīs sr manipula
ad sigñandū gremptū laboꝝ caligē
ad signandū rectitudinē gressuū ⁊ offerūt
tunica talaris ad signandū finale per
severantiā m agressione ardnoꝝ et dal
matica larga ad signū largitatē m
opibus mie rei mdigetāu/annulus
ad signū desponsationis ecclastice zelū
/baculū ad signū correctoꝝ rebellium
et attractoꝝ obedientium Quia ad
signū doctrie duoꝝ testamentoꝝ sunt
m archiepo sup addr̃ pallium
plenitudinē pontificalis officij/quia
princeps est ecclie subditoꝝ Ad d
de feriatis ⁊ illi tenebant ad cor
nendam tūc tempe sui mysti ⁊ sac
dotes nouī semp ideo nō debuit cis
tempus portandi sr mozalia Ad d
de multis ⁊ mitre ie significabat vi
non dum eis revelata sit fruitio sac
dotibus regni vnde m ministrando
sunt capi nudi Ad i d de tunicis
et dalmaticis ⁊ alibi dictū hys et
alia q̃ mistice misteria alia expris
ut sup dictū est Unde no dicitur

cis m qrm sunt mistioꝝ mfioꝝ Ad
d de sr humerali qr̃ ⁊ illa ad sigñā
dum sunt fortioꝝ m ppo et ideo m eius adductu
tegimt Ad i d de archiepo ⁊ pōtifice
non sit sibi tōsura nec ordine ⁊
tamē ptate et mitrādi Ad d debet
dicto ⁊ ideo nō hꝫ baculū pastoꝝ qr̃ pe
tri baculus ⁊ ptate significat/vel ad
q hꝫ/licet ad tēpus debet esse qr̃ misit bt̃s
petrus baculū suū discipulis ad q̃dam
discipli mortuū suscitandū Unde
in sola dyoc trevirēn debet ꝑ portare
baculū/tūc debet esse qr̃ tunc bt̃s petrꝰ
apl̃s mittēt quosdam discipulos ad co
ronationē trevirēn vno corpe mortuo cete
teris sunt ad petrū cum baculū suum cas
tradidit/cuius imponit suscitatum et ei
eam ꝑ pol/dies mortuū et cū eo ve
nientes trevirēn/tonsura tunc ꝑ osti
tuerunt eis ibi epm̃ primū vel ibidē
debuerunt in ecclā petrus baculus
ferebat qr̃ eccam in sola dyoc trevirēn
debet portare ꝑ baculū/regalis tūc de
bet esse qr̃ misit beatus petrus baculū
suū trevirēn ad quendam discipulū mor
tuum suscitandū Unde in sola dyoc
trevirēn debet ꝑ portare baculum

Litera sorte legitur

Q sors in electionibꝰ ⁊ probatur
⁊ id finis finit ꝑpali consilio spe-
guālie clita omē/electo cum aliqn
accipit ⁊ sitre/sic est nomē ꝑ electionis
que ē disp̃d ad ordines/salti lacte
Dic ē nomē gnāle omnibꝰ ordinibꝰ
Dicā debet esse instructus/q̃ go tenet ⁊
sitre theologiam ⁊ instructus debet
esse/quatinꝰ ptinet ad officiū sui/ut
s̃ sciat discretre legere/cantus nō exe
ponē//duos sacros ordines appellat/
q̃ go subdyaconatꝰ non est sacer
ordo ⁊ lo⁹ p canones decretos/si a tpe
ap̃l̃oꝝ sac ordo fuit/qm̃ eos adgtinen
tiam astrinxit ut hꝫ etiā. Dicit
et ante tempus/ordo episcopi ⁊ dicit
q̃ epatus est nomē dignitatis vel
officij/non ordinis/⁊ ordo accipit
eqm ⁊/alii cui ordo nomāt officiū

xcco

ut tñm. de ordo cat02p/sali. scripturale
ñ ordo epo2p sali. potatez sacrilegem
ñ ordo sacdotum sicli. statu religiosoꝝ
ñ ordo monachoꝝ/romanꝰ antiochenꝰ
alexandrinꝰ ut ibi tetigi. xxi. d. c. pa. Quesita/
triarchales/quinq; sunt sedes patriarchales
huic ordini. Nam p̃ma ē ordo patriarcha
romanꝰ. Et q̃ statum politanꝰ/tꝫ alle
xandrinus/q̃to antiochenꝰ/quto iero-
solimitanꝰ sanctꝫ ante alexandrinꝰ
fuit sed. Et loco eius substituꝫ ē/cō-
stantinopolitanꝰ/eo q̃ q̃ statum pol̃ esset
secunda roma. c. ppe. xxi. d. c. ꝛc ꝛc

Solet queri ut de ordine distinctione hic agit

de ordo collatione/et p̃mo
agit de pacte consentiens
Secundo de mercede collatis et suscipientis
de symoniacis/tꝛio de ydoneitate su-
scipiendi. Circa p̃mum quattuor facit. In p̃ma parte/pponit
q̃ hereticus non possit conferre sacrum/Tho
oppositum tenuit. Et/sed oppositum astendo
dendo tñ hanc dubitatē opinionem hic q̃ quida
stenuit/p̃ma dicit q̃ ab hereticis pos-
sunt conferri sola sacra ministeria/sha q̃
dicitur in forma ecclie/alia vero/sicut
q̃ tenuit/sed sine fructu/quia nemo
recipit aliquid q̃ ab eis sumit conferri/a solis illis
qui fuerit in ecclia ordinati/non autem
in ha parte agendo. de symoniacis culpe
derivat gravitate de symoniacis
Tho dubitate/Si offert/queritur/extra
labilitate Si vero secundo p̃dictoꝝ sy-
moniace ꝛc

Hic queritur tria

p̃mo de pacte consentiens ordines Tho
de secundo tollente/de symoniacis/tꝛio
de ydoneitate suscipientis Circa
p̃mum quattuor facit Primo si solus
episcopus pot ordinare Secundo si pbr
illo casu pot episcopum consecrare Tertio si
episcopus hereticus vel peccator pot ordinare =
Quarto de consecratione episcopi

Utrum cathaulicum

cum solus episcopus possit ordinare

sit prohibitum/Et q̃ non solus episcopus pos- 1
sit ordinare/q̃ p̃ manum impositionem confert
ordo sacerdotalis Sed sacerdotibus cui ordi-
natur/non solum episcopus manum imponit
Sed etiam omnes pbri assistentes. Ergo
romane ecclie/et statuitur canonicis xx
iij. d./ergo non solus episcopus ordinat
Sed etiam pbri Item plus excellit
pbr̃ ordinem quam episcopus/Ergo episcopus
pot conferre episcopum/ergo et pbr ordinare 2
Tertio quia ad solum episcopum pertinet alios
mittere non possunt/sed ordinare pbros
cardinalibus immittit/ergo sequitur eum mo-
res ordines/ergo sic non pertinet ad
solum episcopum Item potestas et gratia
episcopi ut sic ad plenum maior sibi
simile/ut sacerdos habet/ergo sibi
plenum in ordine/ergo pbr pot ordinare
alium pbrum Tertio episcopi pot principale
magis multo magis pot accessorium magis
sacrum ordinis videlicet et accessoriū
ad sacrum altaris/ergo episcopi pot consecrare
sacrum altaris: multo magis pot conse-
crare ordines Quinto isidorus et othmo- 3
ensis episcopus ipse dicunt sacerdos et pontifex
maximus nominat/ipse enim efficit
sacerdotes/et levitas/ipse omnes ordines
ecclasticos disponit/ergo ad ipsum solum
pertinet ordinare Item non admodum
pertinet in exercitu ducem ponere
qui milites asscribere Sed ad solum
episcopum pertinet in exercitu ecclie militantis
asscribere milites p̃ sacramentum confirmationis
ergo multo fortius ducem ponere qui
sit p̃ sacramentum ordinis Item nobilior
est consecratio ministrorum cultus divini
quam vasorum Sed ha pertinet ad solum
episcopum ergo multo magis prima Item
in excellentiori gradu constituit homines
consecrando ordinum horum qui consecrato
ordinum sed ha pertinet ad episcopum ergo multo
magis p̃a Item collatio ordinum ad
pertinet quemlibet ordinem. Sanctus dionysius
in ecclie sue ordinate pacis sanctus ex-
orcizatus sine ordinate sine synaxi sine spatio

zoice q̃missiones/sicut vltimo no̲ tenet̃ mꝛes ordines/quemt aliq̃mb̃ q̃ no̲ sit epi/sic no̲ debet quoscꝫ ordines/q̃nemt solus epi̲s duo req̃runt̃ ad collẽm ordis ouñ ẽ adepcõ i9 ordines q̃ conft/q̃nia q9 non sit q̃ns/dare no̲ pt̃ falsum ꝯdicẽ ptãtis/q̃nia maiorẽ oꝛ ordine oꝛ ẽ/q̃m ordines ob̃ confert ¶ad 1 de impone manũ ꝑ manum inꝛpõ ordinatoꝛ sola̲ sacrũ q̃nia sigñ et causa/sz manꝰ imposicõ q̃dꝫ/sacramtal̃ est no̲ sacrũ q̃nia sigñ tm̃ est q tꝛdic et tñm̃ ecclia/sicut/no ẽ ad causa ordinis ¶ad 2 de maioꝛ excellencia ꝑ no̲ sufficit ad ordinandũ excellencia ordinis/sz dignitat̃ ¶ad 3 de cõmissione ꝑ q̃nus ptinebat ad solum epm̃ dicunt̃ sibi/abeo tu̲ q̃m esse supra illũ/no abbaꝰ/pt̃ no̲ epꝰ cõmittꝛ ptãs/mꝛes ordines confelidꝫ ¶ad 4 de ira et gꝛacia ꝑ q̃nis q̃ sit potencioꝛ adopa sua no̲ tñ ad pꝛoducẽdũ sibi simile q̃ nec nidita ẽ zo seminalis no̲ ad voluntatẽ vnde nec ꝛre licet arti ¶ad 5 de prima ꝑ ꝙ̃ns sacrũ ordinis ordinet̃ ad sacrũ altaꝛis no̲ tñ ẽ accessoꝛiũ cig̃ nisi q̃dam sacrũ pꝛincipale pse et q̃ns illo sit vnꝰ no̲ tꝰ in illo includat̃ in hns vo q̃nẽ in se includit nec maiꝛ nis in maiori q̃ pt̃ q maiꝰ pt̃ q minꝰ ꝛc

Hꝺ secundꝰ articulꝰ

1 Sic pꝛeditur/Dicꝫ q pbꝛ possit cõsecꝛare epm̃ Gꝛonz ext. paulꝰ tit̃ epꝰ dicens/titum. i. ꝛepusitates q̃nũ del que est mte/per impom̃ manũ pbꝛi/go p manus impom̃ pbꝛo/fiat ordinatꝰ epus ¶item moyses no̲ erat epꝰ/sed dꝰ ipe leui solum/et tñ q̃cunt aaron in pontificẽ/go q̃ no̲ ẽ epꝰ pt̃ q̃secꝛare epm̃ ¶item hosiem epus q̃nꝫ nuoꝛ q̃secꝛat ꝑam/et epus archiepm̃/go a fortiꝛi pbꝛ pt̃ cõsecꝛare epm̃ ¶3 hebꝛe ꝛo absq; q̃dicõe/q̃ mꝫ annaiori biscꝛat̃ sco epo maiꝛ ẽ pbꝛ/go pbꝛ no̲ pt̃ benedicẽ epm̃/go nec cõsecꝛare ¶item tres simul epi req̃runt̃ ad q̃li epm̃ consecꝛandũ. leuitici. 8. epi/go no̲ pt̃ cõsecꝛari nisi pꝛ epos ¶item nemo pt̃ dare q̃ no̲ habet dict̃ augꝰ li. de li. az./go q̃ no̲ habet dignitatẽ epalẽ/cum alii dare no̲ pt̃

Hꝺ tertiꝰ articulꝰ

Sic pꝛoceditur/Dicꝫ q epus hereticũ vel p̃sum̃ no̲ possit ordinare vel cõsecꝛare/q̃nia in epali cõsecꝛatõe/no̲ imꝑimit caꝛact̃/go ecta post dignitate epalem auferꝛe/go cum ꝛe cui ablata est ꝛa ad̃ sit epus/no̲ pt̃ ordinare ¶item de minꝰ q̃ habet̃ hic/q̃nisi honoꝛe amisit honoꝛe dare no̲ pot̃ Sz hereticꝰ pꝛius omẽz ecclasticum honoꝛe amisit/go dare non pt̃ ¶item nulli pt̃ ordinare ñ habenti ecclẽ Sz q̃ pꝛesbꝰ ẽ abbaꝰ no ẽ nisi ecclẽ/go no̲ pt̃ ordinare ¶item manus est sacrũ q̃ferre q̃n pꝛeparare/sz talis ex eclipsi ẽ a sacerdo pꝛeparatoꝛie/go nisi ꝛeatꝰ actualẽ ¶item pꝛesbꝰ minoꝛ no̲ agit nisi q̃nexa cum sniori pꝛelato/go cum pꝛesbꝰ habeat pꝛesi sit separata a sniori pꝛelato sumi pontificis/non pt̃ agere ¶9 sacerdos ꝑt̃ Hesum/no̲ pt̃ dici pꝛelatꝰ sacerdotalem q̃n possit conficere/go nec epꝰ pꝛelatem epalem/q̃n pꝰsit ordinare ¶item augꝰ de ciuꝰ q̃m abbaꝰ sit separatꝰ iam multa q̃ est/q̃n sacrũ ꝛe dare pꝰsunt/go pꝰsunt ordinare ¶item hyꝛ baptizati abbatibus no̲ sunt rebaptizandi sit ordinati abbatibus no̲ sint reordinandi/go pꝰsunt ordinare ¶item ꝛta q̃nem habuerint oꝛ ordinees tangit̃ magi in libꝛ sententiaꝛũ pma. dicit q̃ hereti

cꝰ epus ꝛebaptizꝫ l' pꝛesbꝫ possit ordinare alios epos

cꝰ epus ꝛebaptizꝫ possit ordinare epm̃

quidm abcēa tollant? post ordinare sp̄q̄ fuit p̄fs/non post sc̄uarta dicit q̄ hēt̄a
m cēte ordinati post ordinare/ēe cēt̄am
ordinati non sēt hāz vt̄z fla est sm̄a
q̄d ro/qm̄a omīt ptās/que req̄ q̄ secrarde
datur/tolli non p̄t̄ sic nec q̄ secrad sor
et rec m̄ alata sc̄uel q̄ secrat/tm̄ nō cō
secrat̄ sc̄uarta q̄ qui absēt̄ cēt̄a
ordinat̄/m hēsi ordinat̄ est/cēt̄am ordi
nacōm accept/ro et dare pot̄ spa vo opō
dicit/q̄ abus̄ tollata m̄ forma cēte
sacra/bā sunt/cet̄a formam cēte flā
C t̄ia nō opīnīb̄ ꝑ addit/q̄ et si bā sunt
tm̄e m̄ sñplet̄ib̄ scēt̄/sunt m̄ mia
/sēt vtrq̄ hāz milla ē sñs q̄ hēticī q̄
aḡs ordinat̄/a ip̄ō sunt ordinati i forma
cēte/sēt tunc vert̄ ep̄i sunt/et ordinac pos
sunt non/et tunc bñ ep̄i nō sunt/nec
ordinare pḡsunt/sm̄ p̄mo cas/sā ordinat
dos m forma cēte/et tunc vm cōfert
ordinem Sz non ordinis execūcōm h̄t
ip̄ō hēbant ordinez/sed non execūcēz/a
p̄ forma cēte/et tunc non q̄ferunt vm
ordinem C ad id ꝑ caractēr ꝑ ōnem ꝑ 1
q̄ nis caract nō imꝑmat̄ur/t̄r obrenci
tam q̄ secrationis/ptās sic tollata/nō q̄
amittit C ad id m̄ter ꝑ honor nō 2
mp̄trit̄ execūcōm ordinis/in ip̄m ordinez
C ad id dñs ꝑ in q̄m ordinez
retinet cēte/et sc̄uat cēte forma/nisi 3
cēte est/sēt non sumꝑ C ad id de pti
cipacōne ꝑ sup̄ q̄ ꝑ principes et collo 4
latores. s. quedam de iure/quam de facto
prima p̄dit/sc̄da retinent C ad id
de p̄tate ꝑ inferior ꝑ hēt lotū hēt in
p̄tate superiori/q̄ re superiori nō tm̄ cātur
sed cōmīcatur et no/sic vetus ois cāta
a iniute dina/nō cuit in illa que 5
cēt/non tñ cōfirmatur/sic dr̄is hūana
m̄ior a sup̄iori hūmana ꝛc

Circa secundū articlū

q̄runt tria C primo quid sit sñmonia
C secō m quibꝰ casibus q̄mittat̄ C tertiō
an sñmoniaci sint hēitici ꝛc

Primo sic proceditur

Sñmonia sit admittenda desc̄ribitur
Sñmonia ē studiosa voluntas/emendi
vel vendendi ad spūale/vel annexū
spūali C q̄ sñmonia dr̄ a sñmone 1
nacto/sñmon aut ne hēbat C nec
vñ spūalia nolunt emere ab apostolis

non vendē/q̄ sñmonia non ē voluntas
vendendi C sed emendi solum C tē sola 2
voluntas non facit sñmoniacū/q̄ sola
voluntas nō mutat substanciā/nec brisiēs
resignacōm/q̄ male dr̄ q̄ sñmonia ē
voluntas C item quare addit studiosa 3
C item qui q̄mittat bñficium suū cui alteri 4
cēte p̄ta C sñmoniā q̄mittit/nec tñ ad
spūale emit vel vendit C item qui resi 5
gnat bñficium suū/cum alio p̄ pecunia/sñ
moniā q̄mittit/nec tamē ad spūale emit
vel vendit C item qui p̄bēdā carnalibꝰ 6
vel. famore vel obsequio ordinē vel bñficium
impetrat/sñmoniā q̄mittit/nec tñ ad
spūale emit vel vendit C item q̄ non
p̄t̄ pecūia adq̄ri p̄ pecuniam q̄ re C tē
tus p̄bēnatus annexū ē spūali/et tñ ex
vñsitate vendi p̄t̄ C item talis q̄ cedit
q̄nd annexū ē spūali/et tñ sñ ambro
p̄ utilitate redemp̄cōnis captiuoꝝ vel
sustentacōnis paupum/vendi p̄t̄ C tē
decime et fructꝰ p̄bendar̄ annexi sūt
spūali/q̄ si vendit̄ sñmoniā q̄mittit
C sic finitis vtutibꝰ/ita vitiosa tamē 1
tunc pactꝰ suos/et actꝰ p̄ obiecta/sic q̄
indeceptōne sñmonie/tñ tenuit̄ q̄ntū
sp̄m actꝰ nitiōr̄/q̄ radix et forma p̄fi
t̄/ studiosa voluntas/sp̄ actꝰ exteriōr/tūc
inata prima. s. emere et vendē/certa
obiō/taliqm̄ nō remota. s. spūale vel annexi
ximi spūali/sc̄ungit eis in circūstantiis
peccare multiplicat̄. s. tēa quid/emendo vel
vendendo q̄d non dr̄ set tē q̄ emendo q̄nt et
vendendo/q̄d non dr̄ set tēa quid/emendo
vel vendendo/p̄ne non dr̄ C ad 3 d. 1
sñmo ꝑ sñmo id cō nolunt eme nec
alius vendēt/cō rē sñmonia dr̄ voluntas
emendi vel necessi C ad id de volitate 2
ꝑ/q̄dam sunt mala q̄ p̄hita in iure
sunt vende aliqua sñmoniā affinia
cētia/sta/que tamē cadunt in p̄sonā
laici/in hīs sola voluntas nō facit sñ
moniacū/q̄dam nō sunt p̄hita q̄ sñmo
macta sunt vendē sacris cēte/set in hīs
sola voluntas facit sñmoniacū/hōr q̄
p̄ mittēdi quo ad forum dei/nō tñ
quo ad forum cēte. Unde tenent sñmo
niam/sunt hīs bñficia resignacōe/ꝑ solaz
p̄uniam/puto posse purgare C ad id de 3
studiosa ꝑ studiosītas addit ꝑ om
nātus/ad exteriorem possum C ad id 4
de q̄mutacōne ꝑ nisi tunc emptōnis
vel venditōnis integre omia grauet

quid sit sñmonia

non gratuitus qm̃ sit ag̃no dato vel retento
excepto gratuito p̃ matrimoniis/qm̃ m̃ assu
lintq̃ est ꝛ̃ spũalia/ꝑ qm̃ fit anũe sitor
i/ qm̃/ qz tutle anũtus/ sitorũ purgat vi
tiũ/ m̃ casu vo ẽ symoniaq̃/ qm̃ fit sm̃
anũe sitorus ¶ Ad 1d dr̃ꝫ ꝑ dicẽdũ ꝑ noĩe
emptionis et vendicionis ut dr̃m̃ est nitgr
omis gratuitq̃ vel q̃ gratuitq̃ non gratuitq̃
ꝛ̃a spũalia/ unde hmõi resignãcõ symoniã
est ¶ Ad 1d de rebus carnalibus ꝑ ꝛ̃ hac
mãm sic ꝺistinguẽdũ ẽ/ q̃mittit. vl symo
n̄ q̃z/ datione ẽplias mmis̃ꝛ. vl mmg
amiam. i/ pecuniã/ ꝛ̃ mmg glũ. i/
fres vel fmor/ ꝛ̃ mmg ab obsequio ꝛ̃ i/
secundo debita mpesa ¶ ꝛ̃ mmg amad
sic distinguitur/ aut ẽm 1d spũale ꝓ quo
pecuniã datur/ tale ẽ ad q̃ ꝯuenit vl ius te
nebatur/ aut non/ si tale ad q̃ alias tenet
symoniã q̃mittit/ ut nonnulli arripiat
pecuniam p̃ faciendo dedicacõem/ ã hmõi
si tale ad q̃ alias nõ tenet/ aut 1d spũale
nitendit q̃mõ p̃ eo ponẽ/ ꝛ̃ timet symo
niam cõmittere/ aut non/ sed stipendia inte
rim laboris accipe/ ꝛ̃ timet symoniã nõ
q̃mittit/ unde capellanus nõ m̃ curatꝰ
cũ rectorus/ aũ ei⁹ vicarius/ ditens̃ psalt⁹
p̃mortuo/ si intendit spũalia/ ꝺ eo ponẽ
symoniacũ ẽ/ si stipendia laboris cõtus
vel uite inspectatorũ accipe/ nõ ¶ ꝛ̃ mmg
dubitat sic ꝺistinguitur/ aut. vl q̃ ordinat
aũ primꝰ p̃ter carnales/ i/ in quibus
allegatur/ aũ manet/ solũ 2o carnalis
sunt p̃ spũales 2o ~~spũalis~~. s. bonitas
/ sed. pulcritas/ ꝛ̃ utilitas vel hmõi
allegat⁹/ in primo casu distinguendũ ẽ
q̃z aũ ꝑres carnales/ sunt p̃ indigno
ꝛ̃ te symoniam q̃mittit⁹ q̃z ꝑres subtrahũt
locũ ꝑ/ sanctũ sunt p̃ digno/ ꝛ̃ timet symo
nia non q̃mittit⁹/ ita ẽ me si ad dignita
tem respectu habeatur/ sin ultimo vero
casu/ q̃n ꝑres sunt spũales/ symonia
no q̃mittit⁹ ¶ ꝛ̃a miles ab obsequio ꝺi
stringẽdꝰ/ sunt q̃z obsequiũ ꝓ quo bñfi
ciũ vel eccl̃a ꝯfertur spũale est/ ut q̃m
q̃ uult ei ꝺr̃ officiũ capellani vel mgri
/ ꝛ̃ timet symoniã non q̃mittit⁹/ q̃z non
ẽ tale p̃ quo detur/ aũ obsequiũ est
tale sunt gẽ m̃ honestum ꝛ̃ te symonia
q̃mittit⁹/ aũ honestum/ ut q̃m̃ ꝓ eo inst
ruma vel hõi/ ꝛ̃ timet symoniã vl q̃mittit⁹
/ maxime si ꝑsona sit digna/ ꝛ̃ ad pe
cuniã ꝯtulus ꝺebeatur ¶ Ad 1d de
spũalibus ꝑ spũalia ꝓcũ nõ ꝓsunt

vendi/ sed spũalia per tãm vt sanctũ posse
de facto nõ ꝺe iure ¶ Ad 1d dr̃m̃
ꝓnatꝰ ꝑ non ꝓ vendi/ in spali sme
uero symoniace q̃z in vltimo casu/ ꝛ̃ vendi
non mittit⁹ q̃z/ sed tũc sit tm̃ vo misitute
fundi ꝺi/ si non ob illus ꝓnatus fundꝰ
ab illa curiis vendẽtur q̃mittit⁹ symo
¶ Ad 1d de talibꝰ ꝑ m̃ talibꝰ ẽ q̃ siduc
forma q̃ secretariis et mãm metallꝰ ꝺi
co ꝓ̃ forma ꝺssecratoris vendatur
plus/ symoniam q̃mittit⁹/ q̃ma spũale est
si/ ud sola materia vendi mittit⁹ ꝑ symo
non ꝺ̃ ꝑ sa ꝺ̃ q̃ aut uoluꝰ alii cõe et
timet in forma sua vendi ꝓ̃ sonit solũ
ꝑsone/ ꝛ̃ timet ꝑ mũ ꝺz in massa redu
et sit deinde vendi/ q̃ma nõ ꝺz sanctꝰ
manibꝰ non sacris cõtractur ¶ Ad 1d
de ꝺr̃mis ꝑ ctrũ ꝑ 1o ꝓpiendi
q̃ competit ex officio/ vendi non licet
sed fructꝰ vendi ꝓsũ/ ꝛ̃ te ex voluntate
ista vel ꝺnatione/ vel ad⁹ q̃ structu ctit⁹
m̃ suspicitꝰ nis q̃ dam ꝓpiendꝰ nõ
spũale sed tale/ aliud admte spũale
q̃ ponẽs veritate remanet

Decimus articulus

sit ꝓditum/ ꝺn̄ q̃ non m̃ omne
tasu sit illicitũ emẽ vel vendẽ spũalia
quia spũalia omnib⁹ est rogum deloꝛ
et tamẽ 1d sine ꝓcto ẽmit⁹ nt ꝓ m
pabola de thesauro abscondito in agro
tht xiij/ go ꝛ̃ ¶ Item matmoniũ cũ
sit quidam spũale est/ ꝛ̃ tũ ꝑ matmoniũ
pecunia dari ꝓ̃/ go ꝛ̃ ¶ Item bapꝰ
datum spũale est/ ꝛ̃ tm̃ si sacdos sme
pecunia primꝰ baptizare uolit/ pecunia
tndem ut baptizet ne pñr potat dari
q̃ se ndetur go ꝛ̃ ¶ ꝛ̃ missa spũalis
similꝰ ꝛ̃ est/ sed missa ꝓ eo tantum
licet/ q̃ma nemo teneꝰ ꝑ suis stipe
diis militare ¶ Item ab soluto excõis
est q̃dam spũale sed ꝑ absolutionẽ ꝺ
faciendis officialis ꝺ ꝓ pecunia
accipit/ go symoniã q̃mittit ¶ ꝛ̃
ꝑ ꝺispẽsationẽ ꝓcurandꝰ/ vel faciendꝰ
ꝺatur ꝓpter ꝛ̃ accipit⁹/ go symoniã
q̃mittit⁹ ¶ Item electo in platum
spũaleiii ẽ/ ꝛ̃ tũ malicose impedit
electum/ pecunia dari ꝓ̃ ut vi⁹
¶ Item totum officiũ ordinandi spũale
est/ ꝛ̃ tamẽ ꝑ admissariũ faciendo
ꝺi redditꝰ ꝺantur ecclesijs ¶ Item
migrẽs religiosus res spũalis

m̃ q̃z casibꝰ q̃mittat⁹ symoniã

xxv

tij pmiss'i. Insup ingredientes acquirie
ossenit. Item ord spuale e, et tij bois
mris ut orent pecuia sicut abhoiib
datur. Tez p dicta q spuale e/et tu
pecuia alij pcipatur. ut pz m gstuahs
p dictacoib. Item semati spualia &
bent tpalia n pz. 1' corp ix/go liz pspua
libj tpalia acquirere. Item qui dat tpalia
p spualib/spotut tpalib/go bene facit.
Item visitacoi coiecto spuale est. Dz plati
pvisitatoib accipiit pmunitos tpales
Item licencia et scia discendi spuale
quod e/et tu aliqm accipiit tallid abhis
quos debent vel pecuiam abhis quos
licenciat/nec indicat symonia. Te mstu
pastinij et cosilij bonij spualia sumt/et
tu h' scos aug vendere licet. Te nitere
qui vendit mistam suam qius petet/tu
symonia no qmittit/et tij mistia spuale
q est. Item mis sepulture spuale est
et tij abrahe alique emit. Ben p.p.
Item id pmogenture apud antiquos
spuale erat/hmoi sic et id pmogenti
debant offm sacdotis/et tu id quit iacob
abesau. Ben p.p.ij. Nec spuale vel
accipie/aut p elemosinam adspuj. sic dns spua
que ordinatur ad grauj/et hec vende symo
nia est/qma m tractabile sub pio pondre
/et qma q gratis datu est h nat gre
vendituj/et qma adispatore ees q suam
est alienatus/aut p elemosinam adspuj hmoi
int scia cosilia et hmoi stalia/et hmoi vende
non semp est symonia/sed ad plus esse
pt. Quidam aut q spualia p elemosinam
ad gram/quib modis dnus q possit p cessi
ut dona gre/et hec nec de me nec de
feo vendi post/vel p tram/nt sacra igd
gra confitur/et hec vendi post de feo
Dz non debit tplia ecclie pdia/q spuale
subestimarde tpali pmi non dz hoi gra
vendi/nec ees adonus alienari. Ca mnera
vo spualibj duobj modis sumit/vel per
antecedens/ut vasa sacra in quib spualia
mistrant/et h' licet vende/nis habito
respectu ad formam q sceratois/ita tij
nec alij eccie in eadi forma vendantur
Pe vo sclave non vendunt/misi redacta
in mensa similr/nec patronatus exq
spualia q sunt/et illud simili exhide
non licet m spali. Deus transit cu omn
sitate vendita in vlis/vel dns annexa
spualib p quitam/ut prepo decimas p
et hmoi bficia que spectant ex officio
ecclie/et sic vendi licet. Dz nullo modo
sit spuale/vendi non pt absq dni p gratia
tiam ut labor annexus officijs spualibus
et hec qui homo no te ad illa officia locari
possit/ut pz m vicario et pdicatore q spuale
et clerico legente p salmid. p dimittis qui ho
ho uo tenet no possit sine symonia. Ad
id de regno colop. Ne emi dns/non pcie
sed mercia te r' per bona mita acquiri.
Ad id de matrimonio. Ne m matrimonio
est. ad tarriale et pillo pecuia mbocmre
pt salmus spuale/ut budeus mbenedicmus
et h'/et pillo non pt. Ad id de bapo
. Ne m tali casu/sed qui a sacdote eccie qui
Dz/et ipe net baptizare/alioqui p bapo
pecuia dari no dt si sacdos nollit aliqui de
dere/nec gratis bapti. Ad id de missa
. Ne p missa pcia recipe non licet/si plabe
vel mite instituat de stipendio abeo qui ads
ad h' offm non te/licitu est. Ad id de
absolcie. Ne p pio absolonib pecuiam
accipe symoniacu est/p pena gmatice
nosi. Ad id de dispensatde. Ne dispe
sacois ant q libz essent clamni vendere
symoniacu est. Dz p labore p curandi
vel simplib ni p curandis sacdos/pe
cuia accipere pcia non e. Ad id de
electoe. Ne ali elcom et cosmacdm/cum
non dnus sit plenu ius acquisitum pe
cuia pmio hoia electos/sunt mpedimte
amandis dare illicitu est/post modum
no veratom suam i instam redimie no
est illicitu. Ad id de alienario. Ne ex
pacto p talib dare ad illicitu/exp de nudo
gratis hij. Ad id de ingressu religionis
. Ne p ingressu accipe illicitu est. Dz si re
ligio pauper est/p sustetatoib ingredientis
accipe hij/aut cia si dnus sit et ex de
votoe offerat. Ad id de ordine. Ne ordi
nie pcia polle non licet/sed aios paupm
impotis bus sims adorandi alibe licet.
Ad id de pdicatoie. Ne p pecuia finaliter
pdicare non licet ut pecuia sit primu
hs dicatois/sed malie ut pecuia dacoi
sit ees que pdicatur. Iuditum est. Ad
id de semiarde spualiu. Ne q'dam tabalia
a semiantib spualia accipi possunt/sub
sidium rite/no tamen m pcia spualiu
. Ad id de cphis. Ne talia munia mali
accipiebant ut pcia pheie sic balaam
Deus bom' sit stipendium nite. Ad id
de consecratoe. Ne p pio hoip officiare

mchis licet accipe ℣ co prospendio iuste
liz ℭ ad 1d dicit et hō ℣ nō sunt
hec spūalia per zlom ad spm ge ℣ co ad
spm hūanū. Unde talia vēdere symō
nion ē q̄nus pcm̄ cupiditatis cē pgsit
ℭ ad 1d de patrimō et consilio ℣ dicit
dicit augo, nō licet uditi vendē insē
uditiū licet testi vm testimoīm q̄nus licuit
mēpto vendē justum cōsilium et ad 2m
casū mstū patrimū ↄ ē q̄nia affīm uidē
et testis qz est protractū pacte unde
auentur licet accipe sed offm q̄siliarij
et aduocati spāle est vm pti in ab
sta licet accipe, tñ ad 1m nō sunt spūalia
p zlom ad spm tñ ℣ p zlom ad spm
hūanū ℭ ad 2d dicitur ℣ nō com
mittit symonia ℣ eūe q tussiones
q̄nia mstica ista cunt non ē ↄ spūale
prant sūt attributiue ℣ p zlom ad spm
hūtie ℭ ad 3d et sepultura ℣ in
sepultuē non licet eūe nec vēdere
nec ipm offm sepeliendi, nec tam
diu detinere sed tenū non diuturnū ut in ea
fiat sepultura, liz fiat pe aīe sepultaz
facē patrimū decētia petitia p sepultū
danda reprehensibile est ℣ tñ subditi
p suū rem ad soluendas egre q̄ctudines
compelle dicit ℭ ad 1m de mire primo
genitue ℣ nec mis primogenite non
erat spūalis sed carnalis vel si erat
iacob illud ī hō nō erant ℣ pacificaz
mīr sui professionē redemīt ꝛc

D tertius articulus

sit procedit ut ℣ q̄ symoniacus
sit hereticus ℣ em q̄ in registro altaē
et dicitur et spūs. s. eūe vel vendē
symoniā hēnti nulla ingerat ḡo sy
moia ē hēsis ℭ tē q̄nus p pecuniaz
ordinat ad hoc ut fiat hereticus p̄nonciet
ḡo symoniace ordinari ē hēsi incurrē
ℭ tem. 1. q. 1. t omnē q̄n dicit q̄ tolle
rabilior est hēsis macedonij q̄n symo
niacoꝝ. illi enī spūi sctō spūi dei
facēt iste vō facult enim sectā spūi dei
vehemit esse ut ipse ḡo symonia ē
hēsis ℭ tem non ē maior error q̄
omī oppō in aliud gñe sic dicē alle
gīgz, symoniacus nō gerum q̄ iditi
p̄ius ḡo erat ḡo hereticus est ℭ tē
h' dicit h' magr et michola q̄ dicēbāt
ḡo 2m ℭ hēsis cōsistit in mōre dissolute
uentis, symonia vō in q̄ruptibiz

ecclēsiis ḡo non ē symonia hēsis ℣
omne hēsis est gen aliq̄ fidei gen̄aliz
symonia nō ē inclusa ḡo ꝛē ℭ ℣ hēticus
q̄nis dupr ut q̄ fidei ꝑpe q̄n erunt
in ēdendis fidei simplicitudinale q̄n facit
sic erranꝰ ℭ primo nō symoniacus
non ē hereticus hēs hō ℣ q̄ tempnit
sacrā et reputat ap̄ibilia sordescunt
in affectu sicō in intellectu ℭ ad obiecta
pz solūo p h' ℭ ad ultim de erroꝛe
℣ co ē erroꝛ uditiū et erroꝛ electionis
primus ē in hēsi hic in q̄ibz peccatū
secundū ē in symonia nō primus ꝛē

Quartus articulus

q̄rit tria ℭ primo an sexus impe
diebris impediat susceptionē ordinis ℭ se
an etas puerilis ℭ tertio an q̄dam hinc

D primus articulus

sic proceditur ℣ q̄ mulier possit
ordinari, q̄nia manus ē offm ꝑpheti
q̄m diaconi nec subdiaconi ℣ insti
tuit hec offm ꝑphetie ut pz in anna ꝑphe
tissa fuit ut ḡo multo magis offm
diaconi vel subdiaconi ℭ tē pro
bat. 2. diaconissa phibet canon
diaconissa an xl annos etatis or
dinari ḡo mulier pōt susceptē ordinem
diaconatus ℭ tē propter. 3. pbitur
mstrumenta pbitū q̄nalit dicit dñs dicat
ḡo mulier pōt pbitū fi' ℭ tē dicit
in xpō ihū non est sexus nec libe
non ē mastulū nec femina, ḡo ꝑ
administra et sacrū nōne legis nō est
dicta femine et mastli ℭ tem ordo in
anima est sexus in cor ḡo nō pōt sus
cepto ordinis ipedire ℭ tē ingor
est ministrare mlis bona dei ꝑ inir
petor ḡo magr ē ministra dñi ordi
nati ℭ tē offm placuit q̄ mulier
est pōt mulieribz ministrare ḡo mlis magr
offīi ordinis ℭ eliger ℣ in mō dicit
corone 2adi. nihil nō non nt pz. 1.
cor. xi ḡo nō ℣ mulier tractū ordinari
ℭ tē. 1. thi. v. milies in eccīs tangit
electi nō in etate debita dicit ḡo milies
nō debita ministratū ordinari ℭ tem
ꝓpter. 2. sacratas deo feminas sancti
vasa vel pallas q̄ tangē, et in ecclesiis
ara altare deseruire ꝑ latum ē ad altū
sedem que domina ecclesie dicitur

an symoniaci sint hereticis

an sexus impediat susceptionē ordinis

xxv

smit. go non licet. mulieb ofitus elitatis
oti. ¶ ad sacm sqdam regnit. dne
tessitate sme quibz non ⁊stat sacm
sqdam de honestate sme quibz pt gstare
sexus ritam quiatur. mt ea q regnit
dignitate. unde nullo mo pt mulier
ordinari. tum quia offm earum sz
doctina eis non qpetit. tu qz nec dent
vires in nullo ministo duo phi. sqz nir
in mdratq se hf ad dm ql nir sit eynia
go et gla dei. mulier ql nir. ⁊ corp. xi.
unde p uros mulier dent in dm regnari
non etemiso. ¶ d. d. pha. ¶ nec
est simile qz p dom qde phia no dat
officm ptatis sz altm sicut p dom ordis
¶ d. d. de diacon missa. ¶ diacon missa
uocat non actuarie dicunis qz a ministrie
actq ista mulier tm in matutinis q pertinet
lege oracliam nec tm in missa ministrare
uel euangliu cantare. ¶ d. d. de pbra
¶ pbra. ¶ uocatur non ab ordine sno
sed ab ordine nisi sit grigata. ⁊ sacdote
¶ d. d. ball. o. ¶ apis ppm non
est dm p̃ p̃ sno. nec tenet in officio.
¶ d. d. de ordine. ¶ qnis ord sit ad
tm exequio cuius sit mediante corpore
¶ d. d. de dignitate. ¶ qnis bona
mulier sit dignior nito no tm ad uel offo
¶ d. d. de placitis. ¶ placo qmittit
mulib sz hmlies p̃ p̃ periculo rehitato
mitop sed no sit nobis ordines a ptis
sumpz uiros. ⁊ uide no est simile. ⁊c

D secundo articulus

sit preditum. ¶ qp pm no possint
ordinari. scma nobilius est sacm ordis
qm matrimoni. sed no pnit sustinpe sa-
cramentum matrimoni. go nec ordinis
¶ item ordinib sacris ⁊ annexa q tuc ⁊
p fessio. ¶ no ponit q tm̃ctam pfiteri
go net m sanctis ordinari. ¶ ⁊c ad rim
institum regnitur ⁊ sus rotulis go q nq
sunt ad hec offm anis non possit m. d.
ordinari. ¶ item chorepiscopi. q. nemo
pbr ordinet qm̃ minor xxv annis sit
nemo diaconus uel sub diaconus
fiat qm̃ minor xxv annis sit nemo sacer-
dos qm̃ minor xxv annis sic
go pm non possunt ordinari. ¶ q chorep
vij. ¶ q m singulis gradibz no tpa
abstincta sunt si ab ep̃o ecclastica
uestis nemo debet inter lectores

qn q̃nis teneatur. deinde acolitq nec
sub diaconus xviij anno fiat. sco an
xviij anni in mdris ordinib. p̃t ad
ordinari. ¶ item ibid. q̃ct. i. tract. esse
se nondm obsequnis ab infancia cui pub.
tatis annos baptizari. et lectoz. institu
sociari. go ⁊c. ¶ item ex iij. decret.
t. saltuin p nioto p̃mittit ordinatus
ante annos discretionis in sub diacon
ministrare in mdris ordinib. go pn̄
possunt ordinari. ¶ ⁊c tu ad executoz
ordinis discretio regnitat. recipit. octa
etas disaretionis. sed in quibz dam. ex
honestate q̃rendi. nt in duobz pn̄is
mdris. in alijs regnitur. adulta etas
exercitate p̃cepti. in nullo tm regnit.
exercitate sacramenti. qz in sacm q̃ferat
ptas qua p̃t q̃ret alicui. ⁊ ois no q̃
sit idoneus executionis. requisit. qz go
p̃fantia q̃pleta. in sqz ad anni xxj
possunt duo primi mores suscipi. a
xxj anno. sqz ad xxv anno. p̃t sub
diaconatq suscipi. a xxv. diaconatq
a xxx no pbratq. a xxx q̃pleto. similit
p̃t quis in epm eligi. ex q̃ dignitate
tm p̃t. et nitate eccl. p̃t tpe ordinis
alicuius. dispensatione epi. atq papal
tempq no epalis electionis. in mi.
dispensatione summi pontificis. ¶ d. d.
de matrimonio. ¶ qnis sit nobilius
tum libido consensus ad matrimoni
requiritur. ppt honum annexu. ¶ d.
d. de negligentia. ¶ no desit an pp
m sacris ordinari. deinde post tu
desto sicut et q tuctam desto pfiteri
¶ d. d. de pen. ¶ qnis requisitus
debu esse no tm de nitia. ⁊ vel quis
requiritur. ad usum non tm ad ptatis
susceptoiu. qz illa p̃cedit usum. ¶ d.
d. de electoribz an p̃ona ainis no ordi-
nandis. ¶ sol. dcim. qm in adulti
ad electoratum veniunt. no qm ab infancia
electatu de p̃tati sunt. ¶ d. d. q̃m
esse m gradu sub diaconibz aut xxv
anis ordinado. ¶ inter. p. q xxv
anis a infancia q̃pleta. q̃ptatis
a. post. p̃pi. anglos. ⁊c

D tertio articulus

sic preditur. sequitq octo limitate
est. limitas aut mysterio duo

an etas pnez.

an q̃dnus

corripere/ go ꝑt̃ seruitutē mihi debz
aiūstiō recipi ¶ tez seruitꝰ ꝓti ma
ror ē qm̃ seruitꝰ hoīs/ sed ista non
impedit suscepcōm ordinis/ go multo
mg seruitꝰ hoīs ¶ tez̃ si subiectꝰ
cōlis non repugnat ꝓtati spūali go
non impedit eius suscepcōm ¶ tez̃ ā
sacrista ita ꝓticipauit sm̃ sic libi
go et ad ¶ tez̃ Bal' v in xp̃o ihū
non ē hō neq; liber go ita placet
ei mīstiū seruī sic libi go ita dz in
eius hūstiō hō sic liber ordinari
¶ q d' uñ milia opus sm̃ alienus
ad celebrandū p̃mone ꝑsumat/ go hm̃
non debet ordinari ¶ tez̃ arg t̃ neq;
ꝑ quos dñs seruire/ go cū hō
sit hō nō hoīs astrictꝰ nō ꝓ castigi
hō nō altaris ¶ tez̃ nō ꝑ hōs sm̃
p̃missionē dñi se maculare ordi
nē nō tñ q; qm̃ mūdꝰ est go mūdꝰ ꝑ
ordinē celebrabꝰ ¶ nō sic q; an debz
ordinatꝰ duo suo reddi/ sm̃ qd' nō
dz quis abstrahi a seruicio maioris
dñi sui ꝑt̃ sm̃ti minoris/ go non
dz seruus ordinatꝰ abstrahi a nutꝰ
xpi ꝑt̃ sm̃tiū hoīs ¶ tez̃ res alie
q; sc̃data ut talix subtracta similiter nō
dz duo reddi go a simili nec hō
alienus ¶ q; una ꝓpter tres debz
duo reddi/ sm̃ ꝓ tres dz ¶ si hō
seruiente go ita dz si ¶ item si aliq;
si res aliena que reddi ꝑt̃ non reddi
tur agitur prīa dz silatur go hō
alienus nō ꝑt̃ sue ꝓpe abscēdā retinē
¶ ad p̃mam q̃m q; q̃dam sm̃t
sacri q̃ nō q; statuūt homines i gdu
dignitatis alicuius sc̃ alios ñ alia
ori sacramenta et sic ꝓst hō nō etiā
libis q; dari/ q̃dam vō que q; statuūt
in gradu dignitatis sc̃ alios in ordo
et sic de inde non dz hīo q̃ri si tñ
de sto ordinetur talis caracter ordis
recipit ꝛo nō nō ordinandi tales dup
est ꝙa ē dignitas ordinis q̃ma
ꝓtates dignitatum ꝑsonis nūlibz nō
dent ꝑt̃ nec ꝑ militatē ꝑsonarum
fiant redemptibiles/ alia militaris
q; dānus similis q̃ma ꝑt̃ a duo suo
ueniūdari et ab ignobilia affi[n]i tota
¶ ad d' de tercio hūilitatis ꝛc ꝑt̃
quis sit ordo hūilitatis huiusmodi alius

ē ordo ascriptiꝰ ¶ ad d' sc̃pto ꝑ
ptor ꝓprie manifesto ꝛso dz ordinari
nichilo tñ non ē sic̃ q̃ma hō nō
cum sit voluntas ꝑt̃ ab homine q̃m ꝑt̃
depoīi alia non ¶ ad d' de subiecto de
ꝑt̃ q̃ms non repugnz suscepto dz ꝓti
repugnat ita ꝙ do nec execucōm ¶
ad d' Bal' v ꝑt̃ si' mīs q̃m ad
mutū ꝛso q̃m ad officium ¶ Odham q̃z
ꝑt̃ hō mis q̃m ē ordinatꝰ ad ut
tus seruīte et ꝓmutēte duo et tunc
libtatē ascripticiꝰ nec ꝑt̃ repeti q̃ma
tacite videtur ex q̃ libtatē et lucra
tam ꝑstitisse ¶ ant dominꝰ nec stricte
seu d' stricte an go seruitꝰ alit ordi
natore seu ꝓtectore/ et tut ordinatꝰ
manetat ꝙ ordine sed abalio ille ꝓ q̃
scinit debet duo equalia municipia
duo reddi an ꝑt̃ dz nec stricte cū go
ꝓmotus ē ꝙ ꝓ ioribz ordinibz et tut
debz reddi ñ qs nelit eum reddere
an ꝙ sacē an go ꝙ diaconatu seu
sub diaconatu et tut dz a se nec
abscēdā reddi et remanere ¶ hō non
reddit dz reddi an etiā ꝑ ꝓbatū
et tut an sit periculum reddat nō
ꝑbr an ꝛso sit et tenet si nō ē qui
ten reddit/ duo dz reddi ad sm̃tiū
duo ꝙ officium honestus nō ꝑ honestꝰ
que ordine sui nō decrēt/ ꝑt̃ a do
sui ordinatꝰ recipere nisi ita dum q;
ꝓtatus ad tpe stre sue nō ad tpe or
dinationis seruī plantur hō da sim.
d' si hō mis absēdo ꝛc si hō mis
seruiente ¶ ad d' de maiori duo
ꝑt̃ d' mīs qui ꝙ deputatꝰ est sm̃to
maiori dñi de q̃ ꝛso minoris dñi
ad sotus ¶ ad d' res aliena ꝑt̃
non ē simile de re ꝙ alata que
non dz reddi post q̃ secutus sit ei q̃
estimato et de hīo q̃ma res ꝙ alata
non fuit ꝙ culpa ꝙ mittēdo se con
servari sic seruꝰ ꝑt̃ rei ꝙ alate
q; secutꝰ q; mīs fuit est vñ non
dz manūb ꝓhibitus q̃tingi/ conse
cratō vō seruꝰ ꝙ anima ꝛc

Litteranon solitz

Litera baptisma dñi hoc mīs quo
quo ad libam dispensatꝰ ꝙ ecclie
sticitatis q̃m honorē amisit

an dat ordinatꝰ sing dō suo reddi

xxxvij

hoc mtegritur de executõe ordinis/no de caractere/p manus impõn̄ ḡ nõ debent ordinari ꝑ hoc mtegrit̄ de manu impone ordinatorꝝ/nõ ordinatõ/sanctam ḡiam/ḡ eaꝺ e gio lauꝺ et clerꝺ/ꝑ lauꝺ gio ꝺ/qua quis gerat de nouo aliena/nõ de manu ꝑpa/nit eaꝺos celebraus/sic degꝺatꝰ non hꝫ ꝓtatem/ḡ retinꝫ ordinꝫ ꝑ nõ hꝫ ꝓtatem exercendi/nisi ḡ de fꝛꝛe ꝙ secrate ordo irrita e/ḡ go no exercuit ordinez ꝑ irrita ꝺ quo ad osum exercõis/nõ quo ad caractẽ ꝓtatis/in monarc hꝫ ꝓ/hic ꝺ sacrameto sic ꝓcedit/qua alii exꝑ symonia exparte ordinatoris et ordinati sil/alii exparte solius ordinatoris/alii exparte solius ordinati/sub dyraco nus nõ ordinet/aũ xviij aũi/ḡ ꝑ alia iura/no ꝺ ordinari aũ ꝙ aũi ꝑ hoc mtegritur aũ xcmi aũi/atꝙ completꝫ/satisfactõe computandoꝫ rõ

Dxxvj

Quinta sacra hec est vñ ꝓ

De sacrõ nouo legꝫ in spãli. Nam in sexta decretalium decretorum/ꝙ ḡ fit spũal multiplõ filiorꝫ ꝺi/hic agit de matrimonio ꝙ ḡ fit multiplex carnalis et qua scire arbitrantur omnes ḡ tanta rab cognois sanct/ꝙ primo agit de matrimonio qno ad tanꝺ formalem. ꝺ hac ꝙ qno ad efficacitatem. ſ. assm. a. ꝓpõn. ꝺ. nſz ad. ꝓpoꝙ. ꝙ tio qno ad finalem. ſ. de bonis matrimonij. a. ꝓpoꝙ. nſz. ad. ꝓpoꝙm. 3 qrto qno ad nãlem. ſ. de ꝓpõis ḡfunctis. a. ꝓpoꝙm. nſz ad ꝓhm. 8 ꝓhm ꝙma ꝑte/qꝫ/sacrm ḡ hoc signũ est ḋiuitꝫ instituꝫ/ro/primo agit de matrimonij institutõe/ꝙ ꝺ ḋicꝫ sacrate seu hollestate sucrũ/tio de eius significõe. cum ḡ ꝙma ꝑte

ꝓmo ꝺ matr. ḋnꝫ ꝙ instituꝫ eius tempꝫ ꝙ primo/ꝺo locum ḋnꝫ tꝛz quietꝫ/tio ḋnꝫ plicem mod ꝓmi stituꝫ rõ

Hic queritur tria

Primo de sacrõ huiꝰ matrimonij institutõe/2o de eius obligatõe/3tio de eius significatõe/circa primũ queritur/primo an sit alique nãle/2o ḡ finit institui/3tio ad quos et quibus ꝺbus rõ

Hꝺ primũ articlm

Sit ꝓ te ditur/m ḡ matrimoniũ/non sit de iẽ nãli/sqnia ut ꝺ ꝙ sidꝫ di. et ffm/ius nẽ est hꝰ nãle ad alia ꝺcuit/sed in brutis est quidam sexus sine matõ/ḡ matrimoniũ non ẽ ḋeine nãli. Item sic ꝺ tullius ꝙ primo rhetoꝛ apũ principio siluestres erat/et tristi uenio seruit ꝓpos libidos ne cessitas impacias/ḡ nõ apũ principio fuit matrimoniũ/non est de mre nãli. Item nãle a fuit cadꝫ et uniformit apud omes/sed matrimoniũ non ẽ uniformit apud ob/ḡ non est de mre nãli. Item illa sine quibꝫ pẽ saluari nẽ intenꝺ non sũt de mre nãli. ꝙ matrimoniũ tale ꝙ qnia sine ipõ/sto ꝙ set sũt speꝰ cõ huiꝰ nato sufficiens/ḡ non ẽ ḋeie nãli. Item in principio digestorꝫ. t. de iustia et iur. li. 1. ꝺr/ꝙ mas nãle est ex nuptiis maris et femine quod qui nos matrimoniũ appellamus/ḡ matrimoniũ est de mre nãli. Item matrimoniũ fuit. ante omez legem scriptam/go pertinet ad legem nãlem. Item nãle ꝺr ḋnꝫ/sono mõ/hꝺ ꝙ ex nãli nõie traꝛ/ut moꝛꝰ ignis sit ignis hoc nõ/matrimoniũ non est nãle/nec aliqꝺ corꝫ/qnã medicina li. ar. cõ pleditur. Item alio mõ ꝺr nãle/id ad ꝙ nã nuptiat/sic ꝙ. li. ar. pficitur/sic arteꝙ ꝺ tuti nãles ouis hoc nõ matrimoniũ nãle est/ꝙ adipiscitur

an matrimoniũ sit a iure nali

natura zonalis mitigat ꝺnꝰ ꝑ̄ma
ꝙm ad eius principale finē. ſ. ad bonū
ꝑ̄le/ non ẽm na ſ̄ꝑ ꝑlis indedit gnā
tōm. Ꝟz ꝙd eius debita et ꝓpria ꝑdnt
tōm/ et ſit natura ḡis/ indedit ꝑdnt ꝙd ꝓpria
ꝑdnt̄, nē ſit ū zonalis/ ad ꝙ ſtom zonis
ſ̄ꝑ tu hmōi aperitiū/ ꝙ ꝙm ꝑ̄le et ctā 8
.ſ. eſſe/ nutritiū/ et disciplinā ſ̄filius
ab aptis contrari et instrui non poſſ
/niſi aquos et dilectos et ctos ꝑntes
habet/ ꝙ non ſieret/ niſi eēt obligatio viri
admixti dilectā/ que obligat̄/ quā
no ꝑ̄ſcit/ Ⓢ ead/ ꝙm ad finē ſedatiū
ꝙ ꝙ e mutua ꝓtectio/ et obſequiū mr zonis
honeſtius ſſit ẽm na zonalis melinat
ad gen̄ mitius/ ꝙ vꝝ homo indigeat opa
alterius ſſit melinat ad aſſotiatem ꝙdā
viri ad mulier/ ꝙm̄a nr opa quibus
indiget/ ꝙdam ꝑtinet ad viriū magis/ ꝙdā
admixti/ has duas cad mat̄/ ponit
ꝑ̄lis viū et hī Ⓒ ad ꝫ nſid ꝫ ꝑ̄le inis
nāle/ ꝺnꝰ ꝑ actiꝑ/ vel alia ḡnis/ vel
alia ſ̄ꝑ ſen dr̄ ꝑ̄le/ ꝑmo mō/ gnātō
mat̄ forme est Ⓒ sed no ẽm mat̄ de ꝺ
nāli m oīb̄ animalib̄/ Ⓢ no mō gnātō
matrimonialis/ est de ꝺ nāli/ m solis hoīb̄
na ẽm ẽm ḡnis h ꝙ ḡhitur ꝑ diuās
ſpecias/ ꝺnꝰ mr̄ melinat/ melinat
ẽm na ſit ad filios gnōm Ꝟz quādo
fetus remti/ mox ꝺ ſuffitit/ id no ẽ
amplius cura ꝑentum ad eos/ quib̄ ꝺd
ſuffitit cura matris/ ſine cura ꝑ̄tis
et hīs ſola mat̄ cām exhibet/ ꝙm bḡdo
utā est vtraq; ſco ntēp nſp ad ꝑ̄m
tpe/ et hīs vtēp ꝑ̄ns/ modico tpe cura
exhibet/ ꝙm bḡdam utī ẽ vtēp/ ꝺ ſeq ad
magnū tpe. ut m hoīb̄ ſet ꝓ ꝺco. hīs
cura vtriſq; ꝑntis nſp ad magnū tpe
requiritur Ⓒ ad ꝺ tullij ꝑ ꝙm⁹ ille⁹
m aligna gente ſpā ẽſſe potuit/ teſt
m ḡne humano/ qualit̄ ubiq; ſ̄ abi
ico mat̄m fuit/ fuit ꝑ ex ſcepta cura ſatra
et ꝙm⁹ nālis melinat/ eadē ſit ꝺ oīb̄
no tam m oīb̄ ꝑdurat̄ equalit ad ſe
fectum Ⓒ ad ꝺ qualia ſunt eadē ꝑ ꝙ
his melinatō nat̄ ſit eadē ap oīa
tū effectus que alibi ab hīs dependet
no ẽ idem Ⓒ ad ꝺ de mat̄o ꝑ ſ nāli
nitedo nē ꝑ ꝙm⁹ m alys alibi poſſt
teſt m hoīb̄ no ꝑt ꝑſte et ſufficienter
ꝙma nā no ſolum melinat ad gnōm
filiorū Ꝟz ꝑunt ꝑdurant ad ꝑfectū
ſtatum/ ꝙ ſine mat̄o in hoīb̄ gente

fieri non potuit ꝛc

Decimus articulus

Sit ꝓpoſitum/ ſ̄ꝑ ꝙ non ſint ſtatuta
ante ꝑ̄m/ ſ̄ꝑ que de iure nali ſunt/ no
indigebat inſtitui Ꝟz mat̄m ẽ de iure
nali/ ꝙ non indigebat inſtitui Ⓒ ſ
ſacra ſunt medicine ſpāles/ inſtitute
medicine ꝑ̄ morbum ſed ẽſt/ ꝙ inſti
tuto ſacri no debuit ſi ante ꝑ̄m
ſ̄ꝑ hūg ꝺ. ſ. ꝛit/ vel ꝺ ſacramētis
dicit/ ꝙ tempꝰ inſtitutionis ſacramēti
extitit cepit/ ꝙm homo a pādyſi grādib̄
erectus ẽ/ ꝙ ꝙ ꝑ̄ Ⓒ ad ctm lapſū
non erat medēr m ordinatō gnātie
ꝙm mittere/ ꝙ non magis optuit
dari ſacrm ꝑ̄ticis ad actum gnātie
ꝙm mittere Ⓒ ꝫ ꝺ nigr hūr et hēt
extortu Ꝟz ꝙ ꝙ ſed mulier ꝑ ꝑdiſo
ſtatim inſtitutu ẽ mat̄m ꝙ ad ꝑ̄m
Ⓒ tem mat̄m ẽ mo ſ̄ꝑ gnōis ſilioꝝ
ſed id ſmſſet ctam ſuſpectū/ ꝙ debuit
inſtitui ctam ante ꝑ̄m Ⓒ ꝫ/ ꝺnꝰ
ẽſt vſus matrimonij/ ſit hūr tangt̄
ſet ſcandū hī/ ꝺnꝰ ꝑ ꝙ inſtituēdo ꝺna
m officium multiplicande nē ſalua in
remedium culpe mitande/ ꝙ ad ꝑ̄m
ꝑt dici Ⓢ atrm large/ m zone hyēm
lion ctē/ ꝙ ad ſtam vō/ ꝑ̄ m zone
ſtm/ et trāſe/ ꝑ̄ma vō inſtitutō fuit
m pdyſe ante ꝑ̄m/ ſta vō extra
padyſum post ꝑ̄m/ unde inſtitutō
tuis/ in ꝙ. m ẽſe ſatrm ꝑ̄ ꝑ ꝙ ꝑ̄m fuit
ſtom ante Ⓒ ad ꝺ de iure nali ꝑ
mat̄m de dictame mr̄ nālis ẽ/ ſ̄ꝑ
ꝙ dictōes ſūt ḡnales/ non ſpāles dete
mātas et ſpāles/ dictat ẽm ius nāle
ꝙ mitēdi vī tum ſ̄ꝑ mia Ꝟz ꝙ mitēdi tū
ſ̄ꝑ mia tali/ vel tali/ vel ꝙ ſanguīa ut
ſēneca/ vel hꝰ/ non/ ꝺ inſtitutō ꝺi
ꝙ vel ꝺ m ꝙ ẽ de iure nali/ ꝙ
ad nē inclinatō/ ſed ꝙ ad ꝑfatēz
ctē ꝑ ꝙ fit exercitū ḡnus vītg/ nō
ſ̄ꝑ. vl ſ̄ꝑ voluntas hūmana nō
ꝑt hūmōi ꝑticam trāſlatōm facē/ niſi
adeet inſtitutō dīna Ⓒ ad ꝺ de ne
dictia ꝑ̄ hī ꝺ ꝙ ẽ fuit inſtitutū
ante ꝑ̄m Ꝟz no ut ẽ ſacramētalis
medicina Ⓒ ad ꝺ hug ꝑ̄ no eſt
ſatrm ꝑ̄ de ꝺm/ no fuit inſtitutū
ante ꝑ̄m ante ꝑ̄m/ ſit ẽt remedi

ad ꝑ̄m ꝺ ꝑ̄
m ꝑdiſo ẽ ꝙ

ꝙm mutatum fuit inſtitut

xxvij

sed preiit ē ij officiū ¶ Ad 1d de ordinatione ꝓ quia non erat ordinatio rōnis ex ꝑte materie ꝓpter quam ꝓhibebat homo preiri in vsum eoꝝ que requirunt adactū ministerij sit ne eo nāliē infirmita non adeo que requirit ad vsum matrimonij · ideo ꝓpter aliam rōnem institutum institutorum diuinaꝝ scripturaꝝ et si non diuinū in veteri tamen in nouo ministerium ē

Ad tertium articulum

Sic proceditur ꝙ videt ꝙ matrimonium non fuerit ab initio institutum / quia nichil de hijs mēbris et hijs rebus ex debito diuini iuris fuit institutum fuit matrimonium / quia statim fuit mixtio oris cum ore / sed ad 1d dixit homo / non de ꝙ ¶ Preterea si / ergo ho et non deus instituit matrimonium ¶ Item ea diuina instituta / non ꝑtinent ad hominem / sed matrimonium / videtur esse / ergo non est diuinum institutum ¶ Item matrimonium ꝓhibetur et tollitur per diuisionem humanam / ergo videtur humanum non esse diuinum ¶ Item non legitur de matrimonio locutus / nisi quod dixit create et multiplicamini ē ¶ Sed ad 1d dixit beatus Hieronymus in quibus non est matrimonium / ergo matrimonium ab initio non fuit institutum ¶ Sed contra est quod dicit Augustinus / sed contra hoc videtur esse quod dicit beatus Augustinus in libro de bono coniugali / quod quibusdam nisi mortalium esse non potest / ergo matrimonium ab initio institutum fuit ¶ Item matrimonium ꝓpter quod homo relinquit patrem et matrem / ut dicit glosa ad Ephesios v / est sacramentum magnum / sed nullum sacramentum fuit ante legem / ergo nec matrimonium

erat preceptum qd multo maius de cō
finatione spēi ¶ Et ita institutis mat̄
m offīn Dnp̄ est ona prostatu inno
cencie. s multiplicato spēi humane ppt̄
complcuh nim eleōp salua p statu esse
s cōfinato humane spēi p successōr
individuoꝝ ppt̄ hoc bis datum est p
ceptum id/ceōestate et multip̄m semel
ante ptm m padyso Beñ i ho post
ptm finito diluuio Beñ ix dico
go q ante ptm mat̄m et vsus eō fuit
in preposteria cm precepta dedit deus
honi ante ptm/omni disipline/per
tyeus adpetitum gre/et lex scē
no connectis/saltem vt ptmis ad ad finā
p̄e/de omi ligno ze ¶ Secūd ne ptmis
adumbti qb ne/ceōestate et multip̄m
ze ¶ Cōs id augy ¶ nisi le dicit
Dnp̄ aut potius mori/aut nūe hui
mori/primo no accep aug/no ho ¶ Cōs
id dam ¶ opinado et non addit
fortasse nō assendo ¶ Cōs id de cōse
nacōe spēi ¶ no tm institui est ppt̄
confinatōm sed etiā ppt̄ multiplicatōm
spēi ¶ Cōs id de titulo ffssione ¶ tm
est preceptū affirmatiū obligat semp
ad non ad semper ze

Ad secundū articulū

sit preditur s̄ dr̄ q mat̄m non
fuit/poste ptm institutū/in precepto
nam ff tenuit de duobꝰ bonis melio
eligere/ro ff licuit bgitate mat̄ pelicē
¶ Item abel fuit bono nec creditur
nec tu in hoc ptmsit/go in statu mat̄m
in precepto no fuit ¶ Item de h magis
q sta instituto s̄m indulgētiā/sed illa
sta e post ptm/go pa ptm mat̄m
fuit in indulgentia/no in precepto ¶ Ite
nichil turpe et inhonestū adeo p̄cipit
de/ersus ie pa ptm/inhonestate habet
et in ordinatōm et turpitudine/go non
fuit adeo preceptum ¶ Et post peccatū
dixit dñs Beñ xx creōestate et multip̄m
go post ptm precepit mat̄m ¶ Ite maior
fuit utilitas matrimonij pa ptm qm
ante/go magis debuit poni i precepto
¶ Et dnp̄ est utilitas vtedi mat̄
pa ptm/ona e ne humane cōservatōis
et multiplicatōis/alia fornicatōnis cm
tas/tma est his respiciens utilitatem
ne/s sta spalis respiciens vtilitate non

an cōe merito pa ptm instituta/fuit i precepto

ri celebratem pe/sed quo ad prma/fuit ma
m precepto/nisi quo sta e sufficiēs multi
sequo ad ham/ff finit m indulgētia nō
qm in precepto ¶ Ad id ff licuit ze ff
bgitate et si dnp̄ sit melior mat̄
non tanē in statu quātū/quia tempe
quo nūc erat multi/quod humanū
melius fuit vacare mat̄s sic phāri ff
dictari melius est dnp̄ et magis
eligendum no thi indulgeri nisi ut
aut phus li. top ¶ Ad id de abel ff
cū esset preceptum affirmatiū/no obligā
bat ad semp/sed p tpe optimo/abel no
otasset ante oportunitatis illius/ut nūc
tuis ad ventum ¶ Ad id m̄gr ff pa
ptm no solum fuit institutū mat̄
in remediū s indulgentiam/imo erat
ma sit institutū s preceptū in officiū
sufficiēs ad tpe multiplicandus sufficiēs
¶ Ad id de inhonestate ff q̄ms
pa ptm/actus iste matrimonialis ff
fuit honestus/et inordinatus/et tpis
quadam deformitate penali/sed tm
deformitate culpe semper ze

Ad tertiū articulū

sit preditur s̄ dr̄ q ad hoc maneat
aliud preceptum s̄ q̄ p̄cepit sed datum
manet vsq; reuocet dr̄ id preceptum
id creōestate et multi m/magis legit
reuocatu/ go ad hoc manet ¶ Ite ma-
nente/ratione/cadi manet id preceptum
et obligatio/sed eadem ro manet. s̄ nūtate
multiplicatōis et ro hūanōis quis hu-
mani/alii cm no pe multi nec cō
hūari go ad hoc manet preceptum ¶ Ad
preceptum id de dictamine hō p̄cedit p̄
cepta no nālia ff manet/go ad hoc et
id preceptum ¶ Ite magis e bonum spēi
et magis nūtij qm̄ bonum individui
sed p̄ceptum datum in pasy so ptmis
ad ro/secutōm individui ad hoc manet
quia peccaret homo si no contraheret/go
multo magis preceptū datū ad q̄ sinatōz
spēi ¶ Item si non manet/go milla
tenetur ad mat̄m/go pe grauiter absten
sed si grauiter abstineret preter quid hūa
go no tenet quia ad faciendū ne peccat
genus humanum q̄ ffm est ¶ Extra
milla metur ptmin pactū in quo sit
ensgssio p̄cepti/sed p pactū cōtrā precep

an adhuc maneat aliud preceptum

xxxvij

matrimoñ. s. p vñgnitate nctur ꝺ̄ꝫ
quis p̄mit/ḡo matrimoñ non est nō
est m̄ p̄cepto ℂ Tē cōsiliū p̄cepto nō
reprigiat/abstine nō amat̄ et ꝺ̄ꝫ hec
matrim̄ reprigiat tm̄ ḡo abstinere
sit m̄ consiliū ḡnt xp̄o et i' eccl̄o xpi
ꝺ̄ꝫ non ē m̄ p̄cepto ℂ ℟ p̄cepto
quedam s̄mit negatiua/qdam affirmatiua
negatiua obligant ℟ et ad semp̄/affir
matiua ℟/sed non ad semp̄/sine p̄iuo
optimo/et p tpe nōn/p̄cepti mat. n̄
m̄ offm/affirmatiua tñ mit/non negatiua
nūc non obligat ad ℟/℟ p nūtate
et op̄tunitate/ꝙ ꝺ̄ꝫ ḡo ℟mit nccitas
multiplicatis/obligant/nunc nō non
obligat/q̄r tam sufficeret multipli tu
est genus hūanū/et alij s̄mit multi
p quos nccitas h̄et pot̄ supplā/sic ecia
non teneor/simplē nūtatē pris/qm
nō h̄t nūtatē/loc̄ qm̄ alius sufficeret
supplet nūtatem eius ℂ ꝺ̄ꝫ p̄cept
non ē reuocatū ℟ q̄nus p̄cepti cessasse
non sit reuocatiū tñ vñs sub eius in q̄
efficacē obligabat non manet ℂ ꝺ̄
ꝺ̄ eadē rōne manente ℟ ℟ q̄nus ne
cessitas maneat tñ p alios sufficit
suppletum nūtate ℂ ꝺ̄ ꝺ̄ p̄ceptum
ꝺ̄ ꝙ certe ne p̄cedit ℟ nā q̄ꝺ
dicitur nt semp̄ faciendū/qdam nō
q̄ tpe et ꝺ̄ alibi est p̄ceptum ꝺ̄
ꝺ̄ bonū spēi ℟ q̄nus sit mal̄ boim
tam ꝺ̄ boim sufficeret p̄ās cōsuari
pē/sed bonū mundum nō pē is maior
nūtas deg̃ nate indiuiduū q̄ spēi
ℂ ꝺ̄ ꝺ̄ si non maneret ḡo milli te
℟ pē ditī q̄ multā tenet vel qma
p̄ceptum ngr̄ maneret tamē datum ad
tempꝰ nō ē p̄ceptū vel qma si p̄cept
maneret multā tñ efficaciā obligatiuā
qma nūtas non obtinuit cū p̄ās
sufficeret s̄pplcatur/sic etiam si nō
essent alij fabricatores tēp̄ eccl̄ epi
tres fodē tenent̄ mit ꝺ̄ eū sufficiat
alij melius m vtilioꝛibꝰ occupent

Circa tertiū p̄ble
ta q̄nit̄ ℂ primo an mat̄m̄ sit
sacrm̄ ℂ secundō an sit causa gratie
ℂ tertiō an carnalis copula/sit ꝺ̄ q̄
integritate ꝛc̄

Ad primū articulū
sit p̄testandū/fo/ q̄ mat̄m̄ nō sit
sacrm̄/q̄ma omne sacramentū ℟ biuꝰ
sibi' centem/q̄ma sacrm̄ ē ex biuꝰ ꝺ̄

dñ matrim̄ ℟ sit sacramentū

scificans ℏ hmōi/sco biuꝰ ꝺ̄ matrimoñ
non est ex cēlis/ḡo non est sacrm̄
ℂ tertiū sacrm̄ est male elim̄/matrim̄ 2
tm̄ sit q̄ꝺam diuitium/non est elim̄
male/ḡo non est sacrm̄ ℂ tertiū sacrm̄
effinit q̄ signat ℂ sed matrim̄ nō effinit 3
q̄ mitat̄ xp̄i et eccl̄e q̄m signat/ḡo
non est sacrm̄ ℂ tertiū ꝺ̄ sacrm̄ ℟
efficaciam ex xp̄i passione/sed matrim̄ 4
mittam ℟/nō em̄ compositū mat̄ passōm
xp̄i/cum cōsistat m̄ actu carnalis de
lectatiōne/ḡo non est sacrm̄ ℂ tertiū 7
in oñi sacrō/aliud est sacrm̄ tm̄/aliud
sacrm̄ et res/aliud res tm̄/hec nō ℟ta q'
non apparet/ḡo non est sacrm̄ ℂ q̄rto 9
o. sacrm̄ h̄et magnm̄ est/dico a' p.o
et eccl̄a/ḡo matrim̄ est sacrm̄ ℂ tertiō sacrm̄
est facile rei signū nt ꝺ̄ aliqꝰ/ꝺ̄ matrim̄
nō ē sacrm̄ q̄m̄ nonis xp̄i et eccl̄e signū
ḡo ē sacrm̄ ℂ ℟tiū/sacrm̄ importat
aliꝗ remediū spūale sēsibile apto
m̄ re ssibili/hmōi exhibitum/m matrō 4
nō ē remediū sēsibile ℂ q̄rto
m̄ sīgs sensibꝰ ℏ m̄ matrim̄ ē sacramētū
ē. n' remediū dupl̄/q̄ꝺam curatiū
q̄ꝺam p̄seruatiū/p̄mum cōfertur ꝺ̄ aliꝰ
sacramētis/sed m̄ sacrō matrimoñ
℟ ꝺ̄ sc̄ biuꝰ ꝺ̄ ℟ nūtgitum 1
ꝺ̄ sacramētis q̄ne in nona lege i'stituta
s̄mit/nō ꝺ̄ aptata ℂ ꝺ̄ q̄ ℏt
biuam biuꝰ ꝺ̄ cēlem q̄ gen.
biuꝰ ꝺ̄ q̄ illis ꝺ̄ cētis ℟ate cōmūta
plicatꝝ/tñ tñ non hmōi ℂ ꝺ̄ ꝺ̄
ꝺ̄ cēli mali ℟ male elim̄ vocatur 2
ibi' q̄ꝺ res sen. lis/h̄ic aut ē exterior
q̄nitꝰ psonaꝝ q̄. nūle elim̄ ℂ ꝺ̄ ꝺ̄ 3
sacrm̄ effinit q̄ signat ℟ sacrm̄
effinit ꝺ̄ q̄ꝺ signat p̄mo et principaliter
q̄ effm̄ p̄mū/nō aut oñe ꝺ̄ q̄ꝺ
signat/ℏt n' ꝛce sacrē aliquē dispō
q̄ꝺam positam habito/et habit a ro
nō effinit/habit vo nō effinit/tal
vo ē q̄nitꝰ xp̄i et eccl̄e ℂ ꝺ̄ ꝺ̄ ꝺ̄ 4
passione ℟ ℟tiū est passus afflictō
tarnis ex caritate spūali/q̄m h̄ebat
ad eccl̄am/q̄nō ad p̄mū/matrim̄ non
signat passiōz/sed q̄nō ad ſtum ℂ ꝺ̄
ꝺ̄ q̄ꝺ ē ibi/sacrm̄ ℟ q̄nitꝰ extrinsecus
apparens/per signa aliqua ē sacrm̄.
tiū ~~q̄nitꝰ~~ s̄q̄nitꝰ nūtiū/sacrm̄
et res effectꝰ q̄rē q̄nē ibi' confert̄
non sacrm̄ sēs nī q̄ꝺa p̄mo sīgnificata
ꝛce vñ hanc/q̄nitꝰ ℟ et eccl̄esie

Ad secundū articulū

sic̄ procedit̄ ꝙ dolimitas hois non est causa grē sc̄ aut tr̄a matrimoīj ḡo matr̄ hois nō est causa grē sc̄ quia est ē causa cē ē tr̄a tr̄a ¶ Ite nō oppet dicit absolute abeo ꝙ confert gr̄am / oppet aut abstinere amat̄o / ḡo zē ¶ Ite si hō st gr̄am ḡo pcauam dare p̄ mat̄o q̄ h̄ eudo est symonia / sed hoc est fm̄ / ḡo non confert gr̄am ¶ Item mich̄l ꝙ dicit ab ex collectori statu gr̄ie / to fert gr̄az sed dicit mat̄r abex celle nōri statu gr̄ē / sacrimentia vgnali / ḡo nō ḡfert gr̄am ¶ Oīe sacr̄m nōne legis / ḡ st gr̄am / mat̄r est sacr̄m nōne legis ¶ Item remedm̄ sol̄ ad tria morb̄ pt̄i gratia ē sed mult̄r ex̄po cōsecratiō / ut ex̄p / ḡo confert gr̄am ¶ Item remedm̄ sol̄ ad tria morb̄ pt̄i gratia est / sed mat̄r ḡfert remedm̄ ḡ morb̄ pt̄i cum sit sacr̄m / ḡo confert gr̄az ¶ Item supra ... sacr̄m est invisibilis gr̄ē visibilis formaliter mr̄ eius similitudinē gat et causa exsistit ḡo cum ḡmat̄r sit sacr̄m tūc gr̄am ¶ Ite cui hoc tres sūt oppositi / sed dicunt / ꝙ ē signū ¶ Ite non causa gr̄e / ergo non est sacr̄m nōne legis p̄ institucōm / sed ē apparām sola / sal dicunt ꝙ ē causa gratie quo ad effectū qm̄ ē inducitiua de mali / ergo excusat a peto actuū gingalem / non qm̄ est m̄ operatōne boni ¶ Ad hō addunt ampli⁹ dicētes / ꝙ ḡfert gr̄am etiā quo ad operatōm boni / ptinentiā ad matrīm̄ / sicut mutuū dicōm̄ / et fidelitet non boni sūnp.ⁿ / indigne suscipientibꝰ. s. qui ḡhūnt m̄ fide operis / et debita intentōe / et h̄ fac̄ pūs m̄ zē ¶ Ad id quod dicit̄ est ꝙ matrimoīj est non est sola causa ℞ cum h̄ institutō divina ¶ Ad id non expedit abstinē zē / h̄ hoc est vtl de eo ꝙ cōfert gr̄az sūnp.ⁿ / non de eo ꝙ confert gr̄az / statu nam ḡ hūs ordo gr̄am cōfert in multis ¶ Unde ē abstinē pōt qui ordinari ppt periculum amittēdi ¶ Ad id de symonia p̄ mat̄r et sacr̄m dicūm est et est ḡdam gratis data humane obligatōis ḡ no ad id pt̄ m̄ tenere pecūa licet non ḡ no ad p̄mū sed mōio symonie unde sacdos accipiens pecūam p̄ ḡmitōne vel iudicōne symoniam committit ℞ obligatōm̄ p pecūa cōsecutis ad ḡm̄ committit ¶ Ad id de statu ex̄cellentiā

ar mrc̄o / st cū gre

h̄ non cōfert gr̄am sūnp.ⁿ ℞ gr̄am i sta tu vel ad ḡ ip̄m sacr̄m non dicit a statu excellentiā h̄t m̄ bona dōme ℞ ad actus carnalis consequens ꝛc

Ad tertium articulū

sic̄ procedit̄ ꝙ carnalis copla sit de integritate matrimoīj / qm̄ dicit hit auctōr / ꝙ illa m̄ō non p̄tinet ad m̄m / cum qua nō fuit ḡmixtio sexuū / ḡo sine hac non ē mat̄r ¶ Item p̄ma institutio matrīmo / dm̄ est cubit duo in carne una gen. ij / ad quos aut sub q̄bus est institutū dēs integritas cui⁹ sūnt ḡo zē ¶ Item institutō mat̄r dnp.ⁿ est in offm̄ / et in remedium / sed ad ex̄ecutōm vtriusq; regimitus copula carnalis / ḡo ipa ē de integritate sacr̄i ¶ Item sic̄ ḡo videt̄ / ꝙ mr̄ dōs ḡpt̄ et cētē est de integritate sacrām̄ti ℞ ad sine carnali copula / nō ē sic̄ ḡfert ḡmixtio secūm cōsortiū de nāli ḡo non est integr̄ sacr̄m ¶ Mr Nazarēi et Joseph fuit integr̄ / et p̄ter mat̄r ḡo copula carnalis nō est de integritate mat̄r ¶ Ite augo / dicētes sūt copla p̄ notō ḡ tuc tium ḡo sine tuspa carnali sanctio et p̄fectio ē mat̄r ¶ Item ḡmōio carnalis intendit gratiam / ḡo nō ḡfert remedm̄ ḡ pt̄m / ḡo nōn facit ad p̄m̄ secūm vel integritate sacr̄i ¶ Ite dupl̄ est rei integritas / sine p̄fectō / prima de sup.ⁿ / qua p̄ē homo q̄ pletus ℞ ad m̄ esse p̄fectō / qua p̄ma nō est homo q̄ plet̄is / qua nō p̄t p̄fici que sine homis / sit dup̄ de p̄fectō matrimoīj / p̄ma excepta fit de rō mat̄r / et ad hanc nō p̄tinet copla carnalis / set ad ea excepta fit matrimoīj ḡ sūmatū / ad hanc p̄tinet / nā sine hac q̄nis hat esse mat̄r / nō tū ē p̄fectū sūgrum ¶ Ad id de auctōr ℞ lo² de mato cōsūmato / nō de mato sūnp.ⁿ ¶ Ad id gen. 1 ℞ q̄nis in institutōne matrimoīj pa tuagint̄ q dōnes p̄tinetes ad esse eius q pletum / tū ad esse sūplicit ¶ Ad id de implicā institutōe ℞ exercitio eius ad q̄ p̄ma ē institutio p̄tinet ad integritate sam̄ non p̄ma sam ad q̄ eo sūs p̄tinet ad esse vel complementū / non ad esse sūplicit

ar co^la carnal' st de integ^te matrīmoīj

q̄ constat ex̄matia rei et forma

Q. q̄ de sponsis ꝑ verba sigo
est de integritate matrimonii Q. hoc
sentē q̄ma sigo q̄ntocūmo spūalis
est de integritate in esse simp̄r q̄ntō
nālis de integritate in esse cōplete ꝛc

Q Littera indulti est quinquiēs

Q. mo ꝑ eam
post petri sunt ꝓcepta ꝑ nos
lis sufficientem ꝛmultiplicatō ꝓcepti
est/extenuē indulti // de medicis bonis
est q̄ntuꝫ/q̄ vera bona spūalia nāt̄
tritēs et sacramēta sunt de maioribus
bonis ꝑ hoc est vīm de illis q̄ne
cōsumit grauis simp̄r/non grauis statu
sol/vel integrit de minoribus in sacō
tiē/non simplicit // mo ē ꝑ se tm q̄ntuꝫ
q̄ mat̄m marie et ioseph fuit ꝑfecta
ꝑ ꝑfectā fuit in essentia et facilitate
sed non in sigano ꝛc. D. xxxvm

Post hec adiuer tendum est pō

P

q̄m egit de pulcritudine
ad eam formalē matrimō
sic agit de septimentibus
ad tanquam efficientem. q̄. de consen
su et pmo agit de eius effectu. ō. hec et
sequēti. Q. secundo de eo q̄ de effectu. D. xxxvi
et ꝓpō. ſm. pma pars te. pmo agit pri
de effectu q̄ consuetudo etymō. p verba de scrip
tō. hac. ſ. ho pncā de effectu q̄ consuetu
dō et ymō. p verba de scripturo. ō. hic. ſm
pncā pte. pmo determinat matrē. ſ. ho
pōnit q̄dam gr̄iam et flam apoc
q̄ndam tm. ſ. ēo sibi det auctoritatem
p eis in dictaꝫ solam. hinc ant ita
ꝛesponden. ſm. p te p. pmo oūdit q̄
sit mat̄m. ſ. ho q̄ quid facit mat̄m
efficiens et tā. ſ. ēo q̄n incipit esse
mat̄m. q. n. ab ipa. ſm. ha parte
pmo ponit exēplū pōm. ſ. ho pōnis
hic p auctēs cōfirmatōm q̄ hō ſ. ēo
multitudo q̄ꝫaꝫ. h̄ pbꝫ de determinatōm & hinc
expressi. ſm. ta p te pmo absoluēs
auctēs inductas. dissentiunt duplice
desponsatōm. hinc ait. ſ. ho q̄ finat
distinctōm. alii ē. ſ. ēo ꝛ vtrūmꝫ
desponsatōs dissentiam. et est
sciendum.

Hic querunt. v. ō pmo

De natura matrīo. Q. ō de cā
eius efficiente. Q. tō de fine q̄. de
ſti. nona. Q. quarto de sponsalibus. Q. ſto
de bigamia q̄ne est effectus eius. Q. tanta
p̄mū ar. q̄runt duo. Q. pmo de ſ
finitōe. Q. secundo de nomīe ꝛc

D pmus articulus

Sit ꝓdictum. ꝙ. q̄ non bene
diffinitur hic mat̄m. Dicit. n. nigr
q̄ m. m est q̄ntō maritalis/vī et mulīs
inē legitimas ꝑsōs/nidimidia mīte
cōsuetudīe retinens. Q. mat̄m vēs
sensū. ē. cum sit sacrūm/q̄ntō q̄ē
tū sit ēs/vēs est ens. ſ. ens. ſ. ens/go mat̄m
non ē q̄ntō. Q. item/nō ē eadē/nulo
vēs duoꝝ relatiuoꝝ/sic cognatiuus
in utroq duoꝝ cognatiuū int̄ dicit
amē/ſto nec eadē nulo q̄ntō duoꝝ
q̄ntitatiuoꝝ. ſi. go mat̄m est q̄ntō
cum multiplicato ſtōri/multiplicet
ipsius et ego/imp̄r q̄ntō/et sit im
mat̄m. Q. item imp̄r est q̄ntō ma
trimō. ſ. ſpem difficilis. ſ. alioꝝ et
cor. m/go si mat̄m est q̄ntō/m. m
non est bīm secm ſpem. Q. item
q̄ntō matrimonialis est copula car
nalis/go q̄ntō ꝛatur/ratur
m. m. Q. item/q̄ntō maritalis est
nidimidia/go sic sint matrō m
Q. item mat̄m initiatū/nō ē nidimi
nate cōsuetudīe ecclēs/go nō ē m. m
Q. item m. m infidelium cum nō sit natu
inseparabile ē/go nō ē nidimidia mīte
q̄suetudīe ecclēs/go nō ē vē m. m
Q. item m. m. omne separabile est p̄fectum
carōm q̄ntō pīp/tō milliū mat̄m
est nidimidia mīte q̄suetudīe retinēs
Q. ad complementum mat̄i ſta requirit
oz. n. q̄ sit initiatus ſp q̄ſm aiaꝫ
ēbis cōsummatus et q̄ sit q̄ſmatus/per
q̄ntō secum/et q̄ sit natus/p ad
q̄ hēditū. ē. fidē sacrūm ſtē. ad finē m
intendit nigr̄ describe/nō ꝓbat m
ꝑ quadruplicē carēm formalem/m/q̄ē q̄ntō
i. admatō duoꝝ. Q. item p materiaꝫ
remotā et ꝓximā/ſm addit. viri et
mulieꝝ. Q. ite p effectē/maritalē. i. mari
talē q̄ſm/ſm affectū gratiē. Q. item
p finalē/ſm addit. ꝛdinem mīte ꝛsepa
rabilitatē. n/est. bonū mat̄i/bonū

quid sit minimum ꝛsistitiē

vō ſit rōnis finis ¶ Ad 2m quod eſt
res invisibilis ℟ q̄ris 1o pa 2lo 1e ſcdo
ſit ſensibilis ⁊ tamē p̄ gradum ad eam
ſ. Vba dep̄ti ⁊ ad ſubm̄. ſ. p̄s ḡhetes
et ad finē ſ. copulam carnalem ¶ Ad
3m non ē cōb̄ inb̄ 2e ℟ 2lo mat̄ dic̄t
ſ. per ſubm̄ et cām ⁊ ſic eḡnalitas duop̄
m̄ quitēne vō matrimōi/ḡnis duo ſunt
ſiba ⁊ tm̄ cauſa finalis vbi et ill ē. ſ. ad
actum vnū ⁊ et ideo quodam mō plures
et quodam mō vna ¶ Ad 4m dehinc ē
adigniori et cōz̄m ℟ p̄trarg̃ ipſe mg̃pleta
eſt ⁊ et 1o nō facit ḡhz ℟ ſe vnū m̄m
¶ Sed anūbe ſimul/vnū matrimōiq̄ ple-
tum ⁊ exordnle ad finem vnū ¶ Ad 5m
de copula carnali 2e ℟ diffinit mit̄
leg̃ hic de hitiali ⁊ ngn actuali ¶ Ad
6m de ḡnitate maritali ℟ q̄ris vnū
g̃ſequatur ad alterū ⁊ tm̄ differunt h
dictum cauſe effectus ⁊ finalis ⁊ ſic dic̄t
eſt ¶ Ad 7m de mat̄ iniciato ℟ no
g̃phenditur ſubhac diffinitōe ⁊ ſimlr
nr m̄m miſcelum ⁊ vel q̄ ſ. admixtus
hic mit̄gitur h̄m aptitudinē ⁊ ſic risibile
potētm m̄ de hōie hōis ⁊ non h̄
actum ¶ Ad 8m de fornicarde ℟ 1o de
quitas matrimōij ⁊ mit̄gitur quo ad ob
citium ⁊ non quo ad thorum ⁊ ſeu cōſi
tatōm 2e 2e

Ad ſecundū articulū

Sic p̄ceditur. Dicit aliq̄s q̄ ſanctū
q̄ mat̄m 1o dr̄ ⁊ q̄nā nō ōbaliud dr̄
nihil nihil ⁊ niſi nt mē fiat ⁊ ſyllogizō
dicit vō li et ⁊ q̄ mat̄m 1o dr̄ q. nihil
nihil. i. offm ⁊ cō. q. m̄ plus q̄nōne
et cōtractū magis ē officium mixtū
q̄m patens ⁊ m atq̄ſicū et gubernatiū
passionis cōj.o vnde possessio dicit
patrimoniū ⁊ go implicit dicta 2cc appellat
mat̄m. ſ. ex fine et officio ¶ Item
adigniori dr̄ ſi denominatio ⁊ go matr̄
a patre q̄m a mre ¶ Item mat̄m ⁊ eye
eſt ſme ple ⁊ go ſme maritate ⁊ hō nō
dr̄ dici mat̄m ¶ Item ma.m ē 3lo
compatie ⁊ go cognatie dr̄ denominari
a brotreg̃ ⁊ etreniq̄ ⁊ vel dr̄ nominari ex tri
trinoq̄ ⁊ etremi ¶ Item a principijs
essentialib̄ dr̄ ſ. denominari ⁊ offm mat̄
non ē essentiale principiū mat̄monij
ſed eius effectus ⁊ go abillo nion dr̄ deno-
minari ¶ Et m mat̄o ita ē cōſiderare
ſic ceū eius ⁊ quē eſt grauis dr̄ onus ⁊ q̄
denominat̄ q̄ntū ⁊ ſ. tanſam exilis

que ē ſollempnis deſponſacro ⁊ et abhac
denominat̄ impie ⁊ annube ⁊ q̄ ſollēp
nitate nōdū veſtant ⁊ capita nūbe non
et effectū ſ. p̄lis gradū ⁊ et a hac de-
nominat̄ nullū m̄ ⁊ vel a ſme ℟ aug⁹ vel
ab officio ℟ nūbis ¶ Ad 9m de dygmori
℟ non ſ. fit denominatio adigniori ℟
aliq̄ ab eminentiori ſicut homo aſpic
ſed ab hūmo denominat̄ ſic mat̄m eſt
ab officio mixti p̄cipq̄ quia p̄ius dr̄ivat̄
q̄ q̄nus offm p̄ius eſt a dygmq̄ ⁊ tū imp̄
certius et eminentius ¶ Ad 10m de ſple ℟
q̄nus alia actu ſit ſme ple ℟ tū ad ſy-
lem ordinat̄ vel p̄cauciam vel cautelam
nel nō cautandā ⁊ ſaltem ¶ Ad 11m de diſſo
℟ q̄nus vpa 2lo ſecundus ſe ſit eḡlit
m vtrūq̄ ⁊ tm̄ ℟ aliqua q̄ne q̄ſequunt̄
hmḡ 2lum magis manifeſtat ⁊ intre
ideo ab ipa matrimōi denominat̄ ¶ Ad
12m de cōiugib̄ ℟ non ē hic verum
vbi q̄na ℟ q̄ 2cc innotēſcat ſic nona
enis impōnit̄ unde ſicut dulcedo
res poēq̄ q̄m ab actibus ꝓtatis
q̄nam ab ocūlis q̄na magis ſunt
eminentes quo ad ſp̄m q̄nus ille potes
ſunt et dygmores ſecūm intellectū 2e

Circa ſecundū ꝓble a

Duo q̄runt̄ Primo vtrum ſolq̄
q̄ſenſus facit m̄. Secundo vtrum
requirat̄ q̄ſenſq̄ ꝓbra expſſus vel
ſufficiat tacitus 2e

Ad primū articulū

Sic proceditur. Dicit̄ q̄ nō ſunt ar-
bitrarie humana ⁊ ab inſtitutione
diuina ⁊ go voluntas humana nō effi-
cit m̄m ¶ Item nō dr̄ res ſcā nr q̄ nō
ſit conſummata ut dom⁹ ⁊ dr̄ ad eo
ſummatam matrimō ⁊ copula carnalis
requirit̄ ⁊ go ſolus conſenſq nō facit
mat̄m ¶ Item ſi ſolus conſenſq faciat
mat̄m ⁊ go dup̄ conſenſq vi. ſ. m̄m
lierem ⁊ et mulieris m virū dup̄
mat̄m ⁊ multitudo cum cauſa ſufficit
alicuius ⁊ multiplicata effectū ¶ Item
ſi opp.m non eſt cauſa oppositi met
ꝓbat ⁊ ſed cā oppositi ſ. conſūmatam
℟ m li cōſ ¶ Sed diſſenſq non
deſtruit mat̄m ⁊ go nec cōſenſus
ſtituit m̄m ¶ Sed hic duntaxat
q̄ q̄ſenſq eſt efficiens cā matrimō

go efficit m. Item si requir aliud
ad consensum/go me malam et oscph
no fine dm mat.m/ qd ptm est Et cu
qlib sacrm hoat aliqd sensibile/et aliqd
spuale/ e cu mat. invisibilis give m visibil
rerum/ oz qd ph cat do humanu/et aliqd
divinu/ dico go/ qd m mato aliqd e hmoi
et ad h requir actus hominis/qui e con-
sensus eius/ aliqd bo divinu/et ad hoc
requir actus divinus si eius institutor
Dico go qd ex parte hominis solu consesu
facit matrm tm Sz q[uer]rete divia
institutione Nam cum tu mir qd mlier
in medio te subsint eis duo/sola vo tas
corumpon pt tuffice corum ptatem ab
uno in alteru/nisi q[uer]rete voluntate
et auctte eis dni Sed si sacrm non
sunt q[uo]voluntate humana Ex dm
est tm/ sed q[uer]rete institutore divia
tenim causa principali Ad 3. de
consumatoe Ex proba de puta/ consumat
matrm quo ad esse/ sed non quo ad signo
est cu consumato vel imp[er]fecto quo
ad esse simp[li]r sha quo ad bene esse Et
puta consumata est/ quo ad vltm esse
homis Sz non quo ad esse q[uo]letum
sicut consumato attendit sz subdam sha
letum dicitur/ et ea que q[uo]sequunt
tur tm Ad 4. de diplici vide q[uo]
sz q[uo]d q[uo]d/ q[uo]rus sit diplex p q[uo]pacto
ad subm/ est tm ordo/ p q[uo]pacto ad
tum finale/ sicut ad vltm ordinat
Ad 5. de dissensu Ex consideato
ista locum hit/ qm ppm e causa ponit
non tm efficiens Sed ecca q[uo] dicitur
effectum sit sol e causa illuminatoris
aeris/ offensa d[e]i e causa ut offendas
matrmoium/ no tam colligimus ex

Decimus decimus

sic procedit/ Videt q[uo]d consensus
tacitus/ sine expressione vbor facit
matrm/ sicut ex his de sponsalibus fit
mitatis/ Ex q[uo]d matrm in mente q[uo]d hit
p legitimu vi et multis q[uo]sensum
habiti sunt vba apud ecclam/ pt
consensu exprimendi/ go consensus intior
solus facit matrm Item consensus
tacitus adulti/ facit adulteriu/ go a fortio
ri q[uo]d consensus tacitus matrmo facit
matrm Item solus consensus tacitus

Ro ... vba ... sufficit

... intior/ sufficit sive notum/ go a fortio
ri q[uo]d exteriu matrm Et sacrm no
fit nisi p signa sensibilia/ go consensus
tacitus/ non facit matrm Ite solus
consensus tacitus alicuius/ no p[er]tat
ins alteri m re sua/ go consensus tacitus
viri et mulieris/ no p[er]tat ins alteri
in corpe altius/ go non facit matrm
Quinto[?] quia tm q[uo]d consensus tu exp[re]ssioe
verboru silata/ non vat/ faciat matrm
signa dant hit mgri. t efficacius
sp si verbis explicant/ q[uo]d tu corde volat
deus sit matrm/ go sufficit expressio
simulata verboru Item dicit ipse
q[uo]d quaq arte verboz quis utat/ sit
attendi deus sicut iste cui invitum nititur
go similiter dns m mato Et sic q[uo]d
et solus intelligi dz patrinari Ex si
ipse ab obligatoe quis absolvit cum
fraus sua ei patrocinatur/ go p[er]tinet
expressio quis fraudulenter obligat
Item nodu pt sciri an simulate
p[ro]ferant vba a de/ go si silatio excludit
matrm/ nodu pt sciri an sit matrm
Et ite m de sponsalibus tua
nos dicit de quodam q[uo]d despo-
savit quidam/ sub nomine fo ei posito
qui non e m[u]s/ signa solus affuit
et q[uo]d defuit/ sine quo ecca non requirit
sedis p[ro]pria q[uo]d tale/ go talis silatio
excludit matrm Item silatio facien-
di q[uo]d facit ecca sine intentione
excludet q[uo]q aliud sacrm/ go et m[u]s
Ex ad primam q[uo]m/ q[uo]d sic Ex mgr
dicit/ non solu consensus intior/ facit
matrm Sed requirit expressio verboz
q[uo]d sacrm res sensibilis est Non non
sufficit actus intior ad de sacramto
Sed requiritur exterius signum expressu
expressio alterius/ quemadmodu q[uo]d fit p vba
deputi (methodum) p[ro]pria p alium
modu sunt p literas absentium/ vel eniden
signa putamus/ non valentia loqui
ut multoz Ad 2. de sponsalibus
Ex q[uo]d q[uo]d m[u]s matrm p[ro]mitti
Ex tu no solum/ sed requirit expressio
verboz Ad 3. de adultio Ex no e
simile/ signa virtu et p[ro]tius sufficiet
q[uo]d sufficit in actu intioris voluntatis

... verboz expressis/ Ex silatis/ facient ...

Ded sacrm non | mo requit sigm sen.
ex dna mstitide ¶ Ad 8 dcdo
ꝓ rion ē simile | qm my voto fit oblig
tacō soli. Ded | qm intret cor sm mat
ant homm | qm videt ea que patent
¶ Ad 5am qom ꝓ dup ē fort
erre sq dam ꝓnatum. s. pntale m quo stat
consom ꝓnate | ꝑ mis tri sgma fort ē mle
m tmltus ꝓnditiu sq dam publicu
s. mditiale sine cale | m quo statum
manifeste ꝓ hoīi sgma fort ē mstic
set pt si alit ꝓnditiu scito. go | q si
Ded Turs q sensq mtor | q tāq assit vbor
expssio | non fit vm m. h. indm poli
stetiuch mditiu vd fori | dd ē ~~fit~~ sant
sgms eccliasticis pt ꝓbari et d pace
sitacō | et tmet erā non mditabit m
tmt non | et mr stabit dd et mditabit
mat ¶ Ad 6 hgri ꝙ no ē sile
de mramento, q nrm tu pntiplr
consistit m forma vborꝫ | ꝙ mat my
pntiar m hsonsu ¶ Ad 8 q nāq
pt stare ꝛc ꝙ q̄ nō nāq possit
stare stā ctitudmis ad dc. Insert q
stratur sciencia ꝓbabilis g lectiue ꝛc

Circa tertium articulū

dcitur Duo ¶ Imo an religios
ingressus | possit solue mat i tritat
¶ 2o an possit solue nat gsummatū

Ad primū articulū

sit procedendum | ꝙ mgss religi-
osus | non soluat mām intratum
q ant vot | dr quos dq gnerit
hamo ꝛcepet. cum go tles dmitt sint
gmeta | nulli possint separi a fem huām
¶ Item no hmo om est mat gm
co summatū ¶ Ded id non pt solui n
p mortē | go pt id ¶ Te si hmoss
religiosus solvit tle mat | go ista
qm relinquitur | pt statim q hē p religiosū
Ded 1 ste qm intrauit nō ad pfessiō
pt redire ad selm | go q̄ngit otiosꝫ
in sclo remanere | solvi mat | q̄ ita
est ¶ Ant tenē expectare p fessionē
ait non | si sit | go illo religioso.
Ymas mitte ante pfessionē fraudabit
ea que remanet in sclo remittit tpt
nre suo | sine culpa | q̄ te nigeris dr
non | go ante mortē tam nātem

quam civilem | solvit mat | hoc ant
ita est | go indetur q̄ nullo mō solvit
mat imciatum p religiosum nigrum
¶ Item i regni venerunt | ante pfessionē
altius statum p̄g mgssum q̄ he cingit | a
tenet mat | tunc non | si tenet go 1o
redeunte ad selm | q̄ ingret aliqm hre
quot sponsos h m sclo | si ng tenz | go
m mat primū p religiosum nigrum non
solvit ¶ Dicit hic enchirid papa
desponsata puellam | mo hic relictis
alii mo trade | tu hic ē mathaeum
eligē ¶ Si manet matrimoniū vinculū
non licet ppt quidm altius | go solvit
m mat ¶ Item sic si hit mors carnalis
ad mat carnal gsummatum | sit se
hit mors cum his ad mat spūalē
imciatū | q̄o sic ista solvit mat cō-
summatū | sit ista licitū ¶ Amplius
m | q̄ p̄g imciatū mat statū ingrit
q̄ritq̄ exacto | reddē debitum | q̄ dicit
ap. 1 Cor vij. Uxori vir debitum
reddat | q̄ a sin dic debet | statī debet
go statim mihi dr reddē sponso debit
¶ Item si no statim tenet reddere
qm zotic pt differe usq ad mensem
cadē usq ad annū | et sic usq ad ples
annos | et ita nequit reddē debitum
(hic a magistris d | go p mm ¶ Te pos
mutuum gsensum fit tūsdē corpm
| go mihi tam non hit ptatem fm
corr | go statim te reddē debitū tāq
rem alienā ¶ Q qui pt altius dignū
eligit | no tenet detinere ad altius
Ded ista post ante explam canonicale
nec nigri religiosi | nec estimare
mat | go no te detinere ad altius
¶ Item ex m de commissa. gnaliter
ex pn de stat pr | q̄ tles infra duos
menses ant reddē debitū | si intret
religionē | go nūc non tenē reddē
debitum ¶ Amplius m q̄ si mihi
ignota | amico cognoscitur | melius q
p̄ possit ingredi mōstrū | q̄m mathi
hō dr ei pactinari | go no obligat p
hoc sponsalia ad secum remanendum
¶ Item milli dr priari mre suo

ang dlingol mgssm possit solue uxm imciatum

ang pg imciatū uxm statū tenean
sibi quinges reddē debitū

ang mihi imciata
ang mihi | cognita | possit ingredi
monasterium

sme culpa sua ligo hic sponsa sme culpa
na no. Dz peritari inte eligendi mona-
stium. Q Et carnale copula matr
est cõsummat ipg qsummatu vo matr
no liz alii sint qsensu alii qmges
eligẽ nõstium ut dr hic c. a. qmgrat
et go iam non liz sint mihi mõstra
Q Ad primam gom/qp sic dicit hic magr
matr est qmitto mordiam nite re
sicitudine retinens/non go pt solui/ni
p morte. Dz secus/qp dr/p e qmitto
matrimo/et dr/plex mors illi correspõ-
dens sc. u. qmitto spualis/p qsensu
cordium que inciat matr/sed e qmitto
carnalis p qm/ctum sex mi q cõsummat
matr/spualis aut e qmitto talis pt lex
morte solumt/non qndiu qmitto ad hr
e spualis/solumt p morte spualez/qua
homo moritur quãdo/pg qm fr e carnal
p morte carnalem. Scdm tamẽ i/qma
dicti no plenq dicit Q Ad 1m ad 2m
et cõ ibi lor. de qmitto que matrimo
cõsummati. Unde p mittit et erut duo
m carne una/sock pt dicit/qp de gtles
sepat non homo/qp hmõi separatõis
actor est/et exemplu cui pñt cõsi
de impedis vocando/de quibus hec cõsi
Q Ad 1m no mg vñ e. et pt qm
non mg sit v. m tis mg pletum/son
qr debilius e/solumt magis de facili
Q Ad 1m de hendo statim pt dr/p
est mgssus religionis/sant ad p bands
qui fit m vestiu assumpte/dicit ad p
manendo/qui fit mpfessione expssa
vel tacita m hr mgssu. In mo mgssu
no mortt/moritur ante m sed p mo
mortem. Homo mundo/et io iste mgssus
solumt matr. Q Ad 1m de fraudatõne
pt qm tenetur expectare pfessiõ/ter
mint de fraudatõm. pe pñs ad recipiendum
altius pt ad hñc rõnem/q epõs pfigat
ante qm sant ingrediat/sant q sumet
matr. Q Ad 1m de hente et pt
matr no tenet et alio an pfessiõm
ad scribendum/stim rõdemitte tenet redire
ad p.m/nisi ipa velit similr intrare
religiõm. Q Ad ham gom pt p inicia
matr/alt primo abalio exactus/ant
ponit de libaze de mgssu religiosis

sant nossi. sit/non tenẽ/infra tpr duop
niensiu indultu anni/et iij de gesci- et iij de gesti finga
ginga. exptu. si no/pnto qp tenet tm
non habet exceptõm legittima ad repel-
lendum Q Ad 1m vxori mi. rõdr ad q
lõ. p matr cõsummatu Q Ad 1m qua
zone pt differre vsqz ad mensez/et non
o vñ/qma tpr duop nisi min/ta delibe-
randi amitt multum est spaliu Q Ad
1m de tussiaide tor. et gnis sunt tus
non tamẽ efficacit qn licebat nupsisse
nõstrum. Unde manet exceptõ ad repel-
lendu petitõm debiti Q Ad 2am gom
et cum p gsensum mutuu iam translata
sit ptas/licet no olo efficacit to pula
seqliens exorta/no e olo molesta sed
minus osa/sed ut parte/et io cõsummat
matr licet postea mnito grauge mgdi
nõstrum Q Ad 1m de simile et dolo
de. ut non patet matr ei/qui ad pẽ stat
ligatus et petat Q Ad 1m qp no dz
quis firmari et pregnt q tangit frau-
dari aliqñ mire sno sme culpa/sed
non sme causa. et

Decimus articulus

sic procedit tur. Et qp matrimo
q summari possit solum p religiosum ipsum/qnia lex. Sua magis dz favere
bono spualibus qm humanis/Dz secm
legem humanã p nigssum religiosis
solumt matr cõsummatu. ut tenuit
ipse in lra/go multo magis Sua
Item nullo vinculo simpit p maius
sit vinculu voti tismatrimi hr dictum
pfessionis/et vinculum inferis religiosis
p maiore/go vinculu matrii qp e huius
solumt p vinculu religiosi qp vinculu
dim Item grad o dispi agunt
no sunt sublegis Dz qm intrant reli-
giosu spu dei agunt/go no placet
legi matrio. Ite nullo bono no dz
impedire malo bonu. go matr non
dz impedire religiosi nigssu Q Ad 1m cõ
mo phibet ap. h. parate ozoni cui ad
te nupsit nisi ex consensu vxoris/go multo
magis nupserun Ite sic de gg vnn
cõ. no pt expte glti/et ex parte re-
manẽ in seculo/go ex quo sti sunt vnn

an religiosis nigssu/solumt matr gsta

corpus non liz alii sine consensu alterius
migdi monasterii ☩ Amplius vr qd tale
q̄ initio q̄nitre intrauit / si reddit illi ꝑ
mortē / teneat redire ad mōstrium q̄m a
cessante rōne dr cessare effectus / qo cū cesset
causa quare mortal delebat in seculo
dr redire ad religionis ꝓpm ☩ Tex
de conuisa. quiga. ex parte dñi vrbani
ꝑ q̄ lex vxore sua in seculo remanente
deuire religiosum migdi non potuit / ecia
tm̄ sublata deuerio / votum sine prio
salutis non potuit violare vñ ꝑ ecām
cogendo ☩ nit uxore demissa ad
mōstrium Reuitat / qo dr redire ad mō
strium ☩ q̄ deuire non tenet / nō ē obli
gatorium / ꝑ professio illa deuire nō tollit
qo nō potuit sollempnizāre ei q̄ uotū qo nō
seruauit in m̄m / sed pḡa q̄ tractum ☩ Tex
ex. de conuisa. quiga. placet dñi celestinus
ꝑ papa / q̄ mulier sine voluntate viri mōstrium
ingressa et ei petenti restituta / si mortuo ut
tentatur ad mōstrium monēda ē / pōt q̄m
cogenda / qo pē manē in sclo / qo dñs m̄m
☩ nō hic q̄si demissus ab alio mōstrium
migdiente / pē eo inuito simulē ꝑ dñs mo
nasterium ☩ te q̄ si restituta pē cogēte
et vxōē debitum ☩ tem ꝑ si ita forsitā
tenet̄ insignia religionis vel ordinis de
ferre ☩ Amplius nidet / q̄ sine magnifesta
religionis / ꝑ mitium dissensum / soluat m̄m
q̄ dr q̄ q̄ vinc̄q̄ qz ꝑ tē dñs nascit̄
ꝑ causā dissolut̄ sed nascit̄ matrimoniū
ꝑ solū assensum ☩ tem si ꝑ m̄m ē causa
oppositi / oppm ē causa oppositi q̄ oppositor
oppone sunt cē / si q̄ sensq̄ ē ea q̄ strictior
matrimoni / qo dissensq̄ ea de strictioris
☩ tem matrimoniū obligatū q̄dam esse
qo dissensq̄ ea de strictioris / sed qui habet
est obligatus pē absolui ꝑ ultimū / qo m̄m
pē solui ꝑ consensum mutuū ☩ q̄ m̄m
est q̄nitus mōmona / qo nō pē separari
q̄ si in q̄nitus vinit ☩ tē i. corpo iij
nili ē allegata legi q̄nto tyc uir eius
vinit cē qo nō solut nisi ꝑ morte
☩ tem hēb̄ pl̄ recepunt mulieres
de vrne mortuos suos qo nō ꝑ mortē
solui matrimoniū nisi ꝑ mortē qo in q̄
ante morte ☩ ad p̄mū q̄m q̄ dr
est diuisio q̄nitorum matrimonialis

q̄m q̄nito q̄nitur mōstrium / si reddit illi / pē
mortē eius teneat̄ redire

q̄m ꝑ mutuum dissensum / soluat̄ matrimoniū

Ens

sanit q̄nto ad vinculum sanat quo ad thorū
simul dup.r mōmissibilitatis ꝑa mat
q̄nio ad vinculum tocrone sacri seu
signi / dependet q̄m dñi tñ dr q̄nitor
xpi ad fidelem animam / tamen in diuisi
bile est / cia q̄nio ad vinculū ꝑ religio
nē ſſm̄m, tamē ꝑ mortē spūalem
posteā dr q̄nitorum indiuisibilis
xpi ad humanā nām / tam mīs fidelis
non est diuisibile q̄nio ad vinculum
et tñ diuisibile q̄nio ad thorū sup.r
sanit exalibi q̄dlibet q̄nitor. si ꝑ fornicatorē
sū expresse consensu ꝑ ordinis sui
sep com seu religionis nīgssm̄ / sine
q̄sensu nō q̄nitus non dr ꝑ cōsummatorē
cia est completa et efficax pactis cor
trahentis / nec pē si obligatus vel dom
de aliena re / nisi q̄ sentiēte dño ☩
ad 1m q̄ opponit de lege humana
si q̄nē lex diuina magis sanciat
rebus spūalibus q̄m humana / tñ sine
p̄ndicio alieno ☩ p̄ lex humana cō
sidat matrimoniū mgm est carnale ☩ dr
diuina lex m̄ q̄ est spūale sacrum ☩ ad
id de uinc̄ vinculo ꝑ hic ē dñs de
vinculis emissis q̄nis / q̄ possibilibus no
de aliis ꝑ si cū votum abstinendi solui
ꝑ votum q̄nendi nec debitum petere
ꝑ nīgssm̄ religionis ☩ ad 2d q̄d
si in hoc casu / q̄ fiedus in sua sic destruit / sicut
cū est cum vir vult uitā di religiosā
aut uxor consentit / aliter non / si no
non dr / nec tenet nīgssq̄ / et tūc reuo
cato abeat / mortua / pē nō tē redire ad
mōstrium ☩ ꝑ q̄ / q̄ nō potuit
sollempnizare votum si q̄ sentiēte nō
ē suspecta de q̄nitentia tua / et tunc pē
in sclo remanentem voto q̄nendi
et maritus suus pē sollempnizare
religionis votum / q̄no sed / nō pē
redire ad sclum sunt est suspecta

qua uinculo / et tenet ecia de ⟨illegible⟩ cio
non ꝺz uir uxore / si et ipa nigdiat
nionastium / et si uixerint non solem
nizat efficaciter ouo uotoꝝ / sed ab
pt ecia redire ad exactem / qua tam
mortua / qz de consu eius uiuat / si
lato ꝺz impedimto / tenet redire ad
ndm stum / licet pt q he mat̃ ℂ ad
cessante causa te ꝺz non erat causa
uouendi m seculo sola uita uxoris
sed uoluntas uoti ℂ ad 2m
te logmt̃ in casu quando uiuaut
de consu gnali ℂ ad 3m / an dimitt
pgsit uxore mat̃ / uiuito eo q uiuit
te aut reuocata / ille ardoꝛe recedit
nam ab fidei et tenet non pt / a adhr
uanet in religione et tenet pt ℂ ad
debito te ei qz sum est abremitte
potuit / exactoꝝ no n qz erat absens
redactoꝝ unde ꝺz reddr no exigit
ℂ ad 4m de tonsura te tonsura uel
habitum religionis non ꝺz reddi sic pt
religiosus qz te uiptum et uxore studuit
to uiuendi uo et habitum ordinis eligere
susceptu / aut pt desit sine ludibrio ordis
et scandalo uxoris et tenet ꝺz desire
aut non tenet ꝺz dimitte ℂ ad 5am
qom te sicut dicit uxore q uiuit / ꝺz
uel saltem pla / mt̃ cordia et spualia
hit est ꝺra / sma cordia facultas destru
mt̃ qm q seruant̃ / spualia qz sic uide
sacrum matrimoꝝ qnus solet ⟨illegible⟩ q hat
non tm solo q ⟨illegible⟩ solutum ℂ ad 6m
esso te uiptis et de dissolone ueri
ne fiat non post qm fra est uel de cau
sis sufficientib sed q ⟨illegible⟩ q ad mat̃m no sufficit
sicut dna instituit de qua scripturat̃ de
tutoꝝ separoꝝ ℂ ad 7m de oppositis cau
te hit intellectum in causis efficientib
et consumantib effectuꝝ non in aliis ℂ ad
ultim q opponit te q nec in morte
mat̃m solutum te imo mr uiuiat
solunt̃ p mortem spualem q simatu per
carnalem qz alit de hebre xpi cotempnit
mulieres de zione mortuos suos glo
riat filios uel si de mr uiuit̃ tenet
recepit eos de nouo consu qnus cum
homb ꝛegnitatꝝ sit ideꝝ homo no tm
nam sed per mm uiculum te

Circa quartum pblea

quetur duo ℂ primo de tractu
sponsalium ℂ secundo de cau

quid sit sponsalia
et de ⟨illegible⟩ a diffinit

qtuor circa quos te

Primum sic proceditur

sponsalia dnr̃ futuꝝ / nuptiaꝝ
sponsio ℂ q matrimonia debeat esse liba
go non ꝺz prede obligari ℂ te sic uid / im
p missio absoluta de rebus futuris / re
q hendit̃ ad eos / ut dicitur dist si dimi
uoluit et si uixim q / faciemus hoc ante
ad / uu sacrꝝ celebratoꝛe nuptiaꝝ ꝺz secuꝛ
recq hensibile / ergo in mat̃s multa ꝺz
esse absoluta p missio ℂ item sponsa
et sponsa ꝺnt aliqui ecia exigi mat̃o p
iciato / ergo cum multa q ꝺz dicam rete
sponsus msi / a sponsalib / spousalia nu
llus nuptiaꝝ futuꝝ sponsio ℂ te
non sola sponsioe q hmt̃ nullo etiaꝝ
modis si mira / ergo no q dent ꝺnr̃ futuꝝ
nuptiaꝝ sponsio ℂ te q multi te implet
q p mittit msi / absolutus sint ab eo qui
p mittit / ergo qui alteri p mittit q tractuꝝ
se tenetur q hec / msi ab soluat̃ a bia
q no ꝺz q alit̃ ℂ m ℂ tenet̃ go q mo ꝺo
sponsalia q hmt̃ aut dissoluit̃ pt
ℂ te desponsato ne ꝺt ingredi nup to
est q dam proba scripti te hec ppe bi
mat̃m initiatu / sponsalia go ppe q mt
futuꝝ nuptiaꝝ p missio / alterꝝ tm alii
acripsit̃ p matrimonio initato ℂ ad 1m
matrimonia debent esse liba pt uoluntaria
p missio / no tollit libertate / sed uiolenta
coactio ℂ ad 2m licet mr pt dupleꝛo
est q dicto / q dam q alis que semp debet
sibi integrari actu / aut habitu / ex ui rei ipsi q
sit q dicto q mr ponit jacob / duos / si dq
uoluit / et si uixim q / et io nullu inpedit
q tractum / alia est spalis / que no de natu
ri integratur ꝺz ex uoluntate q hentiu
appo / et sibi hat poss̃ ghi / sponsalia / uel
si rp sau / u q fiet quis cum aliqua sine q dicon uetia
et tenet / q implicat obligatum pz talis
q do predicta hentur unde tenet q ꝺz
m fenerem matrimo / sm alios no q tribus
talib q dicto appo ta / uitiaret gltiam sub q ꝺde
pgli sant go honesta pot q ham tetim
si ꝺde mchi / ceteris uel si pri mo
placuit / et tenet no obligatus q quis / msi
in euentu q dicto / msi medio tpe / uel p
uba de pnti absq te consensit / uel carnali
copula subsecuta sit / sant sub q dicto ne tm̃ in honesta
possi m honesta / aut go talis q e q nam

matrimo/ fuit ḡ ham tertium si veneria si
litatis p̄uenirit/ vel te adulterium exposuit
set tuit nō vz ḡ p agitur/ sant tñ q̄ ne nō
est ḡ nam matrimoniū/ fuit ḡ ham tertium
si homicidiū/ et tuit ḡ dicō h̄ prius
abiecta hetim/ et sponsalia tenet ¶ Ad
id de sponsō et sponsa h̄ sponsalia i
strūm est aū desponsatio dupr̄ attendit
¶ Ad id nō sola sponsione h̄ sponsalia
imō modis ḡ h̄untur. s. nuda p̄missio
¶ Item matrimoniū inuitō seu p̄ de/ q̄ne
dicō aliqm̄ in duos modos dūidit
alij q̄ nigrum ¶ tez datis arris spon
salitijs ¶ Item annulō subarratōe &c
q̄ma primus modo p̄supponit in ceteris
alijs/ ideo p̄ltium q̄ p̄ ḡtalem/ sponsalia
desebunt ¶ Ad id de absolutōe sponsalium
h̄ ḡ h̄ tenet implere sponsalia q̄ p̄mittit
mīs tribus in nullo exceptis q̄ est octo
decimus est/ q̄n alt religionē ingreditur
salius q̄n ḡ h̄it/ cum alterā nūlier per
verba de p̄senti/ et in hijs duobus casibus
solūit ipso nō sponsalia/ tertius q̄n
alt tūsset se ad religionē aliam/ sexta
q̄n mētē leprosum/ vel paralīcum/ vel alio
lesiōne enormē/ q̄ne fatue cum septimo
q̄ntus q̄n alt eoz fornicat/ ¶ Decimus
si serverit affinitas/ vel cognatio spūalis
¶ Decimus q̄n alt alterū absolūit/ octauus
q̄n nubit/ ad legitimā etatē veniens
dissentit/ unde in hijs vij vltimis casibus
spōsalia sunt sponsalia/ iudicio ecclie

De scalis ascendentium

Sit procedendum nunc declarand̄/ q̄
ad sponsalia ḡ hauda requirunt vir/ aliqz
etas sita q̄ alii nō valent sponsalia/ ex
tunc valent/ q̄nia exeunt intrāt placē
¶ Ad ḡ tractu q̄n p̄ si p alterū/ sufficiens
nanq̄ requirit discretionē vel q̄ssm̄ corp̄ de
quo ḡ tractu agit ¶ Ad ḡ actus sponsalium
sufficiat p̄ si p̄ per nuntiū/ vo non requirit
discretionē vel consensū q̄ liberoz/ vo nec etas
¶ Item consensū in mōre le p̄sentis p̄ hijs
verbis. ego ill. vel ista. de quodam pro
q̄ no mio blasphemate/ q̄ nugmio tibi ill̄
ademonibz sit extinctus et tractu ad me in
ipo matrimoniū pot an septimū hinc ad
tensū in me. ¶ Item sponsalia ad me
deo ordinat ¶ Ad in mat̄o nō affirmat
idem tpe p̄ns et puella ¶ Ad differe sū
vo similit̄ debet fieri in contractu spō

salium ¶ Item an septimus alius signa
apparent decō placeta sponsalia/ vo exti
ḡ h̄i posse ¶ Item matrimoniū p̄tenue
aliqt. s. per simulatōnē aiūi vel paralisim
nūses tenet vo simulte sponsalia ¶ Ad
sponsalibz fit obligatio ad matrimoniū/ id̄ requi
in ḡhentibz cōssm̄ et id̄ requirit dom̄
q̄ctōnis ssm̄/ tpe an discretionis hinc
triplici ordine se h̄ Nam primus gradus
est/ cum q̄is nec p se nec p alterū nec ab alio
tape pt/ et h̄ot deputat tpe primi septenarii
ppt sui fundamenta humanitatis debilis
nimiam ¶ Ad q̄ p se non nititur
¶ Ad ab alio tape tuit pt. h̄z imperfecte/ et
h̄ot deputatur a primo septenario usq̄ ad
finem/ et id̄ extimat sponsalia ḡ h̄i posse
h̄z non matrimoniū/ q̄ fortior obligatio requirit
fortiorem ḡssm̄ sensus ē/ q̄n et exse et ab
alio q̄is tape pt/ et id̄ extimat matrimoniū
ḡ h̄ pt/ licet tū h̄t ff nra libertā omo
dispom̄ veri/ q̄nia ad ea ad q̄ne natura
inclinat/ ut ad matrimoniū/ minor requirit
ḡssm̄ et p̄ facto discretionis ipm̄ ad dispom
verum suarz spē vo adhuc usq̄ ad
tum septenarii. id̄ dimu p̄ce nititur
vel ab se vel ab alio sic usq̄ ad tempus
ad finem etiā ad p̄pos aūi/ tanq̄ ipsi
minor restituitur in ḡtib/ et dicit ei cui
tor ad gubernacōm vero ¶ Ad id de
ḡtu p alterū h̄ non pt si ḡtens sponsa
lium p alterū sufficiet/ nisi p̄ suppositos
vel puti/ vel pluto/ vel frutes ecclie de q̄
sponsalibz agitur ¶ Ad id de minoribus
pueris h̄ fecit quosdam no p̄ceptum
mortale ¶ Ad vema/ q̄nis p̄ri ita q̄ si id
fuit ad trozem filij/ q̄ non tenebat
supplicia ¶ Vel h alios maioz requirit
ḡssm̄ in matrimoniū/ q̄ in p̄ceptis/ q̄nia ḡssm̄
in p̄ceptis in actum p̄ximum ¶ Ad ḡssm̄
sponsalium in actum futurum/ maioz ante
rius discretionis requirit ad p̄videndum
futuroz/ q̄m ad intellectū p̄ximum ¶ Ad
id de tpis diuisitate h̄ alia ē vo assignationis in sponsalibz in matrimoniū na
in sponsalibz assignat p̄ce solū ḡssm̄
q̄m eq̄ ratio incipit mouere q̄ secun
dum in matrimoniū etatis p̄ p̄fectam q̄ctōnem
que actus q̄ plenius in forma q̄m in mō
q̄nia maioz potentia sufficit ad p̄ficiendum
q̄m ad intendendum ¶ Ad id de placeā

An etas ad amoz requiratur ad sponsalia fiat

xxvii

aliter septenni ꝑ illa implacen̄ pot̄
segnit instrmtal nec ḡn̄ medicam̄ cōms
C Sed dic de matō prenedo ꝙ no est
simile qm̄a euidens ꝑ hāc supplem̄
tatis per ag alicuam ꝑ cās lēsentiā
quam ꝑ mfantiā

Circa quintum pōlea

qeunt dicendo C primo qualit irregularitas bigamie ḡhitur C Secōdo solent

Ad primum argumentum

sic procedit̄ ꝙ ḡ hāc plures uxores simul vel sltim ne no tant irregularitate qm̄a maiorē ē malitiā cōtrō fornicatorem qui ḡ unā uxorē ſ illa non causat penam irregularitatis go maḡ ista C Item uni sacrū no repugnat alteri go ḡ unā ꝑ mō ſ multiplicatū non repugnat ordini C Item si bigamia irregularitatē trāt tant h̄ ē trāsiſa cōtrō gnūtōms adūltō tant cōtrō gnūtōms corpm C Dicit primo mō go 1e qm̄ hmōi mās uxores omnes et neutrā cognouit multiplo maḡ irregularis est go ſtat̄ est C Dicit 2o modo 2o qm̄ cū pluribꝰ fornicat multo maḡ irregularis est C Amplius uidet̄ ꝙ qui corruptā ducit et irregularis non fit qm̄a cuilꝫ maḡ nocet corruptio ꝑpa ꝙ alienā C Dicit ꝑpa irregularem non facit go multo maḡ alienā C Item qui ascendo defloratā ꝙ ea ducit tum corruptā ḡhit nec tn̄ ꝙ ꝑ primū celebriorem irregularis indicat go cē C Item miles C Dicit sine culpa et tum unionē go si cū ea corruptam sine culpa et ignorant duc credens eam omnīm irregularitatis pena non meret C ḡ etc C Oppono ſ. ꝑ primū ut nonagin illitatas ordines sacras sic bigamū aut ḡ deflo non ē sortitus uxorem sunt ignominiosi illitas sunt quia parte corp̄ ornatū uel pcussionem uel curie sunt cuilꝫ odiosi obstringunt ad sacros ordines ꝑmittes accedē go irregularis est qm̄ plures uxores tant una no dicit C Ad primā qm̄ ꝙ ꝑ sacrū ordinis imp̄t qnis alioꝰ sacroꝰ ḡstituit

qm̄ ad alios sacros ministrē dicit̄ in sacris desertum pati dicit̄ ꝙ unde ꝑ tō esse ḡ defectus ad sacr est qui opponit recipere sacros ordines sacr inuenit in aliq recipiri uo sicco matrimō est sine qui cū illa una etc qui go quis ḡnitur pluribꝰ uel uni que unite se ꝑples deficit sacrū deficit etiā sicut ḡ tenentē multos non ee defectū sacr et ex defectu signoꝝ ḡ tenēte iam non ē ydoneꝰ etiam uni uiuo uirginē tantam exhibere ꝓpō C Dicit̄ aūt h̄ maḡ bigamia in uiꝝ casibꝰ ſ una ut h̄etur usque ē 1. de bigamis. c. 1. super eo ſ dicit est quando quis duas ſ tribꝰ habet plures uxores legitimas et cognoscit ambas C Dicit ḡ qui duas ſ tribꝰ h̄ plures una de iure et altera defectu et cognoscit ambas C Dicit qui cōtra tenere h̄ plures una de iure et altera defectu et cognoscit ambas C Dicit qui ḡhit cum uidua abalto marito cognita. secus ſ relicta est uirgo C Dicit qui ḡhit cum corrupta agnoscit sacrū uel ignorant C Dicit qui duas uxores cognouit scient uel ignorante post qm̄ ab alio cognita est C Dicit ḡ qui post uotum ſolēpne ḡtinentē ingressꝰ defectu dicit de iure non ꝑsit C Ad 3 de pluralitate fornicatorum ꝑ hic no est constitut in pena sic ḡ tenētes C Sed ꝑ digitate sacri ordinis cui maḡ repugnat pluralitas grauiorꝰ ꝑ defectū sacre et ꝑ signū in ḡtinē maḡ ad tenētes qm̄ p̄ manetus C Ad id dicit pugnantia te ꝑ sacrū no repugnat sed defectus sacri C Ad id dedupluri christe ꝑ no ē ver altenitis ꝑ sed obstat similē qm̄a in una sine alia no ꝑ esse defectus sacramēti sic nec ꝑfectū eiusdē C Ad iam qui ꝑ bigamus ad aliquos ordines impr̄ uel ꝑ et ne qui ples ducit uel hui ꝑtatiue uel subdiaconale qui una in plures diuisam ducit unde qui no dicit ducit sine uidua sine no uel corruptā ꝙ abalio maritō maliē cognouit

qualit irregul tab bigamie ḡhr

irregularis reputetur ¶ Ad 10 magr dr
nobr re ꝙ magr dr nolet simpliciter
cuiꝫ corporis iniria · sed nonnulli ad hoc
quia deest signo excepte sponse que significat
certam quā xpo dr virginē exhibē hic
cui offert sponsi · adultā · ad certam non
adsponsam suam ¶ Ad 11 Deflorata a se
ꝙ talis irregularis nō reputetur ꝙ tale
beneficium optum eo ꝙ ista ni plures tales
nces admisit ¶ Ad 12 Et culpa et ignorāti
ꝙ hic non ē institutum in pena tollūs
dr xpi honoris reiectiō et ideo ꝙ de stylo
dignitates ad ordinem p̄tinentes sine culpa
et religion aliqui meruit · 10 irregn claritas
etiam sine culpa ignorant ꝙ hitur dr

Dscanus articulus

Sit protextitur dicitur ep̄ ꝙ bap̄m
irregularitas bigamie tollatur. Dicit
nu. 1o ꝙ sē optam ad tyrum ep̄ si quis
an̄ bapt̄m plures uxores habuit et una
an̄ et aliam post non ē bigamus ꝙ go bap̄
bigamia tollit ¶ Item qui pē ep̄ manq
est pē ep̄ mig sed bap̄ tollit omēz culpa
go multo magis omēz irregularitatez ꝙ pē
qui non tollit omēz peccatum ꝙ tractum
tamē tollit exactu debita · talis ant ē irre-
gularitas go rē ¶ Item vetus lex̄ aspio
tollebat legales irregularitates ut dr mise
3. c. 9. 1. go multo magis aspio lex̄
no. irregularitates nouas ¶ Q augo ꝙ
o ꝙ dr cautius intelligit qui nec omn
qui catholicum q̄ ant paganus semel alten
ordinatus resipiscunt / quia de facto agit
non de peto / go bap̄ non tollit bigamia
¶ Item augo ꝙ si catholicum ad
paganā vitiata est / non pē mīe digies
post bap̄m velatū / go cath̄ desponsa nec biga
mis ante bap̄m facta post bap̄m dr
mari ¶ Amplius videtur ep̄ hmōi
irregularitas p̄ dispēsatiō dñi pē non
possit tolli qm̄ ex v. de bigamis ꝙ ea
dicit bap̄ta ppa ep̄ alias bigamus non
licet dispensare dicit dñs ꝙ aplis
dispensare go nō pē p̄ dispensatiō
illig irregularitas tollit ¶ Ite ꝙ nis
dñs non licet dispēsare de mīe dñs
c illud : v. thi iij Domq vovere vir
go ꝙ hīt non licet dispensari ¶ Item
nulli pē dispēsare in hijsque sint de
necessitate salutis ꝙ irregularitas p̄ ordināde
de necessitate salutis est go rē ¶ Ite ꝙ re-
habilitet fuit est licit pē rehabilitari

9

4 2

mittari ¶ Sed bigamia irregularitate
esse renabile institutū est go nō pt
renabiliter mittari ¶ Sed dispensatio
est mittatio renalis go rē ¶ Ih dr
tam fidelis in sua lege ꝙa dispē-
sauit cum patriarcha abrahe
cui erat bigamus ut dr go ꝙ
stem exactius pē et xxxiiij. q. lector
si victoriam vehementi attigerit in lectoratu
permanebit / cui si uxor fuit subdiaconi q.
fiat mihi ait similiter si bigamus
fuit / go ad mig nego ad subdiaconatū
licet dispēsare ¶ Ite go primam com
alii 10 q. ita hīt alii aliq̄ sensit,
riani 10 q. sensit ep̄ bap̄ non solū ctpez
sed irregularitate sce defectū sacri gtractū
tollit sacrig et cuiꝫ eo ainbiq̄ et ecta
sentit ep̄ bap̄ culpas et penas cis debitas
non salua · aut q. certius q. secundū tollit
¶ Ad 10 10 q. ꝙ hoc eius opinio
non teneat ¶ Ad 11 de pcto ꝙ non
semp qui pē manq pē ynq. nisi utriusq;
sit ordinatus ad posse ipq · pq se cum
bapi ordinatu est ad culpam nō ad ge-
nitalem salui ¶ Ad 12 de pa pena ꝙ
acta ꝙ 12 mutuit de pena ipo ipsi
ronda · nō dum pena ipo sed q secuta
sic est amissio dignitatis et ḡtiam q
¶ Ad 13 de irregularib; vetis legis
ꝙ non ē simile quia de leuib; tamē
et gtidianis q̄ hebat ille non iste · hīt
tamen exigebatur dignitas magistrorum
vetis legis ū nouis ¶ Ad 14 ham q̄ dñs
ꝙ q̄nis ppa non pē dispensare in pcepto
diuino / tñ pē maplius / hīt ū. pcepto
sub deo ¶ Ad partem aplis / nisi scribit
pē dispensare in tribus q̄nis q. q.
scribit si quis semel bigamus q. q.
scribit si quis semel bigamus / ita pē bīga-
mia q̄nis aliqui abstinuant ḡtiam
de ordinib; qui cauti sac tpe aplis
ū pbitatu et diaconatu / q̄nis nō de
sub diaconatu qui pcepta addita est
de mitium sacroꝝ ordinū ¶ Ad 15
de bigamis ꝙ non licet epis q̄nis
ppe liceat tmen bigamus dispensare
¶ Ad 16 de mīe dñs ꝙ nis dñs
q licet statuta ꝙ et statuta aplorum
in q̄nq; primis nō licet ppe dispēsac
in his licet · nisi in his q̄nis q̄ statutis
euangelij vel legis nalis vel ecclesie
de aplis sce sedis cillauge ¶ Ad 18
de nitate sacri ꝙ de nitate pcepti
est ¶ Ad 19 de nitate efficacie sacri
¶ Ad 20 de renabili institutio ꝙ

an bigamia possit aliquis tolli
an ꝙ dispensatio ꝙ

q̄ nūs aliud cōnabile resistat in gradu in
omib⁹ q̄ma tyrialis regula ⁊ sub particulis
casibus applicari equaliter non pt̄ tenaliter
dispensatum in spāli nec spālis dispensato
c̄ ḡb statuti remittat ⁊c

Littera si bene explicat

q̄ corde voluit ⁊ q̄ ssū de qui
solius facit matrim ⁊ matrim hoc fit in
iudicio fori ⁊ non poli ⁊ nisi ⁊ hec mitas
papa q̄ non est religio sua ⁊ cui⁹ emittat
votum obedie ⁊ pōsit hec ꝑ illum ⁊ go per
hoc non soluit matrim ⁊ ille hec multe
ordis monachi erant ⁊ ut ꝑ cervitus ꝑtim
libus alleg⁹ q̄ hec ille multa religios intrat
⁊ ex familiari consilio spūs ⁊ se spāli
gimio simul deuouit et matrimonium
casus ultimū totaliq⁹ elegit ⁊ q̄ ista sint
ꝑ q̄ adulter ⁊ ut ꝑz. ii. q. 1. sc̄lus
go sine q̄ssu eius ⁊ transire potest ad
religionē ⁊ ste non potest ⁊ q̄ma p̄ ea reg
aliena pōt adulterium ⁊ sub sponsus
licet sine q̄ cōssu. q. go ni⁹ q̄ sponsus
de ꝑnti no licet ⁊ q̄ sim⁹ ⁊ ꝑ q̄ nus vīsq;
licet hinc tu magis ⁊ undue in matrio
s. cop pte non ⁊ q̄ nus ⁊ ultius ad sacros
ordines non accedet ⁊ q̄m ordinam ingre
q̄ ꝑ cop iiij. q. valentinus ⁊ de grad ⁊ q̄
q̄ duxit ordinam ⁊ sabatis ⁊ q̄ime relicta
primoni pt ⁊ ⁊ q̄ hic de fide est ⁊ sed
de ordina cop pta ⁊ com est ⁊c. D. xxxvij

Hic queri ꝺz Post aliam cqit de ssu

ssū de ꝑnti ⁊ hic agit de
effectu cōssū de futuro ⁊ et ꝑ
onsit ⁊ q̄ cōssū de futuro tūm
non efficit ⁊ go in gradu oppōnit ⁊ ꝑ
solvit ꝓmisse ⁊ to in gradu cum vi cōssū
de sit ⁊ cum matrim facit hic gradus ⁊
ex parte ꝓmo oppōnit ⁊ hoc q̄ dicit
q̄ cōssū de futuro matrim non efficit ꝓmis
se sibi ⁊ q̄ dicit ⁊ q̄ solus ssū de ꝑnti
tuo faciendum matrim sufficit ⁊ illi ⁊ cum

Hic queruntur duo

q̄mo de ssū de futuro ⁊ do de effectu
de ꝑnti ⁊ circa ꝓmi quer tria ⁊ ꝑo
si ssū de futuro ⁊ de se matrim efficit ꝑ sit
⁊ do si ssū cum culpa carnali sequte
⁊ to si ꝑ tacitā copulam aliud matrim
q̄ttahi possit ⁊c

Hic primum articulus

sit ꝓcedatur ⁊ sic se hꝫ q̄ ssū de futuro
ad ꝓns matrim ⁊ sit hꝫ de futuro ad futurū
go sic q̄ ssū ꝓns facit matrim ni ꝓmitta
tum ssū de futuro ⁊ facit matrim ꝓmissio go si
quis consentit se in festo sc̄i thome ⁊ ille
cum alia ⁊ ex isto q̄ ssū. tunc fit ~~matrim~~ ⁊ ex
matrim ¶ tem in quibus ꝑ fallendis ⁊ posse
q̄ ssū sufficit ⁊ q̄ homo consentit ut ves fiat
tunc fit ⁊ sed ni⁹ e tale go ⁊c ¶ tem ⁊ ista
q̄ secuta ut ⁊ les q̄ sumat matrim ⁊ go p̄
erat me cop matrim initiatū ¶ tez ⁊ sola
verba de futuro ⁊ sponsalia faciunt ⁊ mutuo at
aliqs addit ⁊ go verba cum mutuo faciunt
matrim ¶ tem plus standum est mutuo
alicui q̄m verbo simplici ⁊ go q̄m aliqs
se dicit ⁊ uxore mutuit ⁊ alteri verbo simplici
dixit ⁊ dz teneri ⁊ ducere ꝑmam p̄ q̄ ⁊
secundā ¶ tem forcior ⁊ ut⁹ divina
q̄m humana ⁊ go firmior ⁊ consensus
firmatus virtute divina q̄m humana
⁊ sed q̄ ssū de futuro cum mutuo firmatus
est virtute divina ⁊ q̄ ssū de ꝑnti sola
virtute humana ⁊ go ille firmior ⁊ isto go
magis est illi adhendum ¶ q̄ dnus est
t. dr. pa ⁊ q̄ solus q̄ ssū verbis de ꝑnti
expressis facit matrim ⁊ talis vo de ssū
de fut ⁊ go non ⁊ hic matrim ¶ te dicit
hic magr ⁊ q̄ q̄ ssū de futuro cetera mutuo
firmatus non facit matrim ⁊ go ⁊c ¶ tem
matrim secutū trium horarum dissolvit ⁊ ex
morte ⁊ del ⁊ priuatis ⁊ vel cōsensu ⁊ etiā ante
de futuro ⁊ cetera mutuo firmatis ⁊ nisi ⁊ ex
aliis modis ꝑ. nisi ⁊ solut ⁊ go no est
matrim ¶ ⁊ sic differt primisso ⁊ solo
sit sponsalia ⁊ et matrim ⁊ nisi q̄ ssū
de futuro ⁊ et de ꝑnti sic cum ꝓmisso obli-
gatorū parit ⁊ solo vo abilia obligatorie
labat ⁊ cetera mutuo ⁊ q̄ ꝓmissū est ⁊ sic
sponsalia ⁊ obligatorium ꝓmittendi ⁊ q̄ est ex
matrimonium ⁊ ad ⁊ ex quo ⁊ ⁊ ex
q̄ ssū de futuro ⁊ sponsalia facit ⁊ sicut
q̄ ssū de ꝑnti matrim ¶ ⁊ ideo sic se hꝫ
⁊ ꝑ consensū de futuro ⁊ dupr ꝑ mutuo
cetera mutuo q̄ ssū futuro ⁊ de futuro matri-
monio ⁊ et sic ꝑ nus est ⁊ sic cum consensus
hodiernus ⁊ hodie facit matrimonium ⁊ q̄ ssū
tua ⁊ tuus faciet matrim ⁊ alios nisi ꝑ
q̄ ssū ꝑnti ⁊ de futuro matrimonium ⁊ et sic no est con-
tra ꝑma ⁊ prius q̄ ssū ⁊ q̄ nichil ⁊ matrimonio

q̄ ssū de futuro ⁊ de se matrimonium efficit

pñte vnde effectꝰ ipm̃ sicut tñ effectꝰ
q̃ sensus aut pñs de futuro/ nõ ẽ q̃ctꝫ
sed ẽ status amat̃o futuro ℂ Ad 3m̃ q̃b
fatendis ꝛc ℟ nõ tenꝫ consꝫ ad fat-
endũ/ m̃m̃ hñs fidẽ/ sed q̃ssꝫ debitũ ℂ Ad
4m̃ de mat̃o ẽ primato ℟ cõcedit carnali
q̃ssꝫ tacite de pñs/ cũ ea/ non tñ ea
fuit verus/ sicut ẽ primꝫ/ et vsꝰ ꝛc ea
sione q̃ re ꝓcedat/ imitat m̃m̃/ et nõ ꝓcedit
ipm̃/ copula vo cõsimat ℂ Ad 4m̃ de
matrimonio ℟ matrimonio addit ad cõsi-
matũ, duꝝ/ unde, duꝝ significatiõ
non mutat/ sed cõfirmat/ cum ꝯ dba
defuit/ fuerunt obligatiõ de matrimo
nio ꝯ nõ tractꝰ matrimonij/ matrimo
addituꝫ/ q̃ firmat obligatiõ/ sed nõ facit
matm̃/ addit ꝯ firmitatẽ in eadẽ spẽ
obligatiõis/ sed nõ mutat ipm̃ ℂ Ad
5m̃ magꝭ status est nubendo ꝛc ℟ h̃
intẽtiõ est/ cũ eadẽ dꝝ spẽ/ nõ alia
ℂ Ad 6m̃ fortiꝰ est vitas ℟ fortiꝰ est
diuina q̃m humana/ ad cõfirmandũ
ꝫ cui adhibetur ℂ cor fortiꝰ obligato
spansalium cũ matrimonio/ q̃m sme/ non
tñ fortiꝰ vinculo matrimõi sequente
sed ei tradit impotẽtem adimplendum
matrimoniũ ꝛc

Ad secundum articulum

Sic ꝓceditur/ obꝺtur ꝙ copula
sequens ꝓcẽ talem q̃ssm̃/ facit matm̃
nam ecclã iudicat esse matm̃/ ecclã at
iudicãs nõ tenꝫ/ ergo ẽ ecclã matrimoñ
ℂ Item plus ẽ q̃ ecclã sed quam facta ꝛbo
℟ si talis ꝛbo de pñti q̃ fiet/ ecclã m̃m̃
cõm̃/ ergo multo magꝭ q̃ fit sed pñti
ℂ Item q̃ssꝫ expressus non solum ꝛbis sed
quibꝫ cũq; euidentibꝫ signis facit m̃m̃
Sed ꝓ copulam sequentem/ exprimit signo
euidentissimo/ ergo fit de matm̃ ℂ Ste
copula ꝓ m̃m̃/ ℟ est mortale ꝓcm̃ ℟
talis copula/ non ℟ ẽ mortale ꝓcm̃/ et
q̃ affectu maritali q̃uenit bona fide
ergo ibi est matm̃ ℂ Item q̃ sentit
in actum ꝓcũlẽ nõ cõsentiat indefor
mitate ℟ cõsentit in ꝓcm̃/ ergo ꝑmittit
q̃ sentiat in actũ/ q̃ iudicio ecclie m̃
facit/ secũ si non sentiat obligatiõ
sentit in m̃m̃/ ergo talis q̃ssꝫ de facto m̃m̃
℟ q̃ ꝑ aliud sic effectus cum/ nõ effic
ipm̃/ carnalis vo copula/ q̃ sequit matm̃
ergo nõ facit ipm̃ ℂ Item q̃ssꝫ defuit
nõ fecit suam/ copulatiõ vo sequens tũ nõ

sua ꝙ sortiendã est non matrialis/ ergo nõ
facit matm̃ ℂ Ste talis copula sequit
fit affectu fornicatiõis/ ergo non ꝑficit ꝙ sequ
matrimoniale q̃ssm̃/ ergo nõ ꝑficit effectũ matm̃
ℂ Ste ecclia m̃m̃ desponsatis tuã nos/ dicit
ꝑficꝫ vbi dolus affuit/ consꝫ defuit/ sz
quo ꝛcta negant sponsus ꝓficꝫ q̃ matrimoñ
m̃ talibꝫ q̃ubꝫ/ frequẽ ad ẽ dolus effectũ
nõ ab aliqm̃ defuit/ solum intendẽ
extorquendi carnalem copulam/ ergo ꝛtalibꝫ
q̃ubꝫ/ non ꝑficit m̃m̃ ℂ ℟ q̃ssꝫ ẽ ca
effectus m̃m̃/ ergo q̃ale est q̃ssꝫ/ tale fit
m̃m̃/ sz nõ q̃dam verus sed dam ꝑsumptꝰ
sed̃m hoc ẽ dicꝫ m̃m̃ Nam q̃ssꝫ verꝫ
facit vnũ m̃m̃ q̃ssꝫ ꝑsumptꝰ/ ꝑ sup̃ta
tales ergo ad copulam q̃ affectu matrimoñ
lita ꝙ nõ credit copulari cum suã mulie
rem sibi/ et tunc copula sequẽs facit vnũ
m̃m̃/ non ꝑ q̃ssm̃ defectuꝫ solum/ sz
ꝑ q̃ssm̃ priꝰ tacitũ/ q̃uia q̃ ꝓuisat
ff. se ducturꝰ cum/ nõ solum facit copulat
affectu fornicatiõis/ et tunc fit m̃m̃ ꝑ sup̃
non vinculũ/ nõ dirimit vo fornicatiõ/ q̃ iudicat
de malefactis tñ/ iudicabit matm̃ ℂ
nõ dicꝫ ꝓnali/ iudicabit non ẽ matm̃
nam m̃ ℟ iudicat ꝑ rei ipius vꝫ con-
fessionem/ m̃ ℟ ꝑ signꝰ et effectꝰ ꝑ sup̃ꝫ et
est talis ℟ ꝑ ꝑsumptꝰ q̃ q̃m ꝓbare non
admittit/ q̃ ẽ ꝑsumptꝰ iuris/ et deinde
ℂ Ad 1m̃ de iudicio ecclie ℟ iudicium m̃m̃
dñi ꝓsumit auctoritã rei ipius iudicate
que iudicat. ℟ exigeretur testꝰ ꝛc
aut confessio iudicialis/ q̃ iudicat ꝑ de
bitũ ordinẽ iudiciarium ℟ nõ instructꝰ est
ecclie iudicium/ qđ fit de hac m̃ in iudicio
forensi/ ꝓximo nõ instructo ẽ 1m̃/ q̃ sit iudꝫ
ꝓuatꝰ ℂ Ad 2m̃ plus est q̃ffectꝰ ꝛc ℟
q̃ affectu fornicatorio copulat/ nõ q̃ sit
ficet ꝛc/ net vbo/ q̃uia non intendit talio q̃
dubꝫ fornicato ecclie matm̃ ℂ Ad 3m̃ de
signis ℟ q̃ssꝫ expressus ꝑ signa vꝫ/ non
facit matm̃/ ℟ ꝑ ea nõ/ imo ꝑ sup̃ta
tiõ ℂ Ad 4m̃ de ꝓto sit copulatoꝝ ℟
simul copula sequẽs sit effectꝰ fornicatio
et tunc ẽ mortale ꝓcm̃/ nec facit matm̃
vinculũ sed ꝑsumptꝰ/ sant affectu matrimo
et tunc dr ꝑ sumit vgiare im̃ et con
suetudines ecclastice/ et tunc nõ ẽ mortale
ꝓcm̃/ sant non/ et tuc ꝓto q̃ sit clam
destina copula/ q̃ ecclie ꝓhibitꝫ/ ꝓcm̃
mortale m̃ locꝰ maxime ecclie ꝓhibitꝫ
q̃ fiatur ℂ Ad 5m̃ de q̃ssm̃ in ꝓcm̃
℟ nõ ẽ simile/ q̃ in actu ꝓcm̃ ecclesiastes

[illegible] q̃ssꝫ de facto/ sed ꝛo la carnali fornicat[illegible]

xcom

od certei natura ꝺ eq̃ m actu copule/ pq̃ affm
defectuos/ non est obligatꝰ ꝺ ꝺ ꝑsumpta

Dextum articulum

Sit proceditur ꝓ q̃ impediat hꝰ
matm ꝑ ꝑsumptum/ ꝙ matm/ na ecclꝛ
iudicat ꝙ matm esse nullum/ go in rei ve
nullꝰ est ¶ Item q̃ma ecclꝛ ꝓhibet q̃ tractꝛ
mr affines vel cognatos in q̃to gradu
ad me illos si q̃ fuerit nullꝰ est matm
go a simili cum ꝓhibeat q̃ dum pq̃ talem
q̃ffm cꝰ copulã/ sequꝛ/ si q̃ fuant nulli
matm erit ¶ Item ecclꝛ pt̃ sue ꝑsonas sequit
tuas ad q̃ hendum/ go cum iudicat ꝑs
tales non potuisse q̃ fe ꝙ matm/ subdit
q̃ in rei veritate matm nullꝰ sit ¶ Vltꝛ
ꝺ preale ꝑsumptum/ go vere cõsq̃/ cõsequi
ꝑsumpto/ go ꝙ matm in q̃to vere q̃ffm
fuit/ ymo matm/ in q̃to no fuit in ꝓhibẽ
¶ Item ꝓ imo matm ut dictꝰ est no fuit
vim sed ꝑsumptum/ go no fuit vi matꝛ
effectꝰ/ go no potuit impedire ꝙ matm ¶ Ite
rum dicit ve/ ad pos impeditor matmoꝝ
go non impedit matm ¶ Et in casu in quo
copula minuerit affectꝰ matrimonialis/ non fuit
matm prius/ ergo et si nullus sit casꝰ vbi q̃
minuerit affectꝰ fornicatio/ dixerit quidam
q̃dã/ non vere fuit matm sed ꝑsumpta/ ex
q̃ statuto ecclie tm ecclie q̃dat ecclꝛ impedimẽtꝰ
vere/ quo impedit et dirimit matm ¶ Hec enim
q̃nis et vere dicit doctores/ q̃ no q̃dam
impedimentum vere ꝺ ꝑsumptꝰ/ vere nisi q̃
ecclꝛ forensis/ q̃ iudicat ꝙ ꝑsumptes/ sed
matm iudicabit/ nullum/ sin iudicio priuati
iudicabit matm vere ¶ Ad id ecclꝛ iudi
cat ec ꝺ q̃nis vta iudicet in iudicio
forensi/ tam alꝛ iudicat in foro priuati
¶ Ad id ꝺ affirmãꝺ ꝺ non est simile
q̃ma ubi ecclꝛ ꝓhibet q̃ intendit/ vocat
illegitimas ꝑsonas ad q̃hendum/ sicut ꝺ non
ꝺ solum iudicat impediri ꝙ matm/ q̃
vere ꝑsumptꝰ ¶ Ad id ecclꝛ pt̃ sue ꝙ sit
legitimatꝰ ꝺ q̃m est/ q̃ sit iuxta ꝺ
et in statuto exprimit ꝺ in hoc casu/ nec
intendit/ nec in statuto exprimit

Circa secundum principale

q̃rit circa ¶ Primo vtrum absens
tpaliter faciat matm ¶ Quo ad q̃stionis
claꝛam ꝺcionem q̃ faciat matm ¶ Et quo ad q̃ffm
carnalis copule requisite requirit ad matm

Quartus

Sit proceditur sic
sic hec q̃ffo ꝑsumptꝰ ad matmoꝝ

simp ꝺ sic q̃ffo tpalis ad matm ad tpr
go sicut ille facit obligationem matrimoꝝ
simpr/ ita iste ad tempꝰ ¶ Item q̃ non pot
dare rem alienam in ꝑpetuum/ pot ꝺ tam
ad tempꝰ sicut nullꝰ et eq̃ꝰ ꝓ q̃ffm
ꝺ dare ꝓ tatem sui corpis in ꝑpetuum
go et ad tempꝰ ¶ Item obligatꝰ matri
monialis q̃dam vinculo seruitutis est
ꝺ eo pot̃ q̃nis dare se alteri in ꝑpetuum
ꝑpetuo vel ad tempꝰ/ go et matrimonialiter
se obligare q̃nis alteri ꝑpetuo vel ad
tempꝰ ¶ Q̃ m in eq̃ntio indimdua
mite q̃ sanctissime tenemur/ go no pot
q̃ruhi ad tempꝰ ¶ Item stat q̃ vx
exq̃nq̃. di q̃ntio appo e vltimo/ ꝙ si
q̃nis duat q̃ham bonam/ donec ꝺ cela
altam meliorẽ no e m/ go q̃ffo tpali
non facit matm ¶ Amplius licet
q̃ confessꝰ q̃ ordinatꝰ no teneat matm
q̃ma matm ꝺ esse ꝺ lim go q̃ffo
victus s. q̃ ordinatꝰ no facit matm
¶ Item no exeunte q̃done no e m
q̃ sub q̃ done fiat q̃ffm/ go q̃ffo q̃
dinatꝰ no facit matm ¶ Item cõfessꝰ
simpr de futuro/ sit minor e et eccleꝛ
q̃nis q̃ffo q̃dinatꝰ deponit/ q̃ no posset
ꝙ aliud ꝺ iste non facit matm go nec
iste ¶ Ad aliꝛ q̃ffus posset si sub q̃done
go et matm ¶ Item pot si matm
sub spe alterius rei dande vel faciende
go silbens promissione/ go sub q̃done
¶ Ad id ad primũ q̃ꝺ m matrimoꝝ
q̃dam sunt q̃dam actualia q̃ffa
in actualia/ non requirit ad eorum matrimoꝝ/ sed in essentialia/ essentiale vero
matrimonii est/ inseparabilitas vnde ꝺ diffinientes ponit/ q̃ffo vo requirit in matrimoꝝ
inseparabilitate/ q̃ma go q̃ffo ad tempꝰ
non fit in inseparabilitate matrimoꝝ
go talis q̃ffo non facit matm
¶ Ad id q̃ꝺ dicit se hic q̃ffo simpr et ꝺ
eam q̃ma matm ad tempus/ nec ꝺ
matrimoꝝ/ sic q̃ffo ad tempꝰ ꝺ
q̃ffo ¶ Ad id q̃ꝺ pt̃ dare et ꝺ hic
vim est in rebus q̃ talis est na
nec possint dari simpr vel ad tempꝰ
malint non nam enim q̃nis pt̃ duc ordine
sacerdotale simpr pt̃ eam dare ad tpus
¶ Ad id ꝺ institute ꝺ obligo matrimo
nialis/ est no simpr seruus ꝺ seruus
quid et similitudinarie vnde no e
eadem natura hinc obligatꝰ et simpliciter

an ꝙ co[n]sanguineus q̃ffo de facto aliud
matrimoꝝ q̃ffo possit

an q̃ffo tpali faciat matm

an q̃ffo q̃dinatus faciat matm

rimilia Vnde q̄rit⁹ ista pḡsit⁹ ista fieri
ꝑcepto vel ad tempꝰ noīt tñ simlr ista
¶ Ro ꝺ dcgssu gdonali ⁊ matrimoꝝ
obligato q̄dam cſo nde sic cte obligatoes
fit ⁊ gḡhi simpr / et pure et absolute
cint subgdone ¶ Rn sdm dnam nīm o-
dcendū / oz dnī de dcgssu gdonali nidū fī
sant. u. excipiūt q̄nis gssum gdonalem
ꝑ vba dep̄sti scdm ꝑ vba de futuro ssi per
verba de ꝑsti / sant go subgdone p̄tra-
ut gḡho tertium / si maūt tnus ē mortuꝰ
sant subgdone p̄sti. nt gḡho tertium. si es
vgo / et vtq; tan mat⁹m est / et tenute
gdone / alr no sant subgdone futura
tnt id est indm / q̄ de gssu ꝑ vba de
futuro expsse dr aut exprimt gssum ꝑ
vba de futuro sant go subgdone nīsi a
impḡli / aut gtingenti ¶ Rn sub nīsi / si sol
ꝺ nctur tras / gdcto pro[illegible]mpleta
hctur / et gḡhmt sponsalia / no mat⁹m
¶ Rn sub impoīt / gdcto pus adiecta hctur
et gḡhmtur sponsalia ¶ Rn subgtingeti
aut go honesta / ut si pat⁹ tuꝰ pla tur
et tur tenet sponsalia in euentu gdonis
alr no sant nr honesta / sant go gt nam
matrimoīm / ut si venena sollicitatis priuatus
et timt statim valeāt / scdm gdo p no ad
ecta hctur ¶ Rn id dcitudinale ꝺ
p gdom appositam non impedit dcitudo
matrimoīm / sic u. qua tan ecc m⁹m et go
tan non ¶ Rn id no gtinute gdone ꝛc
ꝺ alr vcpit ⁊ gdo excr. alr no. et
si una ex gssq gdonata cuipiā se hēad
mat⁹m facere ¶ Rn id gssq simpr
ꝺ futuro ꝛc ꝺ ubi gdone ex futuro
dependz cuꝰ ē nec ꝑtinsq dcitudo et id
ndcm aliat non ꝛc

Ad sextum articulum

Sic ꝓcditur / et certū / q̄ p̄sq; co-
nugia clandestina adulta p̄mt no mat⁹m
mō ma / go talis gssq / no facit mat⁹m
¶ Item q̄ sacm no ꝓfert in ꝓmiss
sdam / go clandestinus gssq qui no est
in facie ecc̄e / no facit mat⁹m ¶ Ex q̄
ꝑhibet gḡhm q̄ sit incorꝑ. io talis gḡhs
non ē mat⁹m / go cum ꝑhibeat gḡhm
clandestinū. tales q̄q; no ē matrimoīm
¶ Item si q̄is cum aligna gssit io occulte
cum alia m⁹m / et ꝑ. no dicat ecc̄e m-

m⁹m go ꝑmū clandestinū no fuit vm
mat⁹m / q̄ ꝓcta culpa suffragii pom⁹
effectus go poīt gssu ꝑ vba de ꝑsti ⁊
legittimas ꝑsonas pomt m⁹m ¶ Ite eq
vetus ē baptismꝰ alr cubat / sta aut ꝓmd
q̄ celebrauit in occulto / sic q̄ ē mat⁹
go eq̄ vm mat⁹m ecc̄e ¶ Ite no si no
ē vm mat⁹m go quotiens q̄q; tales cele-
rales q̄euūt ꝓcreant mōlit hoc a
non-vi⁹ vm / go m⁹m est ¶ Ite clande-
stinū q̄ssq dūx est sant q̄i sit sine
ꝑsona testiū / et talis q̄ns facit tūm
vm / no tñ ꝑsumptū sant q̄i sit sine
certa tra / solle pnitate / tñ in ꝑsona
testiū / et tal sant mat⁹m vm / et ꝑsumptū
¶ Rn id certum / ⁊ la⁹ declarat / q̄ uno
ꝓmo no / no sōo / sed duū ꝑsonarum
hō. fidedignar / sit. u. adultū sit dubiū
q̄nis hoc sciat matrimoīm / nitate ¶ Rn id
dcm ministros ⁊ in q̄bq̄dam sacris actq
ministri ē de nitate et de ecclesiasticis
ꝑsonis sacri ut in baptismo / et talia sine
dcto ministri non agunt / in q̄bus dcs
no actq ministri de solleni pnitate est
ut in mat⁹o / et talia sine dcto ministri
agunt ¶ Rn id de ꝓhibitis ecc̄e no est
dc non est simile in dcto ꝓhibito
q̄a ibi ꝓhibendo nitendit sic ꝑsonas
illegittimas ad gḡhendum sint dc⁹ ꝓhi
¶ Rn id de nubiū ecc̄e ⁊ ecc̄a in
dicto forensi nubentes ꝓsumꝑduces
et de hac fgtis. io applicat ⁊ matrimoīm
ꝓsumptū ¶ Sed in solo ꝓtali alr est

Ad tertium articulum

Sic ꝓcditur / dicitur q̄ ꝛcgrat⁹
q̄ssq in facie copulam / q̄ sic et soror
q̄nis possint q̄sentire in mā q̄ad dom-
dum ꝓtinet ꝑ facie ecc̄e copulam / no
tñ posse cōsentire in m⁹m / go q̄ssq facie
copulat vcpit ad mat⁹m ¶ Ite q̄ssq
in matrimonialiꝫ ē in id adeq in⁹m ē instituꝰ
/ go in effectum nec in remedium / go in
facie ecc̄e copulam sine q̄a nequit
finis hui⁹ ¶ Item si vmlr dicat
q̄sentio in te / tu q̄ dicis mihi / reddā tibi
debitum / no ē mat⁹m / q̄ dō ē q̄ tra
mm matrimoīm / go vcpit q̄ssq in facie
ecc̄e debitum ¶ Item dicit Jeron⁹ q̄
p̄ voluntatē vginitatē non solum nubē
sed neque velle nubere damnabile est

Sed hic non est nisi est ibi consensus mutuus carnalem copulam / quo impetrabit effectum se mutuo de presenti quod nullus sentiens in carnalem copulam remanet Quo mente et carne Quod Johannes evangelista post matrimoniale consensum / nichilominus remanet quo mente et carne / quo consensus iste non est mutuus carnalis copule Ad effectus videlicet sue te. Sed carnalis copula non est de essentia vel nature matrimonii / quo non consensus mutuus Ad quod consensus fuerit matrimonium est mutuus nam matrimonium / quo voluntas effectus est sui voluntas / sic quo sit copula carnalis ad matrimonium / sit ad matrimoniale consensum mutuum non dicit carnalis copula sed contractus sine copula societas quedam individua / mutua qua sit quilibet alterius non tui bonique exterioris Sicut in societate civili sed etiam corporum / sit aut quidem ordinata ad carnalem copulam / sit prius alijs ad usum / vel sit causa ad effectum / non tamen matrimonium necessarium / sed voluntarium Sed et causa est voluntaria / effectus autem matrimonium implicite non explicite / sit quo consensus nuptialis / est in societate quidem explicite / Sed mutuus carnalem copulam implicite tunc / non sine expresso consensu copule quidem non sit matrimonium / sit autem sine expresso consensu copule carnalis Ad id dicendum et prorsus sit non possunt consentire in copulam carnalem / nec explicite consentiendo in actum ipsum / nec implicite consentiendo in obligationem Ad id dicendum et remedium sit consentire in actum explicite / vel implicite vel explicite Ad id dicendum quod si impedimentum dirimens sit talis consensus / excludit totaliter consensum mutuum carnalem copulam / carnalem explicite quia implicite / non non facit matrimonium excludit. vi. non solum / sed obligationem mutuum quia implicite quilibet actus sicut effectus mutuus tamen non sic principaliter mutuus vel principaliter mutuus Ad id dicendum quod non consentire in copulam carnalem actualem vel mutuus eius obligationem quia quilibet est primus Si autem dicta non esset verum consensus mutuus mutuus talibus primus est quia consentiunt mutuum obligationem quia fecerunt Sed non explicite mutuum actum ipsum Ad quod opponitur de Johanne et Agnete vigentes matrimonium verum est quod quidem licet non carnis actum de copula carnali mutuum actum non est de veritate matrimonii Sed potentia et obligatione Unde etiam consensus explicite mutuus non est de veritate matrimonii Sed implicite etc

Littera / Scitum ad similitudinem

non quidem ad honestatem / quia quo sine nuptie / tamen non habent similitudinem debitum / sed habent honestatem et carent honestate non principaliter ad significandum matrimonium / non quia ad salutatem / mutuum non sanctificat consensus quo separabile est tale matrimonium et nichilominus hoc non simpliciter / sed quo ad medicinam corporis forense / non de capite nec de pedibus / sed quidem corporis principalium membrorum / quo principalius / quo preest datur ei ordo principalis / et quilibet non sit principium vilium / aliud / tria quidem est principium aliud / ad quas principaliter pertinet et regimine corporis etc. D. xxix.

Oportet autem sint de causa effectiva etc

quinque quo adeunt esse / sic agat quo adeunt esse / et primus quo ad defectum voluntatis de quo. Secundo quo ad defectum nuptialis de quo. Tertio quo ad defectum mutuus de quo. Quarto quo ad defectum mutuus / quo primo et quo tacto excludit matrimonium / Secundo quo quod sequens / ratificat ipsum qui admittit / Tertio quo sufficit ad esse / tantum consensus / consentire autem

Hic queritur quatuor

primo an consensus cogi possit / secundo an consensus excludat matrimonium / tertio quando ratificetur / quo quidem consensum Circa primum an pater possit cogere liberos ad nuptias

Adquinquagesimum

sciendum quo quod consensus cogi non possit nullus est actus de quo. Ut. Libri. etc. non potest cogi ad actum similem non est liberum Item omne contractum est voluntarium / quamvis violentum sit principium extrinsecum

Arg quod cogi possit

nichil coniecte mi passo / omnib aut ossq
ff̄ placm / mitra / ḡo nlln p̄t esse coactꝰ
¶ Item id quo p̄ fiat̄ petm / cogi no p̄t
alii posset hoīb p̄cauere / mitus / ff̄ ossi
petm p̄ fiat̄ / ḡo cogi non p̄t ¶ q id q
non p̄t esse / no p̄t impedire mat̄m
ff̄ coactꝰ q ossq impedit mat̄m / ḡo q ossq
cogi p̄t ¶ Item / bis ē maioris rei impetꝰ
om̄ resisti non p̄t ℞ talis rei cadit
in horribiles / ḡo et vis ¶ Amplius mi
q ab mio in viro constanti / cui no possit
coactꝰ p metum / q̄ ℞ tōne constantis
c̄ / q non t̄pidat / nec cadit in pticulum
/ aliter al̄ est . h leges ciuiles / instantes vel
futui pticuli rei / nichis trepidanti / ḡo cogi
non p̄t ¶ Item omn timidus finis est
mors / sed q̄stus ea mortē no cogit̄
ad aliq̄ mḡcus / ḡo multomḡ p̄as
q̄ q̄ terribile ¶ Item nec alia pricula
timet̄ nisi q̄ abenis pticuli in fama
Sed metꝰ infamie / non reputat̄ secm
iura / metꝰ / qui cadit mcōstantē virum
/ ḡo multomḡ metꝰ alicui cuiuscūq pticuli
¶ q metus cadit in abraham / vel nō silaret
esse sororē / que erat vxor ℞ ḡo
similr in ysaac ℞ ḡo metꝰ cadit
in cōstantē virum ¶ Item lex tutius
dicit / quod metꝰ qui cadit in q̄stantez
virū / impetrat integrū restitucōz . illiq
metus no / ḡo alignus metus cadit in cō-
stantem virum ¶ ℞ ad p̄mam q̄m
q̄ coactꝰ dicit̄ p̄ est / q̄dam absoluta .s.
p vim / que ē maioris rei impetus / cui
resisti non p̄t / set hic fuit simp̄r vo-
luntarium / et hic / no cadit in actus alic
q̄dam q̄demata . s. p metum / ē aut metꝰ
instantis vel futuri pticuli ca / q̄tis
trepidet / et hic fuit tm voluntarium
mixtum / q̄ liq̄ sit simp̄r / voluntarium
est tm voluntarium / secm quid / q̄ licet
actus / secm se sit voluntarius / tm cōsi-
dātus p̄ticularib⁹ circūstancijs q̄ q̄ currit
hic . et mit̄ ē voluntarius / et talis coactꝰ
pot cadē in actus cuius p̄mo no ossq
tion p̄t cogi . s. coactē sufficienti / ḡo
no pot cogi . s. coactē inducti ¶ ad
p̄am q̄m ℞ coactꝰ p metū l̄ est qui ab
timore alicuius mali / cogit̄ ad aliq̄ mal̄ q̄
facit / vel dimittendo / q̄ nichil bonum / p̄ malo

ctus p̄ malo / unde cogi . p̄t p̄ metum
no amittere sicut insipiens / nec incōstans
/ q̄ma sapiens non cogit̄ nisi forti ēt
malo ꝯtrandis pticuli / nec cogit̄ ad facie
nec dimittendo / nisi q̄ licite si / nec dimitti
p̄t / insipiens no cogitur leui estimando
et cogitur ad faciendo / vel dimittendo
/ q̄ma licite si / vel dimitti no p̄t ¶ Ad
id de tertia ratione ℞ sapiens et strenuꝰ
nitrepidꝰ ℞ / cui q̄ma enim no timeat
sed q̄ma no timet / nisi q̄ne oꝫ / et pur
optꝫ / ut dicit philꝰ li ethi ¶ Ad id de
morte ℞ ingenius ppe ℞ / nichil nisi pe
/ ad talia sapiens / nullo tēpe pticulo cogit̄
q̄ma sunt maxima mala / ℞ etiam
q̄ens / aliqd dampnū tale / et ad ff̄ sa-
piens / metu maioris mḡ entis cogi
p̄t / sine hꝰ / ad mḡ entia maiora ff̄ut
illa / que p̄tinet ad graue pticulū ppe
psone / vel t̄ q̄nitē / unde metꝰ talium
cadit nec stante virum / ff̄ et similit
mior ff̄ leges . s. cum tenuis / potius nisi e
et voleus / minat̄ vel intendit mortē /
sequit graue corpis tricidatiū / sequit ignitute
/ aut stuprum ff̄ sine in ppa psona / sm
in psona liberoꝝ / sine in psona vxoris
/ aliq̄ laudo ut̄ affinis patris / magni libis
q̄m in seipso tenetur ¶ Ad id de fama
sic q̄ns infamia sit q̄ndoq̄ excusatiū
ei et de facili oritur p̄t / no / reputatiue
tm nor eadem in q̄ statutem virum

De secundo articulo

Sit procedendum / quia q̄ q̄ seruus
coactꝰ no impediat mat̄m ff̄ q̄ dicit an q
q̄ coacta voluntas est no tm / et sed
ꝑhm / voluntarium mixtum / plus ff̄
de voluntario q̄m de nō voluntario / no tm
ē attendendū facit mat̄m / ḡo coacta vo-
luntas facit mat̄m ¶ Item / cogentis
q̄ ad suscipiendū baptm vel q̄ q̄ de
sacrm / non excludit ꝑhm sacrm / ḡo nō
nim ¶ Item ad matthe in q̄ h eūdem
non p̄t ab cogi coactē sufficienti ℞
nō inducenti / sed sufficienti q̄ inducenti
ta p̄ blandicias / inducens no p̄ blandicias
no excludit mat̄m / ḡo nec p̄ minas

¶ q ex m̄ desponsalibꝫ dicit de talis

an q̄ssq coactꝰ q̄ssq in no q̄stante / esse possit

an q̄ssq coactꝰ impediat nuptias

XXIX

trum q̃ ſſ̃o locum̃ nõ h̃at/ubi coactꝰ ꝓtꝫ
ꝫcte eſt nt̃ ꝰ q̃ſſ̃o q̃s rep̃ñt̃/ſoris coac-
tores maria repellãt/ꝯo coactꝰ q̃s excludt
mat̃m ¶ Item coactꝰ excludit coplam̃
ſi ꝓtꝫ ꝑ m.m̃. ſ. ꝓtã et ctẽ/ꝯo et coplã
ſignificãt ¶ Amplius q̃ritur an tal
q̃ſſ̃o cum̃ inuranto/faciat mat̃m̃ ſcire
ꝙ nõ/q̃nia ſme q̃ſſ̃o nõ fit mat̃m̃/in-
trinſecꝰ vꝫ non addit q̃ſſ̃m̃/ꝯo nec facit
mat̃m̃ ¶ Item dt aug̃ⁿ ꝓpe my q̃.
t. mẽ recta/ꝙ inuranꝫ nõ ẽ obſeꝝ
inſtitutꝫ/nec bet vinculꝫ inigmitatis/ſed
cuſq̃ ꝙ/ꝯo nõ cõfirmat q̃ſſ̃m̃ inigꝫ/ꝯo
nõ firmat mat̃m̃ coactum̃ ¶ Tẽ may
pecc̃at q̃i inranꝫ violẽt extorq̃et
q̃m q̃i ſimplicẽ q̃ſſ̃t. dolus a ſmꝰ
non dz ei patrocinari/ꝯo vlõ magis ꝙ
obligat/illum agnꝰ exigit inranꝫ
¶ Sꝫ ſecm̃ vſidã/omne inranꝫ firmã
eſt/q̃ ſmatim̃ nõ vergit in mitꝫ ſalutẽ
dz/ꝺ tale eſt/ꝯo ẽ ſmandꝰ ¶ Tẽ hec
alias inutilis/frequẽt firmatur ꝑ inranꝫ
ꝯo ſmilꝫ m̃m̃ ¶ Sꝫ ad ꝓmam q̃m
q̃ Dnplex ẽ coactꝰ absoluta. ſ. ꝓtꝫ
et q̃dilata. ſ. ꝓtꝫ metum/habꝫta, nõ cadit
in q̃ſſ̃m ad ¶ Sed pot̃ cadẽ in coplã
tactꝰ vnde/in q̃o casu/coplã ſequẽs
facẽt mat̃m̃/ſi ſit coactꝰ/nõ facẽt m̃m̃
coactꝰ vꝫ q̃dilata. ſ. q̃ ẽ coactꝰ per
metum/q̃ꝺã ẽ ſufficiens/q̃ pt̃ cadẽ
in virũ q̃ ſtantẽ, et bet impetrat restitu-
tõm in integrum/vnde rep̃ñt̃ diſabilitꝫ
mat̃monij/et ꝺ excludit mat̃mõm̃/ſed
vꝫ n̄ ſufficiꝫ/q̃ nõ cadit in virum
q̃ ſtantem̃ ſed lecum̃/et ſic non impetrat
restitutõm̃/vnde nõ opponit̃ in dimiſſi
bili ti mat̃mõ./nec ipm̃ excludit ¶ Sꝫ
ꝺ augꝰ ſc̃e q̃ꝰ coactꝰ voluntas ſit
voluntas/nõ tamẽ eſt voluntas libꝫ
et q̃pleta/q̃alis req̃ñt̃ ad m̃m̃ ¶ Sꝫ
ꝺ ꝺ baptiſmo ſc̃e nõ eſt ſimile/q̃
m alius ſacrꝰ ſit melior q̃ꝺ ſuſci-
pientis/in hoc vꝫ ꝺctor magis/ꝯo ad
multa ſoꝫ q̃ in alijs ſacrꝰ/ſalutis pri-
me q̃ſtit a parte matꝛ et m̃ſt̃/in hec
vꝫ a parte ſuſcipientis ¶ Sꝫ ꝺ ꝺ bla-
dicys ſc̃e non/ẽ ſimile hꝫmõi mãdatꝫ
p̃mat̃/diminuit q̃ſſ̃m̃ Sꝫ nidicꝫ
p blandicias fauꝫet ſeu allusit ¶ Sꝫ
h am q̃m ſc̃e alꝫ nidicat̃ in nidicꝫ
foꝛi/alꝫ in nidicꝫ poli ¶ Na nidicꝫ

fori ſit. ſ. ea q̃ne rei p̃blice expediũt/et
id in nidicꝫ foꝛi/tale inranꝫ nõ eſt
obligatoriũ/ſm nidicꝫ vꝫ poli/nidicatur
ſ. ea/q̃ne magis ſaluti alterꝰ q̃ ſtantis. i.
p̃nate p̃ſone expediũt ho q̃ſſ̃o/ne ꝺ q̃
illi placeat inranꝫ/nec ſaltem p̃ſonã
impetret absolutõm̃ diuinã ¶ Sꝫ ꝺ ꝺ
confeſſo ꝙ nõ ẽ m̃m̃ ſale libꝫ q̃ſſ̃o/cetꝛa
inranto firmato/ſed inranꝫ obligat
in nidicꝫ poli non foꝛi ad conſentiendꝫ
¶ Sꝫ ꝺ ꝺ vinculo inigmitatis ſc̃e inꝛa-
mentum nõ eſt vinculꝫ inigmitatis ſed
de ſe tollẽdꝫ ab a ꝺ eſſe pt̃ q̃ꝫ cogẽ
ad cõtrahendꝫ pcm̃ eſt/ſed q̃ſſ̃o cactꝰ
non ¶ Sꝫ ꝺ ꝺ ꝺ dolo ſc̃e dolus ſuus no
patrocinat̃ ei in nidicꝫ foꝛi q̃nia nõ obli-
gat ꝺ tale inranꝫ ſed nec in nidicꝫ
poli q̃nia tenet̃ q̃ſtare ſi req̃ñt̃ inranꝫ
ꝺ ex tortum et in̄rit̃ grave petiũ et ſim-
plicium ꝛc

De tertio articulum

Sit procedituꝛ foꝛi ꝙ confeſſo tacitꝫ
ſequens/non ratificet hꝫmõi nullꝰ in
q̃nia mat̃m̃ nõ facit q̃ſſ̃o ſolus/niſi
expreſſus p̃ꝺa de pena ut ſtatim̃ ẽ ꝺ. ẽ
ꝺ. ꝛc tertiꝰ. t. efficiens/ꝯo nõ ſufficit
q̃ſſ̃o tacitꝫ ¶ Item̃ req̃ritur pt̃ã eſſe/i mat̃o
ꝙ rapta iam conſentit in mat̃m̃/ꝯo q̃ſſ̃o
rapte/eſſe non ratificat ꝓm̃ ¶ Tẽ q̃nctꝰ
cum ſit vlꝰ/nõ ẽ m̃ſ. duoꝝ ex̄morum
ſit ꝯo m̃ confeſſo coacto/nõ ligat̃ q̃ q̃ſtit
alꝫ coactꝰ/ſta/nec alt alꝫ/ꝯo ſit a parte
hꝫmõi/req̃ñt̃ q̃ſſ̃o nouus/ſta a pte illi q̃
¶ q̃ dict̃ hic mgr̃/q̃ q̃ſentire nitꝫ̃t̃
q̃m a pte nõ ꝙa dicit/ꝯo ſufficit q̃ſſ̃o
tactꝰ ad mat̃m̃ hmõi ratificandꝫ ¶ Tertiꝰ
q̃nis q̃ſſ̃o mutꝰ/mꝫ minorẽ etatẽ et
maiorem/nõ faciat mat̃m̃/tñ ſolꝫ q̃ſſ̃o
minoris tꝫ adulte etatẽ p̃uenit/ratificat
mat̃m̃ ſaltꝫ vꝫ q̃ſſ̃o maiorꝰ/nõ pt̃ reſilire
ſed tenet̃ expectare cum q̃ſſ̃m̃/ꝯo a ſimili
a parte hac/dicet q̃ſſ̃o p̃nus nõ faciat m̃m̃
tamẽ ſufficiat ſolus q̃ſſ̃o coactꝰ ad ratifi-
candꝫ ¶ Tertiꝰ q̃libet pt̃ renũciare
ſuo iuri/nec pot̃ redire ad ms ſenicꝫ
remiſſatꝫ/cum ꝯo cogens/remiſſauit iuri
q̃ hebat q̃ſcindi cum q̃libꝫ/i ſecta eligendꝫ
ꝓtꝫ q̃ nõ pot̃ reuocare q̃ſſ̃m̃/ꝯo ſufficit
ſolus q̃ſſ̃o tacitꝫ coactꝰ/ad ratificandꝫ ¶ Amplꝫ q
m̃ q̃ per copulam ſequentẽ nõ ratificet

an q̃ſſ̃o coactꝰ rem malũ facit ratam

an q̃ſſ̃o coactꝰ ratificet ꝑ ſequtã q̃ſſ̃m tacitꝫ
an ratificet ꝑ colam ſequẽs

xxx

...stributorum gratiam sed ...phus
quę ptinent ad pñam ptatem/ sic i pe-
nitentibus ad reginē dñm et sa nulle
C Ad 3 de ysaac ꝙ cū erat nūcia te-
nebatur. n. q̄ hēre mat̄m et cum mulie
sui ymo seu sui cultus. qma in succes
sione ymo erat successio fidei C Ad 4
de mbrano ꝙ no tenie nisi pentes
sponsalia libro qma sub mtili fit mr
cōm q̄tus q̄d. si sibi q̄ sensit C Ad
5 de pē spūali ꝙ q̄nus q̄dam dixit
q̄ pp̄ nemez pē cogē ad cpatum sisti
precibꝰ q̄m nemo resistē cogit inuitus
tū vnus dr̄ est sic q̄nā no ē simile q̄
maiorem plenitudinē ptās hꝫ pr̄ spūali-
ē filios spūales q̄m carnales sic tazia
tes C Ad 6 am q̄d in ꝙ refert ...
de q̄ nitēde cōp q̄ri sunt sui ius/ a cōp
q̄m alieni/ in ymo casu requir̄ q̄ ssa
expssa. alioꝝ/ in no sufficit tacita cum
expssa ꝙ hic est q̄ ssa. Inp̄ eq̄ potes
vni expssa C Ad 7 de q ssa alicno
ꝙ hic est vni de q ssa alieno nullum
nis finem sit rem mei. alii no pr̄ cui
ptatem aligni hꝫ sē filios suos C Ad 8
de q ssa sacramēto tali ꝙ q ssa tracta hꝫ
cum expssa q ssa pentes sufficit ad fa-
ciens sacrilegiū q ssa. nitēt cum expa
nie q ssa sim sufficit ꝙ alem q̄nus ꝙ se
non dēpmat

Littera cui in dio ō

non solum nro instō/ sed etiam
pctōr mihi pat ꝙ in dno mihi
q̄m mihi tu fideli no tu infidelissime
si non repugnat. cp si repugnat cordi
q̄ non audet signo exterꝰ ꝙ mat̄m
est p̄sumptum/ no vin. D. xxx.

Nec sol' coactio: cgit de defectu

Hic agit de defectu
interdictus C Primo quo
ad q̄nctum annoꝝ C Secō
quo ad coplam/ cor̄m/ p̄missis C Tcō quo
ad finē vtilis ꝙ seu vtrum. ad q̄ hendū
expōit C In prima parte p̄mo ostendit q̄
error impedit matrimoniū C Deinde q̄ritur
opponit et soluit. q̄ obiicit ꝙ in ista pte
primo ostendebat q̄ hendo cui q̄ iosephus
intendebat q̄ sentire simplr̄ et in turpi
copulam. p̄mittit ꝙ primo ostendit cp mchildo q

pfectū sunt q̄ ingressū mr̄ maiam et iosephū
mr̄ quos ssm tria parte p̄mo ostendit dubitas
eas ex quibus/ cum si sint ni honeste/ q̄ritur.
matrimoniū exposito C Secō et scalcs eius ꝙ q̄
mr̄ q̄rit matrimoniū set licet ꝛc

Hic queunt' tria

C Primo
de impedimēto erroris C Secō de ingressu
marie et ioseph C Tcō de causis q̄ hendi
mat̄m C Circa p̄mū q̄rit duo C Primo
vtrum error alicuius impedit matrimoniū
C Secō quis error impedit ꝛc

Ad p̄mum articulum

Sit proceditur. C Dicitur q̄ error no
impedit matrimoniū/ cū impedit mat̄m
q̄ repugnat bonis matrimonii C Ignorantia
seu error/ nō expōit alicui ex bonis mat̄ī/
ergo non impedit matrimoniū C Item sicut
ssa requirit ad matrimoniū/ ita ablatio
et alia facta C Ignorantia seu error
suspectus vel dubius/ no impedit bapti
si n. baptizatur martinus/ q̄ri credit et
petrus/ autē hūc qui liber-/ mcfilorum q̄ bapti
suscepit. ergo similr̄ no impedit mat̄m
C Item error petentis/ non impedit q̄n
actus q̄ alias petit est sit petitum/ ergo a fili
error q̄ trahentis non impedit/ cū actus/ q̄
alias facit matrimoniū/ q̄ stituat matrimoniū
C Q̄ dicit lex civilis/ q̄ nichil ta grāue/ ē
ignoti/ q̄m error/ ergo equiparat ssm/ ergo mat̄m
C Item voluntarium ē cui q̄ principium est
in ipō cognoscente singularia ut dr̄ Deum
sed error euacuat cognitionē singularium
C Ex q̄rto q̄ impedit tanq̄ ri naturā
/impedit etiā effectū/ sic q̄rto impedit q ssm
impedit mat̄m/ ssa aūt/ cum sit actus vo
luntatis/ supponit actum voluntatis/ desiderē
ad matrimoniū/ nulle ē desiderē sunt/ ergo q̄ncp de-
fuit do/ ē similr̄ matrimoniū/ deficit et vo
luntas/ deficiente a/ voluntate ita ssa
/deficit ipm mat̄m/ set is error ita subtrahit
q̄ negotiis/ excludit mat̄m C Ad 1 debuit
quicq̄ ꝙ q̄nus error non dicitur alicui
bonoꝝ quicq̄/ si se/ gratiū. tñ ei/ secun
cam suam. s. ssm C Ad 2 debuit
ꝙ non ē simile/ Inp̄a zonē/ ima de/ q̄
malis sacramentis/ fit melior q̄ds suscipiēte
in isto deteriorē/ salta qma ibi sacram̄ tollitur
propter pactum me et mist/ hic vo pactū
suscipientis C Ad 3 de p̄to ꝙ aliquis

vi ab error impedat ꝛc

Dist

error ẽ qm' totalit̃ excludit ꝓtm̃ / aligns
nõ nõ error n ẽta mãm actus / excludit
et ꝓtm̃ / nt si' quis credens contr̃ tu sua
rogat cum aliena b' impositu / silr̃ error ẽta
mãm matrimonij / excludit matrm̃ ẽt

Hd scauus attaculiz sit ꝓcr

Qr̃ q̃ error ꝑ / nõ impedit matrm̃ / sp ~~Hcy possit~~ q̃ error
in ysaac bldicendo actum / nõ impedimt / qu
iacob cet blandus / go vr̃ a similia / sp error
q̃ hentis in q̃sentiendo in altm̃ / nõ impedt
qu teneat q̃ctus. Item nõ obstante er
rore ꝑ / fuit ꝙ iacob et liam matrm̃
~~Hcy possit~~ / go error ꝑ / nõ impedit m̃m
Item error ꝑ / non impedit d̃ stacem / go
nec matrm̃ Hctra error me impedit ẽp
tionis et verborum q̃ctum / go multo
magis q̃ctum matrmo / qm̃ recepit ma
iorem q̃ssm̃ Item ubi defuit cognõ
scentie singlar̃ / defuit voluntarij / q̃ p Dum
voluntarij est rej ꝑtm̃ in ipo cognos
scente singlia / sed error ꝑ / excludit co
gnitionem singlarẽ / go voluntarij go q̃ssm̃
Amplius m' q̃ error nobilitatis ꝑ
impediat matrm̃ / dicat n' nupsit hit / q̃
quis nobilem petit in vxorem / et ꝑ al
alia ignobilis supponat / nõ e matrm̃
/ go error nobilitatis impedit matrm̃ Hẽ
error q̃dominus impedit / nobilitatis vr̃ d̃q dr̃
ꝑ ptinet / go error eius impedit matrm̃
Hẽ defuncte causa principali defunct
et effectus / go si' quis intendebat principali
q̃here cum aliqua ꝓ nobilitate eius / error
talis impedit matrm̃ Hq error ẽta actualia
ozurimus ut si dr̃ / non impedit matrm̃
/ nobilitas ad originẽ ptinet / go ẽ Hẽ
error ẽta actualia q̃tuis / non impedit
q̃tum / nobilitas vr̃ actuale ẽ / go ẽ Hq
Amplius m' q̃ etiam alius error ꝓter
hos / impedit matrm̃ / q̃ ri' quem alic'
de pu' nã ḡnerunt ei / si' qualibz / sua spez
dr̃ error / de sui natura impedit q̃ntale
q̃ssm̃ / go quilibet error Hẽ si' credunt
fidelis quis ẽ infidelis / aut̃ ꝯsanguinea / quis
ẽ q̃sanguinea / impedit matrm̃ / go error
alius q̃m ꝑ tot̃ q̃dominus / impedit matrm̃
Item si error impedit matrm̃ / ẽta major
error major dr̃ minor est error ẽ error

an error ꝑsone impediat matrmoniu
an error mulr ꝑsone / impediat matrm̃
an quilz alig error impediat

non ẽ error / ymo sacrm̃ / go alius error
q impedit matrm̃ Hẽ si hit nupsit / q̃ q̃dq
error ꝑ / vel q̃dominus impedit / nõ go
error alius Item error ẽta actualia
non impedit / go error ẽta fidem vel fortuã
vel qualitatẽ / vel hmoi / no impedit matrm̃
Hẽ ad ymam q̃m / sp m̃ q̃tabq ctm
sacrm̃etes / hdam sunt sollalia / q̃dam nõ
defectus in sollalibz / facit defectũ q̃tum
et sacrm̃entum / defectus vr̃ in actualibz
non sollalia vr̃ in sacrm̃entis matrmo
duo sunt / mi / ꝑ q̃trahentes / et forma
q̃nctes insolubilis q̃hentiũ / fortuã
vr̃ seu qualitatẽ ꝑsonar̃ q̃hentiũ / actu
talia sunt / forma go error ꝑ / q̃ m̃m
error q̃dominus / q̃ta forma vel essentiã
nõ hñt duplex error / excludit matrm̃
si error in matria vel in forma excludit
q̃libet ad sacrm̃entum / error nõ forme
vel qualitatis non Hdo id debilis ꝛ
Hẽ nõ est simile / q̃ effectus bldictionis
est opꝰ dñe voluntatis / que opꝰ ẽta
ꝑ ignorantem mutatis / effectus vr̃ hatur
opꝰ humane voluntatis / q̃nẽ error eua
riat Hdo id de filia Hẽ q̃ntũ id q̃ fuit
non ẽ q̃ssus ꝓsenti / sant q̃ contractu
quitatem ꝛualem iacob et liã / sed secta
Hdo id de sacrm̃anitas / alius Hẽ nõ est
simile ut s dicm̃ est / q̃nia in alijs fit
melior q̃dico / suscipiẽtis sine ipso defici
et vdeo venit liber q̃ssus Hcle q̃ma alia
finit ꝑactum m' et mulr ꝓpie / m̃m
vr̃ ꝑactum sponsis suscipientis Hdo ad
q̃nit Hẽ error nobilitatis / dnp ꝓ pot
q̃tingere / sanit q̃ errat ẽta subiis nobilit
et hñt est error ꝑ / et impedit matrm̃
sus si' cui' p̃mittat filia regis / q̃nam
nõ copiosit / et supponat filia ruſtici
sanit q̃ma errat ẽta nobilitatẽ subiis
et hñt est error qualitatis / nec impedit
matrm̃ / sic si' aliquis q̃sentiat in ſcz
s uxorem sq̃ma credit eam nobilem
cum sit ignobilis Hdo id q̃ de nupsit
Hẽ id nupsit de errore ẽta subiit
nobilitatis / nõ ẽta nobilitate subiis Hdo
id de q̃ done Hẽ q̃ dr̃ attributum q̃tũ
et sit normat q̃libet ꝓtate ꝑ / et
ꝓ / sit normat ꝓtatem similis subiecto
q̃ nõ nõ error q̃dominus / nõ impedit m̃m
sed hõ Hdo id de causa principali Hẽ
quia cessat causa principalis effectus

cessat effectus: non tu qui cessat tempa
pitpaulo moneris effugere. moriz etiã
non tuũ putẽ in te/sed putẽ in aspha-
sione. ¶ Quam quidem impedimenta
sunt matrimonij/que de natura sua
impediunt/sine eorum errore/sine quo
sit hominis/et hoc/licet subrepat
multo erroris non apprehendunt/quia
non impedit nisi per errorem
et quietum/licet dubitas ẽ/sint con-
ditionis/et ysta subripiãt multo erroris
quietur. ¶ Ad id. de errore. Et error
non hꝫ ex natura sua quod ipm impe-
diat/sed ex natura rei/in qm talis error
¶ Ad id. de errore et pfessionem/ et fidei
hꝫ impedimenti infidelitatis impedit et
sine errore/non tñ errores admitti
et ideo non quietus error ille subrepe
multo erroris. ¶ Ad id. de hesi. Et er-
ror non impedit matrimoniũ qm error
in qm error talis. Sed qui excludit quia
cta scribalia matrimoniũ/ talis non. talis
non error non ẽ error hẽticus et unde
non excludit matrimoniũ

¶ Circa secundum proba

quintum dicit ¶ Primo de quinto
matrie ¶ Secundo de eius matrimonio

¶ Ad primum sic procedit

Videtur quod ipa non vouerit virginitatem
quia in lege vetera erat stilus/ut pz
Deut. vi/ubi qui se obligabat tenet
stilitatis obligabat se maledictum/ubi vo-
virginitatis non erat laudabile sed vitu-
¶ Item omnis/ut videtur/ad expo cepit/ubi
situm virginitatis pertinet/quia virum
non cognosco. ergo persuadet se pro natura
virginitate. sed aliud apparet/aliud vouet
ergo non quod vouit. ¶ Item quod vouet
tibus virginitate/non solum nubere si velle
nubi dampnabile est/ergo nubendo
post votum peccasset. ¶ Item obligare
se ad plus voti simplicis est. Sed omnis
qui post votum virginitatis/nupsit
obligat se ad reddendum debitum/quod est
plus voto suo/ergo peccat/ergo eu nulla
malitia gravius non peccavit/virgi
tate non vovit pz. ¶ Item beata virgo

v. litꝛ virgo vouerit virginitatem

proposuit se servaturã virginitatem in corde
sed quod votum non expressit in ore. sed quia
ad eum vidit sine expressit. Sed voti quia precepto
melioris proprii ex tum deliberatione firmata
ergo virginitate vovit. ¶ Item illud. i qui
virum. glo. certe apparet/quod voverat virginitate
ergo re. ¶ Amplius ut quod non sensit i carnale
copulam/quia quod quis consentit in carnale
copulam. non est virgo nec sit/licet carne/ipa
non fuit nec et carne. ¶ Item prior est
virginitas ry quia nullum sunt gaudia i car-
nalem copulam quam in qua fuit/sed
maior virginitas pertinet ẽ/ergo nullum
sensit in carnalem copulam. ¶ Te nulle
sunt virgines que nullum sensuit i car
nalem copula/ipa no dignior. Quia
go nullum sensit. ¶ Te sentire in quid
voto suo petit est. ipa no nullum peccavit
go in carnalem copula non sensit. ¶ Ultra
quilum non portat tussim corpm/tussiendo
corpm reddituri debiti. Si go sensit
in hujum/sensit in carnalem copulam
¶ Item aut sensit reddi debiti si qui
getur/sed non/si no. Et hoc ẽ in mysticia
go sensit in mysticam/si sit go consensit
in carnalem copulam. ¶ Item aug. de
hic pro committendo virginitate suam do/co
sensit in carnalem copulam/ergo re. ¶ Ad
primam/quia pro sic dicit augo. Le vir
virginitas no quia virginitas est solum
Dignior go virginitas est deo dicta
rectum/quia quod non est decebat a deo. Sed
sime virginissima christi et nostri. Dico
go/quia aut christum salvatores/no tui ergo
matie posuit. Sed certa virginitate sua
deo devovit/Sed quia pro est votum/quia
tacitum in corde/quidam expressum ore. Sed
go vovit. pro se ipsum tacite/post modo
no cum vidit suo vovit expresse/no no primo
vovit tacite/quia res erat alia i soluta/
tudetur. ¶ Ad id. de stilitate. Et nega
officio quotidiani/nec tu assebat finem
quotidiani/et erat illa maledicto opprobrium quod
infamie no culpe. ¶ Ad id. de pfessione
Et pro omnis tam bte virginis quam bti
Johannis baptiste/ad expo quod dicit expresse

ad litꝛ virgo vovit virginitatem

ad litꝛ virgo vovit in carnalem copulam

dicā pt/ q̄nq̄ in ordine ad ꝓpm̄ eis data
est/ sit ista cet dignā ꝓpm̄ concipe/ iste
vō ꝓpm̄ p̄mittare ¶ Ds. 3. tenet. 1. ꝑ
ponit q̄ omis p̄ spē. omē. n. votum est
ꝓpm̄/ vō aut homē ꝑpōit nō voti appel-
lat. q̄nā fuit tacitū nō expssum ¶ Ds. 3
vō. 1. ꝑ hoc mlt̄ legitur de illiberib⁹ vxtē cautē
ꝓpa ¶ Sed bt̄a vgo mꝑsit misꝑrantē
et reuelatōe dīna ¶ Ds. 3. dobligā-
tōne ꝑ obligare se aliter ꝓpa ad q̄cūq
voto ꝓtiū est/ sed nō aliter dīna ¶ Ad
ham hōiē ꝑ et hoc dē ꝑ tenet̄ aliquo
modo/ q̄ ad mat̄m reqrit q̄ssq̄ i tacita-
lem copulam m vlī/ nō in ꝑticulari/ req̄-
rit q̄ssq̄ in q̄ngalem copulam socie-
/m q̄nā tacitalis copula nō ꝑticulat̄/ unde
bt̄a vgo/ q̄ scīuit m tacitalem copula/m
vlī/ nō in ꝑticulari/ sīc ius patronatus
ꝓt̄ ꝓdicit fundo m vlīb⁹ in ꝑticulari
¶ Sed q̄/ pq̄ votum q̄ sentīe in gen̄e/ sine
in vlī/ sine in ꝑticulari/ ꝑtiū est/ nō negā
dicit/ q̄ sufficit q̄ssq̄ in tacitale copulam
q̄dōnalis nō absolute/ sed bt̄a vgo hꝰ sit
q̄dōnalis. s. si deus ꝓcipet/ nō absolute
¶ Sed q̄/ dīna deus ꝑcipit reddē debit
q̄ngin/ go talis q̄dō nullatenꝰ q̄ suspect
q̄ sensum ¶ Deo aliq̄m dicit/ q̄ p̄ q̄ scīuit
in obligatōm tacitalis copule/ sine q̄nā
nō est mat̄m/ nō in cinsch̄ solūm ¶ Sed
q̄ obligare se ad id/ q̄ homo nō ꝓmit
solue/ ꝓtiū est ¶ Ad m. dicit/ q̄ scīuit
implicite/ nō explicite/ q̄ scīuit eū mꝑ
fectū dīne iubenti mat̄m q̄ssē/ sed dicit
q̄ die q̄lla inspīratōe q̄ sequit̄/ spabat
tamē ulq̄ in tacitalem copulam sequitūr
nō dicit aug⁹/ q̄ q̄uittet̄ vgnitatē suā
deo/ nō scīuit in tacitalē copula/ nec̄ amit
nō appetendo ¶ Sed dīne inspīratōm i/ nō
q̄sentiendo ¶ Ad. 4. go nō fuit virgo
mīete ꝑ nō sequit̄ nam q̄ssq̄ implicite
q̄ scīuit in eū q̄ deq̄ inspīrat/ et
exillis q̄sequēcia q̄nalē nō spalit̄/ cui spe
q̄ nō q̄ spār inspīratē nō mīmit vgnī
tatis ꝓmitatē ¶ Ad. 5. de ꝑpetuitate vgitatē
ꝑ q̄ssq̄ hmōi implicite nō mīmit vgnī
tē ꝓmitatē vgnitatis/ sed explicitus ¶ Ad
6. de alijs vgnib⁹ ꝑ nō ē simile q̄nā
nō fuit q̄ simile cam et inspīratōnez
nubēdi sicut bt̄a vgo ¶ Ad. 7. de q̄ssq̄
gio ꝑ q̄sentiue aliter ꝓpa ꝓtiū est q̄

auctoritate dīnā nō

Descanus extraculix

Rndetur q̄ nō fuit q̄ſcīa q̄ngin
mat̄ nī/ q̄nā signō ē de ꝑfectōne mat̄ m q̄
est sacrm̄ ¶ Sed nō fuit ꝓtiū i signōne
sit hic dicit negā/ go nō fuit. ꝑfectiū
sacrm̄ ¶ Item bona mat̄mō⁹ ꝓficiūt
mat̄m ¶ Sz hoc mat̄m nō fuit ꝑfectū
bonoꝝ suoꝝ/ nō enī ex mat̄mōio suscepit
vgo plem/ go nō fuit mat̄m ¶ Item post
ꝓtiū mat̄m/ nō licet sponso sponsam
dīmittē ¶ Sz ioseph q̄nis nisty uolunt
mariam dīmittē ex. vj/ go nō erat ꝓtiū
mat̄m ¶ Item vltī dec vltīma q̄ssq̄ nō ē ꝓfecta sed mat̄m hic nō fuit con-
summatū/ go nec ꝓtiū ¶ Ad. 1. negā dicit
hic q̄ mīe mariam et ioseph fuit ꝓtiū
q̄ngin̄ re/ go re ¶ Item q̄to aliq̄s per-
fectius tanto dignius Sed 1. q̄ngin̄
fuit dignissima/ go ꝑfectissima/ ¶ Item
bt̄a vgo fuit ꝑfectissima/ go mlt̄ fuit
in ea mꝑfm̄ ¶ Ampliq̄ nī q̄ trusse
assignate gheridi mat̄m nō fuit debita
nō nupt̄ desponsata dr/ sit ꝓtius vgo
relatū ¶ Item lucidiora nālia hē
dna q̄ homo Sed homo sensibili
experimēto potuisset deꝑheride ꝓtiū
ofnis/ go multo magis dna q ¶ Item
licet q̄e subsint in cōe nōie ꝑ ¶
Item angelus malq̄ data bēt maīe
ad exterior̄ sīc et bonus ad custodiam
semp illi affuit/ go aīt de virg/ am
me vivo q̄ repisse/ q̄uocale nō potuit
¶ Item miraculis post mort̄ sanctos
pm̄ domn esse q̄ maīq ē sīe potuit
h id maxē. i. sīo q̄ sis sanctq dī
go esse cū natiuū de dīne celari
in vtle fuit ¶ Ad pmām q̄m q dna
est ꝑfecta mat̄mō⁹ q̄nā q̄ ad
esse ipūs/ q̄ fit q̄ssm̄ ꝑbis de ꝑfec
expssm̄ et sēda q̄nā ad q̄tūm ipīg
et sīc non fuit ꝓtiū/ q̄ ꝑpus actus
mat̄mō⁹ est tacitalis copulla ¶ Ad
2. de ꝑfectōne ꝑ signaculo q̄ntedns aliq̄
est de ꝑfectōne p̄ cēnli Sed signaculo
q̄ntedns cor̄ hīs se de ꝑfectōe secunda
¶ Ad 3. de bono plis ꝑ de bonis
mat̄mō⁹ et q̄nā ad susceptōm et q̄nā
ad religiosam educatōnē. hīt hō mo
fuit ibi bonū plis non ꝓmo ¶ Ad

an ginginā mariē nō ioseph fuit ꝑfectus

an cōe gratie virgī cui ioseph fuit generis

xxxi

ilius de diuisione ꝑ d mitꝑgit deper-
fectione scamda no ꝑma vel 98 ly
noluit eam dimittere ꝙno ad separacoꝫ effec
non vinculi ¶ 3 de vltima cõsumma-
cõne ꝑ vltima cõsummatõ ꝑtz ad
ꝑfectiõ secdam non ꝑmam ¶ ad hanc
ꝑ causę tres hñt quę hic assignant
simile sic vna expte patris ut dñaꝫ
celaret ꝑ salua expte matꝝ ne lapida-
retur tria expte ioseph ex q patrine
adulteriꝫ ut deꝫ ꝑ obsequiet̃r ¶ ad
1 qꝫ opponit de coniugio dya ꝑ
inuita ꝑ dya q nigll migemo cognio-
scẽ gne non ꝑ phitis vissu dimo
ꝑ q ꝑz ꝑ ad ta argumta prma
¶ ad 2 de miraculis ꝑ pharaonis
tacula no ita euidna ꝑ potuit dyaꝫ
scire vꝝ esse deum sctm alia hoies
mitacula fecisse et cum signis dei
in ꝙ signa insinuatis iniuncta
fuerint ¶ ꝙ ꝑtinet ad 3 ultimum
cognoscet ꝑ mirabilẽ singularitatẽ
et ꝑfectionẽ ꝑ dictam ꝑ studium
raculum magis optinet ei declarꝫ
quam aliud

Circa tertium ꝑsic

¶ una q̃rit dubꝫ ꝑ nio
ni extranea honesta ꝓ sit ꝑ hi matrin
¶ 2 an tale matrin sit bonum ꝛc

2 ꝑmum sic ꝓcedit

¶ bonum e una finalis causa go
non ꝑ est nisi una causa matrimꝝ
finalis ꝑ ꝙ ꝑ hi possit sed hec e
vel3 gratio go alia de causa no ꝑ
hi ¶ 2 ad 2 ꝙ quod dominꝰ
quinoit ꝛc go quitꝫ matrimonial
adeo est sed quitꝫ abstrah̃ in ho-
nestam adea no est go no e matr-
monialis ¶ item in aliis sacramtis
ꝑ ꝑmittat mitꝫ no sit sacrament
ꝑ ꝙ ꝑ hi obtinꝫ in honestam ꝙ hitur
ꝙ ꝑmittit mitꝫ ecce go no fit sacrm
¶ item quitꝫ matrimonialis est sig
quitatis go et ecce sed in illa non
ꝑ inidẽ causa in honesta gone in
ista ¶ 3 arguit ꝙ sit cum Rachel
ꝑ pulcrum Abey ꝙ ꝙ hoc aut

ant ꝑ causa in honesta go ꝙ causam
in honestam ꝑ ꝙ hi matrin ¶ item
si aliquis baptizat aut baptizat ꝑ
lucrii aut ꝑcuniam pr3 hom q ꝑz
est bap q go a simili si quis q trahit
ꝑ petrum q sit ei in honesta
pr3 hom q est vir mat in ¶ ꝑ ea q dicit
mat in dñs ꝑz est vna ꝑ se ꝛc mitꝫ de
institutis sancti ꝓ actis ex intentione
q dentis prima dñs vna principal
si magis sancta secaria in remedium
sta vo ꝓactis in ꝙ dam e honesta
q nedam in honesta et vtraq; principꝰ
causa ꝑ se q dendi mat in ꝑ se honesta
et q scquitur mat in omes causa vo ꝑ-
actus no ꝑ honesta ¶ 2 ea q ꝓ actis
euenit sibi mittit rei sctam ꝑz talis
causa no desinit mat in ¶ ad 3 vm q
vnd est causa ꝑ hic mitꝫ dicit causa
principali et ꝑ se ad q ta vo de se ordinat
talis erit causa matrimꝰ vna e si quitꝫ
prolis pr3 hom q causę alię possint ꝛc
in multe ¶ ad 1 de coniugio sua ꝓ
quitꝫ passiua dya e licet no quitꝫ
dya actiua ¶ ad 2 de mitꝫ ecce ꝑ
no ꝑ requirit ecce mitꝫ ꝙ talis ses
qualis. i faciendi q facit ecce sit erit
ch̃ctur in matrimoniis ꝙ ꝙ obtinꝫ honc-
stam q dicitur ¶ ad 3 de quitꝫ ꝙ et
ecce ꝑ quitꝫ passiua signi e illud
quitꝫ no actua sed ꝑ dicit quod
quitꝫ actiua sedm essentiam bonam
no sedm circumstantiam q e mala e signi
est quitꝫ ꝙ ꝙ ꝑ et ecce ꝛc

2 ꝓ secundus articulum

sic ꝓceditur quia finis malus
est ipm bonum malum sed finis q hic ꝓ
mat in malus est go q finis malus
¶ item malum no est causa boni go q
non honesta no ꝑ esse causa honesti
matrimꝰ ¶ 2 vm opponitur dicit
no efficit aliq go ea mala no efficit
ꝙ ducit esse bonum ¶ 2 ad 1 vm
ꝑ arbor mala bonum fructum facit arbor
aut intentio ibi appellatur fructus opus
go mala intentio non ꝑ facit opus bonum
¶ 3 malitia hominis no redundat in
sacrm go ꝑ malam intentionem q hic ꝓ
no fit malum matrimꝰ ¶ 2 ad 1 magister
dicit hic q quia mala fuit ꝙ
q hatur matrimꝰ ipm tamen e bonum

an go ea honesta possit q̃ hi mitꝫ

an tale mitꝫ go ea honesta sit ꝛc

et ſcm̃ go et ⁊ ⁊c ⁊ cta gcm̃ matrimo
q̃ ḡhitur obhoneſtam tam ꝙ d̃ co
ſidere ſ. opus operãs ſ. actom̃ ḡhencii
et opus operatm̃ ſ. obligatom̃ ſacrãle
nde ḡſecutam ſpa actꝰ dno hꝫ i ſe ſcbz
actoim̃ bona ſ. ḡſſm̃ ſet mala ẽſtatia
ſz fme mdebitum̃ actꝰ go zone eſſentie
tanſa efficeis obligatoim̃ eſt / no vone
ẽſtantie ſ. q̃ntꝫ actꝰ / mala ſit / obligatoꝝ
tm̃ cmah bona ẽ ſpa vo obligatoꝝ matrh ẽ
fmde matrm̃ bonũ eſt / lucꝛ ob mala tam
gcm̃. Nam tanſa iſta de honeſtat ꝺſcẽ
tem ⁊z no matrm̃ ſ. ḡnãco ſozmatiua
gnantem / no gnatem. ⁊ ad 3 ḡſſmꝰ
dr ⁊ ꝑ nitḡitur hic de fme vel pnapal
et p ſe ad gnã ẽ na ſpa ordmat nõ
de fme per actꝰ ad gnã ordmat aberẽtes
addito. Nam et ſi miſſa ob vanã gl̃
tantꝫ ſpa tm̃ bona eſt ⁊ ad 4 mal
non ẽ cauſa boni ꝑ malum p ſe ſ. i gm̃
malũ nõ tanſa bni ꝑ z actꝰ pot
i. id op ẽ malum no tm̃ mgm̃ ẽ malũ
ſed zone boni ſubtracti q̃ malũ ſ. i bonũ
tale ſcit. ſic exadultio bꝰ ꝓles naſcit m̃
⁊ ad 5 vm̃ oppitorꝝ nõ efficit alem
ꝑ arm eſt p ſe. ſed p actꝰ alicui ſcꝰ
eſt. Nam alii fit filius ex actꝰ tm̃ at i hoiẽ
talem ſcit habẽ mdiocrem. ⁊ ad 6 de arbore
mala ꝑ ſ. nutꝰ notat opus operans non
opus operatum. vel dd q̃ ad 7 nitḡr
p ſe ſ. cum vendplitate de ſ. de arbore
mala mgm̃ nigal ꝛc

Littera ſi quis nobile

ſ. nam̃. q̃ error ignobilitatꝫ ẽ error
in qualitate ꝑſ. mgr nitḡit qm̃ erat
in ſubo nobilitatis, non nobili ⁊ ſibi
ſolũ / non eſt error periculoſus. q̃ tres
dna ſ. ẽ periculoſum ꝑ ſ. de periculo
petm̃ pnes / no mlieres ſectam / q̃ credẽ
hꝛetico ſub nomĩe aucꝰ erroꝝ ꝑdicanti
petm̃ eſt ⁊ ꝑ hoc nitḡit. qm̃ credit va
ldicanti no ſta ſed qm̃ credit ſta pdi
in quibus multi ẽ periculum fidei nec
mop / mlieꝛ adultꝝ damnuacꝫ / q̃ nõ
eſſet adultꝝ / ſi nõ eet deſponſata ⁊ ꝑ
q̃ nõ eet adultꝝ / damnuacꝫ tamen
ẽ adultꝝ / qm̃ de fidei ſacerdotali uirtꝰ
fozmitas ſalꝫ pdicat. ſ. mlieꝛ pdi. ſpa nõ
erat de fidei ſacerdotali / et regia ſimilꝫ ⁊

Post hic de bois
poſtquaz egit

de pticulib; ad tanſam
fozmalez / et ad tz effide
tem matrmo̅ / hic agit de
pticulib; ad tanſam finalem ſ. de bois
matrmo̅ / et pmo agit de tribꝰ bonis
gnigi / gia ⁊ Sco de bono fidei m̃ / q̃ nog to
m̃gio ſpat. ⁊ 2. 2. q. 10 / et to de bonis
fidei m̃ gnigio patz antiqo ſpaliſſe
⁊ 2. 2. q. 10 / hac ⁊ pmo determat
que et quot ſint bona gnigi / Sco quali
cetꝛſant actum gnigalem. tm̃ ⁊ hic tꝛ
in pma parte pmo diuidit / q̃ tꝛ ſint
bona gnigi / Sco q̃ no ꝛeſpondet omi
gnigi / et ẽ ſcdus ſto ot hic ſpaliter de
bono pris ⁊ dolet ꝛei / ſcdo pmo diuidit
q̃ ſille mctione pris ſuſtipiẽde / poſt
q̃ talis mat̃m / Sco quod mcted pris
nitaude ꝛecludit gnigi. qm̃ nõ ſecꝛeto
q̃ indtanda ſint hõmade q̃ pueant
ad horſum. hic ꝛeſpondet in pa pte ⁊ pmo
ot q̃ hic excuſant ẽnigalem actum et
q̃ nõ hic / ꝛei ⁊ Sco opponit m̃ q̃ nõ ⁊
q̃ ꝛebꝰ ⁊ ſto ot q̃ alie q̃ibꝰ q̃ueꝛis
ſe hꝫt ad bꝛtis illat. ⁊ actꝰ ẽ / in pa
parte pmo oppo ⁊ exacte ad ⁊ / Sco
exõe ⁊ / ꝛ. forte ſcdo exacte q̃ dꝛ

Hic queꝛunt tꝛa

de bonis ꝛeꝛuſantibꝰ actꝰ gnigalꝫ
Sco de corp defectꝰ / ſcdo de corp defectꝰ
Circa pmũ pblema queꝛunt duo
pmo an mat̃m hꝫant bona excuſa
ria. Sco que et quot ſint illa tꝛ

Q. pmus ar ſic pced

ſic cõiugio mdmodũ ẽ penitentie
natura / ita cõiugio ſpei / vel amplius
go ſic actus gnio q̃ natur mdmodũ
ſ. comeſtio cui ſit nalis / no mdiget re
medio excuſantis ſic et actꝰ gnio q̃ nat
ſpes ſ. q̃ubitꝰ. ⁊ te argo dr de bono
gnigali / q̃ ẽ tibꝰ ad ſalutem hoiꝝ / hoc ẽ
q̃ubitꝰ ad ſalutẽ gnis / go ſic vſꝰ tibꝰ
ad ſalutẽ hoiꝝ / no mdiget excuſatione
ſic nec vſus q̃ubitꝰ ad ſalutẽ gnis
⁊ te. 2. ⁊ mmittant̃ nalem / ſ. mu
tilo vſus ſeme / nalis eſt ꝑ nalia cum
no ſint vituperanda nec laudanda / non
mdiget excuſatione / go nec vſus ſeme
⁊ item malum non eſt nulla nec ꝛa

an mlis / ſpat bona excuſatoꝛia

xxxi

dom̃ plis/ go nõ ē malus· go nõ indigeret
exensatõne ¶ Item si indigz aũ go mq̃m
ē m officiũ/ aũ qm̃ m venedũ/ si m qm̃
est m officiũ/ go similit indigin̄ set ipa
dso/ q ftm̃ est/ si mq̃m ē in remedium
go simili alia remedia sacrilia indigent
q ftm̃ ē ¶ Item ad oa q̃ne honeste fi post
ventes s̃ inuenit q̃ go actus q̃ngalis hõe
ste fi p̃t Attuntz adeo ad honestandũ actum
insurgit/ go nõ optimit addi sacrm aliq
q vbi est indiligencia re/ nitz ē aliqua
rõ exensationis/ si matrm̃ q̃ftum· est indi
gencia· q̃ rõe vij/ go indiget aliqua rõe
exensationis ¶ Item ibi ē actus q̃ngi et
formalitatis in fide rum go actz formal
comis de se sit malus/ go actus q̃ngi
similr erit malus/ nisi heat aliqm̃ dom̃
exensationis/ go rē ¶ Ite põ q̃natma corpa
pta ē/ sapõ nõ corrupta nõ egredit actus
nisi corruptus/ actus nõ corruptus semp
potm̃ est/ u heat dom̃ exensantē se/ go actz
q̃natus si erit corruptus/ u habet aliquam
dom̃ exensantē se ¶ Ite actz q̃ngalis
p̃ filiam dominis est/ si dicem̃ finisset m
podyso q̃ pactus finalium rõe matris
hñt annexum expto p̃mi pentus/ malis
dñs simplex/ secñdi et malis culpe/ in hoc
q̃ rõ actuus delectõne et passione subõ
tituit/ set malum penes/ m hoc q̃ rõ ita
ea q̃ne tenuis sunt/ p sollicitudinẽ actu
pentz/ simillq aut sapiens eligit aliqd
in quo sit detrimentum boni alicuius spiual
nisi assit aliud emolumentũ/ vt q̃ fiat recpe
facto boni equalis vel maioris/ hmõi est
go/ q̃ m matr optimit aliqua ee bona
p quie fieret recpesatio detrimti spualis
q̃ ibi nitret/ alioq̃n nung ee eligibile
sapienti ¶ Ad 1m de rõne gñdm
q̃ q̃nis natura venerõ rõnabiliter
dat stamẽ via p quã p̃nat mdm mdm
nis ē ita recepta/ sit illa p quã q̃ p̃nat
spem/ set ido in illa nõ optimit prudens
remedia exensantia/ sicut in ista ¶ Ad
2m augz q̃ similitudo attendit quo
ad esse rẽ/ non moris ¶ Ad 3m ro vt
vsus femẽ de malis anatis quis non
diffite rationabilis/ nisi adderem q̃ donec
quas rõ rei apponit ¶ Ad 4m de uxore ea
boni q̃ vsus femine q̃nalis q̃/ nõ est
uxor tanta plis q̃ vsus ordinatus

secñdi leges matrmõ/ hic a vsus mtiu
dit bona matrmõ ¶ Ad 1m de offo et
homicidio q̃ matrm utroq nõ indiget
bonis exensantibus/ sdm̃ q̃ ē p̃ta petm
nõ sdm̃ q̃ ē ad sgna post p̃tam illi actm
virtm aliq̃ ē annexum· q̃ non ad̃ nec ē
simile de aliis sacramentis/ q̃ actz corrm
de se honesti sunt q̃ actus iste nõ ¶ Ad
2m de dotibus q̃ actus honestat recip
dnp̃r/ set abstrahat eligere/ set accñdentalis
informatibus s̃ mo nõ honestat actum
matrmõ· dotis vtentis/ q̃ o nõ ipa bona
matrmonij re

Decimus articulus

Sit procedit/ arguit hic assignat ta
bona quingi et nõ plura· s̃ fidem/ solem
et sacrm/ go tot sunt et nõ plura ¶ Q̃ q̃
emolimentum societatis q̃ngalis/ magni bo
mat/ ergo sunt plura bona ¶ Item pax
et gaudia magi fruct̃ ee matr̃ pueniũt
go plura sunt bona matrmonii q̃nq
tria ¶ Ite sit tertium· q̃ nouit fidẽ q̃ae
vita se diligit/ q̃ caritas maior bonũ
est q̃m fides/ go pol q̃ assignari matrmõ
nij bona/ q̃m fides ¶ Item plus
placuit vita exactu formalitatis/ q̃ exactu
jungi/ go nõ q̃ assignari ea q̃m bonũ
matrmonij ¶ Item nichil ē bonum ante
tos sui ipius ¶ Des matr ē sacrm/ q̃ sacrm
non est bonũ matrmonij ¶ Preterea
qui[illegible] ¶ Item· i· cõtra vij^m^ q̃ dicit
nobis inicium/ sed ad id q̃ honestũ ē re
gle nõe q̃alis honesti/ q̃ honestus
est sit firmitatis· s̃ vgnitatis/ go matrmõ
honestum· q̃nto vgnitas honestior/ sit
go bonũ cuius ē de q̃ne bonũ honesti ¶ Ite
matrm ē opus q̃ tricies vtus a et opus
eius de q̃ne honesti· go matrm ē de q̃ne
go bonũ eius ē bonũ honestũ ¶ Q̃ ar q̃
de q̃ngalis sdam bona data sunt adeo
que ppẽ se appetenda sunt· u sapia salus
mystica sdam nõ ppẽ aliud nisi ut doctrina
cibo q̃ngitur/ go cibus honestus sit ppẽ se
appetendus· u dicit tullius/ nõ est de genere
honesti ¶ Ite sog s̃ de vestimẽtis/ q̃ vtilo
formalitatis q̃ recedunt a nupcie et de usualie

q̃ et q̃ sunt bona quorcunq̃ mrio
rum quod verum illum[illegible] ita tu dicere

fit q̄ uō ꝑ̄ se appetend̄ est/ go mat̄m
non est ꝑ̄ se appetendum/ go uō ē ꝺ̄gne
honestū ℂ Rem dñe q̄ laudabilius fuit
q̄m appete uō ē ꝑ̄ se appetendum/ est
tale ē mat̄m xp̄i ad xp̄m/ ita ē ecc̄a ho ig
tum uxore/ sic expedit nūbē go ē ℂ te
q̄ honestum ē uō ē vē dum/ sed actꝰ co
iugij ꝑ̄ ē vē tus/ sic go honestū ℂ Ite
ad p̄mam q̄m. q̄ ꝑ̄ est bonitas rei actꝰ
sibalis et actūtalis/ ꝑ̄ hoc boni matrimo
q̄dam subale est/ et ꝑ̄ m ta p̄dca dimidiū
q̄dam actūtale. nec bona q̄ ex aliq̄bus
matrimonijs uō ex oneribꝰ q̄sequūt/ sicut
pax et hmōi/ bonū uō subale matrimoniū
tpliciter accipi ꝑ̄t/ a ꝑte rei mat̄i
ℂ aut ex parte effectus ℂ ut ex parte ꝑ̄is q̄
bonū ℂ ex parte tamen sic q̄ma matrimo
est̄ offm̄ nature/ et sꝯm hoc ainre nāli
descendit/ in q̄m ad p̄mū inclinat natura
et sic hꝫ bonū plus ℂ ecc̄a fedus p̄ se
cietatis humane/ et ꝑ̄ hoc amice humano
detrimentum recipit/ in q̄m ad p̄mū inclinat
uō rōnā et sic hꝫ bonū fidei/ est ecc̄a sacra
ente. et sectus hoc institutū ainre diuo
/ in q̄m aliq̄d in ipō dictat q̄ua/ et sic hꝫ
bonū sacri ℂ ex parte uō effectus sic q̄ma
in mat̄o est vnicuiq; q̄dam et usus om
tulli et fructꝰ ad q̄ē usus ordinat/ quo
ad p̄mū/ bonū matrimonij est sacramēt
q̄uo ad ꝺ̄m/ fides/ quo ad bonū ꝓles/ excepte
natūe boni sic q̄ma bonū tripliciter ꝺ̄r
honestū/ utile/ delectabile/ utile ē boni
prolis/ delectabile boni fidei/ p q̄d ē inuicē
debitum reddunt/ honestū boni sacramēti
ℂ Ad 1m ꝺ̄m de societate ꝺ̄r. societas includit
in bono fidei ℂ Ad 2m ꝺ̄m de pace ꝺ̄r pax et
hmōi bonū est actūtale/ uō sibale/ et sibale
uō quāle ℂ Ad 3m ꝺ̄m de fide ꝺ̄r. nomine fidei
non accipitur hic fides uirtus theologica
ꝺ̄z postq̄ que ad uirtutem reducit̄/ sic bona
omnia res q̄m uir ꝺ̄z uxori et eq̄ ꝺ̄z uxor
sit obsequium/ sine dilectꝰ q̄ruet̄/ uō tñ u
debent ꝑ q̄uitatem corꝑis/ sed animoꝝ ℂ Ad
3m ꝺ̄m de prole ꝺ̄r. aliud est ꝓles aliud ē bonū
prolis unde q̄nto in fornicatione sit ꝓles
sicut in matrimonio/ uō tñ bonū ꝓlis.
ꝓl honesta susceptio et religiosa educatio
ℂ Ad 4m ꝺ̄m de sacramento ꝺ̄r. uō ecc̄a uō
ꝺ̄r mat̄m sacramentum/ set bonū matrimoni

sacramentum/ sic nec ecc̄a uō ꝺ̄r ymago
tabula et pictura/ sed uirtus et ꝓpter
aliud/ sacramentū. u. matrimonij/ ꝺ̄r. ꝓ̄m
signū/ sed bonū sacri/ ꝓpter q̄m significat
/ mscepabilitas ℂ Ad 5m q̄m ꝺ̄m ꝑ̄ ei
loquit̄ur. et ibi q̄ bonus q̄uq; bonū acti
pitur hic sic ad bonū honestū ei/ et utile
et delectabile sicut q̄uq; hoc ꝺ̄r bona
ꝺ̄r secūm ꝓ̄m. vir. ethi/ e. n. honestum
ex rōne sacramēti ꝓpriē ꝺ̄z utile ex rōne
plis ℂ Ad delectabile ex rōne fidei ꝺ̄r. ei
hmōi tplex bonū tplex malum est amice
rum/ s. m honestas q̄uq; carnalis/ ꝺ̄r
mi sollicitudinis tralis/ et ffonius socie
tatis q̄uq; alis/ et id q̄d sit bonū ecc̄a ho
nestum et utile et delectabile/ uō ꝺ̄z ꝓ̄m
ꝺ̄z mxtm/ sic uō ē ꝑ̄ se appetendū/ hoc
ꝑ̄ se/ sicut ꝓ̄ē actꝰ matrimonialis ꝺ̄r
sua ꝓ̄ma natura honestus erat et util
et delectabilis/ et id ꝓ̄mo ꝑ̄ se appete
dus. ꝑ̄ ꝓ̄mo ꝑ̄ aliud ꝺ̄z pactus
giro ꝓ̄mxtm ē unde magis abstinēd
est ab eo/ q̄am ipm̄ sit appetendum/

ℂ Circa secundū ꝓ̄cipuum

q̄runt̄ dico ℂ primo si hic ꝺ̄a sunt
de nōtate matrimonij ℂ Ito si aliquo
hoꝝ ꝺ̄fecte defecat matrimoniū ꝛc

H Ꝺ primū articulum

sit ꝓcedendum ꝺ̄r q̄ sint de
nōtate matrimonij/ q̄nia omne matrimoniū
excusat q̄ualem actum/ go ꝺ̄r bona
ex natura ipm̄ q̄ uō q̄ sequunt̄ mat̄m
sunt de nōtate matrimonij/ go ꝛc ℂ Ite mali
est ꝓpriū bonū q̄ ꝺ̄z in ēē/ sed malū mat̄m
malum ē/ ergo inditū mat̄m correct aliq̄
bonū q̄ ꝺ̄z in esse/ sed bonū q̄ ꝺ̄z ē
mat̄o tplex est/ s. fides ꝓles sacrm̄/ go
q̄ hꝫ mat̄m hꝫ ta ꝺ̄r ℂ Ite hoc tria
bona ant sunt subalia mat̄o/ aut nō
si sic/ go sunt de nōtate matrimonij et ꝺ̄r
in omni mat̄o/ si nō go q̄d cuq; ta
ad hoc/ uō nitat q̄ ꝺ̄r mat̄m/ ꝑ q̄ ꝺ̄r
a ꝑte rei q̄ actūtalia q̄ tangūt aliqui q̄ nō
ꝺ̄z tangat q̄ tum/ si hoc sīm est go ꝺ̄r subalia
ℂ q̄ nigꝺ̄ dicit hic et ꝓbat aliq̄ta q̄
hꝫ ta bona/ alo q̄ntū ad hoc sufficiūt
go uō sunt de nōtate matrimonij ℂ Ite
in mat̄o infideliū/ uō ē sacrm̄m/ mat̄o
filium/ uō est ꝓles sui mat̄i adulterio

hi .4. ta bona sunt de nōtate matrimonij

non est fides/ go h' ta bona/ nō co-
mitatur omne matr̄m ℂ Item matr̄
incitatum est matr̄m/ nec tñ hꝫ plem
nec fidem/ qma nō dmn̄ tenetur d' redd
debitum/ nec sacrm̄/ qma separi tales
possunt p religionis ingressum/ go h' ta
non q̄ sequitur omne matr̄m ℂ Ite nō mat
ta est cōsidere. s. intercm̄ q̄ hic cum q̄ mor
cos/ et obligōm qua q̄ hitur mīc cos/ exe
quendam obligatorū per cos/ post. go h'
ta cōsiderī trip'. sicut post tñ mīc sub
mīcdne/ sit nō sunt de nullitate/ q̄ sine
mīcdie prolis/ a' fidei/ pt q̄ hi matr̄m
licet nō sine mīcdie hituali/ saltem
sacramti. i' insepabilitatis/ sicut post ta-
dmit subexcogitōne/ &c Item nō est de
nullitate salui/ qma ēt nō sit q̄ sequatur
bonū prolis/ a' fidei nullum/ tñ pōt p̄ctm
ltz q̄ sequatur bonū sacrm̄ta. post cadit
sub obligatōne/ et sit sunt de nullitate
matrīo. Nam in omni mat̄ obligato
ad insepabilitate/ ad plis si q̄ntgat su-
scipiendi et educandi/ ad fidei q̄ natz
et qma mīcio vel exercitio/ nō sit de
substō sed obligato/ est ipā q̄ nullū sal-
uo bonū hꝫ ta/ q̄ nullo sunt nullia non
actitalia sed hinc est q̄ q̄ dō q̄ aliq̄ illoz
appta/ nullitat q̄ndm/ p̄ hec p̄ ℂ Ad
obiecta hinc et mde. ria prima aligna ta
pbant q̄ sunt de substō matr̄m tagrie sub
obligatōe/ alia q̄ nō mq̄m cadunt sub ex
cogitōne/ aut mīcdne actuali ḡhendi

Dsecundo articulum

sic pcedit. q̄r. 1. primo an mīcio
nō fruendi fidem in mat̄o excludat
nullitm̄. 2. q̄ sic/ qma 1ō q̄ ē q̄dm substō
matrīo. excludit matr̄m/ hec mīcio
est q̄dm bonū substē matrīo. q̄ ē fides
go excludit matr̄m ℂ Item mīcio op
posita bono plis excludit matr̄m/ go sub
mīcio opposita bono fidei ℂ q̄ mq̄ malū
est ppōm̄ cognoscendū/ q̄m actu cognoscē
tz q̄ nō excludit matr̄m go nec ppōm̄
ℂ Ite mīcio nullm̄ reddendi debitū
quicq̄m/ q̄cūq̄ malis opponat bono fidei
nō excludit matr̄m/ sic pz in mala ctra
sepm̄/ go in oībus q̄ mīcio alii cōmi
scendi ℂ Item bonis quib⁹ si despatio
plis suscipiendi excludit matr̄m/ pari de-
ō sic/ q̄r nō q̄ opponit bono plis
cuius despatio q̄m contrario. sed contrario
excludit matr̄m/ sic pz p aliq̄ hic/ go

et despatio ℂ Item cessante p̄ncipali
cessat effectus/ p̄ cōs nō plis cui p̄ncipalis
est q̄ heredi matr̄m/ go cum cessetur despatio
de plis/ cessat et matr̄m ℂ q̄ mīcio sequens q̄ hit
matr̄m/ go despatio plis nō excludit matr̄m
ℂ Ite riatm̄ est institutū nō solū mō finis
sed m̄ remedium/ go etiam q̄ causa q̄ hit
ℂ Item plis quib⁹ nitet mīcio inordi
nata excludit matr̄m/ sm̄ q̄ sit/ qma
dicit aliq̄ hic/ q̄ si quis in aligna du-
cendam q̄sentiat/ ipsa aliam inveniat di-
gniorē/ nō d' matr̄m/ go et ℂ Ad dicit hic
mgr̄/ q̄ bonū sacrī ita ad hēt q̄ nigro
legitimaz p̄ contrahi sit finis illo q̄ nigrū
non esse nullitat. go cum hic desit bonū
sacramti/ de est q̄ nullitas ℂ q̄ nit iacob
et liam cum p̄posito ducendi rachel sunt
matr̄m/ go hec mīcio nō excludit matr̄m
ℂ Item in patribus plurēs hnitibz cum
quib⁹ erat bonū matr̄m/ go intēdo ducendi
alterū non excludit matr̄m ℂ Ite ad
primam q̄m/ q̄ debono fidei/ duo actus
sunt ex mīs scilīt. s. nō negare q̄ngressū
debiti sui corpis/ et intentio opposita hic
excludit matr̄m/ salt accessorio/ nō exhibē
alii corpis sui/ et intentio hnit opposita
non excludit matr̄m ℂ Ad 2. de intentōe
que ē circa substām matrīo. et nō de virtē
de bono fidei/ sed exceptis quib⁹ adactum
sedarium nō principalem ℂ Ad 3. de intentōe
opposita bono plis et similit in bono pli
de actus disp̄ce. primus plenū suscipere
sed religiose educare. Dico q̄ p intē-
tiō opposita bono plis q̄m ad 1m̄ primi
actum excludit matr̄m. sed non secundo
ℂ Ad 4. de mala et implicite hnit mīc-
tionem reddendi debitum. s. si deb⁹ inspi-
ceret non explicite ℂ Ad 5am q̄m et
disp̄ce ē institutū matrīgm̄. s. m̄ officium
et m̄ remedium sibi/ go alia esse pōt. pōt
consistē matr̄m/ sed nō ubi ulentia/ de spa-
nō plis q̄m̄s repugnet substātiali m̄
officio/ nō tñ substātiali m̄ remedio/ et
ideo nō excludit matr̄m ℂ Ad 6. q̄ oppo-
nō m̄ opponit bono plis despatio q̄
contrario et imo m̄ oppo. qma contrario
opponit bono plis m̄ q̄m̄ bonū q̄ despa-
nō contrario tria opponit. mīctionem obli-
gandi se ad plis suscipiendū sed despatio
non. imo solū exceptionem ℂ Ad 8. de 3ia
principali et cessante principali causat
tollat effectus/ sed tollente principali causa

an aliqua alia desp̄ta ipsum nullū
an intentio nō habendi fidē excludat matr̄m
an despatio plis finis excludat matr̄m

q̄ intentio ducendi alterū excludat matr̄m

H 3

cessat effectus · sed cessante penitencia sine no
¶ Ad tertium quod obijcitur obstandi altum
altum dicit q̄ pt esse / tenuit hac opinionem · et
sic non tenet quin salvetur cum ista fide retenta
et sit medius q̄ tenet / sic tenuit in patribus
antiquis ¶ Ad 4m dicendum q̄ integritas fidei
q̄ requirit hanc opinionem altum dicit non hanc
retinentia ¶ Ad 5m dicendum q̄ non deest
fidei bonum sacramenti quod adesse dicunt q̄ fides
ad esse completum · et cum fidei inseparabilitas q̄
nichilominus quia non sit inseparabilitas quantum
ad unum quod una re

Circa tertium principale

quaerunt duo ¶ primo utrum fides habita
sufficiat excusetur actus quantalis / ne sit
peccatum ¶ Secundo an sine ipsa sit semper mortale
peccatum re

Ad primum articuli sic

proceditur / videtur q̄ fides habita non excusent
a quantalem actum / nam 1o dicit augustinus q̄ fides sine
operibus quantumcumque grandes bonum quidem non
in actu vero / sed habitum bonum
spiritualis · sed quantumcumque bonum
spirituale / sed actualis non excusat talis
actus ¶ Item bonum additum malo non
facit unum bonum / quia una sola substantia
mala facit actum malum / sed una
bona facit unum bonum / quia cum actus desse
sit malus / videtur fides bona illi addita non faciat
unum bonum ¶ Item ubicumque est passio inordinata
inordinata / ibi est peccatum sed fides bona non post
tollit inordinatos passiones / quia non peccatum
quia re ¶ Item voluptas est timor in turpi
pudendo si autem sed bona matrimonii non possunt
tollere voluptatem / quia non possunt excusare
quin sit turpe peccatum · quia non sit peccatum ¶ Quia
dicit hic magister / quod fides bona excusat
quantum quia quia ¶ Item non differt secundum
rationem actus et quantum / quia quantum actus
non excusatur nisi per bona matrimonii / sed
quia per bona matrimonii / non excusant coitum
quantalem / sicut dictum · ergo actus
quantum est peccatum / quod est heresis tantumdem
¶ Amplius nihil quod bona matrimonii / non
possunt excusare totaliter actum quantalem
quia sed sit ibi venale peccatum / quod patet motus
peccati simul / nullum · ergo est actus quantalis sine
omnibus motibus / quia sine peccato ¶ Item
fides est fides ad re · et quod sine libidine non
est peccatum · attributus / quia non sine peccato

voluntate quia non sine peccato ¶ Item quod
hic / quod licitum ad merito quantum sine voluptate
ratione quia non pt / non ipsa voluptas sine
culpa nullatenus quia pt · quia non pt excusari
a peccato per bona matrimonii ¶ Item omnis actus
gravis venialis est · sed in actu quantali
est delectatio gravis venialis ibi ergo absolvitur
per alterum ibi et quia · et corpus sit
quod quantumcumque in corpus sine peccato / quia
est ibi peccatum quia re ¶ Quod non est res / quia ibi
quantum quia ¶ Item matrimonium res bona est
quia quantum ea bene uti quia sine peccato sine re
omne quod deus precepit pt sine peccato sit / sed deus
actum quantalem post peccatum precepit Exodi
xx · quia etiam peccatum pt sine peccato si
¶ Item opus impietatis pt sine peccato fieri
reddere debitum per nisi re / quia re
¶ Item augustinus et hic et magister quod quantum remota
fide thesauri sunt quantum ¶ Item sicut
quia tunica plus · talis actus misericordiam
non tulpam · quia pt si sine omni peccato
¶ Item et augustinus quod celebratus zacharias / non
peccatum quantum abrahe ¶ Et si non posset
fieri actus quantalis sine peccato multo pt
fieri · quia pt si sine peccato ¶ Amplius nihil
quod alius sit nisi quod actus quantalis / nam
redde debitum de opus misericordie / quia de opus
deitatis / quia de opus misericordie ¶ Item obedire
precepto domino quod misericordia est / deus a precepit
fieri et multiplicari Exodi xx / et ad hoc
precepit reddi debitum · quia hoc quod est misericordia
¶ Item omnis actus qui non est peccatum si ex
caritate fiat est meritorius / quia etiam malus
casu actus quantalis non sit peccatum · si ex
caritate fiat meritorius est ¶ Quod pa. pe.
hy / sit nisi nupserant scilicet uxor et quod
· quod uxoris debitum reddo / sine re non
possum / quia non bene facere · nam sic dicit
glo. 1. corp. vlt. super 1o sine intermissione
orare glo. non cessat orare qui non cessat
bene facere · quia non mereri pt homo debitum
reddendo ¶ Item et ordo quod si illo quo
recet quia scilicet etiam apheticis / sine fructu
nisi sine si non quantum mereri / quia actu
quantali nisi pt esse meritum ¶ Item actus
quantalis sit per misericordia / misericordia
nisi meretur penam sed non meretur palmam
quia non facit meritum ¶ Ad primum quod semper
quod actus pt excusari dicit super / sed non
ex parte habentis principaliter cuius vel
coactum vel aliquis aliter me expte

ad 1o · ad tertium dicendum quod fides habita possit excusare actus quantales

ad 2o matrimonii tam possunt excusare actus quantales

an actus quantalis actus sit meritorius

rei fee

xxxi

rci fre/qz vestitur cemusta cris exciſa-
tibus ſm ipm/nt no ſit pcm/hoc bono
nio/bona ntalno exciſant gnigalem
actu ſipe p̄ ꝑmo in paſſo. bonis fmt
et mcrtuis. ſed p̄ pcm̄ ē boyosus actualr
io qria ad hoc tdat mcrtuis/puidit de
una/remedia ad exciſand ipm̄ C ad 3
dcmatori dampnio ꝑ actus gnigalis
non dampnificat zom̄ ſi ſibi nm̄. qz actu
nullū ſibi nm̄ dtus tollit vel mimit
ſed ſi actum tm̄/hz a nitentē alū me-
liorem actum p̄mio bono maius nūio
C ad 3 bono additum malo zc ꝑ hic
vm̄ eſt de malo ꝑſe. Sed actus gnigal
m natura ſua bonus ē. Sz admixte
factus eſt malus C ad 3 de paſſione
mordinata ꝑ ſp ē ibi paſſio mordinate
delectans mordinatōne p̄ delē no ēt culpa
C ad 3 de rēgdo ꝑ no tm̄ ecubet ſit
homo de culpa/mo de regnoz defectu
C ad 4am qm̄ ꝑ hoc tā bona exciſant
ea qne ſmit m mat. hi qz ſut ipi
hi go qz ſmit ni nitentē gnentis/exciſ-
ſant gnentis poſtm̄/hi qz ſt m natūa
gnis. i m oblatōne/exciſant ipm̄ gnis
ſedm qz m nitentē ctetis mat. exciſat
o ſmm/hi go moncat. ad o ſmm ſuffic
ſolum bonū matno/vnus iſte multū
pcm̄ ē. Si nō no ſolū moncat/ē ibi ad
pcm̄/bonū ſacramti. ꝑ ſe monē no ſuffic
qma an vſum eſt ibi bonū ſacramti
ſed no ſufficit ꝑ ſe exciſare actum
bonū a ꝑ ſe ſufficit monē/no excludit
tota. pcm̄/ſm̄ē et bonū fidē. ſme us
datnr debitum exp̄ſſe petitus/ſme tarite
ſit ſi vir reddat debitum vxori qz ꝑdat
debē/hz non audeat pete debitum C ad
3 de primis motibz ꝑ p̄mi motz ſurgit
exalbna cogitatōne ordinata q cogitat
bonū plus allt fidē. et ſit ille motz no
eſt pcm̄. an ex cogitatōe ordinata et
ſic ē pcm̄ C ad 1 aug ꝑ mitigat deli-
bōnē qne ē inpha voluntas ſenſualis ꝑ
no tollis C ad 3 gſq ꝑ lo. de anima
tone tā in gnicie nit de nigri. qz no ſit
i nix ſit ad 3 de delcōne q̄ria tollit
ꝑ delcō q̄ria vom̄ dup. ꝑ ſit. an vbi
motus. ſ. qm̄ vo indicat qz no ſz ſit
delectal et hic ſp pcm̄ ē. ant tombm̄ impio
qm̄ vo vellet no delectal ſit. et hic non
ſemp et hic ē ſilentus C ad 4am qm̄
ꝑ ad actum vnitorū ſufficit tā ſ. ſtatu
mentis/forma debite mcrōnis/et bonc
ſtabo ꝑpō ſtum go in actu gnigali qm

ſit in tranſitate/tanſa prolis/nel reddēdi
debitum ꝑ tā q̄ tunt/actus iſte no ſol
ſit exciſabilis venialo/ſed mitoꝝ q̄ bono
C ad 3 de ozōne ꝑ oēs diſpliciter
actuꝝ. an ꝑpe ſit de actus zonis. et ſit
impeditus per actum gnigalem. d mit
ſtratnr ſeu ſmilitudinarie ſit qz hz bo
q̄ris ozō dicit. et hic p̄ē eſſe cum actu
gnigali C ad 3 oīs qz recuſſq ipe
mitigatur qno ad actum ꝑhaudi. qm̄
requirit mētis ad ſma elēctatōm q ſimul
cum actu gnigali. cē no pōt no q̄la ad
actum mēdi C ad 3 de indulgētia ꝑ
qz p̄ē indulgētia q̄dam concēſſonis
de mori bono. et hic dicitur etia p̄mi
et talis ē indulgētia actus gnigalis
qm̄ ſit tanſa p̄ditus vel reddēdi debiti
dicta p̄missis de mitōr malo. hic vi-
tat pēnam. et talis ē indulgētia q tubitq
qm̄ ſit tanſa in gnicie. ꝛc

Hdscandū artaliz

ſic procedit̄r/ſm̄ qz q tubitq qm̄
ſit tanſa libidinis exp̄lende/ſit ſemp
mortle pcm̄. qma dicit hic Job/qz vol
luptates qne de mundo ample tribus
tangnt/in quibz ſimt damnate. Sed
tales ſimt voluptates/qne ſunt ea libi-
dinis faciendē/go tales damnate ſt
go ſunt pcta mortalia C tē qz ſſq in delec-
tatōm carnis/ē mortle pcm̄. ſed hic eſt
canſq in delectatōm tactus/go mortale
pcm̄ C tem̄ qui delectatur i tactu
no ꝛſſendo ad tactum/ſimil ea/go pec-
cat mortalit/ſed talis ſit ſactit/go pcat
mortalit C tem̄ nulli pcctit̄ pat̄ ſpe-
patōne ſequit̄r aptiti patōne Sacrop
miſi p̄ pcto mortali. ſed talis coitus
excludit nt dicit hic Jhs ad oēm actum
go hic eſt mortle pcm̄ C q dicit hic an q
gnigalis q tubitq ymaudi qui/no ſit ebdz
. q tipic no ſacrande. ſed tamē hic cum
gnige ꝑpē fidem thori venialē hic ebdz
go non ſp ē mortale pcm̄ C tē vti tali
licito ꝑpē delectōm ſacrandam no ſp ē mortle
pcm̄ go ſimili. nec vti q tubitu licito
ꝑpē delectōm ſacrandam no ſp ē mortle
pcm̄ C amplius vid. qz q tubitq qm̄
ſit tanſa mitande fornicatōnis/no ſit
pcm̄. qma dicit hic an q. qz in q tubitu
qui ſit tanſa in gnicie p bono matno!

an ſit actus bonus tubitq ſit mortale pcm̄
an gnubitq gnigalis ea libidinis actus ſit ſp mortale
an gnubitq cū mitande ſit mortale ſit pcm̄

nisimitas carnis excipitur ne cadat in
foueam pcti go excusatur a pcto Ctem
q tribuit qm sit tri y lis grauide excusat
go multo magis qm sit tri q trucie h-
rauide q̃ie ē magis m bonū Cte vt-
re ad 1m ad q̃ instituta ē no ē pctm go
vti matr̃ in remedm pctī no ē C
Et sit aliq q̃ reddē debitū q̃ligale
· nullq ē tenis exigere ad vsum grauidi
ritatē tulpe ē venialis go talis co-
tribuit ē venale pctm Ctem talis qui
impellit ad tentationē carnis qui no si
sit go cum tentato carnis no sit sm
pctm · ff ē vbi pctm di no go fr̃hie
tutur q tribuit sme q tribuit go peccat
C ff ad pmā q̃onē q̃ queric de ctom
m q̃uge dnp. q tuitit sant ut q̃uge
sisteret mt fines inatnio qm tu
alta mulicre ih no fieret et ē re
male pctm sant ut m mulic si excusado
a pctm ultra fines matrio qm etiā
si non eet vxor eidem fieret et tur
est mortale pctm C ad 2m do ff me
thas voluptates nitf̃it qm nichil a
nitēditur m q̃uge qm m mulicre
C ad 3m de q̃ss m delcone ff tm
sit ih indm de actu et delcone sedm
phos f ethi qm actus ē mortale pctm
tunc q ss mdelcdm ē mortalis qm
actus est mortale pctm tunc q ss no
est mortalis C ad 4m de delcone in
creatura ff delectari m creatura no
refferendo ad creatorē dnp. q tuitit
ant possedo m ea sme amoris et ff
est mortale pctm · a no possedo ibi fiet
sed no ordinado ad fme debitū sic ē
venale pctm C ad 5m de q̃one ff tus
non sepatur mip. sed ad tpe im q
h doleh redditur C ad 6m q̃m
ff vbi nollet solu bonū matrimo
actus ord excusatur vn cum matris
qui sit causa fornicationis vitande
sit aliud motiū f aliqua m q tuicentia
no excusatur o no qui sit venale
pctm C ad 7m an q ff so de fornica
mortalis pctī no venalis C ad 8m malo
est homi q tuicie f nande ff q̃m
sit malo homi q f naze q tuicia qm
plem gnaze tn alii sme actu q̃italis
pot si q f nato q tuicē ē ito a q̃itatis
plio vnde maior est ibi vitiū ad

qm hic C ad 9m de institutōe ire
medium ff vti ne ad q. m statuta
est h mym aut h nudilgetia con-
fessionis q ē de minori bono pctī no
est vti no ad 9m ad q̃ institutā sedz
nudulgetia pmissionis de minori malo
pctī salte venale est · talis a ē vsq
qm̃ est m remedium ꝛc

Littera solius q tribuit

ransa copulant q go q tribuit aq
ff pctm est mat̃ in ff loqnt qui copulant
maritali affectu homis ardenter amatore
q amor vxor̃ nisi ē adulterii ff loqnt
p similitudinē ito stom potate ff nīa
prandi libere go q cognata sedo reddedo debit
no est malum m q tuicie ff lr̃ docti
toy nō sedi exigendo debitū no reddendo qm
tulpe nullatenus cē pōt q go ff ē pctm
actus q̃ligalis ff nonne tulpe nisi pt q
feditate vicosam vel lr̃ de q tribuit qui
fit causa m q tuicie ꝛc D. xxxv

Vod ueo sine

bois q̃ligii git dr̃ git agit
debono fidei m q̃ nisi p q̃ligio
q̃italit set p mo agit de restitute reddēdi
debitum q̃ho de tpe orandi et hoīm
p ma parte o q̃ nō pt q̃ne sine literis
q̃ligis q tuicētia potest C q̃o inquirit
an data causa possit recedere q̃ no q̃h
cor q̃ m ha parte p mo dist q̃ alii cessā
dum est ad debiti exactōne set hic q̃
inquit an alii cessandi sit a recessione
ad aut tēp o q̃ cessandi sit a nupciaꝝ
celebratione net sol ꝛc

Hic queritur quatuor

C q̃nio de obligōne causalis de
biti C q̃o de litera q tuicdi C tio de tenipe
reddendi q̃ligio C arto de tpe nupciaꝝ cele
brandi ꝛc ꝛc

Hd primū auctor sic

procedit vr q̃ p resse no sit vitiū ff
q̃ma id q̃ homo facit ex nīcitate nō excludit
q̃cione nō enkaustie sed redde debitū pt dr
q̃ q̃ dr̃ redde excludit q̃cione enkaustie
q̃ma ea tpe quo quis reddit non licet

an debit debitū sit mortal

xxxvii

cõ tarnes agm̃/go reddẽ debitũ nõ ẽ nec[ess]
¶ Item nõ est nãtãs q̃ ẽ gtra ordinẽ
tarnãtis aũctãtis/sed ordo tarnãtis ẽ ut
primũ subveniat̃ ꝓpo periculo q̃m alieno/go
ubi ꝑsonet periculum ꝑsum ꝑt̃ mfinitate
aligi/nel h̃ntis/nõ est tute reddẽ debitum
¶ Item si nãtãtis est reddẽ debitũ/go ꝓ̃
se impotente ad reddendũ tenemados ꝑ̃me
et agnla/ant mgland̃o ꝑtim ẽ Qz hoc m[ag]
fiũ· go primũ ¶ q· i· toꝛ vn vxori vir de
bitum reddat ẽ go ꝓcipiẽ a ꝑt̃ est reddẽ
¶ Item alienũ reddẽ periculo/nãtãtis est
vsus aut oꝛis vnꝰ est alius exigẽ
go petit reddẽ nãtãtis est ¶ mfinis
m[ag] ꝙ alius exigẽ nãtãtis est/qz medicꝰ
Qz mfinis periculosi medicinam dare/cetꝛa
si non petat/carnale uero debitum ꝑ̃me Qz
est fornicatorius/go Qz q̃mgi/ꝓsecute de
m q̃ tricia/ꝓstare/cetꝛa si nõ petat ¶ Item
aliud q̃ Qz debitum/cetꝛm nõ exactum/Qz
reddit/go et istud ¶ Item plãta Qz plane
periculo subditꝰ· go et vir periculo vxoꝛis
tum sit plãtus eius ¶ q· exigẽ ẽ voluntatis
vnde nõ exigẽ nom̃ ꝑt/go multq̃ tẽ exigẽ
¶ Item dyaboliz ꝓsumedum ẽ id q̃ melioꝛ
sed nelle q̃ue melius ẽ/go vir· & vxoꝛ
sua/sit Qz ꝓsimile ¶ Sed hoc suppositũ nõ
oꝑtz eius periculo ꝑsone/go ubi ꝑ̃ petat
debitũ Qz exigẽ ¶ Ite ad ꝑma q̃o in ꝙ na
turages nichilat vnusq; q· diminutio ad ꝓ
priatem singli speciei sortium multiũe que
ꝑtinet ad ꝓpriatem individui/sic patet q̃ntũ
hoc ꝑtinet ad ꝓpriatem singlaꝝ ꝑsonaꝝ q̃ tenet
q̃ ad ꝓpriatem mundi q̃m speciei vir
qui ꝑ̃minet periculo salutis Qz alius idoneꝰ
nõ tenet ad redditioñ debiti/sic ꝑtinet ad
ꝓpriatioñ speciei alias nõ tẽ ¶ Ad id de q̃ de
ꝑ agnone eukaristie q̃ntũgit excludi nõ
tm̃ ꝓpt ꝑtm ꝑsum imo ꝓpt reverentiam
sacri· Patet et inde· in sta regla ubi q̃ facta
abordine sacro excludunt̃· ꝓpt reverentiam
ordinis· nõ ꝓpt ꝑtm sui ¶ Ad id de ꝙ
dne tarnãtis ꝑt· ubi· ꝑ̃minet sibi periculũ
mfinitatis exreddic̃one debiti nõ tenet
q̃a vxoꝛ non ẽ ꝑtate ꝑ̃ Qz ꝓpg viri
nisi q̃ssteria ꝑ̃ cum alias tẽ ¶ Ad id
de decimus ꝑt· an aliquis se reddit impotẽ
tem ex tanci licita seu utili et tunc nõ
peccat· an illicita et tunc peccat ¶ Ad ham
q̃m ꝑt· petitꝰ debiti agnitꝰ duplex
est/aut expssa q̃l manifeste petit/aut

tacita q̃n signis aliquibꝰ Qz velle mdicat
q̃nus expsse petere non audeat/ꝓtꝰ q̃
nõ petẽti Qz reddi/exigi nõ/nisi alio
hoꝛe tñoꝛe petat/non Qz ¶ Ad id de me
dico ꝙ medicus tẽ dare medicinã ꝑ̃
q̃ ꝓvenit nãtãli mfimi aliquibꝰ fugẽ
cuidentibꝰ· alii nõ· similr· ꝙ ẽ in ꝓpo
¶ Ad id de debito alio ꝑt· id ẽ simile
q̃ma aliud debitum cetꝛa sine petitione reddẽ
ex petit ei cui reddit̃ et ei q̃i reddit ꝑ̃ste
nolu ¶ Ad id de ꝓplato ꝑt· ꝙ vir
Qz vxoꝛi cetꝛa nõ petẽti debitũ reddẽ q̃
videt periculum eius/ nec in tali casu teꝰ
deudo peccat q̃ tacite exactus nitꝛgit
li nõ expsse exigat ẽ

Hoc quando actenditur

Sic ꝓceditur· dic̃ ꝙ vnꝰ q̃ꝛpoꝛ sy
luestria alienus ꝙ sit q̃ntũcũq; nobile/q̃ma
vir sine q· ssꝛo vxoꝛis/ꝑt votũ castitꝛis e
mittẽ/go sine licẽtia eius ꝓmittũ ꝓ̃me
q̃tũe/go et votu q̃tũerie ꝑt emittere
¶ Ite votũ castitꝛis ꝑt in religiosus ingꝛssꝰ
liberat̃ q̃m tali/go maritꝰ ꝙ votũ castitꝛ
ꝑt libẽ religionis migdi· go emittere nõ ꝑ
q̃tũe ¶ Ite ꝓmittũ imꝛamtũ aut
votũ impedit q̃tus ad ꝑfectionem ꝓpriam
sci· u· utrat q̃libꝰcũq; migdi religionis
mchꝰ q̃ ꝑt nõbe/go nõ sibi ꝓ matrim
¶ Ite mllq ꝑt sine peto ꝓfessionem alterꝰ
spualem impedire/go q̃ nige volentem
ilone q̃tũeriam/ q̃mx nõ ꝑt sine peto ꝓfi
cere/go nõne sit licetiam dare/go si nõ u
xat cum teneat/michelinꝰ ꝙ ꝑt q̃mx q̃
uetiam ilone ¶ Item mllq ꝑt cogi ex
ꝓpeto sponsi ad id q̃d simꝑ nõ liz ꝑ̃ste ꝑ
tem alterꝰ q̃ssꝰ ꝑi q̃mx explato suo vel
domũ/ꝑt cogi ad q̃tũeriã ꝓ q̃d ꝓpe/q̃ma
ꝑt extalpari aligno ope ꝓpo li/go nõdet
q̃ ꝑse posset hic ste ¶ q· i· corpꝰ vij No
lite fraildare ad mrite/nisi forte exꝰssꝰ
ẽ go nõ liz nisi exꝰssꝰ q̃ngis q̃tũe
¶ Item mllq ꝑt votũ ste de alieno ut
tangit hic an ꝙ go cum ntur q̃mx habeat
ptatem sui corꝑis/nõ ꝑt dispo votu ste
¶ Amplius tu/sp in debito illo nõ sunt
pes/q̃mlia semꝑ agreis nobilius ẽ ꝓpter
hoc dicit chrysꝰ/ sed vir in ope illo se ste

an q̃ q̃d debitũ ꝑt mitt

q̃n vnꝰ q̃ngꝛus sit liceꝰ alicui possit q̃tũdi ꝛnũd

an q̃ngres in debito sint pares

ut agens mulier ut patiens / nō go ut
pos ¶ Item mulier ppt virū fra est non
eq.o q̄a 1 / go vir est principalior ¶ Itē
vir tenet alū debitū reddē vxori nō petēti
mulier aut viro nō tenet nisi petenti / go
obligatio ex parte viri est maior ¶ Item
in mat.o vir ē caput mulieris 1 co xxi
go maior ¶ q̄ dñus ē supi eoꝝ q̄ petenti
ē vlt / sp q̄nus in ceteris vir ꝓsit mulieri
tam in solidō carnali debito pos ſ go ut
¶ Item mat.m cum sit q̄stio / clo ē q̄dam
eq̄pantie / go in actu matrimonali vir et
vxor sunt equales ¶ Item si aplin 1 co
xxv sic mulier nō hꝫ ptatem sui corꝑis
nec vir similit / go sunt equales ¶ Ad
ad primam q̄m q̄ dnꝰ p.r est modo q̄tūcūq
in ḡuigibꝰ sanū nō exigendo debitum sanū
nec exigendo / nec reddendo / primo patet ē / cō
pē vouis / q̄nā votum ret ē vouis sēt de vo-
luntatis / ſcdm rectitatē / cō nō pt / ei q opp̄m
vouit ¶ Ad 2d de voto crucis ꝫ cum bo
q̄cūq bono p̄ceptum / p bono q̄ ſt, ad
tempꝰ q̄tūcūq ¶ Ad votum ꝑpetue q̄ti ē
nō licet emittere / vnde p bono cōe q̄ilib
permittit uiro cruce ceā q̄dicente vxore
assume / nec th̄ uotū q̄tūcūq emittit ꝙ
q̄ vult pt segni virum / et tenebit debit
reddē ¶ Ad 3d de religiosis missus ꝫ
q̄nus iste q̄ nisi ſt libēsin ptatem sui corꝑis
pg sit votum q̄nus in religiosis q̄mūcūq
q̄ligatꝰ th̄ nō. pt ¶ Ad 4d de iuramento
ꝫ hoc locum ſt in stultis libāsin sui ꝓfec-
tum / nō in aliis ¶ Ad 5d de ꝓfectu alicuius
sine suo p̄iudicio mulier ꝙ impedire ꝙ
ꝓfectū alterius cum suo p̄iudicio licet pt impe-
dire ¶ Ad 6am q̄m ꝫ dnꝰ p.r ē equalis
s. q̄ntitatis seu equipantie / q̄ attendit
inē duas q̄ntitates tempꝰ mensure / ut ha-
tribuit ad habitum / et equalitas ꝓportionis
q̄ attendit inē duas q̄ntitates proce-
natas / seu h̄ spem ꝓportionis eundo / q̄nus
una sit maior alia minor / ut sub dupli
ad duplum / sic ter ad duo / et eq̄dicit
q̄ ad obligōm carnalis debiti / equales ſt
vir et vxor / equalitate equipantie ꝫ q̄m
ad actum ſolutionis / et q̄m ad aliam equalitatē
ꝓportionis / sc q̄nus vir se habet ꝙ magnus
agentis / mulier ꝙ modus patientis / th̄ sic ter-
vir mulier ad impendendum ea q̄ sunt
viri / sic mulier ad ea / q̄ ſt mulieris
¶ Ad 7d agens ē nobilius ꝛc ſi q̄nus
agē sit nobilius q̄m pat̄ tū cetā ē ꝓpter
patientē ad agens q̄ ē agentis ad patiēs
¶ Ad 8d mulier ꝓpt mirū fra ꝛc ꝫ q̄nus
ex hoc q̄ludit̄ q̄ nō sunt equales ab te
¶ Ad equalē te ꝓportionis ¶ Ad 9d decedē-
tem ꝛc ꝫ hoc q̄ingit ꝙ actus eo q̄ mulier
magis erubescit petē q̄ vir / q̄mā ꝓs mihi
in actu illo ignobilior ē / parte viri ¶ Ad
10d de capite ꝫ q̄nus caput sit nobilius
cetis membris equaliter tñ afficiuntur eis equa-
ꝓportionis ¶ Ad cetā membra ē q̄ma tenet
eis in offō sino sic cetā membra sibi ꝛc

Hactenus articulix

1 Sic procedit̄ / Dic̄ q̄ tpe sacō
non licuit exigē nec reddē / q̄ ſt ām q
ſt / sp ꝓpt̄ ꝓfessionē dies et ieunior
nō licet alii panis q̄nunq̄ cū vxore
2 sua / go tunc q̄nunq̄ petūn ēt ¶ Ter
tio loc̄ est sacō ita et tpt / ſ. in loco sacō
debitum carnale nec peti / nec reddi / go
3 nec tempore sacō ¶ Item gg libro dial.
mulier q̄ nocte antiquo coꝑta fuit / mane
ad ꝓfessionē et eādem vesicā / ad ꝓfessionē
accepta ē / go tpe ꝓfessionis ficudarie
4 et antiquo coꝑta nō licuit ¶ Item ambro
dies festi et dies ꝓfessionis hīs tribus
cessare debere vsum carnis demōstrat
5 go ꝛc ¶ C. 1 co xxv. Nolite fraudare
ad invicē / nisi forte ex consensu ad tps
ut vacetis orōni / go nec orōni vacare
licet / sine q̄ssu q̄ingtis / go eā tempe
orōnis / te q̄nq̄ debitum reddē ¶ Item
sine opus misticie / cum tempe ꝙ fieri
ꝙ reddē est opus mistē ¶ Item in reddi-
tione debiti q̄ debet de iure nali / lex
positiua non pt relaxationē dare / go sta-
tutum ecclie / nō impedit q̄n diebus festinis
6 teneat q̄libet debitū reddē ¶ Amplius
in q̄ tpe in p̄gnationis nō licebat debitū
pete / q̄ma ſt sit ambro / ipa 20 con
ceptus et ptus in ventre legem cessare
debē hīs tribus / ſ. in quibus carnis demō-
strat. go tunc nō licet debitum petere
7 ¶ Item dg q̄m dñt se ea Hanni
gruis uxoribus intrent sale ꝓcudēs
et postea veniē uxoris intimitē nō ꝓsunt
filios / go tpe in p̄gnationis non licet de-
bitum exigē ¶ Item animalia bruta

1 an tpe sic / licebat exigē / vel reddē debitū
2 an tpe impgnat̄ licebat debitū petē

nãlit post q̃ cepcõm abstinent/go tur q̃m
sil q̃ tur nãm ē/go patet ¶ mulier gra-
uida ḥ phicde/ maḡs expetat coitum q̃m
ante/go maḡs indiget remedio ꝺ̃ fœm-
tardiꝰ/ tur ante ꝺ̃ eius periclo p̃tanē/go
ꝺ̃ cam sicp̃ eius cognoscere ¶ Amplius
in⁹ q̃ tpe xie nestr̃ nocꝰ no licebat debitū
exigē nec reddē q̃ lepi xviij ꝺ̃ ad mu-
liere no nestruata non accedēs/ et ꝺ
glo· nõiõ time vtꝰ q̃mēn inditur
/go petat tam exigens q̃ reddens ¶ Et
debitum exigē vel reddē non licet nisi p̃m
ordinacõm legis Nunc/ tam go lex diua
tempe nestr̃ nocꝰ actum illū phibeat
no licet tñ actum illū nal reddē nel
exigē ¶ Item ẽc xviij ad mulierē
nestruatam tē ꝺ̃ glo· p̃cipitur go ut
vl no solum mj aliens/ sed eam in suis fiunt
rebꝰ et tpra /go expcepto time tenet
abstinē ¶ Item vsq̃ lepi q̃ pannus
nestruate ꝺ̃ q̃ ¶ go/ time vl abuxoꝝ
abstinē debent/ q̃ q̃ scripm̃ de q̃hanitri
et nidoris damnati· go no ḷ̃ tur debit
exigē vel reddē ¶ Item lepi xxo p̃cipit
q̃ qui coiuerit cū nestruata vtꝰ nesci-
ens/go petit mõle causa exigē
q̃m reddē ¶ Item vo i vio solū q̃m
facit ꝑ mit digni mõte/ sed q̃ q̃ sciunt
facere ḷ̃/ sed qui reddit debitū q̃sentit
faciēti nal/go petat ¶ Item no est
reddendꝰ gladius furiosꝰ/ne se vel
alū mẽficiat/go a simili nec ꝺ̃ reddi
carnale debitum inordinate petēti ne se
spiale mẽficiat ¶ Maiꝰ est passio lepe
q̃m nestr̃m Sed passio lepe no impedit
q̃m teneat̃ exactus debitum reddē/go multo
mg passio nestr̃nocꝰ ¶ Item reddē debit
de iure nali esse aut scripta no interdixit
p̃ iudicare legi nali/go no interdixit reddicꝰ
debiti phibere ¶ Amplius in⁹ q̃ tempe
lepe no optat debitū reddi· q̃m a lege
diua p̃cipit tales excludit ab hom̃ cõ-
tractue/go nec debitum reddē ¶ Ite maiꝰ
est periculum infectõis p̃lis in lepra
tanū sit nuꝰbus hereditarie/ q̃ i nestꝝ
ꝺ̃ i/go ppe nestr̃m/no licet tur exire
multo magis ppe lepram ¶ Ite ubi ē

3 cum tpe nestruatꝰ licuit debitū exigi

4 cum tpe lepre optat debitū reddi

periculum q̃ corpis/no tenet q̃m debitū
reddē ¶ Sed hic ḷ̃ periculū infectõis q̃ corpis/go non tenet̃ q̃m debitū leproso debit
reddē ¶ Q̃ iuxta canta ē iiij· ꝺ̃ q̃ mgis 9
leproso/ dnt q̃ ꝺ̃ q̃m lepso debitū
reddē/go et ¶ Ite nulla ꝺ̃ sine culpa
sua p̃iuari uire suo· go lepra no absoluit
q̃m̃ q̃ sui adebiti reddere ¶ Et ad q̃m
q̃m/ q̃ dies festi et p̃cessionū et leiu
nioꝝ/ nistituti sunt p̃ celebracõm rnētis
actiuallibꝰ ad spualia/ q̃ vsu no q̃ugali
fit depssio mētis a spualibꝰ ad carnalia/ et
no nstituta est ḷ̃/ sit illis diebꝰ absti-
nent q̃ugeꝰ ab vsu carnali/ sed etia no
post mri nali et ꝺ̃ iudicū fate· nec
intedit filijs laqm ponē· Unde cū reddi-
cia sit de iure nali debita petenti/ go licita
sua intedit reddicõm aut phibē/ an dissuadē
petenti no/ intedit dissuadē illo tempe
Sed no phibē ¶ Unde etia ꝺ̃ augꝰ· q̃
aliqꝝ abstin ꝺ̃ ut facilius licita impe-
trentur/ q̃ui go reddit debitum illis tpibꝰ
no petat/ q̃ui exigit aliqua infimitate
q̃uctꝰ/ sine illo q̃ tempꝰ vel irreuerētia
tpis vel exhortacõis ecclastice/ no petat
mortale ¶ Ad 1m augꝰ ꝺ̃ no licē dicit 1
non q̃ia sit phitum ꝺ̃ q̃ia dissuasū
¶ Ad 2m debeo ꝺ̃ no ē simile q̃ 2
possui pē· ita ut indigeat recō filiacõne
no tpe/ et lotus facilius mitat̃ p̃ q̃m
tpe ¶ Ad 3m q̃ ꝺ̃ illius causa finit no 3
q̃ia debitum viro reddidit Sed q̃ sum
tuose sine volū tenet̃ ita ḷ̃ diuisi instruit
¶ Ad 4m ambro q̃ ꝺ̃ loq̃m de debito ho- 4
nestatis/ no alio ¶ Ad 5m si q̃m q̃m 5
ꝺ̃ aut sine periclo abortꝰ/ p̃ debitum
q̃uida exigi/ vel reddi/ aut no si p̃/ debz
reddi/ et sine pcō mortali p̃ exigi/ q̃ vsus
matrimonij licitꝰ/ no tñ nj offm ē ꝺ̃ in
remedium si no pot/ ꝺ̃ exigi nec reddi
sed p̃cipalioꝝ ē institutꝰ ni offm/ q̃ in
remedium ¶ Ad 6m ambro q̃ ꝺ̃ ambro q̃ 6
loq̃ de debito honestatis/ vel in casu q̃ no
est periculum plis ¶ Ad 7m yo i ꝺ̃ loq̃ 7
in casu periculi vel depssiõis no deprecto
¶ Ad 8m de aliis ḷ̃ no ē simile/ q̃ia 8
coꝛe gñtes solum est in offm/ sed i remē q̃
¶ Ad 9m q̃m q̃m ꝺ̃ ita ḷ̃ diuisi· dnt 9
diuersa/ q̃uda enī dicunt· q̃ exigere

est in voluntate ginglis Sed redde in
rit̃ te iuris ꝑmu nitendt monstr phibe
leni xviij tpe mestruor ꝓ nō ꝑ
addit q aut petri i minuet periclu pbalit
ꝑsumptu & de fornicatr de eu nosti sic
dz redde si non nosc̃ia ꝓtrp̃ nubrale
est no figurale Alij dixit q ant passio
rialis est ꝑ dctm tpe g tangēs et nō
non licet exigē/ vel redde set q̃ q̃ ꝑ cient
exigit vel voluntate reddit/ peccat mōrlit
q̃ma tuit q api ꝓsumit set q̃ set g̃ri q̃ue
mit nubis dampnati sant mortalis/ et
tenr̃ hō reddere sc̃lem/ q̃ia no ꝓsumit
fetus g̃ri/ sed in hijs opinio pa sector
es/ et glo Ad oīa q̃ne opponit exse
ge dimia ꝑ lex mittit ꝓhibe id/ q̃ em
vo te Horius exigē/ no id q̃ em nr̃itate
nubis ꝑ redde/ et in consilio tau loquit
ctr et glo ipius em exigē ꝓhibitum z/ non
redde Ad d no. l ꝑ hanc inseparabilia
sunt ꝓ nam ꝑ actū et passio ꝑ separabilia
sunt ꝓ voluntate et rōnr on ꝑ qb q̃ scitr
passioni q bona z nr̃ q̃ scitr actum male
sic dq̃ voluit passioni ꝑ ri sed no actoni
nubr̃ ita q̃ne reddens debitum mordma
te petit q̃ scitit passioni no actoni/ red
dito ei passio z q actū nō actū Ad id
dcladio ꝑ no est simile q̃ finosꝰ no hr
vu bn apiculo tangit ꝑ ꝑmm rōnis/ iste
no hr ꝑ vbi periculum i cr̃itur hic periclū
magis mitatur Ad q̃tam q̃ntū ꝑ
dic alanus et cū eo multi dic vb ꝓ tr
q̃ntō sanus q̃ngri lepso debitum reddē
dz no teneꝰ cohibitare Sed dz ꝓcedē q̃
martes/ no z q̃ma in reddendo fit cito
fit ad horam/ no z magnū periculū infec
tionis/ sed in cohibitatione assidua e Bonif
dc no cardinalis/ dr in sexta q̃a/ q̃ q̃ngri
lepso mandi separatim/ teneꝰ q̃nꝝ sanus
cohibere si mandata fit cū lepsis dms non
te dz prima ꝓmo nr̃. tollibilior Ad
d decretalistone ꝑ q̃nus lepra separet ab
alijs no tñ aggregibz Ad d periculo
ꝑ periculum spiāle ꝑmm ꝓpzo q̃ngri ꝓce
ponderat periculo cōia i pq plis Ad no z
certum periculū plis q no e certum tñ deat
nūd q̃ngri ꝓles Ad d periculo ꝓpo
ꝑ no e certum periculum sed incertū Ad

non e magnū periculum reddendo/ no q̃nq
sit magnū periculum cohibitatione assidue

De quarta actualiz

sit ꝓditur vr̃ q̃ no ꝓbnit
phibere aliquo tpe mysterias celebrare
q̃nia mat̃m est fact̃m/ sacris
dictis magis dicit si Ad te arg̃ q̃d
nepher dit de ꝓbnantia dicēs et tpe
gal iiij/ go nr̃ q̃ m attendibz ꝓmor/ no
licet dies obs̃uare Item mat̃ no ꝓpu
gnat h̃ se sc̃ritati dz none abrosius/ et
abrosius ꝓhibi debuit no g̃tis ꝑ q̃ ect
iiij tpe amplectendi/ et tpe longe fieri
ab amplexibz/ go tpa sunt aliquia q̃nibz
dz amplexibz abstinē Ad
tpibz festiuitatū propriaꝝ/ debe homēs
propue ꝑsonalibz tactū/ go propue actuua-
libus abstinē Amplius vr̃ q̃ nr̃
tēr tpe g̃tum sit separandꝰ/ dicit n̄ hic
auctas non dz a lege vsq̃ abortalis
passe et ebus ebdomadibz ante festū
sc̃i iohannis et abaductus dñi/ vsq̃ post
epiphaniā mysterias celebrare q̃ si tm
fuit sequent̃/ go no tenet mr̃m g̃tum Ad
m sacris ordinibz q̃stituti/ si q̃ mittē se
rent̃ q̃nia q̃ mittē ꝓhibitum ecclesie
go simili q̃ hentes hijs tpibz debit̃ seruri
Ste in foro ecclastico iudicari dz sicut
obs̃uanda statuto/ ecclesie/ go q̃ d ecclie
statuta fit/ dz idem in vtrūq̃ iudicari
Ad q mat̃m q̃stitur solo q̃ssio me leget-
timas ꝑs/ go hijs q̃ientibz z̃ mat̃m
go non ꝑ separari Item no destruit
mat̃m q̃ vdii ē q̃ subam/ sed q̃ solleꝑ-
nitatē matrimō dz q̃ hijs tpibz
no ē q̃ subam matrimō/ go Ad
ꝓma q̃m q̃ dixit mat̃m q̃ ste/ et mys-
terias celebrare/ q̃nia ꝓmū fit ꝓ q̃ssum
ordo/ q̃ni no impedit vacare sp̃ialib
Sm̃ no ꝑ solle̅ pie bndictōm et tri-
dentum ad cohibitandū/ m q̃nia gaudia
maiora carnalia ꝓpter nouitatē fr̃i
q̃suēuit/ sed vetrahit/ mt mutat/ a car
spualibz/ hinc z go q̃ m tpibz ebus
dctmatis annūciatio celebritatē z abstī-
nēdum dz ꝑ q̃ q̃ mat̃m ꝑ simplicem
m illis no ebz tpibz no q̃ualis ē q̃nia
m ebus festiuitatibz maximis/ q̃ q̃ fit

dq̃ mysterias celebrare dz̃mt ꝓhibe ꝓ ad tpe
dq̃ mat̃m q̃ntū tpe ꝓhibito sit separand

xxxiij

illis tpribꝫ/ꝙ fuerencant fideles ꝯtrare
et tunc etiam debent plus ꝙm/ alias tpe
ꝑcialibꝫ inhibꝫ/ ro statutu est ꝑhib tunc
abstrucat fideles celebracone mꝝ ciazum
¶ Ad d mat⁹ est suorim ꝛc ꝑ ꝙmo
cma ꝓpo sacrulis sit tñ constitut mze
cazudi ꝙne impedit a ꝑcialibꝫ exercicijs
¶ Ad d gal iiij ꝑ obstinacia tpis q̃d
est ꝓstitucois m missacone actorim hmoi
hec zephanie q̃dam pmissoris/ oꝝ tñ ꝑ
gnalitatu actꝰ hic nō zephanie nec
laudatur/ q̃dam devotoim in celebracõe
festoꝝ hic laudat ¶ Ad d de repugnia
ꝑ ꝙmo usus matimo⁹ nō repugnet stri-
cte ꝓcepti actuali tñ repugnat nec nō
repugnat scitati ꝓ cem sed sedi statu ꝑte
ꝓcipientis ¶ Ad ham q̃m ꝑ sup
est cete phibet/ q̃dam ꝓhibet simplr
q̃dam ꝓhibet/ tm statuto irritante/ sic op
m q̃ fiebat agitur/ sed ma ꝓhibente ob-
stante/ tenet op sit m q̃ fiebat oꝝ pectat
gm̃ satis/ et talis ē ꝓhibitꝰ celebrandus
inp tra ꝓcessu ad diu mit frm/ et impest
sacerdos ¶ Ad aliter hic ponam ꝑ
cete tripl̃ sepat gnaliter matimoia
ad q̃ad vnculu/ ad q̃ad thorũ
et ꝓhibitoim simpliciter aut q̃ad thorũ
solum et ad tpe/ ꝓmo nō sepat eos q̃
sunt ꝓ illegittime ad hereditatem ¶ Secꝺ
nō eos q̃ri nō ꝓsunt fidem in matimonio
/ tcio nō eos q̃ri dñi sunt q̃ mꝝdati cete
¶ Ad d deordinatis ꝑ non ē simile
q̃ma ubi nō solum ē ꝓhibitꝰ simpr sed
q̃stitutꝰ facere ꝑsonas illegittimas ad hꝛe-
ditatem ¶ Ad d de foro ecclastico ꝑ statutu
cete nō est ne fiat matim ¶ Et ne impune
celebrentur ꝛc per propero

Littera si nuper scripta

fuit/ magis recte tenenda est te-
nitas/ q̃ ꝑ/ aliquos q̃ctiam sine
licencia/ sit ꝑcm morte ꝑ aut festum
mtecto detimate ad nō reddendū nec exigendū
set tunc faciendi inter matimoꝝ/ mortē ꝑcm
est/ si fiat ex deliberacone/ aut in gene/ graui
et tunc nō est/ q̃a saluari pot/ in eo
q̃ ē licitum/ i/ i non/ exigendo debitum
in⁹ q̃ mulier/ q̃ an ꝙ sit q̃m̃ dictum
licencia/ tenebrare ꝑ aut debit in pace

cete q̃ inhibito/ et tunc non pot/ aut ꝓma-
to et tunc ante vsum licencie ꝓ hoc/ ta
non pot/ set hic negat // Hic cap̃m̃ admi-
stros cete Sed nō q̃ro nisi cete Oz reddat
debitu vxori petenti ꝑ Oz reddat debitu
sed postmodo Oz abstinet/ sic indi
Oz latrone q̃ deprehendit/ et michi modo post
modo/ assistendo sacrifo ordinis abstinet
puncta hymne sancti ii petim ꝑ lo deprecta
ꝙmo ad actum ꝑhendi/ no ꝙmo ad finem
gressꝰ ebdomadꝰ an festum Johannis
qui q̃ dicant hec tres ebdomade q̃ pectant
ꝑ q̃ pectant a nia dñici Rogationum usq;
ad octabas pentecostes// sepelit q̃ matim
tenuit/ ergo separi nō pt ꝑ nō nō impedit
de separone / ꝙmo ad vinculu/ sed ꝙ ad
thorum/ nō tñ simpr Oz ad tempus ꝛc

Nitur hic Rogan xxxiij
tiquis cogit debi

bonis q̃ugij/ similr/ queri
set ꝙre debono fidei vel q̃ugij quid hic agit de quo
autiquoꝝ primi opal/ et primo agit de
q̃ugio primi apud/ et primo agit de
legis Oz michi videtur/ q̃ia pec primo
punit bigamie patrimi et reiteracõis/ ergo
q̃ tractet vbi q̃ ille duxerit ꝙ secꝺo primo
detimat mitate Ergo solliit hiram obiem
Si q̃ro opponat// in ha parte q̃ primo
exercisat bigamia tpe legis Oz nō/ Ergo
q̃ tractat d̃ q̃ugio tpe evangelii q̃ugiorꝰ Nichor Jan

Hic quer[untur] quatuor

¶ Primo de bigamia Secꝺo de eo
cui bigamia/ tcio de vendicõe Quarto de q̃gi-
nitate ¶ Circa primũ quer[untur] tres ¶ Primo
an bigamia sit ḋ ius nale ¶ Secꝺo an utrum
prohib ꝑ leges ꝛc

Ad primum articulum

Sit procedit̃ tm/ q[uia] q̃ hec plures
vxores/ nō sit ḋ ius nale/ q̃ia dt an q̃
q̃ non fuit nec antiqus iustus petrarcha
q̃ plures femis vxorem/ et nec q̃ nūm
hoc fecerat/ nec q̃ mole/ nec q̃ precepit
ergo nō ē ḋ ius nale ¶ Item dt alicui
q̃ abiecit ꝛ iacob iiij vxores/ ꝙ q̃ nios
erat petit nō erat ¶ Ergo ius nale nulla
q̃ sacerdos excusat a peccō/ ergo non erat ḋ ius

an bigamia pt ḋ ius nale

nāle ¶ Item q̄ non ē q̄ nec nē nitcom
non ē q̄ nē legem sed bigamia nō ē q̄ nē
nitcom. s. gnā plē gnacom et multipli
spē/ go nō ē gnat nē legem ¶ Item allegā
li. de bo. gnī dt q̄ est nūg ad salutē
hoīm/ hoc est gnūtch ad salute nīs/ ſ
nō est q̄ nīm/ bn dnūs abis ꝑpē salutem
hoīm/ go nec vti dnūs fermis ꝑpt salute
gnis ¶ Item lex mā nāles cash fuit ol
tempe et apud oms Sed lex de plalitate
nūch/ nō fuit cash apud antchos et nos
/go non est lex nāls ¶ q. gen. q. dt glo.
q̄ tamen ꝓma/ ſ. mosem/ et nām ꝑdulcium
introd̄ erit/ nō q̄ ꝓmus dnas vxores
hmt/ go hoc plures vxores/ ē q̄ ins nāle
¶ Item mestil magr nāle ē/ q̄ d q̄ nupt
rei a ꝓma ꝓma institucōe gen. h. 2. dbet
bit vxor sue. et cōmut dno in carue ꝓna
/go oportm ē q̄ nīm q̄ngij ¶ Tē obligat
se ad nupt lia/ est q̄ ins nāle Dz q̄m q̄hit
mm plūbz obligat ad nupt lia ſ. ad reddēd
plūbz vxorib debitum simul petentibz
/go ferit q̄ nig nāle ¶ Tē sedm doctores
nūch limit hoc plures vxores sine dnia
dispēsacōne/ go nec sine mūs alicui q
celebrare Sed nō scpā/ go nīs nāls/ go
erat q̄ ins nāle ¶ Sc/ nīs nāle dr instituēt q̄
sine dnio nē regnū/ et dignis rpal
ad aliq̄d faciēd/ vel nō faciēd/ ꝛ q̄ assēse
fmem int̄im/ sing nō instituto ē lex ē
et h̄ hoc ē lex accipitur nīs nāles/ vel nē
gnale/ sit mus nāle ē/ q̄ ñ omia alia de-
cēnt/ hoc nō plūbus vxorib/ nō ē q̄ ins
nāle/ sm̄a ꝓ plūralitas aliud ꝛ obtit ꝓ plūb ſmis
ad gnacōm plis/ vel nē spālis. s. sonal
ꝓ se/ sit ins nāle ē ad/ q̄ ꝛ cta ro Dicit
set hoc nō/ bigamia est q̄ ins nāle/ sm̄a
est q̄ mus nāle equalitatē sedis et obligōis
matrimonialis/ sm̄a nec ꝓ esse eqnalis
obligato ex parte vnq/ et plūm/ vel nē
spālis/ alligate ablatō/ sic hmōi nāle est ad
q̄ m lege et evangliō q̄tinet/ nt dicit
in principio decretoz/ set hoc nō bigamia
ptm/ q̄ ins nāle/ ptm nō ꝛmittetur
cm̄ in lege/ Sed in evangliō ꝓhibetur/
ꝓ nō mos/ fmis mathei/ ē est gnalis ꝓhi
bo modo/ sdrictas gingalis/ sto nūdo
sigrato sacrificijs ¶ Ad auctem aug ꝓma
dñe nō ē q̄ nat̄/ nec gtra mose/ nec gtra

ꝓceptum bigamia paternum/ nō dt q̄d
de dispēsacōne actores nē/ nō faciebatis
ꝓ se/ nec nō q̄ma plalitas vxoz/ non
erat̄ q̄ instinctu hīe gnalis/ nec q̄ vxoz
hūane q̄ fuerūt/ ex dnā nūtior mspi
vacōne dctum hūtis/ nec q̄ ꝓceptum
exp̄ssum scpte legis ¶ Ad auctem
aug dñe q̄ma nos nō mat q̄ fuerūt
applatam/ erat aut explata/ nō tñ vo te
Sed dispēsacōne q̄nā/ et nō excusabat
a peto ¶ Ad id de nitcōne nē dñe q̄ms
nō sit q̄ nitcom nē q̄alis/ ē tñ q̄ma
nitcom natue spālis/ q̄ne regnū ē
ꝓpter q̄ eqnalitatē obligōis ¶ Ad id de
abo dñe tempato ꝛta/ attēditum/ q̄ma ad
finē n.e q̄alis/ nō nisp nō/ n. sibi
obligato regnū ad abum vsum tubi set
ad vsum q̄ubitq̄ sicam vsus ꝛste ē rei mixte
hīt aut rei ꝓs vn regnū tūs placet
ptatis ad mutuū vsum/ et eqnalis ob-
ligato sibi vō non ¶ Ad id de lege ūll
dñe q̄ms lex nāls cash sit a ꝓma omis
abſtuantia tū uaiatur ex dnis causis

Hoc sequitur capitulum

sic procedit̄ sc̄t q̄ nūch licuit
hīe plures vxores/ aut cm̄ licuit de
iure gi/ sant aut ex dispensatōe Di de
gi/ q̄ bigamia ē/ q̄ ins nāle/ Di ex di-
spēsatōne/ q̄ ins nāle/ nō recip dispēsa
cōm/ q̄ma actor nē nt dt aug q̄ mihi
facit q̄ nīm ¶ Tē magr suffint vna
tm̄ plūbz mīrib/ q̄m ego Dz nūch
dispēsamit deq̄/ nt una ecc plūm/ q̄ tm̄ plo
mūch dispēsare debuit/ nt plures ecc
vnq̄ ¶ Item dispēsatō q̄ne fit i ordine
non excusat tūs/ de dictum lege i pu.
Dz nō lic aliq̄d dispēsatō ex ꝛsse
fra tm̄/ plūbz plūb. de plūralitate vxoz
/go nō excusabant ¶ Tē dispensatō
fit cū pactō nō tū q̄mūbz/ ns/ veteri
lant lege. ꝓmittebat plūtas vxorum
omūbz q̄ritēr. vnde dicit lex Deut
xxj si hūit homo vxores duas/ vna
dilectam altam odiosam ꝛc go nō erat
dispēsatō ꝛc ¶ Ate ubi ē cuch causa di-
spēsandi Dz si cash dispēsatō/ sed
multiplicato dīni cultus hīe fuit ca
dispensandi/ ita erat ut̄i in ꝓmitiua

an alij hoīt q̄ plures vxores

xxxiii

cetra sit tpe antiquoꝝ/ꝯ time debuit dispensari sit tpe antiquoꝝ ℭ tē cessante causa ꝺz cessare effectꝰ ℭ z bigamiam abrahe nō hō debat si multiplicatꝫ fidelium ℭ z infidelium/ꝯ nō debuit in eo dispensari ℭ tem mat̄i nō solum istitutꝰ est in offm sed m remedm/ꝯ qua rōne dispēsatum ē cum aliquibꝫ ppt officm eadem rōne ppt remedm ℭ tem magis est bonū fide bonis plis ℭ z m dispēsacōe non ꝺz dimitti malꝫ bonū p minꝰ ꝯ ppt bonū q̄ bonū fidei m plalitate vxoꝝ nō debuit dispēsari ℭ hō ē si dō auctē et dō volente ℭ sed sancti vi dō volente hmōi fuerūt plures/q̄via m hoc nō peccarūt ꝯ dō auctōe/ꝯ dō dispensante ℭ tem ut dict sit aliꝫ/si hmōi plures vxores nō peccarūt sed ꝯ aliꝫ factū q̄ mis/auctē pa sine dispēsacōe sororis/peccabāt/ꝯ hā buerunt dispensacōm ℭ dispensatꝰ ē nec relaxatꝰ finis ad quem ē inspirꝫ intīg m corde/quam septim cetus in eodē. cum sit dispar ē est dispensatꝰ tanta/et exp̄ssa bigamia erat q̄ mis male/nō septū q̄via ꝯ non licet q̄ mis male fece alīter pa/sine dispēsacōe sororis/nō nocet licuit fre plures sine dispensacōe/qr nō ius erat certum nō exp̄ssum/nō inserit dispē sato tanta sine dispensacōe exp̄ssa/dispē sato aut duo requir/actorem et rē dispē santes/et tam req̄rente qr rē eius cui quis dispēsatum/super mis male/milla hr actorem/nisi actor ne/nō solus deus dispē sare potuit/causa w dispēsationis finit ce sum ipius quoꝝ multiplicati/plex/exprē quid plis/gratiis ad/multiplicū nullus dum infidelibꝫ/et spālis causa geminatꝰ hmōi gradōis ꝛc in patriarchis et regibus ꝛc qr nō fidē duplex/captatas uxoꝝ/et eō sensus cum fidelitate vxoꝝ/exprē nō facit duplex/ vna sigō gradōis diuersoꝝ ꝛc cum eō xpm/alia gradūs spialis xpi q̄ diuersitate mīstroꝝ/quoꝝdā hereticoꝝ hmōdi catholicoꝝ/quoꝝdam carnalium quoꝝdā spialiū fr̄r dispensatꝰ mais vibꝫ sic pmarchis et pphis fra ē explicite ℭ multibꝫ multiplicitē/hmōi exp̄ssis ex causa licebit eis plures ducere ℭ ad actoꝝ nec ℭ nā dr̄i duplex/ sine obstāculo/et naturę cursus prius nō deg nuisse facit q̄ nam ℭ nō sic ℭ Cri

tamē q̄ sicut m̄ specialitus quidam fuit q̄ principia/quidam alii q̄ generationes sed pri mitendi/generationes fuit diuise q̄ ecclesie m̄ principes quidam fuit de ecclesia m̄ q̄ p̄ primi/et sic de q̄ manet aut/quidam q̄ generationes exillis emanates/et h̄ q̄nit hodie sic fuit m̄ plurib⁹/tm̄ h̄ diuersitate temporum et negotiorum aliqui valuit dicit/q̄ p oppor tunitates hmōi et necessitates decimare nō est mirabile/nō ex natura sua legislatoris/qm̄ ad aliquē legis latorem sit q̄ritū/nichil sit q̄ nam/quia lex nō m̄ taliū casuū dicitur sit transeundo et tribus/sā ē plures vxoꝝ ℭ ad magr̄ suffecit vna mulier/ce ℭ optimus magister sufficiat m̄ remedium/nō tm̄ pro q̄tēnus filioꝝ/quia via nō p̄ secundarie genit a plurib⁹ sed plures debuerunt posse ꝛc una cetera nup/nichil p̄ posse plibus mulieribꝫ/q̄m plures nubi unū ℭ ad dispensacōe occulta ℭ relaxatꝰ occulte lege sed m̄ occulto sufficit/ h̄ nō leges pu te lex nō nisi de manifesto ℭ vxoꝝ occulte erunt m̄ corde/nō p̄ te expressi in eodē ℭ ad ꝛm. de quarto ℭ ℭ nichil cum quibꝫ sā ē dispēsatꝰ si fidelis ea multiplicatio fidelium plures vxores attingentes p antiquos erant re. multiplicatio aliqua si et fidelium et carnalis homi ℭ ad ꝛm. de primitiua ecclesia ℭ non erat eadem causa. quia tempus erat fiendi multiplicationis fidelium p̄ q̄dam spiritalem/magis q̄ p carnalem ℭ ad ꝛm. de abraham ℭ p dispēsationē illam nulla fr̄ sunt fideles filii. s. p patrem suscepte circumcisionis. h̄ nō mitto ℭ ad ꝛm. de remedio ℭ dispensatꝰ relaxatus q̄ nis debz fieri p̄ bonū q̄ nō p̄ natum. officm aut nat̄ q̄ ē q̄ bonū ē nē h̄ remedium p̄ nati ℭ bonū est p̄ ē et sic nō erat simile similis ad dispensandū hmōi et inde ℭ ad ꝛm. de bonis fidei ℭ bonū fidei duplex. p̄ ē q̄ dam principale nec redditur debitum vxori/aliis sed ctrium nec nō solutū alii nec quis habet in bigamia patrimonii ℭ sed nō ita stricte sic m̄ monogamia innatum/ reddit nō debitū vxoribꝫ petentibꝫ h̄z nō plurib⁹ sic nec soluebant alijs p̄gm. vxoribus ꝛc

Circa septimus p̄ceptū

diu q̄rit ℭ primo si h̄ fide gradum seu formare ē q̄ nis male et semp nō ℭ ℭ secundo si alii ex dispēsatione fuit licitū

Ad primum articulum

Sit p̄ceditur / vñ q̄ non sit ḡ̃ mis
riale · licet semp̄ mōrle p̄cm / quia scdm̄
legem ñalem / q̄ datum simpliciter / p̄t dari
ad tempus / ḡo sitat mihi tm̄ro p̄latem
sui corp̄is p̄t dare simpliciter / ita p̄t dare
ad tempus ¶ Item q̄ tribunarius et form̄
tarius / non facit alij q̄ sibi vellit fr̄ / ḡo non
facit ḡ̃ mis ñale ¶ Item q̄ mihi re sua vñ
vult vdē / licm facit iniuriam / ḡo licet
viri ancilla sua / vult sibi cam vxōr ¶ Sz
20 · 1° inquantum ñalem vsum glo · vsq
femine ñalis / ḡo q̄ tribunatus no est ḡ̃ mis
¶ Item si ḡgr̄ p̄cta carnalia mōrabilit
turpe et malorū in fame / ḡo mancs
p̄cm est subia q̄m q̄ tribunatus vel form̄
tatus simplex / ¶ Sed subia no ē sp̄ mortale
p̄cm / q̄a multotiens fornicatus simplex
¶ Item p̄cm mortale / si lege Iuliana
morte p̄mit q̄ Sz lex vsoysi / formica
toni vel q̄ tribunatui no p̄mebat mortē
nisi in caribus t̄tis / ut p̄z dēut 22 xxiij
ḡo no ē sp̄ mortale p̄cm ¶ Item q̄ magis
est meritorium p̄cta ludi / mihi ē p̄cm ¶ Sed
ad fornicatorem maiꝰ est meritorium / sp̄ ad
alia nicia / ḡo mihi p̄cm ¶ Sz ḡo actus
alioꝝ viciorū p̄t mittit alii fr̄ sine p̄cto
mortali / multo magis actus fornicatorius
¶ q̄ apud omēs / filij ex fornicatore sep̄ tri
bunatu nati nuptiabiles sunt / ḡo cum
iste tam̄ omēs ē nuptiabilis / ḡo q̄ mis ñale
ḡo nubile p̄cm ¶ Item cayrilla p̄dimplet
est q̄ mis ñale / ḡo ē p̄ mōrle p̄cm ¶ Sz
virtutis excludit a regno dei / nisi mōrle p̄cm
¶ Sz omēs fornicatos excludit a regno dei
ut p̄z 1ª cor vj / ḡo ē mortale p̄cm ¶
Esse ad esse q̄ nim / q̄ ē q̄ finē nature
sine virtute debitam / nam sic rationalis
in actu gratuite / meretur vitā gratuitam
et eius educationem / ut ad statū p̄fectum
/ nō tm̄ p̄fectiue ñalē ¶ Sed et moralis p̄
ceptus huius / nō / tm̄ nim / sed eruditorū
et disciplina / tribuitur aliq̄ tribunarius
aut formicarius / de sui na / expō p̄cm sim̄
p̄z fit ra delectationis nō gradus / et ho
mina excludit a peritis cuius educande
plie / et ideo genitus ñale est / set q̄ ad q̄ mis
tat sedule seu ordinatum debita ad bñ
vel ad p̄cm sp̄ ē mōrle p̄cm / fornicatus ad

q̄m ē de se violat sedule et ordine debitū
pentus ad plen / sic semp̄ ē mōrle p̄cm
¶ Ad 1m de diuicrde licet tempꝰ ꝑ sit fit
totum in rebus quarū nā est p̄ps sine dat
sine nisi tm̄ sine ad tps / sm̄ alios ideo nō
¶ Ad 2m no facit alij q̄ sibi vellit et ꝑ
id nolle aut velle / ḡz retrahi de voluntate
ordinali / sed ordinali ¶ Ad 3m de vsu rei
sue ꝑ non licet uti tribi re sua p̄ut volt
sed secundū instituta mei / ecc · 11° de p̄ce
rie quis de sua male vtatur / non dicit lic
in caritate domi suam medio tradere
aut hmōi ¶ Ad 4m 20 1 ꝑ ñalis vsus
femine sit extra formicatus / aliā grāis / et
sic non aut spei / q̄ ḡ legem nē dom̄ ip̄si
¶ Ad 5m ḡgr̄ ꝑ q̄nis subia sit mis q̄
p̄cm m̄ sic q̄ formicato / no tm̄ oz / q̄
amis subia sit maior formicatore / sicut
nē omnis eq̄ maior asino / q̄nis eq̄ sit
semp̄ maior asino / nam formicator ꝑ
det actum luxurie q̄ p̄cm / subia no ꝑ
dicit actum sui q̄ p̄cm ¶ Ad 6m
delegere ꝑ p̄cm mōrle sp̄ oz q̄ mihi
legem de morte celia / non tm̄ semp̄ morte
tyrali / ut p̄z de futuro / nam furta legis
decalogo p̄hibebat / nec tamē morte p̄cm
batur ¶ Ad 7m de meritalitate ꝑ q̄nis
q̄a ad hoc sit mis p̄cm / se tm̄ alia tēpa
maior / q̄ie magis aggrauat / sp̄ ē ḡ ge
nans · sz debite q̄ridus · et educatoris
filiorum / ne ne

Ad hanc autem sic

p̄ceditur / vñ q̄ alia ex dispensatione
licuit q̄ tribuum hre / Nam sicut habetur
legitur / q̄ filius q̄ tribuarij carnaliter est
inmundus / hen 20 p 1° / ḡo licuit q̄ tribunus
ḡo tribuum / hoc scribitur tim̄ nō reprehendit
hre / b̄ licuit deo q̄ stat q̄ no desinit
q̄ / ḡo ex dispensatione ſpali ¶ Ite nullibi
habetur / et agitur / no finit nisi sibilis nitet
consuetudo / ḡo no finit mē ebs matrim
/ ḡo no vxōr / sed q̄ libuit finit ¶ Ite mis q̄
p̄hibetur monogamie / hre q̄ tribuum
tum vxōre / q̄m hre vxōre / tum vxōre
¶ Sz ḡo in hijs duplices vxores / talis dispē
satium finit / nullo magis in hijs q̄ libuit
tum vxōre dispensare debuit ¶ Ite q̄nis
sine q̄ssu vxōris ḡtionem licebat q̄ tribuo

xxxvij

licet tu deg[ss]e eius/ go as mihi q̄mus
sine g[ss]o vxoris non licuit alii q̄mſti
por tanie licet deg[ss]o eius sic fecit abra
ham. gen. xxj ¶ item cum ozet dispēsat
est deformitatib⁹ ⁊ sec. l/ go deg tribuna
¶ idem est hic g tribuna q̄nt mechari
oz mihi nullam fuit dispēsatum/ go nec
in illo ¶ item ut dicit ambros. de
priamchis/ no licuit viro q̄ no licuit mulieri
sed nobis licuit mulier accede ad viru
me lege mosis/ go nec viro accede
ad mulierem ¶ ste nicolo⁹ actus/ quam
fuit q̄ nō implicat in se deformitate
quam no q̄ implicat/ cum primis alii deg
dispēsauit/ in hac non fuit nulla deformitas
subest duce voluntati vel cautelositati sci
go formicato seu cum q̄ no sua deform
tate inozdet/ in hoc nobis deus dispēsat
sed alii hoc suam p̄pudo attribuit/ sua fecit
sic in oscē scm est/ et in spoliatione egip
cop ¶ ad 6 deg tribunis ⁊ q̄ no adhoz
vxores erant ¶ ad q̄ no ad dignitatem
q tribunc/ quia vnicuiq; matrimo⁹ erant
colligate ¶ ad tu no debent q̄dem
matrimonia familias/ in regimine dom⁹
et familie ¶ ad 7 agar ⁊ sic primi
sione dm̄ q̄dam in lege p̄nuntiat dimor
tui/ sic missione spāli abraham excrit
cuiusdam/ et filii eius ¶ ad 8 dicit
nouimia ⁊ q̄ius attribuit q tribunam
nisi reprimeret primo mat⁹ tui magis
reprimat q̄dam mat⁹ q̄ q nimi mat
monium est ¶ ad 9 deg ad vxoris ⁊
no est similis/ q̄ q tunc desponsio est
et licitum ¶ impedit nisi agnitio
ppt ad vinculum quo ligata e vxori
¶ ad q tribuna hec/ desponsatum e/ vi
xor mihi licentia no pt dare ¶ ad
8 de esse ⁊ no dispēsauit dom⁹
ut fornicaretur/ sed ut attingeret non
suam p̄pudo/ que duxit domū facta
est sua &c &c

Circa tertiam arti

q̄nit⁹ duo ¶ primo si licitum
erat vxorem repudiare ¶ ho si repudia
ta/ poterat recipiari &c

Ad primum articulum

sic p̄cditur/ 1o⁹ q̄ licitū fuerit
a repudiare/ q̄nia lex nobis si illicita

an licitum erat quedam repudium

p̄mittebat no q̄ credebat ¶ 2 repudium credē
bat no p̄mittebat Deut xxiij/ go licitū erat
¶ tē indimissibilitas matrimo⁹ satis m est
go e ab institutione/ go ante institutionem fidei
erat licitū ¶ item ypha dicit mal. ij⁰
si odio huiusmodi dimittit ⁊ ypha no p̄cep
illicitū go &c ¶ tē q̄ sentire e tutū
possis argue/ si go legis latores reprobos
non arguit cum posset/ go consensisse videt
sed non consensit illicitum/ go hoc erat licit
¶ tē licitum e q̄ e ordinale/ sed zelale e odio
sam societate dissolui/ go et odiosum matrim
q̄ matrim q̄dam societas est/ go licitū e dis
odiosum matrim ¶ item licitum est q̄ nulla
lege p̄hibetur ⁊ p⁹ lege mosi p̄mittebat
⁊ ait legem &c nulla lege p̄hibebatur
quocunq; go licitū erat ¶ tē ho⁹ dicit si q̄t
q̄ sic a p̄ncipio non fuit hab matrimo⁹ ita non
est p̄misit libellū repudij/ go no erat p̄mis
sic hic sed mystice ¶ dicit ho⁹ q̄ deus
legem vocauit dimittit/ non q̄ mittit
nuptias/ go licet e illicitū ¶ ⁊ aut p̄po
ad duritiam cordis p̄misit vobis mo⁹ ses
dare libellum repudij/ ab initio au non fuit
sic/ go ⁊ legem &c institutionis erat repudium
nec dimittam cor dis a pecto exigebat/ go ly
erat illicitū ¶ tē non licuit mihi dimittere
uxorem/ go ei m vinculo matrimo⁹ esse sinit
nō licuit mihi dimittere vxorem ⁊ sic in
lege/ quam q̄uebat p impun. illa nudita
que erant sub p̄cepto aut p̄hibitione/ q̄a
licet si indulgeretur illa. si que erant p̄mis
sione/ quia p̄mittebat mala minora/ ne fierent
maiora ad hoc go q̄ erat repudium duo q̄ si
dabat/ scilicet 1. dimissio vxoris/ et hoc
erat in p̄missione/ et solle nuptias sci 1. carō
libelli/ et hoc erat in p̄cepto/ q̄ aut exigebat
illa p̄missio dubitet/ q̄dam 11. dicunt
q̄ exigebat a pena legali/ et erga ultima
ad hoc go p̄ncipio e/ q̄ a pena tm/ no desponsa
et. 11. p̄missio quadruplicabat scripta p̄ba testi
p̄cepti/ quod p̄mittit mihi bonum/ sic ay q
p̄misit quibus 1. corp. vnius dicunt p̄ phi
bitionibus p̄ naturam/ quia dum p̄mittit p̄hibetur
¶ tertia p̄ naturam p̄nicibus/ quia p̄missum
fuit repudium ¶ charta p̄ naturam cohi
bitione/ quia adeo p̄mittitur ista mala/ q
fuit specialis stile p̄missionis p̄mitte mo⁹ses
repudium/ ne fieret hominibus ¶ ad 2 de
lege moysi ⁊ lex mosi non omnia illi
cita p̄cibat ad hoc sola q̄ p̄hibebat

ex̄sse ℂ ad 3 de sacramēto ℣ nō mīm sibi
licitis q̄uq; n̄cti est p̄t bonū plis et sic
de lege nāt et p̄t bonū sīgnde q̄ueūbis
xp̄i et ēcie et sīle ē abnīstitude ℂ ad 3
p̄hc ℣ sic lex ita p̄hia ℣ mīme logt
ion mīatue ℂ ad 3 ad 3 ℣ nō mīa
ō exāthmde sēpatur boni cōtrectūs
nō ñ nūq; mallim tmet ℂ ad 3 de so-
cietate ℣ sōcietate q̄ue dependet om̄
ex voluntate rōnabile ē dissolui p̄t odiū
sed illam q̄ue dependet ex nū ℣ offic
ne itt ginḡiū nō ℂ ad 3 de p̄hibitōne
℣ ḡnīs nō p̄hibet̄ lege ℣ pta p̄hibet̄
tū lege nāli ℂ ad 3 ℣ de hūs
mōdis ℣ similitudo ē nīa p̄missis
q̄nia vtq; fit p̄t malū mitatiū ℣ nō
m̄ qualitate vel p̄mīsse q̄ vīs ē licitū
dēse alterum illicitum ℣e

Ad secūdū arg̃m

sit p̄creditur sc̄o q̄ licebat ḡ filiāe
q̄nia illicitū erat vxōrē dimittē/ḡo in stū
erat cam rēsumē ℂ tem nī nolla le-
patet p̄ dīnbrem p̄t ḡ filiari/ḡo a fili
hīi vēri lege sēpata ℣ repudiū/p̄t ē com-
filiari ℂ tē dīmissio erat p̄ ad tm
℣ licebat ad mm ℣ emittē ℣ tm ē mor
morale/ḡo licebat ḡ filiare ℂ tē aut
potat q̄ repudiata/aut nō ℣ si potat
ḡo nō nec̄s abat/q̄m cam dūcebat ḡ fili
tūq; dīrit dō q̄ aut ℣ si nō potebat
ḡo manebat vxōr repudiantis/ḡo ēt
vxōr mro nūcupē dēbet repudians ēā
ḡ filiare potat et debebat ℂ q̄ tē
iij ℣ p̄hibetur mulēr repudiata/tm repu
ḡo nō erat licitum erat ḡ filiari ℂ ℣
tē iij° nōq; reuitetur ad eam vltra/ḡo
nō licebebat ḡ filiare eam ℂ tē repu
dīm erat p̄mīssam sn̄am mīsta nō filia
nō ℣ retractat ḡo nec repudiū ℂ tē
repudiando amīsit mīs m̄ tāme vxōr
ḡo ḡ filiando dēbet̄ ℣e nō sīa ℂ ℣ in
repudio aliud fuit p̄mīssum/tm tm erat
illicitū/ut vxōrē dīmittē/aliud ad p̄cep
et licitū/ut libell sēbē et dē/aliud nō
p̄mīssum et licitū/ut mīro aut sēdas
mīptias t̄ repudiata ḡ filiare/vel
hāc mīptias h̄ hīē/q̄nia licebat mi
nistr vxōrē p̄ lītes h̄ē/aliud nec̄o
p̄hibitum et illicitū/nec mulcīm sēdas

mīptias dīc̄/q̄nia vīr nūstr/nec̄o licuit
plūres h̄ē/et p̄cp̄ has mīptias
ḡ filiari/tm erat adultera/sed/ḡo q̄
licitū erat mīro vxōrē repudiatā ḡ fi-
liare/nisi p̄t mīptias adulter̄ sufficiēte
ℂ ad 3 dēbet p̄bm et ℣e nī ℣ p̄bz
in cāli nī q̄nō duxerat mīo alīm/et ita
q̄nḡhat adulter̄ ℂ ad 3 de simā mīsta
℣ simā mīsta lata secūm mīsticā p̄cepie-
tem nō ℣ retractat ℣ lata secūm
mīstcam p̄mittēte p̄ ℂ ad 3 de mīe
amīsso ℣ mīs nō omō p̄dēbit ep vxōr
manēt ℂ sed mīre exēplicūm vīde
de ḡ ad 3 repudiate p̄t ḡ reuocare ℣e

Ad tertiū arg̃m

dīco q̄ mīt̄ ℂ primo an ḡnitas
sit virtus ℂ 2o an sit melior mat°

Ad primū sic p̄cedit

omīs vīus mōralis ḡ sistit in
medio ℣ ḡnitas nō ḡsistit in me
mo p̄ q̄ nī exēnio/abstinēt ut abol
citu ēcia licitō/ḡo nō est vīus mōral
nis sed/ tēologica/ ḡo nōn ē vīus ℂ tem
vīus nō ēmittit nisi p vitū ḡnitas
mīt amittit sine vitio/ḡo nō ē vīus
ℂ tem q̄ nī ℣ mūm vīutē sit omīs
sed nōn q̄ ℣ sit cāritate ℣ ḡnitate
ḡo nō ē vīus ℂ tem omīs vīus p̄dita
tēcipatur p̄ p̄niam/sed ḡnitas nō
tēcipatur ḡo ℣e ℂ tē vīutē nemo
male vītuit nīt aut aḡ ℣ ḡnitate
multi male vīuit/ut ḡnes fēture
agt p̄ p̄ v/ḡo nō est vīus ℂ tē vsq
vīus semp ē licitū/vīus aut ḡnitat
nō semp fuit licitū/ḡo nōn ē vītus
ℂ tem omīs vīus est hītus acq̄situs
vel nīsi/ḡnitas n̄ est nī p̄mīs
nōn bāptizatis/q̄ ullūl sīle hītum
acq̄sitū vel nīsensum/ḡo nō ē vīus
ℂ q̄ mīt̄ nūtur p̄mīl ēmī nīs vīus
ḡnitas amīt nūtur ēmī p̄mīmum
ḡo ē vīus ℂ tē maior ē q̄ fluentia
vīutis ḡnalis vīdual et mathīmatici
sed vītiāq; illa ḡo ē vīus/ḡo nīlōmag
ḡnitas ℂ tē sīc dt aug q̄ dēmp-
tiste et q̄ cupīd ḡnitas ē m̄ crūne

an repudiata potuit ḡgredi

an ḡnitas sit vīus

corruptibili/ mto pciosis ꝓpetia medita
Q hoc valde vtuosum ē/ sco dignitas
est virtus Q ꝑ dignitas tpli attribuit
ei nāq; nomiat solam dignitate tali⁹
nt in pilis/ salui solam integritate mit
fit in dignibꝫ ꝑ violentia corruptis/ salu
vtrūq; simil. ſ gpletam zoiy finiset/ sit
tā in portat/ eē in virtus quo ad vo tem
abstinēdi ab omi coitu illicito/ et statui
ꝑfectiōis quo ad voluntatē abstinendi
ab omi coitu etiam licito/ et matiaz ꝑfec
virtus ſ tarmis integritate/ qr gradum
decorem/ ē essentia virtus ē cadꝫ rem
rationalitate gnerali/ et vidiali/ ſ status
et matia differt Q ad 3 de mc ꝑ
nec omnis virtus acquirit⁹ no absolute Q
in pcedne ad rem zoiy/ sit aute medium
virtutis/ pr acquirī dupliciter/ vel ī gradu
ad mām/ sic fortis est/ qui timet timenda
et no timet no timenda/ audax no qui
nō timet qui no timet timenda/ timidꝫ
nō qui timet no timenda/ vel in gradu
ad formā. i. ad tm statutas in formidinibus
actibus/ ut fugere aliqd qui oz. ubi oportet
et put oz et ſ q/ sic in stitia redditur inde
debitū/ no qdam/ et qdam no/ et abstinet
ab omi vitio Q hoc facit qui oportet
et vbi et ꝓt q oz/ sic erit go virtuosum
ē qūdam/ q sistit in medio formali
ſ no dignitas virtus ē in medio for
mali no mali q statuta/ abstinet in
ab omi coitu qui ozt ſ type quo q magis
sq no ē nec in/ et ꝓt quod oz ſ ꝓpt
dem Q ad 1 de virtute ꝑ virtus acqui
rio amittit in si ꝓ virtus/ sed eius status
vel matia/ pōt aliq amittī sic virtus hūg
larga litatē a magnificētia/ no amittit ni
ꝓ vitium/ sed eius ꝑfectiō a mō diuturno
pōt amitti sine vitio Q ad 2 de quicunq
ꝑ hoc integrit quo ad cēm virtutē no
quo ad statū vel matiam/ ꝓpa vō integ
tas exterior in remota et plurib⁹ virtut
Q passio delectatois ē cibis matia ꝑse
et ꝓpria Q ad 3 de prima ꝑ hoc
integrit de virtutis cēm/ no de statu Q
ad 4 de abusu ꝑ hinc virtutes non
quiqt male vti/ sed in Q ad illud
de usu licito ꝑ sub virtutibus ḡsistit

in medio/ dignitatis vō medium formale
ē ꝓna vō declinantibus informantibus
ē type optimū/ et io illo remoto/ ita no
est vsq; virtus/ type ad optimū existente
non erit/ vii usus dignitatis no esset
virtuosus Q ad 4 de pueris ꝑ dignitas
attribuit ibi milit secm in gpletam
zoiy dignitatis no formalē/ et ꝓ zoiy
completam ꝛc

Ho secundus articulus

Sit ꝓditum/ oz q matiy sit nic
lius dignitate/ melior nāq ē fortitudo/ tra
stilis/ sic aute ꝑ hui⁹ matiy
et dignitas/ go melius ē matiy dgr. ꝛc
Q Item virtuosum est bene uti malo/ q
bene uti bono/ dicit aute aug q ī quibꝰ
bene utitur homo malo/ in dignitate
vtuosior ē go melior Q ꝛc ꝓcedes.
fuissent virtutes in statu innocentie q
ꝓ statum vulnerat/ sed ibi no fuisset d
gnitas/ sed gratiaꝝ solum/ go gratia
ꝑfectius est et melius dignitate Q ꝛc
q ad plura valet melius ē Oz matiy ad
salutē plura valet q dignitas go melior
est Q tm debet⁹ magis primo ē melius
Oz dignitati debet⁹ ꝓ premio fructus ꝛc
tarnis/ quibus exercēs go dignitas ē nobilior
Q ꝛc q similius ē meliori in quo⁹ ē nobilior
est melius Oz dignitas similior ē statui
glie q quia ꝑt in eo in quo ē melius
ſ nitorq; vestile go melior est Q ꝛc q similior
melius ē eo q nubilgretur/ dignitas
gsimilit⁹ quia nubilgret⁹ ꝛc ꝓ. corpa
vii go ē dignitas melior Q ꝛc ex pau q
li: de dignitate. flos ē iste etiam si gra
nis detis alq ornamēti gre sylvatis
illustrior pcedit gre cpi/ go melior ē
dignitas quia Q ꝛc dignitate quia
est q pace sant h ds tps sant h dns
Oi sedm ds trinu q sant h type antiqui
sic quia melius erat/ sant h type
nouū/ sic dignitas melior Oi sedm
ecclesia sic cpiatum/ qr virtutes sint op
timū in type suo hoīs celibatu ostēdit
ns ꝑ fecundū quia abstrahe Q ad 2
ē terra fecunda ꝑ cuius nutritionem
sit fecundus quo ad fructum carnalē

dignitate

vgnitas tam ē scg dicor quo ad furtū ſpi
Cod d vtuosus est bene uti malo ꝛc
ſ bene uti malo ꝙ hic ē uel d de li
nando pſce et h ē melius uel d ordinādo
pmo ne vtr vgnitas malo ¶ Ho no gin
gm Cod d de statu innocēcie ſ ꝙ type o
luclius fuisset ginginē ꝙ vgnitas ꝙ
nion haet vitiū q aperiē annexum uel v
gnitas eq̄uē fruende uitoꝝ pcing sed
no ꝙ alr ē Cod d ꝙ matrim valet
ad plura ſ ꝙ mo valeat ad plura tam
vgnitas effectatus valet ad d qd ē melio
rit illa sc̄z ad salutē ꝑtinet et ꝙ melior

Littera ut ē otra nam

ut ē gtra pceptum ꝙ bigamia est ꝙ
pceptum legis nālis ſ legentiū de illa
gnib⁹ et de pcepto legis scpte ſ no ut ezat
ꝙ affin gnibus ad ꝙ nālit ordinatur
omib⁹ gtubito etiā brutoꝝ sicut et erat ꝙ
pceptum alicui q legis scpte fundamentū
erat ꝙ nulla q fictitio extinsat atrisſpōe
legis nālis ſ mot dt ꝙ fictitudie ronia
bilem introducta ex stulta dispatōe et scrop
uitoꝝ uteri appbatōe maledicto stilus
ſ ꝙ aut erat uel tedra maledictō culpe et
ita peccabat in uita aut pene et ita assic
ē uāledra ſ maledictō illa erat pene no
culpe sic tenuē pene nālis Cod nisi mie
apud hamices pu ē minus ꝙ qui p utili
pli ea finxit uel ostendit hamici peccat
ſ p̄texit culpam ego uitēd publici inu
nit allegando no tollendo totalit arcebat
in stitu ꝙ q tricia q ingalis et vgnis sil
no stant ſ hiltem uotat facilitate volū
rer vtusq actus suum statum seruādi fuisse
uitū ꝙ ego statq legē equat statui emulsito
ſ lo de uel ne mpitate ꝓcedentis no ēqlitate
nunc vxores uir q tribue dnr ꝙ sil vtrū
esse no potaut ſ h q quosdam ve erant
q tribue ſ h q vxores sinu loco vxorum
substitute unde assiri vxorio eis debitum
reddebatur ſ alios ait seruil q p vxores erāt
simp Cod dnr q tribue quia ancille erat
pro post coꝝ coꝝpi ꝙ coꝝ post coꝝpi nio
lent ſ lo dcm ꝓcie vtrosq sua tm pe
nali ſanctur ē mori fame ꝙ ni ita te filius
nitēd ē extra ribo alieno p furtū ablato ego
ui q silr ydolatrico ſ lo in casu duplici
uel ſ q stram maditatis qui venerator

ij dolī mouit uel ꝓt q stram a tentus
qui inde scandalizatur ꝛc D. xxxiij

Nunc scd ostēdit ꝓpositū egit de mat

q in ad tam ordinale et effectū
et finale hic agit de eo q in
ad causam mīlem si quo ad psonas cohā
bitantes sc̄d mo agit de psonis tm omo
illegittimis tm xxxxxx nisi ad ultimū
q Ho de omo illegittimis xxxxxx
nisi ad ultimū pma pte p mo agit
p̄mcipalit de impedimentis antecedēt⁹
matrim q hēnd q hic Ho de impedimēt⁹
supuenientib⁹ p q matrim iam ḡtum q
ꝓpter xxxxx de impedimentis mcedentib⁹
in actu q ſsendi q xxxxxx ultimū pma
parte p mo agit de impedimentis gtub⁹
dam que dirimit matrim Ho de q bus dā
que no dirimit de his ultimo pma
parte p mo agit de impedimēto frigidi
tatis Ho de impedimento maleficij et
maleficij scdo de impedimento furoris
furiosi ultimo pa parte p mo agit de impe
dimento culpe de his Ho de impedi
mento penes

Circa quem⁹ vltimū

de impedimento q magni ni culpe Ho
de impedimento frigiditatis tcio de impe
dimento affectatiōis quarto de impedimento
maleficij Quinto de impedimento furoris
Sexto de impedimento infrigidatiōis ꝛc

De primo articulo

sic ꝓceditur nullū ꝙ matrim nullū de
bat hre impedimentū q in instituti est
in remedū q ꝓpter Sed nonne tū sit
ad finēs nullo impedimento obstante ego
et remedū de tūsue Te matrie sanctis
nullū assignat impedimentū q impediat
sacramentū suscipiendi et dimat ita suscepta
ego uer ni sacramento matrim Et assignat
Te matrim de sui natura ē vinculū
indissolubile ego nullū ē impedimentum
q possit dirimē matrim iam sctū Te
q matrimonialis ē opus dimi vi
ant ꝓpter quod deq q̄rit ho ipo sepet
scpq aut dimi nō potest impedimento ꝛc m

am sit aḡd impedimenta publicorum

xxxam

Item matr̃ impedimentū est in offic̃ etiã remedii. Dz multi sũt impti et officio et remedio / qm̃a nõ possunt reddere debitũ / go tales nõ possunt ꝓhẽ matr̃. Item in oĩ sacrãmẽto gtingit bñ uti. Dz multi sunt qui nõ possunt bene uti matr̃ / qm̃a peccarent ꝓhendo / go multi sunt q̃ nõ possũt ꝓhẽ matr̃. Amplius mr / q̃ infirmitas sunt matrio impedimenta / qz impedimenta boni est malum / malũ autẽ secũm dyonr̃ ẽ infirmitas / go impedimenta matrii sunt infirmitates / go et impedimenta matrio

Item impedimenta matrio attribuũt sẽm gdones singularũ psonarũ. Dicit. sunt infirmitates / go et impedimenta matrio

Q. nichil impedit matr̃ nisi ꝙ ostendat cõm dei uel eccie / vtrũ nõ ostendata sit / go et impedimenta matrimonii. Item lege matrio dz esse tria / go et eius impedimenta. Dicit oĩs effectus qui ꝙstituũt ex certis ꝙ impedi possũt et ipe pot impedire / matr̃ autẽ ex certis humanis ꝙstituit / qme impedire potest nõ tñ ex diuinis / et io impedire pot. Q. ꝙstitudinem nõ matr̃ gdam gñi ut tacẽdi de ueritate vpi / gdam de solepnitate / ita go que gñrant tacẽdi de solepnitate / nõ ceniant matr̃ / et io ex eo defectus nõ dimit gñm. Sed impedit ꝓhendum / Hanc sunt duo. s. medicũ esse / et tps feiatũ non ꝓsq / Nõ solut cum impedit. verum fel ex ꝙ illa vo q̃ gñrant tacẽdi de ueritate ceniant matr̃ / et io hoc defectus impedit ꝓhendum / et dimit iam gñm / hec aut sunt ꝓpr̃ que notat̃ hijs diebus scz uoti / uotum / cognatio / crimen / cultꝰ disparitas uoti / ordo / ligamẽ / honestas. Dicit. Ds affinis si forte coire uoluerint nequibit / Hanc socialem iungunt gnalia / imitã retractat. Horum aut impedimentorũ sufficientia penes ius ex machia tas accipi pt / Nam penes essentiã / que ex gsq̃ pba de priũ exceptis accipit. s. error p̃s / et error gdms / et coactio / penes finalem / que ex duplici. s. gnato filioꝝ educandoꝝ ad cultũ dei / et remedii fornicationis / accipit tia / nam gnãi offm gratiosus se impotentia coeundi ꝙ educationi ad cultum dei / Disparitas cultꝰ ꝙ remedii / eremitas ordis / qua se priat remedio / penes tantum finalem accipit tria / quod matr̃ est gratio ꝓ sendum

Item matr̃ impedimenta matrimonii

ted alio q̃ quam corpm / et quia nã ius tali ope minime ymmutare abhorret / io minime ꝓpinquitas ministerii impedimentũ gnitorum / aut tplex est / vel ꝓgenitorum / vel ꝓ affinitate / vel ꝓ honestate publice honestatis / penes tam ꝙ formalem descriptũ / tale quia matr̃ ex diuina dictatis indissibilis / ni qua tñ ptas corr̃ ex ꝓprie aut tñ placẽdi sen vinculi / tale impedimẽ. s. ordo / ni quo quis tradit se diuo officio et uotum sollempne / ni quo se tradit ni obediam alterius hominis et castitatẽ / ni quo ptatem sui corporis / tradit alii quigi. Q. Quid ꝙ opponit de remedio fe nõ solum matr̃ est remedii q̃ cupie. Sed aliud melius. s. ocietia. Q. Quid de alijs sacrãmẽtis fe nõ ẽ simile / qm̃a ni alijs deq̃ opatur ꝓtinpaliꝰ fit homo et ꝓcul gñcilis ex parte anime / et ex parte carnis / talia sacramenta ecia sunt utiliora isto / io qm̃a multe dant ꝓpinquius et est gñi utilius ꝓmittit nodis pluribus impediri. Q. Quid de uinculo indissolubili fe q̃ tñ dimittit nõ ꝓ dissolui / de q̃ tñ de facto. Q. Quid de ope diuo fe nõ solũ est opus diuũ / sed ecia humanũ / et excepte impedi pt. Q. Quid de malo ni ſuto fe nõ q̃ misebet defectꝰ boni / impedit matrimoniũ. Sed defectus boni / q̃ de nece te requit ad ip̃m / talis aut defectꝰ detinatus est / sic et ea que requirit. Q. Quid de gradibus singularũ ꝑsonarũ fe q̃ tñ gradus simplices ꝑsonarũ ni singulare sunt infinite / in gradibus ꝓ sunt ad ecia numerum ꝛ

Decimus articulus

Sic ꝓceditur / matr̃ ꝓfecto ẽ sine copula carnali / go defectus eius non impedit matr̃ / go nec nupo ad actum illum / go nupo coeundi nõ impedit matr̃. Q. Nec voluntas q̃ndi in uerꝝ / nõ impedit matr̃ ut ꝓz in maria et ioseph / go simili matr̃ q̃ nec infirmitas q̃ndi impediat. Q. Nec ita opponit ordi mysteriorũ matrio. nupo sexus matr̃ ante consummationẽ. Q. Nec precedens. Dz hec nõ impedit matr̃ go nec ista. Q. Nec senibꝰ ꝓpter frigiditatẽ naturalem ẽ in potentia coeundi / et tñ dimittit matr̃ / go ni potentia nõ impedit matr̃. Item in ꝓ minus ad coeundi nõ dimit matr̃ / sic s. quis minus ꝓ simplex uotum q̃ / go nec in ꝓ fe. Q. Nec impedimenta

an impotẽs coeundi impedit matrimoniũ abs fundamento

actitale q̄ pt̄ tolli / nō ꝺz impedire ꝓpetuꝰ
uicinū Sed m̄ pō hm̄g̃ ꝓ rebꝰ talibꝰ
et electuaria tolli pt̄ / uel milari ḡo nō ꝺz
impedire mat'm̄ Cte est viij de fictis et
maleficijs / q̄ sedeni dixit testalis / q̄ fuit prin
q̄m nō pt̄ reddē debitum / nō ē aptus q̄nḡia
fuit q̄m impotitus fuit / nunc apti ad mi-
nioma ꝺfferenda inducit Cte nulla pt̄ se ob-
ligare ad impō le / mat'm̄ uō ē obligatus ad
reddendū debitum / ḡo q̄m nō pt̄ reddē non
pt̄ ḡhē mat'm̄ Cte ii mat'm̄ ē tristatꝰ
ptalis corpis unḡ q̄ngis m̄ alijs ꝺz inn
poteus rōne pt̄ tūc esse potē q̄m nō habet
ḡo nō pt̄ ḡhē mat'm̄ Cte mat'm̄ ē in
offm̄ uel m̄ remedijs / ḡo nīl ꝓsumas nī
q̄nab nō pt̄ esse offm̄ nec remedijs / nō pt̄
esse mat'm̄ Cte mat'm̄ ē q̄dam q̄nḡ q̄ uo
uulḡ obligat alīd ad reddendū debitū / nulli
aliꝰ obligare pt̄ ad impō le / nisi ē q̄ impō
tocumḡ / excludit a mat'm̄ / Hec autē impō dn̄ꝰ
est / q̄dam talis / cui pt̄ subuenire bisecō
medicine / uel etatis uel hm̄g̃ / et hec non
impedit tōlie mat'm̄ / q̄dam aliꝰ petuastri
nō pt̄ subuenire / Hec aut / aut allegauit m̄
et sic impedit ḡhendū et ꝺmittit g̃ tūm sunt
secure / et sic nec impedit / nec ꝺmittit Sed at
tempō dixit tacuisse / nel ꝓbare ita per
aspectum cor̄ ꝺ / uel placuit ꝓsumpta scīa
tenuis ḡhendi cognitando / et bona fide opam
tacitali opam dando / nō se pōsunt cogere
sunt ḡo utq̄ p̄tenant ad iudicia / et ꝓfiter
impedimentum / et tunc ꝓpt̄ periculū q̄clusionis
utq̄ incurrit / q̄ bona fide opam dederunt
nec fuere potuit / tunc uir nisi cum ꝓpinq̄
cor̄ ꝓsonas et scīam cognoscentis / q̄ui de
facilitate incurrit sunt alīd cōfiteꝰ / alīd negat
sunt ḡo nisi probat ad separatam / sunt mulier
si nisi in scribit ei placuit uxore negante
nec creditur ei / ꝺi mulier probet / quid
ḡnūd assentie / credit uiro / cū rebus de mille
in mulier aspectu cor̄ ꝺ uelit placere uiri
nitrum / separatie nō fuit / alīd dat licentiā
ḡhendi / fictitiq̄ sine spe q̄uq̄ reuocabit
q̄ si ḡhendi et sedam cognouit / cogeꝰ redire
ad priam / q̄ q̄ stat certum ꝰ indicando impe
ditus ꝓcuro q̄ erat tale / fuisse decepta
Cte ii de recepta tacuali de q̄ius de
fectus actus nō impediat mat'm̄ / cū ꝺz fuis

pōe p̄cedens impedit / q̄ nisi impedit obligati
ad actum q̄ne ē de scīa mathei / ꝺz actus
non fuit Cte iii de uoluntate q̄ tuendi ꝺz
secure / ḡ uoluntas q̄ tuendi nō impedit ob-
ligationis / sit nīmitas Cte iii de impotentia
recepte pt̄ nō ē simule / q̄ m̄ pō sequens
opanit obligationis solicede p̄cedens uero
ḡfende Cte iii de semibꝰ pt̄ nō ē simule
q̄ frigiditas semi minari pōt alīq̄ bisecō
Sed non frigiditas talis q̄uis / semiꝰ
etiam apparet defectus unde ḡhendi tūc eis
non detinet / sic alibꝰ Cte iii de impō mit
pt̄ impō mit duplex ē / q̄dam q̄ impedit ob-
ligationem ad reddendū tacuale debitū / sic uoc
solennitate / q̄dam q̄ nō impedit / / sic uoc
simplē / prima assistat m̄ pōe sīc et ꝺi impe-
dit mat'm̄ et ꝺmittit / ha nō nō ꝺz
impedit Sed nō ꝺmittit Cte iii de impedi-
mento actitali pt̄ q̄ tale ē nō impedit
q̄ nō tale ꝓpetuꝰ impedit ut ꝺcm̄ est

Ddecim actitalis

Sit proceditur / et q̄ actatꝰ mulieꝰ
non impedit mat'm̄ / q̄nā actatꝰ pt̄ parte
tutele tolli / ḡo tale est impedimentū
Cte ii ꝓsecutem / ḡ simul uiri actatꝰ
tollitur / ḡo impedimentū tale ē / ḡo non
impedit mat'm̄ Cte ii ḡuitas uiriles
ꝺ̄ opponit topice tacuali / sit actatꝰ ꝺz
ḡd ꝓcedit uiriliꝰ impotentie pt̄ ḡhē
mat'm̄ / ḡo simulē uir q̄ multē actatꝰ
sit impedimentū uiriliꝰ mat'm̄ ē actatꝰ / ita
frigiditas ꝺz inde q̄ ꝺp frigida / pt̄ ḡhē
mat'm̄ / ḡo et q̄ ꝺz actatꝰ Cte impō tocumḡ
excludit mat'm̄ / simile nō actatꝰ impotēs
ē ad tocumḡ ḡo tē Cte multē actatꝰ nō
q̄uellit nec officiū mathei / nec remedio
ḡo non ē aptꝰ mat'ꝰ / ḡo nō pt̄ ḡhere
mat'm̄ Cte tūc actatus ꝺistinguendū
q̄z aut tanta ē actatꝰ / q̄ sine periculo ei
aliqua arte subuenire nō pōt / et tunc
impedit et ꝺmittit mat'm̄ / sicut pt̄ subuenire
et tunc nō impedit / nec ꝺmittit mathei
separata nō ꝺz uiriliꝰ sine q̄uis / uiro ꝺ
dat licentia ḡhendi ꝺi aut minꝰ ḡhit
tum alīd et abillo cognitꝰ / aut p̄ossit
sectis fuit ē cognoscibilis p̄uio / et tunc
ꝺz ei credi / sicut nō / q̄uia nō simit equal
q̄ plerosus / et tunc non debet reddi

an actatꝰ uterisl impediat uiro ꝺ

xxxiiij

Ad id de assensu et usu nisi se in illo casu no dz matr̃ solum dz mitti in quo no pt subvenire. Ad 2m de virginitate q̃ hoc sit simile, q̃a virginitas ppa no impedit obligacõem ad reddendum debitum sed actum impedit ppter impossibilitatem. Ad id de frigiditate q̃ frigiditas non est impedimentum a parte mulieris sed a parte viri, q̃a nulli de principio passum in actu illo, sed nisi actum de

Ad quartum articulum

sic proceditur. Videtur q̃ male fecerint no debet impedire et dicit matr̃, q̃ nullum impedimentum dimittit si sit ppetuum sed nullum maleficium est ppetuum, p̃ cum dyabolus p ipsum maleficium vel p actum vel p priuam de q̃sionem ad demum vel per expectissimos cctes et oracões sedz, go no impedit nec.

Item, q̃a q̃ no pt impedire actus alias mirum nãle, sit tonendi ambulandi et hmõi, alioq̃n posset impedire totum usum, go nec actum consummandi.

Item fortius e opus dei q̃ opus dyabol, cum go matr̃ sit opus dei, maleficium opus dyabol, maleficium no pt impedire matr̃.

Item non impeditur actus coniugii nisi impediat potentia, sed potentia copulandi se hñt ad omnes mulieres, go et eius impedimentum, go si maleficium impedit ad vnã mulierem impedit ad omnes, hoc est falsum, go primum. Q̃ sic dicat hic auctor si salvari no potuit, tñc separari debebant, go dimittit matr̃.

Item malus est peior demonibus q̃m hominibus, dz homo pt fieri homini alius impotens ad coeundum et generandum, go et demon.

Item malum periculo magis e subvenibile, dz malum est periculum magis hijs q̃m pgsmit alias ninlicet cognoscere q̃ nisi hijs q̃m nulla, go talis impotentia magis dz separare matr̃ q̃ prima, ergo maleficium magis q̃ frigiditas.

Item ita hõt quida dicentes q̃ maleficium mittit de nouo et dz nisi opinione hominum.

Item q̃ q̃nus sit nisi no tamen dimittit matr̃, q̃ nullum maleficium ppetuum dz tale, sed dicit dicit q̃ impedit de maleficium, sed dicam tale et no dimittit matr̃, sed dicam ppetuum q̃ dicit ad instar hominis, et hoc dimittit matr̃ q̃n p̃cedit, sed no q̃n sequitur maleficium

an p maleficium dicat impedita ad dimittendum matr̃

aut nec alios esse ppenditur, quia alias coire possunt, sed no adinvicem ppetuo et ppenditum, q̃ data opa, no pt solum p tempus. Sed pacto no obstante maleficium, sicut frigiditas fit sic ob frigiditatem, excepto q̃ frigidus non datur licentia q̃hendi cum altera, q̃a frigiditas est impedimentum ppetuum et pacto sepatum no sic redditur go mutuo coeundi dz remittendum matr̃, q̃ tale fuit impedimentum non ppetuum.

Ad 3m dicitur q̃ apponit nullum maleficium e ppetuum et dicit q̃ si remedia no mouent q̃a vel non est homi notum, vel no e licitum. Ad 3m de impedimento alias virili pt sic no pt impedire actus alias virili sine dimissione, sit nec actum consummare, sed simplus in hmõi actum permittit ei ppter malos q̃ntue ro ppetuum.

Ad 4m dicendum q̃ pt, excepta excepta e opus dei no pt id q̃a impedire sed excepta excepta ecclia est opus hominis.

Ad 5m de impedimento potest q̃a impedit pãm q̃ntuq̃, no impedit vitam sed ledendo obligatum sed etiam impediendo usum, et e impedimentum artificiale no nãle, id pt impedire ad vnã mulierem ita q̃ non ad alias vel tollendo ad exercitium q̃ruple ad illam, vel aliter &c.

Ad quintum articulum

sic proceditur. Videtur q̃ frigus no impedit matr̃, q̃a me dicendum impedimenta matrimonij no ponit furia, go no impedit matr̃.

Item furiosus pt reire et gñare, go pt facere totum id ad q̃ e matr̃. s. officium et matr̃ reniendum, go pt q̃here matrimonium.

Item dictis e sanctis est baptizandus q̃ q̃ mens furiosi pt fieri pe baptismum, go insertus q̃ possit q̃hendi matr̃.

Sed matr̃ no dimittit si p impedimentum ppetuum dz de furia no pt fieri tm sic ppetua vel non, go no impedit et dirimit matr̃.

Q̃ matr̃ no q̃hitur si possum des furia impedit q̃ssm, go et matr̃.

Sed furiosus secundum iura nulla obligatõem pt q̃here, go nec obligatum matrimonium.

Sed furia aut segnit mẽm, et tunc no impedit, q̃a pcedit ad go hñt dilucida intervalla, et tunc matr̃ q̃tum no impedit, aut no hñt, et tunc impedit et dirimit, q̃ q̃ssm qui e matrimonium ed, excludit.

Ad 1m, q̃ apponit de rey subtractis impedimentum furie q̃tuc

an furor impedit matrimonium

cōius vebicz ad q̄ sentiendum ¶ Ad 2d dicitu
q̄ndi ꝛc ꝑ q̄nie possit h̄ facē rōnabiliter
facionda non ꝓt se obligare/hic aut in
mat̄o requiritur magis q̄m ꝑmū ¶ Ad
3d dicendū ꝑ non ē simile q̄ma alias
q̄ ibi nō ē causa efficiens sacramēti sed di-
spniens in mat̄o licēo ē causa efficiens
¶ Ad 4d dicendū ꝙ impedimēto ꝓcedēs ꝑ impedi-
mentum effectū nūc habitum tollit ꝑ esse
ꝓtinū ¶ sed impedimentum ꝑ q̄ sen sus
tion oportet ꝛc ꝛc

Dsextum quaerebā

sic ꝓceditur/videtur q̄ mestus q̄
quis sciuerit cognoscit ~~fuerit~~ uxorē sue
nō dirimit mat̄m/q̄ma nullus nō debz
punire ꝓximū pro ꝓcto mīo/sed punit̄ si dimit-
tendo ꝙpt h̄ mat̄m/ḡo nō dz dimi
¶ Item plus ꝓcedit q̄ mi cognoscit q̄s
gneam ꝙpriā q̄ mi q̄sanguineā uxorē
sed h̄ ꝓcessit nō dirimit mat̄m/ḡo m q
¶ Item mortua uxore nō impedit
cum alia q̄ sit mestus sq̄/ḡo mestus
ꝓcedens nō dirimit mat̄m ¶ Ꝫ h̄ impe-
dimentum nō q̄mittit mē ꝓ q̄ impedita
ꝓcessū/ḡo nō dirimit mat̄m ¶ Ꝫ hoc
p̄ cognoscat q̄sanguineā uxoris vel sōror
ḡhibitur affinitas mt̄ ipm̄ et uxorē/sed
affinitas dimittit mat̄m/ḡo talis mestus
dirimit mat̄m ¶ Ꝫ ꝑ q̄ne q̄s ꝓcedit
ꝑ h̄c ꝫ ꝑmittit ¶ ap̄ ꝛc vi ꝫ iste ꝓcedit
q̄tra mat̄m/ḡo ꝫ ꝑmittit in mat̄o/licet frat
allegitimū q̄ ad mat̄m ¶ Ꝫ mestus/q̄s
q̄s cognoscat q̄sanguineā uxoris/cantō-
mittit ad mat̄m/et tunc solūmō ꝙpositā
ꝓcedencia/et dimittit segnens mat̄m/nō
tam rōne ꝓcis ꝓcī/sed rōne affinitatis q̄cte
cadit post mat̄m q̄sūmati/et tunc non
dimittit mat̄m iam q̄tum/sed tñ talis
reddē ꝫ/sed nō exigē debitum/quia nō
ḡheridum/post mortē uxoris impedit/
ꝫ nō dirimit q̄tum/nō tñ ꝫ sine ꝛcte
licencia q̄si ser̄ licencia dari ꝫ/si timet
eius periculum ¶ Ad 1d dicendū ꝑ
non sit h̄ nī penam uxoris/sed magis
viri ¶ Ad 2d dicendū ꝙd q̄sanguinea ꝙpria ꝑ non
est simile ꝙ q̄nis ibi malū sit ꝓcīm
sed nulla ḡhibitur affinitas mīt virum
et uxorem ¶ Ad 3d dicendū ꝙd de uxore mortua
ꝛcte ꝑ talis incestus nō impedit et dimit
mat̄m solūmō rōne ꝓcīm ꝓcī ꝑ mag
rōne affinitatis unde nō dimittit mat̄m

An mestus impediat matrimonium

tum q̄ magis nullus/sed cum affinitas
ꝓ dicendū ꝛc sibi affinitatis impedimento
contractum ꝛc

Utrum voto ꝛc male

¶ Ꝫ tria sunt ꝑ quę matrimonium ꝑ
2o/inuinitatis nō fuerit ut viri dissolut
¶ Ꝫ quia vir nō ꝓt reddē debitum/mancat
in mipti ꝛcto/q̄ iste qui nō ē frigidus
¶ ꝓt q̄ ꝑ iste lo. qui vocat frigidus ē
nec in ꝓcto/primi rei ꝙpter tenacitatē
q̄tra testes non mirandum n̄ de credulitate
ꝑ nimietatē h̄ dicendū q̄ ad rectitudinē
sine sin plicitā ¶ q̄ ad impōsin
alicui q̄ penā ꝓcribus ꝛcq̄ siliari/dicendum
q̄ si reddit ꝛcō ꝓ se mutuo cognoscendi
debent recōsiliari ꝑ h̄ nimis ꝛcō ꝓ
cognoscendi alias ꝓsonas nō se inducē
ꝓ q̄nis ꝓsint alios q̄ruscā/nō tñ ꝫ
sui esse ¶ Ꝫ q̄tum fuit nō ꝓcessit q̄ma
non tenet mat̄m ¶ ꝑ hic intelligitur
q̄ q̄tum fuit ꝛcō fugiam vel aū/nec
ꝑ uxori ꝫ licitat debitum ꝛcdē ¶ Ꝫ nulli
ꝫ ꝙpriā nisi sua sine culpa sua ꝑ
nimiā lo. i. ab uxore debitū exigē/non
licet ei/sed reddē tenet exactum ab ea
vel ab ꝛcgatum ei hoc ꝛc

Di. xxxiii

Hec ecia notis sunt de impedi

mentis antecedentibus ¶ Hic
agit de ꝓximis tribus/q̄ ꝓximo
ꝓximo/an ꝓpter adulterū liceat
q̄ uxorem dimittere ¶ Ad o an liceat dimittere
alterū duōz/si q̄s ab altero an adulterio
cum adulta ꝓpter modum loq̄ndi ¶ Ad
quod/sic ꝙ ꝓma ꝑ ꝓmo ostendit ꝑ ter-
q̄ tam loq̄ndi q̄ frigidē dimittere ¶ Ad o/ꝙ
q̄ dimittere ꝫ abilla causa sibi esse
si nō sit ex ꝑte ꝓmo detinat ꝙ
dimittere ꝫ q̄tum/nec dimissam ꝛcq̄-
siliare ꝫ q̄ quę ¶ Ad o oppōit ꝙ nō li-
ceat ꝛcq̄siliare/dicit cum ꝛcbarme ꝛcō

Hic queritur ꝙ

vtrum liceat viro uxorē dimittere
causa fornicationis ¶ Ad o vtrum teneat
h̄ ꝑceptū ¶ Ad o an ꝓssit dimittere ꝑ ei-
mittere sine iudicio ecie ¶ Ad o vtrum mulier
ꝓssit similiter viro dimittere/quinto an
ꝓssint uxores/ꝓssint alii nubere ¶ Ad o
ultimo ꝓssint nec clam nec palam ꝛcq̄siliari

xxxv

Hd'nuz xxxaaliz

sic predicitur fori q̄ no liz mirū
vxorem causa fornicacōis dimittē
q̄via non dz reddi malum p malo go
no dz vxor dimitti p fornicacōe ℂ te
maig est petrus q̄ vxorē fornicat q̄ q̄
alia tm go si scoz inta no dz si mor-
tua an penia tasu ex maiori culpa simili
mq̄ pt in sio exemplari ℂ te magis ē
principale in mat̄o bonū plis q̄ bonū
sibi sed pt̄ defectū plis si pt̄ stellitate
no dz dimitti si go multiplicq̄ pt̄
defectū sibi si pt̄ fornicacōm ℂ te ma-
iaz ē pollucō grāue et cōis in sodomia
q̄m in fornicacōe Si go pt̄ sodomiam
no dat inta q̄nqz pōsse dimitti melius
mq̄ pt̄ fornicacōm ℂ te maioz ē for-
nicacio spūalis q̄ carnalis Dz pter-
spūalem non licet dimittē sed multiplicq̄
pt̄ carnalem ℂ sed pro no licet
viro dimittē vxorē excepta causa for-
nicacōis go pt̄ tam fornicacōm liz
ℂ item sed no scdm sed no dz sibi grāde
go adulter q̄nqz debitum sibi reddenti
no dz debitum reddē go pt̄ dimitti ℂ te
no pt̄ fornicacōm occulta liz dimittē
ℂ item no pt̄ fornicacōm p̄sumptā dz
fornicatorem sed licet q̄nqz dimittē ℂ te q̄nqz
dimittē ob fornicacōm confessum de ex
nali cognitōe in ordine adulter sibi vel
h̄ manifestū et in forma iudicis fidem
h̄ mantē sed no in casibz in quib̄ no licet
dimittē q̄nqz nec no ē culpa adulterū
nec ab ingit culpa altius q̄nqz no liz
dimittē sm̄ tam vij casq̄ in quib̄ no
licet dimittē q̄nqz fornicatricē sm̄ no
est ℂ si pt̄ vir q̄ vult fornicari ℂ cetus
si vpendet p̄stinit cam strictius ē credens p-
babil virum sm̄ mortuū sibi melius esse
et mira velenitate status abillo recessit ℂ q̄to
cum abalio cognita est sub spe viri sui
quē putabat vtrum sm̄ ℂ tanto q̄ ab
alio h̄mit vi oppssa et integre de vi ab
soluta no p metum ℂ quanto q̄ negligit
cam si post q̄missū adulteriū nec pn̄te
adulterem retinuit ℂ quanto cū fidel
a baleo q̄nqz infideli dimittq̄ si vltra
sui seo dimisso alio vbit et p̄cari vel
obsequio ad fidem trahitur p̄ certius cū reci-
pere ℂ ad id de reddite debi q̄ no
licet dimittē licere vnde ℂ pt̄ correctoz

an liceat vir vxorem dimittē ea fornicacōe

p̄ oriū et emendacōm pte infamie et scan-
dalum vitandum liz h̄ nō hoc ē malū
p malo reddē ℂ ad id de vtraq̄ fornicatōe
pt̄ q̄nus maig sit petrus vel mq̄ sit correc-
tioni q̄ alterius q̄nia q̄nia pt̄ q̄ p̄pter
delentur ℂ ad id de bono plis pt̄ q̄nis
mat̄m magis ordinate ad bonū plis q̄ p̄
fornicatōe magis ē q̄ vnita matrimonio q̄nq̄
stabilitas pt̄ fornicacōm naz nunqz fit q̄nqz
pt̄ stellitate no ℂ ad id de sodomia pt̄ q̄
sodomia nomē fornicacōis sacre accepte
in scriptura sacra nec ex ipsa nomen pt̄ im-
puritatē venis ℂ ad id de subtractione
spūali pt̄ q̄nus sit maig petrus sic vel tm
est magis q̄ vnita matrimonio q̄ nam vt alt
q̄q sic miles peccat in alienam suam non
est pollutio vitio sed vxoris in qua peccat sua
pollutio ē vitio sed hinc ē q̄ no pt̄
p̄pter fornicacōm spūale sic dimittē sicut
pt̄ carnalem q̄nia pt̄ spūale aliquis
dimitti pōt sic no nec stricte sed vt scā-
dalum q̄ si eius petrus nupserit pt̄ sed etiā
q̄nqz scandalum ℂ ad id de occulta for-
nicatōe pt̄ aut vel occulta ē fornicato
q̄ no pt̄ patere in iudicio et timet no liz
apte dimittē pt̄ scandalum Dz occulto
debitū ei negat pt̄ si roget iudicē eccle
em no q̄ stat de fornicatōe sed vt patet
et timet ea patere liz ecce modo ℂ ad
de effusione seminis pt̄ hoc ē effundere sed
suspicio q̄dam levis sit vt videt q̄nqz
lectum cum vxore respecto q̄dam patēs
q̄ nusq̄ cum loco et tpe suspecto simul
cognetē cum vxore suspecto q̄dam moleta
q̄ miscet nupq̄ cum vxore sola
que suspecta talis dz ea patere videt
patere fornicatio sed ob q̄ q̄ficit adhere
fornicatōi q̄ hac sola licet q̄nqz dimittē
non p alias duabz ℂ

Hd secundū articulū

sic predicit fori q̄ teneat talē dimittē
q̄ma ot̄ espōs sit credelis et iniq̄ est
q̄ eam dimittat sit casta sit sterilis et impi q̄
q̄ zelet nolle trem go te eam dimittē
ℂ te no q̄ cum multi q̄nqz vxore fornicando
se sepeliant no dz tam ne mlo q̄ sub
vxore debeo esse faciat go te eam dimittē
ℂ te nec te vxorem tuā pt̄ cum sit casta nec
vxoris pt̄ q̄ nō q̄ nulla q̄ fornicaria
corrigi q̄ separata alterius go te dz eam
alterius sue separare go debet eam dimittē

a tenea hor fare ut dimittat adulterū

¶ Tē m̄ qm̄ q̄ sentit peccatū peccat/ sed
mr̄ no abhorrendo vxorem adulteriū m̄
q̄ sentīe peccatū/ go peccat ¶ tē 1° cor
vi° qm̄ adhēret meretrī/ vnū cor9 efficit
¶ hoc no p̄ fornē mortali peccō/ go
cum vxor fornicans fit meretrix/ no p̄
ei mr̄ sine adhēre/ sine mortali peccō
/go tenet eam dimittē ¶ 1° cor vij° et
q̄so q̄ dom9 p̄mittat ea fornicatōē di-
mittere vxorē/ go no p̄cipit ¶ tē per
culpam alterius/ mr̄ no admittit mō q̄
hēt in vxore/ go p̄ eam retinē/ et alia
debitum petē ¶ tē mr̄ no tenet9 q̄ndo
ī velit/ sed dimissa vxore tenē q̄ndo
/go no tenet9 eam dimittē ¶ tē mm̄ ſſ
p̄ licēcē ī mria suam ascitā remittē
/go vir p̄ adulterium ab immria mī se re-
missa absoluē/ go p̄ eam retinē ¶ tē
q̄ nigra formicatō aut e occulta q̄ plu-
rōn p̄/ et no p̄ talē formicatōē dimit
ti no p̄/ p̄ ſtm̄ dm̄ aut e manifesta
q̄ne plurōn p̄/ et tenet/ aut septa ſſ
correctō mr̄ vel in ſpe aut p̄ senectā
in malicia/ in p̄mo casu/ licet vxorem
retinē/ qr̄ separatō ad correctōm multa
est/ pcha de corrigens no de necitate
requirit9 de correctō p̄cessit/ in ſcō tali
non licet retinē/ nisi vellat9 correctōm
negligē ¶ ad 1m ſc̄d et 3m p̄ legit9
sup̄bi impenitētē/ no ſr̄ correcta/ nam
si correcta est/ iam q̄uētē fuit/ no p̄
¶ ad 1m de correctōne p̄ē/ de cui9 alius
modo correctōnis lemor. s. verbis et verbis
q̄ri modo si sufficit ad correctō/ no oz
istum apponē ¶ ad 1m de q̄ssō p̄ē q̄ri
ta prudentē retinet/ nidicū q̄ senture
percutiē ¶ sed no q̄ri retinet correctā correcta
¶ ad 2m 1° cor vij° p̄ē p̄to correctā
idem no est metū ¶ sed rōsta tē

De tertio articulo

Sic p̄cedit9 ſm̄ q̄ sine nidicio
eccē p̄ſt grāue formicatōē dimittī
/gnia p̄ dom̄ indicium/ no oz expectāre
nidicū hōnis sed q̄ aūt nidicauit ob
formicatōnis crīm̄ grāue posse dimittī
aut p̄ p̄p̄ta/ go no oz ſr̄ h̄ nidicū eccē
expectāre ¶ tē aut 2° de q̄ ioseph
mr̄ male/ cum eēt mysta volunt eccē
dimittē cum/ gnia nidicit cum grauida
/go licet q̄ndo formicatam eccē dimittere

mittē sine nidicio eccē ¶ tē si p̄to for-
micatōm debitum ei redd̄it/ ſſ imm̄ ir-
regularē efficit/ nec p̄ eum dimittere
accusare/ go licet ei dimittere p̄ca antecedē-
tia/ debitum denegare/ sed dimittere
¶ tem p̄ma accusatō nisi p̄cessit ad sēn
tentiam recepit ¶ sed si mr̄ nesciret hoc
casu q̄ tangente p̄oitum suū si sciat
divortij reportaret/ go no oz nisi debere
go nec publice accusare/ go nec aucte
sua sunt nidicio eccē cum oz dimittē
¶ q̄ difficilius oz separari mat̄ q̄m
q̄ualibz ¶ sed no oz ſſ̄ in occulto
aucte eccē/ go multo m̄q oz in occulto
separari sine nidicio eccē ¶ tē milg in eccl̄
eccē ca oz cē actor et nidex/ go non
licet viro aliēe sua sibi in divortij
serve ¶ tē repudiū legit/ no licebat
ſ̄ sine nidicio/ nidicio cessante ¶ sed
de tē m̄/ go m̄ q̄ nec divortiū cessante
licitum debeat ſ̄ sine nidicio eccē ¶
vxor fornicatrix dimitti p̄ē p̄ explicit
saltē q̄no ad thorum solum/ sc̄a q̄no ad
thorū et cohabitatōm/ p̄mo no mr̄ vxorē
detinē fornicatōē q̄ stat9/ p̄ē aucte sua
dimittē et debitū ei negare/ nisi quādo
q̄ appellat9 aucte eccē/ et reddendo ei nichil
tenet9 de debitum/ dicit nota irregulāritatē
et q̄ſt sibi p̄ iudicium accusationis/ sed
dedo no p̄ q̄ p̄fessionē eccē nititur nota
irregularitatē ¶ sed no q̄rit9 ex p̄ma
accusatiōne ¶ q̄o no licet mr̄
dimittē vxorem sine nidicio eccē/ talis
no dimissio de morte nocet9/ io no licet
duxerit p̄ nisi nidicio eccē ¶ ad 1m
de nidicio dom̄ ſſ̄ q̄ſtionis dō debit legē
gr̄alem/ no tamē dedit sniam/ de hoc
tō s̄ inq̄rit ¶ ad 1m de ioseph ſſ̄ q̄
ipse violabit eam dimittē teneri ſ̄ sperā
sed tamē ea se reputans nidicio mī
dāt dē q̄ no ē simule/ q̄nia m̄ nidicio
ſynagogē agebat9 ad lapidationē fōr
mitrix q̄ mytis ¶ sed m̄ nidicio eccē ad
correctōm nec ſc̄patōm thori ¶ ad 2m
de ſm nidicio ſſ̄ no tenet9 reddē nisi p̄
citatum q̄ pellit9 et timet no fit ei p̄iudicium
in accusatiōne ¶ tē meret irregulāri
q̄nia irregulāritas subsum tē ſ̄ſpicit
q̄nis ā licteat ei debitum no reddere

xxxv

ung tñ licet pblice dimittē ppt̄ stan-
dalum ¶ Ad 3 de nisi ꝓpter
uxorem deadultio actusate pt̄ dupliciꝫ
aut in iudicio secular et tunc agit ad pe-
nam legalem et ꝙ credē in scripto aut
in iudicio eccliastico / et tunc nō ꝙ credē
in scripto quia agit ad separacōm ne tm
affectus ꝑpetuus sibi ut ꝓ tales simꝫ
pbandi seu definiendo in ꝓbatione ¶ Ad
2d et correctōne sufficiat ꝑ id nitit̄ur
quia agit de iure p̄mo de nutritura
nō p̄mo significatiue vel actusale
de nutritura quātūcūq; ut mō ce in
ce. v. de actib. equalib. et qui in fi. ꝙ
credē cū tatua aduersus nigrū credē cla
mosa nisi mō ad actum ꝓcedendi ꝙ
ꝙ credē in scripto ꝛd

Sequitur articulus

sic ꝓcedit̄ sm̄ q̄ uxor nō possit
uirū dimittē. quia diuortiū in se nō-
na sortit̄ effectū repudij ut ꝑ ibi se. ut
ꝙ ibi. ff. ut ꝑ ibi se. nō licebat uxori
uirū repudiare / ergo nec in nona licet
dimittē ¶ tē plus ē ꝙ legem nature
quia una nulli licet plures uxores quā
eq. / ergo plus peccat nulli se alii tribe-
do q̄ ut / ergo plus ꝙ ꝑ ¶ tē plus
nocet uxori adultā uiro quā econ. q
quia statuit hēdem ex alicha copla
ergo plus ꝙ ꝑ ¶ tē diuortiū nō dirit
est ꝑpt̄ correctōm ꝙ uxori nō ꝙ uiri
correcti ē mō eq. / ergo uxori nō ꝙ uiro
dimittē ꝙ eq. ¶ maior est fragilitas
mulieb̄ q̄ uiri / ergo mg peccat / ergo mg
ꝙ ꝑ ¶ item ꝺ q̄ ē hic q̄d nisi
ꝑpt̄ hoc reddit ad fermas nō ui-
mulieb̄ adulta dimittenda ē / et nūq̄ meret̄ q
teneꝺ q / ergo uxori mō fornicante dimitt̄ licz
¶ he ꝑ tā diuersi uir et uxor adequa-
lia iudicat̄ ¶ sed nō equali censura / ergo
sic licet uiro uxorē dimittē ob certū
fornicationis / ita licet uxori uiro / plus
tamē peccat mulier q̄ uir ꝙ matrimoniū
uno modo / q̄ uir / alio modo equaliter
quam mulier plus peccat q̄ bonū plus
ꝙ ꝑ q̄ bonū fidei equaliter peccat ꝺ tertio
set quia hoc ē causa ꝑ se sufficiēs dimit-
tendi / nō miste loc̄ ꝛ dimittē ¶ Ad
ad decretales ꝺ nō est similis de regu-
lari ꝑ mittebat ꝑpt̄ hominem tutā

o uiri possit similiter uiro dimittē ob fornicationem

cuiq; mali erat periculum ꝑ uiro q̄
ꝑ mulier ¶ ad 2 diuortiū dimittit̄ ꝑpt̄
filii fructum ad q̄s tenebam equaliter
tenet̄ ꝺ ¶ Ad 3d quia plus ē ꝙ lege
ad ꝑ q̄ uis quo ad alios ēq; tantum
plus peccat mulier, tñ simpliciter plus peccat
uir ꝑpt̄ humanitatē rationis / et q̄ ad ꝺ pertinet
moribus ulterius ꝺ tñ sufficienter peccat
quo ad penam separationis ¶ Ad 4d ꝺ
timuit ꝺ ꝑ q̄ nō quo ad hoc plus peccat
mulier. ꝺ tñ sufficiēter peccat quo
ad penam separationis quia tam grauiter
sicut thori ¶ Ad 5d ꝺ correctōne ꝑ uiri
sit uxori correctorem q̄ natum nō ad
ꝙ publicum et iudiciale / nec hoc
ꝑ alterum ꝛd

Sequitur articulus

sic ꝓcedit̄ sm̄ q̄ ptā uxor
tenet̄ uiro alii mihi ꝑ sit / nulli enim
tenet̄ ad petitam q̄ tacitam / tñ ꝙ uxori
ꝑ fornicationē ꝑ sensualitē tenet̄ ꝑ
ꝑ petitū dimittere sm̄ q̄ ꝑ sit altera
dutiē ¶ tē petenti nō ꝙ sui iudicio
ad petendū ꝙ ꝑ si dimissa nō ꝑ
alii nubē / dat ei iudex ad petendū
ꝑpt̄ diuortiū / ꝙ nō q̄ ꝑ alii nubē
ergo multo magis petenti dimittenti ¶ tē
dicit peccatum dimittit uxorē / et alteri
ducit / except̄ ea fornicationis necessitat
ergo ꝑpt̄ simile remissum ꝑ alteri ducere
¶ item nō tenet hugo quidam in abrē
dalis debitum et ad cohabitandum / ꝺ
ꝑ diuortiū absolut̄ q̄ absolui ꝑ terre
ergo uinculo absolut̄ absolutus debet ꝑ
alii nubere ¶ ꝺ 1 ꝛ ꝑ uir ꝑ ꝑ nō ergo
sed ꝺ q / uxor alia nō ꝺ ꝙ
si discessit mane ~~mittit~~ nō ꝑ
alii nubē ¶ tē alia ꝑ ꝺ bona gui-
tali / similiter nisi nisi ꝺ quitale ꝺ
tulum / q̄ nec separari / nec cum alio quitto
ꝑ sit absque / ergo ꝛd ¶ tē si alii licet
nubere / ergo solutus mat̄ ꝑ abut̄ q̄ / ergo
etiā adulta ꝑ set ꝺ hoc / ergo ꝛ portet
licitum ꝺ petere / nō ¶ tē duplex ē separa
matrimonii / sc. q̄ ꝑ ad uinculum / aut q̄ ꝑ
ad thorum et cohabitationem / ꝑ ꝙ separari / sic
ꝑ impedimentū ꝺ credentis / et tunc licet ꝺ ꝙ
alii nubere / sicut nō / nō ꝑ uiam / ꝑ sicut
impedimentū ꝑ ueniens ¶ ꝺ ꝛ tertio

uiri ꝑ ꝑ diuortium uir alii nubere possit

vod sr̄vemens/sepat qm̄ ad thorū/ no sepat
qm̄ ad vinculum/ vnde no liz alteri
mīb. ¶ Ad 3d de tribone ꝑ nulla ꝑsē
tenebim ad ꝓpetuam q̄ntcūq; ei velit
dz ꝓ amīs et nō tenet tenerī. ꝑt si vxor
/ dz
cōtrahat cū tribone mentabile et sibi
q̄ntūcūq; in ꝓpōto ¶ Ad 4d de ordine
ꝓcedendi. dco magr̄ ꝓtendi. Dicit
tū volt corrigi. melius ē op̄ ꝓcedat
sepata amīco op̄ cum vxore ¶ Ad 5d ad
ꝓpr̄ ꝑt excepcōe vltīm ad partem
dr̄i. ad dimissionē nō ad totū. dcm
¶ Ad 6d de ab̄ obligāde ꝑt op̄ nūs ab̄ ta
sit absolūt debiti vnctūr̄ tñ obligatꝰ
manet. dco necessitate ad agendū exi o
sic op̄ aliquis fecit alii ꝓtm̄ debitum manet obligꝰ
dco necessitate scīm̄ mra ꝛc

Decimum articulū

Sic ꝓcedit⁹/ dicit op̄ nō ꝓsumit zcog
siliari q̄via ut dr. ca. cū. q. iiij q.
semel. dcm̄ dissentit dicit illa dz ratio
ne zcūctari/ sed post suam dnoz̄ij
dcm̄ latam/ non ꝓgredit ad q̄ntū
¶ Item vlḡ pot̄ tribuere nōne/ alter
inuito/ go vinū nō ꝑtinet ad alū/ go
si accederet cōmixtio/ humidū cor
rūpat vinū nō suum ¶ Ite ꝑ ad in
dignū recipiēt. dcm̄ ut dicit/ go ire
pudio legali/ nō potat fi zcogsiliari
go. nec a simili op̄ nec ad dnoz̄ecū eccia
stico ¶ Ite dicit sic ꝓcedit si dimittit
humili fēm̄ nimiū/ potī zcogsiliari volūt
nō pot̄/ go ꝓ dnoz̄ij nō licet zcog
siliari ¶ ad illud dicit. 1. corp. xxij q.
si discesserit quare ad mypta/ aut nisi
sic zcogsiliari/ go re ¶ Ite homo dz
mulam dulam imitari dz deb⁹ zcog
siliat sibi sponsam formicantē/ et pec
centē. s. cham/ go ē homo sibi debz
fateri ¶ Item cessante re dz cessare effec⁹
go cessante culpa fornicatōis ꝑtinaz
dz cessare effectꝰ fornicatōnis ¶ Item
nūr nō tenet ad ꝓpetuū q̄ntūcūq; go. qđ
zcogsiliet sibi vxorē q̄tūcūq; tenear ꝑt sibi
vxorē zcogsiliare ¶ Item si mr̄ grauē
dnoz̄ij fornicatꝰ ēet/ dnoz̄ij ꝓpe
dire tm̄/ go si ꝓgnans fornicat⁹ indeb⁹
op̄ dnoz̄ium debeat zcūctari ¶ Ssi ꝓtm

dnoz̄ij/ sunt vxor rozretta ē dcm̄ ꝓtm
/et tunc vir ꝑ cam̄ b' zcogsiliare/ sunt
nugat nec dr̄ gibus/ et tunc nō debz
sm̄ ratiōnē m̄ q̄ro ꝑ/ aut ego q̄ro dat
m zcogsiliatōm/ et tunc dz fi zcogsiliare
/ aut dz dissordat/ et tunc nō dz si
zcogsiliare/ sunt alle q̄rerdat/ alle nō/ sunt
go mulcrens petit ad zcogsiliari nocē-
tem/ et tunc si nō dimittit sunt
dz cogi ad zcogsiliatōm/ sunt nocēns
petit nūocēte/ et tunc nō dz cogi/ sunt
nocens petit nocētem/ ut mulier q̄ pūs
cāt fornicata mīscetur post dnoz̄ium
fornicatū est/ sunt eq̄/ et sic dz cogi
¶ Ad 1d de renūciatōne finē ꝑt finā
finit ꝓmissa nō ꝓcedat. vñ liz sr̄
sede ꝓcedere cum effectū ipa nō
renūciet ¶ Ad 2d de gratificata ꝑt si ma-
ritus volt renūciare nocētem nō ꝑt ea
mita q̄tūcūq; uolue. vnde lasciet
ius ni eo ¶ Ad 3d de repudio ꝑt aūc
mulier dimissa dicet mihi alteri
potat zcogsiliari/ sed pastor nō. ex ma-
ior ecclē mē cōb cōiuga ody post ēp nō
ꝓpt odm nō ꝓmissa fiat/ separato ꝓ
ꝓpt ih ꝓhibet zcogsiliare admittand
homicidā ¶ Separato nō m̄ nona lege
ꝓmittit ꝓ timeri q̄ q̄nqz sedq̄ q̄nqz si
fet in illo ꝓ ꝓmissa cessante ꝑt si zc-
gsiliare ¶ Ad 4d ꝓ. ꝑt ꝓ q̄ legitim
m̄ repudio legali/ sed m̄ dnoz̄ecū eccia-
stico ꝛc

Littera grauiꝫ ēcos

ꝓsiri/ q̄ manus ꝓiculum et dis
mī. nunc de adulterio mulieris ꝑt
q̄nd mulier magis ꝑcedat/ ꝑt ꝓiculū
plus alienet simpl̄/ mīr magis ꝑt
hō nancta cōmis/ patrimis ē tuc ꝓtu-
dimus. q̄m celat/ q̄tra ꝑt ꝓ om̄ fidel
est q̄m celat. omen dimīti ꝑt celare
dnīe m̄ ꝓmissis correctionis malū
est/ m̄ sꝛportandz infirmitatis hom̄
zcogsilict. hmr/ q̄nt⁹ op̄ mr̄ sit si ꝑ
errorē lata ē sna q̄ minuet ministeꝛ
et ea dimissa mīr religiosū mīnist
et ꝓfessus/ vel m̄ sacīs ordinib⁹ ꝓmo-
motus/ illi reddet̄ ei ꝑt nō redda
est vxor adh tribuna/ op̄ si nō actu mīscet

dn̄ possunt vgchan⁹

q xxxvi

Qz ci nup reddi / si de errore constat fit ita
tamē ut debitū reddat Qz nō exigat
qm̄a qp̄m̄ m̄ eo fm̄t / votum solempn̄i-
zant / Dolet ḡri Otieuh qp̄ qdam se
si vi cnīa / qne inpedit mat̄m̄ ḡhēh
sit mestus / nit fecto grugis / rapta spō-
se aliene Item suscepto filio
de sacro fonte / ad mīdiam. mat̄ fect
nit fecto ybi fuit solepnis p̄nia dēh
cnīe dīm̄ qp̄ dim̄ durauit hm̄ tamē
talia si dispensatum fuerit nō sunt que
dirimunt iam ḡtim̄ q̄ sunt ta spūm q
rasus e / cum adulē uel adulta / mīmor-
tem legitimi matrimonia dīt postmod
ḡhent / Item dum cum adulē et adulta
q̄ stant ḡ fil̄ minēte legitimo q̄mque
qp̄ post mortē cnīs ḡhent inocentes
Tertius cum nō solum ḡ fil̄ sunt
Qz ecia de isto dīmunt / hic aut mīs
vtroq̄ scīente inped̄mtū / alias non
fm̄ hēs nō talis / nō dispensatum / si
a papa vē

D. xxxvi

Vir de cognōe
post cōit &
inped̄mtis antecedentib⁹
mat.m̄ ḡhens / et de hoc

mentib⁹ ptq̄ q dum sic agit de impe-
dentib⁹ m̄ ips gestu / sic error g dōnis
fet p̄mo agit de impedimto fil̄is qdā
Ho qp̄ q̄dam ep̄s hēs p̄mlq̄ d̄ nich
differt a seruo et iiij / agit de impedi-to
p̄ filiis etatis / Hō sciens est fm̄ p̄ma
parte p̄mo ot / qp̄ error p̄filiis q dōnis
impedit mat̄m̄ Ho inquit an mīs
seruos possit ḡhi mat̄m̄ / ḡntur / sto ot
qp̄ nihil p̄ueniens / nō dissolut mat̄m̄
q̄ etas fm̄ ha pte p̄mo dēmat / q̄a
etate possit ḡhi mat̄m̄ / ḡter etas Ho
de etate ḡhendo sponsalia Item spon-
salia fcō ponit zeda p̄titulā dm̄ p̄missop
Quo ista vē

Hic quer̄unt duo Ho

de impedimto fil̄is q dōnis Ho
de impedimto p̄filiis etatis Circa p̄-
mm̄ q̄runt iiij or Qp̄mo si q dōnis error
impedit mat̄m̄ Ho si seruus p̄ḡhē
sine ḡsso dm̄ Tertio si q̄ritio p̄ seruū
seruitij Qm̄to qz penitis q dōnī Qz sacm̄

partus vē

Hō p̄mus sic procedit

Qp̄ qp̄ error q dōnis nō impedit m̄m̄
Qz cum q̄ris ḡhit cum liba / credens cam
ancillam / nō impedit mat̄m̄ / ḡo error
q dōnis / non impedit mat̄m̄ Cte tolla-
bilior e m̄ q̄mte q dō fm̄lis fm̄ lepre
q̄alitas / sed error q̄alitatis lepre / non
impedit mat̄m̄ / ḡo a fortiori error fm̄
nichilis Item sic dm̄ est supra q. 2. cap. 4o
q. 2. ppe / error fortune / nō impedit m̄m̄
Qz seruitus ad fortuna ptinet / ḡo error
p̄ seruitus nō impedit mat̄m̄ Cte peior
est q dō sentētia spūalis / q̄ dō fm̄lis
est dīa li / ch̄ cōēlis / q̄a seruus e hōis
sed error seruitutis spūalis nō impedit
mat̄m̄ / ut si ēdūtum bona mīb⁹ / q̄ne
mala est / ḡo a fortiori error seruitutis cōis
Item seruus p̄ e legittima ad con-
sentiendum / ḡo addito q̄ fuit p̄ vba de p̄n̄t
fit cum ea vō m̄at̄m̄ / sed error q dō
q̄ sensum nō excludit / sic nec error q̄li-
tatis ante fortune / cum sit ēt a cōil p̄ e
/ ḡo nō excludit mat̄m̄ Q. Quia tunc
q̄ tā error p̄ e / ch̄ error q dōnis impedit
et dirimit mat̄m̄ / sic dictum est supra
eod. q. ppe / ḡo ad Item error ārta
subalia impedit mat̄m̄ / sed error q dō
est error tā subalia / tā inimicabilis tēz
sed dog p̄ seruus remāet in seruotis p̄tib⁹
ita q̄ vna q̄m reddet debitum / ḡo hic
error impedit mat̄m̄ Item nō debet
q̄s p̄ri sine culpa Qz si error q dō
nō impedit mat̄m̄ / et vxor p̄mitt̄ sine
culpa / et in ple / q̄ne h̄ na hastiludm̄ / et
m̄ sc̄i / q̄ri debito frustratur / ḡo ei hoc
esse non debet / seruitutis error impedit
mat̄m̄ Item error in his q dirē
opponit bonis mat̄mō / impedit / q̄m
Qz error q dōnis opponit directe tā bono
p̄lis / q̄m̄ bono fidei / q̄ bono inseparabilitat
q̄a p̄les nō e m̄ p̄tate pentis ad
religiose educandū / nec p̄ reddē dnō
ip̄m̄ a crupante / nec naīe debitū / nec
p̄ nīm̄ sibi m̄ q̄ne cum vxore / q
dog p̄ ip̄m̄ vesse / ḡo error q dōnis
impedit mat̄m̄ Qz error q dōnis
tpore essent melioris / nt cum q̄s
ch̄it cum liba / q̄ credit ancillam / sanit
tūc / nt cum h̄ mīs q̄ hit cum ancilla
q̄m credit libam / sanit detectōe / nec lib̄ hit

an error q dōnis fuit impediat mat̄m̄

cum auctla ꝑ credit libam ſ ꝓmus ex vor
non impedit mat̃m / q̃ma no ledit ꝯ ago
ſic ꝙ hens / Secundo ſimlr / no impedit
mat̃m / q̃ma equaliꝫ vterq; lederet / ſtm q̃
impedit q̃ma dlt̃ tm̃ ſ̃t culpa ſ̃ra leder
no qualiꝫ ex leſione Qz cram / qz ledit
in bono plus / q̃m no hebit in ꝓle / in
bono fort̃ / q̃ma no potlt ei reddi debitu
libe / in bono ei⁹ q̃ autoritate / in rõnabili
re ſepabilitate / et ideo ex equitate nãli p̃
niſum eſſet error gdoms ſeruilis / impe
diat mat̃m ꝙ hendum / et diremit ulter
gẽtum / n̄ ratifiꝫet ꝑ ſequtem errantis
aſſm / tacitu / vel expſſum Ad 3d de
liba ꝑ. no q̃q; error gdoms Qz dolꝰ
impedit mat̃m Ad 1d de error lepze
ꝑ q̃ms lepra obmet rõnabilem / no
tm̃ obligom ſ̃ vinculo matrimoniali
Ad 1d de fortuna ꝑ q̃ms fortuna
alt̃ provenat / no tm̃ q̃ mut nt̃ bona
fortune Qz pfert ea omnia / qz libtas
eſt bonũ inestimabile Ad 1d de impotẽte
ſp̃ualr ꝑ q̃ms ꝑ peior ſit ſtmanda / vel ꝑ
tm̃ mg recomdat n̄ alt̃m / non mg
apponꝫ mat̃o Ad 1d de legitimꝫ te
p̃ ꝑ q̃ nis error excludat cmõ q̃ſm
ſtemne excludit ſeruitm q̃ pletum ꝛc

Hoscanus articulꝰ

ſit ꝓcedendum / nullg ꝑ dare
alt̃ cum alienus ſine q̃ſſo emiſſ̃ / niſi
princeps / cui q̃dam nõ ſunt debita / ſ̃ mpa or
luel ꝑ ſtm̃ qo cui q̃ ſeruꝰ / ſit vee dñs
no ꝑ ſeruus dat mihi corpis ſui
preiꝫ / ſine dñi ſui q̃ſſo / qo no ꝑ ꝙ he
mat̃m ſine q̃ſſo emis Item seriosa
bilior ẽ obligo religioni q̃a ſe ho ob
ligat deo / cui mathie / q̃a ſe obligat
homi / ſz femine no ꝑ ſe obligare deo
ſine q̃ſſo dñi puta religioni / qo milto
mg hoi ꝙ mat̃m Item hmõi tenet
obedire dño ſuo / qo eo phibente no
ꝑ / ꝙ he mat̃m Item ſeruus ꝑ debi
dom̃o in pribꝰ remotis / qo hmõi nõ
acto ſuo ꝑ dimidꝫ / qo no ẽ vm nõ
Ite no ꝑ q̃ms obligari ad nupcias
qo, cum obligatus ſit ad facies dñi
ſui ꝓceptum / no ꝑ obligat ad reddẽ
eas tempore vxori petiti debitum / qo no
ꝑ obligat ad matrimoniũ Q matrimoniũ
inſtitutũ eſt in remedium q̃ntũ / hmõi
et libꝰ ſumit ꝑ ce in hoc nichil / qo delict

pes eſſe in remedio Item hmõi ẽ denũ
positus · mat̃m de nr̃ nãli Qz nõ po
tiam no ꝙ indicat nãli / qo nec ſeruꝰ
mat̃o Item gal̃ iij in xpo dicit / no
eſt ſeruus / nec liber ꝛc / qo q̃ ad ꝑ
ſcripta / no ẽ ita hmõi ce liberi ſ̃ ꝑ nõ
positũ p̃ gredit̃ur anne nãli / no ego / non
non ꝑ ei p̃dicare Qz eo q̃ et ꝑ hmõi
q̃ ẽ de iure nãli ~~aptus esse nr̃ ſtr~~
~~ta est ad cõſtituendũ ſpõn~~ posito / no ꝑ
p̃dicare hmõi q̃ſmit de nr̃ nãli / ad pce
ptus aut nãlis / ita ẽ ad q̃ſtuacõm ſpei
ꝑ ꝓcem / ſic ad q̃ſtuacõm indidñ per
tonſuram / unde ſic ſeruus dño no
ſubditur / q̃n̄ poſſit libe tonſurã / et ita
que cor̃ ſtm̃ nr̃i facere / ita no ſubdit
q̃n̄ poſſit mat̃m q̃ hõ / ſm̃ dño q̃ ſecrete
ſm̃ dolentes ſuam preces dñm̃ in hmõi
q̃ſtit in opib nr̃is aliis / no mattis
nãlibꝰ Ad 1d milto ꝑ dare alt̃i re
alienam ſte cor̃ po ſm̃ / pen̄ d̃ ꝓtm
ad opa manualia / ſed artificialia nã
lia / ꝑ addita / no q̃n ad ꝓpa nãlia / q̃
in nãlib pes ſunt Ad 1d de obligõe
religionis ꝑ q̃ms ſit ſanorabilior
ſtm̃ ẽ magꝭ in hmõi dñs Qz etiã
ſibdit hoiem ꝑ tali pacti q̃ adopa
bolumtaria / in quibꝰ erat ſibditꝰ dño
ſed mat̃m q̃nõ ad nalia Ad 2d de
obedientia hmõi ꝑ hmõi dño tenet
obedire in hꝰ que ꝑ dño q̃ liate ꝓpe
ſic erit, no ꝑ ſm̃ dño liate ꝓpe
q̃ nõ contrahit / ita q̃ nõ ꝙ hat mat̃m
Ad 3d de venditione ꝑ q̃ms hmõi
venditur / no tm̃ mat̃m dñi det q̃ ad
vinculũ / licet cohitare deſit / q̃ midat
ſibi aut imputet / q̃n̄ cũ tali ſtenꝭ
q̃ erit / nichilomin̄ q̃ dñs ꝑ cogi / ſit venditꝰ
ſeruꝰ emptori / bonas q̃ddiu affẽtui
nõ graues et ꝓnerosas mat̃o Ad 3d
de 1 q̃ poſſibile ẽ ſ̃ ꝑ nõ ẽ obligatus ad
1 q̃ poſſibilia ſua aut q̃ erit dño ſtrictꝰ
et ꝓmittẽte aut nr̃ſtrictꝰ ſcz hõ ſtrictꝰ
in ꝓma cau / dñs q̃n̄ ꝓ q̃ le ꝓmſit
mihi ꝓmiſſe atteſtazñi non tenet
magis reddẽ debitũ vxori / q̃n̄ dñs q̃n̄
ſua pacti obedire ſm̃ hõ tacite mat̃m
inducit q̃ etiam ſalua nr̃a dñi / unde
tenet magis obedire dño ſua tm̃ ut ſi
ꝑ ſuã q̃ndam offensa dñs ſubtraheret pisci
formitatem emittẽdi ſuã ꝛc

Decimus articulꝰ

ſit ꝓcedendum / q̃ſtus q̃ ſit dolo

an ſtus q̃ poſſit ſi q̃ſſo dñi

cum ſtus poſſit ſeptemne mat̃o

vel m fraude debet restitui/ sed p̄mitto
sup̄veniens precepit/ sit m fraude quicquid
hic tangit/ go ad restituendū. Item dicto
honorabilia dent p̄dicare vm rei non
honorabili/ go nichil m et libertus sit/ quia
honorabile ē/ dent p̄dicare et
p̄mittat sup̄veniens/ que odiosa est. Item
si vir no ht plures uxores sm
sed vnicā/ et ego/ go no ē
m altrū/ go no p̄t se altius sernitute
subicere. Item si mat⁹ mīst et uxor
no adnipcā indotat⁹/ sed uxor no p̄t
se ī mto mato/ altius p̄mittat subicere
go nec vir p̄mitti uxore. Item si p̄ impedit
rei grauem/ p̄t rem alienatā destruere
sed seruitus q̄ impedit grauem
matrimo/ go si posset sup̄venire mat⁹
posset illud destruere/ sed hic ē finis/ go no
p̄t sup̄venire. Si mīr q̄ vna sit diuisata
tri hī sui p̄mus diuid et pretium liber
q̄m ab hī/ alter p̄t dare/ go p̄ualet dare
diuisū sui et pretium. Item p̄mitto et mat⁹
no sunt opposita/ go p̄t se q̄ p̄mittit. Item
si p̄mitto p̄cedens/ q̄ patit⁹ seq̄ nullum ex
tuto mato p̄cedens q̄ punitum seq̄ p̄mittit
Si mīr et uxoris p̄tate ē in hīs/ que
p̄tinet ad reddit⁹ ordinalis debiti/ ny dns
bonis/ sui mīr est/ hīmt ē q̄ saluo mīr
uxoris/ p̄t se dare in p̄mittit alteri q̄ suet
p hī indat⁹ dz dr solui/ suet quo ad pri
tulum/ q̄nia legittime cat q̄ditum/ suet
quo ad thorū/ quia p̄mitto seq̄ns acquī
sita ē/ salvo mīr matrimo⁹. Unde dicit d
p̄cipere/ et uxore debiti exigentē/ eadē
hora/ magē dz obedire uxori/ q̄ dicit
Ad 1d de fraude et dolo. Si q̄ fraus
nitit⁹ in iuba q̄stus/ sic q̄ alt⁹ cum
q̄stu/ tenet. sdm. iura/ dz q̄stus resedi
Sed q̄ad⁹ ulterius ad hēntis/ vel in actū
talib⁹ q̄stus/ no dz/ hīt aut/ q̄stus fraus
inducit in interesse hēntis/ no tam
in iuba q̄stus/ unde fraus eius notet
si dz no q̄ hēntē ipm. Ad 2d de
p̄dicto. Si p̄dictū sit prima rem
alit in hīs in quib⁹ opponit⁹ et repi
gnant/ unde nichil m/ sedit iudex
p̄mittit sep̄tiens hīs in quib⁹ p̄mitto
opponit⁹ nichil m/ no m alie. Unde si uxor
eadē hora petit debitū q̄a ius aliud
non p̄cipit/ magē ē obediens q̄ron dz
dicto. Ad 3d si p̄tate p̄d⁹ no utit⁹
sequali p̄tate. Sed si p̄tate ultimata dz
ordinat ad carnale usum. Item ad 4d dicendū
si p̄ius q̄ ad carnale debitū mīr

et uxor ad pia indotant⁹/ no tm q̄ ad
alia/ sic q̄ ad regimē dom⁹ et familie/ cum
mīr est caput uxoris/ sed uxor/ no p̄t se m
p̄mittere alteri q̄ de⁹/ sine q̄ssu mīr/ sic ego
Ad 4d impedimēta grauia p̄t etiā
m rebus q̄tialib⁹/ multa p̄nt impedire grauem
damnū/ q̄ne no post destrui/ scilicet iam
genitū/ sed tunc est subuenire de cōtinuo
q̄ne facilius destruit⁹ dz q̄ destruit/ et
de spiritualib⁹ uinculis/ q̄ne de corporalibus destru
untur/ q̄m q̄ structum. ꝛc

De quinto articulo

Sit p̄cedendum/ vi⁹ q̄ partus debeat
sequi q̄dem patris/ q̄uis denominatio
fiat ad genitorē/ go a p̄re magē q̄m a matre
dz p̄tus/ p̄mitto/ sed libet denominari
Item in gallone p̄tus se hī semen
uum p̄ medium formē/ et semē mulieris
p̄ materiam ni⁹/ fit de p̄tibus pori decisibus
esse iam rei magē dependet a formali
animata/ go esse partus/ magē a patre
q̄m a matre/ go huiusmodi dz sequi p̄rem
q̄ uirem. Item in p̄dicamēto relatis
plus dz sequi patrem q̄ matrem
sed filius magē assimilat⁹ p̄ri. filia mri
go magē filius dz sequi p̄rem/ filia
matrem. Item in sacra scriptura no assi
milat⁹ genealogia p̄ matres/ sed p̄ mares
go p̄dicte magē dz sequi p̄rem q̄ matrem
Si quis seminat in terra alterius/ fructus
sequit⁹ dominū seminis/ cuius dn̄i/ cuius erit
go tenet⁹ multa se hēcat ut fiat/ nisi sit
seminator/ fructus dz sequi p̄rem. Item
in brutis. aialib⁹ p̄dicta genitus equalis q
equa/ ē ei⁹ q/ go similit⁹ in homine. Item
statua Hōmeri dz esse ei⁹. Dz mulier
senex. tūc est/ p̄ sexū impotis/ go p̄tus
magis dz sequi matrem/ q̄ p̄rem. Item
in gallone p̄dicto se hī ut p̄dictum actiuū
formale. et ita honorabilius/ mīr uo ut
p̄ius pul̄ et passiuū/ sed io subtilius q
sed io tenet unū q̄d p̄dictū sequatur
nam p̄dicta p̄dicatis/ sic patet in q̄do
nibus actiue/ sic in honoribus et patri
monio q̄ actiui sicut dicebat/ sequit⁹ magē p̄ce
tum in q̄dibus passiuis. Et uo sic in secun
dum est/ q̄ de mīr coi q̄m ad q̄dosdam
p̄mitatis et libertatis/ p̄tus sequit⁹ matrē
sed deq̄ sic tactum est/ q̄ alia q̄ aliquando
seruus. Sequit⁹ n̄ semp̄ p̄tus h̄ cōe q̄dam
deteriorem/ sed sic⁹ dictū est/ q̄ si dns fit/ fit sic
liberum genitor⁹ uel h̄ mīr uel h̄ expressum
uel in aliquibus p̄dictis. Ad 5d

de denomiacõe ꝑ̄ denominatã nõ scripꝫ
sit adiguori. Q̄ alii ab emulatori vel ꝑ̄
uiatu sic ham denomiãt ab hymno
xore nõ ꝛc ꝑ̄ plis grandiscit ꝓtinꝰ emisꝫ
etius/ quãꝫ nãr sit nobilꝫ Q̄ad 2d desp̄i
et malia ꝑ̄ de rei magr̄ de pdicta forma
q̄m ad ꝓpetates actiuas Q̄ q̄m as passiuas
magr̄ amatia/ quãtia/ quãtia de rei in actu magr̄
de pdicat aforma Q̄ esse in ꝑ̄ magr̄is
amatia Q̄ad 3d de assistentia ꝑ̄ in ꝓpe-
tatibus attiñ magr̄ assistatur ꝑ̄ de
in passiuis magr̄ nisi Q̄ad 4d de sanc
septimi ꝑ̄ septima q̄litat genealogias
ad seciꝰ ꝓpetates et dignitates tbimi
et semiuiatꝰ/ et 2d ex parte prãs nõ/ ad
seciꝰ ꝑsonales gdalicꝫ seruitutes aut
libertatis ꝛc ꝛc

Quinta secundus pcedit

q̄rit⁹ dño Q̄ nuptiꝫ defectus
etatis impedit matiõ Q̄ si sponsalia
in minori etate q̄rta/ ꝓsint dissolui ꝑ
nuptias q̄ensim ꝛc

Ad primu articulu

sic ꝓcedit/ maiorꝫ ꝑ̄ma sint
alia sacꝝ q̄ matiõ/ sed defectus adulte
etatis/ nõ impedit susceptiõm altius sacr̄
sc̄ius alii ꝛ̄ oriat exaptiõ/ sic ꝑ̄ in
ordine/ ga nec susceptiõi nuptiarũ Q̄te
aliqui ante etatẽ adultam ꝓsit fateꝛ
ꝓa matiõ/ go ꝓsit dñe etc matiõ
Q̄te si defectus etatis impedit/ aut ꝓ̄
defm̄ rõlem/ s ꝓ̄ impãm rocandi/ sa
ꝓ̄ spualem/ s ꝓ̄ nudiatiõm/ Q̄ p̄ma
dñe/ q̄ nisi illa in aliquib⁹ cessat ante
adultam etatẽ/ go ꝓsint d̄ sic matiõ
Q̄ ꝓ̄ nudiatiõ/

xxxvm

esse malum Item qñ̄ qñ̄liz pt̄ pse remittat̄ ire pse int̄ nupt̄ go pt̄ ab̄ solue altiꝰ ab̄ obligatione p̄d̄ Item si aliqꝫ p̄mittit̄ michi x/ possim̄ a p̄missione in facta ab̄ solue/ go cadꝫ roñe si p̄mittit̄ p̄ hoc metu Item qñ̄liz aliam sortetabe mihi me et te ferem/ getam possim̄q ego et tu dimittere go cadꝫ roñe sortiture sponsalia Ille dicit hanc q̄m dicit hugo q̄ sponsalia p̄ verba de futuro non licet dissolui/ p̄t̄ mirabilem exceptionem iuris/ sed exceptionem ipsius testatoris Alii ñ dicit q̄ ille/ q̄ p̄ iuramentum vel obligationē q̄ fit homo pt̄ absolui Q. d. de matre p̄ non est sile nam matrimonium de iure naturali est indissolubile sponsalia ñ dissolubilia Q. d. de dispensatione p̄ non est simile q̄m dominus pt̄ dominum p̄ remissionem solui/ subtractione mutui potuit absolui a p̄missione sed in proprio non dimisit semp. Q. d. de dote illa p̄ parta illa attribuitur q̄ ad malum disponit/ q̄m se nolunt retrahere ab̄ sponsalia nec sequendam te

Literalium seruitus

finit deprehensa Sz nūq̄ medio tpe tenet debitum reddere vxori sin̄ q̄ sit/ q̄m non sz spoliari iure suo ante sententiam sed an reddat affirmat martialis/ et ita q̄ sentiet in matrimonio et iudicabit bene an affirmat forum canonis/ et p̄cedit morlet p̄ aut sit ancilla esse ancillam/ et tunc ñ te reddere aut p̄mittit/ sed go p̄mittere forti et publici et tunc non tenet/ nisi ecclia q̄ pellat/ et tunc si non p̄iudicat tantum semi/ et tunc tenet sicut tamen eccle dubium est p̄iudicat/ vtilitati ecclie ut̄ si ñ mt̄/ filiis bene videt Sz nūq̄m dominus pt̄ vendere ancillam in locis remotis p̄ aut q̄dam est matrimonium de facto suo/ et tunc non dei/ aut non et tunc pt̄ si non miscuit in primo coniugio non sz se aliquo sacro fecit Sz nūq̄ p̄ multum sum pt̄ aut q̄ sentit/ aut non Si q̄ sentit/ tunc mire stupeno mi/ si aliq̄ cupit si nostre tunicis calus debite iure uxoris Si ille non de facto Sz nūq̄ tunc ancilla effici p̄ non si mis cius in mirū diminuit/ ut iam deo ei amplius possit occupare/ ita q̄ non valeat reddere debitum/ sanit in dam alienā vel de pt̄ si nec de facto uxoris p̄ non imp̄ nitate franus eciam de facto eius separari possunt

Si q̄ si se rationabiliter cognoscunt p̄ non hoc casu/ malicia supplet etatem/ nec separabunt

Nunc q̄ quinta pars de xxxvm quam cepit de pl

no quid illegitimus/ Circa hoc agit de quid illegitimus/ et primo agit de impedimentis videbis/ que faciunt p̄ illegitimitatem ad ordinem cum quibus p̄ Secundo de impedimentis p̄ matrimonia/ que faciunt p̄ illegitimitatem ad ordinem cum aliquibus personis Secundo et vbi et vbi/ In prima parte primo agit de impedimentis ortum suis gradibus exceptis/ et ecclastica Secundo de impedimentis ortum suis gradibus ex lege divina Secunda pars In prima parte primo agitur de impedimento ordinis Secundo de impedimento diuisis

Hic queunt duo

dem impedimento ordinis Secundo de impedimento diuisis Circa primum queritur primo an ordo prior impediat matrimonium posterius Secundo an ordo posterior superueniens impediat matrimonium Tertio an debita annexa sibi ordini grauent Quarto an matrimonium impedit ordinem

De primo articulum

sic p̄ditur/ no pt̄ quis esse similis de sorte sui et de sorte mundi Sz electus eo q̄ electus/ et assumptus in sorte/ go iam no pt̄ esse de sorte mundi/ sed migrati de sorte mundi simul/ ergo cum/ go ecclie non possit esse migrati Item omnis electus pt̄ hic plus quam ecclia tria/ Sz miles migratus pt̄ sot̄ dec ex iij/ de eli migrat rosh et de duos fallacius/ go miles electus Sz esse migratus Item omnis electus Sz gaudet priuilegio electali/ ut sot dec ex iij dec migrat rosh/ go electus non Sz esse migratus Ex ex iij et alibi in si quis electus in minori subdiaconatu accepit vxorem/ ipse ad retinendas vxores districtius ecclia stricti q̄ pellatus/ go electi in maioribus constituti possunt accipere vxores Item lex ipsa et hic/ lex q tmeritie/ etas est minoris dilatata/ quia episc/ et p̄bri q̄m tm̄ cent laici nec clerici/ recte vxores duxit potuit/ go lex Item sic natus non patitur repetitas nuptias ecclia/ sicut go/ nec statum sacri et religiosus/ et medius status noviciatus/ quo ad se ad vitam/ quia est sic ordinis sacri et statum laicalem Sz esse status medius

f. deo/ p̄ nata/ no pt̄ absolui si ab obligatione q̄ fit hoc

an ordo prior impediat matrimonium

in quo liceat se adtractare quite ¶ Item
quia p monetur ad multos ordines ¶ Si
aliquis nisi tales adgtrictam petuam
obligare/ go p susceptom multos ordinis
nis obligant ad gtrictam ¶ Et ptas
sacri ordinis/ principalit ordinatur admi-
stram altaris ¶ Ad 3 aut duo principales
actus requirunt/ vnus quide sacerdos/ alius
dispand pplm ad quem/ sicut p me deser-
uit tres ordines sfriares/ vnde in ipo
sacrd immediate debent sqr subdiaco
pane et calicem qui pro accepturo offert
hostiam/ hostiam p bred/ pbr dicit quia
go tangunt sacr/ io sac dim/ et io eis
spalit annexa d gtricta/ quia maxima
iudicia requiruntur ad tractandu sacra
¶ Ho actu dimisit/ viri 2 multos ordines
ut dicit sanct. ¶ E. d' oppinio/ siue m
vehemenda malum sm dionisium/ ut exor-
cista/ sme homines ut hostiarius/ sicut m
despoliado ad bonum/ sme p melletur ut lector
sme p affirm ut acolutus/ et io nisi dim
sacrd/ p me ecia d/ quod eis no d annexa
in scripturis gtricta sm p tm dra ex-
mt ritus orientales et occidentales ecie
sqma orientales in multis ordinibus
gstituti d finit/ et in officijs eccie/ non
ordinis mutarunt/ vnde et ecia sacra bu
ficia assumpsit/ et occidentales vo d finit
quibus/ sed in officijs suis ordinis no mu
tarunt/ v.g. nec bificia ecia sacra q ppe
officia data sunt zelatis/ nec assumpsit
¶ 8 3 de sorte mundi p vnum alii
conat i nichil/ et sic id ppe quibus sic ee de
sorte mundi et dei/ alii vo sonat in scriptu
re eadem/ sic ppe ¶ 8 4 de bisijs p
no omnis ecclia d hoc bificium sed iste qui
in offo ecclie desumit/ quia ecclia qui-
gratis no gerunt ¶ 8 5 de privilegio p
omnes clericos immes et no ecclia/ sed gradi
ecclia p privilegio/ alii no non/ secularis
vo ista 20 hanuces/ quibus multi nitgrit
sunt. u. legunt/ de privilegio sanctitatis q
exaltati sunt/ qui nisi eos manus mo-
lentes mittunt/ et time nitgrit de illis
q ingratis/ qui accepunt vxorem corrupta
no vgmem/ non aliud se ad statum gradus
sme ppe zelatis et pmotionis ordinis
sacri gulterunt/ sicut 12 de privilegio in
immunitatis ab angarijs p scualibus/ et tric
lo 2 de omnibus clericis gmigratis ze

Ad septimum articulum

sic procedit/ sicut dicit virtuti

an ordo sacer/ sacrum impediat matrimo

non opponit/ ita nec sacrum sacerdo go
matrimo non opponit ordini/ go no impedit
ppm ¶ Item idem in spe de ordo sacer ad
ducentales et apud nos/ sed ordo sacer
apud illos/ no impedit matrimo go nec ap
nos ¶ Ite matrimo sigt gratiam xpi et
ecclie/ significare aut hmoi q gratiam/ no
repugnat/ sed magnum gratie misteriu
ecclie/ go ordini ecclastici misterio oppo
¶ Ad q patet q iugum ¶ Item si ordo sacer
impedit matrimo sequit go hoc ecclie ordo
sacerdotalis essent collempnis ibi emissio
vnde statuit ecclia ¶ Ad primum no/ q quia
ordini in quo ordo/ quem sequit omnis ordinis/ io
omnis vo ordo impedit matrimo ¶ Ad hoc no
q go milles spales impedimentu ordo/ sic
gratiae subimpedimenta vacui ¶ Ad tertiu no
quia matrimo gratiam/ q mysterium et pfectio
ecclie non designat/ sed hoc go quia
in ordo sacer no impedit/ nec dirimit matrimo
¶ Ad tertiu/ multis sanctis pmittit subdiaco
pis/ mis/ qui se castos nouerunt p misericor
diam seruare ordinis annexa esse gratiae
¶ Item dicit hi auctas/ pbris dyaconis
sub dyaconibus/ monachis/ matrimo dirimit
penitus impedimento/ sequitur quoq; malitiosa
ab hmoi personis/ discussio indicamus
¶ Item multo sanctius est misterium
evangelicum q legale/ sed miste altaris
legalis/ type sui misteri/ tenebant ab vxoribus
gnales/ in signum cui q debebat in secretis
mysticis vti type exo ppe vnum/ go mysteri
altaris evangelici/ no solum tunc ¶ Ad
alios type/ tenebatur ab vxoribus q nunc ¶ Ad
cum dicto ordo sacer/ dicto duo. s. ordine
et sacerdo/ in quibus ordo/ no impedit matrimo
¶ Ad in quibus sacer/ huiusmodi zelo quodam dicit
esse/ ppter certa statuta ¶ Ad tertium q
[illegible] dicit ordo
insceptibile/ p missam si debet ¶ Ad dicit
licet esse ppe votum ¶ Ad p hoc no differt
impedimentum ordinis ab impedimento
voti/ io dr q ordo sacer impedit et di
rimit matrimo/ tam apud grecos/ quam
ap nos/ ¶ Ad apud illos ppe statutum
tm in quibusdam [illegible] regno
[illegible] nicena/ ap nos
vo/ ppe statutu/ et ppe notum exemplu
adducimus/ io dri in sacris no dissimit
dendo matrimo/ quia statutu abrogat
¶ Ad tm q dco p me ptulit/ quia votu
gratie no repugnat/ videat q se finit

m ſtatue obligacõm q̃ tñctie mĩstrorum
ſacrorũ ſtatuũ nõ/ vid q̃ſumt q̃ ſtatutũ
abiciat/ nec vtiñ ꝑ eũ/ q̃ vocẽ repugnat
¶ Ad 1d vtinã vtuti nõ opponẽt ſ̃t mat̃
et eſt ſacrũ eccie/ rõne ſignũ/ et quia ad hꝫ
nõ opponit ordinẽ/ et eſt q̃ effectũ n̄/ rõne
cazualiũ q̃ ſupuenĩt/ et quia ad hꝫ appamꝰ
v̄ diſſuadent ¶ Ad 1d ꝺ ordine q̃ro ſ̃t
ſſim eſſemo ſac̃ ordo/ ap̃ eoꝝ/ impedit et dim̃
mut q̃ fieri debuit/ ℞ licet nti tãm ꝑ eccie
¶ Ad 1d ꝺ ſigõue ſ̃t q̃ nõis ſignificatiõ q̃ ſit
ꝓpꝫ et eccie/ maxime vñ̃ſoꝝ eccie q̃ habeat
non tamẽ ꝑ iſtam modum ℞ ꝓ aliũ
nõ-u· ꝓ cazuales actus/ ſi ꝓactus ſpiales
¶ Ad 1d vide hꝫ hor q̃ impediat rẽ
ſ̃t in eccia orientali hꝫ ſta ſtatuto eccie
in occidentali a ſtatuto et voto pñt/ ſtatuũ
nõ hꝫt/ nõ ẽ ſimpl̃ ꝑ ſſitõne fiãt ꝺ
cum inuitatoꝝ ſi ſtiñ fuit q̃ñ/ ſet id
non eſt ſimile de nato q̃ tñ/ ſ̃ in eccia
eccie ſcñm ibi nec ꝺ nõ eſt cum inuita-
tione q̃ñ/ ſi fiat rẽ

Ad tertiũ articulum

ſic ꝓceditur/ q̃ a t̃ eſt ſtatutũ
in remedĩ q̃ cupiẽ ℞ q̃ cupiẽ uerbo
eque inꝑa meliꝰ ſit in alĩs/ ergo et re-
medĩ ℞ eſſe q̃ide/ tam electus q̃ laicus
¶ Item ad ea q̃ ſunt ꝓfectus/ debet
homo nutriri nõ q̃ pelli ℞ q̃ tñcte
ꝓfectus eſt/ ergo ad hꝫ debent clerici nutriri
nõ compelli ¶ Item nõ eſt maioꝝ ꝓfectus
nodũa eccie q̃m ꝑnitula ℞ timet nõ
nutriebat clericos q̃ tñcta/ ergo nec nõ ℞
inſtiti ¶ Item ꝑ mat̃ fit q̃ filioꝝ
ad cultum ℞/ ergo ꝑ ꝑm fit ampliatꝰ
cultus dñi/ ampliato ꝺ cultu ma-
ꝑme ℞ ſi ꝑ mĩſtros dñi cultꝰ/ ergo
abſq; ℞ matꝝ ꝺ filii ¶ Item
ſ̃t ap̃ ꝓpꝫ ordinauꝝ eſſe ſñ tñcte
ta et vñq; vxoꝝ nutriri/ ſ̃ thi iii/ ergo
ſic monẽtia regnũ ꝑ ordinauꝝ/ ita
nutritum debẽt regnare q̃ñ ¶ Item
mũſte ñ̃/ tum ꝑ templi ℞ et vaſa
dñi ſacratiõ ſpẽ· ſ· ec debeant/ et ꝺ
nisi q̃m eſt cob cubilibꝰ et ꝑ nutricꝫ
deſeruire ſ̃ro nuto debuit eis q̃ tñcta
nutriri ¶ Item vſa ſ̃ ꝑ ꝓpꝫ ꝺ q̃ nu-
dam/ q̃m ferẽs vaſa dñi/ ergo nuto
debuit eis nudita inſtiti ¶ ſ̃t miſtr̃
altꝰ totali ꝺ nuꝺ miſſi dñs ſpiꝝ

q̃ q̃m ſ̃t vxore/ cogitat q̃ nudi ſunt
et dimittẽ eſt· ergo dñs/ ergo nõ debet vocari
¶ Ad 1m ſ̃ thi ꝺ nemo militans ꝺ ſe ꝑ-
tim miſſe altaꝝ deo ſpaliꝰ militare de-
beant/ nõ debent negotiis ſ̃cularibus implicari
ſ̃ro nec vxoꝝ ari ¶ ſ̃t m mĩſtro/ requiꝝ
ñ̃ doctꝝ ad ſum ſ̃t mĩſtũ/ clerici nec
m ſacꝝ/ nũq̃ ſunt dei/ quo ad q̃ ſecundũ
et diſpoſitiũ ſacꝝ dñoꝝ/ et miſteꝝ
eccie/ quo ad diſponi rẽ eccleſtcaꝝ/ ꝺ/ nutto
requiꝝ ñ̃ doctꝝ m eis ad ꝺ tendũ/ ſed ad
mĩſtrum nõ ꝺ/ ſ̃ decentem/ duo ſunt
neꝛ/ vnũ a parte corꝝ· ſ· puritas actꝰ
/ et aliud a parte aĩe ſ̃· habitus q̃ temꝑa-
tiõis/ ut· ſ· tot̃lia dña poſſint nutri
tractare/ et dña ſ̃ualia libẽ q̃ tẽperare
/ q̃ negũ nõ impedit puritate/ q̃ nactat
tota negotia ſeculi/ ergo reddit i ydoneũ
ad mĩſtũ dñi ¶ Item ad mĩſtũ eccle-
ſtcum/ duo ſunt neꝛa/ diligẽtia m ad-
mĩſtrando/ et cautela m ꝺſeruando/ q̃m-
cũq; impedit diligẽtiam/ dña occupatꝰ
tota ꝑſa/ nõ q̃ ſufficit ad q̃a impedit eaꝝ
cautelam/ dña m̃ natos vſus vxoꝝ
et filioꝝ/ facet expũdi bona q̃a pauꝑ
ꝓ nõ reddit m ydoneum ad mĩſtũ eccleſtcũ
ſ̃ꝑ ℞ ꝓ in generꝫ/ nulto indirecta eſt
q̃ tñcta ordini clericoꝝ/ m̃ ſacꝝ mĩſtrũ
¶ Ad 2d ꝺ q̃ cupiẽ morbo ſ̃t nõ ſolũ
mat̃ m eſt remedĩ q̃ cupiẽ/ ℞ ſunt a
plura/ ſ̃t cazuis mactatio/ ſpiꝝ ordi-
pato et thiñ/ q̃ne magis q̃ petite clerici
¶ Ad 3d ꝺ dep̃ſtõe ſ̃t inp̃ e q̃ pulſio
q̃dam abſoluta/ hac milla compellẽ ꝺ
ad ea q̃ne ſunt ꝓfectus/ q̃dam q̃ donata
hac q̃ pelli ꝑ ſ· n· volt ſuſtipe ordine
℞ ſuſtipe q̃ tñctam ordini annexum
¶ Ad 4d ꝺ eccie ꝑnitina ſ̃t q̃ñs ſunt
ꝓfectꝰ tamẽ paucores ſ̃t mĩſtros
q̃ndo oportebat q̃ actꝰ et mĩſtros q̃ſ
ſ̃t ꝓtat ¶ ſ̃ nulto nudiq; utebat
ulli ſuo q̃ magis/ q̃m nũ ¶ Ad 5d ꝺ cultu
ampliando ſ̃t nunc eſt tempꝰ q̃ ampliacꝰ
ſpiꝝ nõ cazualis/ ſo miſſe debet am
pliare cultum ſpiaꝝ nõ cazuale ¶ Ad
6d ap̃ſ ſ̃t q̃m et ap̃ q̃ vñq; vxoꝝ nutꝝ
ꝺcit/ q̃ꝺ vñq; ꝑmittit· ſ· q̃ ſit nũ
vxoꝝ/ altꝝ ꝓhibit/ ſ̃ꝺ q̃ ſit vñq; vxoꝝ

an quicũq; ꝺuncta ſit q̃ñ ad ordinẽ

si ē vxoratus/ et h' nolit suscipit in ordine
sacro p̄sentis/ hoc aut obstat ecclia
q̄ quis ordinet solitu/ tenet nō ordinet
bigamen nē nē

Hdq̄nti articuli

sic p̄ceditur/ sic mat⁹ opponit
ordini/ utl et eq̄ o/ Sed ordo impedit mr̄m
xp̄i/ go et mat⁹ impedit sustipi ordiē
Item q̄tuctia ē connexa sacro ordini
inseparabilit Sed q̄migratq̄ nō pē q̄tuctem
acquirere siue assē q̄migris/ go nec or
dinē sacrum susipe Item fortius
est vinculū spūale carnali/ go dissolvit
ꝺ si sup̄veniat Sz nō pē vinculū mat⁹
dissolvi/ go multo fortius vinculum
pē illi sup̄venire/ go nec vinculū ordinis
Item assē q̄migris/ mr nō pē religios
mitare propter votum q̄tuctē amissū
go a fortiori nec pē ordinē sacrū susipe
Eq̄ nō obstante mat⁹ pē quis efficit
seruus hōis/ nec ideo est sine pē/ go
multomagis seruus dī Item si q̄s
migrati/ ordinat/ go q̄migrū nō impedit or
dinem Item minus q̄migrati sit legitt
fuisse/ nec hyla q̄/ et pet⁹ q̄ ay q̄/ go q̄mi
gū nō impedit ordinis susceptionem
Sz m⁹ ordinis susceptionē/ sibi sē
si ptās ordinis/ et exequēdi ptātis/ ante
go ordinat migratā/ q̄ secundē vxore
et tunc susipit ptātem et exequendi
et ipsa cum ea integritur q̄tuctem
p̄fitet/ sicut vxore nescientē/ vel nō q̄ secrete
et tunc recipit ptātem ordinis i carac
terem Sz nō exequendi ordinis/ in ecclia mā
dato superioris in oculis/ in q̄a p̄ordine
nullit fit p̄dicta q̄migrio Eq̄ d̄ et
opponit ordinis et matrimō/ Sz ordo post
natū/ sed nonne solues opponis Sz q̄ stri
ctius ecclastice/ q̄ sacrū ꝺs illegitimas
ad q̄tuctum/ post ordinis sacri susceptō
nō ad ordinatā p̄ q̄tuctū matrimonii
Eq̄ d̄ de amissione inseparabili p̄
q̄tuctū q̄a ad finis exigendi debitū
amissa est ordini inseparabilis Sz nō
q̄a ad actitatem reddendi/ sine q̄ssē
nō vxoris p̄ quas nolle nec exigere/ si
nō sp̄ non reddat Eq̄ d̄ de sorte/ dm
enim p̄ h' compatio totum/ sic i multis
casibus q̄ impossibilibus/ nō q̄ssē
gitur Eq̄ d̄ de religione p̄ nō e filet

q̄a periculū religionis impedit tam
exactorē rationale debiti/ q̄m reddentem
q̄a differt tollē in p̄iudicium alterius
Sed multiplum ordinis non impedit
reddentem nē nē

Quarta ꝓpositio

q̄ritur dō Primo p̄ d̄ q̄ casu
liceat vxorem occidere Secundo vtrum
occisio vxoris impedit matrimonium nē

Hdpma articuli

sic p̄ceditur/ lex diuina p̄cipit
adulteras lapidari/ ut dicit in deu. xxij.
Sed qui facit p̄ceptum legis diuine
nō peccat/ go si mar⁹ vxorem adul
terā lapidat/ nō peccat Item q̄ licet legi
timi/ sed et ei cui lex q̄dit Sz legi timi
licet p̄prio adulteram occidi/ go cui q̄dat
iuro mittere vxorem in actu adulte
rij deprehensam/ videt h' licere Item
licet auctos/ inferiores suos q̄migrum
simi nō ciuis adulteros/ cū alios
simi videt q̄migratos/ go licet eam occidere
Item si q̄migrio mir et vxor ad pia
inducatur Sz vxori nullo licito mirū
occidere/ go nec mirū vxorem Item
dicat hic auctas/ q̄ ecclia de nullo videt
q̄tuctē legibus/ nō h' q̄ gladiū nisi
spūalem/ go si ecclia sic nō licet nullo
vxorem occidere Amplius videt
q̄ magis peccet q̄m si mirum occidet
q̄ magis p̄ximū q̄m occidit vxorē
si in matrimonio alterius p̄sistit/ go
magis peccat Item mir et vxor sunt
vna caro/ nullus a p̄prio se crudelem
suam occidit q̄m alienā Item alius
vxorem vicinī occidere mirū/ si id gerat
in p̄p̄ria/ h' relinquit homo patrem
et matrem/ go cum vxorem pellis ex
q̄am mirū Item si q̄m vxore occidit
facit q̄ homicida nē et sacrilegium/ q̄m si
mirum facit q̄a bouem nē go iste
magis peccat Item licet alii vxore

am eq̄ multum impediat susceptōz ordis

p in adl̄o cū licetat vxorē occidē
am occidēs vxorē/ magis peccat/ q̄ si mirum
occidet

xxxvii

ptrē/mirem mulr/go pēns ē mirē
ptrē/go et occidere ¶ Item maior de-
betur reuerencia mat/go peior ē eius
offensa ¶ Item amice pluria precepta
sunt iusticia/go grauior ē ingratitudo
in eius ꝙ offensa/go maior culpa
¶ Sꝫ ad primam quōd sēp vxore adulterā
occidere/q tenet dupliciter/aut quia p
iniuriā grauata et adnipilata dedecorē
p cuius aliudire occidi/et hꝫ facē licet
timore in sede/non liuore vindicē ¶ Sꝫ
non licet ſi in iudicio extra sacro ¶ Sꝫ simili
aut quia extra iudicium ipē occidit eā
vel facit interfici/et hoc facē magꝫ liq
secundū legem diuinā/lib in aliquo iud
punitat ¶ Sꝫ legem ſimilia ¶ Ad 3m
de lapidatione legali ſt p̄cepta iudi
alia/in nouā lege tenet data sunt/alia
renouata/sed moralia manent ¶ Sꝫ non
erat p̄ceptum tm̄ iudici/sed iudici ¶ Ad 4m
de lege simili ꝑ lege similis quāmi p̄cipit
quāmi p̄mittit/p̄missio ē de malis et lo
non est/q quę p̄mittit sunt licita ¶ Sꝫ
p̄ceptum debitis ¶ Ad 5m ꝫ potta
ꝑ lā/ & hominibus quia adpena legale
sic quo ad executionem a pena legali
excusat adulterium vxoris ¶ Sꝫ nō abscra-
tica ¶ Ad 6m de secundo modo ſt recepto
modica vxoris viro punitā/nō sic made-
rata aliqua latam/unde ¶ Ad 7m
quia ſ simp̄r magꝫ ē peior occidere
virem q̄m vxorē/q magꝫ repugnat
naturę/sed tm̄ quia ad aliqd maior
pena imponit occidenti vxorē/ea q̄ ma-
ior ē punitas ad eius actū sicut/ut p pena
punitas retardetur ¶ Ad 8m de maiori pena
ſt maior pena alii imponit ratione ma-
ioris culpe/alii ratione maioris punitę
ad culpam ¶ Ad 9m de una ratione ſt
una ratio duę esse vnitate sacramentali
Sꝫ mri et filius magꝫ sunt una ratio
vnitate fidei ¶ Ad 10m de amore ſt quia
amor vxoris fernecor sit/tm̄ amor
matris magꝫ radicatus est ¶ Ad 11m ꝫ
bono nō ſt et sacr ſt quia vxoris
occisio sit ꝑ bonum nō et sacr/tm occi-
sio matris magꝫ ē q̄tra naturā/unde
maius peccatum est ꝛc

¶ Hic auctor sic p̄cedit
dicit hic auctas mitigatores ſuaꝝ
quarum ad primam reducendi sunt

quibꝫ peccata denegatur q̄ magna/go nō
pot dici ꝛc ¶ Ad 1m quo quis peccat/eo
p̄mirē Sꝫ Sꝫ iste peccauit in mat o
p̄m dispositionē/go in mat p̄mirē Sꝫ
tm̄ nō pot dici ꝛc mat ¶ Ad 2m adul-
quā matrimonium/mo peccat in
mortē vxoris/nō
pē dici ꝛc/q ea ut dux inua/hꝫ aut
nō est ppe adulterium/go ppe vxoricidium
¶ Sꝫ magꝫ opponit mat adulterium q̄
homicidium ¶ Ad 3m adulterium nō impedit m̄
/go multorum q̄ homicidium ¶ Ad 4m magꝫ
peccat qui occidit virem Sꝫ qui occidit
vxorem Sꝫ ille nō punitur in mat q̄ iste
/go multorum q iste Sꝫ p̄mirē ¶ Ad 5m magꝫ
iudetur peccare qui occidit vxorem
alienā ppe adulterium/in quo nulla ſt
p̄tatem/q̄m qui ppam/sed ille nō punit
ppe hoc quod/go nec iste ¶ Ad 6m cessante
ca Sꝫ cessante effectu Sꝫ p̄tus vxoricidii
cessat p̄ punam/go et effectus ipedimti
matrimonii Sꝫ cessare ¶ Ad 7m occidē vxorē
g tm̄ dupliciter/aut p̄ secundo culpam
q̄m ppe adulterium occidentem/aut ppe quod
nam/quia ppe odium ē/aut p̄ secundo
mat m̄/quia vir occidit vxorem/ut q̄ sit
tm̄ adultra ꝛmo nō magnum ē peccatum
Sꝫ mat q/tm̄ magnum/sed ille homo in-
pedit Sꝫ duo ꝑma ſ alium dra/impe-
dnle q̄ secundum/nō dirimit q̄ tum
/tm̄ rem alias p̄ sua/sed impedit
set dimittit ¶ Ad 8m de adultero ſt nō magꝫ
oppr mat adulterium/mo magꝫ vxo-
rem/q illius oppr q bonum matrimo
/ & ſ subam eius ¶ Ad 9m de uno ꝑ
quis plus peccet ſ simp̄r qui occidit
virem/tm̄ qui occidit vxorem in mat m
plus peccat vir plus punitur q mat m
ſ magꝫ punitur quia alii ratione maior
punitatis ad culpam/licet nō sit maior
culpa ¶ Ad 10m de vxore alicha ꝑ quia
quo ad quid magꝫ nō tm̄ magis peccat
q mira matrimonia ¶ Ad 11m de prima ſt
cessante ca cessat effectus/licet
mte grā de ca efficiente/et q seruante
effectū/non efficiente tm̄/ꝛc

¶ Littera vxore virum
occidit/q mo posset eam dimittere propter
ſt lex sub hypothesi/ut tm̄ supponit
Sꝫ voluit decretū p̄monstrasse ſt

an causa vxoris possit esse

gladiū missi spiale. ℣. dicit b' adeaigr
p ecta diuc ht gladios s' vnū milem
altū spialem / aliogn petro dicēte / ecce
gladij duo hic. luc. ppō. non dyeyss et
dō. sat est. ℣ nimis est. ht ecta ve p
ht ℣ vno vnit ꝑ se n mediate. s' spiali
alto ꝑstitare brachium mediate / et nibrite
s' manifeste ostī vt dicit b' / ediuci ℣ ad
iussum imperatois / et mitium sacdotis

Dxxxvm

Vult deuoto / cgit de impedimento

p̄ p̄uenit ex institutione ecte
sancta hic agit ℣ quid p̄uenit
etiam ex lege dīna set ꝓmo de impedimento
uoti. ℣ de impedimento alt̄i q̄ uiri / cum
mīssum ꝓma ꝑte ꝓmo o / quid sit voti
℣ quale votum impedit matrim ℣ q
secō agit de ꝓma / post votum uidendū
non est hic ꝑtēmissum in ha ꝑte ꝓmo ar
q̄ matrim ꝓcedens impedit sequē matrim
cum mīssum. ℣ o ar si ꝑ ignāciā circa votum
habitum / quid sit faciendum hic q̄rit
sec. o ar si ꝑ fraudē alt̄ius habitum / quid
fit agendum / sed si quis rebaptiz ꝛc

Hic q̄runt in ꝓmo

de impedimento uoti. ℣ o declara-
tione impedimenti. ℣ de impedimento fraudulē
℣ q̄to de impedimento alt̄ius q̄ uiri. ℣ utrū
primū q̄ntū. v. ℣ mo q̄ sit voti. ℣ o
de quo debeat fieri votum. ℣ quis possit
votū. ℣ quarto de oī voto. ℣ quinto q̄
uotum impedit matrim / et q̄ non

Hdpmū sic proceditur

Hugo de scō vic et mgr. obiebat
hic votum / oīs q̄ voto ē testificare q̄dā
promissionis spontanee / q deo / et de hijs q
dī fuit / offerri debet. ℣ q uotū uō tm̄ cōmit
titur in votō / imo et in solo corde / go uō
omnē votum ē testificare. ℣ te ℣ thcolo
gos / votum ē q̄ ꝓpto melioris ꝓpositi / cō
mi / deliberatione firmata / go ad votum sufficit
q̄ ꝓpositum fuerit ꝛcqrit promissio. ℣ tem promissio
est actus li. ar / go spontaneus / go sufficit
addit spontanee. ℣ tem votum fit no
tm̄ deo / imo sancte fiendo / go male dicit
q̄ dī fi deo. ℣ tem votum fit de mysti
q̄ ad deum non ꝑtinent / sic homicī

quid sit votū

sacrificio de q̄ medendo recip̄ pistis / aut no
lanaudo rap i vi fēr / go male additur
de hijs q̄ dī fuit. ℣ te in secundo / doc-
tores nīe rationi / votum ē alicuius boni
deo facta promissio / cui ex deliberatione ani
mi annexa deo sit pacta fit mēto deliberatē
℣ dicit annexa ē mīs sufficiens. ℣ obliga-
tio mī duo sunt species quam em sunt nitēt
sit obligatio precepti / quam uō voluntarie
votum ꝑ nouam obligationem uolūt
talem ex vi nouelle / non nitūr obligo
aut voluntaria / quam sit homi / et hic gnā-
liter dī ꝑ promissio vel pactum / quia aut
fit deo / et hoc ꝑtinet nomīe appellationis
votum / quia homo mouet sol̄ ea q̄ patēt
deo aut mouet cor. i. ꝑ xpm / sic obli-
gatio hoīs nō ꝑ se sine fine q̄ sit certus
apparēti. ℣ deo ꝑ se obligatio etiam
sola cogitatione cordis melioris hmōi gō
stingit / ex votum sit plex est / quia vel
tacitum in corde vel expressum exterius
in voce vel in opere. ℣ diffinitio voti
dm̄ modo dicitur / nam theologi dif
finiūt votum tacitum / cui dicit votum est
quedā melioris ꝓpositi ꝛc / sit. u' obligatio
ad id sublimius deliberatione. et mgr. hic
diffinit votum expressum / q in quodcūq
dei et ecte est obligatorium / doctores nō
mī rationi / diffinit utrūq / sic dicē-
tes. ℣ votum. d' alicui boni promissio ꝛc
℣ diffinitio aut voti expressi. ℣ hic ponit
q tria ꝛc. s. genus ꝓximū / promissio
spontanea / et tm̄ specificum quod differt
a voto tacito / testificatio / animi actus
deo fact. mī. ℣ de hijs que dī fuit. ℣ as
id de voto cordis ℣ non debebitur hic
votum tacitum / sed expressum / ex q̄ hic q̄ pleta
tio voti / cum obligat ad id. ℣ as. id de promissione ℣ q ꝓpto
boni ꝓpositi / nō firmatur / nisi ꝑ obligationē ad
promissum / ℣ hoc n' q addit in ar. de delibā-
tione firmata / interpretatur promissio ℣ as
id de actu li. ar. ℣ arbitrio actus li. ar
spontaneo ē / quo ad tm̄ aq̄ egreditur
nō tm̄ quo ad mām / in q̄ tm̄ fit ℣ as.
de voto q̄ fit scribi ℣ omne votum vō fit
deo m̄ me. te. s. m̄ se ꝓfiteri ꝛc me te
s. m̄ sancte filius / sanctus cui nīe voti
mus ꝑ deum. ℣ as. id de impletionibus
℣ q̄ dic / ꝑtin / q̄ ꝑtinent ad q̄ sidatē

fuit nupt̃ia ad dom̃m / addito tam̃ fine bono / posset ꝓ ptr̃ia / et sic rade sub voto

Q. de dilatone ꝑ q̃nie no exp̃imatur / tñ subintellig̃t̃ hortly / et tenet̃ o p̃missione spontanee / no cui ē dnio spoh / tanetm̃ sed voluntatem / in quo ꝓmittet̃ / q̃uzantia sed coactꝰ ꝛc

De decimo articulum

Sic procedit / vir̃ q̃ votum possit esse de rebꝰ bono / q̃nia ꝓmissio q̃ fit mi / hi ꝓ / votum dr̃ / illa bo ē de eo q̃ ē ne / cessariu ad salute / ergo et votum Q. Jacob geñ ꝓpio / venit q̃ do q̃ erat ei ī deu / ergo venit q̃ erat ad salute nr̃am Q. notꝰ est obligatꝰ voluntaria / ergo de his q̃ vo / vit / non q̃re nr̃itatis Q. amplius / m̃ q̃ fit de indifferenti / q̃nia actꝰ edendi et bibendi indifferens est / de hꝭ a ē voti abstinere / go est de indifferenti Q. te obli / gatꝰ nr̃ihil / p̃ esse de indifferenti / go sibi obligatꝰ voti Q. latum ē nr̃ dr̃ nigri / cor̃ q̃re dr̃ / sed illa no / vit in / Dri / go ꝛc Q. amplius nr̃ q̃ votꝰ fit de malo / q̃nia jo ē dr̃ de ꝛcepte / q̃ ponit̃ in cathologo / cor̃ / q̃nia placuit alii q̃ ve / nientꝭ dr̃ votum eius fuit de malo / s. de / occisione filie morientis / go votꝰ ecclie fuit dentatꝭ p̃ / s. de malo Q. item q̃ſta non / inducit obligat q̃ votum / sed q̃ſta p̃ ob / ligare ad malum / q̃nia q̃ fit ꝗ q̃ ſcdm / dr̃ / fiat ad gehennam / go et votum Q. q̃ ꝛ / m̃ mal̃ ꝓmissibilis ꝛcipiunde / go votꝰ de malo / no ē implendum / go no ē obligatorius

Amplius m̃ / q̃ p̃ posset esse de melio bono / q̃ litet m̃ q̃ boni / facere ut remanere / ſſo / go liz ad / d se obligare Q. item p̃ q̃ mit / se obligare ad statum q̃ nupcie q̃ virgi / go et illum p̃ne Q. votum ē q̃ cepꝰ / meliorꝭ ꝓ / ti / ad deliberatone / matr̃ / go mulꝰ Q. ꝑ nr̃ ex p̃scntibꝰ patet / votum ē spontanea p̃missio / q̃nia q̃is se deo obligat spontaneꝰ / obligari deo / milla p̃ē m̃ malo / ſuer̃ m̃ re ad salute / m̃ utili / ſuer̃ m̃ re p̃ſan̄ salutis impedi / ſuer̃ ſſ p̃ē m̃ re nr̃i ad salute / ideꝰ q̃ / iam obligatꝰ est / ſio p̃ē loq̃ de / voto / non p̃ē esse de malo / q̃ m̃ mal̃ / ſuer̃ de indifferenti m̃ q̃ m̃ indifferens / ſuer̃ de meliori bono / q̃ m̃ ē m̃ q̃ boni / ſi ꝛc de bono q̃ / m̃ q̃ m̃ ē bonum / nr̃m Q. p̃ē de bono / ſ ꝛcruzacone / q̃ valz ad salutis p̃fectꝰ

Q. de bono melio ꝑ tales obligatꝰ

an votꝰ sit de ꝛcepto bono
an votꝰ sit de indifferenti bono
an votꝰ sit de malo
an posset esse de meliori bono

non dr̃ votum p̃ē ſſ large / unde obligo / ba palie est votum q̃ſ dr̃ / no p̃ſ q̃ / m̃ aliq̃s fit / ſimile cum spontanea obligatõe / m̃ no / no / m̃ mala Q. ad q̃n̄ xxix / q̃ m̃ ad cultum / ſmit votum q̃ dr̃ / ſſ / q̃ m̃ ad nudum / ꝛceptum / m̃ obligone / declarꝰ / et hostiꝰ pactiꝰ / ſmit votum p̃ē dr̃ / d. de nidiffcili ꝑ nidiffcile / dirꝭ est / q̃dam q̃ ē malum p̃ius ut co / de et hmõi / q̃dam q̃ non / ut leuare ſſtuctꝰ / et hmõi / p̃ m̃ p̃ē esse m̃ voti / m̃ q̃ m̃ / ſtu / ſorma vitus et ſine debito / ſſ no / nidiffcile / go / m̃ voti / p̃ē esse / ꝛceniora / no / proxima

Ad d. de miraculo ꝑ non ē ſile / q̃nia miracula / et ofnacõni cuiꝰq̃ obligatus / nec detinet̃ / suo nomine Q. cui obligatus / votum vo detinet̃ / suo nomine / ꝛcnez / q̃ po / tanee obligatꝰ / q̃ fit deo Q. d. de / mala ꝑ deo q̃ ē malum / ſmp̃ / no p̃ē / de votum / de eo q̃ p̃ē bonum / m aliq̃o / euentu / ī eventum illum / p̃ē esse votum / ſſ non vide / m votum / ſ ꝛcepte / no / fuit / obligatorium / m / ſi ad malum / ad actꝰ / malarꝰ / et actꝰ / malarꝰ / et actꝰ q̃ſ / fuit / licitꝰ / et deo placitꝰ / meritꝰ / vo / malum / q̃ q̃ ad actꝰ / ſ / non / fuit obligatꝰ / nec placitꝰ deo Q. d. de / consilio ꝑ q̃ſta non obligat / ſmpliciter / ad malum / ſtaciuꝰ / q̃nia dr̃ / de q̃ / talis / q̃ſta / ſcel non est ſimile / q̃nia q̃ſta p̃ē / esse mala et cruenta / unde p̃ē esse / malum / ſed votum no Q. ad d. de meliori bono / ꝑ q̃ / is litteꝛ / mg bonum eligere / et ad d. / ſa / se obligare / no / tñ liz obligare / ſſ homo po / tuisset de meliori bono ad maius Q. ad d. de / statu q̃nupcie ꝑ q̃ virgitatis ꝑ q̃ / uis homo / ad statum q̃ virgin̄ obligare / p̃ē / p̃ obligacõm / q̃ſ dictum q̃ / fit cui homi / no tamen / p̃ obli / gacõm voti / q̃ / fit deo / ſſalute ꝛc

De xiimo articulum

Sic procedit / ſ̃ q̃ omne / bonum / li. az / possit nolle / q̃r votum ē / spontanea / p̃missio / omne / bonum / li. az / pot / spontanea / p̃missio / fit / go nolle Q. ꝛc obligo / ſſa m̃ / dum / suo / non / impedit a / bonum / ſſio / go / m̃ illa obligatꝰ / q̃ fiat homi / p̃ē a / bono / suo / impedire Q. item omne / bonum / li. ar. / p̃ē se obligare / dna / go / multomagis deo Q. item milli dr̃ / p̃tudi / mia / salutis / et / p̃fectus / go nec / mia / volendi / ſſ / eligendi / ea / q̃ ad salutis / p̃fectum / p̃tinet Q. / h / legꝭ / mosꝭ / ꝛcepꝭ / meliꝰ / bonum / q̃ / abstinere / p̃ē / nr̃ ꝛctractile / go non / p̃ē / ſſe / q̃ſſ / o

an omne bonum / li. ar. / possit

Hdquarti articulus

sit p̄cedit̄ur/ingr̄ distinguit hic
duplex votum. s. priatum et sollempne
priatum ē ntr alt̄ p̄ fit m̄ occultis/sollep
q̄ fit m̄ q̄ spectu ecc̄ē. ☞ omiss dmissio
p̄ fit p oppo tas spēs/sed hoc dō/nō ē per
oppoitas spēs hr votum priatum pt fier̄
sollepne/go nō ē bona dmissio. ☞ sicut
votum/ita hr̄p q̄ alii fit cū sollempnitate
alii sme/nō tri dicitur. Sicut ē pt hoc
hr̄p m̄ sollempnem et m̄ matutis/go nō
votum dmdi hr̄. ☞ tem leg nō facit dmz
mē votum simp̄r et sollempne/q̄ ne
dicunt nīra/aput dnm eqle ē obligat
vrm̄ sicut alt̄m/go nec nos dm̄ facit.
☞ tem ē dm̄ gen̄ voti-s votū pu.ñ
i' rotam multis testibꝫ firm̄/q̄ nec est
sollempne/nec priatum/go insufficiēs
est dmissio. ☞ tem votum m̄ ts̄p ecclie
ecc̄ē fm̄ nō dr̄imit matr̄m/go nec
sollempne/go male assignat magist
dr̄m votoꝝ. ☞ tem q̄ritur q̄ modis dicat
sollempnizari votum. ☞ nihil dat hic
duplex dmissio in votoꝝ/q̄rum vna est
m̄ hē et simplē/q̄ē totus analogi
in suas partes/sic entis m̄ substām et accīb
(nam p̄ hoc probat̄ 2o voti de voto sm̄
q̄dam/p̄ p̄ncipio de voto q̄ fallit ē dmissio
totius priatūi m̄ suas pt̄es. s. m̄ priatū
et sollepne/q̄ sic m̄ tripliꝫ toto po
testativo/de aligna p̄s hui priatūi q̄ plectā
/alia vō p̄s/priatūi totus h̄ plectam/sic
/m̄ q̄ē toto/obligato vel priati/sec
simplicis/ē obligato m̄ p̄ obligato ves
voti sollepnis obligato. p̄ter/in nō ē dis
q̄nis m̄ spēs/sc. q̄ totus m̄ p̄cessit aut
dr̄a p̄tonis et m̄ stonis/q̄ nō ad tā assi
dat̄ur/q̄ nec q̄ ad mām/q̄ votū simp̄r
p̄ sic m̄ q̄nāt̄ malā/q̄ sibi/sec sic̄ogato
/voti ad sollempne spēs. q̄ sic m̄ matia
p̄ fassma. s. q̄ritur/dico q̄ nec ad ōnem
/q̄ma m̄ voto simplici fit dmissio. ☞ nō
tradito sec̄ trāsgr̄ato dm̄/m̄ voto aut
sollempni fit cessatio de sec̄ō dicō sm̄ m̄
secundū dictō q̄ nec ad ēssm̄. q̄ma p̄ti
votum simp̄r/p̄ res alii obligati ☞
post votum sollempne/nō/sit rec̄ michi
p̄missa/p̄ alia dat̄/licet nō debeat/sec
iam tradita/non p̄ ☞ ad 3d de dimissa
p̄ 3d sit locum m̄ dmissione q̄ntis m̄ spēc
tion m̄ dmissione totius m̄ partes/sm̄is

an dimissio voti in priati et plene sit loc

Quinquagesimum

alterna spes a pace completa no tñ mitt̃ malitiam/ tñ ingreditur/ bene tñ mittat nisi ingrediatur cuius gratie ℂ Ad 1m de baptismo Rñ non est similis sigma sollempnitatis baptismi n. gñale ad omnes subam/ vel eius efficacia sicut in voto/ gna dñs baptismi dependit ab eo/ dñs voti a nobis ℂ Ad 2m et 3m a put demum Rñ q. m ad obligationem in quo peccat non facit gram/ sed q. m ad quantitatem obligationis et effectum bene facit gram ℂ Ad 4m dicendum publice Rñ notu publicu dupl̃ pt̃ si/ sunt q. dam sm̃ hñt publicationem/ sic ista sollempnitas et publicum/ qz sollempnitas ex hoc venit in pti cipationem/ status/ aut ex actu te hit publicationem/ qd̃ fit coram pluribus/ et illud non addit nouam spem obligationis/ et io non dicit gradum natum et sollempne/ put hit accipiendo nisi pt̃ si publicum ℂ Ad 5m q. dicat magr̃ Rñ nego nitegrit de nouo q. sit q. spiritu sancto ex n̄ sm̃/ no tñ ex actute ℂ Ad 6m dicendum Rñ si mitis prius/ tollendo modis sollemnizatur votum/ sed no p̃ professionem p̃missa/ sed p̃ professionem religionis hñtem/ qui pro fitentibus debuerit gsensit/ hñt aut modo non indecens esse alius/ qui professio tacita sufficiat q. ecia p̃ emissionem voti in q. spiritu sancto/ nam publica/ sit in manibus ep̃i equinocte dñi/ no enim dicimus matrimonium

Quinquagesimum articulum

Sit proponitur Dicit hic magr̃ et vñ est/ q. votum gratum seu simplex/ impedit/ no dirimit matrimonium/ sed votum sollempne impedit et dirimit matrimonium ℂ Q. 1m q. votum simplex dirimat matrimonium/ quia fortius vinculum iudicat q. sors/ fortius autem est vinculum diuinum quo ligatur homo ligatur deo/ q. p̃ humanum quo ligatur homo/ quo fortius est vinculum voti simplicis debet iudicari/ vinculo matrimonii quo punitur illi ℂ Item nulla pt̃ se obligare ad mortem petendi/ qz qui post votum simplex q. hit obligat se ad carnale debitum/ ergo ad oppositum voti sui/ ergo ad mortale petendi ergo tenetur hoc si non possit/ nulla post votum simplex/ pt̃ q. hec matrimonium ℂ Ite nil est vovere nisi obligatorie matrimoniali debet ad pa nitentiam/ ergo enim ie qui nouit gratiam deum non possit alii prodesse/ quia no pt̃ debitum exigere/ videt q. non possit q. hec matrimonium ℂ Amplius nil q. votum sollempne non plus impedit matrimonium/ quam votum simplex/ imo magis votum sic sollempnizatum/ ergo ex ordinatione sacre scripture et institutione ecclesie/ ergo matrimonium fit sacramentum/ ergo tollendo

simplex votum sic sollempnizatum/ ergo dirimit obligationem matrimonii/ sed verius ℂ Ite sollempnitas/ no magis q. fuerat obligationem q. intricata tenui naturam sit finis qui q. fuerit sic ergo ap̃m Heb. vii q. votum naturam q. fuerat no dirimit matrimonium/ ergo nec votum sollempnizatum ℂ Item votum sollempne nec tangit hic/ dimittendo scandalo/ ergo si fieri possit sine scandalo/ sit ni tria ingratitudo/ no dimittet matrimonium ℂ Ite sit m. Brianus p̃ missionibus. Sola p̃missio mutui rei alicuius/ impedit q. deo no dissoluit rei p̃missi matrimonii tradito/ sed p̃missio no tenet traditione/ impedit et dissolvit ergo p̃missio voti simplicis/ impedit matrimonium Q. no dicimus/ p̃missio alicuius voti sollempnis impedit et dimittit/ sed no ergo sollempnis q. tangit magr̃/ scitur scalig. ali. sed hoc no est sufficiens/ gratia et pg votum simplex/ tz tenet scandalo gratiam/ fuat̃) tenet/ et post votum sollempne/ q. etiam cu scandalo no tenet/ falsa ergo est/ unde statuit ecclesia/ q. facit pro pto votum sollempne illegitimus ad q. ordinandum/ post voti simplex no/ sed hoc nec ista ratio sufficit/ quia ecclia no fecit est. si tione quatuor obligandi se gna in voto simplici/ et mutuo in voto sollempni/ et vestra traditione/ et traditione dñi/ quia tres effectus q. mus dat in gratum alterum ℂ Ad 1m de vinculo fortiori q. p̃ vinculum voti simplicis/ sit fortius vinculo matrimonii/ gratio adeum cui fit obligatio/ et quo ad manum de qua fit/ sed tñ quo ad mutuum et subam obligationis/ quia ibi no tñ fit unum vel/ sicut in mat̃ ℂ Ad 2m dicendum mortali pt̃ no obligatur quibus efficaciter per mat̃m/ ad reddendum carnale debitum quia nisi/ qz post mortem eligi/ et io p̃ mutuum reddendo mortaliter peccat/ qz quod est in volumte/ sem est sub nullitate/ q. hit post votum q. tenetur/ sz alias nullo tenet reddere/ nec peccat ℂ Ad 3m dicendum pt̃ obligationis pt̃ obligato debiti q. hoc est/ nam nemo q. p̃ obligat ad exigendum/ sed ad reddendum/ reddere aut pt̃ sine exigere sine tacite petenti ℂ Ad 4m dicendum pt̃ eque obligat/ sed no tñ ℂ Ad 5m dicendum pt̃ plus addit sollempnitas q. m. nullitatem q. addit nouam obligationis speciem nullitatem nd. no. n. tollit/ sed sollempnitas facit ℂ Ad 6m de scandalo

q. votu impedit matm/ et q. non
an plus sollem q. simplex

ꝑ ista non ē tota racō sed pars cōmis ꝛc

Circa secundū articulū

quinto. ¶ Primo an votum ſit
debeat abbrari ¶ Sco an poſſit ꝗ mutari
in aliud ¶ tō an poſſit dispensari in votis
¶ Qrto an poſſit dispensari in voto ꝗ mutatis
¶ Quinto an poſſit dispensari in voto pollēs
religiam ꝛc

Primū sic proceditur

Sm̄ ſ ꝗ videt ad mꝝ ꝑ ¶ Qz ergo quic
mauit ꝗ mutetur/ſi cōtrahit/nō ꝑt votum
ſeruare/ergo nō tenetur ¶ Item effectus nō ꝑt
eſſe fortior cauſa ſua ſz humana debilis
ſz humana debilis mutabilis ē/ergo et
voti obligatio ꝗ ex illa cauſat ¶ Item
miſſa tenet ad id ꝙ dependet ex alicuius
arbitrio/ergo qui venit intrare religionē
alienam/cum ſi dependeat ex arbitrio vxo-
ris/nō tenet ꝑfice intrare ¶ Tē ſors ꝗ
obligat mutatur ꝙ votum/ſed mutatio
non ſemp ſz mple/ſic qui vgit in detrimē
extimi/ergo nec votum ¶ Item votum alu
fit ſubgenus/ſic votum racōis ꝗd ꝓpiꝓ
ergo nō obligat niſi ꝗ ꝺonde extenditur/ergo ſi
non ſz id mple ¶ ꝙ qui promittit nec ſolt
nidꝛe ō/ſed tē mediatim tenet/ergo tenet
plus ꝙ promisit ¶ Sed cōtra ꝓpiij cum
votum/ꝺns ꝺnus nō tardabit redde-
re ecclē ſic agēs licite humanē ob-
ligationis/niſi posuit necessitatē mple di/ni
exciuset causa legittima/ita ꝗ mutatis ob-
ligationib⁹ que fit deo/non ceſſante cā
legittima/nō ꝑt votum ſue peto mutari
ꝑ mutatiōē cause nō legittime poſt/ſcd
ꝗ tuit ꝓpne in ꝗnatuꝛ ecclā/ut
dicit Raimundus in ſūma ſua ē ꝑt
ꝓpōm mpleri/ſcd ꝙ ꝑt dictum ſtatim
dispensantis/ſcdus ē ꝑt deferri ꝗdam
appetitui ſensitiuo ē ꝑt deferri cause pue
nienti/ut ſi multi ꝑt obtinendam
ſalutē filii/vouet ire intrare ſingulis sabbatis
et ſalus nō ꝗnaliter ſtet/ſed motiue ¶ Ad i
dꝛ ꝙ ſic ad ꝑtē vote mpoſſi ſi ſtam
nant nō tenet ꝑ ad ꝙ mutatē ꝗnaliter
ſed ad partē poſſi ſam/ſ ad ꝗ mutatam
bidualem tenet ¶ Ad i dꝛ ꝙ dispensatione ꝛc
dispensatio humana nō ē tota cā obligatois
ꝗa tenet/ꝛeddē ſz ꝓceptum legis diuī
ꝗ ē immutabilis ¶ Ad i dꝛ ꝙ arbitrio alicuius

ꝑ talis aūt ꝓmo et ꝓncipaliter cogitauit
de religione ſz exinde deliberauit tunc tē
aliam religionē intrare ꝛ/ in ista non
recipit/ſant ꝓmo et principaliter deliberat
ista/et tunc nō tenet/quia ꝗ dō hī ſi nolle
eum recipe ſubintellegitur ¶ Ad i dꝛ
quod ꝑ ſic intrantis qui dꝛ ꝗ ſit in detrimē
extimi/non dꝛ ſtrari/utri nec ratium
¶ Ad i dꝛ dicendū ꝙ ꝙnāto votum
non obligat ſemp ꝑfecte ꝗ exinde

Secundū articulū

Sic ꝓceditur tenet ꝑ. ꝓmo
ꝙ ſi omis mutatio ad ſp ꝑt imolat
nō ꝑt mutari/nec ꝓmitti/licet ꝓmiſ
ſum/ergo non licet nolleti mutare vot
ſum in aliud ¶ Tē etiā ꝛ/ qz votus
hodie/ergo nō licet aliud ꝗ mutare
¶ Tē qui ꝙ nō ſoluit ꝙ ꝓmittit in
nitus in falſitate mittit/ſcd mutare
licet mutare in ſtatem mutare/ergo
nulli licet nō ſoluē id ꝙ ꝓmiſit ergo
nec votum ꝗ mutare ¶ Tē ꝙ li-
ceret et diſtinguitur tē bi ordinat
mōſtrās/milla mea ꝗ ſilia egredet
de ſede archiepiscopi nite/ſine licentia ſui epi
ergo nō licet votum etiā in melius
ꝗ mutare ¶ ꝙ licet amōre religionis
admaioꝛē petita licentia etiā obtenta/uel
ſalteꝝ petita licentia nō obtenta tūſire
ergo licet votum in melius ꝗ mutare
¶ Sed ꝙ ſic dꝛ ꝙ dispensatio et dispen-
ſans ꝓcedit ex ꝓtate ſpūali/ꝗ tranſeat
in mutatē nō dꝛ ſimiliter et ex ꝓtate
mutatē obligatio voti ſi melioꝛ bono
impediet/et id licet votum de minoꝛi
bono ꝗ mutare in maiꝗ bonū/ſz ꝗm
tenet voti tripliciter poſſe/aut auferre
ipſe/aut auferre ꝓlati/aut auferre ipſe
ꝓpter ꝓmissum licet in talibus ꝗ ſimile dicitur
ſimiliter ꝙ votum ꝙ ſit tale
poſt in ꝑpetuam religionis abstinentiā
ꝗ mutari/et votum monachi religionis
in maioꝛē/ſz ꝙ licet in talibus ꝓlati
dispensare ſubiectis/nam in ꝑtē
abſtinere et pegnare ut et hmōi

an votū ſit ꝗnat obſeruā

an votū poſſit ꝗmutari in aliud

pōssint epi cum subditis dispensare
in voto q̃tinētie aut religionis aut tūsma
rino nō ſtēm nō liz/ꝑma milla ꝑ ꝯa
ſua ꝫ ſibi ms dictauit Ad d̃m
olet ꝫ nichil ſimile q̃ ad iam exhib
ꝺo dictat/et ꝺ non erat ad vſus ꝙnes
triſſendum/vel ꝺ q̃ nō lucrabit aliter
noluerit/ꝫ lucriſſet aliter ſacerdos Ad
ꝺ cū ꝫ teneat̃ restituere debitum q̃m
recepit vel ꝙ ſe vel ꝙ ꝯpimplenti
ꝯpimplentia ꝺ ꝙ voto/mdicauit ꝫ nec
ſeruus expectauit rei publice/vtilitatem
ymo noluerit Ad ꝺ dispensare ꝫ
non eſt ſtatus/q̃ q̃ ymissum erat ſolui
ꝙ ꝯpimplenti/ꝫ non ꝙ ſe Ad ꝺ
ꝺ ꝫ restituendus eſt ſme licentia pe
tita/licet non obtenta/ꝛc

Hdecimusquartus

Sit ꝓceditum ſꝑ ꝺ ꝑs venerit et
recedite. Et q̃ls q̃ voluit voluntatis ꝛ
recedē nichilhs/ꝙ hinc nō ꝙnes ſt de vita
ſalutis/nulla ꝑ dispensacōe/ꝙ ſi nō
ducōe voti Item recedē ꝑmiſſis/demū
cilli eſt/ea nō q̃ demū nāli ſunt mdi
ſpensabilia ſunt/ꝙ ꝛc Item ꝺ ꝫ ꝺ
ꝓcepto et dis/distinguit tria ꝓcepta
q̃ꝺ ſ ꝓcepta ꝑpetuabilia/q̃ꝺ ſunt
p̃ tabule/in q̃bꝫ ner deꝙ ꝑ dispē
ſare/et ꝓcepta mutabilia ſ ꝓcepta ſe
tabule/in q̃bꝫ ſolus deus ꝑ dispē
ſare/et ꝓcepta ꝛ̃ꝑpetuabilia ſ ꝓcepta ſe
ꝑtim/ꝙ in q̃bꝫ ꝑ homo dispensare ꝙ
recedere voti eſt d ꝑ tria ꝫ ad ymā
tabulam/q̃ma eſt de ꝓcepto ordinabi
ad deum/ꝙ nō ꝫ homo in ꝫ dispēſare
Item q̃m nō facit q̃ ꝑmittit mūt
des mlla ꝑ in mēdato dispensare
/ꝙ nec in voto recedendo Et in omni
obligōne subditi/mutāt ꝓcepta aliter
ſed ꝛ̃ q̃ plati/ꝙ in voto subditi pot
dispensare platus Item q̃ ꝑ traditio
mstitutū eſt hō ꝺ ꝙ caritate militare
militare et/aut ſi in voto nō liceat dispē
ſare/cum alio magis expediat dispensari
q̃ ꝺ obſeruari/ꝙ licet dispensare Ite
rta haut ꝯdm quia dispēſatiꝫ dispē
ſato ꝑ appellari nec in vtis ꝛ̃ꝑlatis
nec in vtis declaratis/ſimo nec nō liz

an possit dispensari in votis

ꝑlatis in votis dispensare/ſꝙ nō liz
Et ꝺ declaratio non eſt nisi mutatio
in vtis dubijs/ius vō mutare nō licet
nisi cui licet mutare q̃ ꝺ/ꝙ ſoli ꝑ licet
dispensare Ad ſi dub/q̃ ꝑlato licet
dispensare p̃ ſua vice/vel tōlit absol
uendo/vel ꝺ mutando Et q̃ ſtat q̃ aliqua
ſunt q̃ ꝑlatus ſubditis nō ꝑ ꝑ ꝛ̃ipe/ꝺ
ꝓhibet/de hijs ꝙ nō ꝑ voluntatem
ſuā facticia q̃ꝺ aut alijs ꝑ ſic ꝺ et
ad dispensatiōnē ymo ꝛequirit̃ ſ auctes
et causa/ſme quibꝫ nō ē dispensato
ꝫ dispensatio Hinc aut q̃ tenebꝫ/ꝑ
ꝑlatus in votis dispensare Ad ꝙ ꝑ
recedē manēte obligōne ſolute obligōis nō habuit aut ꝓlatus
ex causa legittima et aliqua auctes ꝑ
ſolui Ad ꝺ de nāli Et de nāli
li eſt/ꝙ nō detur manere obligōne
Et q̃ obligato ꝑ ſuorem nō ꝑ ſit ſolui
nō demū nāli Ad ꝺ ꝫ recedē vel
detinacius ē dispensatiꝫ ꝓcepti ꝑme tabule ꝙ
recedē ſi expedit/ꝫ mihi de nitatiꝫ Ad
ꝺ de necdato ꝫ q̃ nō ſoluit q̃ ꝑmittet
auctes ꝑa ſme causa/ꝑ intētes/legittima
ſolui tenet et petrat Et nō q̃n auctes
eius tui fit obligato vel petatꝫ eius
ex causa legittima ꝛc

Hquartusdecimus

Sit ꝓceditum/ceti ꝓpoſui aliud pō
derato/hō eſt dignū q̃mittere aliter
ꝙ nō voto q̃ ꝛ/nō ꝑ ſi ꝛeq̃ dispensatiꝫ/ꝙ
non ꝑ ſi dispensato Item fruitꝛ
q̃tinie eſt optimū q̃ quia dignitati debet
fruitꝛ ceteris in q̃ voto dignalis
q̃tinie inuenit melius nō bonū ꝛ
q̃mittet nō ꝑ/ꝙ nec dispensui Et
ſi nec in dignitate potest diuitia eſt
ꝙ optima ꝙ nō ꝑ in voto dignitate
ꝛuenit q̃ mutato/ꝙ nec ſi dispensato
Et q̃ ſt allegā ſi de ꝛdignitate/ꝙ malū
eſt bonū obedientie q̃ꝺ q̃tinie/ꝙ ꝑbono
obedie vnū q̃ regi ꝛec gentis ſi ꝛmittere
ꝑ in voto q̃tinie dispensabit Et
malū ē bonū q̃ꝺ ꝙ ꝓpatrum/ꝙ ꝑbonū
pate/nidet ꝙ possit et debeat dispē
in q̃tuenia vnū ꝑ Et rta haut ꝯdm

an possit dispensari in voto q̃tinie ꝛc

qui p̄ ē sollempnis animo tam theologo q̄ iuris peritos ꝯsulendā habeāt dnt q̄ i noto gtie. sūm simplicē sūme sollempnit̄ nō p̄t dispensari. q̄ nō p̄t bonū aliq̄ 2eq̄ p̄cās inveniri. ¶ Ad ea q̄ opponit̄ 2tra p̄dcām q̄ma q̄ nūq̄ obedīa vnīq̄ gentē vel papa vel̄ fuit vel bonū patē sit melius simplicē nō tamē est melius bonū. q̄m nō dr̄ dispensū alicui ꝯtra ꝓpriū. dr̄ aliquo eq̄o ¶ Alij nō dnt q̄ nūq̄ 2tra mādm̄ thēo tenuit doctor magnus nec tenet̄ ī. et dom̄s hugo. th̄s ī sūma ꝑdicat̄ de dīnalis magnus doctor & theologus. et 2 multi sequaces. q̄ ētiā m̄ vota q̄ti⁹ ꝓpe dom̄m ꝓpa. nō tam alius dispēsare ꝓpo aliqua bona et nūtē. q̄ nō ꝓnatus. q̄ p̄t inveniri bonū q̄ nō ꝯmittat ꝓpter deraus. liq̄ non bonū ꝑcepte. et nō tēpli casu. obedientie bonū. magis expedit ētiā ꝓpī votū. q̄m mylēco bati ¶ Ad argumenta m̄ gētis. Respondet q̄ nō p̄t inveniri bonū ꝓnatū ꝓpter deraus hīc dr̄ bonū q̄ ꝓpter inde cum filiā vel filio 2tra post votū gtie. i minore ętate. successionis ex tunc vn̄ regno vel magne dignitē dic. posset dom̄s ꝑ dispensare. et dixit deus ecclesie thēo tenuit q̄ not dispensare. de facto 2t

Hoc ultimum articulū

sit p̄ceditur. et dic. ex iij. de statu mōnat̄. t. cum ad mōstiū q̄ abrenūciato ꝓtestate. sic annexa regule nō dr̄ sūt. nec q̄ illam sūmus pontifex valeat dispensare. tēp nisi ex ī voto obedie. q̄a nō p̄t i voto sollempni religionis dispensare ¶ Set p̄tēs male ē ap tenuit. sic vn̄ sed religiosi sep̄ statū ē p̄t male. q̄ est status q̄ temporalia. q̄a nō p̄t p̄t melior mutari. q̄a nō p̄t ex melius 2cipi. q̄a nō p̄t dispensari ¶ Item si p̄t. q̄a p̄t tales dispensatiōnes ad sēm 2cipi dr̄ posito q̄ intrasset religionē post mat̄m initiat solutū erat mat̄m. et licuit viro dimittere in sēculo q̄ he. q̄a alio 2tra

ad sēculū nūq̄ vnietes in sēculo. p̄q̄ sit mat̄m ꝓ hominē separari. q̄d ē ꝯtra lē ¶ Q̄ q̄ p̄ tales restituti ē. q̄ tales militare nō dr̄ ut dnt. q̄ si nō p̄t dispensari. q̄ tales alii militet sicut q̄ndo p̄ dispensatōē pax vnīq̄ regnī arguit. p̄t q̄a lic dispensare ¶ Item dom̄s papa religiosis tribuit hōnes ꝓpter ad statū p̄latōrū. q̄a absolvit a voto p̄ius obediē q̄a eadem 2one. cum fratres. p̄t a voto paupertatis. et a voto ētiā castitatis. q̄a nullus et nullius ē votum obedientie m̄ q̄a fit sacrificiū p̄ voluntatē ¶ Item tota obligatio q̄ fit in religione. de mē patris ē. q̄a ꝑ q̄ sūmus pontifex dispensare p̄t ¶ Ad ētiā hīc q̄dam dnt. q̄ milo nō p̄t dom̄s p̄ cum religiosā ut ad sēm tradat dispensare. q̄ma bonitas status hūmī. nō p̄t 2q̄ p̄ sacrum 2cipe. p̄ter ētiā votū annexū. et maxime p̄ter votum q̄tie ¶ Alij vō dnt. q̄ dom̄s p̄ cum tali p̄t dispensare. ex ītīlitate q̄ nō ꝓnatā. et p̄t de monachia. nō monachum fare ¶ Ad decretalem Inde dnt. q̄ nūtē de ē de monacho monāte vel monacho. q̄a sit mē ecclie eius simul apposita ¶ Ad id. de pace meliori. p̄t ītīlitū bonū ꝓnatū ꝓpondat. sed bonū q̄nē ¶ Ad id. de nato ex ē nō ē mē dēlit p̄ter q̄ sūmatū mat̄m ꝑ mortē dissolū. et nūtē q̄ gūtē restituti. cum alia p̄sit q̄ here ꝓ dispensatōē. sicut restituto tempore vita nō ē melius p̄ter matrimoniū. et mortē spūs solutum. q̄ngē matrimoniū 2tr̄ restituti. et cum altero q̄ here. ꝑ dispensatōē huiusmodi. vel non sunt q̄ nūtē. q̄a solutū erit mat̄m ¶ Alij vero p̄dent ad aliter. q̄a non militat q̄ contrahet eo q̄ p̄ tales ordinata ē. q̄n p̄legit bonū p̄ē salutis bonū q̄. et ita tuto q̄ vnūdi ¶ Ad id. de tūplatōne ad ēm. q̄ non sit dispensatio q̄ tentatus

an possit dispensari in voto solemni religionis

xxxvm

monachꝰ/ꝑ sit gradam exemptꝰ abobe-
dientiã mꝑioris ꝓlati ¶ Ad 1d ꝑ nil ꝓhibꝰ
ꝑ obligatꝰ qnc sit de religione no totaliꝫ
est anim̃ ꝓpositꝰ mo anim̃ mo etiã

Circa tertiũ ꝓcipi

quint̃ duo ¶ Primo quid sit scandal̃
¶ Ho qnc sunt diuidenda ꝑ scandalũ

Hꝑmũ sit proctor

scãdalum sic d̃ finiunt doctores h
glo ext de priui/ scandalum est dictum
vel factum/ minꝰ rectũ/ habẽs plures occasiones
ruine ¶ Q̃ dupliciter est scandalum factiuũ
et passiuũ ¶ Circa istã diffinitionem/ no quidam
scandalo passiuo/ qꝺ no est sufficiens
¶ Item venialiter peccans/ est dictum vel factum
minꝰ rectum/ alias plures occasiones ruine/ qꝺ
est scandalum/ qꝺ est mortaliter peccans ¶ Item
ecclã exemplus accipit aliquis occasionem
ruine/ ut phei de rubis dicit et tamen
qꝺ no solum dictum vel factum minꝰ rectum
/ sed etiam rectum/ est alii scandalum ¶ Ad
mũ principi videtur primus plus ꝛ
glo/ scandalum dicit recessum ambulantis
a recto submittit ad ruinam/ qꝺ ꝑ
dictum vel factum minꝰ rectum/ cognit̃ a recto
a ꝓpter qꝺ ut sit scandalum ¶ Item
nullum dictum vel factum minꝰ rectum
/ qꝑ voluntarie peccatum qꝺ scandalum
aliqꝺ est rectum ¶ Ad id dicit quidam nisi
ent remanent scandala/ qꝺ no omne
scandalum est dictum vel factum minꝰ rectum
¶ Ad scandalum qꝺ ꝑ obicit sic lata-
men obex aut ꝑ qꝺ in rebus ¶ Ad
similitudinale illi syllabi/ qꝺ aut obex
qꝺ ambulanti in via obiciat/ qꝺ de
natum est occasionem ruine ꝑstare si via
ad morꝝ/ nichil natum est ꝑstare occasi
ruine nisi sit minꝰ rectum/ et nisi mani-
festum/ qꝺ veniat ad eius noticiã/ ideo
bene ꝺ finit ꝑ dictum et factum minꝰ rectum
in quo significantur eius materia sic
aut qꝺ additur alia plures occasiones ruine
sequitur eius 2a forma/ scilicet scandalum actiuum no tamen captiuitudine

quid sit scandalum

huiꝰ no obex dupl̃ accipitur/ aut ex
natura rei qꝺ rei que opponit/ ut si
quis lapidem in via ponat ligna ꝑ
ꝑcutiat/ aut exercitio ambulantis/ ut
si quis picciat modicum lapillũ aut
flozem/ primo modo dicit scandalum actiuum
Secundo modo scandalum passiuum/ qꝺ
semper de peccato mortali/ licet ꝑ accidens
peccatum veniale/ vel etiã opus meritorium
¶ Ad 1d de scandalo passiuo ꝺ ibi
de sebitum scandalum ꝑpe dictum
si actiuum no passiuum ¶ Ad 2d de ve-
niali ꝺ ꝑ veniale no ꝑstat occasionem
sufficientem ruine ex natura ꝓpria ¶ Ad mo-
dictam/ no no ꝑpe ꝺ rei scandalum
actiuum/ si passiuum magis/ si aliquis
inde scandalizetur ¶ Ad 3d debemus
ꝺ ꝑ homo aptus non ꝑstat occasi
sufficientem ex ruine/ sed exemplo accipiet ꝑ
¶ Ad 4d nil ꝓpri ꝺ ꝑ scandalum
aliꝰ nominat ꝑ ecclãm/ qꝺ si ꝑstat
occasionem ruine ꝑ interceptionem/ aliꝰ no ꝑstat
spiritualem medicinã/ qm̃ sit exemplum/ qꝺ
no accipit in glo i. scandalo ꝺ ꝑ
ma mo in descriptione qꝺ qnc sunt diꝝ
ext priui ¶ Ad 5d nullum dictum vel
factum minꝰ rectum esse peccatum ꝺ ꝑ nullum
peccatum mortale aut scandalum ex no
modo nitet est no particulare/ qꝺ nec
hoc nec id. et sic de singulis ¶ Item nitet
aliqꝺ esse no voluntarie/ sic no est nitere nec
peccare venialiter no particulare ¶ Ad vltm

Hꝺ secundũ articulum

sit ꝓditum ꝺ ꝺ qꝺ si de vi te
scandalum nascat/ vitandus scandalizãs
nasci permittit/ qꝺ nitas relinquat/ qꝺ
nulla nitas nec nitere mystice nec deb e
sed dimitti ꝑpter scandalum ¶ Ad mũ
ꝺ ꝑ peccare ꝑpter nitatem alterius peccati
ꝺ ꝑ dimittere bonitatem/ peccati est/ qꝺ nulla
nitas ꝺ ꝑ dimitti ꝑpter scandalum ¶ Ad
mũ sic arguens/ no ꝺ nitas ꝑpter
scandalum peccatum/ quia ut dicit Io
ad cliodazum/ ꝺ ꝑ in ecclã vacat
ꝑ celebratum ꝑpe preces et ꝺ ꝑpter scandalum

quid dimittendum ꝑpter scandalum

an nitas an peccatum ꝑpter

nid dz dimitti nitas q̃ filios? go nisi q̃
ppctor? nitas / go milla nitas ℂ Hanc
ex̃pli in pabola dez zizanioꝝ et dr̃ augr
q̃ tm̃ multitudo ē m causa / nec princeps
debeb̃m ē scandalizati / go ppt̃ scandalu dr̃
dimitti alii nitas mystice ℂ te aliq̃do
subtrahi dz p̃dicator ppt̃ scandalu gñale
go ppt̃ scandalu alii dz dimitti nitas
doctrine ℂ tem opa nisi ut elemosinar?
et hmoi alia ppt̃ scandalum dimitti
debent / go nichil nite alii dz dimitti ppt̃
scandalum ℂ amplius nr̃ q̃ ecia nr̃a
tpalia debeam? p̃ scandalo dimittere
q̃nia p nitauda morte cedit p̃ximi
teneñ nrã dare / go multo magis p
nitauda morte spiali teneñ? ea dimittē
ℂ tem nisi omia tpalia alq̃ magne
nitatis est dz abinit teneñ ppt̃ scanda-
lum dimitte. h.1d. 1. corp vm si esta
scandalizat tem nichil de / go nullo magis
alia tpalia ℂ tem si ordo nr̃ exigat
debeam? aliam p̃ferr p̃mi pluspam
tpalia diligē / go magis debeam? patri
detinendum m tpalib? q̃ iste patriat?
m spiritualib? ℂ tem tpalia possunt
dimitti / alia explari nitate / q̃dam nego
alia explari nitate dimitti p̃ sunt
ppt̃ scandalum dimittendi sunt / nr̃ dr̃
dz si / go ppt̃ scandalum debemus
tpalia dimittē ℂ q̃ btus th̃ cruciat
ricd. reperit tpalia intra eccl̃esiē
cum scandalo regis et suop / go ita
dz fr̃ ℂ tem milla ex nitate sua dz
literis reportate. h.a. ecc si reptoribꝫ
ppt̃ corp scandalum debem? nisi
scandala dimittē / go no teneñ? adh?
ℂ Ad primum q̃onis q̃ duplex malū
et malorū bonū malis / et multoꝝ bonoꝝ malū
malorū p̃ligendū. sunt scandala ac
p̃ter mal? est / reprehē scandalo bo q̃
ad go de q̃nia dimitti / an sit ppt̃ scā-
dalum dimittend / aut ē malū i se
sine nitate sine venale / et de tali
no ē dubm / q̃ dimitti debet

an mal tpalia ppt̃ scandalu deb? dimitte

hoc tm̃ est scandalum actiū / q̃ semp̃ primi
est sanct ē indifferens et h̃ silit dimittend
/ q̃nia malis ro dictat / q̃ p̃mittilo bo
non dz p̃mitt scandalizare / sanct est bonū
/ an go bonū p̃cepti / et hoc no dz dimittere
/ q̃nia p̃mitendo pctm̃ alii? no dz q̃s p̃cepta
sanct ē bonū sp̃ecepti? / et hoc q̃nis
bonus dimittere possit p̃ scandalo alterius
non tamē tenet? totaliter dimittere si alii
ad tempꝰ nr̃ mittere / q̃nia ē demittere p̃ bo
no. n. salutis spiritꝰ nr̃as / ima ecc̃ia
ē de nitate nite ℂ ad 2m dr̃ augr de nitate
mystice a ē dicp. vel tamꝰ vendendis
in tridano mittit sed p̃cepto / sit sacrifi-
cet hic ro dz dimitti p̃ scandalo sacer
tamꝰ vendendas in cantelano rei pu
sic p̃cis / et hic p̃ dñi abbas q̃ hic
p nichil vtilitati rei pu. hic tm̃ hic si dz
q̃d magꝰ periculum imminet de scandalo
q̃m de dimissione ut in p̃cto p̃cipis
et multitudinis ℂ ad 3m de p̃dicatore
de licet actus p̃dicandi ad tempꝰ deat
nr̃ mittit / no tm̃ dz totaliter dimitti ℂ
ad 4m de rapinis nisi de ad tempꝰ deberet
ppt̃ scandalum nr̃ mittit / sed no tollit
dimitti / tunc aut nr̃ mittenda sunt q̃
scandalum oritur ex ignorantia p̃ssitoꝝ
que nitate nescunt / q̃nia talibꝰ ad ppt̃
p̃cepta est ut illuminent? in nitate / sed
non q̃ oritur ex malitia in nidoꝝ
nitate agitant p̃sequendi / q̃nia dz q̃ tra
eos defendi nitas vbo et ope ℂ ad
3am q̃onis de repete tpalia ex scandalo
actuo nobꝰ dz secta scandalum passim
est distringendum / h̃ sunt bona alicuius
que a mꝰ tenꝰ / et tunc no debem?
ppt̃ scandalu dimittere / sant sunt nr̃a
sant q̃ spiritualia convertend ecclie dimittēde
et tunc debem? dimittere / sant no et
tunc q̃libꝫ dimittere / sed no teneñ?
q̃nia dicitur p hoc nia nialignis p
uandi bonos / tunc suaꝝ possessione
q̃nia cedet inde nocumentum rei publice
ℂ ad 5m de morte p̃mi p̃ nr̃ est
simile de morte cedit / et de spiali
q̃nia morte cedit nr̃ p̃ q̃nis
mitare te se / sed spiale in p̃ ℂ ad
6m de bo p̃ cibum suspectum ut p dolo
p̃ malitiam est huic ppt̃ scandalum
dem? dimittere q̃ tam est scandalum

xxxvm

actiñ nõ tñ̃ pass mñi: cibum nõ nõ sinspt
tum nr̃m ꝙ illo nõ dimitte debeo
cibum võ nõ inspectum nec nãm ꝙ sibi
nõ ꝓceptum ẽ ꝯra. dimitte ℂ Ad. 8
de electõne alme ꝑ ꝓximi ꝑ hic m
anima ꝓximi allegatur: quia ꝛetmendo
rem alienam nõ saluatur ℂ Ad. 8 ꝑ
plici vitate ꝑ hñmõ dimissio hiꝰ
rei m rasu patuluꝝ ꝑ set ꝑ saluꝝ
plici vitate: tñ si non licet repete
prudentñ fiet vitati instãcie et ꝙ sic alioñi
ter publice rẽ ꝑ

Circa quartũ articulũ

quintũ dico ℂ primo an vxor rede
mpõe mortuũ viate ꝓsit ꝙ hic ere ℂ Sꝯo
si ꝙ ꝑcedit an maritus existente tẽ recipe

Ad primum articulũ

Sic ꝓcedit. Et hic leo ꝑ ꝙ
m illo casu: inculpabile iudicauit est
ꝙ vxãtas intellit: et restituendum ch
ſides posset: ergo talis ꝙtus: de ꝑto
leo papa ſt culpabilis nõ fuit ℂ ꝑ
ex mñi. de secundo nupcijs: ꝙ ac re
demptor dñi: ꝙ si quis de morte ꝓba
ꝙ nõ tis adhuc extimat. dubitando
credit: nõ exigat debitum: ergo i dubio
ꝙ licuit ꝙ hic ere matrimoñ: aliquꝰ nõ
credẽ: nec exigẽ debet ut videt ℂ te
probabilis ignoãtia ſti excusat ꝓ tm
probabilis aut ignoãtia ẽ qñ dñi ex
pectatis mrs credit fama clamante
ꝙ mortuus est: ergo tunc excusatur
vxor si ꝙ fuit mat. ℂ ex mñi. de se
mip. ꝙ ac redemptor dñi: ꝙ nulla
a redemptore has ñmptias nulligre
ꝓsumat. Donec ei ꝙ fuit ꝙ mortuꝰ
fuit quia eius: ergo nõ licet ex credulꝫ te
tali ꝙ mat. ℂ Item aliꝰ dicit
tenet tñ tunc set dimitte nichtum
cta ẽ ꝙ fuit maritum nõ ẽ cta am
ad hc licet nec nõ: ergo dz tenẽ tunc
ℂ Nec hic quit. potuit ꝙ fuit tam
debeat exigẽ et reddẽ: nec tñ reddẽ
debitum ℂ Et ex sola credulitate mortꝭ
alteri ꝙ mulieꝛ nõ licet alteri ꝙ mgi ꝙ
mat. ℂ Dz regulit. titudo: certitudo ad
dz hic ꝑ ignoãtia alicuius ꝙ ꝙ cũ mortuꝰ
nouerunt: dixit alteri ꝙ in hac
casu: nec credendum esset

cum attestatõne publice fame: et alii nõ
ℂ Ad. 8 leonis ꝑ ꝙ qui vxor
credidit virum mortuum credulitate ꝓbabili
quali dñs est ℂ Ad. 8 de creditore debiti
ꝑ: ꝙ sibi non licuit: nichilꝯ nam si fuit
reddẽ tenet debitum: quia in dubio ꝑsumat
statur: sic etiã vincti ꝙ tuetur ꝓ licet
ꝙ mittat. Dz tamen dixit: debet reddẽ
debitum ℂ Ad. 8 de ignoãtia ꝓbabili ꝑ
ignoãtia ꝓbabilis excusat vxorẽ ꝙ credẽs
a ꝓto ꝑ Dz nõ ẽ ꝓbabilis: nisi qui testes
aliqñ asserunt ꝙ fuit ℂ Ad. 8 de debito
reddendo ꝑ sic dicunt decretalis ex
po. de sua. ex gl. nisi certis: quia dubi
tans: de restitutione debiti: aut scit ꝓtto
impedimentum: et tunc nec ꝙ dz exigẽ
nec reddẽ: quia nisi fuit videtur dñe
fuit: aut reddit: ergo aut credulitate
leui et temeraria: ꝙ explosa. licet ꝙ exigẽ
et reddẽ debitum: bene ꝓbabili et dispta
et tunc dz reddẽ Dz nõ dz postulare

Ad secundum articulum

Sic ꝓcedit. ꝑ ꝯra. vñ. vincte
uiro vocabit adultã: si cum alio viro
fuit Sed nõ tenet adultam recipere: ergo
nõ tenet hñmõi mulieꝛ que fuit cum alio
viro recipe ℂ Item ꝙ nõ videt ecce quietis
est: sine videri eius separari non debet
ergo nõ dz eam ab isto viro separatam
recipere: sine videri ecce ℂ Item secundo
virꝰ nõ tenet eam dimittere: quia bona
fide fuit cum ea Dz si primus tenetur
eam recipere ꝙ ꝙ tenetur dimittere: quia
ita pe stabit adhere: ergo nõ tenet eam
recipere ℂ Ad. 8 et hic leo papa: ꝙ reintegrãdꝰ
est primo mat. ergo tenet primus vi
rum recipere ℂ Item mortuo hmõi viro: nõ
pe cum secundo ꝙ ne ni hmõi nõ solu
fidem adulto de ꝙcunꝺo dedit: hmõi cõ
co despõ ꝙ fuit: ergo nulla nõ pe cum ho
sine viuente viro sine mortuo remanere
ergo dz ad primum redire ℂ Et aut ꝙ fuit
cum alio ꝑ ignoãtia ꝓbabili credens
eorem virũ mortuum: ad ex cta strictam ho
casu: adulta reputat: nec tenet viꝝ
primus eam recipere sic primo casu distinguẽs
est: quia viro hmõi videmur: ad strictã
ipa restitut ad eum set tunc tenet cõ
recipere: aut nõ et tunc non tenet

Nu vxor credens virum mortuum: licite posset ꝙ fuit

Nisi fuit: primo tenet tunc recipere

Cor9,8 1 corp vir ꝑ hoc intelligit qui
mir vmit et secundu mitate, et ꝯ qui
opinion Cas 8 dendum ecce ꝑ cau
ecta q dicentes ex quo q stat demita pmi
mir debet aso diuerse discede, q etiam
cum fit ꝯ mat̃m ꝯ mdicin ecce ecclie
. non certum Cas 8 de secundo mito ꝑ
aut ſq mir nomt pmi mito cuſq vine
et time tenet cum dimitte quo non et
tiet quin ipe no teneat / ipa tn tenet
legitte et ſi quis vtroq; furente impedi
mento fuissent non possent mortuo legitimo
mitem q he di vero vtroq; nec alterꝫ
iugozante posset re

Littera sollempnem

ecce seu scriptura sollempnie votum
dirimit mat̃m / secretu alterum tota cun
tate fm / nd dirimit mat̃m / ꝑ magꝭ
mittit / qui fit m̃ q spectu ecce ex nata
pnis nati. ſ pmutacõm publicum sin
status non quado ex actitu / no separat
ꝯ plaur no pe q go ſi plaur separet
ꝑ ipa no e tota zaro Cꝫ simit alie nic
lioꝛ8. ſ quia no e ecce statutu q dimm
tiet e tñ latum mandatum dni aut p ꝛo
mibꝰ dampnat q similꝫ q simp r
uomit dampnat ꝑ mittit tñ de clip
nardie / no tm dma / sed etiã ecclastica
qua q dempniat eoꝛ q nigm̃ / et sepat
h̃m penis tenet latum / q no e h̃ penis
tiet m ordine tñ q ſtuib ch sit q dra
tenꝰ p̃ceptum h̃ tabule exo xx tiet
m ordine pmodus ꝑ licet no sit sch
m ordine pmodus simp. / est / tn h̃m
ordine pm̃ lapidatoꝛibus / lapidabat
iii. p̃mo blasphemi deinde idolatre
deinde adultꝝ ut h̃etur quo p
deinde penalib mabedictes ii licet
ꝛeqꝛi / licet melius ꝛñ / q h̃ locum tenet
m penis / q h̃ locum tenet m phibitoꝛib
h̃ tabule penalibꝰ / licet quia secundꝰ
locum tenet m tractatu decimꝫ ciuilib
spalibus / quia p̃mꝫ locum obtinet lex
nlia maiestatis / h̃ lex nlia deadultꝝ
nt pz in ex li. c / ista m dilone quare
q nligim̃ psecutꝝ / q no ꝯ cogreldi
simit cad trape ꝑ semꝑ mittens

est hoc maxime / licet mittat q̃ no
statim recedit ad pozes maitis / mag
exausar p obediencia q̃ obedia non
est m malis / ꝑ hoc mittit q̃ dat
pma uxorem post ſ̃nciam m̃ q etiam
fore mortua / vel dubitat p habilit
aliogñ si stet cum vinam / nullo mo
do / vel exigat / vel reddere te

Post hec de ſſpi
cultu / postquaꝫ

egit de impedimtis bus
que faciũt psonas illegit
timas re / ch̃ꝫ p̃ hic agit de impe
dimentis p̃ticularibꝰ / que faciũt p̃sonas
anno illegittimas re / alioq; p̃hibe
dentur set p̃mo agit de impedimto
disparis cultꝰ ꝯ ibi / 2o de impedimto
q̃ affinitatis / ꝯ ibi / 3o de impedimto
cognationis spiualis et legalis. ꝯ ibi /
in pma p̃te pmo declarat utrum fidel
ium infidelis pꝫ sit q̃ hec / ꝯ 2o an duoꝝ
infidelium / alter ad fidem reuersus / pꝫ sit
relinqre vel q̃ ipsum post tertiũ an iste
qui ducit posset q̃ hec aliud q̃ ingm̃
hic quit / quarto an infideles sit qui
qui legittim / set tñ no mulier / in pma
parte pmo declarat iiitres / ꝯ 2o soluit
gram obem / huic tñ / in pa p̃te
pmo ait q̃ ppt infidelitatẽ obstinatã
pt tam q̃ mit dimitti / post tñ / ꝯ 2o
quit an ppt aliud vitiũ simile pꝫ sit
relinqm̃ / di aut quarto / in tria p̃te
pmo ait / q̃ fideles omnes volentes
cohitare / non pt q̃ hec / hic quit / ꝯ 2o
q̃ si dimittat q̃ absolute cohitare / tñ
pot q̃ hec / ꝯ 3o q̃ in quarta / pmo remou
fidelitatem / mit tñ / ꝯ 2o q̃ primat vitate
copula ipsius

Hiquetuꝫ duo

pmo de quinq̃ infidelium / ꝯ 2o
de diuerso ipsoꝝ / Circa pmm quit
iiij or / pmo an fidelis trium infideliu
possit q̃ hec mat̃m / ꝯ 2o an infideles
possit esse mat̃m legittim / et 3o
an tale matrimoniũ exercuerit quinquale gaudiũ.
Cquarto an id iudicii sit de quinq̃ hec

xxxvi

Ad primum articulum

Sit p̄ceditur sor' q̄ fidelis cū infideli
pt̄ ḡhere mat'm sc̄nia Ioseph ḡtrapsit
cum egyp̄tiaca. Deū. pōt sc̄t moyses
cū ethiopissa. ḡ regna hēre. mm. pōt
sc̄t hesp̄ cum assuero. Hesp. ij. ḡo fidel
cum infideli pōt ḡhere mat'm. ℂ tertio
cāo est fides nōm et vet̄is testamti
p̄ fides vet̄is testamti. nō impedichat
q̄n tm infideli posset ḡhi mat'm. Unde
Deus potuit cessus ad pugnā infidelis p̄
virtutem p̄lii fīa. im medio captivoz
et amans cum inimicis ad eam. ꝓbrunies
q̄ cum ea. sc̄t erit fr̄ vxor. ḡo similit
fides nōm tessi. nō impedit q̄n tm infideli
possit ḡtrahi mat'm. ℂ item sic fides
xp̄i ad salutē. ita et dom'nio. ꝓles
diversitas moz. nō impedit mat'm. int
bonum et malum. ḡo nec diversitas fidei
me fidelem et infidelē. ℂ tertio. vij.
Verificatur mir. p̄ mulierem fidelem. ḡo p̄
q̄ diversitas fidelis q̄ntus sufficeret ad
mat'm. cum infideli. ℂ tertio
est institutio matrimonij. ꝓ officio
dum. sed veraq̄ pōt salvari in diversi cultu
ḡo. et mat'm. ℂ tertio melius ē q̄ntūcūq
amicitia multum crēte. q̄ minui pōt. ℂ tertio
bonum ē duxe filiam quam finito p̄lio. pōt
cum gratiam. ḡo multo magis multo crēte
si infideli. ℂ q. 1. corp. vij. cum milite christ
cubat mīs in domo ḡtili fideli. ḡo nō
licet mihi cū infideli. ℂ tertio hesdras separat
matrimonia a mulierib̄ cum alienigenis. et
inita hesdre ix. et x. ḡo nō licet ḡtrahē
talia matrimonia. ℂ tertio quia. xvij. nō illis
cum eis fedus pacis associabis q̄ngiā. ḡo
non licet ḡhē cum infideli. ℂ tertio arguitur
l. de patrib. cenic pone. gentili. vel mihi
filiam tuam duxe. ḡo nō licet tibi infideli
ḡhere. ℂ p̄ terra habit matrimonia. aliud mihi
fuit ante legem moysi. aliud tempore legis
tempore evangelii. ante legē q̄mpe
potuit ḡhere fidelis cum infideli. omnia
mixta legē p̄hibebantur. sic sensit ioseph
cum egyptiaca. gen. xli. et mathias cū ethiopissa
militante exercitus. legis finit cessante
p̄hibitum ḡhere cum canaanea. spalit
pter eorum p̄fectate. et eoz obstinatione
nō audit ex omnib̄ infidelibus ḡ malis

am fidelis cū infideli ḡthē possit

sed nō licebat ḡhere cum christianis. imo
relicto cultu suo. ḡ utilit. ad fidem. sic pot
naason cum mab. regna gemmit booz
ḡnt. sed alias nō licebat. maxime q̄nia
nō timebat. periculum subversionis fidelium
sicut nō evangelii. nō licet fideli ḡhere
cum ullo infideli. m tali q̄mpe mat.
nō pt esse q̄plete bonum. plus. omnia pueros
infidelis. ḡ baptizare. ed ibidē ad cultum
christi. sicut bonum fidei. omnia q̄ finis structa
fides ad hominē. nō tm ad deum. sicut bo
actus. omnia signum est aptitudine. non
actu constitutis ad pugnā. ℂ ad. d.
de ib. patrum. sic. q̄ fideles canite legē
erant. potuit ḡhē cum infidelibus
q̄ nō sic legis. cum alias infidelibus
p̄hib. cum christianis. et alias. illis
veteribus. ritum p̄ceptum. et sic tibi
ritum fidelium. ℂ ad. de. ij. de impetitate
fidei. pt̄ q̄ finis cadit. sic tm ē
ab statu fidei. unde nec cadit obstinata
in saracenis fidelis. sed tm. deliquit. qui
interpretat. vel de alijs infidelibus q̄am
christianis. vel de christianis contractis
ad ritū iudeoz. ℂ ad. d. de nuptiis. pt̄
q̄ finis determinat. requirat. tm fides primo
et principaliter. fides erat tocius ecclē. una
est. sed mores diversi. ℂ ad. 1. corp.
vel. de certificatione infidelis. pt̄. q̄ soror
de matre. quam q̄to. nō. ḡ secundo. ℂ ad. d.
de duplici matrimonio. pt̄ christus determinat
posset ibi esse. tm cum periculo. sed offert
cum periculo subversionis plus. sed certa. q̄
cum periculo subversionis parentis. et q̄
tale matrimonium est. pessimum. omnia periculum
est. ne pueros seducatur. ultimum infidelium
venturum. et ne fideles privatur p̄mio fidei
ℂ ad. d. definito pt̄. q̄ christus melior sit
quaestio. nunc. corp. ecclē. q̄ p̄ c. nō tm pristi
mos. quam tam. pt̄ p̄ceptum tā proles
quam pentes. 28

Ad secundum articulum

Sic p̄ceditur sor' q̄ inter infideles
nō posset esse matrimonium. omnia matrimonium est
sacrum. ecclē. sed baptizati. et anima omnia sa-
cramentorum. ḡo non baptizati. nō possunt
ḡhē matrimonium. ℂ tertio. duo mala simul magis
impedimenta boni. q̄ unum. ex infidelitate
alterius q̄ngi. impedit mat'm. ḡo multo magis

cū ethno pissa

an inter infideles possit esse matrimonium

vtiscq ¶ Item sicut mr fidelem et infidelē
est diffinitas tribus sita mr duos infideles
vitiū dimittere sic mr mrem et patrē
sant go mr illos impedit matiū sant diffe-
tas cultuū non impedit matiū cp ptinet
¶ Item dr aug q̄ uxoratum ē q̄ virginē
cp sine dō est xxxiom q. i. sz q̄ virginē
infidelium est sine dō go no ē simile
q̄ virginē go no ē legitimū ¶ Item ambro q̄
non ē matrimoniū q̄ virtutib⁹ q̄ virginē cp dr
dctum dr sm̄ est sed tale ē q̄ virginē infidelium
go rē ¶ q. i. cōe vij ¶ Dicit q̄ns sic fidelis
hr vxorem infidelem rē ¶ hec vxor ē
infidelem no pt q̄ns p matiū post
q̄sum ad fidem q̄tinuit go int eos
erant infideles erat matiū ¶ Item matiū
dr edit tamē tale sed ms at nāle ē eis
apud ciues go et matiū ¶ hr no tm ē
sacrū eccl̄e sed etiā in offiū n̄r et etiā
in quibusdā fedis societatis humane
et q̄ns p̄ma no mr infideles non
sit matiū cp ē sacrū completiue
pt tamē esse prout est in affin et in fedo
humane ¶ Ad 1. dr sacrū hr no dr
cōe matiū sed ē cōe sacrū q̄pletiue
sc actu sed aptitudine solum q̄ non
est in fide cōe q̄tiue ¶ Ad 2. dr de vidua
malis hr infidelitas non impedit mr
in q̄tiue ē ptin ¶ Ds pt dr si iudex
cultu et peculiūi subditos fidē ¶ Ad
3 dr de vidua infidelibus hr q̄ns matiū
sit dirimit nāle ptin tam recip dirimi-
tem arui scripto hoc diuino vel humano
quā q̄ns tales no impediant p̄ma
nāle hec p̄ma diuina hec p̄ma compe-
tuntur q̄ma eccl̄a no iudicat de hijs
q̄ foris sunt. i. cōe vij sp̄ tamē p̄dcā
et ppa et talia statuta ipsop cp et si
mr his post rē matiū statue in q̄n ē
sacramēti post tū mq̄ est fedus q̄dā
humane societatis ¶ Ad 4. dr aut hr q̄ns
no sit ratū q̄ma dissolubile est
tm legitimū matiū infideliū ¶ Ad 5.
arguit hr ex dcīs mtrīq; dr. i. q̄sta
decretum rē

Decimus articulus

Sic preditum fuit cp tale matiū
non excusat q̄ngalem q̄ubitū sq. Dr

an tle matiū excusat gingalē gubiū

vo p̄ma sic q̄ no est ex fide petri est
dr talis q̄ubitū no ē ex fide go ē petri
¶ Ad 1. dr q̄ bis q̄ mr nita infideliū
petri ē go ecclā nita q̄ugalis go q̄n-
tale copula q̄ apud infideles ē petri
¶ Item tā bona matrimoniū excusant
q̄ubitum ut dr ayugi. ō. c. d. sopor
hr hec no sunt in q̄ugio infideliū
dcō cū ē ritus p̄lis abolitū dcō et
fides et incapabilitas q̄ne ē sacramēti
go no excusatur q̄ubitū p̄ma ¶ Item
sacramēta in infidelibus no hūt effm
medicine spualis go nec matiū ¶ hr
secundo aliter no ē respondendū ad fidē
tum q̄ugē sua go no est p̄iudicialis
q̄ubitū cōe go scripsit ē petri ¶ q̄ mr
infideles est vīs matiū go et effectū
vel matrimoniū go excusat q̄ubitū
¶ Item infideles tenent reddē debitū
q̄ugi infideli go reddendo facit q dr
go non petrat ¶ Ite cp tertius
excuset coitum sant q̄cunq; ei in p̄p
est sacrum legis ut e sant legis mon si
sant evangelii si hoc no vel te no
go ante legem mon si et evangelii
matiū non obtinebat a fornicatione
cp ē abstinere dr p̄mo nlo go excusat
tertius infideliū nāli lege dr certū

¶ Ita bona q̄ugii. si cp sunt in mate
excusant q̄ugalem actum cp q̄ q̄ugio
fidelium cōpleta sunt hec bona cō
plete excusant in q̄ugio infideliū in
cplete sunt incplete excusant ma
fideles illo actu vitare pñt pena
et acquirē palmā infideles no vitant
penam sed no acquirunt palmā si fidelis
uanq; est bonū p̄lis in q̄ugio et cō-
cubitu ad tertium dr bonū fidei no tm
humane hr diuina hi sunt q̄ug-
ges ad fidem ad invite pt fidē addit
bonū sacramēti quo ad figurā no tm
vam hr ptinam cp peccatum in infideli-
bus no dr est dictato p̄lis abolitū
dcī et fides ma et p̄tinatus stigma
no mr sum ē tale matiū et si ipse
excusat q̄ugalem actum ¶ Ad 1.
no vij hr fides attigit ubi pru-
dentia constitue no p̄tute fidei

Ad gl' ꝙ nitgenitu ē ꝑse ſ. cum
redimplicitate non ſimp. Nomīe intra ſi
delium n; ḡm infidelis ꝑtem eſt / ꝙ oīs
actus cum fidelitate ꝓcedens eſt ꝓcultu
Ad 2m de leg bone ginytis ꝙ ꝑpīs
non ſint in gregio infidelium ꝑse ſunt
tenē inꝑse / et ideo inꝑse existalit ut
dctm eſt Ad 3m de effectu cathoꝝ ꝙ
existato gribitus actu pa / effectus eſt
matrimoī / nali tm ut ē fidelium eccē
ſed eccā ut ē nstitutum in offitiū nē
et remediū culpe Ad 4m dicit ꝙ nō
eſt talis pditicia sīd. 1' ꝓfecta / et ſufficiēs
ciale ad salutem ſ tm bona / et honestū
eſt cum pditicia politica nō ſtituta ē

Ad quartū articulū

ſit ꝓcedituꝝ / dr ꝙ catholica cū
hetica non ꝓsit ḡhē mat' inſe nicil ḡ
eſt mām nitatis nō agnoſcē / ꝙ ꝓ ḡ ag
tam actoꝝ ſum gitis ut hetur. 1' pe y.
ꝑpt pīculum ſibōnis tem ꝓlis
quam ginytis Dr ꝙ magis ē hēt pīcl'
m hetico / go cum hetico nō pōt a fideli
ḡ trahi' mat'm Item ambro 9 de hi
tarie nē indecm vel gentilem vel alie
nigenam 1' hēticam vel a fide sua alie
nam / acquiras t' / go non licet cū heti
ca ḡhē mat'm Item dispitas cultū
impedit et dirimit mat'm hetici cū
cum catholico hīt appellare / go nō
ꝓ int' eos ḡhi' mat'm Ad hetic'
ꝙm nō sit fidelis ꝙ to se trāſ in infi
go qm' ḡhit cum eo ḡhit cum fideli
go tenet mat'm Item hetici cum
fidelibꝫ gitant in ſacramtis fidei / ſz
non in unitate fidei / go gitant in mat'o
Re h aug / fidelib' quis dr ḡ ip'
sant a ſacramto fidei / sic p multi / sant
a unitate fidei / sunt adulti / hetici fideles
sunt ꝓmo mō / nō ſecundo mō / io ca
tholicꝫ / ꝓ ḡhē mat'm cum hetica
ſed tm nō dr sic sicut nec cum exagitata
Ad 1m ꝓcedit est nam infidelitas impedit / nō tm zoroastres ꝓ
hit cum ſagittario ꝙ hēsis magis impe
dirēt Sed zoroastres ſacramta
fidei / ſ. baptiſmi Ad 2m dicendū
Re / ista nō ē tota causa ꝓhibitionis dr
tm hic dispitas in fidei ſtatu ſ
Ad 3m aug Re tanclis est

agnigio hēticoꝝ ſicut et aliorū non
qua nō sit in eis vīs ḡnytiua dr ꝙ ꝓcessiū
Ad 4m dispitate cultus impedit mat'm
inter gitur dispitate qua ad ſacramtū
fidei / magis quam qua ad fidē ꝑtinet

Ulterius ꝓcedit

quinto in oppm ꝙ infidelis ḡhz
tenet ab infidelitate discedē Dicendū
ſicut dictum est ad 3m quod infidelis ab illo
ſcedens ab illo ꝓsilit ḡhere Ad 2m si infidel
ſimilit ꝓ ḡhere Ad 3m si olim ꝓ
matrim ꝙ ꝓtō alterū / sicut ꝙ infidelitate

Ad primū articulū

Ḡm ū cuius causa est / dr esse cuius
ꝙ hitō dr ꝙ ꝓ pīculum ſibōnis / ſi
delis cum infideli / non dr ḡhere / go
ꝓ idem pīculum / non dr fidelis cum
infideli ḡmittere Item ꝓ viii. q. 1. nō
ꝓ infidelis / in eius gnitione ꝓmittē
quia iam in ꝓpriam tnſlata ē fides / ergo
fidelis tenet in infidelem dimittere Item
y. to ꝙ. vi. quę societas lucis ad tenē
bras sanat quis ḡ ſſq tpōr dr cum y dāl
dr ſgre mt' fidelem et infidelem / nō ꝓ
esse societas vel gnatio / go fidelis abin
dei licet hīt discedere Item si nō
hīt licet discedē / go si hēat ꝓlires
uxores / ꝓ cum eis remanē / ſi hoc est
ſtm / go ꝙ ſq ap ḡ ſulat nō dimittē
uoluīte cohitare / sic hētur. 1' cor. vii
go nō tenet discedē Item si discedit
tenet ḡtinē / quia nō pōt aliam ducē
qui dimittit cohitare uolente / sic hētur
1' e. ḡ. c / ſz ecōtra / sed nō tenet ḡtinere
go nō tenet discedere Re sicut ḡtingit
in ꝓhibitione / ita in hac ꝓmixtione
ſpali / sine qua ꝓpe ꝓmixtione uxoꝝ
si velit converti / licite ꝓ dimittē / nec
retinē / nec ꝛvertibilem vel dr dimittē
sic fidelis infidelem / si velit cohitare
sine ḡtumelia x̄ / et blasphemia ḡnitoris
licite ꝓ dimittē vel retinē / si nō / dr
dimittē Aliud tm iudicii fuit de hac
in principio fidei / aliud inꝑ ꝓsus / sed mō
tm in principio eccē / multi ḡhitebant tam
gentiles qm iudei / et id tenet cap. g silim
sed nō ꝓceptum ḡmanē infideli / cohi
tare uolenti / sine iudeo sine gentili / inꝑ
ꝓsus / mō abhorrati sunt / gentiles nō
frequenter ḡtinebant usq; ad tempora

an trathaty cū hētica ḡhē possit

an fidelis ḡtinere / tenet discedē ab infidel.

g̃stantinꝰ/ et ideꝰ tenet etiã g̃silius eãt gmanere
fidelꝭ/ no tñ inde⁹/ ꝙ gentilꝭ sanct⁹ vñ vtꝝ
ab sanctificati sunt/ et id non ē bonū gmanẽtibus
statim debent separari/ et id mꝝ est/ sit olim
in ciuꝭ/ in quo cohabitare nolebat infidelis si
g̃tumelia cãtoris/ vel sine secundo g̃mittꝰ
p̃ effectū ipius/ ad aliud g̃ia p̃ti ¶ Ad 10
de tempꝰ phibitionis ꝑ m̃ p̃mittua etiã
non erat idem periculum ꝙ nūc ē/ vnde
statim ꝙ separari ¶ Ad id non p̃ infidelis
re ꝑ loquit p̃ statu nostro/ no p̃mittit
¶ Ad 10 in corpꝰ p̃i ꝑ ap̃s loquit de
g̃tumelia in moribꝰ/ non in cohabitatione
maxime vbi speratur g̃uersio infidelis ad
fidē ¶ Ad id de plurib⁹ vxoribꝰ ꝑ
infidelis q̃nis no teneatur etiã teneat
tñ ad statuta mri nālia/ et legis diuine
et id non licuit g̃ plures vxores habere
tñia ꝙ illaꝝ p̃ vna vxor/ et cū illa
p̃ gmanē/ cum alijs vō no/ nisi in casib⁹
in quibꝰ p̃ fidelis q̃nis cum alio g̃ire

Ds̄ cauendū ē a tumultibus

sic p̃cedit/ arguꝰ ꝙ fidelis dimissꝰ
non possit ꝙtrahe matrimoniū/ q̃nia matrimoniū est
quidā sacramentū vite q̃ sanctitudinē retinet
ꝙ nisi impossibilitas essentialis impedit matrimoniū
/ cum ꝙ mr infidelis sit matrimoniū/ no p̃ dissolui
p̃ q̃nsum alterius coniugis ¶ Ite 1 corꝝ
vij mulier alligata ē viro/ q̃diu tempore
uir eius viuit/ ꝙ vinculo viro naturaliꝭ
adulterā/ si sint cum alio uiro/ q̃ p̃ solam
mortem solui matrimoniū/ non ꝙ alterius
q̃nsum ad fidem ¶ Item nullus ē quin
a seculo ad religionē/ q̄ ab infidelitate
ad fidem/ q̃nia hoc est q̃libet/ ꝺ̄ceptis/ si
q̃nsus ad religionē/ no p̃ solui matrimoniū
consummatū/ ꝙ multi mouent q̃nsus ad fidē
¶ Item ab eodem sibi te copulē ꝑ et nō
humane q̄ matrimoniū q̃summatum sit/ q̄
inseparabile/ sed matrimoniū infidelium q̃summati
habet q̃tenus sit/ ꝙ ē inseparabile/ ꝙ
no licet alteri corꝝ q̃nsus adhibere/ q̃ trahere
¶ Item si aut̄ p baptismū no q̃ngit sed
pena solui/ ꝙ p q̃nsum vnius q̃ngit
ad fidem/ matrimoniū non solui/ no p̃ ꝙ
tum alterius ¶ q. 1. corꝝ vij. q̄ si infi-
delis discedit discedat/ no ē inimicitia
subiecta fidei aut honor⁹ christi/ ꝙ per
discessum infidelis fiat libatus ab eo

am fidel' [illegible] fidei matrimoniū

seruitute/ ꝙ a vinculo matrimonij/ ꝙ licet
q̄ fidē ¶ Item dicit aug⁹ q tumultia
cātorū solent inter matrimonia/ in quo q̃ cōsti-
q̃nitur/ id no attendit⁹ alter copulatꝝ/ ꝙ licet
q̄ cum alio fidē ¶ Item de homicidio et malo
alterius/ in illa q̄ reportare penam/ ꝑ si fidel
consensus/ non p̃ fidē/ de conclusione sua et
obstinatione infidelis/ reportet penam/ quā
q̄ enim q̃libet velit nolit/ ꝙ videt q̄ possit
fidem ¶ Item q̃ q̃ sine dispensatione fuit
non est ratum ut dicit aug⁹/ ꝙ ē solubile
¶ Ad p̃ ad completum esse matrimoniū/ tria
requirunt/ q̄ sit initiatum p̃ q̃ssum ad ea
quib⁹ deputatur expressum/ et q̄ sit q̃summatū
p copulam carnalem/ et q̄ sit ratum per-
fectum cum baptismi/ quam cum est consum-
matum aliqua illi⁹ p̃ fundamentum alicuius
sanctoꝝ edificatum/ matrimoniū cum quidam
hic aliqua historia omnia/ solubile est/ p̃ quā
sionem/ et cum sine mortem/ q̃nia imperfectum
fuit si ē initiatum et ratum/ sed no con-
summatum/ solubile est p̃ dispensationem fidei
matrimonium/ ꝙ no q̄ sit hoc
non ē solubile/ nisi p̃ mortem/ q̃nia p̃fectum
q̃nia ꝙ quicunq̄ infidelium/ ꝙ ē ratum
ad q̄ius sit initiatum et consummatum/ solui
tamen p̃ alterius conuersionem/ ꝙ alter
in infidelitate manente/ set hoc intelligas
tribus/ primus ē q̄ infidelis nam velit
cohabitare fideli q̃nso/ ꝙ dimittit eum
qui velit cohabitare/ sed non sine q̃tumelia
cātoris/ secundo si q̄ infidelis velit cohabitare
sine q̃tumelia cātoris/ sed non sine scandalo q̄ung⁹
p̃ hoc quod ipm ad vitia/ in hac tribus
talibꝰ licet fideli q̃nso discedere ¶ Ad 1 q̄
indissibilitate p̃ indissibilitas matrimonij
p̃ simplicē accipi/ aut manente eodem
statu p̃ seruare dicitur et hoc ē certū
nisi inter p̃fectos/ q̄ ē initiatum et consum-
matum ¶ Ad 1. 1 corꝝ vij p̃ ap̃s q̃tus
hic q̃nsus sit melior ~~ella q̃nia imperfect~~
loq̄r de mat̄ p̃fecto no de imp̃fecto ¶ Ad 2
de q̃nsione p̃ q̃nus hic q̃nsus sit melior
ella q̄ nichilominus ꝙ se/ tñ matrimoniū
talium fortius erat q̄ ratum/ et ꝙ no
p̃ dissolui/ nam talis dissolubilitate

matrimoñ fuit mbellitas. cuñ no solui
fuer q̃ sponsus ℣ ad. & sic ne q̃ittoms
de ℟ sigt cam ꝑtialiter ℟ no
actu / q̃a no ē ḡtum matr̃ in fide xp̃i
vnit mysce sigt ℣ ad. & an q̃ ℟ lapg no
solvit q̃ virg̃ infidelẽ ℣ sed obstricto ꝑ
infidelitate ꝑ malicias / nam si simil q̃ritur
alibi / impossibile foret q̃ virg̃ ℟

Octauus articulus

Sit ꝓcedit̃ / 1o ℣ etiam q̃ infidel
ꝓ sit ḡtie ad matr̃ / quia matr̃ ē q̃ctu
quadam duoꝝ / go ē rlo / go destruit̃ alio
extremo mittio / go vno soluto / alio no
remanet q̃ctu / go fidele soluto / infidel
est soluto / go cum sit soluto ꝑ q̃ trahe
℣ tem ꝑstor fidelis q̃ux q̃ sa / nupsit
alte / ante infidelis remanes sit q̃ige
aut non ss̃ ℟. go vna ē q̃ux duoꝝ
si non / go soluto est / go ꝑ ḡtie / cum
non ficat aliud impedimentum ℣ tem
ante ꝓ q̃nsum matr̃ solui̇t̃ nit eos
aut non ss̃ si no / go fideli no licet ḡtie
si sit ꝛgo infidelis leg ḡtie ℣ tẽ matr̃
no ℣ rlandicare / nam ad paia mdi
tantum anulo q̃ugis / tẽ matr̃ si /
fidelis soluit̃ / et ꝑ ḡtie / simulit infidel
ꝑ ḡtie ℣ tem virus no ꝑ alteꝝ obligare
ad ꝓctum q̃ticaiam / go fidelis ḡtie
no ꝑ ad ℟ infidelem obligare / go liz
si ḡtie ℣ q̃ multa de sua malicia debet
reportare lucrum ℟ si ꝓmanedo in infi
delitate / posset cum alio ḡtrahe / reptaret
lucrum de malicia / go non ꝑ ℟ fidel
dimittens infidelem volente cohitare
non ꝑ ḡtie / ut dr hic anulog et nigr
q̃ntullorum q infidelis dimittens fidele
℣ tem mis nicenioñ infidelis / non
cetra. q̃a go dem satisfacere ab
q̃a abilia no ꝑ / go multa no solui̇t̃
℣ sicut in q̃alibz alia ꝓtate
est q fidzre tr̃s. cum. i. ḡtium / q̃o
dicitur / et essentiam. i. ipsum dicitur
ꝓp̃z sororꝝ / et efficaciam. i. obligatoꝝ
aliquam / q̃ue inde oritur / et ꝛsante
causa. i. risente q ss̃ / manet esse
et ꝛtoꝝ risente / alia manet efficta
cia / q̃a ꝑ dissolutam ꝓtatem
remanet alt̃ ꝓtoꝝ obligatoꝝ alteri

q

h

q

cum similib infidel dem ss̃ / ḡtie possit

exso ꝛtate ꝑ ma / q̃nis no ulle dicit q
git in ꝓtate q̃ugali / nam ibi est ꝛta
ꝓtatis. s. efficacie / q̃ꝝ mutuo / et ceri
s. mutua debitudo / et efficacia. s. obligatoꝝ
aliqua q̃ue ḡ ss̃ ex matr̃ / q̃ tuge aut
remota causa. i. ḡ ss̃ / manet cẽm / et re
moto vinculo / manet efficacia sm infideli
nadq̃ descendente / no manet causa. s.
ḡ ss̃ / nec essentia. s. matr̃ ℟ efficacia
i. ligame ipsam / quo impeditur alio
matr̃ ḡ fidelis / quo tenet adhuc ligatus
q̃ugi fideli / ex ms̃ non ulle dicit ss̃ pa
relato ꝓtatis q̃ugalis / destructa ē
mysteꝝ / sp̃m aut matr̃ ℣ q̃nsum / alio
fit solubile / p actualem discessum / sol
uit quo ad mutua simul / et ꝑ q̃ittom
cum alio / solui̇t̃ quo ad essentiam ℣ ad
d de relatione ℟ infidelis q̃ fuit q
est anulo matrimoñ ℣ sed no dirimit
impedimenti / ꝑ ℟ ortum exuat ꝓcedit
℣ ad. aut ℟ q̃ige ℟ no ℟ q̃ige
℟ tamen impedimentum relictum exꝑi
q̃ugis ꝑsona non ē solutus / ꝑ culpa
suam / ꝓcedit th hic impedimentum
ligaminis seu q̃ugii / quia ex illo relꝛ
q̃nitur ℣ si no ꝓ alio q̃ aliꝝ q̃ tum matr̃
i. ꝑ q̃ntatur / solutum ut possit tum
alteꝝ q̃ge ℣ ad. aut matr̃ soluit̃
℟ matr̃ soluit̃ / sed impedimentum ex
ꝓcedenti matr̃ manet / quo ad impedie
dum / nec tum alteꝝ q̃ge posset / et
tunc similit̃ posset impedire ℣ ad.
de relicto ꝛacdile ℟ matr̃ no rlandicat
quia solutum est ℣ ad aliquid quod
effectus remansit. ni vinculum q̃tuge / quo
manet m alio / sic ꝓ in ꝓtate
duoꝝ / quia soluta alte ꝑ remanet
alteri ligatus ex culpa alterius nec ex
causa / et no eq ℣ ad. de obligabile
℟ no obligatus nisi delicto ꝑ ℟ semper
ad q̃tingentiam ꝓctum / sicut si contrahit
uxor aliqm alium ducit / de qua ille
si postea quaritur / ꝑ alium ducit / culpa
go aestimationis / sic ligat eum / no
ꝓctum alienum ꝛc

Nonus articulus

Sit ꝓcedit̃ / 1o q ꝑ ꝑ ꝓp̃ter impo
tem uxor ꝓ ss̃ dimitti / quia malus est
fazmitare ssmalis / quam rozpalis

cum ꝑ q̃ugii alio ꝓcto possit solum matr̃ ꝛcare
ꝑ infidelitate

rtam] ut dicit gg/ꝑcta tazualia minoris
simit culpe/et maioris infamie Dicit
ꝑ ꝑcta tazualia licet dimittē/mitto-
magis ꝑ spalia ¶ Item qui dicit hi
ꝑ assem illicitas q̄ tpas/licet vxore
dimittē/quia quod petit naturā fornica-
cois qualit̄ intelligitur/ꝙ ꝑ ꝑ ꝙ
petit licet vxorem dimittē ¶ Item si
hic aliq̄s/ch si dicat vxor no est vxor
tua/nisi michi delarissimo dnō tuo
q̄ ꝑ/vel nisi solita loquacia ex
cedas/aut si q̄s alīq̄s animo suo
flagicios̄ exspectat/aut sacrilegiū
(timet ille si vadat ꝑ/ne ebrium q̄
omni scandalizat aut pitabit/ꝙ ꝑ
alius ꝑ/q̄ fornicatorius/aut si-
delitatis/licet vxorem dimittē ¶ Item
ad 2m si alicui⁹ dixt scandalizet
te ꝛc. poculum dextrum ꝑ gl' iniq-
gnie/spalet alicui et ꝑ nigmi/pr
nio. salut vxor et hmōi/ꝙ si vxor
scandalizat in rem/nil/licet eam
dimittē ¶ q̄ dimq̄ no excepit in
tam fornicatam ad hoc pio/ꝙ ad
de culpa no licet dimittē ¶ Item ad 3m
si vxor peccat in aliquam/nam/no
no ē pollutus in ea suo ¶ Et si peccat
in coch̄m/pollutus ē in eo suo/ꝙ
ꝑ ꝑcta spalia/cum no fiat ꝑ
hoc in ea in no licet vxorem
dimittē ¶ Item si ꝑ ē q̄dā ꝑ/licet
vxorem dimittē/cum pace sint/q̄
non alii peccent/licet aliq̄ fē matri
dissolui/ꝙ ē in gaza ¶ Item quinq
vxore dimittē p hibuit excepta ca
fornicationis ¶ Item secundo/q̄ explicit
tplex ē fornicat/et hoc plex dicitur
est dn̄s fornicator ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ/ꝑ
tazuis/et q̄dam q̄ ꝑ/ꝑ nisi de-
licatis/et ita q̄ssimo ꝑ ꝙ ꝑ
¶ Dimissio vel tplex/vel quo ad
vinculū matrimonij/vel quo ad thi-
tacam ꝑ/vel quo ad thitacam
tpalem/ꝑ fornicationis ꝑ ita

ꝑ dimittit vxor/non quo ad vinculū
sed quo ad thitacam ꝑ/nam ꝑ fornī-
tacam ꝑ ita ꝑ/ꝑ infidelitate si ꝑ ꝑ
infidelitas/dimittī ꝑ/quo ad vinculū
Ita/ꝙ ꝑ dimittī ꝑ quo ad thi-
tacam tpalem/ꝑ ꝑ ꝑ/ꝑ fornicationis q̄ssime ita si ē ꝑ
tm vxoris/no ꝑ dimittī/Dicit quod est
scandalum viri/dimittī ꝑ/quo ad thi-
tacam tpalem/ꝑ ꝑ ꝑ/ꝑ ꝑ ꝑ/set tm
dimittē/ut scandalum no mitigetur
est scandalo cessante/ꝛc si ꝑ ꝑ ¶ Ad
2m de fornicatōe spūali ¶ Ite q̄dam fuit
malo pcto in se no tm in ghiberno ¶
Ad 3m dicit/ꝙ ꝑ ꝙ dicendo q̄ ē no
tm pcto vxoris sed scandalum mri q̄
ꝑ hit mlo ad pcm ¶ Ad alias duas
aliter ꝙ ꝙ ad scandalo no
cessante pcto ꝛc

Littera Rēcitatz ꝙ go cū
hēticā no ꝑ ꝙ hi matrī ꝙ ꝑ
dicitō ¶ no ¶ ego ꝙ no do ꝙ
n̄ tm ꝙ olē an exprimēdū q̄ mitigādi ē ego de
q̄ sufficiēs/no do ꝙ p̄cipiendo/q̄ ē ꝙ
dr. ꝙ go matrī infidelis no est m̄
ꝙ ē. n. ꝙ no ē vā p̄nūciā. ꝙ go co-
pula semp dispūdiosa ꝙ pcat ꝑ
no ē vā. n. ꝑ ¶ ꝙ tm bona/ꝑ ꝑ
illicitas q tpas/ꝙ q̄ ꝑ ꝑ ꝙ excepta
tam fornicatōis ꝛc hi dō ꝙ excepit
tam fornicationis/no tm alterū
¶ et ita ꝑ ꝙ vxor mihi ad pcm
impellit/dimitte ista ꝑ hoc mitigat
q̄ ꝑ tu mihi gratiam/nec volt cohi-
tare in pace/si alibi ēdormit/hoc mitel-
ligit/q̄ alibi sit dormit/sed aliq̄
ante q̄ mo ēdit/ꝙ ēdit ad matrī
hoc hit ē tplex bona/ꝙ go cōmu
cortus/si ꝙ ꝙ/q̄ ꝑ ꝑ sit pcm
ꝑ no hit ꝙ ꝑ/hit tamē mīs ꝙ
dot supra dictum ꝛc

Dic. xl.

Hic super est de coniugatis/et

de impedimento disparis cultus
hit dicit de impedimento
consanguinitatis/et primo assignat
ordinem gradui q̄ affinitatis/ibi
dicit matrī/secundo ponit diuisiones
q̄ putationis ibidem/gradum/quo ad

xl

ſtet⁹ ſubdit⁹ eid̄m diſſimode aſſignand⁹ his
illor⁹ q̄ ℔ ¶ quarto oppon⁹ ꝑ ꝓdā ſ⁹ et ſolt
obiectum hꝰ⁹ aūt ⁊c

Hic queunt⁹ vj

¶ Primo
an ꝯ ſag̈rnitas ſit mē homines
¶ Ꝯ ꝺ ſit et qualit⁹ diſtingu⁹ ¶ Ꝯ
an impedire debeat mat̄m ¶ Ꝯ ꝙ vſq
ad q̄rtū grad̄m ꝓcedat⁹ impedim⁹
¶ Quito dehīs q̄ꝝ q̄ terciū in tradu
ꝓhito ante bapt̄m ¶ Sexto dehīs q̄ ge
cerunt· m· v· vel m· vj vel m vij ꝺn
ante conubium ⁊c

Hᵈ⁹ nur articulus

Sic ꝓceditur/ſit ē oīgo vni⁹ ab⁹ alt⁹
m hoīnib⁹/ita in brutis/ſed ꝓ⁹ hūmi
oīgine nō aſſignat⁹ q̄ ſag̈rnitas vitalis ꝙ 127 b/c
ḡo nec m hoīnib⁹ ¶ Item/mē q̄ ſag̈neos
non ē maior vnitas/q̄m mē q̄ſalis ecclie
q̄nia exeūt et q̄ſanguinei ꝺiuerſe ꝺiffūt/ḡo nō ē mē eos matꝝ maiꝝ
itale vinculū ¶ Item q̄rto ſit deſſluo
mē meti/ſi ſlim aūt ſit collegata cum
eo cui eſt ſflim/ḡo nec ꝙ ecco q̄ſat
/ḡo ex hūmōdi cāgine milliū ꝓhib⁹ vnetiū
¶ Item ſi ex cāgine ꝺ hitur q̄ſanguinei
vinculum/ꝺ m ſe extendat q̄lāt⁹/tm
ſe ꝺz extende q̄ſanguineitas/ꝺz oēs homēs
ex vno viro ſunt geniti/ḡo oēs eſſent
q̄ſanguinei/q̄ ſlim eſt ¶ Ultra q̄rto⁹ fit
deſubā gradus · Duba vō q̄ne p̄ncipiū
q̄ſanguinitat⁹ eſt q̄ſanguineitas/q̄ma ſeme eſt
ſflim ſanguinis/ḡo q̄m q̄uant et q̄ q̄uāt
q̄ſanguinitat⁹ m ſanguine/ḡo ſunt q̄ſanguinei/
¶ Item vox om̄ ē vox n̄a/ſed a q̄ua
oīnes/ē maior colligancia q̄m ab⁹ eoꝝ
ducunt oīgine/ḡo maior gen⁹ nāle
hīt aūt appellat⁹ q̄ſagineitas ¶ Item
exo · xxi · ego ſum ꝺeus/et fortis/et zelo
tes/vindicans ꝓcta paternū in filios
ꝺe/ḡo cum ꝺeus mīhi ſme ꝺa faciat
q̄ſ tales vſq̄ q̄ quartū/maior ē colligancia
nāle/ḡo q̄ſanguinitas ¶ Ite q̄ſanguinitas
est q̄ſi ſanguinis/q̄ſi tractio aūt h⁹/fit
ꝓ oīgine vni⁹ ab⁹ alt⁹ · vnde mē eos q̄
q̄ſi aūt in oīgine/ē eoꝝ ꝓpinq̄tas q̄ſanguinitatis/q̄ſi int aūt in oīgine/ſ aūtes
tum actiꝓnētib⁹/actiꝓnētes cū ſanctis
/et actiꝓnētes tū actiꝓnētib⁹ abeod⁹/et
io mē tales ē vinculū q̄ſanguinitatis/ſi
milium/q̄ſi finiat et fortificat/ſ ꝺ plici
gradu · ſ n̄e/nec ꝛ diſtipline · ſ ꝙ ta

hīs aūtib⁹ nec ꝺ ſtipe⁹ l⁹ et ſſ/ſ q̄ſan
q̄ma ſuba tacius nī ꝓle aperte ꝺecla
ditur/et aliūde tm/q̄ ſilua pentil⁹ ad filios
vſq̄ ad oēs ꝺebita ꝓfectū ꝓcedit/ſed ꝺi
ſciplina m/q̄ma ꝓles ſub patris ꝓtate et
ſubiectione hēt⁹/ex hīs ḡo vinculū
q̄ſanguinitatis ꝺat⁹ et fortificat⁹/q̄ no⁹
p̄mū ſol⁹/m adultis est ſcīs no ē/m ſi
ꝺete adcumq̄ modicum/et io m oīs q̄ſ 3m nō nōtō
q̄ſanguinitas nō q̄ntitatiū/q̄ma id/ipa nat⁹
ſilitudo/ꝙ ꝓceſſum trium/ex hīs mixtio
ſanguis alieni/pauitas ꝙ nitat⁹/et tria
pentium ad filios/q̄to plus deſtēdit a
ſtipite remittat⁹/et filiorū diſciplina
et ſubiectio ꝺebilitat⁹/et io q̄ſanguinitas
ēnuat⁹ ¶ As ꝺ ꝺebilius ꝙ q̄nis
ſit mē bruta q̄ camera origīs/non
tm recꝑ gr̄ia ſp̄ūs q̄ſanctꝰ nec actui nec
aptitudīne/io nō aſſignat⁹ m eis q̄ſan
guinitas ſic m hoīnib⁹ ¶ As ꝺ ꝺ tm te
rre mio maior est vnitas nīt q̄ſanguineos
q̄m exeneos/nō tm actualis imo ſubala
ti⁹ finitata m ſuba/nō tm abſoluta ſed
relatiua ꝙ oppatum · ad vnam oīgine/ſit
ad oēs/et ſtipes ſontis ſibi ſimilior est
aḡnis alijs ¶ As ꝺ deſtipite ꝙ q̄nis
ſchie ſit ſflim nec midim/nō tm ꝙ
ſpēi/ſflim q̄ippe mutine ꝙ ē mtiō
tractme ¶ As ꝺ deꝺecime q̄tionis
p̄ non ſola q̄tio conſtat vinculū q̄ſan
guinitatis/ſ nālis affect⁹/q̄ne finitatur
ſ ē uterem p̄mi q̄nitus · appellatiuam
q̄ ſibi diffuſione debilitat⁹/et ſi ſimili
tudīne mat⁹/ḡna fit q̄tio/q̄ne per
mixtiōm aliaꝝ nāz⁹/p antiatim ꝺeficit alecnaz nāzm
et ſi ꝛ magnitudīni q̄tionis ip⁹ ꝙ ꝓceſſu
temꝑis/oblimone ꝺeletur aūt ꝺebilitat⁹

Hᵈ⁹ ſecūs articulus

Sic ꝓceditur/q̄ ſanguinitas n̄ q̄nti
q̄tur ꝓ lineas ſtincē ſ ꝓ grad⁹/ſ ꝺ q
ꝑſonas/ē a q̄ſanguinitas ꝛ vinculū ꝓ
abeod⁹ ſtipite deſcendēdm/cōnali ꝓpa q̄ſanguinis
cōne q̄tiuꝰ est aūt ſtipes/illa ꝓma
ſagna antes ch̄m eiuſd⁹ cognitiōnē ꝺnciat ſtipes
oīgine/ē aut linea/ordinata collat⁹ ꝓ
q̄ſanguinitate q̄nitat⁹/ꝺnos q̄tuor ꝺ ꝺ linea
ē a grad⁹ · ſ · tantos/ſtitudo ꝺiſtan grad⁹
tiaꝝ/q̄to cognitior⁹ q̄ſ quota q̄tiō diſtim
guē p̄ē/nē ſe diffūt/ſ tria vō ꝓta
oppos⁹ ſones homēs abeod⁹ ſtipite ſ q
abadam deſcēdunt/nō tam ꝺ q̄ſanguinei
ſunt/ḡo q̄ſanguinitat⁹ non ē vinculū

ſ q̄ſanguineitas ſit int̄ gones

ſ ſit q̄ſanguinitas/et q̄ne⁹ ꝺeſtinguat⁹

2 ꝑsonaꝝ/ abeod̄ stipite descendentiū ¶ Et
dnūs filij i sire/ patrib̄ discedentiū/ nec tñ
omīb̄ ḡsanguei sūt ꝑ̄o. Diffo ē male
3 assignata ¶ Item cōsanguineitas ordi-
nata colligēs ꝑsonaꝝ/ ḡsanguineitate gradaꝝ
/ꝙ idem est ꝙ linea/ ꝙ non dr distinctꝫ
ꝑ lineas/ alīm nichil distinguunt ꝑscīp̄m
4 ¶ Item linea ē longitudo/ sine latitudine
cuiꝰ extremitates sūt duo puncta/ ꝙ uī
ꝙ linea non hī gradus/ vel si hī/ tñ hī
nisi unū/ ꝙ ē linea ḡsanguineitatis quea
duo puncta/ non facit nisi gradū unū
7 ¶ Item in tribꝰ ordinatis/ quibꝰ res ad
dita fuit gradus unꝰ/ ꝙ in linea con-
sanguineitatis quibꝰ ꝑsona fuit gradus
ꝑse/ ꝙ duo fres fuerūt duo gradꝰ
6 ¶ Item, ꝑ̄s simile/ Duo fres attulerūt sibi
in ḡno gradu/ et cor̄p filij in quarto/ ut ꝑ
xxxv. q. v. c ꝑ absedem/ ꝙ quilibet
ꝑsona fuit gradꝰ unꝰ ¶ Et sicut
in vegetabilibꝰ ab uno ad multos ra-
mos/ hūmōdi diffundit̄/ quia partes ar-
boris ī vicem colligantur/ ita in hoīb̄
ab uno ad multos semeguinis ducta
Inde et ordo humane generationis/ admo-
arboris/ quē adscribūt descēbitur/ primi pn̄
ḡ quibus ipi nis/ stipes vel truncꝰ vocat̄
stipes ab ipō uō ducentes origine/ ramis appellat̄
ramus. ramos/ et eq̄/ et ra-
mos ínt se/ ḡsanguineitas appellat̄/ ordinata
ramos ꝑsonaꝝ collectio/ secūm eaūꝫ ductum stipi-
tis/ linea vocat̄/ quia ad quāꝫ lineā
linea. in longitudinem ꝑtendit̄/ ꝙ aptè
filius/ et abella alius filius/ et sic deinceps
gradus/ ordo vel hūdinis linee ꝑplexꝰ/ ut
ꝑ una principiat̄ ad sūm pliarū/ et ꝑ uot̄
linea ascendentiū/ ꝑ aquib̄ origine du
cūm/ scalā primarij/ ad primarios/ et hinc
descendentiū. linea descendentiū/ ꝑ quib̄ ad ortū
origine ducūt/ scala primariorū abeod̄ pri-
collateralium. ci/ et hāc vocat̄ linea collateralis/ quia eade ab
eodē hī origine/ sūm eaūꝫ vel linea/ ꝑ lineas
ꝑse sunt/ quaꝝ unius a alia/ distantia
gradus. dicēmata/ gradus vocat̄/ ꝑ distantiaꝫ ordi
a ꝑ stipite/ gradus ḡpriat̄ tende/ linee
ascendentiū/ primi gradꝰ faciūt pr̄ et ni-
pōs unꝰ. dnia/ fratres/ patruus/ amita/ frater
ab ang/ ab anna ¶ Ab linea vō descē-
dentiū ꝑ primi gdum faciūt/ filius et filia
nepos vel nepotis/ tam ꝑ nepos/ quam ꝑ
tritum a bisnepos nepotis ab neptis ¶ Ad
linea vel collateralium ꝑ primi gradum fa-
ciūt. duo fres/ ante ꝑentes ꝑ duos/ ꝑ

filij/ qui dicūt fratrueles/ aut cuzenī
sororꝫ qui dicūt consobrini/ tam duoꝝ fratꝝ
nepotes/ quam duoꝝ fratꝝ pronepotes/ qui
vō nichil dicūt a se ꝑsō/ sed unus ꝑ
ad septimū millū gradū assignat̄ ¶ Et
unus ab alterū/ ꝑ tot lineas
similia/ omnis gradus in una ꝑ ḡsanguī-
nea tantus/ ita in duobus gradus ꝑsonaꝝ
hanoꝝ ḡsanguinitatis/ duplicī zone q
puncta/ sūm hanc lineā similia/ ꝑt̄ in
hereditarie successionis/ set quia una
ꝑsona tm̄ succedit/ ideo in una ꝑsona
tantē ꝑ equalitatē ad altam/ quicq̄ ḡstitū
in secūdo/ in tra similia/ duo fres/ in
ho gradu ꝑ attinent/ cor̄p filij/ in gr̄o
ꝑ̄s. Sed intra canonica/ fit ḡpinquitas ꝑ
nis copule matrimonialis/ et ḡpinquitatis
no ē/ nisi int̄ duas ꝑsonas/ ideo semp
in uno gradu/ hinc ꝑsone tollerent̄
unde duo fres/ attulerūt ꝑ in ꝑmo gdu
cor̄p filij/ in ho ¶ Secūdū ea/ ꝑ de
niata ḡpinquitatis ḡdum/ hic fiunt
celebres dimōnes/ quas tenuit h̄ magr
quaꝝ una assignat̄ vij gradꝰ ḡsa
guinitatis/ alia vi. Sī antiq̄ ḡpinquitatē
ad unū quē tūc finientes ḡpinqua-
tem/ sed no ab eod̄ ꝑ̄s. nec loquantes
Nam quia relicto termino/ seu stipite
a filijs ḡpinquare intrant/ ipos ꝙ filios
i duos fres/ in ꝑmo gdu ponunt/ nec
potest in ho/ sabnepotes/ in
tertio/ ꝙ ꝺ hic nugis/ ꝙ illi qui vsq̄
ad vij gradus ḡpinquant/ ꝑtem ponūt
in ꝑmo gdu filios in ho/ qui vō usq̄
ad vi gradus filios ponūt in primo
gradu ꝑ totū sequens gradum. xxxv. q.
ꝑ filios/ et filium ꝑnepote. Et ꝑtis ¶
Notandū tñ/ ꝙ in linea ascendentiū
in multo gradu lex ḡ hic tradit̄/ quia
ḡpinquitatis una ratio. Et similit in linea
descendentiū/ unde si adam nimis multa
ḡ mille posset/ et ipe millesimus linea
no collateralium/ hic fuisset/ tanta
quinta/ no liceret ḡ hic/ in vij gdum

xl

ſ̄ h trēs vltimi gradus renotati ſunt/vñ
tñt m v. lia q̄ here Q. Ad ſecundū vero
quis dicat quia ꝺ̄ho poſſit/rēndet v. aſſi
guant/ꝙ nia talis eſt/ꝙ addita p̄e/ptē
mus ꝓgradibꝫ/adiecit hꝺ tm/ſet hñt hñ ſ
tum/in linea aſcendenti et deſcendē
ti Q. Tertia talis eſt/quoto gꝺu/ꝙſone)
de qmlꝫ qnt̄/ꝺiſtant agi ſtipite/tot
gradꝫ diſtant inter ſe/vnde nepos
ex vno filio/et ꝙ nepos ex alio/diſtant
a ſe/m ꝓ ꝺicta ptē/et tot gradu ex
alto/et ſ̄ hñt lo tum/in linea collaterali
Q. Quarta talis eſt/quoto gꝺu/ꝙ re
matior/diſtat a ſtipite/toto gradu di
ſtant inter ſe/vnde nepos ex vno filio
et ꝙ nepos ex alio/diſtant ſ̄ to gradu
ꝙrīs vnus cor̄ ſit in ꝓ/et hñt ſili
ſ̄ hñt lo tum/in linea collaterali Q. Quinta regula
talis/quoto gradu diſtat aliqua ꝙ̄
ſtipite/toto gradu/diſtat aliquis
deſcendens ab eo/et ſ̄ ꝙ̄ hñt lo tum/ꝓ
ad lineā equalitatis ſolum/vñ ꝓ
nepos alicuiꝰ/ſit to gradu diſtet
ab ꝓ/ita ab aliis deſcendentibꝫ ab
eoꝺ̄ ho ad trīa gꝺum/ Q. Ab illis q̄
ti aſcendunt trīa gradꝫ/diſtat plus
Q. Ad 1d de adam/ꝙ deſcendit mediāt̄
deſcendente ꝓximo/nō tñ remoto quia
eſt adam/r̄ō omn̄ homi Q. Ad 1d de
Jacob ꝙ Jacob ſupes è omn̄ filios iſte
remoto/nō ꝓximo Q. Ad 2d de collate
ꝑſonaꝝ ꝙ ꝙſanguinitas non eſt ꝓpa
ꝓpriaꝝ collte/ſed caꝝ nō ad invite
ſecundū ꝗdem dicitur Q. Ad 3d de linea
ꝙ linea hic accipitur hñdo ꝓ/ſ̄
metha.ꝛc/ſ̄ multiplicē extenſionis
non indiuiſibilitatis/ſaltē ymaginis
accipitur cum hic nō ꝓ ꝑa ſpē qualitatꝭ
geīme et punctis ꝙ̄ ꝓ/hñs qm
lineale diſponit/in tali ꝺo linea bñ
poſſe eſſe gradꝫ Q. Ad 4d de 2cis ex-
traictis ꝙ̄ in linea aſcendenti et de-
ſcendenti/quib⁹ ꝙ addita facit vnū
vnū gradum/ſed in tertio tali nō/qm
non eſt addita ꝓpinquior diſtancia
/ſed ꝓ eq̄ diſtantiam/addita cui nō ꝓ
ſed ꝓ diſtantiam maiorē/ꝺ̄ facit gradꝫ
in linea ꝙſanguinitatis Q. Ad 5d de 3o
legali ꝙ̄ alii ſit gradus ꝙpinquitatis gꝺuꝫ
ꝓ ms ciuile/alii ꝓ ms canonicū ut
ꝺicit/eſt/nam ſ̄ ms ciuile/vna ꝙ̄ relatꝭ
ad altāri facit gradum/vnde ꝺicit ꝙ
fiunt duo gradus/qm̄ vna ꝙ̄ alter
ſuccedit in hereditate/ſ̄ms canonicus
duo ꝙ̄ relate ad unitē/gradꝫ vnū
g̃ ſtituūt/qm̄ duo ꝙ̄/ꝑ copulantꝫ
in matrimonio ꝛc

Hoc tractatu articulus

Sit ꝓcedit̄/ſ̄ꝛ op̄ q̄ ſanguinitas
non ꝺ̄ impedire matr̄m/qm̄ nulla
nullū/ꝑ eſſe ꝓpinquior ꝓ̄ cāmē alteri
ori/quam certa ſint ade/ꝺ̄m
ꝺicē gen̄ ꝙ̄ hoc vult ab exoſſibus
meis ꝛc ꝺ̄ illa ꝓpinquitas/nō potuit
impedire m̄r̄m/go nulla Q. Tē ſi/impedit
ante de iure naturali/aut de iure ſcripto
Q. Si de iure ſcripto/go ante legem ſcriptā
non impediebat/Q. Si de iure naturali/hoc
ius naturale eſt/deum amare ſuper omnia/nulla
autē ſunt gradꝰ/ꝙ̄ ſanguinitas
nō impedit matr̄m Q. Tē cōtra xiiij
amē ꝺ̄ ꝺilexit ſimile ꝑ/ꝛc/ſed ego maior
eſt gradꝰ et amicitia magis ſibi/
ergo ꝙ̄ gradꝰ matrimonialis ſit ma-
ior/et ꝓpinqui ſunt ſibi/ꝓ ꝺe-
bet nō cōtrahi m̄r̄m Q. Item inceſtꝰ
ꝺ̄ matr̄m impedit ꝙ̄ nō ꝓhibet/ꝓhibet
alicui bonū matrimonii/ſed ꝙ̄ſanguinitas
milli ꝓhibitum/ꝓ nō impedit matr̄m
Q. Ad ꝓ̄ legem ll̄e/is ꝙ̄ impedit bonū
plis/ꝺ̄ impedire matr̄m Q. ꝺ̄ ꝙſangui
tas impedit bonū plis/ſ̄t. ll̄. ꝺ̄ in
littꝭ/expiato ꝺicitur/ex tali gradu
ſobolem nō poſſe ſuccedere/go ꝺ̄ impe
dire matr̄m Q. Item a ꝑa ſui ꝙ̄ſque
excluſi ſunt ꝑ et mr̄ amicabꝰ geha/
ꝑ hoc ꝺicit homo ꝓcim et nutrem
ꝺ̄ ꝙ̄ rei impōit̄ a ſua inſtitutione
nale eſt ei/go ꝙ̄ſanguinitas naliter

an ꝙſanguinitas impediat matr̄m

impedit matrim. ¶ Item lem xviij omo
homo ad primum sanguinis sui no accedz
go q sanguinitas ce lege diuina impedit
matrim. ¶ Re vnitatis q sanguinitatis impe-
dit matrim in aliquo gradu ppt dictam
legis n esse in aliquo gradu ppt phibitam
legis diuine esse in aliquo gradu ppt sta-
tutum ecce vnitatis q supra q ecclesiis
adplem impedit ppt dictam pe vnde
ee apls omb sum tempe obmutuum
est sut filia pat vel filius matri non
g ingat q una maior teneatur debet penti
a prole q sum gnigi ag iunge vnde no de
tutari pens nt g mig ecclesia ordo ge
neratis malis dz pcedz non retrotrahe
q fieret si ples penit g migetur i gnoms
ope sacramentalem no g sanguinitatis nisi
ad secundu gradum impedit matrim sed
phibitam legis diuine ppt honestate
cohitandis mutue q tales solent
sic g mane set si licitum ee matrim ta-
lium pcedz ordo linee q sum pos vnus
talium debeat castitate altius q seruare
vnde ppt lex tenp pitudine talium no re-
uelandam lem xviij sm vnitatis vero
q sanguinitatis nisi ad ortum gdum sic
impedit. si statutu ecce ppt bonum q fide-
lium et auctoritate dilatatum de sum homo
ad sanguineos uxoris se hz sut ad suos
¶ Ad id de eua q q unus sta sunt de
adam tm ni nullo gradu q sanguinitatis
attingebat ei sq no fuit ydonea ad eo
ope g unus nalis sed mirabiliter de forma-
tus ¶ Ad id ait de nive naturaliter
et p tm impedit matrim dictam legis
nalis p tm dictam legis scripte sicut
obstat hia forte ex precepto assignato
gen unus bazbaro sq ea ad z q cupide in
eis dictam legis n e obumbilatuit ¶
Ad id de similitudine q equus silutudo
valeat ad gnitum no tm ad olles mag
gnitum melius nasci g nigit in forte
et eq asi in m. vel forma forme
sic silitudo principio sp ing valeat ad
gnitum nalis animate no tam ad
gnitum carnalis copule imo magis
repugnat ut dctm est ¶ Ad id de
bonis matrim. q non solum ea que
repugnat bonis matrimonii excludit de
matrim impedit imo que ee gruentia
ut ordo et votum et q nus no obuiciat

y curatoni plic obmittant tm congrue
y curatoris ze

Hdquartus articulus

Sic p ceditur q tm g sanguinitas de-
beat impedire matrim vel ad vij gradu
sic obiit sed ee dicendu hic sint statuta sanc
hon si no. go mig fuit obmittendu
si bene go ashe e obmittendum
¶ Item h zetm ordine no e retrotrahendu
sed pcedendo go phito gradum debuit
extendi no retrunicari ¶ Item remissa
phitione dicendi tm q sanguineus est
repressio q cupide et dilatatio a iniuste
sed hec ea manet magis q tm ante
go phito manet debet ¶ Item plices
fuit fideles matr q in ecclia plices
venit mulieres sm tritu eu quibz
possunt q hec go mod e intricatus ze
laxationis gradu q sanguinitate q tm
erat ante ¶ Ceg nt q non dz impedire
ultra vij grad quia hmoi leg g impt
homo no dz separare sed ee pcp
q dnam legem lem prom in tto
gradu q sanguei licite q unit go no
debent seruari ¶ Item ecce no pt facere
ut ille eni ex iure q venit baptizari
no sustinat baptizari go no pt fieri
q ie q tm ex iure sino q venit ad
matrim no q stat matrim ¶ Item mis po-
situs no pt supra nis nale et q mis
go q de nive nali licet no pt fieri
illicitum ¶ Item mis positus debet
fieri hec cum rationabilem go no debuit
q stitui. q nive positus pt ut supra
dem est q sanguineus aliquo sui g du
impedit de nive nali sm aliquos dem
dnos sm aliquos de nive positus sine
q upe nale dictat rationem nali
mel peritem et plem et io hoc p e
omn tpe finit excepte casu tempore
mortalitatis salue vo ppt utilitate q plia-
rum et multiplicandis nre humane
sp ex vo dna quod voluit p tot prohibe
bunt rm ad repressionem q cupide carnal
sup inducere io phibuit copula omn

an q sanguinitas debeat impedire matrimonium usque ad
septimum gradum
et an non debeat usque ad ze

Ixl

corp qui dr̃ solebant in una familia
cohitare / qua ꝑa cohitacõ in celtimi ẽ
dese et octo hñnde / alias vo ꝑ / non
excepit / ne fiet effusio in successione /
qua illiq ꝑsonis / et eap possessiões ꝑtin
erant / distinctissime nees potuit / respexit
hmit ad dilatãdã amicitie / qua in / qui
qui sufficiẽ intendebant vinculo affinitatis
nãlis / lo phibuit ne eos usq; ad gẽ
vñ / quo solebat durare q̃ sanguinitatis
memõ mat̃m / ut ingens ẽ ꝑsonis
ꝑsonis / federa amicitie stilla vo ꝑfecto
quo usq; ad tres vltimos gradus / in
consilio gñali / ut hetur extra iiij de
q̃ sacr̃. et affi / nes dr̃ / rehsecrata e / ꝑ
duo. / qua erat inutilis / eo q̃ restringe
sciente cognatõe / iam ad illos tres gradꝰ
patrum extendebat se vinculu nãlis
amicitie / qua erat pinlosa / qz
ꝑ multiplicatoz q̃ sanguineoz / et obli-
tionẽ nr̃e potuit obseruari / phibo fiet
sine multa tribulatione / qz vo ad
quartum genus / nasci phibo / tñ ꝑ ter
horum nemodum / qui usq; ad gen illo
que q̃uenit vinc̃. et inuenidum q̃ san
guinitatis tenẽ / tid ꝑ nalem generã
/ qua cum coꝛ̃ sit [illegible] ẽ quatuor
cel̃ / et m̃ gñalis qualit̃ / fiat q̃-
nectio cum alieno sanguine / paulatim
euanescit generatio quorum ꝑ / qua
m̃ pua gñone euanescit / maxime
quo ad clim subtilius. / signe / in pa
quo ad clim h̃. / acrem / m̃ tra quo
ad trin / aquã / m̃ quo ad octauum
q̃ ẽ grossius / tram. ¶ Ad 18 de
statuto ꝑ qñs zonabiliꝰ fuit sta
tutum suo tempe / et id fuit obser
uandũ / tñ tpe / temno zonabili re
uocatu ẽ / licet obseruandũ. ¶ Ad 18
de reuocatione ꝑ qñs in hijs
que ꝑtonis nozalis fuit / semper
debet homo ꝑcedẽ / in hijs tñ hijs
fuit rigoris. talem ost̃ mitatis
hoim obseruãde. ¶ Ad 18 de causa
ꝑ. no mittet eam causa / qz q̃ius
maior sit q̃ cupiã / nõ tamen ita utilit
ꝑ re / hanc / nulli / gradus plures

phibendos sic tñ / similit. q̃ ns aũ-
tiae dilatãdo magis / sit nec / tñ nec
est eam mitt̃ q̃ tuor / tres post q̃tũ
gradum / sic nit alios. ¶ Ad 18 de pha-
litate fidei ꝑ q̃ ns / sit plures
tamen p̃ ad q̃ripiam / et ad q̃ficiẽda
niam / et m̃ q̃ cõtate copulati. 4
¶ Ad 18 de q̃nitẽne sua ꝑ post
ꝑfectum ẽtẽ / deq̃ no q̃rigit / quod ipa
q̃rere phibet / licet au eos q̃rigat. ¶ Ad 7
q̃ debapt̃ ꝑ no est similis / qua et
bapt̃ / nis q̃ hñt totum hoiem opacꝰ
q̃ tñ mat̃m / qua bapt̃ q̃ ẽ sacramẽtũ
tm̃ ex mat̃m etiã officiũ n̄ / et fedq̃ 6
humane societatis. ¶ Ad 18 de mte
positiuo ꝑ ns positi non p̃ 1
ns nale et simili / illi / q̃ tuor q̃ibus
ex tñ p̃ sit adhẽ. sententiã dicit p̃
phibẽ q̃ / ner ns nale / ner ns simi
phibuit / sed 18 de causa zonabili
ꝑ limitato gradu / tam h̃ mo
zonalem / q̃ gemitatis tñ / no necitate

Hdq̃ritur aliquis

sic p̃ceditur / ꝓ mat̃m q̃tũ
m̃ gradꝰ phito / qui q̃ritur. dicit
separari / qns infidelis h̃ens vxoꝛ̃
plures / q̃ius cogit eas dimittere
q̃ as mihi si h̃ vxoꝛ̃ q̃ sanguinea
vxoꝛ̃ vel̃ cõsanguinea cogitur et recipe
q̃ si accep̃ q̃ sanguineam ni q̃ dicit
cogi dimittere. ¶ Item q̃ius ex semo-
nibus q̃ morꝰ cõfirmare / et scius
q̃ plantatis statuta vmẽ / q̃ ex vxoꝛ̃
/ q̃ q̃suetudine et statuta ecc̃e q̃rẽ
tam dimittere. ¶ Ecc̃e phito no ex-
tendit ad eos q̃ ex tra ecc̃am sũt
h̃. 18 1. coꝛ vi. q̃ud ad nos de
hijs q̃ fidei sunt misericordie. q̃
coꝛ mat̃m. non nupsit phito ecc̃e
mat̃m aut semel q̃ tum ratificat
ordiꝰ q̃stione / q̃ nõ ex tale mat̃m
ecc̃a separat. ¶ Ter̃ arnb̃ m̃ cum
m̃ bapt̃ solutũ / nõ q̃ nigra / q̃ cum
sint om̃ q̃ugm̃ / nec ob statute statuto
ecc̃e / no ex post bapt̃ illud ecc̃a separat

an mat̃m q̃tũ in gñe ꝓfecto cum bapt̃ stat ꝓ sepate.

Item infideles q̃nis ita sb̃sint sta
tutis cũ fabiacent tñ statutis legi
nalis. et Nota. Dr̃go h̃ tenut q̃ra
statuta legis nalis aut similie in
gradu q̃ sanguinitatis/ d̃nia lex phibe
nõ fuit mat.m/ et dr̃ separi. Dm at
mat.m fuit/ et non dr̃ separi. Ad
id q̃ opponit̃ de plubꝰ vxoib; ꝓ
non ẽ simile q̃nia pluralitas vxor
est q̃ nis nale. Ad id de repudio
ꝓ non ẽ simile q̃nia ecpsum h̃ nis
nale ẽ q̃nis fuit p̃missum in lege
non si hic fiet petõ. Ad id de
cõformitate ꝓ q̃ se maritare se debet
in q̃ibꝰ licite possunt in alijs nõ

De sextum articulo

sit predicitur q̃ q̃ mat.m in
gradu p̃hibito gentili an q̃ fidelium. nõ
debeat separi. post q̃ sibi renunciatum
q̃nia mat.m nie p̃s legittimas nõ
dr̃ separi. id nõ idem ẽ nie p̃s legit
timas. Item cessante causa
cessare effectus dr̃ p̃hibito p̃ q̃m separi
debeat cum cessat/ go et effectus
cius. Item q̃nis ab nicio inter
iaptorem et baptum nõ stet mat.m
tri ratificat̃ p̃ sceptum cõiugij
et tollit̃ m̃m/ nie hitum est supra
ce: Sed contra/ go a simili by hic
durante impedimto nie istos nõ
fuit mat.m. tri ratificat̃ sublato
impedimto p̃ sceptum q̃ss.m. Et
idem dicim̃ in gradu p̃hibito nullus
est. id ẽ tale/ go nullus/ ꝓ sequus.
Item q̃ sti nascit̃ dant̃ crimia
futuris rictoris/ extenditꝰ. go scds
futura ibi. ad p̃ata/ go cõiugato
p̃ hitum nõ ratificat̃ p̃cedens ma
timoniũ. Ad nie tales labimtꝰ nõ
fuit mat.m dr̃ sublato impedimto
p̃ exitum q̃ss.m tacito vel expsso
nie cohabitatõ q̃sistẽ/ aut go postq̃
susceperint impedimtum sublatum q̃a
fecerint/ et tunc tacito q̃ss.m p̃fitẽt
ratificatum mat.m/ fuit statim

q̃ discessum et sint separi. p̃ tale mat.m

Ad id de ples legittimas dr̃ oz esse
psonas legittimas ex gentib;/ talis
aut nõ fuit legittime ex gentib; vi
non ẽ mat.m inter eos ex illo q̃ss.o
dr̃ priorem cõiugem. Ad id de dicta
dr̃ q̃nis hic dim̃ sit in tanq̃ efficientib;
et sufficientib; q̃ cessante ei cessat ef
fectus/ nõ tamẽ in tanq̃ deficientib;
nã q̃nis infirmitas sit ca mortis nõ
tñ cessante infirmitate mortis cessat
imo dr̃ languidus et mutus tacet homo

Ad id de q̃ss.o tacito dr̃ q̃ tres q̃ dr̃
ratificat̃ p̃ sceptum q̃ss.m tacito vel expsso

Littera negantes quinte

cõiugationis nie pa. et dr̃ q̃ dr̃
una causa/ q̃ q̃nti et celi sunt cause
se sunt eadem/ Dr̃ go p̃ ẽ id filio/ et
filius filio ꝓ/ go avus ẽ una causa
tum nepoti/ go nõ ẽ nie cos q̃ dus
cause ẽrile. Item dr̃ nõ esse nie prem
et filiũ gradus/ nõ q̃ in vi vel vitate
sit ibi cõiugationis distancia. Dr̃ q̃nia
est minor/ q̃nti nie alios/ id nõ dim̃
serunt. mas. q̃ primi gradus filij gradum
fiet dr̃. q̃ vnus terminat vel stipitem t
presup. et dicit̃ una causa/ ꝓ expositio
nia ꝓ ẽ/ sed/ nõ ꝓ eid causa q̃ dempti
tem/ prem in primo gdu ponit̃ ꝓ
nõ secum vixi sed vixi ponit̃ gradꝰ
dr̃ in ꝓpe cognit̃. Nam primi vocat
unum q̃mi stipitis/ filios vo nepotes
stipites/ sic vi etatibꝰ mundi/ nidi. q̃a
quit̃ q̃ sunt hec vi etates dr̃ in ysaia
fuit ab adam usq; ad noe/ sa anoe
usq; ad abraham/ tria ab abraham
usq; ad moysen/ vel sm̃ gloriam q̃ nata-
tum usq; ad danus/ q̃arta ad aliud
usq; ad tiss.m̃ babilonis/ q̃ vi atis
migratione babilonis usq; ad xp̃m/ sex
ato usq; ad finem mundi/ laboriosum
cum ghc ud currit. vij alij q̃ seculi
q̃ ẽ q̃ies eterna/ usq; ad iudicium/ post
venict octava res nr̃a eternam/ accipiunt
vo hec vi etates mundi/ ad similitudꝰ
vi etatum hom̃is/ q̃ma ẽ infantia
ad vij annos/ q̃a pueritia usq; ad xiiij
anni/ q̃arta adolescentia/ usq; ad xxv

q̃ nicio gdu i gradu ꝓhito an̄ gentiu dcat sep̃ari

xli

an⁹ quarta mmctus nſz ad .l⁹ō. Decrepitꝰ tꝛiſ etas nſz ad .lxx⁹ Decrepita senectus nſz ad finem Dic q̄ntat augs li. lxxx viij. q. salin dimit q̄ senectꝫ ē a .l⁹ ano nſz ad lxxx⁹. an⁹ Decrepita etas ꝛc nde nſz in finem ꝛc

Quc. xli. ꝛc Quc scdm ius egit de impedito

q̄ sanguinitatis

Hic agit de impedimento affinitatis Et p̄mo agit de gradibꝰ affinitatis Sꝯo de gradibꝰ violatis de⁹ & secus⁹ in p̄ma parte p̄mo ot in quato gradu affinitas impedit matm Sꝯo opponit in ḡm Dz alit⁹ ꝯ q̄nit q̄ in duplicat affinitatis vinculū ideo casꝰ in ha parte p̄mo agit de matō q̄ ꝯ ḡdu philo Xpi. et ⁊ secundum Sꝯo de p̄cipuis q̄nbꝰ dam q̄nbꝰ affinitatis intra nō plant hic Dz est⁹ de q̄nbꝰdā nouis q̄ ex gradibꝰ affinitatis cant⁹ et dr tendum est ꝛc

Hic quęrunt vi.

Primo q̄ sit affinitas et q̄lit q̄nitur Sꝯo an tñ sciat in aliam p̄sonā Et⁹ an impediat matm Quarto de mestru p̄ q̄ affinitas violatur Quinto de separatione matrimonij p̄ q̄ in gradu affinitatis vel q̄sanguinitatis p̄hito q̄ hitur Sexto de statu liberoꝝ q̄ ex hmōi matō vel mestru oriuntur ꝛc

Hoc⁹ ex⁹ sic⁹ pcedꝫ

affinitas nt dnt mul⁹ titi est p̄xim⁹ tas p̄sonꝫ ex carnali copula venies ꝫ oīm carnis penitꝰ cela Dz carnalis copula ita ē in fornicatione Dicit in matō q̄ fornicatiōm q̄hitur affinitas vinculum Dic p̄ mō Item vnio carnis causat vinculū affinitatis sic hic tangit Dz q̄ adhēt mētiti oīm q̄ efficit⁹ i corpoꝛa q̄ hmōi adhesio tal affinitatē Et sic hitum ē q. e. d. p̄cipuum ſ. de hijs etiam ē q̄ dicunt⁹ cuiꝰ duabus sororibꝰ et vna ex eis fuit vxor i. sponsa nesciens hoc Dz Et hoc nō q̄ tingit nisi p̄ affinitatis vinculū inter ipm et volūm sponsam sua⁹ ḡtim q̄ copulam fornicariam q̄hitur affinitas

quid sit affinitas et quotlic q̄hit
an affinitatis q̄ solū carnali cō⁹ pcreat

Item⁹ dicit canon xxxv. q. iij. est ordinaria pollutio Scꝫ nō ribetur matrim impedire Dz talis ē pollutio fornicatio q̄ non impedit matrim q̄ nō causat affinitatē vinculum Item bouis ē carnalis nec illegittimi legittimi q̄ fornicatio copula cum sit frus illegittimis nō ē causa affinitas q̄ ē impedimentū legittimi Item tale vinculum nō est causa petendi vinculi Dz copula fornicaria vinculū tale est et solubile est q̄ nō ē causa affinitas q̄ est petendi vinculi et nō solubile Item fornicationem copulam eo q̄ nō facit vnam carnē ex viro et muliere non q̄hitur impedimentū ordinis. i. irregularitas irregularitas bigamie q̄ nullo modo impedimentū matrimonij Nec hic q̄nitur quale dr esse impedimentum affinitatis et publice honestatis Dz male auctoritas Scī nāli coitu tantū fundat⁹ sed aut coitu nāli q̄ sit h phūm. viij. ꝛc et⁹ Sed nō p̄ carnis propagationē hic dr q̄ sanguinitas alio modo p̄ q̄nctorum ad carnis propagationē ordinata et hic dr affinitas Unde affinitas mediante q̄sanguinitate et carnali q̄ mixtione propagatur nō q̄ sanguinitatem vinculū Dz in hoc differt q̄ p̄ q̄nctā alterius p̄ carnis propagationē sic filius q̄ pr̄ fit principe eiusdē ideo licet in differenti gradu Dz p̄ q̄nctā paternitatis nō fit principe eiusdē nec Sed q̄ ad nō fit abexcusatio unde q̄ngit aliq̄s q̄ q̄ dilectus Dz in eos gradus non q̄ sustinetur nupta genus Dz gradata gradum sed nō affinitas mediante q̄sanguinitate q̄hitur et ipsam vinculum hinc est quod p omnem actum ordinatum sufficit ad carnis propagationem per q̄ q̄sanguinitas q̄hitur p̄ q̄ fit affinitas q̄hitur et non valet Unde p actum omnem in quo est q̄nctio seminum sive sit fornicarius sive nō q̄hitum p actum vel altum ut ē pollutio ex ordinata sive q̄ tra naturā sive secundum naturā maritali affectione nō q̄hitur

Ad 1 de ex ordinaria pollutione q̄ ex ordinata pollutio vocat q̄ sit

ex ordinem n. e. ex vasa nalia / q̄ non
nio / sit ex ordinem legis / sicut omnis illicita
quibus. Ad 3. dicendum q̄ fornicatio in
mala est / non e causa affinitatis. Et in hoc
est actus quidam nle / scil. in q̄ fit commix
tus actu matrimoniali. Ad 4. dicendum q̄ de vinculo
tyali. q̄ petitur dupl. dr̄ / sant casus sine
dupl. dr̄ / aut casus sine dupl. intrante sed non
mus / tyale non e causa sufficiens petendi. Et
Ad 5. dicendum q̄ tyalis e causa
matrim. / tyalis vel sed q̄ actus seminalis
non e ipse causa affinitatis / Et ille statu
to cessat / q̄ e petitum. Ad 6. dicendum q̄ irregularita-
te q̄ dr̄ / est vinculo carnis / quam carnis
tis / quam nalis et sacramentalis / ad tendam
irregularitate / cepit vinc carnal / q̄ irregula-
ritas causat ex defectu satisfactionis. Et ad ar-
gumentum / dicendum q̄ ad affi
nitatem / non requiritur veritas sacramentalis
Et nalis tm. Ad 7. dicendum q̄ duplex affinitatis
et dupl. honestatis nostra. q̄ duplex hic
est / q̄ma affinitas q̄ carnale copula efficit
Et pma honestas q̄ copulam / spiritualem / sm
spousalia / sine matrimonij initiati / sm demum
gta finita sponsalia / sine defloratum nō
in cetibus legitimam / nam ex sponsalibus gtas
ad septennium / non datur affinitatis impedi-

Decimus articulus

sic p̄ceditur / 1o q̄ affinitas tm̄ contrahit
in altam p̄sonam / et cum filius p̄a xxxx
q. vij. c. Idem / celebratam / q̄ sanguinem
uxoris sue / nō in q̄ctam gradum / nullo
modo tollat / q̄ affinitas tm̄ sit / in altam p̄m
Item patebatur p̄a xxxx. q. iij.
Porro duplo q̄ sobrino q̄ gignet / q̄ trinus
gamus tribus / mi vivo / alterum p̄ter q̄ alterum
abitum tube / publice honestatis iusta
q̄dicit / q̄ affinitas transit in altam p̄m
Item tacaugret affinitas sic q̄ sanguinitas
Deo q̄ sanguinitas tm̄ sit in altam p̄sonam
q̄ et affinitas Item q̄ vir et eius
sunt eadem / nec se sunt eadem / Si q̄ / q̄ san-
guinei / poris mixti / sunt unum cum uxore
eius / vinculo affinitatis / et q̄ sanguinei
sed mali similiter / q̄ nec se efficiunt unum
q̄ affinitas tm̄ sit in altam p̄m Quarta
si affinitas ex affinitate oritur / ad quam
cognoscendam et carnalia duas mulieres / quarum
quam posset ducere in uxorem / quia una
efficeretur affinis alteri Et hoc est falsum
q̄ p̄mum Tertio si affinitas ex affinitate

an affinitas tm̄ sit in altam p̄sonam

oritur / ad q̄ sanguineos uxoris / et econtra
et affinis oritur q̄ sanguineis definicti
Dicit et uxor eius / q̄ ministro matrimonii defici-
to / q̄ non posset ab uxore debitum exigere
Item q̄ sanguinitas ex coitus unitatem
quam assimilat Et q̄ sanguinei uxoris / non
efficiuntur affines q̄ sanguineis viri / q̄ nullo
modo q̄ affines uxoris / efficiuntur ei affines
Et p̄ dup. est modus p̄cessionis unius
rei ex alia / unius / p̄ quem unitorum
ut ex homine gignatur homo / et hoc primo
recipit veritatem gignendi sibi similem / sic
ut homo gignendo homines / salvus q̄ quem
equivocam / ut unius ex homine / in quo
primum non recipit veritatem gignendi / et sic
gradus q̄ sanguinitatis ex carnali p̄pagi-
one / veritatem est / et id ex uno gradu
gignendi alius / in eadem specie attingente
sed quo affinitatis equivoca / sicut in
genus attingere Et a. / non nō hoc veritate
gignendi genius ad sibi simile / sanguinis
tamen ita exeunt quia affinitatis / similia
quia in gradu Sed non in specie primi
q̄ debeatur ex q̄ sanguinitate. et prima
carnali quia mixtione / quo attinebat alteri
uxori / q̄ sanguinei sui set sed / q̄ debeat
ex affinitate et hoc carnali quia mixtione
quo attinebat alteri Et quia quantitas
uxoris q̄ sanguinei / et tm̄ q̄ debeatur
ex p̄a affinitate / et p̄a carnali quia mix
tione / quo attinebat alteri Et a uxor
hi viri / et primum quia quo ad affi-
nitas / sicut et tertium non Et magis punc-
honestas / sm primo grie quia q̄ prohibebat
antiquitus matrimonia / non ad tm gradum
sm hoc non ad quartum / sm Deum non ad
sm / ut patuit Et 4o. q. iij. gradus
Et in q̄ filio quali / tricesimo tertio gradu
primi gradus / et omnes hi gradus / et tres
gradus remotati sunt / unde iam non valet
matrimonia impedire sunt Et tertium ex in q̄
q̄ sanguinei et affini / non Et Ad 3. et
4. dicendum et ad 5. et 6. pocula duplo Et
abrogata sunt / p̄ q̄ silium p̄dem gradus
Ad 7. dicendum q̄ sanguinitate Et hoc similes
quia in q̄ sanguinitate medium quo q̄ sit
Et senies / reducit ad unum p̄sonam altas
Sed in affinitate non sic Ad 8. dicendum
omnes et eadem ratione Et hoc integrit q̄ eadem
sentius idem sunt eadem / non Et omnes
similiter aute Et a. et aliud q̄ nigrit

xli

g sanguineis bone vxi/ et hi sequa paliam
pñi medio et alii actumittis fisthiedam
tñ aliq ecce g suetudine/ videl pt ad 1m
q opponit in ḡrium de duab nullibus
q vir ad q̃hit affinitate cum illa q̃ rae
nalit cognouit/ sed cum eiq g sanguineis/ unde
ha nulli q̃ cognouit nec efficit affinis/ ut
nec alii mulieri ab ipo cognoscente/ unde
non impedit inter eos matm Ad 1m defuncto
p̃ defuncto non erat affinis vxoris sue
Q2 g sanguinei eius hoc p̃h no q̃hetur af
finitas ad ipm/ sed solum ad co sanguineos
Ad 1m dr consanguinitate et affini. p̃ sed
g sanguinei vxoris/ sic efficiunt affines/ g sa
guineis uri Q2 ipa sita nec affines eius
efficiebant affines g sanguineis ipi uri
Q2 secundo uir/ vir alii vxoris/ no affinis
quia affinitas mediante tia psona q̃sa
guinea q̃hibitiu ꝛc

HDicebat obiectum sic
dm q̃ affinitas non erat impedie
matm/ quia in lege nonsi p̃hibitum
fuit vxorem fris defuncti cum libris
Dent xxxv/ sic affinitas no impedit matm
ex lege diuina Item maior de q̃nto
immediata/ q̃h mediata Sed immediata
q̃nto/ uxe et femie/ non impedit matm
ergo ipos/ go multo magis no ad co et alios
g sanguineos Item secundo inter sanguinei sui tempore in bonis uiri defuncti/ ipo debet fieri sui tempore in vxore eius Item relatos
ex aliquibus in mutuis nascit Q2 nulla
similitudo fit in g sanguineis p̃ imbecillitatis
go in ipsa ex hac q̃ matm multa ꝛc sed
go multis ꝑpinquitatis gradibus/ go multo
magis impedimentu Item ꝑpe q̃ uni
q̃q talo ipsi magis Sed oppor non
non efficitur affinis ꝑpe matm go nec
eius g sanguinei ꝑpe ipam Item quanto
fortius et virtuosius tanto magis debet
go cum fortius et virtuosius sit g sanguinitas
q̃ affinitas/ non Q2 tñ ex tali nunquam
impedimentu affinitas sic g sanguinitas. s. vbi
ad q̃ tenuit q̃dm Item cessante causa
cessat effectus/ go mortua p̃ que fuit
causa affinitatis/ Q2 cessare affinitas
Q2 vir et vxor sunt una caro. go q̃
attingit uni/ Q2 q̃ alio no attingat
alii Item dicunt auctores hic q̃ sit
inhabitatur hinc quis propinquus sui et
vxoris sue g sanguineis/ go affinitas

sic g sanguinitas impedit matm Hec
lem' p̃ uia turpitudinis vxoris sue pri
tem' non reuelabis ꝛc/ go si legem diuinam
affinitas impedit matm Q2 g sanguinei
mi eo q̃ sanguinei fratrem alicuius mi sic
quasi/ alicuius no separati sunt/ quasi sic
copula sanguinis Sed separati copulat sed
quasi dr p̃ g sanguinitatem/ no possunt
q̃ungi p̃ copulam carnalem/ eo quo quo
quasi/ q̃ungit uni g sanguineo
q̃ungitur alii/ eos/ quia quasi unus/ eo
no separati sunt/ q̃ungit uni si carnali
copula/ q̃ungit alii sed alter quasi q̃
cum illo/ quo g sanguinei fratris/ et ipse g sa
guineo q̃ungebatur/ h̃ erit quasi/ affini
tas est/ ipa erit/ aut p̃cedit matm/ aut
sequit/ mi primo cum/ impedit matm/ in sto
noy Sed ex/ cuius culpa/ affinitas q̃hit
excludit ab exactione debiti/ no accedi
one/ causa vero impediti est/ sic et
g sanguinitas/ tam p̃ exceptionem q̃rite
q̃ma g sue licentiat in eadem familia et
tales cohabitare/ q̃ ppe dilatatum amicitie
que sufficit sine copula matrimoniali
q̃hitur ascot/ cum quasi q̃ungat g sanguineis
meis Ad 1m de vxore fris p̃ lex pro
hibebat copulam affinitatis quasi/ q̃nis
in hoc casu/ percipet duti edm/ si
qui moriebatur q̃nis sine liberis Ad
1m de q̃nitate i mediata p̃ maior est
h̃ q̃nitas/ quia sit affinitas no tñ impedit
matm/ imo ipa est matm Ad 1m de
successione p̃ g sanguinei succedunt in
bonis tot tabilibus/ et que alienari pos
unt in possessione/ Sed error non efficit
bonis Ad 1m de maledictione p̃ rebelles
quasi in nascit ex motu voluntatis externi
nec primitas et filiatio/ et hoc sunt in
utro q̃ extremo h̃ rem/ quasi dam vero
in nascit ex motu altius existentis
sine motu altius/ et h̃ simpr̃ vel sine
motu altius sine tot tante sine p̃cedente
sic ad creatura/ et h̃ et in uno extremo
h̃ rem/ in alio h̃ rem/ vel sine motu alii q̃
tot tante no tñ sine motu p̃cedente/ ut pla
equalitatis/ que relinquit ex motu p̃cedente
ad q̃litatem/ et h̃ e in uno extremo h̃
rem Sic affinitas datur in ꝑpinquis
ex p̃cedente motu quidam q̃ si sunt q̃
sanguinei et quasi cessante motu carnalis q̃
mixtione illi q̃ p̃ mediate quia q̃hit
affinitas Ad 2m ꝑpe q̃ uni q̃q q̃

tale ꝛc ꝑ hic hr locum in tali vinculo
et nãlib; hoñ in causis eqnocis et volintatis

Ad 1m dr to fornis vinculu ꝛc Re affi
nitas non dirimit nisi mediante ḡsũmã
tate sicut et ḡsanguinitas. Unde omnis affi
nis coꝑtenebitur ḡsanguineitati tñ fortius
est vinculu ḡsanguineitatis qm affinitatis

Ad 1m cessante causa ꝛc ꝑ t̃ dr cessat
effectus vel cessatione sibi vel causę vel
obi Sicut equalitas destruit ꝓpr corp
one vel qũtitatis vel alterius extremi
causa vero vlonis alii ẽ tripcus sicut
in vlone que causatur ex motu ḡ voluntate
sicut monetis ad motum alii no p̃ma
nens sic in vlone que tatur ex motu
ꝓpr ꝛc sicut pr̃itas et filiatio et talis
relatio no destruit nisi destructo sbo
vel obi talis no ẽ affinitas unde sola
destructione subi vel obi no tm destruit

Hoquantum articulum sic

preditur magr distinguit hic q̃tu
spẽ peccati hic ponit. s. fornicationem adulteriu
stuprum incestum raptum. Q. ñ non
dimittat spem hic aut petra no dimittit
et p̃bs m. Alan go h spem. Item sup
Ad 1m color iij. fornicatio aut et omnis in
mundicia ꝛc glo dicit q̃ fornicatio duo
gradibus ꝓter legittimum go no dicit
ḡ incestu stuprum et alia ꝓter hoñe
Item no dicit mortem de spe hoñe
grauissima. s. de peccato q̃ nam go insuffi
cit dimidiat spes hoñe Item ego
gal. v. ponit alias spes. fornicationem
in mundiciam hoñem mundiciam go h
omnis ẽ insufficiens Item videtur
q̃ male ordinetur. q̃ma in fornicatione
et adulterio et stupro dispensari non pt
q̃ incestu et raptu pt nt. s. sit mi
tiles matrimonia go illa tria vicioza simul duobus
his. go dicit possunt ordinari Ad 1m statut
habitue virtutum. ltr vicioso distinguunt actus
et actus et obiectum dra aut obiectum
alii ẽ mali tm. sic que ẽ qui duo colodia
alii etiã formalis. sic que ẽ mt colorata
et sonoro ꝓpr no dimittat spem Sed
hoc sic etiã in virtutibus mortalibus dra obiectum
ut dare tm mulieri pulcre vel tm pr
non dimittat spem Sed dra fornicationis
que attenditur penes tm turpitudinem aliq

tractentẽ in q̃ peccato. s. tale q̃ nec habet
ꝑfectam causam p̃ hoñem legalis. si et
dimittat sic aut se habet hec sy caco
hoñe q̃ hic ex p̃mitt Nam fornicatio excludit com
munionem ꝑ hoñis ꝑfectam et
solum et dispositionem simpr. vel in gradu
Sed stuprum addit com ꝑfectam. s. dap
nificationem ognis in ablatione q̃nitatis
que ẽ bonum in estimabile filie. s. adulterium
s. gettatione alterius rei seu violationem alterius
thori. similiter incestus. s. p̃ruptionem cognationis
nalis vinculi. similiter raptus. s. violentiam
ptem Ad 1m de materia ꝛc ñ sola non
dimittat Sed in disputata que ẽ etiam
obiectum bene dimittat Ad 1m ecclesiastica in
ꝛc fornicationis nome dupr accipit
alium gradum p omnem gradum illicitum. alium
spr p gradum illicitum tam solutis. s. cui
excellit castitatis effectum in altam
spem Ad 1m de peccato ꝛc q̃ non ꝛc no
dimittit hyeremiam vel sic dimittit
prima dimissione in hyeremiam q̃ iiij et
secundum non obmissa prima mouebo
insalubili dimittit. s. 1m eius aut in ecclesiastem de fornicatione addit volt quod lu
pnie et sic est fornicatio. a. additalicui
aut go et no agendi et sic ẽ raptus
aut ex q̃ donec p̃ tum q̃ma agit et hic
vel q̃ sedatem se abso de Sic ẽ stuprum
vel in q̃ patrone adalterii. aut go in q̃ patrone
ad p̃sonam q̃ibuntẽ Sic est incestus
aut ad altare sic est adulterium Ad 1m d
gal. v. ꝛc ap̃ q̃ ponit ubi. v. spem hyeme
q̃ salute. s. remissa q̃ nam. s. in mundiciam
q̃ s nam. et tm q̃ ponit no tm spem Si
quidem ponit eam hyemem inhibitorem
q̃ notat hyemem q̃ali nomine et exercitium. et hic tam q̃alem sim simpliciter
que vocat fornicatio q̃ ecclesiastem seu
alia q̃ castitatis affiguratam q̃ vocat
in pudiciam Ad 1m de ordine ꝛc p̃cta
hic ordinatum s. q̃ magis distant a
q̃ibitu q̃ali q̃m licitum ẽ solus ag°
matrimonii. s. q̃ssimi post nuptias
s. incestu q̃ opponit copule seu vin
culo matrimoniali. postmodum adulterium
q̃ma opponit bono fidei. p̃ q̃ modi stupro

q̃ st̃ spes hyemẽ ꝛc q̃ns

qnia apponit sig̃ficationi sacrali q̃ em
trim talī pḡa q̃ habuit bigamū est. ecce p
to ipō eodem qui ōnem defloravit. po
stremo a fornicatorē. quia solum opponit
eme honestati dispensabilitas vō vel ni
dispensabilitas non placat mihi esse pcm
quia nō respicit q̃litatem pcī sī gemis
facti ꝛc ꝛc

Ad quartum articulum sic

Sit p̄motum. Et hic videtur
ppa q̄ malū q̃ sanguinis vel affinitatis
et quia est ad accusationē et testificationē
p̄ matrimonio quod q̃ sanguinitatis vel af
finitatis firmatum. Q. q̃ arg. xo obstat
deus quod fecit homo non separet. sed quod
quidē fecit ecclā deq̄ q̃ligit. Dz. go amōte
ecclē q̄ctum est tale matrim̄ nō est dis
solubile. Q. Item p̄ impotentiā tempis
bone fidei possessor acquirit ius in re
que prius erat nō sua. ergo similiter in
quo possit malū quin barba fidei q̃ potest
p̄ impotentiā tyrannī acquirere ius in
mulīe que prius erat nō sua. Q. Item
accusatorē dz prius recipere sine obligare
ad talionē ut habet infra. Dz in causa
separationis matrimonij. nō p̄ius recipi
fieri. nō enī accusator p̄us. de crimine
in accusatione. dz a uxore separare
go nō dz separare nisi prius p̄mam accu
satorius. Q. Item testes suspecti et domes
tici ad testimonium hui⁹ repellendi sē
go nō dz sī separatio ad testificandum ad
mittat. Q. Item nisi ē rei p̄ma ne nul
lefitia remaneat in p̄mitā. go omnes
debent admitti ad accusandū et testificandū
de matrim̄ male q̃ctum. Q. nec hic quid
si post latam sententiam divorcii p errorē
ḡlato errore. dz eccā reintegrāre matrim̄
p̄mum. Q. Item qui fit factenda restitutio
uxoris viro petenti. et qui nō p̄t amice
vinculū sortis. quod sine peccato stare
nō p̄t. est dissolubile. sed tale vinculum
est matrim̄ in gen̄e q̃ sanguinitatis vel
affinitatis. q̃ctum nō ē dissolubile
in aliquo. ergo ad accusatorē et testi
ficatorē illi de vno videntium et audien
tium qui nichilominus sunt veritatem. q̄ go nititur

hui⁹ nisi pcm̄ ictoris p̄ medium sumit q̃ sui
gnēri qui exercici. ideo illi soli admittunt
q̄ fit in fauorē matrimonij. nō modi
bilia quia quanto pauciores admittunt
ad accusandū et testificandū tanto magis
p̄cludit aditus dissolubili matrimonio. Q. Ad 1m dr
ctā sūm errorē deq̄ q̃ligit. Dz non
quod q̃ligit p errorem deq̄ nō sed
nisi tm ecclā seruantes sed ecclē indicātes
Q. Ad 1m de impotentia tyranni p̄t nō
est simile in rebus alijs de quibus
dicte legis p̄t tollere et in uxore eiq̄
quia nō p̄t quia fuit pcm̄ cum
mulie que nō ē uxor sua tollit
impotentia aliū tempus in his q̄ sunt
pcm̄ sī p̄t sumit medium p̄ quod non
minuit pcm̄ sed auget. Q. Ad 1m de
misericordia p̄t misericordē ad pena talionis
locum. hic quando agitur ad penā p̄
nō q̄n ad dispensationē sī. h̄ dicit accusat
fidem non p̄. Q. Ad 1m de testibus su
spectis p̄t quibus q̃libet q̃ sanguinei nō
admittunt ad testificandum in hac tm
causa spāli ē ppe periculum talis copule
ppē p̄. multa spalia in hac causa di
uortij. statuitur. que in alijs causis
non obseruant. Q. Ad 1m de maleficijs
p̄t hic non agitur ad penā alicuius
maleficij sī sed ad impedimentum mā
lefitij facturi. i. ad tollendū periculū
mortalis pcī q̄ma in tali copula pō
mittit. Q. Ad 2m de integritate matrō
p̄t quibus sua iniste lata non debet
reintrari timē lata p errorem. dz vbi
constat de errore. Q. Ad 1m de restitutione
p̄t nisi petendo uxorem restituī in iudicio
aut agit petitorio dicendo q̄ ē uxor
eius. et illa negante. et tunc dz primo
excepto mulierem audiri. quia p̄tata
primū principalem quem sunt possessorio
huius supposito q̄ sit uxor. et cohabitauit
ei ut uxori petit eam restituī. hoc ista cō
tendente matrim̄. sed excipiente q̄tra
restitutionem. et tunc audiūt ybetum excepto
dz spoliato restituendo uxorem sī misericordi
ter. rationibus. primis ē si obiciat spoliato

an [illegible] p̄t [illegible] sit [illegible]

an pḡa [illegible] p [illegible] sit [illegible]

publica · gra pgentem ꝯ ꝙ ſi obiatur
ꝙ ſanguinitas · dna lege phibita m̃ gtiet
ꝑ fraudē ſ tunc ſi obiat̃ & recipet̃ rei m̃
tate · agna no ſunt appellatiua ¶ Tertꝫ
qꝛ tenuit est vir̃ ſententia ꝙ vnus hꝛes de
ſcendate ſufficaꝫ tam no ꝑt ſ qnitꝫ
qꝛ obiatur & recipet̃ alius ꝑ hoc dnus
· qnia ſpoliator ipſeꝫ̃ reſtituat/reſtitu
re non debet ꝛc

De ſextum ꝛxaculum

Sic ꝓceditur vꝛ ꝙ nulla ꝓles
ſit illegittima/ & omis ꝓles ꝑ legem
n̄e naſcit̃ ꝛgo legittima est ¶ tem le
gittimꝫ & qui de legitio naſcit̃ ¶ Sed
allegꝫ qnc hic ſtatur. ⁊ et est ſciendū
natm̃ gradu̇m̃ m̃ gradu ꝙ hꝛes/ vocat̃
ginym̃ ꝛgo ꝓles inde natꝫ legittima
est ¶ tem humanū indicū debet
reſeruari ꝙmo ꝛ deꝫ omes ꝓles
dum nō no ſectent̃ pentū nichil/ mā
dat legittimam ad ſucceſſiōm etiam
ꝛgo et haines debet reputare
legittimā ad ſucceſſiōm talem ¶ tē
filius no ꝛ portare mg̃tatem ꝓp
ꝛ & ꝙ ſi ꝛgo ex illegittimo q̄ libet pen
tum no ꝛ ꝓles niſi legittima reputari ¶ tem q̄m ꝛ ſtatur legittim ꝑ ab
illegittimo · tm̃ ꝛ eꝫo ¶ Sed legittimꝫ
tm̃ ꝛ ſtatur ꝙ no ꝑt illegittimari/ ꝛo
nec illegittimꝫ legittimari ꝛ ſi ſtatur
ꝙ tales alii legittimant̃/ ꝛgo no ſunt
de illegittimi ¶ Eꝫ ꝙ ꝙ legem ſit illegittimꝰ est ¶ Sed tales ex q̄ribus q̄t
legem naſcunt̃/ ꝛgo ſunt illegittimi
¶ tem q̄alis ē ſt tanꝫ talꝫ ꝙ durat
effectum/ ꝛgo q̄ribꝫ illegittimꝫ ꝑdurit
ꝓles illegittima ¶ tem̃ abraha fi
lios genitos de q̄ribus abſcedit̃ re
pulit gen̄ ꝑpm ꝛgo omes gentes non
de vxore ꝛc legittima ſucceſſionē
mre debitā excludit̃ ¶ Sed ſi eſſent
legittimi nō poſſ alegitima excludi
ꝛgo non ſunt legittimi ¶ nec hic q̄rit
ꝙ mores filij legittimant̃ ¶ ſed ſecꝰ
mra · q̄ndoquidē ē ſtatus filiorum
/q̄ndam eni ſunt tales et legittimi
nt illi qui naſcunt̃ ex nuptiis ſ
legittimis/ q̄nd ſunt legittima ſ ꝛ q

an aliqua ꝓles ſit illegitꝫ
ſit de filio legittimand̃

vel ſecundū ordinē ap̄batum et ꝙſcan
reputacōm/ vtrūq; vel ſaltem alte
tum · alias ⁊ ſi vtrq; ſtet impedimētū
vel ſi ignorantes impedimentum celebre
ſtmc ꝙſumit ꝓles legittima/ natꝫ ad
exputum ignorantia/ nulla hinc re
ciſtacōm/ alii vo ſunt tales nō le
gittimi/ nt qui naſcit̃ ex q̄busdā
m̃ dubitato affectu retentus/ no qui ex
meretrib⁹ vel ſcortis/ alii vo ſunt le
gittimi tm̃/ nt qui ꝑ adoptōm filij
eſſicunt̃/ alii no nec naturales nec legitti
mi nt qui ex damnato coitu naſcit̃
ſ ex adultio/ vel incestu/ qui dicit
ſpurij ¶ Ad id omes ꝓles naſcit̃
ſecundū legem n̄e ꝛ Dupl̃ dicit̃
lex naturalis vel n̄e qꝛ ꝑ ꝙ ms naturale
dr̃ quod nāt̃ omia alia docet
vel n̄e ſpalis · vel ciuilis ꝙmo mo
do ꝙ naſcit̃ ex quacūq; copula viri et
mulis ꝑ legem n̄e naſcit̃ur ¶ Eꝫo
mo non ꝛ illi ſoli qui naſcit̃
ex copula legittima ¶ Ad allegtes
hic positas ꝛ talis copula ginym̃
dr̃ de facto ſed no de iure ¶ Ad
id de humano iudicio ꝛ deꝫ mandat
ꝓlem legittimā ex parte amice ꝙ
non ſemide non excepto tarino ·
Emilio et hainides debet reputare
¶ Ad id de mg̃tate ꝓs ꝛ hic
illegittimatꝫ no est pena plus ꝙ
defectus quidam · ⁊ dne obis mitꝫ
de portacōne mg̃tatis penitum tꝫ
ad penā no ꝙ ad defectum/ ꝛcc
mittunt̃ ꝙ ad penam etiam
non talem ¶ Ad id de filio legitti
ꝛ legittimꝫ de quis dup̃ vel
ꝑ mātem/ vt qui naſcit̃ ex legittimo
coitu ꝑ no qui illegittimꝫ ē matꝝ
matꝝ ꝑt legittimꝫ ſi ¶ Alio mo
ꝑ iuris ſtrictū vt qui ꝑ legittimo
hꝛ ꝓmoza · ante ſunt linea ab ab
ſolutꝫ qui ab q̄ deſcendit · ro ſi
mra illegittimꝫ ꝑt ſi legittimꝫ no
eꝫo ¶ Ad quod de legittimatōne
ꝛ filios illegittimos legittimari
ꝙ fingit vna modis maxime duobꝫ

xcix

ꝯ mra carnalita/ et vi modi ꝯ cuncta
ꝑmus ē ꝑceptꝫ nat̃ qñ qm genitat fi
lium defoluta/ pgnas q̃ hit cum ea m
facie ecc̃e/ hit tñ modus nã extenditur
ad spuios/ ꝙ modꝫ est qñ ꝑ dispẽsacoz
dñi pape et h̃ nig extenditur et ad spuios
hñt bñt legittimatꝫ legittimat homines
ad actus spũales in ecc̃ia tota/ et ad actꝫ
ſculares in tñ subdita dño ꝑpe/ et ad di
gnitates eccl̃as ſcl̃ares ubiq; Oct̃ nõ
ad ſucceſſiones in tres dño ꝑpe tpalit nõ
ſubiectus Dubiũ ē/ quibꝫdam dicentibꝫ
q̃ ex q̃ſita mitigat qm̃ ad actus ſcl̃ares
omis/ tamq̃m nũq̃ dignos legittimatꝫ
alios q̃ non inſi in tres ecc̃ie/ Stigma
est qñ ꝑ filiũ nãlem exq̃ſitiua ſuſcep
tum nõ ſpualem/ tradit tale ciuitatis ſile
vel metropolitane et fit officialis ꝯ
cula/ q̃ q̃ugit ꝑpẽ honeſtꝫ tale ſortis
qñ ꝑ filiam nãlem nupſit officiali tale
ſue vel metropol/ ſuꝑq; ciuis ē ipẽmꝫ
filius nãlis offert ſe tale defectꝫ ple
legittima/ nam alias nõ licet ſi offerre
Sexto est qñ ſimiliꝫ defectꝫ ple legitti
ma ipa q̃ſitiua offert de ꝑco legitti
mando ꝑcto imperatoris et imperatoꝛ eas ſu
ſcepit/ Septimꝰ ē qñ ꝑ mitto ſollempit
effectꝰ votat cum legittimꝫ filiũ ſuum
q̃ſecto vel q̃ſecto nam/ ꝑa hñte ſbſcꝛ
tonem cum teſtiũ fide dignoꝝ/ ꝓtat
cum legittimꝫ ꝛc

Litera xlix in vnguis

Ligmus/ ſi lex ꝙ hẽ i vñdmis/ ſe ab
rogatum est hoc ꝙ ſolum gnale/ in quo ſe
q̃ndus q̃ſanguineitatis et affinitatis zenõa
ſmit relicta q̃ſanguineoꝝ vxoris/ ꝙ relicta
q̃ſanguinei vxoris/ nõ ē affinis nec ſi
h̃ mra nouerca/ nõ est affinis/ Et olim
erat affinis in ꝙ gnẽ affinitatis/ Ses
nec alterius gineris ſoboles/ q̃ affinitas
non tñſit in alterum ſexũ/ ſe/ nõ tñſit hoc
Et olim tñſibat/ vnde hẽt ꝙ hic ꝙ ſolum
gnale renouata est/ ſi/ ſno thel trck q̃ſa
guinitate/ q̃ ſe ſiſpecte ſunt/ ſe ſpiale est
in hoc casu/ ut ad mittat ad actuſandũ
vel teſtificandũ ꝙ actuſatꝰ matrimoniũ/ ſit ꝑ
pctꝰ/ aut impedimto ſſi ꝑpctꝰ/ aut ad
penam temlem/ tmic nõ Et ſi in ſcpcio

aut ad ecc̃aſticam ſ. ad diuoꝛciũ tmic nõ
in vtroq; nõ cauſa/ ſoli quidꝫ quidem talis
actuſatꝰ non extimace ꝑ Et impedimto
tant ꝙ impedimto q̃ſanguinitatis/ ſicut palã
Et ꝙ impedimto q̃ affinitatis/ tmic ꝑmo
ad mittat̃ q̃ſanguinei tmic in defectu eccl̃e
admittit̃ur ecc̃ia cum ꝛc̃nei tmic in tramito
tñ ꝓ tpe gentilitatis quę ſit in ecc̃a
pctes non erant/ aut legittima ecc̃a impedit
gentilitatis neſciuit/ aut ꝙ mas ipe
q̃ſitꝰ didicit/ ſi palã impedimento/ ſe
ecc̃a ꝛc̃nei admittit tmic/ cum ꝓto mra
nio/ et ꝙ ſane Et de iiij qui mat̃ actu
poſt tmic in tua/ ſtuprum est vginis
q̃uit̃ q̃ ſit mal̃ petiꝫ ſtuꝑi/ aut
adulteriũ/ mi q̃ ſtuprum/ q̃ia dignor
est corꝑis vginalis/ q̃ã q̃ginalis
Item ſtuprum auꝛt bonũ ꝛcuꝑa
ad ultiõ non/ q̃ nupſe ꝓdemat ſibi ſe
mora petã ꝛcmoꝛibus Item adulteriũ
fit in uxoꝛia ꝙ mo/ nõ tñ ſco Et ſi
adulteriũ mal̃ petiꝫ est/ q̃ia matꝛis
lecit bonũ cõe rei ꝑ ſe/ ſi quis tñ q̃
ad alienas ẽ ſtanciãs/ ſtuprum vginis
quidꝫ est ꝛc

D. xlix.

Epentalium ꝯduxit ſecũ et nupcotiũcto

q̃ſanguinitatis et affinitatis
ſibi agit de impedimto cognacois ſpi
et legalis/ ſet ꝙ mo agit primapaliter de
hmõi impedimentis Sed accidit agit
de impedimto/ et vtꝛ Friend ē ſm̃ pma
parte/ ꝑmo pmit primapaliter de impedi
to reſpectu matrimonij q̃tracti Sed pma
ꝛe ꝛ̃ũm q̃hendi de impedimto et q̃
aut filij ſm pma parte ꝑmo ob q̃ ſit
et q̃alis q̃ſitꝰ/ ſpuales cognacois aut
Sed q̃alis ſe hẽt ad mim̃ ſpuales/ ſtio
oppmit in q̃ſtio mo/ ſtio aut ſm ꝑa pte
ꝑmo ante impedimto q̃ſanguinitatis/ et
legales ſm pma parte ꝑmo at q̃ filij
ſpuales aut legales/ cum q̃ſanguinibus non
post q̃hẽ mim̃/ q̃ aut Sed ob q̃ſdam
filios naliba ſit hoc nitgenus/ Et aut
ſm ha parte ꝑmo mgrit̃ ſay nisi tñ mo gmatre
vxoꝛis/ ꝙ ſit hẽ mim̃ Et ſolet Sed an
mir et vxoꝛ ſil̃ debilit ſuſtinere ennis pmm
ſolũ cõs ſanguinitatis Et agit de his nup
tijs ꝑmo at q̃ ſunt liãte Sed dicitat
auctes/ q̃ne videat q̃ ſi/ aplius tñ

Hic quezunt tria ꝓmo de cognatione spirali. Secundo de cognatione legali. Tertio de impedimentis. Circa primum primo tria. Primo an spiritualis cognatio impediat matrimonium. Secundo ex quibus causis contrahitur. Tertio qualiter probatur.

Ad primum articulum sit primo arguitur quod spiritualis cognatio non impedit matrimonium. Videtur quod impedire matrimonium. Ergo non videtur alicui bono matrimonio. Sed cognatio spiritualis nulli bono matrimonio. Ergo videtur quod impedire. Item videtur quod non. Quia quod potest maius videtur posse minus. Sed spiritualis cognatio potest maius. Ergo videtur quod non impedit matrimonium. Item quod non impedit. Quia debent esse in eodem gradu cognatio spiritualis et carnalis et spiritualis non simit in eodem gradu. Ergo non impedit illam. Item quod non. Quia secundum canones aliqui per causam spiritualem quattuor filios de sacro fonte. Ergo videtur quod non impedit matrimonium. Item quod non. Quia fortius est spirituale vinculum carnali. Ergo cognatio spiritualis cognatione carnali. Sed cognatio carnalis impedit matrimonium. Ergo multo magis cognatio spiritualis. Item quod non. Quia per sacerdotem copulata tantum unus et spiritualis. Ergo videtur quod non impedit matrimonium. Sed contra. Videtur quod impedit carnalis. Item in causis quibus per carnalem matrimonium. Magis ergo per spiritualem copulata spiritualis. Ergo copulata carnalis. Ergo magis cognatio spiritualis quam carnalis. In oppositum hoc dicitur quod appellatur cognatio spiritualis. Ex hoc carnalis cognatio hominis accipit esse. Unde dicit quidam vinculum additum esse. Sed in regione sacramentali accipit esse. Unde et dicit quidam vinculum additum. Sic dicitur ad esse. Nec duo sunt pia et mira. Sic quia ad esse gratie. Ergo cuius pia gerit quia Saturnus regibus datur esse. Cuius pia gerit ille quia pia terret. As susceptis sacramentum. Sic in quibus carnali. Dicitur contra carnalem ex parte prius et minus. Sic in regione spirali. Ex parte duntaxat sacramentum et terret

an spiritualis cognatio impediat matrimonium

Diffo cognitos spiritual

Unde spiritualis cognatio est quedam primitias personarum proveniens ex ordine sacramenti vel ad id tendens. Sic quia quod proximitas sunt primi. Et sic impedit primum quia quo ad ecclesiam sunt secunde. Et sic non impedit quia quo ad ecclesiam alii impedit quia ad essentiam spiritualis quia ad accidentia carnalis debiti sunt. Ad primum dicitur ergo et sunt quia nisi nec nulli in articulo mortis baptizat primum filium. Et tunc non impedit exigere et reddere debitum. Sed sunt mutuato ad quo per errorem. Et tunc similiter non impedit ministrum per fraudem. Et tunc fraudulenter impedit exigere. Sed non reddere debitum. Aliquo non nec exigere nec reddere. Ad id mitto quia impedire ergo per quinus non dicitur aliquo bono matrimonii. Sibilla. Tunc bono actui tali repugnat. Sed dilatatorium amicitie quia ad personas exercitas magis nitidi dilatari. Sed quia quo ad bonum accidentale quod non destrueret sacramentum matrimonii. Ad id quia per illa quod mitto impedit matrimonium nisi dicitur ergo mitto impedit quia dirimit matrimonium. Ex hoc patet sic impedit ergo quia nisi hoc est quia ecclesie esse solum. Et posset dici quod quod bono fidei. Carnali copulate tunc sit copula quidam spiritualis. Ad id mitto quia per hanc tunc aliquo ergo cognatio subsequens matrimonium non opponit iam dicto. Sed precedens tunc. Ad id mitto quia dicit esse in eodem gradu per hoc ergo tunc de his quae huic dicitur ad id quia non ab instituto sed humana. Ad id. Dispensatio de per dispensationem non fit per regno carnalis sed dispositive. Imo per sacerdotem ad quod per hanc tunc aliquo ergo cognatio subsequens matrimonium non opponit iam dicto. Sed precedens tunc. Ad id mitto quia per hanc tunc aliquo ergo cognatio subsequens matrimonium non opponit iam dicto. Sed precedens tunc

an in solo regno spiritual

Ad secundum articulum sit procedit quod cognatio spiritualis in solo baptismo. Quia ergo sit ex hoc cognatio carnalis ad quod dicitur carnalem. Dicit spiritualis ad spiritualem. Et carnalis cognatio in solo actu carnali quidam. Quia dicitur ergo et cognatio spiritualis in solo actu spirituali regenitus. Et ista fit in baptismo. Quia per ergo in alio solo fit spiritualis cognatio. Ex hoc patet in aliis sacramentis. Sunt hoc ergo per tres effectus quos ibi dicuntur sunt per character quia nisi non. Si per primum ergo in omnibus

an in solo regno spiritual

ex quibus causis spiritualis cognatio

sacris no. sc. ḡhētur. Dicit̄ carattem
go m ordine ḡhētur/ cum̄ go neutr my
sit vim. m. ḡnia m solo bapo ḡhitur. q
dicat hit nigr sp spialis ꝓe mutad est
me cōe/ quod vnus alium ꝑsacro fonte
leuauit/ vel in charizatione sd ḡfinacōe
remit/ go non m solo baptismo ḡhitur
spialis cognacō. Item spiales ingmit
filij simt/ quos ꝑsacro fonte leuarunt
seu ingfinacione seu thatizatōe teneṁ q
go et. Item caritas est magis imitatiua
ḡtutis quam fides sgo et sacrm caritatis
s. eukaristia q fidei s. bapm/ go mt̄ ma-
tem et filiastrem eukaristia ḡ ḡhi vi-
tulum copulationis spialis/ magis q mt̄
baptizantē et baptizatum. Ito dicit
sed ꝓa/ cōe quod m pnia suscipim q/ sita
nit filij spiales simt/ sic m bapo suscepti
go p ꝑtem sacramta pnē ḡhitur cognā
tio spialis. Nē/ cognacō spialis sicut
cognacō no ḡhitur/ nisi p actus ꝓtinentes
ad officiū regnatis spialis/ sic tagens
carnalis/ sicut cognacō carnalis pactus
ꝓtinēs ad officiū genitis carnalis. Ad
hmōdi officiū/ sic ad officiū genitis car-
nis grauiter. Item tangi malie ad ꝑpones
adesse spiale/ in quo fit genitis mthōa
tangi in seminiū cōmixtōne/ instrumēto
tatis/ altiū tangi formaliē ad
esse spiale/ in quo fit ꝑtis adoptis/ sic
m natiuitate/ m vtō/ sic ꝑ baptismi
ritū vō/ tangi complens et manifestās
ipm esse spiale iam datum/ in quo fit
plus in publicā ꝓductō. q. m natiuitate
exuto. s. suscepto confirmatōis/ q ꝑ
honio fidei/ in publicam fidei confessi-
exponit/ q vō in ratificatōe nō fit
esse. Sed bapo ad esse/ io debilius
cognacō ibi ḡhitur/ q mat̄ m impedit
me q vnllo nō diuinit/ in alijs
nō q vob/ forte vnitiū ḡtuhit/ ma
ita ordinat ratificatiū q ad baptismū
sic sponsalia ad matrim. Ad 6 dicit
mall quōe ꝑ sic offm tangis quia
q fuit m actu natiuitatis m vtō/ et
natiuitatis exuto/ ita offm regnatis
m baptismo/ et confirmacōe/ nō in solo
baptismo. Ad 10 aut ḡhitur ꝓpt
effm gratie. Nē ꝑ ḡhitur ꝓpt effm
gratie. Nam simpliat/ sed regnatis

non ꝓpt carattem/ et qua hōc non e my dyne
sacrillas. Ad 11 de tertio casu. Ḡ fit
ex sponsalibq ḡhitur m ꝓcedentib alia q
copule. debte. s. q m ꝓcedit/ sed nō dimit
cōmiato vō fortē ista ex sacramentalib
baptismi. s. tertio casu ḡhitur m ꝓcedē-
tibus. Ḡhitur ex solemnitate vō sacre q
m ꝓcedit et dimit. Ad 12 de eukaristia
ꝑ tō/ quia bap q est sacrm fidei/ io ḡhi
cognacō spialis ḡhitur. Nēh ē sacrm
regnatis/ eukaristia vō sacrm est alimē
spialis/ non regnatis. Ad 13 de pnia
ꝑ/ actuali. Nō ꝑ pnam li. ctō. tria
actus q esse/ intrinsecum et distyncta
ꝑ ḡ ꝑ similitudine/ ꝓ alij. Ad q dat
esse spiale sacre/ ex hoc magis ꝓpie
alij. Ad q ꝓ q dat alium tm̄ ḡhi
dei salu/ q dat distyncta sic prelati
tm̄ est/ q m solis sacramentis/ q mtb
aliqua ins esse dat̄/ ḡhitur cognacō
spialis ꝓ q nis/ sc alia possit q nis
dici esse plus altius esse. Altius
implicat. Ad secundū legen/ q ḡ quōiis
ꝓ ḡ h pilliū q dam mirabilis insti-
tutis/ pnia dat̄ gratā cognacōis
spialis/ nō ḡ tm̄ pnia ḡ similitudinē regnatis/ q ne sit m baptismo
tm̄ ḡ insertacō mortuoꝝ spialiū
q ne sit m pnia sc̄ bap q tat q gna-
tionis spialis impedimentū/ pnia nō

Ad tertium articulū

Sit ꝓcedit̄ ꝑ ḡ cognacō spial
ad cath̄ ḡhi insurgit primū ni baptismo
vel q finaliē nō extenditur/ q ꝓ m q
carnali ad obstetricē/ q primū insurgit
cognacō carnalis nō extenditur/ q nō
q nec m q nō spiali ad insurgēte
extenditur. Item sic baptizare
ita et m baptismo tenē primū ꝓcm
nō est bapm̄ patri/ in tali io ultimū
amicitia spiale ḡhi ꝓpt/ quia oēm actuū
spialiū et ꝓz/ bap q est primū m
go ꝓ insurgentiū ꝓ primū ꝑtenē
ḡ ex officio ministerij/ cognacō spiat
nō ditat/ go et. Ad q mgr. ex hoc sic
sicut hic q̄m/ go. Nē. Amplius
dicit̄ ḡ nec tantus effectus adequatē

ꝓpt equal ꝓmū ḡhi spual cognac et extend
dm tm̄ cat a vno ad vndecim

cultissimo

cukaꝝ

ꝓmū

filiū ihesu

pcendatur/ꝙma rationalis ꝙnitas et ſpūalis et
eniꝫ ſunt diſpate/ꝯ ona non ↄtrahi eſſe
tanſa altius/ꝯ pactum viri/ſimilia
cognatꝯ ſpūalis ad uxorem extenditur
¶ Item/ſimile rationali/pactum uiri/filii
alterius ↄ alterius mulieꝛ ꝙnitas/multa
rationalis cognatio ad uxorem extenditꝫ
ꝯ ndetur idem foro ꝑ regnicole ſpūali
¶ Item/uir et uxor p ꝙ ſpectus/multaꝫ
tratꝫ/ſimile/ꝙma ꝑ ſacrū fontū di
ꝯ altꝛm ꝑ alterū ſpūalis cognatio exte
ditur/in ꝙnubio/ꝑ ꝑ corꝫ cognatio
ꝙtinuꝫ ¶ Bona ſpūalia magis ſunt
multi/lia ↄ rōnia ¶ Sed cognatio rational
uri/ꝑ tenditur ad uxorem ꝑ affinitatē
ꝯ multo magis cognatio ſpūalis ꝑtendi
debet ¶ Nisi hic ꝙnitur/an ꝑ uxore
hꝫ ꝙnatū uxoris ſue/et an nō ¶ Am
plius ꝛndetur/ↄ nō extenditur ad filios
carnales uiri ſpūalis/ꝙma cognatio
ſpūali non aſſimilat̄ gradꝫ ſed ſimꝫ
ſunt a patre in filiū/ꝯ nō tranſit ¶ Si
in eodem gradu/ſ in primo/attinet pri
filio/et ſic ſic/ꝙnitas nō in eadem linea
ꝯ quia ꝛnde tuſſiret a re in filiū tuſſis
aſſe in frem/ſed hoc eſt falſū/ꝯ primo
¶ Item nota q ↄ magis ꝙnitas ſilio
ſimili ↄ diſſimili/maior aut ↄ ſimili de
uet duos filios ſpūales et aliam ꝙ ↄ nec uni
rationalem et altiꝰ ſpūalem/ſi ꝯ nō tranſit
cognatio ad filiū ſpūalem/multo magis ad
rationalem) ¶ Q dicit hic Hostiensis papa
ↄ filii ſpūales/nō ꝓ ſunt ꝙhē cū ſpūalibꝰ
ꝯ cognatio ſpūalis ↄ inē cos ¶ Ad
primum quod ↄ cognationis ſpūalis/ꝰ
ſunt ſpēs/una que dī primitas ſpūa
lis que ꝙhitur inter regnantē et ꝙnatum
alia que dī ꝙpatritas ſpūalis/q ꝙhit
inē ꝙnantē et regnantē/ſecundam uero
que dicit ſimilitas ſpūalis/que ꝙhitur
inē ꝙnatum et regnantē/ſecundus uo dupli
ↄ eſt/et regnans ſimiliter/ſ ꝑ/et mul
ti regnicole ſe hī dans ſacrum/ut pri
ma pma ꝙhitur/ſuſcipiens nō ut nil
ꝙ perſonam ↄtrahit/et ideo ad utrumq; cogno
ſpūalis extenditur ¶ Ad id de obſtette
re nō ↄ ſimile/ꝙma in genere ſpūali
ſuſcipiens/ſit pīm uno ꝑ in rationali
ſic pīm ꝑpam ¶ Ad id de no baptizato

qui licz uxorem ſpē ꝙnatꝫ/uxoꝛ ſue
an ſpūalis cognatio extendit ad filios

qui non baptizatus/poſſit pīm bap re
uel in bapo de ſco/nō tit cognationē ſpūalē
truhit/ꝙma nō baptizat nō ↄtrahit membꝛ
¶ Ad id de inſtructore ꝑ non zelle
inſtructionis cognationē ꝙhit ꝑ ronē
ſpūalis regenitus/nisi q offīm hīt in terris
uel ſuſcipiendo in ſacro/offīm ↄ inſtare
tonie hīt ꝑ uel ante bapm uel poſt/nō
in ꝛpe actu regnicole ¶ Ad ſecm ꝙm
ꝑ unū ꝑ modꝫ ꝙhendi cognationis
ſpūalis/q dam-u ↄ eſt quia/ꝙma ꝙhitur
ꝑ ſecm ꝙm. ſunt baptizante et bapti
zatum/et pentes eius/q dam indirecta
ꝙma ꝙhitur ꝑ ſecm aliquā/ut nut uxore
baptizatis baptizatꝰ et baptizatum/et pentes
eius/et hic ꝑ ſtruendi eſt ſic/q aut
ꝙſimiliter ↄ mat̄ mit mit et uxore
ꝑ rationalem copulam/aut nō/in pmo
caſu/diſtinguendū ↄ/ꝙma aut ꝙhitur
cognatio ſpūalis ꝑ actorē ipſius ꝙnatꝫ
altius filiū ſuſcipientis/et tenet tuſſire
cognatio ſpūalis ſimiliꝫ in uxore/et ideo
aut pactum altius filiū eius ſuſcipiet
et tenet nō tranſit/ꝙma uiri et uxoꝛis
ſentiunt ↄ actores ſpūales/nō paſſionis
in ſo caſu/quia nō ꝙnatus eſt mat̄
ꝙnati/nō tuſſit/ꝙma ꝑ unū nō

xlij

...mide ē q̄ vē q̄ prim̄ sic̄ sinistre no ī pedit
...ritate/ sed eq̄nadam honestate sit sit
...cit. 15. c. solet etiam/ q̄n no vē q̄ sinistre
...m vt q̄ q̄nq̄ affinitas q̄ titur/ tm̄ ascē-
...da p̄ sectū p̄m̄/ alia in directa p̄m̄ alie-
...nū/ nec ē hoc m̄ deus/ sic nec m̄ nec q̄na
...mulō sic aliam et q̄ sanguinei et affinis
...ēnitū vē dicat. ¶ Ad q̄m̄ ꝯ q̄nta
...uxoris p̄/ aut ē essa q̄nta/ aut matris
...q̄ sūmatū/ et tm̄ vir/ post mortē uxoris
...p̄ eam accipe/ q̄nta no ē eadē at eius
...sant p̄ sanit. q̄o p̄m̄ ignē uxoris
...altius filiū inscipiētis/ et tm̄ no pot
...q̄nta q̄nq̄ eius est/ aut p̄m̄ alterius
...uliēris/ eius filiū inscipientis/ aut q̄o
...susceptum/ desciscit/ et tm̄ no pot/ q̄nta
...non pē q̄nta q̄nta ē eius/ aut dicatur
...uo/ et tm̄ p̄/ q̄nta no est q̄ mr eiq
...nam uir et uxor q̄ tant t̄ actiones
...riales/ no passiones ¶ Ad tiam q̄m
...ne sic dr pbus um etis/ filius ē ad pbe
...non eq̄/ et no cognatus spūalis q̄re
...transit in filiū Sed no eq̄/ q̄ hēt hmōi
...spēs cognationis spūalis/ similitas spūalis
...appellat/ de hac aliquādam dicēdū/ q̄p
...impedit matīm nec filios penitus car-
...nalis/ et spūalium/ sm̄ aut q̄ pximitate
...genitos sm̄ post ¶ Alii dicunt vnis
...q̄ impedit matīm cum illa p̄ sumodi te
...q̄na hēta ē cognatus spūalis/ no cū aliis
...libis ¶ Ad id d̄ q̄ndibq̄ p̄ē p̄ adita
...p̄ ē p̄ causis ꝯpatarum fuit gradum
...q̄nta additum in eodē q̄ie attingēre Sed
...addita p̄ altum nodum sit p̄ affinitatē
...vel cognationē spūalem no/ tm̄ additur
...in alēo q̄ie atta q̄ unde attinet ēodē
...gradu p̄ē cui adungitur/ q̄no ille attin-
...p̄ē/ sumodē q̄na adūgitur/ unde filius
...spūalis in eodē gradu attinet filio carnali
...q̄no ille attinet prī suo set ita no fuit
...gradum alius ¶ Ad id d̄ sic̄ p̄ē no
...attinet ē in eodem gradu Sed in filii
...gradu altius linee/ p̄tinēs salis unde
...q̄na fr̄ a fre mei attingit sic filius
...a pēsio nec cognationē spūalem ab illo
...trahit sic filius a patre ¶ Ad id d̄ de
...simili et dissimili. p̄ē non fit iniuria

...cognationis spūalis/ ad q̄ plōs nascit zōna
...similitudinis/ me pōs/ et filios spūales
...Deo zōna q̄ncq̄ illis et similitudinis
...que ē me prēsi et filiis/ sit n̄ medi te
...pē q̄ni. non ab ma ad aliam in medi te
...maior q̄ ē q̄ncq̄ et similitudo filii tāt
...ad prēsi q̄ spūalis/ et id maior ē q̄ncq̄
...in illis tribus q̄ in alterum de

Circa sextus ppleuma

...querunt̄ tā ¶ Primo q̄id ē adoptio
...p̄ q̄ lex cognatio q̄ titur ¶ Do du
...impediat matīm ¶ Tertio me quos q̄ titur

H De primo articulum

...sic procedit̄ cognatio legalis
...dicit esse p̄mutas p̄ ex adoptione
...p̄ venies/ adoptio do dr aliter q̄ esse
...ēnce p̄ē in filium vel nepotē vel de
...inceps legitima assumptio ¶ Q̄ non
...solum p̄ extraneā p̄ē tā q̄ sanguinea
...adoptare p̄ē sic mar dotē q̄ adoptauit
...hēsd filiam fr̄is sui hēsd p̄. Dico
...go male diffinit adoptio q̄ ex extranea p̄m
...¶ Item no solum ma sed filius imo femina
...adoptari p̄ē sic hēsd ego m̄ sufficiet
...diffinitio/ q̄ dicit m̄ filium vel nepotē
...¶ Item nulli p̄ē esse duos p̄res
...filius di go adoptio ē assumptio vni filii
...nulli filius familie/ adoptari p̄ē p̄ p̄m
...est ¶ Item assumptio legitima ē
...est assumptio voluntaria sed voluntaria
...assumptio q̄ petit a multis tā minus q̄ inultis
...tum q̄dē valentibus q̄m no valentibus
...go ē adoptio/ q̄ p filius ¶ Item arrogatio
...est alienū in filium vel nepotem/ vel
...deinceps/ legitima assumptio/ go arro-
...gatio ē assumptio/ sed no simit spēs
...oppositas q̄ filius est ¶ Ad arē militat
...mm̄ et supplet defectum ut̄ in hijs
...in hijs in quibq̄ na deficit q̄ go
...na appetit gradum filii p̄/ alii vō proc-
...medo ad hunc finē deficit supplet ius
...positiuū q̄ ē ars boni ē eq̄ deficiunt
...cibi artificiales faciendi fi-
...lios trahit q̄ modus adoptio artificialis
...q̄ primo q̄ filius artificialis sit fictus
...tes imitatus sic ars vidit/ vt sic gnatio

...quid sit adoptio p quid legal
...cognatio q̄ titur

nalis ē quidam motus nalis sequa no
defilio sit filius. Nunc de no nepote
nepos sit adoptatus quida motq volū
tarius seu artificialis quo no defilio
fit filius Vnde dicebant. quidā per
gnale set ytimi adoptiuū dr q adoptē
est exercere psone m filiū vel nepotem
vel demuneris legittima assumptē Ad
d de ciencia pē Et exercere pē sic et hēs
exercitiū per alium qui non est in adop-
tantis ptate secta si sit demus cognā-
cone Sq d defemina pē tam masculi
quam femina adoptari pē sim sit sim
mi sue alieni sq ante dictū filiū vel
nepotē nonile Sq q masculi mtegit
ex hūta feminini sequa sequ masculin q
ss grauiatiuos grepit femininū eo q pri-
cipalior et dignior Ad d de filio dicop
Et non solum pē famule qui sui mi
est uno et filius famule qui alieni
uir adoptare pt nda q mis no pgs
quis ce filius duop primi ch gemis
filiacois tis h diuersas filiacones pot
talis tu non transit in ptatem adoptātis
Sz remanet in ptate pris Ad d de
assumpcōe voluntaria Et quis sit volū
taria tu admittendū quidā mis nalis
nota ē Vnde no quilibet adoptare pt
Sz cui alege permittit sicut nec gnale
adoptare no pt quis no milit inspi in
solatiū libez amissoz hoc ei a primipe
h redditur Item pfamule qui sui mi
ē no filius famule Item qui pt gnale
nalē no qui no pt ut spado vel castratus
Item maior pt annis no mō nisi
ex aliqua causa nalia signa ante typē
Sz is intendē quidā nalis Sz ante ep
adoptans adoptatum plena pubtate i
re nisi annis precedat qi nalis posset in
ge mittere Ad d de arrogatione Et sic
quo nalis quidam impia est que no dat
filio mis in pma hēditate nec pcti
mis patē ptatis in filiū ut quo illegit
tima q quidam vo pecta que dat vtriq
ut quato legittima sicta duplē quo
legalis quidam impia ex qua no tripli
adoptatus in ptatem adoptantis nec
acquit mis dem te in hēditate adoptātis
set hic gnalis nomine dr adoptio quia ea
no impia que hic et omnia credit spali
nomine dicte arrogatio Et tracp no spes
est adoptatus gnalis sit ypum et actus
spes actatis dr gualiter differunt
ad in. iiij or primo arrogat qui ē sui
mi adoptatur qui alieni Do q arro-
gatus tm sit in ptatem arrogatis ad
optatus no tm sit in ptatem adoptatis
Eo quia arrogatus hit de necessitate
legittima in bonis arrogatoris Vnde
sine pli matipet sine decedat dece ei
quitam bonoz zelingze. i legittima sua
adoptatus no no hit in bonis adoptandis
legittima Vnde no teneat ei aliqd zelo
quere Si tam absq; testato no adoptatoz
succedit ei adoptatus Eo quia arro-
gato no fit mis alicte patris in aug
alicte patē sunt omia eoad qui sui mi
sunt adopto vo fit alicte aug liz ma-
gistratus q petentis ze

De septimo articulorum

Sic proceditur Sz q adopto no impedit
matm signa nis posita no preiudicat
uni nali adopto ē demū postmo
matm de mi nali go adopto no p-
iudicat mat Item sacra alta eccle
non subiaceret legibus sicut go mat m
non subiaceret legibus de adoptōne datis
Item dignior est assumpto in filiū
spualem qui in legalem Deo pma as-
sumpto non impedit mat m aliqui mo
filiū adoptatus et qui de parochia eius
no ecc mat m go multomo ha Sic
talis cognatio legalis nulli bono matrio
opponitur go no impedit mat m Item omis
cognatio p gradū ordinem no ē il dirimp
gnale. s. carnalis excepte corpis spualis
ex parte anime go licet ē inf duplex
cognatio s. carnalis et spualis go ex-
adoptōne milli nascat cognatio mis
omnibus go milli matrimoniū impedi
Q dicit hic nicholaus pal q adop
tivi no posse nigi nalibz filius go im-
pedit mat m Item ars imitat nam

in cognōe legal impedit mat m

xclij

Q. ego cognatio ñalis impedit matrimoniū
artificialis que. s. introducta p fictōne
iuris ¶ Ite sic g sanguinei et affines ita et
adoptatiui sic' in eadē familia solent cohabitare. lex tñ illas ꝑs propter aggregio ex
cludit quas utile est cohabitare set id sic
g sanguineos et affines ita et adoptatiuos
excludit g ingio patri adhic. s. quosdam
ꝑpetuo quosdam uō ad tpꝰ. s. durante ad
ꝓpositū ¶ Ad id de nō potuit ꝑ ḡnus
g uitio mares et femine in gñali descendentes sit. et g uitio huiꝰ mares et hiꝰ
femine p spales gdones ꝑtes nō potuit
p descendere ¶ Ad id de legibus seculi ꝑ
matrimoniū non subiacet legi adoptionis
q̄m est lex seculi. ergo in q̄m p lex ca
nonizata. i. ab ecclā suscepta et approbata
¶ Ad id de filio spuali ꝑ q̄m dñs potest filiare spualiter tñ filiare huiꝰ
uxori cohabitatoꝝ sit p adoptōnē ¶ Ad
id de bono gnāli ꝑ non omne q̄ matrimoniū impedit aliquē bonū matrimoniale ¶ Et id
q̄ impedit exercitū apparatū exercitatiue pla
nitatis uel deponē bono actualitatis
p. dilatatiuo annuatic nō spuali ¶ Ad id
de duplici cognatione ꝑ sola cognatio
dñi cognati ꝓpter alic uō dñe tñ spualiter
p similitudinē ad illam. sicut uō hic
in duobus attendi ꝑt uel quo ad bona
spalia g tanta sit dicta cognatio spualis
uel quo ad tpalia. sic dñi cognatio tpalis
¶ Et ego distinguendo. hic. tres cognationes
q̄ma p cognationē carnalem sit triplex
uinculū g ratū bonoꝝ naturalium p spualem boni
spualiū p legalem tpaliū. hec bona q
huiꝰ n̄ē p̄ē et fortunē uō ego acquirē
horū dñi p̄ē cōq et amittam ꝑ penes
bonoꝝ g ratiam ꝛc

Octauum articulum

Sic queritur. 1° q cognatio legalis
non tñsfert in filios adoptantis q̄m
in quoto gradu attinet adoptanti filius
sui in eod gradu adoptato ponitur similis
sed non transit in ponitur adoptati. ergo
nec in filios adoptatiuos ¶ Et cognatio
impediens matrimoniū q ꝓpter est. sed
ec impedimentū ꝓpter sed ꝓpter libertatē
alicuiꝰ et adoptiuus uō e impedimentū
ꝓpter. q̄ soluta adoptōne effectus

ꝓpter ergo nō est inter eos cognatio aliqua
¶ Amplius inducitur q non transeat
in nepotem adoptantis. i. filius filij. q̄ma
forcior est spualis cognatio q legalis. sed
illa non transit in nepotē ergo multo ista
¶ Item cognatio legalis non hꝫ gradus
ergo non transit in nepotem ¶ Amplius inducitur q non transeat in uxorē
adoptantis nec adoptati. q̄ma nullus
non ꝑt adoptare. s. ultra. ergo cognatio
adoptiua non ꝑt in uxorem cadere ¶ Ite
adoptatio ꝓpter hoc ut mihi ponit adoptati
in ꝑ. adoptati et adoptati in hereditate
adoptantis q uxori nullus ius acquirit
ergo nulla ex hac in uxore q̄rit ¶ Et q plus
assimilat cognatio legalis carnali
q spuali. Sed spualis transit in ꝑs
fratres et filios fratrum. sic et carnalis
ergo multo magis legalis. quare nō ꝑt
adoptiuus filius g trahē cum natis nec
cum uxore adoptantis. ergo q̄ritur ut
cos cognatio alligna ¶ Ite ex adoptōne ꝓpter
p uenit spēs legalis cognationis ¶ Contra
hoc est. q. a sensu communi adoptatum et
adoptantem. alia q. legalis collateralium
ut libri adoptiuos. tales facit q. legalis
affinitas. ut adoptatum et uxorē ad
optantis uel cōtra. q̄ma ꝓpter impedimentum matrimoniale. ergo similiter ꝓpter
q. q̄ dirimit adoptatus q̄ma ꝓpter
i. q̄ dirimit adoptatus q̄ma ꝓpter
cognationē tenentiae q̄m dicit cus q̄m
¶ Ad id de gradibus adoptati ꝑ nō est
simile q̄ma parentes eius uō cohabitant
adoptanti sic ꝓpter cohabitat liberis adoptatis ¶ Ad id de impedimento ꝓpter ꝓpter
ꝓpter impedimentū q ꝓpter. q̄ vel
essentiale. sit non omne impedimentū matrimoniū e ꝓpter vel si effectus sic dicit ꝓpter
impedimentum matrimoniū q ꝓpter dirimit
matrimoniū. et tale e cognatio legalis
¶ Ad id de nepote ꝑ in nepote transit
cognatio ꝓpter cohabitatoꝝ nec est simile de cognatione spuali q̄ma nō differt
filius in ꝓpatrem parentis nec indirecte sibi
ad fratrem parentis nec unitur hic ꝓpter
i. filius filij non filius fratris ¶ Ad
id gradibus ꝑ q̄m transeat in nepote non
tamen ad hꝫ gradus. q̄ma in eod gradu attinet
pri et filius et nepoti ¶ Ad id de uxore

ꝑ cognacõ legal transit in vxorem eras
optãte inri. licet nõ transeat in vsum ad
optãtũ. sic et assensus ꝙnus ꝙ sag̃ intras
non trãseat et ꝙnus dicit optare nõ post
nuptã. nisi ex speciali indulgẽcia pũcipis
cum aliquis defectus adoptãtõ pticipaz
tadere in dicte ¶ Ad vj dicit sũ intercessione
ꝑ differt adoptãtõ et cognacõ legalis sic
causa et effectus et licet ipm non duxit
in vxorem sed tam tadẽ pt ꝛc

¶ Circa tertiũ problema

quinq; tã ¶ Prima sic. h ginger est
licitum ¶ Ho si ẽ honestum ¶ Ted si ẽ
sacrum ꝛc

H d primum articulum sic
proceditur. vidt ꝙ sit illicita. gnia dt
crisp. sic arct. h inri accipe. h aplꝰ
ꝓcepit licitum ẽ. ꝙ nitatis dirit tollez ẽ
fornicacõ Ted sic hoc. h nitatem mul-
cauda ẽ. go fornicacõ ẽ. ¶ Pterea ambro
ad. Hue dic subtraxit dim̃ vidue
ribbis nitellam. dicit ginger nõ esse hom
sed m. go ẽ malum ¶ Item dicit hie ꝙ
lin ꝙ bigamus nidiget prima. go bigamia
est pcta ¶ Item pena nõ mfligit sine
culpa. ꝙ bigamo infligitur pena. ergo
gritas tatis go bigamia nõ est sine culpa.
¶ Item ex gsso ꝙ hitum vinculũ inat-
monij. Ted ꝙ gsso in anima est. go ipm vi-
culum in anima ꝙhitur. go ꝓtinui est
go impedit matrim. ¶ ꝙ impedit sunt in
officio et remedio. ꝙ post ꝓmas nup-
cias. indiget homo his. alias ꝓcez mi
go non debent ei phiberi secunde nupcie
go sunt licite ¶ Item apoc. j. vers vij
credit mortuo viro sui volt vxore ei⁹
imbẽ. go nõ ẽ petm ¶ Item sancti legit
plures impsisse. sc abrahã post morte
sare reduxit. ergo ꝙ go nõ
est petm ¶ Ite sic dicit aug. matrim est
bonũ ois mortalium. vnde in morte
alterius ꝙnugis soluit. sic et alie sancta
tes. cum go rath non sit. nõ ꝓstat secũ
mato impedimentum. vnde licet ꝙ frez
h. vel trih. vel quoꝛ. multiplicata
matrim. sit tm hinig ginginũ nitu abrum
duplici zone. ꝙ na ꝓpter defectum sacri
gnia ꝓstat ordini sacro impedimentum
alia ꝓpter signũ in gtio. ꝙ ꝓtinuo ꝓnatione

expiẽ signum in gtinere ut aiunt ph⁹ in
ethi. ¶ Ad. ꝙ ergo ꝑ fornicacõ. ꝑ ex. si-
gnũ fornicacõis. vel in gtio ¶ Ad. ambro
ꝑ ambro intendit excludẽ bonitatẽ ꝓtem
ni. quia aho mato sno bonitate simplr
¶ Ad. gillin ꝑ nidiget. vel nidige indet
ꝓpter signum in gtio ¶ Ad. de pena irregu-
laritatis ꝑ non ẽ pena ꝓpie. sed defectus
quidam. quo hmo min⁹ y dneus reddit
ad ordines. sim⁹ aut y dneus redditꝰ ꝓ
ab ex defectu alieno etiam sine culpa ¶ Ad
ad. de viriculo ꝑ non solum gsso dim̃
est causa. ꝙz gsso vbis expssis. matia
etiam gsso actus est. actus ẽ nõ anime
ꝙz quita. copula carnalis. et io vinculũ
ad quitio deficiente. defecit ꝛc

H d secundum articulum

sic proceditur. vidt ꝙ nõ sit honestum. ꝙ ꝙ ꝙz carere gnia et laudabile
in ꝓtu. nec ẽ decens. nec ẽ honestum
cla. tale ẽ h⁹ mato in sit. h. ad ambro
go nõ ẽ honestum ¶ Item vid dicit nõ
esse inri honesti. non ẽ honestus. sed
nec h. dicit. secundus in ꝓtu. nõ dicit
nõ esse viri. h. bri. go nõ sunt honeste
¶ Item omẽ ꝙ decet hominez ꝓceptum
ad gradum honis et notabilem. malig
nitio. non ẽ honestum. ꝙz tale ẽ secundũ
ginginũ go ꝛc ¶ Ad. bona matrimonij
go est honestum ipm ꝙz h⁹ matrim sit
ta bona go est honestum ¶ Item nisi
ꝙz sit in facie ecclie. ꝙ nõ sit honestum
ꝙz omẽ matrim fit in facie. go omẽ matrim
est honestum ¶ Sit honestum alias ꝙ
ꝓ dispr. vel h. se absolute. dicit omẽ
solẽne fieri ꝙ nõ ẽ petm. est honestum
vel h. q̃ pactum ad ad. sit. nõ omẽ factũ
licitum est honestum. ꝙz id ꝙ ẽ laudabile et honore dignum. ꝓprio nõ sic nup-
cie honeste sunt. ¶ Ho hmo nõ. ꝓpe ꝙ sint
tacere gnia. et bibere sollempniter. ꝛc h⁹
ꝑ hoc ꝙz solutio ad obiecta. ꝛc

H d tertiũ articulum sic

proceditur. vidt ꝙ nõ sit sacramentũ
gnia sic. dt augo. sacramentũ ẽ tale
facit gmunita. sacro. sed ꝙ in tali matrim
nõ fiant in mirabam mato. go nõ ẽ sacrm

in 2e impar sunt licite

in sunt honeste

in sunt sacre

xlix

matr̃ Ad idem ℣ Item sicco gr̃itonis pr̃i
et cete dat hiat⁹ n̄ sit sacr̃mentum ℟ Hec
significatio nō est p̄ secundo mat⁹ q̄ non
sigt̄ gr̃itonem vnq̄ z tunc vna cetā go nō
est sacr̃mentum ℣ Item vnū sacr̃mentum
non recidit in aliud ad susceptionē altius
h̄ bis mat⁹ recidit in aliud ad susceptionē
sacri ordinis go nō ē sacr̃mentum ℣ Ad p̄m
excipiat actum generalem go ē remedium
morbi spūalis go est sacr̃m ℣ Ad secūm
quedam gr̃imit ut essentialia ptinencia
ad nr̄itatem sc̄dam ut actualia ptinencia
ad decorem et honestatē ad nr̄itatem
ptinet ptes ēssentiales sacr̄i ut ablutio et forma
in ho nō mat⁹ ē debita forma ablutionis
s. aqua vobis baptizo te in nōie patris &c et debita ma-
s. legitime ē ipm̄ est sacr̄m et sacr̄m actualia
aliqua nō desinit esse p̄pter significationis
vnde nō est p̄ctm̄ sacr̄m ℣ Ad 3m de
utraque ℟ Eucharistia sola q̄ imprimit
effectū p̄petuū iturī nō debuit set debuit
cognitū aliā nō iterari potest ℣ Ad 4m
de significatione ℟ significatio gr̃itonis z
tunc cetā ē de nr̄itate sacr̄mti ℟ Ad
significationē gr̃itonis vnitiui vnita
de cetis ℣ Ad 5m de inepta ablutione
ad ordinem ℟ q̄ nō sit sacr̄m tenet nō p-
fectum quia tunc aliquis defectū significa
tionis reddit ante in ordinem ad ordinem
non in q̄m ℟ p̄ defectum sacr̄mti
gr̃ne ex hoc z de

Littera Item spūales ſ

filius ſ go impeditiū mat⁹ m-
tales ℟ militudo ē in quie nō p̄
nisse huius manent ſ tra ſi gr̃itus
tenet mat⁹ ℟ hoc dr̄ quia nō debet
sine cete licentia ḡhere ſ th ſi ḡhit ten
mat⁹ gr̃ium ſ quia medium cete impedit
nō diriment mat⁹ ſ sepeliunt se ḡ excepta
causa fornicationis ſ non fuit separ̄ chr
p̄pe ℟ hoc nititur dicere q̄ p̄
firmis nō p̄ negligam suscepimit ℟ debit
separ̄ ſ non amittua cohabitatione ℣ nec
exigant debitum ℣ reddit debitum
vel nō dr̄ nisi hic nituntur q̄ impedi
mentum tale p̄ credit impedit mat⁹ tho
q̄ subsequitur ℟ hic dicit q̄dam volunt

intelligere sicut bene ℟ hoc q̄ nihil nō posse
fieri nititur dicere de uitulo cum filia spūali
spūalis genitrix filiam ℟ hoc nititur
de filia nāli solum nō spūali ℟ dicit te
quia sit gētia generationis illi femine ſ ma
non posse generi hoc nititur dicere q̄ nimitas
gētia est post mat⁹ q̄ spūalis ſ et eius
oppositum q̄ nō est ℟ hoc nititur q̄ q̄n
nitas gētia dicta ē ad mat⁹ q̄ spūal
tem q̄ uxor q̄ nō est ℟ hoc nititur dicere
ritas gētia dicta ē ad mat⁹ q̄ spūal
tem q̄ uxor uxoris q̄ nō copulari ℟
hoc nititur dicere q̄ mater uxoris tm nō mire ſ quia gētia cui q̄
nimitas ante carnalem copulam nō
cem p̄cauit vnionem q̄ p̄ carnis vnio
transit cognatio spūalis agingit in q̄n
gem ℟ hoc nititur dicere q̄ vnione carnis
sequente ſ et vnione spūali precedente ſ ei
q̄ uxoris sue debitū reddit q̄ go per
carnis copulam sequente p̄cisitum adq̄
situs precedente ſ ℟ hoc solitus nulla est
sequela ſ in parte negatem h̄ ſ quia uxoris
mire ſ quia ante carnalem copulam q̄li
mitate q̄ hoc ſ tunc alteri mulieri illig nō
q̄ pat nō efficit ſ sine uxoris p̄cessu
abeo corrupt carnalit ſ sui ad mulier
dectiam ſ ad h̄ q̄ hoc sit q̄n
℟ p̄ficus hoc solicitatus est nō nititur
nam nō petites spūales ſ alterum q̄ ſ nulla
cognatio spūalis q̄ritur ſ q̄ma h̄ repu
tatiōi voluntarie tribuitur ſ bigamus p̄ma
nubiret ſ q̄a go bigamia q̄ē p̄ctm
℟ sacr̄m h̄ appetitum ſ nō h̄ excusabilem
nisi p̄ti caret hoc hoc nititur q̄ q̄
q̄ma non fit debita sollempnitas in ecclie
nuptiis ſ cta in p̄mbre ℣ Dixlix

Postremo de dono

Petrus scripsit hucusq̄

de p̄mo effectu sacramentoꝝ
q̄ē sanatio a culpa p̄ q̄ quam
hic agit de ultimo ſ q̄ē sanatio a miseria
p̄ q̄ quam sanatio fit illa ſ effectus sicut in fide
℟ resurrectionis ſ ſ quam sic alt hic dicens
et q̄a vestigium ſ et p̄mo agit de resur
mortuoꝝ ℣ hinc est solum ſ ℟ de statu
corpus ante resurrectionem ℣ de ſ et de
ſ eo de illis resurgentium ℣ de
et de illis ſ quibus de remuneratione

iudicatetꝝ ꝑ xpm̃ et l'ſm̃ pmia parte
pmo agit deq̃dam̃ tr̃m̃ ꝺ ſ̃ho
deq̃dam̃ reſurgeꝛm̃ ꝺ ꝑ iiij̃m pmia
parte pmo nazirit nitate ſho ſolut. dubi-
tacões mouentes ſit q̃nt vtm̃ cleꝛus
ſm̃ pmia pte pmo ostendit vñm̃ ſuffi
ſho cũ tam̃ tã et tr̃m̃ ſtto eiq̃ tꝛie
ſtie hora ſuedia aũt nocte ſm̃ ha pte
ſolut iiij̃or dubitacões mouentes te
hmſſis ſpmo decretoꝝ tꝛie peratoꝝ
ſit q̃nt vtm̃ cleꝛus ¶ ho de morte
time vinctum. q̃ueri cꝛa ſolet ſtto de
mdico vinoꝝ et mortuoꝝ ſ̃ hñ aũt adꝛi
cari ꝺ eſt ſſignato de integritate reſm̃
gentium. ſcm̃ q̃ exꝑtis ſanc ꝺi velint

Hic queruntᵘ vm̃ reſur-
rectio nat̃ q̃ndam moth̃ vel
mitto ¶ pmo ꝙ q̃ritur. de ꝑpa mutã
tõne an̄ eiꝛt ¶ ꝺ. de ſubꝺ ĩmutabili
q̃ꝛo eiꝛt ¶ tꝛio de q̃ne mutacões a
nullis vel mutabilꝭa eiꝛit ¶ quarto de
tanſa. q̃ne tanſa reſurrectõis eiꝛit ¶ quã
to de tẽpe q̃ando eiꝛit ¶ decto de
ẽtio a q̃o vtm̃ eiꝛt aĩoꝛꝝ et mutꝫ
tõne ¶ qto vltio a ꝺ̃o an eiꝛt ad ꝑ
mõ ¶ qm̃ de effectu q̃ꝺam. ſ. decretoꝝ
tõne peratoꝝ ꝛ̃

Hꝺ pmũ gr̃aliũ ſit ꝙ re-
ditur ſtꝛi q̃ reſurrectꝰ nõ ſit
fictura. q̃ma ꝺicit̃ iob xiiij. homo cum
ꝺormierit nõ reſurgꝫ. ꝺonec attꝫitur celꝝ
non ẽ euigilabit. ſꝺ ꝛ̃nđ. ¶ tꝛio
pro cazo et ſanguis vegin̄ ꝺei nõ poſſi
ꝺebiunt. ſꝺ non eiꝛt ĩ ꝺa ¶ tꝛio ĩmittũ m̃ſt
ꝑ ꝛ̃ſurrectõem ſcm̃ ꝑ ipm̃. ſꝺ nec tꝛio ꝑ
actõm aĩe ꝑ ipm̃ ¶ tem q̃ ꝑſtat ĩnpe-
dimẽtum ĩ mitto. nõ ꝺz ꝑticipare ĩ pmio
ꝺz tꝛio ꝑſtat aĩe ĩ ꝺebitũ. ĩ mitto
ſ. ꝺ. grat̃. tꝛio q̃ impſtat ad ꝺ̃os ſpm̃
ſꝺ nõ ꝺz q̃m aĩa ꝑticipare ĩ pmio
¶ tem liber ꝺ ſpũs ad contẽplaũ. q̃u
q̃ꝺo magꝭ exeꝛcitur a tꝛio. ſꝺ reſũ tꝛ
tꝛis ꝙ ĩpediret. q̃m̃ ĩmatꝛ ad
q̃ tẽmplacõnẽ. ꝺne ſtatum ¶ tꝛ tꝛio
ab aĩa ꝑ ſmam ſmam ſeꝑatur. ꝺz ſma
ſma tm̃ ſit ĩnſta. nõ ꝺz ꝛ̃nouari. ſꝺ tꝛio
ſeꝑet ſeꝑatum amꝙ. nõ ꝺz q̃ngi. ¶
mitto ꝛ̃ſtꝛ ꝑ mĩm. ſꝺ tꝛio tollat aĩe
ĩ mitto. ſma opa mitoꝛia agit aĩa et
tꝛio. ſꝺ ꝺz gr̃aꝛe ĩ pmio ¶ tem aĩa
appetit nãle ſuo tꝛpi. vñiri. ſꝺ ẽ ĩtuꝺo

tꝛpis ſit q̃ꝛes aĩa. q̃ petitiõi. ſꝺ ĩ cõ-
plecta ſit.

xcix

corpib⁹ illaꝝ bestiaꝝ sit ꝑbꝫ leonis spiritꝫ
cauli strupar lupi/et sic de ceteris. Sz quia
dit ad/quia ꝓdestinati. Sz in forme/et ego
magis aiam ꝓdestinat⁹ corꝝ leonis/quam bouis
qm̃ anime homis/si go m corꝑ leonis magis
reputur anima bouis/quam leonis/anima ho
inis ¶ Alij dixerunt/qd remanet corpib⁹ eni⁹ spꝰ/ut ꝓbat⁹ ꝑ sonde/dicit
ipe septimꝰ fuisse hi⁹ aug. li. de ci. dei/
tag⁹/ipe dicit se primꝰ fuisse cuseb⁹/
qui⁹ qdam/quia forma no ee/si mi
m materia ꝓpa/unde nec anima nisi ꝓpo
corꝑe ¶ Alij dixerunt animas tm̃ esse
mo corpib⁹ mortalib⁹/sed aliꝰ ipꝰ magꝰ ꝓbatꝰ
animꝫ/qm̃ q̃uiet xxxvj. qa⁹ animoꝝ
ꝓgm̃ vesibiliꝫ omniꝫ celi ꝓtes cꝑ mi
sue cꝫ̃ corꝝ/et omia gñabilia et
corꝝptibilia in mudo/suꝫrexisse suis tyb⁹
reformabiliꝫ/qui⁹ q̃ viuat/qm̃ aqua
tione ad hoiem/sed nam/no est vehs q
affides go catholica ecclie/ꝓbꝫ hꝰ electis
animab⁹ in fine mudi/itꝫ remuneraꝝ
suis corpib⁹ ꝗ esse mo immortalibus
factis/non ꝑ nam/sed seamꝫ in ꝑsam
diam/differt aut abbatinꝰ ab hilario
ecclie in gratuitꝫ/ꝙ efficiꝫ qꝫ tam
hmoi remiones/no ponit gradꝫ nalez
sed dicit⁹ diam/in mi/qm̃ ia ꝑfec
ti⁹ diam/ponit in corꝑib⁹ incorꝝptibilib⁹
no corꝝptibilib⁹/in fine/qꝫ virtutem sutam
ꝑmit ad statum vite altius. no hꝰ ꝗ ipe ꝙ dicit
qm̃ no assignat tpe determinatum qn̄o
ꝑdat vit⁹/ꝑ ꝓtem ¶ Ad 18 ob xiij
fragmꝫ de attritione celi non ꝑ sbam/ꝑ
secundꝫ motum ordinatum ad gradꝫ
filiorꝝ ñ⁹ ꝓꝝ ¶ Ad 18 ꝗ corꝑ ꝓd
ꝑ cazo et sanguis/nominat incorꝝptibꝫ
co vinū cazus et sanguis/non vltꝫ
¶ Ad 18 de mistꝫ ꝑ dupꝑ dicit⁹
qdam ꝙ separatꝫ aboyante/vt artificiale
qꝫ no ꝛeminuat⁹/qdam qꝫ mittꝫ oyante
tangꝫ pars eius/vt organꝫ naturale
et ꝑ ꝛeminuat⁹/ꝛ ꝑ ino no ꝑcutꝫ
ꝑ mistꝫ/ꝓ ino no manꝫ ¶ Ad 18 de
impedmto ꝑ in corꝑe humano sic
mit/nā hit ꝓstat ad tormentum mitꝫ
et ro resurget/et vtꝫ qꝫ ꝓstat impe
dimtum ro no resurget ¶ Ad 18 de li
bertate spiꝰ ꝑ corꝝ cum ecclie ꝙ stat

impedimentum gerunt ꝑ/ꝑ eius tuꝫ
hoiosam ¶ corꝝ spiale/vnitꝫ impedit
ꝓstabit/sicut ꝓpꝫ vnibilis corꝝ ad filiꝫ
est simꝫ. ꝙ qñ ē separatꝰ a tali/qñ qñ ē
vnitꝰ huiusmodi corꝝ spiali/qꝫ vnꝫ qꝫ
tacto ē ad similis/qñ anto m̃ nā suā
ꝑfectꝫ sonde et tm̃ motum/magis
assimilat⁹ m statu isto qm̃ ꝑ getem agi
mitaretur/similit corꝝ alis ¶ Ad 18 de
sua ꝑ sua data est ut corꝝ et aiam
ad tpe septimꝫ/ro sit m ꝓpetmsita q magis
reuigoretur ¶ Ad 18 ham hom ꝑ de septo
fiet data adam/magis est nomis mi
ꝙ tacto/qm̃ rei significate dissimiꝫ/et
hmoi vt nomiat imitatoꝝ qdam a
morte in vitam/ro qmo describit/ca
ꝑ qdam ad tmi ad tp̃m/qm̃ dicit q est
tacta corꝑis ¶ Ro ꝓmissatoꝝ ad tmi
agno/qm̃ dicit qd ē surrecto/actuꝫ et
dispositꝫ ¶ Ad 18 de suscitatione lazari
ꝑ nomis imꝑfecto/no semꝫ coactuꝫ non n̄ ome q legit ꝓdem lapis e/nt
eq̄ ¶ Ad 18 de exp̃o ꝑ casus et ro ꝓpter
ro nominat corꝝptis mariatoꝝ/des separati
aiam et corꝑis ¶ Ad 18 de corꝝ ad tm
at no nominat hic natiꝫ/ubi ro q dicit
ne ¶ Ad 18 de sꝛbstantate ꝑ qm̃ vnꝫ
no sit sme alto/ex tm̃ dicit qꝫ tacto tmi
ad qm̃/salterium/aqua re

¶ Hostauus arcaulium sit
ꝓditum/videtur qd no omib⁹ re
surgat. qm̃ de ꝑ ro non resurget
impy in iudicio/maior a de mult⁹ impio
qui⁹ mstoꝝ go re ¶ Item m̃ dau. xxj. in ta
de hns qui dormiebat in pulue terre
eiꝫ/ꝓtalabunt/ro go amē ¶ Item sic
se hꝰ miꝰ aiam ad mortem corꝑis
ita vꝰ ad resurrectionem ꝙ nullꝰ mꝰ
in corꝑe/nisi mortuꝰ in anima/prius/
excepto redemptore/go nullꝰ resurget
in corꝑe nisi aiam resurrexit prius
¶ Item resurrectio est ꝑ verbꝝ com
nitoꝝ/go primi⁹ mortuoꝝ nullꝰ mortuꝰ
resurgent ¶ Item si male ē causa
mortis/manebit causa manet effectꝰ/go
in quib⁹ manꝫ si male semꝫ manebit
mors ¶ Item vꝰ xpi est ꝑ verbꝫ
celi/mitoꝝ ē causa vitꝫ go eli mstꝝ
cia tepitis non se extendit nisi ad mebra

ad aiam resurgent

sola membra ꝑpr̃ resurgent ¶ Ad 10. Vi-
dent hora in qua omnes qui in monumentis
sunt &c ¶ Item no ē maior aptitudo ex pte
corpis ad rēuem quam altius go si agna
resurget o. resurget ¶ Item 1. corp xpi osa
o mis qd resurgeīt &c ¶ Ad quor ē eadē
causa quia effectus causa rēmis oīb; eadē
est &c qd/go et effalis causa ut hic qua-
druplex assignari pt̃ scīa a parte mē
corpis. s. quedam ordinatio ad pfectitatē
exd ꝙ finit mstrū omnie nr̃i corpalis
alitē a parte cause formalis a pfectio sr̃
nalis oīme quie no pt̃ hre vltimam
p sonā humanā spēm nisi reminat corp
ētia a parte efficientis s. dna mstia
et virtus. quarta a parte finalis sr̃ re-
muneratio totius. q nitet in pena vel ꝑmio
hic quadruplex ca rēmis qd &c omib;
mortuis et ipa resurrectio ¶ Ad 1d pt̃ pt
q gl̃ vram hr̃ de rōne spiritualis in
vita mdna mē. q aliam loquit de
resurrectōne cōli infidelium spāliter in quo
modo mstice. s. discretationis. Ded solutis
q dempnatoīs. qm causa dampnatōis
eorum manifesta ē ¶ Ad 1d dicit pt̃
sit pt̃ non excludit totum. vta nec nisi
tactū v̄ visitatē vel cingulatū. et statim
sensibilis pcessus. primi vel dampnati
resurgent ad penam dampni no ssq
¶ Ad 1d de morte dicit pt̃ no ē vīs
finalis nisi de rōne glosa solum. sic
cum se hic culpa qne ē mors dicit ad
penam mortis sit grauis ad gl̃am rēmis
¶ Ad 1d de retributione pt̃ ni pmissis est
mitum largie. i. debitum pfectū. s. debitū
pcīm originale q̃ non ꝑpe ¶ Ad 1d de li-
te originale ē causa mortis mitoria. i. se-
paratiuus dicit et corpis no tñ detenti
in morte qm non est. causa originalis
¶ Ad 1d de rōne xpi pt̃ q̃ quid est caput
humanū. quod no solum p influentiam
gre q̃ etiam q̃ formalitatem ne vnde
q̃ hr̃ effectus no solum gratuitos in nob;
sed homines pot̃ influere q̃ illos qui
q̃ sequunt̃ zonē ne gr̃is finalis ē rēmis pt̃

Hoc mirum ar

¶ mortuor
sit p̃ditum sor̃ q̃ resurrectio mor-
tuor ē nalis quia dicit dam di

illud q̃ qnt in diuinis alicui ne nimis
tractetur. i. debitat ē nalle. go tam rē sit
oīm ad mīm p̃tinet ¶ Item ad 9. i. cor-
pora resurrecta fruitiua pbat q̃ ē nalia
q̃ nalia nō pt̃ pbari q̃ ē pt̃ nām go
rē &c q̃ nīm ¶ Item que sunt p nām
non multo tpe manebit/go rē ¶ Item ad q̃
obra expleta natale tendit/tm̃ sit fis
ne. videtur q̃ maxime sit nale/sed
sic est resurrectio ut pt̃. vo. vm̃ ex
pfectio ēstitue rē ¶ Item q̃ me caligniis
qde me eis q̃ aliqs de me eis/m oīb;
aut horribilis mchil est q̃/nisi nām
¶ Item nota nalis ē qm̃ de natura
ad quietē nalem ꝙ quieto anime ad corp
sui organi debito mō quies nalis ē
go rē que ē nota ad hm̃ q̃ quietem
nalis est ¶ Item maior est hitudo
pulueris humanus ut deipse fiat corp
humanū q̃ a. si go alius corp pot
in si p nām ut serpentis vel hmōi inte-
nuatis corp humani ¶ Item nalie me-
dicinis de membris in egypto de virgis
fierent serpentes/go videtur q̃ medi-
tabilis bonis angelis pōsint de nalis
pulueris si corpa humana nalit ¶ Item
nobilior natura hominis q̃m fenicis ꝙ
fenix de pulueribus sui corpis q̃ pristis
tem surgit ut dr. p nām/go multo
magis corp humanū ¶ Item opacū dr
mediante na est nalis. resurrectio vē
talis erit/q̃ma sic q̃ si. q̃ pā ponit
mortuma humor rē deq̃ exercitatis ne
fumis totum restaurabit/go resurrectio
erit nalis ¶ Q̃ a pnatōne mundi tm̃
est resurgens secūm nām/go nec a morte
ad vitam ¶ Item q̃ simit vnq̃ spēi visi
hic detinatum sic grossus modum
nalem/ille ante non ē rē. ꝙ pbatio
ut pz/go resurrectio nō ē nalis ¶ Item
na non pt̃ mortuis reddi vitam naturalem
ut pz go. multo mg vitam immortalem
¶ Item na nō repat idem/nec re-
anie rō nec aliquis nota aliquis sm̃ actū
ad nām se hic explicat. ii. aliquis nota
cum ñ sit est primum nec tēpus nota
lapidum surrum. sed q̃m cum p̃cipuū

in resurrectio mortuor̃ sit mul' vel immaculata

Exim

et ꝺ̄ ē anatura/ nec motꝰ ꝑ̄ lapidum ꝺe
ossium alicuius rꝯ ꝺ̄/ non principiū ē nisi
nec pcedo lapidum descensum alicuius
motus/ cuꝯ principiū sit natura/ nec nō
esse non pt̄ cuncta naꝫlia principia sint ad
determinatos effectus/ vltra quos nō possunt
se extendere/ limites nullo mō est naꝫlis ꝺ̄
omnio et simpr̄ naꝫlis tenuis nō simpliciter
Preter naꝫm h̄ q̄ naꝫlis ꝺ̄ dici potest ꝫ
suꝛrectōne nō ꝺ̄ sunt/ eoꝝm reformatio
ex p̄ncipijs/ tota admiratio gentis et im-
pabilitas quibusdam ꝑmanē ē ꝺ̄ nim/ i
hora nā cursum satis h̄ nim nō effectū
sed dispositum effectū ꝺ̄ naꝫm sonde vñ
simpr̄ mirandus ē non naꝫlis/ nisi sed
ꝙ dicit post ad ꝺ̄ dam ꝑ̄ ꝑ̄ integꝛt
de eo q̄ impeꝛat̄ m̄ omnibus mōstꝝis
abnitet ꝯ p̄n̄s naꝫli/ non alias/ naꝫ et si
alias homines et alia m̄ artissa nocere
fiunt/ nō ꝺ̄ hic eis imput̄ p̄ naturam
ad ꝺ̄ ayli ꝑ̄ sic naꝫlia ꝑ̄ naturalia
non posse ꝑ̄ bari demōstrando ꝙ̄ pha-
bilis mōstrādo et ꝑ̄ suadendo ad ꝺ̄
de pmanentia ꝑ̄ hic integꝛtur de hijs
que sunt ꝺ̄ nim que p̄ naturam inclina
tum ētra adoptatum ꝺ̄ solliciꝫt̄ non
dealijs ad ꝺ̄ de expectatione natē
ꝑ̄ nō expectat illum finē tanq̄ assē-
cuturus p̄ appetitum suam et ꝯ nō est nat
sed tanq̄ assequens ꝑ̄ operatum diligē
diligentem/ sic omnis actꝰ in finē expletꝰ
q̄ pleniꝫtum sui coꝝ operis ꝑ̄ artem
finientem ad ꝺ̄ de quib⁹ in hēn ꝑ̄
hoc integꝛtur de hijs que insunt a-
p̄n̄o motū ꝯ abexteꝝ ad ꝺ̄ de q̄bꝫ
naꝫli ꝑ̄ q̄nis omnis motus naꝫlis tinet
ad quietē naꝫlem nō ꝺ̄ ego ut p̄z in p̄o-
lectōne lapidis deorsum ad ꝺ̄ de
aptitudine pulsum ꝑ̄ maior ꝺ̄ apti
m̄ eis ad coꝝ humanū/ nō m̄ fiebat
p̄ ordinē diue p̄nidencie ceꝫ nō sec̄
ordinē ne q̄nā aliqua alium coꝝ
expulsiōne q̄uant̄ ꝑ̄ coꝝ humanū
non nisi ex semine ad ꝺ̄ de ꝑ̄petib⁹
ꝑ̄ nō est simile/ q̄nā serpētes aliq
q̄uant̄ expulsiōne ꝑ̄ coꝝ humanū
ex semine in quo ꝛeqꝛit̄ actiō anime

mi p̄mentis vim informatiuā ē semine
q̄ q̄uandam sui similitudinē ad ꝺ̄
de fenice ꝑ̄ non reformat̄ ab hoc semine
sic ꝛesurget ab homo/ semine etiā non
q̄uātur ex semine sic homo ad ꝺ̄ q̄
ꝑ̄ ꝺ̄ q̄ dicit ex ne finib⁹ nō ꝺ̄ eoꝝ
cause efficientes ꝑ̄ eos obediam ma-
terie tantum ꝛē

Hoquantum articulus
sic p̄cedit̄/ ꝺ̄ detur ꝙ̄ ꝛe-
surꝛectiōnis nō q̄ ꝛē nre ꝛeꝛmo ꝑ̄ ꝑ̄ta
potest effectus/ sed potius ꝛesurrectōe
xp̄i nō est secuta ꝛē mra ꝙ̄ ad ꝛē ad
effectus nō ꝑ̄ esse insi ꝑ̄ ꝑ̄cessit ꝑ̄
ponitur ꝙ̄ ꝛē xp̄i nō finisset michi mig
nos ꝛesurgēdi ꝙ̄ ad ꝛē ad ꝺ̄ ꝛē cuius
h̄ spem ē eadē causa h̄ spem sicut xp̄i
ꝛē xp̄i sit emissa specialiter cum ceteꝝ/ ꝑ̄ eadē
cām in ceteꝝ/ nō ꝙ̄ ē causa ceteꝝ ad ꝺ̄
Item effectus assimilat̄ ad ꝺ̄ de
ꝛē malorū/ nō assimilat̄ ꝛesurrectōi
xp̄i/ ꝙ̄ nō ē effectus eius ad ꝺ̄ ꝙ̄ ad ꝛē
ex ꝛeꝛie mortuoꝝ glo. sua ꝛē glosa
facit mīam q̄ualem/ ꝑ̄ h̄ cum q̄ ꝛesur-
rexit/ non ꝺ̄ anima et coꝛe ꝛesurrexit
facit ꝙ̄ ad ꝛē Item id ꝙ̄ ē p̄mus
in quolibet gne sē causa coꝝ quē sc
post/ ut dicit phūs. in metꝫ/ ꝑ̄ ꝺ̄
ꝛē ē p̄ma omn̄ aliaꝝ/ ꝙ̄ ē ex caꝛ
Item maior ē hec ꝛesurrectionis
xp̄i cum mra ꝛeꝛie coꝝ in q̄ñ aliaꝝ
sed causa ē mee ꝛeꝛis aliaꝝ h̄ ꝺ̄ ad
xiij ꝛesurrexit ꝑ̄ manifestationē mig
ꝙ̄ mittemur coꝝ in Amplius in
q̄ nox tube nō ē causa ꝛesurrectō
mortuoꝝ sq̄ dam credē ꝛeuelem futuꝝ
q̄na ꝛitute mtu et voluntate/ non
ꝙ̄ ꝑ̄ ꝛitutem ꝛature/ sic ꝙ̄ ꝑ̄ vocem
tube Item mortui nō h̄nt auditū
ꝙ̄ ꝑ̄ vocem excitate nō post Item
si nox h̄ ꝑ̄ ꝛitutem sinistratiui/ ꝙ̄ ꝑ̄
h̄ cām in ꝛeꝛ nā/ ꝙ̄ erit naꝫlis ad ꝺ̄
dicit nigri h̄nt/ q̄ nox tube erit causa
ꝛeꝛis mortuoꝝ ꝙ̄ ad ꝛē Ad ꝑ̄ dicit
dabit nocī sue vocē ꝛitutis. gl̄ ꝛitute
sinistratiui coꝝ/ ꝙ̄ ad ꝛē Ad ꝑ̄ ad p̄ma ꝙ̄
q̄ sic ꝙ̄ ad ꝑ̄ ꝺ̄ ꝑ̄ficiat adam est
p̄incipium mortis/ sic ꝑ̄ vis mte/ ꝺ̄ ꝑ̄
hoc est causa inbitus ꝛationalis q̄ coꝛ

an ꝛē ꝺ̄ sit ꝛē nostre ꝛesurꝛ

an nox tube sit ꝛē ꝛesurꝛ

sit xpus tam vificatiois ab vtroq mor
te sipe-u' nichilate dei et hoim in rectifi
do eciam sic adam in exeuntes vnde ipe
nichilate / de secundu adco i homies omes
effectus ad obtinendu p̄mietes go sicut
est ea obis rōnis aldesi et cozpnse a x-
causa rōnis duplex / p̄ duas nās in
ipa existentes Nam in qb; dr̄ se pā
causa / et quasi coniuncta sit sol plantare
in qb; homo causa p̄xima et quā
oīmodata sic planta p̄ma vnq; speciebz
tarum aliaz in eadē spē in qb; dr̄
deus est duplex / e. n' causa efficiens
primarius / et causa exēplaris sic verum
oīm in qb; homo similit̄ ea e dup.
et n' causa efficiens nīstrāns p̄ipue
nostris tp̄ / et est causa exēplaris rōnis eadē
gnē p̄ petale resurrectionis ¶ Ad 18
posita causa ex pte h' nichilat / de tota ea
sufficiete sed rōnis x nō est tota causa
sed cum dīna p̄uidētia que e causa
voluntate operis ¶ Ad 19 de effectu pte x
rōnis non est causa mē rōnis exse sed
exordine dine p̄uidētie / que tu non
assignauit potm̄ suam rebus / aliam
cam̄ potuit p̄uidere / sed cum manēte
hac ordine p̄uidētie ipa rōnis x e causa
rōnis mē ¶ Ad 20 de causa eozum
que sunt eadē p̄ speciē pte hic vm e qđ
oīa que sunt in illa spē habent cmūe
ordinem ad eam p̄mam effectū q̄ dr̄ reduci
in totam speciē sic̄ in ea ad polem / dr̄ nō
sic se habet oīs homies ad denīm qđ
est causa p̄ma / cgma na humana in
xpo vnita est / g̃ intrati / in alios non
et id ipo mediante effectu aditate dicte
dinit in alias ¶ Ad 21 de simultitudie
pte rōnis malozp̄ h̄ quis sum̄ solutus nec
hēt cū p̄ rōnē / p̄ dissolutudie h̄ dicim
p̄ditum ¶ Ad 22 quia quis pte p̄mis
et eā p̄mie operari sine motu cattiva
tio oīb; operatur p̄ motum tuum / dr̄
h̄ qđ homo sit / causa rōnis mē / non
tm̄ h̄ qđ deus / dr̄ qđ hoc fiat p̄ motum
alioq̄ rōnis / ille aut̄ dr̄ vox et tube / cum
tuba se causa mē rōnis / sicut motus eius
effectus qui ab ea p̄dnat̄ / illa aut̄ vox
imp. effectū nichil gnit / Nam h̄ quasdā
nocte illa missio xpi resurgē impantis
ad cuq; mym̄ cozpa recedentiū rōnis / et
animē exeuntes a tibus sua cōtinuo

tozbq; vinct / h̄ alioquin vox eius est eiq;
manifesta apis vnde dr̄ tuba sonabit
mich 2 et epistm̄ modo iudicē filium
de nīore ¶ Ad 1 dicim̄ qđ primū mtel
ligē ipa nox tube / i. strictq; signū similq;
tm̄ ad qđ secretum rōnis mortuozp̄ ¶ Ad
2 de auditu pte auditui illius p̄ipuit
animē mortuozp̄ licet nō ml̄ p̄iucieres
¶ vel dr̄ qđ sic forma vocis / sacrdos
hēt effectū non ex eo qđ auditur pte ex eo
qđ p̄fertur ita nox illa ¶ Ad 3 de vo
cibus pte vtus p̄ mīn datur / dr̄ plicat
alii adactum valem ut qđ tecus dīmidiat
et tunc effectus e nalis / alii vo ad effectū
st̄ualem ut qđ nir go parit et tm̄ t
effectus non e nalis / vnde qđ mus vtus sit
collata sacramēta / nō ch̄ effectus sacrdos
est nalis similit̄ dr̄ e de tuce vocis

Adquintum capitulū sit

sic p̄ceditur / videtur qđ rōnis mortuozp̄
dr̄ esse successiua / nō p̄ oīm in fine
mundi / qđ rōnis cozm̄ adnatē ad rōnes
animaz / sed rōnis animaz successiue fit / go
ita dr̄ et rōnis cozm̄ ¶ Item rōnis fiet p̄
renouatiōm mitozp̄ dr̄ mita successiue
fiunt / go et rōnis successiue dr̄ fieri ¶ Te
hiatoē p̄ mutatē hic cu capite xpo
riebra nam̄ testamti / q̄ nebis dr̄ alig
mebra veteris testamti cum y capite ca
surrexit / go multo magis debuit resurgē
aliqua mebra nouī testamti ¶ Te
apo q̄ p̄ reti mortui nō nuxim̄ dor
q̄ nunciauit mille anis / go inel rōnes
quozda scozp̄ / et rōnem aliozp̄ mortuozp̄
erit tpe mille annozp̄ / nō go omes
simil resurgent ¶ q̄ hēb 1x p̄b p̄mis
alius melius p̄uidente et gl̄ nt in gl
rōne oīm / quamuis sit grandium / surgulozp̄
go simul erit rōnis oīm ¶ Item hilaros
dr̄ gueire hilaros / go nō dr̄ reuocari
homo donec reuocet nudq; ¶ Item
oppositus e status mozp̄ p̄dnis statui
cozp̄ p̄dnis / go nō gueriunt sil / cū cozp
gnante motu reli semp̄ fit status cozp
p̄dnis / nō dr̄ adduci status mozp̄ p̄dnis
go nec status rōnis ¶ Amplius m̄
q̄ rōnis mq; h̄ successiue fiet nō subito
hr ezc xxxvij et vidi et ecce sic ossa

et tarnes astendit/ et extenta est ita eos
entis desse et spm no habuit/ go tor m
eformato prohit tpe omne vmen/ go et
ibi successio ¶ Item 18 adhuc exigunt plu-
res actiones se se q̄ speciales/ no pt subito
fieri ¶ Sed ad rem exigunt p limeare
tolles se se gntes. s pulmonum collo/ tor
eformato omne impulso/ go no pt fieri
subito ¶ Item mille motq̄ cellis locali
pt esse subito/ sed m rne exigunt motq̄
cellis h locum. s pulmoz collo/ go non
pt esse subito ¶ Ad clamore media
nocte sicut dict p eo ad horam
tube. 1 thes 2o fiet vr/ somns a et cla-
mor omis tpe messat/ go no fiet vr subito
¶ 1 cozp pro m momento m ictu oculi
et go subito ¶ Item vr fiet dnte ebria
q̄ne opatum subito/ qa fiet subito ¶ Sz
h 18 Iob p̄m/ vr non fiet donec cesset
celi motq̄/ sed tn hoc tessabit tpe/ go suc-
cessio non fiet successive sed subito
¶ Hoc h' q̄nt' q̄nali tpe fiet. vel de
die vel de nocte ¶ Ad p̄mum go
q̄ dnp pt homis remouato ss im
diuplicem/ vna spialis h aiam/ hec no
dependet a remotione tacturaz sensibi-
lium nec anima ipa/ et ideo fit succe-
sione ¶ Hec autem dependet a remo-
tione tacturaz sensibiliu sic et cozp/ tacta
enim media in hoz tempm/ subditur/ im-
tactum h motum tempm sucoz/ et ideo ius
quo cessat ille motus no fiet tus/ tempm
in hoz ad statum m mutabilitatis/ s
ordine diue prudencie q̄ nichil ius iam
fieri sit aliquo tempore s pt alie be dnis
et aliquoz diu tpe. sic quandam/ per
ordine prudencie spalem ¶ Ad 18
de rne annaz pt vr annaz ordi-
natur ad rnem tempm nt ea in tota
non nt tanta efficacia vnde no q̄
q̄ vr tempm effugiat cuius ordine rnez
annaz q̄ annaz status no dependz
ex statu tacturaz sensibiliu sic status
tempm ¶ Ad 19 de nitis pt q̄ nis vi-
situra sit ppt vnta no tn oz q̄ q̄ scit
ordinem mundi ¶ Oz optimitatem rerum
narandi ¶ Ad 2 de mebris de te-
pt nio ecclie rexit ppt q̄ fozmitate
ad tapit principa/ sed ppt testm rnis
eius h finlande/ similis nio est nio hic

totum in stis nouu testamti ¶ Ad 3
apo pt loqnt de rne spiali anna
h gl' no tempm. et tactep tpe dematu
mille annoz p̄missendato ¶ Ad 4az
quin pt in rnte alius fiet mysterio
angelozp/ sic forte nox tube/ aut pulsus
collo/ et id non fiet subito ¶ Repente
non. n' fiet mensibili ¶ Oz mtpe ptep
tibili salus nd in mesa te dna vite
/ et id totum fiet subito sic tempm ecclesiam
et annaz vnio ¶ Ad 18 ext pt ipha
ordinem n' exp̄mit p̄mag ordinis tpal
tpe intellectu simplicem ¶ Ad 18 dep ti-
bus attendibq̄ pt illaz attonu q̄ sc̄ptia
h ordinem n' e nio tpis sic ordo mato
solares et illuminatoris ¶ Ad 18 de collo
pulsu pt ista fiet successive p mysticu
angelicum/ no subito ¶ Ad 18 de similide
et tuba pt sonus iste successiuus est et
instanti quo terminabit fiet vita rbi-
trio vr sic in fine obloz saturnalium
fit sanctus opo ¶ Ad 4 quin de tempe
pt sic de rne xpi dnp p̄ omnib
na q̄ et cum tertium de media nocte
q̄ alia de diluculo/ tm' etiam magr assistit
ista rnem ierusalem/ quia dicit futaz
media nocte/ alia no de diluculo pole exire
in puncto orientis. luna in puncto oc-
cidentis. 1' in plenilunio/ corp nostru cess
sante &c

Hic vij articulum sic

sic p̄cedit pt q̄ no omnes vr
erit alicette/ quia p̄ dicitur q̄ inducte
omnes et mortuos/ go aliqui nisi resurgent
no mortui ¶ Item mali desiderio carnis
sui nequam non tor expoliari vt corp viij
mali no desiderent no pt vbi frustra
go alicui sit bestrient et nio expoliabunt
¶ Item anime q̄ in etia q̄ pt in vij oz vltie
petitiones dnice oronis/ pertinet ad vitam
future/ quaz vna est quia petit debita
dimitti/ oronem no esse mtpo sic no
expaudire ¶ Hoc xvij Si quid peccaretis
prem &c go mtte est esse in hac vita sua
debita dimitti/ sed debitum q̄ homines
omnis nasctur debitores mortis et i peto
originali/ go alii nascuntur homines i terra
de sine debito mortis/ et sic me peto originali
¶ Item sapiens artifici sua q̄ pfectiosior

an & die nel & mete

an omnes qui resurgent saluentur resurgent
no a vita

est eligenda / cum go mia tūsl'ones eorum
qui' nimi repient' avita in gl'am sme
morte medit / q pernitiosior sit / hic adeo eli
genda est go &c ¶ Item ibm dicit hic q
qui' vivi resp'ciuntur no moriuntur / Dei
vivi in misericordia tue mutabunt' / go
&c ¶ Anima corp xpi / q' semnas non
vivificetur nisi prius moriatur / go cū
ap̄s exemplo dñi nr̄m pbare nītūdit
nullq' mutabit' qui an̄ no moriatur
¶ Item hēb' i statutū d' hominib' sel
mori / post hoc al'm judm / ḡ nullq' pt hoc
gradi statutum dei / go oēs omnes mori ¶ Ista
sma sm' de mortē christus est gen̄ in
go omēs tangit ¶ Item i' corp' exp'tur
sic m̄adam omēs mortui' / ita in xpo oēs
vivificabunt' . go nullq' vivificabit' p
xpm nisi moriat' p adam ¶ Amplius
videtur q' vē no erit ex pulūb' sed
cinerib' / sma vē &c exemplar erit nostre
vīs scīs a' vē non finit ex cinerib'
go nec nres ¶ Item corp' q homis mor
tui no statim redigit' in pulūem / quia
a' statim resurget p morte / go no oēs
resurgent ex cinerib' ¶ Item tē aqua fluēs
timo adq' / sed tē adq' non est ibi in homi
et malis omēs qui de in resurgent q ¶ Iz
no omēs in mutabim' : i' corp' xpi . go
nec tīs aqua ¶ Item in exqua corp' i reparī
spalem inclinator' et ord' me hēbit ad corp'
q inde reparitur / aliaq' non magis ex
ipa q̄m ex alia in reparetur ¶ Iz in pul
vib' nulla e maior inclinatio ad vnm
ordinem q̄ ad alium go non erit ex pulūb'
¶ Item maior e dependentia cor'is ad alia
q̄m anq' / cum go in anima maneat nat'
appetitus / et inclinatio ad corp' q̄ ang' in loco
mag' manet in cor' ¶ Iz si corp' resoluit'
in q̄ ad pulūes et elem' non manet aliqua
inclinatio spalis go in pa le est q' reso
luatur go tīs no ēt ex pulūb' ¶ Q d et
hanno q̄ omēs in prēs mortui signali na
tos tenet illa sma tra es et in trum ibis
go omnd cor' in tē in pulūem reintrabunt
go de pulūe resurgent ¶ Tē ex debito
formtis p̄ti signalis est q̄ corp' mor
tuū / ses hoc debitum attingit omēs p̄t
xpm go et in tuatio ¶ Item sm' xij
multi de hīs qui dormierūt in pulūem
tre &c go vē erit in pulūb' ¶ Tē aqua

incipit q po ibi fuisset resolū cum go q̄d
cor' in homine incipiat ab eli ibi fuit
resolū non ante / go exp̄is fuit vē ¶ Tē os
p̄ma q̄m q̄ sic et ap̄s vs . vi . stephā
pcū mors / vide q̄ in se primū extendit
timdem et in oēs / vide ibi et q̄ sic per
unū homēm p̄tm intrauit in hūc mūd
et p̄ p̄tm mors / in omēs homines p̄tūit
tē de mōte in quo omēs peccauim̄ / p̄tm
ant in omēs de q̄d adam tūsit / go et omēs
q̄rim go q̄rūdam indicaut' fuisse q̄dā
tem sma mīsēr est vīsior est / q̄ omēs
homēs nascent' et pcā resurgent ¶ Ad
d de vmis et mortuis / Pe hic mīs q̄t'
de vivis tpe p̄gno ante iudm / nō
tato tpe in ad iudm / vel de vita spuali
non dicit ¶ Ad d de sexto nali pe
non q̄ p̄ sexto nale dz in plurali
dz / d q̄ q̄ sonat cre cor' abso te voluit
no q̄d natur' tm ¶ Ad d de originali
pe dimissio debitor' no est libatio in
q̄bendo sed adebito tam gēto nec sol' de
bito nr̄ / sed etiam p̄e et cēt . no sol' in
in q̄b' indiget re scheptore / imo p q̄lib
et cēt / vnde no q̄ nascetur homēs
sine debito originali / nec sine debito mort'
tm / vtriq' sit debitum / tota q̄ sic ea
si deus illi debiti solum aliquib' velit
p̄ primam relaxare / ita q̄ no morē ft
¶ Ad d de via q̄ pernitiosior pe tri
via q̄ sit pernitiosior e eligenda q̄m medium
est non alius ¶ Ad i p̄ pe p tanto
sit mortuus / q̄ rapinam non fecerit
et statim reimiserit ¶ Ad 2am q̄z
pe sic culpa originalis in anima i fuerit
debitum separationis cum a suo corpore
q̄ p culpam adeo separata est ita . vitia
solūtis in carne indurit debitum
in tumulo / vnde sic omēs ex debito
p̄t p̄m morientur / ita in tumulo hiunt
et resurgent ex nullo sine ex pulūb'
ea tid in q̄ cor' humana resoluunt / omēs
appellant / p̄t antiq' q̄ fuerunt nec q̄ hūa
q̄ fuerebant / in vnde vō cinib' si q̄ pars
remanet q̄dam aptitudo / nalis ad p̄fato
animam resumendum / unde notū re
soluit' in as elementa vō vnus q̄
e / q̄ no remanet ibi aptitudo / vel dis
natio si ordine nr̄ / si si ordine sol' deus
pusterius / pe q̄m exciscet publicanos

an vē sat go publicanos

xlm

cōr cas rēsurrectionis tabernac ¶ Ad 2d de rōne
ppi ꝑ ꝓ ꝑ exemplar ē irrōnis nīe
q̄ in ad sbām rōnis hō q̄ in ad omia
cētia actū vel habūes ¶ Ad 3d dcm
mis ꝑ ꝑ ygnē q̄ prabet fortie nūeros stati
omia corpa nīcmabunt et stati rēsurgent ¶ Ad 4d dcmo agno ꝑ nō oz
q̄ tē agno ꝑ o4 Rndent tmo adgnō
ne q̄ omia q̄ne sufficiūt in tmo adgnō
dō sufficiūt simlit in tmo agno q̄ in mota
accipit spēz et figram ad trini adgn nō
agno ¶ Ad 5d de inclinatōe ꝑ hō
inclinatō nō erit ḣ ordīne ne ꝑ pōt
ḣ figram ordīne dīne prudētie ¶ Ad
6d de maiōi dependēn rē ꝑ q̄nīs ma
ior sit dependētia apte oꝛd q̄ anīe
tantū anīa uallet q̄ne quam depē-
dentia rētinet. corp nō rēsolūt in mm
q̄aceute q̄ne nō rētinet inclinatōr
ualiam ad suam actū q̄ oīnīs apti-
tudo q̄ne inē illi pti natie inatis q̄
alīd in ē ḣ ei ḣ ordīne dīne prudēne
non natur e ꝛc

Dsceptuuz articulū

Sit p̄cēditur ſ̄ q̄ nō ih hō
rēsurget. q̄nia sit ꝛc phūs. ij. de
gnā. q̄oz hui spēm oꝛpptibilez mota
non itant cad in mō q̄ talie ē ſ̄d
homīs. ḡo nō reitatur ih homo mō
¶ tem omis forma sit oꝛpta et tm
gnata. nō est cah mō sed spēs. ḡo hui-
tes p mortē oꝛppta. sc̄t p rōnem gnata
nō est cah mō. ḡo nec ih homo ¶ tē
q̄nq̄ sunt dne essentiales dūse. pa
sunt dūpa. sc̄d differētia ēcūlis hois
in statu rēsto ē mortle. q̄nia homo ē ad
vcūle mortle. in statu illo immortle
ḡo nō ē ih homo ¶ tem quarto gnō-
nīs nālis. nō p̄t esse ih tē. ḡo nīlto
mig vmg nālis et altius sr nālis cū
mag distent adīnitem ¶ tem oīnis
forma resultans ex gnatōne alīcuoz
ex gnatōnis ītatione ītatus ¶ oz talis
forma ē hūanitas. resultat ei ex gnatōe
oꝛpis et anīe. ḡo ītata gnatōne ipoz
ītatus. ḡo nō ē cah ¶ tem nō ē ih ſ̄d
mō et tm. ſ̄q̄nia ſ̄d oꝛpit. ḡo nec

idem sensibile q̄ nec ih al. ḡo nec ih
homo ¶ tem rēformatōni hoīs q̄pat
huīc rēformatōni statue nīl p̄ dēsignet.
ḣ statua resoluti in metallum. nī fōre
et p̄q̄a rēformata non ē cah mō. ḡo
nec ih homo. sic q̄ cah matia rēformatq
¶ tem. apō. i. cor. xv. ad ybalūd
glām irrūs mūdat sibi trudibile gram
tenīati. q̄ sē matum mūd. et rēsurgit
incōruptum. sed q̄ stat q̄ nō rēsurgit ih
q̄ram mō. ḡo nec ih homo ¶ tem
p̄ter exēpm dō rēformat. cor. q̄ hūmā in
resolūt in elā. non plus q̄ mūt tū ipa
tōte q̄m alie p̄tes cloz. ꝙ tamen tōq
rēformatum exalūt p̄tūm. nō ēet
idem mō. ḡo nec exalūs. ḡo tum vna
pōs essentialis hominis sit alia q̄ p̄ma
homo erit alius ¶ tem nō p̄t esse ih
mō. tūq̄ dē est dūsum ꝙ dē hoīs
dā actus. cūm mīt. n. p̄tq̄ tpe. nō. ē ih
mō. ḡo homo ē alius ¶ tem in p̄o dē
est esse ih mō tūq̄ p̄tes dēsūt. nō
sūt dō mō. sed forma mixtōnis in
tōte tum sit oꝛppta in nichilum. non
est cah mō. ḡo nec ih tōq̄. ḡo nec ih
homo ¶ ih ioh xvi. ꝙ rapiāt sum
ego ipe et non alius et ih ratōne mota
subdēb dēnm. ḡo ih erit homo et ih
hebit tōq̄ ¶ tem rē ut ait. dam
est q̄d q̄ tendit et dissolutum ē alīs
rēs. ih ab rēsurget. ḡo ih homo ¶ tē
rē fit appē rēmatōnis. ꝙz aut rēmatio
ih ipe q̄m meruit. ḡo ih ipe. ꝙz rēs-
gere ¶ tē in tōte. sc̄t phūs si exūmōdo
fit mīe. nō dūc. d. alienam uitam
sue. ḡo cah ē unita p̄tes mōdlitat
et futūre mōdlitatis. ḡo ih vincens
¶ tem ppa forma nō ē nata fieri
unī. m. ppa ūm. ḡo net anīa unī. m. ppo
tōte. ḡo erit ih tōq̄ et cah. anīa. ḡo
idem homo ¶ idem et dūsum sit
dissolūt p̄ mesentēs in actu. unde exeūs
q̄nq̄ rēs hīt esse actu. hīt ea ē esse ih
vel dūsum. ſ̄ homo. nō hīt esse ex tōte
et anīa q̄ntes. unde exeūs tōte et
anīa hīt ih esse. ꝙz a ponē omis hoīs
mō esse. q̄m mētur et q̄n p̄miat. ꝙz
oz ponē ih tōq̄ et amō animā. anīa
aut rōnalis tum sit incorpptibilis. cah
p̄ manet forma aut sensibilis cah est

a) idem ſ̄d rēsurget

ꝑ subam rum zonalē. Vnde et ipa pmanz
cdm mōs corpis nō m̄ cdm p̄manet forma
m̄ non corpis pter. Et forma nō dubitato
est ꝑ dam nalz. Dicunt ꝙ forma subalis
hūanā corpis nulla nisi anīa, alie
nō sunt actūalēs. Nam si aīa ut dict
adveniret corī, aliam formā subalem
iam habā, adveniret ei ut actūs subō
Vnde ex anīa et corē non fiet tertiū
simꝑ ꝑ ꝙ nō anīa et corpe septimū
non ē corō homo nisi ēquocē. Alii
dicunt ꝙ ptō septimū anīe actōe, methō
gnīq̄ maiet in carne forma mixtionis
qua corō ē corō vō. Et nō corō homo
nisi ēgnotesgne forma ꝑ pntiā partiū
m̄ zōm seīalem corpitum, regna post
modum eadem mō, non ope nē. Et bona
vtute repatur. Ipa vō forma carnis fōr
subalis est, sed in completa re vō forme
vltime, qnē ē anīa, et tō anīa tōrem
eius, non adueniit ut actūs subō, qua
non adueniit ei ut pleto, sed ut forma
gpletiua nē. Ad ꝑmū ꝓ ꝓ legm̄t
de recitatōne p̄mam gnalis vālis ad dif
ferētiam veritatōnis nota solaris q̄ē eiusdē
mō. Ad ꝫ de forma corpta re ꝓ hō
vīs est, de forma vtiq̄ ēpiata, qnē vīs
non sīlīs. Ad ꝫ de differētia ꝓ
mōrle sup̄ dict̄ mo nō ide ē ꝙ potus
p̄noī et sit ē bra cēlle hūanē n̄ē
et sit manet tūm in mōrlitate ēsse nā
ꝑ esse noī ꝑ nām et nō posse noī ꝑ ēsse
non repugnat. Ad ꝯ alio mō id ē ꝙ vtre
q̄ noī et sit non ē cēlis bra hois
nec manet in ēsse, qm̄ venit extraneū
nē ꝑ ptēm. Ad ꝫ de dnabg ḡlibg
nālibg ꝓ qm̄s maī dstat ḡlis nālis
a sīlī nali qm̄ nālis a nali, tū plus pot
qm̄ sīlīs qm̄ nālis. Vnde pt ꝑ dict
idem mō tm̄ qm̄ due nali lig altera
qm̄ nālis hīr nō posset tm̄ cum eis penes
tam̄ q̄ nerat ḡlis nālis tm̄ nāli oz
ꝙ ꝑtinaciatur p̄ma tm̄ aqua, ꝓ ḡlis
sīlīs ꝑ tanta sua sufficeret distā
tm̄ anali. Vnde nō oz ꝙ destruat
tm̄. Ad ꝫ de ēgnitōne ꝓ hīc integri
de forma ꝙ excipa gnitōe tatur. Et hūa
nitas nō tatur excipa gnitōe, nam
ꝙ quosdam id ē hūanitas ꝙ anīa, sed
anīa dr̄ int ē forma ptis ꝙ hūanitas ut
ē forma terminat aqua ꝑ ei. Impo

si anīa nō hūanitas, nō ē forma alig
sed tota ēsē, vel ḡditas hoīs ḡtuens
in se sīl aīam et corā. Et a fōr nō ꝙ
sit pure forma ē n. ū ꝙ posita ex natūa
et forma. Et qm̄a sīgt ꝑ mod̄ formem
abstractōne, hīt ad similē dicunt ꝙ opīo
est, de qnalibz, forma totius. Dicit go pat,
ꝙ hūanitas nō addit sup̄ anīa vel sup̄
corā et aīam ꝙ tōm, sed ꝙ tōm ut tale
nō ḡnetōnis nō facit eius dm̄ sum sēalis
qm̄a ipa ḡnētō vel ē actō vel passiō
vel zelō qm̄ ꝙ missū sīlīs nalat silis
Et nō ad dicēt ꝙ hūanitas ut forma
qndam totā, tuit dicētur ꝙ ista in anī
in suis pticīpiis et exceptis eadē nāe bona
vtute repatur. Ad ꝫ de sēo. Et sēo
accipit sup̄ ꝑ ꝙ nā sensitiua ꝓ ꝙ
sensibile dicit̄ alio a sēo aiit ꝙ pō sen
sitiua ꝑo nō ch sēo qm̄a anīa sēs na
tā ē in homie cum zonali. Ad nō
ctā ch ē eadē qm̄a ch ē organū et eadē
forma ꝑfectiōs. Ad ꝫ de statua. Et
statua ꝙ nām pō in gnē entis nālis
f. subē et sit manet eadē ꝓ ꝙ formam
ponit in gnē entis nālis artificialis
et sic non manet eadē, sed nō ē simile
de corē hūanō ꝑ rōnem repatōis
n̄ et ars nō pōt repare idem indo ois
sēe. Dns. Sua pōt. Ad ꝫ a pla. Et
similitudo ē finis gnālitēs ad corā
respectōis quo ad actū qm̄ nō q̄
ad subam, nam quo ad actū repitat
vnionē glosam qm̄a surgit zelōnat
et ornatum. Ad ꝫ de pbz resolut
in anīa. Et dō ꝙ mō plus ḡnit
vel h ordinē sue ꝑ indeth vel eadē
h ordinē n ē sēnich quosdam. Nam
in nā sine dnūsionis initiatē h
autōs alī suscrepēdin formē subalis
quibz mediatibz iīs ꝑ formas dispas
diuiditur, qm̄a tm̄ sunt pōtes forma
subali manet ipa corpta. Nam corpto
posterō nō corpitur. Ad ꝯ de
homīde. Et nō ē aliud esse qm̄a ēe aīe
ē esse homīe, anīa, ir̄ commūtat terī.
esse sūm ꝑ mūtōem nō, ꝫ esse nō
est mūtūm licet nō ēē esse hois
qm̄a ejus ḡitato mūtūm sint.
Ad ꝫ de forma mixtōnis. Et dō

Xlm

gnt q̄ sint ñales q̄alitas cli no est sor
subalis sed p se actus ita et forma mixtor
in mixto q̄ resultat ex q̄alitatibq; i ill
ad medium ventibq; sz q̄nia vel ipa est
forma vel form aligm cosequ/ nel mixta
multa hnt forma, q̄nia formas hnt imp
clozo no sb; melius q̄ illa forma p corp
com mixti corrumpit sse ¶ Sed manet m
sius p̄mitiue si in zonibq; seminalibq; et
quibq; vtute dna cadm mo reparatur si et
p tiz bacom exoio dnso fit ois idem
li. de pane corq; xpi. q̄nia de cadm po me
non potuit elici cadm forma mo ze

Ad viij articulus sic.

Sit p̄ retinitur 1o q̄ no cognosq;
q̄ulibz peta sua forme. ii. q̄ cognoscit q
vel deuolo p ssm primo host dethe
zauro membrie p̄untio sed tmt illa
que oblita fuit sibi nec p ssm accipere
nec de thezauro membrie m quo no
sunt p̄untem ego non cognosceret sed
michil legitur in libro misi ibi sit retinu
¶ Et note p̄dcta in multis libris q̄ficiar
p q̄rem deleti sunt ego ibi non legent
¶ Item crescente causa crescit effectus
sed recordado peti et amor dei facit hoiez
dole de peto ¶ Si go tmt vtrūq; cresc
in sibi go ort in eis dolor de peto
¶ Item sit se hns dampnati ad bona
que fecerunt et ad malis que fecerunt
et illi no recordabunt bonop nec cor
pena afflictur go nec isti malop nec
corp q̄dā minabit ¶ Q. dicat an q̄ cor
de cui dl q̄ q̄dam vis dna ab ei q̄na
fiet ut multa peta ad memoriaz reno
cent go q̄libz omia peta sua corrigit
¶ Item inditabit de omibq; suis homi
nibus ante p resz et testimoio q̄ssde
go testim 1o erit de omibz ¶ Amplio q
inducitur q̄ non cognosceret q̄nlibz peta
aliena q̄nia ezim sue anteli/ et habet
no legunt intra q̄ sciaz/ go nec hoc te
legentes alienas ¶ Ite q̄ zem e/ nisi
nis pe et mstoz peta p̄ primam tegunt
ut de q̄ sz 1o pe. et q̄nop remisse
sunt re/ go no indebunt ¶ Ite cuius q
q̄ si q̄nis oblitus sit peto suoz/ tunc
coz recordabit nobilis/ q̄n publicabunt
in q̄ssp ecclie omi/ go q̄dio ssp indebitus

q si no non ablunsset sed confiteretur
tunc no publicabunt ¶ Item si publi
cabunt go zephi exh q̄ sicos similia
peta scripsse indebunt q solabunt
hit e m̄ gens go no publicabunt ssf
ant et hi q̄ peta p̄ primam zeli no dete
gentur go peta sc̄ta non patebunt
q̄ si ita corp iiij manifestabit q̄ssita
de et q̄ q̄ q̄ gesta et cognita bona et
mala tmt nota erunt omibz go ze
¶ Item quoq;dam sc̄ta peta q̄nia q̄nis
p primam oblita scientia nt petri et aug
dati go cadm zone sciem q cadm peta alioq
¶ Omnes ni q̄ no a nudi patiunt
simul uno intuitu q̄ que sigillatim
q̄ dabunt no indent uno intuitu
sed oa sigillatim q̄ dabunt m̄ ppa zoe
non go simul ¶ Item et phi q̄. li. corp
q̄ q̄tuplicit plinia sil stiue si no sil
plicit nitide go p intellectum plinia
simul no indebunt ¶ Item angeli
p corp̄ra vespertina no indent plinia
sil no in sio vo p̄dcto sicop vel opm
in resurrectibq; vespertina erit go p
illam plinia sil no indebunt ¶ Q. sup
id. iob viij indicet q̄ssis q̄ fissione
dicit q̄ nisi io indite mala oa an
oculos mentis q̄ sanitur go tuum indite
subito visum erunt omia sil mala
sua recognitabunt ¶ Item magne q̄
fissis de plinibus maiestas q̄m deuo
sed illa q̄ fissis erit maxima go erit
simul de maiestas omnibq; ¶ Ei ad q̄z
quom q̄ m mdcto appaebit omnibz p̄ter
tissime de p̄ne exclta se ipse mistria
et q̄ p̄dcta nua sed manifestatoria ad
p̄ntis tuste/ oz omnibq; apive, p̄uia nuta
et denuta sed ordinata nue/ oz appaze
etiam p̄dcta/ que tiz sunt annullata/ sint
est go cp singulis appazebunt sua bo
del nudi sed oa ¶ Ad 1m q̄ apponit
de ssu et nichis. Se ssm accipientur
oz dna vtute de nichis p dicent
et q̄ntis h oblita sunt no sunt ibi in spe
in affectu admoventibus/ sunt tiz ibi in
aliqua effectu nec nata sic tangit q d
ra ij ¶ Ad 1m d̄ peto deletis Se q̄nis
sunt deleta quo ad matiam/ aliqua tiz
no remanet ex eis in anima sicut cita

an q̄lz p̄ vbz cognoscat peta sua

an cui potuit vid' sil vbi nitesc

exvltãe ſanato ¶ Ad 1d de dolore pr
cẽbit recordat malop dnp exciel qno
ad malum euentum qm ẽ cuctq mali
pſe et hit gnat dolere m eo qm dole
poſt vel qno ad bonũ cuctum pſecutã
per actus hic nõ mgreme m eo dolere
nõ poſt talis malop recordat erit bns
¶ Ad 2d debonis damnatop pr mali
ſſebunt recordatorũ bonop qne fecerunt
pr nõ ad gaudiũ pr ad ẽſticiam qr re
morab mit ea tanq̃ pdita per culpam
ſuam ſumlit et bonũ recordatorũ malop
ad gratop actuũ et gaudiorũ nõ ad inſtar
¶ Ad 3am qom pr diffẽ exmi mdm
alligetq dnus m hat mita qr 1o erit
eiudem et ex comp eiugentibq ſed nezo
ſicp ter actuũ et ẽcẽtis ſi idm ant
1o erit dnp ab poloꝰ ſed zemadis
qno ad bonũ et q dempnatoꝝ qo ad
malos dne n' qmdam ſp mita pdita
vel demita exqnbq tmit p cedet mdm
omib ezinit nota ſed nõ ista qne iam
deleta ſunt ſit tangit mgr ¶ Ad 4th dnt
pbabilius qp omia eruit nota qr exſtit
aggiuant pdita mita ſcindi oz inde
ſſta eſſe omib mita vtiq̃ ta bona
qm mala ſexqnbq p cedit mdm ſet 1o
ſunguli tmit mdebunt q ſcias ſi gl
¶ Ad 5d de angelis pr liz angli nõ
non mdeant q nia limle dnm ad ſi nõ
illustrat eos tunt tm mdebunt ſmul
et homies ¶ Ad 1o de pctis tectis pr
tecta dnr pcta qno ad pmotoꝝ non
qno ad tegmentũ ¶ Ad 1o 2po pr lo
de niam fiſtatone qno ad erubeſcentia
ſed ad dne mſtie vel mia eiudem am
peta mſtop manifestabunt ¶ Ad 3d
de q ſoldne rep boꝝ pr ex hoc non ex
cit q ſoldi ſed de ſoldi q nia mdebit ea pt
p priam delecta ſua bona p manetia que
ſimlit delemſſe patimſſent ¶ Ad 4d
de nigno pr nõ de tegmit ad alios eru
beſcentia ſed ad dei mia nol mſtie eiude
ndam vel opimis finit ingnis a tm ſinistra
p habilioꝝ ¶ Ad 5am qom pr cirta
h' tp p reputat opimis / nam q dam dnt
q omes anime ſil debebunt q nia p te
ſtenante ſed q nia in ſta elenata in
fieuda in malis ſed dutabi q ſunt
anime nidebunt in ſimia / qr ny vltio
ny p tculat ſed q talis nisi nõ ſuf
ficit ad pfin gaudiũ vel q hi ſioꝝ ſio
alij dicit q ny ſi nõ tute ab hijs q ibi
ſegerit a et ſingli ſimil indebunt
Oz m libẽ q ſtrictop nõ omia ſil ſp i tpe
inpteptibili q̃d thi hit p tes i finitas
cnlm ome q trinni ſit ni infinitu diſſi le
¶ Ad 1d de gſidatone ſigillati ficuda
pr ſigillatum q ſidat aliqua nitegri
q nup pot vel dmſim vel destruere
pmo nõ ſigillati q ſidantur q nop vi
pty aliud q ſidatur Qo nõ q nozũ
q liz ny nã ppa cõſidatur Qo nõ do
q ſida bnntur a ſigillati ab aliis bq
ſed nõ oz q pmo nõ ¶ Ad 2d phi
pr hit ẽ vtil p main nãlis q ſidatoꝝ
ſed ista fiet de tute dna ¶ Ad 3d de
cognitone veſtima pr nõ ẽ ſimile
q̃ma ista cogit angloꝝ p ima ne ex
hit erit p vitutem ſi nalem ¶ Ad 4d
q opponit ny q̃m de anete pr q̃m
myb mdete a apareat nõ tm oz q
ſit m cogn mſtaꝝ q̃no mdet mdebit
¶ Ad 1d de pſto gaudio pr q̃m
gaudiũ ſit p ſtiſſimũ et de omib q
ſil tm q tuſto nõ erit tanta q̃m erit
gaudiũ do erit q dignũ re mutante
et erit q dignũ pmerite vide nõ
erit de omib ſmul ꝛc

Litteralis ſtus vtute q̃

dicit dom de vnem ſtitũ
q̃ma vtute mitu et ꝓlimitate pr
tuty ſta nop ny q̃ma ex vtq̃ cirtiq̃
inſtabilis ex in deo pdi lis calicm
vel plurium angloꝝ q̃ nox angloꝝ
ad pot hẽ tatam vtute pr nox ſta
vel fiet mmedi te ax po nol mſtio
angloꝝ ſ nec hebit vtute illa ex cingld
ffenite ſi ex deo volente mbente ſit
nox ſacdotis in ſacrifq celebratone
tube nemie ex q̃ ſuccb ibi fiet finſt
pr q̃m nulla ſit eius vtitas ſed tm
q̃mutãs ad denarios horam indicij
et nat ſtoꝝ nidices ad metrum et no
ledo aiaꝝ delectis ſuis q̃mis tm ma
moꝝ ex igunt aliqnbq pt tm intlgi

xlm

alia opinio fuerit est/que dr q dilectalo
rellie tertii alius hic pt mittere quo ad re-
cuudiam/non quo ad notitia/hoc q plus
sit/prima tñ opinio uior reputatur ꝛc

Solet D xlm autem no nulli

poster eqrit de re

surrectõne q dnis bus

Hic agit deq dnis resurgent/pro ora
Pro spali boc hic aut/ter spali
nalo de eybis Quarto spa ab
ortilo .r. d ꝛc sm prima parte primo
agit de etate et statura/Pro de teq te
noll.n. penbit/sm tria pte p̃mo agit
deq dnis q malo resurgent expectoris
Pro ex parte aime qui crid/in prima
pte primo agit de corpe/de formitate
de eybis/Pro de coꝛo mcoꝛpte Qui no
in ha pte primo sctiat de carnalitu
de mom/quere crid/Pro de carnalitu
aiazum/tem aut constet ꝛc

Hic quer[un]t duo

deq dnis resurgent/quia dd
Pro deq dnis malorum spaliter
Circa primu queritur o prima q
resurget in una qtt Pro quatuor
obi Quarto qualis etas in sui
de formitatibq Pro qua etate et
statura ꝛc

Ad primu articulum

Sic procedit/videt q tio quia membra
corpis resurgent/quia in ope dei nichil
est superfluu/et superfluu esset mentum eq
nullq post esse usus/go cum aliq membra
corpis sint/sint in honesta/quoꝛ nullq
patet esse usus/ista ro ꝛc in ope ei⁹ nus
Pro ꝛc as hꝫ resurgt membra/ut pre-
mittat de caye qd xp⁹ sum e hꝫ mbꝛa
amputata dicit/qui pq ca penitet
no plenabitur/quia licet de malo de-
quo penituit/nisi de bono/q xp⁹
no fecit/go no resurget Pro si inte-
stina resurgent/ca go pleuia/et ita
sordes erunt ibi/sunt vanitas/et ita a

an aud coꝛ mbꝛa surgent

erit vanitas Pro .i. coꝛp xo mortui
resurgent mcoꝛpti/et sm vulla di-
minutione mebꝛoꝝ/go omia membra
resurgent Item sunt de nitate
ns membra q̃p quam capilli/si capilli
resurgent/quia capilli de capite
no pibit aut line de pi/go nichilo-
minꝰ omia membra corpis Antq
ndetur q hmoꝛes no resurgent
quia ds q ẽ in nia quidms ad coꝛq
humanu/no dmn ẽ in spe corpis hu-
mani/go no dr ẽ aime virtus/go no
hit dispom ad virtutem/que tamen
in coꝛe ex homone ad aiam zonale
Item hmores sunt in corpore
ad restaurandu deperditoꝛ Qui ibi nulla
erit nitri restauratio/go nulla hnor
Item nichil resurgit n̄ pertinet
mcoꝛpte Qui hmores sunt de ei⁹ quan-
titate/go non resurgent Qui aime
corpis resurgit/aliaqui coꝛq no esset
pfecta Qui hmores sunt high ex hijs
cui membra quantur et nutrimtu
et irrigant ex hijs spus quantum
et hijs medietatibq coꝛq definit
et hijs spes sensibiles mutantur
go resurgent Item in sacrificio
altaris cum q̃ritur in sanguinem
go in coꝛe p̃ e sanguis Item sm id
Deus p̃y anima carnis in sanguine
e gl ad nitale ẽ in sanguine/et per
p̃m maxime anima corpi⁹ nutritur
go resurgit/go simili hmoꝛes alij
Item hmoꝛes replent membra
go si no resurgent/remanebit mem-
bratia Quarto mo qd capilli et
ungues/no resurgent/quia quantus
descriptus mutatis/go scilicet tactes alie
ce imitineto quate no resurget nisi
sudor et hmgl/ista nec capilli et un-
gues Item capillis et unguibus
no sentit q̃t Pro prima de anima/go
no sunt pfi anima sensibi/go nec ꝛo li
go no resurget Pro modalia ad mate
triam capillo⁹ et ungui Quia hic
pri capilli decapite nro no pbit

an hmores surgent
an capilli et ungues

Item que quant[a] ad [illegible] in omnib[us] i[n]di-
uiduis sunt de integritate n[a]e scapulis
et virgines sunt hui[us]modi quo sunt de n[a]e
integritate quo resurgent Ad primo
quem[cu]q[ue] ordo ver[us] ad v[er]tutem sacrificium
exordine corp[or]is ad animam rationalem sed hoc
dup[lex] est hoc ordine n[a]e scio. n. de aia rationali
completa species hominis sine ver[us] de
ad complementum speci[es] humane ne tu no
bili ptes defraudet v[er]tus nu[tri]tiua, or corp[us]
resurgat Ite hoc ordine dico in ge-
nerat[i]one tam aia vegetativa in corp[or]e q[uo]d p[ro]-
uenit in cor[pus] q[uo]d alter corp[us] homi[nis] re-
uiuiscit integritate vite anime sit in pore
set sit ptinet ad integritatem humane
speciei virtus eius ad ei[us] motu[m] instrin-
sec[um] sit ptinz ad virtutem et de virtutem
unde oz corp[us] in integritate membrorum
resurgat sup[er] integritatem ptium n[a]e set
sup[er] integritatem recubitus in q[uo] Ad
2d de osu membrorum Ad sec[un]d de sup[er]-
fluali et de artificiali quam instrumentale
si corp[us] quatenus ad motore sim. si ad aliq
ut in ad formam et hoc habet finis ei[us] sub
e operatio sed ptes n[a]e set ut instrum[en]t et
hoc habet finis cius e opus quatenus cessat
non e finis ultra quem ipe nutor pmit-
tat omne vel p[ro]uat in opus instrum[en]t
no artificiale sed ptinz ad ptem n[a]e esse
nec opans ptes operis pmanet in illo
Ad 2d de pmacde ptes no resurgit
membrum ut hui ptes pmanet Oz ho
m illo homo n[a]e membrum non membr
Ad 2d de integritus ptes no resurget
natura oz plena non sordibus ptes pa
cere vel pbs hudis Ad 3am quo
ptes in uno quoq[ue] resurget q[uo]d e de integ-
gritate n[a]e in ipo resurgete no ad sui
ne finis resurgz in cor[pus] alicuius aliq
e de integritate n[a]e eius alio no sit alit
quod hui[us]modi humiditas in cor[pus] humanu[m]
q[uo]dam superfluu ipi cor[pus] q[uo] ordinatur
ad sepacom abipo corpe sine p[ro]ximu[m] mo-
mentum esse abiciendus sicut sudor urina
et huiusmodi sine p[ro]ximi speci ad q[uo]nacom
spor in alio momento emittendus sine ad
confinacoz pactum quatenus ut semen
sine pactum mutrine ut lac set milla
talis humiditas resurget eo q[uo] nec
pfone motoris resurgentis sed[em] nec
est humiditas que non e superflua ipi homo

Ad 3

Ad 2

Et hec duplex est q[uo]d dam sit ratio form[a]
determinata hui q[uo]d tractum mi ptes corpis
puta sanguinis vel q[uo]d alio tunc hi[us]modi
et hoc resurget q[uo]d dam po m mia et insecti
de forma ni formaz si de forma humoris
in forma membri et hoc non resurgz q[uo]
p eq resurrectoz ptes omnes in suis for-
mis stabilient sicut una tubibit altera
Ad 2d q[uo]d 3rd de vnione ad animam
Et q[uo]nis no sint hui[us]modi actes aie vnitri
tamen hui[us] ordinem vnitas ad eas q[uo] aie vita
sunt si ad membra corpis que eis mdiget
in suis operationibus Ad 2d de restaura-
tione Et non e hoc tota ratio sed no aptitu-
do membroz ad suas ptes operones medi-
antibus humoribus Ad 3d de eq tunc
fluxu Et q[uo]nis no sint in q tunc fluxu
tunc tri stabilient in formis suis
Ad 3am quo anima se hoc ad
membra corpis sicut ars ad instrus artis
ad vtitur quibus dam instrus ad finis
sui exequtionem set hic sunt de sua pfti
nentione quibus dam ut ad q[uo]d situatur illoz
et hic sunt de hac sicut ars imitatur vitam
gladio si p[ro]ma nutritionem set vagina
nutritionem ham sicta anima vtitur q[uo]d da
membris principalibus ad sui finis exe-
quationem sicut corde epate manu pede
et hic sunt de pti pfone humani corpis
quibusdam no ad horoz q[uo]d situationem sicut
vestibus et capillis et hoc sunt de ha
pfone unde vtraq[ue] resurget Ad
2d de alijs superfluitatibus Et no e silr
q[uo]d ista et ei expellitur ut in vtilis
suis ut nata vtile ad q[uo]d situationem membroz
Ad 3d de augmone Et cu augmentu
tur plantat[ur] anime alioq[uo]m operationi hui[us]
tio ptes sic alia membra sunt igo alioq[uo]
modo cum anima rationali q[uo]d no e insi
ma in homine unde resurget Ad
3d de magnitudine mediocritate Et decus
resurgz q[uo] m ptinet ad pfectionem corpis
non plus ꝛc

De scanis capitalium

Sic p[re]ditum est q[uo]d no totum q[uo]
sunt de vitale n[a]e alicuius resurget in
ipo sed q[uo]d costa ade sunt de vitale n[a]e
eius no tm resurgz in ipo. Sic q[uo]d nec
resurget in eva Item no p[re]sse
q[uo]d idem resurgat in diuersis hominib[us]

in textu q[uo]d sunt de male nec resurget

xlvm

spē aut q̄ tunge/ sp̄ idem sit de nitate n̄e hu
mane m̄ dm̄ sic/ ℣ dicit si q̄s mitatur
carnibꝫ hūanis/ go non totum/ sp̄ fmt de
nitate n̄e alicuꝰ resurget ni ipo ℣ te
semē ꝺ de sⁱfluo mitmeti/ h̄ ptm̄ li de
aliꝫ/ posito go q̄ aligns mitus de hua
nis carnibꝫ grīet/ ꝺ senie/ aut rese mrgz
m̄ co de cuꝰ carnibꝫ simptum est/ aut
non ℣ dic sic/ go cum illo conp̄stat nitas
n̄e grīatis/ non resurget in grīato/ tota
nitas n̄e sue ssi non/ go ngn resurget
m̄ illo/ de cuꝰ carnibꝫ fuⁱ simptū est
erat/ tota nitas n̄e sue ℣ ℣ dicit corpe
humano substituit aliq̄ sp̄ de nitate n̄e
non erit corpꝰ pfectū ℣ sed corꝰ trit et
pfectū/ go hebit sp̄ fuit de nitate n̄e sue
℣ item q̄ sp̄ fuit m̄ homie de nitate
n̄e humane fuit pfectū anīa rōnali
Sed amē tale resurget go ꝛc ℣ dmp q
mr sp̄ q̄ntūcūq̄ fuit nitū m̄ membris
hoīs totum resurget · quia nīl de nitate
n̄e compōsita ℣ dicit go tota nitas n̄e resur
get/ ꝛ sp̄ tota nī resurgat ℣ item tota
matia corpis humani fuit vnita cuique
rōnali go tota sit dispani ad ꝛ quem sit
tota m̄ capillorꝫ redibit licet nō adeaꝫ
ptem corpis vti mr̄ dicitur sic dic aliq
t · non em̄ pit go multo magis tota m̄
aliorꝫ membrorꝫ ℣ q̄ ptes sⁱ mānt nō ma
nent m̄ corpe sⁱ fluit et refluit sic dicat
philus li de gnā · si go tota m̄ resurget
corꝰ vel densissimū vel maximū sp̄ est
ī gene ℣ item tota tarꝰ vnīus hominis
pt esse m̄ alterius/ quia m̄ nalis pt es
subtilis formis/ si go tota m̄ humani
corpis resurgit vel ab resurget ꝺ nullꝫ
vel in alio eorum mittit ℣ ℣ ad primū
quom sp̄ sic dicat philus q̄ mitta de huma
no q̄ sic se hit ad esse/ sic ad nitate/ unde
sic aliq̄s ptinet ad esse humane n̄e/ ita
ptinet ad nitate eius/ ad esse vo humane
ie/ qualit aliq̄s ptrahat/ triplex ē opi
nio/ nam pi dicit/ sp̄ mitis exterioꝛ
aduenies n̄e humane/ post q̄m̄ ꝛ hyperbo
lis ꝑmis institutū ē/ trahit in nitate
n̄e humane/ nec pactum/ grīatine/ nec
pactum mitine ℣ ℣ in similitudine
dictis/ Dicit. n̄ sp̄ sol/ ꝺ et totum sp̄
in primis penitus adeo formatū ē/ esse
de nitate q̄ humane/ aq̄ multi ptrahat
per grīatam decisa/ in se multiplicat

am deq̄ sint mīa m̄ membra totū ꝛ

et de illa sic multiplicata/ in ꝛ te nsq̄ ad
grīatate pfectū · alia p gnoni diuidit
/ et m̄ se similē multiplicat/ et sic perdit
quē humana/ ap̄ no grīatē/ nsq̄ ad bla m̄
gemmā/ humores vo de cruribꝫ in spem
carnis et ossis nmtat/ sed non m̄ nitatem
n̄e humane ℣ dicit carnis n̄e as sui fo
mitum ad mgnit̄/ ne illa acaloze nali
q̄ssimatur/ sic plurimū auro in fornace
ad nigrīatur ℣ ℣ dicit/ sp̄ as ℣ excrescens
p alimētum advenies/ in nitate nate
humane grīatē/ no pactum nutritue/ h̄
p actum grīatiue · s ī hūdo de sⁱfluo
mitmeti/ ex quo ꝑles grīatur/ sp̄ id q̄ erat
hūdū mitmentale in pentoss fit humi
radicale in ple/ quē inde grīatim/ solū
ad hūdum radicale/ secūdo dicit de nitate
n̄e/ p̄mo et principalit reputat ℣ tertio
dicunt/ sp̄ aliq̄s adueniens excrescens/ in te
n̄e grītitur/ non solum pactum grīatiue
mo etiā nutritue/ sed no totum/ quia
ptes corpis · h̄ · spem/ de nitate n̄e smit
tūdo aut ptes sⁱ mān/ quē flūnt et re
fluunt/ membra eius in ip̄is corpis/ in sua
forma et figura manet ꝺ q̄ membroꝝ
non manet/ sic ptes formales/ scⁱptus et
ossā/ alicuⁱus capituli/ manet/ sed non
eodem p̄ semp in eisdē efficiēs ℣ primo
go dicit/ sp̄ solum et totum/ sp̄ de cada
simptū ē/ in uno q̄ resurgit/ et ꝺ in
nitate n̄e altius transit ℣ alij dicit sp̄
totum humanum radicale · s semale/ quod
corꝰ sui formatū ē/ in uno q̄ resurget
/ quia sic solum est de nitate n̄e sue/ po
et principalit/ de hūdo id mitmentali
id solum sp̄ mān est ad debita corpis
grīatate resurget/ residuū vo no/ scⁱlt
vo m̄ corpis/ id q̄d ī mediatius admitt
hūdo radicali/ id p̄mo resurget/ quia
plus et fortius participat de nitate spēi
sic aqua que p̄mo vino additur/ sp̄ ista
que ꝑcta · quia p addita paulatim
nā vinī debilitat ℣ alij dicit/ sp̄ nec
totū hūdū radicale/ nec totum semale
resurget sed mān/ ꝛ totū sed spēciē
/ quia tota figā debita et statura m̄ corpis
resurget/ sed no tota m̄/ que sic illa
fuit/ ꝺ vo resurget m̄ vnoq̄/ sp̄ primo
et plus m̄ corpe/ ad esse sedm spēm accⁱt

qnia in qno vnusq3 hmit esse nobilius
et plus ptic3pauit de hmanita spē in
illo resurgit si no equalit in om̄ib9
in quo ꝑfm ptic3pauit in illo resurgt
¶ Ad 18 de costa dr costa in ad alia
non fuit de ñitate nē indigebat si sp ei
¶ Ad 18 spē esse q3 sit de ñitate
nat9 in diuisib3 dr. h. primū q3m opiōz
non ē pbe q3 tali lō transit in ñitate
ñe. sed sola ptcula signata que scabiē
z sup̄fluitates deficiunt/ et in alia
multiplicat si opiōz tal/ pbe esq3
equalit/ et time in eo in quo ꝑfm fuit
resurgit/ resedm̄ do resurget in ho
¶ Ad 19 de semine dr sedm̄ opiōz p̄ma
semen no ē/ ex sp̄fico nutrida totalit
sed trāsit illo aliqua ps corpis deficiēt
exanimis mēbris/ ex qua corq3 totū per
multiplicat fōrtur si opiōz sanctoz
semē totum in eo qm̄ nūc q̄ritur resurgit
(qm̄a in eo hmit vitatem n̄ ꝑfm
et primap.m non m alterā si oplam etatē
ad/ q3 d semine/ tm̄ in eo qui resurgit
magis accedit ad esse spēi. q3 tota spēs
mēbroz in fōrtur. in eo resurgit/ in alio
vt. fiunt ps h nām ¶ Ad 20 sanam q3m
dr in corde hmano/ ē quedā totalitas
scanch spēi in. s. nitegritas mēbroz/ fortia
situ et ordine et nūo et hēt resurget
totas ē alia tōlitas. h. nām. s. omnīsitas
in eēq3 sub forma mēbroz ptotū tpe
hmane vite fuit/ sēt non tota resurgit
qm̄a q̄titate nālem excedēret ¶ Ad 21
matia ē de ñitate q3 dr q3m tota
in in qua spēs solute/ sit de ñitate q3 dr
non tm̄ tota ¶ Ad 22 de vnione dr
h opiōn p̄ma ptēs h spēm dūr. iste
que sunt formalte de ptcula sumpta
a Adam et ille pōt resurgere si ptēs
h nām/ qdam h opiōz sedam ptēs sedm̄
spēm dicunt que sunt gemte exhibido
radicali. sed seminale ptēs h nām q3 ex
hinds mēbrōz et qm̄a ptēs h maz
mediantib9 ptibus h spēm aīe vnunt
ro non equalit ill vnunt vn̄ non oz
q3 resurget ita tōlit sic ē h opinōm
tram. eedem sunt ptēs nūo sed spēm
et h nām sed differēt considunt na
h ro q3 hmōi despē dnr ptēs h spēz h

ellus q3 hmōi dr̄i dnr ptēs h nāz et
qm̄a in no vnit aīe tm̄ mgr. in ptci
pat spēm finam corpis ro q3 mb ptēs do
h spēm resurgat no tm̄ oz q3 resurgat
omēs ptēs sedm̄ nām ¶ Ad 23 de capill
dr aug̃ nitegrit de eo q3 ecclīa capillos
ut̄ē ad reparatiōz hōm corpis non
el de eo q3 sēfm̄m est dr

Tertium articulum

Sic ꝓceditur 1o. q3 in aug̃ inducit
credat ad totū sm̄ q3 dr ꝓpter eū
q3 accepim̄ ossa ad assumendū in q3 ad
metalam suam/ ro q3 ibz ꝓbabit
ad totum sm̄ ¶ Item sic hē totum
corq3 ad totam aīam/ sic oclus ad pōm
aīe mām et pes ad pōm effm̄ et
sic de ceteris partibz/ h necessariam corq3
corpis ap̄tal hmōi aīe no alia/ ro
similit dr̄ est nām oculi ap̄tū p3e
visiue no alter et nām p3e effi. et
sic de aliis ¶ Item dm̄ stat me facit
dm̄ stare in nullo q3 ro no ē ead
nām trāsit ꝓtas non est ead p3e ro ne
idem totum ex ꝓtibus no eisdem ¶ Ite
scamus dm̄ pas ptēs corpis dm̄ modo
niem ro dm̄ modo dem q3 p̄miave
oz in mstrum bet p̄mū mre debitū
alū dare ro matia vnq3q3 membri
in mēbro in quo nocuit q3 p̄miave
¶ q3 et aug̃ hic/ q3 sit nistatura re
parāda non dr̄. item matia trāsiit
ꝓtis redeat ad eandem partem q3 no
est ex tota nā tota statura repetenda/ ita
non dr̄ in repatione hmōi cor q3
item matia trāsiit ꝓtis ad eandē ꝓtem
redeat ro no oz matiam redire ad eūd
locum ¶ Item matia tota repōsita est
vt̄ ad eā/ ro no hē iam apta nec maiōz
ad vnam ptem q3 ad aliam ro tm̄ est
ro quad q3q redire debeat ad vnam
ptem q3 ad aliam ¶ Item si quelibet
ps me redibit ad locum sm̄ ro q3 mā
mēbroz alioz in porcionata retis hmōi
ut pnta minūs magnū caput habit
similit in porcionata ¶ Item si pna
hēt ps redit ad locum sm̄ ro q3 mā

in mā eight ? land sind in

xclvm

est diminuta membra ne carens manu vel
pede nō recuperabit. ad nonum ¶ tertio
sic me arguis ē ḡo cuius mutatio vel ra-
raret cēnūe. sic ergo ¶ Re. ni. in aliqb
membr aliqd ē natiū. ad q̄ restituam ꝑ
et hoc redibit ad ipm. aliqd vō ꝑfluit
et hoc si nūqe fuit alti membro. potest re
dire ad altm membrum. nec tamē mēbrū
ad fuit erit aliud. q̄nā cadauer erit ꝑfec
membri. set me. sinistras m pte. nō dis-
ficat totum membrum. q̄nā nī. ꝑ pte
non tota simul. q̄timme fluit et reffluit
huit aut fluxq; et reflux⁹ mag. patz
in pabq hamiogenis q̄m othogeneis
ne in carne q̄ in nūbilio manu. ꝑ et si
membrum vnū totum. fuit in hys. stat na-
rom. q̄m nati sunt diminuti membra
aliquo. non rō corq; erit nomē ¶ Ad. d
aug. de statua ꝑ filio. do aug attendum
q̄m ad mām crudi membro. ꝑfecta non
restituam ¶ Ad. d. de capelano ꝑ q̄m no
sit ibi aptitudo maior. secm ordinē ne
est ibi secm ordinē diuie prouidentie
¶ Ad. d. de membro inproportionato ꝑ. d
q̄ restituā est redibit ad. d. ꝑfectū ¶ Ad
d. de diminuto membroꝝ ꝑ. excepto q̄ ꝑ
fluit alti membro simplicit. membrum
diminutū vel si nichil ꝑfluit ꝑ multi-
plicatiōm nē vel ꝑ nouam creationē re-
pabitur. d. membroꝝ ¶ Ad. d. de situ ꝑ
situs pars in toto actualis est. ꝑ sita
pertinet in toto cēnūs. vnde tripartita
essentiam totius ꝛc

H Quartus articulus

Sic pcedit. vid. q̄ in corporibus
cloꝝ deformitates resurgēt. sc. cica-
trices vbicuq; ad deformitatē ptinēt. q;
cicatrices resurgent in martiribus. sicut
in domo de purgatorio fuit. ergo deformitates
in electoꝝ corporibus ¶ Item omne q̄ tollit
de pfectione hūi plenā ē de rōne nē hūi
mane. ergo omne tale resurget. ergo defor-
mitates que nō sunt ad natiuitate resurgūt
¶ Sed ꝑ q̄ quis meruit ꝑ hoc ꝑmiabi
q; ꝑ aliquas deformitates. de meruit
go per illas in futuro ꝑmiabit ¶ Q; et
hic magr et aug. q̄ in electis omne vitium
et omis deformitas tollet. go ꝛc ¶ Sed
contra aug. q̄ in electis nō saluabit. nicia

deformitat. go deformitates ¶ Sed cōtra
dent ꝓcedere. suis actibus. sed actibq
electoꝝ nulla erit deformitas. go nec in
corporibus ¶ Amplius videtur q; damp-
nati resurget in deformitatibq q; corq
reaptabit. anime. sed ad actabq dampna
toꝝ non tollunt deformitates. go nec
corporibq ¶ Item cōtra dampnatoꝝ resur-
gent ad pena. go nichil tollitur a bois
q; ptinet ad poenam ¶ Item deformitates
a sctoꝝ corporibq tollunt. erit ergo in
dampnatis nulla fiet cicatrix. go
deformitates corq; no tollent ¶ Q; dicit
anselm. q; nitas ē retenta sola nēte su-
sceptibilis. go nō ē de retentione nē hūane
non ē de eius nitate. go non resurget
sed huiq; deformitates corm ¶ Sed go
in nullo resurgent ¶ Item hq deformi-
tates q; nuncquā exciderūt de ventis corpq
formantes. si vēnis referimur corq; dam-
natoꝝ errare non potest. go deformita-
tes in eis nulle erunt ¶ Item deformitas
que ē ꝑ diminutiōm tollitur. ergo
resurgunt in membris integr. go indecen
q; similit tollitur deformitas q; est
ꝑ ꝑfluitate. go omnis deformitas ꝑfe
tā ꝑmā q̄m sc. quadruplex reperi-
deformitas in corporibq sc. ex qualitate
vt nimitas sc. ex ꝑfluā q̄litate. nt
flebilitas sc. diminute sūbē. vt mu-
tilatio sc. ex ꝑfluo et ordine ꝑtiū. nt tripō
membroꝝ omnis ā hq deformitas admicta
nē ptinet. non ad mīm electi. sed
auth nī saluabit. nicia dothiant. vi
omnē q̄dā deformitas sabcorq corporibq
tollitur ¶ Ad. d. de cicatricibq ꝑfe. sc.
non resurgent. q; nec in expō saluē
ptē placitū rōnis sue. seruate sunt.
sc. si resurgent. nō erit hoc in eis ad
deformitatē sz ad gloriā et dignitatis on-
sionē ¶ Ad. d. de pentibq ꝑfe. omne q;
tradunt apostoli ordinē nē dicetus
non erunt. de nūtate nēe ē in prose
¶ Ad. d. de nitio ꝑfe. ea q̄ntq; mem-
bra. sc. q̄dam. nō cēnūm fuit mysteri
statui glie et in hys non ꝑmiabunt
sit pz in fide et spe. q̄dam nō fuit secm
statum nie pol nt caritas et in hys ꝑ-
miabunt simul. a parte membroꝝ corpis

deformitate ceñsem hñta mſr ea que
pcurrõe ne ſta ſunt no ꝓ mabilit ꝑ
hñtia deform h ſtatim ℂ Ad ham dr
ꝑ deformitatẽ q̃dam q̃ tingit ſc̃ꝫ q̃ min
micõe ſ q̃dam vo excalus cauſ q̃ q̃ tingit
ſc̃ꝫ q̃ min micõe tollent h ois ſ̃ꝑ nõ
tm ois reſurgent interrupti i mẽbꝝ
nebris ſ̃q̃ne vo q̃ tugunt ſc̃ aly cauſ
manebunt ſc̃ h q̃ quoſdam h ſ̃ntatem
q̃ne inſtes h alios dr tollent ꝑ ꝓtor
et ntatem ne ſ̃ꝑ nidẽ ꝓbabilit ℂ Ad
id de deformitatibꝫ ꝑ eoꝝ coaptabit
anie ni defabꝰ pmẽtibꝫ ad rõ ut
pondꝰ ſtatẽ et h ntꝫ nõ q̃ ꝓmẽtibus
ad curõe ne ℂ Ad d q̃ ꝑ nõ ſol
ed abld deformitatẽ abſcas ꝓt ꝓ min
gratie ſed ea ꝓ ꝓſom ne et h ha ea
q̃ns ẽ ea malis vnde et effugit ℂ Ad
id de pena ꝑ h̃mõ deformitates non
ꝓmer ad pena ẽnam ꝙ ad temꝑale
ſic mors et febres et h̃mõ rõe vo dr
nator ꝓ reſurgẽt ad penam ẽnam nõ
ad temꝑalem ℟

H Dquitum ætatibus ſic
ꝓcedit ſ̃ꝑ ꝙ nõ omes reſurgẽt
in eadem etate ſ̃ minenali ſ̃q̃a dom
reſurgẽtibꝫ nichil ꝓ min debiti ſubtrhet
ꝙ ſembꝫ non ſubtrahet aliq̃d de ꝑfide
etatis ℂ Item etas q̃ ꝓtatur h̃ infirmi
tꝑis ꝓtã ſed mꝑa le eſt tempꝰ ꝓtatis
reſtaurari ꝙ mꝑa le ẽ etate ſ̃ cum etati
minorẽ ætatis ℂ q ꝑh viij Donec oēs
venim⁹ in vir ꝓfectũ ſc̃ ꝙ ob reſurgẽt
in etate ꝑfecte minenli ℂ Item homo
in maxima ꝓfone ne dr reſurgẽ ſi
etas minenlis hr ſtatim ꝑfectiſſimã ꝙ
in illa dr ſi ẽt ℂ Amplius in ꝓ omẽs
reſurgẽt cum ſ̃ꝑ ſtatura ſ̃q̃a dam erit
cuiꝫ ſtature mẽſura q̃titatis ſuerit ne
ſ etatis ſ̃q̃ a ſimili nr ꝙ q̃titatis di
mſue ſic cuiꝫ mẽſura in omibus
ℂ Hec ſic ut ꝓfert li de aia omn nõ co
ſtanciã hr ẽ et ꝙ magnitudines ornatꝰ
ꝙ nidet ꝙ omes nr ois ẽ hr nãlis an
guſti et nãlis magnitudẽ ꝙ tm ob
reſurgant in ſua tmo nãli q̃ns reſur
gunt in cuiꝫ magnitudine ℂ Si nõ ꝙ in
a nullꝫ cuiꝫ q̃titas ꝑtialis ſ̃q̃ ne a ſpla
net q̃titas mali ℂ Item idem ꝙ

eandem in reparabit ꝙ ſi minima ꝙ ꝑa
equant maximus vel minima naſcent
plus q̃m vel maxima deperdabunt
Amplius videtur ꝙ omes reſurgant in
ſepn viũ ſ̃q̃a ut ap⁹ cyp̃ in ꝙ oēs
rennis omes in virũ ꝑfectũ ℂ Item ibi nõ
erit ulla q̃titas, ꝙ nulla ſepm dr ꝙ ad
que ꝑfectionem ſita eſt ℂ Q ad q dicit
ſc̃a di melius ſ̃ꝑ mr h vtꝫ
ſexum reſurrecturꝫ nõ dubitat ꝙ ſe
ℂ Item q ꝙ deus in h̃oĩe inſeruit
reparabit, ſed ſexum deputauit i hoĩe
inſeruit ꝙ ſe ℂ ℟ ad ꝓma in ſom
q̃ virum ſtatus erit ꝑfectus et ꝙ ſexus
non valeũ carere nec deficere in ſtatu
humana dup̃ deficit aut nõ ſum
attingendo ad ſuam ꝑfectionem ad cadendo
a ꝑfone debita hñta ꝙ nec inde deficit
in ꝓmis ℟ Ho in ſembꝫ in immobilibꝫ
a ſtola ꝑfecta eſt et ſtabilis ꝙ nia ibi de
ficit motus augmẽti et meꝝit motꝫ
diminutionis, nõ in ista etate virtus
ſi q̃cit ℂ Ad id nichil ſubtrh et ℟
nichil ꝓfert ad ꝑfectionem ne ſubtrh et
ſed q̃ ꝓfert ad eius defectũ ℂ Ad id
de tpe futuro ℟ tpe nõ videbit ſi nigror
illi⁹ etatis ℂ Ad ſtatum gñi ℟ tũ ſicut
ad ſtatum debite ne ſic tm ſi nim ſpeci
ſed etas mdmodi ſũ q̃dam ſpeciei ſ̃ tm
q̃titatis q̃ nõ ꝑ tẽdẽ ſed ꝑs iſte
imitata hr latitudinẽ infra q̃m ſ̃ꝑ bñ
ꝙ mdmodum ſanctẽ ſtature ſalue
que dicunt a viciꝫ mdmodi ſed
vtutem valoris extendentis et h inde
extenſionem ſuſcipientis vnde dico q̃ ſtatu
tmliꝫ ꝑ nim debita vedet ſ̃ adq̃m ſ̃ ſm
errore et m pdmto omiꝫ q̃ ꝓmeta
ſunt ℂ Ad id de q̃titate ſuꝑfectiõa
℟ q̃titas ſuꝑfectiõa non redder ℟ major
etatis ſc̃ a ſaluari ꝑ m ꝓna vel magꝝ
q̃titate ℂ Ad id de tmo ℟ omes vimꝰ
ſit ꝑs ℟ nõ humane ſ̃ ſpeciẽ ſc̃ tm
latitudinẽ hñt hr et multiplicatã ſed
mdmodna ℂ Ad ea q̃ dñi ℟ de ſexu
ſexum ſ̃ nõ ꝓtinet ad ꝓfectionẽ nãlẽ tm ſpeci
q̃m mdmodi ſic reſurget nãlis diſtin
ctionis ſexum ſine vlla q̃fuſione meditate

ar amiſſi reſurget in eod eadẽ etate

an amiſſi in eadẽ ſtatura

an amiſſi in ſpe nãli

Decimus

ante aspectus/ signa multa erit libido
sic ne in pentibꝫ primis. Quid ept
tui. Re vir no sonat. bi in sexto
sed in ventem. Ad. Regnante Re
pmo no sit grad/ no er tn h' destructo
fl'ibus ꝑ ꝑfectu ne re

Cita secunda pblema

qrunt. b' Primo de loco mfii
O de regne mfiali Tertio de pa
bilitate corꝝ Quarto de qualitate
aiaꝝ Quinto de sensibꝫ animaꝝ se
patarum re

Decimus cataclismus

/ or

sic proceditur. qr mfium
non sit subtus. et aug. se qm
mfi subtra io esse dicit/ ad dem ec
p similitudinem rec corpm/ sta aiam de
nitur/ sic corꝝ subtra redd
ita aiam p quasdam similitudines
exhibeatur/ go subtra e. h. sili tudiem
non. sr nitatem. Item de aug m
de li. ar. qd aiam qm. Re poto niciata
melior e qualiz corpe ecta celesti/ go
deberem ei locꝝ nabilorem go subtra

Item indi ecte militaris initue
rudiam ecte triumphantis/ ꝛ ecte
rudiam militantis/ rec patur qm
m loco vbi patimit/ go ita dr facere
fl rudiam ecte triumphantis. Re mth
molenti pe esse ꝑfectum/ go igr
subtra ꝑfectio esse no pe. Re pter
rudiam/ corpa decapitatoꝝ erit in
mfiosa dicit pssunt esse omia
mtra tram/ go mfimus no e mf
tram. Re nisi xiiii. mfimus subtꝫ
te. glo mfimus cui subtra e/ go re
Item sr. d rone n. precipitii nie m
cos de mali. glo. sic cor e in nie o
alis/ sic mfimus in medio tre esse
ꝑ hibetur/ go subtra est. Re dicit
sr. dyalogoꝝ. cum absolunt libros
mtas subtra. dignus mdeꝫ d ri
fl obstet non modo mfi mfi subtra

cui mfius sit sr tra

esse credit raw. Item ept e status
homi/ qm a mqnda sunt sol dom
m qnd sol mali/ m qnda sunt
bona/ m qdam simul dom et mali
dicit ept status medme/ go ei debetur
medius locus/ cum go sit locus hui
sic locus honoꝝ tui/ mfra locum
hui. sic locus honoꝝ tui mfra
locum hui. erit locus malazum
tui. Re/ ordo/ ept/ sit et aug. li.
de ci. d. pm dispu qz vir sua
cuiꝝ tibi cus loca disposuit
cum deus in regno sio mth relinqt
ordinatim qd omia statuat in loco
suo assignat a locus qnibꝫ dam
robꝫ fl ordine ne nt irrdnabilibꝫ
/ qnibꝫ dam ad fl ordine mstre nt
rdnabilibꝫ fl his qnid fl ppa pdi
nalia hinc rd. fl ponda spualia sic
go appetuꝝ pdetum nalium sunt
loca opposita unde qnia tendit
ad medium medii fl terra no ad ch
feria/ sic ponderis spualium opposita
sunt loca unde cum terra dis
ch est ponda leue deorsus/ tendunt
ad ultimum locuꝝ. ri ad eq feriam
terrae medii/ qd eius est ut grauia
in qnibꝫ est ponda grauia ꝑtim/ tendat
ad medium terrae. ri ad locum tre
mfimum/ et qnia medii tre/ subtra
fl sic est/ id mto subtra esse dir
loca p'nalia petuꝝ. Ad. d aug m
Re. quia retractat illam auctem
set redarguit dicens de mfis mfis
magis nidem debe dispsse bn fl
tra sunt/ qd redde rom qnd subtra
esse dicatur. q/ ita non sit. Ad. d
aiam pte mriata aiam pte mriata
melior e qualiz corpe/ fl oldme ne in
qp m aiam/ sed no fl ordine mstre
in qp m pte mriata/ sic a dictata
ei locꝝ infimi. Ad. d de medio ecte
militantis re ecte militans initue
triumphantem in re et e quitate

indicij ꝺz m mꝺ vel pena no pꝺm-
ditꝫ q̃ eẽt sensi lẽ ẽt ꝺ ignis
fit m̃ loca pen̄, ad correctiõm aliorum
indictꝰ vꝺ ꝺ̃ m̃ possibile est, et ideo
no ꝓdest correctiõi aliorꝫ ℂ ad
2 de violenciã ꝑe ignis ꝑ m̃m ꝓximꝫ ꝓ
nioleniã sit nitra vel subtꝫ esse
tñ valet ꝑt ibi dicit m̃e ꝓpetie vel
ꝺ̃ ꝙ non q̃natur ibi. sine corꝺe
sed mistice sine ℂ ad 3 ꝺ corꝺe
damnatorꝫ ꝑ nõ ẽ m̃ ꝺ deus ut ꝑfru
tive misẽt sit tanta cõm nositas ignis
corꝺ m̃ damnatorꝫ sic esse ꝓsumit

D Sectus articulum

sit ꝓcedit̃ ꝺ q. ignis ꝺ
nalis no sit corꝑeus sed spualis, ꝺt
cum aug li. de ḡn et aiam, no sit
cõlia sed corꝑalibꝫ similia, quibꝫ
anime defunctorꝫ exuite sme bene
sme male affuunt, ꝙ ignis mstis
quo ctiaut nõ ẽ corꝑeus ꝑ corꝑ
sic ꝺ ℂ tem aug sup ḡen ℂ barn
ꝓbat ꝙ spuale esse arbitꝫ. nõ corꝑ
ralem, ꝙ ignis mstialis spuale
est, ꝺ cõlia ℂ tem ḡg li. 2 dial.
ignis iste cum sit cõlis, mserꝫ ꝓ
reꝓbis cruciabit cõlie, ꝙ ẽ ℂ ꝑ
ꝺ̃m li. iiij tract. 2 dial. q. ctagia
cum̃ m ignd cum, nõ milem qual
est apud nos, ꝙ qualem ctigit ḡg
nauit, ꝙ nõ ẽ corꝑeus ℂ q. aug.
3 gehenna iste ctagium ignis et
sulphuris, ꝺcit ẽ corꝑeꝰ ignis ẽ ꝙ
ẽ ℂ tem ḡg iiij ꝺ. dial. ignem
gehenne corꝑeum esse nõ ambigo
m̃ quia ꝺ̃m est damnatorꝫ corꝑa
cruciari ꝙ ẽ ℂ tẽ ḡg li. 2 dial. q
et aug. cum sint incorꝑei
corꝑeo igne sunt cruciandi, q. m̃ꝫ
si. tamẽ ab igne retineat corꝑa, ꝑ sunt
corꝑea sentie tormenta, ꝙ ignis mspi
qui trahit ḡnones et animas cr̃ũ
est ℂ 4 mphus iii. q. sit omisꝰ spes

cum, sed ignis, quia ꝺ ꝓh. li. 20
q. omib aqua ꝺ̃m aqle ẽ cad. ꝑ
ꝙ sibi omnis ignis ꝺ̃m igni ℂ
5 cas. xvi. ꝑ que quis ꝓtat. ꝑ ꝑ corꝑ
ꝙ cum homines petent ꝑ res sensi
mundi hmõi, ꝑ cet ꝺcit torqueri ℂ
ame corꝑ mundi vel ẽ celeste nocle-
metare, cum ꝙ 1 ignis sit corꝑ
vel sit celestis vel clar̃is, sed celestis
nõ, quia cet lucidus, ꝙ clar̃is ℂ
6 sic ꝺ ꝺ ꝺ. 8 lab. ꝓpe. ꝺcit orabit
cum ignis, qui nõ sustentat ignis ge-
henne cum sit corꝑeꝰ, nec studia hu-
no sustentãtur, nec ligna mstem
sed ꝓmel tactꝰ ꝺ̃nat viceꝝ grabilis
ꝙ altius est ne qm̃ iste ignis ꝙ
altius spet, q tem corꝑibile et cet m
non sunt omsꝝ rõnis, cum ne m̃ ꝙ
q̃ncat, ut ꝺ ꝓh. xi. meth. ꝙ ne
ignis ie clar̃is et mstialis ℂ tem
ꝺ̃m ꝺ, ꝙ nõ ie ignis malis qual
apud nos, ꝙ nõ est omsꝝ spei ℂ
7 ad hmam qꝺm ꝙ de subꝝ ignis
mstialis, qꝺam ꝺxerunt ꝙ non
est ignis corꝑeus sed mtellectualis
nã u. ꝑpe ꝺ ignis sed metha. 1.
qꝺam pena spualis. de nouũ et alaꝝ
sed opmis hec sta est, quia sepe
non ꝙ corꝺit, quo ꝺcit ꝙ illo igne
damnatorꝫ corꝑ cruciabunt ℂ alii
ꝺxerunt ꝙ ẽ ignis ymaginaꝛius
sic corꝑ similis nõ corꝑeꝰ, sic ni-
hil aug. sed hec opmio tm non
suffrit, quia ym demonib et alaꝝ
sepatis non nigat ymaginacõ, q
th. 10 igne cruciãt, nõ ꝺ ꝑ h auctet
corꝑ ꝙ 10 ignis m̃ sua sua corꝑ, q
est ꝙ ꝺ mediante spe mtelligibili
demones et aiam sepatas ymagi li.
quoꝝ homines ꝓtq nidiam affligut
unde tmt. q. tyllici, qui ꝑmeiit
cõlia, ymagi li. mtellectuali ℂ 8.
aug. ꝑe cõlia sunt loca ꝺ. istis
penalia, qm ad id, ꝙ affligat ꝑmo,

an ignis mstialis sit corꝑeus
an aliqꝝ spus corꝑeus

sed spualia q̄m ad id q̄ affligit
premio ¶ ad 10m am9 sc̄m gen̄ p̄ q̄
lo2 desuba nisi ex quo ad pena ipa
vis q̄no admistrem pene ¶ ad 10m
p̄ lo2 deypsimo affligete nō deprimo
eo q̄ ad ignis dicat/sed eq̄ nocet/sc̄
ignis verū et ignis pictus ¶ ad 8m
Dam p̄ nō negat simp̄r/si illum
esse malem/qualis ē ap̄ nos/ i malis
fomentis nutrigenet ¶ ad 8m Dam q̄d
p̄ ignis dnp̄r inuenit/sc̄ in matia
ipa sic ē in spasa in mi aliena et sit
inuenit in spa alterius eli/ista em q̄
maxime attentus est/hoc p̄ mi alia eli
in q̄q̄ a mi alia mouemur sp̄ ignis
est emissi spei/q̄nus mi ignita spē dif
fert/vide differt spē. dic flamma
et carbo ignis/eo nisi em̄ssa spei
ē cū igne clarissi/mam tn̄ differre
pē. q̄nia iste ē in mi corpli/iste in
mi incorpli ¶ ad 10m p̄ p̄ q̄nus sit
emissi spei/tū a pte mi alias petentes
hoc pē. ignis em̄ssa mā nutrigt ch̄ em̄ in
alienā p̄ malentā actū/ē nō. q̄
nel ē in ipa mi/vel in mi quemdā a
premia. similiter tactus ¶ ad 8m p̄ corp̄
et etiā/ita q̄ vel q̄ sit p̄ nām nō sp̄
emissi spei/p̄ ignis etiā ē sed ordine
q̄me nutrē/nō nē ¶ ad 9m Dicim p̄
q̄nis actualibus aliquibus abigne nō dif
ferat tamē spē idem est ꝛc

Ad decimum articulum sic

Proceditur sc̄i q̄ cor̄ damnatoꝝ
sint abigne illo corporibilia/ot. ni amq
li. de nō bonis q̄ reddi/q̄a voluit corp̄
ti sumet in p̄cibus/nisi mitt corp̄ p̄mit in
penis/go ista pena corp̄ pit corporeis
sed nō animabus/go et cor̄ ¶ ꝛc p̄ consona
tem augustin corp̄tibilitas attribuit
sc̄i cor̄ damnatoꝝ/nō attribuit
go corporeā. etiam ¶ item oīe q̄ potest
exigere p̄ñm ē corporale/go etiam cor̄
damnatoꝝ sint q̄ posita ex parte/p̄ñm
sint corporeum/go etiam nō h̄ cauit corp̄
tibilitatē sc̄i vel glē sunt corporea
bilia ¶ item salamandra q̄ vivit igne

non affligit ab igne/q̄a nō q̄ sint
nec corpore p̄mit/go sunt si cor̄ dimp̄
natore ignis nisi nali nō h̄ sunt/nō
affligit a illo ¶ item ꝑ aug non
est malum nisi q̄a nocet/nec nocet
q̄a admit. etiam go ignis agens
in cor̄ diminuit malus sicc̄s ad
admit/go q̄ sunt et corrupit ad ei
¶ item omnis passio magis fit abicit ad
a subā q̄z patit a illo igne/go cor̄
a subā abiicet ¶ item in passibilitas
est dos glē/go corpi cum non sint glē
ficati cum non sint hūt corpus in passi
bilitate/go nec incorpti ¶ tē omne
agens in p̄mit patienti suam spēz/go
ignis agens in corp̄/inflamat et ignit
ipm/go tūs immutat aqua spē ¶ item
excellentia dolores alicui honis mal
et corpus corrumpitur/go cum ibi sit do
labor/maior dolor/cor̄ ibi corpus pentur
¶ tē nisi nus ē locus p̄ summe penal
go nō q̄z ibi de ē penalis omni maxi
si mors ¶ ꝛ rob xxo luct que scit
omia/nec tn̄ q̄ sumit: go corp̄ in illo
igne nō q̄ sumit ¶ tē 1. cor. xv
mortui resurgent incorpti. go in corpi
erit in omibus resurgētibus tē ¶ tē ch̄
xxo ibunt in supplicia etiam et ysa
dolē. ignis nō extinguet q̄z si cor̄
q̄ sumeret aliū ignis extingueret nec sup
plicia erit etiā go tē ¶ ad q̄m q̄z
stam/q̄d omes corp̄ com̄ p̄cedit passio
ch̄ via dimisse a passio dnp̄. ꝑ q̄ quidam
malis in spē capiedo formā agentis nūr
p mos n̄/sit aer patitur ab igne/et ch̄
non p̄ si insi abiicedo vna formā et
sh̄ capiedo oppositā salua ē in milis in actu
solum nām agentis in nūr/p mos
anime vel intentionis/sic sensus patit
a sensato ch̄ hoc dnp̄r est corporeo
quam ppe dcm. s. tūs immutacō. q̄ qualitates
milis/q̄ne dnp̄r ē ista simp̄r. s. scalis
a q̄ q̄. s. actū. lis salua ilo largo dcm
s. tūs immutacō q̄ qualitates in milis q̄e
dnp̄r ē. aut q̄ spēs sensibiles/a spēs
intelligibles ¶ dicunt go aliqui q̄ ibi
erit corp̄ pcō etiam milis non tn̄ simp̄r
s. subtilis/q̄ secūm q̄nis. s. actūl/ꝑ tūs im
tacōm a q̄z in calorē/et eq̄ o/ilo en
erit mia ad corp̄ com̄ salem/sicut nio
q̄a erit q̄ ordinem impie q̄ regunt

ꝑfectitate ſubē ꝓtractis, non ꝟ ordine
ne. Ad ih ūd dicunt q; ē ī corpꝭ/et
paſſo m̄alis tm/nō ūlis ſꝫ rudegr
bilis/ſꝫtat eīm q; celum primū ſim/ē
cauſa ꝑ̄ malis altādus mīlis/et ꝑ qđ
corꝑdus/q̄ eſt ēs altādus illius
cum q; tāt ꝟe operet m̄ vtute tāc ꝑ̄
ceſſante motu celi nulla fiet ut dicit
amplius altādo aut corꝑdo mīlis mſiꝭ
nich aut impedit qū poſſit ſi altādo
et corrupēdo ꝑ ectypōm ſpēz nimīlium
ſic patiet ſensꝫ aſpato. Vnde et ī corꝑ
dampnatoꝝ ēt paſſio ꝑ modū m̄ilez
ectypōis ſpēz ēt ſensibilem et m̄ affectoꝝ
ꝓpꝛi. Ad 4m. Licut patet nō anima m̄ corꝑe
ſed aut ēt m̄ eis paſſo ꝑ modū m̄ilez
m abiciendo ſ hmōi opinōi q̄ ſentiē ni
aug m̄ fruāt deus ſꝫ ſi ēt timēs ī corꝑꝭ
dampnatoꝝ/q̄ ime eſſe ſtnuꝫ m̄ aliis dīs
Q. Sm̄ q; veraciꝫ opiam in corꝑ publica
erunt ſmp. ſ. ſi ſtabūt ſꝫ corꝑa lia
ſꝫ q; ſ. corꝑa ne actū li vel paſſiōe altā
tōnis m̄alis vel m̄ mīlis ſꝫ q̄m corꝑa
ques et delecdi cōelis orīnis in eis ſꝫ
ūd in corꝑ publitatis corꝑ. ſi ſtabūt dnꝫ
est ſꝫma et ꝑncipalis/ordo dīne mſtē
q̄e vetꝫ ignē nō ualū ad corꝑōm ac
cidentale non ſufficiens ſed q̄ inſtrū
ardo n̄ſ/ḡma deficit actō ꝑme cād mīlis
ī motus celi/immutabilitas eiꝰ ſꝫcoꝝ
carū ſ; met tīnt dīne mſtē. Dicit nūt
ſunt nūt nota corꝑ dīne prudētie
haut vō immutabilitatē et ordīē dīne
mſtē/q̄a nō viderunt phī ſo poſſunt
q̄dm et corꝑōm m̄ ꝑpetuū durāte/et
q̄d corꝑptibile, de necitate corꝑpitur.
Ad 5m ad 9m ꝑ loqm̄ de corrupte q̄ ē
dēa non ee ſ; q̄ quoſdam vel ſ; aliqđ de
corꝑōne ſ; q̄nd. ī actu. ē nam ſubali
Ad 6m de renouitate ꝑ nō ſolū ꝑ renō
uatōm ꝑpām auferūt corꝑ dēa corꝑibꝰ
ſed ꝑ aliū modum/nam adimpnitus
auferꝫ ꝑ ordinem dīne mſtē/et ꝑ renouā
tōm ſic corꝑ corꝝm antiotū ſuo ceſſabūt.
Ad 7m de ḡietate ꝑ ḡia q; ꝑ oīcta agit
ad corꝑōm ut dē ſ; arie ꝑ motq; celi
ut dā ḡma n̄alis/et id ceſſante motu
celi id ſufficit ad corꝑōm/actō q; panen
tiē dēa ꝑ nam multōm q; ſufficit mpe
dīente ḡtia mſtia. Ad 8m de ſpalitate

ꝑ q̄nie ſalamandre ad tyus m̄ ignie mūe
poſſunt nec q; ſimant/nō tn vnde pōſſunt
dīn q; aute q; dīn ſmt m̄ ignie nō aggā
grant/nō tm̄ ḡtingit q; tō/ledit corꝝm
organū. ſ; q; ſenſatū de eis ꝓpōnabil/
q; tingit eīm ſenſum aſenſato pati dnꝫ
aut paſſione m̄ali ꝑ leſionē organi aut
m̄ m̄ali ꝑ m̄ ꝓpōnabili tēi ſenſati ꝓ
nō ledit. Auditus auote mūis fortis
Ad 9m dō aug diſſonantia. vltō nō
ſpī dampnatoꝝ ledunt. ſ. abūgne nō ꝓ

Ad 1m q; de malo ꝑ admit q; mūs
ſed non formam m̄alem alīus ſm̄ acci
dentalem ꝑ nec ſubalem. ſed in m̄alez
ſ. quietis et delectatōnis m̄alis q̄m ſ;
ſꝫ m̄ exitū ſue opām debitis ſ; ꝑſeū
ſ; alios admīc formam actū talem. ſ; nō
ſubalem. Ad 2m ꝑ de paſſiōne abiciēte
ꝑ ſit integrit de paſſiōne m̄ali. nō ꝑ
m̄ali ſ; q̄ndam vel ſ; alios de paſſiōe
ſenſꝰ tūs mutatōm mīlem nō m̄ mīlez
Ad 3m de paſſiōe ꝑ dnꝫ ē impaſſi
bilitas vel ex defectu ꝑncipij ad paſſiōz
ſufficiēt. Quietis et hic nō ē dē et eſt
m̄ dampnatis vel ex impedimto ꝑncipij
mouētis ad paſſiōm. ī ex dote tēpſtie
et ſ; ē dos ut m̄ dampnatis. Ad 4m de
de agente ꝑ ſili dō aut ſpēs agētis dnꝫ
nō mt̄ m̄ patiēte vel ꝑmodū eiusdem
q̄uo ē m̄ patiēte ſic q̄ tingit agentē
ꝑmodo. ut q̄ ignis agit m̄ actu et ſ;
q̄ tingit dnꝫ aut alīd m̄ ꝑmodo ſōm
ſubalem. alīd actualem tm̄ vel ꝑmodū
diſſim. ſic q̄ tingit m̄ agētē equoꝰ
et ſ; it q̄ tingit dnꝫ. alīd cīs q; ē m̄
aliquo m̄aliter recipit. mīlit m̄ alīo
ut forma actūs m̄ m̄. alīd eq̄ o nt ſōz
colōrē m̄ ſſō et m̄ medio. ſ; o modo
vnuoꝝ ſ; q̄ſcam vel ſ; aliqđ mīſſoꝝ
equoce q̄ tinto nō ſpēs ignis recipit
m̄ corꝑibꝰ dampnatoꝝ ꝟo ē tēs recipi
recipiens aſna forma ſubali ñi et ſpē
nō tm̄ mutat. Ad 5m de dolōre ꝑ do
lōr nō ſepat aiam actōr ꝑ ut ꝑmanet
m̄ aīa ſola ſed ꝑ ut adſponē ānie
corꝑ q; m̄ unitatē aſna mali adſponē

xlvm

non solum actu[alit]er sed habitualiter ¶ Ordo
vltimus p[ro]p[ositi] q[uo]m p[er]se sit maxima pena
mors tm̄ p[er] accid[ens] m q[uo]d alias tulat alia
q[uo]d hē operabile ro m[od]us dicit ab o-
pleniori tm̄ miserere ⁊c

Dquartum articulū

sit p[ro]cedit[ur] ⁊ videt[ur] q[uo]d ignis nō p[ossit]
pati ab igne c[or]p[or]alis q[uo]d arg[umentu]m sic
gen̄ q[uo]d agens nobilius est patiente sed
nullū c[or]p[us] nobilius est spū ergo nō pati
ab igne c[or]p[or]ali ¶ Item ut dr Boeth li de
duabꝫ naturis nulla sola agunt et patiū
ab inuicem q[uo]d hēt mām q[uo]d ⁊ spūs cū
c[or]p[or]e nō hē mām q[uo]d ergo non p[ossu]nt pati
ad inuicē ¶ Item dr q[uo]d patitur recipit ad
abagente simile aut q[uo]d recipit in a
e in eo p[er] modum recipientis ergo si ignis
agit e patit ⁊ id q[uo]d ab eo recipit recipit
spuale e in ipō ergo q[uo]d ens ergo ab ipso
non affligitur ¶ Item omne agens as-
similat sibi patiens sed ignis nō p[ot]
assimilare spūs igneā nō e susceptibilis
nisi immaterialis vel intellectualis ergo nō
agit in ipm̄ ¶ Item omne agens c[or]p[or]ale
agit p quantum sed nō p[ot] esse quanta
c[or]p[or] ad spūm ergo c[or]p[us] non p[ot] agere
in ipsum ¶ Item omne agens p[er] se
aliq[uo]d agit ista ergo btus q[uo]d ignis
agit in spūm aut e spuale et ita nobi-
lius est actus sua fibra aut c[or]pus et
ita nō hē p[ro]portionē ad spūm et eadem
nobilior est effectus sua causa ¶ Item
spūs ab igne aut patit p[ro]prium patiendo aut
ergo nō affligitur sed visio rei nō valet
nocere non affligit sic ro sensibile aut
ergo medians spūs sensibili aut ymagi-
nabili aut intelligibili nec sensibili ⁊ ymagi-
nabili quia nō hē organū receptabile hmōi speciem
non ymaginabili quia nō hē ymagi-
nationis spūm nec organum nō intellec-
tigibili ⁊ ita p[ro]prie non affligit ab igne
licitum cum sit vilis ⁊ nobilissimi se hē
ad q[uo]d liz igneum videtur ergo q[uo]d nullo
modo p[ossi]t spūs ab igne pati ¶ Sed
contra Item ab igne spūs suus ut do
mi tormento ignis sit patet ergo q[uo]d spūs

ergo ab illo igne ¶ Item hic p[ro]p[ositum] dicit
anima dicitur se cruciari in flamma ergo patie-
batur ab igne ¶ Item aug[ustinus] de ci. dei
ad hebrum dicit spūs licet in corē corpib[us] ignib[us]
cruciandi accipiātur ab ignibus pena nō da-
tur ignibus vitam ergo spūs nō patit[ur] ab igne
¶ Item ysa li. dicit ad p[ro]pt[er] deus sine cor-
poribus clue arcanaudis duabꝫ effusis doloꝛ
dare sed dignū est ut per ea ymanet ignis
penalit spūm quod sine ipsis corporibus
p corē sentit in eis p[ro]se multe delectate ⁊ pe-
nose nō in ipsis corporibus per corē sic i cor-
p[or]e sunt operate ergo spūs patit[ur] ab igne
¶ Sz ostat q[uo]d spūs amplius ab igne
nisi malū patit[ur] ⁊ cū ignis iste ignis ut dam
est nec intellectualis tm̄ sit nec ymaginalis q
sed c[or]p[or]alis ergo dr q[uo]d ab igne corē patit
sed quia hoc sit admissis dicendum pri-
mum tum in omni actione et passione oportet
agens q[uo]d sit ⁊ eo mō patiens ergo ignis
illū q[uo]d migrat spūm sanctum q[uo]d
ponit solum ut obi ad p[ri]m̄ tq ⁊ obm
quod ro q[uo]d affligens ignis videndo non
exigendo quod ysa in ea ardent ⁊ non
ardebant spūs videbant ignea vel visibile
p se nō affligit sed p accidens in q[uo]d in
apprehendit ut nocivum ergo ut spūs appre-
dit illum ignē ut p[ro]prium sed hoc est
dicere q[uo]d spūs illum ignem apprehendit
ut ē p[ro]prium spūs cum nocte nō possit
sic pati gladium p[ro]prium ¶ Sed hec applica-
tio est secūd vel mētē sed sed aptare
ciam ⁊c spūs hoc dicitur pati ab igne ⁊
ab ymaginabile ignis ⁊ nec ē visibile sic
cetera demones inter p[ro]pter clo illum
ignē ⁊ nocium in exitum ⁊ ita p[ro]me
cum optime norunt nam et ventem
cum vere c[or]pus ¶ Alii p[ro]nunt q[uo]d ignis
illam p[ro]prios locati ad locum hoc cum
nali ut dissimile q[uo]d agat spūs ⁊ q[uo]d
vel mouet in vitium hoc hēt ignis iste ex
ima mixta vnde q[uo]d nō edit spūm agere
q[uo]d vole secundo quia vult ⁊ affligit spūs
sed hoc ro non videtur sufficere ⁊ ima time
esse p[ossi]t dici spūs tenebit a tu sicut
ab igne ¶ p demones nec ro tenetur
in loco vno sed p libitū dispergunt p totū
mundū ¶ Alii p[ro]nunt illa q[uo]d medians nisi
ad nam q[uo]d agit ⁊ nam q[uo]d ignis

alii

21

31

alii p[ossi]t p[ossi]t pati ab igne c[or]p[or]al.

nit corg qdam ñale ē non possit agē
re spm sagit tñ nt instrm siue instē
tangē manu diuina mouente ipm
qz cum instrm semp aliam debitem
hēat pcet qm agit abalieno motum
qualit agit inanimale ignis ille ī spm
ds qp corg alicui dupr agit sant actione
ñali in pmouendo suam spem in alterum
sant actione spuali in pmouendo siliter
alid. n agit in oculo ignis oculo ad
motus s. calefaciendo oculo alid requisita
motus s. spm in umitate spmo mō nō
agit ignis in spm qz hō mō sentit
et spem qp nt instrm diuinū in spm ī-
primit in modū ē. affligit spm sicut
et spem mēte corg mō spam affligebat
in qp m ē vō agentis instrm et multo
fortius ppē maiorē pēm agentis et sensi
bilitatem patientis et quidem ī media-
torem modum Ad 3 au q. 8 ī utro
dagentis principali nō instrali vel si
qñ non simplicit. nō enī simplex frus
est nobilius corē humano. sed hō qñ corg
corpus molle et firmum durum Ad 3
boc q. 8 nititur de actione et passione
nali Ad 3 de verit. ne. 8 spūs inripit
ab igne spem. nō enī tangit quemlibet
sed dissentientem. quia violenter mouetur
non voluntarie acceptam. et in petente
aliquibus voluntarie nō inuitum Ad
3 de simulatione 8 affinitas agentis
ad patiens duplex est vel secundū formā
nē vel secundū formam intentionis sic mō
ignis ī. assimilat sibi in calorem Ad 3
de gratia 8 dupr ē gratiis corlis
si qui non pt esse mel corg et spūs et
spualis si quis corg pt gratificare spūm et
corpus secundū vtrāq gratuitatē virtutis nō mod
sic virtuosa gratificat corg qp manet
et anima corg ppinqua Ad 3 de verit
8 ignis iste agit virtute vīe corporali
et se. sed virtute spuali magis instrm di-
uini et qñs agat virtute corlis tñ id qp
agitur in anima spuale est sic color pictus
corlis mortuus et tñ qp in visu recipit
spuale ē nec ē in oculo causa efficiente
instrali principali nobiliore esse effectū
Ad 3 ad patiē mouendo nō sol mouendo
sed eam sentiendo nō p ssm totum mediante

spē corpali sed p ssm spualem mediante
spē mētis. q tñ co qp non est voluntarie
accepta sed violenter ipsa accipit nt dis-
cens. quia eam nō abstrahitur. sī ī primit
accipitur ut pti. non ut volūs et per
hoc nocet mediante spē spūs abigne
corlis. ipse affligitur nō sicut prīa anima
agladio in prete ipso. sed sic anima vol-
untati aduersantē gladius qui gladius
agit in animam, nō tñ nt obm qz nt
instrm p virtutem tamē non immediate

Quintum articulum sic

Sic proceditur Vr qp in anima
separata remaneat pot sensitiue. Dicit
enī augo. li. de spū et anima. recedit
anima a corē secum tñ bene nōtq ssa sua
ymaginatiōm vanam et intellectū et
intellectum naturalem. tam et scientiā. tam
go retinet pōs sensitiuas Item
augo. li. de ecclasticis dogmatibus. dicit
homines dēmoniū hīe animam intellectiua
que exuta a corpe primit et ssa sua
actiua ingenia voluntarie tenet go retinet
pōs sensitiuas Item anima in suis
potentiis ē qdam totū sed nō ē totum
integrum sicut ocul⁹ pribus suis. go si
anima est p tōs mortuis integra sine oculis
suis potentiis Item si non retinet po-
tentias suas sensitiuas go pō visum
redire in vnū qñ homo indiget. non
enī pt redire in manum. cum nō sit ei
ad premium. go nō resurget cum pō
visum suum. go nec alium oculum. sicut
si se hēt anima ad totum corg. sic pō
visum ad oculum. ī phūs li. de anima
sed nō est idem corg. si vīa reduceret
eam anima. go nec idem oculus nō rede-
unte eam potentia visiua Item pa
sensitiue deliberate corē nō deliberantium
et cum phūs ibi de anima. qp si semi
nectum oculus iuuenis indet ne iuuenis
go corrupto corē non corrumpitur Item
augo. li. de ecclasticis dog. dicit hō
qñ stat homo anima carne. anima cum
sua et carne cum sensibus suis. go po
sensitiue ad carnē pduct. go corrupta carne

corrumpit

Item pfūs ī. de

Xlium

Item phūs .ij. de aīa dr q̄ mlt̄ls
solū q̄ mīgrit actꝰ separi. nt p̄ctm actꝰ p
tibile go pa. sensitie non sepant. Cōtra
plūs nō by ꝯ aīa sēparata remanēt
actꝰ sensitiuꝰ pōz. Dicit em augꝰ
li. de spū et aīa q̄ aīa recedens actꝰ
ex hīs .s. irasib, te et cupisib, te .s. mīta
affectiuꝰ ad delectacōm sīue ad dolorem go
sentit. Item augꝰ gen̄ pōm dr q̄ cōꝰ
nō sentit sed aīa p cōꝰ q̄dmodo per
corpus mlo aīa sīue cōꝰ sentit dr
tm̄ere et hm̄ sed illa q̄ ḡmit aīe
non per corpꝰ post ḡre eidem sēparate
go sēparata pōt q̄dem sentire. Item q̄
pon sīl gen̄. sicut aīa q̄dcta ꝯ somp
nis sīn corpus hīt sibitudīe p q̄ b̄ m̄
mom̄ ambulare et hm̄ opa viē. ita q̄n
ta p̄ q̄ mortē hīt go p̄ q̄ mortem. Et
p̄ q̄ mortē ēm̄ nocat sēs id est pōs
filiū recordare. go sentit q̄ memoria ē
pō sensitiue partis. Item gaudium
et dolor sīue passiones p̄tis sensitiue
.s. irasibilis et cupiscibilis. Dr aīa
p̄ q̄ mortem gaudet et dolet go sentit
Q̄ aīe q̄ ē q̄dē aīe sīl et cōꝰ nō tenia-
net ꝯ aīa sēparata. Dr omīs actus pōz
sensitiuꝰ sīnit q̄dē aīe et corpori
q̄a pō sensitiua nullū hīt actum nisi
p̄ organū corpeum go nō remanet aīa
sēparata. Item dr phūs li. de aīa cor-
poꝝ cōꝰ. aīa n̄ q̄ remisit nec actꝰ
go nec similē alios actus sensitiuos dēq̄
Ad ea p̄ma q̄dm̄ dr duplex ē opīo
q̄dam. q̄ dīt q̄ pō sensitiue sīnit
actꝰ ipi q̄ aīe. q̄dē q̄dcta q̄dcta
cum ei q̄dat sīl sīnit nīhil q̄dat ei sēpa-
ta nō remanet ipa. q̄a cum aīa sit
subiū mūs mu. hēns pōt hīs mutari
dialēs cuius p̄dicatē. sed cum cuius sit
pā cuiq̄ ē actus et actus nō sit nisi q̄
motꝰ nī q̄a nec pō. Unde dīt alii
q̄ pō sensitiua nō mīe aīe ut subō
sed q̄dcta tm̄ sīnt cum ab aīa ut a suo
pō principio. sīl p̄dicates naleꝫ rei fluī
unt a forma cuius. et io cum sēparatꝰ
aīa desīt nō manet in ea nti sēd
ses sol sīl in radice. et in principio. q̄
principiū hīt io nō ē alius hīs cuius
essencia re si relic. Alii ponūt nō

duplices pōs sensitiuas q̄ quidem dīgnā
tes in aīa q̄ manet. q̄ plasdā abilī
mistiuas in organa corpis q̄ nō manet
si q̄ uis velit instituē p̄mam opīom pōt
facilē ad ea dici. aut q̄ sēq̄mur ve-
rāt q̄ sus sensuū nō pōt sensitiuas. Cō
tra p̄ phūm p̄ba loqnt̄ de potentijs q̄ abāt
nā q̄a nō pōm si q̄ uis velit sustinē
opīonem suam p̄ dicē ad ea q̄ opponī
t̄ aūtib; dicit q̄ dī aīa actualē
sēq̄ suab calīe nō actualē. q̄a manet
hī ut in radice nō ut in subō. Ad
id dctm p̄. aīa in suis potentijs
nō ē totum integrale sed potentiale. tota
ant potentiale saluat in suprema pō. q̄
totum q̄ post ipes mīores pōt salua
ri de sīe mortuo pō manet integra po-
testas vegis. sīc corpeo sēs pōs aīe
p̄ partē mīlem. Ad id de q̄ne
p̄ dicim ipē pōe sīnt actꝰ q̄dcti q̄ mis
nō reducūt ad hīs nīhō mīoꝝ id est
hō. et cū dr q̄ pō vegina se hīt ad oēm
net aīa ad cor. hoc ē falsitudo ē spē
sed in q̄dē. q̄a aīa se hīt ad cor q̄
nt p̄ fico cēlis sed pō ad organum sīc
p̄ ficus actualis. nec caliditas ad ignē p̄
ficeus cum ad actum sīl. Ad id p̄
p̄ phūm ibi loqnt̄ de potentijs sēsitiuis
q̄ nec radicat in aīa nō q̄ nt q̄ finiūt
corpꝰ sī q̄ uis velit sustinē tenēa
p̄ p̄dicē ad vētes obiecta q̄ obā p̄
ptās v̄ā q̄ cludunt de potentijs sēsitis
signalibꝰ alia obā de potentijs hazis
formalibꝰ. Ad id q̄ dicim q̄ p̄ actus
sensitiuaꝝ pōz. q̄dcm sīnt mīores. q̄dā
expteres. utrosq; vō exercet aīa p cor
unde nō manet p̄ta sēparatōm aīe
a cōꝰ si sit in ea remota. Dī pō corp
p̄mitꝰ vel sīe in p̄ma. Dī potiꝰ
remanet. Ad id augꝰ p̄ exillas
potentijs dr affirmāt nt ea tenēs. i. pillaꝝ
actibꝰ in vita ista nō nt ea p̄ma
q̄ pillaꝝ actus affirmat sēptā. Ad id
augꝰ p̄. p tanto dr aīa sētiue p cor
q̄a actiuis q̄dcti attribuit ei tēmō
formē a q̄ erit sīe calefactiue caliditatis
ignis vero. quidā vō p̄ sē sentire dicit

.i. sine actu corpis certiori ñra sine meliori
Ad. Augo deponipiu pt logmt
opiado no ferm vel vm e despt
tibile nitelectali no ymaginabili Ad
id de meñ pt dupp e necessa qda
sensitiua que genit phantasm / qdam nitel
lectiua que e cois sine p̃tis sine phãs
sine futuris et actus huiꝰ in alia
manet pon pe Ad id de gaudio et
dolore pt huiꝰ nama eq̃ore accipint
nam adam nasciant passiones sensibe
ptis. alia actus quosdam delectabiles
partis nitellectiue et sic manet pq morte

Littera ꝙ nec huiꝰ nec hitus
huiꝰ rei sc̃ go vam resurgent
iam pt nitelligitur de qualitate q̃ erat
hitus nãlis / nã non erat recte / nec de
cente / nec impedita aliunde / hinc illa pmi
tius nec nocet / q̃ sensit superfluo mit
meti quantum / resumpsit in genito suo
go in illo / q̃ prius fuit aliatim / pt augo
nitelligit certe pibꝰ / sed his non sunt
certa pia / quia in isto seculo / e pitas nec
ue gemia / suo aut sit finit in pmo / vn
in ipo esse pars secunda spem in illo
finit sed nam / ad casꝰ pter nature
nec sit / q̃ cadꝰ nunc nec unquam tocius
certe p̃ter ad totum pt hoc nitelligit
de parte me cruciabꝰ membri sectua
no nra / sicut pz per exemplum / q̃ subsit
detruncatis / in una mudi parte futuꝝ
q̃ scriptura de illum esse subterra /
pt in qua parte erat / inde decimata sepelit de
decimat / subtra / sed no in qua parte
decimata / decimat eni locum eq̃ hm / no
pnium / probat adam hoc posse statuchez
corpis / q̃ non e receptu huiꝰ figuratum
celis pt hoc posse statuendo corpis / de
anima non in essentia sed in semitusia / i
non sed rem sed sed apte sanctus / huiꝰ
non solum sue sensibꝰ non pnati q̃
sq̃ sunt quoꝝ pt non pnatur pceptis
sensitus sed quisda / sed actibꝰ eaꝝ
sed alios pnatur potentijs q̃ eam / sed
manet in ea in natura / nec ipius affec
tibus spe tristicia / q̃ta sicut caret ac
cidentibus sensibilibꝰ / ita et passionibꝰ pt
gaudium et tristia et hmoꝰ eqmodo
accipiat / q̃ alioꝝ nonnulli passiones

sensibiles ultima affectiones ꝛc. Dcim.

Retra sicuꝰ est
q̃ olues pter gnii
est de fine mortuoꝝ sch
agit de statu corpis ante resurrec
tem primo de statu animaꝝ
existentiu in purgatorio ꝙ hic sco de statu
animaꝝ existentiu in inferno ꝙ dolosum
pma pars primo agit de suffragijs eccie
militantis Sco de suffragijs triumphantis
Deo item q̃stio pma pars primo quidꝝ
q̃ dimissis sint status animaꝝ pter mortem
Sco in quo statu inueniri possint suffra
gijs / et in quo non / nec negandi / tertio
p quae habent inueniri / et p quae non / deprom
pta non / sanctoꝝ gaudia diminuant p suf
fragia quae fiunt pcis Dolet notandum qd
in pa parte primo quidꝝ quae suffragia
eccie triumphantis possint alijs de
functis Deo item sunt / Sco qualia
possint eadꝝ vivis ꝙ forte quia ꝛc

Hic quaeruntur tria Sco
de receptaculis animaꝝ Sco de
suffragijs eccie militantis qa mortuoꝝ
Tertio de suffragijs eccie triumphantis
eadꝝ vivos Circa primi hꝝmodi
tia Primo qualiter habitus pter mortem
receptacula assignat Sco de diffeꝛ
receptaculoꝝ Tertio demum exponit ꝛc

Ad primum articulum
sic proceditur Videꝛ q̃ animae post
mortem non habeant corpalia receptacula
quia sicut angelus per se spiritus / sic et aia
per se ad corpus locata animam non facit
hoc / cum aliquo corpe Sed de pondere corpis
corpis / multo fortius hoc corpus / ergo non fecerunt
ad aliqua loca corpalia Item anime q̃ fiunt
receptacula corpalia vel locus / magis quiet
cum illo quam cum alio / sed quia separati
a corpe ab omnibus corpalibus quodammodo re
nuntiant / ergo non magis quiescunt
cum uno loco quam cum alio / ergo non fiunt
huiꝰ loca vel receptacula Ter cum ab
post mortem non assignetur alius nisi q̃
habeat in penam vel premium / sed loca
corpalia non habent eis esse in penam vel
premium cum ab illo mihi recipiat go non Sed

an ad pq̃ mortem habeant cum hoc receptacula

xlv

eis assignari ¶ q̄ ẏḣ. li. dyal' narrat
animas p̄t̄ mortem ad diuisa loca deduci
Vnde gmanus epūs rapnanus pasta-
lium dyacon̄ cardinalem in kalucis iret
et alius animam theoderici regis gothor̄
ad loca montis Hemi. qui ē in silicia
fore uidit go hmōi receptacula corporalia
¶ Item alīq in omi cor̄ libr̄ reperta
assignata sunt receptacula cēlia i celo
empyreo. go multo magis animab̄ separ̄
¶ Amplius nō q̄ usq ad iudiū nullē
anie in celo vel inferno sunt/ q̄ patet
auḡ. q̄ tunc nec homīes mortē et vitaz
eternā/ habitas abentes receptaculis ten-
put vnaq̄ digna ē vel regnie vel cruc
ha vel receptacula ḡion possunt ingredi
celū nec infimus/ forma in illis etiā p̄t̄
eternā erunt/ go sunt alia/ go ibi sunt
in celo vel in inferno ¶ Item nō q̄libet
in celo vel purgio in inferno in cor̄ vno
ante alterū go nūquid q̄ sumpsit nec aia
¶ Item pena et p̄mia non recedentium
per suam nō debit ante iudicii cari-
pena infimi et q̄libet celi p̄ suam cessat
hyt pp̄r go ante non dr dici ¶ q̄ hic
xp̄s q̄ortinus ē omnes et sepultus est
in inferno. go anime damnatorū vadit
ad infernū. go multo magis anime sanc-
in celum. cum p̄mior sit deg ad impios
q̄ ad q̄dempniandos ¶ Item locus dep̄
nator est ultimus bonor̄ celum om-
plexum vltimoq̄ vō nisi impediatur
per violentiam statum vadit ad locum
suū go remoto p̄ mortē p̄ impedimento
corp̄is statim tendent hic in infimū hic
in celum ¶ Amplius nō optimi nō
exeunt/ q̄ et alīq̄ dicunt p̄ mortalge-
da si vellis vltimum vtentur anime
melioꝛ (nec de alijs tacuam) me ip̄m
pa nūq̄ nulla nocte desidet/ quin tri-
nare cogita ē/ nec mecum vnet/ go inde
misereatur/ vellq̄ medꝛ/ go nō q̄ exeunt
de locis suis ¶ Item nec et sit alīq̄
receptacula dant animab̄ p̄t̄ mortē
in celo vel penā/ sed de pena vel requie
quete p̄a non exeunt/ go nec de recep-
taculis suis ¶ Item iob xiij q̄ descendit
ad inferos non ascendet. ergo a primi

in celo qui ascendit in celū in celi nō
descendet. go de suis receptaculis nō exi-
bunt ¶ q̄ Johannis q̄ dī nigri laneus dicit
q̄ anime sc̄or̄ p̄ssunt suis tumulis tri
uolidit esse p̄ntes/ et q̄ vōq̄ sequentur ip̄m
et q̄ nō certitudē intelligi/ q̄d alīs dicere
possunt/ vel dem̄ones toto orbe vagent
go dī de suis receptaculis alīi exeunt/ go sibi
alij mortui ¶ Item sequit mortui vel saltati
quā damnati nec homines apparuisse de-
sunt go alīi de suis receptaculis exeunt
¶ Ad p̄mam q̄d/ q̄ mōzles subd
cātē/ q̄nis loco nō certum debent/ tū loco
diffinit/ q̄ unde eis debit locus nō certus
tum q̄ sed diffinitum q̄ assignat/ cui eis aut
quo est recipiē/ subiunit/ et statim q̄ detinat
p̄ apd nos/ et q̄ nis sedi subeam/ omnes
locus sit eis indifferens/ statim tū et ope
nibq̄ corp̄ magis q̄ueniat/ locus unus q̄
alius/ et nō cui h̄ diuisos status omnia
receptacula vel loca q̄ueue assignat
¶ Ad i aug. Ro. loquit de loco cui sit ad
non diffinitio et detinēdo q̄ sit illo-
talis sue q̄ instructione inabilis ad loci
p̄ q̄ moneat ¶ Ad 2. de degen̄ p̄. si stricte
q̄nis non q̄ subeam magis q̄ueniat spē
uno loco q̄ cum alīs p̄d opponat nō debeat
vel quas detret in loco vel q̄ui exeret
cera ip̄m ¶ Ad 3. de pena et p̄mio p̄.
q̄uis p̄ se nichil recipiat a locis tum
de eis q̄ recognoscunt sequitas et ibi
vel talibq̄ locis vel locatis vel detinet
h̄ q̄ p̄ta loca q̄uit corp̄ volunt dari vel
dispiliat hic nō ne ¶ Ad 4am q̄d p̄
sic in corp̄ē q̄ uitas vel benitas q̄ua
sunt ad q̄ loca sua sit in anīalibq̄ motu
vel de nitum/ et ad sic cessante mysdnito
gramia statim finit dicendum. Lema
sumptum sic p̄ius malop̄ benigna tacitus
nisi cessato statim ad supplicio p̄
latum. i. nisi/ sed nō bonop̄ si non
sit mysdnitum alicuiq̄ culpe vel pene
debite/ statum sentit ad locum p̄ius
i. ad celum empyreum ¶ Ad 5 aug
p̄ nomie abdito p̄ receptaculop̄ cera celi
et nisi mitigi debit/ sed in tempus
cuius uirtutem et p̄ta distinguit/ dicit
nō sunt in suis receptaculis sine corde cet

an usq ad iudicium nulle sit anie in celo vel
in inferno
an aliqs de receptaculi exeant

¶ Ad 1m dicendum gl̃ificatione ℟ nō ē simile de resurgente cū dependet a resurgente mihi aliquis nisi sed animal non ¶ Sed maior ē dependentia mutua cū gl̃ia animal pro ea corpora accepta, sed nō omnes animę accipiā gl̃iā quā habet ē electis sed pro terminatione gl̃ię corpus ¶ Ad 2m dicendum ℟ sancta ista recepit ad gl̃iam totaq; quietē in anima et in corpore

¶ Ad hoc gl̃iam animę tūm ¶ Ad tertium dicendum ℟ exire de nisio vel de claustro dupl̃r pt intelligi vel in perpetuū sine reditu/sic milla ibi de putata p̃ sanam diffinitiā absoluta in exitu vel ad tempus cum reditu, sic dicit aliquis pot in exire dupl̃r/vel secundū legē q̃m iustitiæ, sic omnes exibunt in iudicio, nulla alia nisi sed dispensatione quę ppē aliquā causā fiat/sic possunt iuste exire quā deo placz ¶ Ad 4m dicendum ℟ sicut ppē ea in duobus li. alia sunt q̃ naturā alia sunt quę mirabiliter fiunt nostro. go nō vtuntur rebus vnicuiq; secundum naturam/sed secundum mirabilem hui ppē fi ¶ Ad 5m de pena vel premio ℟ ex hoc q̃ nūc exeunt ad tempus non simpliciter corpora gl̃ia vel pena non mutuntur, anima simul se statim recipit ad eum locum ¶ Ad 6m ad 1um ℟ loquimur de scripturis simp̃r non ad tempus vel secundum ue, item sed dispensationem gratiæ ꝛc

Ad secundum articulum

Sit predictum sanctorum sinus abrahe vel limbus patrum, dicendum est/nō sit in nisio, quia dicit augustinus ℟ non dum illuc intrauerat aliquis in regnum possisse scriptura/sed sinus abrahe semper accipit in bono/go sinus abrahe nō ē pars nisii ¶ Item oranus animas demoni in sinum abrahe/nō autē oranus eas deduci in nisium/go sinus abrahe non ē pars nisii ¶ Item in nisio nulla ē redemptio, sed illi qui erat in sinu abrahe libera simul/go ꝛc ¶ Item angeli portauit animam lazari in sinum abrahe huic xpo angeli nō malum descendit in nisium/sic nec demones descendit in celum go sinus abrahe nō ē pars nisii ¶ Item aug̃ super illam xpi quod illam recessum inter lazarum vere apud nisios esse dammus nō video, go sinus abrahe nō ē in nisio ¶ Item huic xpo in sinum abrahe go

an sinus abrahe sit pars nisii

sinus abrahe ē receptaculum bonorum animarum quorum est regnum celorum. go non ē pars nisii,

¶ Ad 1m dicendum ℟ sicut gl̃ia est super iob ubi q̃ statuta est domui dei omni vineti/nisi nimis erat dom q̃ dum ante ꝛ aduentum, go erat domus abrahe/et antiquorum patrum ¶ Ad 2m dicendum ℟ quod pluries descendam aut tactus ad filii nicetur lugentis/nisi nimis/sed q̃ stat ℟ scripturam si sanabit ad sinum abrahe/go ille erat in nisio

¶ Item iob pones in pruina animam meam de cetero descendunt ossa vlca. go enim sanati descendunt in sinum abrahe/ille erat in nisio ¶ Ad 1m dicendum ℟ quod descendit nisi ad limbum patrum sine sinu abrahe go ille erat in nisio ¶ Ad 2m dicendum ℟ quod idem est locus patrum et pueri/et pena dr̃ pendet culpe/sed pro eadem culpa si originali detruderetur in nisio/go debent detrudi in eadem parte nisii ¶ Ad 3m dicendum ℟ sed anime infantium a pena q̃ minori/sed in alia multo citra hebetudine sed pueri/go vna est pena vtriusq;/go et vnus locus penalis ¶ Item si non est locus 3us/go pueris in exemplaribus remanet locus vacuus vel nichil ē vacuū in omnibus. go 3us ē locus ¶ Ad 4m dicendum ℟ non ē 3us locus saluandorum et damnatorum/go nec primi et pueri ¶ Item in locum primum quod non descendit sed in locum primum. go non ē idem ¶ Ad ea quę obiiciebantur ℟ quod reges annuales quę morte in fide iuste nō datur sabraham nec primum exemplar fidei finit/omnia primus se abiungendo separauit/et fidei significatum distinctum accepit/et id locus regnici q̃ per fidem datur sinus abrahe distat sicut a locus et etiā alia regnes annales fideliū ante aduentum/et quę/datum est id alius locus ubi mittit sinus abrahe. sed eius q̃ ante aduentum dicebatur. s. sicut ps in nisium/in eodem nō loco sed habebat iam regnum in spe/et id locus ille dicitur sinus abrahe, dicebant alii in nisio limbus inferni appellatur ¶ Ad 5m dicendum ℟ quod nisium et sinus abrahe nominant eundem locum sed sublimem, sed nisium nominat ipsum quia ad defectum videntis q̃ ubi cadit unde scripturę accipitur in malo sinus vel patrum sed ius regnum et tempora erant quam habuerunt viri ff accipitur

an id sit locus receptaculi patrū et puerorum

xlvo

ni bons ¶ Ad id de ône ꝓ alius locus
dr̃, mit sinus abrahe, alius aũ ad nctm
xp̃i nt dr̃m est ¶ Ad id de redemptõe ꝓ
gli dicit ep̃ m̃ nr̃cus nulla ē redemptõ
nec legitur de nr̃ori s. damnatoꝝ nec
de sctoꝝ qui erat loc̃ saluandoꝝ ¶ Ad id
de angelis ꝓ non ē simile de ecclo cr̃ino
quia in celo nulli sunt damnati vnde
demones nõ ibi asteudunt illuc sed ad
uctum ꝑ̃ in aliqua parte nr̃i erant
aliqui saluadi et io angeli illuc aliquãdo
descendebant deducetes animas sctoꝝ vel
sitantes ¶ Ad id augꝰ de lazaro ꝓ aliq
dicit̃ de nr̃o stricte ꝑlato damnatoꝝ
non gle ¶ Ad id ꝙ dicit ꝙ ista loc̃
sctõ statum ꝑtẽ ad nentium xp̃i nõ ad
¶ Ad ꝙm quõ ꝓ dicit̃ locoꝝ ꝑtẽ mor-
teni assignatur sctm̃ dr̃m strictum cõ-
existentibꝰ in statu penali assignatur loc̃
penalis sc̃z existentibꝰ in statu delectabili.
loc̃us delectabilis statutis aũt penalis ꝙ
implꝰ diuisi pẽ vel sctm̃ dr̃m pelle
in gle sic differt statũs eorum ꝙ plusq̃
pena damnati sc̃z et oni pena damnm vel ꝙ
dr̃m pene ni differentia gradu cuiꝰ
gnis sic differt statue corꝑ ꝙ pmeba
pena damnati sc̃z vel ethiabel tpali
ꝑma differentia ꝙ statuit loc̃i diuisa
sublim sa nõ nõ h̃ sublim sed h̃ gdum
Unde quia patres et ꝑm pmicebant
eadẽ pena sctõ spem sed in gradu dif
fert sc̃z pred eum spe liberius, pmi
id sine spe sc̃z ideꝰ erat loc̃us utriusq̃
h̃ spem sctõ sed pmili erant in parte i loco
pred in sideri ¶ Ad id de saluandis
et damnandis ꝓ ꝑmus post ẽ aductu
non sit id̃ loc̃us quia saluandi non
sitiunt cum damnandis nec in pena
gehenne nec in cacitia visionis tñ
aductum sunt sc̃z patru et ꝑnoꝝ qui
tales sc̃z in eadẽ pena cecitia visionis
¶ Ad id de descensu ꝓ ꝓ ꝙ descendit
ad locum illũ in quo fuit pm̃ sctõ nõ
ad illam ptẽ loci in qua sunt sc̃z flore

Hoc tertium catechizat

sit ꝑ creditum sctõ ꝙ nõ sit nr̃si
unũ receptaculũ penale quia pena sensꝰ
tales sc̃z go locus ꝑtẽ unde locus ꝑtẽ
dr̃ unus est locus ꝑtẽ unde et ꝑmedi

¶ Item locus pene sensꝰ exopposito loc̃
gle sctõ unũ oponit̃ cum go nõ
sit nisi unus locus gle nõ est nisi unꝰ
locus pene ¶ Amplius nr̃ dicit sunt tria ¶
et nõ plus, quia ꝑtes sensꝰ pena et loc̃
pene non ē nisi triplex sc̃z pmi secũdi
bigunale go nõ ē nisi triplex locus pu-
nitiuus ¶ Item omne penale vel ē ethia
pena seruus et damnati vel ethia damn
ti nõ sctõ vel tpalis vtriusq̃ go nõ sunt
nisi loca penalia tria ¶ Amplius videt̃
ꝙ sint plura quia aer caliginosꝰ ē plus ꝓ tria ¶
locus penalis de numꝰ go plura sunt
loca penalia ¶ Item cui dicit decretũ
ostiale et venale sunt delendum aliꝰ
locus penalis ꝑter nr̃m̃ infernum et
purgatoriũ et limbum go plura sunt
loca penalia ¶ Amplius videtur ꝙ sit
m̃ mirabilia quia duplex ē sensꝰ ꝙ debent ꝓ mirabilia ¶
dicit̃ de duplici sensu gratiꝰ precedũ
go et locorum penalium ¶ Item ꝙd
nõ sensꝰ penale, aliud quod ꝑmittit̃ in
quibꝰ peccauit go cum sint
insecutata ni ꝙ insecutata sit loc̃us
receptaculoꝝ ¶ Amplius videt̃ ꝙ dñ-
ca sunt receptacula sctoꝝ ꝙ ꝓ h̃ dr̃
dr̃ in domo pred mi mansiones
multe sunt ꝓ go multa receptacula
¶ Item sanati cum xpo resurgentes
nõ ꝙ ascensum xp̃i non fuisset
in celo sed ali go diuisa sunt recep
tacula sctoꝝ ¶ Ad id ꝓ ad primum quod
loca animaꝝ distinguunt̃ h̃ statum
earum sensibile alte ergo diuisa ē spiri
tualis in quo ꝙiunt et id unum mundi
locum tm̃ h̃nt sale recipiendi in quo
differunt et id dicta loca recipiendi
sunt, a sunt cum finale ꝑmissum nõ
quia impedimẽt ab illo si sunt a go bo m̃
sit ē celum sanctum aliud go zone ac-
tiales talis ē sic ē nr̃s damnatoꝝ
a originalis sic ē limbus ꝓdictoꝝ ita nõ
sunt finale ꝑmissum go impedimẽtũ ē
ꝓpe defectum p ē ¶ Sic est purgatoriis sanct
ꝓpe defectum nr̃i sic est limbus patrum
quia nõ tam pred quã pmili ꝓpe defectum
nec tenebant licet diuersa modo id
est locus ergo secũm sibam sed diuersis
secũm gradum quia pmo ē pars inferi

quot sint receptacula penalia

Quot receptacula sctoꝝ

prim̃ dō sñor ℂ Ad 1.d de vno loco pcedēt
ꝑ q̃ nis pena ꝑ fruat culpe non tñ locus
loco q̃nia locus non conferr ad culpā, sed
ault ad penam ℂ Ad 2.d de loco q̃d ꝑ tñ
vni vnī opponit ꝑfra et completa oppone
et sit infinit̃ dampnator opponit̃ telo q̄
oppone incompleta et sed hmōi post̃ pl̄a
oppoñi cās sit completa oppone in̄ actus
extremo talem extremo vel opponit ℂ Ad
incopleta sed colores medij apponūtur
extremis ℂ Ad 3.d de replēti pcto ꝑ q̃ nis
nō sit nisi triplex medo penalis ꝑ scām
tñ omis subsumdit̃ s. liuida q̄ primi
p originali ꝑ q̃ nia dup̃r vel cetera pena
debita ꝑ vel pena tpalī debita nāle
ℂ Ad 4.to de replēti pcto ꝑ pena dupli
subsumdit̃ in eam q̃ debet̃ur p̃ et q̃ nie
nature ℂ Ad 5.d de actu ꝑ latus dassi-
gnatus demembꝫ ꝑ officiū magis q̃m
ꝑ supplicia ℂ Ad 6.d de eo q̃m decedit
cum originali et veniali ꝑ vel pō est
in pa. lis vel dō q̄ assignabitur ei locus
secūm nam pendulus. s. originalis peccati
ita tñ q̄ in loco illo p actus primitus
pena sensibili ꝑ venīale ℂ Ad 8.d de gēsibꝫ
pctis ꝑ nō secūm gradꝫ pctoꝝ distinguit
receptacula ses secūm status peccatorum
ℂ Ad 9.m ꝑ ꝑ sit nō ꝑ statum
animaꝝ sed ꝑ misericordiam vindicem vñ
q̃ tangunt ꝑ actus non ꝑ ℂ Ad 10
xviij ꝑ ille rationes nō sunt diuisu
receptacula locoꝝ secūm secūm ses diuisos
gradibus penaꝝ ℂ Ad 11.m de sanctis cum
q̄ resurgentibꝫ ꝑ locus iste debeatur
eis nō ꝑ ses p actus. s. ꝑ primū nec dim
sed ad tradendum tpe is non q̄stimit spale
statum animaꝝ nec dmōitate receptaculoꝝ

Circa secundū principale

q̄rūt tria ℂ Primo quoꝝ suffragia
ꝑsunt defunctis ℂ Secundo q̄re suffragia ꝑsunt
his ℂ Tertio q̄m ꝑsunt

Quoniam articulum sic

procedit̃ Videt̃ q̄ suffragia viuoꝝ
non ꝑsunt defunctis q̃nia. vi. corp̃e
dicit gra q̄ quis nos manifestauit
oz ante tribunal xpi ꝑsentari vt reportet

ꝑpria q̄ gessit sive bonum sive malum,
sicut̃ dō ait q̄d sit alius pro fide duce
posse ibi alia ℂ Item gal. vi q̃ sciamit
hō hic et mittet, dō nō dō ꝑsumit aba'o
semitta ℂ Item apo. pri. opa illorum
sequunt illos. dō non ꝑsumit eis aliena
ℂ Item mala vnius hō ꝑsumit obesse
defunctis dō assimili nec bona prodesse
ℂ Item dicit dūctus. q̄ ad deus premit
ad bona, dō q̄m decessit tunc sic non
punire non possit cū q̄ ademto premio
ℂ Item jō h̄ m pena scaldo sumq̄ sine
ced nihil sine q̄ sibi nec posse iuuari
cū autem tribunal xpi ueniūt nec ibi
nec daniel nec noe posse regere quia
q̄ sed vnusq̄q̄ honus sua portabit dō
suffragia non ꝑsunt defunctis ℂ Item
cetes ix. mortem nō sunt parte m hoc
seculo nec m opere q̄ sub sole legit̃
dō nō possunt iuuari suffragijs que
fiunt in hoc sto ℂ q̄. u. math. u. sca
et salubre ē cogitare et dō post̃ suffr̃a
gijs vinoꝝ iuuari defunctis ℂ Item
amicū nō ē negandum spē defuncto
pietas suoꝝ vindictam posse reuelare dō
ē ℂ Amplius videtur q̄ suffragia
sanctoꝝ et malos nō ꝑsunt defunctis, q̄
hō ꝑ dr q̄ petrus deus non audit
dō corp̃ suffragiū nisi ꝑ ꝑ esse alicui
ℂ Item ꝑf cū is q̄m displicet admit-
tendum mittit, sic ait q̄ ad dcōra
p̃ notat, dō suffragiū petri ꝑ plus nocet
apud deum q̄ prosit ℂ Item opus
mortui nichil valet sed amici suffra-
gium ꝑ petri opus mortuum est, dō ē
ℂ Item opus vnius q̄ multo magis
dr ꝑ esse facti q̄m alii. dr opus
boni q̄ facit petr̃ nichil ꝑ est ei
ad vitam sempiternam, dō multo m̃ alii
ℂ q̄ multi ꝑ stive dcalid an sit in
caritate nec nō, dō si sola suffragia
expectentur in caritate ꝑsunt pricipit̃
quoꝝ suffragia ꝑ esse ꝑ ꝑsunt. et ita re-
trahentur homines a suffragijs pro-
curandis ℂ Item nō m̃ valet missa
mali sacerdotis q̄m boni, dō nō m̃ ꝑ est
defunctis ℂ Ad primam q̄stionem

an suffragia viuoꝝ ꝑsint defunctis

in suffragia sint ad ꝑ mala ꝑsint &
sunt

xlv

y apg. i. corp. pñ. loqnt. scire misteri
ad similitudinē corpis humani (n core
uō humano) nī p vnū mēbr̄ indigeret
alt̄ius suppleť. go cum gr̄a sit potentior q̄
natura (gr̄acia n core mistico) p ex vno
uō vnū mēbr̄ (pē supplē indigentiā alterius
hinc ē q̄ suffragia mēbr̄oz eccē possunt
p̄desse grievibus indigentib⁹ (qm̄a uō per
morte gr̄evia enisi corpis esse uō desi-
nunt) possunt p̄desse et deffunctis ¶ Ad
2. ap̄l. p̄ p̄ria corpis dr̄ (qnq̄ qnis
in core mort̄ fuit) sine mito absoluto (sine
mito q̄ dr̄. Dic q̄ qnq̄ decessit i tali te
nuit p suffragia eccē unnari si fiant p.o
(vel p̄ alicuiq̄ dr̄ impleť) vel p̄ eq̄ fac
p̄ē vel nīp̄tatue q̄ fiunt alt̄is p ip̄s
¶ Ad 3. dic vl p̄ aligna semitare q̄nq̄
impleť dicit. (s. q̄q̄ mētum vel mito ab
soluto (vel mito q̄dnali ¶ Ad 3. ap̄
p̄mū p̄ op̄ aliquiq̄ dicit impleť
(vel directe p mitum absolutum. (vel in
directe p mitum q̄dnale ¶ Ad 3. dnal
p̄ uō dr̄ simile q̄nia vnū ē vnculum
mēbr̄oz q̄o q̄ tollit bona (q̄ tollit) dr̄
nullū ē tale vnculū corp. q̄o possit
contrarie mala (deus eccē ē p̄mor ad mise-
rand⁹ q̄m̄ ad q̄ dampnand⁹ ¶ Ad 3. de
p̄cione p̄ (homo p̄mit impleť vel
mito ab eo m se vel mito q̄dnato in
alt̄o ¶ Ad 3. dī p̄ laqnt p̄ tpe vlti
mū (q̄libz non alio ¶ Ad 3. eccē
p̄ uō dr̄ item m ope caritē. q̄nia uō
possunt ip̄i cooperari (fiat tm̄ m ope caritē
i. m fructu op̄is. sit dnor̄ sororum
vnus gr̄at m lucro alt̄ius (q̄nis uō
m labore ¶ Ad 4am q̄m p̄ suffragia lab aqe
possunt si impliceť (vel ut actoris) et sic
uō p̄sunt. misi forte exq̄ris (et p actū
in q̄ p̄ p̄ eias mali homis (boni pauper
exercitati) orant p defunctis (vel ut misti
(et hoc impliceť (vel q̄nia facit ea ut
missa publicus dei vel eccē (sic sacdos
q̄ celebrat missam (vel exequias uōr
tuor) et talia semp p̄ossunt (q̄nia ma-
licia mist uō nocet op̄i sed intendit
bonū actoris (vel ut missa) p̄natis. s. p̄na
te p̄ (aut go de mandato p̄ existentis

in caritate. sine defuncti. sine altāris) et
talia p̄sunt (aut uō eccēsis) et talia non
p̄sunt ¶ Ad 3. 10 ix. p̄ q̄nis p̄decess
in p̄ p̄ia uō audiantur (cū m p̄ altāris
vel p̄alis digne audiuntur ¶ Ad 3. ggf
p̄ nitentiis p̄cibus ad vnū computata non
p̄dest. sed computata ad actorem p̄incipalē
¶ Ad 3. de op̄e mortuus p̄ q̄nis sit mor-
tuum q̄nq̄ ad ministrum non tamē q̄nq̄ ad
actorem ¶ Ad 3. ō uō p̄dest faciēti ut p̄
opus q̄ q̄nq̄ facit si actor magis p̄dest
p̄dest ei q̄m alii ¶ Ad 3. q̄ q̄nis facit ut
minister magis p̄dest alii q̄ ei alii ut pat
in domō dante elemosynam p̄ ulnas
serem ut

Ad scdm articulum sic

sic p̄ceditur. Dicit ggf q̄ anime de
fūctor̄ in or̄ nodis solumtim (s. aut
ablūbiis sacdotum) (aut p̄cib⁹ sororū
ei⁹ clis or̄p̄ (aut iemnio cōgregator̄ p̄ q̄
anḡ uō potuit fieri iemnū) go uō (s. mis-
sa ta ... suffragiū tem cach ē oblatio in
missa p̄cio omnis q̄nc in missa p̄ defunctis
go tm̄ p̄dest defuncto (go sacrificium mysteriū
est offm̄ p̄ defunctis ¶ Item uō solum
ablūbiis sacdotum (ima ablūbiis q̄ fiunt
p̄ sacdotib⁹ inungat go plumbi nocui
inungi ¶ Item. i. corp xpo si mortui non
resurgunt q̄ faciunt q̄ni p̄ mortuis baptiz
antur go baptismus suscepta p̄ mortuis
p̄dest eis ¶ Item sancti bonū op̄is ē iemnio
ista pegnatio et hmḡ. go similiū p̄dest de
functis ¶ Item indulgētie eccē valent
alii non tm̄ suscipientib⁹ tem p̄sunt vivis sed
etiam penitib⁹ defunctor̄ go ysp eis ¶ Ite
elā p̄dest ei cui fit q̄ sepelire nequit
elā. go m⁹ q̄ ysit defunctis. go p̄ompa
exequiarum p̄dest eis ¶ Amplius inde tur
q̄ uō p̄sunt nisi existentibus in pḡatorio q̄
Dicit hic anḡ q̄ non p̄sunt valde malis
go nec valde bonis (sed mediocr̄ bonis et
mediocr̄ malis. sed tales sunt soli q̄ sunt
in purgatorio. go solum p̄sunt eis ¶ Ite
anḡ dicit hic q̄ ad hoc p̄sunt ut tollerabiliōr
sit dampnatio (vel ut sit plena remissio
go p̄sunt etiam dampnatis ¶ Ite p collect
dicit ggf (ut sic sanctis tuis p̄sumit ad-
gliam ita nobis p̄stant ad med clam exp
p̄sunt etiam beatis ¶ Item dam̄ etiam

quot sed illud suffragia que p̄sunt in p̄or
an p̄sit gentib⁹ in p̄gatorio solū

scrutinio dt q̄ ꝑ ad modum q̄ vult mitte
aliū. ꝑmo hꝫ ptiçiat vnitatē. sic q̄ labo
rat ꝑ desse ꝑmio. ꝑmū s' ꝑ dest go ꝑsuf
ciam facietibꝫ vim. ¶ Tertiꝫ pena purga
torij finita d' go si' suffragia ꝑsumte eis
totalit' pt tolli' suffragijs go pars potiet re
manē in ultimū q̄ hīt ē in po le go suf
fragia nō ꝑsumt exeuntib⁹ in purgatoriū
¶ Rē ad ꝑmam q̄m in q̄ suffragia ꝑsumt
defunctis sēd absolui nō pene nō ꝑmittū mite
eternale sēd absolui ne a pena quibꝫ modis
post mortē ꝑ viam gre vel ꝑ viam mysterij
ꝑ viam gratie dup' vel ꝑ ministeriū
publicum. que ē in ipis capitis. s. ꝑ ablūm
sacramēti altaris vel ꝑ missam. q̄ ymā
nam membrorū. s. ꝑ oronem seu ꝑ ma nec
mysterij dup' q̄ma vel ꝑ mas redemptoris
pene. s. ꝑ clauum lancee q̄ vel ꝑ mas
solius pene. s. ꝑ irremissor afflictor. sīc ē
destruxit mꝰ mo' grales suffragior
ad quos omes alij reducūt. ¶ Hoc aut suf
fragiorū collatio fit ex caritate vel in
plus ꝑficiant vel tute caritatis vel in
melius aiē ē opus caritatis q̄ dirigit
in deum. q̄ q̄ in homiez. tute q̄ deo
ꝑmi' mali in deum dirigit' id melioꝝ suf
fragior duo ultimi. tm. si ꝑ actus in q̄' ecclā impe
trat oronem seu q̄ma vel melius ē op q̄
caritatis q̄d. s. totius eccle q̄m ymate seu q̄d
sic melius ē suffragiū sacramēti altaris
q̄m oronis seu q̄ma etiā bonū humanū
q̄d tanto melius sic melior ē ecclā
remissa. ¶ Ad. 8 aug. Rē pt mittit vltimū
membrum tanq̄ mag efficaciꝰ. ¶ Ad. 8 de
missa. Rē q̄ ad vtutem sacramēti equalit
vz defuncto q̄ q̄ missa. Dz q̄' ad vtutē
oronis plus valet missa ꝑ defunctis q̄
tamē detrimentū pt recompē sare maior
deuocō celebrantis vel sancti q̄s pro quo
celebratur patrimiū. ¶ Ad. 8 de debitibus
Rē. nomē clare q̄ndē q̄ bona etiā debit
esse panem vel nomē oblatis sacerdotis
nitet q̄ritur. et oblatō q̄m ipē facit set q̄ne
fit ei. ¶ Ad. 8 de baptismo priorum. Rē
baptismo q̄ nō ꝑs dest nisi sit sacrificij. cuius
ei effectus tota q̄ sit in susceptō. non
in effectu. 1. nō q̄ dt ap. q̄. cū p̄ p̄ri
mitte dny. vel de baptismo suscepto ꝑ

mortuis oribꝫ. 1. ꝑ ne pene ꝑ purgandis
et sic q̄ludit sed iuuare vel de bapt
susceptō ꝑ mortuis homiē saluādis et sic
q̄ludit sēm corinthioꝝ op̄m q̄ credebant esse homiez ꝑ eo baptizari
Ad. 9 de indulgentijs. Rē indulgētie alii
dant sup' sine ampliacōne ad defunctos
et tenet ꝑ ꝑsunt eis. alii cū ampliacōne
nīa ad defunctos et tenet sēm formam
indulgētie ꝑsunt. nō tm Rē ꝑ modū indul
gētie exercētē sed suffragij. seu emig de
bitoris. ecclīe. Rē. ex caritate debite mereti
q̄ dialis q̄s dnus exercitū debita mereret
si post mortem eis fierēt indulgentie
q̄ ꝑdessent nec tm nī mediate. Dz modo te
nēt suffragio. nec eccla ipse eos absoluit
sed ꝑ eis soluit ut dcm sunt sup' e. q'
loq'. in fi. ¶ Ad. 9 de sepultis. Rē nō
ꝑdest defuncto nisi ꝑ actus in q̄tum
homī aspicientes sepulturā exercitat
ad ozandū ꝑ defunctō. nec oz q̄ omnis
ecclā prosit ei cui fit q̄ma ꝑ Rē ignorāti
et q̄ dicti impedimentū ponit hic ecclā po
nio q̄ defuncto. q̄ cum caō sit ꝑ hoc
nāliē homo hīt curā carnis nō tm dū
vivit sed etiam post mortē. s. q̄ sed
futuraq̄ sit post mortē. ¶ Ad 10 q̄ pena
Rē pena purgatorij est in ꝓplenitū
satisfactionis. unde sic ꝑ homo satisfe
ꝑ alio vigente. q̄m per se nō valet
ita ꝑ defuncto. ¶ Ad Rē ad q̄ sing
satisfit ꝑ petur in mortuo ꝑ dus a parte
mortui. ex parte ꝑsone cui ē indulgē
et ro nō ꝑsunt bis. s. altri. sed mitti
q̄ donāle. et ro non ꝑdest. dampnato
veteriq̄ vel ē in hīs q̄m sunt in pga
torio. ro ꝑdest illis. ¶ Ad 11 de dampna
tione. Rē dampnato ataq̄ q̄ntū ꝑtinet
pena sine purgatorio sine ministrali. nō
ꝑt q̄ sola ministrali pena. ¶ Ad. 9 hꝫ
Rē. dnus ꝑ sūt sanctis ad gliam non
intuitu. sed hominū. ad laudem
q̄ tm ipi non ꝑsunt sed nos. ¶ Ad. 9
de violētijs. Rē. suffragiū q̄ fit ꝑ alio
dny. ꝑt cōsidāri. vel q̄ ad aliud
caritatis et sic ē meritoriū vite eterne
ipi sancti. vel q̄ ad gemitū ap̄s
in quantum ē remissionis pene meritoriū
ꝑ quā dam q̄ meritorium existit

xlv

tegnitetis sit non qnia qnod sufficit vni
peto expiando nō sufficit pluribꝫ qr detina
te sunt petorꝫ et penaꝫ hūsmōi ¶ Cōtra id
dep̄gatorio ꝑ non ē mḡens qp̄ paligata
suffragia possit defuncta totaliter liberā
la pena illa debita delictum mortuum non
relinquet · qnia pena vnicuiq; satisfacit
pro defunctis (valent eni suffragia qr
duobꝫ exopere operante · 1° multo actōis et
exopere opato · 1° fructu operis ꝑ multa
qualitē q̄ sequunt̄ meritis statū deboīb
qui p̄cepit p anīa sua fieri sed sēdm
non loquendo opa fiant · qnia p vnū
valet qr multo absoluto · sēdm qr multo
cōdemnato ꝛc

Decimum articulū

Sic p̄cluditur sōr qp̄ suffragia
spalia p̄cedentia tra/eccle p̄sunt alijs
cuiusq; unita/equa finite spūale magis
est gitabile qm̄ corporale qz finit corpe
lia, p vnū actessū eccie p̄dest alijs sic
q̄ modernitibꝫ go multo magis finiten
spūale · suffragiū vō qdam finite spūale
go ꝛc ¶ Item nō dt sc̄h augg · ullus p̄sit
suffragiū q nō p̄decessit vt ꝑ nō fiat mita
meritū · go illis qui meruit eccle eccle
pro sunt ¶ Item nō finit tot suffragia
pro pauperibꝫ sic p̄nitentibꝫ · si go nō eccle
eis p̄sunt · sed magis illis p̄ quibus
finit · dicitor est eccia in spūalibꝫ q̄dam
pauperi qm̄ finitum · go fit pauper ·
dicitandus sit vo ¶ Item suffragia
gitata est p̄ caritatem · caritas vō p̄ nō accipit
go equaliter gitat sōr ꝛ suffragia solut
debitum pene/sed soluto debiti vnīq; nō
p̄dest alijs/go nec suffragiū frūi p vno
p̄dest alijs ¶ Item cum vtilis finita magis
pt sēdm ꝓportiōem qp̄ in remota/ qp̄ in
quiēte ē opi ille qui ē opis ꝛc alicuius mo
qui non est/go opi id magis p̄dt
in ipm̄ · sed ie p̄mo fit opus ꝛc ē seu finis
opis alij non/go magis p̄dest illi ꝛc
si suffragia tra p alicuius nō magis p̄sunt
eis p̄mo finitq̄m alijs frustra go sic
fructia in tra spalia finit ¶ Ite suffra
gia tra pro vnīs magis p̄sunt illis pro
quibꝫ finit qm̄ alijs go similiter facta
p̄dfinitis ¶ Amplius videtur qp̄ suffragia
tra p̄ multis/trinis et equalit̄ p̄sunt
singulis/qnia si licito legitur trinis p̄ce
p̄ multis audientibꝫ qm̄ vni soli stille
getur/go simile suffragiū · spūale trinis
p̄ce singulis qm̄ tantum vni soli si p̄cesso
fiet ¶ Item sō qp̄ orationes p̄ defunctis aliabꝫ
p̄ vel missa legitur crescit/trinis p̄dest trinis
ac si p̄ quinis caneretur/go eque p̄dest multis
sicut vni soli p̄cest ¶ Item bulla gie p̄ vnū
quinquagena nōn minuit singulis/go nec bō
gie ¶ Ite sēdm vsum ecclie licet p vno fiat
missa trinis p̄ multis alijs oīonēs addunt
hīt d nō fierent si p alios adhiberent emo
lumenta minuerent/go nō minuit ¶ Suffra
gium hīt vtutem finitam/totus aut finita
p diuisionem minuit/go vtus suffragii cuilz
equaliter non gratificatur ¶ Item si equaliter
gratificatur suffragium pluribus/sed melius
est si p̄ plurib; semp̄ quinq; p vno spāli
bꝫ aut est q̄ gratius me ecclie generalis
¶ Ite tra p̄ma gōm̄ sōr p̄ fuit opinio
fuit enī ꝑpetuū/qp̄ suffragia p vno spā
tra/p̄sunt alijs equalia mutuo ad libitū
seu voluntate/qz nō equaliter ad honorē
sic tandela in media accessa p̄ minute/ecclie
fieret ad sotoꝛa mense voluntate qz magis
ad minus honorē ¶ Alij nō dnt/qp̄ gita
suffragiorꝫ/fit sēdm intentionē facientiū
Unde magis p̄sunt eis p quibꝫ spāliter
fiunt/ ¶ Concedatur vō vtrūq; opinionū
dici pōt/qp̄ suffragia gitata p̄dest/vel
roborando vtutem substinendo/vel minuendo
gratuitate ponderis/sicut alleniat hanis
honerato/aut potu vini letificato/aut
alleniatione onerīs ¶ Ymo nō p̄dest qnāq;
p medium gratuitationis/in qp̄m̄ gratificant
de bonis que finit p vinos/ymmo illa p̄sit
et vinis et defunctis corpi sotiis/qz ꝛ p̄
p̄ tres ego sum cum tribꝰ/nō te tē
et fiet utilitas gratuitata/sēdm vtutem
tractatus Unde maior ē in finitis maioꝛ
tractatus/alto modo p̄mus satisfactionis
vel solemnis pene debite/et sic utilitas
gratuitata/sēdm intentionē solutis/ne qnia
adest p quibꝫ finit suffragia/spāliter gratat
sit go illi/qui sunt equalis nulli/equaliter
gratificant debemus operibꝫ/ecclie finit p vinctes
fit eccie/sed nō eccie/p ea libant/ ¶ Similiter
in tra ¶ Innuatio clinebro in medium/uti
litas gratuitata/vel p vinum sub
trinis/cenis/quia vnus medium tussi mittit

an suffragia p vno facta/eccie p̄sit alijs q

an suffragia facta p multis/multis p̄sit sin

alnitrum ad aliud/et hoc p̄ est equalit̄
rebus omnib⁹ eq̄re dispositis/vel magis
fructibus ḡ ipsum melior/q̄ma fit p̄ mag⁹
ue sanat sit p̄ mag⁹ subportatorem/q̄ma
omne pondus supportat homo altius
et hoc nō p̄ē omnib⁹ equalit̄/q̄ma fit
p̄ modum voluntatis ℂ Ad 1d de hac
spiali ℟ nō ē simile q̄ma limen
cōrle se diffundit et gratiat p̄ ne pietate
sed spiale p̄ meritum ℂ Ad 2d ad aug⁹
℟ nutum q̄uo p̄sunt suffragia defunct⁹
nō ē nūtrim absolutū ℟ q̄ spiale et
ideo equali existe nūto sed nō equalit̄
extat q̄ nō non equalit̄ p̄sunt extant ad
q̄ nī eo magis p̄ quo plura sp̄aliter
sunt q̄m nī eo p̄ quo pauciora sunt
ℂ Ad 3d de divino pauperis ℟ liz
q̄uo ad hoc pauper sunt debitores q̄ omne
tri simplicit̄ nī inutilis alijs sunt melior
q̄ma ipsos ē regni rebus ℂ Ad 4d de acti
tate ℟ caritas q̄nis nō habit p̄zo accept⁹
hit tamē gratiā dimissos et ordine unde
non equalit̄ omnib⁹ subvenit vel nō
q̄ caritas diffundit suffragia p̄ modum
causae nūtis sed meritū secundū p̄ modum
causae p̄tinentiae ℚ Quia ad 1m obiit sup̄ius
opinionē ponit/ponit ℟ unde sit ad abā/
ad p̄mi dō/q̄ma nō ē simile debito
corporali et spiali/q̄ma poena cōrlis
non ē tanto cōtribilis/sic spialis/nō
eni pōt simul p̄fecte aplius q̄ possideri
ℂ Ad 2d de tenuitate gratiae ℟ hic solū hꝫ
m̄ virtute cōrli/q̄ne operatur secūm localem
distantiam/nō in spiali eq̄ne nāq; intellect⁹
nitlleus remota sicut p̄nigma et affectus
diligit ℂ Ad 3d de visu dicēdū ℟ q̄ nūs
spialia nō plus p̄sunt hīs q̄ nūlli fruit
cū equali fruit/q̄ma affectus nō magis
manet ad spalia q̄ ad commūnia/q̄ne cum
dum magis nō magis negligit q̄ spiale
ℂ Ad 4d de mūs ℟ non ē simile q̄
vini p̄ q̄m nō fruit post p̄ se satisfacit
℟ de defuncti nō ℂ Ad 5am q̄ omni ℟ ℟
opinionē p̄positū equalit̄ p̄sunt singulis/ac
si p̄ singulis p̄ se fierent ℚ Quia alios non
equalit̄ ℚ Sed magis p̄ dicit cuilz missa
una seō p̄ eo spaliter fieret q̄m p̄sit multe
q̄m p̄ eo q̄ fit/sic alias eni q̄ngit seō
aliōs q̄ tanta esset virtus unius misse q̄nta
centum/missarū Ne q̄ credendo

opinionē dicti p̄fc/q̄ hoc est effectus sic
frugro⁹/sic q̄ fructus existens in pena seō
labore impleō pōt actualit̄ sc̄a conferta de
virtus sc̄a omnimode possibis/p̄ mus effect⁹
suffragio⁹ ē p̄ modum acceptionis seō
q̄ gratulationē/aut q̄ solūnis/q̄uo genset
mortui de vno⁹ suffragijs/in q̄ multū
q̄ ipa suffragia p̄sunt tam vivis q̄m
defunctis/vel eis/seō corp⁹ m̄ p̄paratio
sotus/et q̄uo ad hoc equalit̄ p̄sunt q̄m ad se
de illo⁹ singulis ex dispositis in equali
caritate constitutis/ac si p̄ q̄libet fieret
sigillatim/q̄ma alius gauderet de illis p̄
quos fraus tanq̄ p̄ se fuis donec q̄ritat
caritatis fruc nūlo motu in die mei
Vegnalitis/salvus effectus est p̄ modum
satisfactionis/sit nō equalit̄ ℂ Ad 1d de lec
tione ℟ nō ē simile q̄ma vitas tui q̄
lectio signū est equalit̄ p̄sit est omnib⁹
q̄ma q̄nis ℟ poena p̄ q̄ma soluenda sit
suffragium p̄pa est singulor⁹ ℂ Ad 2d
ad 1m ℟ nitegritur/d quo adeffectū
acceptationis seō consolōis nō satis
factionis aut libationis ℂ Ad 3d de debi
gled ℟ non ē simile q̄ma gled respic
vnū homi omnib⁹ q̄ et p̄sis/sed suf
fragia gre ereatum pene in singulis
de nūsum ℂ Ad 4d de visu dicēdū ℟ p̄
addition aliaq̄ eōmū vtilitas p̄sit lis
nituti nō minuit/nō tn equalit̄
p̄est q̄ma illis sic illi p̄ quos missa
peculiarit̄ dr/si q̄nis nō velit suffra
opinionē p̄positi p̄ tendē ad p̄mi obiō
q̄ q̄nis vtus suffragij fructa sit/tñ
equalit̄ p̄est multis sic lectio q̄ non
omnib⁹ in illis q̄ ℟ sunt dicēdū tota
q̄ritat ℂ Ad 5d de q̄ sic dicēdū dicēdū ℟
nō ō melius est q̄ q̄ suffragia nō
spale fiat/vel q̄ma ipsi spale h̄ p̄positum
similit equalit̄ p̄sit a nūbus vel q̄
ex spali suffragio magis ex ereatum
nost affectus q̄am ex q̄nis

Qrta tertiū pbleuma

ta q̄ritur ℚ Quid si sit audiit
vel nouit q̄uoties vivus ℚ Ho si sciant
p̄ nobis ℂ Circa si ℟ q̄ dicit dimitt⁹

Ad primum articulum

Sit ꝓcreditus ꝙ nō nouit ozōes
uirū q̄m ꝙ ꝯ ipsa kp̄o ihū abraham
nescriuit nos dic̄ gl̄ augꝰ ꝙ mortui ſcz
etiā nescriuit ꝙ agerent uiui / etiā corp filij
mortui / ḡo nescriuit ozōes uiuētium ℂ ad
augꝰ li de cura p̄ncē. agē ſi tanti
patriarche ꝙ exta ꝓphe abeūt ꝙ ēātū agēt
ignorauit q̄d mortui nimoꝝ zelū at-
tribuūt cognoſcēdis et adiuuandis nr̄is ℂ
ḡo nescriuit accōdes uiuētium ℂ ter
ꝓ ſtrozē ſuū in caritate q̄m ihc uenit
ḡo magis pati ſibuenire missū q̄as
uidēt. ſed nō ſubuenit ſicḡ / ḡo nō
uidēt ℂ tem ozō nr̄a aīe mētal
aut uocalis / ſed mentale nō uidēt / q̄a
ſolus deus inſpector cordium / nec uōcē
q̄a ſm̄ audiri non ſinit. ḡo nr̄as ozō-
nes multo mō cognoſcunt ℂ te angel
q̄ns ipſum dei uidēt nō tm̄ uidēt
oīes actus mentis ſingl̄ares / ḡo nec aīme
ſanctoꝝ ℂ q̄ ſr̄ ihc nob ꝓmi ſi ignobles
fuit filij eius dic̄ ḡſ ꝙ li moralib
hoc de aīabꝫ ſanctis ſtrenue non eſt
q̄ mtr̄ dñi antipotitas claritate uidēt
nulla mō cōdē eſſ̄ ſit forcas aliꝰ q̄ uo-
luit / ḡo nō ignorat q̄ne a nobis agnitur
/ nō q̄a ē ꝙ non uidēt q̄m uidentes
oīa uidēt ḡo ē ℂ te ſi nescit ozōes
nr̄as ḡo ſtulte eas ozationis. q̄a ſtulti
eſt loq̄ni nō prudenti q̄ dñi ℂ ſ. hypo
eſt cognitꝰ tribꝰ ſtatꝰ ſit et anteq̄ ꝙ
ſpiritū veſpertina ſui nāle tr̄ in ꝓ
grie / hec non uidēt ea q̄ne ctā nō agnō
ℂ dam nō matutina. ſ. vr̄ in verbo ſuo
uidēt q̄dam hoꝝ. ſ. illa q̄ne a eo nō
ad eoꝝ q̄ham nec laudem ꝓtinet q̄dam
non uidēt. ſ. mptudina ad eos / ſi q̄ten q
obtinu reuelat eis / q̄nis. n. vobis uidaf
/ nō tm̄ in illo uidēt oīa / q̄a nō uidet
nō ſi tota tem ueritas ſue / ſed tm̄ uidet
oīa ad beatitudinē eoꝝ ꝓtinētia ad eoꝝ
nō beatitudinē ꝓtinet ab omnibꝫ laudari
et inuocari. et inuocatibꝫ ſubuenire / ſm̄
oīa talia uoluit in uobis ℂ ad auctem
ipſa ecclie illa auctas et gl̄ et augꝰ
auctus li de cura ꝓ uicētimo nitefiat
ꝛ cognitione veſpertina nāla non de ma-
tutina gl̄ie ℂ ad. 2. de ſubtractione ꝛ

q̄nis melius uidēt nr̄as miſſas q̄m
dñs uidēt / tū clamus uidēt et cauſa
uoluntate dī. vnde illis ſolis ſubuenire
noluit quibꝫ deꝰ uolt ſubuenire ℂ ad
2 de ozōe uidētis. et ꝓ q̄nis ſine ſit ui-
talis ſine uocalis uidēt dum / nō in ꝓ
prie. ſed in libro ſolus ds de ſe cognoſcibile
nāli uidet cogitationes alij⁹ nō niſi co re-
uelante ℂ ad 3 de angelis ꝓ ſic angeli
non uidēt oīa tū uidēt ad ſua bea-
titudinem vel ad ſui officij ntātate ꝓtine-
tia ita et alime. et

Ad ſecundus articulum

Sit ꝓcreditus / videtur ꝙ ſancti nō
oꝛent ꝓ nobis q̄a ſic. et dñs oꝛator
e aſcenſus mtis ad dñi / coꝛpꝰ uō mtis
nō poſt amplius aſcendē. q̄a maxime
ſtat / ḡo nō poſt oꝛare ℂ tem et augꝰ
in quadam epla ubi nulla tempꝰ
nulla oꝛō ℂ ſed in libro nulla tempꝰ
ḡo nulla oꝛatio ℂ te m aū uoluit ſi 3
ꝙ q̄s oꝛauit aū non / ſi nō ḡo ſi ete
oꝛant / ſi ſic ḡo fit ſtatim et ecclia oꝛauit
q̄ oīe ꝙ uolt q̄m btus eſt fit ℂ tem
q̄m oꝛat palā ꝛeꝛs eius a ꝙ ꝺ
altū ꝛepetat ſed ſiſſlue ꝓcē nr̄as a ꝙ
ꝺ repetarent ḡo ſiſſlue ꝓ nobis oꝛat
ℂ tem uidet dī uoluntate / ā ḡo uidet
ꝺ 3 ꝙ q̄s oꝛauit ꝛeſſe et ita ſiſſlue
oꝛauit alit noſſe et ita ſtulte oꝛauit ſſ
et ita nichil fecit finaliter / ḡo nō finaliꝫ
uocat ſanctos ut oꝛent ꝓ nobis ℂ tem
eni matth. vlt. pe. 1. debo opꝛt habere
vos in memoꝛia poſt obitum meū / ḡo
ſanctī ꝓcq oꝛauit ꝓ nobis ℂ te 11. matth
vltī ſtit eſt q̄m multum oꝛat ꝓ ꝓ
demias ꝓphā dī ḡo ſancti oꝛauit ꝓ nob
ℂ te maior ē aſſus coꝛpꝰ ad noctē q̄m
ꝺ nō uidēt ḡo magis oꝛauit ꝓ nob
ℂ ſt anima motꝰ ꝓpē indigētia fit / ſed
hoc q̄ngit ſimplicē / q̄ndam eni motꝰ
ꝓpē indigētiam ꝓpriā / ut miſeria ꝛeꝛa
q̄ne nr̄a ſimiliter q̄dam ꝛō ꝓpē alienum
ut ꝛeꝛ ſtroza q̄ne ꝓpria ſimiliter ſſ
ſpialib⁹ motib⁹ q̄ngit / ſed eni q̄nda
motꝰ ſpialis ē ꝓpē indigētiam alienā
ſubleuandam / ſa ḡo ꝓpriā et ſic oꝛauit
omnes ꝓſe ipſis / ſanctī alienā et ſic oꝛauit
uiui ꝓ defunctis / ſanctī ego ℂ ad 2. ꝺ

an ſtil nouū nouus uetus

regina ſeptima
matutina

an ſtil oꝛent ꝓ nob

ꝑ assensus ille non nitet̄tur sed̄m ḡḋ
alcoris cognitionis sed scrutij gr̄ad̄m rei
consideate vel q̄nia multiplicate m̄ oīone
assenditur anima altius impia addi mul
tiplicandi ℣ ad 1d ami ꝑ 1d nitet̄t
de oīne q̄ne sit ꝑse non p alterū ℣ ad 3
ant voluit ꝑ ꝛc ꝑ prius velit si non
tamē possint facē nec valent ꝑse ℣ sed
ꝑ deum et ad oz regare ipsum ℣ ad 3
de reprobatione ꝑ reprobare p̄ces ap̄ns
alteri implicite p̄ si vel nt desistit vel
implent sic ut laudat vel nt exaudiat
/ p̄ius ns reprobat̄ a sanctis angelis vel
diuinabq oīones nre dr̄o sed sed ℣ ad
1d de voluntate dei ꝑ nitent dm 1d velle
si non tamē absolute sed ipis zogatibq
/ q̄dam eis mlt deus facē ꝑse et deh̄ns
non zogent / q̄dam p oīones alioz et de
his regant ꝛc ꝛc

Hoc tertium articulum

sic procedit̄ sol̄ q̄ ns semper
exaudiant̄ q̄nia ns exaudimur de fine
q̄ne petimus p scripturas ut p̄z apo. vi. ad
hur fiducie nr̄i tempꝰ ꝛc ḡ nullo
nus p̄oabis ℣ item 1d de p̄p si stetit non
sed et samuel ꝛc tam nec non et anima
mea ad ꝑplm istum ḡ ns exaudiret
oantes deus ℣ item ns sunt in statu
melioꝛi ḡ in statu imperfectionis ℣ et aut
zegant ꝑ dignis aut ꝑ indignis si ꝑ indi
gnis ḡ ns exaudimur si ꝑ dignis ḡ
sine hic fiet q̄ petimus ḡ ns exaudimur
℣ idem velle idem nolle (aut tullius)
ea demum ꝑfecta amicitia ē ḡ cum ꝑfec
ti sint amici dei seqū voluit vult deus
℣ item beatus ē cui omnia optata sunt
ednunt et nichil mali optat nt aut dubi
tem ḡ ns bti sunt omne q̄d optant impet
℣ ꝑ obtinet aliq̄d p̄ alterum implicite nā
/ aut p̄uam nisitrie et mutis aut p̄uis
gratie et simplicitate sic in ecclia sanctorum
pontifices tradunt ꝛc ꝛc q̄dam de simplici
tate / q̄dam de grossitie ns sanctis ab
tuck ꝑ nobis oantes q̄nia sic hic in hac
tanctit̄ ignat nos mito sq̄ nec nesciunt
in tazne et nugat nos vota q̄ fundunt
ꝑ nobis nut ad deum et exhibe duob

an sed simp̄ q̄eundum

seniy d̄ efficax cōp nitessio ℣ nitessio
dei nun per modum mite d̄ oratio
inspiratiua et seniy exaudit̄ q̄m est
deus ns tm̄ semp̄ impedit̄ h meritis
mis nitessio vero ꝑ modum voti
est oratio ba et seniy exaudit̄ q̄nia
non optauit nisi quod stult̄ fuit velle
si vel simplicit̄ vel cis oratibus
℣ ad 3d apo vi illa vita immobilis ga-
dium̄ ꝛc dem̄ gl̄ns sunt vita oris
sed m̄simat affectus sui de adoptione
secunde stole ℣ ad 1d ꝑ ꝑp ꝑ ex-
dris ibi ꝑ ypothesim de mense et se-
mucle h statum materiis si cui ny
tazne tunc esset et ꝑ ꝑplm oratuerit
ns misereret iram dei tum̄ ꝑplm vel
dm q̄ tempe illo mensis et azan
my limbo erunt ns dem̄ my relo ℣ ad
1d de nitto ꝑ non sunt in statu
melioꝛi d̄ sed alio vel non impetrat
ex nullo q̄to mitate sed p̄cedente ℣ ad
1d de dignis et indignis ꝑ aligs
zegant p dignis nec tam frustra q̄
digni sunt recipe per corp orones
non alii. alii p indignis nec tn frustr
q̄nia oz̄ibus oratibus sunt dignis

Littera manus extrav

dus scribe q̄ totum̄ oz̄um genus
um tosipit ny dei ysione / q̄ne ion
erit maior ꝑ manto gaudiū erit
ex tensione intensius / et etia mite
sine / seniy quo dam / et ipa visio
maior sq̄nis aligni hoīt neget / ab-
gitis receptaculis ℣ q̄ cath erunt recep
tacula beator et damnator time q̄ne
non ꝑfecabis ℣ q̄ ns sunt nobis addita
sunt time / manifesta sophodo etia sunt
etiam ex solum̄ tunc etia corpm̄ sanc-
tis alterius / q̄tu sacramenti esse non
possunt defuncto ꝑ vnite p dest per
chodum sacramenti ipa gaudiū celebre
sed misertus per modum sacrificii
hūnam facit martirij / q̄ valde bis
q̄nq̄ alteres sunt / ea q̄ offerunt q
nit dicit an q̄ ꝑ dum hoīt an q̄ intelligit

xlvj

de eo dempo tenetur fidelium martir ē
esse ꝙz obiꝯ 1° de valde bonis nisi ſſ hr
non tenetur offerendum deo. ꝙritur quo
offerimus ꝓ ad 1m nobistm debitum
et optando ꝓ addo ſſonſule nitate ꝙt
quo conſiſtimus ꝓ 9 ſibi dñr se ad
illum ꝙuerendo. intelligunt cogitone
alterius rei ꝙm ne ſtant ꝛc

D. xlvj

Sequitur hic de valde malis ſſ et de ſtatu defunctoꝝ qui ſunt in purgatorio

Hic agit de ſtatu corp qui ſunt in
ferno ſſ et 1mo inquirit votum ꝺ̄ medi
cor ſolam inſtam exhibeat i pena
malorꝝ ſſ 2o qualit in deo et i opib
eius aſſignatur diſtinctio hanc tri
tutum ꝺ̄ deo quo ſſ in 1ma parte 1mo
determinat interitum gonus ſſ 2o ſolutt
auctes quandam diffi ſſ 3o deinde
ſcto explanat eadem dubia 4to mode
nendo hmoi cultum. In ſecunda
ꝑte primo oſt 9 haꝛ duplex utrum
in deo diſtinctio attendatur quo ad
opa. ꝺ̄ quo ſſ 2o ſcdo ſſ 9 eadem opa
miſtie ꝙdam mie attribuit 2o aſſtꝺ
9 nichil omino in ſingulis opib mia
et miſtia inveniꝛ. poſt hec in 3tia
parte primo ponit quom ſſ 2o ſubdit
ſolicitum ſſ hinc ſcdm ꝺ̄ monet
diſcipm intendentem. ſed ſecundo hoc
obſeruit ꝛc ꝛc

Hic queruntꝛ quatuor

1mo de dei miſtia ſſ 2o
de dei miſtia mia ſſ 3tio de effectu
miſtie ſſ 4to de effectu mie
ſſ circa 1mum ꝙruntꝛ duo ſſ 1mo
an miſtia ſit in deo ſſ 2o utrum ab
miſtia ſit in deo ſſ

Deinde articulis

ſic predictis 9 miſtia in deo ſit
in deo ſcripta 3t philo ꝛ ethꝯ 9 hi
culum eſt laudare deos ſſ aliquam

obtinere moralem vel aliqm alium v
moralis eis attribuere ſſ 9 in deo no ē
miſtia ſſ item idem dicit li. v. ethi
9 dñs ad ſuum ſſ no pt eſſe miſtia
ſed mia miſtia conſiſtit in quada miſtia
equali. ꝛc ſſ me illos ud ſſ no ē equalitas
ſſ 9 cum deo ſit dominꝰ omiū creaturꝝ
dei ad creaturā nulla eſt miſtia ſſ ne
miſtia debitum reſpicit ſed deo meſſe
facit ex debito ſſ 9 in eo nulla ē miſtia
ſſ item cuius homo miſtus ſi pt reſtde
mala impedit ea ſſ deo deo pt impedire
mala nec impedit ſſ 9 no ē miſtus ſſ ſſ
9 deo ē homo. ideo alicui 9 me
exeunti ſuntt bona ſſ 9 lapis eſt miſtꝰ
ſimili 9 me abillo exeunti eſſent miſta
ſſ 9 lapis eſt miſtus 9 ſibi eſt ſſ item
ſcriptura ſacra deo ſic loquit attribuit
miſtiam ſſ 9 pt in eo miſtia ſſ item
milia ſcotꝰ index ē ꝑfectꝰ ſine miſtia
deo ſic ē ꝑfectꝰ et ſcotꝰ et index omni
ſcotꝰ ſſ 9 ſcotꝰ ſſ item 9 mia melius ē ſibi
eſſe ſſ 9m non eſſe ideo attribuendꝰ
ſſ item miſtia eſt ſcribendo voluntatis
ꝑt ſe habeꝛi ut dicit anſel ſſ ſed
in deo eſt ſſ 9 miſtia ſſ mixta hic ꝙ
9alit diſtinguunt in deo miſtia et
mitas ſſ miſtia ꝑ de deo ſcm equalitatē
9ſtituit in creaturis et ſcoꝝ ſibus
ut patet per philm v ethꝯ ſed hoc aute
9tingit diſſ 1mo nio. ſi 9 9ſtituit
equalitas nie dante et attribuente ut
dans tm attribuat 9m dat ſſ et ego
et hic eſt miſtia 9 imitatiua 9 me non
ponit in 9ſtitutis et retributivis ſſ alio
mo accipitur miſtia. ſi 9 9ſtituit equalita-
tem. nie duos recipientes ex ſi 9 alter
recipit equalit 9 ſibi ſſ et hic appellat
miſtia diſtributiua ſſ in 9 mia miſtia requirꝰ
equalitas qntitatis ſſ unde nie obſq
no poſſunt equalit tribui diſpariꝝ
acceptis. ſed retinuit proportionalit ſſ
medium ſimi qtum poſt ſſ no ē ꝑ miſtia
9 imitatiua ſſ ſed quidam cinici nichil ſſ ſic nie
patre et filio ſſ in ꝑa miſtia ſſ no requirꝰ
equalitas qntitatis ſſ ſed proportionis

an miſtia ſit in deo

9 miſtia in deo diſtinguunt miſtia et mitas

non eis oportet ut distribuens omnibus
equalia distribuat Ad vndecimum quod
dicendum quod huiusmodi dicendi modus
non est conveniens quia ex hoc videtur
quod omnis creatura non possit equaliter
retribuere Ad duodecimum quidam repetitum
dicunt quod omnis creatura eius bonitatem
recipit secundum quod potest
Sed hoc modum simile iustitia videtur distribuendi
pecuniam domini in deo sit Sed hoc
iustitia in deo distinguitur ab angelica
prudentia Ad quod dicendum quod
iustitia dei et hominis similitudinem
in hoc quod utraque distribuit
quod iustitia dei plus recedit a similitudine
quam homo quia deus plus recedit
a bonitate quam homo a iustitia divine
bonitatis Et hoc sic Similitudinem
distributionis Ad decimum tertium quod
dicendum quod ut dicit Augustinus in libro
de trinitate ab angelicis virtutibus nos alios
passionis non debet fieri in eis.
aliquid huiusmodi actus qui in nobis fit in deo
Ad decimum quartum quod deus et natura
de iustitia quantitativa secundum
eius Ad quod dicendum quod aliquis
modus in quantitate creatura deo retribuit non
secundum equalitatem quantitatis sed proportionis
secundum modum sibi quantitatis
debitum distributivam non autem legalem Ad
decimum quintum quod debitum
debitum ex dei nulli debitor fit ex gratuito
sed ex promisso vel ex hoc quod iustitia quantus
sit in deo tanta excellentia non quod iustitia
hoc quod nunc presentialis est deo et brevius
equalitas distributionis vel redditionis
Sed quod huiusmodi non debitum obligatum
Ad decimum sextum de homine iusto quod non est simile
quia homo iustus non nocet nec potest ex
malis bona malorum elicere et ideo non dicit
permittere mala fieri sed deus vetat et potest
Ad decimum septimum de bono et iusto quod non est
simile Et dicendum quod quamvis
et quodam quidam operantes omni effectui
eius gratiam Sed iustum quidem
bonum eius ad unum pertinet iustum vero ad
actum Ad ultimum quidum est quod

equalitas proportionis exterioris requirit
regulam unam tantum Sed nihil prohibet quandoque
eandem equalitatem proportionis ad multas
exteriores diversas quod exigere
male exteriorem proportionatum quandoque
ad regulam iustiorem minus distantem
quantum eius arti proportionatum et

Hoc sciendum sanctulix

sit preditum quod non agat
iustius cum uno quam cum altero
quia iustitia equalitas quidam est equalis
uterque non recipit magis et minus quod nec
iustitia Item quidam dignus est potius
alia alia Item dignus est huius alia quod
non iustius redditur petro alia quam
illius et similiter est in pluribus quod non
agitur iustius cum uno quam cum altero
Item sic deus operatur omnia optime
ea quae optimus est ita iustissime ea
quae iustissimus est quod non operatur
iustius cum uno quam cum altero
Item quod primo est opus iustitie sed magis
punit unum quam alium quod non iustius agit
cum uno quam cum altero Item tenditur
geminorum quorum utrique dignus erat repro-
bationem reprobavit unum alium dilexit
Ihs mal. Jacob dilexi quod secundus agit
cum uno quam cum alio quod iustius Item
ma. de temporali iustitia Sed multotiens
agit cui uno quam cum alio quod similiter
iustius agit cum uno quam alio Item
quilibet utrum deus agat iustius cui uno
quam cum alio per diversitatem quod
effectus ad effectum et sit iustius agit cum
uno quam cui alio i. maiore iustitie effectum
ter sed nichil ad nichil nisi ad nichil
sit nos quia in omnibus tenet perfecte me-
dium unde unum operibus eius non est iustius
alio in nobis i. non ex advertite sed
attingere utrique medium Sed similiter esse
per perfectionem medium
deo unum operibus unum per esse iustius
alio Ad decimum de punitione per minus
simpliciter sed non est opus iustitie sed
primo secundo exigentia culpe sicut

exigentia attendatur secundū equalitatem culpe et pene/ equalitas est sm̄e q̄titatis sm̄e p̄portionis cadū est in pueris et magis̄ Nam cadū ē p̄portō vni q̄ ad duo q̄ ē 1. ad 2. et est eadem duor̄ ad duo q̄ ē centenū ad centum ¶ Ad 18 de esau et iacob p̄ dnm̄ x̄ē dī misericordia/ q̄uda exigentia dīne bonitatis. et sēd hoc nō fuit vni⁹ meritus alt̄d/ q̄ia sic exigebat bonitas dei illum reprobari/ ita istum eligi/ et q̄dam exigentia mīt̄or̄ et sēd hic non fuit vni⁹ meritus alt̄d/ q̄ia electo nō fuit sēd exigentia mīt̄or̄ sēd reprobato/ vnde nō fuit vtrūq; ex meritis ¶ Ad 19 ad mīa p̄ mīt̄oribus agit cum vno q̄n̄ cum alt̄o q̄no ad effectū/ sēd nō q̄no ad modum. similiter et misericordia

Circa secundū principale

¶ Circa illud dicit ¶ p̄mo sic mīa ē in deo ¶ Quia si amor opat dnī ē mīa et bonitas

Primum articulum

Sit p̄cedit̄ sic/ videt̄ q̄ mīa nō sit in deo/ q̄ia sic. p. Dam̄/ mīa ē tristitia in alienis malis/ deus aut̄ nō h̄et tristitiā in alienis malis. ergo nō h̄et mīam ¶ Sed augo/ q̄ ē mīa/ nisi alicui⁹ miserie q̄ passio/ ex q̄ua si possim⁹ q̄ subueniendo compellimur ¶ Sed mīa est q̄dā tristitia q̄ hīt aliq̄d imperfectionis ut fides p̄ mīa non sit in deo/ q̄ mīa nō nō habeat imperfectionem sq. et multis modis dicit. ergo passionem ergo nō est in deo ¶ Ite mīa inclinat ad repellendam alienā miseriā deus autē non repellit multorū miserias cum possit/ ergo multis nō est misericors/ ergo nō est mīa ¶ Q̄ scriptura nihil p̄dicat in deo nisi/ ergo mīa ē in eo ¶ Item q̄q̄ sine misericordia/ sine mīa multum destituit/ si mīa sine alia tollatur/ ergo cum sit in eo misericordia p̄fectiue destituta ē in eo etiā i eo mīa ¶ Item q̄q̄ laudabile ē in principe maxime dī esse in supremo principe sed mīa laudabilis ē in principe ergo maxime dī esse in primo principe deo ¶ Quarta hor. omnis/ q̄alis dissimilitudo

dum̄ nisi sit in deo
quod dicit in eo misericordia et bonitas

in ipso misericordia et bonitas ¶ Ad primum dicendū sic q̄ misericordia in deo est subiectiue in voluntate. s. voluntas subveniendi miseris Unde augustinus q̄ misericordia est bonitas quedam spiritualis/ q̄ alteri⁹ defectus. s. q̄dam passio alterius nobis/ q̄ in nō ē in deo et in angelis et in beatis/ et fuisset in statu innocentie si adam non peccasset/ et aliquis possit in nobis peccatum nisi sic. hinc q̄ ¶ Ad 2 dicendū q̄ dam̄ dicebat misericordiam/ q̄ non est in nobis/ non vult ¶ Ad 3 dicendū q̄ augustinus similiter dicebat misericordiam q̄ non debet accusationis passionis amicitiam/ nō p essentiā suam ¶ Ad 4 dicendū q̄ non est similis/ q̄ in perfecto fideli et pudico/ carpit essentia sed imperfecto misericordia/ est actus eius q̄ nisi abillo actuū nomē imponit ¶ Ad 5 dicendū q̄ misericordia nō inclinat mīa ad repellendū alienam simpliciter et semper sed nō et ordinate debito p̄cepto et exigente ¶ Ad vltimū q̄ dicendū q̄ misericordia et mīa in deo simile videtur esse quoad effectū/ q̄ia mīa principaliter respicit terminū agendi. i. defectum q̄ auferendum/ bonitas nō tamen ad quem. i. p̄fectionem q̄ gratuitam

Secundum articulum

Sic p̄cedit̄ sic/ videt̄ q̄ nō in operibus dei sit mīa et veritas simul/ q̄ia sicut p̄ mīam et misericordiam tantabo de deo. mīa in primo aduentu/ misericordia in secundo/ ergo veritas est in veritate ¶ Item misericordia verberat secundū mīa/ mīa p̄ mīa tollit/ non p̄ aliud debet opus fieri secundū mīa et p̄ter mīa/ ergo nō semper in opere dei simul h̄et locū ¶ Ite opus misericordie p̄supponit debitum/ opus iustitie p̄supponit misericordiam/ opus veritatis nichil p̄supponit/ ergo nō in omni opere dei mīa et veritas ¶ Item in misericordia nō p̄ multa apparet misericordia sed p̄ mīa sine aliis obiectionibus multa mīa/ sed p̄ta misericordia/ ergo nō in omni opere dei ē veritas ¶ Item deus in psalmo dat exemplū humanis ad ala/ in quo multa apparet mīa/ et in malicia in quo nulla misericordia/ ergo nō in omni opere dei ē veritas ¶ Q̄ sed contra

in omni opere dei sit misericordia et veritas

cassio ꝙ hec dico m̄ omia opa dm̄ fiāt ꝑ
go ꝛc ¶ Item augo li. de trinitate c. vi
deus qui ꝛco hominas creavit iustē et mitē
creavit ut nec mia ꝓcludat iustiam nec
iustia excludat miam go ꝑ simul simt
¶ Item ꝙ mia sine iustia multū de
stitue si vna sine alia teneat sed neut
in dō vlo dm̄ destituit go neutra sine
alia vlo dm̄ tenet ¶ Juxta hic q̄rit
trm̄ m̄ omia opa dm̄ fiāt simt mia et iustia
qd magis appetit ei mia q̄m iustia
ita ut dictatiue ꝙ ꝓmia eius est mia ꝛ
semper et ꝓ ¶ Ad mia dō et mitas sue
iustia alia accipiunt q̄ sen largē et hic
mia dicit voluntatē benefaciendi alicui
iustia vō exigendam dne comitatis et hec
mia nulla hnt opa m̄ sic dicit anſel
ex iustia nascitur mia salus accipiunt
stricte et ꝓ ea et sic mia dicit voluntate
subveniendi inopi ꝓ mia iustitia
ita voluntate recebuendi sed m̄ exigendi
inopē ꝑ mia mia gratia m̄ omia opa dei
ē mia et mitas q̄a omia facit de q
secm̄ exigendam comitatis sue et mitedine
benefaciendi creature sue ¶ Ad o mia omi
opa recebitionis dne ē mia et mitas Ad
ion m̄ omia opa gratie ¶ Ad ō ꝓ mia
et iustiam ꝛc ad ō glo ista cognit secm̄
appaciticiam magis q̄m secm̄ existentiam
q̄a in vtroq; aduentu vtrum q̄ est ꝑ
mia magis apparuit in ꝓmo et iustia
in ho ¶ Ad ō ꝙ ideo opus fuit
secm̄ mitā et ꝓ mitā ad m̄ est q̄ ad
tg̃ m̄ vno et eodē ope aliqd ꝓ ꝑ ꝓter
mitā et aliqd secm̄ mitā sicut q̄ deus
ꝓmittit ētra q dignū in parte pene que ipse
ꝑgitur ē iustia in parte que remittit mia
¶ Ad ō ꝙ de ope carolus ad m̄ in ope carolus
fuit mia et iustia secm̄ q̄ scripturā gr̄
non ꝓpe et stricte sic enī mia ꝓ supponit
misiam et iustia ultimum ¶ Ad ō ꝙ de iusti
ficatione impij ad m̄ de remissione impij ita ē opa
deo cessante a ope no enī indiget deo
impietate nostra sed no impietate gratis
fit et an q̄ ad iustificatō impij opa est
in quo apparet mia et iustia gr̄ dei
licet no ꝓpe vel quia iustificatio cognite
ꝓ alicui aliquo q̄ndo opus ad ꝓ alicui

aliud sit de iustitia q̄ando illud ad iusti
ficandū ꝓ alicui exp̄ssius mia ¶
Ad ō ꝙ bonus et malus ad m̄ vterq; est
mia et iustus ita non enī dat malis ad aut
subtrahit bonis iust ꝓ alicui iustā et co
nabile in tam licet nobis occultam hic enī
bona fortune non sunt semp̄ licet bona
honis nisi ꝓ q̄ paucis ad ꝓfectū m̄ q̄ntū
expedit vtiq; ¶ Ad vltā q̄stionē ad m̄
sic et dam deus misereatur nob ex bo
tate sua sed ꝓmittit nob ex mia causa et
ideo nūq; appetitur ei opus mie q̄m iuste
q̄nus vtriusq; equaliter sit m̄ ipso ꝛc

Circa tertiū ꝓblema

duo q̄runt ¶ Primo an ꝓ sit ꝓ
mittē opa iustitie ¶ Secundo an ꝓ sit im
iuste alios ꝓmire ꝛc ꝛc

De ꝓmum articulum

sic ꝓceditur ¶ Ad q̄ ꝓ ꝓ sit opa
iustē ꝓmittē q̄a ordo iustē regit
petentem ꝓmitt · sed ꝑ petit ꝑ ergo debita
remittē alicui ꝓ nichilo rogare mihi ei
ut dimittat nobis debita mia go ꝑ
opa iustitie ꝓmittē ¶ Ad ō ꝙ petrus salutatus
est de iniq̄tate et nudatus dampnatus deus
nisi cum sit omnipotēs ꝑ petrum dampnare
et nudum saluare go ꝛc ¶ Item ꝑ alios
sanctos aliqui iniuste damnati deiecto
tetri sunt ut ciuitas impator ad ꝑces
ꝓ go ꝑ deus opa iustitie reuocare
¶ Item ꝑ mutare m̄ tasu ordinem
iustē nalis q̄ iudicat omnibus verbis sicut
facit in operibus miraculosis go assimilē ꝑ
mutare ordinē iustē moralis q̄ mutat
rebus rectis ¶ Ad ō ꝙ in thri in ille fidelis
ꝓmittet negare scripsit nō ꝑ nō go ꝑ
negare q̄ faciat iustiam ¶ Item q diuisē
ultimi m̄ q̄ntis ē deo impossibile ꝑ iustiam
ꝓmittī nō ē ultimū m̄ q̄ntis sed magnū
go hoc esse deo impossibile ¶ Item ꝙ ꝛo
xi q̄ nam nisi tuis ꝛc ꝛc dicit glo q dicen
dum nichil facit q̄ nim sic nā ꝙ scripsit
go pari ratione ille facit q̄ iustitiam ꝙ
opus iuste ꝑ ꝓmittī dimp̄ aut ne fiat
q̄ iustitiam aut ne fiat ꝑ iustitia q̄a
iustitiam sit q̄n alicui subtrahitur q ei debet
vel q̄ eius q̄s exigit ꝓter iustitiam

nō fit qn̄ plus ei de bono impediri nec
mal de malo qm̄ debetur. hmōi ut dicit
phūs. 1. ethi. p eodem q̄ tollitur plus de
bono et mal de malo m̄ primo opē qn̄ sub-
trahitur qd debetur vel q̄ mal de bono
vel qnia plus de malo impeditur qm̄ debet
recipi iustitia. Unde fit deus facere
non pt̄ de potentia ordinata / m̄ scd nō
opē qd plus impeditur de bono vel mal
de malo qm̄ debetur iustitia nō recipi.
qnia et si ad nō sit debitum eius cum
prīato nō ē debitū. et hoc nō deus facē
pt̄ de pō ordinata. Deus aut̄ sic habz
in mōre homīe et deo / qnia sine iniuria
nulli homo nūder pt̄ de bonis alterius
plus q̄ferre alī qm̄ ei debetur / scd sibi
nec mal pt̄ arrogare de malo p̄ peccato
q̄ misso in alterū vel in rem publicā
in q̄ntum nūder excedere rei pn̄e
de pn̄s aut̄ bonus habet et pt̄ plus
dare qm̄ ei debetur vel de pt̄ pt̄ iniuriis
remittē. Sic deus de bonis omib⁹ suis. et nō
aut̄ bonū eius est et omē peccm̄ in eum
et gratia eum q̄mittit. unde sine villa
iniuria pt̄ cui vult ēternum vult de bonis
dare. aut de penis debitis remittere
Ad 18 ñ thī ij. Ille subtrahēdo debit
negaret se. scd impediendo plus debito
non negaret. Ad 18 cnpl. Ille nisi qz
p̄mitti faciendo q̄ eam mgr̄ eius est
nō faciendo p̄ter eam. Ad 18 va pl
Ille qnia deus nichil facit q̄ naturā
i. ne obediam facit tm̄ pt̄ qn̄ facit q̄ pa
scd nam similr̄ deo nichil facit q̄ tra
iustitiam facit tamē aliud pt̄ nīstrām
Ad 18 thī qr opponit̄ ni gratiam
de peccō et vitā. Ille vtermitq̄ pt̄ deo
de potentia absoluta. scd neutrū de pō
ordinata scd oppositū. Nam pec
dampnat nō pt̄. qnia est q̄ iustitiam
non solum q̄ē q̄ exigentiam iustitiae
scd etiam q̄ta existentiam bonitatis
qnia subtrahēdo ei debitum Ille nūder
saluare nō ita esset q̄ta iustitiam
exigētie bonitatis. qnia est q̄ exigē-
tiam iustitiae scd q̄ta pscriam qnia

Secundum

articulum sic proceditur

q̄ deo nō iuste irrogat pena ethna peccātib⁹
. qnia pena nō debz excedere culpā secm
mēsuram nāq; peccī ei⁹ plagaq; q̄ debz.
Sed p̄ p̄o go culpe temporali nō debet
poni pena ethna. Item peccm̄ mortale nūder
vni de alio malum. scd potius ethna q̄ndq; apte
qnia sunt eterne vna nō ē maior altera
qnia infinito nichil ē maius. go nō cruc
peccm̄ mortale nō debet pena ethna. Item de
cugg sine platone sine epicuro. hic solū
bene agitur ut vita hoīs corrigatur. go
cum pena illa nō sit correctiua nō ē bona
nec iusta. Offensa mēsurat̄ secm̄ dignitatē mensure q̄ offenditur. si p̄ q̄
p̄ peccm̄ mortale offenditur est dignitatis
infinite. s. deus. go ē offensa infinita
Item gg̃ dicit li. 21 de ciu dei. malo
dignus eternus ignem se pertulit bonū q̄
potuit esse ethnū. go cum peccatus mortale
bonū ethnū in se primat dignus ē malo
ethno. Item deus magis nititur corr̄ q̄m
ea que patiunt i. pt̄ pōnis q̄m nec accd corr̄
finita fiunt. Sed cum peccm̄ affect̄ pene finita
non fiunt go iuste illi pena infinita infligi
Amplius ni⁹ q̄ deus iniuste tpalia
aliquos punit. qnia iob non peccando pt̄
vt ipe dicit iob p̄o nō peccauit ꝛē et
tm̄ grauia puniti sunt go iniuste. Item
pueli baptizati nullū fiunt culpam. et
tamē mouiunt̄. go punit̄ sine culpa go
iniuste. Item pene tpales q̄ndoq; sunt
bone et malis non solū ā digni vltōr
de eisdē penis. qnia nō sine culpa
go iniuste punit̄ bonū cum malis. Item
q̄ est p̄o q̄ q̄q; mali patriū peccata
non recognouerunt go nulli patet̄ ponam
tpalem iniuste. Item sic se sit p̄ minimū
ad maius. sic pena ad peccm̄ q̄ nullo
punit̄ sine culpa. go nec puniri sine peccō

Ille ad q̄m q̄ solū. dē q̄ duplex
est q̄ntitas pene. una scd intentionis
. s. acerbitatis. et hec ē finita. alia scd
extensionis. s. durationis. et hec ē infinita
qnia respicit q̄ntitatē offense. et cō valet
scd duplicitate offensarum. sic ea respicit
Ad 2m̄ peccatum. qnia caret dispone qua
possit offensa deleri. i. pena. et cō offensa
manet. iuste. Ille q̄ manet pena. et q̄ dispo

hūs gīs est dare in pcto mortali detecti
ro oīm tales ē pmīt pena etna ¶ Ad
id deut ℞ pci ro ℣ ehuari culpe sed
gītatem dīno ¶ Sed magis arbitralis
Nam ut st ang li. dca dl octo gria
penarū in legibq tallio esse sēpsit. s. ehym
bmcula ¶ nūc talionis ignoran excludim
sēmtutē morte q aūt corp qm no dimig
indirecte q̄ qm̄ spm est ꝑter talionem vel
sb q̄ secom ggs q̄ qm̄ actū pcī fiūt
tpales. tū voluntas hitualis pētandi sūt
ffectua nam si lituisset sine fine v mē
uolunssent sine fine ꝑtare ¶ Ad id de
pena infinita ℞ qm̄ infinito ex aī pte
hīa ē infinitū nichil possit esse maig
tū ex ea parte qua finita est aliud ꝑ
esse maie mg pena vo etna qm̄ secom
suū actom sit infinita a parte post sine a
parte ante. tū secom arbitratem finita est
¶ Ad id aug ℞ pena dr esse ad correctom
dnp' vel eius qui pmīt vel alioꝝ
hit go no pena etna damnatoīe ad
correctom v metiūm non. n' pena ad cor-
rectom est q̄ id tū q̄ mfligit'. sed etiam
q̄ id q̄ mfligēdo gnīnat' nec elit corp
pena etna mpalis qua erit ad mste
dine q̄ medacom / et ad glam mstoꝝ ¶ Ad
id de petuitate eius q̄ ē factus ℞ pena
q̄m ꝑ actus debuit' nō sēch se tenē
℞ se debet culpe ¶ Ad iam qm̄ ℞
nistra recipit exigeciam mitoꝝ / mitū
arie pene. i. petiū dupl' est. s. q̄ dam n'
altem ꝑ nt dt ansel li. de pcto oīginali
sīn mito n' ꝑcedente mlti mfligit' pter
tpalie vnde mīgm mfligitur. sīn ꝑto
mito ꝑ alīm mfligitur. non eīm ℣ mfligē-
nt pena ꝑ / sed aliqn uel nt' exercitacō
emdē ad bonū / sic nt medicina mali pri-
uatiua. cum eīm omīe pena sit malum
et ꝑhr sit ꝑuatio boni / sēch q̄ ē dupl' boni
sic dupl' pena / q̄dam. n' ē boni simp'
s. boni spuale / et sīm q̄ ꝑuatio ℣ ē nociua
vnde sic nīl ē mal pene / aliud est boni
alicui. s. libere vtūti nt tāē boni tpale
et sīm q̄ ꝑuatio no ℣ ē nociua imo aliqn
utilis vnde no ℣ ē pena ꝑ se / sed aliqn
medicialis exercitacionis īm ¶ Ad id de iob ℞

non est crucifixa nt pena / sed nt virtute
ihū tota ista ebulato ¶ Ad id de innocen-
tibq ℞ p̄cessit culpa ne qm̄ns no ꝑ
ꝑ bapm̄ no purgata ē mīm̄ recom-
scribit in pm̄ / sed no ꝑnt in nām. ꝑ q̄
abagō tīssimū tulpa oīginalis ¶ Ad
id de pene tpalibq ℞ qm̄s mortalia
nan sint q̄nia bonis et malis oīgīa
tū finit q̄a et venalia sunt q̄a. ipe
etna pene tpales no ℣ mfligunt nīs
ut pene / sed alīm ut medicine et hīc
etiam tum malis ut pmīteant q̄m
bonis. ut no tute ꝑficiant ꝛc

Quarta q̄stionis articulus

q̄rit dlo ¶ Quo ad ꝑmam
dei de pena damnatoꝝ aliqd relaxet
¶ Quo ad ꝑmum ꝑsiffragia eccle eōrum pena
aliqualiter mīuatur. ꝛc

Ad primum articulum

sic ꝓceditur. Videtur q̄ mīstr
de pena damnatoꝝ adeo relaxet q̄ dī
tpo. p vīj. dīm̄ q̄ liceant se ꝛc go q̄m
q̄mdē ꝓcessū tūm ꝓmittur go mīstr
de pena debita relaxatur ¶ Item
sd id pe q̄nire et miātate glo vsūe
dur. q̄nia plus mali moueūt in supplī-
cīs q̄m grīssim ē in culpis go pena
non relaxatur sed augetur ¶ Item
vsa pli q̄ suscepit de manu dīnum
duplicia panis petit go pena duplicat
¶ Item pcto tali pena debita rebut
go pena excedit petm ¶ Item mīstr
velinch deus in oībus go totum ꝓtūm
ꝓmittur go mīstr de pena peti relaxat
¶ Item q̄ q̄t culpa ē tota ꝑse q̄m
culpam sed deus inīgm culpam committit
go inīgm ꝑse tota culpam ¶ Ite mlto
benignior ē deus homīe / sed ho inīcte
nasm repetit tota iniuriam ē facterm
go multo mg deus ¶ Item in omī ope
dam mā est. go etiā in pmīcīe
damnatoꝝ ¶ Ite amē petiū mortale
in gīo homo decedit ē dīn sui offen-
mīta ex tēsione. q̄ma cruciatibus
et mīta intensōne rei. alias offen-
sizum. q̄ma tota pīn infinite dignitatis

xlvij

mctiur ecce q̃ pena infinita re' ꝯm
alias penas arbitrate. ꝑ infinitate mitig
come et infinitatem ꝙ uione. ꝑ infinitate
extensionis deus aut deinfinitate ꝺn̄i
nis merito volayat ꝑ nimi rigibilitate
culpe sed deinfinitate arbitratis q̃ infinita
ptem relayeat ꝑ fragilitate nr̄e et i me-
litatem sue mie. ¶ Ad 2ᵈ̄m apo. ꝓ viij
ꝑ tuj et q̃m ꝺne equalitate ꝑ oris
ron q̃tatis nā n' totum q̃ meruit reddi
sed tu sedm ꝓportiõ mitj plus velinq
roditur. ¶ Ad 3ᵘᵐ ꝑ ꝑ gle. fecit ꝓpa-
tom hoie ad culpam ꝑ delectationẽ q̃le
est in q̃ssione non sedm offensã q̃ie
est in aussione. ¶ Ad 4ᵘᵐ ysa poli ꝑ ꝺu
plicatis ista reseruntur as ꝑtes pene q̃a
finita finit pena ssq̃ et deinceps non
as ꝑtes culpe. ¶ Ad 5ᵘᵐ de ꝑtes temporali
ꝑ q̃nis opus extrinsecus finit tpale cui voluntas
finit ꝑtenta sedm ihm. ¶ Ad 6ᵘᵐ de voluntate
ꝑ totum ꝑtes primum sed non totaꝝ
Unde q̃nis totum ꝑtes primit tu de
pena multum relaxatur. ꝛe

Ad septimum principalium

Sic ꝓceditur vñ ꝙ suffragia ecce
ꝑsint diminuatis ad diminutiõ pene q̃ et
augq. ꝺ. c. d. ꝑtes q̃ quibꝫ ꝑsunt vel
ad hoc ꝑsunt ut sit plena remissio nec ut
tollerabilior sit ꝓpa diminuatis ꝙ diminuato
ꝑ tollerabilior ꝑ suffragia si ꝙ pena
diminuatoꝝ ꝑ minui. ¶ Item ii. matthei
xij legitur ꝙ inuenerunt subtritici inter
secundꝝ donata q̃ doloꝝ a quibꝫ lex ꝓhibj
tudor et tu' ꝑ tubis volt matthes offici
ꝑ milia talentaꝝ argenti. ꝙ defuit
m̄ meli ꝙ sit suffragijs ecce mutati
¶ Item sch augꝰ non est determinata
pena q̃ia necesse q̃ illum subtrahendi
sunt ꝙ ꝑ tot mictus pena diminuatoꝝ
ꝑ augeri ꝙ multo magis minui cum
deq sit prior ad missam q̃m ad q̃ dep
naudum. ¶ Item si ꝑ debite ecclesia
matrias solvit ab alio ꝑ ministe
totus abilis exigentius ꝙ si ꝑ debite
alicꝫ pene q̃ritate sue tpalem sue et
nam aliqm̄ solvit alicꝫ pena minuta
tota postmodꝫ exigetur. ¶ Item dicit
Aug̃ in sermone ꝺ defunctis fiamus

an suffr alicui ꝑsit deputet ad dim
tis ꝙ

demptio libatus est ꝑ ꝑtes ꝺ ꝙ mi
magis potest cum ꝑtibꝰ cum pena q̃ nisi
exeuntes mutuari. ¶ Item ecce beat potis
fidelibꝰ defunctis ꝙ etiam ꝑ diminuatoꝝ
ꝙ vel ecce suffragia ꝑsunt eis vel simꝑ
orat. ¶ Si ꝑ ecce suffragia pena ꝑ
minui aut ꝙ quo ad arbitratẽ ꝺ quo ad
modum si ꝑna non ꝙ tum arbitras
nis sit nr̄a finita ꝑ aliquãta suffragia tō. r
parte talli. ¶ Sed non ꝙ pena infinita
ꝑ finiri. ¶ Item ꝺ augꝰ li. de ci. ꝺi
q̃ si stadet premiũ sum ni infino esse non
oraret ꝑ sit nr̄e ꝑ diabolo oraret aut
si crederet ꝑ esset ꝙ suffragia ꝑtꝝ
non ꝑsunt diminuatis. ¶ Item suffra-
gia ecce q̃ tollitur ab uno nebꝰ alteri
virtute q̃us talitatis. ¶ Sed diminuati non
sunt membra ecce nec sunt talitate ꝙ
suffragia ecce non q̃tatur eis. ¶ Item
alicꝫ suffragia ecce non ꝑsunt valde
malis q̃ defuncti sunt fine fide operante
ꝑ dilectionẽ nisi filium ꝛe. ꝺ. ꝺ. ꝑtes
Sed tales sunt omnes diminuati ꝙ ꝛe
¶ Item manente culpa manet pena
Sed culpa non ꝑt ꝑ ecce suffragia imimi
vel suspendi ad tollendã ꝙ nec pena. ¶ Ad
ecta hoc dicꝰ sunt tollendum ꝺ opinio
aliquoꝝ. Nam sedm eos ꝺ ꝑtito
dixerunt q̃ suffragia ecce ꝑsunt ꝺ pinato
fidelibꝰ q̃ in fide ecce q̃ electi sunt tuto
alijs et ad idem non ꝙ alij non vnus
dicunt q̃ nullo mō ꝑsunt eis. q̃ alij
vo ꝑsunt diminuati. Dicit quidam ꝺ
signabat. Nam quida ponebant pena
diminui ad tempus. Dicebat eis ꝙ
dum ꝙ suffragia possunt suspendi ad ꝛe
et ꝙ se cum ꝑ suffragia multiplicata
totaꝝ nisi ad tempus suspendi sed q̃ culpa
nisi suspenditur. Unde vñ. q̃ nec pena
nō dixerunt alij q̃ ꝑ diminui ex parte
arbitratis. nec tu nisi totaꝝ tolli q̃a
diminuto sit semꝑ sedm equalitatẽ ꝙ
totius nō q̃titatis ita q̃ ꝑ p. m suffragia
diminuat tertiam tot q̃. ꝑ sedm tertiam
residui et sit deinceps. ¶ Sed ꝺ q̃ ꝑ in
equalia suffragia ꝙ equale diminutionẽ
si. Ita nō tertiam non ē equalis ꝙ
nō dixerunt alij q̃ nō diminuit pena in se
sed ex parte structis sustructis q̃ fortificatur

sciuit p̄ p̄ctm vim vtus peccauit q̄ q
quia nec vtus gratie nulla addit⁹ nec
ou⁹tus nec melioratus nec dispo q̄ria tolla
tur. melioratꝰ io opinio fa illoꝝ nisi etiꝫ
q̄ nulla ino p̄ eccl̄e suffragia dampnatoꝝ
pena mitt⁹ q̄nia tm̄ sine omo p̄cepta
hebita ab ecclia suffragia ad ipos ino dirat⁹
¶ Ds id augr. Dampnatoꝝ aliqs pit gle
p grauiꝫ pena purgatorij ꝙ ē pena
infiali. ¶ Ds id m math. q̄ dr ozat
nidas et obtulit p̄hīs q̄ tm̄ pcepta
i. p̄cepta decimoꝝ attepant. p̄ impenitentibꝫ
¶ Ds id de pena alicui dr pena eius eccl̄ie
m igne et tartara diuisim detinebat
est. Sed pena actualis ex zelo dei
cōsecr̄e non. Dr p̄ augr sedm̄ multatu
dinē corp̄is quos habebit sine ex⁹ore dampnari ino p̄ culpā mimi. q̄nia hī septem
tm̄ augmēti. s. culpam ino culpe diminuentes. i. gratiam. ¶ Ds id decretum mag⁹
dr. p̄ penam talem nichil de pena est a
solut⁹ q̄nia altius est gradꝫ. nec dampnatus e in tali statu ut p eo alius possit
saluꝝ. ¶ Ds id de tanto dr. id. septies est
non sedm̄ legem gradꝫ suffragatoꝝ sed
septies spaliter per misericordiā inuocatiōis nr̄e
tantum attendat. sinam dampnatis dr
finitam absolute sed quasi suspensam
¶ Ds id de ordine eccl̄e dr. eccl̄a orat
p dampnatis ignorante ne sciente q̄nia
hec sciūt q̄m sint dampnati et q̄m non ꝛc

Littera sine intimissione

Petrus. q. 16b. p̄p. iij. ab hinc
minus tribus annis ad rabiem minus. q. tam
tarn sitis ille salte cū intermissione. Item. iste
plin. tu abjectus es glo. et fidens aie
alii debuit regnare. tu non. q. alij pu
mutur tm̄ regnie. dr. nulla e ibi remissio
vel intermissio pene gradꝫ. forte sit re⁹
alicui⁹ pene detinute. tu semel cui aby a
pena in aliam. licet sit semel in pena. non
cui debuit regnare die ac nocte. apo
p̄mi. ¶ Ds id 16b. p̄p. iij. dr. tristis iste
vel certe ab vno q̄o in aliud immediate
vel ꝛc. vel ita q̄ simul certa alii subtra
ni. vitalie in eos ac. grate. vel sterni. sinsa
non scimus. idem. ¶ Ds id. vsq. xiij. dr.

logmitur. sub hypothesi. silita est non
simplicit. que si sola est alicui⁹ arcgo
¶ q̄ augo. dr. q̄ mitissima e pena ver
nulo. q̄ue tanē cōsistit in alienabile
arcgio dei. dr. alienato arcgio dupl̄e
est. q̄dam cum remorsu conscie. sic e
pena grauissima. q̄ndam sine remorsu
sic e mitissima in gr̄e pena. p̄p̄ri
sed tanē maxima in gr̄e pena. dāpni
hoīm̄. mali sunt de pena relaxare
q̄ etiā p̄. assidente gloriosissimo nulla
erit intercessio. dr. hic loqmur de rela
xatione in pene tocatione. ubi. p̄. tolla
tionis. q̄dam sunt quibꝫ esterius. eq̄
distribuit. q̄ sic in deo ido. dr. q̄ go
manifestauit. p̄ alium. dr. q̄nis omia
que in deo sunt idem sunt re. p̄ter
omnēdam simplicitatē. tm̄ illa. p̄ficed
p̄cipatur. ad tertiū non obst. sic. p̄tes

Dist. xl. Septima i.

Qui cum quieri

postquam egit

De tribꝰ mortuoꝝ et de testa
tu eorum. usoꝝ ad finem.
Hic agit de nisi ced rem̄ detulisset po
agit de eis q̄ue p tuet ad ordinem ne di
ciendi. Dr. hic. Primo de his q̄ tuet
ad p̄sonam iudicis. dr. p̄ nisi sch. p̄. ter
p̄. agit de p tuentibꝫ ad ordine iudiciarium
ex parte iudicandi. ¶ Dio ex parte iudicis
dicunt. dicunt alii. sed ex parte rei. p̄. ter
cum. ad inuentionē. in p̄ma parte
p̄mo agit de modo placitandi. sine. dr. o
de assessoribꝫ. iudicis. p̄ferendis non
solū. sed in tra parte p̄mo agit de mi
nistris in iudicio. cum. ad dr. de do. de ministr.
post iudicium. et solet ꝛc

Hic quæritur duo

Q̄. p̄mo de iudicio q̄ualis. dr. o
de igne q̄ui p̄cedet faciem iudicis. ¶ Cir
ca p̄mū tria quæritur. ¶ p̄mo de sua
iudicij. ¶ dio de iudicantibꝫ. ¶ tercio
de iudicandis ꝛc

Dicturus autem

sit p̄ceditur. dicitur. q̄ sua

ce dissceptacõ erit vocalis / qma dicit ggg
q̃ illi vba iudicis audierit / qui fidem eius
vbo terminis terminent / go cum hõe / vis p̃ posit
intelligi de vbo nitoris q̃ alius audierit
vel q̃ sua p̃feratur vbo exterioꝛi ¶ te iudicio
appico / et ecta q̃ne vbi fient / cõtulit nõ tm
spiale exhibent / go et sua ¶ te sua
vel coaptari hyis / ecta q̃ vos fertur / go sic
nunc m̃ iudicio principaliꝛ q̃ animas exultas
fertur sua spualis / ita m̃ iudicio qualis
q̃ animas corpi vestitas vel sine cõtulit
¶ Item tota finitas iudicabit mysteꝛio xpi
homis / sed si suadeꝛet / q̃ intellectꝰ mysterii
adhibetur / go sua erit vocalis ¶ Item
dicit aug q̃ xpc d̃ie di / q̃ quot dies sint
mundi, tot dicitur mensum est / sed si mensuꝛ
fieret tm / statim expediret / go vocalis
fiet ¶ d̃ sap iiij di principes illos sclatos
sine voce / go sua nõ erit vocalis ¶ te
sua vel formali secm̃ modum accusatoꝛis
sed accusatoꝛ erit medialis sech id. vo. ij
me se cogitatorem accusationis ꝛc / go et
sua ¶ Item aug xpc de ci di dicit
q̃ liber iuste mo q̃dam sua nitegenda
est / qua fiet vt cuiq; opa sua bona vel
mala in mediam ꝛeducent / tatz ita sit
omis et singuli iudicentur / nõ go vocalis
sed medialis ¶ Item michil est ibi frustra
sed vocalis q̃ locꝰ frustra erit ¶ Amplius
videtur q̃ beat dissceptacõ non solum
de opibus bne / qua opa nisi sint magis
debita / go corp obmissio / malus est peccat
go de bnis magis vel si iudicet ¶ te
dicit aug q̃ nra hõt nisi futuꝛo
go cum illis sit forꝛ iuste. magis ibi vel
agi de opibus nisi tue ¶ Item meliora sũt
opa nre spualis q̃m cõtulis go de illis
potius vel si iudicet ¶ Item opa sepeliendi
mortuos est pm̃ de septem opibus nre
spualis q̃m cõtulis vt patet tob̃ p̃ q̃
orabas et sepeliebas mortuos ꝛc et
tm̃ de illo nõ fiet dissceptacõ / go nõ de
aliis opibus nre ¶ q̃ dicit ꝛxo non
fit medio nisi de solis opibus nre / go de
illis solis erit iudicium ¶ Re cta p̃ma
q̃stio. Dicꝰ e opinio sua dicit q̃ tot
id iudicii medialis erit nõ vocalis / dicitur
enim si singuli vocaliꝛ iudicarentur / nõ in

an sua et dissceptacõ iudicij sit vocalis

an finalis sit medium de opibus nre [illegible]
esse

multo tpe p̃tenderetur ¶ Alia est opio
dicentiũ q̃ et medialis erit sicꝫ vocalis
et eqm vocalis extinus / qnia iudicabit
ꝛ pmũ / nõ tm̃ sit deus / sed ut homines / in
eius iudicio fiet / nõ tm̃ (nõ) d̃no / sed
humanus / ex hĩ erit maius gaudium
seu letitia bonoꝝ / et maioꝛ dolor seu tris
tcia reproborum erit vnde nõ erit hic frigꝰ
sed vtilis / sicut corpalis eius appico / hanc
opinionem adhendo ¶ Ad. 8. sap. viij°
ad hebreos ℞ glo. exponit. 8. sme nocet
ꝛ extinsecus / non sme voce discepta
tionis ¶ Ad. 9. de actusatoꝛe ℞ nõ tm̃
erit actusatoꝛ medialis / qnia conscia vnic
cuiq; actusabit eos / mo erit vocalis
aut ꝛpꝛo est mi ꝛe ¶ Ad. 8. aug
℞ lo. de iudice mediali nõ de vocali
sed sic iudicabunt alios / nõ tm̃ subito
qnia iudicabunt alios m̃ vel vocali
iudice / m̃ principali vel mediali iudice
¶ Ad. 8. de plenius in vtili te ℞ sit
cõtulis appico iudices / ita cõtulis placet
vtilis erit / ad maius gaudium sectꝫ le
bonoꝝ / et ad maioꝛ dolorem sectꝫ tris
malorꝝ ¶ Ad. 8. iam q̃m ℞ de triplici
accusa ꝛpbi demonstrabunt ¶ Ad. 9.
q̃nia peccauit tm̃ gressu do p̃cepta
nisticie ¶ Sed a / qnia pecta nõ redimerent
ꝛ opa mie / sed q̃ntũ m̃ pmo cum eis
gerit / qnia cum loc se bnis / peccauit
deus in ho diffinit / qnia ꝛ opa mie
pecta redimerent / nõ dup ꝛ fiet distinctio
nitoꝝ / qnia medialis / qns omnibus bois
et malis de opibus iustitie / n̄ pateat
eos peccasse / ha vocalis / de opibus mie
n̄ apparet nõ omnes mi dignos esse
¶ Ad. 8. de opibus iustie ℞ q̃ntus
opa sint iustitie / sint magis debita / tm̃
opa mie / sint magis gratuita / vnde
q̃nto magis satisfactoria / et io vt cruciatus
meritorii mi / eo q̃ pecta nõ excludant
magis fiet dissceptacõ de opibus mie
q̃ iustie ¶ Ad. 8. de forma iustie ℞ q̃ntus
opa in iustie medio fectum iustie tm̃
opa mie debita aggrauat forꝛ iustitie
et io de illis spalis fiet dissceptacio
¶ Ad. 8. de opibus mie spualis ℞

m obmissionis opm mee celis tangm modo
intligitur eq sequeti opm mee spualis
tangm malorum Ad ho sepultura fr
ho illius obmittit. qma mq expectatum
retri mee cetu opera. qma tetu pro sit
illi cui fruit & hoc ze

Decimus articulum sc

Creditur videtur qd solus xpus
iudicabit qma. Jo: xo dicit. qd pater
amo iudicium dedit filio go mihi alius
sit iudicans Item qui iudicat dz esse
in nimis ab hijs que iudicat in aliis
secundo 1d. 20. ij. in quo alius iudicetur
te ipm q dempnas solus aut xpus
immunis fuit a omni pcto go ipe solus
dee iudicare de omni pcto Item iudex
dz fide aliquem sui illos de quibus iudicat
sed solus xpus homo fuit patet in super
totum genus humanum go ipe solus
debet iudicare totum genus humanum
Item solus dz iudicare qui nouit
multa remisse Dns occulta pcta homi
solus xpus homo nouit go ipe solus
debet iudicare Item aliud e esse in
iudicem aliud iudicis ministrum Sed
omnes tam sancti qm angeli missi sunt
iudicis xpi. qui solus est dominus go
non iudicabunt Item no dz esse
iudex et accusator in iudicio bn ordi-
nato sed sancti accusabunt sup iij
tunc stabunt nisi re no go iudicabit
assessor Item assessor ad hibetur vel opter-
tunus vel ipe autem sed in iudicio
ultimo multa hoc xpus iudicabit go
no ad hibebit illos assessores Dz ayt
pro deus e aplis sedebitis sup sedes
iudicantes xpm tbus isr Item ysa iij
domus ad iudicii venet cui se meritis
apli sui go pro iij seniores si priarisse
be te et apli nomi testi cum go iudi-
cabunt Item pro pro iudicii pau-
peribus tbuit go et pauper cum eo iudi-
cabunt Item ayt pro vos q relicqstis
omnia glo. qui zelus fuit omnia servili
sunt omn. hij iudices erut go pauper
cum pro iudicabunt Item scip iij. Iu-
dicabunt sancti nacliel go alios sci

iudicabunt Item pro ut faciat in as
iudicii consortium gla si e o si eius
go te Item dixit pro cum venit
in maiestate sua et omnes angeli cum eo
go angeli venient cum eo ad iudicandu
Item homines no erunt superiores angelis
sed equales dixit pro q go sic homines
iudicabunt ita et angeli scalee illi de
ordine knop as quos punet iudicari
Amplius ut. qd demones no erunt
executores dei sine sed solus deus qd angeli
boni nullu debuit ultius offm i solitate
go assumpti fuer angeli mali i damp-
nati Item magis peccauit dns homes
go magis puniet Sed hoc no fiet
si puniret homines cum in penis
homi delectent go no punient eos
Item ut dixit nigri. tunc cessa-
bit anime place go nulla erit pena
demonum sed homines Et homines in
priti tpe subiecti sunt voluntati de-
monu in culpa go nisi cum e iu-
tunc subiacet i viti eis in pena Et
licet xpus tradidit eu tortoribus
qui ad nutu redet unus sibi debiti
go in eternu Item omnes sua dee
dare ministros q quos exequendi mandet
go multo magis ultima sua Item
ayt pro iij exibunt angeli ze go angeli
erunt executores. aut go boni aut
mali Dns no boni qui illi no desce-
dent in infinitu go mali Et actus
iudicandi alicui pot attribui dup. r
vel ut vel nichilatiue vel duplicite
vel sicut iudici vel sit assessori sic
iudicii attribuit pro et hoc duplicit
qma iudicabi iudicatue ordinaria
ne deus cum tota trinitate et indebite
delegata ut homo sit assessori sic
attribuit vires pfect qui cum iudice
eminentes residebunt tanq melq
scientes leges et constitutiones regni
dei quibus totaliter imperantis et sedet
apam desilit nichilatiue dup. r vel
iudici q sentencio et applaudo sit iudi-
cabunt omnes sancti et etiam angeli

an pulq xc iudicabit

an demones erunt executores

xlvm

vel iudicandor culpam manifestabit sic
iudicabunt mg aliq. H. d. similit mor
iudicandi / pmiis pmie auctis qd iudicabt
tota trinitas / sed gb subtractis sue gratie
qno iudicabit qplis homo / trine appressoie
dignitatis qno iudicabunt aplis et mire
pfti Quarto aggbatonis / qno omis scti
trinitis q gratis / qno mg mali Ad
id. 20. Rf qnis pr omie iudicium
filio dedit / sic et omes pratem qui vult
pe tri non pbi soli. retrimit / Sed etia
scientes sue iudicii q dam dedit Ad
id. de nullo tenetia iudicis Rf qnis solus
qnis sit nimis abanie peto p natiaz
tollite sanctis i mmes trinit erit pgriaz
Ad id de auctate Rf ille qui iudicatur
in deo auctoritatis / Dz hec auctem sit iudi-
candos Sed scti no iudicabimur sic mo
iudo assessore dignitatis Ad. de milit
tantse Rf qnis nio solue deus nonit
. trinit tam ipo reuelante omis cognos-
cent / quia homo illuminabit absconditia
tenebraz 2c. 1. cor. iiij Ad id. de mi-
stris iudicis Rf iudicii auctis repu-
gnat mi stid / Sed alii mo. nis iudicabt
non Ad id. de accusatore Rf in fine o
iudicis qd error pe no dcet esse id
accusatoz et iudex Sed m dnus pe
quia error non pe Ad id. de assessorib
Rf no trini assessores pe pfatoin iudicij
sino alii pe ipoz honorem et dignitate
et sic adhibebunt in ultimo iudicio
Ad id. de angelis Rf ppe logis do no
iudicabunt. quia no sunt q formes
in ii xpo sic assessores deile toformal
iudicii quile tri loquendo de iudicio
iudicabunt appbatonis sue Ad. a
qt error. in qp pe qnis venient tri angel
hic nite gritur non qno angeli ve-
niant ut qudices Sed ut ministri
iudicis Ad id. de equalitate Rf
equalitas hic attendit in pno esse
tali non in alijs Ad. Hanc goiii
Rf error hic nigr tangit. triplex opinio

quarum vtraq; nistre dei quenit / quia
homo ex eo qp potest iuste demoni sb-
ijci. Sed demon iuste homi est
optimo go q qt homines demonibus
pcipes subditos / respicit ordine iustie
ex parte pmiendoz / gra no respicitoz
finem iustie excepte pmie cui / indet
tamen vnus qp time respabit et offeret
honoz angloz in pmiranda pena dpr-
natoz glia saluatoz / et malorum angloz
in pmiranda pena damnpnatoz / quia
excelunt homines equales angelis Ad
id qp opponit de subiectionibus Rf ppe
quo subiciunt cum in culpam iustie
est ut subiciant in pena sed nisi ad
iudicia non pt Ad id. huc pertiij
Rf pena intipit hic p demonis pti
tradituir anima tortoribz sed tri durab
metum etiam sue tentatibus Ad
id de executoribz sine Rf executores est
boni angeli detruduntur in infimo no
ubi primicerii. quia dei us dna sufficit
exercui suam suam Ad id ait pri
Rf 1 intrgnitur de bonis angelis no
qui non descendant in infimum. sed quia
malos deprimere sic expellent. et fa-
cient descendere in infimum Qui quia no
volt iustitie tene opinionem aliam pe
Rf ndere. ad pmum quia officia exerita-
toms in demonibz cessabit. quia pri
est me Rz officia primoms manebt
et que est me. et time similit in bonis
officia illuminatoms bonoz remanebt
sed quotidiana. sed no tm sedie vel meliq
sb qp non est simile. quia sedz primu
ex immediata visione creatoris depedz
sed pena malozp ex actione creature
Ad id. de maiori pena Rf. ex h qp deo
pmet eozum pena no allemabit pti
iudicium quia coacti facient sic ut
coacti in infimum descendunt Ad id
de placone Rf quia erit placo, sed mi-
stium qdam mle te

D tertium articulum

sic predictum / videtur p omes
homines iudicabunt / quia de ppd dicit
qp pe e constitutus adeo iudex bnoz
et pretioz Sed pe / go cum obiunt
vel venit vel mortui dnus adeo iudicabit

Ad quos quidem iudicabit

¶ Item apo. 1ª. cor. venit cum nubibus
et videbit eum omne oculus qui one[m] eum
ipm̃ iudicē appebunt ¶ Item p̃ma corp
ad. omes nos manifestari &c qz omes p̃
fessi mi iudicabunt[ur] quida iudicabunt[ur]
et quida damnabunt[ur] ¶ Tē 1d iudicii erit
vbi qz omes homines vbi iudicabunt[ur] ¶
Et hit auctoritas qz mi oz ordines erit in
iudicio quoz quida iudicabunt[ur] et od-
damnabunt[ur]. quida iudicabunt[ur] et
saluabunt[ur]. quidam iudicabit[ur] et q̃dam
habunt[ur]. quidam no iudicabit[ur] sed iu-
dicabunt et saluabunt[ur] qz no omes
iudicabunt[ur] ¶ Tē eqt pax iudicii
tes qm ibus ifra qz alii no iudicabit[ur]
¶ Item dicit ps qz no resurget impi
m iudicio qz no iudicabunt[ur] ¶ Item
no qneut esse iudicari et iudicare qz
apli iudicabunt ait pax qz non
iudicabunt[ur] ¶ Item omes bti despua bi-
tudine dicti sunt qz a etnū est no qz
dicti in idem qz non iudicabunt[ur]
¶ Item iudicii fiet ppe discussio mitoz
sed pmili milia habunt mita qz no
iudicabunt[ur] ¶ Item sic infidelium erit
eta damnatio ita zelatoz fidelium. qz
sic illi no iudicabunt[ur]. ita isti no fiet
iudicari ¶ Simplicius m[ag]r q[uo]d eciam angli
iudicabunt[ur] quia ¶ corp vi dicit apls
nescitis qm angelos iudicabimꝰ qz an-
geli iudicabunt[ur] ¶ Item aug. 1º. ciu. de-
nistas ante tempus glo. de qz demones
multa dum erudites esse qtinue iudica-
dos credebat qz expectat iudicii ¶ Item
rob. pri spes eius frustrabitur et nullibꝰ
omittes perpetrabitur sed hic non erit
nisi in iudicio ubi omes adeunt qz
ibi iudicabitur ¶ Item .ii. pe. q. mul-
tibus nisi dictos in iudicii tradit
ernaldus zesinarii qz zesinarii ad iudi
¶ Et no iudicat deꝰ bis in idipm ipi
no iam iudicati sunt ¶ Item terciꝰ corp
damnatoꝝ qm aliquoz homi si qz
fideles no iudicabunt[ur] qma iam iudicati
sunt multo mag demones ¶ Ad qma
quidam dr q[uo]d ad iudicii duo pertinet sc̃z
discussio debitoz et debitoꝝ premioz
sc̃z hic dupp erit actus iudicii iudicium

discussionis et iudicii debitoꝝ
iudicio discussionis no iudicabunt[ur] nisi
quoz mita aligno no sunt q mpta
sed iudicio debitoꝝ iudicabunt[ur] etiam
quoz mita sunt manifesta in iudicio
debitoꝝ tam boni q mali. iudi-
cabunt[ur] ad unum iudicē corp sed no
omes iudicabunt[ur] iudicio discussionis
nam quoꝝdam mita mala omia ip
mita sunt bona, ut qui. caruerunt
fundamento fidei, et ideo isti no iudica-
bunt[ur] et damnabunt[ur] quoꝝdam mita
bona vel in pmixta sunt malis. ut
pferentes qui sunt fundamento edificantes
argentū auꝝ &c nisi pauper corpi
et ideo no iudicabunt[ur] sed saluabunt[ur]
alii vel sunt quoꝝ mita mala pu-
ra sed pmixta sunt aliquibꝰ bonis
ut qui habuerunt fidē suo opibus
bonis no iudicabit[ur] damnabunt[ur]
alii no quoꝝ mita bona pura
pmixta sunt aliquibꝰ malis remā-
nebit ut qui edificant fe. et spi
et sic iudicabunt[ur] et saluabunt[ur]
omes vel. tam sic qui illi tam pueri
qui adulti. tam homines qui angeli
corpi corpe iudicē iudicio pntabun-
unt densa pp̃i filia hom̃ tetent[ur]
et mali torqueatur ¶ Ad 1d act
pi pe 1d mitigatur de iudicio vel bi-
tonis no discretatis ¶ Ad 1d
1ª apa. 1º. qm omes oues ei pntent[ur] no
temne omes iudicabunt[ur] iudicio discep
tatis ¶ Ad 1m i corp ve pe la-
de iudicio vel bitonis no discepta
tonis ¶ Ad 1d de vitate iudicii pe
bole ei pe vitatem pntationis et
vel bitonis sed no discretatis ¶
Ad 1d de mi. ord mubꝰ pe q redo
ques qm no omes iudicabunt[ur] iudicio
discretionis ¶ Ad 1d aut qm pe per
qm tibus secm aug. corp. de ci. dei
omes homines mitigent[ur] qma omes
in sorte qm tbm sunt vocati alio-
qui si posse mitigetur erit tbꝰ leni
que pen ei no iudicaret ¶ Ad 2d pe

an ark ad[a] iudicabunt[ur]

xlvij

uuuu

ꝑ loquitur de infidelibꝫ ꝙ glo. qm no ꝛesurgent iudicandi in die discussionis ꝙ recebuerint sol. ¶ ad. 1. dicit ꝑ no iudicabunt in die discussionis ꝙ sed remunerationis iudicabunt go iudex accessorie dignitatis ¶ ad. 2. dicit ꝑ no go iudicabunt ut vita dicuntur discutiant an bona vel mala sint ꝙ ut coꝛo ꝓmineria omnibꝫ manifestetur ¶ ad. 3. dicit ꝑ non iudicabunt ꝓpꝛie in die discussionis ꝙ sed vt cum iudicant et recebricom in coꝛe recipiat in iudicio adiuvet ¶ ad. 4. dicit fideles ꝑ no go in coꝛe discussionis fiet ut que sunt digna damnato et que no manifestetur, sed ut de mutua operatione in coꝛe et simplicioꝛe vita sua appareat et ꝓpter dei iustitia amplius quia dicitur impiis et peccatoribus go ꝓpter no fuit ei tempꝰ ꝛationis hostes sue vita in coꝛe discussione et audita ¶ ad. 5. dicit ꝙ ꝑ dup ꝑ est iudicii s. unii discretionis hic non iudicabunt angeli boni et mali qm mali ꝛmunt pe mala in coꝛe boni pena bona, alteꝝ recebutionis et dupliciter est quam principalis qua quis recipiatur exercitus ꝓpter hic ad ꝓ est abiicia tam in angelis bonis qm in malis, quia dicit redimetur qua quis ꝓmiat scalioꝛe in coꝛe premiatur hic fiet in iudicio unde iudicabunt quia exercitu in qm in iudicio homo aliud recipiabit in eis ¶ ad. 6. dicit ꝙ ea iudicii sunt ꝑ vm est ad quos ad ꝓmiu esse tiale ꝙ ꝑ iudicet eoꝝ ꝓ libꝰ in coꝛe sed quo ad ꝓmiu ꝙ debet eis vite officii item iudicabunt ¶ ad. 7. dicit tridme dampnationis ꝑ no iudicabit iudicio discretionis, sicut nec infideles sed recebutionis ꝛc

Circa secundum principale

ta q̃ arguit ¶ ꝓmo de ii ignis

ignis ¶ Do deinde ¶ circa secundum ignis ad alia que fiunt in iudicio ꝛc

Ad primum sic proceditur

dicitur ꝙ nulla ignis purgabit mundi, qm purgari no indiget nisi ꝙ in mundum ¶ sed contra dicit no sunt mundi go no indigent purgari ¶ item purgatio respicit culpam in electis mundis illa est culpa go non purgabunt ¶ tertio si contra mundi purgari debet go et ignis go cum no sit deus purgans et ꝓprie mundi ꝙ igne no purgabitur ¶ tertio omnia dicta sunt purgari per ignem, sed gehenna et aqua go alia ꝙ purgatio mundi non ꝓt ꝙ ignem ¶ in coꝛe visibili figura huius mundi glo. pulchritudo huius mundi mundanoꝝ ignis deflagratione pibit go mundi ꝙ ignem purgabit ¶ ad. 1. pe. 1. ꝙ que celi magnis impetu tunsitur et go mundi ꝙ igne purgabitur ¶ Amplius queret ꝙ ignis ille sit ignis claris gehenna et aliqui in li. de ci. dicit ꝙ figura mundi huius mundanoꝝ ignis deflagratione pibit. go ignis iste erit mundanus ¶ item sit ꝙ purgatio fiat ꝙ aqua sit ultima erit ꝙ ignea, sed ꝓma fiet ꝙ aqua cuius ꝓprie cum gehenna et ultima erit ꝙ ignis cuius ꝓprie cum igne elatr ¶ item dicit de diluvio requiescit arcus ꝓpter et ignis facientis go ignis iste no erit naturalis ꝓprie sed cum de cum est mundi ignis ¶ Et natura no facit ꝙ pluvia ꝙ ꝓt facere ꝙ pandora. go similiter nec ad dimittendi go ꝓt ꝛenovare mundi ꝙ igne iam factum no faciet igne nouum ¶ ad. 1. pe. vult dicit glo ꝙ ignis ille in ordine quem mundi no scripsit ordinet go ignis ille no erit cum ¶ Et natura manifestet ꝙ operatum sed no erit cadem ꝓprie illinde ignis operabit go nec natura ¶ item que sunt tempus ꝓprie sint celi motum ꝛ essent sed ignis ꝛe habebit altam ꝓprie motus. ꝓmouebit cum ad medium et a medio et ea medium go habet altam ꝓmo ¶ item deus illius ignis aut erit talis aut no. si sic go no aget in celum. si no. go no erit empedimentum cum isto igne ¶ Ad ꝓma quam ꝙ mundi ꝓprie habuerit factus e mundo in finis quia terribꝫ. ea ꝙ trahit homi

dicit ignis purgabit mundi

dicit ignis ꝛe erit ignis celestis

in est quas q̃ndiu homo est in statu ꝯr
riuptibili hñt mũdꝫ qualitates deserue-
tes corpp̃. Sed homie mutato istatum
mortis corpoꝝ aufert mũdo hmõi qualis-
tates vñ qm̃ sint pñtia corpoꝝ
et mortis hes dabunt̃ vnde dicit
li. de ci dr. q̃ in illa mũdi cõflagra-
cõne cleti qualitates que corporibus corp-
tibilibꝫ sunt ardendo penitus vtibunt
et sibi ipis eas qualitates hebit q̃ corpa
in nõrbilibꝫ. dant vt mũdꝫ mutatꝫ
apte accommodetur hominibꝫ in melius
ĩmutatis. hñt aũt monarcꝫ p purgatõ mũdi
appellatur. nũ omnia vñ corpa mũdi alia
ut hus hñt ꝑpetates magis ꝯformes corpbꝫ
glõsicatis et vtrũq; magis actiua cõ
ceptiua q̃litatũ. vnde volũt
purgatõ p ignẽ fi cõgrue ponit. prima
vñ p aquam q ignis facta est in q̃a
fi debebat sola purgatõ sine cõsumꝑ-
cõne et mutatione. q̃a mũdus ad hoc
erat accõmodatꝰ q hominibꝫ mortalibꝫ q̃
non sic pt vltimũ purgatiõ ¶ Ad
2d. de purgatione in mundiare hñt q̃ignis
creatiõe non sunt in mũdo simpliciter
sunt in mũdo vt. ꝑtates vt q̃a
habite sunt ꝑ ẽ mixtiõnes subsequentes
et vt. ꝑtates in q̃a corpa glõsicata
exeunt ¶ Ad 3d. purgatõe talipe hñt pur-
gatõ vñ tm in mundiam eclipe hñt re-
spicit mũdum totum omnem in mundiaz
que ex eclipsa cõsequta est ¶ Ad 4d. q.
ignis hñt q̃ignis ista ps ignis q̃ne circa
medium a circa terrã aliis elemẽtis alijs
cõmisceat in vsu nre purgare indigeat
vñ tamẽ sic ille ignis q̃m in sua ꝑtate
manet vel q̃m denuo tunc habit
vnde pbium purgat potiꝰ ¶ Ad 5d. q.
purgatione p ignẽ hñt Inphe ẽ purga
tio q̃dam superficialis q̃uis p fimũ q̃ne
destruit totum q̃ in re inuenit corp-
tibile. ꝑmo nũ vnq̃ omnia apta sunt
purgari p ignẽ. s̃ consumꝑ lia. sed sedẽ
mo sic et q̃ma talia omnia in fine mũdi
corrupt̃ cõ ista purgatõ fiet p ignẽ
¶ Ad sedum q̃m hñt ꝯa fiet multiplẽ
mentem opinio. Dixit enim q̃dã q̃ erit
ignis eliũ in mortis ex multiplicatõe

multiplicatiõ alij q̃ erit ignis ex multipli-
catõne radioꝝ celestium et refractõ q̃dam
mixta sic fit in speculo grauis nel inimi-
agna frigidꝰ pleus ad radium solis posito
¶ Alij q̃ erit ignis q̃uis ex terrestri
orũ ignibꝰ siccorum et mistoꝝ fit
dissimum ex cursu aquaꝝ superiorum
et mistoꝝ vt de aliqua q̃ ista purgatus
fiet tum cõplagratione mundanoꝝ ignium
sicut aquaꝝ in vltimatione seculi est dilu-
uium. hec vñ opiniones in natura ignis
q̃uis vt mediocriter q̃libet in tanta gratiae
discant. tanta eius gratiositas vñ dis-
simulat speciem. Idem enim ẽ in spẽ ignis
q̃m gratiam exaltati ignis et q̃ exalta-
tio solis differre videtur tanta. vnde
dr q̃ ille ignis idem erit spẽ cum
igne elicii aget tm non ꝑ sed vt
instrumentũ diuinũ ¶ Ad 6d. pe volt
hñt nõ ẽ idem ignis secũm nũ q̃ dimittet
et q̃ assumet sed secundũ speciem. hñ aliter
non ẽ in deus q̃ia si regnet ignis mala-
ꝝ assumet vindictã vt fictiue in matth
in flamma ab igne q̃ excellitur ab
altari cõsumpta est ¶ Ad 7d. de corpõe
hñt natiã vniuersitatis ꝓ ovacõiu nã le
ctõe ꝑ ipsam sed nõ ꝑ ovationem finalem
q̃a sed ovatur solutis hñt mysterium
subalio vestrum ¶ Ad 8d. de motu hñt
motus ignis iste nõ nocebit animã
ꝓa sed adiuuet q̃ia cum q̃ certum signum
q̃ne vñ sunt cum q̃libꝰ speciei hñt eiusdẽ
vltimum habeam sed vñ actualem.
¶ Ad 9d. Vltimate ignis hñt finalis
erit non vltio alicui tamẽ p manens
sed tñ pius sicut ꝑtus vltimi tñ
sit separato motore ab ipõ nec ideo
q̃ ignis eliũ ignis desideret ne so-
cius ei vanius maneat aut in eius
horum corpus elementi succedat sed
virtute ignis elementi et corpus sphe
fiet quod ignis in natura triplicis et
aqua et terra ꝛc

De secundo articulorum

sic ꝓcedituꝝ videtur q̃ ille ignis
purgabit terrã celos q̃ia dr petrus
ij. pe m. ꝓ q̃ne celi ardentes solue-
et go purgabit celos ¶ Item hebr.

in ignem ꝑtinet ordinatio

xlviij

ipi pibmit tu aut ꝑ manebis go aligno
agehite tuꝰ mutabit² sed nō nisi vltimo
igne go rē ¶ Item celi renouabunt² apo
xxi· udi celos nouos sed monacō sibt pcē
purgacōm go ꝑ igne purgabit² ¶ Item
angelus m celō ꝓtauit bcus aut pcti
purgacōne indigeret ¶ q corpa celestia
nō ixcapiut pegnas mpssiones nec pa
ciunt² adalios corpib sed agunt m ea tpe
igne nō purgabunt² ¶ Item sūd ij· thes
i· m stella ma igns glo 9t q· igns iste
tm spatiū actus occupabit q tm occupat
aqua dilumij et idem 9t glo ſBede ꝙ
pe· iij· q tm ascendet ille igns q tm
aqua dilumij go nō attingit spaū lune
go nō purgabit celestia ¶ Amplius in²
q iste igns cla ꝙsumet qma 9t glo
Bede ꝙ pe· iij· q cla m² qmbq sub
q sistit ie maxim igns cōsumet nec
cinicta ꝛra q sumet nit nō sunt sed duo
ex toto cōsumet duo ud m meliorē resti
tuet statē go ad m duo tō² q sumet
¶ Item apo ꝓpi dī q ꝙ m celi et ꝛra
tra abijt· et mare iam non ē go ista de
structur ¶ Item igns agnidos in alia cōd
dūtet ca m nīy sui· go si aget ꝑ purga
do m cla alia ista igns magia efficet
go q sumet ¶ Item forma igns ē nob
lissima forma ad q pdicti possit magia
claues sed ꝙ illam purgacōm omia cla
nobilissima forma acquiet go acquiet
formam igns ¶ q si· i· corp· bij·
pit signa mudi hmq 9t glo· signa
nō subā pāt· sed ista subā cleōrum per
manet ꝑ fectum· go cla nō q sumet
¶ Item destructis ꝓtibus essentialibq
totum destruit· cleōrum nō sunt ꝓtes
mudi essentiales go q pit destructis
mudi destructus ¶ Item ꝓma purga
tio nō corripit subam cleōrum· go nec
ꝑa corrumpit ¶ Item ꝓma purgatio
nō attingit tm̄ pastus pabulum· go nec
ꝑa attingit qma tm̄ ascendz igns q m
ascendit aqua sedm bedam ¶ Ad q
qbm differt purgatio et monatio· qma
purgatio ē ab m̄itate ad m̄itatem
imutatio· monatio nō a statu boni i statū
nouū qm̄ q· m cleōrum q̄ꝰ ꝓter
ꝑ mixtōm nīy mitas inuent² m eōrum
subā et deo ꝑ purgabunt² m elic igne

ꝓt· iij· ꝓmixtōm nulla nīy mitas m eōrū
subā ꝛdeuntur· sed tm motus nīy sed qma
nichil mutat² m eor subā· et id monabit²
sed nō ꝑ purgabunt² ꝑ purgatio aut cleōrum
fiet ꝙ actum q̄ij· ut ꝛe nouent² dispō m hōie
subā cleōrum et ideo fiet ꝙ actum igns
q̄ m̄ē clūm maxime actus monatio cō
nian mgnit nisi cessatum a motu n² resset
dispōis q̄ad adiacens· hic aut fiet ꝙme
tella actōne q̄ij· ꝙ cessatum motoris ¶ Ad
auctōr q̄ opponit² in q̄ttum ꝛe omne bonū²
ecclīs actus nō dispōib ¶ Ad d· de
lucafed· ꝛe ꝙ petri lucifi celum inferiꝰ
nō fuit· qma petri spiale fuit nō ꝛeale
et ꝓtō statim euectile est· nō ibi dni cōma
catus fuit ¶ Ad sedm dom ꝛe· ꝛra hic q̄d
dixūt si q̄ cla duo· s· tra et aer macbunt
sedm subam· alia nō sc aqua et igns tm̄
mutabūt m celi sed nam ¶ Ex q̄ttu hac
opīonum ē qma ni cleōrum non ē m̄ pō
ad cla et q· nō manet ꝑ tem̄ q̄mdiu mū
¶ Alij dicunt q̄ omia macbunt ſ subam
sed fiet m eis corpōreis qualitatum actiuaꝝ
et passiuaꝝ statim q̄dms et corpōreis
deficiēt cum ¶ Ex hac opīone ē qma
ꝑ a passio nō q̄ij deficit sibi· qma tot
apticipis rei essentialibq ¶ Nec cū qualī
tates ꝙe compant² asserimus subalibq cleō
rōdm̄ post ea totalit deficere ¶ Alij dicut
ulus q̄ manet oīm cleōrum subā et
qualitates sed fictum ¶ Ex nō ꝙ vsum
qma cessabit motꝰ celoꝝ q̄ē totius al
tacdus et tīs mutatōis principiū ¶ Ad
glo· bede ꝛe ꝓuato dicē dns ex toto q̄sumi
q aqua et igns nō qma nō mancant
sedm subam et sedm qualitates ex qma
tm̄ in illis duobq magis ingrauit qua
litates actiue· s· siccitas m aqua et cali
ditas m igne magis sumit grauis et corpō
reus principiū ¶ Nec cessante statu qua
tiōis et corpōreus chaos indet si q̄dam
imutatio illoꝝ dnoꝝ ¶ Ad d· apo ꝓpi·
ꝛe loqnt² de trunsitu celi aerei et terre et
maris quo ad celitū statum ꝓtem et qli tes
a tui tales ¶ Ad sedm de et structuacōnis hmq
nō quo ad subam ¶ Ad d· de actōne ignis
ꝛe non stem ex q· d· ꝙ materia ignis sic in
vim ignis q̄litatum· vt ꝙ m fuo ignito
mult nec elementa alia q̄ns fiat materia
ignis m ignem conuitent ¶ Nec dicens

dm d· ignis elementa essent

q̄ iste ignis agat sicut instrum̄ motum a
puidencia dna · non anathira ꝓpa q̄dē ꝛō
agat ad cōsumptōz clementoz / sed ad ꝓgatz
¶ 2d̄o de forma ignis & singula elemta
mutabūt̄ in formam nobilissimā actū
des non subalternū q̄dē q̄ licet zetinebit
formam ꝓpriam nam q̄libet terra cōt ꝑtēz
si habeat formam ignis / tū vnū sum cōt
imperfectus · michis est cum boīm tocq̄ ꝑt

Hec tenuus articulum sic
procedit̄ ꝓcō q̄ ignis · vltimū q̄ flagra
tionis sequet̄ iudiciū / dicat dns augꝰ
ꝓp · de · ci · Et cta indicū has zes dns
esse venturas hebraim thesbiten fidem meā
ante xp̄m ꝑsecutorem xp̄i · iudicium
mortuoz · trinem bonoz malozq̄ diuer
soz · mūdi q̄flagratz · enisch q̄ henoch dū
estimo q̄z ait ea q̄ dno ad me q̄uemadmu
sunt oīa esse venturā · ꝯo q̄flagratio ꝓce
dicium erit ¶ Item augꝰ in cath li
bris suis et in ep̄la ad
figura hui⁹ mūdi · mundanoz ignis hāc
gratiā ꝑibit · ꝯo cōflagrato post iudicium
erit ¶ Item in adventu dñi d' alig
vim̄ reperiunt̄ sedm̄ ·d· ·i· cessa · in
deinde hos q̄m viuing ꝛc hic ante
non est si ignis mundū p̄cedet · ꝯo seqūt
¶ q̄ et ꝑs q̄ ignis ante xp̄m p̄cedet
ꝛē ꝯo non sequit̄ mundū ¶ Item in resur
rectō p̄dē mundū · q̄flagrato vō ignē
q̄a p̄ illum ignē vnctes tunc purgabūt
et mundabunt̄ illoz erit̄ nt tunc alios ꝛc
suscitatur nō ꝯo cōflagrato sequit̄ mundū
¶ Item sedm̄ Dam̄ p̄mū veniet ang⁹ cō
q̄m̄ helyas ꝯo m⁹ ordinat aug⁹ ¶ Item
Io. v· si alius venit in nomine suo illū
accipietis ꝯo nūq̄ recipient ante xp̄m
ꝯo fides mundoz nō p̄cedet p̄secutōm dñi
¶ Item ysid̄ cimat ꝯo signa futura q̄
inditū q̄ dicit se legisse in annalibus
libris hebraoz et ꝛetinū est q̄ christus tūc
p̄ extremum filium ignemq̄ · ꝯo q̄flagrato
p̄cedet iudiciū ꝯo nō ista signa
sunt hic p̄ma die mala omia exaltabunt̄
ꝯo tripites super nubes ¶ Item
omia equora p̄sternent̄ nec fluminū
ita q̄ nāues possint nauigare ¶ Tertio erit
in altitudine stadium ¶ Quarto bestie omnes
et alia que nascent̄ in agris q̄ gignabunt̄

et celebrabunt̄ super p̄clagus mixte q̄ ten
dunt in mutuā mixtionē ¶ ꝯo omnia
simulatilia celi q̄ congregabunt̄ in tempus
et omnes in terrā plorantes non gustabūt
neq̄ bibentes ¶ Quinto stelle ignee cur
rent absq̄ tractu solis q̄ tunc facie stabunt
usq̄ ad extremum terremotū ¶ Sexto omnia
sydera errantia et fixa ruitura et se ig
nis tonitrus · sicut concute ¶ Septimo
terre motus · ita ut omnia montana et colles
p̄sternant̄ ¶ Octauo lapides tam pu
ri q̄m magni in mare p̄cipitabunt̄ et
una quoq̄ petra aliam collidente ¶ Nono
omnes planicies fluminum fluent torrem
¶ Decimo omnes colles et montes et edificia
in puluerem redigent̄ ¶ Undecimo omnia
alsa venient ad tempus de salsis
et nisi hoīb⁹ cupientia et michil q̄ntabi
¶ Duodecimo omnia sepulchra aperiet̄
usq̄ ad extremum patebunt cadauera
ad resurgendum ¶ Tredecimo omnes homines
de hostaculis suis exredient non intrare
tes neq̄ egredientes sed desuper ¶ Quo
decimo morientur et resurget cū mortuis
sanguis ad defunctis ꝯo tunc ignea fluuia
fiat q̄flagrando · et post hec omnia erit
mundum conflagrando p̄cedet mundum
¶ Item cum p̄signa p̄nostica res p̄o
gnosci possit videtur q̄ dñs p̄tendit
nostri iudicii s̄t actū illius ignis
hoc erit subita sed ꝛetissima habebit
ꝯo initius medii et finē ꝯo erit finis
ante nūdius aduentum · q̄uia quasi sol
fiet p̄ illum ignē p̄purgato vnctu
et mundatio terrarum ꝯo q̄a sto stabi
erit trā terrarum cum aduentu nūdius
adinstitia et sodalite nūdius mūdabit
mundū totū p̄ trinitatem · firmato iā mūdo
habitabit actō ignis cum exterminio
mūdi iniquos p̄cedes et truhens
in infinitū · non erit complebit mundi
mundato nisi expulso p̄cedere extra
mundū in infinitū · hec ꝯo p̄z q̄ ignis
ꝛē adventum nūdius et p̄cedet et gradabit
et sequetur ¶ Ad · 2 · Dam̄ de helya
ꝛē Dam̄ loquit̄ de aduentu ang⁹ xp̄i in
mundo p̄ nativitate sed ang⁹ de mihi festo
p̄ p̄dicatōm et aptam p̄sertim ¶ Ad
3 · dicit̄ de mundo ꝛē p̄mus adventus ang⁹
erit in benignitate et miraculoz opōne

xlviij

et tunc audiet si suscipietur ad gratiam vel non
veniet Helyas et tunc antixpe in aptam
psecutionis gratiam vel ſ regulam dictorum
aquilis dabit et antixpe suscipiet. alij per
Helyam gratiam. Ad id. designans duo
flagrantia dicit precedet qui est iudicium ge
ad sui initium sed sequet quod ad complementu
illic aut discursu fluminum ignem qui con
flagrationem precalebit faciet non vlem. Ad tia
qui non essent fluvia discurrentia. h ꝑ
dilunium illa tu vltimum signum e q flagra
que precedet quidem quod ad sui initium sed se
quetur quod ad complementu illa tu signa
eo q ex aquosis sunt sumpta et crudis
non sunt. Ad vltimum dicendum ꝑ
quia hec signa precedunt quia die ei nichil
segni debeat tertium non erit &c

Littera tractatum non mentis

Q audito ista erit dicta sibi
illius pia salubri dicitur male no timebit
&c quia auctor penalis sit tu ipa non
audito / magis erit penalis his quia precedit
ex defectu mentis non arguent. qui iam apto
iam pridie illi patetem dba eius audiebit
q magis petunit quam alijs &c in hr nia q
petunit / quia alia petit ppt cum strain
status et cognitionis / meis aggravata sit
nec dba petunit / q tocl dlt / dicit dns q
se discipulis cum omnib; gentibus &c di-
sipulos fit quia omnibus gentibus q di-
sipulos fit aliqui sunt ad fidem
conuersi et indicadi / no ꝑ singulis quia
Ad h. nigent / sm latu mittetur mittet et
statim q sancti nimeto repti sunt habit
corpa passibilia &c cognit de suscitato
non de vivis reptis / sm quos angelos
mittetur in mundum / q bani angli no
sunt missi pelagi infernalium &c mitti
dicunt ab eis in terminum / quo adexpulsos
alium agnus. s. a fine sepsit / no quia ad
p̄ncipium ad finem / ad quos tessabit omnis
plaga q destructo ordine manebit &c
plaga offen tessabit / sed plaga malis
dignitates nec gle manebit sit extincta
nitetores / q tessabit offensum angelos
cta hominis &c sed quia ad tessabit offensum
extinctionis offensum extinctionis in demonis
Q non principis sm anglos vel cessabit
offensum custodie / sed no illustrationis / ne videa
dnus odio quo humana n̄ p angelicam
regitur tota annulat / alij tu dicunt quod
q ante venit &c

D. xlvm

Olet etiam quezi
gnt scptuentibq

iudicandi indicarim / hic agit
de ptuentibq ad p̄m iudicij
primo quo ad dones nitu sctis / Q quo
ad ecclesias et putant / in p̄ma parte
primo audit / qua forma dna ſ vel
humana iudicabit / Q in quali forma
humana / q glificata ſ vel no q glificata
apparebit Q cum / in forma / dico quali
ter forma mortuos suscitabit / et sic q
cum / ha parte primo agitur de loco iu
dicabit / et putant / Q de claritate ipsius
quam obseruabit / lxmente &c

Inquirunt duo p̄

de appetitu meritis / Q de dono
nacionis meritis Circa p̄mum quesitum
in 2o primo si ꝑpus in forma humana
iudicabit Q si ꝑpus in forma glie sa ois
apparebit Tertio si in forma omnia quod
videri potest Quarto de loco / in quo appa
rebit et signis &c

Ad p̄mum arguitur

sic procedit ut ꝑpus non
iudicabit in forma humana / quia in
iudicio requirit auctas / vt dis Q in ꝑpo
homine / non e auctas humo misterium
go no iudicabit sed q homo Item
aug dicit / q p̄bum dei filium dei / fit vir arguo
ergo p̄bum fuit in carne / fit vir corpus / go
sed q homo / non fit patetem visi sit
corpa / iudicii no magis erit anima ad
quam corpus / go non iudicabit. s. q homo
Item dam vn apparebam dolier hui
poti simit / et antiq q dicto sedebit / go
deo s. q antiq q / iudicii quiescit / tuo go
sed q homo nomus Q. Io. v. patet
quod hui misterium fuit / quia filius hominis
est / go sedm q homo iudicabit / Item

arg xt iudicabit sm qd / po

nob ꝓpo vj ꝯ tua ſtrictiꝰ ip̄m mdicata
eſt glo. apl̄atoſio tam mdicꝰ qꝫ recipi-
ce glo. nec iuſte mdicet/ſed ſeḋm qꝫ homo
indicatꝰ ē/ſco ſeḋm qꝫ homo iuſticabit
¶ Item legiſlatoꝛis eſt mdicare/ſed ſeḋm
qꝫ homo/lege dedit/go ſeḋm qꝫ homo iuſti-
cabit ¶ Rꝫ mdictꝰ fuit/ut aligꝫ adregꝫ
admittatur/aligꝫ excludant/adregꝫ ꝛō
non ſufficiebat ſola ratione/ſuie bn̄fio re-
demptionis/ſio iuſte qꝫ ē ſalꝫ et redemp-
tor/iuſticabit ſco ꝙ ſalꝫ eſt ſeḋm
ſuam/redemptor ſeḋm humana
fragilitatem. ſ. ꝛationabiliꝫ iuſticabit ¶ Ad id qd
aulete Rꝫ ꝙ ſalꝫ ē ſalutis iuſtitie/ſor-
tuita licet ē in deo/et delegata h̄ eſt
in ꝓpō homine/th'n' non ꝛepugnat
mihi/ſed conꝛdat ¶ Ad id aug Rꝫ
aug loquit̄/maiꝰ ſeḋm rationem apparet
qm̄ ꝓpter eam/quam ſeḋm qꝫ deus/ꝓpo-
qꝫ fecit ſalutē/et ſeḋm qꝫ homo/ꝓpter
facit meꝛo ¶ Ad id Rꝫ ibi inde
ptas ordinata reſidet/unde dm̄ ſtatim th
ſubditum/de ptate delegata/qꝫ ſubdit
et erit filius homis cum/mibiḋ venit
et data eſt ptas Rꝫ

Deſecundū articulum

ſit ꝓceditur ſecḋ qꝫ nō appebit
in forma glꝛificata/quia ſrm̄ 1o. ꝙ 1o. ꝙ
videbunt in quē ꝛpexerunt glo. et qꝫ
in ea carne venturꝰ eſt/in qua crucifixꝰ
fuit/go in carne infirma appebit ¶ Item ſeḋm
Dicit qꝫ venient in iudicio ꝓpter/non ſol
ꝛationis reatum/ſed etiam meritē expiatꝫ
ſuam oſtendens/go appebit in ſpē mirꝛi-
¶ Item ſeḋm formam illam appebit/quē
ab omnib⁹ uidi poſſit/forma erit glꝛificata
ab oculo nō glꝛificato uidi nō pt̄/go in
illa nō appebit ¶ Inde ꝙ in forma
glosa delectabilē eſt/ Unde ſed i ꝙ mu
ꝙ mittit/cum 1o. ꝙ ſcꝫ ingredientur
et egredientur. et paſcua inuenient/ſ. de-
lectacō et ꝙmū patuit ſcꝫ/ꝛō hitabi
ꝛeybis/go in forma glosa non appebit
ca ¶ Item ſrm̄ 1o. 1o. ſit et filiis quos
uolet uim ſitat glo et qꝫ in qua forma
h̄ iuſte iudicatꝰ eſt/in ea iuſte iudicabit
go in forma in qua ¶ Et luc ꝓpm̄ de-
bent filiꝰ homis/remete cum ptate
et maieſtate/non go in forma in qua

an ꝙ appebit in ſua glꝛificata

¶ Item aug li. de tm̄. viſio claritatis
eius/q nō erit bonis et malis ꝛō indiffer-
in forma glꝛificata ¶ Item iudex debz
ꝓtelle iudicandos/iudicabit ꝛō uidebit
appebunt in forma glosa/go multo-
nihil⁹ iudex ¶ Rꝫ iudicatꝰ et iudicare
actus ſunt oppoſiti/quam ꝓmus dmꝓ-
nitatis. ſecḋs ꝓcessꝰ/ꝙ ꝓmus aut
ꝓmo aduentu/uenit ad iudicandū ꝓpter
/in ho venit ad iudicandū actiue/ꝛō
in ꝓmo aduentu appmt in forma ſpi-
ali/go appebit in forma glosa ¶ Ad
id 1o. ꝓpo. Rꝫ in carne appebit/Rꝫ tm
alibi. ſ. alibi ſe hūte ¶ Ad 2o ꝓpo Rꝫ
non oſtendꝫ mortem in ſpe mortis
ſed in ſignis paſſionis ꝓtestꝫ gnia ſi-
gnis ereti appebit ¶ Ad id de forma
glosa Rꝫ forma glosa nūq̄ poſt ꝓ-
volum Rꝫ cum hitus/non tm̄ ablatꝰ
glꝛificato/ſed etiam aute glꝛificatoꝫ
et maxime abolitis incorꝛuptibilibꝫ
erit oculus damnatoꝛum ¶ Ad id
de delectatione/Rꝫ hinc ꝓpm̄ in forma
glosa/ꝑſe delectabile eſt/ſm̄ patris
ſtabile eſt/ſm̄ matrē ſui/et h̄ nisi
ſerit nimis ſtabile eſt/nisi glam
limiti ¶ Ad id 1o. d. m̄ cach forma
appebit ſed ſe hinc abſ/qma mſtri
mſm̄nitatis eſt/nisi tm̄ ꝑ ptatis

Dtertiū articulum

ſic ꝓceditur ſecḋ qꝫ in forma ſua
a reybus uidi potit/quia ml̄tm̄/videbit
manifeſte ꝛeyum eſſe dm̄ ſco videbit
eius dmitatem ¶ Item ſic ſe habz
forma humana glꝛificata/ad oculū
ꝛēlem/ſic ſe habz hinc forma ſua
glosa ad oculū intellectualem/Rꝫ forma
humana glosa ab impte uidi potit
oculo ꝛēli ſine delectatione/ad ma-
ioꝛem penam/ſco ſimiliꝫ forma di-
uina glosa/ab intellectuali ¶ Item
aug dicit qꝫ hmōi ꝛēlis oculus eſſet
eſt odioſa/ſcḋm̄ quos pueris ſit amabil
ſco ſimiliꝫ uidetur/delitie ſpiritu
ſco hinc delectatione abeis uidi potit
¶ Item quia qꝫ ꝛcipit maſt ē mto
ꝓ uadiū ꝛecipiētis nō agentis/ſco
ſpes diuina in capite tri ſti ꝛcipiꝫ

an in ſua diuina a reybꝫ uidi potit

receptus/ per modum cōstitutus est/ non
delectantis ℂ H. 10. 7 dñi. Hec dicta
cena dr/ sed vita eterna/ non pt gratia
reprobis/ go nec ipsis ℂ Item ad dei vi-
sionem/ non sufficit natura sine elevate
gratia, reprobis vō nulla dabit gra/ go
dñm videre nō potuit ℂ Pt/ nitigibile
q deus est/ sīa est ultimū finis in-
tellectus cōti/ ipi nō proportionalis. Unde
est q ultimū finit sine delectatōe gste
videri nō pt/ sīa nō solum ē appeti-
bile/ sed natū appetibile ceteris/ sic lux/ oculo
appetibile nō pt nō pt videri/ quia caret
est videbile/ sīa vō colore nō videri possit
sīa invisibile tm est/ non vō videbile
in eam est/ sīa in proportionalitē excellit
intellectū/ nō vō pt videri in sua cēna
sine gratia disponente/ et tm supra se
elevante/ que dispositio nullam dispro-
portionem. i. nullum contrarietatis pt/ pt quo
videtur nisi animus cordi/ sine ē q
nullo mō sīa forma/ a malis videri
potest/ tm pt defectum dispositionis precedet
tem pt de nitum delectabile ntis
gntis ℂ Ad 3 dicendum sicut
anima in esse alterius videtur/ nō videndo
animam/ sed eius opa et signa/ sic dei
tas pro in esse ab omnibus videbitur
non tm videndo ipsam substantiam/ sed signa
eius. s. opa ℂ Ad 4 dicendum quod
ymaginata pt nō est simile/ sīa non
ad eius visionē/ perfigitur dispositio
nec ad eius visionem nata sequitur de-
lectatio/ sicut ad visionē divinā ℂ Ad
5 dicendum pt non est simile/ sīa lux
corporalis pt hoc in se aliqd q tactus
animalis/ sed lux spiritualis nō sīam
excellens sensibile recepit sensum/ sī
excellens intelligibile. nō/ mō magis
fortificat sensum ppter li. de anima
ℂ Ad 6 dicendum quod in alio recipitur
pt hoc cum est/ in recipiente li nō pdicante
sed ppter remanens dissimilitudinē recipiē-
tem in sui similitudinē/ sic gratia per
caritatem facit letitia superveniens
animum tristem et

Quantum autem

sit predictum/ pt nō quia non videbit
in valle iosaphat/ sīa augustus hic ve-
rissime sum representatus/ go non fuit ℂ Ite
oportet videntes adesse videri/ hoc
videri/ tota aut ecclia p missos/ omnes
videntes tamē non possent/ go multorum q
vallis iosaphat ℂ Item sīa manifeste
videtur esse. s. in illa/ videbit ē q
loculis in/ unde ad dictam gentes in valle
iosaphat/ go re go videbit ℂ Ite arte
1. q ad modum videntes eum ascendere
/ venet/ go eum de nocte dilecti/ sīm
primū olim valli iosaphat descendentem tra
ad mundum redibit ℂ Amplius videt
q circumstancie videri/ non erunt tales
quales hic dicunt/ sīa in videri
tamen non erunt/ go nec videbit ℂ Ite
angeli servi sunt de sua beatitudine
/ go de immutabilitate/ go virtutes celo-
rum movebunt ℂ Item admodum pt
erit causa augmenti luctus in damnatis
/ non go erit causa appetibilis / obiectum
tristitie ℂ Item sol et luna secundum
astrologos/ videri possunt cum pati
eclipsim/ sīa eclipsis solis i omni
mutatione lune. s. eclipsis lune in
plenilunio/ go non simul time obscu
rabitur ℂ Item tempore videri amisit
erit quia deus dominus sicut fur in nocte
ita venet 1. thessa 5 go p signa
precedentia aliqua nō dz manifestari
ℂ Quinto. h. patet/ sicut futurum erit
hoc ppl/ go eveniet ℂ Item 7o q
ponit xv signa videri in quibus nō
omnia patet et multa alia q tractan
ut hic in fine est. s. c. li. de precedē/ go
eveniet ℂ Ad primam q dicit/ quod appa-
situs noctis/ appetibile sine tristitia
ad ascensionis divine detra in celum
quia potens fuit motum descensionis
de celo in terram admittens/ ascendit
ut esset ad notitiam nisi in terra celesti
descendit ut sit videre/ et id ad totū.
unde ascendit ad terram redibit ad
videri/ in dextera patris glorificata

dicendum est videbitur in valle Josaphat etc

de circumstantiis videndi

explicari parte accipiam/ tam ex parte par-
tis/ qm ex parte negotij/ qm ex pte mdi
caudis/ ex pte ptinet/ accipitur pro mdi
m qua mdicti erit/ qmla locus dr
esse grd et publicus/ sicro solima vero
terra adiacens locus m nra hitabili tra
detur esse magis grd/ qmia qnas
medius/ pro· opatus ad salute m nie
tre set fmosissimus pra ppt opera
redemptionis que ibi gesta sunt/ se
go locus/ deus partabq/ ex parte ves
negotij/ accipitur locus m parte mdi
/qma m alijs locis tractatur de sunt
causse tmiales/ m alijs spiales/ causa
ucro illius mdicij erit opus mie et
misticie/ qma ad recbndum p mtis sed
milam et instam venet mdex/ mons a
oliueti mam designat/ iosaphat qui
statur iudicii dns m stam/ set qm ma
ior exaltat mdicii/ io mons oliueti emi
net valli iosaphat/ ex parte ue pone
mdias accipitur sedes m loco/ qma sedes
debet esse eminentor et glosior/ io mdex
resedebit m loco aeris eminentori/ a quo
undiq; possit conspici set m loco glosiori
qd magis m tris habuerit· s m loco
sue assessionis/ m illo eo fmo aeris v
beuli aplexo ad ea mortalia deferunt
m tot mtu sue grauit/ dicut arbitror go
cta valle iosaphat/ venet ad mdicium
mdi· dr/ no diffundet undiq; cta bal
lum/ ad 1 negre ps negre reputat
rusculum qd ppius m ram vallem de
scendat/ no dicit tota vallem/ ad 1
demdrandis ps no oms ctinet m valle
iosaphat/ sed undiq; cta latum mdicii
/ ad 1 de irrlm ps· qm o m irrlm
mdicatq sit/ non tam m forma q ma
sic mdicatq est mdicabit/ sed i forma
glosa sic asceudit/ et ideo locus asce-
sionis/ mdicis magis competit/ ad
secdam qom ps ad auctem mdias ptinet
m zenctura a subditis hri/ et io ps mittit
debet signa terribilia aligna/ ppt mdicen-
dos homines ad timor· et zenencia mdicis
no ppt etificatem dici mdicij/ qma pha
ulta signa no est tenda an statim sequ
dies mdicij/ ad 1 de nubibus ps

qm nis non sint nubes que formantur
ex vaporibus/ potit tame esse nubes ex
ignita p mistum angelicum/ qua acce
dente ad data formata/ sic angeli ex aere
sibi formant corpa/ ad 1 dicendu
ps· p· Dno m vbilites alie nominant
eorum ordines/ sibi omes angelos/ et ille
ordo spalis nomi dr motu ptatis/ qo
mirabilia qualia et signa ad tempus
statim visibi ptendeia faciet/ alij vo
mes motu quodam zelotipie et ad
miracula vtep id motu locali cu ex
ad mdicii venientes/ h mg ad motus
millam m eis ponit impsoni mira-
bilitates/ ad 1 de miraclis ps qm nis
post mdicii corp augeat lux/ tri ali
mdicii ppt etatem homi obscurabit/
/ ad 1 de eclipsi ps· ista obscuratio
non erit talis· sed mirabilis erit
m passione dni nri m cruce/ ad
1 de occultatione ps qm nis occultu sit
alicui mdex venire impiat/ ex tri
tu mdi m erit tpe mdicij/ ps signa
vel accidentia dicta die vel hora
non constabit/ qma nescit si statim
m mote posita signa mdicii erit
qma cum dicunt pax et securitas/ re-
pentinus sr venet mitus i thess
5 &c

Circa 5 ppleuma

quitur nisi br/ qm o si mona
mdi erit/ ho si mala corporis
siorum cessabit et lux augebitur/ ro
si ola obstrabuntur/ ad arto si ve-
gelia et ieiunia omia destruentur re

De primo articulo

sic p tenditur/ si monachi
mdi non erit/ qma monachi pugna
bunt/ ignis vo totum mdi no cremabit
ergo totus mdi monabit/ ps
si monachi edam altaria· sed mpo ne
est totum mdi altare/ qm nullu est
altarium vel totus mdi/ go mpo ne
etiam monachi/ tem die vij neget
dr mich angelus oribus sanctis gen 1
go no fuerit angli/ go nec
celum nouum/ nec terra nova/ tem

qm monachi mdi erit

xlvm

ista veritas disponitur/ quę mihi dicitur
est nalis/ go erit alia actualis et sic in
sed hęc in nalia non sunt pretia/ go
non diuabit pretium ¶ Item monacho ge
pmu de monachorum gre/ sed mundo toto
non est susceptabilis monachorum pgrinu
go nec pergrinum ¶ Item cetera. i. q est
q fuit ipm q e futurum de michil enim
nouum sub sole go monacho nulla fiet mu
¶ q ysa. lxxxj. cete ego eo celos nouos
et terram nouam de go mundo monachi
quia principales eius partes monachum
¶ Item ymago de institutori congruere
go homini monacho oz mundo monari
¶ Et mundus totus sensibile factus est
ad ymaginem creature rationalis humane/ ita q
no pt deus nichil in creatura. i. creaturas oculos
et speculum ppriam diuinam/ indicat enim qua
in speculo pspicua et speculum creature/ in statu vera
futuro multo amplior erit de cognitio
pria nos/ no speculum oz meliorari et p
fari/ ut amplius refulgeat et nobiliu
spes creatoris in creatura speculo/ que visio
no erit ad equalitatem/ qui alius deus no possit
sicut nos est/ sed ad voluntate ut delecta
tioni visionis intellectualis addat delectatio
visionis sensibilis ¶ Ad id dicitur Et
gratio pcili nisoro que nupsire simul/ pe
grinent fiet/ sed monacho. i. collo nobile
sorme nos/ quia nichil agit vltra suum
speciu ¶ Ad id de alia domo Et celebreo ille
regnit alterius nale/ sed illa erit sil nalis
¶ Ad id ges. i. Et regnient de q ani
mus spebus que non pcessit nec in se
nec in aliquo suo simili/ set illa forma
ge in simili pcessit quinus situatus no
sit gle/ sed ne/ celestis tm que sil addet
mundus erit hmi similis/ spectatus q
sabinus corpibus gli sicatis et nit sibi
spectatibus spualibus ¶ Ad id de disposi
nali Et q nis hec dispo sit nalis ista
tamen no erit gnis nam dn supra/ sicut
abagente super nali/ pretius ppt q ppa
esse potest ¶ Ad id de finis monachi
Et ista monacho no erit in primis mi
nauzis/ sed nisoris. i. humilis qui cum
fuerint ¶ Ad id erit. i. Et regnie

secundo statum/ nalem/ qui nunc est/ no
dum sed nalem/ qui postea erit de

Circa istum problema

quinto ibi or

Hoc sciamus articulum sic

p creditur/ cor q motu celi no cessabit
quia gen viij Gen. cum cete dies
nox et dies no requiescunt/ go nec motu
celi/ cuius creatur dies et noctes mystice
¶ Item de corpi. si. deficiet lege. ille sc
dies et noctes corum me/ erit et semen
ipsi deficiet/ sed .i. non deficiet go nec
lex dei et noctes ¶ Item corpa celestia
pte pfectem dies et noctes ista sunt gen
¶ si finis corp cessaret/ sinistra creatu no
go cessabit ¶ Item in illa monachodue tota
mundi meliorabi/ go nichil impetum. alicui
q sit de sua pfectione/ sed quinq motu
celi desiua pfectione/ go non imperfectum
¶ Item sol p nostrum situm. ne illuminat
duas partes mundi/ si go motus soli
cessabit caligna pte mundi semp obscura
remanebit ¶ Item corpa celi e in po
as ancien situm quia nouedo acquirit/ sinistre
alie e po que non erit in actum/ go
adoniez/ situm q acquirit tenebe ipsi oppo
nebit/ go q time motu ¶ Item cessante
motu/ cessaret tpe/ sed time no cessabit
quia nec in tpe pte cessare/ nec in instanti
qz q libet instans e medium diuise tpis
go nec motus ¶ Q motu celi e causa gene
nis et corpptionis Sed hec cessabit/ go
et motu celi ¶ Item aut moueat pte
ultimum finem et ita sinistra moueat
a pte alicui/ sunt go pte finis que nichil
acquiret. sed anie q moueat go nulle
istis mouentibus pte finis quia aliquis ac
quiret/ sed anie q moueat pte alicuius
finis adepto quiescit/ go aliqui quiescet
¶ Item e nobilior dispo quies q motu
go multo magis debebit corpibus nobilis
rebus/ cum go inferiora cor aliqui q cessante
multo magis superiora alii quiescunt ¶ Et
alia iij sol et luna stetit et Et. et ysa.
xlix non oriet sol tunc/ go motu
celestium corpm cessabit ¶ Amplius motu
q lux corp non lugebitur/ sed cessabit

an motu celi cessabit

an lux corpm celestium lugebit a cessabit

quia stetit motus eorum tamsal gñatõm
ita lux/ go qua cõie motus tach cõie lux
cessabit/ cessante gñone et corp̃e ¶ Se
lux corp̃m sit corp̃ ppe vsum hominis fta
est/ sed tunc in vsum esse nõ potuit qua
non erat ꝑ se/ nec ad lucendũ ꝑ se/ nec
ipsa lx go lux cessabit ¶ Item celum nõ
recipit pegrinas impssiones/ go nona luce
non flebit ¶ Item homie detriorato/ lux
celestis ꝑ sibam non in mutata fuit/ ꝑ
sedm vsum homis sol/ go homie melioza-
to sed sibam non meliorabit/ sed tm sed
vsum ¶ q ysta ꝓpõ certe lux lune sic
lux solis cõe go lux corp̃ augebit ¶ Item
cetus nudꝰ in medius manebit/ go et celũ
q̃ pars mundi nobilior ¶ Ad primam
qom q̃ corp̃a superiora fta sunt ppe vsum
hominis/ et hoc duobꝰ modis/ na prim
ppe vsum nutritiuis corpis/ prim ppe vsum
vtilitatis spualis/ ad sinũ doctrinalem
sapiẽe cature et cognitam sapiẽ catoris ¶ Ad
tris celi ordinat ad nutritiue corp̃is. s. ad
solem gñaliter et corp̃ proprius/ et ad illo
cessante cessabit ¶ Lux vo ordinat ad spualẽ
vtilitatẽ cognitionis et dilectationis/ que non
cessabit ꝙz manebit erit. et ad et lux maior
sed proportionaliter nichoz actionis hominis ipsis corp̃ibꝰ
celestibꝰ eam vndeatur ¶ Denotatio
quadã hic cessabit dnisi. Dicta sanctorum
quidam dixerunt q̃ cessabit sed tm sum
naturalem adeptus finem ppe q̃ est. s. q̃ pleta
humana gñatione/ sed quia dubiũ q̃ natũ
quiescente hic locum habeat in quo quiescat
agnus ꝑ nouã violentia est scelerum a nullo
tlem locum hic vo. dr hinc/ q̃ si tm sum
mutabit/ dubia vo. te cessabit et q̃ sic
impios dubio ꝑ influentia intelligentie
nobiles mte mouet/ sicut eisdem impios
ꝑ cessationẽ intelligẽtie animatos motus
cessabit ¶ Ad 1 gen̄ my ꝑ loquit
sed statum tlem q̃m mic est/ nõ vult
¶ Ad 2 le ꝓpõi ꝑ loquit de nova
celi sc motu ipsi/ et legis di et motus
h̃ proprium statum/ non vult ¶ Ad 3 gen̄
l. ꝑ dicendo tm ẽ finis ꝓpter q̃/ q̃
ẽ vltus cõis actus hoc iste finis ordinat
ad finem politicum sic ab lib sequitur

humanũ. Vnde illo dr potuq̃ accipi
mediũ sũ dñationis alie cessationis motꝰ
illius ¶ Ad 1 de melioratõe ꝑ motꝰ
non ẽ de ꝑfectione corp̃is celestis sed ꝑ
stiam/ sed ꝑ relationẽ ad alia erat ipm
s. m q̃m ꝑ motum ẽ tanqa gñationis
et corp̃oris nisi ꝑ/ et nõ cessante motu
motꝰ di de sua ꝑfectione scribit ¶ Ad
3 de illuminatõe primi dñi sancti ꝑ q̃nus
sol tunc ptes illas nõ illudet nõ tm
tacebunt lune. q̃a luna sic sol lucebit
et stelle amp̃ q̃ lucebunt/ et ola ipa
lucida ezunt ¶ Ad 4 de potentia ad
omnem stum ꝑ ni põ est ad omnes
stum indeterminate/ ita q̃ situs ossis
est rei indifferens/ et ad unquam stabit
potentia vsta nõ stabit certe finistra
sicut in artifice est põ indeterminata
ad omnem domũ cui ꝓpter/ q̃a pro
si fuerit vna/ põt tam non est finis
¶ Ad 5 de tpe ꝑ tempꝰ defuerit
non in tpe sed in vltimo in stanti
nec illius ultimi erit. te ꝓbi et
sicuti finitus/ h̃ ante quietem solum
unde q̃manda tpe/ non nichoranti
vel tmanti ¶ Ad aliam q̃m ꝑ
vtilitatis in corp̃ibꝰ celestibꝰ nõ tm
ordinatus ad nutritatem cõlem/ sed
ad vtilitatẽ spualem/ tam cognitionis
q̃m dilectationis/ et q̃a ꝓpter indecen
in homie renouato maior erit/ nõ
quietem ut ea in corp̃ibꝰ celestibus
renouatis maior sit lux ¶ Ad 6
de motu ꝑ non ẽ simile q̃a motꝰ
non est de ꝑfectione absoluta corp̃is
celestis/ sicut lux ¶ Ad 7 de visu
hominis ꝑ q̃nus non sit ad finem
vsum nutritionis/ erit tamẽ ad vsum
dilectationis ¶ Ad 8 de nouis mundis
pegrinis ꝑ q̃nus non recipiat naturaliter
q̃ ẽ supmum corp̃us celi hic nutrire
sũ naturaliter ꝑ totum. Dicam q̃a
q̃uiet et regit ipm ¶ Ad 9 de dilo-
nactione ꝑ non nichoranti lux cor̃is
celestis ppe dilectationẽ ꝑfectionis sancti/ sed
ppter nichoranti homie glendum

xlvm

iet quemat sno fim · ⊙ · hom̃ ꝛc

De tertiꝰ articulum

sic ꝓcedit ꝓ̃ ꝙ cla nō illustra
bunt / qm̃a zazim et Rinsum fmut gl̃ificatꝰ
ꝑpe eorum / sed ꝑpe qualitates ꝛetinebunt
go tm erit Helisa ꝛ ꝓnus / go cum ꝑ
fectatem ꝛssistet lm̃ / nō erit lucida sicut
ante ꝓmū ¶ item si tm clarificabit / go
Samphaar qui erunt in tm claritate fulge
bunt / sed h̃ non erit / qm̃a in tenebris ꝑ
manebunt ꝛ corpa ⁊ nisi nocte / qm̃a sol
nan fiet lm̃a nec eq̄ / aliogn̄ ꝑ
erit ommm̃ qui modo ¶ item cele
stia corpa m̃ ꝑpes qualitatib; nō / aliꝰ
manebunt / sed in luce / go similr cla ꝺ
bent m̃ ꝑpes qualitatib; non m̃ alienꝰ
pniazi / go non clarificabunt ¶ q̃ magꝰ
nitida mundu tota ꝛsplendebit / sed in modꝰ ci
ꝛ homm̃ cla clarificabunt / go et magꝰ
¶ item elementa omia habebunt qualitates
nabilissimas · nabilissima nō qualitas
terrē est lux / go lucida erunt ¶ ꝛ sic
est ordo spiritū celestiū ad spūt tres
ꝛta corpa ad corpa / unde sic in statu
glie spūs eorum celestibꝰ mgnēti nali
differentia m̃ ꝑpetratibꝰ actū / q̃ gloziꝰ
bunt q̃ erunt sic angeli dei / ita cor
pora gloziꝰ m̃ ꝑpes ꝛsponꝺibꝰ ꝑ suo modo
unde sic corpa gloza sic elementa alia
ꝛ alitate sed magis et mg ꝺotabunt
/ ut tota mundi ꝛsplendeꝛ homm̃ q̃ for
matur / et h̃ ꝺd celum nouū et terra
nouā ¶ ꝺs ꝺ terra et celum ꝑ sic
ꝺensitas nitri erit ꝛstalli / nisi obstet
q̃ illuminetur lum̃ / sic nec tra ꝺensitas
nō obstabit ¶ ꝺs ꝺ ꝺe luminatꝰ
ꝑ tra non clarificabit nisi m̃ ꝑte ꝛsp̃ci
sed q̃m̃ ꝛsistat lumꝰ fiet et sed q̃m
medioꝝ celi ꝛsp̃cꝰ non m̃ nisi ¶ ꝺs
ꝺ ꝺe ꝺiffert corpm̃ ꝑ manebit ꝺiꝝ
corpoꝝ sibalis / sed actu / sic nō ꝑfecto
tollet / sic m̃ corpore humano ꝺiffert
corpoꝝ ¶ ꝺs ꝺ qualitatib; alie
nes ꝑ non est simile / q̃ qualitates
celi q̃mit m̃ nouacōe h̃ ꝛsum̃ nutꝛsoꝝ
sed qualitatē eloꝝ h̃ nitꝛcom̃ et actiꝰ

m̃ cla alba ꝛsplendebunt

vel actum / magꝝ q̃mit statui corpoꝝ
ꝛ actui et passioni et loco m̃ alius no
fiet melioꝛatio nisi aīs sed celestibus

De quartiꝰ articulum

sic ꝓcedit ꝓ̃ ꝙ vegeta lia et alia
non ꝺesiccant̃ hui / qm̃a elem̃ta m̃ sua nie
liozatione / nō ꝺebet subtrahi / q̃ ꝓtinet
aꝺoznatum corp / h̃ nec nō ꝓtinet aꝺoz
natum electoꝝ / go non ꝺebent subtrahi
m̃ ultima melioꝛatione elem̃toꝝ ¶ sic
sicut cla et corpa celestia ꝛmanent hui
usq; vegeta lia et alia / go sicut ista m̃
mundo remanebunt ꝑpetuo ꝛsiꝺua hui
usmodi ¶ item h̃ nec q̃mut ꝺe ꝑfectione
omnium / go nec ea m̃ ꝑfectum ꝺebent
esse ¶ item nobiliꝰ ens m̃ hac formam
q̃m̃ eta · si aīam / go magis ꝺebet manē
q̃m̃ cla ¶ item nāle appetitum esse
ꝑpetuū / ꝑ ꝙ vacuum ꝛpletione gl̃iatoꝝ
ꝛs appetitus nālis non est frustra / go
aḋ ꝑfectum esse ꝑpetuū ¶ ꝙ ꝛsistente
fine ꝺz ꝛsistere ꝺ ꝙ ꝺ ꝑ fine / sed
go nō fmit nisi ꝑ ꝑpetuum homines cla
lem q̃le tē ꝛsistūt / go et ipa ¶ item
in ea nichil est ꝑpetuū · nec corpus
nec anima / go nulla finē apetunt
as statuum ꝑpetuitatis ¶ ꝑ ꝺmp lex ē
statue nisi sq̃ statq; post nisi tui / q̃m
erit statq; ꝑpetuus / nō status tm̃ mutabilis
et statq; nisi tui q̃m est status tm̃ mutabilis
q̃ aliud corpus cla fmut / nullo nō q̃mut
statui ꝑpetuo / ita non manebunt / sed q̃le
q̃ eo nō incorꝓptibilia fmut / mirabilia
sq̃dam sunt m̃ toto / et in ꝓtibus / incorꝓp
tibilia / sic celestia corpa / et angeli / q̃ ꝺi
in toto incorꝓptibilia / sed corꝓptibilia m̃
ꝓtibus / ut elementa / q̃le m̃ ꝙbus sius incorꝓpti
bilia fmut / sed in exteriꝰ nō m̃ quibꝰ
se q̃mingunt corꝓptibilia / q̃m̃a aq̃le i mcō
et patiuntur / q̃uḋam uero m̃ parte ꝓxim
ꝓpalioꝝ in corꝓptibilia / m̃ parte uō ignobi
liore corꝓptibilia / ut homo / q̃uḋam
uō m̃ toto et m̃ partibus aliis corꝓptibilia
et alia et vegeta lia / stria go q̃a q̃m̃a
manebunt / q̃m̃a aḋ tm̃ modo q̃uē nunc
statui incorꝓ ꝓdicto / ꝑfectiꝰ uō manebit
nisi m̃ ordine hominis / q̃ ꝺesmut ꝑ se

m̃ vegetalia et alia ꝛsiduntur

statu torpyterno ¶ ad 1d dicendu q̃ ornatu ꝑ
bruatus electoꝝ/ sunt hic magꝝ. hi motꝝ
silos/ qm̃ sed subam. Vnde ꝑz q̃ ornatꝫ
sunt in statu vnitatis/ nō i torpyterno
¶ ad 2d dicendu q̃ non est/ q̃ q̃ mis
serunt hoiem in statu alitatis sile/ tñ
non sunt dissolu ad statum intorpybilis
sic tota/ et ideo homo non nititur ad me-
liorandu in statu illo sic rebus/ ipa
uero non nituntur ꝑ/ sicut nec elementa
aut torpa celestia/ q̃ma non sunt arbitriu
libertatis ¶ ad 3d dicendu q̃ defectibile vnius
ꝑ non sunt defectibile vniuersi ꝑ subtꝫ
et simplicit/ sed sed statum pñtem ¶ ad
4d dicendu q̃ nobiliora/ sunt nobiliora
sunt si eligat simplr/ eq quo ad q dicitur
intorpybilitas principale/ elementa sunt no-
biliora ¶ ad 5d dicendu q̃ appetitus
talis non extenditur ꝑ ultra statum ne
Vnde non appetunt esse ꝑpetuu simplr
sed in statu natale sb diuturnitate motꝰ celi

Littera suscepit/ q̃ est
est causa mr̃ resurrectionis ꝺ si
passio xpi et nr̃a non sufficet/ multo magꝫ
resurgemꝰ ¶ Ideo resurgemus ꝺ time
aliꝰ addendu/ multo magꝫ nr̃a ꝑ ꝺ celeriter
resurgimꝰ/ cui cui passio/ est causa re
surrectionis bonoꝝ/ q̃ma per ipam spualem
resurgunt hic/ ꝑ q̃ abstrahu fituram
glie dispensatiue/ cuius cui resurrectio/ causa
nr̃e cois exemplaris/ sed q̃ glosa dicit
ad q nr̃i exemplum est resurrectionis
alioꝝ/ ꝑ ad tertiu dicendu/ q̃ tacta nō facit
minuta ꝑ/ nō facit ut agens ꝑfecte
sed ut similitudo vnite organi seu mise
ricordie/ sic q̃ intrabant in sanctu celeste
ꝑ tactum/ indicat et suscitat corꝑ/ nisi ꝑ
q̃ pater vtrumq̃ facit ꝑ nō ꝑ solius
filii/ sed instrumentaliter/ sed sed ministrum/ indicat
et suscitat solius/ filii sed ꝺ dicendu sic tñ/ q̃ ꝑ q̃
homo ꝑ passionem resuscitat et vinificat
non tñ torpa/ sed animas ꝑ ꝑ q̃ q̃ sed
et sed q̃ filius vinificat/ tam animas
q̃m corpora/ sed differt/ ut dicitur/ ut
hanc/ vnito sed ministrando quodammodo tñ omni
attribuit omni alteri/ ꝑ ter q̃ditatem q̃
cuius causse ad effectum et q̃ aliquam/ similitu
dem sue ꝑfecte/ q̃ multum signi est

intorpybile ꝑ signum arietis aliud est q̃
res ipa/ vnde non est signum arietis/ sed
aliud signum repntiu eius/ accipit ꝺ sig
arietis hic tñ/ sic intñ/ sicut ꝑ
in tormentis/ q̃ linum non penetrabit ni
q̃ fimus terre/ ꝺ nec nititur/ q̃ nisi
esset mala emissio in ꝑfectione tñ ꝑ
pe dicit q̃ ysidorꝰ q̃ habet/ dicat id/ q̃ma
forte aliquis tale hisatus est/ ex illa pte
q̃ q̃ sine administrum assumi/ posset/ vel
forte/ q̃ma ibi ꝑ spiritu ꝺ/ vel sed ꝺ q̃z
loquitur/ q̃ma putabat a bonis q̃
ideo mortuus subtꝫ dicat esse/ q̃ꝺ sub
mala emissio/ non q̃ma sit mitti tyranni ꝛc

Distinctio xl nona

Hic est resurrectionem
vero Postquam
egit de resurrectione mor-
tuoꝝ/ et de statu corpis
ad resurrectionem/ et de iudicio resurgentiu
hic agit de retributione iudicandoꝝ/ ꝑ
quo ad bonos. et hic ꝑ quo ad malos
et sequenti ꝑ. Prima pars ꝑmi agit de
retributione bonoꝝ in q̃ ꝺ de pribꝰ
retributionis in spali ¶ Solet queri hic
aliqs de ꝺ ¶ Prima pars de diffinit
tempore retributionis ¶ Ho dicit appro-
pinquare beatitudinis ¶ Solet etiam queri de beatitudine
in ha parte primo agit de differentia
cognitionis beatoꝝ ¶ Solet queri ¶ Ho de
differentia gaudij ipaꝝ ¶ Solet etiã queri
an in gaudio essentiali de differentia beati-
dinis ante iudicium et post iudicium
post hoc ¶ Solet queri si beatitudo ꝛc

Hic queruntur ꝗtuor

Primo de beatitudine in q̃ ¶ Ho
de actibꝰ in q̃ ¶ Tertio de habitibꝰ anime
in spali ¶ Quarto de habitibꝰ corpis
in spali ¶ Circa primu querit tria. ¶
primo quis sit beatitudo ¶ Ho an
ab animabꝰ appetatur ¶ Tertio an ab omnibꝰ
beatis equaliter participet ¶ Quarto
an sanctis/ post iudicium magis q̃m
ante participatum ꝛc

xcix

Ad primum argumentum

Sic p̄ credit ꝙ beatudo sit dē quia lo dē summū bonū ꝙ desiderat aboīb sed beatudo desiderat ab omnib; go est summū bonū ¶ Item q̄ ppt se desiderabile ē o fruendis est ☞ beatudo ppt se desiderabilis ē go ea fruendum go ipa est summū bonū quo solo fruendis est ¶ Ad rone beatudinis ē q̄ sit in ea sufficiēa ꝑfectus cor humanū sed in solo deo est talis sufficiētia quia in quietū est ☞ aug li. de. vre cor meum donec ꝙescat ad te go beatudo non est nisi deus ¶ Sc beatudo est mēte tenali quia finis est melior hijs que sunt ad finē sz melius ea non ē nisi deus go ē deus ¶ Ad hoc est beatudo est status oīm bonoꝝ q̄ regula cōne ꝑfectus deꝰ aut non ē status ꝙ subā ꝙ se stans go beatudo no ē deus ¶ Item beatudo est vita ēna vita ēna est cognitiō dī p̄ jo. xvij go beatudo ē cognitiō dī go non est deus ¶ Amplius videtur q̄ beatudo sit actꝰ quia dicit phūs li. ethi. q̄ felicitas ē opatio secūdū virtutem go beatudo ꝙ felicitas est actus ¶ Item amis res ppt finem opationis ut dicit phūs ibo. ethi. et ūm. go opō rei est virtus finis eius go est beatudo ¶ Item beatudo maxime dissimilat ☞ sēch q̄ homo ē in actu magis deo assimilat in quo eiꝰ est dispō sed totum est actꝰ go beatudo ē actus ¶ Item beatudo appetit vita vita est actus q̄ tunc go et beatudo ¶ Contra ramus ē causa finis actus sed no est causa sic beatudinis go beatudo no est actus ¶ Item ad nr nobis q̄ ppt se non ppt alius q̄ virtus ☞ maxime dicit beatudo tle aut est delectō delectō vero passio ē non actus go beatudo no ē actꝰ ¶ Item beatudo vite non est actus alioqn dormientes vitā cēt beati go nec beatudo pcē similit ē actui ¶ Amplius q̄ videt q̄ ste actus no sint tēs no pars intellectus q̄ia beatudo q̄sitū in summo bono go in obō voluntatis go in actu eius ¶ Item delectō ꝑficit beatudinem delectō vō ē in actu beatis go beatudo

quis ste bēs
an beatudo ste dens
an beatudo ste actus
an ste actus voluntas

c

Item ſ phūs ē ethi. in actu nobilissīe virtutis consistat felicitas go in actu optīe que ē nobilissima quia inpat ayo ¶ Sc perfectissima quietis cui deo beatudo est ☞ actum voluntatis sit ꝑfectior quietis quia actum intellectus nam talis quietis ea q̄ est in malis go beatudo consistit in actu vo ¶ Ad vita ēna consistit in cognitiōe ꝑfectissima p̄ vij. ſ ē vita ēna ē go cognitiō intellectus ¶ Item ſ aug visio ē tota merces go beatudo consistit in visione go in actu intellectus ¶ Ad pmam q̄stiōm q̄ dupl̄ est beatudo increata sc̄z que beatificat hoc effectme ser creata que nos beatificat formaliter assistor aut ut aliquis sit beatus oēs requirit ſ. u. q̄ ab omnib; desideratur ē esse et q̄ desiderat ultimo ē perfectissimū quod q̄ a tanto perfectius est quanto magis q̄ quietatur principio ēcidi q̄ma aqua ecclie ē esse et ecclie habes essendi perfectissimū hinc est go q̄ quelibet res que perfectio esse expetebat abalio duplicē hē finē ultimū s. extrinsecum et intrinsecum q̄m ē principium perfectionis desiderate talem intrinsecum q̄m est sua perfectio resultans exigentie tui sui principio tuo go beatudo sit ultimus finis hominis q̄a dupl̄ est beatudo hominis q̄dam que ē in ipō que ē ultima eius perfectio ad quam po hō ē p̄venire q̄m ſ que ē beatudo creata alia extra q̄m ſ p̄ tuus q̄ nitentia q̄m ſ beatudo in ea creatura ſ que est beatudo creata sc̄z deus q̄ma tamen finis quo quietat ☞ a tanquā finis in quo quietat ¶ Ad dēsimus bonus p̄ summū bonū q̄ctum duplicit̄ scil̄ in actu que determinato rotundo q̄ aliq̄ abomnib; desiderat̄ ſ summū simpliciter dēsiderat̄ ut finis ultimus extra ſ summum in genere nisi finis ultimus mera ¶ Ad ij. dēsiderabile p̄ beatudo desiderabilis est ppt se formaliter ☞ non finaliter q. n. diligitur amore benivolēcie ppt esse ultimū delectum ☞ q̄ amore quo p̄ nos beatudo vō creata diligitur aliud est cupere non benivolentie ☞ unde beatus q̄ creatam diligimus ppt nos quibus cupimus eā gaudium q̄ nos aut ppt deum ☞ unde quam beatudinē ppt deum diligimus finaliter ☞ ipsa solo fruendis est finaliter ¶ Ad iij. dē sufficiēa ☞ in solo deo invenit̄ sufficiēa in genere in quo quiescit sed in aliquo

enis effectū inuenīri pē sufficiā nēr sīm
quo quiesc[it] C Ad 3m dr̄ bōitate p̄ bi
in tota simplicit[er] melior est mīe zonali
sb̄tudo vō tota/ non simp[r] Q3 quo
ad 4m Nam in 4o.m actus ē m hoīe m̄ts
nobilior ⁊ nīente p conp̄actū ad subiū
in 4o.m vō gnīget nobilīri/ nobilior est
p 4m̄ adobiū extra C Ad 3m dr̄ qz
p̄ bēatudo consistit in gnīte vltīma
creature zonalis/ cum suo ptō 7 vltīma
vera gnītes/ est gnītes in actu nō in po
tiū vt̄ in habitu Vnde bēatudo cōsistit in
actu C Ad 4m sīm̄ causa actuū
nrōz p̄ in actu suo sīnt cōsidalisa
sq subā actus/ et forma sīne p̄fectō
actus/ qz scdm suam subām/ puta ym
est nalis potentia/ sic sēs forma sīne
p̄fectōne/ puta ym ens ē habitus p̄fectus
p̄ōne Q3 qz habitus ist/ sit acquisit⁹ vēr
ens 4m causa mīe actus/ si vō fuit infusa
extra/ sens p̄fectō actuosa exīstīt/ qne habi
tans/ actū d̄ nr̄ nō patit[r] esse bēatudo
zonīe sibē/ sēs zonīe p̄fectōne/ in 4o.m in
me.to 4m nīgit nos vltimus finis/ et deo
deus ē eā mīe bēatudinis/ nam nos C Ad
3m dicendū p̄ inp̄ ē dubiū/ zona qne
p̄cedit ad p̄fectōnem finis/ et h̄ non ppt̄
se finalit̄ appetitur/ sed ad aliud ordinat⁹
in 4o.m per electōnē ad p̄sīte opandum
sed tm̄ēdum in finē mens attendit/ aliter
que p̄sequit[r] ad p̄fectōnem finis/ et h̄ exp̄ssē
opandū tangat[r] Vnde nec ipa ppt̄ se
appetit[r] sed 4m sequit[r] ex gnītōne ens/ o
4m ppt̄ se appetitur C Ad 4m de bēatudē
vie p̄ non ē simile/ qnia bēatudo mie
nō est p̄fecta bēatudo/ sed quedam p̄paratō
bēatitudinis/ et ideo nō sequit[r] ē m̄ facte ⁊
aliqrdo in habitu sic ih̄ dēmūdete C Ad
4m dom̄s p̄e fruitiō tugit⁹ augo cognitō
in quibꝰ voluntas ppt̄ se delectata 4m quie
scit/ tm̄ qz bēatudo sit nr̄a p̄fectio finalis de
cret nr̄a cognitiōe intellecta/ et p̄fecta
4m placentia voluntatis/ cognita/ vō et affectō
sēs complacentiā/ hūit ordinē nalem/ cognitō
enī ē actus affectionis/ et affectō p̄fectio
cognitionis/ Vnde bēatudo cōsist[it] in actu
intellectus ordinat⁹ in actu voluntatis cō
plētiue C Ad 5m/ o p viij p̄ sequit[r]
ibi/ de cognitōe ex p̄mutali/ que cōplet[ur]
amorē ⁊c non de simplici notitia C Ad

ad augo p̄ aug dicīs qz nīsio est tota
nitet/ cognīt̄ur ⁊ tanū nō p̄ cōiū

H Dsequit[r] articulum sic

sic p̄cedit[ur]/ videt[ur] qz nō omēs
appetant bēatudinem/ nulla enī appetit
qd ignorat/ sed multi ignorant bēatudinē/
go non eam appetunt C Item dicit est in ḡsio
est ds qz bēatudo/ sed nō omēs ds̄ hoc
dm appetunt/ go nec bēatudinē C Item
qz non p̄ assequi/ nam p̄ desiderii
sed sua ḡra simul no p̄sit assequi
go nec desiderii/ go qnlīz desiderat
aliqd dīcunt bēatudinē mīe p̄tum vel
hūmōi nō desiderat bēatudinē C Item
bēatudo melius esset p̄tum Q3 multi
sunt qui nō appetunt esse p̄fectum
nullo appetunt non esse ut dicī qui se
mīfestē/ go non omēs appetunt bē
tudinem C Sz Ad augm qz dē omēs
esse volumus/ go omēs appetunt bēatu
dinē C Item omēs appetunt sua vltia
p̄fectōne go et bēatudinē C Item omēs
appetunt statum alīus bonoz qz recta
ratio p̄fectū go bēatudinē C Amplīs
mīe[r] qz appetendo bēatudinē mīlg
p̄sit mēri/ sua nālibꝰ non mētur
appetitus vō bēatudinis nālis est/ go
eo mīlg mētur C Item sic mīlg
peccat in eo qz mītare non p̄t/ ita nec
mētur/ sed hūmōi appetitus ī mītabilis
est/ go eo mīlg mētur C Item in eo
qz quē ē bonus et malis/ nō ē mītis
Sed bēatudinis appetitus ē qnlē bonis
et malis/ go nōll ē mītis 9 C Eccl
mō desiderat quē bēatudinē et deum
si go desidabilis bēatudinē mīlg mīt⁹
similē nec desidabilis deum qz fīs ē
C Item mētō tractatus mītor 9 est
mētō a tractatus magis sortitur in fīe
qm̄ in ea que sunt ad finē/ go mētō
tractatus quo appetit tractatum est mag
mītorius C Ad primum 4o dr̄ qz dñs
nus li/ imīnut[r] alīqua dispō dūntōe
tendit in finē sīne/ sīm̄ cum go quē tactū
sit mīe p̄mi mītoris/ sit dispōn
abilis ē mīssa/ qua tendit in finē
sīne/ finis hūe vltimū ordinis
tractatus ad quē possunt p tugeze

in ds appetit bēatudinē
in appetendo bēatudinē mīe

xlix

est q̄ nitet ip̄z tm̄ sic no tñ p̄mo
p̄ intellectū et affectū / et ō omib⁹ z̄rialib⁹
bus creatis nīssa ē dispō q̄a redit
in finē istius / Unde cum ie finis bē
ip̄z sit / hñt ē nīssim naīalem bēitu
dinis appetitum ℂ Ad 1m dicendū q̄
hō dup̄r q̄ tuglt stare alicui⁹ sic
et m particulari / ois mouit bēitudo
in volū s. q̄dam boni simplām / sed nō
in particulari / q̄a nesciūt in quo sit illa
sufficia ℂ Ad 2m dicendū q̄ ille sta
est actuūs / nam q̄mus visio sit bēitu
dō vera / alia tñ ō bēitudines / alia vi
siones Unde non oz / si q̄s cognoscit
vel appetit bēitudinē / cognoscat vel ap
petat nisi im̄ si sciat q̄libz creatus
et veneō sint ista / nam tñ oz / si q̄ cogno
scit vel amat creatū / q̄ cognoscat vel
amet veneōem ℂ Ad 3m dicendū q̄
q̄libz illa q̄ quis appetit sunt q̄si ca bē
tudini sch̄z rei / non tamen sunt ei
enis mediū / q̄a pertat porta vole
ad bēitudinē Unde q̄uis appetit ista
appetat bēitudinē ℂ Ad 4m dicendū q̄
desiderant non esse p̄ nullo desidē
non esse simp̄r / sed non esse in q̄b⁹
ē tñ impie / p̄ hoc non excludit q̄
desidē esse bonū ℂ Ad 5m dicendū q̄
p̄ hoc dicit ē in nobis voluntas / sic
talis / q̄ semp̄ rēa est deliberāa q̄
aliq̄s ē non rēa / in appetitu vel bēitu
dinis vel q̄ tendit ad ea / q̄ bēitudo
p̄t egredi tur a voluntate nāli / sic ē
initō q̄ / q̄a sic hō ē rēa tātem ℂ
p̄t egredi tur a voluntate deliberāa
initō q̄ est / q̄ sic hō libertate ℂ Ad 6m
de nalib⁹ p̄ actualis appetitus bēitudi
nis non solum egredi tur a voluntate nali
sed etiam a voluntate deliberāa q̄uis non
solum ē nalis sed aliq̄s hō ē volum ad
ee sic hō ē debitū aliq̄s ℂ Ad 7m de
penitā li p̄ q̄uis non possit hō emitti
qñ bēitudo appetit in vol / emitti tñ
p̄ hoc non appetat in rōne p̄ rōne
bi non q̄ dz Unde in hoc p̄ esse
mitum ℂ Ad 8m dicendū q̄ q̄uis ē bonū
et malis p̄ q̄uis actus appetendi sit
sit q̄uis vel q̄ / non tamen modus et

Hoc vero articulum sic

p̄cedit⁹ / sic q̄ bēitudo a bonis q̄
attingit⁹ equalit / q̄a dicit p̄p̄ dr
q̄ accepit singulos denarios / et q̄ vlti
parces facti sunt primis / ergo equale est
p̄mū oīm tēp̄ ℂ Item vltī vltimū
incipit esse q̄d bēitudo vltimū est eoz
q̄ae ab homine desiderantur / ergo vltra
bēitudinē trinit⁹ sancti / nihil est vltra
desiderabile / ergo bēitudo omnis non ex
cedit bēitudinem altissimū ℂ Item sicut
trinit⁹ est bonū appetibile / ita magis est
bonū magis appetibile / ergo unus appetit
bēitudinem q̄libz / dicit q̄d hoc
et ita equalis est oīm bēitudo / et non
hoc / et ita non est bēitudo / q̄d non
q̄d q̄d volet ℂ Item bēitudo consistit in
quietāe mētis ad deum / sed simplicē
simplici / sc. totum toti q̄uiescit / ergo q̄libz
in esse illa toti ad q̄uiescit / ergo q̄libz
est oīm q̄uies / ergo equalis bēitudo
ℂ q̄. 1. tom. p. v. stella a stella differt
in claritate / sic erit in mortuis / ergo dif
ferūs erit q̄libz eoz / ergo similiter q̄libz
anima ℂ Item unito debz p̄ unū
p̄ unū / ergo in q̄libz unitis unitō / equalia
p̄mia ℂ Item 20. q. iij. in domo p̄
tri multe mansiones sunt ex parte
desertis dignitatibus p̄mioz / ergo nihil
non impeditus bēitudo sanctoz ℂ
bēitudo consistit in p̄fecta q̄ actione p̄e
altissime. si potētis intellective / et
ab⁹ altissimū sc. deum / erit p̄fecta
p̄fectione / ergo in oppositū / erit q̄d⁹ bēitu
dinis gradus ad p̄fectionē / ex duplici
parte p̄t considerari / vel ex parte obi
vel ex parte p̄is q̄ actionis / ex parte obi
cti sic unū simplicissimū / nulla p̄t
esse simplicitas / diffinitas sed ex parte
potentie est diffinitas finita in q̄libz
potentia / magis erit p̄fecta / p̄fectio finiti
ad q̄d est q̄n alta / tanto p̄fectius operabit
circa unū et ob hoc obiectū ℂ Ad 1m dicit
q̄p̄ p̄ unitas denarii integrē accipit

obiecti q̄ vnū et idem erit essentia sp
dīna/ sed tamē nō eadē nec indebitu-
ab oīibus ¶ ad 18 de vltimo p̄z est
vltimū simp̄r/ contra q̄ nichil ē simp̄r
s. deus/ et ē vltimū in aliquo ordine
determinato/ contra q̄ nichil est in illo or-
dine/ nec beatitudo trinitatis/ est bonū
vltimū/ et tm̄ in isto alteo est volūtas
beatitudo ¶ ad 18 demandus bonus p̄z q̄nus
quamus bonū sit magis acceptabile sp̄r
non tm̄ cuilibet simo. sīm nichil/ magis est
appetibile q̄m aliquid minus ¶ ad 18
de unitate p̄z q̄ ens/ sit indiuisum
sīm essentiā tm̄ p̄p̄r quietatē ordinis/ q̄n
nichil omnino sanctis ordinatius ē inter
alterius et secundū hoc p̄fectius p̄ unitate
idem simp̄r obiectum/ et q̄nto quies
nichil tangat quod tota trinitas
est totalitas omnino q̄m altius a parte
tollentis sicut q̄ magis ordinatus ciuis p̄fec-
est per unionē ad ciuē

Quartum articulus

sic p̄cedit/ 1m̄ q̄ nō maior
sit beatitudo corporis/ q̄m pueri nondum/ quia tanto
deo aliquis similior tanto beatior/ sed
beneorpo corpus/ q̄m diui est separata a terre
deo similior est/ ergo beatior ¶ sed liber
est intellectus separatus a corpe/ q̄m quieto
corpi/ ergo liberius intelligit/ ergo resurgēs
corpis impedier non minuet intellectū
ad videndū deum et fruendum ipo ¶ sed
sit dr̄ li de comunis/ omnis virtus vir-
tus magis infinita q̄m virtus multiplicata
cata/ ergo cum anime separate magis sit
unita q̄m postquā quiescit corpi/ potē-
cior est ad operandū ergo resurgēs corpus
debilitat operationē eius/ ergo beatitudinē
¶ item quies corpis se hēt ad quietē ani
sicut pena ad liberationē damni insimiti sicut quieta ad
liberationē/ ergo addita nō augit eam ¶ sed
omnia quieq̄ virtus minus quieto animata
elongat tanto beatior/ ergo intellectus nō
quieto corpi beatior est intellectus quieto
ergo cum operatio sit corpis/ ergo et delectō se-
quens operationē ¶ sed sit se hēt pena ad
reybos sit quies ad sanctos/ sed pena
reybos maior erit pena minima quam
ante ergo similē quies corpis ¶ item sicut
dicit p̄cto nudus/ amplior gaudium
domus strubit eius/ ergo maior erit quies
sanctorum ¶ item sicut dicit apo. vi vidi
sub altare et dicit quies q̄ nisi anime sanctorum
simit in unitate dignitate/ q̄m sit similis
ergo in unitate quietis ¶ sed augm̄ si gaudi
dicit/ q̄ appetitus corpis/ retardant/ nec
tota nutritione p̄ quam in ipo similis celi
ergo nihil retardabit quin corpus
ergo et beatitudo ¶ p̄z augm̄ beatitudinem
corpis post unionem sicut p̄z integri
dicit extremē/ sit non est dubium q̄ augebit/ quia ad gloriam animē/ corpus
corpis additur/ et primo essentiali ar-
tificiale/ vel nutritiue/ sit sicut quoddā
beatitudo essentialis non augebit/ q̄
immutabilis est/ et eternitate sine
ullo medio sunt/ et intellectus unionis sit
patentia/ actorē separabilis/ eius resurgēs
tollit nō fortificationem/ sicut anime dicit ad
dicendum beatitudinis accidentalis
quia debit deus in natura/ nō in
essentia integritatis/ sed aliquo non
p̄t dici/ q̄ augebit/ quia quieto superā
magis p̄fecta est/ tanto p̄fectior est beati-
tudo/ et tanto p̄fectius operatur/ anima
ad cui sit vnit p̄fecto corpis/ p̄ sensus
sicut nudum ne sine/ q̄ actui p̄fecti
corpq̄ dum/ nō nō sit nullus impe-
dimentum a parte corpis/ q̄m dum
est actore separata/ tota q̄ pars
p̄fectius esse hēt in suo toto/ q̄m
p̄se quidē anima quieta corpi glo-
ficato/ p̄ q̄ nullatenus impedit
p̄fectum hēt modo natue sibi/ q̄m
separata/ et id p̄fectius operatur et per-
fectius delectat/ sicut unit separata
actore et corpi/ p̄fectius esse hēt/ quam
ei quieta/ sit vegnitta cor in corpe li
p̄fectius esse hebit/ q̄m nō separatē
set quia vnitas q̄ sciam p̄fecto appetit
nō corpi glorificato quietē appetit
set id p̄ appetitum istum. s. p̄ impfectō
appetitu quietis/ dr̄ retardari ¶ ad
ad 2m similitudinē p̄z q̄ anima

q

dy nisi sit anor. litis sectus/ q̄ p̄ius

xlix

sepata quo ad quid sit dos similior ei
grieta corpi gliftato similior ei/quia
pfcor/sicut corpi dmi/ē m motu simp
dos similig est/qm si quieuit/qz pfcō
sue opacionis m motu consistit ¶ Ad
i deliberate ꝑ hoc loquim hoc i corpe
coēli corpi qp aggrauat aiam/non
m corpe gloso/qp m illis impedit
aiam/sed pez omia obedit ei ¶ Ad
id debitute vrita ꝑ vtus aime sepa
te/nō ē magis vnita/qm vtq cmile
vnite corpi gloso/sim magis diffusa
et diuisa ¶ Ad id de pillecto et luca
ꝑ corpis nō augz gliam aime i tu-
sine p mah addicois sed in qp m co-
fert tm pfcom opacionis intellectual
pfcor ē cui opacio ne pfectois pfcor
a ē natura aime/post resurrecom corpis
glificati ¶ Ad id de vtute inmali
ꝑ quis intellectus aime sit vtus
m nullis/qm nō vtitur organo coēli
m sua opacione ē cui nata esse i corpe
vtus a que nata est esse m maiq p
fcor est cui mā est qui qui nō est
sciis ē dmo de vtute m mali que
nullo mō nata est esse m materia

Circa sextus ꝓblema

quinq quatuor ¶ primo an do-
tes sit it assignande sanctis ¶ Qo an
sint m ꝓpo ¶ tcio sint m angelis
¶ quarto quot sint ꝛc

Ad primū articulum

Sit ꝓcedit̄ & vr ꝙ nulle sint
dotes m sanctis/dos. n. gr id qd dat
m sponso asponsa/sed ab alio vice
eius ad sufficiēcia dona matrimonij
Donato nullo ꝓpt mp̄rias/ē id qd dat
sponse asponso sed inter ciuilia/sed
dona glie/nō dant sponso asponsa
sed ego o/go nō posse dici dotes ¶ tcio
m matrimonio illo celesti/nulla sint
dona/go nulla dos ē ibi nūi ¶ tcio
dos assignat/qm nat m intrat sed
nat spiale m spūs ꝓfidem intrat

tis go tm̄ nulla dos assignet/nulla
videt̄ esse dos m nat spūali ¶ ꝛc
dos consistit in bonis exterioribus fortune
dona vo dotis/dicimus in bonis viciosis
go non debet̄ dici dos ¶ ꝑfectius
est mat̄m spūale carnali. cum m mato
carnali sponsa dote/multo magis in
spūali ¶ tcio dos dr qd sponse de
loco patrimonij datur a ꝓre suo ¶ z ale
sancte/tanqm sponse a patre celesti/dona
glie m hereditate ꝓmittant sine in pacto m
dant/go nullo dos dur ¶ ꝛc sic mat̄m
spūale tripliciter mat̄m dr/ad similitu
mat̄ carnalis/sic dos ad similitudinē
dotis triplex nō fit aliqn similitudinez
sed omēs/vnde sic m mato spūali
aliqua similitudo matrimo carnalis.
non omnis saluatur/sit in dote spūali
simili do aliqua dotis carnalis ¶ ꝛc sit
in mato quippe carnali dos dr/qd a
ꝓre sponse vel ab aliquis sponse ꝓpe
tatem/datur/qm ius sponso ad dispen-
sacōm sue ꝙsum tradat̄/tradit aut
qm sponsa traduci/qm nis om̄ tēdit ad
ꝓmittat/dic m matrimonio spūali
ꝛc et eccle a tota vnitate/que pū mr
est/eccle dona aliqua dant̄ in ꝓspectate
ad voluntatē eius et dispensatōm ꝓpr
sponsi/qm eccla m do mis sponsi tra-
ducit̄/qm nis aīa tradita ꝓmittat̄
ꝛc et do na talia vnito dotes appliat̄

¶ Ad id de sponso ꝛc non ē oīmoda
similitudo dotis spūalis ad carnalis
dos m hac qm sic dos sponse ꝓspectat
a ꝓre suo nisi sui traducte assignet̄
et datur/qm nis ibi ꝓspectanda sponsi tra-
dit dos spūalis ecce m nuptiis suis
datur/qm m domū sponsi traducit̄

¶ Ad id obiectionē ꝛc dos no tm dicit̄
ad sup̄portanda ꝛc onera/imo ad solacia ꝓbenda
dic dos sit spūalis m solacia dat̄
nam m onera sup̄portanda/vel ꝙ dotes
bona que ꝓmi fiant collime/nō que
m esse postea valeant ¶ Ad id de mato
stricto ꝛc dos dup̄r assignat̄/a ꝓ
ꝓmissōm/sic assignat̄ m matrimonij
nuptiarum/a ꝓ traductōm
nuptiarum/sic assignat̄ m matrimonij
nuptiarum/similit dotes spūales

an in sanctis sint alique dotes

ni pita p nullum mat^m ni fictiu tendant ℂ Ds
s debonne exteriorib; ℔ ℂ Ite mat^m spiale
consistit m mebrorib; carnale m exteriorib;
sic dos matrimonij spialibus consistit i inte-
riorib; hominis/ q^nie dos matrimonij carn^lis
consistit m exteriorib; dt tñ mebrilo q
dos ch^stalis/ non ppe ꝛc

D septimo articulum

Sic p^cditur/ dicitur q dotes
sunt vij dyo/ sancta ecc^a xp^i gladium coformant
p^po sed 1° philippus/ qui reformabit
corp^a humilitatis n^re cofigurabit corpi
claritatis sue/ go sicut sed hic dotes/ ita
p^pus ℂ Item m p^po ē q^dam spiale
mat^m dnie p^r cum nā humanā/ go
ei mat^m non ē sine dote/ est ibi dos
spualis ℂ Item p^pus ℔ ꝑ^tem visor
dilcom finicom m anima/ ℔ ecca clari-
tatem et impassibilitatē agilitatē et sbti-
litatem m corp^e/ hec ante vij p^dcte
dnie vij dotes/ ℔ go dotes ℂ q dos
assignat sponse nt patrimonij eius/ et
non sponse/ p^pus ante sponsus est
non sponsa/ go no est ei dos assignata
ℂ Item no est emptor date dotes et
accepte/ sed p^pus dat dotes/ no go accep
ℂ Ite de dctis est lagnū dup. Sanit
q subam/ et sic m p^po dotes sunt ad
hoc non dotes/ et sic ppe m p^po no
sunt dotes/ q^nia sponsa ē non sponsa
q^nie tam logo possunt dici ee in eo
in ppe/ q^nus in eo sit copula sine
et humane n^re nā tam humana nisi
hinit esse esse distincta ab sponsi/
Unde no hit completa cum sponse
ℂ Ad 1^m de conformitate p^te falla est
actus/ nam p^dctis glie datur ut
vivificent dotes/ unde q^nus in ppe q
glie q figurem^r/ no tñ ppe oz q^d in do-
tib; ℂ Ad 1^m de nato spiali p^te q^nus
ista q^nie hat aliqñ similitudinē
matrimonij/ ppe q^nd mat^m alia appellat^r
non tñ hic complectam et sufficiet ad
ad hoc ut dos ppe ibi assignet^r/ q^nia
sponsa apponsa p^tie dist migrime

sed non in p^po ℂ Ad 1^m de visione
ꝛc ℔ q^nie p^pus habet ea que dotes
habent h^nt/ non tñ sed plenam 2om
q^nia dotes dnie in ar^to ē falla
actus ꝛc ꝛc

D octauo articulum

Sic p^cditur/ dicitur q in anglis
sunt dotes/ q^nia sic 1° datur vi/ vna
ē columba nā ⁊ gls· q vna est
ecca in hominib; et anglis/ go anglici
sunt membra sponse p^pi· s· ecce sic
homines/ go ele q^dcitur dotes sic
hominib; ℂ Item sic 1° dicit pon et
nos similes hominib; gls· ⁊ q^d as
impetias dnie inst/ q^nd p^tez z^rnem
notius homo angloz q^m milte^r
coptauit/ go angelos imitatus sponsa
ē p^pi/ go hic dotes ℂ Ite spualis
gnitas et coformitas facit spiale
mat^m/ talis aut q^ualitas et coformi-
tas ē mle p^pus et ecclam anglos
go ibi ē spiale mat^m/ go sunt ibi
dotes que assignatur m matrimonio
spuali ℂ q^d dicit sic tunc destru-
xisti vij oz p^pias/ sponsū et spōsa
et adolescentulas et p^ucelas/ dicit^r q^d
angeli sunt p^ucelle sponsi/ go cum
non sit spōsa no debent ei dotes
assignari ℂ Item mle sponsi et spōsa
dz esse n^re conformitatis/ mle p^pli
id et angelos/ no ē ñe conformitas
go nec desponsatio/ go nec dos
hic alii q^ugit^r in p^po ecca aglos
alii ecca hoīm/ nam ecca angloz
solum p^ticipatē gle/ sed ecclesia
hoīm ecca p^ticipabile n^re/ unde
cum mle sponsi et spōsam regredi^r
non tñ q^uitas amicitie sed ne/ magis
ppe dr esse mat^m mle p^pli et
ecclam hoīm/ q^m mle p^pli et ecclam
angeloz/ q^ma tū mle apposita glosa
similitudinis/ no requit/ methodus q^nis
non ita ppe· alii dicit esse ibi mat^m
similit de dctis est dū/ q^d ppre
anglis/ cum hinit dotes sic 2om dotes

xlix

licet hēat ea sēch̄ is q̄ sunt large trinē
loḡ do non ēt nigcie si dicerit habē
dotes ℂ ad id dic̄ vn̄ p̄ q̄nis vna
sit cōta angelo et hoīm̄ nā tm̄ una
sponsa/ quia cōta no dr̄ sponsa ppē
m̄ parte sm̄ m̄ q̄a hēt conformitatē no
tm̄ gr̄e/ sed ne ℂ ad id dic̄ p̄ p̄ q̄nis
ista copula hēat matrim̄ aliq̄m̄ sēc-
tidnīe. no tm̄ completa et sufficiēs
ad p̄ rit matr̄m̄ simplr̄ hēat dīa/ vnde
ner dos ppe debet ibi assignari ℂ ad
id de q̄rtōne p̄ q̄nis sit mr̄ ppm̄ et
angelo q̄ntō per conformitatē gr̄ie
non tm̄ per conformitatē ne cmsdem
stdm̄ spem ꝛc ꝛc

Ad q̄rtū articulum sic

procedit̄ vīdet q̄ male assignēt
tres dotes aīe. s. visio/ dilec̄/ fruitio
hec comphēsio/ q̄a tres sunt vires
īmse magnis in aīa. s. intellectiua
memoria/ et voluntas/ sed visio/ intellectiua
p̄ficit/ dilec̄ voluntatē/ go debet assignē
tā dos p̄ficiens medriam/ fruitio dos
ad voluntatē p̄tinet/ q̄a fruitio
est amore m̄ hēre non ad memoriā/ go
non dr̄ poni dos ℂ item p̄mū debet
p̄ficī vnīo/ tum̄ go actus ultimus
virtutis notificat̄/ aīa nōbilitat̄/ p̄ eam
actus debet terminare/ tum̄ go visio sit
p̄mū vis tactualis/ dilec̄ p̄mū obiectū
tā dos assignat̄ dr̄ sit p̄mū nāsci
ℂ item q̄ē succedit gl̄ia/ tum̄ go fruitio
succedat visioni tactuali. dilec̄ dr̄ assignē
tā dos sp̄ei/ q̄ aīe succedit ei no est
fruitio sed apphensio/ go comphensio
dr̄ poni dos vel fruitio ℂ item p̄ corpa
n̄ sit currere nt̄ cōphendātur/ go sēa
dotē q̄phendūt/ go cōphensio debet
poni dos ℂ item angel̄ dt q̄ adhēr̄ ne
aīe p̄tinet sapia dimicta cōtrōversia
honor̄ p̄tās scientias grandīa/ go plures
sunt aīe dotes q̄am tres ℂ item
augn̄ li. de. ti. dr̄ q̄ deq̄ sunt fide
nidebit̄ sunt studiosi andabitur. sūt fabri
gatiue laudabit̄ go videt̄ q̄ laus dr̄
poni dos/ go plures sunt q̄m tres ℂ augn̄

q̄ dotes corp̄is mēcie assignēt. s. clar
tas/ īpassibilitas/ subtilitas/ agilitas.
q̄nia dotes assignant̄ p̄ q̄rtōnez
spūalis matrimonij/ sed ex parte corp̄is
cōta p̄p̄ō no q̄rgitur spūalis. go exp̄te
corp̄is dotes ei sufficiēt assignari no debet
ℂ item p̄fectes sunt vires aīe m̄ sibi
s. sensitiua et vegetiua. q̄m ip̄m corp̄
sed nūbi m̄ sibi misce dotes eas p̄fici-
entes assignantur/ go multomag corp̄i
ℂ item nobilior ē impassibilitas aīe q̄
corp̄is/ sed ista no assignat̄ dos m̄ sēa
go multomag impassibilitas corp̄is ℂ sed
corpa non tm̄ erunt clara sed q̄nia. q̄
vīng alīg q̄ nidetem abalienis oculis vi-
deri/ non absondi nt̄ dt ḡg/ go sicut
claritas ita velocitas debent assignari dis
corp̄is glorificati ℂ item augn̄ dt q̄ vī
cerunt decē modis corp̄is glorificati. s. pul-
titudo/ velocitas/ fortitudo/ libertas/ sanitas
voluptas/ integritas/ go plures sunt
dotes corp̄is q̄m corp̄is m̄ sibi ℂ sed corp̄
p̄ficet̄ no tm̄ q̄no ad motum/ sed etiam
q̄no ad aīam ss̄m̄/ go sicut spectates
p̄fectus q̄no ad motum. s. agilitas assig-
dos/ ita spectates singulos sensus p̄fici-
tes debent sibi dotes ℂ item de sēcō
doctores ē p̄petuus cruciatū aīe/ vel q̄
corp̄is m̄ eterna beatitudine p̄manebit/ sed
ad talem ornatum plura p̄tinet q̄m p̄dicta
. vīr go plures sunt dotes q̄m. vīj ℂ p̄
dos p̄e appellatur/ non q̄p̄ dicit̄ datū
sponse m̄ sua traditione/ sed donū p̄ceptū
q̄nā patrimoniū eius/ decus vnīe et sustē-
tare debeant/ alia vō dona diuē p̄fectiōis
a. nupta autem ad tm̄ similitudinē ris
q̄ne q̄ dona aīe m̄ traditione sui ī gl̄ia
sanct̄ dotes appellant̄ ḡcia dona sp̄ūa
p̄ q̄ne ad actum vite gl̄ose disponit̄/ hoīe.
aut̄ q̄dam sunt a parte aīe/ q̄mbq̄ dō cōp̄
principio vite sue q̄rgitur/ q̄nedam exp̄te
corp̄is/ q̄mbq̄ ip̄m corp̄ aīe tm̄ in
vite sue p̄ficiat̄/ nec p̄ ip̄m aīa abstrā
gl̄ie retardetur/ s. a parte aīe tā req̄runt̄
sēa dr̄ nisi q̄ne succedit fidei/ et p̄fectio
q̄ie succedit cruciati/ et semp̄itia m̄ hesis
sēo intellectō q̄ne succedit sp̄ei/ et h̄ aliquib⁹ dō
appellatur apphensio/ aq̄libz dā fruitio

Arg̃ tres sunt tres dotes aīe
q̄ne sūt dotes corp̄is

qnoz primi pe appazi mtlligibile · rdm
volim⁹ ti/ tm̄ medio re appatiur ecta aqbg
dam ꝑmm zoiali potentie/ scd gnpi
et tm̄ vnaste li · sensitiua pe nitegi
/tm̄ qnia deq nolle obm̄ po sensibile
scd nitellectuale/ a parte ne corpis ad pfc
nit pfcte sit libm̄ anie pe eā impedire
m oꝛibq glie/ vel oꝛ regrunt/ qnoz ad
duo ad ssm ptinet/ ad motum alia duo
vel duo ad corpis m qtum est instm
motus ad aiam/ duo alia ad ipius q
est instm motus ab anima/ qnto ad
sensum duo regrunt/ vm̄ vt sit sen
sibile vere pe passioni nobilis q sit ale
m recipiendo tm̄ · ꝑ sperum sensibilium
ad qd disponit claritas/ alterm vt nō sit
vere sibile passionis nobilis q sit ale
m abiciendo · ꝑ tm̄ mutationis ad qd dispo
nit impassibilitas/ qnto ad motum duo
regrunt · vm̄ est vt sua velocitate vel
gra mobilitatis/ non resistat m aligo
sno motoꝛi · ad qd disponit agilitas/ ad
est ne alia cōꝛ pe qne nolui qtingat/ no
resistat ei/ ad qd disponit subtilitas/ sic
go pe qnaliter anima ad actum mte cuius
vis spectantibus pficit/ que solo dotes ap
pellant/ alia vero quedā dona magis
gratialia · vt nupta autem diri debet
Ca 18 de mensola pe q phensio sue
firmitatis/ que pena m hesione accipit
pe vide pe nigrire per applacionem palpebre
spectatem nec non oꝛ/ nt aliqua dos me
more pe videat/ qnia vel cuā potentia
est h rem sum intelligentiam q nis obs
stat/ vel saltem cuius effectus ne/ nec
exeat m actum vite sue alte Ca 19 de
debus viribus pe q̄nus pportiones
tres dotes ebus viribus pgrunt pe vide
pportet tm̄ no possint/ qz pgrui lez
mastr sen · anima deo m me te no grā gra
nec pbas pmo et principaliter indiuiu
pportionalem pportionē no no nisi in qtum
rationali regrunt et mouetur Ca 20 de
dote pe q phensio sue firmitatis sit tota
spes vt mirabilis aute pcedat dote accipit
· qnia firmitatis accipit ibi pfecta mhe
sione/ cum firmitas fit amore mhesie/ et
hec mhesio q phensio nominat Ca 21
de corpe ve pe complexionis dos est cuius

cuius firmitatis Ca 22 de aliis dotibus pe
q̄nus ista anima sunt dona beatitudinis
no tm̄ sunt dona propria · s̄ m q pertinet
ad sensum · quibus anima ad actum fruitionis
beatitudo consistit · pfecte in tribus eminen
tie anime nitide consistit/ et ideo dotes
dicunt Ca 23 de claritate pe q̄nus
claritas sit quedā beatitudinis/ non tm̄ dos
quia no cuiuslibet actum beatitudinis sed
quicuiusdam vel q̄ segnitur Ca 24 de
decore pe q̄nus ꝑfectiones corporales
anime dei spiritalis no quicuiusdam/ tm̄ di
sponit nt liberius et ꝑfectius quicuiusdam
possit · et ideo nitide dotes quidammodo spi
ritualem assignant Ca 25 de nuptiis anime
inferioribus pe nupcie anime inferioris
quibus anima corpi quodammodo tempe
rat et nitidissimas/ et caro ꝑfectionis
in dotibus corporis significantur Ca 26
de impassibilitate anime pe anima
ꝑ quandam ad sui similem/ non patitur
malum passionis q̄stitute sed ꝑfecte
deo ꝑ quandam ad infimum · vel ad corpus
vnde enim impassibilitas in corpis
impassibilitate nitegritatis/ passibilitas
dote corpis quam anime melius assignet
quia est de nobilissimis ꝑfectionibus
corpis non anime Ca 27 de impetu
pe puritas claritate quodammodo et subtilitate
ideam quodammodo ꝑtinet et ideo m dote claritatis
intelligit Ca 28 de auxilio pe ic. vi.
sub m̄ oꝛ dotibus quinte assignatis
h tractatur Nam pulcritudo quidem sub
claritate velocitas et libertas m agi
litate/ sanitas et quietudo et voluptas sub impassibi
litate/ fortitudo subtilitate Ca 29 de ꝑfectione se in nul
pe agilitas non tm̄ ꝑtinet ad ꝑfectionem
nioꝛis totalis Ca 30 de certa ordinatione
omnium sensuum et membroꝝ Ca 31 de
ꝑfectionibus dotis pe descripto debet intelli
gi non de quolibet ornatu sed de
perfecto quo ad actum beatissimus anima
perficitur ꝛc

Quarta tractatus ꝑbleuma

quinti in oꝛ · primo ostendit

ꝑ essenciã videbimur dicere. ¶ Ad ij⁹ dicendum q̃ sic. Licet dicant ꝓpriã videndo eã. Ideo si q̃ dicat q̃ equaliter videbunt illi. ¶ Ad tertium dicendum q̃ in illo videbit omnia

Ad primum circulum

Sic ꝓceditur. Videtur q̃ nõ possimus videre deum ꝑ essenciã. Dicit n. Dionisius q. c. 4 q̃ ipse celestes spiritus cherubim et seraphim ipsum ut ē videre non possunt. Ergo cum sancti non sint futuri angelis superiores sed equales. Dñm ut ē nõ omnes videbunt. ¶ Item dicit Augustinus in epistola ad Dardanum q̃ invisibilis ē deus ꝓpter excellentiã claritatis. Sed claritas eius non solum excellit intellectum ut ē in statu viatoris sed etiã in statu patrie. Ergo nõ omnes ab intellectu videri ꝑt. ¶ Item intellectus et intelligibile oportet sint proportionata. Intellectus autem creatus cum sit finitus nullam habet proportionem cum intelligibili creato. Ergo est infinitum. Ergo non ꝑt ipsum integre. ¶ Item plus dicitur de intellectu videntis quam de sensibili. Sed sensus nullo modo ꝑt tam elevari ut videat sensibile. Ergo nec intellectus ut videat deum. ¶ Item quicquid intelligit aliquis integre actu aut intelligitur formare formam a qua sit principium operationis intellectualis. Id est forma essencialis eius. Ergo intelligit aut eius filium. Nec deus intelligit humanus non ꝑt informari forma que ē essencia divina. Quod non ꝑt fieri omnes ex intellectu et essencia divina. Ergo aut intellectus deum ut informet eius similitudine. Ergo cum sibi deus ipse sit effectus dei intelligit deum. Per essenciam. ¶ Item si essencia divina ab intellectu videtur aut ergo per speciem aut per essenciam. Non per speciem. Quia species est forma mediante qua intellectus videt. Sed species talis deo quam alibi augustinus dicit in cognitionem eius. ¶ Item species simplicior est eo cuius est species. Sed deus nichil est simplicius. Ergo nihil ꝑt cognosci per speciem. ¶ Item ut dicit philosophus iij° de anima iij rebus separatis a materia nichil differt intelligens et quod intelligitur. Cum ergo deus sit separatus a materia. Nihil ꝑt cognosci nisi a seipso. ¶ Item omne id quod videtur

ꝑ essenciã deo sit. Quod est falsum. Sed deo nõ ꝑt fieri quod est ut dicit Damascenus. Ergo nõ videtur ꝑ essenciam. ¶ Item omne infinitum in quo infinitum est ignotum. Sed deus secundum quod est infinitus secundum quod est ignotus. ¶ Item quod ꝑ nullum videtur non videtur ꝑ deum. ¶ Sed contra. Ioh. 1. corpore primi videbimus aut ꝑspicietis in enigmate tunc erit facie ad faciem. Ergo ꝑ essenciam. ¶ Item 1. Io. iij. Cum apparuerit similes ei erimus et videbimus eum sicuti est. Ergo ꝑ essenciam. ¶ Item super Io. 1. corpore. Verum tunc videbit regnum dei et glo. quod ibi essencia patris et filii et spiritus sancti videbitur. Ergo de ¶ Item sicut dicit Dionisius nullo modo fieri potest quod homo videat mysticas opiniones. Dictum quod deus in illa regione beatitudinis declaratas sua conspicua ꝑt. Quia in natura videri non ꝑt. Quia nulla est alius eius natura quam claritas. Deus autem est eius essencia. Ergo videbitur eius essencia. ¶ Item desiderium sanctorum vacuum ꝑt frustrari. Sancti autem desiderant deum videre ꝑ essenciam. Ergo videbit deum ꝑ essenciam. ¶ Preterea omne quod rei consistit in quietudine cum suo fine. Finis autem intellectus creati est similitudo intelligibilis essencia divina est. quae est veritas prima et ultima. Ergo ꝑfecto intellectus creati est eius quidditas seu actum intelligendi tui dei divina. Hoc autem quidditas simplex ꝑt intelligi sicut quidditas intellectus vel cuiuslibet substancie separate seu ꝑfecte. Nam seu anime intelligitur separate quod aliquibus intelligitur quidditas intellectus vel ꝑ suam aliquam similitudinem vel abstractam. Sed ab ipsa intellectus vel ipsissimam. Sicut quidam sancti et philosophi. s. Alexander et averroys quidditates quidditative intelligitur ꝑ essenciam suam. Quamvis forte intellectus sui intelligendo non intelligendo per intelligibile tunc intelligendo non intelligendo per intelligibile sicut lux ꝑ quam videtur oculus. Alii cum videt ab oculis colore quia ꝑ speciem. Alii lux qua ꝑ sui presentiam. Sed hoc quidam sint visibilia videri videri ab intellectu dato ꝑ speciem ipsissimam. Secundum. ij. videtur vel ab alia ꝑ similitudinem in imaginibus vel anima ꝑ

g tractam sed tm̃ videri pt̃ p̃ similitudi
ẽ p̃ssioẽ et meto q̃ ipsam fact ad fi
ciem sicut homo videt hominẽ fictũ ad
factum et tñ p̃ similitudinẽ suam in oculo
receptam ¶ Alt nõ dicunt deum intel
abuntellectũ cato in parte p eum ipam tang
p̃ speciem sue formã non tam cognitam vel
lectum sed p̃ subsistentiã separatum ymi
tem tum intellectũ ad cognoscendũ operatiõ intellectua
lem vnam sicut lux p̃us est videre q̃ videre
q̃ aspicit ad videndũ nisi ¶ Ad 3d
pt̃ Aristo intendit excludere q̃ phensionem
sicut aliã simplicẽ visionem ¶ Ad 3d q̃
pt̃ q̃ intendit excludere visionem com
phensionis vel p mẽ vel in aliud ¶ Ad
3d de porcello pt̃ porro alii accipit ppe
q̃ q̃ntitatem p̃ q̃ntitatẽ pallii largere q̃
habuit Dicit̃ hinc nõ mẽ intellectus
catum et intellectum intellectũ de q̃ porro
sed secundo mõ dicit̃ q̃ntus intellectus natus
est ad omne intelligibile et ad magis intel
ligibile magis q̃ porro cui q̃libet q̃ntum finiti
finiti ad infinitum mẽsa dicit̃ sed opportu
nissime alia est sed yachitus adugeb
porro aute q̃ nõ nõ dra non cognit̃
tur intellectũ et intelligibile sed sedo nõ
¶ Ad 4d despũ pt̃ q̃ntus spiritus mig
distet sed deum ẽ tñ sed extra
neitatis plus distat q̃ntitas q̃ nõ est
natus ad aliud intelligibile intellectus
uero dicit̃ natus ad omne intelligibile ¶ Ad 5d
de informatõe pt̃ sed q̃ quidditatis intellectus
nichilo diu informat̃ essentia diui
ut forma partis nõ tñ mẽtiente talis
autẽ informatio pro tũ est in formis in
materiis que p se subsistũt non in formis
nihilo sed aliter informat̃ aligna
similitudine intellectus abessentia diui
partis mẽsa q̃ntus actus inserta
in essentiã diuinam tanq̃m in obiectum
aspectũ et sigt et illa videt deum per
essentiam a parte visibilis et tamẽ p essen
a parte mentis despolietus ¶ Ad 6d aut
scipam pt̃ sed quosdam videt abintel
lectũ p se ipsum ut p speciem in lumẽ gloie
non tamẽ ita ut essentia diuina sit sui
mchis intellectus sed solum nõ prius
sed alicui videt p sui similitudinem non in ipsa
non abstractam q̃ species plus distat

ades q̃m species albi a nigro secundum genera
natura sed tamẽ mag sedo q̃ entiam
oportunius vel ordinis quia sit ad esse
ciam diuinum reputando nõ sit species
albi ad nigrum reputamus sicut pretiũ
hominis plus distat ab homine q̃ nam
asinus hinc nõ non sedo ¶ Ad 1d
de simplicitate speci pt̃ species abstracta
est simplicior eo tñ q̃ est species sed nõ
species mẽsa ¶ Ad 2d de rebus separatis
pt̃ phus loquit̃ de actu intelligendi q̃
intellectus intelligit se nõ quo intelligit
alia ¶ Ad 3d de videndo q̃ est deus
pt̃ in creatura infinita latenter pt̃ q̃ nõ
videt esse etiam dei videt q̃ est res sed
in essentiam finita nõ ¶ Ad 4d de infinito
pt̃ quia infinitum practice est magis
infinitum est registrum quia infinitum
est p mẽ sed infinitum dicit negatiue
maxime nos pt̃ est de se quia infinitum
est p forma eo q̃ est pura forma vel
dicit q̃ nos deus nõ pt̃ sit infinitus tñ
nõ finito se ratiues applicat ¶ Dicit
aut cognitis abintellectu pter intellectum
non pter in se ¶ Ad 1d de medio
videndi pt̃ medium videndi triplex est
enim quoddam medium sub quo videtur res
non debemus intelligere videntes ab
speciale obiectum ut lumen quoddam quo
videtur debemus intelligere videntes
ut forma rei visibilis q̃ nam nõ
in quo videtur directus aspectus tendens
rei alterius ut speculum et debet videri
medio unde 2d q̃ videtur per
medium non videri p essentiam respuo
et sedo ¶ q̃ nam aute solum sedo quasi
potest in visione in patria secundum
alios vero finem et secundum

Ad secundum articulum

Sic patet pt̃ q̃ deus a
quo concludit̃ quia motus ab ente in ens
in fine sit cum ente ut applicatus ergo co
nungit deum a quatuor q̃ncunq̃ ¶ Item
aliqui li de includo deo et q̃ applicat̃
id cui mẽsa latet videntes aut cui
finem cognoscere possunt et potunt cognita

an deus a finem apprehendat

xlix

sicut michil latet me pntis volumi-
ne trinspiri amit posse sines simili
ri / sed michil de deo latet intellectu
nidentem / quia totum q̄ d̄ in deo id
est nec pt̄ idem latere et nich̄ go cō-
phenditur deus ab intellectu ipm nidente
¶ Item si simplex tangit simpr̄ tte
est totum tm̄ tangit / go si intellectus
vidends dm̄ q̄ tangit / tm̄ vtq; simpr̄
sit totū cum tangit / go totum cōp
go comphendit ¶ Item mch̄ d̄ de
q̄ ab intellectu ipsi vidente no capiat
sine sit res sine modus / go totius
et totalit̄ capit / go comphendit
¶ Item excellentia integritatis no
confortat intellectū sed confortat / go
intellectus q̄nto plus de de integrit
tanto / plus pt̄ integre / go pt̄ ipm
totum integrare / go comphendere
¶ Item q̄ntitas actus infinitat̄
secm̄ q̄ntitatē forme q̄ d̄ ultimus
principiū sit q̄ntitas ultimatis sech̄
q̄ntitate lucas. sed tm̄ go sech̄ crassa
deo sit finitus forma intellectus
ad intelligendū sech̄ vtute forme
infinita erit infinita o pot̄ intellectual
go potit̄ comphendere ob hm̄ infinitū
¶ Et sech̄ alius sech̄ deus d̄ intelligi-
bilis onis / q̄nia infinitus / go ille
nis pt̄ comphendi ab intellectu creato
¶ Item onis q̄ comphenditur a balco
est equale illi / vel nigillo deo enim
infinitum maior est quolibz intellectu
creato / go non pt̄ comphendi ab illo
¶ Item onis q̄ apphenditur a baliquo
finitū est illi q̄ deus nulli creat̄
finito est pt̄ / go omnia creata pt̄ com-
phendi ¶ Pr̄ intellectus in actu sit
p q̄nitatem potentie intellectiue tm̄ obi
integribili / nihilominus q̄nitas pt̄ integri
dupli / vel p simplicē applicationem
vel p adequationem / sed q̄nio nō integrit
nisi tm̄ q̄ntus / sed no comphenditur
q̄ auct̄ deo finite et apphenditur / q
nis deus nisi pt̄ / sed non ho / quia
impossibile est veritatem intellectiua finita
infinito intelligibili equari / sicut pot

in sua claritate absentio corpali q̄nto
pt̄ appropriari sed non comphendi / et hinc
capitulo q̄ tangit / sed non q̄ phendit / nis
cum deus sit intelligibilis / integribilis
infinita / tm̄ intellectus creatus est integre
intellectualiter finita / donec integri tas
divina excedit intellectū tm̄ creatum / q
omne q̄ q̄ recipitur in alio p modū
recipientis non sit sic claritas solis
in aere / sed integribile divinū in intellectu
creato recipiet̄ p modū finitū / nō p modū
infinitū / hinc de no q̄ phendit integri le
a divino / quia est simplex p essentiam
et ideo totum / sed rem capiatur / tm̄ h
quia integritas p capacitatem de intellectum
creatum / multiplicē est / donec tangit
deum integre ut de sapia / nec tm̄ integrit
ut bonitas / nihilominus h tangit integri ut
est sapia / nec tm̄ tota eius sapia integri
q̄ q̄ tangit excepto intellectus viri deum esse
q̄ ni deo simpliciter est. s. attributa ¶
Ad 18. 1. corp. p q̄ phendo dup. r accipi
aliq̄ q̄ phensio stricte apphensio proxi-
me tm̄ / sicut quis comphendit homi
q̄ tangit p tem omnis aliqua apphensio
totalis et perfecta / sicut quis q̄ phendit
hominē / quia totum eius q̄libet est anima
et ha nō impossibile est ¶ Ad 18. aug pt̄
q̄nis mirabile dei tm̄ rem latet mira-
bilem tm̄ mirata de eo latent sech̄ rones
sed mirabile latet q̄n aliquatenus videat
et tm̄ totum latet / ita q̄ nō q̄ phendit
¶ Ad 18. de simplici pr̄ q̄ nihil simpr̄
tangendo simpr̄ / nec sit totum tangere
sed rem / non tam totaliter sed totum
quidem omnis rei vel rem / sed 18 deus
hoc ubi est simplex / sed non infinitū
ubi tm̄ est simplex et infinitum non.
¶ Sed 18 de integritate / ubi simul duo
simplicia enisch̄ quidno non duo / sed
¶ Ad 18 dicendum et nō pt̄ q̄nis totum capiat
sech̄ rem non tenuē totaliter. i. sech̄ omnem
volentem et magis quo tangibile. magis enim
capitur a corpo / q̄m pt̄ tapi a balco ¶ Ad
18 de excellentia infinita simpr̄ pt̄ q̄nis
excellens simpr̄ infinita no impediat finita
tm̄ excellentia tale infinitatis no solue
excellens nec impedit nec apphendit abintellectu
finito ¶ Ad 18 de equalitate forme pt̄

non tm mesurat̃ actꝰ sed ꝙntate
forme/ sed etiam sibi agentis p fortiꝰ
¶ Dcit ꝙ ꝙnis forma in se sit
infinita/ tm mesurat̃ illam formã par-
ticipat̃ modo finito/ et ideo agit modo
finito ꝛc

Decimus articulus sic

procedit̃ ſ. 1ꝰ ꝙ omes sci dem
equalit̃ videant ¶ dicit. n. aug. & hoppo-
inꝫ. q. ꝙ cuiꝰ rei non pt̃ vnus alter
magis intẽgere/ sed deus tõ videtur
ins̃ p intellectũ/ go nõ pt̃ deum alq
alio magis videre ¶ Item tanto aliq̃s
magis videtur ꝙanto ex̃ssior sibi de
rei in se sit in vidente/ sed non sit ex-
ssior humilitudo in uno ꝙm in altero
ꝙia omes uident eum p essentiã/ go
non uidet unus magis alter ¶ Item
ille melius videt agrũ magis remota
sunt impedimenta/ sed ab omnibꝫ equalit̃
sunt remota omnia impedimenta ꝙia tõ
go omes equalit̃ videbunt ¶ Item omes
sancti videbunt deum sicuti ē. 1. Jo iij
sed tõ pt̃ melius videri ꝙm sit go ab
omibꝫ videbit eum equalit̃ ¶ Homines assu-
mti ad partes angelꝫ ꝓ Des angeli priores
melius uident deum/ ꝙm nisi ecce sancti
dnoꝝ/ go et homines priores i vita vide-
bunt melius ꝙm inferiores ¶ Ite in visione
dei consistat essentia ꝛ beatitudo/ sed alii
alios habebunt maiorem beatitudinem/ go
maiorẽ dei visionẽ ¶ Amplius videt
ꝙ videbunt dm eciam oculo cõli/ ꝙa
dicit Iob xix in carne mea videbo dm
go videbitur oculo carnali ¶ Ite aug
dicit xxxij de ciui dei/ ꝙmis spoliemur
erit oculoꝝ ne ut ceteris videamꝰ/ ꝙ
quidam p hiberiã uidẽ serpentes vel aues
ꝙe nichil aliud uidẽ possunt nisi cor̃
sed ut videant erũt in cõlia/ go potiꝰ
deum uidẽ ¶ Item homo beatificabit nõ
tm homo in mente/ sed in sensu ꝓ Des
nõ pt̃ beatificari nisi deus/ ꝙia pulchꝝ deus
est melior/ ꝙ attingeꝫ deum/ nõ tm in
mente/ sed etiam sensu ¶ Item sic deus
erit ꝓmꝰ in mente/ ita ultꝰ/ sed ꝙia
ꝓmꝰ erit intellectu/ videbit ab intellectu/ ꝙ
go ꝓmꝰ erit in sensu videbit a sensu

¶ Ad 1ꝰ ꝙ dicit aug ꝓ nec oculis carnis deus
videtur nec ꝙlibet sensibilis deus tactu
tenetur/ go sancti oculo cordis nõ videbũt
deum ¶ Item 2ꝰ ꝙ res in cordibꝫ cordis
cordibꝫ oculis non videtur/ go cum
deus sit res in cordibꝫ/ non pt̃ videri
oculo cordis ¶ Ad primam dicendũ ꝙ intel-
lectus dicit ordinem ad ꝙmcunq̃ ens/ et
ideo quodcunq̃ in re-
cipiendo/ et agẽdo ꝙdam videndo de recepto
silem sensura nõ passionis ꝙsibilium sed
mesuram dispositionis illius patientis/ ꝙ
actus actiuoꝝ sunt in patiente dispositio
mesura nõ actiuis/ sed mesura fortis
quę ē principium actionis tm/ non go dispo
quę ē principium passionis sed mutuum
gradꝰ et fortiꝰ quę ē principium actionis
sed limitem gradꝰ/ sit mensurale in deum
sanctis/ oz ꝙ intelligere deum sit equalis
in illis spiritibꝫ go odm̃ sit omnibꝫ/ ꝙia
tm potentia intellectiua deum nisi modo dispo
sita ē deum. de intelligit̃ deum assi-
mil̃ idem pt̃ videri a singulis spiritibꝫ sicut
cuiꝰ littera a singulis legentibꝫ ¶ Ad 2ꝰ
aliqꝰ pt̃ intelligi secundum ꝙ aliqꝰ in magꝝ
dicat modũ apte rei intellectę. illud enim
quidam ꝙi aliud ꝙm sit esse intellectum non
intelligit/ sed tota omnis alter magis
intelligit/ sicut ꝙ li magis dicit modum
apte intelligendi ¶ Ad 3ꝰ de similitudine
pt̃ hoc cognosci ꝙm aliqua similitudo
ipsa intellectui/ similitudinis ꝙ aliqua
sicut alicui ꝙmodo sit una et eadem
p rei essentia dicta/ non tm intellectus
omnis unionem se hꝫ ad illam/ ꝙia
omnis magis participat formam ꝙm alius
¶ Ad 4ꝰ de impedimentis pt̃ non solum
p recessum agentis impedire sit minus
altius qualitatis vel actionis ꝓ ꝙa
p accessum ad finem sicut ꝙngit in
mirabili lucis cõli/ ꝙie diuꝝ mirabi-
pt̃ vel p elongationem a tenebris sicut
ꝙ corꝝ in positum nihil operatur vel
magis vel p accessum per lumen sui
fontis sic intellectualis operatio secundũ ite-
ditum p assimilationem ad intellectum dm
¶ Ad 5ꝰ corpꝰ iij ꝓ tm de ꝓbatione

xlix

dcm̃ statui est Dicatur modis aparte
rei m se qm̃ eidem est non apte inde-
cium qm̃ dm̃s est hit aut magis
s̃ inde re dcm̃ statui est sme p̃ cem
qm̃s sit p̃fectissim9 in gne tm̃ in illo
gne sint diuisi gradus ℂ Cas secũ
qdm̃ h̃t aliqs ssa p̃pi sicut dnus r
vel pse ut qd nisert passiõm aliqua
scissiõ ut color vel quitas vel pactis
ut qd non nisi passiõm aliqua sesim
sed qietum e passiõm nisenti et illo
recipitur sicut diaty filius vel amicꝰ
sed inimicus primo mo sentit corpis
vincus ℂ Do mo anima corpis vincta
primo mo sensu p̃pi aliud q tangit
dnus vel m qd̃m est cta hit ssa
et sic e oppinio scripturã ut color nisus
vel m qd̃m ssa et sic e gne scripturam
ut nisi et illatus et figura scientia
modo p̃ deus videri oculo corporis si per
actus quodam mo videbit oculo corpis
i m aspectu caturno quas regit et mouet
p̃tica stoicoꝝ cognoscetur sic m aspectu
motu corpis p̃tica anime ℂ Cas ds
Iob xxx h̃t dicit Iob nitidus sit qd ea
videbit ab intellectu m tarme sed no per
organũ m tarme ℂ Cas ds augo h̃t
in pati m textu magnifice loquitur
non diffido ℂ Cas ds de beatificatione
ssa h̃t trin esse hoiem m quitum ho
stes intellectus sit principalis intellectus
est enis ultima p̃fectio exquia tamen
redundabit aliqua beatitudo m sensus
et sic tam intellectus qm̃ ssa excedet
beatificabit sed intellectus m mediate
vide sensus non attingit principium
nec beatificatis sed intellectus ℂ Cas
ds de pticia h̃t non e similis qz actus
ratus e in deum pitem tm̃ ℂ Des
ssa non videbit nisi no erit pnã sensum
nt obiũ sed ut causa ꝛc

Hdquitum aristotelium

sic p̃cluditur intenditur qd quilz
videt deum videt omnia m ipso sicut
em̃ ghf iiij Dyal qd illic omnes cla
tatem dei conspicient qd e qd ibi ne
sciant ubi scientia omnia sciunt qz qui
videt deum videt omnia ℂ Re qm̃

Cly quilz videt deum videt omnia ergo

nitegrit maxima nisi tm̃ maior pticula
go qm̃ nitegrit deum nisi tm̃ maior
nitegrit alia omnia ℂ Item omnis potentia
passiua qnie non e reducta ad actum e
imperfecta ergo potentia intellectiua qua e omnia
fi. f. intellectio possibilis si non omnia fiant
in ipsa e imperfecta sed in hijs qnie videt
deum potentia intellectiua p̃fecta e ergo
videns omnia ℂ Item quilz videns speculum
omnia videt in speculo representatiuo tri go
deus sit vel speculum qm̃ deum videns
videt omnia ℂ Item omnia naturaliter desiderat
similitudinem omnia· go cum desiderium omnis
videntis implebit ipsa scit omnia ℂ Re
ignorantia pena quidam est in beatis
deum videntibus nulla erit pena
go nulla ignorantia ℂ Item forma
omnia nisi species recepta e qm̃ intellectus rei
species ipsa si go per speciem ipsam intellectus
intellectum scit res p speciem omnia co-
niecta intellectui scit omnia ℂ Si sicut
dr dnus et ctes angeli species
primi gaudent infideles aniectis go nescire
omnia non go omnis qui deum deum
videt in ipso videt omnia ℂ Item frater
epi excedit studium multibus intellectis
tatis non excedet quin si anima qui deum
videns videbit omnia non go videbit omnia
ℂ Item quidam alius principis p̃fectius
corpus statuit tanto plures orationes to-
gnoscunt in illo go qui p̃fectius deus
cognoscit in illo plura cognoscit non
go omnia omnia ℂ Si deus e omnis causa
in quo relucet omnia ut effectus stringit
anime cum suae dnus. si id qd e causa
est in qd. m cognitio mea qui scit cum no
h̃t scit id cuius est causa si o modo
qui scit cum scit is cuius e causa sed
h̃ stringit mee dnus. si sed contra
et sic videtur ab aliis quia beatus sic e obiũ
beatitudinis vel m qd m e causa sic alio
modo videtur alio modo non Nam ut
e causa potens si non expans animo
intellectui scito p unit totaliter nisi pte
pte infinita sed nosse qd e causa potest
et expans videtur quia vult quia est
causa voluntata ℂ Cas ds Si h̃t auctus
cine intelligitur de pticipibus ad beatitudine

non de omnib⁹ ⁊ soel de ista ita in patria
ꝑuincia non mactu. ⁊ q̄ ē q̄ scire non
possunt q̄m est exigsitione sua/ si spe
tulum vole eis revelare ¶ Ad id de mate
riis ꝑ. q̄nis possit mitgre miora non
tñ sequitur q̄ actu mitgit/ quia q̄ma
xime mitgrat/ non ē aliq̄d ex sua vtute
sed ex voluntate revelantis/ q̄m si vult
revelare maiora tangñ magis mitia et
non miora ¶ Ad id de pō passma ꝑ.
q̄nis potuta passma no reducitur
ad oñem actum/ sī tñ reducit ad actū
vltimū/ p̄fectū dicit pē/ non mi ꝑfecta/ dñ
cum pō intellectiua se habeat ad omnia intel
ligibilia et ad p̄mū mitgrabile/ q̄ tñ solum
mitgrabile est vltimū actus/ ideo pō q̄
id mitgrit mi ꝑfecta non revelaret/ q̄nis
non mitgrat alia Unde dicit aliq
v. q̄ felix ꝓfessio q̄ scit omnia
ista. te aliq̄ nescit/ beatus ait q̄ste scit
eadem si illa nesciat/ q̄m nō te et ista
nouit non ꝓpter ista beator/ sed ꝓpter te tñ
beatus ¶ Ad id de speculo ꝑ. q̄nis
q̄ videt speculū videt/ videt in eo
resultantia omnia/ nō tñ sit ē i ꝑ speculo
eterno spuali/ quia voluntarium est ¶
Ad id de desidio ꝑ. no omne desiderium
scitꝫ implebit/ sed desiderium ꝑfectum
q̄ ē desiderium simplicit/ scit Ex desi-
derio ꝑfecto desiderit scire dam q̄d
ē aīe principū non singula eterna
¶ Ad id de ignoancia ꝑ. duplex est
ignoancia/ q̄dam p̄uationis corꝫ q̄ homo
scire dꝫ/ hec ē pena/ nec erit in relo
q̄dam negationis corꝫ que si omnī scire
milla est nitas/ hec est in relo nec
est pena/ sed defectus ne ¶ Ad id
de forma dna ꝑ. q̄nis forma dna
q̄ migrat am mllectum tnq̄ libꝫ bti ꝑ id
q̄ est/ non tñ m q̄. m est spes vel zo
singulorꝫ cognoscibilium ꝛc

Circa q̄rtum ꝓblemma

quinto in oppono de impassi
bilitate ¶ Ito de clritate ¶ tō de ꝑfec
tibilitate ¶ quarto de agilitate ū

Ad p̄mum sic ꝓceditur

arguit q̄ corꝫ sctorꝫ non erunt ꝑ pas
sibilia/ q̄m alie mortes passi

sed corpa erunt mortalia q̄m homo ē
al zonale mortale go passibilia ¶ Itē q̄d
natū est agere et pati ad invicem/ sed cor
sctorꝫ erunt q̄dam ex q̄tis/ go agentia
et patientia/ go corruptibilia ¶ Itē q̄d
corruptibilis/ licet q̄ palpat/ palpari aut
non q̄ corruptibile/ sed erunt papabilia
ut ꝑ in corde dm Io xpc/ go corrup
¶ Item q̄ne christ manuz q̄rem sumit
tangibilia vel vicem/ sed cor sctorum
christ manuz q̄ntq̄ erunt/ ergo sumut
in eā tangibilia/ go
nobiliora erunt corruptibq̄ celestibq̄/ ꝑ ista
sumut in passibilia a corruptibq̄ alia/ a go
multo magis corpa sctorꝫ erunt ī passibilia
¶ Item nobilius abrg nobiliori vari
patur/ sed corpa sctorꝫ erunt nobiliora
omnibq̄ aliis corruptibq̄/ go nō poterit
abeis pati/ go erunt impassibilia ¶ Ad
1. cor xv dicit glo q̄ omnia hmōi
equalia q̄ pati non ꝑ sumut/ go christi
corpa in passibilia ¶ Amplius videt
q̄ corꝫ corpa non erunt ꝑ ssm ī immu-
tabilia/ q̄via ut dr phus ix. de aīa
sentire pati q̄dam ē/ sed hebunt cor.
impassibilia/ non go sensibilia ¶ Item
in immutabilibus naturalis p̄cedit alem/ sed erit
in immutabilia in immutabile nali/ go et
alē ¶ Item q̄nq̄ sit sensus nomis in
actu sit etiam nomē videndi et nona
species in anima et nona cognitiua/ sed no
fiet nona cognitiua amplius in sanctis
go nec nonus sensus ¶ Ite tactus
ē primus sensuum cum sit de esse alterius
et alij debeat esse/ ꝓz tactus non erit
q̄ sit ꝑ similitudinem qualitatū primarū
go inullo ssu erit ¶ Item ssus nullus
est nobilior tactu/ sed ssus nullus nō est
cum eius pupilla sit actu lucida/ nō
erit accep lux sperabilium visibilium/ go multo
magis alij ssus erunt in illo statu nobiles
¶ q̄ sanctis oculis tollit nubes impedimēt
et se ingerit/ go corpa sctorꝫ erunt in
mutabilia sedes sensuum ¶ Item ubi erunt
potentie sensitiue/ omnis aīe potentia
ꝑfecta ē q̄n quieta ē sue actui/ q̄m q̄
est quieta go poterit sensitiue habere
erunt sint ꝑfectissime/ go erunt ꝑ suis

an corpa sctorꝫ erunt impassibilia

an corpa corruptibilia erunt immutabilia

actibus q̃ncte ¶ tem vita alij cognoscitur p̃ motum et sensum sed ibi cessat motꝰ q̃nia ascendit aliquo modo in celi
go et sensus ¶ Ad p̃ma q̃m ergo cum
venit ad p̃fectum est celebrabilꝭ q̃ de parte
est. 1 corp xiij est aut dupl̃e passio in
corpore humano, dum q̃dꝫ dat̃ q̃ne cor
sistit solum in recipiendo spem agentis sed
dico tamen a similitudine non ne q̃dam
ppe dat̃ q̃ne consistit in tristitia do et labori
alijs depe recipientis p̃ma nulla sp
fectum efficit in corpe humano et ideo magis
ha vo nup fectum hꝫ annexa et corrupte
ideo non manebit sed impassibilitas sine
passionis gra sed corp q̃lificatꝰ erit
non resultans ex natura q̃nditi corpis ut
quidã dixerunt q̃ nichil addito corpi vel
in compom̃ talem corp̃ misto sed ex
virtute alicuius resultans sibi corpꝰ potuit
q̃rietis et p̃dominantes sita ut q̃rta magis
quo ab anima q̃rietꝫ et p̃fectꝫ annullo extrin
agente valeat in mutari ¶ Ad 2d dicendꝫ
talitate p̃ in modo dicat̃ dup̃r vel a
ctualitate videndi sic non e de diffinitione
hominis q̃nis phi ita putarunt corporalitas
statum hꝫ absolute solum vel a possibilꝭte
videndi et hꝫ duplicitat̃ vel principia et
in actu 2da ut sic non e de diffinitione
hominis focus remota que dicit talem apti
tudinem sit e de diffinitione homis et sic nec
sancti habebunt corpa mortalia sed q̃ sed no
simpliciter quia talis passibilitas no facit
ad simp̃r ¶ Ad 3d de oppone dicendꝫ
p̃ q̃nis corpa sed sic composita ex q̃
tuor non tollit actum et passionem sub
tracta causa quia dicta dicunt de concordia
et equalitate redacta et p̃ma repassabi
litatis corpis celestis sine quo motu no
mouet inferiora sed agentia et p̃ patiscꝭ
erit anima in q̃ntum ergo ista in tristitia
tandem ¶ Ad 4d dicendum p̃ dicendum intelligit dicendo
q̃ papatum ex natura velit nolit non
de eo q̃ ex voluntate sicut cor sepelitur
vel lapidꝫ de passibilitate q̃ne sit modo
consimili ad immutationem talem non tamen aliam
¶ Ad 5d dicendum q̃ p̃ as tenuitas tem
immutat recipit̃ materia q̃ibus nec tm sufficit
sed recipit̃ mutua actio et passio q̃bus no
est ¶ Ad 6d sedendum q̃ p̃ sed agentis li
cuiꝰ in mutat̃ s. in mutatione talis

Quide excellentie corporum sensum et in
mutatione alt retrahendo stimulum sepati
ma in mutando sed sensum non erit
in corpibus stoꝛ sua est spiritualis anie fiat
ista in mutando q̃dam ostendere volentes
dicunt q̃ sentiendo extra mittendo nichil
suscipiendo sed tm sit potentia passiua
nequam fiet actiua potentia sicut materia nichil
fit forma p̃ius dicendo q̃ sentiendo
eos nichil intendit sed nichil suscipiendo q̃ q̃
sensa exinit sine speciebus ¶ Ad 1d corpa est
impassibilia p̃ impassibilia exiit a passibi
ppe dicta que consistit in abiciendo alia
a passione dat̃ q̃ne in recipiendo sola ¶ Ad
2d in mutatione nulli p̃ immutando nichil
p̃cedit spiritualem in eo q̃ e p̃ius sustinere
aliquid non tamen aer actualiter mutatꝰ
in mutatione spiritali non in nali sed ex cor
in sentiendo illo sunt suscepibilia in mutationis
specialis spiritalem in mutatione suscipiet
eorum sensum non talem ¶ Ad 3d dicendum
cognitione p̃ fiet nona cognitio sensibilis
nec intellectualis et nonne medium in sensu
q̃ non in intellectu ¶ Ad 4d dicendum p̃
aliud e sensatum hoc ostenso non sequi hinc
in corpibus passibilibus fit passionis et pas
sione talem sed in passibilis sicut pas
et passionem spiritalem ¶ Ad 5d dicendum p̃
lucis species non impedit receptionem speciei q̃nis
malleat natura diaphanum aer. 11 illuminatꝰ
q̃. in q̃ speciem colorum suscipit q̃nis illa uero
glacialis q̃nis sicut lignum siccum et q̃
tum retinebit diaphanitatem sic q̃nis species
recipe potest et id multo amplius corpus indebt

Discamus articulum sic
p̃dictum s. q̃ corpus glacialium
non erit clarum q̃nia et tunc oporteret dicere
q̃ omne corpꝰ lucidum q̃ stat ex pluribꝰ
puris sed corpꝰ lucidum q̃ stat ex pluribꝰ
obscuris s. terrestris q̃nia aer in corpe
humano potest quod e lucidum ¶ tem lux
et color requirunt q̃ntum dispositionem in subꝰ
q̃nia lux e extremitas p̃spicui in corpe
non tiato sed color e extremitas p̃spicui
in corpe tiato corpꝰ glacialium erit colorat
q̃nia pulcrum simile fiunt pulcritudo et
corpis e nitor et, augꝰ. p̃bꝰ. de ci. et
pulcrum est proportionalia q̃ quedam colorum q̃ntitas

q̃ corpꝰ glacialis erit clarus

go non erit lucidum ¶ Item dotes corpis est
ex redemptione anime secm̃ aug̃m ad diaforo
sed m̃ anima no erit claritas/go aber no re
luidabit m̃ corpus ¶ Item corpus glie suu
occultabit id q̃ e ptq se unde unu eclipsat alud/
es unu corpus glificatu
non occultabit alud/go no erunt lucida
¶ q̃ q̃ e pviij time mysti fulgebunt sic
sol &c/go hebunt corpa lucida ¶ &c hebunt
corpa celestib⁹ nobiliora/nobilissima vo
ptas corpis/lucidas est unde dicit
aug̃s q̃ lux in corpib⁹ p̃mi temet loc
go hebunt corpa lucida ¶ Amplius m̃
q̃ corpus glificatum n̄ sit visile aboculo
non glificato/qm̃a q̃ visibile p̃ornatu
esse visu/sed claritas corpis glosi excellit
oculi non glificati/go corpus
glificatum non e visile aboculo non
glificato ¶ Item claritas solis erit maior
q̃m no ysa pposo/claritas vo glosi
corpis/erit equalis claritati solis/go erit
maior q̃m sit claritas solis/no/go si
sol non pe mari no m̃ sua claritate
aboculo non glificato/multo magis corp⁹
glificatum ¶ Item visile opacitatem visu
motio nidem/sed corp⁹ glosum opo m̃
visu non glificato/no motu nidetur/sit
patet m̃ ppo/post resurrectionem/q̃ sancte
rum disciplis/go non e visile aboculo no
glificato ¶ Item dt aug̃s noluit pyc
in ea claritate qua resurrexit/q̃ discipulis
appere/qm̃a no possent tangi claritate
unde/go corp⁹ glosum non est visibile
in sua claritate/aboculo no glificato
¶ q̃ corpus lucidū motu se manifestat
am̃ visui et visile se p̃z/go corp⁹ q̃
ad angelicum lucidū est go motu visile
est ¶ Item corpi in iudicio iudebit
ppm̃ m̃ secula glosa/go corp⁹ glosum
unde pt aboculo no glificato ¶ Ad
ad p̃ma q̃m q̃ claritas dr dupliciter
aut qm̃a p̃mus dr nitor claritas
aut qm̃a lucidus/sic dr stella clara
corp⁹ glificatum dr et p̃mi et lucidi
sicut dr ḡg sil 1ª ad cor̃ xv̄ unus no ab
equabit ei alius vel nitore/corda
mus corp⁹ sibi et claritate fulgent et
pulcritudine effluent unde corp⁹ no

clm corp⁹ glificatū videt aboculo non glificato

erit clarum/quo cum p̃mit nisi tant ab
sentia m̃ huno corpe que tunc tollent
unū e malis impunitas/que appellatur
corpulen̄ a gr̄/qm̃ dr q̃ unus tm̃ q̃ mite
abaltius oculis corpulenta non abscondet
aliū e lucis penetrabit/qm̃a no e m̃ corpe
humano nisi spelunce/ignes p̃ q̃m̃ corp⁹
rem eli fractus et degenerans colore
tunc no tolletur illa impura densitas
et sp̃ addetur m̃ spūalibus claritas
et ido erunt corpa clarissima ¶ Ad
aliud p̃ loquit de colore huiusmodi lucidita
nalem/non sp̃ nalem/sed q̃ p̃ter
corpis glificati erunt proie p̃ totum tem
glificandus/et m̃ erunt colore/sicut
nudem q̃ in vitro et christallo ¶ Ad
de colore p̃ lux et color q̃m̃ p̃mit utriq;
nec aliatua/requirit q̃ltas diaphanum
non tm̃ p̃mit unū in e aliatua q̃ pe
nedum/s. color/aliud nec aliā sp̃ admixta
s. lux/glia n. nm̃ p̃fcit non desinit
unde sub luce glie/manebit color u.e
¶ Ad 3d de redemptione p̃ ipsa domi
corpis ex anima/magis erit p unus
cuius nitore q̃m effectus/et id non
oz q̃ in alia sit alius claritas exigua
ficat redemptiua/qm̃a no e claritas
unita/sed equa. ta ¶ Unde aug̃s ad
diascorū/tanq̃m potuit na deg̃ fecit
animam/nitore cuius plenissima beatitudo
que in fine tpis/sed p̃mittet redun
dat etiā ni m̃ splendeat unū que e corp⁹
non beatudo que mellich et ferocitas
est ppe/sed plenitudo sanitatis. l' nitor p̃
prime vigor ¶ Ad 4m de occultatione
p̃ q̃ nus hō unū sit in corpe habentes
luci sitate nalem/qm̃a lucitas totum
in eo ex p̃te lucidorū adusitate/ni
non sit est in corpe hūte luci sitatem
similem/qm̃a cum tali luci sitate sic
manet pulcritas/sit otium est ¶ Ad 5m
qom̃ p̃ glie p̃fcit unū/sil claritate
go glie manebit spes nitore. s. coloris q̃nus
totius q̃ subditum est voluntati
anime. qm̃a totum corpus glificatum
in agendo et patiendo subditum est
nuto voluntatis et ido qm̃a unitate

xlix

sensibili in materiam sensibilem · sed aliter
deo non potuit fieri. Circa hoc tertium
est apparet. Quod in specie nec quod in specie
specie stellarum presentis et nocturne non videt
diuiditur. Si in specie colore de die et sic sua
claritate de nocte. Dicunt quidam corpora
glorificata aboculo non glorificato videri posse
in specie colore sine miraculo. Sed in sua
claritate non. Contra hoc dicunt. Quia claritas
stelle omnis est tanta claritate nubis quantus
non sit ab eadem terra. Quare a fortiori nubis
propter claritas nubis quam papirus claritas
corporis glorificati. Sed aboculo glorificato
per totam et per totum papirus aboculo non
glorificato non per totam non per hoc
quia subtilia claritatis sint excellentia corporum
nostrum. Sed per interpositionem unius vitri
Contra. Inconveniens. Quia omnis claritas
corporis gloriosi excedit pentem oculi non
glorificati. Tamen in pentem cuius est corpus
sanum ostendit oculo non glorificato. Secundum
apparentiam et pentem oculi Contra. Ad de sole
qui non est simile. Sol enim agit in oculum
actione nubis tale factum nubis oculum
et transmutando. et deus excellentia luminis
solaris corrumpit nostrum. Sed corpus glo-
rificatum agit actione spiritualis et voluntaria
quare proportionando se visui delectat
et corrumpit non contristat nisi quam
desiderii appetito nisi. Hoc est dum
insti in quo natura non subditur voluntati. Sed
visibili glorioso natura subditur
voluntati Contra. Ad quod dicit
non quia non possunt videri oculi pentem claritatis gloriose. Sed quia non
possunt totum non per aliquam claritatem
visum corrumpentes. Sed per limitatos
quasi virtutes &c

Ad tertium articulum

Sit pertractum videtur quod corporis
gloriosum actione sue subtilitatis non possit
penetrare corpus non gloriosum. Ita quod sit
simul in eodem loco. Quia locus dicitur
quod nisi ubi alia penetrantia quantitates faciat
quam si actione quantitates penetrata actui

an eodem gloriosum non sit subtilitate possit penetrare
non gloriosum etiam ut sit quod sit in eodem loco

septemus. Et locus continens est immissus. Quia
nihil eis fingi nullo modo possumus. Ergo duo
corpora impossibile est esse simul in eodem loco. Si
in potentia dei corpora tenari ad eundem
titulum. Quod si duo corpora sint in eodem loco
duo corpora tenant ad eundem terminum. Quia lo-
catum tenant eundem locum. Ergo in potentia est
duo corpora esse in eodem loco. Sed impossibile
geometrica in fallibilis est. Aliquid ad
punctum unam lineam tantum ducere. Sed
si duo corpora simul in eodem loco. A puncto
infinite lineas tangentes ad punctum simul
due linee ducentur aut non essent duo cor-
pora sint in potentia. Item impossibile est. Impossibile
impossibile est esse in eodem loco. Item primum
hypotheses esset. Omnis. Ergo similis linea
lineam et superficies superficiem et corpus corpori.
Ergo duo corpora impossibile simul esse
tam cum non sint duo si unum. Quod
papirus glorificatum. Retinet tamen claritatis
lucem proprium. Ergo simul in eodem loco tenet
cum corpore tamen. Ergo similiter corpora inter
glorificata patiuntur esse. Quia corpus resol-
lucent corpori similitudinem nubis. Quare tertium
corpori claritatis sue patet iii. Contra si non
posset esse simul in eodem loco. Ergo posset
cum nigredo et expressius aliquis obstaculo
impedire. Sed hoc est falsum. Ergo primum. Item
secundum patet. Corpus celeste est indivisibile
ergo corpora glorificata. Quod non ascenderunt
in celum. Quod corpus glorificatum simul
in eodem loco. Cum corpore celi sic. Item corpus
quod se tangunt. Extrema simul. Ergo
per esse simul puncta. Quia puncta. Ergo similis
linea cum linea. Et superficies cum superficie
et corpus cum corpore. Contra. Simplicius. Videtur
quod corpus gloriosum posset simul esse cui
alteri corpore glorioso. Aut magis familia
similis et corpus gloriosum alia gloriosa. Quam
alteri non gloriosa. Quia aut magis. Alia
simul non gloriosa. Quia magis gratiam se. Ergo si corpus
gloriosum potest esse simul cum alteri corpore
non gloriosa. Multo magis potest esse simul cui
alteri gloriosa. Item. Quia corpus subtilius
tenuis nihil resistit celi. Subtilissima et nihil
ut aer. Sed corpus gloriosum subtilius
est gloriosa. Ergo resistit alii gloriosa. Super dicta
Contra. Videtur quod voluit. Sapiens ultimus

quod corpus gloriosum posset esse simul cum alio gloriosa

rect trium co ¶ tem sic corp glosum subti-
lius e no glosa / tra vnum glosum alco go
sic omne corpus glosum pt esse simul cu
no glosa / tra magis glosum pt esse
simul trium una glosa ¶ tam colum
glificabit p penetrabile milia / sed corpa
sal tempo agn mobile / sed tra ad celum
ermit simul trium integru magnu celo
go vnu glificatum erit simul cum alio
¶ q duo spus no possunt simul esse in
eod loco ppo / go multo minus duo corpa
spualia ¶ tem corpus glosum no pt
penetrare abalio / quia sic est ignobilitatis
et ni potiare / si aut alius corpa esset
cum illo penetret a sup venente / go no
pt esse alius glificatum cum illo ¶ sic
duo no glificata corpa / no possunt es
simul / sed simule se sic glificatum ad
simu vbi / sic no glificat ita ad simu
vbi / go assimuli dub corpa glificata
non possunt esse simul in eod loco
¶ pt ad primu q dam / q dam dicunt
q corp glosum / no pt esse simul in
eod loco cum no glificato / dicunt sic
glificatum / sed olim una d tribe
y miraculu / una corpa distinguunt
p diuisu mutuu / et dicunt natie p
diuisu situs / sed contra distinguitur
q actuu diuisi corpus li iij nisi sum
ultimus clausis / attribuit diuisi glifica-
tum / pro hoc arguit alig quia de corp
glosum esse simul cum no glosa / sic
natio miraculo / p idem glose subtili
tas ad huc q patebit explanatum ¶ Ho-
tandu est q subtile alit dr de corpib
alit de spitib / dr nagi subtile artribute
penetrationis / sch plus li de gre. et corp
penetrare a aliud pt dupliciter / aut sub
tiliando et inudendo et p tm cum / sic corp
subtile penetrat corpus / aut subtiliando
olim no inudendo / sic spus subtilitate
sua penetrat corpus / subtilitas no cor
glificatoy est spualis / ad mos spm
quia cor ermit spualia / non corpalis
p raciocinu ad mos cor m / sit pgsmt
ille epus q stantinopolitanus q / cum hesim
destructor greg. qui ponebat corpa
nrā in resurrectoe futura nobilia et
aeria subtiliora / penetrabunt go alia
corpa non inudendo / sed olim subtiliando

manete distinctione vtru corp diuisionu
¶ ad 3 hoc pt hoc q nitur dicor
pibus sm mutuis / ad hoc m sua corpalis
grossitie mutuis / non ad subtilitate
spualem sublimitatis / ipa il grossitie
nos impedit / nec duo corpa m eodem
esse possunt quia vnu talis resistet
sed ipa grossities pfilie subtilitate teni
tollit / vnde corpa no glosum / glosa
non pt resistere. sicut nec corp spiritui
pt q corpa glosa recat a pq spualia
i corp pro vno cum impedimentu illud
penetrare nideter a parte me / cum ni p
se no occupet locum / nec vnde formae
subalis / tunc cum sit simp. no occu-
pat locum / nec vnde qlitates cum sint
sp̄ficae duop corpm se se q tingere
cum / sed magis a parte cui q dam q
sicci sine impenetrabilis malis / q tollitur
p dictam subtilitatem ¶ ad 3 de trina
one pt dupliciter / quida metaphisicus
quidam ex tribus secus / ad cuius trium nitu
ctum impossibile / duo corpa simul
impossibile / duo corpa hre cauda stupfa-
ctum / sed possibile / ea hre cum loc
¶ ad 4 de recta linea pt pro illa notandu
de puncto mutuo tria linea
mutuo non de extremo / qui cuilt
duo corpa sint in eod loco / quia puncta
loci ad quod linee locator tendunt ut
ad finem extremum / sunt ibi tm puncta
locator ad quos linee diuisoy tendunt
ut ad finem mutuo diuisi sunt vbi
et linee diuise sunt ¶ ad 5 de diuis
locis pt non est simile / quia loco de-
finito extrinseco debet corpi per qui
sue corpei tis / que abeo p gliam non
tollit. sed repelli / p alius corp q
debet dici talis qualitas corpalis q
p spuale subtilitate tollit ¶ ad 6
de puncto pt quia hoc sit vere dici-
tionibus mathematicis / ne tm in talibus
q sunt finis nec corpalis / quia demo stra-
mathematice tm mutuant / pter nam
non possunt distingui nisi p spuale
sed diuisiones reales distinguunt per
mobilem in qua sunt ¶ ad sedam pt
pt quia corp q possit penetrare aspiritu

xclix

non tñ ſpūs aſſpū / corpus erit ame glōſicatum / ſit eaūs in ſpē ſubtilitate ſpūalem
Unde q̄ms corp̄ non glōſum / poſſit penetrari a glōſo / eiūm tñ glōſum no pt penetri
a balō / Unde no poſſunt eſſe in eodem loco ¶ Ad 18 Dicendū ſm ſubtilitudinē pt no eſt
eiūm ratio / q̄nia ea q̄ne ſunt magis ſubtilia magis ſe q̄ patiunt in eodem / ſed mōſe
rium dne q̄alitates eiuſdē ſpei / no ſunt eidē ſubtō idem / ſed diuerſe ſpei / ſit q̄ deo
ſcētis diuīſas ytet in eſſe poſſunt ītalbedo in pede / et in manu ¶ Ad 19 dicendū
ſtonica pt q̄muniter ibi accipitur ſubtilitas / nam ſubtilitas q̄dam ē p̄ualitatem p̄ūm
matie / et hō mime reſiſtit q̄dam vero p̄ q̄ndam in maliciam / vel in maliciā ſubtō ſilēs
ſpectatem / et hoc mag̃ mine reſiſtit ¶ Ad 20 aug pt magis valet omnis ſalutis
eſſe ſimul toto tēpe a tō nec velle partē
q̄nia voluntas corp̄ erit oīno q̄uicta ſed
voluntas ad vitalē imāgiā appetit in pole
vel in genis ¶ Ad 21 de ſubtilitate pt no
eſt ſimile differita ſubtilitatis ſpūt et
mule / q̄nia ſubtilitas corpis glōſi ſimilis
differt ſecūm ſpem / ſed ſubtilitas diuīo glō-
ficatoꝝ eſt eadem ſecūm ſpem ¶ Ad 22
de celo pt celum renouabit p augmētū ſuōꝝ
eiuſdē in ſpē / ſed ſpe no glōficabit p̄ter
collum ſpetatum ſpe glorie te

Ad ōctauum articulum

ſic p̄ceditur / Dicitur q̄ corpora
glōſa nati eunt agilia ita q̄ moueāt
ad oīem locū dram / q̄nia oīs motus
fit ſecūm nām p̄ualitatē / tum q̄ terra
p̄ deſcēſū in corpibus glōficatis / motus
corp̄ erit grauis nāle / deorſum tendēs
q̄ non eunt agilia ſz tarda ¶ Item
cuiuſ erit nata q̄ne et mō / q̄ et cuiuſ
nālis ad locum mēſurat / q̄ p̄ nam
erit corp̄ motus deorſum no ſurſum
¶ Item finiſtra ē q̄ q̄ne mōdū edūcit
in actum / ſed agilitas mōdū eōnet
in actum poſtq̄m eōt in celo / q̄nia eſt
omnia in ſuis locis ḡnitis et nichil ſepa-
rabit alōte ē ḡnti / q̄ non eunt in eis
¶ Item oīs motus fit ppt indigētia
ſed tūc nulla erit indigētia in ſtis
q̄ nullus motus / q̄ finiſtra eōt agilitas

¶ Item dicat aug q̄ anima ſtabilita in deo
ſtabiliret corp̄ ſuū / q̄ ſicut anima in deo
ſta corp̄is in loco ſuo in pectus ſtabit
q̄ ſap iij Fulgebunt iuſti / et tanq̄m
ſcintille in arundineto diſcurret / q̄ erit
nobilia et agilia ¶ Item corpa ſalutoꝝ
eunt ſpūalia / et corp̄ xp̄i q̄ eunt agi-
lia et nobilia indifferenter ad q̄uis ptē
¶ Amplius inde / q̄ nuncq̄ corp̄
erit in inſtanti q̄nia dicit aug q̄ vbi
voluit anima ptinq̄ erit et corp̄ / ſed velle
ſp̄ūs in inſtanti fit / q̄ et motus corp̄is
fiet in inſtanti ¶ Item p̄ reſurrectōꝝ
tempa no erit ſecūm nram tunc aug dī
Apō xp̄ō q̄ nichil manebit in tpe
q̄ ſi ſancti manebunt. morietur in inſtanti
¶ Item aug dt q̄ ſicut ſol
non eſt minus in actu q̄m in potētia
ſic vtraq̄ ſpūalis pars claritate tūſcendit
ita corp̄is glōficatum / q̄ non inoleſ-
cunt in tpe / ſed in inſtanti / amē eius
q̄ manebit in tpe eſſus tūſit lucem
ſpūalem q̄m ſanctis ¶ Item corpora
eunt ſpūalia q̄ ſicut ſpūs ita et tpa
ſubito mutabunt ¶ q̄nta in motibus
tali / q̄ritas mobilis / et ſpacij / et motꝰ
et tempus ſimul dī / ſic / vt ybat in pbo
q̄ corp̄is glōficatum eſt inuiſibile
et ſimile ſpūi per q̄uod mouetur
q̄ et motus eius q̄ et tempa mēſura
mouetur ¶ Item omne inuiſibile q̄ mo-
uetur ytem eſt in loco / ad q̄ne. alia
nō tle ſimultanee mouet / in pole eſt
eius q̄ eadē pars ſit ſimul in diuiſis
locis / tum q̄ corp̄ glōficatum ſit diui-
ſibile / non mouetur ſimul ſed ſucte ne
¶ Ad primam q̄ſtionē q̄ mot in corpe
humano duplex eſt motor. ſ natiua
p̄ſtans eli / q̄ne mouet ad determinatū
loci differētia / et anime voluntas q̄ne
mouet ad oīem loci dram mēſurāē
ſunt pdā in duplici motu bīatrix
in pma q̄uq̄ natiua nō eſt oīno ſub-
dita voluntati et ideo non inouetur
corp̄is ſue ſeparatōne ad ſupīm ſpe
in ſecūdo vo natiua erit voluntati ſub-
dita voluntati / et ideo corp̄ nō mouebit

nisi admixtus. spūs. Hinc ē go q̄ mut cōr
tacta fruit exhīta inclinatōne nē ad volūt
tatem. Qđ tmē exuit agilia ex pfectiõ nē
sibiectōne sibinipis voluntatis / exhibit ip
agilitatis potentia motq; pdē pt nō ad
aliqm̄ mdigētiam supplendam sed adoste
ndam virtutis. Qđ 2 Denatia pdūantis
pt omē corpꝰ q̄ mouet nali motu / mo
sed nam pdūantis. Qđ corpus glosim
non mouetur motu nali voluntatis. Qđ
2 de natura pt cūnus cui sit natu
tis alio mō se hns / q̄ma omō subdita vo
luntati. Qđ 3 de motu pt motq; lo
calis non semp est ppt supplendam mdi
gentiam alicui mutandam. q̄ma mth abstt
in natura rei / sed dnt esse ppt mdigen
tiam q̄ma q̄m mouet ad aliqd locum
indiget motu ut sit in loco illo / hic d
non repugnat pfectiõ creatue / sed dne
tui. Qđ 4 aliqs pt aug intendit
destabilitos q̄ opponit mutatõi ictoru
non quit motu locali q̄m mth mutat
in sē. Qđ secdam q̄m pt cta hꝰ
quida dicut. q̄ corpa glosa mouet
in instanti sicut spūs. q̄ma mouetur
ad motū spūs / Qđ hic alius mdetur
esse nipe. cum ex tract esse dnis pt
q̄ mouet ptim esse in tino a quo / pti
in tino ad qđ / nō totum simul in alio
illoz. Qđ dicunt alii vīq / q̄ mouet
ni tempe in tempe / et vnū in indi type
q̄m aliud / secdm q̄ ē pfectibilis gloriē
Qđ 2 aug pt q̄ tinq; intēgitur i
stratum post non simul. Qđ 3 dicit q̄ a po
te pt q̄m tpe dicto type / pnt ē me
sura motus celi nō sit esse ex trib⁹ / tri
type dicti sit pnt est mē sura cuiusq;
mutabilis erit. Qđ 4 Berardus pt q̄
logmt / sed apparitia sensui / non secdm
existentiam virtutis. Qđ 5 corpa erunt
spūalia ꝛc q̄m̄s sint spūalia q̄uo ad
aliqm̄ sint similem potentiam / nō tam
erunt spūalia q̄ma ad libitum. imo corpa
Unde q̄ma dmsibilia / optet q̄ mouē
antur sint esse / non subito ꝛc

Littera / illis voluntas

nō potuit esse peccandi / habuit
libm. ar. pt q̄m habuit libm. ar.

tum erunt q̄ finaliter in altum pteni / cui
cō fruitionis erit nō / q̄ma voluntas cō
nuncta fini suo q̄nē habit et finē desi
dat nō potit ab illo recede / clarus dei
pceū ostendimabit. Qđ albus dr q̄ nigro
in pncto / go assimilis clarus q̄ obs
curus in pncto. Qđ mth erit ibi
obscuritas / go mth clarus / pt q̄litatū
q̄dam intendunt p accessum a gricio
ut iste que hnt gradum sic albedo / sq̄da
nō p accessum ad finē suū gradus / ut iste
que non hnt gradum / sicut intenditur
claritas dne visionis / que nō hꝰ gradū
non aut intenditꝰ p nigredinem sit
albedo / alii alius plene / sc̄tura dicit
gg / q̄ essentia divina omnia plene
indeficiter / pt gg negat plenitudinē
comprehensionis / a parte rei in se / non
plenitudinē visionis / a parte videntiū
Dei cam omnes nossent. Qđ aug q
dr in li. de trin / q̄ in visa amare
possimus / Qđ incognita nec quicquā
pt omnis sicut volunt beatitudinē / ita
nolunt cognitōe oli / nō destructa et
spāli. tū q̄m hoc non volt / beate viue
volt / minus mdetur. hic absurdum
sc̄tura q̄nus carnalis sit veniens / nō
tū q̄m diligit carnalem / diligit veni
entem / go assimili / q̄nis bene vnicē
sit / p virtutē animi vnicē / nō tū q̄nq;
volt bene vnicē / volt vnicē sed virtute
animi / pt in ea q̄m cognoscunt beatu
dinem / non solum in oli / sed in pa
tria / sicut dm̄ non solum beatitudinem
esse quidam boni sufficiam. Qz etiā
in quo sit. s. in virtute animi / procedit
rōnabiliter aug / non alie / et ppt hec etiā
quecq; appetunt. Qđ petra q̄nē abit nec
sepanit / non appetit ppt beatitudinē
pt ppt beatitudinē aliqs appeti / pt sup
intelligi / nō finaliter. i. nt p id veniat
homo ad beatitudinē sicē q. sorinaliter
. i. q̄ma pt aliqm̄ beatitudinis similitu
dinē / primo modo omnia quecq; appetunt
ppt beatitudinē appetunt / sed sed etiam
petra hꝰ cum pt dicat. Ihū q̄ pt
dnus nomiꝰ q̄dam obscurū

rēpnaūcia/ nt aūor ad ultīm ḡ hē ſimilitu
dnem quidam caſti amoris/ tñ qui ſcr ḡnu
debit debamo altius ¶ ḡ ordo caritatis ma
nebit in patria/ go plus diligit vnuſqſq ſp
ibi ſ̄ ꝑnū/ bonū ḡ alienū ſ̄ h̄ oīno
non mutetur ut ſibi tm ſ̄ ꝑ ſ̄ ſ̄ ſ̄

go separata intelligē pt ¶ tem nulla sibā
pt esse otiosa / sed sibā intellectiua poste
morte non erit otiosa / go intelligit q̄ erit
operatiua ¶ Ad pt sic dt phūs q̄ intellectiua
anīa separabilis est actu / non tota. Q̄
intellectus eius / go intellectiua post mortem
remaneret Q̄ non remaneret sine sua ppa
operatione / go cum eius operatiua ppa sit intel-
ligere / post mortē intelligit / dēmo ante
intelligendi dixi dicta sententia / quida
dixerunt q̄ intelligit p formas ē gētes
p quas th dicūt ē in corpe no pt suf
ficiēt intelligē mole corporis oppressa / sī dicāt
formas ab exteriori accepias exercitari ad
intelligendū / sed q̄ hic est / quia intellectus
retinet sic tabula rasa sī phūs / no dicāt
alii dicunt q̄ intelligit obiectū primo p
species acceptas / q̄ mō / dicūt esse in corde
primo no p influentiam sibi separate sine
ethicis influentie est receptiuus post separati
actu melius q̄ ante / unde statim
post separatiōn anīa recepit ab ipō species
ordinis / sic angelus recipit
in sibi creatione / est influentia dicit est
q̄ p mag nē / non gre / unde no ē tenend
pē / sed fit eram in infinito / q̄ia era
ibi no subtrahit / bufala nē / q̄ q̄ est
q̄ma mag hic intelligendi / p̄ius videt
esse angeli non anime / mō p̄ q̄ntū
vidē ad ingressum intellectū tali anime
separate no dicunt alii / p intelligit p lumē
intellectus agentis species a rebus abstrahit
quas q̄ intelligit intellectū po. li. / et ita sic intel-
ligere / et hic. primo vide / potentiōr ni. est
intellectus agens separatus a corpe / q̄m tot
q̄ pctus / unde sic q̄ pctus / pt abstrahē
a fantasmatibus / ita separatus abstrahet rebus
¶ Ad id de actione christi de phūs lo.
ubi de actu intellectus no simpr / sed ut
unit simo corpe et cū fantasmate / no enim
species intelligibiles anīa accipit sī fan-
tasmata. Q̄ unde mihi intelligit sine fa
tasmate ¶ Ad id de intellectu po. li. pt
intellectus passiuus de quo phūs ubi lo.
no est intellectus possibilis / sed ē vacuo
particulares / que dr nis cognitā sibi
bergam detinatum motore. si medium
cessabat recedere ¶ Ad id de calculibus
pt q̄ patio ista intelligitur / que adactum
intelligendi ex parte nīa sī corpis / no
simplr / alius. n. mag intelligit quā
anīle nīt ē anīa sine forma corpis alig
nt est quid sine sibi corpis separabilis
¶ Ad id de tabula rasa pt q̄ nīs est
sine speb / tn sine sibi intellectus agens
p q̄ fiunt in se species abstractas sine
a fantasmatibus. Q̄ dicit ē actor sīn actibus
post separatiōn actorie ¶ Ad id de opinione
hic et dentis pt primus sed rectum
videtur ne in corpe pfici dicat / tamē
certum de corpis statim aliqm p mag
q̄m deus pt acquirere &c

Secundus articulus

Sic proceditur / ori q̄ anīa p species
quas mō accepit p mag separata intel
ligere possit. q̄ma p hīc species anīa
non sufficit intelligē sine fantasmatibus
unde p turbato organo fantasie / no
intelligit / go cum tunc no sufficit fanta-
sma p eas intelligere mō potuerit
¶ tem ni opibus nē nihil ē frustra
sed anīa separata pt alius mag intelligēdi
q̄m p species acceptas in corde sit dicti
est / go p species illas amplius no intelligit
q̄ma frustra ecce p duo fi. go pt fi.
p vtm ¶ tem pt intellectus in actu
intelligē q̄ forma intellectualis in eo
actu existit / go q̄n actu desinit intel-
ligē forma intellectualis / non manet in eo
go in morte cum nihil actu intelligat
nulla forma intelligibilis manet in eo
go p species acceptas cum nullas iā hat
amplius intelligē no pt ¶ tem intel-
ligo p species acceptas no remanet actu
nec remissa / sed destructo corde anīa
no remittit sit dt phūs in 3 de anīa
go iam p species in corpe acceptas no
intelligit ¶ Q̄ dicit phūs li. 3 de anīa
q̄ anīa est locus specierum / no tn tota
sed secundū partem intellectiuā / go pars
intellectiua continuat species. sic locus locatū
go pt p eas apte se existentes intelligē
post mortē ¶ tem finis remanet ex
remotis his que sunt ad finē / go species
intelligibiles remanent ni intellectu cui
remotis speciebus sensibilibus ab anīa

ab anīa p̄ intelligit species quas unit ad
quas alias intellectus possit

ſſo/ go mtlleus ꝑ̃ ꝑcas mtegꝛe cꝛa ꝓ
mortẽ ꝛeſſante ſenſuũ oſſi ¶ Item q̃ ze-
cipitur ñ a.co zecipitur in illo ꝙ nigꝝ
ꝛetinentias · go ſſcs q̃ne zecipiũtur in
parte mlletiua intoꝛ ꝓbili/ zecipiũtur
ꝙ nigꝝ mtoꝛ ꝓtabilem/ go manet ꝙ tꝫ
mortem/ go mlleus post mortẽ ꝑ̃ ſe
ſ̃ cas q̃ete et ꝙ cat mtegꝛe ¶ ſe-
cũd hant goiñ/ Triplex ꝛepitur aꝑmo
ſo na dicendum q̃ cꝛa acq̃ſita/ ꝛ mortẽ
totalit̃ deſtruit̃/ tam ſcdm ſitum tꝑ̃
ſcdm vſum/ et hñ dicit q̃ anima ꝙ ſſcs
hic acceptas post mortẽ nich mtegit
q̃ma non malet ¶ Alia dicendum
q̃ cꝛa acq̃ſita manet post mortẽ
ſcdm ſitum/ q̃ne non ſcdm vſum ꝛe-
bellis q̃ꝛ ꝓcedit ꝛõnia do/ et hñ dici-
mus q̃ anima post mortem ꝙ ſſcaes
hit acq̃ſitas aliqua mtegit/ ꝙ ma
aꝑmo otta ſionẽ ẽ acꝛipit ex vbis
aliꝰ/ q̃ꝛ dicit q̃ mlleus possibilis
non ze ſtuat aliquas ſſcs/ poſtq̃ma
actu mtegꝛe deſinit/ q̃ꝛia ſſcs
mtegibiles non possunt eſſe ꝛ mlleꝰ
ſi ut ꝛ vi apphendente/ q̃ꝛa no hꝫ
organũ ꝛ vibꝰ ſenſitiuis posſ eſſe
non ſolum ut ꝛ vi apphendente q̃
ut ꝛ organo cõꝛũ ſuſcipiẽte/ et io ꝛ illis
possibꝰ lis non ze ſtuit ſſcs/ ꝛ ſi cũ actu
mtellit/ ſenſitiue cuit vires · nõ ze ſtuat
ſſcs ſenſ lis/ et cꝛa rum actu nõ ſꝑ
tenebit ¶ Dicit ẽ q̃ mlleus possibꝰ lis
ꝙ cõmiſſionẽ ad ꝓantaſmata et ad mlleꝰ
agente ſpem ꝛecꝛipit/ et ꝙ a illo nez
ꝓdit/ ſitlit mꝰ ꝙ cõſoꝛs ad ꝛem
ꝛſam et ad illud ſpem ꝛei ꝛecipit/ et
ꝑ̃ auſum ꝓdit/ vnde q̃ tꝫ exce-
ꝛit cõne ꝓꝛi tã ꝛecip̃ ꝛ et mlleꝰ
mlleꝰ possibꝰ lis ſmilit ſit et hic
ſmilitudo ſcdm ꝙd ſcdm q̃ta q̃ma mlleꝰ
nobiliozi mõ ſſcs ꝛecipit q̃ꝛ ſenſꝰ
vnde mdet ꝙ multoꝛtiꝫ q̃ſeruare
possit vnde et augꝰ nicꝛiam eſſe
ꝓtem ꝙ magnus ꝛ anima ponit q̃ne
tꝫ ꝙ magꝰ ꝛio nisi mlleꝰ ꝙte aio
conſiſtit io mdetur ¶ Ha q̃ꝛmo vſor

dicendum q̃ mlleus ſſcs ze tinet/ et co-
ſeruat/ et ꝙ cas aliqua post mortẽ mtegꝛe
ꝑ̃ ¶ Ad 2m de fantaſma hꝫ ꝛ q̃ aia
ſſcs mtegibiles ſine ſtentaculis ꝛ ibꝫ
hit non mtegit/ non debet mlleꝰ
eſſe/ ſed acꝛipit et co q̃ q̃ietꝫ ẽ cꝛipi-
ſ̃ ¶ Ad 3m dicendum ꝛ q̃ne hat anima
alia mõ mtegendi/ ea q̃ne ante non
mtellexit/ non tñ iſte mõ ſꝑſiſtit q̃ o
ad ea q̃ne ꝓmus mtellexit/ ꝙ q̃ne etiam
alia ſimilis mtellit ¶ Ad 4m dicendum
mtellectuali ꝛ tunc mtelleꝰ actu mtellit
q̃ꝛ ſꝑma mtegibiles exiſtit/ in eo actu
completo posteꝛiꝰ nec actu mtegꝛe
deſinit q̃ꝛ ſꝑma mtegibilis manz
in eo/ non tñ ꝛ in actu cõpleto/ ſic colo
in nocte/ et ideo mtellus ꝙ eam actu
non mtellit/ q̃ꝛia ſꝑma illa nõ ꝛepꝛa-
ſentatur actu a mtelleꝰ agẽte ¶ Ad 5m
dicendum ꝛ ꝓmus ſo q̃ꝛit̃ de actu
mentis q̃ne ẽ pars ſenſitiue poꝛ et
aut alia mõꝛta ſed aliꝰ q̃ne eſt
pars mtellitiue/ ꝑ̃ q̃nam mtelleꝰ
de hitu ꝛ actum exiꝛ ze

Ad tertium articulum

Sic ꝓceditur/ videt̃ ꝙ anima
ſeꝑata ꝛem cognoſcat ſingulꝛa Nam
ſcd et hoc/ ſm te ẽ aliqd dñ ſenſit̃
bile dum mtegit̃/ ſed anima ſeꝑata
non ꝑcipit̃ ſenſibꝰ/ ꝛo non cognoſcat
ꝛem ſingularem ¶ Item mtelleꝰ q̃ietꝫ
corꝛũpt̃ ꝙ ſui ꝛ malitatẽ no ꝑcipit̃ ꝛes
ſingulares apphendẽdo/ ꝙ ea ꝙ tꝫ ꝛ
gnitõm/ go rum ſeꝑatus a coꝛe magꝛ
ſit amatꝛ remotꝫ/ nuꝫ ꝑ̃ tunc formas
ſingulares apphendit ¶ Item ſenſus
apphendit hic et nũc mtellꝰ abſtꝛahit
abſtrahit · et io ſenſꝰ apphendit ſin-
gꝛe ꝛ mtelleꝰ vole ꝛ dicentis ad q̃ꝛ
ſenſus ꝙ tingit ad apphendẽdũ ꝛ illud/ go
nec mtellꝰ ad apphendẽdũ ſm ſe ¶ Item
eadẽ ẽ nãtura aiãe mtellitiue
ſeꝑata acꝛipe et q̃ietꝫ/ ſed ꝙ nãm
ſoꝛme acceptꝫ abmtelleꝰ aiãe q̃ietꝫ
nõ dicunt intrinſicꝰ ſonginitatem

ſm aud ſtꝛa expoſitor ſm hanc

go eadem ratione accepte ab intellectu anime
separate non possunt in cognitionem ducere
singularium ¶ Q hinc p vi. ducunt in
cognoscunt se hec .v. sicut go anima separata
cognoscit singularia ¶ Item anima dicit
in corpe primu ole sibi p virtu ad quam
plo est habito go utrumq cognoscit
go multoq separata ¶ Item sapiens
p intellectu dicit multa
dicunt disponit bene definit que nescit
go p intellectu particularia cognoscit go cu
inductione fit cognitio intellectus separati
cognoscit particularia post separatum
¶ Ad primu hoc m. t. de tempo dicit p
dictus minor pt simplor et no commo
intellectus ant sensu est simplor unde
quod pt ssq pt eqam intellectus h no
est commo sensus no cognoscit particularia
tm intellectus tamq vilia quam particularia
sed particularia alteri ma in corpoe et exe
nata patiatur est mis intellectus separati
quam christi et vi intellectus quietus no
cognoscit particularia non cognoscit ab
eis m mediate sed mediantibus formis
similibus sensibus hic pre que reflectitur
hiper fantasmata et exequie si ea
que sunt fantasmata sed intellectus
separatus cognoscit particularia in me te
p lucem ipam abstrahendo ¶ Secundam th dicit quo
cognoscit intellectus separatus singularia
abeat accipiendo formas intellectuales
dei accipiendo eas a rebus separatis
deo vel angelis nisi p formas acceptas
a rebus cum p materiam forme vles
sint forme nisi quia pt intelligi materia
hinc ne particulare vt dicunt h pfec
mas nfras extras a formis q sunt
sint contra rem quo ad materiaz et for
mam pt patet opinio q sentiendo pt
¶ Ad ro dico pt eo quo cognitum
est singulare et vi p quendam ad cognitionem
humana non vi non cum cognoscens
p separatum ad cognitionem anime se
parate vel angeli ¶ Ad .3. de intellectu quieto
pt q intellectus quietus no pt singularia
apprehendere in me. te tanqua p non tm
sibi in malitas Dz pro sto limo ab
strahentis. quia intellectus quietus non
sufficit forma materiam ad esse spiritale p
ducere. nisi p mi mirabilem sensum exteriorum
et interiorum deputatam p quam deputatam assi
stente deo dicunt forme materiales
elongatas et ro vlig est intellectus
no separatus sufficit pse a forma mali
spem omnio in materiam accipe quam tenu
quia in me te anima sepe introducatur
eius solitudine retinuit unde meo opi
particularium sufficiet dicunt ¶ Ad .3. de
sensu et intellectu pt no est simile de sen
et intellectu quia intellectus est mis prior
quam ssq quam is go sensus non possit ap
prehendi nisi hic et mit. intellectus est
pt sublatis et me unde pt plus de
sensus ¶ Ad .3. de na pt omnis cau
sit natura. tamen stat q ne est alius pt
et alius est modus cognoscendi in roe
et exe si ¶ Tertia sola opinio placet
pt patet ad .3. hinc p vi ch cogen
sta non sunt p accepti azeth sed
p influentia formaq a superioribus stroth
l. adeo vel m mediate vel a no me
diantibus angelis ¶ Ad .3. de sapiente
pt intellectus quietus apprehendit singularia eius
m te pe p actus et mediante ssu
et non pte et no quia .3. actus cognat
quasi separatim atoze no no apprehendit
singula p illum. nisi sed p influen
tiam superiorum ¶ Ad .3. de sapiente
sapientis pt intellectus sapientis apprehendit
omnia de particularibus. no tamen pte sed
in ep. m singulariter apprehensionem sensi
que ep restat in morte no simile
pt apprehendit singularia post mortem
dei p influentiam formatam ex rerum ap
stanchis superioribus te

Quarta sententia probatur

ta quinto ¶ primo si scripti veritas
alii sit acquisita in hoc mundo ¶ Do
si cognoscunt ea que sunt in hoc mundo
¶ deo si videt gliam beatorum existen
in celo te

Hoc primus articulum

sic proditur sordet ep no otia
sit acquisita in hoc mundo op in pse
sit magna est deo me is no milla

an scripti veritas alii sint acquisita in hoc

nō nulla est dilcō · ḡo nullq vsus ꝑfit
acquisite ¶ Item vir tormentor ꝑcedu-
cium impedit animam abusu sue gnaz
he/ḡo multo magis tormentor mentalium
¶ Item principior est deus intellectu eor
qm̄ qꝫ nitegibile ¶ Sed post iusm̄ nit
hic hetur/nisi qm̄ de deo cogitabunt/ḡo
multorum deinoꝫ alio nitegibili ¶ Tē
scia acquisita destruet̄ in btis nit de
apo 9. 1 · cor · iij/ḡo multo magis reybꝫ
¶ Hic · vox · dicit abraham dimi-
fili' recordare tē/ḡo possunt vti scia
qm̄ habit ¶ Item fruitiua manebit
in intellectu eorum spēt nitegibiles/si
negm̄ eis ablatum ¶ Sed manebunt
ḡo aliqm̄ eis vti possunt ¶ Tē alio
habebunt dem̄/ḡo de eo cogitabunt
/ḡo cuꝫ rone de aliq̄ nitegibilibꝫ
scientibꝫ possunt cogitare ¶ Sic
nutrit erit in btis qꝫ non sit causa
letitie · ita nutrit in damnatis qꝫ
non sit causa tristitie/cōsideret̄ ded
vel cogitet̄ · vnde no est causa lētie
ꝑ nt qfficitur eius ad cognōscēdū
scientia/in qꝫ m. ſ. cognitō cognōscibile
et sit in eis non erit/alia no ē causa
tristitie/in qꝫ m qfficitur eius dispro-
portionalitas/et ita in eis erit/ꝫ a dis-
proportionalitas duplex est/vel exobse in
quantū qꝫ considerat̄ tot tristitias
vel exactissi diligno intendit exscia
q scitur/vtroqꝫ modo in damnatis
potuit esse vsus scie/cōsiderabunt
enī mala que fecerunt et que scien-
terunt et mala bona obmiserunt
et que vidderunt/q scibunt et traz
damnati qꝫ ex scia sua nō terunt
qm̄ cattoris sui ſ. nullo potius non
curauerunt ¶ Ad 18 de delectōe ꝓpria
q scibilis et vsus scie/ꝑ se sit delecta-
tiū pactus exdiligno annexo/ꝑt esse
causa tristitie ¶ Ad 19 de tormentis
ſt quia tormenta fruitiua sunt ma-
lora · tñ corpis est in corpe le/qm̄
non sit cognitū a nullam ab intellecte
sua/hmo ad considerandū ea que sunt
ḡi causa tristitie ¶ Ad 20 de deo tristia
ſt de deo cogitare dupr est/vel in

zonie qm̄ deus ē ſ. bonus p̄mis inferis
et hīs/et sit de eo non cogitabunt/nil
sub alia zonie que grenit ei' patris
ſ. in gītium p̄mit et affligit impios
et sit de eo cogitabunt ¶ Ad 8. ſt de
scia q̄ in btis non destruet̄ scientia
sedm̄ ſtiam/sed sch vsum modum
impfectū ſ. sedm̄ actum 2o tuandi' 2ē

D Sextus articulum

Sic p̄ceditur/Videtur qꝫ reybꝫ
cognoscant ea que sunt in hell illud
quia hic xpo dicit diues se habe
v fres/ḡo nouit ea que hic agunt̄
in mundo ¶ Item mō dispōta sunt
ad videnda celestia qm̄ mundana Oz
videnda celestia que videnda gliam sedz
ḡo multo magis mundana ¶ Tē cogni-
tio intellectualis non impeditur ꝑ distām
loci/ḡo sicut p̄fites in mundo possent
videre mundana/ita possunt cognōscē-
tes in inferno ¶ Item plus distat celū
ab inferno qm̄ mundꝫ/ſ. ḡo lux intellectꝫ
eorum exterioꝫ/post in sep ad videnda
ea que sunt in celo/multo magis pt
nūc ea que sunt in mundo ¶ Oz maior
distantia est vnioꝫ animati/qm̄
ecconuerso ¶ Sed vmi nescunt ea que a-
gunt̄ a p̄ut mortuos/ḡo nec mortui
ea que agunt̄ ad vmos ¶ Item si
ſſ ſ. 18 10 16 ꝓ iiij sine nobiles fue-
runt filii eius et quia stetit hij qui
ad hec ministri mortuoꝫ amice quia loco
hominum ignorant/ita mortui q rati-
nalit vixerunt/vitam in carne posto
qualit post eos disponat̄ ignōrant/ḡo
rant/ḡo nescunt que agunt in mundo
¶ Item si dnūs li de cura · p mor-
gensa/ubi sunt mortuoꝫ amice nisi
ea que hic agunt̄ scire no possunt
ḡo tē ¶ Item demones no cognoscunt
absentia/sed p celitate motus cognō-
scunt ea que agunt̄ in loco remoto
sicut · vbi am q de dina de nio · ḡo
multo magis reyboꝫ absentia cognōscunt
absentia ¶ Tē duplex ē modꝫ co-
gnoscēdi/vnus ꝑ se/alius ꝑ alium/modꝫ
cognoscēdi ꝑ se/est duplex/quo cognoscit

Ad ꝑma ꝓcedit̄ sic q ſſ in ſt ind.

ysicea et manifesta. ſ. per ſtrum ſalt. qo
cognoſcunt abſcidia et occulta ſc. p cōm-
cecturam ſp altū dīp. aut p infusōz
ſuperioris aut p relatū ſp nīo nō depbi
nōn cognoſcunt miracula igna tellus
cognitō eōrum ſit p acceptōm a rebus ſ. hoīm
uēō acceptō non pt fi in gñitaq; diſtāñ
qnta multa cātura agit in gñitaq; di-
ſtancia. ¶ Qo nīo cognoſcunt ogitatu-
rando ſtatum vīe ſuē p ſitem exſta-
tu pīto in qno eos vidēunt. ¶ tertio
nō cognoſcē poſſunt ſi deus vult
eis reuelare ſm̄ certā nīo cognoſcunt
p relatōm ſermonū vel ſignaz ad eos
tottidē deſcendentiū. ¶ Qs. d. di-
mitte pt locutebat p ogitatiōz eo qp nō
videbat eos ſcrum in nīo nec eum
abraham in vbo non p ſtiam. ¶ Qs
d. ecclesiby pt qnīs ſint mīs diſpoſita
ad videndū ea per ſe th nīc poſſunt
fīc et non illa. anima reuelato hīc qđ
reuelat ea que vult. ¶ Qs. d. de di-
ſtancia pt qnīs p tp ogitatiōm ſpecieī
non impedientur cognitō intellectualis
p loca diſtantia qno ad vſum ſimpe-
ditum. th ante receptōm ſpēi qnta ad
acquiſitam ſpēm ſtē. ¶ Qs. d. de diſtāñ
pt qnīs celum phis diſtet deo th
eis reuelat aligna celeſtia ad perfa
cōz potius qm̄ mīdana. Vnde non
nouit illa pfecti ſed deo reuelante

Decimum articulum

ſit p creditum fidelium q repbi
non videant gliam ſanctoz in celo
ad hoc ut ibi alias videatur apparet
miſſimi eſſe diſpoſitum. ¶ Deo repzobi
non fuit miſſum ſpīalem diſpoſitum
ad videndam gliam qo non vident ipaz
¶ Item glia conſiſtit in diuiſione
cum qo no videant in ſtā diuī non
vident gliam ſcoz. ¶ Item nō credit
repbis p magna gra credit ſanctoz
ſed nīc gliam beatoz p magna gra
q creditur ſtis ut pauli in raptu. ii. cor.
xij. qo hoc nō concedit repbis. ¶ te
ſi vident gliam ſcoz aut qo p cem
tant pſpem ſi p eſſentiam qa pne

dm repbi vident gliam ſcoz in alio

eſſet ni eorum anima qp ſim eſt ſi per
ſpem aut qo i natam aut acquiſitam
aut nīſam ſi in natam q qo cum
ſpēs in nīe ſint equalis in omnibus
omnes videbit gliam beatoz ſi p acqui-
ſitam q acquiſita ſpēs ſit nobilis per
abſtractōm accepti ſed glia ſanctoz
nobis eis pnīs. ſed valde diſtantes ſi
per nīſum q non videt qp fiat horum
nīſi repbis. qo nullo nō videbit
gliam beatoz. ¶ q ggt dicit hic qp re-
pbi nīſi ad mīam videt gliam ſcoz
qo ee ſtem omnes videt lazarum i
ſinu abrahe qo. ſimpliciter videt gliā
beatoz. ¶ Item celum diſtat
a nīſo qp in celo miſſus qz patet
in celo methonis q nō obſtante diſtāñ
videbit penam repbozū in inferno.
qo ſimiliter repbi in nīſo poſſunt
vide gliam ſanctoz in celo. ¶ pt vide
gliam beatoz implicite pt nitegri ſi
eſſet nobilis ita qp videbit eos eſſe
in magna glia. th in qnali nō videat
vel in particulari. ita qp videbit q
ſit ſanctoz glia ſpīo nō repbi
nīſi ad videndū videbit gliam beatoz
¶ ſed ſcdo nō nō videbit de hmōi
oō viſione non letabit. ¶ Deo ēstimet
tam ppe in vidam alienē felicitatē
qm̄ ppe caritatem ppe beatitudinis ſpēs
videndi oō ad penas ppas magis de-
flectet tota eorum cogitatio ita qp
de ſanctoz glia non cogitabunt. ¶
Qs. d. de viſu diſpoſito pt qnīs nō
haberet diſpositum ad videndū i ſpali
habet tm̄ ad videndū in celo gliam
p aligna ſigna exteriora. ¶ Qs. d.
de viſione dei pt ad hoc qp videant
gliam in celo non in ſpali nō oz
qp dm̄ videant. Deo poſſunt
per aliquibus ſignis letitie qp ſanctī
deum videbit. ¶ Qs. d. de cōfeſſione
p gliam pt ſanctus p gliam credit
videre non tm̄ in celo ſed etiā in
ſpali ut patet in pauli. ¶ Qs. d.

de spō ꝓ videnꝫ ꝓ spem mīfinsam deo
reuelante / nec est m̄ gens nt fiat m eis
mīfio aliqua fide. Sed tm̄ milliꝰ
gratie / qm̄ illius ꝓtinet ad eorum affec-
tum. illius vō ꝓtinet ad eorū vtilitatem

Quia tertius ꝑblemma

q̄runt tria. Primo si reꝑbi pec-
cant in inferno. Secō si voluerit non
peccasse. Tertio si velle non esse re

De primo articulum

Sic ꝓcedit. Videtur q̄ peccent
qm̄ mala voluntas petri est. Sz reꝑbi
hnt malam voluntatē. go peccant. Ite
odire deum petrū est. sed odiunt deum
go peccant. Item enīs q̄ dius sint
tristis demonib⁹ go si demones peccant
go et ipsi. Item diuis malus hns
li. ar. petrū est. sed ipsi fuerūt hnt
vsum malū. li. ar. go peccant. Item
petrū est deū vel fratrem vel scripturā
dura legem dī nt de augq sed ipsa
multa dicunt vel scripsāt ꝙ legē
dei qm̄ blasphemat nt dī apō. reꝑbi
go peccant. Item de augq q̄ beatꝰ potes-
tas Malis vō facultas non potit de
peccando / go non possunt peccare. Item
verus peccat in eo q̄ vitare nō ꝑ
non possunt mitte qm̄ habuit mala vo-
luntate / go non peccant in hoc. Item
si peccant go q̄tumcūq corꝑ culpa sibi
metipsi / go et eorum pena go non erit
status in rebus post iudiciū. Item ꝑ
processum ad tm̄ cessat motus / go post
processum ad vltimū relinquitur cessat mo-
tum et de motu. Re dicit̄ q̄dam de
statu reꝑboꝝ / post iudiciū / et ante / nō
post iudiciū / erit completa tm̄ et es-
sentialis ois bonoꝝ et malorꝝ / unde
nō erit augmentum qm̄ ad motū / vel
ꝑ motū / sm̄ essentiale sine actuale
ante iudicium vō / non est ꝓcta q̄stio
bonoꝝ et malorꝝ / unde dubiū ꝑt esse
vtrum reꝑbi adhuc de meant. vel deter-
minem q̄ntū q̄dam / q̄ de meant. simpliciter
actuale non essentiale sali. et videt.
q̄ remittam. iam eis acceptum dissimilitu-
dinem / et sint in tmō vie / sic similiter

an reꝑbi peccent in inferno

aut est m̄ demonib⁹ q̄m hnt offitiū
exercendi homines ꝓpter q̄ nō dm̄ admit-
tunt ad tm̄m vie. ꝙ ad primū. Ad
id de mala voluntate ꝑt nō omīs mala
voluntas petrū est. Sz quedam / culpa
est. et non pena. ꝙ petrū p̄mū / quedā
pena est et culpa. ꝙ petra tricedia / quedā
vō pena tm̄. ꝙ ista q̄ne non recreditante
vltimū simplicium. Ad id dicendo ꝑt
id adhuc magis est pena q̄m culpa
qm̄ non est motus ad malorꝝ finem
sed finis malorꝝ vel fini quietis. Ad
id de demonibus ꝑt non ē simile qm̄a
demones trini sicut damnatorum hnt
offitiū retardans plenam exercitationē
mē sed reꝑbi. Ad id de malo ꝑt q̄d
vsus malus retū finem vie petrū est
sed m̄ finē nō est petrū sed pena sic
bonus vsus. li. ar. m̄ sanctis ꝑ mīm
non mītum. Ad id de lege dei ꝑt
damnati iam non regulant legē dī
nec q̄ faciunt q̄ntūs sit q̄tū legē
dictam. sicut tm̄ q̄tū legem regulante
et imperante fecit q̄ faciebat gentilis
erat q̄tū tm̄ q̄ntūs dictante. sed non
obtinente / qm̄ imposita erat aliud no
gentili. vel

De secundo articulum

Sic ꝓceditur. Videtur q̄ reꝑbi
non vellent non peccasse / qm̄a velle
nō peccasse bona voluntas est / sed q̄
nō dicit q̄ bonam malitiam potiunt
hnt voluntatē. go nō voluerunt nō pec-
casse. Item sed dam̄ q̄ ē bonitas
inter hīt est angelis casus / go sicut
angeli post casum hnt voluntatem
in vertibilem. similiter eni semel adhesert
ita hominibus post mortē. Item sicut
q̄tū meliuat sedes ad bonū. ita mala
malos ad malitiam. Sed sancti ꝓficiūt
meliuando nt semp̄ velint se fecisse
bonū q̄ fecerunt. go reꝑbi ꝓficiendo
in malitia nt semper velint se fecis-
se malum q̄ fecerunt. Item magis
inhalata erat voluntas reꝑboꝝ ut sic
q̄m q̄ntūcūq ꝓcedum in malo
/ nt ꝑ simile de bona voluntate. sed
Sed aliquoꝝ ꝓcedo in malo ita q̄ inhalata
est voluntas nt non velint se id fecisse

an reꝑbi vellent id fecisse

go multo magis talis erit voluntas &c
ploremus in mysterio ℣ sed v. dicent
intra primam agentes &c go penitebit
eos peccasse ℣ item xo ecclia dicit psa
q plenitudine repleuit primi et hit
dicit ppe zelum sum q stue Oes ubi erit
remissio sue causse go penitebit eos peccasse
℣ Re penite de peccato vel velle no peccasse
sit duplice sc̃li p se vel ppe alium per
catum sic non penitebit vel bi an per
catus ppe peccatum annexum sic penitebit
℣ ad 3m arguit Re velle vel no pec
casse ppe detestationem quod pcat bona
est voluntas sed velle non peccasse ppe
detestationem pene sol non ℣ ad 4m
Dicit Re q tria per singula primam volun
tatem zelotipi amici sed actum sic no
adutilem sed fortem q vellent ad hoc
peccare si possent in primo quod tria
prima non est ansio simplicie sed si q
℣ ad 5m de gratia Re non est similis
animo q ma gra michil hit amicicie sed
ppe q penitere possunt de bono q fecerunt
Oes malicia in verbis peccatum hit amicicia
ppe quod penitent de malo q fecerunt
℣ ad 6m de peccatibus in quibus Re usq
ita obstinatis peccat in quibus q per
peccatum non possit mundari ad delendū
de peccto suo sicut dampnati &c

Dcirca articulum sic

Proceditur et videt q verbi no pos
sint delere no esse q ma dr Augustinus
p. li. de conflictu vitiorum boni est
esse q et bn dr et miseri volunt nullus
em est esse et esse miserū q omnino
non esse go dampnati volunt esse
℣ item ibid si quis dicat no esse
q miseri esse nullem dico mentiris
go ut prius ℣ item in eod dicit q ar
pelegitur aliqs e Oes quod non esse
inutile est go milli pelegi pe ℣ item
in eod q quis rete elegit licite e ut
etiam ad is q venit melior fiat melior
aut esse non potat qui non erit nemo
q pelegere pe ut non sit ℣ Re ad 1m
de ci di hm qui sibi plane miserē
mi mdent et sunt signis eius i mor
talitate dabet quia nec ipa miseria
finietur ex alto dabunt letitia et sit esse
post eligent quod quod non esse go ut
prius

ad 1m sicut volunt esse

primi ℣ item misia dicit mala i
in quibus e quedam boni peccati si mi
ior est q nata anima da non existeret
go peior est go magis fugienda ℣ Re
non esse plus tollit de bono quam misia
esse go pius est et magis fugienda
℣ q apo xo desiderabunt mortem
&c go nolent non esse ℣ q ange potest
angelus esse ci di natus non fuisse
homo &c go melius est non esse quam
sic esse ℣ item multi ppe miseriam sic
peccant non esse nec Re si se nil finirent
go multo magis ppe miseriam pe peccati
non esse ℣ Re non esse pe q sideratur
duplice sc̃li no sed pe et sit multo
melius est aperte &c quia multo plus de
boni crimis sit pena boni peccati quam
no in quibus ablatio penalis misereri
et sic attingit aliquid bonum boni tractare
eius malo aliquo boni est et sic ppe ap
petitu voluntate deliberata non ab so
luta sed quodammodo sic q no
appetunt non esse ℣ ad 2m ad
assistendum q bonum est esse &c Re
loquitur de voluntate absoluta na vo
luntate quodammodo aliqui volunt non esse ℣ ad
illud si quis dicat &c Re loquitur de pri
mitiva non de ecclia ℣ ad 3m ad
q eligitur Re unus est ubi est electorum
pauci sed nisi deus fuisset bona no abi
mice sed nisi deus mala sed dr de duobus
malis unum malum est eligendum ℣ ad
4m quis recte eligit &c Re aliquo loquit
de electione ppe dei no abusiue sed
quiter ℣ ad 5m hm qui plane sibi
imimi &c Re hoc nitet dum dimittia
temporali non ecclia vel de voluntate
absoluta non quodammodo ℣ ad 6m ecclia
stica mysice Re non esse non e pnacc
sed negatio unde no est malum ℣ ad
illud plus tollit de bono &c Re quia
ex una parte plus tollat de bono cui
ex alia parte plus tollit creatura de malo
et ideo pactus melius est no peccare

Circa istum pblema

quinto tria ℣ primo de pena sed
Deo de pena dampni ℣ sto de stola
pactus peccare dampni et sensus &c

Dprimum sic proce

ditur q ubi sit status corpus

ad 4m sicut dictum est

quia luc ꝓpm dicat quedam glo. q̃ ꝑ
fletum quem dñs ihs fecit mundum
ꝑ ꝑbare vera corpa resurrectõis. ergo
fletus ille est corporalis ¶ Item defectus
imporum ꝛc videt fletus eorum ¶ Ad
prum. q̃tum glificauit se ꝛc sed deficit
finit cõalis go et fletus erit corpalis ¶ Si
ait ꝓpm ibi erit fletus et stridor dentium. sed stridor erit cõalis go et fletus
¶ Q̃ lacrima sit pena resolutionis ꝛc pbatur
ueco videtur corruptionis. nec corpibus nõ corporis
nulla potest esse corruptio ergo nulla lacrima
¶ Item erit lacrima cõalis go tum omis
pena misere sit cõia erit cõia lacrima
effusio. ergo erunt lacrime infinite go
excederent q̃titatem totius maris q̃
est absurdum ¶ Amplius videt q̃ ibi
erunt corpales quia iudicij ꝓb
dicit q̃ dominꝰ dabit ignē et vermes
et carnes impiorꝝ go erit pena cõalis
¶ Item erit vox cuiuslibet carnis
impij ignis et vermis go erit pena cõalis
¶ Item si. ꝺ ysa. vlt omnis caro
non morietur. Sed haymo in q̃sto
ille ignis gehennalis magn extinguet
in quo omnes in nouissimo esse credendi
sunt quia carnes impiorum comedant
et addit sicut go ille ignis corporeus
sit et vermes corpei sunt ¶ Ad q̃ꝛ ꝓce-
de sim. ꝺ Sed sit in penis malorꝝ
inextinguibilis ignis et humanissimꝰ
vermis. ambros ali. atq; ali expositus
est. alij eni vtrumq; ad corpa. alij
vtrumq; ad animam retulerunt ¶ Alij
ꝓpe ad corpus ignē nõ topice vel ad
animam vnde q̃ invisibilibus videtur
go non est vermis corpalis ¶ Item post
iudiciũ omnia vegetabilia et sensibilia
post hominem esse desinent go non
erunt vermes ¶ Ad ꝓmam q̃ꝛ
q̃ dup. ꝑ est fletus q̃ mus spualis
in dolore mentis et ille erit in damp-
natis sal erit cõalis. s. dolor exterior
et in illo est duo considerare q̃ꝛ prius
est lacrimarꝝ resolutio q̃ne i damnatis
vel erit q̃nia tabescente materia illa
rum corpalis alteratio vel glatio et corp
pro esse potest. alterius est tenuis et
brutalis turbidus et obnubilatus ꝛc ¶

erit in eis q̃nia affligent non tantum
ab agente exteriori. sed etiã a passione
cõmixtionis ¶ Ad. ꝺ huic ꝓpm
ꝛc ꝓ interceptionem sensus oculorꝝ deficit
resurrectio non solum ꝓ lacrimarꝝ effu-
sionem ¶ Ad. ꝺ ad ꝓm. ꝛc defectum
sensibili nõ tñ ꝑ ꝛc exteriorem
lacrimarꝝ effusio nisi magis exterior ef-
fusio et obnubilatio ¶ Ad. ꝺ de stri-
dore ꝛc non est simile q̃ma stridor
mixtam impetuat resolutionem sicut lac-
rimarũ effusio ¶ Ad secundum q̃ꝛ
post dictum iudicij sola ea que habent
dispõi ad incorruptibilitatem
manebunt alia mutabunt. tum q̃
mixtum vegetabile. vel animal ꝑ ter
hominem dispositionem habet ad incor-
ruptionem ꝑpetuam. mixtum animal ꝑ
hominem remanebit. verum go q̃
dominꝰ q̃miat. regnaꝝ malis
sed in malis erit corrodens animas
non corpus ¶ Ad. ꝺ iudicij ꝓ
ꝛc carnes appellantur mentes hom̃
carnales. vel per vermem carnes dñi
affligi. q̃ma ex dolore omne passio
vel nuditatem in corpus ¶ Ad. ꝺ ad
vlt. ꝛc ignem accipit ꝓpe vermem
metha ꝛc ¶ Ad. ꝺ haymo ꝛc opi-
nio est eius non veritas ꝛc

Ad secundum articulum

Sic proceditur. videtur q̃ in inferno
non sint tenebre corpales. q̃nia dr
ysa in moral. q̃nis ille ignis ad
consolationem eis non lucebat. tñ ut magis
torqueat ad alius lucet. nam sequitur
sicut q̃nos sermo refert de milite tra-
xerunt. stabia illuminante visui sunt
go ibi erit lumen ¶ Item videbunt reprobi
tormenta sua inferni aut videbunt sine
lumen. go erit ibi sine ¶ Item si tristia
esset in eis visus ipsi alius videret
sed nichil videtur. sine lumine. go
in lumen ad sō erunt ¶ Item ysidorꝰ
dicit q̃ debent in pena lucem ad damp-
nationem ut videant. unde gaudent
sicut ignis non ardet ad tim ꝓpe
simplicius et ardet ad suppetibile. sollicet
lignamia vmentoꝝ go erunt erit ibi
lumen ¶ Item dicit ꝓpm ligatis

an erit ibi vermis corpalis

an in inferno sit tenebre corpales

manibq et pedibus mittite eum in tenebras exteriores/ et dicit mgr hic q̄ tenebras exteriores exclusio omnium bonorum aliter significatur go non erit ibi aliq̄ luminen ¶ Item nō dicit basilius sup̄ ps̄ dixi domine nitredeam ecclā. igne ꝛc Domiq̄ succendet ardorem accendit et splendor sedet in eorum caliginosor ardor nec q̄ in loco dampnatorum go in inferno nullum erit luminen ¶ Nec luminen per se delectabile est/ sed ingressum ostendit alicui tristi/ peracto tristitiam nocti/ quia go nisi q̄ est locus tristitie/ deo implicat̄ locus tenebrosus/ habet tam alios obscuri libros/ quos videre possunt dampnati unde videant. nisi unde legentur/ ꝑ hoc patet ꝓ obiecta huic et modo ꝛc

Decimum articulum

sic proditur Videtur q̄ tristitia visionis que est pena stimuli/ sit grauior q̄m gehenna Dicit enim crisost super illud Pauimus ante oculos q̄a dolores est excludi et piti aregno celorum q̄ma ut michi videtur q̄ma ipa grauius est gehenna/ go ꝛc ¶ Nec multi gehennā horret/ go vo comparatiuus q̄lis multo magis pena gehenna esse debuit go ꝛc ¶ Item nicolaus lirus est gehenna dn̄ mille gehennas voat q̄ma michil tale dicit quale ē extrahi a christa gl̄d et odio haberi a ppo go ꝛc ¶ Item q̄ctum bonū est aliud tantum malum est eius oppositum. sed maius est bonū hy tollit̄ q̄ tristitia visionis dei sc̄z bonū medium go tristitia eius maius malū ¶ Item sēm aug. mitissima est pena punitor ꝓ sed eorum pena est tristitia go tristitia maior. pena q̄ma sit gehenna ¶ Item quicum q̄ cruciatur in gehenna tristet visione dei et non comitet go grauior pena q̄ gehenna ¶ Nec in pena duo ē duo est considere. i. dimissionem ꝑ tormi a subtractibili et sensum dimissionis. sed hec pena vna maior. alter dici potest aut sēm dampnū visionis ipius

sit tristitia visionis dei maior dampna. aut secm sensum dimissionis sit non omnib tristitia maior est Dei ofa est cum tristitia sensus dolores tristitie nt in adultis. et hec est grauior pena quam gehenna/ q̄dam vo sine sensu dolores ut in pueris. et hec in minor q̄ gehenna ¶ Ad auctes ꝯo. Nec cognitio tristitia cum sensu dolorus sit/ de tristitia que est in adultis. nō tristitia que est in pueris ¶ Item ad illud quod aliud dicitur est ꝑ q̄ tristitia tristitia q̄ no ad sensum vnius est hoc ꝛc

Littera/ quisquis autumat

Sciendum primo videtur vlor/ eo q̄ iam sunt in termino malorum/ penitus exiuit extra deum. q̄ extra deum nichil venit aut manet ꝑ exiit extra deum illuminatem/ no q̄ seruante/ sicut extra solem tale facientes non extra solem tale faciente/ sed nocq̄ hic allegnus. videt deum ꝑ sp̄z q̄ omia videnti hic ꝑ ipsum. go oz ipsum videri ꝑ scripm/ sicut lux ꝑ q̄ma tristitia exiit/ ꝑ esse videtur/ ꝑ sicut sol nobis non videt per suam essentiam in vita/ sed per influentiam. s. lucem aeris in missam/ sic deus in vita non videtur ꝑ essentiam/ sed per influentiam in alignis lucis mentis in missa/ per quod lumen tristitia facit/ sicut per lucem in aere/ tolletur videt/ ipse tristitia deus in sua essentia et sine obiectum intelligibile/ sp̄ ꝑ fiat intellectum humanum/ multiplicitur an̄ appositum/ non in fine vie habebitur vlo. hic multi adimunt deum q̄ ibi nichil est odibile/ go non ꝑ odio haberi ꝑ deum est considere. dnp licet sibi in se/ sit non ꝑ odiri/ vel in aligno suo effectu/ sicut ꝑ actus odiri ꝑ lingua dimittis affectus amice ꝑ hoc nichil lingua ad peccandū. maneris ꝑ quo voluntas criticabitur Brigitq̄ lazari

per extremum digiti eius intelligitur extremum / sine minus suffragium secundum glo. Sinus abrahe dicitur requies fidelium / sine portus quietis / quia abraham fuit pater credendi via / que requies / ante xpi adventum erat in limbo / modo est in celo // nulla compassione / quod dicit b. de angelis quod quamvis sint compassibiles / non tamen impassibiles / ergo similiter sancti. Ad compatiuntur quidem miseris in mundo qui iuvari possunt / sed non miseris in inferno qui iam iuvari non possunt / eorum autem compassio habet voluntatem subveniendi / non cordis anxietatem. Nichil in creatura agitur quod videre non possunt / quod ergo vident omnia sicut anima xpi. Ad hoc intelligitur de potentia susceptiva / si deus vellet revelare non activa. Hic de pedibus i. ultimo statu et operatione / sedentis super thronum universitatem / quos seraphim angeli. Duabus alis velant non revelando nobis / nec naturali cognitione nec divina revelatione / que duplex occultatio / est quasi duo ale a facie s. ab eius divinitate / per media s. operationis / et recreationis / usque ad pedes i. finalem statum mundi / via duce pervenit xpo. s. qui est / via in exemplo / veritas in documento. vita in premio Johannis xiij. Ad quam vitam ipse qui est vita nos perducat cui est honor et gloria in secula seculorum Amen

Finito libro sit laus et gloria xpo et cetera
Hic liber est scriptus qui scripsit sit benedictus
Nomen scriptoris renandus plenus amoris
Vitam eternam xpus ei tribuat.

Iste liber est super quartum sententiarum Petri de Tharantasio compatus per Magistrum Petrum de Szwanow Bacc. Sacre theologie in studio Cracoviensi

Segmtur distinctio prima

Quintur qmo sit sacrm/exq̃bq̃ gnerat sacr
Tenare mstaturum sit sacramtum
An esse signm sit essentiale sacrmto
An sacramenta nove legis gtiant gr̃az
An sacra sint tā grē efficacis // sprial
An ins q̃ nicst sacrmtis sit cōlis vel //
An ms imsit sacramtis a passiōd x̃o
Qt:m sacra vetis legis mstificabant
Qt:m gr̃a sit eadē in sacramtis
Qt:m fides peutrum valebit pmulis ad
remissionem pcti originalis
Qt:m fides formata vel informis valebat eis
Qtm fides p se sine vllo motu/exterior
Qt:m fruebatur moto mtis sine signo
Qt:m adultis erat nēcia vtus sacrm ad salut
Qtm cēremonie sint instituenda
Qtm an legem debuit mstitui cēremonie
Qtm sint data omnib⁹ cōmunit
Qtm pcessionem remittebat culpa
Qtm conferebatur gratia
Qtm mynicbat caracterem

Distinctio secunda

Qtm sacra an adventū x̃i debuint i statu
Qtm debuit plura sacra q̃m vn
Qtm omia sacra sint instituta q̃ defuit
Qtm sit q̃ defuit culpe tm // lege
Qt:m sacra antiqua debuit mutari in nova //
Debaptismo zacharias quitur q̃ sit
Qtm sint mstituta adeo
Quitur q̃ nō pe dicti bapq̃ pauli sicut
evangelium matthi
Qt:m bapq̃ iohis conferebat gram
Qtm mynicbat caracterem
Qtm baptizati bapō zacharias erat rebap de
baptismo xpi

Distinctio tercia

Quid sit baptismus
Qtm verbum vocale sit de cē bapti
Qtm/baptizo te sit de forma
Qtm expssio tm x̃p sit de substātia fōre
Qt:m valdē verbo notat
Qt:m corpoream verborum notat
Qt:m addito notat
Qt:m mispositio notat
Qt:m mispositio
Qt:m multū notat
Qt:m bapq̃ debuit fieri in aqua
Qt:m debeat fi in terra
Qtm in ygne
Qtm in aere
Qtm in oleo
Qtm possit fi in omi aqua
Qtm apls misit mis aligna in data cuiusq
Qt:m in mixto in aqua sit mixtio
Qtm quia in mixto debet fieri
Qtm caput debeat in merg
Qtm bapq̃ fuit institutq̃ an passiōz
Qt:m in passione vel post
Qt:m anima legalia cessabant

Distinctio quarta

Qtm pauli i bapq̃ recipiāt mstificacōz
Qt:m debent eis baptizari
Qtm fictio impediat effectū bapti/debit
Qtm fictione precedente effectū bapti //
Qtm tam mstificati teneat aliq̃ bapti
Qtm suscepto tribus p sit
Qtm possit supleri bapq̃ aq i pmul
Qtm in adultis ch baptū sit melius
Qtm aq vel flaminis vel sanguis
Qtm adultis in bapō fiat remissio culpe
Qt:m fiat remissio oim pcōz
Qtm cesset omis effectus culpe a oim
pena contracta
Qtm sit cōlis effectus bapti in alb adultis
Qtm in omnib⁹ pmulis

Distinctio. vi

Quid gnā pcātem x̃i homo indi i bap do
Qui cōm pcātē mistā sacramentoz q̃ulib
Quam pcātem q̃ficē mistā pot si nolint
Quid sit caracter
Qui h sit pri les utilitas caracteris
Ubi sit tomus in libretto
Qtm in cē anime
Qtm caract pctuo nisi anime
Qt:m quid habit caracterem
Qtm sacra vetis le imprimebant caracterem

Qt'm in omibꝫ sacrīs no· lr̄e ꝓmat' caract'
Qtem malus possit baptizari
Qt'm cōfebat effm̄ sacrām'tū // mōrlit'
Qt'm qm̄ suscipit sacrām'tū amalo m̄ ꝑ[illegible]
Qtem malꝫ m̄ist' bap'do peccet mōrlit'
Qt'm a melior melior baptismus dtem
Qt'm no hnō ordmō ꝑ̄ bap'
Qtem nō baptizati possunt baptizar'
Qtem vnꝫ ꝑ̄ plures simul bap'
Qt'm angelꝫ bonꝫ possit baptizare // bap'
Qt'm dnaꝫ in spē Hermi's apparēs petit //
Qtem requirit' fides in baptizante
Qtem requirat' fides bap'tis ad bapi effm
Qt'm nitencꝫ requirat' in confente
Qtem requirat' nitencꝫ scitudinē
Qtem natus ex nitō sit nitus m̄ suscipiēte
Qtem m vtꝫ ꝑ̄ possit sacrificare
Qtem sacrificati m vtꝫ debat baptizari
Qtem exigatur fides i eo q̄ ē baptizandꝫ
Qtem nitencꝫ vl voluntas ad remissiō culpe originalis
Qtem baptismus debeat iterari
Qtem sit bonus bapt̄ differre
Qtem puli debent baptizari
Qtem catechismus debat bapm̄ p̄cedē
Qtem puulus sit catechizandus
Qtem patrin sint mīstrandi
Qtem pulꝫ p eos obligetur
Qtem doctissimus ꝓsit
Qtem cōfirmatꝫ sit sacrm̄ D. VII
Qt'm sit sacrm̄ vtātis
Qtem hēat mām
Qtem trina sit mā eius
Qt'm requirat' mā sanctificata
Qtem hō sacrm̄ hēat formā debitā
Qtem hō formā debz sit ḡnis
Qtem ꝓmat' caract' in hō sacrō
Qtem vbi sit caract' bapi et confirmatis
Qtem caract' cōfirmatis ꝓsit p̄cedere caractem in baptismo
Qtem grā ḡratꝫ sacrōs q̄ sit' cōfirmatꝰ
Qtem sit eadē grā tm̄ grā bapi
Qtem grā cōfirmatis sit maior grā bapi
Qtem simꝫ ꝑ sacrdos possit cōfirē
Qtem salte deniadato ordīe ꝑ̄ possit ḡfirē

Qtem debat confirmari prius
Qtem debat itārī

Distinctio VIII

Qtem eukaristia sit sacrm̄
Qtem sit nim
Qtem sit gnē ꝑfigurativ
Qtem debīt m̄ istrari
Qtem debīt a principio mundi
Qtem ꝑ̄ panem ꝑ̄
Qtem ꝑ̄ne prius cōficit q̄ vba p tulerit
Qtem cētā ora gnemēti cōficiat
Qtem debat sumi ieiuno stomacho
Qtem ꝑ̄ eā scriptorū statum debat gnerī
Qtem vīa meridiana vel aq̄ ni[illegible]
Qtem hoc ꝑ̄ sit ḡnis actꝰ et nud hoc ē corp̄ mei
Qtem ꝑ̄ quē ꝑ̄ ḡ sectōrēs nimis ꝓficiēs
Qtem diuīe allegā data ubi stat gnīs pais
Qdeorum m̄ corp̄is ꝑ̄
Qtem vna forma oportuit sine alia
Qtem hec vba sine alīs a romana ꝓlata possint consecrare
Qtem a vno sacrdote defuncte possit alīs hoc sacrm̄ cōfici possit

Distinctio nona

Qtm̄ ꝑ quos vere mundi[illegible]
Qtem sit omnis modꝫ mundandi ꝑ m
Qmd appellatur spūalis madicat ꝓpm̄
Qtem sacrīs corp̄ sanguis sit mortalis
Qtem mali corp̄ ꝑ̄ sumant
Qtem infideles madicat sacramentaliter
Qtem similis cū ꝑto mōrtu ꝑfert mōrtē
Qtem accedens q̄ tus sed nō cōfessꝰ ꝑfert mōrtē
Qtem alius q̄ petrus mōrte mereat sūp̄ cor hoc facī
Qtem sacrdos ꝓpria q̄ dat sacrīs corp̄ ꝑto mortu
Qtem suspectꝰ de crīe debeat dari

Distinctio Decima

Qtm̄ corp̄ ꝑ̄ q tumcat' sub sacrām'to
Qtem vbi sit sub q̄titate sua
Qtem sit sub sacrō et in loco
Qtem simul possit esse in pluribꝫ locis
Qtem hoc sit in quibꝫ ptē totus hostie
Qtem mouēa motu hostie
Qtem sub spē aborīs gustatꝰ possit videri

Utrū ab angelo filius posset videri
Qtm abnuellen matris posset apprehendi
Qtm aliqn ab oculo cōrpli possit videri
Qtm hostie sanē sit qd subtragi sscē
Qtm vtus illa q̄ntacūq; māz possit ghiē corp
Qtm panis remaneat post cōsecrām
Qtm forma panis remaneat
Qtm annichletur
Qtm commutatur in corpus xpi
Qtm talis commutio sit subita vel successiua
Qtm sit maior et minabilior cētis mutationib
Qtm hec sit vā q̄ fiunt vel creat panis
est corpus xpi
Qtm hec sit natua panis sit corp xpi
Qtm hec sit vā de pane sit corp xpi
Qtm hec sit panis pt esse corpus xpi
Qtm panis et vinū sit mā q̄ petrus hic facit
Qtm cōsecrādo sit fornicatus
Qtm panis tritici deat esse mā hic facit
Qtm de alio vino q̄ de vinde possit offerri
Qtm possit offerri in tureto
Qtm possit offerri de agreste
Qtm aqua sit de necessitate
Qtm aqua debeat apponi
Qtm multum vel parum
Qtm subtragi spēs deat dari pcō
Qtm discipulis suis dedit passibile vel mortale

Distinctio xcij

Qtm illa actucia sunt in subō
Qtm maneant spēs subō
Qtm possint spēs frangi
Qtm possint corrupi vel altari
Qtm possint p missā alii ministri
Qtm possint spēs in mutare sensum
Qtm possint nāliter agere vel aliqd extrinsecō
Qtm spēs vlle mutant
Qtm p hoc sacrm remittat pcā mortalia
Qtm venialia
Qtm augeant vtutes p hoc sacrm
Qtm p pcā venialia impediat effectū hui sacri
Qtm frequēs sit commendanda

Distinctio xciij

Qtm epūs deat consecrare
Utrū bonus laicus possit consecrare
Utrum sacerdos malus possit consecrare
Qtm plus misceat boni sacerdotis q̄m mali
Qtm hostie possint consecrari
Qtm excōicati vel suspensi possint consecrare
Qtm degradati et depositi possint consecrare
Qtm brutum possit simile corpus xpi

Distinctio xciiij

Penitud quid sit pnā
Qtm bene definiat hic pnā
Qtm pnā sit virtus
Qtm sit gālis virtus
Utrum sit vtus theologica
Qtm sit pars iustitie
Qtm sit in cōcupiscibili
Utrum in irascibili
Utr sit in qualibz ui.
Qtm sit in innocentibus
Qtm sit in beatis
Utr in demonibus
Utr pnā q̄piat timō
Utrum sit pnā vtutum
Qtm degnoli pcō possit aggi pnā
Qtm degnolibz pcō deberet esse pctia
Qtm homo possit tabē deseri pnā
Utr possit iterari pnā tollat totū reatū

Distinctio xcv.

Qtm restituat ornē vtutes
Qtm satisfactio sit vtus
Qtm augm bū diffinit satisfactionem
Qtm aliqs bene diffinit
Qtm homo possit deo satisfacere
Qtm possit satisfacere dīno pcō p alio
Qtm satisfactio possit fi p alijs pcatis
Qtm possit fi ex tractatu totaliter facta
Qtm possit fi p opa iniuncta et iniuncta
Qtm tratus et postea pnaz fiat satisfactoria
in morte pcō / sitē in raritate
Utrum ex fi pcō satisfactorius
Qtm ecclia sit satisfactoria
Utrum degno deberet fi ecclia
Qtm remissio sit satisfactoria
Qtm ozō sit satisfactoria

Remittit ep hoc sit magr satisfactorium
Item restituto sit plus satisfactorium
Item ff sit mitia rei ablate restituto
Item solus ille qui tenet dapnu tenet restituere
Item ff sit fact da dapnu facto restituto
Item opa bona que fiunt in peto mortali sunt
meritoria
Item caritate adueniente caritate fiat meritoria
Item bona opa facta in mortali valeant ad dimi-
nucionem pene
Item per flagella pacia minuat fur
Item bona opa mortificet p culpa precipue
Item mortificatu remittit pcia ff pmiaz

Distinctio xvi

Item prima hr partes // subdistinc
Item sunt tres ptes prime satisfactorie vel //
Item sunt ptes vtutis
Item circumstancie aggrauant peccatum
Item transit in aliam speciem peccati
Item priuum impedrant (impedrat
Item spectantia negotia et milia pmiaz //
Item prima expugnat ouem baptm
Item de originalibus sit primo
Item de mortalibus pg baptm sit prima
Item regnat consequenter alijs baptm
Item de peccatis grauissimis ff salubri regula prima
Item de ablutis
Item de venialibus sit prima
Item de venialibus sit tertia
Item venale pg sit fm mortale
Item possit remitti sine mortali
Item ad remissionem venialis requiritur
auersio voluntatis a bello
Item requiratur nouus gradus
Item remitti pgsit sine gratie aligna

Distinctio xvii

Quid sit contritio
Item sit gratis actus aliquis virtutis
Item sit ydeo actus subiectus
Item de actualibus mortalibus requiritur gratia
Item de omnibus simul cogitatis
Item cogitatus plalis de singulis peccatis
Item dolor gratuitus debet esse non tm intel-
lectualis sed sensibilis
Item cogitatus maxime quidem dolori gratie
Item cogitatus nimis dolor dei peccati ep de alio
Item pg remissionem peccati debet de deo gratis
Item de hoc q sit in purgatorio sit contritio
Item nulla gratuitus sit sufficientissimus
Item nulla gratuitus possit mereri
Item sola contritione venitur in gratiam
Item possit totum reatum pene tollere
Quitur quid sit contritio
Item sit actus alicuius de futuro
Item teneatur ad confessionem nullam
Item nec mortali vel alio positivo
Item teneatur ad gsum in lege veteri
Item lege nona.
Item sufficiat confessio laico
Item sit nulla confessio sacerdoti ppo
Item ex p̃uilegio vel mandato superioris
possit aliquis alteri confiteri
Item teneatur confiteri venialia
Item quid peccatum circumstancias
Item teneatur confiteri peccata soluq̃ credita
Item peccata manifesta
Item statuta fuit in ecclesia quod teneantur
confiteri peccata mortalia
Item alius teneatur homo confessionem
secretam reuelare
Item possit confessio denudari
Item pg sit homo primitus vel ppetuaz
Quitur quid sit institutaz // ficiatoz
Item aligna ppter requiratur admixti
Item pg sit homo se adgratum ppter
Item facienti quod in se est deus infundit gratiam
Item gemina confessio administrationis requiratur
Item sit nullus nisi .li. ar. mdm
Item gratis requiratur

Dtem remissio culpe
Qtem remissio culpe p̄cedit gr̄am infusionem
Qtm motus li. ar. p̄cedit gr̄am infusam
Qtr̄ gr̄a p̄cedat motū li. ar.
Qtr̄ culpe remissio p̄cc - gr̄a infusa
Qtr̄ mſificatio fiat instanti
Qtm in eadē stāti fiat eius remissio gr̄e infusio
Qtr̄ sit miracl̄ō ꝓa mſificatio
Qtm date sunt claues regni celoꝝ

Distinctio xviii

Quātum quid sit clauis scalie
Qtr̄ ptas clauis sit ad ligandū
Qtr̄ sit ad consecrandū
Qtr̄ sit tm̄ vna clauis
Qtr̄ sunt tres
Qtr̄ sciencia sit clauis
Qtr̄tm ptas ligandi et soluendi
Qtr̄ posse p̄cul remittē claues
Qtrm maculā remittatur
Qtr̄ maculā sit aliud
Qtr̄tm absolut a pena tpali ℔ gr̄am
Qtr̄ sacdos posse p arbitriū suū tyrare et relaxare
Qtr̄tm exp̄ietia dare ſi
Qtm exp̄ietia in regne lata teneatur
Qtm possit quilibz sacdos exp̄imere subd̄os suos
Qtm quilibz sacdos posse subd̄os suos absolue
ꝑsentialiter ab sacrificio
Qtm q̄ nō e sacdos posse exp̄iari nec absolui
Qtm suspēsa et exp̄iata posse exp̄imi et absolui
Qtr̄ sup̄ior abinferiori posse exp̄iare
Qtm p̄ surreptionē et importunitatē posse exp̄iari
Qtr̄ sic exp̄iatus posse amplius exp̄iari
Qtr̄ p̄parans cū exp̄iatus debet exp̄iari repetere
Qtr̄ sit ne p̄ceptū nouū cū exp̄iato p̄ticipare

Distinctio xix

Qm soli sac. nouū te. habent ꝑfatos claues
Qtr̄ soli sac. no. te. habent claues
Qtr̄ mali sacdotes habent claues
Qtrm omes habent claues
Qtrm p̄pne habent claues
Qtm ptas claues sol collata possit auferri
Qtr̄ quilibz q habet claues plus iusto posse absolue

Qtm in aliquo casu possit inferior absolue ſuperiorē
Qtm quilibz teneat cōfiteri p̄cantē
Qtr̄ p̄cator debet cōfiteri
Qtr̄ exigat anxietas ante dimissa crimina
Qtr̄ testes debent adhiberi

Distinctio xx

Qtr̄ penitentes ī fine possit ad penitere
Qtr̄ pena ī fine sit melior
Qtr̄ alii sacdos possit ī fine eū p̄cat absolue
Qtr̄ debet tm̄ ī mortis periculo
Qtr̄ vn̄ qualis possit satisfacere
Qtr̄ satisfactio taxetur ꝑ exigentiā culpe
Qtr̄ penitens expleta prima sit tm̄ absolutus
Qtr̄ e maior q dies ī illis teneat ad illum
Qtr̄ residuū p̄fiat in purgatorio
Qtr̄ pena ꝑgatorij maior q̄b, pena tpalis
Qtr̄ sit voluntaria
Qtr̄ e pena illa stat determinata de q̄libz
Qtm in diuīgentes aliquis valeant
Qtm valeant exteris ni p̄ces nostre
Qtr̄ p sunt sacramentis
Qtr̄ epus possit indulgentias facere
Qtr̄ nialis epus possit dare
Qtr̄ q̄libz plebis suus subd̄us possit dare
Qtr̄ p sub sigillo tyrannis licenciat dare
Qtr̄ tm̄ indulgentie valeant q̄m̄ petierit
Qtr̄ valeat solum in mortis ista

Distinctio xxi

Qtr̄ ꝑgatorium sit et vbi
Qtr̄ sit in inferno
Qtr̄ animē ibi cōsolo p̄ interuentū
Qtr̄ in ꝑgatorio pniant̄ nisi ad tempus
Qtr̄ p lignum fe. sti. sigismundi petrū
Qtr̄ tulpa vernalis ī ꝑgatorio delectat
Qtr̄ ī inferno vernalis tulpa recitet̄ nisi lia
Qtr̄ p q fōm grāle pena vel lia et nisi lia obliuio delet
Qtm aliquis possit q̄libz petere q̄ libz ferit
Qtr̄ alii debet cōfiteri petere aliena
Qtr̄ ai casu teneat̄ sac. q̄libz celare
Qtr̄ si sit alii tenebatur celare

Dtr̃ posset dare licentiã recipiendi confessiõm

Distinctio xxiij

Dtr̃ presb̃r dimissa recidiuat quo ad effectum
Dtr̃ quo ad peccã
Dtr̃ venialia recidunt
Dtr̃ aiãlia mortalia recidunt
Dtr̃ p̃ mutationẽ desiit si redit recidiua
Dtr̃ p̃ mutationẽ desiit redire tacq; recidiua
Dtr̃ mutatus sit spale ꝓ ctm
Dtr̃ prima exterior sit sacrm̃
Dtr̃ prima interior sit res sacr̃
Dtr̃ remissa priore sit res hꝫ sacr̃
Dtr̃ sit vnũ sacrm̃ tantum tñ
Dtr̃ prima sit imitata nõ a nõ

Distinctio xxiij

Dtr̃ extrema vncto sit sacrm̃ tantum
Dtr̃ media sit sacrm̃ tantum
Dtr̃ sit vnũ sacrm̃
Dtr̃ hoc sacrm̃ instituit
Dtr̃ dant in vno hoc sacrm̃ celebrat
Dtr̃ hoc sacrm̃ habet formã duorum // hꝫ sacr̃
Dtr̃ alienatio mentis et recessio penitus sit effectꝰ //
Dtr̃ gratias cõfert
Dtr̃ remittit venialia
Dtr̃ nõ imprimit caracter
Dtr̃ possit mittere abas quẽ a pontifice
Dtr̃ solus epus dicat confirmare
Dtr̃ manus dicat imponere
Dtr̃ omnibus nostris
Dtr̃ frenetias et amentibus
Dtr̃ pueris
Dtr̃ alia membra ꝙ instituta sensum dicant // ((nigri
Dtr̃ possit iterari

Distinctio xxiiij

Dtr̃ sit ggrua dispõ tonsura ad ordinẽ
Dtr̃ sit dispõ nãta ad susceptiõm ordinis
Dtr̃ prima tonsura sit ordo
Dtr̃ psalmistatꝰ sit ordo

Dtr̃ illi possint hre ꝓpriũ
Dtr̃ etiã teneat aliquib̃ clicis ad stipendiũ
Dtr̃ ordo sit in etate
Quidam quid sit ordo
Dtr̃ ordo sit sacrm̃ nouæ legis
Dtr̃ sit vnũ tantum
Dtr̃ plures ordines ꝙ vij vel pauciores
Dtr̃ sit simplex bona nec sacr̃ et nõ sacrm̃
Dtr̃ essentiales sint quinq;
Dtr̃ gra confirmatꝰ in ordine
Dtr̃ requiratur gra ad susceptiõm ordinis
Dtr̃ sufficiat sola gra sine ordinatione
Dtr̃ in vno ordine ꝙ in omnib̃ in ꝙbus imprimatur caracter
Quidam i ꝙ actu ordinatus i ꝓmat caracter
Dtr̃ in hũ ordine
Dtrum in vnctione
Dtrum in manuũ impositione
Dtr̃ in instrumẽtis corporalis traditione
Dtr̃ in nominatione nostri sacrm̃
Dtrum in vbi expressione
Dtr̃ sit aliqua ptas sup̃ sacerdotalẽ ordinẽ
Dtrum opus sit ordo
Quidã de institutione sacerdotalium et pontificalium

Distinctio xxv.

Dtr̃ solus epus possit ordinare
Dtr̃ pbr aliquo casu possit epm̃ ꝙdãre
Dtr̃ epus hereticus vel schismaticus possit ordinare / vel consecrare
Quidam quid sit symonia
Dtr̃ in omni casu sit liciti velle vel emere // ((spiritalia
Dtr̃ symoniacus sit hereticus
Dtr̃ sexus muliebris impedirat susceptiõm ordinis
Dtr̃ pueritia impediat
Dtrum ꝙdam seruilis
Dtr̃ symoniacus ordinatus dicat reddi suo statui

Distinctio xxvj

Dtr̃ nullus sit deinde natus
Dtr̃ nullus sunt instituti ante pctm

Utrū sit institutum a deo // i precepto an ptm
Utrū copula matrimonialis fuit an statuta /
Utrū peg petrū fuit in precepto
Utrum ad hoc manedat in precepto
Utrū matrim sit sacrm
Utrum sit causa gratie
Utrū carnalis copula sit de integre matrimi

Distinctio xxvij

Utrū bn desponsat augeat matrim
Queritur de nomine matrimonij
Utrum solus consensus faciat matrim
Utrū q sine carnis copula regnorat
Utrū q cum copula sibata faciat matrim
Utrū religiosus q sine pge sit solue matrimonium
Utrū pge matrim iniciatu tollat statū gratie q mox
exactus reddere debitum // impedit
Utrū talia cognita aliqua vitia pge matrim //
possit impedi nisi primum
Utrū matrim q finitatū possit solui p religionis ingressum
Utrū talis qui in vito q nupsit redditi
illi post mortem teneat reddi ad nō stud
Utrū dimissa abbatia nō primū ingredi eo
uito sibi ipse possit intrare monasterium
Utrū irretitus possit exigere debitum
Utrū in habitu religionis teneat insigna religionis
ordinis portare
Utrū matrim iniciat p mutuū dissensum
possit desponsari sine religionis ingressu
Queritur de desponsatis
Queritur de etate q heu contrahi
Utrū hec pleno sibi vel sufficiente causa sine
Utrū qui corripta duxit irregulariter
Utrū p papam tollat irregularitas bigamie
Utrū p dispensacionem pape tollatur

Distinctio xxviij

Utrū q sine defuncte desponsat efficiat matrim
Utrū filius q sine copula cum alia sequente

Utrū pg talem copulam pgnitrix matrimonium
Utrū q sine pgnitus faciat matrimonium
Utrū q sine q donata faciat matrim
Utrū q sine cui desponsata faciat matrim
Utrū regnat q sine in carnalis copulam
Utrū q sine possit regi

Distinctio xxix

Utrū in uno constituti pge sit coacta precibus &c
Utrū q sine coactus impediat matrim
Utrū q sine cui mira to faciat matrim
Utrū q sine tacita sequela ratificat matrim
Utrū p copulam sequelam ratificat matrim
Utrū bn pge sit regi libros ad ecclesiam
Utrū q sine tacita filio familias faciat matrim

Distinctio xxx

Utrū error ad impediat matrim
Utrū error pe
Utrū error nobilitatis prone
Utrū alius error pe hos impediat matrim
Utrū bn vigo nouat virginitate // ingredi
Utrū finit pfectū matrim grugni maid &c //
Utrū compo assignate ecclesie mi sic suppactes
Utrū exempta ihoesta possit ingredi
Utrū titulo matrim sit bonū

Distinctio xxxi

Utrū matrim habet bona exclusiua
Utrū fides plies et sacrm sint bona exclusiua
et si sint plura
Utrū hec tria sint de integritate matrimonij
Utrū intento nō ingredi excludat matrim
Utrū desponsato plus sustipiende
Utrū intento lucrandi alterum
Utrū p hec tria bona exclusiue sufficiunt
actus matrimoniales q nō sit petitus
Utrū bona matrimi possint excusare ab
actum ingredi
Utrū actus ingredi alibi sit mitatus
Utrū ex debitu q fit ea libidine excludendo
semen sit mortale petitus
Utrū ex debitu q fit ea libidinis mitade
sit peccatum

Distinctio xxxij

Dtr̃ reddē debitum sit necessitatis
Qtrm exigē aliqs sit nefarius
Qtr̃ alr̃ grugiñ possit sine alio nocē grauedaz
Qtrm sint pes in debitorib⁹
Qtrm tpe status licitat exigē vel reddē
Qtr̃ tpe mpgriandis licitat reddē vel pe
Qtrm tpe mesariop licitat reddē vel petē
Qtr̃ tpe lepre vpteat debitum reddere
Qtrm debnt pmiberi alpro tpe nuptias
celebrare t

Distinctio xxxiii

Qtr̃ matr̃ gētium talī tpe sit sepandā
Qtrm hr̃e plures vxores sit g nō nāle
Qtrm licuit alii hr̃e plures vxores
Qtr̃ hē grubinā seu formam sit gnis ille
Qtr̃ erat licitū vxorem repudiare
Qtr̃ erat licitum vetonaliare
Qtrm vgnitas sit virtus
Qtr̃ matr̃ sint melius vgnitate

Distinctio xxxiiii

Qtr̃ debeat hr̃e aliud impedimentum
Qtr̃ sint infinita impedita matrimonij
Qtr̃ inpō edendi impediat matr̃
Qtr̃ arctatio nullis impediat matrim
Qtr̃ x maleficiū dent impedi et dirimi
Qtrm furor impediat matrimoniū
Qtr̃ nimestus dirimat matr̃

Distinctio xxxv

Qtr̃ liceat vñs dimittē vxorē cū fornicā
Qtrm teneatur vir talem dimittē
Qtrm possit ipse dimittē absq; mdo exire
Qtrm possit similr̃ nulr̃ virū dimittē
Qtr̃ post divortiū possit alii nubē
Qtrm possint reconciliari
Nonus q; sex sint cāe que impedit
matrimoniū q̄hendum
Quia sint que impedit cā q̄ctum

Distinctio xxxv

Dtrm error gdoinē similis impediat m
Qtrm simus possit pr̃ licentiā di sui
Qtrm quinto possit superuenē seruitus
Qtr̃ pr̃ debeat segni q̄cubiū pred
Qtrm defectus impediat matrimoniū
Qtrm sponsalia in minori etate q̄ctā post
sint diuini p mutuū consensum

Distinctio xxxvi.

Qtrm ordo minor impediat matr̃
Qtrm ordo sac impediat matrimoniū
Qtrm antequā sint ordinati sacerdotes q̄tuor
Qtrm matr̃ impediat ordinis susceptū
Qtrm liceat alicui casu euadē vxore
Qtrm manus petri q̄m ordinē mutet
Qtrm ordo vxorē impediat matr̃

Distinctio xxxvii

Quaritur q̄nd sit votum
Qtrm votum possit esse de rebus bonis
Qtrm de malis
Qtrm aliud hr̃e li. ar. possit nouē
Qtr̃ bonū sit damnū voti i solloē et priat
Qtrm ii simp p diuinū matrim
Qtr̃ votum solēne plm impediat q̄ priat
Quare vot simp debeat obseruari
Qtr̃ possit q̄mutari in aliud
Qtrm possit dispensari in votis
Qtrm possit dispensari in voto q̄tūcūq;
Qtrm possint dispensari in voto religiop
Quaritur q̄nd sit scandalum
Qtr̃ sint aliqua impedimenta p scandalū
Qtr̃ nra tpalia dicimus p scandalo dimittē
Qtrm vxor trahēs mrp sum mortuū
esse licitum possit q̄trahere
Qtrm si q̄trahit malto remanet obligata

Distinctio xxxix

Qtr̃ fidelis cū infideli possit q̄hē matr̃
Qtr̃ inf infideles esse vnū matr̃
Qtr̃ tē matr̃ exortū q̄ubitū q̄ngalez

Vter hereticus cum catholica p̄gnet ḡhe
Vtrū fidelis comissis teneat ab infideli
discedere
Vtrum fidelis dimissus p̄gnet ḡhe
Vtrum infidelis possit ḡtahere
Vtrū possit vxor p̄ p̄ciū ꝑch dimitti

Distinctio xl.

Vtr ḡsanguinitas sit mr homicid
Quaritur q̄ sit ḡsanguinitas et q̄tuplex
Vtrū ḡsanguinitas impedit matrim
Vtrū impediat nisi ad septim ḡdum
Vtrū matrim ḡtum in gradu phibito
ꝑch baptū post q̄stum dirat seperari
Vtrū matrim in gdu phibito ḡtū ante
conciliū debeat seperari

Distinctio xli

Quaritur q̄nalit differt impedimtū et p̄ncē
honestatis
Vtrum affinitas tollat matrim altāri p̄m
Vtrū impedirat matrim
Quaritur q̄t sint spēs peccati luxurie
Quaritur q̄nalit matrim ḡ sanguineos p̄ adulte-
rium sepandum est
Quaritur si post latam sniam dimorcij
compto exilio deat ecia remitente m̄ primū
Vtrum aliqua p̄les sit m legittima

Distinctio xlii

Quaritur q̄t modis filij legittimant
Vtr ḡ gratiā spūalis impediat matrim
Quaritur q̄ applicetur ḡ gratie spūalis
Vtr ḡ gratie spūalis in solo baptō ḡhat
Vtr extendatur ad eum q̄ suscipit p̄mū i bapō
Vtr qui suscip p̄m i bapō det ḡ confirmacōne
Vtr ainōs usq; ad vsum p̄tendatur
Quaritur q̄ liz nūs hre q̄tuplicē q̄rores sic
et q̄ando non.
Vtr extendat nisi ad filios carnales pres
Quar q̄ sit adoptō
Vtr adoptō impediat m̄m

Vter q̄gnatio legalis tollat m filios
Vtr transeat m vxorem adoptati
Vtrum transeat m nepotē adoptantis
Vtr p̄ q̄ginā sit licitum
Vtrum sit honestum
Vtrum sit sanum
Vtrum resurrectō sit futura

Distinctio xliii

Quaritur q̄ sit resurrectō
Vtrum omēs resurgent
Vtrum sit naturalis
Vtr vt̄ hoīs sit causa nr̄ resurrectōis
Vtrum vox tube erit causa resurrectōis
Vtrum erit substantia et nō similis oīm
Vtrū resurrectō sit succōne subiectis silz
Vtr erit dos vel dotis
Vtr erit oīm amicitia
Vtrum erit expulsiuus hūs vel cuiusq;
Vtrum ih nūd homo resurget
Vtrum q̄libz sit q̄libz pcta sua
Vtrum cognoscat q̄libz pcta aliena
Vtr omia sūt potuit vid̄ vno intuitu

Distinctio xliii

Vtrum oīa membra corpis resurgent
Vtrum humores resurgēt
Vtrū capilli et ungues resurgent
Vtr totū q̄ sunt deuotē nō alicui resp̄gz
Vtrum totū q̄ sunt libris oīm resp̄get
Vtrū mā cuiusli uiri redeat ad suū locū
Vtr in corpibus electōr defectus resp̄get
Vtrū damnati resp̄get cū defectibus suis
Vtrū ob resurgent in septē vili
Vtr oīa resurgent in eadē etate
Vtrum oīes resurgent eiusd̄ stature
Vtrum infernus sit subterra
Vtrum ignis infialis sit corpeus
Vtrum sit oīsd̄ speciei cum isto
Vtr cōr damnatorū sint corpibilia
Vtr spūs possit pati a igne corpeo

Dtr̃m anima separata remanebit pene sensibile
dtr̃ remanebit actiue p̃p̃o sensitiuo

Distinctio xlv

Dtr̃m anime post mortem habit cibum recep̃
Dtrmm anime separate ossa admodum sunt
vel m̃ in fetu
Dtrmm aliqñ exeunt inde //in fetu
dtr̃ fures habe vel vim sp̃ habe sicut //
Dtrmm sit ibi prius autigrop et phop
Dtrmm sit cum receptaculis tm̃
Dtrmm sint tres vel plures
dtr̃ sunt duo receptacula scil̃
Dtrmm suffragia p̃ sunt defunctis
Dtrmm suffragia sac̃ p̃dos p̃sit defunct
dtr̃ opa sp̃alia suffragia q̃ p̃sit defunct
Dtrmm p̃sit tm̃ ex nutibus n̄ purgatoris
Dtrmm suffragia spalia sac̃ q̃ aliqñ ecc̃
prosint alijs cuiusq̃ matrimonij
Dtrmm suffragia p̃mittis tm̃ //p̃sint fidelibus
Dtrmm sanctis audiant vel cognoscant
oraciones nostras
Dtrmm orent pro nobis
Dtrmm semp exaudiant desiderium q̃ petunt

Distinctio xlvi

Dtrmm p̃sentia sit m̃ deo
Dicitur qualit̃ una et in fetu diuersi
qualitur in ipso
Dtrmm instans dicit in uno q̃m in alio
Dtrmm una sit m̃ deo
Dicitur qualit̃ differt una et bonitas
in ipso
Dtrmm in omni re sint una et multa
Dicit̃ quod apparet de magis una et multa
quam instantia
Dtrmm possit opa nr̃a p̃dimittere
Dtrmm deus nr̃a nisi pena etiam pro illis
Dtr̃ nr̃a tpalia aliquos puniat //delinquentes
Dtrmm aliud de pena alium vacuo ad //
Dtr̃ suffragia eccl̃e p̃sint diminutis
ad diminutionem pene

Distinctio xlvii

Dtem una disceptabilis est totalis i modo
Dtrmm ecce discepta solum deo scis modo
Dtrmm solus xp̃us medicabit //sine
Dtrmm demones sunt executores illo //
Dtrmm omo homines medicabunt
Dtrmm angeli medicabunt
Dtrmm ignis ille purgabit mundos
Dtrmm ignis ille sit elementalis
Dtrmm ignis ille purgabit celos
Dtrmm ignis ille elementa consumet
Dtrmm ignis ille segnes mundum vlanceat

Distinctio xlviii

Dtrmm xp̃us medicabit in forma humana
Dtrmm apparebit in forma glorificati
Dtrmm in forma una posset med angelo
Dtrmm medicabit in valle iosaphat
Dtrmm etiam sancte nre tres glorie simul
Dtrmm i nouissimo mundi erit
Dtrmm mota toti durabit semp
Dtrmm lux corpm sanctorum augebit
Dtrmm elementa illustrabunt
Dtrmm vegetabilia et animalia desciscent

Distinctio xlix

Dtrmm deus sit ipsa beatitudo
Dtrmm beatitudo sit actus
Dtrmm beatitudo sit actus voluntatis
Dtrmm omnes appetant beatitudinem
Dtrmm beatitudo adamus p̃ tria pec̃ eccl̃ie
Dtrmm sit maior p̃ meritum q̃m̃ mo
Dtrmm electi sint in sancto
Dtrmm dotes sint in corpo
Dtrmm sicut in angelis
Dicitur de mo et suffragia dotum
Dtrmm sancti p essentiam deum videbunt
Dtrmm apprehendent sancti ipsum deum
Dtrmm omnes sancti equaliter videbunt deum
Dtrmm videbunt deum oculo corporali
Dtrmm in deo videbunt omnia
Dtrmm corpa sanctorum erunt impassibilia
Dtr̃ sedes ssm erunt immutabilia

Utrum corpus glorificatum erit clarum
Utrum vnione sue subtilitatis possit penetrare
corpus non gloriosum ita quod sit simul in eodem loco
Utrum possit esse simul cum alio corpore glorioso
Utrum corpora gloriosa erunt agibilia
Utrum erit motus eorum instanti

Distinctio. l.

Utrum anima separata a corpore aliquid intelligat
Utrum per species receptas in corpore possint
intelligere
Utrum anima separata a corpore cognoscat
singularia
Utrum reprobi utantur scientia acquisita in
hoc mundo
Utrum reprobi cognoscunt ea que sunt
in hoc mundo
Utrum videant gloriam sanctorum in celo
Utrum reprobi peccent in inferno
Utrum velint peccasse
Utrum possint velle non esse
Utrum sit ibi fletus corporalis
Utrum vinus corporalis
Utrum sint ibi tenebre corporales
Utrum pena dampni sit gravior
quam pena gehenne.

Stanislaus de Vsze Secretor[um] auctor

Veracius in Spiritualibus Reuerendissimj in xpō patris et dominj dominj Vincencij dei gracia Sancte Gneznen Ecclesie Archiepi et primatis ac Officialis generalis. Discrete viri. Camerarie Cracouien Cathedral Cracouien. necnō ad Sanctam Agnetem. ad Sanctam Mariam. ad Sanctum Stephanum et ad Omnes Sanctos in Ciuitate Cracouien et ad Corpus xpi in Casimiria fri Bothmja et in Vyelicska. Ecclie parrochialiū Rectoribus. alijsq; vniuersis presbiteris ubicunq; et nōnullis per et infra Ciuitat et dioc Cracouien vbilibet constitutis. et qui pūblis fuerint requisiti. Salutem in domino. Vobis vestrumq; cuilibet. Cum pe sancte memorie dnm Bodzantham Epm Cracouien. de sui venerabilis consensu Capituli desuper rite tenoris per litteras perpetue confessa. in virtute sancte obedientie et sub pena excommunicationis quam in vos et vestrum quemlibet. nisi infra trium dierum Spacium. postq; pro parte dicte victrie Gneznen fuerit requisitj seu alter vestrum fuerit requisitus. immediate sequen nostris parueritis seu parueri mandatis. fermō in hijs districte precipientes mandamus. vobisq; eciam primo secundo et tercio virtute Iuramenti prouincialis et sub pena Synodali requirim. Quatin personaliter accedens Nobilem Seraphim de Vyelicska vtriusq; Galic tam in Bothmja quā in Vyelicska Zupparum. si eius primam co et secure habere poteritis. alis in domo habitationis ipsius coram eius familia et in Ecclesijs in quibus diuina audire consueuit offi atq; vestris publice proponen. moneatis. Quem et nos monemus peripsa. ut infra quindenam dies. vestram hmōdi monitionem immediate sequen. Quarum quinq; pro primo. quinq; pro secundo et reliquos quinq; dies pro tercio et peremptorio termino. pūtibus eidem assignand dictis honorabilibus viris dominis Vniuersitatis ciuitatis Gneznen seu eorum nomine Venerabili et honorabilibus viris dnis Stanisla prepposito Cracouien. magistro Petro de Swanow. et magistro de Gizowo fratri et Conuentui ipsorum in eadem Ecclia Gneznen ptate et mandate ~~ab eis decrasse quinquaginta grossos latorum grossorum tenand et persoluend cui de illis quitando~~ sin toto vel in parte habentes de dictis Zuppis annis singulis plus consuetas. et per eum retentas soluat. ac de eisdem respondeat cum effectu Alioquin si secus fecerit. ipm Seraphim Rectorem dictarum Zupparum. dicta monitionis premissa exnūt prout extimet excommunicatum et excommunicatum denunciamus et declaramus in dei nomine in hijs scriptis. Quem et vos et vestrum quilibet sic excommunicatum in vestris et alijs Ecclijs coram populis publice nunciet. Quod si nras huius exortis Gnas per sex dies. prefatos quorum dies immediate sequen animo sustinuerit indurato. Vobis et vestrum cuilibet prout supra precipim. vobisq; sub penis supradictis requirim. Quatinus exnūt ipsum Seraphim Zupparum iterum denuo moneatis. Quem nos monem. peripsa. ut infra alios sex dies. prefatos sex dies immediate sequen. quorum duos pro primo. duos pro secundo. et residuos duos dies pro tercio et peremptorio termino eidem assignamus. ab huiusmodi excōmunicationis Gnis satisfacto dictis dnis de pscriptis quinquaginta marcis latorum grossorum reddituū Ecclie strorum. absolui se procuret. Alis huius monitionis premissa. prescriptas nras excōnis Gnas exnūt prout extimet aggrauam. in hijs scriptis. Vobis mandam prout supra. Quatinus cum sic ut premittit excommunicatum et aggrauatum in dictis Ecclijs vestris singulis diebus dominicis et festiuis pulsatis campanis et randelis accensis. et extinctis. denuncietis. et terram proiectis. missa cessante. Blemptma coram episcopalibus publice nunciet. Ffaneq; ipsum in nullo potu salutacōne Loquiōne communicare. ignis et hospitij receptione. aliisq; actibus legitimis ab eisdem episcopalibus actibus omnino cessare. Sibiq; et eius familie. cum Sacramenta. preter penitentias morientibus et baptismata puerorum. et signanter sepulturam Ecclie strictius interdicere. Et in si quod absit. huius nras excommunicationis et aggrauationis Gnas. contemptis Ecclie claustris per alios sex dies. prefatos duodecim dies sequen. sustinuerit animo miserabiliter indurato. vobis modo. forma ac penis supradictis mandam. Quatinus cum iterato moneatis quem eciam nos monem. peripsa. ut infra alios sex dies. prefatos sex immediate sequen. Quorum duos pro primo. duos pro secundo

544